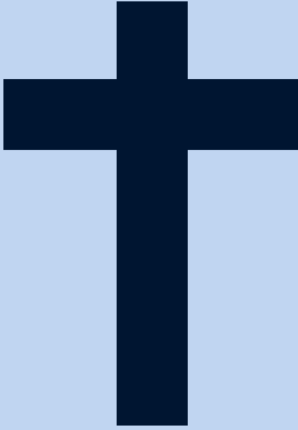

Ra 'da'yohogui
nangue ma Hmuhꞥ ra
Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi,
Eastern Highland)

Ra 'da'yongogui nangu ma Hmuhꨆ ra Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi, Eastern Highland)

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 60
SAN LUCAS 95
SAN JUAN 153
HECHOS 197
ROMANOS 249
1 CORINTIOS 271
2 CORINTIOS 293
GÁLATAS 307
EFESIOS 315
FILIPENSES 323
COLOSENSES 329
1 TESALONICENSES 334
2 TESALONICENSES 338
1 TIMOTEO 341
2 TIMOTEO 347
TITO 351
FILEMÓN 354
HEBREOS 356
SANTIAGO 373
1 PEDRO 379
2 PEDRO 385
1 JUAN 389
2 JUAN 394
3 JUAN 395
JUDAS 396
APOCALIPSIS 398

MATEO

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Mateo

Yám bombøta ra Jesucristo

¹ Guehna n'da ra søcuá i ja ua im ma to'o yá ngarpa bøta ra Jesucristo. Nu'a n'da ra Abraham ne man'da ra David ne xun ngu mi'da gátho yá ngarpa bombøta u.

² Nu ra Abraham bim 'bø a n'da rá ts'unt'u ngue ra Isaac. Nu ra Isaac xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Jacob a. Ne nu ra Jacob xø bim 'bøh yá ts'unt'u. Nu'a n'da ra Judá a ne'u yán 'yohø. Ne gue'u bi xandgahe u dyu ja' i israelgáhe, dyu judíohe. ³ Ne nu ra Judá bim 'bø i yoho yá ts'unt'u. N'dam'bøi tho ho yoho. Nu'a n'da ra Fares. Nu'a man'da ra Zara. Ne nu'a rá mbe a ra Rahab. Ne nu ra Booz xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Obed a. Ne nu rá mbe ra Obed, ra Rut a. Ne nu ra Obed xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Isai a. ⁶ Ne nu ra Isai xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra David a. Ne nu ra David gue'a bin ts'unt'abi a. Ne nu ra David xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Salomón a. Ne nu rá mbe ra Salomón, gue'a xí du rá ndø rá thuhu Urías.

⁷ Ne nu ra Salomón xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Roboam a. Ne nu ra Roboam xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Abías a. Ne nu ra Abías xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Asa a. ⁸ Ne nu ra Asa xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Josafat a. Ne nu ra Josafat xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Joram a. Ne nu ra Joram xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Uzías a. ⁹ Ne nu ra Uzías xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Jotam a. Ne nu ra Jotam xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Acaz a. Ne nu ra Acaz, xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Ezequías a. ¹⁰ Ne nu ra Ezequías xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Manasés a. Ne nu ra Manasés, xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Amón a. Ne nu ra Amón, xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Josías a. ¹¹ Ne nu ra Josías, xø bim 'bøh rá ts'unt'u ra Jeconías a, ne'u yán 'yohø. Ne gue'u yø pa bi ts'ix u ma mi israelhe dyu judíohe bø ja ra häi Babilonia. Bi zix yán sähø.

¹² Ne nubøya nu ra Jeconías bin xand bø ra häi Babilonia a, ne'a rá ts'unt'u ngue ra Salatiel. Nu ra Salatiel xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Zorobabel a. ¹³ Ne nu ra Zorobabel xø bim 'bøh rá ts'unt'u ra Abiud a. Ne nu ra Abiud xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Eliaquim a. Ne nu ra Eliaquim xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Azor a. ¹⁴ Ne nu ra Azor xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Sadoc a. Ne nu ra Sadoc xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Aquim a. Ne nu ra Aquim xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Eliud a. ¹⁵ Ne nu ra Eliud xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Eleazar a. Ne nu ra Eleazar xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Matán a. Ne nu ra Matán xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra Jacob a. ¹⁶ Ne nu ra Jacob xø bim 'bøh rá ts'unt'u, ra José a. Gue'a rá ndø ra María a. Ne gue'a rá mbe ra Jesús a, ngue ra Cristo a bøya, rá thahni Ojá.

¹⁷ Ne gue'u gátho yám bombøta ra Jesucristo u. Mbødi tho ra Abraham, ná 'de'magoho a ra David. Ne xø bim 'bøh mi 'de'magoho yám bombøta ne gue'u yø pa bi ts'ix pø Babilonia. Ne xø bim 'bøh mi 'de'magoho, ná 'de'magoho a ra Cristo bøya.

Nu'a bin ja 'bø mim 'bøh ra Jesucristo

18 Nε nu'bu mim 'buh ra Jesucristo, nu'a rá mbe ngue ra María bi 'yän'na ra José, ne ya in nde din that'ui, pe nu'bu hin ním 'buhmi, ya bi hnu ngue in hat'uhni ra María, pegue bi nequi zehε rá t'uhni nanguε rá Hogandahi Oja. 19 Nε nu ra José buya bi beñi hanja bin hat'uhni a ra María. Pegue ra hocja'i a ra José ne him mi nde di yap'a ra María bu 'buh ra ze'mi pegue bi beñi da hyetho. 20 Nε nu ra José, nu'bu ngubm mim beñi, bi 'u'i n'da ra t'i 'bu min apm ran ngunse, bi nu rám 'behni Oja bi 'yεmbi:

—Nu'i, hague José, rám bom'betο i ra David, xhn ho 'bu gam 'buhmi a ra xisu, nguetho nu ra 'uere dim 'bui, dim 'bui nanguε rá Hogandahi Oja a. 21 Nε dim 'bu a n'da rá ts'ant'u ra María, gui xip rá thuhu ra Jesús. Nu'a ra Jesús nam bōni ngue da yañi gätho yá mijudíohu, yu israel, nanguε yá ts'oqui u, bi 'yεmp'a rám 'behni Oja a ra José 'bu min aha.

22 Nguetho maya'bu thoho bi zän Oja a ra María 'bu mi man'a ra pøngahya ngue bi 'yεna:

23 N'da ra hmute ngue hin jam'bu n'dandj bi zo a n'da ran 'yohu, ne din hat'uhni.

Nε nu'a rá t'uhni dim 'bui da t'εmbi ra Emanuel, bi 'yεn'a ra pøngahya maya'bu. Nε nu'a ra Emanuel in nde da ma: “Dí 'buhmbu Oja.”

24 Jananguε'a nu'bu mi hyax buya a ra José, bi 'yøt'e 'be'a bi xi a rám 'behni Oja, ne 'bex bi zin'a ra María. 25 Pe him 'bexque njuantho bim 'buhmi, ja gue'bu bim 'buh rá ts'ant'u ra María. Nε nu ra José buya bi xih rá thuhu ra Jesús a ra t'uhni bim 'bui.

2

Nu'u 'da yuñ 'yohu bi dqnde ra Jesús 'bu min 'uere

1 Nε nu ra Jesús bām 'bupm ra hnini Belén guerpμ ra häi Judea. Nε min ts'ut'abi bu ja a ra xεqui a ra Herodes, ne mí zam bu ra dahnini Jerusalén. Nε bi zøm bu Jerusalén 'da yuñ 'yohu ngue yá 'befi mí hand yu sø. Nε nu'u bí nexpμ mbe ní bōx ra hyadi u. 2 Nε nu'bu mi zøm bu Jerusalén bi 'yän'du 'bupm:

—Haru i 'bucua a rá hmuts'ut'abi yu judío ja bim 'bui, bi 'yεn'u. Nguetho dán nuhe n'da ra sø njam'bu dá nuhe n'dandj. Nε gue'a ra hmεpya bi 'yurcahe ngue ya bim 'bui, ne bá εhmbe ya ga thandehe a, bi 'yεn'u bi nu ra sø.

3 Nε nu ra ts'ut'abi Herodes, nu'bu mi sifi 'be'a bi man'u yuñ 'yohu bi zøm bu, bi hyonya thoho nanguε a ram hma ngue bim 'buh man'da ra ts'ut'abi. Nε gätho 'bupm Jerusalén bin su nguetho im beñi: “Masque i ja 'be'a din ja ya,” εñ u. 4 Nε nu'a ra ts'ut'abi Herodes buya bi zon'du yu hmumbäjä ne'u yu xänbate nija, bi 'yänni haru im man yá søcuq yu pøngahya dim 'bu a rá hmuts'ut'abi yu judío, ngue ra Cristo. 5 Nε nu'u bi 'yεmbi:

—Gerpμ Belén ra häi Judea dim 'bui, nguetho gue'a bi man ra pøngahya 'bu maya'bu 'bu mi hma ngue,

6 Nu ra hnini Belén bu ra häi Judea,
ra t'uhni ni a, pegue din ja tengu n'da ra dahnini
nguetho guerpμ dim 'bupm ra Hmu
di jamansu ma t'uhni yu ja'i israel,
i εñ Oja, bi 'yεn'a ra pøngahya maya'bu, bi 'yεn u yu mbäjä.

7 Nu'bu mi mbenc'u yu mbäjä ne yu xänbate nija, nu ra Herodes bi zon'du bi nu ra sø, pe njon mi ndepe da nu 'bu mam bá ts'i. Nε nu'bu mam bá ts'i bu 'buh ra Herodes, bi 'yänni:

—Ma njam'bu bi nequi a ra sø, bi t'εmp'u.

⁸ Nε nu'bu mi xifi, nu ra Herodes buya bi 'yεmp'a bi nu ra sɔ:

—Ní mbähä bu Belén, gui hyomhbü harü bim 'bu a ra 'uere, ne nu'bu gá t̄imhbü harü i 'bui, gua εhmbü gui xijü, necä ga mba ga thände a, bi t'εmp'a bi nu ra sɔ. Pε hinga gue'a mim bεn a.

⁹ Nε nu'ü yün 'yohü buya bi mba da hyoni harü bim 'bu a ra 'uere, ne xɔ bi nequi mahøn'a a ra sɔ xpi nu bu yá häi. Ne i 'bet'o a. Ne nu'bu mi zɔm bu Belén, bin säya a ra sɔ bu din 'yε't'ui a ra ngu nubü mí 'bu a ra 'uere. ¹⁰ Nε nu'ü yün 'yohü 'bu mí nu bin säya a ra sɔ, bin johya yá mbui buya. ¹¹ Nε bi yat'ambo, bi nu a ra 'uere ne ra María rá mbe. Ne bin danyahmu, bi dande a ra 'uere. Ne 'bexque bi xo't' yá 'beni bá tu, ne bi un yün t'unni a ra 'uere ngue εmme xän ngu di muui. Bi unna n'da ra oro, ne rá ndega ra za bi unni, ne n'da ra 'yεthi yaman'u. ¹² Nε nu'bu min ä yün 'yohü ngue bi nu ra sɔ, Ojä bi 'yut'a n'da ra t'ï ngue nu'bu bi mbengui hin di mba bu bi 'buh ra Herodes. Janangue'a n'danni n'da ra 'yu bi hyax 'bu mi mbeng bu yá häi buya.

Ra Jesús bi ts'ix bu Egipto

¹³ Nε nu'bu mí mba ü yün 'yohü buya, n'da rá m 'behni Ojä bi xi a ra José 'bu min äha:

—Dami ndants'i. Dami six'a ra 'uere ne a rá mbe. Gui' dahmbü, ni mbähä bu ra häi Egipto ne gam 'buhmbü bu 'da yu pa. Ne him 'bex gua pengüi, jague'bu dá xi'au gua pengüi. Nguetho nu ra Herodes da hyon'a ra 'uere, ne nu'bu da d̄ini da hyo, bi 'yεmp'a rá m 'behni Ojä a ra José.

¹⁴ Nε 'bex bi ndanc'a ra José a ra xui a. Bi zix a ra María ne rá t'uhni, ne bi mba bu ra häi Egipto. Him bi dɔ'mi 'be da hyats'i. ¹⁵ Nε bäm 'bupü Egipto jague'bu mi du ra Herodes, ja bá penc'ü buya. Ne bin ja 'be'a bi man Ojä maya'bu, bi 'yεna: “Gan zohn'na ma t'uhni bu Egipto,” i εn Ojä, bi 'yεn'a rá pøngahyá.

Ra ts'ut'abi Herodes bi manda dí ho yu t'uhni

¹⁶ Nε nu ra Herodes εmme bin cue ngue ya bi thät'i, nguetho nu'ü yün 'yohü bi nu ra sɔ hin i mbeng bu 'bu mi d̄in'a ra t'uhni. Janangue'a bi mben'ndü yá dofui ngue da hyo yu 'uere bu Belén ne yu hnini i hänbü. Ne gätho ü yu t'uhni hinga na pε'ts'a nyojeya gätho bi hyo. Nguetho bi man ü yün 'yohü, ya mbe má nyojeya ya bi nequi a ra sɔ. ¹⁷ Nε nu'a bin ja, maya'bu thoho bi man a ra pøngahyá ra Jeremías ngue ngubü din ja 'bu mi 'yεna:

¹⁸ Bin ja n'da ran ts'oni bu ra hnini Ramá,

nts'edi bi mbah yá xisu yu judío,

bin zoni ne him bi 'yɔ a bi xi ü bi hyurpa yá mbui,

nguetho εmme im bεn'ü yá t'uhni bi thopi, bi 'yεn'a ra Jeremías 'bu maya'bu.

¹⁹ Nε nu'bu mi du ra Herodes buya bi 'uj man'da rá m 'behni Ojä a ra José 'bu min xui, bu ra häi Egipto.

²⁰ —Dami ndants'i. Dami six a ra t'uhni ne a rá mbe. Dami penjü bu ra häi Israel, nguetho ya bi du ü mí nde xtá hyo a ra t'uhni, bi t'εmp'a ra José.

²¹ Nε nu ra José buya bi hyax ra 'yu ní mba bu ra häi Israel 'bu mi hyats'i, ne bi zix a ra t'uhni ne'a rá mbe ra t'uhni bi zits'i, εna xtán zɔm bu ra xequi Judea. ²² Pε nu'bu mí 'yɔ a ra José ngue in ts'ut'abi bu ra Arquelao, bi zu da zɔm bu mahøn'a, nguetho nu ra Arquelao rá ts'ant'ü ra Herodes a. Ne'a xí 'uj xɔ bi bεm buya, ngue'a hin da mba bu Judea. Janangue'a i mba bu ra xequi Galilea buya. ²³ Nε bi mba dim 'bupü ra hnini Nazaret. Janangue'a bin ja 'be'a xmán t'o't'i bu ja yá sɔcuá yá pøngahyá Ojä, gue nu ra Jesús da t'εmbi ra mengu Nazaret.

3

Bi man rám hma Ojq b_u ja ra dāpo ra Xuua Nxixyq

1-2 Nε nub_uya nu ra Xuua Nxixyq bi d_u'mi bi xih y_u j_u'i nε bi 'yεna:

—Dami pāh nin 'yomf_uni_u nguetho ya mi ts'utho di manda ua rá ts'edi Ojq, bi t'εmb y_u j_u'i.

Nε mí 'b_ur_u ja ra dāpo b_u ra xεqui Judea 'b_u min yāh_u y_u j_u'i a ra Xuua.

3 Nε nu a ra Xuua gue'a bi man ra pōngahyā Isaiās maya'b_u ngue bi ma ba εhe, 'b_u mi 'yεna:

N'da ra j_u'i din yā b_u ja ra dāpo nε da 'yεna:

“Damin sāh_u ga simhb_u ra Hmu mi ts'utho da zōcua,

dami hoc ni mb_ui_u ga tōmh_u x_un ho,” da 'yεna, bi 'yεn a ra Isaiās maya'b_u.

4 Nu y_u he ra Xuua ám 'be y_u xingu y_u camello, nε midín gat'u y_u xifani, nε mi sa y_u t'axi nε mi si y_u t'afi t'asa dāpo. 5 Nε nu'b_u mi d_u'mi bi man rām hman a ra Xuua, bi mba _u y_u mēngu b_u Jerusalén, bi zōm b_u 'b_uh ra Xuua, nε y_u mēngu b_u ra xεqui Judea, nε'u mi 'b_ur_u hānb_u ra dāthe Jordán, ngue nde da 'yōde 'be'a da man'a ra Xuua. 6 Nε nu ra Xuua bi xixyq_u to'o bi 'yōmanho 'be'a bi ma, nε bin juānni nanguε y_u ts'oqui. Nε x_un ngu bi xixyq_u b_u ja ra dāthe Jordán.

7 Nε x_un ngu ma ngarp_uihe d_un israelhe, d_un judíohe, bi zōm b_u mí 'bāh ra Xuua εna din xixyq_u. Nu'u 'da y_u fariseo _u, nε _u 'da y_u saduceo _u. Nε nu ra Xuua b_uya bi 'yεmp' _u:

—Nu'ah_u tengu'b_u ni mēni_u y_u poz_u nguetho g_uy tontoh_u. To'o bi xi ah_u gua εhmb_u ua ngue gua 'dahmb_u b_u ja ran _umbi x_un _u tho, bi 'yεna. 8 Ha guím bεmh_u da zā gan yāmb_u 'b_u hin gui 'yōth_u a rán sāui _u to'o bi pāh y_u mb_ui, bi t'εmp' _u ma ngarp_uihe. 9 Pε hin din ja ran 'yεts'i ni mb_ui_u ngue gui 'yεmh_u: “Nugāhe y_u t'uh_unigāhe ra Abraham, ya hin gan nuhe ran _umbi,” hingui sā gui 'yεmh_u, nguetho nehya y_u do i 'bongua da zā din j_u'i ngue da 'yεmbi y_u t'ah_uni ra Abraham 'b_u gue'a da nde Ojq da 'yōt'e, bi 'yεn'a ra Xuua. 10 Nε nu'a ra aza ya mahoqui x_un ho ngue da 'yεx _u y_u za hingui ho y_un dāt'ā, nε da thōsp_u ja ra sibi din zō. Nε nu'ah_u tengu'b_u g_uy zah_u ngue hingui ho y_un dāt'ā, bi t'εmp' _u y_u fariseo nε y_u saduceo.

11 Nε xō bi xi _u m'ida:

—Nugā dí xixyq_u ah_u nanguε ra dehe 'b_u ya gá pāh ni mb_ui_u, pε nu'a man'da ba εhe, di hoc'ah_u nanguε rá Hogandāhi Ojq tengu'b_u n'da ra sibi. Nε nu'a, man'da i ja rá ts'edi xinda guecā. Hin dí s_ucā tengu' a, i εn a ra Xuua.

12 Nε da 'yōt' ran juānbi, tengutho 'b_u i pa ma hoqui y_u j_u, ngue n'danni i pa m'be'ts'i _u y_u j_u nε n'danni da t'εn _u y_u hāi. Nε nu _u y_u hāi da t'up_u ja ra sibi njām'b_u i huεt'i, bi 'yεmb y_u j_u'i a ra Xuua.

Bin xixyq ra Jesús

13 Nε nub_uya bi nεxp_u ra hāi Galilea ra Jesús, bi zōm b_u ja ra dāthe Jordán guerp_u ja ra dāpo bi 'b_uh ra Xuua. Bi zōm b_u ngue bi nde din xixyq_u a ra Jesús.

14 Pε nu ra Xuua him mi ndehma di xixyq_u bi ra Jesús, nε bi 'yεmbi:

—Pε nu'i guí εna ga xixyq_u i, pε go man sā'be go gui xixyq_ugui, bi 'yεn'a ra Xuua.

15 —Pε nuya x_un ho 'b_u gui xixyq_ugui, nguetho i jatho ga oth_u 'be'a bi man Ojq, bi 'yεn'a ra Jesús.

—Da nde 'b_u, bi 'yεn'a ra Xuua b_uya.

¹⁶ Ne nu'bu mi gua a bin xixya ra Jesús ne bi bəx bu ja ra dehe, 'bex bi nu ngue bi xoh mahəts'i, ne bi nu bá çah rá Hogandəhi Oja tengu n'da ra t'azu, bi zəpu mí 'bá a ra Jesús. ¹⁷ Ne 'bex bi t'ə a n'da ra nde bí 'yəh mahəts'i, bi 'yənə:

—Nuna guehna ma Ts'ant'ugə na, ngue ɛmme dídi huçə né dí numanho, bi 'yən Oja.

4

Bi mba nts'ä a ra Jesús nangué ra zithu

¹ Ne nu rá Hogandəhi Oja buya 'bex bi zixpu ja ra dapo, in ndepe da mba nts'ä a ra Jesús nangué ra zithu.

² Ne nyote pa ne nyote nxui bim 'bu pu ja ra dapo, ne him bin sihme, ne ɛmme bin tumanthuhu maha. ³ Ne nubuya, bi zəm bu a ra zithu ngue da zäp rá mbwi ra Jesús. Ne bi 'yɛmbi:

—Nu'bu majuəni rá Ts'ant'ə i Oja, dami japi dim hme yə do i 'bongua ne gui si, bi 'yən'a ra zithu.

⁴ Nu ra Jesús bi dəti:

—Hin ga ət'ä a, bi 'yənə. Nguetho mán t'o't'i bu ja rá m hman Oja, hinga hont'a ra hme dám 'buh yə jə'i pɛ ne a gətho i ma Oja, bi t'ɛmp'a ra zithu.

⁵ Nu ra zithu xə bi zixpu Jerusalén a ra Jesús, ne bi 'yɛxpə magəts'i rá 'bet'e ra danija. ⁶ Ne bi 'yɛmbi:

—Nu'bu majuəni gue'e rá Ts'ant'ə i Oja, damin säqui ne gui so nu häi, Ne Oja ba pəhn yəm 'behni mahəts'i ngue da mbäx'i'i ne da bent'i i, ne hin hapu gui 'uaqui nangué yə do,

tengutho im mam bu ja rá m hman Oja, bi 'yən'a ra zithu, bi t'ɛmp'a ra Jesús buya.

⁷ Nu ra Jesús bi 'yənə:

—Həha, gue'a i hmam bu, pɛ ne a i hmam bu, ngue “Nu Oja ma Hmu hu njongui sä da zä a ngue da bə 'bu majuəni da 'yət'a im man'a,” bi 'yən'a ra Jesús.

⁸ Ne xə man'dandj buya, bi zix mahən'a ra zithu a ra Jesús bu rá nya n'da ra t'əhə xən hət's'i, ne bi 'yuti gətho na ndoho ra ximhäi ne gətho 'be'a xən ho i ja bu ja yə hnini. ⁹ Ne bi 'yɛmbi:

—Gətho ga 'da a ya 'be'a dá ut'i i 'bu gan danyahmu gui thəndegui, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yən'a ra zithu.

¹⁰ Ne bi dəh mahən'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá zithu, dami 'dagui nanguécä, nguetho nu rá m hman Oja i ɛnə: “Hont'a Oja ra Hmu ga thəndehə ne ga ərpa hu rá 'befi a,” bi 'yən'a ra Jesús.

¹¹ Ne nubuya bi 'da'a ra zithu bu 'buh ra Jesús, ne bá ɛh yəm 'behni Oja bi zəpu mí 'bu a ra Jesús bu dapo ne bi 'uən a.

Ra Jesús bi dəmp rá 'befi bu ra xequi Galilea

¹² Ne bi bəm bu ja ra dapo a ra Jesús buya. Ne nu'bu mí bəm bu, bi 'yøde ngue bi jot'a fädi ra Xuua nxixya. Janangué'a bi mbengda bu ra häi Galilea. Guepu ra hnini Nazaret bim 'bu pu mahən'a. ¹³ Pɛ hinga nya'a bim 'bu pu ne bi mba bu ra hnini Capernaum, nubə ra ndendədehe guepu ra xequi yə häi mam bombətahe ra Zabolón ne mam bombətahe ra Neftalí. ¹⁴⁻¹⁵ Nu'bu mi zəm bu a ra Jesús bin ja 'be'a bi 'yo't'a ra pəngahya Isaiás maya'bu ngue din ja bu ra häi Zabolón ne ra häi Neftalí, i hənəu ra dədehe, 'danguadi ra dətə Jordán, ngue ne a i t'ɛmbi Galilea, guepu 'bu u i thənde yə oja zɛhe. Ne bi 'yən'a ra pəngahya ngue:

16 Nu yu ja'i mi 'bap̄u tengu'bu i bap̄u ja ra 'bexui, ne i ja bu ran d̄ate, p̄e nuya bi nequi n'da ran nequi ngue di yot'i, bi 'yēn'a ra Isaias 'bu maya'bu. Ne gue'a bin ja 'bu mi zom bu ra Jesús.

17 Ne nu ra Jesús bi d̄a'mi bi mam bu r̄am hma ne bi 'yēna:

—Dami p̄ah nin 'yomf̄enihi nangue yu ts'oqui, ngue da z̄a di manda ua r̄a ts'edi Oj̄a bi z̄ocua guí 'b̄ahmbu, bi 'yēmb yu ja'i a ra Jesús 'bu mim 'bap̄u.

Goho yu mbahuq bi den'na ra Jesús

18 Ne n'da ra pa mí 'yo bu ja ra ndend̄adehe a ra Jesús nub̄u ra h̄ai Galilea, ne bi nu yoho yun 'yohu din 'yohu zeh̄e u. Nu'a n'da ra Simón, gue'a ra Pedro a. Ne nu man'da ra Andrés. Ne nu'u yu mbahuq u, ne mi enxit'q̄ bu ja ra d̄adehe.

19 Ne nu ra Jesús bi 'yēmp'u:

—Ba tengui, gui xihmbu yu ja'i da 'yēc'yēigui, tengu thoho bu gn̄i theui yu huq̄ guí øt'ui, bi 'yēmp'u.

20 Ne 'bex bi hyep̄u yá xit'q̄ ne bi den'na ra Jesús.

21 Ne bi thop̄aya bin 'yo mi ts'u a ra Jesús, ne bi nu mi yoho yun 'yohu din 'yohu zeh̄e u, ne nu n'da ra Jacobo, ne nu man'da ra Xuua, ḡatho yoho yá ts'unt' u ra Zebedeo u. Ne mín 'yohu a r̄a ta mi hu bu 'ben yá mbosa, mí 'uet yá xit'q̄. Ne x̄o bi xi u da d̄enni mah̄on'a. 22 Ne 'bex bi zop̄u r̄a ta ne'u yá mbosa, 'bex bi den'na ra Jesús buya.

Ra Jesús bi x̄anbi x̄un ngu yu ja'i

23 Ne nu ra Jesús mí 'yo ḡatho ra h̄ai Galilea ne mí x̄anba u yu ja'i bu ja yu nij̄a ne bi ma 'ber̄u dí manda ua r̄a ts'edi Oj̄a. Ne midí hoc yu hyēnni ngue 'be'a ḡa ní gēhe mí hēmp'a n'da ngu n'da. 24 Ne ḡatho yu ja'i bu ra x̄equi Siria bi 'yode 'be'a øt ra Jesús, ne bá thunba u yu hyēnni ngue 'dahma 'dan'yo yun u mí hēmbi ne'u mín 'yohu yu z̄ithu, ne'u z̄ant'a mí s̄and̄ate 'da yu ora, ne'u xí ts'a r̄a ja'i, ne ḡatho bi hoc'a ra Jesús. 25 Ne x̄un ngu yu ja'i bi den'na ra Jesús. Mín numanho da d̄enthoho yu ja'i nangue 'be'a bi 'yøt'e. Nu'u 'da yu mēngu bu ra x̄equi Galilea, ne u 'da yu mēngu bu ra x̄equi Decápolis, ne'u 'da mí 'bap̄u Judea, ne'u 'da mí 'bap̄u 'danguadi ra d̄athe Jordán, ne'u 'da mí 'bap̄u ra hnini Jerusalén. Ḡatho bi zom bu mí 'bu a ra Jesús.

5

Ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni

1 Ne nu ra Jesús 'bu mi nu yu ja'i ēmme x̄un ngu bi zop̄u, ne bi ndex bu ja ra nyuni ne mi hup̄u. Ne'u yá x̄adi buya bi zom bu mí hudi, 'darpu mi huhmbu.

2 Ne bi x̄anba u.

Nu'u i h̄an r̄an j̄api Oj̄a

3 Ne bi 'yēmp'u yá x̄adi ra Jesús:

—Nu'u to'o p̄ase hingui ho yá mb̄u bu na nu Oj̄a ne da hyon Oj̄a di z̄edi, nu Oj̄a da zimanho bu di manda r̄a ts'edi, janangu'e'a maj̄ari u buya.

4 Ne nu'u tu yá mb̄u, Oj̄a da hyurpa yá mb̄u, janangu'e'a maj̄ari u.

5 Ne nu'u im b̄eni i cose h̄ai, da hyan a ra hogah̄ai bi man Oj̄a di unni, janangu'e'a maj̄ari u.

6 Ne nu'u i humbi da 'yøt' ran ho, Oj̄a di j̄api da 'yøt'e x̄un ho, janangu'e'a maj̄ari u.

7 Ne nu'u di huēc yá mij̄a'ih̄u, xin di huēc Oj̄a u, janangu'e'a maj̄ari u.

8 Ne nu'u n'dat'a im b̄eni, dim 'b̄ahmbu Oj̄a u, janangu'e'a maj̄ari u.

⁹ Nε nu'η ɔt' ran hocpate, nu Ojā da 'yεmbi yá t'uhni η, janangue'a majāpi η.

¹⁰ Nε nu'η i nu ran ηnbi nangue ran ho i ɔt'e, da yεrpη di manda rá ts'edi Ojā η, janangue'a majāpi η, i εn'a ra Jesús.

¹¹ Nε gan johyahη 'bη i η'ts'ahη yη jā'i nε i then'nahη nε i xi ahη yη fεhni 'bη guí tengahη, bi 'yεn'a ra Jesús. ¹² Nε da hyu ni mbηihη, gan johyahη, guim bεmhβη ngue 'dat'a ran ηnbi guín nuhη η yη pøngahyā mam 'bet'o, nε i ja 'be'a din 'da ahη ngue am 'be'ts'i mahεts'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra ũ ua ja ra ximhāi

¹³ —Nu'ahη gyη ũhη hapη 'bηh yη jā'i, nguetho nu'a ra ũ di hoqui 'be'a i pa njapi, nε nguetho ahη guídí hojū yη jā'i, i εn a ra Jesús. Pε nu'βη bi 'beh rá ts'edi ra ũ, ya hin'yη 'be'a sá dí hoqui, janangue da mba ma bηnt'i thoho βη hāi. Dami jamansuhη hin din ja βη guí 'yøthη tengu a, bi 'yεmp'η yá xādi ra Jesús.

Ran nequi ua ja ra ximhāi

¹⁴ Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nu ahη gyη nequihη βη 'bηh yη jā'i, bi 'yεmp'η yá xādi. Dami jafη da hnu a ran nequi. Tengu n'da ra hnini i ja βη ja rá nyā ra t'øhø, am 'batho xηn ho ngue hin'yη 'be'a i juti. ¹⁵ Ngutho n'da ra sibi, hingui sá da mba ma cη't'i βη ja ra huada 'βη da mba ma søque, i jatho da t'εxpη m' batho, janangue'a di yot'i gātho 'βerpη. ¹⁶ Nε nguetho guí 'yøthη ngue tengu'βη gyη sibihη εmme di hyārpη i 'bηh yη jā'i. Janangue'a da hnut'ahη xηn ho nin t'øt'ehη, nε η da 'yεspa Ojā ma Tahη 'βerpη mahεts'i η βηya, bi 'yεmp'η yá xādi ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yurcahη 'be'a nam bøn'η yān t'εdi ra Moisés

¹⁷ Nε xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—O guím bεmhβη ngue ga 'becā yηn t'εdi bi man ra Moisés nε 'be'a bin xānbate η yη pøngahyā, pε bá εcā ngue ga ut'ahη 'be'a majuāni nam bøn η. ¹⁸ Majuāni dí xi ahη, gātho 'be'a nt'o't'i βη, nε xinga n'da η ngue hin din ja, 'βη guexta'a i jatho ra ximhāi nε mahεts'i. ¹⁹ Janangue'a madí ts'ũtho maha a ram hma ngue hingui nde da 'yεrpa ra güenda n'da, nε i xi η mi'da ngue din jabη da 'yøt'e, pε zi ts'ũtho rá ts'edi di nequi βη bí ja rá ts'edi Ojā βη mahεts'i 'βη. Pε nu'η di jā'ts'i gātho η mam βη ja rām hma Ojā, nε i xi η mi'da ngue din ja βη da 'yøt'e, nε man'da xηn ngu rá ts'edi di nequi βη bí ja rá ts'edi Ojā, bi 'yεn'a ra Jesús. ²⁰ Nε gue'a dí xi ahη a, nde'βη man'da xηn ho guí 'yøthη xinda gue ma ngarpihη yη fariseo nε yη xānbate nijā. Nguetho nu'βη hin guí 'yøthη xηn ho, njām'βη da zā guí cūthη hapη di manda rá ts'edi Ojā, bi 'yεmp'η yá xādi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ra cue

²¹ Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Gue'βη go maya'βη bi sih mam bombøtahη ran t'εdi ngue im ma: “O guí haçpahη rá te ni mijā'ihη, nε nu to'o da hyāçpa rá te rá mijā'iuí, i jatho da ts'ānba rá muui a bi 'yøt'e,” bi t'εmp'η. ²² Pε i jagā man'da ga xi ahη, ngue nu'βη 'bo'o di cuep rá mijā'iuí nangue'a bi 'yørpe, ngue im βeni di co'ts'i, guehma da nu ran ts'εmbi. Nε nu'a to'o da xih ra ts'ore βη ja rá hmi rá mijā'iuí, da ts'ixpη 'bηh yη ngurpi da ts'εmbi. Nε nu to'o εmme then rá mijā'iuí di mba βη ja ran ts'εmbi ngue ra sibi njām'βη i huçt'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

²³ Janangue'a nu'βη guí pāhā βη ja ra nijā ngue guí εna guí thāndehη Ojā, pε nu'βη gá sømhbη βη nε 'bex gá bεmhβη 'be'a xquin xihmi ni mijā'ihη, ²⁴ gua

peng thohu ne 'be gui mba bu i 'bu a ni mijá'iuí gam punbauí, ja da zä gui thandehu Ojä buya, bi 'yén'a ra Jesús.

²⁵ Ne nu'bu gui pahmbu ja 'be'a guidín xihmbu n'da ni mijá'ihu, pe gan hocpa zehehu, ne hin gui tömhbu da ts'ix ah bu 'buh yu ts'ut'abi. Nguetho nu'bu gui sömhbu bu, ²⁶ guehma da jo ah ne hin da hye'c'a thohohu ra ze'mi jague'bu gui unhdu ra mbeti hangu da 'yä ah, ne xinga n'da centavo da nde gui 'yepahu, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yena hingui ho ran 'yomt'eni

²⁷ Ne man'da bi xih yädi ra Jesús:

—Nu man'da ran t'edi maya'bu i éna: “O gui othu ran 'yomt'eni.” ²⁸ Pe i jagä man'da ga xi ah, ngue nu'bu n'da ran 'yohu da hyant'a n'da ra xisu, ne im be'n'a n'da ran 'yomf'eni xan ts'o nangue a, madague'bu bi bentho, tengu'bu ya bi 'yot' ran 'yomt'eni bu rá mbui a buya, bi 'yén'a ra Jesús.

²⁹⁻³⁰ Janangue nu'bu i ja a i ut'ahu ra ts'oqui, pe gui samzehe ni mbuihu madague'bu guim bemhbu emme xan u 'bu gui 'yeshu. Tengu'bu xqui hya'a n'da ni dahu ne xqui 'yemhbu bu ma'ueni ne xqui n'dadä thohohu, uague tengu'bu xqui hye'c'a nin 'yeihu ne xqui 'yemhbu bu ma'ueni ne xqui n'da'ye thohohu. Pe man'da xan ho guin nuhu nangue gá 'behmbu yu ts'oqui, xinda gue'bu xqui 'yothu yu ts'oqui ne xqui 'behmbu ran ho mazai bu ja ra sibi.

Ra Jesús bi 'yena hin da hyeh rá xisu n'da ran 'yohu

³¹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Ne a bi mam 'bu maya'bu gue: “Nu'bu n'da ran 'yohu in nde da hyeh rá xisu, i jatho da 'yot'a n'da ra söcuä din xummi.” ³² Pe i jagä man'da ga xi ah, ngue hingui sä da hyeh rá xisu n'da ran 'yohu gue'bu hingui ot' ran 'yomt'eni a ra xisu. Nguetho nu'bu bi hyeh rá xisu n'da ran 'yohu, di japi da 'yot' ran 'yomt'eni a ra xisu 'bu bi hyegui ne dim 'buhmi man'da ran 'yohu. Ne 'bu n'da ran 'yohu dim 'buhmi n'da ra xisu bi thegui, ra 'yomt'eni a, bi 'yén'a ra Jesús.

Nte ga ndönbahu rá thuhu, bi 'yén'a ra Jesús

³³ —Ne gui pahmbu ran t'edi mí hmam 'bu maya'bu ngue i éna: “Pe nu'bu gá ndönbahu rá thuhu Ojä, guehma gui jä'ts'a gá mamhbu.” ³⁴ Pe nuya i jagä man'da ga xi ah, bi 'yén'a ra Jesús. Hin'yu 'be'a i sä gui ndönbahu rá thuhu 'bu ja a gui xihmbu ni mijá'ihu ngue guin ndefa da 'yec'yei a gui xihmbu. Hingui sä gui ndömhbu Ojä, pe ngutho hingui sä gui ndömhbu mahets'i, nguetho nu bu mahets'i bi ja bu rá ts'edi Ojä. ³⁵ Ne xingui sä gui ndömhbu ra ximhäi, nguetho necua i ja uä rá ts'edi Ojä. Ne xingui sä gui ndömhbu ra hnini Jerusalén, nguetho rá hnini rá Thahni Ojä a. ³⁶ Ne xingui sä gui ndömhbu ni yahu, nguetho 'dat'a Ojä bi zän'na, ne xinga n'da ni xtahu sä gui sänzehehu gue'bu xan t'axi o gue xum pothi da gohi. ³⁷ Pe nu'bu ja a gui xihmbu ni mijá'ihu, “da zä,” ga emhbu 'bu da zä, “hin da zä,” ga entho'bu hin da zä. Pe gátho mi'da yum hma bí nexpu ja rán 'yomf'eni ra zithu, bi 'yén'a ra Jesús.

Bi 'yén'a ra Jesús hin ga cos'hu 'bu ja a da t'orcahu

³⁸ Ne xö bi 'yén'a ra Jesús:

—Nu'ahu gá 'yömhbu 'be'a bi sih mam bombotahu ngue: “Nu'bu n'da ra jä'i di ts'onba rá dá rá mijá'iuí, pe ne a da mba ma ts'onbi rá dá. Ne nu'bu rá ts'i da 'yocpe, ngutho ne'a xin da t'ocpa rá ts'i.” ³⁹ Pe nuya i jagä man'da ga xi ah ya, ngue nu'bu 'bu a n'da in nde di un'nahu, pe o gui sahmbu a. Ne nu'bu 'bo'o da mbep'ahu 'danguadi ni hmihu, gui unhdu man'da nguadi da mbep'ahu. ⁴⁰ Ne

nu'bu 'bo'o da zix ahu bu 'buh ra ze'mi ngue da gan'na ni pahnihu, pe ne a ni cotohu gui unhdu. ⁴¹ Ne nu'bu i si ahu gui tuspahu ra 'beni n'da ra ja'i n'da ora, xun ho 'bu nyo ora gui tuxhu a ra 'beni. ⁴² Ne hont'a go to'o da 'ya ahu 'be'a i honi, dami unhdu. Ne nu'bu 'bo'o da mip'ahu 'bu ja a gui pes'hu, pe xun ho 'bu gui unhdu, bi 'yεn'a ra Jesus.

Ga huεc man suihu, bi 'yεn'a ra Jesus

⁴³ —Ne a n'da ram hma maya'bu i εna: “Dami huεc ni amigohu ne gui ucra nin suihu,” mi t'εn'ahu. ⁴⁴ Pe i ja man'da ga xi ahu, ngue gui huεc nin suihu, gan yamanhohu u man ya ts'ore nanguε ahu, ne gui 'yεrpahu ran ho to'o di uc'ahu. Ne dami 'yafu ra mate Oja u to'o i numan'uhuhu ne u di un'nahu, bi 'yεn a ra Jesus. ⁴⁵ Ne nu'bu ngubu gui 'yεthu, 'da'angu ga 'yεthu a ma Tahu 'bupu mahεts'i ngue ba pεnh ra 'ye ne ra hyadi. Pe hinga hεnbu 'bu u yu hocja'i gue i so ra 'ye ne ra hyadi, pe ne pu i 'buh ya ts'om'bäi, bi 'yεna. ⁴⁶ Pe nu'bu hont'uh to'o di huεc'ahu guidi huεju, 'be'a gue ga tεhmbu 'bu ngubu ga 'yεthu. Pe ne n'dat'a ga 'yεthu u yu ziyate hyacahäi. ⁴⁷ Pe ha gui εmhbu xun ho gui εthu 'bu hont'uh ni cuhu guidi zεnguahu. Nu'bu guin jahu bu, 'da'angu gui εthu u i thande yu oja zεhe. ⁴⁸ Pe nde'bu xun hotho gui 'yεthu, nguetho xun hotho Oja ma Tahu bi 'bupu mahεts'i, bi 'yεmp'uh yu xädi ra Jesus.

6

Hin ga εthu ran 'yεts'i 'bu di εthu yun t'εt'e xun ho

¹ Ne man'da bi man ra Jesus, bi 'yεmp'uh mi 'bupu:

—Pe nu'bu gui εthu ra 'befi Oja, hin gui 'yεthu da 'yεs'a ni mija'ihu, nguetho hin te di 'da ahu ma Tahu 'bupu mahεts'i 'bu din jabu gui 'yεthu, bi 'yεn'a. ² Ne nu'bu guin nde gui faxhu n'da ra hyoya, hin gui 'yεthu ngue da nu ahu yu ja'i, tengu εt'uh di yorpa a im beni 'bu di un'na n'da ran t'unni yu hyoya, ngue di um bu ja yu nija o gueru ja yu 'yu ngue in nde da 'yεspa yu ja'i 'be'a i εt'e. Majuani di xi ahu, ya hont'a ran 'yεts'i bi dāha 'bu ngubu i εt'e, bi 'yεna. ³ Pe nu'bu i ja a gui nde gui unhdu n'da zi hyoya, nde'bu hin gui xihmbu u mi'da 'be'a ga 'yεthu. ⁴ Ne man'da xun ho 'bu hin njon da nu 'be'a guidi unhdu, pe go da nu Oja ma Tahu, ne i ja 'be'a din 'da ahu buya, bi 'yεn'a ra Jesus.

Hingui yoho guim bεmhbu 'bu gui yahu Oja

⁵ Ne man'da di xi ahu:

—Nu'bu gui yahu Oja, o gui εthu tengu i εt'uh di yorpa a im beni, bi 'yεn'a ra Jesus. Nu'uh, i 'bāpu ja yu nija ne pu ja yu xo'yu, εna i yahu Oja pe hont'a ran 'yεts'i im beni. Majuani di xi ahu, hont'a ran 'yεts'i bi dāha nanguε 'be'a i εt'e.

⁶ Ne nu'bu gui yahu Oja gui mbähä bu njon da nu ahu, pe Oja ma Tahu go i nu ahu ne di 'da ahu 'be'a gui äfu a, i εna.

⁷ Pe hinga guexta a ram hma gui mamhbu ngue nte ni mba tho 'bu gui yahu Oja, tengu i εt'uh ten yu oja zεhe. Ne sä im beni i εt'a Oja 'be'a im ma 'bu xun ngu i xifi. ⁸ Ne o gui εthu tengu i εt'uh, nguetho nu Oja ma Tahu ya i pa'di 'be'a gätho gui homhbu gue'bu hinga nä äfu, i εna. ⁹ Pe guim bεmhbu 'bu gui yahu Oja 'da yuh hma tengu di xi ahu ngue:

Nuya ma Ta ahe gui 'bupu mahεts'i.

Da hnumansu ni thuhu.

¹⁰ Ne din ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

Ne da t'εt' ua ni pähä ua ja ra häi tengu tho i t'εrpu mahεts'i.

¹¹ Ne dami 'daje ran ts'ihme di homhbe ra pa i jahu ya.

12 Dami punga ma ts'oquihe, tengu thoho bu na punbahe u i ørcahe ran ts'o.

13 Ne o gui hegahe da daje ran ts'o, pe dami yanje nanguie ran ts'o.

Nguetho nu'i gra hmuts'ut'abi, ga di manda ua ja ra hai ni ts'edi, ne i ja ni ts'edi mixte njam'bu da guadi gatho yu pa mazai.

Ne hont'a di xi'ahe ya.

14 Nguetho nu'bu gadi punbahu ya ts'oqui ni mijai'ihu, nguetho da 'yot'ahu Oja ma Tahu 'bup mahets'i, di pun'na ni ts'oqui. 15 Pe nu'bu hin gadi punbahu ni mijai'ihu, ne ah hin di pun'nahu Oja ma Tahu 'bup mahets'i 'bu, bi 'yen'a ra Jesus.

Hin gui 'yuhmbu 'bu gui et' yun ts'ihme 'bu guin yqhu Oja

16 —Ne nu'ahu, nu'bu gui nde gui 'yet' nin sihme hu n'da ora ngue guim bεmhbu Oja, o gui øthu tengu øt'u di yorpa a im be ni. Nu'u i ut yu ja'i 'be'a øt'e, nde'a di hnumanho, pe hont'a ran 'yets'i bi dahu nanguie 'be'a bi 'yøzche, bi 'yen'a ra Jesus. 17 Pe nu'ahu, 'bu gui et' nin sihme hu ngue guim bεmhbu Oja, pe gan 'yomanhohu tengu'bu ya gan sihme hu. 18 N'dahma njon da badi 'be'a ga 'yøthu gue ga 'yet' nin sihme hu, ne hont'a Oja ma Tahu i nu'ahu 'be'a ga 'yøthu, ne i ja 'be'a di 'da ah buya, bi 'yen'a ra Jesus.

Gui hyomhu 'be'a di nεcmanho bu mahets'i

19 Ne man'da bi man ra Jesus, bi 'yena:

—Hin gui muns'hu 'be'a gdám membetihu ua ja ra ximhai, nguetho nuua i 'bu yu zu'uε ngue di ts'oni 'be'a gatho gui pes'hu, ne ja'bu da boxjua, ne ja'bu da be'ahu yu be. 20 Pegue gui hyoni gui xanthu 'be'a di hnumanho ah bu mahets'i. Nguetho hin te dim 'beru, hin da yurpu yu be ngue da be'ahu 'be'a gui pes'hu bu, ne hin da boxjua, ne njo'o bu yu zu'uε ngue di ts'oni. 21 Nguetho hønbo i ja nim pe'ts'i n'da im be ni mbai n'da. Nu'bu guecua ja ra ximhai i ja 'be'a i pe'ts'a n'da, hont'ua im be ni a n'da, ne nu'bu guerp mahets'i, guerp im be ni a n'da 'bu, bi 'yen'a ra Jesus.

Ran nequi ni mbai n'da

22 Ne xø bi 'yena:

—Ne nu'bu hont'a xun ho guim bεmhbu ne gui øthu, din ja ahu tengutho 'bu n'da ra ja'i xun ho rá dá, i handi xun ho ran nequi, din jabu ni mbaihu. 23 Pe nu'bu hinga gue'a guim bεmhbu, sä gui εmhbu i ja ahu ran nequi, pegue xam 'be'xui thoho ni mbaihu, tengutho 'bu n'da ra ja'i ngue hingui ho rá dá, ne xam 'be'xui thoho bu i handi, bi 'yen'a ra Jesus.

Hin di yoho yu hmu n'da

24 Ne xø bi 'yena:

—Ne hingui sä dim 'bu i yoho yu hmu n'da ra 'yεhe. Nguetho nu'bu yoho yu hmu i 'bu a n'da, nu'a n'da da numanho, ne nu'a man'da hin da numanho. Uague nu'a n'da da hyumbi dim pehmi a, pe nu'a man'da da zocpa thoho rá 'be'fi a. Jananguie'a hingui sä yoho yu hmu da den'na n'da. Hingui sä da 'yεmp Oja rá Hmu 'bu i numanho u yu mbeti, nguetho tengu'bu rá hmu a ra mbeti, bi 'yen'a ra Jesus.

Oja di jamansu yu 'yεc'yεi

25 —Jananguie'a di xi'ahu, hin go guim be'nsēhu 'be'a gui sihu ngue gdám 'buhmbu, ne xin guim bεmhbu 'be'a gui hyehu. Pe guim bεmhbu ngue man'da di muui ni tehu xinda gue u nin ts'ihme hu, ne man'da di muui ni ja'ihu xinda gue u ni hehu, bi 'yen'a ra Jesus. 26 Dami nuhu yu doja i 'yo hønbo go haru, ne

hin'y_u yá huáhi, ne xín te i pe'ts'i, pe dí xi ah_u, nu Oj_a ma Tah_u bí 'b_up_u mahéts'i gátho i 'u_in _u. Ne nu ah_u, man'da di mu ah_u xinda gue _u y_u doja, bi 'y_en'a ra Jesús. ²⁷ Ne ha guím b_emhb_u man'da nya'a gam 'b_uhmb_u ua ja ra ximhái 'b_u g_umm_e guím b_endumb_uih_u 'be'a gátho guidí 'behmb_u.

²⁸ Ne hanja g_umm_e go guím b_enseh_u nangu_e ni heh_u. X_ogue ts'útho guí éç'y_eih_u, bi 'y_en'a ra Jesús. Pe dami nuh_u y_u d_oni i ja b_u d_apo, ne nu' _u hingui díim pefi ne xingui di hoc yá he. ²⁹ Pe dí xi ah_u, man'da mahotho y_u d_oni xinda gue a rá he ra ts'ú't'abi Salomón ngue mí he 'b_u mi ja rá ts'edi, bi 'y_en'a ra Jesús. ³⁰ Ne ngub_u bi 'y_ot'a Oj_a nangu_e y_u d_oni, mahotho nám pa ya, ne nixudi da mba nts'equi ne da t'udi. Janangu_e'a guím b_emhb_u, man'da x_un ho da 'y_ot'ah_u Oj_a xinda gue _u y_u d_oni, bi 'y_en'a. ³¹ Janangu_e o guí g_umhb_u: “'Be'a hmaha ga sih_u.” Uague: “'Be'a hmaha ga heh_u.” ³² Nguetho nu' _u i th_ande yá oj_a z_ehe, gue'a z_ai i hon' _u, pe nu'ah_u i 'b_up_u ni Tah_u b_u mahéts'i, ne i p_adi 'be'a gá guidí 'behmb_u, bi 'y_en'a ra Jesús. ³³ Janague'a nu ah_u, m'bet'o thoho gan umhb_u di manda ah_u rá ts'edi Oj_a, ne gui hyomhb_u n'da ra hogamb_ui nangu_e rá p_ah_a Oj_a, ne nub_uya di 'da ah_u 'be'a gátho gui hyomhb_u. ³⁴ O guím b_endumb_uih_u, o guí g_umhb_u: “'Be'a da z_a ga øth_u 'b_u nixudi.” P_egue gui t_omhb_u, 'be nixudi ja gui p_ahmb_u b_uya 'be'a da z_a gui 'y_oth_u. N'da pa ngu n'da pa i ja 'be'a din ja, bi 'y_en'a ra Jesús.

7

Ra Jesús bi ma hingui ho ran y_api

¹ —“Nuna bi 'y_ot' y_u ts'oqui,” hin gui 'y_emhb_u, n'dahma hinga gue'a dí ts'ep'ah_u a, bi 'y_engáhe ra Jesús. ² Pe nu'b_u guidí y_af_u _u mi'da ngue guím b_emhb_u h_onse ah_u x_un ho ah_u, pe Oj_a hin da numanho ah_u 'b_u. Ne 'da'ingu da 'y_ot'ah_u Oj_a tengu gá 'y_orpa_u _u gá y_af_u, bi 'y_en_a. ³ Hanja bi z_a gá nurpah_u ra zi hái i o rá dá ni mij_a'ih_u, ne hin go guí p_ahmb_u i o ra x_ecza ni dáh_u. In jab_u ní nequi ni ts'oqui_u. ⁴ Ne ha da z_a guí xihmb_u ni mij_a'ih_u: “Mba ga hap'a ra hái o ni dá,” sá guí 'y_emf_u, ne go man'da x_un ndoho ra x_ecza i o ni dáh_u. ⁵ G_umm_e guidí y_orpa_u a guí øth_u. Pe nde'b_u m'bet'o gan hoj_u nangu_e y_u ts'oqui guidí hoseh_u, janangu_e'a da z_a guí hy_amp'ah_u ra hái o rá dá ni mij_a'ih_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

⁶ O guidí unh_u a x_un ho _u y_o fo'yo, ndetho da za ah_u. O gue'b_u guidí unh_u a di muui _u y_u ts'údi, ndetho da n_em b_u hái, bi 'y_en'a ra Jesús.

Nu'b_u ja da t'áp'a Oj_a di uni

⁷ Ne x_o bi 'y_emp' _u:

—Dami 'yáfu Oj_a 'be'a guí homhb_u, ne nu'a di 'da ah_u. ⁸ Nguetho nu'a to'o da 'yádi, Oj_a di un'na bi 'yápi. Ne nu'a to'o ja a i honi, di und Oj_a a i honi. Ne nu'a to'o da hyoni da socpa n'da ra goxthi njut'i thoho, Oj_a da xocpa a, bi 'y_en'a ra Jesús.

⁹⁻¹¹ Pe nu'ah_u madague'b_u gyá ts'om'b_uih_u, xínga n'da ah_u guidí unh_u ra do ni t'úhni_u 'b_u i á'ah_u ra h_me, ne xíng ra c'eyá guidí unh_u 'b_u i á'ah_u ra huá, pe h_ont'a x_un ho guidí unh_u ni t'úhni_u. Ha maguet'a Oj_a ma Tah_u 'b_up_u mahéts'i ngue hin di 'da ah_u x_un ho 'b_u ja a guí áfu, bi 'y_en'a ra Jesús.

¹² Ne nu'b_u guí nde da 'y_ot'ah_u ran ho ni mij_a'ih_u, nde'b_u guí 'y_orpa_u ran ho. Gue'a nam b_on'a rán t'édi ra Moisés ne rám hma y_u p_ongahy_a maya'b_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

N'da ran t'uti nangu_e ra goxthi ne y_u 'yu

13-14 Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'a ní yut'a n'da bu ja ra te mazai, tengu'bu n'da ra goxthi xun ts'it'i, uague n'da ra t'u'yu, nε hingui ngu yu ja'i i numanho da thopu. Pε dami hyomhbu gui cuthu bu. Nguetho nu'a ra goxthi xun ndoho nε ra da'yu ní zix a n'da bu ja ran unbi mazai, nε xun ngu u yu ja'i i numanho da thopu, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nda'a u yu hyäte pøngahya

15 —Pε gam fähmbu nangue yu hyäte pøngahya. Nu'bu i søm bu gui 'buhmbu, sä øt'e tengu'bu yu de'yo ngue xun ho, pε nu yu mbui tengu'bu n'da ra zate. 16 Nε da zä gui pähmbu yu hyäte pøngahya nangue yun t'øt'e i øt'e, tengu thoho yu za da ba a n'da nangue yun dat'ä i zaru. Nguetho hin din zaru ja n'da ra za n'da ran dat'ä 'bu hinga gue'a rá za a. 17 Pε nu ra za xun ho i zuh yun dat'ä xun ho, nε ngutho ra za hingui ho i zuh yun dat'ä hingui ho. 18 Nguetho nu'a ra za xun ho hin da zä din zaru yun dat'ä ngue hingui ho, nε ngutho a ra za hingui ho hin njam'bu da zä din zaru yun dat'ä xun ho. 19 Nε nu yu za hingui ho u yun dat'ä, da mba nt'ets'i nε da t'udi. 20 Janangue'a da zä gui pähmbu yu hyäte pøngahya nangue 'be'a da 'yøt'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nda'a u di manda rá ts'edi Oja

21 Nε xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nε sä εna yu hmujuu 'da, pε hin da yarpu di manda rá ts'edi Oja u. Pε hønt'u majuani i øt' rá pähä ma Ta mahets'i da yarpu u. 22 Nε nu'bu bi zøn ra pa ran juqmbi 'bu rán zegui, xun ngu da mbarqui da 'yεngui: “Ma Hmu, nugähe dá mamhbe a nim hma, nε nangue ni thuhu dá hømhbhe thi yu zithu, nε nangue ni thuhu xun ngu yun t'øt'e mixte dá øthe,” da 'yεngui. 23 Pε nugä ga εmp'u: “Njam'bu dá pa ah. Dami 'uehmbu ua ja ma hmigä, gyu ts'om'bäih,” ga εmbi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Hønt'a go to'o in nde da 'yø a díma, bi 'yεn'a ra Jesús

24 —Pε nu'a to'o i øh ma nde nε i øt'a ma pähägä, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohu ngue mí ja rán 'yomfēni nε bi hyø a n'da rá ngu bu ja n'da ra dongu xun juqni. 25 Nε bin ja n'da ra da'ye, nε εmme xun ngu yu dehe bi 'yugui, nε bá εh ran dahi xun ndoho mí nde xti yøt'a ra ngu. Pε him bi yøt'a, nguetho nu'a ra ngu mí hørp ja ra dongu xun ho. 26 Pε nu'a to'o i ø'a dí ma nε hingui arpa ra güenda a, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohu ngue ra 'yambui, nε bi hyøh rá ngu bu mí ja n'da ra 'bomu. 27 Nε bin ja n'da ra da'ye ngue bi 'yuh yu dehe, nε ran dahi xun ndoho, nε bi yøt'a rá ngu. Nε εmme nts'utho bin ja buya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu yu ja'i bi numanho rán xädi ra Jesús

28-29 Nε nu'bu mi gua a bi ma ra Jesús 'bu mí hyurp ja ra nyuni, nu yu ja'i mi huhmbu bu bi hyonya u.

—Haguen ja i xänbi xun ho, nε hinga ngubu i xängahu ma xänbatehu bu ja ra nija, bi 'yεn'u yu ja'i.

Nguetho nu'bu mi xänba ra Jesús, bi 'yuti ngue mi ja rá ts'edi xun ho a.

¹ Nε nu'bu mi gua a bi man ra Jesús, ne bi gəpə ja ra nyuni buya, ne ɛmme xən ngu yə ja'i mí numanho da dənthoho mahə'n'a. ² Nε bá ɛ'a n'da ran 'yohu ngue mi hɛmb ra t'axca'ya. Bin danyahmu bu mí 'bäh ra Jesús, ne bi 'yɛmbi:

—Gra Hmu, nu'bu ni pähä, da zä gui 'uec'i ts'ə ran ə dí hɛmbi.

³ Nε nu ra Jesús buya bi uət rá 'yε bi dädi ne bi 'yɛmbi:

—I jagä ra pähä ngue 'bex da zä i. Dami yəni.

Nε nu'bu mí 'yɛmbi, 'bexgue bi yə'n'a ran 'yohu. ⁴ Nε nu ra Jesús buya bi hɛpa a ran 'yohu njon da xifi to'o a bi japi bi yəni, ne bi 'yɛmbi:

—Ní mba bu 'buh yə mbäjä da nu i ngue ya bi yəni, ne gui un'na n'da ra 'bəts'e tengu i man yən t'ɛdi ra Moisés, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nε ja bi thopə ra hnini Capernaum buya.

Ra Jesús bi hocpa rá 'yɛhe n'da ra hmudofai

⁵ Nε nu'bu mí zəm bu ra hnini Capernaum a ra Jesús, 'bex bá ɛ a n'da ra hmudofai ra mɛngu bu Roma, ne bin c'at'ui ne bi 'yāp ra mate, ⁶ bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá Hmu, nu n'da ma 'yɛhe i 'bəm bu ja ma ngu, i ts'a rá ja'i, hingui sä di 'yəni, ɛmme xən 'doni, bi 'yɛmbi.

⁷ Nε nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ga mba bu ga hoqui.

⁸⁻⁹ Pε nu ra hmudofai buya bi 'yɛmbi:

—Hingui jatho gui mba bu ja ma ngu, grá Hmu, nugä hin dí səcä tengu e ne hin drá judiögä. Pε dí pədi ngue i ja ni ts'edi zehɛ, ngue nu'bu guim ma da yəni, ne 'bexgue da yəni, bi 'yɛna. Tengu thohogä bin 'dac'i ts'ə man t'ɛdi, ne nu'bu i ja 'be'a dí xi ə ma dofai ne'ə ma 'yɛhe, 'bexgue 'dahmantho in ja. Nε ngutho i, da zä guim mantho ua ne 'bexgue da yəm buya, bi 'yɛn'a ra hmudofai.

¹⁰ Nu'bu mí 'yoh ra Jesús 'be'a bi man a ra hmudofai, bi hyonya thoho ne bi xi ə min 'yohu:

—Majuəni dí xi əhu, njəm'bu xtá tɪngä n'da ma mɛnguhu yə ja'i israel dyə judiöhu ngue xtám bədi i ja ma ts'edi xən ho tengu na ran 'yohu, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹¹ Guim bɛmhbu a dí xi əhu, xən ngu yə ja'i ngue gätho na ndoho ra ximhäi, ngue him ma mijudiöhu, da 'yɛc'yɛigui ne da yəpə di manda rá ts'edi Ojä, 'darbə dim 'bəhmbə ma ngurpa bombətəhu ra Abraham, ne ra Isaac ne ra Jacob. ¹² Pε xən ngu ma mijudiöhu ngue yən səhu xtən yəpə, pε man'da go da t'entpə ja ra 'bexui ə, ne dín zom bu ne dín guxpə yə ts'i, bi t'ɛmp'ə yə ja'i 'bu mi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Nε nubuya bi t'ɛmp'a ra hmudofai:

—Ní mba ni ngu, ya bin ja a gám ma nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'edi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nε 'bexgue bi yən a rá 'yɛhe buya.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Pedro

¹⁴ Nε nu'bu mí mbenc'a ra hmudofai buya, xə bi tho a ra Jesús, bi zəm bu rá ngu ra Pedro. Nε bi nu 'bəm bu rá oi a rá suto ra Pedro, mi hɛmb ra pa.

¹⁵ Nε nu ra Jesús buya bi bendba rá 'yε, ne 'bex bi bən a ra pa mi hɛmbi. Nε bi ndanc'a ra xisu buya, bi hyonba ra hmε a ra Jesús ne ə mín 'yohu, nguetho ya bi yən'a ra xisu buya.

Xən ngu yə hyɛnni bi hoc'a ra Jesús

¹⁶ Nε nu'bu mín xui buya xən ngu yə ja'i bá ts'i bu mi 'buh ra Jesús ngue min 'yohu yə zithu. Nε hənt'a n'dare bi man ra Jesús, 'bexgue gätho bi hyən a thi ə

y_u zīthu, n_e bi hoc' _u y_u hy_enni. ¹⁷ Gātho bin ja 'b_e'a bi man a ra pōngahyā Isaiās maya'b_u ngue din ja 'b_u mi 'y_ena: “Da du zēhe 'b_e'a gātho x_un h_ei dīn nuh_u, n_e da nuse 'b_e'a gā man _u dī h_em_fu,” bi 'y_en'a ra Isaiās 'b_u maya'b_u.

Yoho y_un 'yoh_u _ena da d_en'na ra Jesús

¹⁸ N_e nu'b_u mīn nu ra Jesús ngue _emme x_un ngu y_u j_a'i mi 'b_ār_u, bi 'y_emp'a y_u x_ādi:

—Masque x_un ho 'b_u ga thohmb_u 'danguadi ra d_adehe, bi 'y_ena.

¹⁹ N_e nu n'da ra xānbate nij_a bi 'y_em_bi:

—Xānbate i, dīn nde ga tēn'ni i h_ōn_bu go har_u gui mba, bi 'y_emp'a ra Jesús.

²⁰ N_e bi d_a a ra Jesús n_e bi 'y_em_bi:

—P_e nu y_u haho i ja y_u ngu n_e y_u doja i ja har_u da 'yoi. P_e nug_a ngue d_an j_a'ig_a ua ja ra ximh_āi, hin'y_u ma ngung_a ua, bi 'y_emthoho ra Jesús.

²¹ N_e x_ō bi 'y_en'a man'da ra j_a'i mīn 'yoh_u b_uya:

—Ma Hmu, dami t_ōcpi ts'_u, 'b_e ga āc_a ts'_u ma ta n_e ga tēn'na b_uya, bi 'y_em_bi.

²² Bi d_a'a ra Jesús, bi 'y_em_bi:

—Tēnga maha, nu'_u x_un du da 'y_ā _u 'b_ur_u, tengu'b_u n_e _u x_un du _u, bi 'y_ena.

Ra Jesús bi s_āyaba ran d_ahi n_e ra t'ōthe

²³ N_e nu'b_u mī gua'a man ra Jesús b_uya, 'bex bi hyu b_u ja ra mbosa n_e bi mb_āh_ā y_u x_ādi, dī mba b_u 'danguadi ra d_adehe. ²⁴ N_e bi mb_u'a n'da ran d_ahi ts'edi bi 'y_en ra dehe, n_e _emme dī thoni y_u t'ōthe, bi dōns i ts'_u ra dehe a ra mbosa. P_e nu ra Jesús mī āha, him bi 'y_urpa ra g_üenda 'b_e'a midī ja ra dehe.

²⁵ N_e bi 'y_ā _u y_u x_ādi n_e bi 'y_em_bi:

—Gra Hmu, dami nuhu, guin y_anje, nguetho ya in nde ga tonth_u mbo ra dehe, bi 'y_em_bi.

²⁶ N_e nu ra Jesús bi d_adi:

—Hanja, ha _emme zi ts'utho guī _ec'y_eigah_u ngue i ja ma ts'edi, n_e guin suh_u.

N_e nub_uya bi ndanc'a ra Jesús n_e bi xi a ran d_ahi ngue dīn h_e n_e ra dehe, n_e 'bexgue bin h_e b_uya. ²⁷ N_e nu'_u y_un 'yoh_u b_uya bi hyonya thoho 'b_e'a bi 'y_ōt'a ra Jesús.

—'B_e'a dī 'y_et'ui na ran 'yoh_u, nguetho n_e ran d_ahi i _ō'a i xifi, n_e ra dehe i _ō'a i xifi, bin 'y_emzehe _u.

Ra Jesús bi hoc'i yoho y_un 'yoh_u mīn 'yoh_u y_u zīthu

²⁸ N_e nub_uya bi z_ōm b_u 'danguadi ra d_adehe b_uya, nguēr_u ra x_equi Gadara. N_e 'bex b_ā _er_u yoho y_un 'yoh_u ngue mīn 'yoh_u y_u zīthu, n_e m_ān ts'utho _u, tengutho _u y_u zate. Mī 'b_ur_u ja y_un 'y_āg_ui _u, janangue'a nu y_u j_a'i i su da thōr_u h_ān_bu ja ran 'y_āg_ui. N_e 'bex b_ā _e'_u y_un 'yoh_u bin c'ath_u a ra Jesús, n_e bi mbafi:

²⁹ —'B_e'a gnī 'y_ecua gra Jesús, r_a Ts'ant'_u i Oj_a. Ha cpī 'y_ehe guī āngahe, n_e hinga na s_ōn ra pa guī āngahe, bi 'y_en y_u zīthu mīn 'yoh_u _u y_un 'yoh_u.

³⁰ N_e hinga yatho b_u mī 'b_u i 'da y_u ts'adi. ³¹ N_e nu'_u y_u zīthu b_uya bi 'y_emp'a ra Jesús:

—Nu'b_u guin nde guī hy_ōnje thi, dami 'daje ran t'ēdi ga c_uthe n_u 'yo y_u ts'adi, bi 'y_en'_u:

³² —Ni mb_āh_ā, dami c_uth_u n_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

N_e nu y_u zīthu b_uya bi b_ōm b_u ja r_a mb_ui _u y_un 'yoh_u, n_e 'bexgue bi y_urpa 'b_uh y_u ts'adi. N_e nu y_u ts'adi b_uya bin tihī n_e bi g_ār_u ja ra nguani, him bi z_ā bin s_āya, nin u_em b_u ja ra dehe, bim 'b_er_u. ³³ N_e nu'_u mī f_ā _u y_u ts'adi b_uya, 'bexgue bi mba n'dihī b_u ja ra hnini, n_e nu'b_u mī z_ōm b_u, bi mam b_uya ngue

'be'a bin ja nangué ɱ yɒn 'yohɱ min 'yohɱ yɱ zɪ̯thu, nɛ nangué ɱ yɱ ts'ɛdi. ³⁴ Nɛ bá ɸh yɱ mɛngu bɱ ra hnini bɱya, bi zɔpɱ 'bäh ra Jesús, nɛ nts'ɛdi bi 'yäp ra mate ngue da mbengui, nguetho him bi numanho 'be'a bi 'yøt'a.

9

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɱ xí ts'a rá ja'i

¹ Nɛ nu ra Jesús bɱya, xø bá hu mahø'n'a ra mbosa, bá peng bɱ 'danguadi ra dādehe. Bi zøm bɱ ra hnini mi 'bɱi. ² Nɛ bá thunba bɱ man'da ra hyɛnni mahø'n'a, ngue n'da ran 'yohɱ bá 'yox ra 'beza nguetho midí ts'a rá ja'i. Nɛ 'bexgúe mí pɱ a ra Jesús mí ɸc'yɛi ɱ ngue i jase rá ts'ɛdi, janangué'a bi 'yɸmp'a ra hyɛnni:

—O te guím bɛni n'yø, nguetho ya dá pun'na ni ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³ Nɛ nu'ɱ 'da yɱ xānbate nijɱ bɱya, nu'bɱ mi 'yøde 'be'a bi man ra Jesús, 'bex bi bɸn ɱ:

—Nuna ran 'yohɱ hingui ho i øt' na, ha hinga hønt'a Ojɱ sä di punba n'da, mi ɛnse ɱ.

⁴ Pɛ nu ra Jesús 'bex bi bɱdi 'be'a mim bɸn'ɱ yɱ xānbate nijɱ, nɛ bi 'yɸmp'ɱ:

—Hingui ho guím bɸmhɱ mbo ni mbɱihɱ, ngue guí ɛmhɱ hingui ho 'be'a dá øt'ä, bi 'yɛna. ⁵⁻⁶ Ha guím bɸmhɱ nte ní mbatho dá xicä ran 'yohɱ, ngue rá ts'oqui ya dá punbi. Ha guím bɸmhɱ man'da xquí pɱhmbɱ i ja ma ts'ɛdi 'bɱ ga xifi da ndants'i, din 'yo. Pɛ nuya ga ut'ahɱ ngue i ja man t'ɛdigä ua ja ra häi ga punba yá ts'oqui yɱ ja'i, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɸmp'ɱ.

Nɛ xø bi 'yɸmp'a ran 'yohɱ i ts'a rá ja'i bɱya:

—Dami ndants'i, cɱx ni fɸdi, ní mba ni ngu, bi 'yɸmbi.

⁷ 'Bex bi ndanc'a ran 'yohɱ mi ts'a rá ja'i, bi mba rá ngu. ⁸ Nɛ nu'bɱ mín nu yɱ ja'i 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bin su nɛ bi 'yɸspa Ojɱ nangué a n'da ra ja'i bin t'un'na ran t'ɛdi ngue di punba yá ts'oqui yɱ ja'i.

Ra Mateo bi ðen'na ra Jesús

⁹ Nɛ nu'bɱ mi bøm bɱ ra Jesús, bi thopɱ mi hucä bɱ dí hɱcä ra renta, drá hyɱcähäigä ngue drá Mateo, nɛ bi 'yɸngui:

—Dami tengui.

Nɛ nubɱya dá ndangui nɛ dá tenni.

¹⁰ Nɛ nubɱya 'darbɱ dán sihmɛgähe ra Jesús yá xädigähe a ya. Nɛ bi zøm bɱ xɱm ngu yɱ ziyate hyɱcähäi nɛ yɱ ts'om'bäi, 'darbɱ dá huhmbe bɱ dán sihmɛhe.

¹¹ Nɛ nu yɱ fariseo bɱya, ngue im bɸni hønse xɱn ho, 'bɱ mi nu 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yängähe ngue yá xädigähe bɱya:

—Hanja in jabɱ ni xānbatehɱ 'darbɱ i sihmɛhɱ yɱ ziyate hyɱcähäi nɛ yɱ ts'om'bäi, bi 'yɸn'ɱ.

¹² Nu'bɱ mí 'yø'a ra Jesús 'be'a bi man ɱ, bi 'yɸmp'ɱ:

—Hingui honi to'o da mbäx ɱ im bɸnse xɱn zaqui tengu ahɱ, pɛ hønt'ɱ i pɱse xɱm bøca i honi to'o da mbäx ɱ tengu ya i nde da ðengui, bi 'yɸmp'ɱ. ¹³ Ní mbähä bán xähmbɱ bɱ ja ni søcuɱhɱ 'be'a nam bøn'a rá m hma Ojɱ ngue i ɸna: “Pɛ nugä man'da dí numanho 'bɱ gui 'yøthɱ ran huɸcate xinda gue ɱ yɱ 'bøts'e guidi 'dajɱ,” i ɸn Ojɱ, i ɸm bɱ ja yá søcuɱ Ojɱ, bi 'yɸn'a ra Jesús. Nɛ nugä him bá ɸcä gan zon'dɱ im bɸnse xɱn ho, pɛ bá ɸcä gan zon'dɱ i pɱdi hingui ho, janangué da zä di päh yán 'yomfɸni, bi 'yɸn'a ra Jesús, bi 'yɸmp'ɱ yɱ fariseo.

Ra Jesús bi ma nda'a ní pa da 'yɛt' yán sihmɛ yá xädi

14 Ne n'da ra pa baya bi zom bu 'bah ra Jesús yá xádi ra Xuua Nxixya, ne bi 'yánni:

—Hanja dí ε't'ähe man ts'ihme, ne yá fariseo, pe nu ni xádi hingui ε't' yán ts'ihme u, bi t'emp'a ra Jesús.

15 Ra Jesús bi man'a n'da ran t'uti 'bu mi dadi, bi 'yεmbi:

—Pe nu' u i 'bap ja ran thati hin da du yá mbai, nguetho 'bap a ran 'yohu din thati. Pe da zon ra ora da ts'ispa a ran 'yohu, ne ja da 'ye't' yán ts'ihme baya, bi 'yεn'a ra Jesús.

16 Pe nu'a din xá u ma xädigä hin da bomanho 'bu ne'a ram hma maya'bu da den ya, bi 'yεna. Tengutho'bu n'da ra 'ya'bø't'e 'bu dí 'bø't'a ra 'bø't'e ma'da'yo, hin da bomanho, ne nu'a ra 'bø't'e ma'da'yo di ts'on a ra 'ya'bø't'e. 17 Ne tengutho i øt' yá 'bu da xit' ra gui'uva ma'da'yo bu ja ra 'yambot'asçi, da fø'a ne dim fäni. Janangue i xit'a ra gui'uva ma'da'yo bu ja ra mbot'asçi ma'da'yo, ne hin da føgue ne hin dim fäni, bi 'yεn'a ra Jesús, bi 'yεmp' u yá xádi ra Xuua.

Ra Jesús bi xoxa n'da ra hmute xí du, ne bi hoc'an'da ra xisu mi hεmb ra mbäji

18 Ne nu'bu mí yáhu u, 'bexgue bi zom bu n'da ra ngarpi bu ja ra nija, ne bin danyahmu bu mí 'bah ra Jesús ne bi 'yεmbi:

—Bi du n'da ma t'ixu, 'yørqui ts'u ra mate ga mbe gui cäx ni 'ye, ne da dambeni.

19 'Bex bi mba a ra Jesús, bi den'na bi du rá t'uhni. Ne gätho dá mbäcähe dyu xädigähe. 20 Ne nu'bu má mbähmbe bu 'yu, hin da ná sømhbe bu ja rá ngu a ra ngarpi, bi zaje n'da ra xisu ngue ná 'de'mayo nje ya min 'youi ra mbäji. Bi hyän bu rá xätha ra Jesús ne bi därpa rá nyani rá pahni. 21 Nguetho mí εnε ra xisu: “Go høntho ga thärpa rá pahni, ya da yangui.” 22 Ne nu'bu mí därpa rá pahni ra Jesús a ra xisu, 'bex bi nyε a ra Jesús, bi nu a ra xisu ne bi 'yεmbi:

—Damin johya gra xisu, ya bi yan i nguetho gá 'yεc'yei i ja ma ts'edi, bi 'yεmbi. 'Bexgue gue'a ra ora bi yan'a ra xisu baya.

23 Ne bi tho a ra Jesús baya, dá søngähe bu rá ngun'a ra ngarpi, ne mí 'bap u mbe'bida ne xän ngu yá jå'i mi 'bap ngue mí εna xtá 'yäh ra hmute xí du.

24 Ne bi 'yεn'a ra Jesús:

—Dami pømhbu thi, nguetho nuna ra hmute him bi du, ne i ätho, bi 'yεmbi.

Pe bin thetho u yá jå'i 'bu mi 'yø a bi xifi, nguetho mi pā u ya xí du ra hmute.

25 Ne nu'bu mí bøn' u yá jå'i baya, bi thopu mbo mí 'ben a ra hmute ra Jesús, ne bi bendba rá 'ye 'bex bi ndanc'a n'dihi ra hmute. 26 Ne gätho na ndoho ra xequi bu bi 'yø u yá jå'i 'be'a bin ja.

Yoho yu xädä bi hoc'a ra Jesús

27 Ne bi bøm bu rá ngu a ra ngarpi a ra Jesús. Ne bi denni yoho yu xädä, ne i mba't' bu ní mba:

—Dami huεgä'be, gram bom'бето i ra David, bi 'yεmbi.

28 Ne bi zom bu ja ra ngu a ra Jesús, bi den'ndu yu xädä. Nu ra Jesús bi 'yánni:

—Ha gui εc'yeiui i ja ma ts'edigä ngue ga xoc'a ni däui, bi 'yεn a ra Jesús.

—Dí εc'yei'be ngue i ja ni ts'edi, gra Hmu, bi 'yεn u yu xädä.

29 Nu ra Jesús baya bi därpa yá dá ne bi 'yεmbi:

—Din ja tengu a gá 'yεc'yeiui, bi 'yεmbi.

30 Ne 'bex bi xo u yá dá. Ne nu ra Jesús baya bi hecpa u yan 'yohu, bi 'yεmbi:

—Njon gui xihmi 'be'a dá øt'au.

31 Pe høntho bi bøm bu yu xädä, 'bex bi xih yu jå'i 'be'a bi 'yørp a ra Jesús.

Ra Jesús bi xocpa rá nde n'da ra gore

³² Nu 'b_u mi b_on u y_u xädä, x_o bá ts'inba man'da ran 'yoh_u a ra Jesús. Midí goreba n'da ra zìthu min 'youi. ³³ Nu ra Jesús b_uya bi hy_onba thi ra zìthu min 'youi a ra gore, 'b_ex bi nyä a b_uya. Nu y_u ja'ì b_uya bi hyonya thoho 'b_u mi nu a bin ja, n_e bi 'y_ena:

—Hinj_am' b_u xtá nuh_u ua ja ma häih_u ra Israel tengu dí nuh_u ya, bi 'y_en u.

³⁴ P_e nu u y_u fariseo sä i _ena:

—Nuna ran 'yoh_u i h_on a thi y_u zìthu nangu_e rán t'èdi bi un'na rá hmu y_u zìthu, sä i _en u.

Bi hu_ec y_u ja'ì ra Jesús

³⁵ N_e nu ra Jesús nzäi mi pa b_u ja y_u hnini n_e min xänb_ate b_u ja y_u nijä, n_e mim mam b_u ran ho ma'da'yo ngue 'b_ep_u ní manda rá ts'edi Ojä. N_e midí hoqui h_ont'a go man u mi h_emb y_u ja'ì. ³⁶ N_e bi hu_ec' u y_u ja'ì a ra Jesús nguetho mi 'b_ui tengu' b_u y_u d_e'yo 'b_u njon midí jamansu, i 'yodumb_ui thoho. ³⁷⁻³⁸ N_e bi 'y_engähe ngue y_u xädigähe:

—Maju_ani dí xi ah_u, x_un ngu y_u ja'ì i 'b_ui ngue di d_ap rá mb_ui Ojä 'b_u 'bo'o da xifi nangu_e'a, p_e hingui ngu i 'b_ui ngue da xifi. Nde' b_u gui 'y_af_u Ojä di un ra 'b_efi mi'da da mbäx'a rá 'b_efi. Tengu' b_u i ja n'da ra hu_ahi x_u 'yot'i, n_e hingui ngu y_u mb_efi, n_e da 'y_ap'a ra mehu_ahi mi'da y_u mb_efi 'dahma da xoc'a n'dihi, bi 'y_en'a ra Jesús.

10

Nu ra Jesús bi zänni 'de'mayoho y_u xädi

¹ N_e nu ra Jesús b_uya bi zängahe dí 'de'mayoho gähe y_u xädigähe, n_e bi 'daje rán t'èdi ga h_omhb_e thi y_u zìthu n_e ga hoje 'b_e'a gä n_un u i h_emb y_u ja'ì.

² N_e nugähe 'de'mayoho bi zängahe, m'bet'o ra Simón, gue'a ra Pedro, n_e'a ra Andrés rán 'yoh_u a ra Pedro. N_e ra Jacobo n_e a ra Xuua rán 'yoh_u a ra Jacobo, ngue gätho yoho y_u ts'ant' u ra Zebedeo u. ³ N_e ra Felipe, n_e ra Bartolomé, n_e ra Tomás, n_ecä dra Mateogä ngue min haçahäigä, n_e ra Jacobo rá ts'ant' u ra Alfeo, n_e ra Lebeo ngue gue'a rá thuhu ra Tadeo; ⁴ n_e ra Simón t'èmbi ra cananista; n_e ra Judas Iscariote, gue'a xí d_a a ra Jesús. N_e guecähe 'de'mayoho bi huangähe ra Jesús.

Bi mben'd_u y_u xädi da mamp'a räm hma

⁵ N_e nu' b_u mí zängahe dí 'de'ma yohogähe bi 'y_enje:

—Nuya hin gui mbähä b_u i 'b_u u him ma mijudíoh_u, dy_u israelh_u. Xínga guerp_u ra x_equi Samaria gui mbähä. ⁶ P_e nuya gui mbähä b_u 'b_u u ma menguh_u y_u israel. Nu' u i 'b_ui tengu y_u d_e'yo bi 'b_eh ra 'yu in nde xtán donsp_u ja ran d_ate.

⁷ N_e nub_u har_u gui mbähä gui 'y_emf_u: “Damin umhb_u ya ngue di manda ah_u rá ts'edi Ojä.” bi 'y_engähe ra Jesús. ⁸ Gui hoj_u u i h_emp'a ra t'axca'ya, n_e h_ont'a go man u i h_emb y_u ja'ì, n_e gui xoxh_u u x_on du, n_e gui hy_omhb_u thi y_u zìthu in 'yoh_u 'da y_u ja'ì. N_e nu' b_u gui 'y_oth_u u, hin gui 'yäh nin zäbih_u, nguetho hin dá p_a ah_u a ma ts'edigä, bi 'y_engähe ra Jesús.

⁹ N_e hin te ma mbeti gui hyäxh_u 'b_u gä mbähä, bi 'y_engähe. ¹⁰ N_e xín ni tu'd_ozä gui tuxh_u, n_e h_ont'a ni he gui heh_u n_e h_ont'a ni thixfani gui 'y_uth_u, n_e hin' y_u 'b_e'a gui hyäxh_u, nguetho nub_u gui s_omhb_u i ja nin t'èdi ngue da zimanho ah_u u.

¹¹ N_e nu' b_u gä s_omhb_u b_u ja y_u hnini ma mi israelh_u gui 'yänhd_u har_u 'b_u a n'da ran 'yoh_u ngue ra hocj_u' i n_e nu'a gätho y_u ja'ì i numansu a. N_e guerp_u gam 'b_uhmb_u b_u, jague' b_u gui thohmb_u b_u man'da ra hnini mah_on'a, bi 'y_engähe

ra Jesús. ¹² Nu'bu gá sòmhbü bü ja rá ngu, gui zenguahü, gui 'yáfu rán japi Ojã nangu'e'a. ¹³ Ne nu'bu rán säui a da 'yot'ahü yü mengü bü hapü gui sòmhbü, Ojã di un rán japi gá 'yáfu büya. Pe nu'bu hin'na, tengutho 'bü nte gamí 'yáfu. ¹⁴ Ne nubü hapü gui sòmhbü, nu'bu hin da zimanho ahü ne hingui nde da 'yömanho a gui xihmbü, dami pòmhbü bü ne gui huajü yü böhäi ni guahü. Nu'a nam bön'a gui sohmbü bü. ¹⁵ Ne majuañi dí xi ahü, nu yü mengü bü i ja n'da ra hnini hin da zimanho ahü, pe nu'bu bin ja ra pa ran juañbi, man'da emme xün ü tho da nu, xinda gue'ü mí 'büpü maya'bü bü ja ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yëñje a ra Jesús.

Yün unbi da nu yü xädi ra Jesús

¹⁶ Ne xø bi 'yëna:

—Nuya hönbü go hapü ga pen'nahü, emme di un'nahü ü 'büpü, tenguthoho yü zate di unba yü de'yo. Damim fähmbü tengu yü c'ëya ne gui 'yøthü tengu øt' yü t'azü, hønt'a ran ho gui 'yøthü. ¹⁷ Ne gam fähmbü, nguetho nu yü ja'í di dá ahü bü 'büh yü ngurpi bü ja yü nijã, ne da mbep'ahü. ¹⁸ Ne da zix'ahü bü 'büh yü ze'mi ne yü ts'üt'abi, nguetho guí ëc'yëigahü, pe hinga ndetho da zix ahü bü. Nguetho nu'bü da zix ahü bü, da zã gui xihmbü yü ze'mi ne yü ts'üt'abi nangu'e ma thuhugã, n'dahma ne ü yü judío ne ü i thãnde yé ojã zehë da 'yøde nanguëcã. ¹⁹ Ne nu'bü da ts'ix ahü bü 'büh yü ts'üt'abi, o guí haðumbüihü 'be'a guim mamhbü o gue'bü da zã gan yãhü uague hin'na, nguetho Ojã di 'da ahü ran 'yomfëni 'be'a gui mamhbü 'bü bi mba ma juañ'ni ahü. ²⁰ Nguetho hinga guesë ahü gan yãhü 'bü bi mba ma juañ'ni ahü, pe gue'a rá Hogandãhi Ojã ma Tahü din yã, bi 'yëngãhe ra Jesús.

²¹ Ne dim 'bü i 'da di dãse yün 'yohü da mba ntho. Ne nu'ü 'da di dãse yü ts'ünt'ü bü 'büh ra ze'mi da tho. Ne dim 'bü i 'da yü ts'ünt'ü di yãp zehë yü ta ngue da tho. Ne din jabü da t'ørpa ü i ëc'yëigui, bi 'yëñ'a ra Jesús. ²² Ne gãtho na ndoho ra ximhäi da ts'an ahü nangu'e guí tengahü, pe nu'bü gui hyãthü gue'bü go ran ze'gui, gui tãha gan yãmhbü büya, bi 'yëñ'a ra Jesús. ²³ Ne nu'bü n'da ra hnini di øc'ahü, dami 'dahmbü bü, ne gui mbähã bü man'da ra hnini büya. Ne majuañi dí xi ahü, hin gní tãthü gãtho yü hnini Israel gui xihmbü rá m hma Ojã ne gui 'dahmbü, 'bü bá pengã.

²⁴⁻²⁵ Ne tengu thoho n'da ra xädi hin da t'ëmbi xün ho 'bü him bi t'ëmbi xün ho rá xänbate; ne hin da hnumanho n'da ra 'yëhe 'bü him bi hnumanho rá hmu. Ne din jabü da 'yot'ahü, hin da numanho ahü yü ja'í, tengu thohogui him bi hnumanhogui, ne i t'ëngui drã zĩthü, bi 'yëñ'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hønt'a Ojã da ts'ü

²⁶ —Janangu'e'a hin gui suhü 'be'a da 'yot'ahü yü ja'í, guehma gui mamhbü a dí xi ahü. Hin gui cømhbü a. ²⁷ Nu'a dí xi ahü ua njonguin nu, dami mamhbü bü 'büh yü ja'í, ne nu'a dí xi ahü njongui øde, dami mbahmbü bü ja yü hnini, da t'ørpü 'be'a gãtho dá xi ahü ya, bi 'yëngãhe ra Jesús. ²⁸ Ne o guí suhü ü in nde da hyo ahü, hin'yü yü ts'edi ne'a ni mbüihü di juat'ahü. Man'da xün ho 'bü gui suhü a Ojã, ne hønt'a i sä di un'na ni ja'ihü ne ni mbüihü bü ja ran unbi mazã, bi 'yëngãhe ra Jesús.

²⁹⁻³¹ Janangu'e 'yo guí haðumbüihü, guim bëmhbü yü doja i 'bã bü ja yü täi, hingui ngu di muui, pe nu'ü xinga n'da da du 'bü hin rá pähä Ojã da du. Janangu'e'a guim bëmhbü, hin'yü 'be'a din ja ahü 'bü hin rá pähä Ojã din ja. Nguetho man'da di mu ahü bü na nu Ojã xinda gue'ü yü doja, ne i pädi gãtho nangu'e ahü. Janangu'e'a hin gan suhü, bi 'yëngãhe ra Jesús.

Da ma to'o ten ra Jesús

³² —Ne gátho to'o da mam bu 'buh yu ja'i ngue i tengä, necä gam ma bu 'buh ma Ta nubuh mahëts'i nangue u. ³³ Pe nu'a to'o din cöm bu i 'buh yu ja'i nanguecä, necä xin ga cöm bu bi 'buh ma Ta bu mahëts'i, bi 'yëngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da ts'uu to'o da denni

³⁴ —Ne hin guim bëmhbuh ngue bá ëcä da zeh yu sui, pe man'da din ja yu sui nanguecä. ³⁵⁻³⁶ Nu yu 'yëc'yëi da ts'uhru ja rá ngue, nu'bu hing yu 'yëc'yëi 'buhru. Nu yun 'yohu din sühmbu yá ta, ne nu yu xisu buya din sühmbu yá mbe ne u yá cá, nangue u hingui ëc'yëigui, bi 'yëna.

³⁷ Pe nu'bu n'da ra ja'i man'da im bën'a rá ta ne rá mbe xinda guecä, hin ga ëmbi ngue rá hmugui. Ne nu'bu n'da ra ja'i man'da im bën'a rá ts'unt'u ne rá t'ixu xinda guecä, ngutho u hin da zä ga ëmbi ngue rá hmugui, bi 'yën'a ra Jesús. ³⁸ Pe nu'bu 'bo'o ëna i tengui ne hingui hä't' yun unbi da t'ørpe, necä xin ga ëmbi rá hmugui. ³⁹ Ne nu'a to'o da zu da thäcpa rá te nanguecä, da mba ma unbi bu ja ran däte rá te a, pe nu to'o hin da zu da thäcpa rá te nanguecä, hin da mba ma unbi bu ja ran däte a, bi 'yëngähe ra Jesús.

Ra Jesús i man yun t'unni

⁴⁰ Ne xø bi 'yën'a ra Jesús:

—Nu'a to'o da zimanho ahu, necä xin bi zimanhogui, ne'a bá pengä xim bi zimanho a. ⁴¹ Ne nu'a to'o da zimanho n'da rá pøngahya Oja nangue a ra 'bëfi i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a ra pøngahya. Ne nu'bu 'bo'o da zimanho n'da ra hocja'i nangue a ran hocja'i i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a. ⁴² Ne nu'bu n'da ra ja'i i ja 'be'a di un'na n'da ma xädigä ngue'a i tengui, madague'bu hont'i ts'u ra dehe di unni, pe ne a i ja 'be'a din t'unni ngue man'da xun ho, bi 'yën'a ra Jesús.

11

Ra Xuua Nxixya bi manda dí änni to'o a ra Jesús

¹ Nu'bu mi gua a man ra Jesús buya, bi mbëngähe dí 'de'mayohogähe. Ne n'danni bi mbase ra Jesús buya. Bi mba bin xänbate bu mi'da yu hnini bu ra häi Galilea.

² Ne mi ofädi ra Xuua Nxixya, ne bi sifi 'be'a gätho bi 'yøt'a ra Cristo, janangue'a bi mbën'ndu yoho yá xädi a ra Xuua. Ne nu'bu mi zøm bu 'buh ra Jesús, ³ bi 'yänni:

—Ha gue'e gra Cristo, gra Thahni i Oja, ngue mi hma ba ëhe, uague ga thoqui ga tømhbuh, bi 'yën'u yá xädi ra Xuua.

⁴⁻⁵ Nu ra Jesús buya bi 'yëmp'u yá xädi ra Xuua:

—Ni mbe bu, gui xihmi a ra Xuua 'be'a gätho gui øhmi, bi 'yëmbi. Dami xihmi 'be'a guin nuui, ngue nu yu xädä bin zø yá dä ya, ne'u yu dogua i 'yo, ne'u mi hëmb ra t'axca'ya ya bi yan u, ne'u yu gogu ya i øhnahya ya, ne'u 'da xøn du i pa nsots'i, ne yu hyoya i si a ram hma ngue 'beru dím pø u. ⁶ Majari u to'o hin di u't' yá mbui nanguecä, bi 'yën'a ra Jesús 'bu mi 'yëmp'u yá xädi ra Xuua.

⁷ Ne nu'bu mi mbenc'u yá xädi ra Xuua, nu ra Jesús bi xih yu ja'i 'be'a øt' ra Xuua, ne bi 'yëmbi:

—'Be'a guí mbähä guin nuhu bu ja ra dapo 'bu mi 'buhru ra Xuua. Ha gá mbähä gbá nuhu n'da tengu ra xithi i en ran dahi. ⁸ Uague gá mbähä gbá nuhu n'da ran 'yohu mahotho rá he mí he. Pe guí pahmbu to'o mahotho yá he i 'buhru ja yu ngunts'ut'abi u. ⁹ Uague gá mbähä gbá nuhu n'da rá pøngahya

Ojã. Majuãni ngue gán nuhã n'da rá pøngahyã Ojã, nê nu'a, man'da xãn hçts'i rá ts'edi a xínda gue'u gã mi'da yã pøngahyã. ¹⁰ Nguetho gue'a ra Xuua a mí hmam bũ ja ráam hman Ojã maya'bũ 'bũ mí 'yëna:

M'bet'o ga pëhna n'da ran 'yohũ ngue mam 'bëhni da xih yã jã'i ngue da dørp'e'e xãn ho, bi 'yën Ojã, bi 'yën'a ra Jesús.

¹¹ Majuãni dí xi ahũ, njon mí 'bũh man'da ran 'yohũ man'da xãn hçts'i nanguê a rá 'bëfi bin t'unni xínda gue a ra Xuua. Pë hønt'a go to'o din uni ngue dí manda rá ts'edi Ojã, madague'a hingui hçts'i rá 'bëfi din t'unni, pë man'da xtãn hçts'i bũ dí nêqui, xínda guepũ ni nêqui a ra Xuua ya, bi 'yëna.

¹² Asta gue'bũ mi dũmp' rá 'bëfi ra Xuua nê guehya, i honi da yãrpũ dí manda rá ts'edi Ojã yã jã'i. Nê nu'ũ i humbi i honi, da dãha da yãrpũ, bi 'yën'a ra Jesús.

¹³ Nê gue'a bi man yã pøngahyã maya'bũ bũ bin ja, nê mí ëm bũ ja yãn t'ëdi Ojã, nê gue'ũ mí man yã 'bũ hín nim 'bũh ra Xuua. ¹⁴ Nê nu'bũ guí ëc'yëi a dí xi ahũ, guí pãhmbũ ngue tengu'bũ da gue a ra Elías a ra Xuua, ngue gue'a ra Elías guí tømhbũ ngue mí 'bũh maya'bũ. ¹⁵ Nê nu'bũ 'bo'o i ja rá zagu dí jamansu a díim mangã ya, bi 'yën'a ra Jesús.

¹⁶ Ga xi ahũ 'bë'a guí øthũ ya, ngue nte guí ãrpahũ ra güenda. Guí øthũ tengu i øt' yã t'ũhni 'bũ in ëni. Din sãse yã, nê i xih yã mit'ũhnih: ¹⁷ "Dá pixt' mam 'bixt'i pë hin gã yãrpahyã ra güenda, nê hin gán nêhmbũ," i ën'ũ 'da. "Pë nugãhe dá pë'be n'da ra 'bëi ngue tengu'bũ xøn d n'da, pë nte gã bëmhbũ nê hin gán zomhbũ," i ën'ũ mi'da yã t'ũhni. ¹⁸ Nê ngutho guí øthũ, hin gã 'yãrpahũ ra güenda a ra Xuua, ngue him mi ho yãn sihme nê him bi zi ra vino, pë gã 'yëmdahũ in 'youi ra zĩthu. ¹⁹ Pë nugã, dán jã'igã ua ja ra ximhãi, xãn ho man ts'ihme 'bũ n'dandĩ nê ma ts'itægã, pë xínga guécã guí ãrcahũ ra güenda. Pë guí xijã yã fëhni, guí ënjũ: "Nuna ran 'yohũ ran zãthu nê ra mihni na, nê yã amigo yã ts'om'bãi nê yã ziyate hyãchãi," guí ënjũ. Pë Ojã i pãdi 'bë'a xãn ho da 'yøt'e ngue bi zãnga'be, bi 'yën a ra Jesús.

N'da ram hma nanguê ran ãnbi da nu yã jã'i him bi pãh yã mbũi

²⁰ Nê man'da ram hma bi man ra Jesús nanguê yã hnini bũ bi 'yøt'e xãn ngu yãn t'øt'e mixte. Nguetho nu yã jã'i bũ, njãm'bũ bi nde bi pãh yã mbũi, madague'a bi nu yãn t'øt'e mixte. Nê bi 'yën'a ra Jesús:

²¹ —Huçhi maha ahũ gyã mænguhũ bũ ra hnini Corazín nê ra hnini Betsaida, nguetho nu'bũ xcã øt'ã yãn t'øt'e xcã ut'ahũ bũ ja ra hnini Tiro nê ra hnini Sidón, xtãn du yã mbũi nanguê ran ts'o mí øt'ũ nê xtí pãh yã mbũi yã. ²² Jananguê'a nu'bũ bi zøn ra pa din ja ran juãnbĩ, man'da xãn yã tho ran ãnbi guí nuhã xínda gue yã 'bũrpũ Tiro nêrpũ Sidón, bi 'yëmbi. ²³ Ngutho ahũ gyã mænguhũ ra hnini Capernaum. Masque guí ëmhũ man'da xãn hçts'i rá ts'edi ni hninihũ xínda gue yã mi'da. Pëgue hin'na, guehma da mba mã juadi ahũ. Nguetho nu'bũ xcã øt'ã yãn t'øt'e mixte bũ ra hnini Sodoma tengu dá dørpũ ja ni hninihũ, hin xtãn guadi nanguê ra sibi, nguetho xtím pãh yãn 'yomfëni yã mængu bũ, nê guexta'a dí jat'a ra hnini ya. ²⁴ Pë guehma majuãni dí xi ahũ, 'bũ bin ja ran juãnbĩ, man'da xãn yã tho ran ãnbi guí nuhã, xínda gue a da nu yã mængu bũ ra hnini Sodoma, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús i hurpa rá mbũi n'da

²⁵ Nê nubũya nu ra Jesús bin yãqui Ojã nê bi 'yëna:

—Ma Ta i, gra Hmu mahçts'i, nê gra Hmu ua ja ra häi, jamadi ya ngue gã japi him bi bã'a ram hma nanguê ni ts'edi yã im bënë ja yãn 'yomfëni, pë gã

japi bi bađi nangue'e u i hon'a'i, tengu yu t'uhn ngue hin te i pađi. ²⁶ Ne gue'a gá 'yot'e ma Ta i, ngue gue'a gá numanhose guí øt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu min yaui Oja rá Ta.

²⁷ Ne xø bi 'yɛmp'u yu ja'i buya:

—Gátho 'be'a i ja, bi 'dacá ma Ta. Ne njon da bađui xan ho, hinda hont'a ma Ta i pađi. Ne njon da bađi xan ho ma Ta, hinda hængdá ngue rá Ts'unt'ugui dí pađá a, ne u ngue ma páhá ga japi da bađi, bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁸⁻³⁰ Ne nu'bu gá yáhmbe ne gán xømbuuh nangue 'be'a gátho guí øthu, ba ɛhmbe guí tɛngahu, ne nugá ga hut'a ni mbaihu. Ne nu'a ra 'befi dí 'da ahú hinguí ɛɛi a, tengu'bu dí huthu ran thuyá dín hyanbahú ya. Ne nugá dí set ma mbai ne hin'yu ran 'yɛts'i ma mbai, ne ga xán'nahú ngue njabu guí 'yøthu, ne ga hut'a ni mbaihu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi 'yuti nda'a man'da xun ho xtá 'yot'u yu fariseo

¹ Ne nu'a n'da ra pa mi 'yo a ra Jesús bu ja yu huáhi. Necáhe dá mbáhmbe yá xädigáhe a, 'bu ra pa ran ts'áya. Dá ndehmehe ne dá tuje 'da yu trigo. Dá ɛnt' ma 'yɛhe u yu trigo ne dá sahe. ² Nu yu fariseo bi nu 'be'a dá øthe ne bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nu ni xädi bi 'yot'a hin xtá 'yot'e, nguetho bi 'yot'a n'da ra 'befi ra pa ran ts'áya, 'bu mi dac yu trigo.

³ Ne bi da'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ha hin gán nuhu bu ja ni søcuáhu, ngue ne a ra David bi mbesta a rán t'ɛdi Oja 'bu mi mbähá u 'da, ne bin tumanthuhu, má hin'yu 'be'a da zi u.

⁴ Janangue'a bi yarpu ja rá ngu Oja, bi zi u yu 'bøxthuhme him mi sä da zi u, pe hont'u yu mbäjä mi si u. Pe hin guí ɛmhbu bi 'yot' ra ts'oqui ra David, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁵ Uague hin guím bæmhbu 'be'a mam bu ja rán t'ɛdi ra Moisés nangue yu mbäjä 'bup ja ra nija, ngue ne'bu ra pa ran ts'áya i øt' yá 'befi. Pe hing ra ts'oqui a i øt'e, nguetho guepu ja ra nija dim pefi. ⁶ Ne nugá dí xi ahú, man'da xun ɛts'i ma ts'edigá xinda gue ra nija, hanja guí ɛmhbu bi 'yot' ra ts'oqui ma xädigá, bi 'yɛmbi. ⁷ Pe nu ahú hin guí paħmbu 'be'a nam bøn'a im ma bu ja ráman hman Oja ngue i ɛna: “Nugá man'da dí nde din ja nin huɛcatehu, xinda gue guí hyohu yu zu'uɛ ngue guí pøscáhu,” i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nu'bu xquí paħmbu 'be'a nam bøn'a, hin xcami yaɸu u hin'yu yu ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁸ Ne nugá guecá dán ja'igá ua ja ra nixhäi, drá hmu, ne i ja man t'ɛdi ga mangá 'be'a da 'yot' yu ja'i ra pa ran ts'áya, bi 'yɛmbi.

N'da ran'yohu ra mbedi rá 'ye bi hoc'a ra Jesús

⁹ Ne bi thoh puya ne bi yarpu ja ra nija. ¹⁰ Ne nu yún saihu a ra Jesús mi nde xtán dɛnba n'da ra ts'oqui ngue mi sä xti yaui, ne bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Ha da zä da mba ma hoqui a ra pa ran ts'áya n'da ra hyɛnni, uague hin'na, bi 'yɛn'u. Nguetho mí 'bup n'da ran 'yohu ngue ra mbedi rá 'ye.

¹¹ Ne bi da'a ra Jesús:

—Ha i 'bu a n'da ahú ngue nu'bu ni de'yohu da dāpu ja ra hyähäi gue'bu ra pa ran ts'áya, ha hin guí juxhu. ¹² Ha má guet'a n'da ra ja'i ngue hin da zä da t'ørpa ran ho 'bu ra pa ran ts'áya. Ne nu'a, man'da dí muui xinda gue yu de'yo, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Ne nubuya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami juan ni 'ye, bi t'ɛmp'a ran 'yohu.

Nε bi juan baya. Ne 'bex bi gohi xan ho tengu man'da rá 'ye xan ho. ¹⁴ Ne nu yu fariseo emme bin cue baya. Bi bøm bu ja ra nija, bi nyase u 'be'a dí zã da hyo ra Jesús.

Maya'bu bi hma 'be'a bi 'yot'a ra Jesús

¹⁵ Ne nu'bu mi ben'a ra Jesús 'be'a mi nde xtã 'yõrpa u yu fariseo, bi bøm bu baya, bi mba n'danni, ne emme xan ngu yu ja'i bi numanho da den'ho. Ne gãtho midín hyenni bi hoc'a ra Jesús. ¹⁶ Ne bi xi u njon da xifi to'o a bi hoqui.

¹⁷ Ne nu'a bi 'yot'a ra Jesús ngue njon bi ndepe da xifi, bin theui a mi hma maya'bu 'bu mi 'yẽn'a ra põngahya Isaiás:

¹⁸ Nuna guehna ma 'yehẽgã dá huahni ngue emme didí huẽcã ne i hurca ma mbui,

ga un ma Hogandahi

ngue da xi u i thãnde yá oja zehẽ, nanguẽ ran juanbi ga ot'ã 'bu ran zegui ra pa.

¹⁹ Ne hin din sãte a ne xín dim mbatho, ne hingan ts'edi din ya hapu din 'yo.

²⁰ Ne nu' u in ja tengu'bu ra xithi bi domp' ran dahi, da xots'i mahõn'a.

Ngutho u in ja tengu n'da ra sibi mi ts'ũtho da huẽzẽhẽ, di japi ngue da de xan ho mahõn'a, asta gue'bu bi zõni dim hmu xan ho ua ja ra ximhãi, ne din jabu da 'yot'e.

²¹ Ne gãtho yu ja'i 'dahma 'dan'yo bu na ya da domp' ran ho da 'yõrpa u, i ẽn Oja, bi 'yẽn'a ra Isaiás maya'bu.

Gue'a bi ma nanguẽ ra Cristo rá Thahni Oja.

Bi t'ẽmbi n'youi rá ts'edi ra zĩthu a ra Jesús

²² Ne n'da ran 'yohu min 'youi ra zĩthu ne mi xãdã ne mi gore, bi ts'ixpu 'bu a ra Jesús, ngue di hoqui. Ne 'bexgue bin zõ yá dá, ne bi nya baya. ²³ Nu' u gãtho bi nu 'be'a bi 'yot'e bi hyonya thoho u, ne bi 'yẽna:

—Masque guehna mi man u yu põngahya, ngue rãm bom'betõ ra David, ngue rá Thahni Oja, bi 'yẽn' u yu ja'i.

²⁴ Ne nu yu fariseo 'bu mi 'yõde 'be'a i man yu ja'i, bin cue u, bi 'yẽna:

—Nuna ran 'yohu na i hõn a thi yu zĩthu nguetho in 'youi rá ts'edi a yá hmu, sã ẽn'u.

²⁵⁻²⁶ Ne 'bex bi ba'a ra Jesús 'be'a mim ben' u yu fariseo ne bi 'yẽmp' u:

—Pẽ him majuañi guí mamhbu, nguetho nu ra zĩthu hin da zã din susehu yám fãts'ihu. Nu'bu din suse din juase yá ts'edi u 'bu, tengutho 'bu n'da ra ts'ũt'abi din heque ne din tunhdu u yám fãts'ihu, di 'besẽ yá ts'edi 'bu. Ne ngutho n'da ra hnini o gue n'da ra ngu 'bu din heque, pe gã dim 'be u. ²⁷ Nu'ahu guí ẽmhbu dín 'yo'be rá ts'edi ra zĩthu, jananguẽ'a i sã dí hõn a thi yu zĩthu, sã guí ẽmhbu. Pẽ xi'bu da gue'a dí ot'ã, ha in jabu u guí xãnbahu 'bu i hõn a thi yu zĩthu u. Ne guesẽ u i ut'ahu ngue him majuañi a guí mamhbu, bi 'yẽn'a ra Jesús.

²⁸ Pẽgue rá Hogandahi Oja dá hõn a thi yu zĩthu ne dá ut'ahu ngue ya di manda rá ts'edi Oja ua guí 'buhmbu, bi 'yẽmp' u.

²⁹ Ne tengutho n'da ran 'yohu 'bu i 'bupu ja rá ngu, hin njongui sã da yurpu 'bu hinga m'bet'o da mba nthurpi yá 'ye, ne nuya sã da yurpu ne da hyãspi 'be'a gãtho i ja bu. Dín jagã bu, him mí sã xcã mispa yu zĩthu 'bu hin xcã tapã u yá hmu, bi 'yẽn'a ra Jesús.

³⁰ Ne nu'a to'o hingui numansugui, man sũi'be a. Ne nu'a to'o hingui ot' ma 'bẽfi i di japi dim 'be u mi'da, bi 'yẽn'a ra Jesús.

³¹ Jananguẽ'a dí xi ahũ, hõnt'a go má ts'oqui ne hõnt'a go má ts'ore da man a n'da, i sã da mba ma punbi, pe nu'bu i man ra ts'ore nanguẽ rá Hogandahi

Ojã n'da, ya hin da zã da mba ma punbi n'da 'bũ. ³² Pɛ dí xi ahũ, nu'bũ 'bo'o da man ra ts'ore nanguécã, dán ja'igã ua ja ra ximhã, pɛ i sã da mba ma punbi a. Pɛ nu'a da man ra ts'ore nangué rá Hogandãhi Ojã, pɛ hin jam'bũ da mba ma punbi a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'da'anguui a rá mbũ n'da a rán t'òt'e n'da

³³ —Pɛ nu'bũ xũn ho ran t'òt'e ngue dá hõn a thi ɩ yũ zĩthu, nde'bũ gui numanhojũ 'bũ, nguetho gui 'yɛmfũ xũn ho ra za gue'bũ xũn ho rán dät'ã. Pɛ nu'bũ hingui ho yán dät'ã gui 'yɛmfũ hingui ho ra za 'bũ. Nguetho nu yán dät'ã i zũrũ da bã a n'da nda'a ní za a, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³⁴ Nu ahũ, tengu'bũ yú mení ahũ yũ pozũ. Hague dán zã gui mamhbũ n'da ra nde xũn ho 'bũ xũn ts'otho ahũ. Nguetho nu'a i yupũ rá mbũ n'da, gue'a i põn rá nde n'da, bi t'ɛmp'ũ yũ fariseo. ³⁵ Nu'a ran 'yohũ i yuh ran ho rá mbũ, hõnt'a xũn ho im ma, pɛ nu'a ran 'yohũ xũn ts'o, hõnt'a im ma, nguetho xũn yuh ran ts'o rá mbũ. ³⁶ Nɛ dí xi ahũ ngue nu'a ra pa din ja ran juãmbi, gãtho yũ ja'i da mba ma juãmbi nangué a him bin 'yomfɛni 'bɛ'a í mba a bi man ɩ. ³⁷ Nɛ nangué yũm hma gá mamhbũ dí ts'ãn'nahũ ran ɩnbi 'da ahũ nɛ dí mba ma thõgue 'da ahũ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús nte ma hmɛpya bi 'yu 'bũ mi t'ãp yũ hmɛpya

³⁸ Nɛ nubũya, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ũ 'da ma ngãrpihe yũ fariseo nɛ yũ xãnbate nijã:

—Gra xãnbate, dami 'yurcahe n'da ra hmɛpya ngue'bũ majuañi Ojã bi 'da'a ni ts'edi.

³⁹ Bi dã'a ra Jesús:

—Nu'ɩ xõ 'uegue nangué Ojã nɛ xũn ts'o yã mbũ, gue'ɩ i äh yũ hmɛpya ɩ. Pɛ hin da t'ut yũ hmɛpya ɩ, pɛ hõnt'a n'da ra hmɛpya da t'uti, tengu bi 'yõt'a ra Jonás. ⁴⁰ Ngue tengu thoho ra Jonás, hyu pa nɛ hyu xui bi 'yo bũ mbo rá foho n'da ra dãhuã, nɛ ngutho din jacã guécã dán ja'igã ua ja ra ximhã, hyupa nɛ hyu xui ga o bũ 'bũ ɩ xũn du, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bũ mi 'yɛmp'ũ. ⁴¹ Nɛ dí xi ahũ, nu'ɩ mí 'bũrũ ra dãhni Nínive 'darbũ gam 'bãhmbũ ɩ, bũ bin ja ran juãmbi 'bũ ran zɛgui, nɛ da 'yut'ahũ i ja ni ts'oquĩhũ. Nguetho nu'ɩ 'bex bi pãh yũ mbũ 'bũ mí 'yõ a bi man a ra Jonás, pɛ nu ahũ xõ hin guĩ nde gui pãh ni mbũhũ nangué'a dí mangã. Nɛ nugã, man'da xũn hɛts'i ma ts'edi xinda gue ra Jonás, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁴² Nɛ'a ra xisu min ts'ut'abi bũ Sur, 'darbũ gam 'bãhmbũ a 'bũ bin ja ran juãmbi 'bũ ran zɛgui. Nɛ da 'yut'ahũ ngue i ja ni ts'oquĩhũ. Nguetho nu'a yatho bá ɛhɛ ngue mí nde da 'yõ a 'bɛ'a bi man a ra ts'ut'abi Salomón nangué ran 'yomfɛni bi un Ojã, pɛ nu'ahũ hin guĩ nde gui 'yõhmbũ a dí mangã. Pɛ nugã man'da i ja rá ts'edi mam hmangã xinda gue ra Salomón, bi 'yɛmp'ũ yũ fariseo a ra Jesús.

Nu rá mbũ n'da da yut' ra zĩthu mahõn'a 'bũ hin da bɛn Ojã

⁴³ —Pɛ nu'a ran ts'o guidí hohũ, din ja ahũ tengu bi 'yõt'a n'da ra ja'i min 'youi n'da ra zĩthu. Nɛ bi bõn a ra zĩthu, bin 'yo bũ ja ra 'yonhã, mí honi hapũ din säya pɛ him bi dñi hapũ din säya. Nɛ bi mbeng bũ ja rá mbũ ra ja'i bũ bá nɛts'i. ⁴⁴ “Man'da xũn ho 'bũ ga peng bũ bá nɛts'i,” bi 'yɛnɛ a ra zĩthu. Nɛ nu'bũ mi mbeng bũya, bi zõm bũ ja rá mbũ a ra ja'i mahõn'a, nɛ bi nu tengu'bũ n'da ra ngu ngue mán joqui bũ rá mbũ, nɛ njom mí 'bũrũ nguetho him bin zãm bũ rá m hman Ojã. ⁴⁵ Nɛ xõ bi mba bũya bá si mí yoto yã minzĩthuhũ ngue man'da ɛmmɛ xũn ts'o i ɔt'e, nɛ bi yũrũ, bin säya bũ rá mbũ a ra ja'i. Nɛ man'da ɛmmɛ xũn ts'o bi 'yõt'a ra ja'i bũya. Nɛ gan jahũ bũ, bi 'yɛmp'ũ yũ ja'i a ra Jesús.

Nda'a ɩ din cuhũ ra Jesús

⁴⁶ Nε nu ra Jesús mi yáħu yu ja' i 'bui mi zom bu a rá mbe ne yán 'yohu. Bi zom bu ja ra ngu mí 'bui. Pε him bi yarpu, bim 'bátho bu thi, mi nde xtín yaui a rá ts'ant' u. ⁴⁷ Nε nu' u 'da buya bi xi a ra Jesús:

—I 'bácua thi ni mbe ne nin 'yohu, ne in nde gan yáħu 'na, bi t'εmp'a ra Jesús.

⁴⁸ Nε bi dá a ra Jesús:

—Ga xi aħu to'o a ma mbe ne to'o u man 'yohu.

⁴⁹ Nε bi 'yut' u yá xádi buya:

—I 'bucua ya ma mbe ne ma cu, bi 'yεna. ⁵⁰ Nguetho hont'a go to'o i ot' rá pähä ma Ta bí 'buru mahets'i, gue u man 'yohu u, ne gue' u man ju u, ne gue' u ma mbe u, bi 'yεn'a ra Jesús.

13

Rán t'uti ra mbomhmudä

¹ Nε nubuya bi bøn'a ra Jesús bu ja ra ngu mí 'bui, ne bi mba nín hupu ja ra ndendeja. ² Nε εmme bim peti bu yu ja' i, janangue'a nu ra Jesús bi ndexpu ja n'da ra mbosa ne bi hyu bu. Pε hingui 'yo a ra mbosa, bá copu ndenthe. ³ Nε bi xänba u yu ja' i, bi xi i 'da yun t'uti. Nε nu' a n'da ran t'uti bi mam bu, bi 'yεna:

—N'da ra mbomhmudä bi mba bu huahi. ⁴ Nε nu' bu mi mbon yu hmudä, nu' u 'da bi zo bu ja ra 'yu, ne bá εħ yu doja bi za u. ⁵ Nε nu mi' da yu hmudä bi zo bu ja yu 'bodo, 'bexgue bi bōts'e nguetho hingui pidi ra häi. ⁶ Pε nu' bu mambá pōx ra hyadi 'bexgue bi 'yot' u nguetho him mi ja yu 'yu xun ho. ⁷ Nε nu mi' da yu hmudä buya bi zo bu ja yu 'bo' uini, ne bi bōx' u yu hmudä. Pε nu' bu min te yu 'uini buya bi go' mi, ne bim 'bedi. ⁸ Pε nu' u 'da bi zo bu ja ra hogahäi, ne bin ja xun ho u. Nu 'da bi ndø'a n'da ciento, ne nu' u 'da bi ndø' i hyate, ne 'däte ma 'det' a bi ndø u 'da. ⁹ Pε nu' bu i ja ni zaguhu, dami jamansu 'be' a dí xi aħu, bi 'yεmp' u yu ja' i a ra Jesús.

I än' du yá xádi ra Jesús hanja i xih yun t'uti yu ja' i

¹⁰ Nε dá xihmbe ra Jesús buya, dá εmfe:

—Hanja gní xänba yun t'uti yu ja' i, ne hingui pa u 'be' a nam bøn u, dá εmfe.

¹¹ Nε nu ra Jesús bi darcahe buya, ne bi 'yεnje:

—Nu aħu bin ja aħu gá pāmbu a njom mi pāh mam'bet'o 'beru ní manda rá ts'edi Oja, pε nu' u mi' da, him bin japi da bādi, bi 'yεngähe ra Jesús. ¹² Nε tengu thofo a ram hma i εna: “Nu' a i ja, man' da xun ngu din t'unni, ne nu' a zi ts'atho i ja, ne' a i ja da thänba a,” gan jahu bu. Nu' u i honi da bādi, man' da xun ngu da bādi. Pε nangue u hingui honi da bādi, ne a zi ts' u mi pādi da thänba u. ¹³ Janangue' a yun t'uti thofo dí xi u, nguetho i øde pε εna gue' bu him bi 'yøde, ne i nu pε tengu' bu hin te xtá nu; him bi yut' yá mbai a dá xifi, bi 'yεn' a ra Jesús. ¹⁴ Nε majuañi i man' a ra pōngahya Isaias nangue u 'bu mi 'yεn' a:

Gui 'yøhmbu pε hin gui pāhmbu 'be' a gá 'yøhmbu.

Nε gui nuhu pε hin gui pāhmbu 'be' a nám bøn' a guin nuhu.

¹⁵ Nguetho nu ni mbaihu εmme xun meħto,

ne njam' bu gui 'yøhmbu, tengu' bu njot' i ni guhu,

ne njam' bu gui nuhu, tengu' bu guidí ts'ant' ni dāhu,

ne hin jam' bu i sá da bεn ni mbaihu ngue dim pädi nangue ran ts'o, ngue ga

nyan aħu,

i εn Oja, bi 'yεn' a ra pōngahya Isaias 'bu maya' bu, bi 'yεn a ra Jesús.

¹⁶ Pε nu' aħu majapi aħu nguetho i nu ni dāhu ne i øħ ni guhu, bi 'yεngähe ra Jesús. ¹⁷ Majuañi dí xi aħu εmme xun ngu yá pōngahya Oja ne xun ngu yu ja' i

ngue 'dat' Ojã mim bɛni, mí nde xtá nuna gátho guí nuhɛ ya, pɛ him bi zã bi nu; nɛ ɛmmɛ mí nde xtá 'yøhna guí øhmbɛ ya, pɛ him bi zã bi 'yøde, nguetho him mí zøn ra ora xtám bɔdi, bi 'yɛngãhe dyɛ xãdigãhe ra Jesús.

'Be'a rãn theui a ran t'uti ra mbomhmudã

18 —Nɛ nuya ga xi ahɛ 'be'a nam bøn'a rãn t'uti a ra mbomhmudã, bi 'yɛngãhe ra Jesús. 19 Nɛ nu'a to'o bi sih ram hma ngue di manda ua rá ts'edi Ojã, nɛ him bi bɔdi 'be'a nam bøn'a, in ja tengu ɛ yɛ hmudã bi zo bɛ ja ra 'yu, nɛ 'bex bá ɛ'a ra zĩthu bi hyax a ra hmudã bi thupɛ ja yá mbɛi ɛ. 20 Nɛ nu'ɛ yɛ hmudã bi zo bɛ ja yɛ do, tengu'bɛ n'da ra ja'í ɛmmɛ di johya 'bɛ ja bi 'yø a ram hma, pɛ maxøts'e thoho. 21 Nɛ hinga gátho mbo yá mbɛi, nguetho hin'yɛ yá 'yɛ xɛn ho, nɛ go zi ts'ɛ din ɛnbi nangue a ram hma, 'bexgue da 'uegue. 22 Nɛ nu'a ra hmudã dá xi ahɛ bi zo bɛ ja yɛ 'uĩni, nam bøn'i tengu n'da ra ja'í bi 'yø a ram hma, pɛ hønt'a ɛmmɛ im bɛn ra ximhãi nɛ ra mbeti ngue i hãt'í, janangue'a bi japi bim 'be a nɛ hin te bin ja rá 'bɛfi Ojã nangue'a ra ja'í tengu a. 23 Pɛ nu'a ra hmudã dá ma ngue bi zo bɛ ja ra hogahãi, nam bøn'i tengu ɛ i ømanho a ram hma nɛ i pãdi 'be'a yãn thehɛ a, nɛ din te xɛn ho ɛ nɛ da ndøgue tengutho yɛ hmudã, ngue nu'ɛ 'da bi ndø'a n'da ciɛnto, nɛ'ɛ 'da bi ndø a hyãte, nɛ ɛ 'da bi ndø a 'dãte ma 'dɛt'a.

Rãn t'uti ra hmudã xɛn ho nɛ a hingui ho

24 Nɛ nu ra Jesús bɛya bi xih mí'da yɛn t'uti ɛ yɛ ja'í, nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɛ bi 'yøt' ran ts'ɛt'abi Ojã, in ja tengutho 'bɛ n'da ra ja'í bi du a n'da yɛ hmudã xɛn ho bɛ ja rá huãhi. 25 Pɛ nu'bɛ mín xui nɛ gátho bin aha, bi mba a rãn sɛiui nɛ 'darbɛ bi duhmi a n'da yɛ hmudã hingui ho bɛ ja rá huãhi, nɛ bi mba bɛya. 26 Nɛ nu'bɛ mí bøx bɛya, bi bøx'ɛ xɛn ho nɛ ɛ hingui ho, 'darbɛ bi bøts'e. 27 Nɛ nu'ɛ yá 'yɛhe bɛya bi mba bi xi ɛ yá hmu: “Nu yɛ hmudã gá tupɛ ja ra huãhi, xɛn ho 'bɛ gmi tuhu, hapɛ bi nɛqui ɛ yɛ hmudã hingui ho,” bi 'yɛmbi. 28 Nɛ nu ɛ yá hmu bɛya bi 'yɛmbi: “Nɛ masque n'da man sɛi'be bá ɛhe bi ts'onga ma huãhi,” bi 'yɛna. “Ha ga xathɛ ɛ yɛ paxi hingui ho,” bi 'yɛn'ɛ yá 'yɛhe bɛya. 29 Nɛ nu yá hmu bi 'yɛmbi: “Hin'na, hin da zã gui mbãhã gui xathɛ ɛ yɛ paxi hingui ho, nguetho xøhɛma ts'arɛpɛ thoho nɛ ɛ xɛn ho gui xathɛ. 30 Man'da xɛn ho gui hyethohɛ 'darɛpɛ din te, ja gue'bɛ bin ja ran sofo. Nɛ nubɛya ga xi ɛ yɛ mbɛfi ngue nu'ɛ hingui ho di peti nɛ da 'yudi, nɛ nu ɛ xɛn ho bɛya da mbe'ts' bɛ ja ma ngu,” bi 'yɛn ɛ yá hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ guehna man'da ran t'uti bi mam 'bɛ mi xi ɛ yɛ ja'í.

Rãn t'uti rá hmudã ra mostaza

31 Nɛ man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Nɛ tengu n'da rá hmudã ra mostaza bi dupɛ ja rá huãhi n'da ra ja'í. Nɛ zi ts'utho a, ɛmmɛ man'da zi ts'ɛ xĩnda gue ɛ mí'da yɛ hmudã. 32 Pɛ nu'bɛ bin te nɛ man'da xɛn ndoho bɛ ni nɛqui, madague'bɛ ra c'ani thoho, pɛ i te tengu'bɛ n'da ra za guɛpɛ da zã da 'yøt' yá 'bafi yɛ doja bɛ ja yá 'yɛ. In jabɛ rá ts'edi Ojã bɛ ni nɛqui ngue di manda ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rãn t'uti rá íxi ra hocjɛni

33 Nɛ man'da ran t'uti bi ma ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Nɛ tengu ra íxi 'bɛ din jap'a ra hocjɛni, nɛ gátho bi nden a ra jɛni bɛya. In jabɛ rá ts'edi Ojã bɛ ni nɛqui ngue di manda ua, bi 'yɛna.

Maya'bɛ bi ts'ãnni da man yɛn t'uti a ra Jesús

³⁴ Ne ngub_u bi 'yot'a ra Jesús, hont'u y_n t'uti bi 'yut'u y_u ja'i 'b_u mi xänbi.
³⁵ Ne gue'a bi man'a ra pøngahya maya'b_u ngue din ja 'b_u mi 'y_ena:
 Ga utä y_u ja'i y_n t'uti,
 Ga xänba a njon mi pa_{di} asta gue'b_u go mi mb_uh ra ximhäi,
 i en Oja, bi 'y_en'a ra Isaías 'b_u mim pøngahya.

'Be'a rán theui a rán t'uti ra hmudä x_n ho ne'a hingui ho

³⁶ Ne nub_uya bi xi _u y_u ja'i a ra Jesús ngue da mbengui. Ne nu'b_u gätho mí mba _u, bi mba ra Jesús b_u ja ra ngu. Ne dá tэндähe b_uya. Ne nu'b_u mí hyup_u ja a ra ngu, dá änhde:

—Dami xije ts'_u 'be'a nam bøn'a ran t'uti gá ma nangu ra hmudä hingui ho bi dup_u rá huähi a ran 'yoh_u, dá emfe.

³⁷ Ne bi 'y_engähe ra Jesús b_uya:

—Nu'a nam bøn_i ngue y_u hmudä x_n ho _u dí tucä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ³⁸ Ne nu a ra huähi nam bøn_i gue'a ra ximhäi. Ne nu'a ra hogahmudä nam bøn_i gue'_u di manda rá ts'edi Oja _u. Ne nu'a ra hmudä hingui ho nam bøn_i y_u ja'i ngue rá mbeti ra zithu. ³⁹ Ne nu a rán swiui a rá mbeti ra huähi ngue bi dup_u y_u hmudä hingui ho, gue'a ra zithu a. Ne nu'a ran sofo nam bøn_i rán zegui ra pa. Ne nu'_u y_u mbefi da xoqui nam bøn_i ngue yám 'behni Oja mahets'i. ⁴⁰ Ne tengu thoho _u y_u hmudä bi bøts'e ngue hingui ho ne bi mba ma munts'i ne bi mba nt'udi, din ja b_u 'b_u ran zegui ra pa. ⁴¹ Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, 'b_u rán zegui ra pa ga pen'd_u mam 'behni di peti gätho nangu y_u ja'i ra ximhäi. Ne gätho _u bi 'yot' ran ts'o da thøn a thi, ne _u gätho midí parpa yá mijä'ihä da 'yot' y_u ts'oqui. ⁴² Ne da thøsp_u ja ra sibi njäm'b_u i huët'i, guerp_u din zoni ne din guxt' yá ts'i b_u. ⁴³ Ne nub_uya, nu'_u to'o i øt' rá pähä Oja, di nec thoho tengu ra hyadi b_u di manda rá ts'edi ma Tah_u mahets'i. To'o gätho ja yé zagu, di jamansu a dí m mangä ya, bi 'y_engähe ra Jesús.

Rán t'uti a ra mbeti man t'agui

⁴⁴ Ne man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús, bi 'y_ena:

—Nu n'da ran 'yoh_u bi dñ'n'a n'da ra mbeti b_u mbo ra häi ngue emme di muui a. Ne bi gärp_u mahøn'a. Ne midí johya, ne bi mba b_uya da mbä 'be'a gätho mí pe'ts'i guerp_u bi zä bi dän'a ra xequi a guerp_u bi dñ'n'a di muui, ngue mi pa_{di} man'da dá pa_{di} b_u. Ne din jab_u gui 'yøth_u ngue emme gui hyomhb_u ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'y_en'a ra Jesús.

Rán t'uti a ra do emme di muui x_m hmadi

⁴⁵ Ne xø bi 'y_ena:

—Nu n'da ra pøhø ngue mi honi da dän y_u do i thj_m b_u mbo ra dehe x_m hmadi di muui. ⁴⁶ Ne nu'b_u mí dñ'n a n'da man'da mahotho xinda gue'_u gä min nu mam'bet'o, bi mbä 'be'a gätho mí pe'ts'i ne bi dän'a emme mahotho b_uya. Ne din jab_u gui 'yøth_u ngue emme gui hyomhb_u ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'y_en'a ra Jesús.

Rán t'uti n'da ra xit'q án t'ei b_u ja ra daqdahe

⁴⁷ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'y_ena:

—Nu'a ní 'yot' ran ts'ut'abi Oja, in ja tengu n'da ra xit'q ngue i pa nt'ei b_u ja ra daqdahe, ne i the hont'a go ní huä i 'b_up_u mbo ra dehe. ⁴⁸ Ne nu'b_u ya bi yu'a yé xit'q y_u mbahua, da g_x b_uya, da mba nñ hup_u ja ra ndenthe ne da huan'd_u y_u huä x_n ho da 'y_erp_u ja yé 'bøts'e ne nu'_u hingui ho b_uya di bant'i. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ne din jab_u 'b_u rán zegui ra pa, 'darb_u dim 'bähmb_u y_u ts'om'bäi _u x_n ho

bi 'yøt'e. Ne nu yám 'behni Ojā mahęts'i da huan'da_u yá ts'om'bäi ne da 'yentp_u ja ra sibi njām'b_u i huęt'i, nguere_u din zom b_u u ne din guxt p_u yá ts'i, bi 'yęngähe ra Jesús.

Mahyoni a mi pezehe ne'a xø bi dįm ma'da'yo

⁵¹ Ne nu'a ra Jesús b_uya bi 'yęngähe yá xädigähe:

—Ha guí p_uhmb_u a dí xi ah_u ya.

—Hāha, ma Hmu, ya dí p_uhmb_e a guím ma, dá ęmbähe a.

⁵² Ne xø bi 'yęngähe b_uya:

—Nu'_u midín xāh ram hma maya'b_u, ne a ram hma ma'da'yo da hyumbi din xādi, ngue 'ber_u ní manda rá ts'edi Ojā, hin te di 'beh rán xādi u b_uya, ne da zā da xānb_u u mi'da. Din ja tengu'b_u n'da ra jā'i i ja 'be'a i pe'ts'i ngue gā mahyoni. Ne'a bi zocpa yám bombøta ne'a bi dįnse. Janangue'a hin te di 'be u 'b_up_u ja rá ngu, bi 'yęngähe ra Jesús.

Y_u menğu b_u rá hnini zehe him bi 'yęc'yei rá ts'edi ra Jesús

⁵³ Ne nu'b_u mi gua'a bi man ra Jesús b_uya bi bøm b_u. ⁵⁴ Ne bi mba b_u rá hnini zehe ngue Nazaret. Ne bin xāp_u ja ra nijā, ne nu y_u jā'i b_uya bi hyonya thofo 'be'a bi 'yøt'a, ne bi 'yęna:

—Har_u bí hyā rán 'yomfęni na, ngue da zā da 'yøt'a i øt'e. ⁵⁵ Ha hinga guehna rá ts'unt'_u ra yaxi nā, ngue i 'b_ucua rá mbe i María. Ne nu yán 'yoh_u ra Jacobo ne ra José ne ra Simón ne ra Judas. ⁵⁶ Ne u yán ju dí 'b_uhmb_u ua. Pe har_u bí hyā a ran 'yomfęni na, bi 'yęn u yá menğu_u. ⁵⁷ Ne him bi numanho a ra Jesús. Pe nu ra Jesús bi 'yęmp'_u:

—Gātho y_u jā'i in jab_u. Nub_u ja yá hnini zehe hin da hnumanho n'da rá pøngahyā Ojā, xinga gue'_u i 'b_up_u rá ngu da numanho, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁵⁸ Janangue'a hingu ngu y_un t'øt'e mixte bi 'yøp_u, ngue him bi 'yęc'yei u 'b_up_u.

14

Ra Xuua Nxixyā bi thecpa rá 'yuga

¹ Ne min ts'at'abi b_u ra xęqui Galilea a ra Herodes. Ne nu'b_u mi sifi 'be'a gā bi 'yøt'a ra Jesús 'b_u min 'yo b_u, bi 'yęn'a:

² —Masque ra Xuua Nxixyā a, bi dāmbęni b_u 'b_u u x_un du, janangue'a i ja rá ts'edi x_un ho i øt' y_un t'øt'e mixte, bi 'yęm b_uya.

³⁻⁵ Nguetho gue_e a ra Herodes bi hyo a ra Xuua Nxixyā. Bin cue a ra Herodes 'b_u mi sifi ngue hingu ho a bi 'yøt'e ngue bi zinsę a rá 'be_u, nu'a ra xisu mi 'b_uhmi a ra Felipe 'b_u mi sin'a ra Herodes. Ne nu'a ra xisu, ra Herodías a. Ne bi 'yęn'a ra Xuua: “Hingu ho gā 'yøt'e ngue gā sinba rá xisu a nin 'yoh_u,” bi t'ęmp'a ra Herodes. Bin cue_utho ra Herodes b_uya bi got'a fādi a ra Xuua ne bi manda dí tu't'i con y_u cadena. Ne mim bęni xta hyo a ra Xuua, pe him bi hyo nguetho mi su din cue y_u jā'i, ngue nu y_u jā'i mi pādi rá pøngahyā Ojā a ra Xuua. ⁶ Pe nu'b_u mi zøn ra pa bin ja rá ngopa a ra Herodes 'b_u mi dāt ra jęya mahøn'a, bi 'yøt'a n'da ran ts'ihmę ne bin ne a rá t'ixu a ra Herodías. Ne bi numanho a ra Herodes a ran hnei bi 'yøt' b_uya. ⁷ Ne bi 'yęmp'a ra hmute: “Damí 'yādi 'be'a gātho guí nde guí 'yāqui. Majuani dí xi i, ga 'da i 'be'a gātho guí 'yāqui,” bi 'yęn'a ra Herodes. ⁸ Ne nu'a ra hmute b_uya bi 'yā a rá yā ra Xuua Nxixyā ngue di o ra mbohi, nguetho gue'a xí xi a rá mbe a da 'yāp'a.

⁹ Ne bi du rá mbai a ra Herodes b_uya, him mi ndehma da hyo a ra Xuua, pe hin'y_u 'be'a sā da 'yøt'e nguetho ya xí xifi di unni 'be'a gā da 'yāpi, ne ya xí

'yoh yu ja'i di unni 'be'a gätho da 'yäpi. ¹⁰ Ne bi manda büya ngue da mba ba thecpa rá ya ra Xuua Nxixya bü ja ra fädi, ne ba jät'a n'da ra mbohi din t'un'na ra hmute. ¹¹ Ne nu'bu min t'unni bi den a ra mbohi bi un'na rá mbe büya.

¹² Ne nu yú xädi ra Xuua büya, bá tunba a rá ngoc'yei bü ja ra fädi, bi 'yägwi. Ne bi mba büya bá xi a ra Jesús ngue ya bi du ra Xuua.

Bi 'uñ'i cat'a mahuqhi yun 'yohu ra Jesús

¹³ Ne nu ra Jesús 'bu mi 'yode bi du ra Xuua, 'bex dá mbähmbe dá huhe bü ja ra mbosa mí nde xcá sòmhe bü 'danguadi, mi ena xcám 'busehe n'da zi ora. Pe nu'bu mi pä u ya ja'i ngue dá mbähmbe bü a ra Jesús, ne u bá nexpu ja yú hnini bi dengähe, bin 'yogua toho gätho bü ja rá nyani a ra dādehe. ¹⁴ Ne nu'bu má çähme bü ja ra mbosa a ra Jesús, xun ngu u yu ja'í xí zòm bü. Ne emme bi huç'u büya ne bi hoqui hont'a go to'o mí u. ¹⁵ Ne nu'bu min de büya dá embähe a ra Hmu:

—Ya bin de ya, ne njongui 'bucua ja ra xequi ua, dami xih yu ja'í da mba bü ja yu hnini ne da däm bü 'be'a da zi, dá embähe a.

¹⁶ Ne bi 'yēn'a ra Jesús:

—Pe hingui jatho da mba, pe guese ahü dami 'uimhbü, bi 'yēngähe.

¹⁷ Ne dá thähmbe büya:

—Pe hin'yü 'be'a da zi, ne hont'i cat'a yu hme i ja ua ne yoho yu huä, dá emfe büya.

¹⁸ —Bá çühü ua, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁹ Ne bi xih yu ja'í ngue din säya bü ja yu t'ei, ne bi hyän u cat'a yu hme ne yoho yu huä. Bi ndös' mahets'i ne bi 'yap rán japi Ojä, ne bi xem büya ne bi 'dacähe dá darpähe yu ja'í. ²⁰ Gätho bin sihme u yu ja'í ne bin niya ne bi bong mi'da yu xequi bi yu'í 'de'ma yoho yu 'bøts'e. ²¹ Ne nu'ü gätho bin sihme í jua'í cat'a mahuqhi u yun 'yohü, ne hin njon bi mbeh yu xisu xinga gue yu t'ähni.

Bin 'yo maxøts'e ra dādehe a ra Jesús

²² Ne nubüya, bi xije ga mbähmbe ngue ga 'daxhe ra dādehe mahøn'a. Dá huhe a ra mbosa dá mbähmbe büya. Go bi gose bü a ra Jesús, bin 'yēhmbe yu ja'í. ²³ Ne nu'bu mi mba u yu ja'í bi ndezehe bü ja ra nyuni ne bi nyäui bü Ojä. Bá hazehü bü a. ²⁴ Ne nu'bu má mbähmbe ngue dá huhe ra mbosa, 'bü mí zòm made ra dehe, bi zeh ran dāhi ne emme bin ja yu t'øthe, ne ts'edi midí cos'a ra mbosa. ²⁵ Ne nu'bu ya mbe mí ts'ütho da hyats'i, ne 'yo a ra Jesús bü maxøts'e ra dehe ngue da zu'a ra mbosa. ²⁶ Ne nu'bu mambá epü ra Jesús, ne i 'yo bü maxøts'e ra dehe dá handähe büya, ba epü ne hin dí pähmbe ngue gue'a. Emme dán suhe ne dá mbahmbe:

—Ba ehñü n'da ra ánima, dá emhbe.

²⁷ Ne bi dārcähe a ra Jesús:

—Dami hyuthü nzambü, o guín suhü, guecä, bi 'yēngähe.

²⁸ Ne bi dät'a ra Pedro büya:

—Nu'bu gue'e ma Hmu i, dami jaqui necä dan 'yo maxøts'e ra dehe ne ga sòm bü guí 'bäi, bi 'yēn'a.

²⁹ —Ba çcua, bi 'yēn'a ra Jesús, bi t'ēmp'a ra Pedro büya.

Ne nu'a ra Pedro büya bi gapü ja ra mbosa ne bi du'mi bin 'yo maxøts'e ra dehe ngue in nde da zòm bü bí 'bä a ra Jesús. ³⁰ Pe bi nu ngue emme nts'edi ran dāhi ne 'bex bin su büya, ne bi du'mi bi dont'a mbonthe. Ne nts'edi bi mbah päya:

—Ma Hmu, dami yängui, bi 'yēna.

³¹ Nε 'bex bi bēndba rá 'yε a ra Jesús b̄aya.

—Hanja ts'ũtho guí εc'yεi ngue i ja ma ts'edi nε 'bexgue gá su 'be'a gán nu, bi 'yεmp'a rá hmu.

³² Nε nu'bu mi hyu ra mbosa a ra Pedro nε ra Jesús b̄aya, 'bex bin hε a ran d̄ahi. ³³ Nε nugáhe mí huhmbe bu mbo ra mbosa dán d̄anyahmuhe bu mí 'bá a ra Jesús nε dá εmfε:

—Majuani maha, gue'e rá Ts'unt'ũ i Oj̄a, dá εmfε.

Bi hoc'ũ yũ hyenni bu ra hnini Genesaret a ra Jesús

³⁴ Nε dá thohmbe b̄aya dá s̄omhbe bu 'danguadi ra dehe bu mi ja ra xεqui Genesaret. ³⁵ Nε nu'ũ yũ j̄a'i mi 'buɾu, 'bu mi nu bi z̄om bu ra Jesús, 'bexgue bi mbēnh ra nde h̄onbu go haru ja yũ hnini ngue ya mí 'buɾu ra Jesús. Nε bá ts'inbi gátho yũ hyenni bu mi 'bućáhe a ra Jesús. ³⁶ Nε bi 'yáh ra mate ũ ngue bi d̄arpa rá nyani rá pahni ra Jesús, nε 'bex bi ȳan ũ b̄aya.

15

Ra Jesús bi ma 'be'a di ts'onba rá mb̄ui n'da

¹ Nε nub̄aya bá ε i 'da ma nḡarpihe ngue yũ fariseo nε yũ x̄anbate niȳa. Bá nεxp̄u Jerusalén ũ, nε bi 'yán'na ra Jesús:

² —Hanja ũ ni x̄adi hingui t̄en yán t'õt'e mam bomb̄otahũ nε him 'be i x̄at'yε 'bu i sihmε, bi 'yεn'ũ.

³ Bi d̄a a ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—Pε nε ahũ guí f̄esthohohũ rán t'εdi Oj̄a 'bu guí homhbũ guí 'yõt' nin t'õt'e zεhεhũ, bi t'εmp'ũ yũ fariseo. ⁴ Nguetho i mam bu ja r̄am hman Oj̄a: “Gui numansu ni ta nε ni mbe.” Nε a i mam bu ngue: “Nu'a to'o san rá ta nε rá mbe i jatho da tho,” bi 'yεn'a ra Jesús. ⁵ Pε nu ahũ, 'dan'yo thoho guí mamhbũ, ngue guí εmhbu x̄un ho 'bu di ȳarpa Oj̄a a mi ja ngue xt̄a mb̄äx'a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohũ. Nε hin gá xihmbũ ngue him bi numansu rá ta 'bu ngubũ bi 'yõt'e. ⁶ Gá 'yεmhbu nte ní mba tho yán t'εdi Oj̄a 'bu guím b̄ense nin t'εdihũ, bi 'yεn'a ra Jesús, bi t'εmp'ũ yũ fariseo. ⁷ Pε εmme guidi yorpahũ a guím b̄εmhbu, bi 'yεmp'a ra Jesús. Majuani bi man Oj̄a bu ja rá s̄ocua ra Isaías 'be'a guí othũ ngue bi 'yεna:

⁸ Nuya yũ j̄a'i ya i εsq̄ui nangue yá nde, pε max̄ots'e thoho nε hinga gátho yá mb̄ui.

⁹ Nε s̄ati thoho 'bu i th̄andegui, nguetho h̄ont'ũ yán t'εdi zεhε i x̄anba ũ mi'da, i εn Oj̄a, bi 'yεn'a ra Isaías 'bu maya'bu, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁰ Nε nub̄aya, nu ra Jesús bi zon'dũ yũ j̄a'i:

—Dami 'ȳohmbũ 'be'a dí xi ahũ janangue'a guí p̄ahmbũ 'be'a nam b̄on'a.

¹¹ Hinga gue'a i ts'i di ts'onba rá mb̄ui n'da, pε gue'a ní b̄om bu rá nde n'da, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹² Nε dá mb̄ahmbe bu mi 'b̄ah ra Jesús.

—Nu'ũ yũ fariseo bi b̄εman'ũ a gám ma, dá εmfε.

¹³ Nε bi d̄ah ra Jesús, bi 'yεna:

—H̄ont'a go 'be'a ma paxi him bi 'yεzεhε ma Ta, i jatho da mba nsat'i. ¹⁴ Nte guim b̄εmhbu nangue ũ nguetho tengu'bu i x̄ad̄a ũ, nε εna da 'yut' ra 'yu yá mix̄ad̄ahũ. Nε nu'bu n'da ra x̄ad̄a i six'a rá mix̄ad̄aui, th̄amb̄ēni tho gátho yoho da zo bu ja n'da ra hȳah̄ai, bi 'yεngáhe ra Jesús 'bu má εmfε.

¹⁵ Nu ra Pedro b̄aya bi xi a ra Jesús:

—Dami xije nangu e a ran t'uti gá ma mahé'bu, 'be'a nam bôn'a, bi 'y'embí.

¹⁶ Nε bi dā'a ra Jesús:

—Ha nε ahú xingui ts'ú guí pāhmbú 'be'a nam bôn'a dí xi ahú, bi 'y'ena. ¹⁷ Ha hin guí pāhmbú nu 'be'a da zi n'da, da yúrpa ja rá nde nε da mba bú ja rá foho, nε hingui zām bú, bi 'y'engāhe. ¹⁸ Pε nu 'be'a gātho da bôn bú ja rá nde n'da í nεxpú rá mbú nε gue'a dí ts'on'a n'da. ¹⁹ Nguetho guerpú mbo rá mbú n'da ní nεx'ú yú ts'on'yomfēni, ran thodu, ran 'yomt'ēni madague'bu bin thāt'a n'da o hin gana din thāti, nε yām fε, nε yú fēhni, nε yūn ts'ante, nε gue'ú gātho ní nεxpú rá mbú n'da ú. ²⁰ Nε gātho ú gue'ú ní ts'om'bāi n'da ra jā'i ú. Pε nu'bu bin sihmε nε him bi 'yōt'a ran t'ōt'e ngue din xāt'yε, hinga gue'a dán ts'on'a, bi 'y'engāhe ra Jesús.

N'da ra xisu hin rá mēnguhú a ra Jesús bi 'y'εc'yēi a rá ts'edi nε bi yān'a rá t'ixu

²¹ Nε nubúya dá pōmhbe bú a ra Jesús dá mbāhmbe bú ja rá xequi ra hnini Tiro nε ra hnini Sidón. ²² Nε dán c'athe n'da ra xisu ra mēngu Canaan, hing ra israel a. Nε ts'edi bi mbafi, bi 'y'emp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, rām bom'betó i ra David, din ja nin huεcate nangu ma t'ixu in 'yoi n'da ra zīthu ngue εmmε dí anbi.

²³ Nu ra Jesús bi thotho, tengu'bu him bi 'yō a bi xifi. Nugāhe búya dá xihmbe ra Jesús:

—Dami 'yōrpa ra mate a ra xisu, janangu'e da mbengui, nε i mbafi i tēngahú.

²⁴ Nu ra Jesús búya bi 'y'ena:

—Nu Ojā bā pengui ga ōrpa rá 'bēfi ngue hōnt'ú ma mēnguhú yú israel ga jamān, nguetho í 'bú tengu yú dē'yo bí 'bēh ra 'yú, bi 'y'ena.

²⁵ Pε nu ra xisu bi zōm bú 'bāh ra Jesús bin dānyahmu nε bi 'y'embí:

—Gra Hmu, dami zequi.

²⁶ Pε nu ra Jesús bi 'y'embí:

—Hingui ho 'bu n'da ran 'yohú da hyānba rá hmε yú t'ūhni, go di un'dú yú t'ú'yo, bi 'y'embí.

Ngubú bi xifi nguetho hing ra israel a ra xisu. ²⁷ Bi 'y'en'a ra xisu búya:

—Majuāni guím ma gra Hmu, pε nε'ú yú t'ú'yo i si yú xeca hmε 'bom bú ja ra 'bimεxa ngue i hε ú yú hmu.

²⁸ Ra Jesús búya bi 'y'emp'a ra xisu:

—Gra xisu, εmmε guí εc'yēi xān ho a ma mate. Janangu'e a din ja a gá 'yādi, bi 'y'embí.

Nε 'bexgue gue'a ra ora bi yān'a rá t'ixu.

Bi hoc mí'da yú hyēnni a ra Jesús

²⁹ Nε nubúya nu ra Jesús bi bōm bú. Dá mbāhmbe bú ja ra ndendādehe bú Galilea nε dá texhe bú ja ra nyuni, nε bi hyurpú a ra Jesús. ³⁰ Nε xān ngu yú jā'i bi zōm bú mí hudi, nε bā ts'inba yú dogua, nε yú xādā, nε yú gore, nε yú do'yε, nε xān ngu mí'da yú mbēdi nε yú hyēnni bā ts'inba bú mí hu'a ra Jesús. Nε nu ra Jesús búya gātho bi hoc'ú. ³¹ Nε nu yú jā'i bi hyonya thoho 'bu mí nu bin yā yú gore nε bin 'yo ú mí dogua nε bi yān'ú mí do'yε, nε bin zō yú dā ú mí xādā. Nε nu'bu mí nu 'be'a bi 'yōt'a ra Jesús, bi 'y'εspa Ojā, ngue ma Ojāhe dýn israelhe. Nε hyu pa dán degāhe bú yú jā'i.

Bi 'uñ'i goho mahuqhi yūn 'yohú ra Jesús

³² Nε nu ra Jesús bi zongahe bi 'y'engāhe:

—Ɛmmε díṃ bεngä yṃ ja'í i 'bɔcua nguetho ya ná hyupa i 'bɔcua nε hin'yṃ 'be'a da zi yṃ. Nε nu'bh ga xifi da mba bh yá ngu, masque hin da hyät'i da zòm bh ja yá ngu, bi 'yεn'a ra Jesús.

³³ Nε dá εmhbe bɔya:

—Pε hin hapṃ ga tṃmhbh ra hmε ga unhnɔyṃ ja'í, nguetho εmmε xṃn ngu i 'bɔcua, nε njongui 'bɔcua ngue ga tãmfɔ ra hmε, dá εmfe.

³⁴ —Hangu guí hãhṃ ra hmε thã, bi 'yεn'a ra Jesús.

—Yoto thoho yṃ hmε nε zi yoho yṃ t'ãhuã, dá εmfe.

³⁵ Nε nu ra Jesús bi xih yṃ ja'í din säya bh häi. ³⁶ Nε bi hyãn'ṃ yṃ hmε a ra Jesús nε yṃ huã, nε bi 'yãp rán jãpi Ojã nangue ṃ bi hyãni. Nubɔya, nu ra Jesús bi xɛn yṃ hmε nε yṃ huã nε bi dargãhe ngue ga unhnɔyṃ ja'í bh mí hudi. ³⁷ Nε gãtho ṃ mí 'bhɔpṃ bin sihmε ṃ nε bin niyã, nε bi bongui yoto yṃ 'bòts'e 'bh mí niyã. ³⁸ Nε goho mahuãhi ṃ yṃ 'yohṃ bin sihmε, nε njom bi mbeh yṃ xisu nε yṃ t'ãhni. ³⁹ Nε nu ra Jesús bɔya bi xih yṃ ja'í da mbeng yá ngu. Nε nu'bh mí mbeng yṃ ja'í bɔya dá mbãhmbe mahøn'a a ra Jesús, dá huhe ra mbosa mahøn'a ngue ga sòmhbε bh ra xεqui Magdala.

16

Yṃ ngɔrpi yṃ judío bi 'yãh mí da yṃ hmεpya

¹ Nε nu'bh ma sòmhbε bh, bi zòm bh 'da ma ngɔrpihe ngue yṃ fariseo nε yṃ saduceo, in nde da zãp rá mbui a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Yurcahe n'da ra hmεpya ngue ga pãhmbe majuãni Ojã bá pɛn'ni i, bi 'yεn'ṃ.

² —Pε nu'ehṃ, bi 'yεn'a ra Jesús, guí nuhṃ xṃn theni yṃ güi 'bh xøn de nε guí εmhbh bɔya ngue din hyadi 'bh bi hyats'i. ³ Nε nu'bh guí nuhṃ ts'ũtho xṃn theni yṃ güi 'bh xudi, guí εmhbh din dã'ye bɔya. Ɛmmε guidí yorpahṃ a guím bεmhbh. Hanja ngue guí pãhmbe 'be'a nam bøn'ṃ yṃ güi guí nuhṃ nε hin go guí pãhmbe 'be'a nam bøn yṃ hmεpya guí nuhṃ ya, bi 'yεn'a ra Jesús. ⁴ Nu ahṃ guí 'bãhmbe ya, gue ahṃ yṃ ts'om'bãihṃ, xcã 'uehmbṃ bh rá 'yu Ojã, nε sä guí ähmbe ra hmεpya ya pε hin da t'ut'ahṃ ra hmεpya. Pε hõnt'a ra hmεpya da t'ut'ahṃ tengu bi 'yõt'a ra Jonás maya'bh, bi 'yεn'a ra Jesús bi 'yεmp'ṃ yṃ fariseo. Nε xø dá mbãcãhe a ra Jesús bɔya.

Ra Jesús bi xih yá xãdi di jamansu nangue rá íxi yṃ fariseo

⁵ Nε nubɔya dá penje mahøn'a 'danguadi ra dãdehe a ra Jesús. Nε dá pumbɛnihe a ra hmε nzãí mí sihe ngue min 'youi ra íxi. ⁶ Nu ra Jesús bɔya bi 'yεngãhe:

—Damim fãhmbe nangue yá íxi yṃ fariseo nε yṃ saduceo, bi 'yεna.

⁷ Nε dá εnsche:

—I man na ya ngue him bá hãhṃ ra hmε.

⁸ Nε nu ra Jesús bi bãdi 'be'a dá bεmhbe nε bi 'yεnje:

—Hanja guí εmhbh: “Hin'yṃ ra hmε ga sihṃ.” Pε ts'ũtho guí εc'yεihṃ. ⁹ Ha gã pumbɛnihṃ 'bh má 'uĩngã goho mahuãhi yṃn 'yohṃ ngue hõnt'i yoto yṃ hmε nε yoho yṃ t'ãhuã, nε bi bong thoho yoto yṃ 'bòts'e yṃ hmε. ¹⁰ Nε'bh má 'uĩn'i cãt'a mahuãhi yṃn 'yohṃ ngue hõnt'i cãt'a yṃ hmε mí ja, nε xṃn ngu yṃ 'bòts'e bi yu 'bh mí bongui. ¹¹ Hanja hin gã pãhmbe 'bh má xi ahṃ nangue yá íxi yṃ fariseo nε yṃ saduceo, pε hin nangue ṃ yṃ hmε dá xi ahṃ, bi 'yεngãhe.

¹² Ja dá pãhmbe bɔya 'be'a nam bøn'a bi xije ra Jesús. Dã pãhmbe ngue gue'a yãn xãdi yṃ fariseo nε yṃ saduceo, nε hinga gue'a njuãntho ra íxi bi ma.

Ra Pedro bi ma to'o a ra Jesús

¹³ Nε nubūya dá mbähmbe ra Jesús bñ ra xεqui Cesarea, guerpñ min ts'ut'abi ra Felipe. Nε bi 'yängähe dyñ xädigähe ra Jesús:

—'Bε'a im bεn'ñ yñ ja'i ngue to'ogä, ngue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

¹⁴ Dá thätthe būya:

—Nu'ñ 'da yñ ja'i im bεni gue'e gra Xuua Nxixyā, nε nu'ñ 'da im bεni gue'e gra Elías mi 'bñh maya'bñ. Nε nu'ñ 'da im bεni gue'e grá Jeremías ngue maya'bñ xøn du, uague man'da rá pøngahyā Ojā, i εñ'ñ, dá εmfe būya.

¹⁵ Nu ra Jesús būya bi 'yängähe:

—Xi'ahñ, 'bε'a guím bεmhñ ngue to'ogä.

¹⁶ Ra Simón Pedro būya bi dāti:

—Gue'e rá thahni i Ojā ngue ra Cristo, rá Ts'ant'ñ i Ojā i 'bñi.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yεmbi:

—Majāpi i gra Simón, rá ts'ant'ñ i ra Jonás, nguetho nu'a gá ma hinga n'da ra ja'i bi bεn'ni i, pεgue Ojā ma Ta bí 'bñh mahεts'i bi bεn'ni i. ¹⁸ Pε nε'a dí xi i, nu'i gra Pedro, nu'a ni thuhu nam bønñ gue ra do. Nguetho tengu 'bñ da gue'e gra dongu guerpñ dí mbñh rán ngu Ojā, nangue'e ga dñ'mä ga pεt'ñ da 'yεc'yεigui. Nε hin'yñ 'bε'a da zä di jua ñ, xing ran dāte, bi 'yεn'a ra Jesús. ¹⁹ Nε ga 'da a n'da nin t'εdi ngue gui xih yñ ja'i 'bεpñ dí yut'a n'da bñ di manda Ojā. Tengu'bñ ga 'da a n'da ran sogui ngue gui xocpñ di manda rá ts'edi Ojā. Nε nu'a gui 'yεmbi hingui ho ua ja ra ximhäi, nεpñ mahεts'i da t'εmbi hingui ho a. Nε ngutho a gui 'yεmbi xññ ho, nεpñ mahεts'i da t'εmbi xññ ho a, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁰ Pε nubūya, nu ra Jesús bi hεgähe hin ga mamhbe bñ 'bñh yñ ja'i ngue guese a rá Thahni Ojā, ngue ra Cristo.

Ra Jesús bi ma da tho nε da dāmbεni

²¹ Nε nu'a ra pa a, bi dñ'mi bi xije jatho da mba bñ Jerusalén di ñnba bñ ñ ma ngurpihe, ngue yñ dāc'yεi nε yñ mbäjä nε yñ xānbate nijā. Nε bi xije da tho nε da dāmbεni 'bñ ná hyupa. ²² Nε nubūya bi zixpñ ma'ueni a ra Pedro nε bi zñi, bi 'yεmbi:

—O guidí japi da bεnt'i i, damin yāni, bi t'εmp'a ra Jesús, bi 'yεn'a ra Pedro.

²³ Nε bi dā'a ra Jesús:

—Dami pønñ gra zīthu. Ní mba, nguetho guí εngui hin ga øt'ä a bi zān Ojā. Hin'yñ nin 'yomfēni tengu im bεñ Ojā, pε hōnt'a im bεñ yñ ja'i guím bεni, bi 'yεn'a ra Jesús, bi t'εmp'a ra Pedro.

²⁴ Nε nubūya, bi 'yεngähe:

—Pε to'o gātho in nde da dengui i jatho hin da bεn'a rá pähä zεhε nε da hyät yññ ñnbi madague'bñ da tho. ²⁵ Nguetho nu'a to'o di huεczεhε rá te, da mba ma ñnbi rá te bñ ja ran dāte, pε nu'a to'o hingui su da thācpñ rá te nanguecä, da dñn'a ra te mazāi a. ²⁶ Pε nu'bñ n'da ra ja'i, madague da 'yøt'e rá mbeti 'bε'a gātho i ja ua ja ra ximhäi, pε nte ní mbatho 'bñ him bi pøh rá te. Nguetho njo'o n'da ra ja'i da zä da guzεhε rá te, bi 'yεn'a ra Jesús. ²⁷ Nguetho nu'ā ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nε din jagā rá ts'edi ma Ta bñ mahεts'i 'bñ bá pengā mahøn'a, nε gātho yám 'bεhni ban 'yohe 'bñ bá εcä. Nε i ja 'bε'a ga undā nanguε 'bε'a bi 'yøt'a n'da ngu n'da yñ ja'i. ²⁸ Majuāni dí xi ahñ, hinga gā gní tuhñ 'bñ bi dñ'mi di manda ma ts'edi ua, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεngähe ra Jesús.

17

N'da ran t'uti bi 'yøt' ra Jesús

¹ Nε nu'bu mi tho i 'dato pa nu ra Jesús bi zix ra Pedro nε ra Jacobo nε ra Xuua, rán 'yohu ra Jacobo, nε bi mbähä bu ja ra t'øhø. ² Nε nu'bu mí zøm bu, bim pä'a ra Jesús. Nu rá hmi bi hyät'i tengu'bu ra hyadi, nε nu rá he bi t'axqui tengu'bu ran nequi. ³ Nε nu'u ma mixädihe min 'yohu, bi nu bi zøm bu ra Elías nε ra Moisés, bin yqhu ra Jesús.

⁴ Nε nu ra Pedro buya bi 'yemp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, xun ho ngue dí 'buhmbe ua, nε ga hócähe hyu yu t'ungu. Nu n'da gam 'buse, nu n'da dim 'buh ra Moisés, nε nu'a man'da dim 'buh ra Elías, bi 'yεn'a ra Pedro.

⁵ Pε nu'bu mí yä ra Pedro, bi nequi n'da ra güi di fexni, ngue bi go'bu, nε bi 'yø'a n'da ra nde bin yä bu ja ra güi: “Guehna ma Ts'ant'ugä na, εmme dídí huçcä na nε dí numanho. Dami 'yøhmbu 'be'a i xi ahü.” Gue'a bi man'a ra nde bi 'yøpu.

⁶ Nε nu'bu mí 'yø a ra nde u ma mixädihe 'bex bin danyahmu bu häi nε bi nyetho nguetho bin su u. ⁷ Nε nu ra Jesús buya bi mba bu mín danyahmu u nε bi 'yεmbi:

—Dami ndanjü, o guín suhu.

⁸ Nε nu'bu mi ndox'u buya njom bi nu, pε hont'a ra Jesús mí 'bäpu.

⁹ Nε nu'bu mam bá εpu 'yu bu ja ra t'øhø buya, bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nuya njon gui xihmbu 'be'a gá nuhu bu, jague'bu dá thämεnigä bu 'bu u xon du, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi t'εmp'u.

¹⁰ Nε nu ma mixädihe buya bi 'yänni:

—Hanja i εn'u yu xänbate nijä ngue m'bet'o thoho ba penc'a ra Elías, nε ja ba ε'a rá Thahni Ojä ngue ra Cristo buya, bi 'yεn'u.

¹¹ —Majuqni im ma ngue m'bet'o ba εh ra Elías di hoqui gätho. ¹² Pε dí xi ahü, ya bi zøh ra Elías nε njon bi badi ngue gue'a. Pegue bi mba ma unbi nε bi mba ma ucpi, nε nguetho da t'ørcä ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹³ Ja bi bā u ma mixädihe buya gue tengu'bu ra Elías a ra Xuua Nxixyā.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra sändqte

¹⁴ Nε nu'bu mí zøm bu 'buh yu ja'i, bi zøm bu n'da ran 'yohu bu mí 'bäh ra Jesús, nε bi 'yεmbi:

¹⁵ —Gra Hmu, dami 'yørqui ts'u ran huçcate a ma ts'ant'u, jant'a thoho i sändqte nε hønba go i so 'bu xø 'yagui. Ja'bu i so bu ja ra sibi, nε ja'bu i so bu ja ra dehe, hønba go hapu 'yo 'bu xøn zändqte. ¹⁶ Nε bá sigä bu mí 'bu u ni xädi, pε him bi zä bi hyaçpa a ran u in 'youi, bi 'yεn'a ran 'yohu.

¹⁷ Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—Gyu ts'om'bäihü, hin gui εc'yεihü Ojä xun ho. Hangu yu pa ga tøp'a thoho ahü ngue gui 'yεc'yεigahü, bi 'yεn'a ra Jesús. Bá si ni ts'ant'u guüm ma, bi t'εmp'a ran 'yohu.

¹⁸ Nu'bu mí zøpu buya, nu'a ra Jesús bi zu a ra zïthu min 'youi, nε bi xifi da bøni. 'Bex bi yan'a ra ts'ant'u buya.

¹⁹ M'bejua buya bin yqhu u ma mixädihe a ra Jesús nubü däm 'busehe.

—Hanja him bi zä dá høngähe thi a ra zïthu min 'youi a ra ts'ant'u, bi 'yεn'u.

²⁰ Bi dā a ra Jesús nε bi 'yεna:

—Him bi zä gá hyømhbü thi ra zïthu, nguetho ts'utho gui 'çc'yeyihü. Man'da zi ts'utho ni t'çc'yeyihü xinda gue n'da rá hmuðá ra c'u ngue 'çmmε zicue. Ne nu'bü da zøni gui 'yçc'yeyihü tengu n'da rá hmuðá ra c'u, da zä gui xihmbü n'da ra t'øhø: “Dami 'uegue gui thæn nü n'danni,” gui 'yçmfü, ne da 'uegue. Hin te gui hyçmfü 'bü majuañi gui 'yçc'yeyihü. Gätho xæn hçi i sä gui 'yøthü, bi 'yçnje. ²¹ Pe nu'ü 'da'ü yü zïthu tengu min 'youi a ra ts'ant'ü, xæn hçi da hyøñ a thi ü, pe hønt'bü çmmε hañ rá mbüi din yaui Oja ne da 'ye't' ran ts'ihme n'da, da zä da hyøñ a thi ü, bi 'yçngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a da tho ne da dqmbëni

²²⁻²³ Ne nu'bü män 'yohe bü ra häi Galilea, bi 'yçnje mahøn'a a ra Jesús:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan dägä bü 'büh yü ja'i ngue da thogä. Pe ga thämbëni 'bü ná hyu pa, bi 'yçn'a ra Jesús. Ne çmmε bi du ma mbüigähe büya.

N'da ran t'änni to'o i jut ra mbeti nanguie ra nijä

²⁴ Ne nu'bü má sømhbe bü ra hnini Capernaum a ra Jesús, bi t'çmp'a ra Pedro:

—Xi ni xänbatehü, ha hingui jut'a ra mbeti dí haçähe nanguie ra nijä, bi t'çmbi.

²⁵ Bi dā a ra Pedro büya:

—Haçä i jut'i, bi 'yçmp'ü.

Ne nubüya nu'bü mi yürpü ja ra ngu xín säya a ra Jesús, 'bex bi t'än'na ra Pedro:

—'Be'a guím bëni gra Simón, ha ne'ü yü t'ühni yü ts'ut'abi i jut'a ra mbeti ua ja ma häihü, uague hønt'ü yü ja'i thoho, bi 'yçn'a ra Jesús.

²⁶ Bi dā a ra Pedro:

—Nu'ü yü ja'i thoho.

—Jananguie'a hin män zähma'be ga jut'ä 'bü hingui jut'ü yü t'ühni yü ts'ut'abi, bi 'yçn'a ra Jesús.

²⁷ —Pe ni mba bü ja ra dādehe, gui hyü'ts'a n'da ra hua, ne gui xemba rá nde. Gui tïm bü n'da ra mbeti, ngue'a xøt'a ga jut'ui a ra cota a ra nijä, n'dahma hin da bëman'ü ü i haç ra mbeti, bi 'yçn'a ra Jesús.

18

Ra Jesús bi ma to'o xtán hçts'i bü dán nu Oja

¹ Ne xø dá änhde a ra Jesús:

—Xiya, to'o man'da xæn hçts'i rán t'çdi bü na hnu bü di manda rá ts'edi Oja, dá çmfe.

² Nu ra Jesús büya bi zohna n'da ra t'ühni ne bi gats'i bi mbämp'ü made, ³ ne bi 'yçnje:

—Majuañi dí xi ahü, nde'bü gui päh ni mbühü gui cohmbü tengu'bü gyü t'ühnihü, nu'bü hin'na hin gui sä gui cøthü bü di manda rá ts'edi Oja 'bü, bi 'yçnje. ⁴ Ne nu'a to'o da gohi tengu'bü ra t'ühni ne da 'yøt'e ngue hin'yü rá ts'edi, gue'a xtán hçts'i rán t'çdi bü na hnu bü di manda rá ts'edi Oja. ⁵ Ne nu'a to'o da numanho n'da ra t'ühni nanguie ma thuhugä, nam bøni bi zingä büya, bi 'yçngähe ra Jesús.

Yün t'ü't'ate i ja ua

6 —Pε nu'bu 'bo'o di japi da 'ue a n'da ra t'ahni ngue i εc'yεigui, xηn utho ran unbi da nu. Man'da xηn η xinda gue'bu da t'erpa ra dojani rá 'yuga ne da thørpη ja ra dādehe, bi 'yεn'a ra Jesús.

7 —Nhuεcate ahη nangue yam 'berpate xηn ngu da t'øt'ahη. Guehma gui nuhη η, pε í huçi maha to'o di 'berp'ahη, bi 'yεna.

8 Pε nu'bu guí εmhbu gue'a ni 'yεhη o gue ni guahη di 'berp'ahη gui 'yøthη ra ts'oqui, pε xηn ho 'bu gui hyεjη gui 'yεmhbu bu yatho. Nguetho man'da xηn ho 'bu dan 'datho ni guahη o gue dan 'datho ni 'yεhη 'bu gá mba bu ja ra te mazai, xinda gue'bu di yoho ni 'yε o gue di yoho ni gua ne gui mba bu ja ra sibi njam'bu da huçt'i. 9 Ne ngutho 'bu guí εmhbu gue'a n'da ni dāhη di 'berp'ahη gui 'yøthη ra ts'oqui, pε xηn ho 'bu gui hyahmbu gui 'yεmhbu bu yatho. Nguetho man'da xηn ho 'bu dan 'datho ni dāhη 'bu gui cηthη bu ja ra te mazai xinda gue'bu di yoho ni dāhη ne gui mba bu ja ra sibi njam'bu da huçt'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran t'uti nangue ra de'yo bim 'bedi

10 —Dami jamansuhη a guí øthη. Hin gui 'yøthη tengu'bu nte di muui η zicue, nguetho dí xi ahη nu yám 'behni Oja di jamansu η, ne zai i 'burpη ja rá hmi ma Ta bu mahçtsi η yám 'behni. 11 Nguetho nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bá εcä ngue ga nyanba yá te η xøm 'bedi nangue yη ts'oqui, bi 'yεn'a ra Jesús.

12-13 —'Be'a guím bεmhbu bi 'yøt'a n'da ran 'yohη ngue mí si n'da ciento yá de'yo. Ne bim 'be a n'da. Ha him bi hyon'a bim 'bedi. Pε bi zopη η goho 'däte ma 'de'ma guto bu mi sapaxi η, bi mba bi hyon'a bim 'bedi. Ne nu'bu mi djni, man'da bin johya nangue'a, xinda gue'η mí'da ngue him bim 'bedi. 14 In jabu ma Tahη bí 'burpη mahçts'i, in ndepe xinga n'da dim 'bedi, madague'a hin te di muui bu na hnu, bi 'yεn'a ra Jesús.

N'da ran hocpi nangue yη 'yεc'yεi

15 Ne man'da ram hma bi man ra Jesús, bi 'yεngähe:

—Nu'bu n'da ni cuhη bu ja ram peti, 'bu hinga gue'a da 'yøt'e e, gui xi 'bu guí 'buseui, janangue'a da baçi hingui ho a bi 'yøt'e e, bi 'yεngähe ra Jesús. Ne nu'bu bi 'yømanho a gui xifi, ya gá taha gá hocpa rá mbai a ni cu. 16 Pε nu'bu hingui wpa ra güenda a gá xifi, gui six man'da o gue mí yoho yη cu din testigo nangue'a guí mammi. 17 Pε nu'bu guexta'a him bi 'yærpatho ra güenda a guí mammi mahøn'a, gui mam bu ja ram peti buya. Ne nu'bu him bi 'yærpa ra güenda a 'be'a gá xihmbu bu, pεgue gui 'yøthη tengu'bu hin ni cuhη a buya, bi 'yεngähe ra Jesús.

18 —Majuani dí xi ahη, nu 'be'a guí εmhbu hingui ho ua ja ra ximhäi, nepη mahçts'i i t'εmbi hingui ho a. Ne ngutho a guí εmfη xηn ho, nepη mahçts'i i t'εmbi xηn ho a, bi 'yεngähe ra Jesús.

19 —Ne nu'bu guí yohmi 'bu n'dat'a guím bεmmi 'bu ja a guí ähui ma Tahη 'burpη mahçts'i, nu'a di 'da aui a gá 'yähui. 20 Nguetho nu'bu dim peti nangue ma thuhugä 'da, madague'bu yoho o gue hyu, pεgue dí 'bä i nde bu, bi 'yεn'a ra Jesús.

21 Ne bi 'yän'na ra Pedro:

—Gra Hmu, xi'bu ja 'be'a da 'yørca n'da ra ja'i, hangu yη nidi ga punbi. Ha xøt'a yoto nidi, bi 'yεn'a ra Pedro.

22 Bi dā a ra Jesús:

—Hinga hønt'i yoto nidi, pε nde'bu thocpa tho gui punbahη, bi 'yεn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti a him bi punba rá mimbefui

23 —Janangue'a dí xi ah_u, nu'a nán ts'ut'abi Ojã, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ra ts'ut'abi 'b_u mi 'yærpa ra güenda hangu in dupate yám fäts'ih_u. 24 Ne nu'b_u mi nu rá søcuã, 'bexgue bi manda ba ts'i a n'da ngue min dupate y_u millone thofo. 25 Pe nu'a ra jã'i, hin'y_u 'be'a mi ja ngue xtán zã xtán gut'a min dupate. Ne nu ra ts'ut'abi b_uya, mi nde xtá mbã a, ne yá t'uhni, ne rá xisu mí 'børp_u ja rá ngu, ne 'be'a gã mí pe'ts'i, ngue da gut'a ndupate. 26 Ne nu'a ran 'yoh_u b_uya bin danyahmu ne nts'edi bi 'yãp ra mate a rá hmu: “Gra hmu, tøcpi ts'ã, jante tho ga jut'i i.” 27 Nu rá hmu b_uya bi huçc'a, ne bi punba a rán dupate ne bi thøh p_uya. 28 Pe nu'b_u mi nexp_u, bin c'at'ui n'da rá mimbefiui xí hmit'i ts'ã ra mbeti. Nu'a xí mba ma thøgue b_uya, 'bexgue bim bent'ãte, bi bændba rá 'yuga a bin c'at'ui, ne bi 'yẽmbi: “Curca a ma mbeti guí tuc ya,” bi 'yẽmbi. 29 Ne nu'a rá mimbefiui b_uya bin danyahmu ne nts'edi bi 'yãp rá mate, bi 'yẽmbi: “Tøcpi ts'ã, jante tho ga jut'i i,” bi 'yẽmbi. 30 Pe nu'a xí mba ma punbi him bi dø'mi, bi got'a fãdi, ẽmbi din ofãdi jague'b_u da gut'a in dupate. 31 Ne nu yá mimbefiui b_uya ẽmmẽ bi bændumbã 'be'a bi 'yøt'a xí mba ma punbi, ne bi mba bi xi a rá hmu 'be'a bi 'yøt'a. 32 Nu yá hmu b_uya bi manda bá ts'i a ran 'yoh_u mahøn'a ne bi 'yẽmbi: “Gra ts'om'bã, nugã dá pun'ni i 'b_u gmí 'yãc ra mate, madague'a xøn ngu guí tuqui. 33 Nde'b_u ne'e xquí huçc'a ni mimbefiui,” bi 'yẽn'a rá hmu. 34 ẽmmẽ bin cuẽ a rá hmu, bi manda da jot'gue'b_u go bi gut'a gãtho y_u millone min dupate, bi 'yẽn'a ra Jesús, 'b_u mi man a ran t'uti.

35 Din jab_u da 'yøt'ah_u ma Tah_u 'børp_u mahçts'i 'b_u hin gui punbah_u ni mijã'ih_u ngue gãtho ni mbũih_u, bi 'yẽngãhe ra Jesús.

19

Man'da ram hma nangue ran hyẽgui

1 Ne nu'b_u mi gua'a man ra Jesús, bi bøm b_u Galilea, bi hyãx ra 'yu ni mba b_u ra xequi Judea, 'danguadi ra dãthe Jordán. 2 Ne xøn ngu y_u jã'i bi denthoho ne bi hoqui xøn ngu y_u hyẽnni.

3 Ne nub_uya, bi zøm b_u'da ma ngærpihe ngue y_u fariseo, b_u mi 'bãh ra Jesús. Mí honi 'be'a dí yãpi, ne bi 'yẽmbi:

—Ha sä da hyeh rá xisu n'da 'b_u madí ts'utho 'be'a da 'yøt'e, bi 'yẽn'ã.

4 Nu ra Jesús bi dãti:

—Ha hin gá nuh_u b_u ja rá m hman Ojã, ngue'b_u rá mbudi thofo ra ximhäi bi zãn Ojã n'da ran 'yoh_u ne n'da rá xisu. 5 Ne i mam b_u: “Nu n'da ran 'yoh_u him man da den'na rá ta o rá mbe 'b_u dim 'bøhmi rá xisu, pe dim 'bøhmi da gohi tengu'b_u n'dan jã'itho,” i ẽm b_u ja rá m hma Ojã. 6 Janangue'a nu'b_u n'da ran 'yoh_u i 'bøhmi rá xisu, pe hingui yonjã'i b_u na hnu, n'datho. Ne nu'a bi zãn Ojã, dim 'bãi tengu'b_u n'dan jã'itho, pe hin njon da bẽni din hyẽgui, bi 'yẽn'a ra Jesús, bi t'ẽmp'ã y_u fariseo.

7 —Hanja gní 'yẽnje, ne nu ra Moisés bi ma da t'øt'a n'da rá søcuã ran xuni 'b_u da hyeh rá xisu n'da ran 'yoh_u, bi 'yẽn'ã y_u fariseo.

8 Xø bi 'yẽn'a ra Jesús b_uya:

—Gue'a bi 'yo't'a ra Moisés, nguetho ẽmmẽ xøm me ni mbũih_u. Pe nu'b_u rá mbudi ra ximhäi him mín jab_u. 9 Ne dí xi ah_u, nu'b_u n'da ran 'yoh_u bi hyeh rá xisu ne him mi 'yomt'ẽni a rá xisu, pe nu'b_u bin thãt'ui man'da ra xisu a ran 'yoh_u, ya i 'yomt'ẽni a b_uya. Ne nguetho 'b_u n'da ran 'yoh_u din thãt'ui n'da ra xisu bi thegui, ne a ra 'yomt'ẽni a b_uya, bi 'yẽn'a ra Jesús.

10 Ne nub_uya, dá ẽmbãhe ra Jesús:

—Nu'bu hingui sä da hyeh rá xisu n'da, man'da xan ho 'bu hin din that'a n'da 'bu.

¹¹ Ra Jesús bi 'yena:

—Pe hinga gátho da zä din jabu, pe hont'u bi zän Oja din jabu. ¹² Nguetho i 'bu i 'da ngue him bim 'bah rá xisu nguetho yu mbedi gue'bu go mim 'bai. Ne nu'u mi'da yan 'yohu him bim 'bah yu xisu nguetho bi mbocpa u yu hmu. Ne nu'u mi'da, yu pähä zehé him bim 'bah rá xisu nguetho gue'a í ts'anni ngue hin dim 'bah rá xisu, ngue nte di heni nangué rá 'befi Oja mahets'i da 'yot'e. Nu'a to'o da ben'na ram hma na, gue'a da ba a, bi 'yena ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yap rán japi Oja nangué'u yu t'uhni

¹³ Ne nubuya bá ts'inba 'da yu t'uhni bu mi 'bah ra Jesús, ngue'a mi hndepe da dospa yu ya yu t'uhni, ne da 'yap rán japi Oja nangué u yu t'uhni. Nugähe buya, dá hecpähe u yu ta u yu t'uhni ngue hin da thopu 'bä a ra Jesús. ¹⁴ Pe nu ra Jesús bi 'yenje:

—O guí hecpahu yu t'uhni ngue him ba thocua, pe dami jafu ba thocua, nguetho nu'u to'o di manda rá ts'edi Oja, tengu'bu yu t'uhni u, bi 'yena.

¹⁵ Ne bi dospa yu ya yu t'uhni buya ne bi 'yap rá mfäts'i Oja. Ne nu'bu mi jua a bi 'yot'a ra Jesús, dá pöngähe bu buya.

N'da ra membeti bi nyqui ra Jesús

¹⁶ Ne man'da ra ts'ant'u bi mba bu 'bä a ra Jesús ne bi 'yena:

—Hoga xänbate i, 'be'a nin ho da zä ga ot'ä ngue ga tängä ra te, bi 'yena.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yemp'a:

—Ha guím beni 'be'a guí ma ngue guí engui xan hogui, nguetho hont'a xan ho a Oja. Pe nu'bu guím nde guí tün ra te, dami ja'ts'u yan t'edi.

¹⁸ —Nda'a nín t'edi, bi 'yena ra ts'ant'u.

¹⁹ Bi da'a ra Jesús:

—O guí hāpa rá te ni mijá'ui, o guí 'yomt'eni, ne o guím pe, ne o guí man yu fehni, ne guí numansu ni ta ne ni mbe, ne guí huéc ni mijá'ui tengu'bu da guesé i, bi 'yena ra Jesús.

²⁰ —Gätho u xtá ja'ts'i gue'bu go mán t'uhni, 'be'a man'da di 'bedi ga ot'e, bi 'yena ra ts'ant'u.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'bu guí nde guí tün ra te, ní mba bá pä 'be'a gätho i ja i, ne guí darpa yu hyoya a rá muui 'be'a gätho ga pä, ne din ja'a man'da di muui bu mahets'i buya, ne nubuya ba éhe guí tengui.

²² Pe nu ra ts'ant'u 'bu mí 'yö a bi xifi, émmé bi du rá mbai, nguetho émmé xan ngu 'be'a gä mi ja, ne bi mbeng thoho buya.

²³ Ne nu a ra Jesús buya:

—Majuani dí xi ahü, bi 'yena, xan hei da yarpa di manda rá ts'edi Oja n'da ra membeti. ²⁴ Dami 'yohmbu mahon'a. Man'da hingui hei da yat'a ra camello bu ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'a n'da ra membeti da yarpa di manda rá ts'edi Oja, bi 'yenje.

²⁵ Ne dá hyonya thohohe 'bu má ohmbe bi ma ra Jesús. “To'o maha da zä din yani,” dán 'yem zehé buya.

²⁶ Bi hyercähe ra Jesús ne bi 'yenje:

—Hin da zä da 'yözehé yu ja'i, pe nu'a Oja hingui hēmp'a da 'yörpa u yu ja'i.

²⁷ Nu ra Pedro buya bi 'yemp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, nugähe dá socähe gätho 'be'a mí pëts'ähe ne dá ten'nahe, 'be'a maha ga tîmhbe ya.

²⁸ Ra Jesús bûya bi 'yëñje:

—Majuani dí xi ahü, 'bû bin ja ma'da'yo mahëts'i ne ma'da'yo ra ximhäi, din ja ma ts'edi mixte, ga hupü ja ma mëxa ga øt' ran ts'ut'abi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne ahü gui 'de'mayoho ahü, 'darbû ga xuhmbû, ga comhbû ma ts'edigä, ne'ahü ga juanbahü ma mi israelhü dyu judiohü, bi 'yëngähe ra Jesús.

²⁹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yëna:

—Nu'a to'o bi zoh rá ngu, o gue rán 'yohü o gue rán ju, o gue rá ta o gue rá mbe, o gue rá xisu o gue yá t'ühni bi zogui ngue bi dengui, o gue rá huähi, da dâha man'da xün ngu xinda guet'a n'da ciento nidi, ne a ra te mazäi da hyäni, bi 'yëngähe ra Jesús. ³⁰ Pëgue nu'ü im bëni i 'bet'o dim 'bejua ü. Pë nu'ü t'ëmbi i 'bejua, dim 'bet'o ü, bi 'yëngähe ra Jesús.

20

N'da ran t'uti bi 'yøt'a n'da ra me'bëfi

¹ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yëna:

—Nu'bû bi 'yøt' ran ts'ut'abi Ojä, din ja tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohü mí ja ra dâhuähi. Midi 'yonba yü mbëfi 'bû xudi thoho. ² Ne 'bex bi xifi hangu da gu't'i, ne bi mba bû ja rá huähi ü bûya. ³ Nu'bû mbë guto xudi, xø i 'yo bû hnini a ra me'bëfi mahøn'a, ne bi nu'da yün 'yohü mi 'yotho bû ne bi mben bû ja rá huähi. ⁴ "Ní mbähä, gam pëhmbû, ga jut'ahü hangu dí nde ahü gui tåhmbû," bi 'yëmbi. Ne bi mba ü bûya. ⁵ Ne nu'bû mi hyuxyadi, xø 'yo bû ja ra hnini mahøn'a ra me'bëfi ne bi mbenh mi'da bû rá huähi. Ne'bû mi zøn'a hyu nde, xø bi mbenh mi'da. ⁶ Ne'bû mi zøn a cüt'a nde, xø 'yo bû mahøn'a ne bi nu'bû mi'da yü ja'i: "Hanja ngue xcán dethohü," bi 'yëmbi. ⁷ "Nguetho njon bi xije ra 'bëfi," bi 'yëñ'ü. Ne bi 'yëmp'ü: "Ní mbähä bû ja ma 'bëfigä gam pëhmbû bû, ga jut'ahü hangu dín ndegä ga jut'ahü," bi 'yëmbi. ⁸ Nu'bû min de bûya nu ra me'bëfi bi xi a rá ngurpa mbëfi: "Dami zon'dü yü mbëfi, m'bet'o gui jut'ü m'bejua bi zøni," bi 'yëmp'a. ⁹ Ne nu'bû mi mba nju't'i ü xi zøm bû ja ra huähi 'bû cüt'a nde, bin ju't'i tengu'bû gä ra pa xtím pëfi. ¹⁰ Ne nu'bû min ju't'ü bi mbäm xudi ra 'bëfi, bi bëni ngue man'da xtán dâha xün ho xinda gue'ü n'da ora tho bim pëfi. Pëgue 'da'angu bi dâha. ¹¹ Janangue a bin cuë ü 'da ¹² ne bi 'yëmp'a ra me'bëfi: "Hanja ngue 'da'angu gá jurcahe ü m'bejua bi zøhø, ne ts'utho bim pë ü. Pë nugähe, gätho ra pa däm pëhmbë, madague'a xäm pa ra hyadi," bi 'yëmbi. ¹³ Pë bi dâti, bi 'yëmp'a n'da mí 'bäpü: "Xi'e n'yø, nte man ts'o dá øt'e e. Ha hinga gue'a dá xi i dá jut'i i. ¹⁴ Dami hyän'a nin zäbi, ní mba. Nugä, i ja ma pähä 'da'angu ga jut'ahü ü rán zëgui bi zøhø. ¹⁵ Ha hin'yü man t'ëdi ga øt'ä a dín nde ga øt'ä nangue ma mbëti, uague gui sëya nguetho dá ørpa ran hocjä'i n'da," bi 'yëñ'a ra me'bëfi bûya, bi 'yëñ'a ra Jesús 'bû mi man a ran t'uti. ¹⁶ Ne ngubü din ja 'bû bin ts'ut'abi Ojä. Nu'ü m'bejua dim 'bet'o ü, ne nu'ü 'bet'o dim 'bejua ü. Xün ngu bi zøhd Ojä, pë hinga gätho bi huahni, bi 'yëngähe ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a ngue da du ne da dqmbëni ra Jesús

¹⁷ Ne nu'bû mi ts'utho ga sømhbë bû Jerusalén, dí 'yohe bû ja ra nguani. Ne bi gügähe bû ma'ueni ts'ü a ra Jesús, dí 'de'mayohohe, ne bi 'yëñje:

¹⁸ —Nuya ga mbähä bû Jerusalén. Nu'bû dá sømhbü bû, da mba ma dägä bû 'büh yü hmumbäjä ne yü xänbate nijä, ngue da hyögä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ¹⁹ Ne di dägä bû 'bû ü him ma mijudíohe, ne din thengui ne da

thexcä ne di cuarcä bu ja ra za, ga tu bu, ne da t'ägui. Pe nu'bu ná hyupa ga thambɛnigä, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua bi 'yáp rá mate ra Jesús nangue yú ts'unt'u

²⁰ Ne nu'a rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua, ngue yú ts'unt'u ra Zebedeo u, bin danyahmu bu ja a rá gua ra Jesús, in nde 'be'a da 'yápi. ²¹ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—'Be'a guí nde ga øt'e e, bi 'yɛmbi.

—Dami 'yørca ra mate ngue nu'bu gui 'yøt' ran ts'ut'abi, 'da xtí hyut'u ma t'uhni, bi 'yɛn'a ra xisu.

²² Bi dā a ra Jesús:

—Pe hin guí pādi 'be'a nam bøn'a gá 'yāqui.

Ne bi 'yān'na ra Jacobo ne ra Xuua:

—Ha guí ɛna ne 'aui gui hyāt'ui gui nuui ran unbi tengu gan nugä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ne bi dā u buya:

—Haha, ga hāt'be.

²³ —Majuāni maha, ne 'aui gui nuui ran unbi tengu gan nugä, pe hingui sä ga 'da'a ran t'ɛdi guí ähmi. Pe gue'a ma Ta di un rán t'ɛdi to'o in ndepe 'da xtí hyutho 'bu dán ts'ut'abigä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁴ Ne nugähe dí 'det'agähe buya dán cue 'bu má øhmbe a 'be'a bi man u yoho.

²⁵ Ne gä bi zongahe ra Jesús dí 'de'mayohohe, ne bi 'yɛnje:

—Nu'u yu ts'ut'abi ua ja ra ximhäi i øt' yú 'yɛhe to'o gätho di manda, ne tengu'bu maguese yú ts'edi u. ²⁶ Pe nu'ahu hinga gue'a gui 'yøth u a. Pe gue gan 'yɛhe thohohu nangue u mí'da 'bu guí nde din ja ni ts'edih u. ²⁷⁻²⁸ Ne nu'ahu 'bu guín nde gam 'bet'ohu, gui 'yøthu ngue hin'yū ni ts'edih ne gan 'yɛhe thohohu, tengu thohogä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, him bá ɛcä dam hmugä, pe bá ɛcä dan 'yɛhegä ne ga dā ma te gan yānba yú te yu ja'i, bi 'yɛnje ra Jesús.

Yoho yu xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁹ Ne nu'bu xø má nexhe bu ra hnini Jericó, xun ngu yu ja'i bi denthon na ra Jesús. ³⁰ Ne mí hup u yoho yu xädä bu ja ra nden'yu. Nu'bu mí 'yøde mba bu ra Jesús, bi mbafi:

—Grá Hmu, rá m bom'betto i ra David, dami huɛgä'be, bi 'yɛn'u yu xädä.

³¹ Ne nu yu ja'i min 'yohu ra Jesús bi hecpa u yu xädä. Pe man'da bi mba u, bi 'yɛm mahøn'a:

—Grá Hmu, rá m bom'betto i ra David, dami huɛgä'be, bi 'yɛn'u.

³² Nu ra Jesús buya 'bu mí 'yø a man u yu xädä, bi 'yänni:

—'Be'a guín nde ga øt'aui, bi 'yɛmp'u.

³³ Nu'u bi dāti:

—Grá Hmu, xoga ma dā'be, bi 'yɛn'u.

³⁴ ɛmmɛ bi huɛc'a ra Jesús u, bi dārpa thoho yú dā, 'bex bi xoh yú dā ne bi den'na ra Jesús buya.

21

Yu ja'i bi 'yɛspa a ra Jesús 'bu mí yurpu Jerusalén

¹ Ne bi zøm bu ja ra ndehnini Betfagé, nub u ja ra nyuni Olivos, ne him ma yabu ra hnini Jerusalén. Nu ra Jesús buya bi mben'ndu yoho ma mixädihe, ² ne bi 'yɛmbi:

—Ní mbε nε ja ra t'ahnini, guehnε gua t̄immi n'da ra buru in 'youi rá bási. Bá xocui, nε bá siui ua ε. ³ Nu'bu da t'εn'auí 'be'a gui jahui, “Nu'a ra hmu da hyon'i ts'ε nε 'bexgue ba sin'a thoho'be,” gui 'yεm thohoui, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴ Nε guehna bi man ra p̄ongahyá maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yεna:

⁵ Gui 'yεmfu yε mεngu bu Jerusalén:

“Dami nuhu ya ba εcua ni hmuts'at'abihu,
nε hin din 'yεts'i, ba hyux'a n'da zi buru thoho
bán 'youi rá bási,” gui 'yεmfu,
bi 'yεn'a ra p̄ongahyá maya'bu.

⁶ Nu ma mixádihe buya bi mba nε bi 'yot'a bi xih ra Jesús. ⁷ Nε bá si ra buru nε'a rá bási, nε bi gasha yú coto nε bi hyux'a ra Jesús buya. ⁸ Nε nu yε já'i εmme xan ngu ε bi denni nε bi mbøh yú coto bu ja ra 'yu ne yú pahni, nε yú paxi yε za bi mbøcpa bu ngue da thopu ra Jesús. Nε bi 'yεt'inde ra Jesús. ⁹ Nε nu'ε i 'bet'o nε'ε bim 'bejua bi mbuh na thuhu buya, bi 'yεna:

—Mixte thoho rá ts'edi rám bom'beto ra David. Nε xan ngu rán japi in 'youi, nguetho bá εhe nangue rá thuhu Ojá, ra Hmu. Mixte thoho Ojá mahεts'i, bi 'yεn'ε yε já'i bu ní mba.

¹⁰ Nε nu'bu bi yarpu Jerusalén ra Jesús, gátho mi 'burpu ja ra hnini bi hyonya thoho, nε bi 'yán'ndε mín 'yohu ra Jesús:

—To'o nín 'yohu na, bi 'yεn'ε.

¹¹ —Guehna ra p̄ongahyá, ra Jesús, ra mεngu Nazaret bu ra häi Galilea, bi 'yεn'ε bi t'änni.

Bi hyøn a thi ε mim pä bu ja ra nijá ra Jesús

¹² Nε nu'bu mi zøm bu Jerusalén a ra Jesús bi yarpu ja rá dānijá Ojá, bi hyøn a thi gátho ε mim pä bu nε'ε mín tai bu. Nε bi ndønpa yú mexa ε midí päh yε mbeti, nε bi bantpa yán thuts'i ε mi pä yε ts'áha, nε bi 'yεmp'ε:

¹³ “I thø a ma ngu ngue da mba nthandegä bu,” i εn Ojá, i εm bu ja rám hma. Pε nu'ahu gá 'yørpadahu tengu'bu ra hyádo guerpε nín 'yan'ε yε bε, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁴ Nε nu'bu mí 'burpu ja ra dānijá, xø bi zøm bu mi'da yε xädä, nε'ε mi dogua. Nu ra Jesús bi hoc'ε buya. ¹⁵ Pε nu yε hmumbäjä nε yε xänbate nijá him bi numanho yán t'øt'e bi 'yot'a ra Jesús bu. Nε bin cue 'bu mí 'yø a bi man'ε yε t'uhni 'bu mí 'yεna: “Majapi rám bom'beto ra David,” bi t'εmp'a ra Jesús:

¹⁶ —Ha hin gui ø'a 'be'a man yε t'uhni ngue i ε'ts'i i, bi t'εmp'a ra Jesús.

—Dí øcä a i man'ε, bi 'yεn'a. Pε xi ahε ha hin guím bεmhbu a i mam bu ja rám hma Ojá ngue i εna:

Gá japi bi bømanko a i man

ε yε t'uhni 'bu i ε'ts'i i,

bi t'εmp'a Ojá 'bu mi t'εmbi, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁷ Nε bi zøtpu ε yε hmumbäjä nε yε xänbate, dá mbäcähe a ra Jesús, bán oxähe bu ja ra hnini Betania.

Ra Jesús bi japi da 'yot'a n'da ra za

¹⁸ Nε nu'bu mí hyax buya, xø dá pengähe a ra Jesús bu Jerusalén. Nε bin tumanthuhu bu 'yu. ¹⁹ Nε bi nu n'da ra za bu ja ra nden'yu, bi mba εna da dæpa n'da rán dät'ä. Pε høn'tu yú paxi mi ja. Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nuya, njam'bu din zah nin dät'ä ya.

Nε 'bexgue bi 'yot'a ra za buya.

²⁰ Nu'bu mán nuhe bi 'yot'a ra za, dá hyonya thohohe nε dá änhde ra Jesús:

—Hanja í 'yot'a n'dihi ra za, dá ɛmfɛ.

²¹ Bi dǎ'a ra Jesús:

—Majuǎni dí xi ahɛ, nu 'bɛ gui 'yɛc'yɛigahɛ xɛn ho, nɛ n'dat'a guim bɛmhɛbɛ a rá ts'edi Ojǎ, hinga hɔnt'a dá ɔt'ǎ sǎ gui 'yɔthɛ, pɛ sǎ gui 'yɔthɛ man'da xɛn hɛi. Sǎ gui xihmbɛ nɛ ra t'ɔhɔ: “Dami 'uegue guin hyɔzɛɛɛ bɛ ja ra dejǎ,” gui 'yɛmfɛ, nɛ da 'ueh pɛya. ²² Nɛ nu Ojǎ dí 'da ahɛ 'bɛ'a gǎ gui áfɛ 'bɛ n'dat'a guim bɛmhɛbɛ a rá ts'edi Ojǎ, bi 'yɛngǎhɛ ra Jesús.

Bi t'ǎn'na ra Jesús to'o bi un rán t'ɛdi

²³ Nɛ nu 'bɛ má sɔmhɛ bɛ Jerusalén, xɔ bin xǎnbate bɛ ja ra dǎniǎ a ra Jesús. Nɛ xɔ bi mba bɛ yɛ hmumbǎjǎ nɛ mi'da ma ngɛrpihɛ, nɛ bi 'yǎn mahɔn'a:

—Hanja gní 'yɔt'a njabɛ. To'o bi 'da'a nin t'ɛdi, bi 'yɛn'a.

²⁴⁻²⁵ Bi 'yɛn'a ra Jesús bɛya:

—Nɛcǎ ga ǎn'nahɛ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua ngue bi 'yɔt' ran xixyǎ. Hague Ojǎ uague yɛ jǎ'i. Nu 'bɛ gui xijɛ, nɛcǎ ga xi ahɛ to'o bi 'dacǎ man t'ɛdi bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ yɛ hmumbǎjǎ nɛ yɛ xǎnbate niǎ:

—“Bɛ'a gue ga xihmbɛ, nguetho nu 'bɛ ga ɛmfɛ, “Ojǎ bi un rán t'ɛdi a ra Xuua,” nɛ da 'yɛna: “Hanja hin gǎ 'yɛc'yɛihɛ thǎ.” ²⁶ Nɛ nu 'bɛ ga ɛmfɛ, “yɛ jǎ'i thoho bi un rán t'ɛdi ra Xuua,” pɛ da zɛjɛ yɛ jǎ'i 'bɛ, nguetho im bɛn ɛ ngue rá pɔngahyǎ Ojǎ a ra Xuua, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

²⁷ Janangue'a bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Hin dí pǎhmbe, bi 'yɛntho ɛ.

Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛna:

—Xinga guecǎ ga xi ahɛ to'o bi 'dacǎ man t'ɛdi ga ɔt'ǎ a dí ɔt'ǎ, bi t'ɛmp'ɛ.

Ran t'uti a yoho yɛ ts'unt'ɛ bi sih ra 'bɛfi

²⁸ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu n'da ran 'yohɛ mí 'bɛ i yoho yɛ ts'unt'ɛ. Nɛ bi 'yɛmp'a n'da rá ts'unt'ɛ: “Ní mba bɛ huǎhi, bǎm pɛfi,” bi 'yɛmbi. ²⁹ Nɛ bi dǎ'a rá ts'unt'ɛ: “Hin'na, hin ga mba,” bi 'yɛntho. Pɛ m'bɛjua bin 'yomfɛni ts'ɛ nɛ bi mba bim pɛfi. ³⁰ Nɛ'a man'da rá ts'unt'ɛ bi xifi da mba mahɔn'a. “Hǎhɛ, ga mba,” bi 'yɛna. Pɛ him bi mba, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Nɛ xɔ bi 'yǎn'ndɛ yɛ xǎnbate niǎ:

—Nuya, dami xiqui nanguɛ ran t'uti dá xi ahɛ, nda'a ní ts'unt'ɛ ngue njuǎntho bi 'yɔt'a rá pǎhǎ rá ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu'ɛ bi dǎti:

—Masque nu'a ra ts'unt'ɛ him mi nde da mba 'bɛ ra mbɛdi, gue'a njuǎntho bi 'yɔt'a rá pǎhǎ rá ta, bi 'yɛn'a.

Nɛ nubɛya bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Guehma majuǎni dí xi ahɛ, nu yɛ ziyate hyǎcahǎi nɛ yɛ xisu 'yomt'ɛni, man'da da yɛrɛ di manda rá ts'edi Ojǎ, pɛ nu ahɛ hin gui cɛthɛ bɛ. ³² Nguetho nu 'bɛ mi xi'ahɛ a ra Xuua Nxixyǎ, bi xǎn'nahɛ a ra 'yu xɛn ho, nɛ nu ahɛ hin gǎ 'yɛc'yɛihɛ. Pɛ nu yɛ hyǎcahǎi nɛ yɛ xisu i 'yomt'ɛni, man'da go bi 'yɛc'yɛi ɛ nɛ bi pǎh yɛ mbɛi. Nɛ nu 'bɛ gmí nuhɛ ɛ, nɛ guexta'a hin gǎ nde gǎ pǎh ni mbɛihɛ, bi t'ɛmp'ɛ yɛ hmumbǎjǎ nɛ yɛ xǎnbate niǎ.

Rán t'uti yɛ ts'om'bǎi mbɛfi

³³ Nɛ bi 'yɛm mahɔn'a ra Jesús:

—'Yɔhmbɛ ts'ɛ man'da ran t'uti ga xi ahɛ. Mí 'bɛ a n'da ran 'yohɛ mi ja rán uǎndǎt'ǎ, nɛ bi fɔt'e, nɛ bi hyɔ a n'da ra ngu guɛrɛ da thɛmp' yɛ guindǎt'ǎ. Nɛ bi mbǎ'ma n'da ra jǎdo xɛn hɛts'i, da ndɛx'ɛ da nu rá hǎi.

Nε nubaya bi hmit yá häi u 'da yu mbeffi, ne bi nde bi mba n'danni a ran 'yohu buya. ³⁴ Nε nu'bu mi ts'utho din ja yan dät'ä, bá pehn'i 'da yú 'yεhe da duspa u yán dät'ä, nguetho gue'a án yañu a, ngue di un'ni ts'u 'be'a da bøm bu. ³⁵ Pe nu'u yu mbeffi bi bent'u yám 'behni a ra hmu. Nu'a n'da bi mbemthoho. Nu'a man'da bi hyotho. Nε nu'a man'da, bi hyøta dotho a. ³⁶ Nε xø mahøn'a, bá pehn mi'da xan ngu yú 'yεhe ngue xtan duspa yán dät'ä a rá mbe ti ran uandät'ä. Pe nu'u yu mbeffi xø bi bent mahøn'a 'bu mi zøpu u, ne 'da'angu bi t'ørpe tengu bi t'ørpa u mbadi bi zøpu.

³⁷ Nε nubaya bá pen'na rá ts'unt'u zεhe a rá mbe ti ra huähi. Bi βeni: “Masque da numansu na ma ts'unt'u.” ³⁸ Pe nu'bu mí nu ba εpu rá ts'unt'u, nu yu mbeffi xø bi βen'u: “Nuna, rá ts'unt'u zεhe, da gohmi ra häi na 'bu bi du rá ta. Pe mbähä ga hohu, janangue ga cosehu ra häi buya.” ³⁹ Nε bi bent buya, bi zixpu ma'ueni ne bi hyo, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yän'ndu mí 'bäpu:

—Xi'bu da mbase na ra hmu, 'be'a da jap'u yú mbeffi 'bu, bi 'yεmp'u.

⁴¹ Bi dā u buya:

—Masque da hyo u yú mbeffi, nguetho εmme yu ts'om'bäi u, ne nu rá häi buya di hmit'u i pa di da gu't'a ra renta 'bu bi zøn ra pa da gu't'i, bi 'yεn'u.

⁴² Nε xø bi 'yεm buya:

—Ha njam'bu gá nuhu bu ja rá m hma Ojä a ram hma i εna:

Nu'a ra do bi bunt'u yu gado 'bu mi hyøh ra ngu, gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yu guangu.

Gue'a bi zän Ojä a,

ne gui hyonya thohohu,

i εm bu rá m hma Ojä, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε gue'a i mam bu nangue a rá Thahni Ojä ngue ra Cristo. ⁴³ Janangue'a di xi ahu, Ojä him bi numanho a gá 'yøthu ne da thän'nahu a ra 'beffi bu di manda rá ts'edi Ojä, din t'un'du mi'da ngue da 'yøt'manho a ra 'beffi gmí øthu. ⁴⁴ Nε nu'a ra do bi mba ma bunt'i, tengu'bu n'da ra xindo i ti bu ja ra 'yu. Nε hønt'a go to'o da dang bu ja ra do, din tani, ne hønt'a go to'o da ze'ma ra do, 'bexgue da 'yet'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu'bu mí 'yø'a bi man a ra Jesús, bi bā u yu fariseo ne yu hmumbäjä, gue guese u bi 'yøt'u bi sifi. ⁴⁶ Nε mí nde 'bexgue xtám bent'a ra Jesús, pe him bi bent'i, nguetho mi su u yu jä'i, ngue mi εn'u, rá pøngahyā Ojä a ra Jesús.

22

N'da ran t'uti ngue ran thqi

¹ Nε xø bi thoqui bi xänba yu jä'i nangue yan t'uti thoho bi man a ra Jesús, ne bi 'yεmp'u:

² —Nu'a mí manda rá ts'edi Ojä, i t'øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ra ts'ut'abi. Nu'a ra ts'ut'abi bi zän'na n'da ra ngo 'bu min thäta n'da rá ts'unt'u. ³ Nε bi mben'du yám 'behni ngue ba sinba yú amigo, pe him bi nde bá εhe. ⁴ Nε xø bi mbehn mi'da, bi 'yεmbi: “Damí xihmbu ma amigo ba εhe, nguetho ya dá hoc ran ts'ihme. Dá manda bi tho 'da man dani xan zaqui ne ya gätho mahoqui, i εn'a ra hmu, gui 'yεmfu.” Nε gue'a bi man u yám 'behni. ⁵ Pe him bi 'yurpatho ra güenda u yú amigo, ne bi mba da huähi a n'da, nu man'da bi mba bäm pätho, ⁶ ne nu'u mi'da bi bent thoho yám 'behni ne i thenthoho ne bi hyo u. ⁷ Nu'bu mí 'yø a bin ja, εmme bin cue ra ts'ut'abi buya, bi mbehn yú dofai bá ho u yu hyote ne bi 'yump'a yú hnini. ⁸ Nε bi xih mahøn'a u yám 'behni: “Nuya him bá ε'u ma

amigo nguetho hing yán sáhu ba éhe. ⁹ Ní mbähä bu ja yu 'yu ne gbá sihu ua hont'a go má ja'i gba tímhbü bu, nguetho ya ma hoqui 'be'a da zi ua ja ran tháti." ¹⁰ Nu yám 'behni büya bi mba bu ja yu 'yu ne bá pen bu ja ran tháti to'o gátho bin c'athu bu, pe hinga mfádi 'bu yu ts'om'bái o gue yu hocjá'i 'da. Ne bi yupu ja rá ngu ra ts'ut'abi yu já'i.

¹¹ Ne nu ra ts'ut'abi büya bi yurpu mbo da nu u yu já'i bi zóm bu. Ne bi nu n'da ran 'yohu ngue him mi he u yá he i the 'bu in ja n'da ran tháti. ¹² Ne bi 'yén'a ra ts'ut'abi büya: "Xi'i grán 'yohu, hanja gá cat'ua ne hin guí he yán säui da the ua ja ran tháti," bi 'yëmbi. Pe nu ran 'yohu him bi zä bi dáti. ¹³ Ne bi 'yëmp'u yú 'yëhe ra ts'ut'abi: "Dami turpahü yú gua na ran 'yohu ne yá 'ye, ne gui 'yenthü bu ja ra 'bexui. Din zom bu ne din guxpü yú ts'i u," bi 'yén'a ra ts'ut'abi, bi 'yén'a ra Jesús. ¹⁴ Nguetho xun ngu i ts'ohni pe hinga gä yán sáhu ngue da yurpu, bi 'yëna.

N'da ran t'änni nangue ra renta bi t'än'na ra Jesús

¹⁵ Ne nubüya bi mba u yu fariseo. N'danni bá nyaé u, bi hyoni 'be'a dí ucpa ra Jesús ngue di yapi. ¹⁶ Janangue bi 'behn pu 'büh ra Jesús u mi'da yú mifariseohü, ne mi'da ma ngurpihe mi ten'na ra ts'ut'abi Herodes. Nu 'bu mi zóm bu, bi 'yén'u:

—Grá xänbate, dí pahmbe gátho majuqni guím ma, bi 'yëmp'a ra Jesús u. Ne guí u a majuqni rá 'yu Ojá, ne hin guí su 'bu da hnumanho i ogue hin'na, bi 'yén'u. ¹⁷ Pe dín ndehe gui xije ts'u 'be'a guím bëni. Ha din theui yán t'ëdi Ojá ngue dí juthe ra renta a ra ts'ut'abi Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na.

¹⁸ Pe nu ra Jesús bi bádi 'be'a mim bën'u ngue in nde da dïni 'be'a dí yapi. Janangue'a bi 'yëmbi:

—Ëmme guidí yorpahü a guím bëmhü. Hontho guí nde gui sägdahü. ¹⁹ Xi ni mbeti gní jut ni rentahü, ga nugá, bi 'yén'a ra Jesús.

Bi un'na ra mbeti büya. ²⁰ Ne nu 'bu mi nu a ra mbeti, bi 'yén'a ra Jesús:

—To'o rá hmi na i cuat na ra mbeti, ne to'o rá thuhu mán t'o'ti ua, bi 'yén'a ra Jesús.

²¹ —Rá hmi ra ts'ut'abi Roma ne rá thuhu a, bi 'yén'u.

Nu ra Jesús büya bi 'yëmp'u:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi gui unhdü a. Nu'a xin rá mbeti Ojá, gui unhdü Ojá a, bi 'yén'a ra Jesús.

²² Ne nu 'bu mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho u ngue mi nde xti yapi. Ne xø bi mbatho u.

N'da ran t'änni gue'bu bi dqmbëni u xøn du

²³ Ne m'bejua büya xø bi zóm bu 'da ma ngurpihe ngue yu saduceo. Nu'u him mi éc'yei ngue da dqmbëni u xøn du, nguetho mi éñ'u, nu rá mbüi n'da, ma zä dim 'be 'bu bi du. Ne nu 'u bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yëmbi:

²⁴ —Xänbate i, dí m bënthohe ran t'ëdi bi man ra Moisés, ngue nu 'bu da du n'da ran 'yohu, 'bu 'büh rá xisu, ne hin ním 'bu a n'da rá t'uhni 'bu mi du, nu'a rán 'yohu dín thätui a rá xisu a ra du, ne nu 'bu dim 'büh rá mbüdi t'uhni, da t'ëmbi rá t'uhni a xí du. ²⁵ Pe mí 'bücua yoto yun 'yohu midín 'yohuzéhe u. Nu'a ra mbüdi n'yohu bin thätui n'da ra xisu, pegue bi du n'dihi a ran 'yohu. Ne hin ním 'büh yá t'uhni 'bu mi du, janangue'a bi zinba rá xisu a rán 'yohuzéhe. ²⁶ Pe ne'a guexta'a bi du n'dihi, ne hin ní dïntho rá t'uhni a ra xisu 'bu mi du. Janangue'a xø bim 'bühmi a man'da rá mbegue. Ne bin ja gue'bu go mi dát'i bim 'bühmi gátho u yú mbegue a ra xisu. ²⁷ M'bejua büya neé ra xisu bi du, bi

'yɛn'ɯ. ²⁸ Nuya, dami xije 'bɛ'a din ja 'bɯ majuaŋi da dambɛni ɯ xɔn du, ngue guí mamhbɯ. Nda'a nín 'yohɯ da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gátho yoto bim 'bɯhmi, bi 'yɛmp'a ra Jesús 'bɯ mi dentho ho ɯ.

²⁹ Bi dɔt'a ra Jesús:

—Nu ahɯ guídí 'bɛthohɯ, nguetho hin guím bɛmhɯ 'bɛ'a mam bɯ ja rá t'ohni Ojɔ, nɛ xín guí pɔhmbɯ rá ts'ɛdi Ojɔ. ³⁰ Nu 'bɯ bi dambɛni ɯ xɔn du, ya him man ja ran thɔti, pɛgue dim 'bɯtho tengu yám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹⁻³² Nɛ nangue'a ram hma ngue da dambɛni ɯ xɔn du. Ha hin gá nuhɯ bɯ ja rá t'ohni Ojɔ 'bɛ'a bi ma nangue ɯ ma ndu mbombɔtahɯ 'bɯ mi 'yɛna: “Nugá drá Ojɔgá, nu ra Abraham nɛ ra Isaac nɛ ra Jacob, i ɛc'yɛigui,” bi 'yɛn Ojɔ. Ngubɯ im ma nguetho guexta'a i 'bɯh yá mbɯi ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Nɛ nu'ɯ yɯ jɔ'i 'bɯ mí 'yɔ a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho a bi xifi 'bɯ mi xánbi.

Ra Jesús bi ma nda'a nín t'ɛdi man'da mahyoni

³⁴ Nɛ nu mí'da ma ngɛrpihe ngue yɯ fariseo, 'bɯ mi nu hin'yɯ man'da sá da man'ɯ yɯ saduceo, bin 'yánzɛhɛ 'bɛ'a mí sá ngue dí yɔp'a ra Jesús. ³⁵ Nu'a n'da ra xánbate nangue ɯ yɯ fariseo bɯya, bi 'yán'na ra Jesús:

³⁶ —Xánbate i, bi 'yɛna, nda'a rán t'ɛdi Ojɔ hnehɩ thoho ga ɔt'áhe.

³⁷ Bi dɔ a ra Jesús bɯya:

—Nu'a ran t'ɛdi i ɛna: “Gam bɛmhɯ Ojɔ ngue gátho ma mbɯihɯ, nɛ gátho ma jɔ'ihɯ, nɛ gátho man 'yomfɛnihɯ.” ³⁸ Guehna ran t'ɛdi i 'bɛt'o na, nangue ɯ gá mí'da yán t'ɛdi. ³⁹ Nɛ'a ɛna: “Dami huɛc ni mija'ihɯ tengu bɯ gni huɛczɛhɛ ni jɔ'ihɯ.” Guehna ná yoho ran t'ɛdi guexta'a mahyoni na. ⁴⁰ Nɛ nu 'bɯ gá 'yɔthɯ ya yoho yán t'ɛdi, tengu 'bɯ gá jɔshɯ gátho yán t'ɛdi ra Moisés nɛ yám hman yá pɔngahyɔ Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

To'o rá 'yɯ a ra Cristo

⁴¹ Nɛ guexta'a mí 'bárpɯ yɯ fariseo, ⁴² nɛ bi t'ɛmp'ɯ bɯya:

—'Bɛ'a guím bɛmhɯ, to'o rá 'yɯ a ra Cristo, rá Thahni Ojɔ, bi 'yɛmp'ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi dɔ ɯ yɯ fariseo bɯya:

—Nu rá Thahni Ojɔ, rá m bom'beto ra David a, bi 'yɛn'ɯ.

⁴³ Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Pɛ nɛ guesɛ ra David bi 'yɛmbi rá hmu a ra Cristo 'bɯ hin ním 'bɯi, nguetho bi 'yɛna:

⁴⁴ Nu Ojɔ bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Hyucua ja man 'yɛi ga conhui ma ts'ɛdi gue'bɯ go dá tapá gátho ɯ man sɯihɯ ngue guí manda ɯ bɯya,” bi t'ɛmp'a ma Hmu, bi 'yɛn'a ra David, 'bɯ mi bɛnba rá Hogandáhi Ojɔ 'bɛ'a bi ma.

⁴⁵ Hanja i ɛmbi rá hmu nɛ xin rá m bom'beto a rá Thahni Ojɔ, ngue ra Cristo, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɯ.

⁴⁶ Nɛ hin'yɯ 'bɛ'a bi zá dí dɔti, janangue'a him man'dandɔ bi zá da 'yán'ndɯ yɯ fariseo bɯya.

23

Bi man ra Jesús 'bɛ'a nam bɔn'a ɔt'ɯ yɯ fariseo nɛ yɯ xánbate nijɔ

¹ Nɛ nu ra Jesús bi xi ɯ yɯ jɔ'i, nɛcáhe bɯya:

² —I ja yán t'ɛdi da xán'nahɯ ɯ yán t'ɛdi ra Moisés ɯ yɯ xánbate nijɔ nɛ yɯ fariseo. ³ Damí 'yɔhmbɯ 'bɯ i xán'nahɯ ɯ, pɛ hin gui 'yɔthɯ tengu yán t'ɔt'e i

sänzhe, nguetho 'dan'yo thoho gä mi'da i øt'e. ⁴ Ne xan hej i xi ahui gui 'yøthü, tengu'bu n'da ra 'beni xan hyü i xi ahui gui tuxhü, pe nuse'ü xingui ts'ü in nde da 'yøt'a i sän zehé. ⁵ Ne hont'a i honi da hnumanho yän t'øt'e i ørpu 'buh yu ja'i. Janangue'a di cuat yá de yän t'edi Ojä ngue xan ndoho ne i pä't' yü 'y'e, ne emme di ho di hoc yän züdi yá nyampahni. ⁶ Ne emme di ho rá mbüdi din sihme bu i t'øt' yän ts'ihme; ne di ho da mipu ja ran thuts'i mahoqui bu ja ra nijá. ⁷ Ne emme di ho da t'ëspa 'bu din zenguate. Ne i honi da t'ëmbi yá xänbate ü. Hontho in nde da hnumansu.

⁸ Pe nu ahü o gui ndehü da t'ën ahü gyü xänbatehü, nguetho høngdä ni Xänbateju ngue drá Thahnigä, ne nu'ahü guidin cuhü, bi 'yëngähe ra Jesús. ⁹ Ne hin gui 'yëmfü ni tahü 'da ü i 'bucua ja ra häi, nguetho nu'a ni Tahü bí 'bupü mahëts'i a. ¹⁰ Ne xün gui ndehü ngue da t'ën ahü gyü hmuhü, nguetho guecä drá Thahni Ojä ngue ra Cristo, ni Hmuju. ¹¹ Nu'a to'o din 'yëhe thoho nangue yá mijá'ihü, pe gue'a man'da xtän he'ts'i bü dá nu Ojä a. ¹² Nguetho nu'a i øt'e ngue xan he'ts'i, man'da zi cue bü dá nu Ojä a, pe nu'a i øt'e ngue hingui he'ts'i, pe man'da xtän he'ts'i bü dá nu Ojä a, bi 'yë'n'a ra Jesús.

¹³ Ne nubüya bi 'yëmp'ü yü xänbate nijá ne yü fariseo:

—Huëhi maha ahü, gyü xänbatehü bü ja ra nijá, ne gyü fariseohü, emme guidi yorpahü a guim bëmhü, nguetho gá xihmbü ü min nde xtän yärpü di manda rá ts'edi Ojä, ngue xqui 'yuthü ra 'yu, pe ne tengu'bu gá corpa zehëhü ra goxthi, nguetho 'dan'yo thoho gá xänbahü. Nese ahü hin da zä gui cüthü bü, bi 'yë'n'a ra Jesús.

¹⁴ Huëhi maha ahü, gyü xänbatehü ne gyü fariseohü, emme guidi yorpahü a gui øthü. Sä nya'a gui yähu Ojä bü ja yü ngun yü xisu xøn du yá ndø, ngue gui ëmhü gui äfü rá m fäts'i Ojä ü, pe ne gui häspahü 'be'a bi zopa yá ndø. Janangue'a man'da xan ütho ran ünbi gui nuhü.

¹⁵ Huëhi maha ahü, gyü xänbatehü ne gyü fariseohü, emme guidi yorpahü a gui øthü. Säti thoho gän 'yohü hønü go hapü ne yatho gá mbähä, ngue gá sømhü bü 'bu ü i thände yá ojä zehé, ngue gá xihmbü da den'na nin xädiü. Pe nu'a to'o bi den'nahü man'da gá jafü bim 'bedi, ne 'da gdí mbähä bü ja ran ünbi mazä, bi 'yëmp'ü.

¹⁶ Huëhi maha ahü, gyü ngärpihü, pegue tengu'bu gyü xädähü ne gui xihmbü ü gui xänbahü: “Nu'bü ja 'be'a bi ma n'da ra ja'i, ne bi ndønba rá thuhu ra nijá, hingui jatho di ja'ts'a,” gui ëmfü. “Pe nu'bü bi ndønba a rá oro i ja bü ja ra nijá, i jatho di ja'ts'a bi ma,” gui ëmhü. ¹⁷ Gyü 'yambüihü ne gyü xädähü. Gui ëmhü man'da di muui ra oro xinda gue ra nijá, pegue hin'na maha nguetho gue'a ra nijá ní t'ëmbi xan ho a ra oro i ja bü, bi 'yë'n'a ra Jesús. ¹⁸ Ne gui ëmhü: “Nu'bü ja 'be'a bi man a n'da ra ja'i, ne bi ndønba rá thuhu ran ts'äya bü ja ra nijá, gui ëmhü hingui jatho di ja'ts'i. Pe nu'bü bi ndønba rá thuhu ran t'ünni i høxpu ja ran ts'äya, ya ra ts'oqui a büya 'bu him bi ja'ts'i,” gui ëmhü. ¹⁹ Gyü 'yambüihü, tengu'bu gyü xädähü. Gui ëmhü man'da di muui ü yü 'bøts'e i ja bü xinda gue ran ts'äya. Pegue hin'na maha, gue'a ran ts'äya ní t'ëmbi xan ho ü yü 'bøts'e bí ja bü. ²⁰ Nguetho nu'a bi ndønba rá thuhu ran ts'äya bü ja ra nijá, hinga hont'a ran ts'äya, pe gätho i ndønba rá thuhu 'be'a gätho høxpu. ²¹ Ne nu'a to'o bi ndønba rá thuhu ra nijá, hinga hont'a ra nijá bi ndønba rá thuhu, pe ne a rá thuhu Ojä bi ndønbi, nguetho rá ngu Ojä a ra nijá. ²² Ne'bü n'da bi ndønba rá thuhu mahëts'i, pe hinga høn bü mahëts'i bi ndøni, pe ne a rá thuhu Ojä bi ndønbi, nguetho bí 'bupü Ojä bü mahëts'i.

²³ Huɛhi maha ahɛ gyɛ xɛnbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidi yorpahɛ a gui ɔthɛ. Hin njɛm'bu gá pumbɛnihɛ gá hyaxhɛ bu ja ra nijá a ná 'det'a yá 'yɛthi yu tuhɛ bi bɔxpɛ ja ni huqihɛ, tengu bi man ra Moisés, pɛ gá pumbɛnihɛ yuɛn t'ɛdi man'da mahyoni, ngue i ɛna: “Da gdí numanhohɛ ni mijá'ihɛ, nɛ din ja nín huɛcatehɛ, nɛ gui 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ.” Guehya nde'bu man'da gan ɛhya gui 'yɔthɛ, madague'bu gui thoqui gui 'yɔthɛ u mi'da. ²⁴ Pɛ gá 'yɔthɛ tengu'bu gám fámbɛ ngue xínga n'da ra 'uɛ i sá di uqshɛ 'bu ja a gui sihɛ, pɛ nu'a go ra fani nɛ man'da go hin gá nuhɛ 'bu gmí tuthɛ a, nguetho hin gui pɔhmbɛ nda'a nín t'ɛdi man'da xɛn ndoho.

²⁵ Huɛhi maha ahɛ gyɛ xɛnbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidi yorpahɛ a guim bɛmhɛ. Gá 'yɛmhɛ xɛn hotho ahɛ, pɛ gá 'yɔthɛ tengu'bu n'da ra baso bi mba m'berpe bu maxɔts'e, pɛ hinga nɛpɛ mbo. Nɛ tengu'bu n'da ra mbohi hɔn bu ní ndi a hái bi 'berpe, nɛ guin jahɛ bu nguetho ɛmmɛ i yuh ni mbɛihɛ nangue ran fɛ nɛ ran ts'iyate. ²⁶ Gyɛ xádáhu, nde'bu gui 'yɔthɛ tengu'bu nɛpɛ mbo bin sɛt'i n'da ra mbohi, nɛ majuqni xtán ho ahɛ buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Huɛhi maha ahɛ gyɛ xɛnbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ, ɛmmɛ guidi yorpahɛ a guim bɛmhɛ. Nɛ guin jahɛ tengu'bu ra jado bu ja ran 'yágui ngue xɛn t'axi maxɔts'e, nɛ mahotho, pɛ nubɛ mbo, yurɛ yu do'yodu nɛ gá mi'da xɛn xɛtho. ²⁸ Guin jahɛ bu. Nubɛ na nu ahɛ yu jɔ'i, ɛna xɛn ho ahɛ. ɛmmɛ guidi yorpahɛ a guim bɛmhɛ nɛ ɛmmɛ yuh ran ts'o ni mbɛihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Pɛ i huɛhi maha ahɛ gyɛ xɛnbatehɛ nɛ gyɛ fariseohɛ. Guidi yorpahɛ a gui ɔthɛ. Gá hocpahɛ yá jɔdon'yágui u yá pɔngahyɔ Ojɔ maya'bu bi hyo nim bombɔtahɛ, nɛ u yá jɔdon'yágui u gui ɛmfɛ yu hocjɔ'i gá hocpahɛ. ³⁰ Nɛ sá gui ɛmhɛ: “Nu'bu di 'bɛhmbɛ u 'bu mi hyo yá pɔngahyɔ Ojɔ u mam bombɔtahɛ, nɛ xcá uthɛ ngue hingui ho a bi 'yɔt'e, nɛ xcá 'uethohɛ,” guidin 'yɛmfɛ. ³¹ Janangue'a gadin juɛnzɛhɛ yu ngue yá 'yu ahɛ yu hyote. ³² Dami juahmbɛ a ra 'bɛfi bi 'yut'ahɛ nim bombɔtahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Tengu'bu gyɛ pozahɛ. Hin da zá gui 'dahmbɛ bu ja ra sibi njɛm'bu i huɛt'i. ³⁴ Nguetho, nu'bu ba pɛn'nahɛ ma pɔngahyɔ nɛ ma xɛnbate, hin gui simanhohɛ u, gui hyohɛ u 'da, nɛ gui cuathɛ bu ja ra za u 'da, nɛ gui fɛhmbɛ u 'da bu ja ni nijahɛ. Nɛ ɛmmɛ gui ɛcpadahɛ u 'da 'bu i 'yo bu ja ni hninihɛ. ³⁵ Nɛ nangue a gui 'yɔthɛ, tengu'bu gá hyosehɛ u gá yuɛn hocjɔ'i bi tho gue'bu go rá mbɛdi ra ximhái, 'bu mí tho ra Abel ngue man ra hocjɔ'i nɛ asta gue'bu mí tho a ra Zacarías, rá ts'unt'ɛ ra Berequías, gá hyohɛ bu ja rá goxthi ra nijá. ³⁶ Majuqni dí xi ahɛ, tengu'bu ni ts'oqui zɛhɛhɛ u gá yuɛn thote i jatho ya, nɛ da ts'án'nahɛ ran unbi nangue u, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'ɛ yu xɛnbate nijá nɛ yu fariseo.

Bi huɛc'ɛ yu mɛngu Jerusalén ra Jesús

³⁷ Nɛ nubɛya bi xi a n'da ram hma u yu mɛngu bu Jerusalén, bi 'yɛmbi:

—ɛmmɛ dim bɛn ahɛ gyɛ mɛnguhɛ Jerusalén. Nzai gui hohɛ yu pɔngahyɔ, nɛ guidi bat'adohɛ u mi'da ba pɛn'nahɛ Ojɔ. Nɛ xɛn ngu yu nidi dim bɛngá xcá pɛt'ahɛ xcá jamansu ahɛ, tengu'bu n'da ra sumfɔ di pɛt yá t'uhni nɛ i comp' rá hua, pɛ nu'ahɛ, hin gá ndehɛ xcá ja ahɛ bu, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³⁸ Dami nuhɛ ya, nu ni hninihɛ tengu'bu ya njongui 'bɛpɛ ya, ³⁹ nguetho hin gui nuju mahɔn'a jaque'bu bi zɔn ra ora ba pɛngá ua nɛ gui 'yɛscahɛ. “Majapi a ba ɛhɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ Ojɔ,” gui 'yɛnjɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

24

Bi ma ra Jesús da guah ra danija

¹ Nε nubaya, nu ra Jesús 'bη mi bøm bη ja ra danija, dá utähe 'be'a gä mí ja bη ja ra ngu.

—Mahotho ua, dá εmfe.

² Pε nu ra Jesús bi 'yεnje:

—Guí nuhε ngue mahotho i ja ua, pε gätho da mba nso't'i, nε xinga n'da ra do din tøcua ngue hin da mba ma juadi, bi 'yεn'a ra Jesús.

M'bet'o din ja yη hmεpya 'bη ran zεgui

³ Nε dá nεxähe dá mbähmbe bη ja ra nyuni Olivos. Nε ní mipη ra Jesús dá ändähe 'bη njom mí øde, yú xädigähe:

—Din ndehe gui xije nda'a ní pa din ja a gäm mam bη ja ra niija. 'Be'a ní hmεpya din ja 'bη guä pengui mahøn'a nε'bη ran zεgui ra pa, dá εmfe bηya.

⁴ Nε bi 'yεngähe ra Jesús:

—Damim fähmbη 'dahma njon da hyä ahη. ⁵ Nguetho xηn ngu yη hyäte ba εhe da 'yεna: "Nugä, guecä, rá thahnigä Ojä, drá Cristogä," da 'yεn ahη. Nε xηn ngu da hyät'η nangue ra fehni da man η. ⁶ Nε nu'bη gui 'yøhmbη ngue din ja yη sηi, o gue'bη gui 'yøhmbη i ja bη ja 'da yη hnini ya, pε o guin suhη, nguetho jatho din ja η. Nε nu'bη bin ja η, xinga gue'bη rán zεgui'bη. ⁷ Nguetho da ndants'η 'da yη ts'ut'abi din sühmbη η yú mí ts'ut'abihη, nε da ndanc'η 'da yη hnini din sühmbη mí'da yη hnini. Nε xηn ngu yη nidj'η din ja ra thuhu, nε ra dagεhe, nε din ja yη 'yämhäi bη ja yη xεqui ua ja ra ximhäi. ⁸ Pε nu'η, yú mbædi thoho yηn unbi din ja η.

⁹ Nε da mba ma dä ahη nε da ts'ix ahη ngue din un'nahη, nε da tho ahη 'da ahη. Nε gätho yη ja'i da zan ahη nguetho guí tengahη. ¹⁰ Nε nu'η 'da mí εc'yεigui, m'bejua da 'uesε. Nε gueε η di dä η ma 'yεc'yεi da mba ma unbi.

¹¹ Nε dim 'bηi xηn ngu yη hyäte pøngahyä nε xηn ngu yη ja'i da hyät'η. ¹² Nε nangue a ran ts'o xtá ngu, him ma din ja yän huεcate η 'da. ¹³ Pε nu'a da hyät'i gue'bη go ran zεgui, da dāha dim pø a. ¹⁴ Nε gätho na ndoho ra ximhäi da hma 'be'a da dá dí yεrpη di manda rá ts'edi Ojä n'da. Nε gätho yη ja'i 'dahma 'dan'yo bη na yä da sifi, nε nubaya, gue'a ra pa ran zεgui a bηya, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁵⁻¹⁶ Nu ra pøngahyä Daniel maya'bη bi ma ngue din ja n'da ran ts'o di ts'oni gätho. Janangue'a nu'bη gá nuhη da mbædi din ja bη ja ra danija a, dami 'dahmbη bη ra xεqui Judea, ní mbähä bη ja yη dāpo. Nguetho nts'utho ran unbi din jabη. ¹⁷ Bex gui mbähä. Nu'bη gdi tøhmbη bη maxøts'e ra tøcangu, hin gui cuthη mbo ra ngu ngue gui hyäxhη 'be'a di ja bη. Dami 'dathohη. ¹⁸ Nε nu'bη gdi 'bähmbη bη ja ni huähliη, hin 'be gui mbähä bη ni ngumhmbη ngue gba cä ni xi'yohη. Dami 'dathohη. ¹⁹ Huεcate η yη xisu in hat'uhni η yη pa η, nε'η i 'bηh yú 'uere, nguetho xηn hej'η thoho da 'da η. ²⁰ Yäfü rá mate Ojä hinga gue'η yη pa xtan εε din ja ahη ran 'dagui, nε xinga gue'bη ra pa ran ts'äya, nguetho i man η yηn t'εdi hinga yatho gan 'yohη a ra pa ran ts'äya. ²¹ Dami 'yäfü rá mate Ojä, nguetho nu'a ran unbi din ja, hin jam'bη n'dandj' xøn ja gue'bη go rá mbædi ra ximhäi. Nε nu'bη ya bin ja, hin man'dandj' din ja a ran unbi tengu a. ²² Nε nu Ojä da zänba thoho η yηn unbi din ja nangue a di huεc'η xí huahni. Nu'bη hin'na, njon da bongui.

²³ Nu'η yη pa η, "Dami nuhη ua, i 'bäcua ra Cristo," da 'yεn ahη. Nε nu'η mí'da da 'yεn ahη: "Dami nuhη i 'bähmη ra Cristo." Pε o guí εc'yεihη η. ²⁴ Nguetho xηn ngu yη hyäte dim 'bηi, sä da 'yεn'η: "Guecä, rá thahni Ojä, drá Cristogä,"

sä da 'yɛn'ɯ. Nɛ xɯn ngu da 'yɛna ngue dim pɔngahya nangue Oja, nɛ da 'yɔt' yɯ hyonya nt'ɔt'e nɛ yɯ hmɛpya ngue da nde da hyät yɯ ja'i. Nɛ da hyoni 'bɛ'a da zä dí hyät'ɯ xí huahn Oja. ²⁵ Nuya gätho dá xi ahɯ guepɯ da zä guí pɔhmbɯ 'bɛ'a din ja. ²⁶ Janangue nu'bu da 'yɛn ahɯ: "Ní mbähä, bí 'bäpɯ ma'ueni a ra Cristo," da 'yɛn'ahɯ, pɛ o guí pähä. O gue da 'yɛn'ahɯ: "Bá cɯthɯ ua, i 'bäcua ra Cristo," da 'yɛn'ahɯ, pɛ o guí cɯthɯ bu. ²⁷ Nguetho nu'bu bá pengä ua mahɔn'a, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan jagä tengu rán nɛqui ra huɛi ngue dam 'bathogä gätho ra ximhäi. ²⁸ Nɛ tengu i ɔt' yɯ pada, ɛmmɛ di pɛti bu 'bɛn ɯ xɯn du, din jabɯ a ran ts'ɛmbi din ja bu 'bu ɯ yɯ ts'om'bäi.

'Bu bá peng ra Jesús

²⁹ Nɛ xɔ bi thoqui bi man ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Nu'bu bin ja a ran ɯnbi buya, him man di nɛc ra hyadi nɛ ra zana, nu'ɯ yɯ sɔ 'bɯpɯ mahɛts'i da dägüi. Gätho bí ja bu mahɛts'i gä di 'bɛh yú ts'edi ɯ. ³⁰ Nɛ nubuya di nɛqui bu mahɛts'i ra hmɛpya nanguecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nɛ gätho yɯ hnini ua ja ra ximhäi din su. Nɛ da nugui ba ɛcä bu ja yɯ güi, dan 'yo'be ma ts'edi tɛtɛ thofo, mixte thofo, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Nɛ nts'edi din ya ra thuxi. Nɛ ba pɛnhdä yám 'bɛhni Oja di pɛti gätho ɯ bi huahn Oja, gä na ndoho ra ximhäi.

³² Guim bɛmhbu 'bɛ'a dí ɔthɯ ua ma häihɯ dyɯ israelhɯ, ngue nu'bu dí nuhɯ bi mbɛdi dim pɯh yú mbui 'da yɯ za, ya dí pɔhmbɯ mi ts'ɯtho ba ɛpɯ yú pa ra pa'ye. ³³ Nɛ ngutho 'bu guin nuhɯ bin ja gätho ya yɯn ɯnbi dí xi ahɯ, guí pɔhmbɯ buya ngue mbɛ rán zɛgüi. ³⁴ Nɛ majuani dí xi ahɯ, di 'batho ua 'da ahɯ 'bu bi mbɛdi din ja. ³⁵ Nu ra ximhäi nɛ mahɛts'i da zɔni da gua ɯ, pɛ nu'a mam hmangä njam'bu da gua a.

³⁶ Pɛ njongui pɛdi nda'a ní pa din ja a dí m mangä ya, xinga gue'ɯ yám 'bɛhni Oja mahɛts'i nɛ xinga guengä rá Ts'unt'ugä Oja dí pɛdi, pɛ hɔnt'a Oja ma Ta i pɛ a ra ora din ja.

³⁷ Nɛ tengu thofo bin ja 'bu mí 'bɛh ra Noé, ngutho din ja 'bu bá pengä mahɔn'a, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ³⁸ Nu yɯ pa ɯ ngue 'bu mi ts'ɯtho din ja ra dambant'i, nu yɯ ja'i mí 'bɛhmbɯ ra Noé hɔnt'a ran ts'ihmɛ mim bɛni nɛ hɔnt'a ran thɛti mí honi, gue'bu go mí yɛrpɯ ja ra mbosa ra Noé. ³⁹ Nɛ him bi 'yɛrpɯ ra güenda a bi sifi ngue din ja ra 'ye, jague'bu mi mbɛh ra 'ye, nɛ bi yuh ra dehe ua ja ra häi nɛ gätho bi gua ɯ. Nɛ din jabɯ 'bu bá pengä mahɔn'a, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴⁰ Nɛ dim 'bu i yoho yɯn 'yohu bu ja a ra huähi, nu'a n'da da mba nts'its'i nɛ man'da da ts'opɯ. ⁴¹ Nɛ 'bu di cɯm bu ja n'da ra ngu yoho yɯ xisu, nu'a n'da da mba nts'its'i nɛ nu man'da da ts'opɯ.

⁴² Janangue'a dí xi ahɯ, o guí tonspahɯ ra t'äha, nguetho hin guí pɔhmbɯ 'bɛ'a ní ora ba ɛ a ni hmuhɯ. ⁴³ Nu'bu n'da ran 'yohu xtám badi nda'a ní xui xtán yɛrpɯ yɯ bɛ bu ja rá ngu, xtán äthɛ, xtán dɔ'mi, nɛ hin xtá japi xtá nyɛrpɯ ja rá ngu ngue da bɛpi 'bɛ'a i ja bu. Pɛ hingui pɛdi 'bɛ'a ní pa, janangue'a i tɔ'mi gätho yɯ pa. ⁴⁴ Janangue'a dí xi ahɯ, damin sähɯ nguetho ts'ɛrpɯ thofo ga sɔcä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ngue ra ora njongui tɔcpä ga sɔcä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hogambɛfi nɛ ra ts'om'bäi mbɛfi

⁴⁵⁻⁴⁶ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Dami 'yɔthɯ tengu'bu gyɯ hogambɛfihɯ. Nu'a ra ngɛrpambɛfi 'bu xɯn ho i ɔt'e, nɛ nu'bu da mba n'danni rá hmu da zopɯ ja rá ngu, da 'yɔt'e tengu'bu i 'bɛsɛ bu rá hmu. Nɛ nu'bu bá penc'a rá hmu, bi nu bi jamansu rá 'bɛfi, nɛ xɯn

ngu ran japi da nu a baya. ⁴⁷ Majuani dí xi ahu, nu'a ra ngarpambefi, man'da din t'un ra ts'edi, ne 'be'a gätho i pe'ts'a rá hmu di jamansu a. ⁴⁸ Pe nu'bu ra ts'om'bái a ra ngarpambefi, ne im beñi ngue him 'be ba penc'a rá hmu, ⁴⁹ ne di unba yú 'yehé ne i tenthoho ya mihni, ⁵⁰ ts'arpu thoho ba penc'a rá hmu n'da ra pa ngue hingui pa a ra ngarpambefi. ⁵¹ Ne nubuya din t'un'na n'da ran unbi xan atho, ne n'dat'a ran unbi da nuhu u di yorpa a im beñi. Ne din zom baya ne din guxtrpu yú ts'i bu ja ran unbi mazai, bi 'yén'a ra Jesús.

25

N'da ran t'uti nangue ya hmute xti hyun yan thqti

¹ Ne xø bi 'yèna:

—Nu'bu bi 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, din ja tengu bin ja 'bu min ja n'da ran thqti. Nu'a to'o gä bin sä, bi thopu mbo, pe nu'u him bin sä, bi gopu thi u. Nu'bu min ja ran thqti, 'det'a ya hmute bi mba, éna xtín hyamhbu u din thqti. Ne bá the yú bombilla mi tøm'ma ran 'yohu din thqti. ² Pe nu'u cat'a ya hmute ya 'yambui u, ne nu'u mi cat'a bin 'yomfèni u. ³ Ne nu'u ya 'yambui him bi dux man'da ra sibi ngue xta xirpa yú bombilla 'bu bin the a po bu. ⁴ Pe nu'u bin 'yomfèni, bi dux yú sibi ngue da xirba rá bombilla 'bu bin the a po bu. ⁵ Ne nu'a ran 'yohu him 'be bi zøm bu. Ne nu ya døm'mate bi zuh ra t'aha u. ⁶ Nu'bu made ra xui bi 'yø a n'da ra nde bi 'yèna: “Ya ba écua ran 'yohu, ndanshu, ba thqhmhu,” bi 'yèna. ⁷ Gätho bi ndang baya ne bi hoc yú sibi u. ⁸ Pe nu'u ya 'yambui, bi 'yemp'u bin 'yomfèni: “Daje ts'u ni sibihu nguetho i nde da huët ma bombillahe,” bi 'yén'u. ⁹ Pe bi daj u bi dux yú sibi: “Hin da zä, nguetho nu'bu ga 'da ahe go da huët' ma sibihu 'bu. Pe xan ho 'bu gui mbähä gba tämhbu.” ¹⁰ Pe nu'bu mi mba ba tän ra sibi, 'bexgue bi zøm bu a ran 'yohu din thqti. Ne nu'u ya hmute bi dux yú sibi bi yurpu mbo ngue da nu ra ngo ran thqti, ne 'bex bi mba njut'i ra goxthi baya. ¹¹ Ne nu'bu mi zøm bu u xí mba bá tän ra sibi, bi nu ngue njut'i tho ra goxthi, ne bi mba u, bi 'yén'u: “Gra hmu, grá hmu, dami xoqui,” bi 'yén'u. ¹² Pe nu'a ra hmu bi daj'u: “Hin dí padi to'o ahu,” bi 'yèmbi, ne him bi xocpi, bi 'yén'a ra Jesús.

¹³ Ne bi 'yènje ra Jesús baya:

—Gue'a dí xi ahu, nde'bu gan äthqhu nguetho hin gui pahmbu a ra pa ba pengä ua, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yén'a ra Jesús 'bu mí 'yèngähe.

N'da rán t'uti ya 'yehé bi ts'ocpa ra mbeti

¹⁴ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, ne bi 'yèna:

—Nu'bu bi 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, da 'yøt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohu 'bu mi zon'ndu yú 'yehé, bi 'yän'na rá mbeti xí zocpi. Nguetho nu'bu mí mba n'danni n'da ra häi, bi zon'ndu yú 'yehé da zocpa rá mbeti.

¹⁵ Nu n'da rá 'yehé bi zocpa cat'a mahuähi ngue di pepi; ne nu man'da, yo mahuähi bi zocpa a; ne nu man'da bi zocpa n'da mahuähi. Bi unni hangu xøt'a di pepi n'da ngu n'da. Ne bi mba baya. ¹⁶ Ne nu'a bi unni cat'a mahuähi, bi pepi ne bi daj mi cat'a mahuähi. ¹⁷ Ne'a bi unni yomahuähi, yomahuähi xø bi dapi. ¹⁸ Pe nu'a bi un'na n'da mahuähi, bi mba bá cat'a häi a rá mbeti xi un'na rá hmu.

¹⁹ Ne him 'be bá penc rá hmu. Pe nu'bu mi zøhø bi zon'ndu yú 'yehé mahøn'a ngue da nu 'be'a xí 'yøt'u. ²⁰ M'bet'o bi zøn'a xín t'unni cat'a mahuähi, ne bi daj'a rá hmu cat'a mahuähi ngue rá mbeti zehé rá hmu. Ne xø bi un'na xí dajha ngue mi cat'a mahuähi, ne bi 'yèmbi: “Grá hmu, i ja ua ni mbeti, nehna

cut'a mahuāhi dá taha," bi 'yēmbi. ²¹ "Xun ho," bi 'yēn'a rá hmu. "Nu'i grá hogambēfi," bi t'ēm baya. "Xun ho gá 'yōrpa a ts'utho dá 'da i, janangue'a ga 'da i man'da xun ngu ya. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau," bi 'yēn'a rá hmu. ²² Ne xō bi zōm bā man'da xí unni yo mahuāhi, ne bi 'yēna: "Grá hmu, i ja ua ra mbeti gá 'daqui, nehna mi yomahuāhi dá taha i ja ua," bi 'yēmp'a rá hmu. ²³ Ne nu'a rá hmu baya bi 'yēmbi: "Xun ho, grá hogambēfi, xun ho gá 'yōt'e, madague'bā hingui ngu dá 'da i, nuya man'da xun ngu ga 'da i. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau," bi 'yēmbi. ²⁴ Pe nu'bū mí zōm bā a xi hyān'a n'da mahuāhi, bi 'yēmp'a rá hmu: "Grá hmu, mí pācā ngue hin'yū nin huēcate ne nzai guí honi 'bēpū gdí hyānba rá mbeti yū jā'i ne guí hyānba yá huāhi ũ 'da. ²⁵ Janangue'a dá pēs' thoho a gá 'daqui, dí su guí sūqui 'bū xcá 'betho, ne i ja ua ni mbeti gá 'dac ya," bi 'yēna. ²⁶ Ne nu'a rá hmu baya bi 'yēmbi: "Gra ndōdānhyēi, hingui ho gá 'yōt'e ngue hin gá pēp'a ra mbeti. ²⁷ Nu'bū guí pādi ngue dí numanhogá ga tācā, sá xquí hmi a ra mbeti ne xtán dāh rán zābi, ne hin xtím 'beh pūya," bi 'yēn'a rá hmu. ²⁸ Ne bi 'yēmp'ū mi'da yá 'yēhe mí 'bāpū: "Hyānba na ra mbeti, dami un'na bin t'unni 'det'a mahuāhi. ²⁹ Nguetho nu'a bim pēfi xun ho, man'da xun ngu din t'unni. Pe nu'a him bim pēfi, pē da thānba a zi ts'ū mí pēts'i. ³⁰ Ne nuna ra ts'om'bāi mbēfi na, bá hōthū bā ja ra 'bexui guerpū din zōm bā ne din guxtrū yá ts'i," bi 'yēn'a ra hmu baya, bi 'yēn'a ra Jesús 'bū mi man na ran t'uti. Ne njabū din ja 'bū bi 'yōt'a ran ts'ut'abi Ojā.

Ran t'uti nangue ran ts'ēmbi da t'ōrpa yū jā'i

³¹ Ne bi 'yēm mahōn'a ra Jesús:

—Nu'bū bá pengā, nugā ngue dán jā'igā ua ja ra ximhāi, dam mixtegā, dan ts'ut'abigā; dan 'yohe yām 'behni Ojā ne ga hupū ja ma mēxa ngue din ja ma ts'edi xun ho. ³² Ne dim peti gātho yū jā'i gā na ndoho ra ximhāi bā ga hucā. Ne gātho ga huan'dū tengu ōt'a n'da ra mbāndē'yo, ngue n'danni ga fā'bū yū de'yo ne n'danni ga fā'bū yū denzu. ³³ Ne nu yū de'yo ga fāmp'ū ja man 'yēi ne nu yū denzu ga fāmp'ū ja ma gāha. ³⁴ Ne ga ēmp'ū dim 'bāpū man 'yēi: "Bā ēhmbū ua, bi jāp'ahū Ojā. Ga 'da ahū ra ts'edi ān ts'ānni ngue guí hyāmhbū gue'bū go rá mbūdi ra ximhāi," ga ēmp'ū. ³⁵ "Nguetho gá 'dajū ra hme 'bū mán tumanthuhu; ne gá 'dajū ra dehe 'bū mán tuthe; ne gá sāyagahū 'da ahū 'bū mán 'yo bū n'danni ni hninihū. ³⁶ Ne gá 'dajū ma he 'bū gmí nuhū hin'yū ma hegā; ne gá nuc 'bū mán hyēnni, ne gá zēnguagahū 'bū mán ofādi," ga ēmp'ū, bi 'yēn'a ra Jesús. ³⁷ Ne da 'yēnc'ū: "Grá Hmu, 'be'a ní pa dá ōt'ahe a guím ma. Hin díim bēmhbe ngue gán tumanthuhu n'dandj ne gamá 'uñ ahe. Ne hin díim bēmhbe ngue gán tuthe ne xcá 'da ahe ra dehe. ³⁸ Ne hin díim bēmhbe 'bū xcamá sāya ahe, ne xcá 'da ahe ni he. ³⁹ Ne hin díim bēmhbe 'bū gamán hyēnni o gue gamán ofādi ngue xcá nu ahe," da 'yēngui. ⁴⁰ Ne nugā drá hmuts'ut'abigā, ga ēmbā ũ baya: "Majuāni dí xi ahū, nu'a ran ho gá 'yōrpahū n'da ma cuhū, madague'a nte di muui bā na hnu, pē guēcā gá 'yōrcā a," ga ēmp'ū baya, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴¹ —Ne nubaya, nugā drá hmuts'ut'abigā, ga ēmp'ū 'bāpū ja ma gāha: "Dami 'uehmbū ua ja ma hmi, ní mbāhā bā ja ra sibi njām'bū da huēt'i, nguēpū dá sānni din zō a ra zīthū ne ũ yá mizīthuhū. ⁴² Nguetho dán tumanthuhu ne hin gá 'uñjū, ne dán tuthe, ne hin gá sithegahū, ⁴³ ne hin gá sāyagahū 'bū mán 'yo bū n'danni, ne hin te má he gá 'dajū 'bū gmín nuhū hin'yū ma hegā; ne hin gá nugui 'bū mán hyēnni, ne hin gbán nujū 'bū mán ofādi," ga ēmp'ū. ⁴⁴ Ne nu'ū da 'yēngui: "Grá hmu, 'be'a ní pa dá nu ahe ngue gán tumanthuhu o gue gán tuthe o gue gán 'yo bū n'danni ra hnini. Ne 'be'a ní pa dá nuhe hin mí

he ni he; o gue xquín hyēnni o gue xcamín ofādi,” da 'yēn'a. ⁴⁵ Pē nugā drā hmuts'ut'abigā, ga ɛmp'u bɔya: “Majuāni dí xi ahɔ, n'da ma cu madague'a nte dí muui bɔ na hnu, 'bɔ hin gá 'yɔrpaɦɔ ran ho, nɛcā hin gá 'yɔrcahɔ ran ho,” ga ɛmp'u. ⁴⁶ Nē nu ɔ bɔya da nu ran ɔnbi mazai. Pē nu'ɔ bi 'yɔt' ran ho din ja ra te mazai ɔ, bi 'yēn'a ra Jesús.

26

Nu yɔ ngɔrpi bi ma da bent' ra Jesús

¹ Nē nu'ɔ mi gua a bi man ra Jesús, bi 'yēngāhe:

² —Nuya man yopa thoho di 'bēdi ngue din ja ra dɔmpeti a ran dɔbaxjua, nē nubɔya da mba ma dāgā ngue da mba ma cuatigā bɔ ja ra za, guēcā dán jǎ'igā ua ja ra ximhāi, bi 'yēngāhe ra Jesús.

³ Pē nu'ɔ ma ngɔrpihe ngue yɔ hmumbājā, nē yɔ xānbate nijā, nē yɔ dɔc'yēi, bim peti bɔ mbo rá mbā't'i rá ngu ra Caifás, nu'a mi hmumbājā a ra jeya a.

⁴ Nē bi nyāse ɔ, bi ma nda'a ní fehni da xi a ra Jesús ngue da bent'i da hyo. ⁵ Nē bi ma, 'bē da gua a ra dɔmpeti, ja da tho a. Nguetho bi zu din junthɔ yɔ jǎ'i mi 'yo bɔ ja ram peti.

N'da ra xisu bi hocpa rá ngɔc'yēi ra Jesús

⁶ Nē nu'ɔ mi mbeng bɔ ra hnini Betania a ra Jesús, bi zɔm bɔ ja rá ngu a ra Simón mí hɛmɔ ra t'axca'ya mam'bet'o. ⁷ Nē bi hyupɔ mi ja a rá mɛxa a, ɛna din sihme. Bi zɔm bɔ n'da ra xisu mí tu n'da ra xaro xɔm hmadi, án t'ɔt'e ra do ra alabastro. Nē mi po bɔ ra 'yēthi yɔman'u, nē'a ɛmmɛ di muui a. Nē nu'ɔ mi zɔm bɔ a ra xisu bɔ i hudi, bi xo'ts'a rá 'yēthi bi xispa rá yǎ ra Jesús. ⁸ Nē dán cuēhe 'bɔ mán nuhe 'bē'a bi t'ɔrpa ra Jesús, nē dá ɛmhbe:

—Ndeho bi xispa ra 'yēthi, ⁹ xɔn ho 'bɔ xta 'bā, xtá mba ma darpi yɔ hyoya a ra mbeti, dá ɛmhbe bɔya.

¹⁰ Nē bi bǎ'a ra Jesús 'bē'a dá bɛmhbe, nē bi 'yēnje:

—Hanja gní ɔnbahɔ rá mbɔi na ra xisu, nē xɔn ho 'bē'a bi 'yɔrque. ¹¹ Nu yɔ hyoya nzǎi gam'bɔmhbe ua ɔ, nē hɔnt'a go má pa da zǎ gui fǎxhɔ ɔ. Pē nugā hin dan zǎngā ua, bi 'yēngāhe ra Jesús. ¹² Nuna ra xisu bi hoga ma ngɔc'yēi 'bɔ mi xiscā ra 'yēthi, ngue da mba nt'ǎguigā bɔ ja ran 'yǎgui. ¹³ Nē majuāni dí xi ahɔ, hɔnbɔ go harɔ da hman a rán ho ma'da'yo Ojǎ, nehna da hman na bi 'yɔrcā na ra xisu, n'dahma hɔnbɔ go harɔ da fēn'a, bi 'yēn'a ra Jesús.

Nu ra Judas bi ma di dā ra Jesús

¹⁴ Nē nubɔya, nu'a ma mixādihe ra Judas Iscariote, bi mba bi nyāɦɔ yɔ hmumbājā ¹⁵ nē bi 'yēmbi:

—Hangui gui 'dajɔ ngue ga dá ahɔ ra Jesús, bi 'yēmp'u.

Nē 'bɛxgue bi unni 'dāte ma 'det'a yɔ mbeti ngue ra t'axi bɔya. Nē xɔ bi mbeng bɔ 'bɔ a ra Jesús bɔya. ¹⁶ Pē ɛmmɛ mí honi 'bē'a ní ora da zǎ dí dā a ra Jesús.

Rán ts'ihmɛ ra Hmu

¹⁷ Nē nu'a rá mbɔdi pa ra dɔmpeti nangue ran dɔbaxjua 'bɔ zǎi dí sihe a ra hmɛ hinguin 'youi ra íxi, ngue dyɔ judíohe, dyɔ israhelhe, dá ǎnhde ra Jesús yú xādigāhe:

—Harɔ guín nde ga hoje a rán ts'ihmɛ ram baxjua ga siɦɔ ya, dá ɛmfe.

¹⁸ Nē bi xi ɔ yoho ma mixādihe a ra Jesús, nē bi 'yēmp'u:

—Ní mbe bu ja ra hnini Jerusalén ne gui xihmi a ran 'yohu, gui 'yɛnui: “Nugä, ya mi ts'utho da zøn ma ora, ne dí nde ga si rán sihme ram baxjua bu ja ni ngu, ne u ma xädigä, i ɛn'a bá pengähe,” gui 'yɛnui.

19 Ne bi 'yøt'a bi xi u buya, ne bi hoc'a rán zibde a ram baxjua u buya. 20-21 Nu'bu mín de buya, dá sømhbbe bu Jerusalén, 'darpu dán sihmehe bu ja ra mexa ra Jesús, ne bi 'yɛnje:

—Majuani dí xi ahu, i 'bu a n'da ahu ngue gui daju, bi 'yɛnje.

22 Ne ɛmme bi du ma mbaihe, ne n'da ngu n'dagähe dá ɛmfe:

—Grä hmu, ha guengä ga dá i, dá ɛmfe n'da ngu n'daje.

23 Ne bi da a ra Jesús:

—Gue'a dí com'be ma mbohi ua dí sihmehu, gue'a di dägä a, bi 'yɛm buya.

24 Guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da t'ørcä 'be'a gätho i mam bu ja rá m hma Oja ya, pe í huɛhi maha a ran 'yohu ngue nu'a di dägä. Man'da xun ho 'bu hin xtim 'bu a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

25 Ne bi da'a ra Judas buya:

—Xänbate i, ha guecä.

—Häha, gue'e, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

26 Ne nubuya bi hyäc'a ra hme ra Jesús ne bi 'yap rán japi Oja, bi xem buya, bi darcähe a.

—Dami sihu na, guehna nim bøni ma ngøc'yei na, bi 'yɛnje.

27 Ne bi dec'a ra vaso mi po rán gui ra uva buya, bi un ra jamadi Oja mahøn'a, ne bi 'daje a ra vaso, bi 'yɛnje:

—Gätho dami sihu, 28 guehna nam bøni, ma jigä ngue bi hoc'a ra 'da'yo 'yu bi 'yøt'ahu Oja na. Ne dim fäni dí punba yä ts'oqui yu ja'i. 29 Ne dí xi ahu, him man'dandj ga sigä ra guindät'ä jague'bu bi zøn ra pa ga sihu ma'da'yo bu di manda rá ts'edi ma Ta, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi badi din cøn'a ra Pedro

30 Ne dán tuhmbe a ra thuhu ne dá mbähmbe bu ja ra nyuni Olivos buya.

31 Ne bi 'yɛngähe ra Jesús mahøn'a:

—Dí paði, nu'bu ni xui, gätho gui sogä thohohu, bi 'yɛngähe ra Jesús. Ne gue'a nt'o't'i bu ja rá m hman Oja, i ɛna: “Ga ho ra mbänd'yo ne din 'uext'u yä de'yo buya,” i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús. 32 Pe nu'bu dá thämbɛnigä, ga mbagä bu Galilea ní tɛn ahu bu, bi 'yɛngähe ngue yä xädigähe.

33 Ne bi 'yɛn'a ra Pedro:

—Madague'bu gätho da 'uegue pe nugä, hin'nagä, bi 'yɛn'a.

34 Bi da a ra Jesús:

—Majuani dí xi i, guet'a ra xui i jabuya ná hyundj xqui cønc 'bu bi mbah ra øni.

35 Nu ra Pedro bi daði mahøn'a:

—Madague'bu 'darpu ga tuui, pe njam'bu ga cøn'i, bi 'yɛna.

Ne n'dat'a gätho dá mamhbe ngue hin ga 'uehmbe u ma mixädihe.

Ra Jesús bi du rá mbui bu ja ra nuqndät'ä Getsemani

36 Ne nu'bu má sømhbbe bu ra nyuni Olivos, dá cäthe a ra Jesús bu ja ra nuqndät'ä mí ɛmbi Getsemani.

—Dami huhmbu ua ya, ga mbagä ua njongua ts'u, da nyä'be Oja ma Ta, bi 'yɛnje.

³⁷ Ne hyu u ma mixädihe bi zits'i, bi zix'a ra Pedro ne'u yoho yá ts'ant'u ra Zebedeo. Ne emme man'da bi du rá mbúi a ra Jesús. ³⁸ Ne bi 'yemp'u ma mixädihe min 'yohu:

—Éna da foh ma mbúi a ra dumbúi, éna ga tugä. Dami tɔcpahu, 'dat'a dan äthahu, bi 'yemp'u.

³⁹ Ne xø bi dam mi ts'u ra Jesús bu mi huhmbu u, ne bin danyahmu bu, bi nye'ma häi, bi nyäui Oja, bi 'yembi:

—Ma Ta i, nu'bu da zä, dami japi hin gan nugä a ra mbohi xcá sänni; pe hin dín nde ma pähä zehé pe hont'a go ni pähä zehé gui 'yot'e, bi 'yemp'a Oja.

⁴⁰ Ne bá peng bu mí hu u xí zopu buya, ne mí a u. Ne bi 'yemp'a ra Pedro:

—Ha xinga n'da zi ora xquí sethu a ra t'aha, ngue 'be xcán hyambhu ts'u.

⁴¹ Damin äthahu ne gui nyahu Oja, gueru da zä hin hapu gui tanju 'bu bi ts'ä ahü ya, nguetho nu ní mbúi n'da i ja ra pähä nangue Oja, pe nu ní ngoc'yci n'da xän güent'i thoho.

⁴² Ne ná yondj buya bi mba bi nyäui Oja mahon'a:

—Ma Ta i, nu'bu ya hin da zä ga socä a xcá sänni, pe hont'a ni pähä zehé gui 'yot'e, bi 'yén'a ra Jesús.

⁴³ Ne xø bi mbeng bu mi 'bu u ma mixädihe. Xø mí atho 'bu xø mi zøm bu mahon'a, nguetho emme mí nde t'aha u. ⁴⁴ Ne xø bi zopu u mahon'a, ya ná hyundi buya bi mbengui di nyäui Oja, ne guexta'a bi ma. ⁴⁵ Ne xø bi mbeng bu mí 'buh ma mixädihe mahon'a, ne bi 'yembi:

—Nuya, 'da'angutho 'bu gán ahmbu ya o hin'na, nguetho ya bi zøn ra ora da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴⁶ Dami ndanshu, ga mbähä ba nuhu ya ba ecua ngue dí dägä, bi 'yemp'u.

Bi fent'a ra Jesús

⁴⁷ Ne guexta'a mí yahü u ma mixädihe 'bu mi zøm bu a ra Judas, n'da ma mixädihe dí 'de'mayoho gähe. Ne bán 'yohu xän ngu yu ja'i ba hyä yá juai ne yu ts'äza. Ne gue'u yám 'behni yu hmumbäjä ne yu dac'yci, ma ngarpa judiohe.

⁴⁸ Ne nu'a di dá ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti da 'yot' 'bu bi zøm bu: “Nu'a ga säs 'bu dán zengua'be, gue'a guim benthü a,” bi 'yén'a ra Judas. ⁴⁹ Janangue'a nu'bu mí zøm bu 'bä a ra Jesús, bi 'yembi:

—Xude ya 'bu, grá xänbate, bi 'yembi.

Ne bi zäspa rá 'yogu buya. ⁵⁰ Ne bi da'a ra Jesús buya:

—Xi'e n'yø, ha gue'a gní 'yë a.

Ne nu'u mí'da buya bi hyäm bu 'bä a ra Jesús ne bi bent'i.

⁵¹ Ne nu'a n'da ma mixädihe min 'yohu ra Jesús, bi c'os' rá juai ne bi zecpa rá ga ra 'yëhe ra hmumbäjä. ⁵² Ne bi 'yén'a ra Jesús buya:

—Dami pe'ts'a ni juai bu ja rán t'o. Nu'u din tuhni nangue ra juai, ne'u dí du ra juai u, bi 'yemp'a. ⁵³ Ha guí éna hin xtan zä ga äp'a rá m fäts'i Oja ma Ta ne ba penhua 'de'mayo munts'i yám 'behni da yangui, bi 'yemp'a n'da ma mixädihe.

⁵⁴ Pe nu'bu da gue'a xcá mangä a, hague dán zä ga ja'ts'ä a bi man rá t'ohni Oja, ngue 'be'a i jatho dín ja, bi 'yén'a ra Jesús.

⁵⁵ Ne bi 'yemp'u yu ja'i buya:

—'Be'a guí homhbu ua ngue guí hä ni juaihu ne ni zahü. Ha guí emhbu drä begä, ne nya'a thoho dá xän'nahü bu ja ra danijä ne njäm'bu gä bendgahu bu, bi 'yemp'u. ⁵⁶ Pe gue'a dín ja a tengü bi man'u yu pøngahyá Oja 'bu maya'bu, bi 'yén'a ra Jesús.

Ne nugähe buya dyu xädigähe, 'bexgue dá 'dahmbe, dá sohmbe bu ra Hmu.

Bi juq̄nba a ra Jesús ɱ yá ngurpi yɱ judío

⁵⁷ Nε bi bent'a ra Jesús, bá si bɱ 'bɱh ra Caifás, ngue ra ngurpa mbájá. Nε ya xím peti gátho ma xánbate nijáhe nε yɱ dɔc'yεi, ma ngurpihe dɱɱ judíohe. ⁵⁸ Nε bi den'na ra Pedro bɱya pεgue a ná 'bejua thoho, bi zɔm bɱ ja rá ngun'yu a ra hmumbájá bɱ hapɱ xí zɔn'a ra Jesús. Nε 'darbɱ bi hyuhmbɱ ɱ yɱ asmayo, nge in nde da nu a da t'ɔrpa a ra Jesús.

⁵⁹ Nε nu'ɱ yɱ hmumbájá nε yɱ dɔc'yεi nε gá mi'da ma ngurpihe dɱɱ judíohe, dɱɱ israelhe, mi hon'a n'da ra fehni ngue da zá dí yɔp'a nε da hyo. ⁶⁰ Pε guehma nte bi dɱnbi, madague'bɱ xɱn ngu ɱ bin juɔnni, bi 'yεmbi majuɔni ɱ yá fehni. Nε m'bejua bɱya, bi zɔm bɱ yoho yɱn 'yohɱ din testigo, ⁶¹ nε bi 'yεn'ɱ: —Nuna ran 'yohɱ na bi 'yεna: “Nugá da zá ga xo't'ra dɱnijá nε man hyupa thoho da zá ga hœe mahɔn'a,” bi 'yεna, bi 'yεn'ɱ bin juɔn bɱ.

⁶² Nε bi ndanc'a ra hmumbájá bɱya bim 'bái, bi t'εmp'a ra Jesús:

—Hanja hin guí thɔti 'be'a i man ya yɱn 'yohɱ.

⁶³ Pε nu ra Jesús bin hεtho. Nε bi 'yεn'a ra hmumbájá bɱya:

—Nangue rá thuhu Ojá mahεts'i, dami xije 'bɱ majuɔni gue'e grá Thahni, grá Cristo, rá Ts'unt'ɱ i Ojá, bi t'εmp'a ra Jesús.

⁶⁴ Bi dɔ a ra Jesús bɱya:

—Gue'a gám ma. Nε dí xi ahɱ, guin nuju, guecá dán já'igá ua ja ra ximhái, dam mixtegá ga com'be rá ts'edi Ojá tɔte thoho rá ts'edi. Nε guin nuju 'bɱ bá cɔcá mahεts'i mahɔn'a, ba εcá bɱ ja yɱ güi, bi t'εmp'a ra hmumbájá.

⁶⁵ Nε nu ra hmumbájá bɱya, bi dɱnse rá pahni. Nam bɔni εmbi hingui εspa Ojá ra Jesús nangue'a bi ma. Nε bi 'yεna:

—Nuna ran 'yohɱ na, bi man ra ts'ore nangue Ojá. Him man ga homhbɱ yɱ testigo. Nε gátho gahɱ dá øhmbɱ a bi ma. ⁶⁶ 'Be'a guí ndehɱ ga øthɱ ya, bi t'εmp'ɱ yá mingurpihɱ.

Bi dɔ ɱ:

—Nuna i ja rá ts'oqui, i jatho da du, bi 'yεn'ɱ.

⁶⁷ Nε nubɱya, 'dahma 'dan'yo bi t'ɔrpa ra Jesús. Bi zox ɱ 'da, bi mbε'mi ɱ mi'da, bi mbɛnpa rá hmi ɱ mi'da, ⁶⁸ bi 'yεmbi:

—Nu'bɱ majuɔni grá Thahni i Ojá, ngue ra Cristo, dami xije to'o bi mbεp'i i. Nε εmmε bi denthoho.

Ra Pedro bi gɔn'a ra Jesús

⁶⁹ Nε nu ra Pedro mi hupɱ thi bɱ ja ra ngun'yu, nε nu n'da ra xisu rá 'yεhe ra hmumbájá, bi mba bɱ hu a ra Pedro, bi 'yεmbi:

—εna nε'e gmín 'yohɱ na ra Jesús ra mεngu Galilea, bi 'yεmp'a ra Pedro.

⁷⁰ Nε bi dɔ'a ra Pedro, bin cɔni:

—Hin dí pɔdi, bi 'yεn'a.

Nε gátho ɱ mi 'bɱpɱ bi 'yɔ a bi man ra Pedro.

⁷¹ Nε nu'bɱ mi nde da bɔn'a ra Pedro, bi nu man'da ra xisu bɱya nε bi 'yεmp'ɱ mí 'bɱpɱ:

—Nuna ran 'yohɱ na min 'youi ra Jesús, ra mεngu bɱ Nazaret, bi 'yεn'a ra xisu.

⁷² Nε xɔ bin cɔn'a ra Pedro:

—Majuɔni dí m mangá ngue hin dí pɔcá a ran 'yohɱ guím ma, bi 'yεmp'a ra xisu.

⁷³ M'bejua bɱya nu ɱ 'da mi 'yo bɱ, bi mba bɱ 'báh ra Pedro, nε bi 'yεmbi:

—Majuɔni maha, nε'e gmín 'yohɱ a, mfɔdi thoho ni ndehɱ nε 'da'angu bɱ gna yɔhɱ a, bi 'yεmp'a.

74 Nε nts'edi bi mam bɔya ne bin juanni, bi 'yɛna:

—Oja i paɗi majuani hin dí paçã a ran 'yohu guí mamhbu, bi 'yɛn'a ra Pedro.

Nε 'bexgue bi mbah ra tamfɔ bɔya. 75 Nε nu ra Pedro bɔya, ja bi bɛn'a xí man a ra Jesús 'bu mi 'yɛmbi: “Dí paɗi hin ní mbah ra tamfɔ 'bu na hyundi xquí cɔngui.” Nε bi nɛxpɛ bɔya ne ɛmme bin zoni, xɛn u bi bɛni nangue a bi 'yɔt'e.

27

Ra Jesús bi mba ma dã bu 'bɔh ra ts'ut'abi Pilato

1 Nε nu'bu mi hyax bɔya, gátho yu hmumbäjä ne yu ðac'yɛi, ma ngurpihe dyu judíohe, dyu israelhe, 'da'angu bi bɛni ngue di dã ra Jesús bu 'bu a ra ts'ut'abi, ngue da hyo. 2 Nε án thu't'i 'bu mi mba ma dã bu 'bu a ra Poncio Pilato, ra ts'ut'abi bu a.

Bi zat rá 'yuga ra Judas

3 Nε nu'a ra Judas xí dã a ra Jesús, 'bu mi 'yode 'be'a bi man u ma ngurpihe ngue da hyo a ra Jesús, bi mba bɔya bi cospa a 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi xí un'ndu yu hmumbäjä, bi bɛni 'be'a bi 'yɔt'e. 4 Nε bi 'yɛn'a ra Judas:

—Hingui ho hma a dá ɔt'e. Dã fänba rá ji n'da ran 'yohu hin'yü rá ts'oqui, bi 'yɛmp'u yu hmumbäjä.

Pε nu'u bi ðati:

—Him ma güendagähe 'be'a gá 'yɔt'e. Ya guí pa'a guím bɛnse bu, bi 'yɛn'u yu hmumbäjä.

5 Bá ɛn bu ra mbeti bu ja ra nijä a ra Judas bɔya, ne bi mba bá sat rá 'yuga bu ja ra ndehnini.

6 Nε nu'u yu hmumbäjä bi hyax'a ra mbeti ne bi 'yɛna:

—Hingui sä ga pɛs'hü ua na ra mbeti ngue dim pɛcua mahøn'a, nguetho rán jut'ui ra ji na, bi 'yɛn'u, ne gue'a i mam bu ja man t'ɛdihü.

7 Nε bin 'yänni 'be'a di jap'a ra mbeti. Nε bi bɛni da dãmba n'da xɛqui rá häi a ra 'yɔt'ats'øe, guɛpü da t'äh yu 'damhnini 'bu da du bu. 8 Nε asta guetya ní huti “rá häi ra ji” a ra xɛqui bu. 9 Nε nu'a bin ja, maya'bu bi man'a ra pɔngahyã Jeremías ngue ðin ja 'bu mí 'yɛna ngue: “Da thax i 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi, rá muui a ra ja'i. Gue'a bi man u yu mɛngu israel ngue di muui. 10 Nε bi dãmba rá häi a ra 'yɔt'ats'øe, ngubü bi xicã ra Hmu,” bi 'yɛn'a ra Jeremías 'bu maya'bu 'bu mí ma.

Ra Pilato bi juqɔba a ra Jesús

11 Nu'bu mim 'bäpü ja rá hmi ra ts'ut'abi Pilato, bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ha gue'e grã hmuts'ut'abi yu judío, bi t'ɛmbi.

Bi ðä a ra Jesús:

—Gue'a guím ma.

12 Nε nu'bu mi yäp'u yu hmumbäjä ne mi'da ma ngurpihe a ra Jesús, pɛ hin te i taθo a ra Jesús. 13 Nu ra Pilato bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ha hin guí ɔ'a i man'u di yäp'i i, ne hin guí thaθi.

14 Pε nu ra Jesús guexta'a hin te bi ma. Nε ɛmme bi hyonya thofo ra ts'ut'abi, him mi paɗi 'be'a sä da bɛni.

Bi hma da mba ma cuati bu ja ra pont'i ra Jesús

15 Nε nu ra ts'ut'abi nzaí midí thø a n'da ra ofädi 'bu ra pa ra ðampɛti ran ðqɔbaxjua. Midí thø'a to'o bi huan'ndu yu ja'i. 16 Nε mi o bu n'da ran 'yohu i

Barrabás, gátho mi fap̄u 'be'a mí øt'a. ¹⁷ Nu ra Pilato b̄aya bi 'yän'nd̄u bim peti b̄u:

—To'o guí ndeh̄u ga xocpah̄u ya. Ha gue ra Barrabás uague ra Jesús ngue nu'a ɛmbi ra Cristo, bi 'yɛmp'ü.

¹⁸ Ngub̄u bi ma nguetho mi pađi yu zeya u yu yapate.

¹⁹ Ne nu'b̄u mi hup̄u ja ran ts'embate ra Pilato, bi mb̄enpa ra nde a rá xisu bi 'yɛmbi: “Hin te gui 'yörpa a ra hogan'yoh̄u, nguetho má xui dá 'uı n'da ra t'i nts'utho nangue a,” bi 'yɛmp'a ra nde bi mb̄enbi.

²⁰ Pɛ nu yu hmumbäjä ne u yu daç'yei, bi 'ber'ü yu ja'i da 'yäpi go da mba ma thøgue a ra Barrabás, ne go da mba ntho a ra Jesús. ²¹ Ne bi 'yän mahøn'a a ra ts'üt'abi:

—Nda'a guín ndeh̄u ga thøcä, bi 'yɛmp'ü yu ja'i.

Ne bi da u b̄aya:

—Gue'a ra Barrabás gui thøgue, bi 'yɛn'ü.

²² Ne bi da a ra Pilato b̄aya:

—Xi'a ra Jesús ɛmbi ra Cristo, 'be'a ga ørpä a thä.

Gátho bi 'yɛn'ü 'b̄up̄u:

—Dami cuatp̄u ja ra pont'i a.

²³ —Pɛ hin te mán ts'o dá t̄nba na, bi 'yɛn'a ra Pilato.

Pɛ nts'edi bi da u:

—Dami cuatp̄u ja ra pont'i.

²⁴ Min nu ra Pilato b̄aya ngue hingui sä dim päh yú mb̄u yu ja'i, pɛ man'da bin junth̄u u. Janangue'a bi manda bá thunba ra dehe b̄aya, bin xat'yɛ b̄u yú hmı yu ja'i, ne bi 'yɛm b̄aya:

—Ne nugä hin ma ts'oquigä rán dađe da nu na ran 'yoh̄u hin te in dupate, pɛ go ni ts'oqui zeh̄u, bi t'ɛmp'ü yu ja'i.

²⁵ Ne bi da u yu ja'i b̄aya:

—Haħa, madague'a i 'yose ma güendahe a rán dađe na ran 'yoh̄u, neçähe ne mam bom'betohe dim 'b̄u 'b̄u niya'b̄u, bi 'yɛn'ü.

²⁶ Nu ra Pilato b̄aya bi xocpa a ra Barrabás, ne bi manda dí fei a ra Jesús b̄aya. Ne bi manda da mba ma cuati b̄u ja ra pont'i.

²⁷ Ne nu yu dofai b̄aya bi zix'a ra Jesús b̄u mí ja yú ngun'ü yu dofai b̄u ja ra nguts'üt'abi. Ne gátho yu dofai mí 'b̄up̄u bim peti, midi fäts'a ra Jesús. ²⁸ Ne bi mbøcpa rá he b̄aya ne bi het'a n'da ra he x̄an j̄upoi tengu mi he yu ts'üt'abi.

²⁹ Ne nts'edi bi huspa n'da ra corona tengu mí hu'ts' yu ts'üt'abi, pɛgue ran thenni thofo bi 'yörpe, janangue'a ám 'be ra 'yu'uıni a ra corona. Ne bi un'na n'da ra t̄hø rán 'yei tengu mí h̄a yu ts'üt'abi. Ne bin d̄anyahmu b̄u ja rá hmi ne bi 'yɛmbi: “Grá hmuts'üt'abi yu judıo.” Ne bi 'yens' yu biba, pɛgue ran thenni thofo bi 'yörpe.

³⁰ Ne bi ts'ots'i, ne bi hyänba a rá t̄hø ne bi mbärpa rá ya. ³¹ Ne nu'b̄u mi gua'a bi 'yüspi bi mbøcpa a ra he xí het p̄aya, bi het'ü yú hese mahøn'a. Ne bi zix b̄aya ngue di cuatp̄u ja ra pont'i b̄u ndeh̄nini.

Bi cuatp̄u ja ra pont'i ra Jesús

³² Ne nu'b̄u mi ts'ütho da bøm b̄u ja ra hnini, bin c'ath̄u b̄u n'da ran 'yoh̄u ra m̄engu b̄u Cirene, i Simón a. Ne bi t'örpa ra ts'edi da duspa rá pont'i ra Jesús.

³³ Ne bi zøm b̄u ja ra nyuni ɛmbi Gólgota b̄aya. Nu'a ra Gólgota in nde da ma “ra t'øhø nyaxmu” a. ³⁴ Ne nub̄aya bi un'na n'da ra vino mauşpi ra 'yeđhi x̄an ju. Nu'b̄u ya mí zä a ra Jesús, him bi nde bi zi.

35 Nε nu'bu mi jua a bi cuatpu ja ra pont'i buya, nu'u yu dofui bi 'yot'a n'da ran taha nanguε rā he ra Jesús. Gue'a bi man'a ra pøngahya maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yεna: “Da mba ma dat'i a ma he nanguε n'da ran taha da 'yot'e.”

36 Nε mi hupu yu dofui mi fādi. 37 Nε nubu rá yā a ra pont'i bi mba nt'o't'i bu ram hma bi ma 'be'a i ts'emba a ra Jesús, bi 'yεn'a ra t'ohni: “Nuna ra Jesús na, rá hmuts'ut'abi yu judío na.”

38 Nε bi mba ma cuatihu ra Jesús yoho yu bε, 'da a n'da yá pont'i. Nε bi 'bāmp'u ja rán 'yεi a n'da nε bi 'bāmp'u ja rá gaha a man'da. 39 Nε nu yu jā'i mi thopu, bi zani, 40 nε bi 'yεmbi:

—Nu'i guí εna gui xo't' ra dānijā nε xø man hyupa thoho gui hyøh mahøn'a, 'be'a guí ot' ya thā. Nu'bu majuqni gue'e rá Ts'unt'u i Ojā, dami cāpu ja ra pont'i, gan yānse, bi 'yεn'u.

41 Nε'u yu hmumbāja bi 'yuspi nε yu xānbate nijā, nε yu fariseo, nε yu dāc'yεi, gātho ma ngurpihe, din 'yεmp'u:

42 —Bi yānba yú te u 'da, pε hingui sā din yānse ya. Pε nu'bu majuqni da guehna ma hmuts'ut'abihu, dyu israelhu, sā xtān gāse bu ja ra pont'i nε xcá εc'yεihu buya. 43 Bi ma, i εna i tøp'ma rām fāts'i Ojā, da zā da yān a Ojā ya 'bu, nguetho ya bi ma, guese rá ts'unt'u Ojā na, bi 'yεn'u 'bu mi 'yuspi.

44 Nε'u yu bε 'darbu bi guat'u bi zan a ra Jesús.

Bi du ra Jesús

45 Nε nu'bu mi hyuxadi buya bim 'bexui ra hāi, nε jague'bu hyunde bi nequi mahøn'a. 46 Nu'bu mi ts'utho da zøn a hyunde, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yεna:

—Elí, Elí, lama sabactani, bi 'yεna ngue ra nde ra arameo.

Nu'a nam bøn: “Ma Ojā i, ma Ojā i, ma Ojā i, manja gá hyega thoho,” bi 'yεna.

47 Nu'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús 'da yu jā'i mi 'bāpu, bi 'yεna:

—Nuna ran 'yohu na, i mba't'a ra pøngahya Elías, mí 'bu 'bu maya'bu.

48 Nε nu'a n'da mí 'bāpu 'bex bi mba bá hā n'da εna ra funjo, bi dārupu ja ra vino nε bi ndøcta n'da ra xithi, nε bi 'uāspa a ra Jesús, εmbi da zi. 49 Nε bi 'yεn'u mi'da mí 'bāpu:

—Dami hyεhmbu. O te guidí unhdu. 'Bε gan nuhu 'bu ba εh ra Elías da yāni, bi 'yεn'u.

50 Nε xø bi mbafi nts'edi mahøn'a ra Jesús, nε 'bex bi du buya. 51 Nε nu'a ra ora a buya, nu'a ra 'bøt'e mi ndam bu man'da mbo ra dānijā bá fāpu magāts'i bi xet'i nε 'bexgue bi zøt'a hāi. Nε bi 'yān ra hāi buya, nε bi fø'i 'da yu do hønbu go hapu. 52 Nεpu ja yān 'yāgui bi føh yu jādo. Nε nu'bu mi dāmbēni ra Jesús, bi bōx u 'da yu 'yεc'yεi xi du, bi dāmbēni bu ja yān 'yāgui u, 53 bi mba bu ra hnini Jerusalén u nε bi nu u 'da yu jā'i u xi du. Pε hinga gātho yu pa.

54 Nε nu'bu mi du ra Jesús, nε nu'a ra hmudofui mí fā a ra Jesús, nε'u mi'da min 'yohu, 'bu mi nu di 'yān ra hāi, nε'u gā mi'da bin ja, εmme bin su u, nε bi 'yεn'u:

—Majuqni maha, rá Ts'unt'u Ojā na ran 'yohu.

55 Nε mí 'bāpu njombu ts'u 'da yu xisu ngue man yām fāts'ihu a ra Jesús 'bu mán 'yohe bu ja ra 'yu, 'bu mambá nεxhe bu Galilea. Mi 'bāpu u, nguetho mi nde da nu 'be'a da t'ørpa ra Jesús. Nε nu'u bi nu 'be'a gā bin ja. 56 Nε nu'a n'da mí 'bāpu, ra Mariā Magdalena a; nε'a man'da ra Mariā mi 'bāpu, ngue rá mbe ra Jacobo nε ra José; nε nu man'da ra xisu mi 'bāpu, gue'a rá mbe ra Jacobo nε ra Xuua, yú ts'unt'u ra Zebedeo u; nε'u mi'da yu xisu mi 'bāpu.

Bi mba nt'ägui a ra Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸ Ne nu'a ra José, n'da ra mēmbeti bu ra hnini Arimatea, bi mba bu 'buh ra Pilato 'bu mi ts'utho da yah ra hyadi. Bi 'yädi da 'yäcra rá ngóc'yei ra Jesús, nguetho mi řc'yei a. Ne bi manda ra Pilato buya din t'unni. ⁵⁹ Nu ra José buya bi duspa rá ngóc'yei a ra Jesús ne bi mbärpa n'da ra 'bøt'e xun ho. ⁶⁰ Ne bi gärru ja rán 'yägui zehē a ra José. N'da ra hyädo xí manda xí mba nthēqui. Nu'bu mi gua'a bi gärru, bi juaspu n'da ra xīndo xun hyu bu ja rá goxthi ra hyädo, ne bi mba buya. ⁶¹ Ne mi hupu ra María Magdalena, ne man'da ra María mi hupu ja rá goxthi ra hyädo.

Yu dofui bi mbäh ran 'yägui

⁶² Ne nu'bu mi hyax a ra pa ran ts'äya buya, xudi thoho bi mba u yu hmumbäjä ne yu fariseo, bá nu ra Pilato, ⁶³ ne sä bi 'yēmbi:

—Ma ts'ut'abi ahe, dá bēmhbe man'da bi man'a ra hyäte 'bu him maní du, bi 'yēna: “Nu'bu ná hyupa ga thāmbēni bu 'bu u xon du,” bi 'yēna. ⁶⁴ Janangue'a xun ho 'bu gui pēhni to'o da mbäh ran 'yägui an hyupa, xōhma ba ř u yú xädi 'bu bin xui da gūcra a rá ngóc'yei, ne da 'yēna bi dāmbēni buya. Man'da xun ts'o ra fehni tengu a, xinda gue a bi manse 'bu mi 'bui, sä bi 'yēn'u yu hmumbäjä ne yu fariseo.

⁶⁵ Bi dá a ra Pilato buya, bi 'yēmbi:

—Sixhu u n'dan ne ts'i ni dofui dá 'da'ahu. Dami cothu xun ho bu ja rá goxthi a ra hyädo, ne njon da zä da xo't'i.

⁶⁶ Ne bi mbähä u yu mbäjä ne yu fariseo, bi got'i xun ho a ra hyädo ne bi mēpya, ne bá peng buya, bá copu yu dofui ngue da mbädi.

28

Bi dāmbēni ra Jesús

¹ Ne nu'bu ya mi thoh ra pa ran ts'äya, xō rá mbūdi ra semana, bi mba mxudi thoho u yoho yu xisu. Nu'a n'da ra María Magdalena ne'a man'da ra María. Nu'bu mí nets'i ní mba bu bí ja a ra hyädo. ² Ne nu'bu mí mba u, 'bexgue nts'edi bi 'yān ra häi mahōn'a. Nguetho bi 'yøt'a rá m 'behni Ojä xí zøpu 'bu mí 'uec'a ra do mi juaxpu ja rá goxthi ra hyädo. ³⁻⁵ Ne nu'a rá m 'behni Ojä di fexni tengu n'da ra huei. Ne nu rá he buya, xun t'axi tengu n'da ran nequi. Ne nu'u yu dofui 'bu mín nu a rá m 'behni Ojä ř mme bin su, bi fet'i, ne nte sä da 'yøt'e, tengu'bu xi du. Nu'a rá m 'behni Ojä, mi hupu ja a ra do xí 'ueque, ne bi 'yēmp'u yu xisu 'bu mi zōm bu:

—O guín suui. Dí pädi ngue guí hommi a ra Jesús xí cuatpu ja ra pont'i u.

⁶ Pe njo'o ua, bi mba nsots'i tengu mi ma. Ba thohmi gui nuui ua mí 'beni, bi 'yēn'a rá m 'behni Ojä 'bu mi 'yēmp'u yu xisu. ⁷ Nuya, ní mbe 'dahmantho, gui xihmi yú xädi: “Bi dāmbēni bu 'bu u xon du ya,” gui 'yēnui. Ne nde'bu gātho ahū gui mbähä bu Galilea ne gueru guin c'athu bu. Ne gue'a bá řcä ua ngue ga xi aui, bi 'yēmp'a rá m 'behni Ojä mahēts'i.

⁸ Ne bi bōm bu ja ra hyädo u yu xisu, bin su ne xim midi johya. Bin tihi, bi mba bá xi u yú xädi ra Jesús 'be'a bi sifi. ⁹ Ne bi zəpu 'yu a ra Jesús u yu xisu.

—Xihats'i, bi 'yēmp'u.

Nu yu xisu buya bin dānyahmu ne bi hyup'u yú gua, bi dānde buya. ¹⁰ Ne bi 'yēn'a ra Jesús:

—O guín suui, ni mbe ba xihmi u ma cuhu, ní mbähä bu Galilea, ja nín tūmhbu bu, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra fehni bi man yu dofui

¹¹ Ne nu'bu mí mbenc'u yu xisu, ne'u yu dofui mí fäh ran 'yägüi bi mba bá xi u yu hmumbäjä 'be'a gätho bin ja. ¹² Bim peti yu hmumbäjä buya, ne yu daç'yei. Bi ma 'be'a da zä da 'yøt'e. Ne nubuya xun ngu ra mbeti bi un'ndu yu dofui ¹³ ne bi 'yemp'u:

—Gui 'yemhbü: “Bá ε u yá xädi 'bu min xui 'bu män ähmbe, bi bεp'a rá ngøc'yei,” gui 'yemhbü, bi 'yemp'u. ¹⁴ Ne nu'bu da 'yø'a ra ts'ut'abi ngue gán ähmbe, ne da 'yena da zu ahü, nugähe dan yähe ga fäx ahe, bi 'yεn yu hmumbäjä 'bu mi 'yemp'u yu dofui.

¹⁵ Ne bi hyän a ra mbeti u yu dofui buya. Bi mba da 'yøt'a bi sifi. Ne nu'a ra fehni bi man u, xun ngu bi 'yεc'yei u ma mijudíohe dyu israelhe. Ne guexta'a ra fehni i man u.

Yü xädi ra Jesús bi un yün t'edi da mamp'a rá m hma

¹⁶ Ne dá mbähmbe bu ra häi Galilea buya, dí 'de'ma'da gähe, yá xädigähe ra Jesús. Ne dá sømhbe bu ja ra nyuni xí xije ra Jesús dan c'athe bu. ¹⁷ Ne nu'bu má nuhe, dá εspahe a, pε nu'u 'da him mi εc'yei gue gue'a. ¹⁸ Ne bi hyäm bu dí 'bähmbe a ra Jesús ne bi 'yεnje:

—Gätho ra ts'edi bin 'dacä ga manda gätho ra ximhäi ne mahεts'i, bi 'yεnje. ¹⁹ Janangue'a ní mbähä ya hønbu go hapu 'buh yu ja'i gä na ndoho ra ximhäi, gui xihmbu da 'yεc'yeigui. Ne nu'u to'o dí dācä yá mbai, gui xixyābahü nangue rá thuhu ma Ta, ne nangue rá thuhu rá Ts'unt'u, ne rá thuhu rá Hogandähi Ojä. ²⁰ Ne gui xänbahü da 'yøt'e 'be'a gätho dá xi ahü. Ne guim bεmhbu dín 'yohü gätho yu pa asta gue'bu da guah ra ximhäi, bi 'yεngähe ra Jesús buya.

MARCOS

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't' ra Marcos

Nu ra Xuua Nxixyq bi ma mi ts'utho da zøh ra Hmu

¹ Ja ua rá mbúdi ran ho ma'da'yo nangu'e a ra Jesucristo, rá Ts'ant'u Ojã.
² Bin ja a mán t'o't'i 'bũ maya'bũ bũ ja rá sœcuã Ojã 'bũ mí 'yœna:
 Nugã ga pœhn'na n'da mam 'behni dim 'bœt'o bũ gni mba.
 Nu'a da xih yũ jã'i da dœp'e'e,
 bi 'yœmp'a rá Ts'ant'u.

³ Nœ'a ra pœngahyã Isaiãs bi ma nguẽhna rãm 'behni 'bũ mí 'yœna ngue:
 N'da ra ja'i din yã nts'edi bũ ja ra dãpo ngue da 'yœna:

“Damin sãhũ ga simhbũ ra hmu mi ts'utho da zœcuã,
 Dami hoc ni mbũihũ ga tœmhbũ xãn ho,” da 'yœn a mam 'behni, i œn Ojã, bi
 'yœn'a ra Isaiãs.

⁴ Nœ gue'a ra Xuua bi 'yœt' ran xixyã bũ ja ra dãpo bi man Ojã maya'bũ.
 Nu ra Xuua bi xih yũ jã'i din xixyã to'o di pãh yãn 'yomfœni nœ da mba ma
 punbi yã ts'oqui bũya. ⁵ Gãtho yũ jã'i mí 'bũpũ ra xœqui Judea, nœpũ ra dãhnihi
 Jerusalén, bi zœm bũ i œt' ran xixyã ra Xuua. Nœ nu'u 'da bi pãh yãn 'yomfœni
 nœ bi mam bũya ngue hingui ho 'bœ'a xí 'yœt'e. Nœ bi mba ma xixyãba bũ ja ra
 dãthe Jordãn u bũya.

⁶ Nu ra Xuua mí he n'da ra mbapahni án t'œt'e ngue yã xingu yũ camello nœ
 mi ja rãn gut'i ra xifani. Nœ hœnt'u yũ t'ãxi nãn sihmœ nœ ra t'afi t'asa dãpo. ⁷ Nœ
 bi 'yœna:

—Ba œpũ n'da man'da ja rá ts'edi xinda guẽcã, hin dí sœcã tengu a. ⁸ Nugã
 xtã xixyã ahũ nangu'e ra dehe thoho, pœ nu'a di 'da'ahũ rá Hogandãhi Ojã, bi
 'yœmb yũ jã'i a ra Xuua.

Bi mba ma xixyãbi ra Jesús

⁹ Nœ nu yũ pa bi 'yœt' ran xixyã ra Xuua, bi nœxpũ ra hnini Nazaret ra Jesús,
 ngue ra xœqui Galilea. Nœ bi zœm bũ ra Jesús bin xixyã'a bũya bũ ja ra dãthe
 Jordãn. Gue'a ra Xuua bi 'yœt' ran xixyã. ¹⁰ Nœ nu'bũ mí bœxpũ ja ra dehe bũya
 'bœx bi nu bi xoh mahœts'i nœ bá çãh rá Hogandãhi Ojã, tengu n'da ra t'azũ, bi
 zœpũ 'bãh ra Jesús. ¹¹ Nœ bi t'œ a n'da ra nde mahœts'i bi 'yœna:

—Ma Ts'ant'u i, dadí huœc'i i nœ dín numanho i, bi 'yœn a ra nde.

Nu ra Jesús bi ts'ãp rá mbũi bũ ma'ueni

¹² Nœ nubũya nu rá Hogandãhi Ojã 'bœx bi bœnbi da mba bũ ma'ueni a ra
 Jesús. ¹³ Nœ nyote pa bim 'bũpũ nœ nyote xui. Nœ nu ra zĩthu ra Satanãs bi zãp
 rá mbũi a ra Jesús gãtho yũ pa bim 'bũpũ, nœ mí 'bũhmbũ bũ yũ zate. Pœ bi
 mbãx'u yãm 'behni Ojã mahœts'i a ra Jesús 'bœ'a gã bi nu bũ.

Nu ra Jesús bi dũ'mi bi man a rãm hma bũ ja yũ hnini

¹⁴ Ya xí jot'a fãdi ra Xuua Nxixyã 'bũ mí bœm bũ ra Jesús bũ ra xœqui Judea, bi
 mba bũ Galilea. Nœ bi mam bũ ran ho ma'da'yo ngue 'bœpũ dí manda rá ts'edi
 Ojã n'da. ¹⁵ Nœ bi 'yœmb yũ jã'i:

—Mí ts'utho da zœn ra pa di manda ua rá ts'edi Ojã, dami pãh nin
 'yomfœnihũ, damin unsehũ di manda ahũ Ojã 'dahma din ja ahũ ra te
 ma'da'yo. Gue'a bi man a ra Jesús 'bũ mí 'yœmp'u yũ jã'i.

Ra Jesús bi zohni goho y_H mbahuq

16 N'da ra pa mi 'yo b_H a ra Jesús b_H ndendađehe t'εmbi Galilea. Ne nub_Hya bi nu a ra Simón n'youi rán 'yoh_H i Andrés a, mi enxit'á b_H ja ra dąđehe _H, ngue yá 'bēfi y_H mbahuq _H. 17 Ra Jesús bi 'yεmp'á:

—Ba tεngau i ga ja aui gui xihmi y_H já'i da 'yεc'yεigui tengu thoho b_H gni theui y_H huq ngub_H guí øt'ui, bi 'yεmp'á.

18 'Bex bi hyεp_H yá xit'á b_Hya ne bi denni.

19 Ne xø bi thogui bin 'yo mi ts'á ne bi nu a ra Jacobo n'youi rán 'yoh_H i Xuua a, gátho _H yoho yá ts'ant'á ra Zebedeo _H. Mi hub_H ja yá mbosa _H, midí hoc yá xit'á. 20 Ne xø bi xifi da den'd_H. 'Bex bi den'd_H b_Hya bi zop_H rá ta b_H ja ra mbosa _H b_Hya ne yá mbēfi.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yoh_H min 'youi ra zı̄thu

21 Ne nub_Hya nu ra Jesús bi yath_H b_H ja ra hnini Capernaum _H xí tenni. Nu ra pa ran sāya mí cεrp_H ja ra nijá ne mi xánba b_H y_H já'i. 22 Ne nu'á b_Hya, εmme bi hyonya thoho 'b_H mí 'yø a bi man ra Jesús, nguetho bi xánbi x_Hn ho ne hinga ngub_H mí man _H ma xánbate sehe ngue dy_H israelhe, dy_H judíohe. 'Bex gue bi bądı ja rán t'ędı ra Jesús. 23 Ne mi 'b_Hp_H n'da ran 'yoh_H n'youi ra zı̄thu ne nts'edi bi mbah p_Hya, bi 'yεna:

24 —'Bε'a guí nde gui 'yørcahe grá Jesús, grá mεngu Nazaret. Ha gui jua je ya. Dí pądı gue'e rá Thahni i Ojá gue x_Hn hotho, bi 'yεna.

25 Pε nu ra Jesús bi dąmhyá ra zı̄thu, bi 'yεmbi:

—Daman hε, dami pøm b_H ja rá mbái na ran 'yoh_H, bi 'yεmbi.

26 Nu ra zı̄thu b_Hya nts'edi bi huq'ts'a ran 'yoh_H, nts'edi bi mbafi, ne bi bøm b_Hya. 27 Gátho bi hyonya thoho _H 'b_Hp_H ne bin 'yεmzεhe _H:

—'Bε'a nam bøn'a dí nuh_H ya. 'Bε'a ni 'da'yonxádi na, nguetho i ja rán t'ędı na i s_Hh y_H zı̄thu ne i su _H, bin 'yεmzεhe _H.

28 Ne 'bexque 'dahmantho bi hmam b_H gátho ra häi Galilea 'bε'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Bi hoc'a rá suto ra Simón a ra Jesús

29 Nu'b_H mi bøm b_H ja ra nijá a ra Jesús bi mbähä ra Simón, ne ra Andrés, ne ra Jacobo, ne ra Xuua. Bi zømhb_H b_H rá ngu ra Simón. 30 Ne nu'a rá suto ra Simón 'bεm b_H rá oi, i hεmb ra pa. Ne bi si a ra Jesús. 31 Ne bi nu b_H i 'ben'a ra xisu b_Hya, bi benba rá 'ye ne bi xots'i. 'Bex bi bøn a ra pa, hin har_H x_Hn'á, ne 'bex bi zä bi hoc yán sihme b_Hya.

Ra Jesús bi hoqui x_Hn ngu y_H hyenni

32 Ne nu'b_H mí y_Hh ra hyadi gátho _H mi _H bá ts'inba a ra Jesús b_H mi 'b_Hi, ne _H min 'yoh_H ra zı̄thu bá ts'inbi. 33 Bim pεti b_H ja ra goxthi gátho y_H já'i 'b_Hp_H ja ra hnini. 34 Gátho na ngu y_H hyenni bi hoqui, ne bi hyønba thi y_H zı̄thu min 'yoh_H _H 'da. Ne nu y_H zı̄thu, εmme mi ndehma da ma to'o a ra Jesús, pε nu ra Jesús him bi japi dın yá _H.

Nu ra Jesús bi xánba y_H já'i b_H ra xεqui Galilea

35 Ne nu'b_H mi ts'utho da hyax b_Hya, bi ndants'a ra Jesús bi bøm b_H ja ra hnini, bi mba b_H ma'uēni bin yąui Ojá. 36 Ne nu'b_H mí hyats'i x_Hn ho b_Hya, bi mba ra Simón da hyoni, ne'á mi'da mi 'b_Hhmb_H bi mbähä da hyomhb_H ra Jesús. 37 Pε nu'b_H mí dım b_Hya, bi 'yεmbi:

—Mbähä b_H ja ra ngu nguetho gátho y_H já'i hon'a b_H mahøn'a, bi 'yεmbi.

38 —Hin'na, pe man'da xən ho 'bɛ ga mbähä bɛ ja mi'da yɛ hnini, nɛpɛ ga mangä bɛ mam hmam bɛ, nguetho gue'a bá ɛcä ua a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

39 'Bex bi mbähä bɛya, bin 'yo gätho ra häi Galilea, bi man rá m hman Ojɔ bɛ ja yɛ niɟa nɛ bi hyɔn'a thi yɛ zɪthu mín 'yohɛ 'da yɛ ja'ɪ bɛ bi thogui.

Bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi hɛmb ra t'axca'ya

40 Nɛ bi zɔm bɛ n'da ran 'yohɛ bɛ 'bäh ra Jesús, i hɛmb ra t'axca'ya. Bin dɔnyahmu, bi 'yǎp ra mate, bi 'yɛna:

—Nu'bɛ ni pähä da zä gui hogui ts'ɛ, bi 'yɛmbi.

41 Bin yeh rá mbɛi ra Jesús, bi dä'a ra hyɛnni, nɛ bi 'yɛmb bɛya:

—I jagä ra pähä da yɔn'a ya, bi 'yɛmbi.

42 'Bex bim 'be'ɛ yɛ 'ya mi hɛmbi. 43-44 Nu ra Jesús bɛya, nts'edi bi hɛcpi nɛ bi 'yɛmbi:

—Nuya, njon gui xifi 'be'a dá øt'e'e. Ni mba, bán 'yupɛ 'bɛh ra mbäɟa, gui un bɛ n'da ra 'bøts'e i man rán t'ɛdi ra Moisés da hyaxpɛ n'da 'bɛ ya bi yɔn ra t'axca'ya, nɛ da fah bɛya ngue bi zä i, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi xifi da mba bɛya. 45 Pɛ nu ran 'yohɛ 'bɛ mi bɔm bɛ bi mbɛdi ɛmme mma. Nɛ bi xih yɛ ja'ɪ 'be'a xí t'ørpe. Jannangue'a nu ra Jesús ya him bi zä da yɛpɛ ja yɛ hnini nɛ 'yotho bɛ ma'ueni nguetho ɛmme bi muns yɛ ja'ɪ 'bɛ i cɛpɛ ja ra hnini. Pɛ guehma xən ngu yɛ ja'ɪ mi zɔm bɛ harɛ mi 'yo ngue høn bɛ go harɛ ní nets'i.

2

Bi hoc'a n'da ra ja'ɪ mi ts'a rá ja'ɪ

1 Nu'bɛ mi tho i ts'ɛ 'da yɛ pa bi yɛt mahøn'a bɛ Capernaum ra Jesús. Nu'bɛ mí 'yøh yɛ ja'ɪ ngue 'bɛpɛ ja ra ngu, 2 'bexque xən ngu bi zɔm bɛ yɛ ja'ɪ gue'bɛ go mi yupɛ mbo ra ngu nɛpɛ thi. Nu ra Jesús bɛya, bi xih rá m hman Oja ɛ yɛ ja'ɪ. 3 Nɛ nubɛya, bi zɔm bɛ 'da yɛn 'yohɛ i tu n'da ra hyɛnni ngue mí ts'a rá ja'ɪ. Goho ma 'yohɛ ɛ yɛn dute. 4 Nɛ hingui sä da thopɛ 'bɛh ra Jesús nguetho mi dɛ bɛ yɛ ja'ɪ. Janangue'a bi xø'ts'a n'da xɛqui ra 'bet'e, bi çamp'ɛ a ra hyɛnni con rá 'beza. 5 'Bex bi bəh ra Jesús ngue mi pɔ ɛ ngue i jase rá ts'edi, nɛ bi 'yɛmp'a ra hyɛnni bɛya:

—Nu'ɪ, n'yø, ni ts'oqui ya xəm pun'ni i, bi 'yɛmbi.

6 Nɛ nu'ɛ 'da yɛ xänbate niɟa, mi hupɛ. Nɛ nu'bɛ mí 'yø'a 'be'a i man ra Jesús, 7 bi 'yɛnsɛ mbo yá mbɛi n'da ngu n'da: “Xina, hanja ni man na tengu na. Pɛ hingui numansu Ojɔ na, njo'o n'da ra ja'ɪ da zä di punba yá ts'oqui n'da, hinda hønt'a Ojɔ,” bi 'yɛnsɛ yá mbɛi ɛ. 8 Pɛ nu ra Jesús 'bexque bi bətho 'be'a mbɛn ɛ, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngubɛ guím bɛmhɛ mbo ni mbɛihɛ. 9 Ha guím bɛmhɛ ngue nte ni mba tho a dá xicä na ran 'yohɛ ngue rá ts'oqui ya xəm punbi. Ha guím bɛmhɛ man'da xquí pəhmbɛ ngue i ja ma ts'edi 'bɛ ga xifi da ndants'i, da gax rá fidi din 'yo. 10 Pɛ nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga ut'ahɛ ya i ja man t'ɛdi ua ja ra häi ngue ga punba yá ts'oqui n'da ra ja'ɪ, jannangue'a ga japi din 'yo na ran 'yohɛ ya, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nɛ nubɛya, bi 'yɛmp'a mí ts'a rá ja'ɪ:

11 —Nu'ɪ, dí xi i, ndants'i, çax ni fidi, ni mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

12 Nubɛya, 'bex bi ndants'i, bi gax rá fidi, bi bɔm bɛ i ja ra ngu. Nɛ bi nu ɛ gätho mi 'bɛpɛ. Nɛ bi hyonya thoho ɛ. Jannangue'a bi 'yɛspa Ojɔ ɛ bɛya nɛ bi 'yɛn ɛ:

—Njám'bu xta nuhɛ tengu a bin ja ya, bi 'yɛn ɛ.

Nu ra Leví 'bex bi den'na ra Jesús

¹³ M'bejua buya xɔ bi mba mahɔn'a bu ja ra ndendaɗeɗe a ra Jesús. Ne mi sɔm bu yu ja'i ne mi xänba bu ɛ. ¹⁴ Nu'bu mi thopu 'bu a ra Leví, i hupu ja rá mɛxa gue'a ra hyacahäi a. Nu'a ra Leví rá ts'unt'ɛ ra Alfeo a. Nu ra Jesús buya bi 'yɛmbi:

—Ba tɛngui.

'Bex bi ndants'a ra Leví buya, bi denɛi.

Jesús bin sihmɛhu yu ts'om'bäi

¹⁵ Ne bin sihmɛhu ra Jesús ne yú xädi bu ja rá ngu a ra Leví. 'Daru bin sihmɛhu 'da yu ziyate hyacahäi ne mi'da yu ts'om'bäi. Xän ngu mi 'buru nguetho xän ngu ɛ ya xi 'yɛc'yɛi a. ¹⁶ Ne nu'u 'da ma xänbatehe bu nijä, yu fariseo ɛ, ne nu'bu mi nu ra Jesús ne yú xädi sihmɛhu ɛ yu ziyate hyacahäi ne yu ts'om'bäi ne bi 'yɛmp'ɛ yú xädi ra Jesús:

—Hanja ngubu ɔt' ni Hmuhu. Hingui ho ɔt'a ngue i sihmɛhu yu ziyate hyacahäi ne yu ts'om'bäi, bi 'yɛn ɛ.

¹⁷ Nu'bu mi 'yøh ra Jesús 'be'a bi man ɛ, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ɛ im bɛnɛ xän zaqui hingui honi to'o da mbäts'i, hinda hɔnt'ɛ i pɛɛ in zäman'ɛ i honi to'o da mbäx ɛ. Ne nugä bá ɛcä ga fäx ɛ i pɛdi ja yú ts'oqui, him bá ɛcä ga fäx ɛ im bɛnɛ yu hocjä'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ran t'änni nangu ɛ t' yän sihme

¹⁸ Nu'ɛ yú xädi ra Xuua Nxixyá ne yú xädi yu fariseo mi ɛ t' yän sihme ɛ. Ne bi zɔm bu ɛ 'da bu mi 'bah ra Jesús ngue bi 'yänni ne bi 'yɛmbi:

—Hanja hingui ɛ t' yän sihme ɛ ni xädi ne i ɛ t' yän sihme ɛ yú xädi ra Xuua ne yú xädi yu fariseo, bi 'yɛn ɛ.

¹⁹ Ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ngue ran thäti 'bu mi dät'ɛ, bi 'yɛmbi:

—Pe nu'ɛ i 'buru ja ran thäti hin da du yú mba nguetho 'buru a ran 'yohu din thäti. Hin da 'yɛna ngue hin din sihme ɛ. ²⁰ Pe da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohu ne ja da 'yɛ t' yän sihme buya, bi 'yɛn a ra Jesús. ²¹ Ne nu'a din xä ɛ ma xädigä hin da bɔmanho 'bu ne'a ra nyomhma da den ya, tengu thoho ra naxca 'bøt'e hin da zä di 'bøt'a ra 'ya'bøt'e nguetho da xɛ thoho mahɔn'a. ²² Ne nguetho a ra vino ma'da'yo hin da zä da siru ja ra 'yambot'asɛi nguetho nu'a ra vino ma'da'yo da dän 'bu da siru ne dim fän a ra vino buya, gätho 'da dín ts'ontho buya. Nu'a ra vino ma'da'yo i pa nsit'i bu ja yu mbot'asɛi ma'da'yo, pi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi dadi.

Bi t'ɛmbi i ɔt' ra 'befi ɛ yú xädi ra Jesús a ra pa ran ts'äya

²³ Ne nu'a ra pa ran ts'äya bi mbähä yú xädi ra Jesús, bi thopu ja n'da rá huqhi yu trigo. Nu yú xädi buya i toc yu trigo bu bi thogu. ²⁴ Nu yu fariseo bi nu 'be'a bi 'yøt'ɛ yú xädi ra Jesús ne bi t'ɛmp'a ra Jesús buya:

—Hanja ngubu i ɔt'ɛ ni xädi hu ya ne i ma man t'ɛdi hu hin dam pɛhmbu a ra pa ran ts'äya, bi 'yɛn'ɛ yu fariseo.

²⁵ Pe nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Ha hin guí nu bu ni sɔcuahu ngue ne ra David bi mbesta rán t'ɛdi Ojä 'bu n'dandj 'bu min tumanthuhu bu bin 'yo ne ɛ min 'yohu. ²⁶ Janangu'e'a bi yurpu ja rá ngu Ojä ne bi zihu bu yu 'bøxthuhme. Pe him mi sä xtán zi ɛ ne hɔnt'ɛ yu mbäjä i sä da zi ɛ. Ne nu ra Abiatar, ra hmumbäjä bu a, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁷ Ne xɔ bi 'yɛna:

—Í ts'än'na ra pa ran ts'äya nguetho bi ndep yu ja'i hin ε din unbi, hin í ts'änni ngue da mba nts'upi. ²⁸ Ne nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, drá hmuğä ne i ja man t'edi gam mangä 'be'a da 'yot' yu ja'i ra pa ran ts'äya, bi 'yεn a ra Jesús.

3

Bi hoc'a n'da ran 'yohu him mi sä di juan rá 'ye

¹ Ne nu ra Jesús buya bi yurpu ja ra nija mahon'a. Ne mi 'burpu n'da ran 'yohu him mi sä di juan rá 'ye. ² Ne mi 'burpu 'da di axtho ra Jesús 'bu di hocpa rá 'ye ran 'yohu. Ne nu'bu da nu di hocpi di yap puya nguetho ra pa ran ts'äya a. ³ Pe nu ra Jesús bi 'yεmp'a ran 'yohu:

—Ndants'i, gam 'bähnu made i 'buh yu ja'i, bi 'yεmbi.

⁴ Ne nubuya, bi 'yän'du 'burpu ne bi 'yεmp'a:

—Dami xijü ya 'be'a xun ho da t'ot' 'bu ra pa ran ts'äya. Ha da t'ot'a n'da ran ho uague da t'ot'a n'da ran ts'o. Ha xun ho 'bu da yanba rá te rá mijä'iuui n'da, uague xun ho 'bu da hyacpa rá te rá mijä'iuui n'da.

Pe nu'ü hin'yu 'be'a sä dí dätí. ⁵ Nu ra Jesús bi hyanman'u yu ja'i buya ne bi zot rá mbüi nguetho hin'yu ran hocjä'i ü. Nubuya bi 'yεmp'a mí ü rá 'ye:

—Dami juan ni 'ye.

Ne 'bex bi juan rá 'ye buya, bi gomanho. ⁶ Bi böñ yu fariseo buya ne in cue. Bin yähu mahon'a ü yün sühu ngue mi ten ra Herodes, ne mí hon ü 'berpu dí hyo a ra Jesús.

Xun ngu yu ja'i bim peti bu ja ra dadehe mahon'a

⁷ Nu ra Jesús bi 'uegue bi mbähä yá xädi bu ja ra dadehe ne xun ngu yu ja'i mi 'burpu ra häi Galilea bi denthoho. ⁸ Ne ü yu mengu bu ja ra häi Judea, ne pu ra hnini Jerusalén, ne pu ra häi Idumea, ne pu 'danguadi ra Jordán, ne pu ra xequi Tiro ne Sidón, bi 'yot' 'be'a gätho bi 'yot'a ra Jesús. Janangue a gätho bi zom bu mi 'bu a. ⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'ü yá xädi:

—Damin sähu, gui jomhbu n'da ra t'umbosa nu ja ra dehe, bi 'yεmp'ü.

Ngubü bi xifi nguetho i nu man'da man'da ní zontho yu ja'i ne nu'bu bin du bu yu ja'i da hyuxpu ja ra mbosa ra Jesús buya. ¹⁰ Nguetho ya xí hoqui xun ngu yu hyεnni, janangue a din tonthoho ü yun zäman'u in nde da benba rá pahni ra Jesús ngue mi pa ü, hontho ga thärpa thoho rá pahni 'bex gue da yangui, mi εn'ü. ¹¹ Ne nu'ü min 'yohu ra zithu bin danyahmu bu 'buh ra Jesús ne mbafi, εn ü:

—Nu'i gue'e rá Ts'ant'ü i Ojä, bi 'yεn ü.

¹² Pe nu ra Jesús nts'edi bi hecpa ü nguetho hingui ndepe gue'ü yu zithu dí ba ü yu ja'i gue gue'a rá Ts'ant'ü Ojä a.

Ra Jesús bi huahni 'de'mayoho yá xädi

¹³ M'bejua buya bi guam bu ja ra nyuni a ra Jesús. Nubuya bi zohn'du 'da yá xädi ne nu'ü bi mba bu 'buh ra Jesús ü buya. ¹⁴ Ne nubuya bi huahn'du 'de'mayoho, bi zänni din 'yohu ngue da zä da mbéhi da xih yu ja'i ram hman Ojä. ¹⁵ Ne bi un yá ts'edi di hoc yu hyεnni ne da hyon a thi yu zithu n'yohu 'da yu ja'i. ¹⁶ Bi zänna ra Simón, ne bi zänbi dí huti ra Pedro a. ¹⁷ Ne ra Jacobo ne'a ra Xuua rós 'yohu na ra Jacobo. Gätho yoho yá ts'ant'ü ra Zebedeo ya. Ne bi zänba yün sopathuhu Boanerges, i nde da ma tengu n'da ra ngäni. ¹⁸ Ne'a ra Andrés bi zänni, ne ra Felipe, ne ra Bartolomé, ne ra Mateo, ne ra Tomás, ne man'da ra Jacobo ngue rá ts'ant'ü ra Alfeo, ne ra Tadeo, ne man'da ra Simón,

t'ɛmbi ra cananista. ¹⁹ Nε ra Judas Iscariote gue'a di dā a ra Jesús. Nε nu'bu mí gua'a bi un yú ts'edi u, bá ɛh yú ngu.

Bi t'ɛmbi in 'youi rá ts'edi ra zĩthu a ra Jesús

²⁰ Nε xø bi zøm bu xan ngu yu ja' i mahøn'a xø him mi pongui din sihme ts'u ra Jesús nε yú xādi. ²¹ Nu'bu mí 'yø u yú menī ra Jesús 'be'a gātho i øt'a, ɛmbi in gat'i, nε bá ɛ u bi zøm bu 'bah ra Jesús i nde da zits'i.

²² Nε nu yu xānbate niĵa xp'i 'yε a Jerusalén, sā ɛn u n'youi ra zĩthu ra Jesús, nε ɛn u nangue rá ts'edi yú hmu ra zĩthu gue'a ní zā i høn a thi yu zĩthu ra Jesús, sā bi 'yɛn u yu xānbate niĵa.

²³ Nu'bu mí baĵ ra Jesús 'be'a bi man u, bi zon'du buya nε bi xih yu n t'uti da baĵi hinga gue'a man u. Bi 'yεmp'u:

—Hin da zā a ra zĩthu din susehu yú minzĩthuhu, nε xt'i 'betho rá ts'edi.

²⁴ Tengu n'da ra ts'ut'abi bu ja ra hnini hingui sā da hya rá ts'edi 'bu din susehu u yú ja' i. ²⁵ Nε ngutho n'da ra ngu 'darpu 'buhmbu yú ts'unt'u n'da ran 'yohu da guase u 'bu hinga 'dat'a im bēni. ²⁶ Ngutho u yu zĩthu 'bu xtīn susehu yú hmu, xan guase u 'bu hinga 'dat'a im bēn'u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Nε xø bi xih man'da ran t'uti nangue 'be'a bi 'yørpa ra zĩthu, bi 'yεmbi:

—Njon da zā da yarpu ja rá ngu n'da ran 'yohu i ja rá ts'edi gue'bu hinga m'bet'o da thu't'i. Pε nu'bu ya bi thu't'i, hingui hɛi da thaspi 'be'a gātho i pes' puya, bi 'yɛn a ra Jesús.

²⁸ Pε majuani dí xi ahu høn't'a go ma ts'oqui bi 'yøt' yu ja' i da mba ma punbi 'bu da hyon ra punbi, nε høn't'a go ma ts'ore bi ma. ²⁹ Pε nu'u to'o im man ra ts'ore nangue rá Hogandahi Oĵa nĵam'bu da zā da mba ma punbi u, da nu ran unbi gātho yu pa mazai, bi 'yɛn a ra Jesús.

³⁰ Ngubu bi xih yu xānbate niĵa ra Jesús nguetho bi 'yɛn'u hinga gue'a rá ts'edi rá Hogandahi Oĵa in 'youi ra Jesús, ngue mi høn a thi yu zĩthu.

Ra Jesús i ɛmbi rá mbe nε yán 'yohu u i øt' rá pāhä Oĵa

³¹ Nε nubuya bá ɛse rá mbe ra Jesús nε yán 'yohu. Pε mí 'bātho bu thi nguetho him bi zā bi yat'a mbo. Nε bi xi u 'bāpu mbo:

—Xihmi ts'u ra Jesús ngue dīn zohndāhe ua thi, bi 'yεmp'u.

³² Nε nu'u 'darpu mí huhmbu ra Jesús bi 'yεmp'u buya:

—'Bāpu thi ni mbe nε nin 'yohu, i hon a i 'na.

³³ Nu ra Jesús buya bi dat'u:

—Ga xi ahu te'o a ma mbe nε man 'yohu.

³⁴⁻³⁵ Nε bi hyant'u 'darpu huhmbu buya, nε bi 'yɛna:

—'Bucua ya ma mbe, nε man 'yohu, nguetho høn't'a go te'o da 'yørpa rá pāhä Oĵa, gue'a man 'yohu a, nε gue'a man ju a, nε gue a ma mbe a, bi 'yεmp' bu mi daĵi.

4

Ran t'uti ra mbomhmudā

¹ Nε xø bi xānba yu ja' i mahøn'a bu ja ra ndendādehe a ra Jesús. Nε ɛmme xan ngu yu ja' i bim peitūh bu. Janangue'a bi yarbu ja ra t'ambosa bi dān i ts'u bu ja ra ndenthe. Nu yu ja' i bi gopu ndenthe buya. ² Nu ra Jesús buya xan ngu yu n t'uti bi xih yu ja' i 'bu mí xānbi, nε bi 'yɛna:

³ —'Yøhmbu ts'u ran t'uti ga xi ahu ya. Nu'a n'da ra uāhi bi mba bá pon yu hmudā. ⁴ Nε bi zo 'da bu 'yu. Nubuya bá ɛh yu doja bi jua'a nts'a yu hmudā xí zo bu. ⁵ Nu'u mi'da yu hmudā bi zo bu ja yu ndaxnado nε ts'atho ra häi bu.

Janangue'a 'bex bi bəxa n'dihi. ⁶ Pɛ nu'bu mam bá pəx ra hyadi 'bex bi 'yot'u nguetho hin hapu sä da mba yá 'yu. ⁷ Nu'u mi'da bi zo bu ja yu dapo, bi bəts'e pɛgue bi gom' yu dapo, nɛ nte bi ndə'u. ⁸ Pɛ nu'u mi'da bəya bi zo bu ja ra häi xən ho. Bi bəts'e nɛ bin te, nɛ bi ndəgue. Nu'u 'da 'däte ma'det'a bi ndəgue, nu'u 'da hyate, nu'u 'da n'da ciento bi ndəgue ngue n'da 'bäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁹ Nɛ xə bi 'yɛmp'u yu ja'i:

—Hənt'a go to'o ja yá zagu bi 'yə a dá ma, bi 'yɛmbi.

Hanja i xih yan t'uti yu ja'i a ra Jesús

¹⁰ Nu'bu mi 'bəsɛhu 'dɛ'ma yoho yá xädi ra Jesús nɛ'u mi'da yá 'yɛc'yɛi, bi xifi da xi u 'bɛ'a na mbən a ran t'uti bi ma. ¹¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'u bəya:

—Gue'ahu bi ja ahɛ gui pəhmbu a him mam fədi mam 'bet'o ngue 'bɛpu nɛ manda rá ts'ɛdi Oja. Pɛ nu'u yu ja'i thoho gue'u da sänba yan t'uti, ¹² madague da nu pɛ hin da 'yɔrpa masu 'bɛ'a da nu, nɛ madague da 'yode pɛ hin da bədi 'bɛ'a ní mba a, nɛ hin da bɛni di päh yá mbui ngue da hyon ra punbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán theui a ran t'uti a ra mbomhmudä

¹³ Nɛ xə bi 'yɛmp'u mahən'a:

—Nu'bu hin gui pəhmbu 'bɛ'a na mbən'a ran t'uti dá mangä, ha da zä gui pəhmbu gätho mi'da ga xi ahɛ 'bu. ¹⁴ Nu'a na mbən'a dá mangä, nu'a ra uəhi que'a bá man räm hman Oja hənbu go hapu. ¹⁵ Guehya bi zo bu ja ra 'yu na mbəni bi 'yomanho räm hman Oja ya. Pɛ nu ra zıthu 'bex bi japi bi pumbɛni a ram hma bi sifi. ¹⁶ Ximangutya bi zo bu ja yu ndaxnado na mbəni bi 'yoh ram hma nɛ bin johya. ¹⁷ Pɛgue hinga gätho rá mbui bi bɛni. Janangue'a nu'bu bi nu yan əcpi nɛ yan ənbi nange räm hman Oja him bi hyät'i, 'bex gue bi zu nɛ bi 'uegue. ¹⁸ Nɛ nuya bi zo bu ja ra dapo na mbəni bi 'yomanho ram hma ¹⁹ pɛ ɛmmɛ di ho ra ximhäi nɛ ra mbeti i hät'i, nɛ di ho da 'yot' yá pähä zɛɛ. Tengu'bu bi gomba ram hma, nɛ hin di japi din te yá mbui. ²⁰ Pɛ nuya bi zo bu ja ra häi xən ho, na mbəni bi 'yomanho räm hman Oja, bi hyani, nɛ bin te yá mbui xən ho, nɛ bi xant'a ram hma xən ho, tengutho yu hmudä, gue bi ndə'a 'däte ma'det'a u 'da, nɛ hyate u 'da, nɛ n'da ciento u 'da, bi 'yɛmp'u yá xädi 'bu mi xifi 'bɛ'a na mbən'a ran t'uti bi ma.

Gätho him mam fədi da zəni da fədi

²¹ Nɛ xə bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'a mam hmangä nts'änni gätho yu ja'i da 'yode, tengu n'da ra nyot'i nts'änni di yot'i gätho bu mbo ra ngu, hingan ts'änni da mba ma cət'i bu ja ra 'bihuanza o ra 'bit'ots'i. ²² Nguetho gätho 'bɛ'a him mam fədi da zəni da fədi, nɛ gätho 'bɛ'a him midí nequi da zəni da hnu. ²³ Hənt'a go to'o ja yá zagu bi 'yə a dá ma. ²⁴ Nɛ nu'a di jamansu a i øde da bədi xən ho nɛ Oja di japi man'da xən ngu da zəni da bədi. Pɛ nu'a hin ɛ di jamansu a i øde, pɛ nɛ'a zı ts'u mi pədi dim 'bɛdi, nɛ tengu ni t'ɛni gnán ɛmhbu gue'a dí t'ɛn'nahɛ, nɛ man'da mbongui thoho din 'da ahɛ. ²⁵ Din ja ahɛ tengu ram hma i ɛna: “Nu'a xən ngu i ja man'da xən ngu din t'unni pɛ nu'a ts'utho i ja man'da da thənba a.”

Rán t'uti ra hmudä i te

²⁶⁻²⁷ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'u mahən'a:

—Nuya di manda ua rá ts'ɛdi Oja madague'bu hin di nequi, tengu thoho n'da ra hmudä 'bu bi du a n'da ran 'yohu, madague'bu hingui nu Hague ám bəts'e pɛgue i pədi da bəts'e, nte im bɛntho. ²⁸ Nguetho nu'a ra häi dí tɛɛ yu thuhu a. Nu'bu bi mbədi bi bəts'e, yu paxi thoho, m'bɛjua bəya da ndəh yá

daxi, ne nubuya din thą ɯ. ²⁹ Ne nu ran 'yohɯ bɯya da xoqui nguetho bi zon ra ora da 'be'ts'i, bi 'yɛn a ra Jesús. In jabɯ rá ts'edi Oją ngue di manda ua ne njongui nu Hague na te.

Ran t'uti rá hmudá ra mostaza

³⁰ Ne man'da ran t'uti bi xih yá xádi ra Jesús mahon'a, ne bi 'yɛmp'ɯ:

—'Bɛpɯ dá bɛmhɯ Hague di manda ua rá ts'edi Oją. Ga xi ahɯ n'da ran t'uti nangu'e'a. ³¹⁻³² In ja tengu n'da rá hmudá ra mostaza i pa m'boni, ne ɛmmɛ zicue tho, ɛmmɛ man'da zicue xinda gue mi'da yɯ hmudá, pɛ man'da i te xɯn ngu yá 'yɛ, xinda gue gá mi'da yɯ paxi ne xogue sá da 'yot' yá 'bafi yɯ doja bɯ ja yá xaha. Njabɯ rá ts'edi Oją bɯ ni nequi ngue di manda ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hanja bi xih yɯn t'uti ɯ yɯ jɔ'i

³³ Ne xɯn ngu mi'da yɯn t'uti bi xánba yɯ jɔ'i a ra Jesús 'bɯ mi xánbi tengu ya i hmangua, pɛ hont'ɯ hingui hɛi bɯ dá fadi bi xifi. ³⁴ Ne nte bi xih mi'da yɯm hma, hont'ɯ yɯn t'uti bi xifi. Pɛ nu'bɯ mi 'bɯsɛhɯ yá xádi bi xih pɯya 'be'a na mbon'ɯ yɯn t'uti bi mam bɯ 'bɯh yɯ jɔ'i.

Bi xifi din hɛ ran dąhi ra Jesús

³⁵ Nu'bɯ mín de bɯya nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ yá xádi:

—Nuya ga thohmbɯ nɯ 'danguadi ra dądehe, bi 'yɛmp'ɯ.

³⁶ Ne nubɯya bi xih yɯ jɔ'i da mbeng bɯ yá ngu. Nu yá xádi bɯya bi 'yon a ra mbosa mi huhɯ ra Jesús, bi mbähá bɯya. Ne xɯn ngu mi'da yɯ jɔ'i bi denni ngue bi hyuse yá mbosa ɯ. ³⁷ Ne nu'bɯ ya i 'yo bɯ ja ra dehe ne nts'edi ran dąhi bin ja, ne bi donts' ra dehe ra mbosa ne mi ts'atho xtán yudi. ³⁸ Pɛ nu ra Jesús mi hunh ra huhni, ne mi ɔpɯ ja ra mbosa. Nu yá xádi bi 'yá ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Xánbate i, ha nte guím bɛni ne nde ga tuhɯ, bi 'yɛmp'ɯ.

³⁹ Bi ndants'a ra Jesús bɯya ne bi 'yɛmp'a ran dąhi ne a ra dehe:

—Daman hɛ, bi 'yɛmbi.

'Bex gue bin hɛ ran dąhi ne ra dehe bɯya him mam bi 'yɔni. ⁴⁰ Nubɯya, bi 'yɛmp'ɯ yá xádi:

—Guín suhɯ nguetho ts'atho guí ɛc'yɛigahɯ.

⁴¹ Nu yá xádi bɯya bi zu a ra hmu, ne bi hyonya thoho a bin ja. Bin 'yɛmzɛhɛ n'da ngu n'da ɯ:

—'Be'a di 'yɛt'ui na ran 'yohɯ, ne ya 'bex gue in hɛ a ran dąhi ne ra dehe di hecpi.

5

Ra Jesús bi hyonba thi yɯ zįthu a ra mɛngu bɯ Gadara

¹ Nubɯya nu ra Jesús ne yá xádi bi zom bɯ 'danguadi ra dądehe nubɯ ja ra häi Gadara. ²⁻⁶ Ne mi 'bɛpɯ n'da ran 'yohɯ min 'youi yɯ zįthu. Nu'a mi zɔm bɯ ja ran 'yągui, ne njo'o to'o mi sá da zɔmmi nguetho gá i xɛcthoho yɯ cadena mi pa nthɔt'i. Xɯn ngu yɯ nįdi bi thurpa yá 'yɛ ne yá gua nanguɛ yɯ cadena, pɛ gátho i xɛcthoho. Njon mi sá di hecpi. Gátho ra pa ne ra xui mi mbapɯ ja ra dąpo i guepɯ ja ran 'yągui, ne midi ɯnba zɛhɛ nguetho mi hɛzɛhɛ rá jɔ'i nanguɛ yɯ do. Nu'bɯ mí bɔm bɯ ja ra mbosa a ra Jesús ne yá xádi, 'bex bá ɛ a ran 'yohɯ bin c'athɯ, bí 'yɛpɯ ja ran 'yągui, bin dąnyahmu bɯ 'bäh ra Jesús, bi dąnde, ⁷ ne nts'edi mbafi, bi 'yɛna:

—'Be'a guí nde gui 'yorcahe grá Jesús, rá Ts'ant'u i Ojá mahęts'i. Nuya dí ä a ra mate hin gui ungahe, ⁸ bi 'yęn'u yu zįthu 'bu mi sifi da bøm bu rá mbui ran 'yohu. ⁹ Ne nubaya nu ra Jesús bi 'yän'n'u yu zįthu:

—'Be'a ní thuhu, bi 'yęmbi.

—Ma thuhu “N'dan nets'igähe” ne emme xan ngu gähe, bi 'yęna. ¹⁰⁻¹² Ne nts'edi dí ä a ra mate gue'bu ga pømhbę hin gui pęngahe bu n'danni i ja yu häi, dami 'yorcahe ra mate gui pęngahe nu 'bah yu ts'udi ga cethe nu, bi 'yęn'u. Nguetho hinga yatho mí 'yo u yu ts'udi xan ngu, mi sapaxi bu.

¹³ Nu ra Jesús ya bi un ran t'ędi da yurpu 'bah yu ts'udi. Nu'bu mí yurpu ya 'bex bán tih yu ts'udi bá çarpu ja ra nguani u 'bex bi yurpu ja ra dehe u, ne gä bi du bu u buya. Mbę yo mahuęhi i jua u.

¹⁴ Nu u yan 'yohu midu jamansu yu ts'udi, 'bex bi 'da 'bu min nu 'be'a bi 'yot'u yu ts'udi. Bi mba bá mam bu ja ra hnini nerpu huęhi a bin ja. 'Bex bi mba yu ja'i buya da nuse u 'be'a bi man u yu mbädi yu ts'udi. ¹⁵ Nu'bu mí zøm bu, bi nu i hurpu a ran 'yohu madu unba ra zįthu, ya xı zä ne i he rá zi pahni. Emmę bi mbidi yu ja'i buya. ¹⁶ Nu'bu xı nu yu ts'udi, xø bi xifi xan ho yu ja'i mahøn'a 'be'a xın ja. ¹⁷ Ne nubaya, nu yu męngu bu emme bi 'yäp ra mate ngue 'bex gue da bøn a ra Jesús bu ja yu häi u.

¹⁸ Bi mba da ndex ra mbosa a ra Jesús buya. Ne nu'a ran 'yohu xı unba ra zįthu emme i nde da den'na ra Jesús gue 'darpu din 'yohu. ¹⁹ Pe nu ra Jesús him bi un ran t'ędi ne bi heçpi.

—Ni mba bu ni ngu, ne gui xi u nim 'buihu ran ho bi 'yot'a Ojá ra Hmu ngue bi huęc'a i, bi 'yęmp'a ran 'yohu.

²⁰ Nu'a min 'youi ra zįthu buya, bi mba rá ngu. Bi du'mi bi mam bu gätho ra xęqui Decápolis 'be'a xı 'yörpa ra Jesús. Ne gätho u bi xifi bi hyonya thofo u.

Ra Jesús bi 'yä'a rá t'ixu ra Jairo ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hęmb ra mbeji

²¹ Ne nu'bu ya mi zøn ra Jesús bu ná 'danguadi ra dądehe, emme xan ngu yu ja'i bim peti bu ndenthe mahøn'a guerpu bin säya ra mbosa. ²² Bi zø'a n'da rá ngurbi ra niја i Jairo a, bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús. ²³ Ne emme bi 'yäp ra mate, bi 'yęmbi:

—Yörqui ts'u ra mate ga mbähä ba cax ni 'ye ma t'ixu nguetho emmei, janangue'a da yani ne hin da du, bi 'yęmbi.

²⁴ Nu ra Jesús bi mbe buya, ne xan ngu yu ja'i bi den'ndu, xøgue bin du bu ni mba u. ²⁵ Ne bi çurpu 'yu n'da ra xisu ná 'de'mayon jeya mi hęmb ra mbeji.

²⁶ Emmę xı nu ran unbi nangue xan ngu yu 'yøthebate xı 'yøthe. Xi juadi gätho rá mbeti mi ja, ne xingui ts'u bi dįts'i, xøgue man'da emmei. ²⁷ Pe nuya i hon a ra Jesús nguetho xı 'yø'am man yu ja'i ngue di hoqui hont'a go 'be'a man u. Janangue nu'bu mi zadı 'bex bi yat'i nde bu ní mba u, bi därpa rá xathapahni ra Jesús buya. ²⁸ Nguetho mí ęnse ra xisu, “Høntho ga thärpa rá pahni, ya da yąngui,” mí ęna. ²⁹ Ne nu'bu mí därpa rá pahni ra Jesús 'bex bin hę a rá mbeji mí hęmb buya. 'Bex bi ba a ra xisu ngue ya bi zä xan ho. ³⁰ 'Bex bi bah ra Jesús ngue bi hoc'a n'da ra ja'i rá ts'edi 'bu mí därpa rá pahni. Janangue bi nyę'a ra Jesús, bi hyęt'u yu ja'i min 'yohu ne bi 'yęna:

—To'o bi därca ma pahni, bi 'yęna.

³¹ Nu yu xädi buya bi 'yęmbi:

—Guın nuhma emme du ua yu ja'i, “To'o bi därca ma pahni,” ne guí ęna.

³² Nu ra Jesús i t'ø'mi da manse to'o xí dārpa rá pahni. ³³ Ne nu ra xisu b̄ya, bin su ne di fet'i nguetho p̄a a xí t'ørpe. Ne bi mba b̄ 'bäh ra Jesús bin d̄anyahmu b̄ ja rá hmi ne bi xifi gätho 'be'a xí 'yøt'e. ³⁴ Nu ra Jesús b̄ya bi 'yēmbi:

—Nu'i grá zi xisu, bi zä i nguetho gá 'yēc'yēigui. Ni mba da hyu ni mb̄i, him man di ün'a a gmi hēmbi.

³⁵ Gätho na ȳqi a ra xisu 'bex bi zøp̄u mi'da ȳ ja'i bí 'yēp̄u ja rá ngu a ra Jairo, bi t'ēmp'a ra Jairo:

—Nu'a ni t'ixu ya bi du. Säti thoho man'da gadi pah na ra xänbate.

³⁶ Pē nu ra Jesús 'b̄ mí 'yø a bi man'̄u, bi 'yēmp'a ra Jairo b̄ya:

—O di tu ni mb̄i, hōntho gui 'yēc'yēi ngue majuāni i ja ma ts'edi, bi 'yēmp'a.

³⁷ Guehma bi thoh p̄ya ne njom bi japi da dēnni. Hōnt'a ra Pedro, ne ra Jacobo ne ra Xuua rán 'yoh̄u ra Jacobo, bi xifi da mbäh̄a b̄ rá ngu ra Jairo.

³⁸ Nu'b̄u mi zøm b̄ ja rá ngun a ra Jairo b̄ya, bi nu ngue i zon'̄u ȳ ja'i 'b̄ap̄u, ne ēmm̄e di mbahni na ts'oni. ³⁹ Bi ȳp̄u mbo ra Jesús b̄ya, bi 'yēmp'̄u 'b̄ap̄u:

—Hanja ēmm̄e gadi h̄h̄u na ts'oni. Nuna ra hmute hingui tu p̄egue i āha.

⁴⁰ Nu'b̄u mi 'yøh̄u ȳ ja'i 'be'a bi man a, bi den thoho b̄ya. Nu ra Jesús b̄ya, bi 'yēmp'̄u ȳ ja'i:

—Dami p̄ømh̄u thi, bi 'yēmbi.

Hōnt'a rá ta ne'a rá mbe ra hmute xí du ne ȳ xädi, bi ȳth̄u ra Jesús b̄ 'ben a ra hmute. ⁴¹ Nu'a ra Jesús b̄ya bi benba rá 'yē a ra hmute ne bi 'yēmbi:

—Talita cumi, bi 'yēmbi. I nde da ma: “Nu'i grá hmute dí xi i, dami ndants'i.”

⁴² Nu'a ra hmute b̄ya 'bex bi ndants'i ne bin 'yo. 'De'mayon j̄eya mi p̄e'ts'a. Nu'̄u bi ȳth̄u mbo bi hyonya thoho. ⁴³ Nu'a ra Jesús b̄ya nts'edi bi 'yēmp'̄u:

—Njon gui xihmb̄u 'be'a dá øt'ä, bi 'yēmp'̄u. Ne nub̄ya bi 'yēmp'a ra Jairo:

—Dami 'uñ̄u na ni t'ixu ya, bi 'yēmbi.

6

Ra Jesús bi zøm b̄ rá hninizeh̄e

¹ Bi zøm b̄ ra Jesús b̄ya, bi mba b̄ ja rá hnini zeh̄e Nazaret. Bi mbäh̄a ȳ xädi. ² Ne nu'a ra pa ran ts'äya, bi mbäh̄a ȳ xädi b̄ ja ra nij̄a. Nu ra Jesús b̄ya bi xänba b̄ ȳ ja'i. Nu'b̄u mi 'yøh̄u ȳ ja'i a bi man'a ra Jesús, bi hyonya thoho ne d̄in 'yēmzeh̄e u:

—'Be'a nin xädi im man na. 'Be'a ni ts'edi i ja na, ngue i sä i øt' ȳn t'øt'e mixte na. ³ Ha hinga guehna ra yaxi na, rá ts'ant'̄u ra María. Ne ȳn 'yoh̄u ra Jacobo, ne ra José, ne ra Judas, ne ra Simón, ne u ȳn ju dí 'b̄hmb̄u ua, bi 'yēn u.

Ne bi u't' ȳ mb̄i zeh̄e u. ⁴ Janangue'a nu'a ra Jesús bi 'yēmp'̄u:

—Gätho ȳ p̄ongahȳ Oj̄a i hnumansu, p̄e hōnb̄u ja rá häizeh̄e nep̄u 'b̄h̄u ȳ mēni, nep̄u ja rá nguse hingui hnumansu b̄, bi 'yēn'a.

⁵ Ne hingui ngu ȳn t'øt'e bi 'yøp̄u ngue xt̄a 'yut rá ts'edi. Hōnt'̄u zi yoho ȳn zāman'̄u bi ḡx̄ ra 'yē bi japi bi ȳn'̄u. ⁶ Ne bi hyonya thoho a ra Jesús nguetho him bi 'yēc'yēi u ngue i ja rá ts'edi u ȳ mēnguh̄u. Ne nub̄ya bi mba b̄ ja ȳ t'uhniñi jomb̄u Nazaret, ne bi xänba b̄ u ȳ ja'i.

Bi mbēhn'd̄u 'de'mayoho da mamp'a rām hma

⁷ M'bejua b̄ya bi xi u 'de'mayoho ȳ xädi ngue da mba b̄ ja ȳ hnini. Ne 'da i yoho bi zänni, ne bi un ȳ ts'edi da h̄yōn'a thi ȳ z̄iṭhu in 'yoh̄u u 'da ȳ ja'i.

⁸⁻⁹ Ne bi xi u nte da hyax̄ 'b̄u bi mba u. Hōnt'a n'da ra tøhø da hyqts'i n'da ngu

n'da u. Ne hont'u yu thixfani da 'yut'i. Xing yu ju'doza, xing yu zedi da hyat's'i, xing ra mbeti, ne xin da gax u jojo'ts'i yu pahni.

¹⁰ Ne man'da bi 'yemp'u:

—Hombu go hapu da mba ma sayu ahu 'bu ga somhbu bu ja yu hnini, gam 'buhmbu bu gue'bu go ga nexhu bu. ¹¹ Ne nubu hapu gui somhbu ngue hin da zin ahu ne hin da 'yomanho a gui mamhbu, dami pombhu bu, dami huaju ra hai ja ni xinguahu, ra hmepeya ngue gui sohmbu bu u. Ne majuani di xi ahu, nu'a ra hnini hin da zin ahu, man'da xun ngu ran unbi da nu a 'bu bi zon ra pa ran juanbi, xinda gue'a ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yemp'u yu xadi.

¹² Ne bi bom bu 'de'mayoho buya, bi mba. Hombu go hapu bin 'yo bi xih yu ja'i di pah yun 'yomfeni nangu yu ts'oqui bi 'yot'e. ¹³ Ne bi hyon a thi xun ngu yu zithu min 'yohu 'da yu ja'i ne xun ngu yu zaman'u bi gox ra aceite ne bi japi bi za u.

Ran dote ra Xuua Nxixya

¹⁴ Mi o a ra ts'ut'abi Herodes ngue mi man yu ja'i 'be'a mi ot'a ra Jesus bu mi 'yo, ne bi 'yemb buya:

—Masque gue'a ra Xuua Nxixya a bi dambeni, janangu'e a i ot yu t'ot'e ngue i uh ra ts'edi, bi 'yena.

¹⁵ Pe nu'u 'da yu ja'i, mi ena:

—Ra Elias a ra Jesus.

Ne nu'u 'da i ena:

—Ra pongahya tengu mi 'buh maya'bu.

¹⁶ Pe nu ra Herodes 'dat'a im ma, bi 'yena:

—Gue'a ra Xuua Nxixya a ngue da manda da ts'epa ra 'yuga, masque bi dambeni, bi 'yena a ra Herodes.

¹⁷⁻¹⁸ Nguetho guesu ra Herodes bi mbenh'du ba bent ra Xuua, bi du'ti ne bi got'a fadi. Nguetho in cue ra Herodes 'bu mi t'embi hingui ho a bi 'yot'e ngue xi zin a ra 'bepo. Ne nu'bu mi zin'a ra xisu, mi 'buhmi a ra Felipe. Ne nu'a ra Felipe, ran 'yohu zehu a ra Herodes. Ne nu ra xisu i Herodias a. Ne gue'a ra Xuua Nxixya bin yau ra Herodes, bi xifi hingui ho a bi 'yot'e. Him bi 'yomanho ra Herodes buya, janangu bi manda di cot'a fadi ra Xuua Nxixya.

¹⁹ Ne a ra Herodias bin cue ne emme honi 'bepu di hyo a ra Xuua. Pe him 'bex bi za bi hyo. ²⁰ Nguetho nu ra Herodes mi padu ra hocja'i a ra Xuua, ne bi xi u yu mbangoxthi njon da japi da yurpu ngue di unba ra Xuua. Ne nu ra Herodes, ja'bu di manda ba ts'inba ra Xuua ngue i nde da 'yo i ts'u ram hman ra Xuua. Ne bi 'yomanho tho madague'bu hinga gatho i padu 'be'a nam bon'a i man ra Xuua.

²¹ Nu'bu mi zon ra pa ra ngopa ra Herodes, nu ra Herodias buya bi dini 'bepu di hyo ra Xuua buya. Bi 'yot'a n'da ra dansihme ra Herodes ba si yam fats'ihu, ne yu hmudofai ne'u yu ngurpi bu ja ra hai Galilea. ²² Nu'bu min sihme u bi yurpu ra t'ixu ra Herodias, bin nese a ra hmute. Nu ra Herodes ne u ga mi huhmbu bu emme bi numanhop ran hnei ra hmute.

—Nuya gui 'yaqui 'be'a gui nde gui 'yaqui, nug'a ga 'da i, bi 'yembi.

²³ Ne xo bi 'yembi:

—'Yec'yei Oja majuani ga 'da i 'be'a gui 'yaqui madage a gui 'yac made gatho 'be'a di pe'ts'a, bi 'yembi.

²⁴ Nu'a ra hmute buya bi boni ne bi 'yan'na ra mbe ngue ra Herodias, bi 'yembi:

—'Be'a sa ga api, mbe.

Nu'a rá mbe baya bi 'yɛmbi:

—'Yáp'a rá yá ra Xuua Nxixyá.

²⁵ Bi mbenga n'dihi ra hmute baya bi 'yɛmp'a ra Herodes:

—Dí nde 'bexque guehya gui 'dac'a rá yá ra Xuua Nxixyá, gui cärca ra mbohi, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nu ra Herodes baya bi du rá mbúi 'bú mi 'yø a bi man a ra hmute, pɛ hinguí sá 'be'a da mam baya nguetho hupú ja ran sihme ú xí 'yøde 'be'a bim ma ngue ya xí ma majuáni di unni 'be'a da t'ápi. ²⁷ Janangue a guehma bi mbɛnhna n'da ra dofúi bá hanba rá yá ra Xuua. ²⁸ Nu'a ra dofúi baya bi mba bá scpa rá yá ra Xuua nubú ja ra fádi ne bá cät'a n'da ra mbohi, bi unna ra hmute baya. Nu ra hmute baya, bi unna rá mbe a rá yá ra Xuua. Ne gue'a bin ja 'bú mi du ra Xuua Nxixyá.

²⁹ Nu'bú mi 'yøh yá xádi ra Xuua ngue bi ts'ɛcpa rá yá, bá ɛ ú, bi duspa rá ngøc'yɛi ne bi mba bi 'yáru ja ran 'yágui baya.

Bi un ran ts'ihme cat'a mahuáhi a ra Jesús

³⁰ Nu'bú jam bá penc ú yá xádi a ra Jesús, bi xifi 'be'a gátho xí 'yørupú bin 'yo, ne bi ma 'be'a gátho bi mam bú 'búh yú já'i 'bú mi xih rá m hman Ojá ú. ³¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ú:

—Ga mbähá ts'ú nú n'danni ngue dan säyahú ts'ú nú, xøhma guí yáhmbú, bi 'yɛmp'ú.

Nguetho xún ngu yú já'i i sòm bú, ní mba ne ní 'yɛhe, ne xíngui ts'ú im bongui din sihme ú. ³² Janangue a bi hyu ra mbosa ú im bɛni da zòm bú ma'ueni ú guerpú da zä dim 'búsc ú. ³³ Pɛ xún ngu mi'da yú já'i bi hyant'a ra mbosa bú ní mba ne bi bádi i hu bú ra Jesús. Ne bá nɛxpú ja yá hnini ú, ne ɛmmɛ bin tí ú ne 'yogua thofo ne m'bet'o bi zòm bú da zø'n'a ra mbosa. ³⁴ Nu'bú mi gáru ra mbosa ra Jesús ne yá xádi, bi nu xún ngu yú já'i ya xí zòm bú, ne bi huɛc'ú ngue in ja tengu yú de'yo njo'o di jamansu. Ne 'bex bi d'ú mi bi xih yú já'i rá m hman ra Jesús mahøn'a asta gue'bú go mín de. ³⁵⁻³⁶ Nu'bú mín de baya bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—ɛmmɛ bin de ya, ne hinga nan sihme yú já'i, dami pɛrupú ja yú t'uhnini ya da dán yú hme bú nguetho ma'ueni ua ne hin'yú 'be'a da zí, bi 'yɛn'ú yá xádi.

³⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛna:

—Gue'ahú gui 'uímhbú yú já'i, bi 'yɛmbi.

Ne bi 'yɛn'ú yá xádi:

—Pɛ ha guí ɛnje gua támbe yociento ra hme ngue ga unhde yú já'i da zí, bi 'yɛn'ú. ³⁸ Nu ra Jesús baya bi 'yɛmp'ú:

—Bá nuhú bú hangú yú hme ja bú.

Nu'bú mí bádi, bi 'yɛmbi:

—Cät'a mhme ne yoho yú huá ja ua, bi 'yɛn ú.

³⁹ Ne bi xih puya:

—Dami xihmbú yú já'i din säya nú i ja yú 'bot'ei.

⁴⁰ Ne 'darpú bi hyu ú n'da ciento, ne 'darpú bi hyu ú mi yote ma 'det'a, ne njabú bi 'yøt'e gátho ú mi'da. ⁴¹ Nu'bú mi gún'ú cät'a yú hme ne ú yoho yú huá ra Jesús, bi ndøs mahɛts'i, bi 'yáp rán jápi Ojá ne bi xɛn'ú yú hme. Ne ú yú huá baya. Nubúya bi un'dú yá xádi di darpa yú já'i. ⁴² Gátho bin sihme ú 'bupú ne bin niyá xún ho ú. ⁴³ Ne nu'bú mi jua'a bi pɛt'ú bi bongui, 'de'mayo 'bøts'e bi yudi. ⁴⁴ Ne nu'ú bin sihme cät'a mahuáhi ma 'yohú ú.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e bú ja ra dædehe

45-46 Nu ra Jesús buya bi xih yá xádi m'bet'o da mba u da zòm bu ra hnini Betsaida, ne bi yat'a n'dihi bu ja ra mbosa u buya. Nu ra Jesús him 'bex gue bi mba ne nu'bu min 'yehmbu gátho ya ja'i, bi ndexpu ja ra nyuni bin yaui Oja bu. 47 Nu'bu min xui, ya i 'yo bu ra mbosa bu made ra dehe. Nu ra Jesús mi 'butho bu bán ts'ogui. 48 Ne nu'bu mí hyant'u 'be'a øt'u yá xádi, bi nu ngue xan he'i bu ni 'yon yá mbosa nguetho di costa'a ran dahi a ra mbosa. Ne nu'bu maguembu da hyax puja bá eh ra Jesús bu ní mba yá xádi, ba 'yo maxøts'e ra dehe. Ne nu'bu mi zadi ena da mi'ts'a ra mbosa. 49-50 Nu'u yá xádi 'bu mi nu bi beñ u: "N'da ra du i mba bu," en'u. Ne emme bi mba u nguetho bin su. Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Guecã o te guim bemhb. Damin johyah, bi 'yemp'u.

51 Ne bi ndexpu ja ra mbosa buya. 'Bex bin he ran dahi, ne emme bi hyonya thoho yá xádi 'bu mi nu 'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús, ne bin he n'dihi ran dahi. 52 Bi hyonya thoho nguetho him bi beñi 'be'a bi nu 'bu mi 'uñ'i cat'a mahuahi yan 'yohu bu ndenthe, nguetho hingana pađi xan ho u.

Ra Jesús bi hoc'u yan zãman'u bu ja ra xequi Genesaret

53 Ne bi zòm bu 'danguadi ra dadehe buya, nubu ra häi Genesaret, bi zopu yá mbosa. 54 Nu'bu mi gapu ja ra mbosa, gátho ya ja'i bi bađi gue gue'a ra Jesús. 55 Ne nu ya ja'i buya 'bex bi mba bá si ya hyenni, bi zixpu da thoh ra Jesús. Mi oxpu ja yá 'beza 'da, hønbu go haru ní nets'i. Ne nu'bu mi thopu ra Jesús bu ja yá häi u, 56 hønbu go haru bi thogui, o gue ya t'uhnini o gue ya dahni, o gueru ma'ueni ya hnini, ya xí 'bom bu yan zãman'u. Ne gátho bu bi thogui bi si a ra Jesús: "Mada hont'a ni pahni ga thát'i i," bi t'embu. Ne hont'a go to'o bi dãrpa rá nyãpahni 'bex bi zã buya.

7

Ra Jesús bi ma nda'a dí ts'onba rá mbai n'da ra ja'i

1 Ne bi nexpu Jerusalén 'da ya fariseo ne ya xãnbate nija, bi zòm bu mi 'buh ra Jesús. 2 Ne bi nu u 'da yá xádi ra Jesús i sihme ne hin nin xu'ye tengu rán sa'ye bi zãnzehe yán t'etizehe u. Ne bi 'yembu øt ra ts'oqui u. 3 Nguetho nu'u ya fariseo ne gátho mi'da ma mijudiohe emme i tenda'u yan t'edi ya dác'yei. Ne nu'bu hin nin xu'ye tengu man yán t'edi, ya hin din sihme 'bu. 4 Ne nguetho 'bu xpá mbenga tai, him 'bex gue i sihme, 'be din xu'ye xan ho tengu yán t'edizehe i ten'du. Ne man'da xan ngu yan sat'i i ten'du, tengu yán t'edi ya dác'yei. Yán sat'i ngue ya tasa, ne ya xaro, ne ya t'egui, ne yám 'be't'e ya t'ots'i. 5 Janangue nu ya fariseo ne ya xãnbate nija bi 'yãna ra Jesús:

—Hanja u ni xádi hingui ten yán t'edi ya dác'yei ne i sihme ne hin nin xu'ye, bi 'yemp'u.

6 Bi dãh ra Jesús, bi 'yemp'u:

—Nu'ahu yoho nin 'yomfenih, bi 'yemp'u. Ne majuani bi man ra Isaías nangueeh bu mim pøngahya, bi 'yena: Nuya ya ja'i nangue yá nde i escagui, pe maxøts'e thoho, hinga gátho mbo yá mbai im bengui.

7 Sati thoho i escagui nguetho hont'u

yán t'edi zeh i xãba u mi'da,

i en Oja, bi 'yena a ra Isaías, bi 'yena a ra Jesús. 8 Gue'a gá 'yøth a nguetho gá hiehmbu yán t'edi Oja ne gá tenhdu yán nt'edi zeh ya ja'i nangue yán sat'i ya xaro, ne ya tasa ne xan ngu mi'da guí øthu, bi 'yemp'u.

9 Nε man'da bi xi ɱ, bi 'yεmp'ɱ:

—Nε hɔnt'a ram fε'ts'i guí ɔthɱ nangue yán t'εdi Oja, tengu 'bɱ nte di muui, nguetho hɔnt'ɱ nin t'εdi zεhεhɱ guí nde gui tɛnhɱ. ¹⁰ Gue'a gní festahɱ rán t'εdi Oja bi xi a ra Moisés a guí ɔthɱ, nguetho nu a ra Moisés bi 'yεna: “Gui numansu ni tahɱ nε ni mbehɱ” Nε man'da ram hma bi ma: “Nu'a to'o da zan rá ta o gue rá mbe, jatho da tho a.” ¹¹⁻¹² Pε nu'ahɱ 'dan'yo thoho gui mamhbɱ ngue gue εmhɱ hing ra ts'oqui 'bɱ bi yɔrba Oja a mi ja ngue xtá mbäx a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohɱ. Nε hin gá xihmbɱ ngue him bi numansu yá ta 'bɱ ngubɱ bi 'yɔt'e. ¹³ Gue'a gní combahɱ rám hman Oja a, nangue ni t'εc'yεi zεhεhɱ guí xānbahɱ mi'da yɱ jɱ'i. Nε xɱn ngu mi'da guí ɔthɱ, bi 'yεmp'ɱ yɱ fariseo a ra Jesús.

14 Nε nubɱya bi zohni gátho yɱ jɱ'i bi 'yεmp'ɱ:

—Dami 'yɔhmbɱ, gátho ahɱ, nε dami pɔhmbɱ na ga xi ahɱ ya. ¹⁵ Hin'yɱ 'be'a da yɔrɱ mbo rá mbɱi n'da, gue di ts'onba bɱ, pεgue nu'a ní bɔm bɱ ja rá mbɱi n'da gue a dí ts'onba rá jɱ'i n'da a. ¹⁶ Hɔnt'a go to'o ja yá zagu bi 'yɔ a dímgā, bi 'yεmp'ɱ yɱ jɱ'i a ra Jesús.

17 Nε bi 'uepɱ 'bɱh yɱ jɱ'i a ra Jesús, bi mbähä yá xädi bɱ ja ra ngu. Nε nubɱya bi 'yän'dɱ yá xädi:

—'Be'a gue na mbɔn'a ran t'uti gá ma.

18 Nε bi 'yεmp'ɱ yá xädi bɱya:

—Ha nε ahɱ hin guí pɔhmbɱ a dá mangä. Ha hin guí pɔhmbɱ hin'yɱ 'be'a da yɔrɱ mbo rá mbɱi n'da, gue hinga gue'a dí ts'onba bɱ a. ¹⁹ Nguetho nu'a 'be'a gátho i si n'da, hin din zɔm bɱ rá mbɱi n'da, pε da mba bɱ rá foho n'da nε da thotho a, bi 'yεn a ra Jesús.

Ngubɱ bi man ra Jesús i ndepe da fɔdi ngue xɱn ho 'be'a gátho i ja u ngue da zi n'da. ²⁰ Nε mi εn'a ra Jesús:

—Nu'a ní bɔm bɱ rá mbɱi n'da ra jɱ'i, gue a dí ts'on'a n'da a. ²¹ Nguetho nubɱ ja yá mbɱi yɱ jɱ'i ní bɔm bɱ gátho yɱ ts'on'yomfɛni, nε 'bɱ i 'yomt'ɛni thoho n'da, nε 'bɱ di 'yomt'ɛniba n'da ra xisu nε i 'bɱh rá xisu, nε 'bɱ i hɔcpa rá te rá mijɱ'iui.

²² Nε 'bɱ ɔt' ram fε, nε 'bɱ ɔt' ran ts'iyate, nε 'bɱ nzɔi ɔt ran ts'o, nε 'bɱ i häte, nε 'bɱ ra 'yɔsä o gue ran ts'eya, o gue yɱn c'ɔte, o gue yɱn 'yεts'i, o gue 'bɱ i ɔt'e tengu 'bɱ hin'yɱ rán 'yomfɛni n'da. ²³ Gue'ɱ gátho ní bɔm bɱ yá mbɱi yɱ jɱ'i nε gue'ɱ ní ts'onba yá mbɱi yɱ jɱ'i ɱ, bi 'yεmp'ɱ yá xädi ra Jesús.

N'da ra xisu ngue hing yɱ judío bi 'yεc'yεi ra Jesús

²⁴ Nu'bɱ mi jua a bin yɔhɱ yá xädi a ra Jesús, bi mbähä bɱ ra xεqui yɱ hnini Tiro nε Sidón. Nε nu'bɱ mi dɱni hapɱ din säya bi nde ngue njon da bɔdi, pε njɔm'bɱ bi zä bin 'yɔgui. ²⁵⁻²⁶ Nguetho 'bex bi zɔm bɱ n'da ra xisu mi 'bɱ a n'da rá t'ixu min 'youi ra zɱtho. Bi zɔm bɱ ngue ya xí 'yɔde nangue rá ts'edi ra Jesús. Nu ra xisu, hin ma mijudiohe a, ra mengu bɱ ra xεqui Sirofenicia. Bin dɔnyahmu bɱ ja rá gua ra Jesús nε nts'edi bi 'yɔp ra mate ngue da hyɔnba thi a ra zɱtho in 'youi a rá t'ixu. ²⁷ Nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Hin nin säui ga ɔt'a a guím ma nguetho him ma menguhɱ. Tenguthoho bɱ ja n'da ra ngu hin rán sähɱ rá mbɱdi da t'ɱn ɱ yɱ t'ɱ'yo, yá mbɱdi ɱ go yɱ t'ɱhni, bi 'yεmbi.

²⁸ Bi dɔ a ra xisu bɱya:

—Majuɔni guím ma, gra Hmu, pε nε'ɱ yɱ t'ɱ'yo i sip yá xeni yɱ ts'ɱnt'ɱ i hεpɱ 'bimεxa.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ɱ:

—Xɛn ho ngue ngubɛ gá bɛni, janangue nu ra zɪthu min 'youi ni t'ixu ya bi bɔni. Ni mba ya.

³⁰ Nu 'bɛ mi zɔm bɛ rá ngu bi nu a rá t'ixu 'bɛm bɛ ja rá oi, ya xí 'ue a ra zɪthu bɛya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ i gogu nɛ i 'bare

³¹ Nɛ bi bɔm bɛ ra häi Tiro a ra Jesús bi thotho bɛ ra hnini Sidón, nɛpɛ yɛ hnini ra häi Decápolis, nɛ bi zɔm bɛ ja ra dɛdehe Galilea mahɔn'a. ³² Bá ts'inba n'da ra gogu nɛ i 'bare, bi t'áp ra mate ra Jesús da dospa rá yá a. ³³ Nu'a ra Jesús bi zixa ra gogu bɛ ma'ueni ts'ɛ nguepɛ njongui 'bɛh yɛ ja'i, nɛ bi dɪmba rá saha bɛ ja yá zagu, nɛ nu rá jɪni bi gospa rá jani. ³⁴ Nɛ nubɛya, bi ndɔts' mahɛts'i a ra Jesús nɛ bin gá'ts'i nɛ bi 'yɛna:

—Efata, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu'a i nde da ma: “Dami xoqui.”

³⁵ Nɛ 'bɛx bi xoh yá zagu, nɛ bi xoh rá nde nɛ bin yá xɛn ho bɛya. ³⁶ Nu ra Jesús bɛya nts'edi bi xifi njon da xifi 'bɛ'a bi 'yɔrpe. Pɛ nu 'bɛ mi sifi hin da ma pɛ man'da bi ma. ³⁷ Nɛ gátho ɛ bi xifi ɛmmɛ bi hyonya thoho ɛ, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Xɔgue xɛn ho tho gátho i ɔt'a ra Jesús. Di jap yɛ gogu da 'yɔhnaɛyá nɛ di japi din yá yɛ gore, bi 'yɛn ɛ.

8

Ra Jesús bi un ran ts'ihmɛ ɛ goho mahuɔhi

¹ Nu'ɛ yɛ pa ɛ, xɛn ngu yɛ ja'i bim peti mahɔn'a bɛ ma'ueni mi 'bɛh ra Jesús, nɛ nte mi ja bɛ 'bɛ'a da zi, nguetho ma'ueni bɛ. Janangue a bi zohn'dɛ yá xádi ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

² —Nhuɛcate tho yɛ ja'i nguetho ná hyupa dí 'bɛhmbɛ ua ya, nɛ hin'yɛ da zi. ³ Nɛ nu 'bɛ ga pɛnpɛ yá ngu yɛ ja'i ngue ban sihmɛ bɛ masque da güent ra thuhu bɛ 'yu nguetho nu'ɛ da yabɛ bá nɛts'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴ Bi dá ɛ yá xádi bɛya:

—Ma'ueni ua, hapɛ da zä da thɪn a da zi ya 'bɛcua.

⁵ Nu ra Jesús bi 'yän'dɛ:

—Hangu yɛ hmɛ guí cɛhɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

—Yotomhmɛ, bi 'yɛn ɛ.

⁶ Nu ra Jesús bɛya bi xifi da hyupɛ häi yɛ ja'i. Nɛ bi hyɛn ɛ yotomhmɛ bi 'yáp ra jamadi Ojɔ nɛ bi xɛm bɛya, bi un'dɛ yá xádi di darpa ɛ yɛ ja'i i hupɛ. ⁷ Nɛ yɛ t'uhua mi cɛ ɛ, bi japi nɛ bi un'dɛ yá xádi bɛya bi darpa yɛ ja'i hupɛ. ⁸ Gátho bin sihmɛ ɛ nɛ bin niyá xɛn ho. Nɛ nu 'bɛ mi mba ma peti ɛ bi bongui, bin ja yoto 'bɔts'e. ⁹ Nɛ nu'ɛ bin sihmɛ mi jua'i goho mahuɔhi. Nɛ nubɛya, bi xih yɛ ja'i da mba yá ngu. ¹⁰ Nɛ bi yɛrpɛ ja ra mbosa ra Jesús bɛya nɛ yá xádi, bi zɔm bɛ ra häi Dalmanuta.

Yɛ fariseo i áp ra hmɛpya a ra Jesús

¹¹ 'Bɛx bi zɔm bɛ yɛ fariseo bɛya bi zä ra Jesús 'bɛ majuaɪni Ojɔ bi un rá ts'edi nɛ bi 'yáp yɛ hmɛpya mahɛts'i. ¹² Pɛ nu ra Jesús bin gá'ts'i, bi du rá mbai nguetho guexta'a hingui ɛc'yɛi gue ja rá ts'edi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngue guexta'a guí äjɛ yɛ hmɛpya. Majuaɪni dí xi ahɛ hin te ma hmɛpya ga ut'ahɛ ya.

¹³ Nɛ bi zopɛ ɛ bɛya, bi mba bi yɛrpɛ ja ra mbosa mahɔn'a ɛ, bi mba bɛ 'danguadi.

Yá xádi ra Jesús bi xifi di jamansu nangue yán xádi yɛ fariseo

14 Pɛ nu yá xádi ra Jesús bi pumbɛni him bi hyax ra hmɛ. Nɛ hɔnt'a zi n'dam hmɛ mi o bɔ ja ra mbosa. 15 N'da ran t'uti bi xih yá xádi ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi: —Dami jamansuhɔ nanguɛ rá íxi yɔ fariseo nɛ rá íxi ra Herodes, bi 'yɛmp'a.

16 Pɛ yá xádi bɔya sä bin 'yɛmzɛhɛ n'da ngu n'da ɔ:

—Masque i xijɔ nguetho him bá hɔhɔ ra hmɛ.

17 Pɛ nu ra Jesús 'bɛx bi badi ngue him mi pa ɔ ngue gue'a yán t'ɔt'e yɔ fariseo nɛ ɔ mi tɛn ra Herodes bi xifi, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Ha gue'a gnín 'yánhɔa, ngue nte bá hɔhɔ ra hmɛ. Hin gadin 'yomfɛnihɔ, xɔm mɛ tho ni mbaihɔ. 18 Ja ni dáhɔ nɛ hin guím bɛmhɔ 'bɛ'a gá nuhɔ, ja ni zaguhɔ nɛ hin guím bɛmhɔ a gá 'yɔhmbɔ. 19 Nɛ nu'bu má xɛngá cut'a yɔ hmɛ dá japi bin xandi janague bin niya xɔn ho cut'a mahuahi dá 'uĩngá, ha'mi 'bɔts'e yɔ xɛqui gá pɛthɔ thá.

Nɛ bi 'yɛn ɔ:

—'Dɛ'mayo 'bɔts'e.

20 Nɛ nu'bu má xɛngá yoto yɔ hmɛ dá japi bin xandi jananguɛ a bin niya xɔn ho goho mahuahi dá 'uĩngá, ha'mi 'bɔts'e gá pɛthɔ yɔ xɛqui thá.

Nɛ bi 'yɛn ɔ:

—Yoto 'bɔts'e.

21 —Ha guexta'a hin guí pɔhmbɔ a díɔ mangá, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä bu ra hnini Betsaida

22 Nu'bu mi zɔm bu ra hnini Betsaida ra Jesús nɛ yá xádi, 'bɛx bá ts'inba n'da ra xädä, nɛ bi t'äp ra mate da dädi. 23 Nu ra Jesús bɔya bi bɛnba rá 'yɛ ra xädä nɛ bi zix bu ma'ueni ts'a ra hnini. Bi zorpa yá dá nɛ bi därpa yá xidä, nɛ nubɔya bi 'yán 'bu in nu ts'a ran nɛqui. 24 Nɛ nu'bu min hanni ra xädä bi 'yɛna:

—Dín nugá yɔ ja'i ya, ɛna yɔ za, pɛ i 'yo, bi 'yɛna.

25 Nɛ bi därpa yá dá mahɔn'a nɛ bi japi bi nu xɔn ho ran nɛqui bɔya. 26 Nɛ nu ra Jesús bɔya bi mbɛnpɔ rá ngu bi 'yɛmbi:

—Hín gui mba bu hnini nɛ njo'o to gui xifi nanguɛ a dá ɔt'e'e, bi 'yɛmp'a mí xädä.

Ra Pedro bi ma gue gue'a rá Thahni Oja a ra Jesús

27 Nɛ nu'bu mi bɔm bu ra hnini Betsaida a ra Jesús nɛ yá xádi, bi mbähä bu ja yɔ hnini ra xɛqui Cesarea Filipino. Nu'bu mi mba bu 'yu bi 'yán'ndu yá xádi nɛ bi 'yɛmp'a:

—'Bɛ'a i man yɔ ja'i nanguɛä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nɛ nu'bu bi ðati:

—ɛn ɔ 'da yɔ ja'i gue'e grá Xuua Nxixya. Nɛ nu'bu mi'da i ɛn ɔ gue'e grá Elías. Nɛ mi'da i ɛn ɔ, gue'e 'da ɔ yɔ pɔngahya mi 'buh maya'bu, bi 'yɛn ɔ yá xádi.

29 Nu ra Jesús bi 'yánzɛhɛ yá xádi mahɔn'a:

—Xi ahɔ, 'bɛ'a guí mamhɔ nanguɛä.

'Bɛx bi ða a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gue'e grá Cristo, rá Thahni i Oja, bi 'yɛn'a. 30 Nɛ nu'a ra Jesús bi hɛcua yá xádi ngue hin da ma to'o a.

Bi man ra Jesús nanguɛ rán dqtezhɛ

31 Nu ra Jesús bi ða'mi bi xi ɔ yá xádi 'bɛ'a da t'ɔrpe ngue gue'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a, nɛ bi xi'ɔ ngue hin da numanho ma ngɛrbihe yɔ ðaq'yɛi, nɛ yɔ ngurba mbäjä nɛ yɔ xänbate nijä, nɛ bi xi ɔ jatho da nu xɔn ngu ran unbi nɛ da tho, nɛ da ðambɛni 'bu ná hyupa. 32 Nɛ bi xifi xɔn ho 'bɛ'a da t'ɔrpe, hin'yɔ 'bɛ'a bi gɔn'du. Pɛ nu ra Pedro bi zixmanhɛ nɛ bi hɛcipi, bi 'yɛmbi:

—Njon gui japi da bent'i i, damin yañi, bi 'yɛmbi. ³³ Nu ra Jesús bi hyand bɛ mi 'bäh mi'da yá xädi 'bɛ mi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Dami 'uegue nangu e ma hmigä grá zĩthu Satanás. Nu'i hingui sä guim bɛni tengu im bɛn Oja, hont'a guim bɛn a guim nu ua ja ra ximhäi, bi 'yɛmbi.

³⁴ Nu'a ra Jesús bɛya bi zohn'du ya ja'i nɛ yá xädi nɛ bi 'yɛmp'u:

Hont'a go to'o i nde da dengui, hin da zän zɛhɛ 'bɛ'a da 'yot'e nɛ da hyät yan ɛnbi madague da tho, nɛ da bɛni tengu dım bɛngä. ³⁵ Nguetho nu'u to'o i su da du nanguecä, pɛ gätho ya pa da nu ran ɛnbi mazai ɛ, pɛ nu'u hingui su da du nanguecä nɛ nangu e mam hmangä, gätho ya pa mazai dim 'bɛ ɛ. ³⁶ Hin'yɛ 'bɛ'a xɛn ho da nu ɛ ya ja'i 'bɛ xti pɛti gätho 'bɛ'a i ja ua ja ra ximhäi, nɛ hont'a ran ɛnbi mazai da nu ɛ. ³⁷ Hin'yɛ 'bɛ'a sä da 'yot'a n'da ra ja'i ngue da 'yɛna di pɛsɛ rá te, bi 'yɛn a ra Jesús.

³⁸ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nɛ nu'a to'o i pɛ'ts' rá sä nanguecä nɛ nangu e mam hmangä bɛ 'bɛ ɛ hingui ɛc'yei Oja, nɛcä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xın ga ɛmbi ma t'uhni 'bɛ rán zɛgui ra pa a, 'bɛ bá pengä mahon'a. Nɛ din jagä rá ts'edi ma Ta bɛ mahɛts'i nɛ gätho yám 'bɛhni ban 'yohe 'bɛ bá ɛcä mahon'a, bi 'yɛn a ra Jesús.

9

Ra Jesús bim pä a n'da ora bɛ ja ra nyuni

¹ Nɛ man'da bi xi ɛ, bi 'yɛmbi:

—Majuani dí xi ahɛ, 'bɛ i 'da ahɛ ngue hin gni tuhɛ 'bɛ bi dɛ'mi di manda ua rá ts'edi Oja.

² Nu'bɛ mi tho'a n'dato pa xım man ra Jesús na, bi zixa ra Pedro nɛ'a ra Jacobo nɛ ra Xuua bɛ ma'ueni bɛ bí ja n'da ra t'ohɔ xɛn hɛts'i. Nu'bɛ mí zɔm bɛ, bi nu yá xädi bim pä'a ra Jesús. ³ Nɛ rá pahni bim pädi bi fɛxni, nɛ ɛmme bi t'axqui xinda gue'u gätho mi'da t'ɛmbi xɛn t'axi. ⁴ Nɛ bi nɛqui bɛ ra Elías n'youi ra Moisés, bin yañɛ ra Jesús, mi 'bɛh maya'bɛ ɛ. ⁵ Nu ra Pedro bɛya bi xih ra Jesús:

—Ma xänbate i, xɛn ho ngue gätho dí 'bɛhmbɛ ua ya, bi 'yɛna. Ga hohmbe hyu ya t'ungu. N'da'e nɛ n'da Moisés, nɛ n'da Elías, bi 'yɛna.

⁶ Ngubɛ bi ma nguetho him mi pađi 'bɛ'a bi ma nguetho ɛmme bi mbidi. ⁷ Nɛ nubɛya, bá ɛh ya güi bi gomp'ɛ mi 'bä ɛ nɛ bi 'yɔ a n'da ra nde ɛ ngue bin ya bɛ ja ya güi, bi 'yɛna:

—Guehna ma Ts'ant'ɛ ɛmme dadı huɛqui, dami 'yɔmanhohɛ 'bɛ'a da man na, bi 'yɛn a ra nde bin ya.

⁸ Nɛ nu'bɛ min hannı ɛ yá xädi ra Jesús, njon mam bi nu, hont'a ra Jesús bi nu i 'bäpɛ.

⁹ Nɛ nu'bɛ mi gäpɛ ja ra t'ohɔ, bi 'yɛmp'ɛ yá xädi ngue njo'o to da xifi 'bɛ'a xi nu bɛ, jague'bɛ bi dambɛnise a ra Jesús gue nu'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a. ¹⁰ Janangu e a bi bɛntho a ram hma bi sifi nɛ him bi ma. Nɛ bin 'yänzɛhɛ nɛ bin 'yɛmp'ɛ:

—Bɛ'a ní mba a ram hma bi ma ra Jesús ngue da dambɛni.

¹¹ Nɛ bi 'yän'na ra Jesús ɛ bɛya:

—'Bɛ'a ní mba a i man ya xänbate ni ja ngue jatho duam 'bet'o ra Elías nɛ m'bɛjua ra Cristo, bi 'yɛmbi.

¹² Mı dı a ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuani im man ɛ, bam 'bet'o ra Elías di hoqui gätho 'bɛ'a ja ua. Nɛ ha guim bɛmhɛbɛ 'bɛ'a man rá mhan Oja ngue din ja bɛya, ngue da zoh man'da

din ja'i ua ja ra ximhäi, da nu xən ngu ran ənbi ne da t'ɛmbi nte di muui. ¹³ Pɛ dí xi ahə ngue bi zɔcua a gue bi thocpa rá 'bɛfi ra Elías, ne bi 'yɔrpe gátho mí ndesɛ yə ja'i da 'yɔrpe, tengu nt'o't'i nangue a, bi 'yɛna.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'əhni min 'youi ra zɪthu

¹⁴ Nɛ nu'bu mi zɔpə 'bəh mi'da yá xádi bi nu n'da munts'i yə ja'i ngue madi thɛ'ts'ə. Nɛ nu'ə 'da yə xānbate ni ja ngue madin junthə yá xádizɛhɛ ra Jesús.

¹⁵ Gátho yə ja'i mi 'bəpə bi hyonya thoho 'bə min nu ba ɛpə ra Jesús nɛ bin 'yɛmp'ə: “Bɛ'a din ja ya.” Nɛ 'bex bin tihi bi mba bí zɛngua. ¹⁶ Nɛ nu ra Jesús bi 'yän'də nɛ bi 'yɛmp'ə:

—'Bɛ'a gue gnin junthə, bi 'yɛmp'ə.

¹⁷ 'Bex bi dɔ a n'da ran 'yohə mín 'yohə yə ja'i:

—Xānbate i, nugä bá sigä ua n'da ma ts'ənt'ə ngue in 'youi ra zɪthu di japi i gore. ¹⁸ Nɛ hɔnbə go hapə i sits'i, nɛ i huɔ'ts'i, nɛ i pɔn yə fəgui rá nde bəya. Nɛ di cuxt' yá ts'i nɛ di bɔcabi. Nɛ dá xi ə ni xádi bəya gue da hyɔnba thi ra zɪthu pɛ him bi zä, bi 'yɛn'a.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'ehə guexta a hin guí ɛc'yɛihə 'bɛ'a dí xi ahə. Ha'mi pa ngue ga tɔp'a thoho ahə ngue gui 'yɛc'yɛigahə. Nu'a ni ts'ənt'ə ba singa ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ Bá ts'i bəya. Nu'a ra zɪthu 'bə mi nu ra Jesús 'bex bi dɛxa häi ra ts'ənt'ə min 'youi. Nɛ nu'bu mi zo bə häi din dən bəya, nɛ i pɔn yə fəgui rá nde. ²¹ Nu ra Jesús bi 'yän'na rá ta ra ts'ənt'ə:

—Man jam'bə bi mbədi.

Bi dɔ a rá ta ra ts'ənt'ə bəya:

—Bi mbə 'bə min t'əhni. ²² Nɛ xən ngu yə njidi di japi i apə ja ra sibi nɛpə po ra dehe 'bə i 'yo bə, i nde dí du a. Nu'bu da zä, dami zɛc'be gui huɛga'be, bi 'yɛmbi.

²³ Nu ra Jesús bi dɔdi:

—Həhə, nu'bu guí ɛc'yɛi gue i ja ma ts'ɛdi. Gátho din ja a da nde n'da ra ja'i 'bə i ɛc'yɛi i ja rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛmbi.

²⁴ Nu'a rá ta ra t'əhni 'bex bi dɔti nts'ɛdi:

—Majuəni dí ɛc'yɛi pɛ dami jaqui man'da ga ɛc'yɛi xən ho, bi 'yɛna.

²⁵ Nɛ min nu ra Jesús, man'da ni zɔtho yə ja'i, janangue a 'bex bi hyɔn a thi ra zɪthu min 'youi ra ts'ənt'ə, bi 'yɛmbi:

—Grá gore zɪthu nɛ grá gogu, dami pɔm bə nɛ him man gui cərpə rá mbəi na ra ts'ənt'ə, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nɛ nu'a ra zɪthu bi mbafi nɛ nts'ɛdi bi huɔspa rá ja'i ra t'əhni, nɛ bi bɔm bəya. Nu'a ra t'əhni bi gohi tengu 'bə xi du. Nɛ xən ngu ə ɛna: “Bi du.” ²⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi bənba rá 'yɛ, nɛ bi xots'i, nɛ bim 'bäh ra t'əhni bəya.

²⁸ Nɛ bi mbähä yá xádi ra Jesús bə ja ra ngu bəya. Nu'bu mi zɔm bə bi 'yän bə ma'ueni ts'ə:

—Hanja him bi zä dá hɔmhbe thi ra zɪthu min 'youi ra t'əhni, bi 'yɛn'ə yá xádi.

²⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ə:

—Nuna ra zɪthu tengu na, hin da zä gui hyɔmhbə thi 'bə hinga m'bet'o gui 'yɛ't' nin sihmehə nɛ ɛmmɛ gan yəhə Oja, bi 'yɛmp'ə yá xádi ra Jesús.

Ra Jesús im ma mahən'a rán dɔte

³⁰ Nu'bu mi bɔm bə ra Jesús nɛ yá xádi, bi mbähä bə Galilea, nɛ nu ra Jesús njom bi ndepe da bədi ngue i 'yo bə. ³¹ Nguetho mí xānba yá xádi nɛ mí ɛmbi:

—Nugä nque dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä b_u ja yá 'yε y_un 'yoh_u nε da thogä. Nε nu'b_u dá tu, ga thāmbēnigä 'b_u na hyupa. ³² Pε nu yá xädi him bi bādi 'be'a nam bōn'a bi ma nε mí su da 'yānni.

Nu'a i nde dim 'bet'o din 'yεhe thoho a

³³ Nε bi zōm b_u Capernaum b_uya. Nε nu'b_u mi zōm b_u ja yá ngu, nu ra Jesús bi 'yān 'd_u yá xädi:

—'Be'a gnín junth_u b_u 'yu.

³⁴ Nε him bi dā_u nguetho xin junt p_u 'yu, xin 'yānni nangu'e'a to'o dim 'bet'o.

³⁵ Nu'b_u min säya ra Jesús,

—Bá thāmh_u ua, bi 'yεmp'_u 'de'mayoho yá xädi. Nε nub_uya bi 'yεmp'_u:

—To'o nde di ngərbi da 'yōt'e nque dim 'bejua thoho nε din 'yεhe nangu'e gātho_u mi'da, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁶ Nε nub_uya bi japi dim 'bä inde n'da ra t'uhni, nε bi dospa rá xixi nε bi 'yεmp'_u:

³⁷ —Nu'a te'o i simanho n'da ra t'uhni nangu'e ma thuhugä, nεcä i simanhogui. Nε nu'a to'o i simanhogui, hinga hōngdä i simanhogä a pε nε'a Ojā bá pengä ua i simanho a, bi 'yεn a ra Jesús.

Nu'a i tēn rá ts'edi ra Jesús rām fāts'iu i a

³⁸ Nu ra Xuua bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Xānbate i, xtán nuhe n'da ran 'yoh_u i ndōn'na ni thuhu 'b_u i hōn a thi y_u zīth in 'youi 'da y_u ja'i, nε dá hecpahe, nguetho hin dín 'yoh_u.

³⁹ Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'_u:

—Nde'b_u hin xqui hecpah_u nguetho hin di c'āman'ugä to'o ot' y_un t'ot'e mixte nangu'e ma ts'etigä. ⁴⁰ Nε nu'_u to'o i 'b_ui nque him man sūih_u, gue'_u mam fāts'ih_u u. ⁴¹ Hōnt'a go te'o di 'da ah_u ts'_u ra dehe nque i pādi gui tēngah_u, majuañi dí xi ah_u i ja 'be'a di un Ojā a nangu'e ran ho bi 'yōt'ah_u, bi 'yεn a ra Jesús.

Nu'a da 'yōt' ran ts'o x_un ngu ran unbi da nu a

⁴² Nε xō bi 'yεn'a ra Jesús:

—Hōnt'a te'o di 'bepi da 'yōt' ran ts'o n'da ra t'uhni i εc'yεigui, x_un ūtho ran ts'εmbi da nu a. Man'da x_un u xinda gue'b_u da thurpi rá 'yuga b_u ja ra do nque ra j_uni x_un hy_u, nε da t'ēn b_u mbonthe ja ra deja. ⁴³ Nu'b_u ni 'yεh_u di ja ah_u gui 'yōth_u ran ts'o, x_un ho 'b_u gui 'yōth_u tengu 'b_u gui hyεj_u. Madague gan do'yεh_u pεgue gui tīmhb_u ra te mazāi, xinda gue'b_u di ja yoho ni 'yεh_u nε gui nuh_u ran unbi mazāi guerp_u ja ra sibi njām'b_u i huēt'i. ⁴⁴ X_un ūtho guin nuh_u b_u 'b_u, tengu tho 'b_u i sa a ni ngōh_u y_u zu'uε, nε njām'b_u din hε a dí zapi gātho y_u pa, nε tengu 'b_u n'da ra sibi njām'b_u da huēt'i.

⁴⁵ O nu'b_u ni guah_u di ja ah_u gui 'yōth_u ran ts'o, x_un ho 'b_u gui 'yōth_u tengu 'b_u gui hyεj_u. Madague gan doguah_u pεgue gui tīmhb_u ra te mazāi xinda gue'b_u di ja yoho ni guah_u nε gui nuh_u ran unbi mazāi. ⁴⁶ X_un u tho guin nuh_u b_u 'b_u, tengu tho n'da ra du nque 'b_uh yá zu'uε sap yá ngō nε njām'b_u din hε a ni zapi gātho y_u pa, nε tengu 'b_u n'da ra sibi njām'b_u da huēt'i.

⁴⁷ O nu'b_u ni dāh_u di ja ah_u gui 'yōth_u ran ts'o, x_un ho 'b_u gui 'yōth_u tengu 'b_u gui hyāhmb_u. Madague gan 'dadā thohoh_u, pεgue gui cūth_u b_u di manda rá ts'edi Ojā, xinda gue'b_u di ja yoho ni dāh_u nε gui nuh_u ran unbi mazāi. ⁴⁸ X_un u tho guin nuh_u b_u 'b_u, tengu tho n'da ra du nque 'b_uh yá zu'uε sap yá ngō nε njām'b_u din hε a ni zapi gātho y_u pa, nε tengu 'b_u n'da ra sibi njām'b_u da huēt'i.

49 Gätho ah_u din ja ah_u y_{an} unbi 'dahma gui p_omanhoh_u, tengu tho _u y_u 'b_ots'e din t'un Oj_a i pa ma japi ra _u ngue da b_omanho. 50 Nu ra _u x_{an} ho. P_e nu'bu_u bi 'be'h rá ts'edi ya hin'y_u 'be'a sá dín hoqui. Ne ngutho ah_u o guidi jaf_u gui 'behmb_u ran ho i ja ah_u. P_e guim 'b_umanhoh_u ni mija'ih_u.

10

Ra Jesús bi ma njon da hyeh rá xisu

1 Nu'bu_u mam bá ep_u Capernaum ra Jesús bi z_om b_u ra x_equi Judea, ne bin 'yo b_u rá ny_{an}i ra hái Judea nep_u 'danguadi ra d_athe Jordán. Bi mb_uh y_u j_a'i bim peti mah_on'a b_u mi 'b_ah ra Jesús, ne bi x_{an}bi mah_on'a tengu nz_ai mi _ot'e.

2 Ne nu'bu_u mi z_om b_u y_u fariseo, bi 'y_{an} 'b_u da z_a da hyeh rá xisu n'da ran'yoh_u, nguetho i nde da d_{in}bi 'be'a dí y_ap'a ra Jesús. 3 Nu'bu_u mi d_a a ra Jesús:

—'Be'a mam b_u ja rán t'edi ra Moisés nangué ran hye'gui.

4 Bi d_a'u y_u fariseo b_uya:

—Nu ra Moisés bi ma ngue nu'bu_u n'da ran 'yoh_u in nde da hyeh rá xisu, da t'orpa ra s_ocu_a ngue ran xuni.

5 Nu'bu_u mi d_a a ra Jesús bi 'y_emp'u:

—Nangué'a x_um me ni mb_uih_u janangué a gue a ran t'edi bi man ra Moisés

a. 6 P_e nu'bu_u rá mb_udi ra ximhái, Oj_a bi z_ana n'da ran 'yoh_u ne rá xisu.

7 Janangué a nu'bu_u n'da ran 'yoh_u da zin a n'da ra xisu him man i 'yo rá güenda rá ta o gue rá mbe, 8 p_egue dim 'b_uhmi rá xisu ne din ja tengu 'b_u n'dan j_a'itho.

Nu mam 'bet'o mí yonj_a'i, p_e nu'bu_u bi zini din ja tengu 'b_u n'dan j_a'itho. 9 Ne nu'bu_u di penba Oj_a _u, njon da z_a di xunba _u, bi 'y_en a ra Jesús.

10 M'bejua bi z_om b_u ja n'da ra ngu ne bi 'y_{an}'d_u y_u x_ádi:

—'Be'a nam b_on a g_am ma, bi 'y_en _u.

11 Nu ra Jesús bi 'y_emp'u:

—Gätho te'o da hyeh rá xisu ne da zim man'da, nu'a _ot' ra 'yom't'eni a. 12 Ne ngutho n'da ra xisu 'b_u da hyeh rá nd_o ne da zim man'da ran 'yoh_u ne'a _ot' ra 'yom't'eni a, bi 'y_en a ra Jesús.

Nu ra Jesús i numanho y_u t'uhni

13 Nu'bu_u 'da y_u j_a'i bi zix y_u t'uhni b_u 'b_uh ra Jesús, i ndepe da dospa y_u y_a. P_e nu y_u x_ádi bi h_ecpa _u ngue hin da zix y_u t'uhni b_u 'b_uh ra Jesús. 14 Nu'bu_u mi nu ra Jesús 'be'a bi 'y_ot' y_u x_ádi bin cue b_uya, ne bi 'y_ena:

—Dami jaf_u y_u t'uhni ba thocua, 'yo gui corpah_u b_u, nguetho h_ont'_u to'o da gohi tengu n'da ra t'uhni ngué din unse di manda rá ts'edi Oj_a, da y_arp_u di manda rá ts'edi Oj_a _u. 15 Maju_ani dí xi ah_u, nu'bu_u hin gui cohmb_u tengu n'da ra t'uhni hin da z_a gui c_uth_u b_u di manda rá ts'edi Oj_a 'b_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

16 Ne nub_uya i thex'_u y_u t'uhni ne bi dospa y_u y_a ne bi 'y_ap' r_am f_ats'i Oj_a nangué _u.

Ra m_emb_eti ts'unt'_u bi si a ra te maz_ai

17 Nu'bu_u mi b_on'a ra Jesús b_u mí 'b_ui, 'bex bá _e a n'dihi n'da ra ts'unt'_u. Bi z_arp_u 'y_u, bin d_anyahmu b_u ja rá gua ra Jesús ne bi 'y_embi:

—Hoga x_{an}bate i, 'be'a ga _ot'á ngue dín jag_a ra te maz_ai, bi 'y_en a.

18 —Ha guím b_eni 'be'a guím ma ngue guí _engui x_{an} hogui. Nguetho h_ont'_a Oj_a x_{an} ho. 19 Ha guí p_a _u y_{an} t'edi Oj_a ngue i _ena: "O guí 'yom't'eni, o guí h_acpa rá te ni mija'iu, o guím p_e, o guí man y_u f_ehni, hin gan siyate, ne gui numansu ni ta ne ni mbe, ne gue'a man y_{an} t'edi a," bi 'y_en a ra Jesús.

20 Ne bi d_a a ra ts'unt'_u b_uya:

—Xänbate i, gätho yän t'ëdi dá øt'ä gue'bu go man t'uhnigä.

²¹ Nu ra Jesús emme bi huεc 'bu min hyεtui ne bi 'yεmbi:

—I ja a man'da di 'bedi gui 'yøt'e. Ni mba, bá pá 'be'a gätho i ja i, ne gui darpa yu hyoya ni mbeti buya. Ne din ja a 'be'a m'be'ts'i bu mahεts'i gue di muui. Ne nubuya ba εhe gui tengui, ne gui hyät' yän unbi madague gui tu, bi 'yεmbi.

²² Pe nu ra ts'unt'u bi du rá mbui 'bu mi 'yø a bi man a ra Jesús nguetho emme ra membeti a. Janangue a bi 'uetho.

²³ Nu ra Jesús bi hyant'u gätho mi 'bäru ne bi xih yá xädi buya:

—Emme xän he i n'da ra membeti da yäru di manda rá ts'edi Ojä, bi 'yεna.

²⁴ Ne nu yá xädi bi hyonya thoho a bi man ra Jesús. Pe nu ra Jesús xø bi 'yεmp'u yá xädi mahøn'a:

—Ma zu t'uhní ahu, xän he i da yäru di manda rá ts'edi Ojä n'da 'bu i hu rá mbui nangue ra mbeti. ²⁵ Man'da hingui he i ra camello da yäru ja rá zagu ra 'yofani, xinda gue n'da ra membeti da yäru di manda rá ts'edi Ojä, bi 'yεmp'u.

²⁶ Ne xø man'da bi hyonya tho u yá xädi ne bin 'yεmzehe u:

—To'o maha da zä da dñ a ra te mazai 'bu, bi 'yεn u.

²⁷ Nu ra Jesús bin hyεthu yá xädi ne bi 'yεmp'u:

—Hingui sä da dñse ra te mazai n'da ra ja'i pe nu Ojä gätho da zä da 'yøt'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Nu ra Pedro buya bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Nugähe, gätho 'be'a mi jaje xtá sohmbe ne dá ten'nahe.

²⁹⁻³⁰ —Majuani, εn a ra Jesús, ne dí xi ahu ya, hønt'a go to'o bi zoh rá ngu, o gue yá cu, o gue rá ta, o gue rá mbe, o gue rá xisu, o gue yá t'uhní, o gue yá häi, ngue da dengui, pe emme man'da xän ngu din ja ngue yu ngu, o gue yän 'yohu, o gue yän ju, o gue yá mbe, o gue yá t'uhní, o gue yá häi, xinda gue u gätho mi ja mam 'bet'o, pe ne u yän unbi da nu, ne da nu ran ho gätho yu pa mazai 'bu rán zεgui ra pa. ³¹ Ne xän ngu u mi 'bet'o dim 'bejua ne nu u mi 'bejua dim 'bet'o u, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a rán dqte

³² Nu'bu mi mba bu 'yu Jerusalén ra Jesús, xän ngu yu ja'i bi denni. Nu ra Jesús mi 'bet'o, min 'yohu yá xädi, ne mí 'bejua yu ja'i. Ne min su u yá xädi, midí hyonya thoho u ngue nde da mba bu Jerusalén ra Jesús. Ne nu ra Jesús bi zix bu ma'ueni ts'u yá xädi nde da xifi 'be'a da t'ørpe. ³³ Ne bi 'yεmp'u:

—Nuya ná mbähä bu Jerusalén. Ne nugä ngue dán ja'igä u ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu 'buh yu ngurpa mbäjä ne u yu xänbate nijä, ne da 'yørcä ran juanbi u ngue ga tu, ne di dägä bu 'bu u him ma mijudíohu. ³⁴ Ne da mba nthengui ne da mba m'be'migui, ne da mba nts'ots'igä, ne da thogui. Pe nu'bu ná hyupa ga thämbεnigä, bi 'yεmp'u yá xädi.

Äh ra mate ra Jacobo ne ra Xuua

³⁵ Nu ra Jacobo ne ra Xuua, yá ts'unt'u ra Zebedeo, man'da bi hyäm bu mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yεmbi:

—N'da ra mate dí nde ga ä'a'be.

³⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—'Be'a gui nde ga øt'auí.

³⁷ Ne bi 'yεmp'u buya:

—Dí nde'be 'darpu ga huhmbu ngue 'da xtá hutho'be bu ja ni mεxa 'bu gán ts'ut'abi, bi 'yεmbi.

³⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Nu'aui, hin guí p̄hmi 'bɛ'a nam b̄on'a guí ähmi. Ha da zä ne'aui gui säui ran unbi ga sägä. Ha da zä ne aui gui hyät'ui ra dumb̄ai ga hä't'ä.

³⁹ —Da zä, bi 'yɛn u.

Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Majuani, nu ran unbi ga sägä gui säui a, nɛ nu a ra dumb̄ai ga hä't'ä nɛ aui gui hyät'ui a. ⁴⁰ Pɛ hinga gue'a man t'ɛdigä gam mangä to'o dan hyuhmbe b̄u ja ma mɛxa. Pɛgue gue'a Ojã di un ran t'ɛdi to'o xan zänni, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁴¹ Nu'b̄u mi 'yø u yá mixädiu 'bɛ'a bi man ra Jacobo nɛ ra Xuua, bi mb̄adi bin cuɛ u. ⁴² Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ gätho 'dɛ'mayoho yá xädi b̄aya:

—Nu'ɛ i ja yá ts'edi ua ja ra häi ɛmmɛ x̄n hɛi i øra u to'o di manda u, nɛ ɛmmɛ din 'yɛx'ɛ. ⁴³ Pɛ nu'ah̄u hinga ngub̄u gui 'yøth̄u. Pɛ hont'a go to'o da nde din ja rán t'ɛdi x̄n ho, pɛgue jatho din 'yɛhɛ ngue gätho mi'da. ⁴⁴ Nɛ nu'b̄u 'b̄u a n'da ah̄u ngue i nde dim 'bɛ't'o, pɛgue din 'yɛhɛ thoho ngue gätho mi'da. ⁴⁵ Tengu thohogä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, him bá ɛcä ngue dam hmugä, pɛ bá ɛcä ngue dan 'yɛhɛ thohogä, nɛ ga dä ma te gan yãba yá te yu ja'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a ra xädä i Bartimeo a

⁴⁶ Nɛ mi thop̄u ja ra hnini Jericó ra Jesús nɛ yá xädi, n'yoh̄u x̄n ngu yu ja'i. Nɛ mi hup̄u nden'yu n'da ra xädä rá thuhu ra Bartimeo, rá ts'ant'ɛ ra Timeo. Mí äh ra mbɛti a. ⁴⁷ Nɛ nu'b̄u mi 'yøde ngue gue'a ra Jesús ra m̄engu Nazaret ní mba b̄u, bi mba't'i, bi 'yɛmbi:

—Hague Jesús, ráam bom'beto i ra David, dami huɛgui, bi 'yɛna.

⁴⁸ Pɛ nu yu ja'i bi hɛcipi, bi xifi din hɛ. Pɛ nu'a ra xädä man'da nts'edi mbafi:

—Rám bom'beto i ra David, dín ja a nin huɛcate nanguecä, bi 'yɛna.

⁴⁹ Nu ra Jesús bim 'bäh p̄aya, bi zohna ra xädä. Nu yu ja'i mí 'bɛjua bi xi a ra xädä:

—Dami ndants'i, gan johya, nguetho in zon'na i ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ.

⁵⁰ Bi tonts'a rá coto ra xädä b̄aya, bi ndants'i nɛ bi mba b̄u mi 'bäh ra Jesús.

⁵¹ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—'Bɛ'a guí nde ga øt'a i.

Nɛ nu ra xädä bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, dí nde gui xoga ma dä.

⁵² Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Ni mba, bi zä i nguetho gá 'yɛc'yɛigui, bi 'yɛna.

Nɛ 'bex bin zø yá dä nɛ 'bex bi dɛn b̄u ni mba ra Jesús.

11

Bi hyux ra buru a ra Jesús nɛ bi t'ɛspi

¹ Nɛ mi ts'ũtho da zøm b̄u Jerusalén ra Jesús nɛ u mín 'yoh̄u. Bin 'yo b̄u hämbu ra hnini Betfagé nɛ ra hnini Betania, hɛrp̄u ja ra nyuni Olivos. Nɛ nub̄aya bi mbɛhn'd̄u yoho yá xädi ra Jesús.

² —Ni mbɛ n̄u njon n̄u bí ja ra hnini nɛ nu'b̄u gá sømmi, gui t̄immi b̄u n'da ra buru nthät'i ngue njo'o to xí hyux'a n'dandj, nɛ gua xoc p̄aya nɛ gua siui ua.

³ Nɛ nu'b̄u da t'ɛn'aui: “Hanja ngub̄u guí øt'ui,” b̄u da t'ɛn aui, gui 'yɛnui: “Nu'a ra Hmu i honi nɛ xø ba si'bɛ ua mahøn'a,” gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Nɛ bi mba b̄aya, nɛ bi d̄im b̄u a ra buru, nthät'i b̄u ja ra goxthi ngueru i thoh ra 'yu. Nɛ bi xoc'ɛ b̄aya.

⁵ Nu'ɛ mi 'b̄ur̄u bi 'yɛn'ɛ:

—'Be'a guí øt'ui bu, hanja guí xocui ra buru.

⁶ Nu'u yu xädi bi dät'u ne bi xifi tengu xi xih ra Jesús.

—Dami sixui 'bu, bi t'emp'u yu xädi buya.

⁷ Bá ts'inba a ra buru a ra Jesús buya ne bi mbøh yá coto u bá si ra buru, ngue bi gäspi ne bi hyuxa ra Jesús buya. ⁸ Ne'u yu ja'i bi mbøh yám 'bexøts'e pahni bi ximba bu 'yu, ne nu'u mi'da yu ja'i bi xec yu paxi ne bi mbøcpa bu ja ra yu.

⁹ Nu'u mi 'bet'o bu ní mba a ra Jesús, ne u mi 'bejua, gätho í mba u bi 'yēn'u:

—Majari a bá penhd Oja, bi 'yēn u. ¹⁰ Din ts'ut'abi a tengu tho ma mbombøtahe ra David. Mixte rá ts'edi Oja, bi 'yēm bu ní mba u.

¹¹ Bi yathu bu Jerusalén ra Jesús buya. Ne bi yarpu ja ra danija, ne bi nu 'be'a gätho i t'ørpu ne bi bøm buya nguetho ya bin de. Bi mba bu ra hnini Betania ne u 'de'mayoho yá xädi bi mbähä.

Ra Jesús him bi numanho ra za him mi zuh yá ndät'ä

¹² Nu'bu mi hyax buya bi bøm bu Betania ra Jesús, bi mbeng bu Jerusalén. Ne bin tumanthuhu bu 'yu a. ¹³ Ne mi hant'a n'da ra za ja yá paxi, bi mba da nu 'bu i zøpu yá ndät'o. Pe nu'bu mi zøm bu, nte bi dīm bu, hønt'u yá xi nguetho hinga gue'u yu pa i zuh yá ndät'o, ne säti tho ja yá xi. ¹⁴ Nu ra Jesús buya bi 'yēmp'a ra za:

—Njam'bu to da zi mahøn'a u ni ndät'o, bi 'yēmbi.

Ne bi 'yøh yá xädi a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi hyøn a thi u yu mbä ne u yu däi bu ja ra danija

¹⁵ Ne bi thøpu Jerusalén ra Jesús ne yá xädi. Ne bi yarpu ja ra danija mahøn'a. Ne bi hyøn a thi gätho yu mbä ne yu däi mi 'bøpu. Ne bi ndønba yá mexa yam pämbeti ne yän thuts'i yu mbät'azu. ¹⁶ Ne njon di japi da thøpu nijä 'bu i tu yá 'beni. ¹⁷ Ne bi 'yēmp'u yu ja'i buya:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja rá søcuä Oja ngue bi 'yēna: “I thø a ma ngu ngueru da dandegui gätho yu ja'i 'bøcua ja ra ximhäi,” i ēn Oja, bi 'yēn a ra Jesús. Pe nu'ahu, xcá 'yørpahu tengu 'bu rá hyädo ngueru nin yän u yu bē, bi 'yēmp'u buya.

¹⁸ Bi 'yø u yu xänbate nijä ne yu ngarpa mbäjä 'be'a xí man'a ra Jesús, ne i honi Hague dán zä da hyo, nguetho bin su 'bu mi nu gätho yu ja'i madi hyonya thoho nangue a 'be'a bi xänba ra Jesús. ¹⁹ Nu'bu mín de bi bøm bu a ra Jesús bu ja ra dahnihni Jerusalén ne yá xädi. Bi mbähä bu ra hnini Betania mahøn'a.

Bi 'yot'a ra za

²⁰ Nu'bu mi hyax buya bi thoh mahøn'a bu 'bä a ra za ngue mi ēna xtán zip yán dät'o ra Jesús. Nu'bu mi nu'u, ya xí 'yot'i gätho yá 'yu. ²¹ Nu ra Pedro buya bi bēn a xí man ra Jesús ne bi 'yēmbi:

—Xänbate i, ne nunu ra za gá 'yēmbi him man'dandj da ts'ip yán dät'o ne ya xø 'yot' ya, bi 'yēn a ra Pedro.

²² Ne nu'bu mi dāh ra Jesús, bi 'yēmp'u:

—Dami 'yēc'yēihu ngue gätho da zä da 'yøt' Oja a xän hēi. ²³ Janangue'a nu'bu ya gá xihmbu n'da ra t'øhø da 'uegue din hyøzehe bu ja ra dejä, din ja a gá mamhbü 'bu hingui yoho guim bēmhbü, ne guí pahmbü majuqni gätho sä da 'yøt' Oja a xän hēi. ²⁴ Janangue'a dí xi ahü ngue nu'bu ja a guí äfu Oja, dami 'yēc'yēihu ngue di 'da ahü a guí äfu ne din ja a buya. ²⁵ Ne nu'bu guí yāhu Oja him man guim bēmhbü a bi 'yøt'ahü ni mijä'ihu, gam punbahu u ne'a Oja di

pun'nah_u b_uya. ²⁶ Nguetho nu'b_u hin gadim punbah_u ni mij_u'ih_u xinga gue'a ni Tah_u bí 'b_up_u mah_uts'i di pun'nah_u, bi 'y_uemp'_u y_u xädi ra Jesús.

Ran t'änni nangue rán t'ëdi ra Jesús

²⁷ Bi z_um b_u Jerusälén ra Jesús ne y_u xädi, ne x_u bi z_um b_u ja ra danija. Ne nu y_u ngarpa mbäjä bi z_um b_u mi 'bäh ra Jesús, n'yoh_u y_u xänbate nija ne y_u d_uç'y_uei. ²⁸ Nu'ü bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi 'da a ran t'ëdi gui 'y_ut'a guí øt'e.

²⁹⁻³⁰ Ne nu ra Jesús 'b_u mi d_udi bi 'y_uena:

—Necä ga än'nah_u to'o bi un rán t'ëdi ra Xuua Nxixy_u, hague Ojä uague y_u jä'ithoho. Ne nu'b_u gá xij_u, necä ga xi ah_u to'o bi 'dacä man t'ëdi b_uya. ³¹ Nu'ü bi 'y_umzehe u b_uya:

—Xi'b_u ga xihmb_u ngue gue'a Ojä bi un rán t'ëdi, ne da 'y_uen_u: “Hanja hin gá 'y_uç'y_uei_u th_u,” da 'y_uen_u b_uya. ³² Ne nu'b_u ga xmh_u y_u jä'i thoho bi un ran t'ëdi ra Xuua, p_e hingui sä ga xihmb_u teng_u a, bi 'y_uen u, nguetho gätho y_u jä'i mi x_upa ra Xuua ne bi 'y_uç'y_uei ngue rá p_ungahy_u Ojä a. ³³ Ne nu'b_u mi d_u u y_u xänbate nija ne u gätho min 'yoh_u,

—Hin dí p_uhmbe, bi 'y_uen_u tho.

Nu ra Jesús bi 'y_uemp'_u:

—Xinga guecä ga xi ah_u to'o bi 'dacä man t'ëdi, bi 'y_uen'a.

12

Rán t'uti y_un ts'omb_ufi

¹ Nu ra Jesús 'bex bi d_u'mi bi xi a n'da ran t'uti ne bi 'y_uemp'_u:

—Nu n'da ran 'yoh_u bi 'y_ut'a n'da ra nu_undät'o, ne bi f_ut'e ne bi 'ya'ma n'da ra hy_uhäi guerp_u da 'y_ut'a n'da ran th_u'ma guindät'o, ne bi hy_u a n'da ra jädo x_un h_uts'i da ndex u da nu rá häi.

Ne bi hmit'_u y_u mbefi a rá häi ngue dim p_up_u, ne bi mba n'danni a ran 'yoh_u. ² Nu'b_u bi z_un ra pa din ja u y_un dät'o, bá pehna n'da rá 'y_uche ba tu a xí mamhb_u di unni. ³ P_e nu'ü y_u mbefi bi bent'a ra 'y_uche, ne bi mbe'mi ne bi mbentho b_uya ne nte bi unni. ⁴ Nu rá mbeti ra nu_undät'ä bá pehn man'da rá 'y_uche b_uya. P_e ne'a bi mba ma bat'a do a, ne bi mba ma unba rá y_u, ne bi zantho, ne x_u bi mbentho b_uya. ⁵ Ne bá pehn man'da, ne x_u bá tho a. Ne x_un ngu mi'da bi 'behni. Nu'ü 'da bi unba thoho ne nu mi'da bi hyo.

⁶ Mi 'b_u a n'da rá ts'unt'_u a rá mbeti ra nu_undät'o ne emme di huç'a. “Nu y_u mbefi masque da numansu ma ts'unt'_u,” bi 'y_uenze, ne bá pen'na b_uya. ⁷ P_e nu u y_u mbefi 'b_u mi nurpa a rá ts'unt'_u, bin 'y_uenze u: “Nuna, guehna da gohmi ra häi 'b_u bi du rá ta. Mbähä ga hoh_u ne nub_uya ma mbeti z_uh_u ra nu_undät'o,” bin 'y_umzehe u. ⁸ Ne bi bent'i ne bi hyo ne bi 'yem b_u ma'ueni b_u ja ra nu_undät'o, bi 'y_uen'a ra Jesús 'b_u mi man a ran t'uti.

⁹ —Nuya guim b_umh_u 'be'a da 'y_ut'a rá mbeti ra nu_undät'o, bi 'y_uemp'_u. Guehma ba x_u ne da hyo u xí hmit'a rá nu_undät'o ne di un ra nu_undät'o u mi'da, bi 'y_uen a ra Jesús. ¹⁰ Ha hin gán xähmb_u rá t'ohni Ojä ngue i çna:

Nu'a ra do bi bant'_u y_u gädo,

gue'a man'da mahyoni tengutho b_u ná thon y_u guangu.

¹¹ Gue'a bi zänd Ojä,

hanja gní hyonya thohoh_u,

em b_u rá m hman Ojä, bi 'y_uen a ra Jesús.

¹² Nu y^h ngurba mbäjä ne'ü min 'yoh^h, bi nde da bent'a ra Jesús nguetho bi bađi ngue go yⁿ t'uti ü nangue a bi man ra Jesús, p^egue bi zutho din cue y^h ja'í, janangue him bi bent'í. Bi mbatho ü büya.

Ran t'änni nangue ra renta im man ra ts'üt'abi Roma

¹³ Ne bi 'benp^h 'b^hh ra Jesús ü mi'da y^h fariseo ne ü 'da ma ngurpihe mi ten'na ra ts'üt'abi Herodes. Bi 'behni ngue da 'yän'na n'da ran t'änni ne nu'b^h hinga gue a da ma, 'bex gue di yapí. ¹⁴ Nu'b^h mi zom b^h bi 'y^en ü:

—Xänbate i, dí p^hmbe gätho maju^hni guím ma ne njon guí su, nguetho hin guí o^rpa masu a man y^h ja'í ne guí xänba a maju^hni ráⁿ hman Ojä ü y^h ja'í. Dín nde guí xije, ha din theui yän t'edi Ojä 'b^h dí o^rth^h ngue dí juth^h ra renta im man ra ts'üt'abi b^h Roma in ts'üt'abi ua, uague hin'na. Ha xⁿ ho 'b^h ga thoqui ga juth^h uague hin'na, bi 'y^en ü. ¹⁵ P^e nu'a ra Jesús mi p^hđi hontho i nde da d^hni 'be'a dí yap'a, janangue a bi 'y^emp'ü:

—Hanja gní 'yängah^h, xi'a ni mbeti gní juth^h ra renta im man ra ts'üt'abi, gan nugä.

¹⁶ Ne bi un büya.

—To'o rá p^hte ne rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'y^en a ra Jesús.

Ne nu'ü bi 'y^en ü:

—Rá p^hte ne rá thuhu ra ts'üt'abi Roma i cuat na.

¹⁷ Mí d^hh ra Jesús ne bi 'y^emp'ü:

—Nu'a rá mbeti ra ts'üt'abi Roma, guí un'na. Nu'a xin rá mbeti Ojä guí un'na Ojä a, bi 'y^emp'ü.

Ne nu'ü bi hyonya thoho nangue a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni nangue ü da d^hmb^hni

¹⁸ Ne bá ξ ü 'da y^h saduceo büya ngue mi ϵ n ü njo'o to da d^hmb^hni. Ne bi 'yän'na ra Jesús, bi 'y^em^hbi:

¹⁹ —Xänbate i, nu'a n'da ran t'edi bi man'a ra Moisés i ϵ na, ngue nu'b^h da du n'da ran 'yoh^h ne njo'o rá t'ühni 'b^h bi du, ne nu'a rán 'yoh^h zeh^e da zinba a rá xisu a rán 'yoh^h bi du. Ne nu'a rá t'ühni dim 'b^hi da t'ëmbi rá t'ühni a xí du.

²⁰ Ne mi 'b^h i yoto yän 'yoh^h i din 'yoh^h zeh^e ü. Ne nu'a ra 'bet'o n'yoh^h bi zin'a n'da ra xisu, ne nu'b^h mi du njo'o yá t'ühni. ²¹ Janangue'a nu a rán 'yoh^h a bi du bi zin a ra xisu mah^hn'a. Ne'a bi du a, ne xinga gue a bim 'b^hh yá t'ühni a. Ne ná hyu ngutho. ²² Ne gätho ü yoto ma 'yoh^h ne 'dat'a ra xisu bi zini, ne xinga n'da mím 'b^hh yá t'ühni 'b^h bi du ü. Ne nze^hgi ne^e ra xisu bi du. ²³ Nuya dami xije nu'b^h maju^hni da d^hmb^hni y^h ja'í, nda'a nin 'yoh^h dim 'b^hhmi ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'b^hhmi, bi 'y^en ü y^h saduceo. ²⁴ Mi d^hh ra Jesús ne bi 'y^emp'ü:

—Nu'ah^h 'dan'yo thoho guí mamhb^h nguetho hin guím b^emhb^h 'be'a mam b^h ja rá t'ohni Ojä xín rá ts'edi Ojä guí p^hm^hb^h. ²⁵ Nu'b^h bi d^hmb^hni ü xⁿ du him man ja ran sini b^h p^egue dim 'b^htho y^h ja'í tengu yám 'behni Ojä 'b^h p^h mah^hts'í. ²⁶ Ne nu'a ram hma ngue da d^hmb^hni ü xⁿ du, maju^hni a ne guin nu^h b^h ja ráⁿ hman Ojä ngue nu'b^h min y^hqui Ojä ra Moisés b^h ja ra t'üza bi 'y^em^hbi: “Nugä drá Ojägä, nu ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob ngue nim bomb^htah^h, i ϵ c'y^eigui,” bi 'y^en Ojä. ²⁷ Ngub^h bi ma nguetho guexta'a i 'b^hh yá mb^hi ü. P^e hin guím b^emhb^h, nguetho 'dan'yo thoho guí mamhb^h, bi 'y^en a ra Jesús.

Rán t'edi Ojä man'da ja ts'editho

²⁸ Nu 'b_u min ya_hu y_u saduceo ra Jesús, mi 'b_up_u n'da ra xänbate nijä bi 'yøde 'be'a bi man ra Jesús ne bi ba_{di} ngue xän ho a bi ma. Janangue'a bi 'yänni:

—Nda'a rán t'ëdi Ojä ngue man'da ja ts'ëditho ga øth_u, bi 'y'ën'a.

²⁹⁻³⁰ Bi da_q'a ra Jesús:

—Nu'a rán t'ëdi Ojä man'da jats'ëditho ga øth_u, gue'a ran t'ëdi ngue i ëna: “Dami 'yøhmb_u gy_u ja_i'i israelh_u, nu'a Ojä ra Hmu, n'datho a. Ne guim b_emhb_u a nangue gätho ni mb_uih_u, ne gätho ni teh_u, ne gätho nin 'yomfënih_u, ne gätho ni ts'ëdih_u,” i ën rá t'ohni Ojä. Pë guehna ran t'ëdi man'da ja ts'ëdi tho ga øth_u, bi 'y'ën'a ra Jesús. ³¹ Ne 'da'angutho ui ná yoho ran t'ëdi ga øth_u i ëna: “Gui huç ni mijä'ih_u tengu b_u gnin huç zeh_eh_u,” i ën rá t'ohni Ojä. Guehya yän t'ëdi man'da ja ts'ëditho ga øth_u xinda gue _u mi'da, bi 'y'ën a ra Jesús.

³² Ne nu'a ra xänbate nijä, bi 'y'ëm b_uya:

—Xänbate i, majua_ni xän ho guim ma, ngue hønt'a n'da Ojä i 'b_ui ne njo'o man'da tengu a. Ne ja ts'ëdi tho da b_en Ojä n'da ngue gätho rá mb_ui, ne gätho rá te, ne gätho rán 'yomfëni, ne gätho rá ts'ëdi, ³³ ne di huç rá mijä'iu_i tengu b_u nin huçzeh_e n'da. Man'da ja ts'ëditho da 'yøt'a n'da _u xinda gue _u gätho y_u 'bøts'e ne yän t'unni dí mbøspa Ojä n'da, bi 'y'ën a ra xänbate nijä.

³⁴ Ne nu ra Jesús 'b_u mí 'yø a bi man ra xänbate nijä bi ba_{di} ngue n'dat'a Ojä im b_eni janangue a bi 'y'ëmbi:

—Nu'i ts'ütho di 'be i ngue da zä gui çarp_u di manda rá ts'ëdi Ojä, bi 'y'ëmp'a. Ne nub_uya njom man'da bi zäpi da 'yän mi'da yän t'änni.

To'o gue rá Ts'ünt'ü a ra Cristo

³⁵⁻³⁶ Ne mí xänba y_u ja_i'i a ra Jesús b_u ja ra danija, ne bi 'y'ëmp'a:

—Hanja ën _u y_u xänbate nijä ngue nu ra Cristo rá_m bom'бето ra David a, ne xim mí ëmbi rá Hmu 'b_u hin ním 'b_ui, nguetho mi ën'a ra David:

Nu'a Ojä bi 'y'ëmp'a ma Hmu:

“Dat'ua ga huhmi ga conhui ma ts'ëdi gue'b_u go dá tapä nin swih_u ua ja ra ximhäi ne gui manda _u b_uya,”

bi t'ëmp'a ma Hmu, bi 'y'ën a ra David 'b_u mí b_enba rá Hogandähi Ojä nangue 'be'a da 'yøt' ra Cristo. ³⁷ Guesë ra David bi 'y'ëmbi rá Hmu a ra Cristo. Hague nja pë ne rá_m bom'бето a, bi 'y'ën a ra Jesús.

Pë nu y_u ja_i'i, bi 'yømanho gätho a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a i øt'ü y_u xänbate nijä

³⁸ Ne bi thoqui bi xänba y_u ja_i'i a ra Jesús bi 'y'ëmp'a:

—Gam fähmb_u nangue a i xi ah_u y_u xänbate nijä, nguetho hønt'a ran 'y'ets'i i øt'ü ne di ho da hye y_u pahni x_u mba guerp_u i 'yo, ne di ho da mba ma zengua b_u ja y_u täi, ³⁹ ne di ho da hyux b_u ja yän thuts'i xän ho b_u ja y_u nijä, ne di ho yä mbädi din sihme b_u ja yän sihme _u, ⁴⁰ ne i häspi 'be'a gätho bi ts'ocpa _u y_u xisu xøn du yä ndø, ne sä nya'a thoho in ya_hu Ojä ngue i nde da t'ëmbi xän ho tho yä mbäi. Man'da xän ngu ran ünbi da nu ya, bi 'y'ën'a ra Jesús.

Ran t'unni man'da di muui b_u na nu Ojä

⁴¹ Ne mi hup_u ra Jesús b_u mí ja ra huada guerp_u i pa njät'i ra mbeti rán t'unni Ojä. Ne in nu b_u i cät' ra mbeti _u y_u ja_i'i b_u ja ra huada. Ne bi nu xän ngu y_u m_embeti bi thorp_u ngue xän ngu ra mbeti bi gärp_u ja ra huada n'da ngu n'da _u. ⁴² Ne bi zøm b_u n'da ra hyoya xisu xi du rá ndø, ne bi gät'i yocentavo thoho.

⁴³ Ne nu 'b_u mi nu a bi 'yøt'a ra xisu b_uya ne bi 'y'ëmp'a:

—Majuṇni dí xi aḥu nuna zḥ hyoya xisu man'da xḥn ngu di muui a bi gārṛu ja ra huada xinda gue'ḥ gātho mi'da. ⁴⁴ Nguetho gātho ḥ mi'da bi gāt'a i pongui, pḥ nuna ra xisu madague i hyoya na, pḥ bi gāt'i gātho mi pḥ'ts'i, bi 'yḗmp'ḥ yá xādi a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi ma ngue da mba nso't'i ra ḍanija

¹ Nu'bu mi bḥm bu ja ra ḍanija ra Jesús ne yá xādi, nu'a n'da bi 'yḗn'a:

—Xānbate i, hyandi ts'ḥ nḥ ra niḗ, ḗmme xḥ ndoho yḥ do n'yohḥ ne ḗmme mahotho.

² Mi ḍāḥ ra Jesús ne bi 'yḗmp'ḥ:

—Guín nuḥ ngue mahotho ne ḗmme ndoho yḥ do, pḗgue da zḥn ra pa da so't'i, bi 'yḗmp'ḥ.

Yá hmḗpya ngue rán zḗgui

³ Ne nu'bu mi zḥm bu ja ra nyuni Olivos, bi hyuru ra Jesús, ḥḗ't ra ḍanija. Ne hḥnt'ḥ yá xādi mi 'bḥmbu bu. Ne nubaya ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua ne ra Andrés:

⁴ —Nda'a ní pa da mba nso't'i ra niḗ gá xije, bi 'yḗn ḥ. Nda'a ni hmḗpya da hnu 'bu din ja a guím ma, t'ḗmp'a ra Jesús.

⁵ Mi ḍā a ra Jesús ne bi 'yḗmp'ḥ:

—Gam fāhmbu njon da hyā aḥu, ⁶ nguetho xḥn ngu ba ḗḥe ngue sā da 'yḗna: “Nugā, guecā drā Cristogā,” da 'yḗn'ḥ. Ne xḥn ngu ḥ da hyāt'i.

⁷ Ne nu'bu gui 'yḥmbu yḥ sui ne'bu da hma ngue din ja yḥ sui, o guin suḥu nguetho jatho din ja ḥ. Pḥ nu'bu din ja ḥ xinga gue'bu ran zḗgui 'bu. ⁸ Nguetho nu yḥ ja'i bu 'da yḥ hāi din suḥmi yá miḗa'ihḥ. Ne nu 'da yḥ ts'ut'abi din suḥmbu yá mits'ut'abihḥ, ne din ja yḥ 'yaḥhāi, ne xḥn ngu yḥ ṇidi din ja ra thuhu ne yan 'yo'ts'i. Ne guehya yá mbudi yan ḥbi ya, bi 'yḗmp'ḥ.

⁹ Ne xḥ bi 'yḗn'a:

—Ne gam fāhmbu njon di 'uec'aḥu bu ja rá 'yu Oḗ, nguetho da mba ma dá aḥu bu ja ran juṇbate, neṛu ja yá niḗ ma mijudíohu da 'beṛ'aḥu, ne nangue gui ḗc'yḗigahḥ da ts'on'nahḥ bu 'bḥ yḥ ts'ut'abi, neṛu 'bḥ yḥ ḍats'ut'abi ngue da ts'ḗp'aḥu. Ne xḥn ho 'bu din jabu ne gue'a dí zā gui xihmbu mam hmangā ḥ. ¹⁰ Pḥ m'bet'o thoho da mba nsifi gātho yḥ ja'i 'bḥua ja ra ximhāi ran ho ma'da'yo di pḥ ḥ. ¹¹ Ne nu'bu da zix aḥu di dá aḥu bu 'bḥ ra ts'ut'abi, pḥ him 'be gui hyonseḥu 'be'a gui mamhbḥ 'bu da mba ma juṇ'ni aḥu, nguetho nu'bu bi zḥn ra ora da t'ān'nahḥ, hḥnt'a rá Hogandāhi Oḗ da zā di beṇ'nahḥ 'be'a gui mamhbḥ. ¹² Ne nu n'da ran 'yohḥ di manda da tho rán 'yohḥ, ne nu'a rá ta di manda da tho rá ts'unt'ḥ. Ne da ndants'ḥ yá ts'unt'ḥ din tunhdḥ ḥ yá ta ne yá mbe ne di manda da tho rá ta ne rá mbe 'da yḥ ts'unt'ḥ. ¹³ Ne gātho yḥ ja'i da zan aḥu nangue a gui ḗc'yḗigahḥ. Ne nu'ḥ to'o gātho da hyāt yan ḥbi gue'bu go rán zḗgui, gue ḥ dim pḥ ḥ, bi 'yḗmp'ḥ.

¹⁴ Ne bi thoqui bi xi ḥ:

—Ba ḗ a n'da ra ts'edi xḥn ts'o ngue di ts'oni gātho. Ngubḥ bi man ra Daniel gue rá pḥngahyā Oḗ. Ne nu'bu gá nuḥu dim 'bāṛu gueṛu hin rán sāui dim 'bāi, dami 'dahmbu gyá mḗnguhḥ bu Judea, gui mbāhā bu ja yḥ t'ohḥ guin 'yaḥmbu bu. Nu a to'o da nu ra sḥcuā i ja ua, da 'yḗ't'ambui na. ¹⁵ Ne nu'bu bin ja a, to'o i 'bāṛu goxthi hin da yḥṛu mbo rá ngu, hin da beṇi ja 'be'a 'be da hyāts'i, 'bex gue da 'dagui. ¹⁶ Ne nu'a to'o 'bāṛu ja yá huāhi hin da mbeng bu ja yá ngu ngue ba cā yá coto, 'bex gue da 'datho bu. ¹⁷ Huḗcate ḥ yḥ xisu in ḥat'ḥhni ne ḥ 'bḥ

yá 'uere yu pa u. ¹⁸ Yáfu rá mate Ojā ngue hin din ja ahū ran 'dagui 'bū yu pa xūn se xōhma hin da zā gui 'dahmbū. ¹⁹ Ne nu'ū yu pa u, din ja xūn ngu yūn ũnbi hin jam'bu n'dandī xōn ja gue'bu go rá mbūdi ra ximhāi. Ne nu'bu ya bin ja, him man'dandī din ja yūn ũnbi tengu u. ²⁰ Pe nangue u yá 'yεc'yεi, Ojā di japi hingui ngu yu pa din ja yūn ũnbi, nu'bu hin'na njon xtam bongui, bi 'yεn a ra Jesús.

²¹ Ne bi thoqui bi ma, bi 'yεna:

—Ne nu'bu da si ahū: “Dami hyanthū, 'būcua ra Cristo ya, rá Thahni Ojā,” da t'εn ahū. O gue da t'εn'ahū: “Ba nuhū 'būpū ra Cristo ya, rá Thahni Ojā,” da t'εn ahū, pe o gui εc'yεihū. ²² Nguetho xūn ngu dim 'bū u yu hyāte Cristo ne yu hyāte pōngahyā da 'yōt' yu hyonya nt'ōt'e nguetho i nde da hyāt yu 'yεc'yεi gue bi huanh Oja, 'bū da zā da hyāt'ū. ²³ Pe nde'bu gam fāsehu nguetho ya dá xi ahū 'be'a gātho din ja m'bejua, bi 'yεn a ra Jesús.

Nu'a din ja 'bū bi zōcua mahōn'a ra Jesús

²⁴ Ne xō bi 'yεmp'ū yá xādi a ra Jesús:

—Ne nu'bu ya bi guah yūn ũnbi, nu a ra hyadi di 'beh rá ts'edi ne ra zāna him man ja rán nequi. ²⁵ Ne nu yu sō da dāgui. Ne gātho mi'da di 'beh yá ts'edi u gā bi ja bu mahεts'i, di 'yāni. ²⁶ Ne nubūya da hnugui ba εcā ua ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi, ba ogā bu ja yu güi, dan 'yo'be xūn ngu ma ts'edi ne dam mixte xūn ho. ²⁷ Ga pēn'dū yām 'behni Ojā mahεts'i būya, di pet'ū gātho xtā huahni guecua gātho na ngūni ra ximhāi, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Nuya da zā gui pāhmbū 'be'a gue nin t'uti i ut'ahū 'da yu za. Nu'bu bi bōx yá 'dogui u yá 'ye gui pāhmbū mi ts'ūtho din ja ra hyethe būya. ²⁹ Ngutho 'bū ya bin ja gātho u dá xi ahū, gui pāhmbū ngue mi ts'ūtho ba pengā ua mahōn'a būya, bi 'yεna. ³⁰ Majuāni dí xi ahū di 'būtho ua 'da ahū 'bū bi mbūdi din ja a dí xi ahū. ³¹ Mahεts'i da guadi, necua ja ra hāi, pe nu'a mam hmangā hin jam'bu da gua a.

³² Pe nu'a ra pa a, njongui pādi 'be'a ní ora din ja a dí m mangā, xinga gue u yām 'behni Ojā 'būpū mahεts'i, xinga guecā ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi dí pādi. Hōnt'a Ojā ma Ta i pādi, bi 'yεn a ra Jesús.

³³ Ne xō bi 'yεna:

—Thocpa thoho gan nuhmbū tengu'bu hin gui tonspahū ra t'āha. Ne xinga n'da zi ora gui pumbēnihū Ojā ne thocpa thoho gan yāhū a, nguetho hin gui pāhmbū nda'a ni pa ba pengā mahōn'a. ³⁴ Tengu n'da ran 'yohū bi mba yatho bi zoh rá ngu, bi un yún t'ēdi yá 'yεhe ngue di jamansu bu, n'da ngu n'da bi xi a da 'yōt'e. Ne bi xi a ra mbāngoxthi ngue hin di tonspa ra t'āha. ³⁵ Ne ngutho dí xi ahū, dami tōmhbu tengu 'bū gan āthāhū nguetho hin gui pāhmbū 'be'a ní pa ba pengā ua, o gue'bu bin de, o gue'bu made ra xui, o gue'bu bi mbah yu ōni, o gue'bu bi hyats'i. ³⁶ Nguetho hin gui pāhmbū nda'a ni ora ba εcā, xi'bu ba εcā ne ga tīn ahū bu gdi āhmbū. ³⁷ Ne nu'a dí xi ahū, ngutho dí xicā gātho mi'da: “Dami tōmhbu,” bi 'yεmp'ū yá xādi a ra Jesús.

14

Yū ngurbi yu judío i nde 'bex gue da bēnt'a ra Jesús

¹ Ne man yopa da dāt ra pa 'bū mi bēn a xí 'yōt' ma mbombōtahe bu Egipto dyū judíohe. Nu yu ngurpa mbājā būya ne yu xānbate ni jā bi bēni 'be'a ni fehni da xi a ra Jesús guerū da zā da bēnt'i ngue da hyo. ² Ne bin 'yεmzεhe u:

—Hinga gue a ra pa ra d̄ampeti gam benth̄a ne x̄ohma din cue ȳa ja'í, bi 'ȳɛn̄ ɱ.

N'da ra xisu bi naspa ra 'ȳɛthi rá yq ra Jesús

³ Ne mi 'b̄ɛɱa ra Jesús b̄a ja rá ngu ra Simón b̄a ja ra hnini Betania. Gue'a ra Simón mi h̄ɛmb ra t'axca'ya 'b̄a mam 'bet'o. Ne nu'b̄a mi sihme b̄a ra Jesús bi z̄ɔɱ n'da ra xisu i tu n'da ra xito nt'ot'e ngue ra do'yaxi, mi po ra 'ȳɛthi ɛmme ȳaman'u a, ne x̄an ngu di muui a. Bi x̄ɛcpa rá nde b̄aya ne bi naspa rá yq ra Jesús. ⁴ Nu'ɱ 'da mi 'b̄ɛɱa, bin cue ɱ b̄aya ne bi 'ȳɛn̄ ɱ:

—Hanja bim 'betho ra 'ȳɛthi ne x̄am hmadi di muui. ⁵ Mi sä xtá 'b̄a xtin t'un ȳa hyoya a hyu ciento rá muui a ra 'ȳɛthi, bi 'ȳɛn̄ ɱ.

Ne bi numan'ɱ ra xisu ɱ. ⁶ Ne nu ra Jesús bi 'ȳɛmp'ɱ:

—Hanja guín jah̄a b̄a, o guidi pahmb̄a ra xisu nguetho x̄an ho bi 'ȳɔrcá na. ⁷ Nu'ah̄a thocpa thoho gam 'b̄ahmb̄a ȳa hyoya ne h̄ont'a go ma pa da z̄a gui f̄axh̄a ɱ. P̄ɛ nugá hinga thocpa thoho dam 'b̄ahmb̄a. ⁸ Bi 'ȳɔrca ra xisu a mi sä da 'ȳot'e, bi hoga ma nḡɔc'ȳɛi ngue da t'ägä b̄a ja ran 'ȳägui. ⁹ Majuq̄ni dí xi ah̄a gue h̄onb̄a go har̄a da hman ran ho ma'da'yo gätho na ndoho ra ximhäi, nehna bi 'ȳɔrca ra xisu da hman na, 'dahma ne'a da f̄ɛn̄ a, bi 'ȳɛn̄'a ra Jesús.

Ra Judas im ma di dä a ra Jesús

¹⁰ Nu'a ra Judas Iscariote b̄aya, ngue'a n'da yá xädi ra Jesús, bi mba b̄a 'b̄ah̄a ȳa nḡarpa mbäjä bi xifi di d̄äp'a ra Jesús. ¹¹ Ne bi hyu yá mb̄ai ɱ ȳa nḡarpa mbäjä ne bi xifi di un ra mbeti. Ne bi mbenc'a ra Judas b̄aya mi honi jam'b̄a di dä a ra Jesús.

Bin sihm̄ɛh̄a ra Hmu ɱ yá xädi

¹² Nu rá mb̄adi ra pa ra d̄ampeti ngue ran d̄abaxjua i ts'i ra thuhm̄ɛ hin'ȳa rá ixi, ne i ho ra t'ude'yo. Ne nu yá xädi ra Jesús bi 'ȳɛmbi:

—Har̄a guí ndeje ga hoje ran ts'ihm̄ɛ ra mbaxjua ga sih̄a, bi 'ȳɛn̄ ɱ.

¹³ Ne nub̄aya bi xi ɱ yoho yá xädi:

—Ni mb̄ɛ b̄a ja ra d̄ahnihi Jerusalén, ne nu'b̄a gá nuui b̄a n'da ran 'yoh̄a i tu n'daxaro ra dehe gui t̄enui b̄a da z̄oni. ¹⁴ Ne nu'b̄a gá s̄omhb̄a gui 'ȳɛnui a ra m̄engu b̄a: “Nu'a ra Hmu bá p̄engähe ngue ga ä'n'nahe har̄a i ja a ra cuarto ngue ga sihe ran ts'ihm̄ɛ ra mbaxjua,” gui 'ȳɛnui. ¹⁵ Ne nu'a b̄aya da 'yut'aui n'da ra cuarto i ja b̄a magats'i x̄an ndoho ne mahoqui. Guep̄a ja gui hocui b̄a a ran sihme ga sih̄a, bi 'ȳen'a ra Jesús.

¹⁶ Bi mba yá xädi b̄aya ne bi z̄om b̄a ja ra d̄ahnihi Jerusalén ne bi d̄im̄ b̄a gätho 'be'a xi sifi. Gätho bi hocp̄a 'be'a da zi b̄a 'b̄a bin de, ne bi mbeng b̄a 'b̄ah̄a ra Jesús b̄aya. ¹⁷ Nu'b̄a min de ts'ɱ, bi mbähä ra Jesús 'de'mayoho yá xädi b̄aya.

¹⁸ Gätho bin sihm̄ɛ ɱ. Ne nu ra Jesús bi 'ȳɛmp'ɱ:

—Majuq̄ni dí xi ah̄a, dí sihm̄ɛh̄a ua n'da gue di d̄ägä, bi 'ȳɛmp'ɱ.

¹⁹ Nu yá xädi b̄aya bi du yá mb̄ai, n'da ngu n'da bi 'yänni:

—Ha guecä, bi 'ȳɛn'ɱ.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús bi d̄at'ɱ:

—Go gue'a n'da gue gue'ah̄a guí 'de'mayoho ah̄a gue dí comh ma mbohí'be.

²¹ Majuq̄ni nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tugä tengu nt'ot'i nanguecä. P̄ɛ i huçhi maha a ran 'yoh̄a ngue di d̄ägä. Man'da x̄an ho 'b̄a hin xtim 'b̄a a, bi 'ȳɛn̄ a ra Jesús.

²² Gätho na sihm̄ɛ ɱ bi hyaç man'da ra hm̄ɛ ra Jesús, bi un ra jamadi Ojä, bi x̄eni ne bi darpa yá xädi b̄aya.

—Dami sih̄a na. Guehna nam b̄on'a ma nḡɔc'ȳeigä na, bi 'ȳɛmp'ɱ.

²³ Nε bi de'c'a ra vaso mi po a nzai mi si u. Bi un ra jamadi Oja ne bi un'da buya, bi zi n'da ngu n'da u.

²⁴ —Guehna tengu 'bu ma jigä na, i øt' ra 'da'yo nhogui, dim fäni dí yänba yú te yu ja' i 'bucua ja ra ximhäi. ²⁵ Majuani dí xi ahu, hin ga si man'da ra gui uva ja gue'bu bi zøn ra pa ga si ma'da'yo bu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yæn a ra Jesús.

Jesús bi badi gue a ra Pedro da gøn'a

²⁶ Nε bin tu a n'da rá thuhu Oja u buya. Bi bøm bu mi sihme u ne bi mba bu ja ra nyuni Olivos. ²⁷ Nε nu ra Jesús bi 'yemp'u yú xädi:

—Nu'ahu dí paçä ngue gui 'dahmbu, gui sogahu nán xui ya, tengu nt'o't'i bu ja rá mhan Oja i ena: “Ga ho ra mbände'yo ne din 'uext'u yú de'yo,” i em bu ja rá t'ohni, bi 'yæna. ²⁸ Pe nu'bu dá thambenigä dan tĩmhbu bu Galilea, bi 'yemp'u yú xädi a ra Jesús. ²⁹ Nu'a ra Pedro bi 'yæn'a:

—Madague a gätho da 'dah ya 'da, pe nugä hin ga soc'i'i.

³⁰ Nu ra Jesús bi da'a buya:

—Haha, dí pacä 'be'a gui 'yøt'a ra xui jabuya, ná hyundj xqui cøngä 'bu bi mbah ná yondj ra øni, bi 'yæn a.

³¹ Pe nu'a ra Pedro man'da nts'edi bi 'yæn'a:

—Nugä hin ga cøn'a i madague'bu 'darpu ga tuui, bi 'yembi.

Nε 'da'angu bi ma gätho u mi'da yú xädi buya.

Ra Jesús i tu rá mbui ne gue'a ra ora da nu yun unbi a

³² Nε bi yurpu ja ra nuadøni Getsemaní guerpu ja ra nyuni Olivos. Nu ra Jesús buya bi 'yemp'u yú xädi:

—Hyuhmbu ua gätho ahu, 'be dán yägä'be Oja ua nan jongua ts'u, bi 'yæn'a.

³³ Nε nubuya bi zixa ra Pedro, ne ra Jacobo, ne ra Xuua. Nε nu ra Jesús emme bi hyundumbui ne bin su. ³⁴ Nε bi 'yemp'u:

—Emme tu ma mbui, ena da hyog ra dumbui. Gui cohmbu ua ne gan äthahu, bi 'yemp'u.

³⁵ Nε bi mba bu njom bu ts'u. Bin danyahmu bu ja ra häi bin yai Oja, gue'bu da zä hin da nu ran unbi a da nu. ³⁶ Nε bi 'yæna:

—Ma Ta i, hin te gui hēmbi, gätho da zä gui 'yøt'e. Dami 'uegä a ran unbi. Pe hin dín nde gue gue'a ma pähä zehē ga øt'ä pe gue'a go gui nde da t'øt'e, bi 'yæna.

³⁷ Nε bi mbeng bu xi go u hyu ne bi 'yemp'a ra Pedro:

—Hague grá Simón, ha gui aha. Ha hingui sä xquin äthä n'da ora. ³⁸ Damin äthahu ne gui 'yafu Oja ngue gui serbahu 'be'a di bēn'nahra ra zĩthu. Nu rá mbui n'da ja ra pähä nanguē ran ho, pe nu rá ngøc'yēi n'da xan güent'i a, bi 'yæn a ra Jesús.

³⁹ Nε bi mbeng mahøn'a ra Jesús bin yai Oja ne guexa'a bi xifi. ⁴⁰ Nε nubuya bi mbeng bu bá co u hyu ne bi dīm bu i aha nguetho emme mí ndet'aha u. Janangue nu'bu mi zi zo u hingui pađi 'be'a dí da u. ⁴¹ Ná hyundj bán yai Oja, 'bu mam bá pengbu bá co u hyu, ne bi 'yemp'u:

—Ahmahu ya, damin säyahu ya, bi 'yæn'a. Nuya bi zøn ra ora ngue da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴² Dami ndanshu, ga mbähä dan c'athu a di dägä, ya häntua, bi 'yemp'u yú xädi a ra Jesús.

Ra Jesús bi bent'u yün suihu

43 Gátho ná yáhu yá xádi 'bex bi zòm bu ra Judas, gue'a n'da rá xádi. Ne xun ngu yu já'i bi zix'a, mi há yú juai ne yu ts'at'egui. Ne gue'u yám 'behni yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nijä ne yu dác'yei. 44 Ne nu'a ra Judas ya xí xi u: "Nu'a ga sáspa rá 'yogu gue a ra Jesús a, 'bex guim benthu büya ne gui sixhu, ne hin gui thóhmbu," xi 'yemp'u min 'yohu. 45 Janangue a nu'bu mi zòpu mi 'bäh ra Jesús: —Xänbate i, xänbate i, bi 'yembi.

Ne bi zúspa rá 'yogu. 46 'Bex bi bent püya. 47 Ne 'bex bi c'o'ts' rá juai a n'da min 'yohu ra Jesús ne bi zecpa rá zagu rá 'yêhe ra dambäjä. 48 Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u bi bent'i:

—Ha guí emhbu drá begä ngue guá háhu ni juaihu ne ni zahu ngue gui bentcahu. 49 Gátho yu pa däm 'bühmbu, dá xän'nahü bu ja ra dänija ne hin gá bentcahu bu. Pe ja xi jabu thoho, ngue din ja a nt'o't'i bu ja rá m hman Ojä ngue mi hma din ja, bi t'emp'u yám 'behni yu mbäjä.

50 Pe nu'u yá xádi büya gátho bi 'dagui, bi zopu a ra Jesús.

Ra ts'unt'u ngue bi 'dagui

51 Hont'a n'da ra ts'unt'u bi den'na 'bu mi ts'ix a ra Jesús, dim pä't'a ra the'bø't'e, ne mí en u ne'a xtám bent'a. 52 Pe nu'a hont'a ra the'bø't'e bi bentpa a, ne bi 'dah püya ne bin 'yo máxü bu ní mba.

Ra Jesús bi mba ma dá bu 'buh yu mbäjä

53 Nu'bu mi mba ma dá bu 'buh ra dambäjä, bim peti u ma ngurbihe ngue yu ngurpambäjä ne yu dác'yei ne yu xänbate nijä. 54 Ne nu ra Pedro bin tet'i, i 'bejua thoho bu ni mba, gue'bu go mi zòm bu mbo rá mbä't'i rá ngu ra dambäjä, ne bi hyuhmbu bu u yu asmayo nijä, bin tšpihu u. 55 Nu yu ngurba mbäjä ne gátho u mi'da i ø't' ran juänbate, mi honi to'o da ma xun ho 'beru dí yäp'a ra Jesús ngue da hyo, ne madague'a xun ngu u bin yä pe xinga n'da u bi ma njuäntho. 56 Xun ngu bi man yu fehni pe him bin tün yám hma. 57 Xø bi ndants'u 'da mahøn'a bi zänba man'da ra fehni u, ne bi 'yên u:

58 —Nuna ran 'yohu bi ma ne bi 'yëna, “Nugä ga yø't' ra nijä ua, nt'ø't'e yá 'ye yu já'i, ne nu'bu ná hyupa ga hócä n'da ngue hinga nt'ø't'e yá 'ye yu já'i,” bi 'yëna ran 'yohu, ne nugähe dá øhmbe 'bu mí 'yëna, bi 'yëm büya.

59 Pe xinga gue'u bin tün u yám hman u. 60 Pe nu ra Jesús bin hëtho. Njo'to to bi dätü. 61 Nu'a ra ngurpa mbäjä bi 'yän mahøn'a:

—Ha gue'e grá Cristo. Ha gue'e rá Ts'unt'u i Ojä nuixte rá ts'edi.

62 Nu ra Jesús bi dätü:

—Guecä, ne guin nuju, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, ga com'be rá ts'edi Ojä madä rá ts'edi. Ne guin nuju 'bu bá pengä, ba écä bu ja yu güi, bi 'yën'a ra Jesús.

63 Pe nu'a ra dambäjä bi danse rá pahni, embi hingui éspa Ojä ra Jesús nangu a bi ma. Ne bi 'yëm büya:

—Ya hin ga homhbu mi'da yu testigo, 64 ne dá øhmbe ya ngue hingui éspa Ojä na ran 'yohu. 'Be'a guí mamhbu ga ørpahu ya, bi 'yën a ra dambäjä.

Ne gátho 'da'angu bi man u ngue di un ran ts'embi ngue da hyo. 65 Nu'u 'da büya bi zox'a ra Jesús, ne bi gorpa rá dá, ne bi mb'e'mi ne bi 'yëmbi, “Grá pøngahyá, man ya, to'o bi mbep'a'i,” bi 'yën u. Ne nu yu asmayo bu nijä emme bi mbemp'a rá hmi.

Ra Pedro bi gön a ra Jesús

66 Nu'bu mim 'bäpü ra Pedro bu mbo ra mbä't'i, bi thopü n'da ra xisu ngue rá 'yēhe ra dambäjä. 67 Ne bi nu'a ra Pedro din täspi, bi hyē't'i ne bi 'yēmbi:

—Ėna ne'e gmin 'yohü ra Jesús ra mengu bu Nazaret, bi 'yēmp'a ra Pedro.

68 Pe nu'a ra Pedro bin cöni.

—Hin dí pädi 'be'a nam bön'a guim ma, bi 'yēn a ra Pedro.

Ne bi 'uegue bi mba bu hänt ra goxthi. Ne bi mbah ra tamfö büya. 69 Ná ya'a ts'ü büya xö bi thopü ra 'yēhexisu bu 'bäh ra Pedro, ne bi 'yēmp'ü 'büpü:

—Nuna ran 'yohü, min 'yohü ü mi ten'na ra Jesús.

70 Pe nu'a ra Pedro bin cöni mahön'a. Ná ya'a ts'ü büya, guesē ü mí 'büpü mi 'bäh ra Pedro bi 'yēn ü:

—Majuäni guim 'yohü ü nguetho grá mengu Galilea ne 'da igu bu gná yähu ü, bi t'ēmp'a ra Pedro.

71 Nu'a ra Pedro büya bi 'yēmp'ü:

—Nu'bu him majuäni dí xi ahü, Ojä da zegbä, janangue dí xi ahü, hin dí päcä a ran 'yohü gui mamhbü, bi 'yēn a.

72 'Bex bi mbah ná yondj ra tamfö büya. 'Bex bi bēn a ra Pedro 'be'a xí xih ra Jesús ngue xí 'yēmbi: “Dí päcä ngue ná hyundj xqui cöngä 'bü bi mbah ná yondj ra öni,” xí 'yēmp'a ra Jesús. Ne nu'bu mi bēn a xí 'yöt'e, bi du rá mbüi ra Pedro ne 'hex bin zöni.

15

Ra Jesús bi mba ma dä bu büh ra ts'üt'abi ra Pilato

1 Nu'bu t'üxudi tho, nu yu ngärba mbäjä ne yu däc'yel ne yu xänbate nijä ne gätho ü mi'da ma ngärbihe dyü judíohe, bin yäse ü. Ne nubüya bi zix a ra Jesús ngue di döp'a ra Pilato. Bin thät' 'bü mi zits'í. 2 Ne nu ra Pilato bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha gue e grá hmuts'üt'abi yu judío, bi 'yēmp'a.

Bi dä a ra Jesús:

—Gue'a guim ma, bi 'yēna.

3 Ne nu yu ngärpa mbäjä emme bi yäpi. 4 Janangue a nu ra Pilato bi 'yän'na ra Jesús mahön'a, bi 'yēmbi:

—Hanja hin ni thät'ya i di yäpi'i. Ne xün ngu 'be'a gätho i xi'i, bi 'yēmbi.

5 Pe nu ra Jesús guexta'a him bi dät'a ra Pilato. Janangue'a nu ra Pilato bi hyonya thoho.

Ra Jesús bin t'un ran ts'ēmbi ngue da du

6 Nu'a ra pa ram peti ra mbaxjua, zäi di thö a n'da ra ofädi ra Pilato hönt'a go nda'a da man yu jä'i. 7 Ne min ofädi n'da ran 'yohü i Barrabás, 'darpü mi ofädihü ü 'da'ingu bi 'yöthü ngue bin hote ü, bi düm'ma n'da ra süi. 8 Nu'bu mi zöh yu jä'i xün ngu bu mi 'büh ra Pilato, nu'ü bi xih ra Pilato di thöcpa n'da ra ofädi tengu nzäi bi 'yöt' 'bü ra pa ram peti. 9 Janangue a nu ra Pilato bi 'yēmp'ü:

—Ha gue'a ni hmuts'üt'abihü gyü israelhü, gyü judíohe, ga thöc'ahü, bi 'yēmp'ü.

10 Nguetho mi päh ra Pilato di seya thohoba ra Jesús yu ngärpa mbäjä 'bü mi döp'a. 11 Pe nu yu ngärpa mbäjä bi parpa yu jä'i gue'a ra Barrabás da 'yäh yu jä'i. 12 Nu ra Pilato xö bi 'yēmp'ü mahön'a:

—Xina ni hmuts'üt'abihü, gyü israelhü, gyü judíohe, 'be'a ga örpä na büya, bi 'yēn'a.

13 Nu yu jä'i büya nts'edi bi 'yēn ü:

—Go gui cuarpü ja ra pont'í na ra Jesús.

14 Pɛ nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɸ:

—'Bɛ'a gue man ts'o xɸ 'yɔt'na, bi 'yɛmp'ɸ.

Nɛ nu'ɸ yɸ jɔ'i man'da nts'ɛdi bi 'yɛn ɸ:

—Go cuarpɸ ja ra pont'i na, bi 'yɛn ɸ.

15 Nu ra Pilato bi nde da 'yɔrpa rá pähä yɸ jɔ'i, janangue guehma go bi thɔcpa a ra Barrabás. Nɛ bi manda da mba m'bei a ra Jesús nɛ da mba ma cuati bɸ ja ra pont'i.

16 Nu yɸ dofai bɸya, bi zixa ra Jesús bɸ mbo guerpɸ ja yún säya yɸ dofai, nɛ bi zo ɸ gätho yá mindofuihɸ 'bɸpɸ. 17 Nɛ bi mba ma hete n'da ra pahni xɸn jɸpoi a ra Jesús ngue tengu he yɸ ts'ut'abi, nɛ nts'ɛdi bi mba ma huspi n'da ra corona á m'be yɸ 'yɸ'uɸni nguetho bi den thoho. 18 Nɛ bi zɛngua ɸ nɛ bi 'yɛnsa yá biba ɸ: “Damim 'bɸmanho gra hmuts'ut'abi yɸ judío,” bi 'yɛmp 'bɸ mi dentho. 19 Nɛ bi dɛspa rá yɸ yɸ za nɛ bi zots'i, nɛ bin danyahmu, ɛna i thände pɛgue bi dentho. 20 Nu'ɸ mi jua'ɸ bi denni bi tonspa a ra pahni xɸn jɸpoi nɛ bi het'a rá pahni zɛɛ. Bi gɸc pɸya ngue bi zits'i da 'dɔm'pɸ ja ra pont'i.

Ra Jesús bi mba ma cuati bɸ ja ra pont'i nɛ bi du

21 Nɛ nu'ɸ mi mba bɸ 'yɸ, bin c'athɸ ra Simón, ra mɛngu bɸ Cirene, rá ta ra Alejandro nɛ ra Rufo, bí 'yɛ a huɸhi a. Nɛ nu yɸ dofai bɸya bi 'yɔrpa ra ts'ɛdi a ra Simón da duspa rá pont'i a ra Jesús. 22 Nɛ guerpɸ ja ra nyuni Gólgota ní ts'ixa ra Jesús. Nu'a Gólgota in nde da ma “ra Nyuni Yɸxmu.” 23 Nɛ nu'ɸ mi zɔm bɸ, bin t'un ra vino ngue ma uɸnts'i n'da ra 'yɛthi xɸn ju a ra Jesús. Pɛ nu'a him bi zi a. 24 Nɛ nu'ɸ mi 'dɔm'pɸ ja ra pont'i bɸya, nu yɸ dofai bi 'yɔt'a n'da ran tɸha ɸ nangue yɸ he ra Jesús ngue i nde da badi nda'a ní 'bɔt'e da gɸxa n'da ngu n'da. 25 Gato xudi 'bɸ mi mba n'dɔ'mi bɸ ja ra pont'i a ra Jesús. 26 Nɛ mán t'ot'i bɸ ja ra pont'i a í yarp'a bi 'yɛna, “Rá hmuts'ut'abi yɸ judío na,” ɛm bɸ.

27 Nɛ bi mba ma cuatihɸ ra Jesús yoho yɸ bɛ. 'Da a n'da yɸ pont'i. Nɛ bi 'bám'pɸ ja rán 'yɛi a n'da nɛ bi 'bám'pɸ ja rá gɸha a man'da. 28 Nɛ nuna bin ja, mi mam bɸ ja rá t'ohni Ojɔ maya'bɸ, bi 'yɛna: “Da t'ɛmbi ngue 'da'anguui ɸ yɸ dɔdits'oqui a.” 29 Nɛ nu yɸ jɔ'i bi thopɸ, bi ɸcpi nɛ bi dentho, bi 'yɛmbi:

—Ha hinga gue e gá ma ngue gui xo't' ma nijɸhɸ nɛ hyupa tho gui hyøh mahøn'a. 30 Sä gi cɸpɸ ja ra pont'i ya 'bɸ, nɛ gan yɸnɛ, bi 'yɛmbi.

31 Nɛ ximangutho bi man ɸ yɸ ngɸrba mbájá bin 'yɛmp'ɸ:

—Nuna, bi yɸnba yú te ɸ'da, pɛ hingui sä din yɸnɛ ya. 32 Gan nuhɸ ra Cristo, rá hmuts'ut'abi yɸ judío 'bɸ ba cɸpɸ ja ra pont'i, gan nugähɸ, nɛ ga ɛc'yɛihɸ bɸya, bi 'yɛm 'bɸ mi dentho. Nɛ ɸ mi cuathɸ bɸ, bi ɸcpa ra Jesús.

Bi du ra Jesús

33 Nu'ɸ mi zøn a huxhyadi bɸya bim 'bɛxui gätho ra häi, ja gue'bɸ mi zøn a hyunde bin nɛqui mahøn'a. 34 Nɛ nu'a ra ora a ɛ xø i huxhyadi, nts'ɛdi bi mbah ra Jesús, bi 'yɛna:

—Eloi, Eloi, lama sabactani, bi 'yɛna. Nde da ma: “Ma Ojɔ i, ma Ojɔ i, hanja xcá hyɛga thoho.”

35 Nu'ɸ mi 'yɔ ɸ'da 'bɸpɸ, bin 'yɛmp'ɸ:

—Nuna, nzo a ra Elías, bin 'yɛmp'ɸ.

36 Nɛ bán ti a n'da mí hɔ n'da tengu ra fanjo xí 'yot'i, bi fosɸ ja ra vino xɸn ju, nɛ bi ndøct'a n'da ra xithi. Pi uɸspa ra Jesús ɛmbi da zi, nɛ bi 'yɛmp'ɸ min 'yohɸ:

—Pɛ 'bɛ ga undä na, ga nuhɸ 'bɸ da zøh ra Elías di tongui, bi 'yɛmp'ɸ.

³⁷ Pɛ nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi nɛ 'bex bi du. ³⁸ Nɛ nubɛ mbo ra dɔnija 'bex gue bin xɛngui nde ra 'bɔ't'e mi ndam bɛ. Bá fah magats'i nɛ bi zɔtahäi a bin xeni. ³⁹ Nɛ nu'a rá hmu yɛ dofai, mi hɛt'a ra Jesús bi mba 'bɛ mi du, nɛ bi 'yɛna:

—Majuani nuna ran 'yohɛ na, rá Ts'ant'u Ojɔ na, bi 'yɛn a ra hmu dofai.

⁴⁰ Nɛ mi 'bɛɛɛ 'da yɛ xisu bɛ ma'ueni ts'ɛ, mi hant'a ra Jesús. Nu'a n'da ra Salomé a, nɛ nu'a man'da ra María, ra mɛngu Magdala, nɛ nu'a man'da ra María, rá mbe ra Jacobo nɛ ra José. ⁴¹ Guehya yɛ xisu mi tɛn ra Jesús 'bɛ mi 'bɛɛɛ Galilea nɛ mi fäts'i. Nɛ ɛ mi'da yɛ xisu bi dɛn 'bɛ mi mba bɛ Jerusalén, mi 'bäɛɛ.

Jesús bi mba nt'ägui

⁴²⁻⁴³ Nɛ ya bin de, nɛ mim bɛni da 'yäcpa n'dihi rá ngɔc'yei ra Jesús nguetho mi ts'ɛtho da dɛ'ma ra pa ran ts'äya, nɛ nu ra pa ran ts'äya njongui sä da t'ä a. Janangue a nu ra José ra mɛngu Arimatea, bi hyut'anzambɛi bi mba bán yaui ra Pilato, bi 'yäp a rá ngɔc'yei ra Jesús. Nu ra José n'da rá ngurbi yɛ jä'i israel, pɛ gue'a n'da majuaɛi mi ɛc'yɛi Ojɔ nɛ mi tɔm'ma ra pa di manda ua rá ts'edi Ojɔ. ⁴⁴ Nu ra Pilato bi hyonya thoho 'bɛ mi sifi bi du ra Jesús. Nɛ nubɛya bi mbɛhna n'da ba si a rá hmu yɛ dofai ngue da 'yän 'bɛ majuaɛi ya bi du. ⁴⁵ Nɛ nu'bɛ mi man a rá hmu yɛ dofai gue bi du, nu ra Pilato bi 'yɛmp'a ra José:

—Da zä gui tuxa rá ngɔc'yei ra Jesús 'bɛ.

⁴⁶ Nu a ra José buya, bi dän a n'da ra 'bɔ't'e nɛ bi mba bi tongba rá ngɔc'yei ra Jesús, nɛ bi mbant'a ra 'bɔ't'e xi däi nɛ bi cɛ't' pɛ ja n'da ra hyädo gue ran 'yägui xi mba nthɛqui bɛ ja n'da ra t'ɛmba'ye. Nɛ bi juaspa n'da ra xindo xɛn ndoho bɛ ja rá goxthi ran 'yägui. ⁴⁷ Nɛ nu'a ra María, ra mɛngu bɛ Magdala, nɛ man'da ra María ngue rá mbe a man'da ra José, bi nu hapɛ bi jät'i.

16

Bi dɔmbɛni ra Jesús

¹ Nu'bɛ mi thoh ra pa ran ts'äya, nu'a ra María ra mɛngu bɛ Magdala, nɛ ra María rá mbe a man'da ra José, nɛ man'da ra xisu ngue ra Salomé, bi dän yɛ 'yɛthi ngue yaman'u ngue da mba bɛ ja ran 'yägui da gospa rá ngɔc'yei ra Jesús, tengu man t'ɔt'ehe dyú judiohe. ² Nɛ nt'ɛxudi dɔ ndomingo 'bɛ mi bɔx ra hyadi bi mba bɛ ja ran 'yägui ɛ buya. ³ Nɛ bin 'yɛmzɛɛ ɛ:

—To'o da zä di 'uec'a ra do bí juaxpɛ ja ra hyädo, bi 'yɛn ɛ.

⁴ Nɛ nu'bɛ mi zɔm bɛ bi nu buya, ya ma 'ueque a ra do, ngue xɛn ndoho. ⁵ Nɛ nu'bɛ mi yɛɛɛ ja ra hyädo buya, bi nu n'da ran 'yohɛ mi hupɛ rá hyo ngue rán 'yɛi ra hyädo, mi he n'da ra pahni xɛn t'axi. Nɛ nu'ɛ yɛ xisu bin su 'bɛ mi nu.

⁶ Pɛ nu'a, bi 'yɛmp'a:

—O guín suhɛ. Dí paçá guí homhbɛ ra Jesús ra mɛngu Nazaret, ngue bi 'dɔm'pɛ ja ra pont'i, pɛ bi dɔmbɛni a, njo'o ua ya. Dami nuhɛ ua mí 'bɛni, bi t'ɛmp'ɛ yɛ xisu.

⁷ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Pɛ nuya ni mbähä gui xihmbɛ ra Pedro nɛ'ɛ mi'da yú xädi nɛ gui 'yɛmfɛ gui tɛmhɛ bɛ Galilea a ra Jesús tengu tho bi xi ahɛ," bi t'ɛmp'ɛ yɛ xisu.

⁸ Nɛ nu'ɛ yɛ xisu buya 'bex bi bɔn'a n'dihi bɛ ja ran 'yägui nɛ bá ɛ ɛ, ɛmme di fet'ɛ nguetho bin su, nɛ njo'o to min nde din yähhɛ ngue bin su.

Ra Jesús bin tɛmɛi ra María Magdalena

⁹ Nu'a ra Jesús bi dambɛni 'bɛ xudi tho ho ndomingo. M'bet'o tho ho bin tɛmmi ra María ra mɛngu bɛ Magdala, ngue gue'a xi hyɔnba thi yoto yɛ zɛthu. ¹⁰ Nɛ nubɛya bi mba a ra María, bá xip'ɛ yá xádi ngue bi dambɛni a ra Jesús, nɛ mí zon'ɛ ngue tu yá mbɛi, ngue bi du ra Jesús. ¹¹ Nɛ nu'bɛ mi 'yɔde ngue bi dambɛni nɛ bi man a ra María ngue bi nuse, pɛ him bi 'yɛc'yɛi ɛ.

Ra Jesús bin tɛmhɛ yoho yá xádi

¹² Nubɛya bin tɛmhɛ mi yoho yá xádi a ra Jesús bɛ 'yu, 'dan'yo ts'ɛ bɛ án nu ɛ. ¹³ Nɛ nu'ɛ, bi mba ɛ bɛya, bá xi ɛ mi'da ngue xɔ bi nu mahɔn'a, pɛ ngutho him bi 'yɛc'yɛi a bi man ɛ.

Ra Jesús bi xi ɛ yá xádi da mamp'a rá m hma 'bɛ mí ndɛx mahɛts'i

¹⁴ Rán zɛgui tho ho bin tɛmhɛ gátho 'dɛ'ma'da yá xádi ra Jesús. Mi hupɛ ja ra mɛxa ɛ. Nɛ bi zɛ ɛ nguetho him bi 'yɛc'yɛi a xi sifi ngue bi dambɛni a. ¹⁵ Nɛ nubɛya bi 'yɛmp'ɛ:

—Ni mbähä gátho na ngɛni ra ximhäi, gui mamhɛ ran ho ma'da'yo. Hɔnbɛ go harɛ i 'bɛh yɛ jɛ'i gui xihmbɛ. ¹⁶ Nu'a to'o da 'yɛc'yɛi nɛ din xixyɛ, gan yɛnba rá te a. Pɛ nu'a hin da 'yɛc'yɛi, da nu ran ɛnbi gátho yɛ pa mazɛi a. ¹⁷ Nɛ nu'ɛ to'o da 'yɛc'yɛigui xɛn ngu yɛ hmɛpya ga japi da 'yɔt'ɛ. Nangue ma ts'ɛdigä da hyɔn a thi yɛ zɛthu in 'yohɛ 'da yɛ jɛ'i, nɛ din yɛ 'dahma 'dan'yo yɛ ndɛ, ¹⁸ nɛ nu'bɛ da bɛnt'ɛ yɛ pozɛ nte da ja ɛ, ngutho 'bɛ da zi ra 'yɛthi ngue ran dɛte, nte da ja ɛ. Nɛ di japi da yɛn ɛ yɛn zăman'ɛ 'bɛ da gäspa yá 'yɛ, bi 'yɛmp'ɛ yá xádi a ra Jesús.

Bi ndɛx mahɛts'i a ra Jesús

¹⁹ Nɛ nu'bɛ mi gua a bi xih yá xádi, bi ts'ix bɛ mahɛts'i a ra Hmu, nɛ 'darɛ ní conhui rá ts'ɛdi Ojɛ. ²⁰ Nu'ɛ yá xádi bi mba bɛya bi man rá m hman Ojɛ hɔnbɛ go harɛ bi mba. Nɛ nu ra Hmu bi japi da ză da ma xɛn ho nɛ bi japi da 'yɔt' yɛ hmɛpya 'dahma da 'yɛc'yɛi yɛ jɛ'i yám hman ɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɛ ya.

LUCAS

Ran ho Ma'da'yo bi 'Yo't'a ra Lucas

'Be'a í 'yo't' rá sœcuq ra Lucas

¹ Dí paçã x̄n ngu ȳm ja'í bi 'yo't' ȳm sœcuq ngue i man'a bin ja 'b̄m mím 'b̄m̄cua ja ra ximhãi ra Cristo. ² Nu'ũ bi 'yo't'ũ, tengu thofo bi xãngahũ u bi nuse 'b̄m mi 'yot' rá 'b̄fi ra Cristo, n̄e tengu thofo bi man'ũ h̄onbũ go hapũ. ³ N̄ecã dra Lucasgã dí o't'na ra sœcuq ngue im man'a bin ja, n̄e dí p̄en'na i, hague Teófilo, ma amigo i x̄n ho. N̄e dá ânzehe ȳm ja'í to'o bi nu 'be'a gã bin ja. N̄e ẽmme dá hongã 'be'a nt'o't'í gã mi'da ȳm sœcuq, janangue'a da b̄omanho 'be'a dí o't'ã. ⁴ Nguetho dín nde guí pađi x̄n ho ngue majuañi a bi sãn'na i.

Rám 'behni Ojã bi ma dim 'buh ra Xuua

⁵ Nu'ũ ȳm pa mìn ts'ut'abi ra Herodes b̄m ja ra x̄equi Judea, mi 'b̄m̄p̄ n'da rá mbãjã ȳm judío, ra Zacarías a. Madim p̄ehmbũ n'dan nets'i ȳm mbãjã bi d̄am'ma ra mbãjã Abías. Nu'a ra Elisabet, rá xisu ra Zacarías, gue'a n'da rá m bom'beto ra Aarón a, ngue ra hmumbãjã maya'b̄m. ⁶ Nu'a ra Zacarías n̄e ra Elisabet, gãtho yonja'í, Ojã bi numanho u, nguetho x̄n ho yã mb̄ui, n̄e mi øt'e gãtho yãn t'ẽdi Ojã. ⁷ Nu ra Elisabet n̄e ra Zacarías, x̄n daç'yei u n̄e xinga n'dandĩ mi 'buh rá t'ũhni a ra Elisabet.

⁸⁻⁹ N̄e nu'b̄m x̄on z̄on ra pa dim p̄ep̄m ja ra ðanjã u n'dan nets'i ȳm mbãjã bi d̄m'ma ra Abías, janangue'a madim p̄ep̄m ra Zacarías. N̄e zã mi thahna n'da ra mbãjã, ngue da ȳm̄p̄m man'da mbo ra ðanjã da 'yuh ȳm xiza ȳmanho. N̄e gue'a ra Zacarías bi mba nthahni ngue da ȳm̄p̄m mbo. ¹⁰ N̄e x̄n ngu ȳm ja'í mi 'bãp̄m thi mi yãhũ Ojã 'b̄m ra ora bi 'yuh ra xiza ra Zacarías. ¹¹ N̄e 'bex bi z̄o a n'da rá m 'behni Ojã b̄m mi 'bãh ra Zacarías. N̄e mi 'bãp̄m rá hyo rán 'yei ra mexa guep̄m mí uh ȳm xiza. ¹² Nu'b̄m mi nu a b̄uya, ẽmme bin su n̄e hingui pađi 'be'a da b̄eni. ¹³ N̄e nu'a rá m 'behni Ojã bi 'yẽmbi:

—O guín su Zacarías, nguetho bi 'yø Ojã 'be'a guí ãpi, nangue ni xisu ra Elisabet ðin hať'ũhni n̄e dim 'b̄m a n'da rá ts'ũnt'ũ, n̄e guí xip rá thuhu dí Xuua. ¹⁴ N̄e gan johya n̄e ẽmme da hyu ni mb̄ui, n̄e x̄n ngu ȳm ja'í ðin johya 'b̄m bim 'b̄ui. ¹⁵ Nguetho Ojã ði un ra 'b̄efi nuĩxte a. N̄e nu'a, hin da zi ra vino xinga gue'a ra s̄ei, n̄e ðin 'youi rá Hogandãhi Ojã gue'b̄m go bim 'b̄ui. ¹⁶ N̄e nu'a rá 'b̄efi da 'yot'e, gue'a dí japi x̄n ngu ȳm ja'í israel ði pãh yãn 'yomf̄eni n̄e da 'yẽc'yei Ojã ra Hmu. ¹⁷ N̄e nu'a ni t'ũhni bam 'bet'o a 'b̄m bá ẽh ra Hmu mah̄ets'i, n̄e ðin ja rá ts'ẽdi tenguthofo ra p̄ongahyã Elías, n̄e ði japi ðin hocpahũ yã t'ũhni u ȳm ja'í. N̄e nu'ũ nzaĩ hingui øde 'be'a pa nsif, ði japi da 'yøde. N̄e nangue rá m hman ra Xuua ði pãh yãn 'yomf̄eni ȳm ja'í n'dahma da zã da zimanho ra Hmu 'b̄m bá ẽhe, bi t'ẽmp'a ra Zacarías 'b̄m mìn yaui rá m 'behni Ojã.

¹⁸ Nu ra Zacarías b̄uya:

—Hague dán zã ga paçã a guí xiqui nguetho xtãn daç'yeigã n̄e'a ma xisu, bi 'ȳna.

¹⁹ Nu rá m 'behni Ojã bi 'yẽmp'a b̄uya:

—Nugã dí Gabriel n̄e dí 'bãcã b̄m ja rá hmi Ojã, n̄e Ojã bá p̄engã gue ga xi a ran ho ðin ja ahũ. ²⁰ P̄e nuya, gan gore ya, nguetho hin guí ẽc'yei a dí xi i. Nuya hin da zã gan ya astague'b̄m go bin ja a dá xi a i, nguetho gãtho ðin ja a dá xi a i, bi 'yẽn'a rá m 'behni Ojã.

21 Nu yu ja'i mi 'bäpu thi, mi t'oma ra Zacarías, ne him mi pä'u hanja him 'bexque pöni. 22 Ne nu'bu mi böm bu ra Zacarías hingui sä din ya, hönt'a bi uanda rá 'ye. Nu yu ja'i bi bäh puya ngue bi nu n'da ran t'uti bu mbo.

23 Ne nu'bu mi guah yu pa dim pëpu ra Zacarías bi mba rá ngu büya. 24 Ne bin hä't'uhni ra Elisabet, ne nubüya hin hapu i mba an cut'a zana, bim 'butho bu rá ngu. Ne bi 'yëna: 25 "Xan ngu rá mate bi 'yörcä Oja, nuya him man da zangä yu ja'i nguetho dim 'bu'a n'da ma t'uhni ya," bi 'yënsë.

Rám 'behni Oja mahëts'i bi ma dim 'buh ra Jesús

26 Nu'bu mi tho i cut'a zana, nu'a Oja bi mbëhn mahön'a a rá m 'behni ngue i Gabriel. Bi mbëhn pu ra hnini Nazaret bu ra xëqui Galilea. 27 Nu'a, bi zöm bu mi 'bu a ra María. Nu ra María xinga n'dandï bin yäui n'da ran 'yohu, pë ya mi än'na ra José, n'da rá m bom 'beto ra ts'at'abi David a. 28 Nu rá m 'behni Oja bi zengua, bi 'yëmbi:

—Nu'i María ya bi 'yöt'a n'da rá mate Oja ne guín 'youi a. Pë man'da bi jap'a Oja xinda gue'u gätho mi'da yu xisu, bi 'yëmbi.

29 Nu'a ra María 'bu mi nu rá m 'behni Oja, bin su ne bin 'yomfëni 'be'a ním bö'n'a bi sifi. 30 Nu rá m 'behni Oja bi 'yëmp'a büya:

—O guín su María nguetho guín 'youi rá mate Oja, 31 ne dim 'bu'a n'da ni Ts'ant'u ne gui xip rá thuhu ra Jesús. 32 Ne nu'a, din ja rá ts'ëdi ne da fädi ngue rá Ts'ant'u Oja täte thoho rá ts'ëdi. Ne nu'a Oja di japi din ts'at'abi tengu rá m bomböta ngue ra David. 33 Ne di manda yu ja'i israël gätho yu pa ne hin jam'bu da guah rá ts'ëdi a, bi 'yën'a rá m 'behni Oja.

34 Nu ra María bi 'yën'a:

—Hague dán zä din jabu ne hin jam'bu dán ya'be n'da ran 'yohu, bi 'yëna.

35 Pë nu rá m 'behni Oja bi 'yëmp'a:

—Nu rá ts'ëdi rá Hogandähi Oja di ja i gui tün ni t'uhni, ne nu'a dim 'bui, rá Ts'ant'u Oja a. 36 Ne'a ni mení ra Elisabet xän dác'yëi a, pë dim 'bu a n'da rá ts'ant'u. N'dato zana ya i hä'a rá t'uhni ne mi ën yu ja'i ngue hin jam'bu da dïn rá t'uhni. 37 Nu Oja gätho sä da 'yöt'a, hin'yü 'be'a gue hingui sä da 'yöt'e, bi 'yën'a rá m 'behni Oja.

38 Nu'a ra María bi 'yën'a:

—Nugä rá 'yëhegä Oja, nu'bu gue'a in nde Oja, da 'yörque gätho guím ma, bi 'yëna.

'Bex bi mbeng mahëts'i rá m 'behni Oja büya.

Ra María bi mba bí zengua ra Elisabet

39-40 Nu'a ra María büya, 'bex bi mba bí zengua yé mení mí 'bäpu ja yu nyuni bu ra xëqui Judea, gue'a ra Zacarías ne rá xisu ra Elisabet. 41 Ne nu'bu mi mba ma zengua ra Elisabet, 'bexque bi 'yan'a rá t'uhni mí o rá mbui. 'Bex bin 'youi rá Hogandähi Oja ra Elisabet büya, 42 ne bi 'yëna:

—Oja man'da bi jap'i i María, xinda gue'u mi'da yu xisu. Ne nu'a ni ts'ant'u dim 'bui, majäpi a. 43 Pë xän ngu ra mate gá 'yörque ngue gá zengugui, nguetho gue'e rá mbe a ma Hmu. 44 Ne dí pädi gue'e rá mbe a ma Hmu nguetho nu'bu má öcä nin zengua, 'bex bin johya a ra t'uhni o ma mbui ne bi 'yäní. 45 Bi jap'a Oja nguetho gá 'yëc'yëi a bi xi i, ne majuañi da 'yöt' Oja a bi xi i, bi 'yën'a ra Elisabet, bi 'yëmp'a ra María.

46 Nu ra María büya bi 'yëspa Oja ne bi 'yëna:

Èmme dí ëspa Oja ma Hmu,

47 ne din johya ma mbui nangue Oja mam pörpate.

48 Nguetho Ojā bi bɛngā ngue dra hyoya 'yɛhɛgā, nɛ gātho yu jā'i da 'yɛngui dá tɪngā rá mate Ojā.

49 Xun ngu ran ho bi 'yɔrcā Ojā madā rá ts'edi, nɛ xun hotho a. 50 Nɛ da nu rá yembui to'o gātho da numansu a.

51 Nu Ojā nuixte tho yun t'ɔt'e, bi 'berpa yá ts'edi u din yɛzɛhɛ ngue im bɛni jase yá ts'edi.

52 Nɛ bi 'berba yá ts'edi yu ts'ut'abi, nɛ go bi un yá ts'edi yu jā'i thoho.

53 Nɛ bi japi da bā u to'o i honi da bādi, pɛ nu'u to'o him bi hyoni da bādi bi japi di 'bɛ'u.

54 Nɛ nu Ojā bi mbāxcahu ya ngue dyu jā'i israelgāhu, ngue bi 'yɛnju yá t'uhniḡahu a,

nɛ him bi pumbɛni a ran ho bi ma da 'yɔrcahu.

55 Pɛ bi 'yɔt'e tenguthoho bi si a ra Abraham ta t'ɔrcahu,

yám bom'ɛtoju, gātho yu pa mazāi, bi 'yɛn'a ra María 'bɛ mi 'yɛspa Ojā.

56 Nɛ nu'a ra María hyuzna bi gopu rá ngu ra Elisabet, m'bejua bi mbeng bu rá ngue.

Bim 'bɛh ra Xuua Nxixyā

57 Nɛ bi zɔn ra pa dim 'bɛ a rá ts'unt'u ra Elisabet. 58 Nɛ gātho yá meni nɛ yá menguhu bin johya 'bɛ'a bi 'yɔrpa Ojā a ra Elisabet, nɛ bi zɔm bu rá ngu bi zɛngua a. 59 Nu 'bɛ mi gua'an hyāto pa xim 'bɛ a ra t'uhni, bi mba nts'its'i da thecua rá xifani. Nɛ gātho u mi 'bɛpu, bi ma da hyānba rá thuhu rá ta ngue dí Zacarías. 60 Pɛ nu rá mbe bi ma ngue hin da zā, pɛgue jatho da hyux rá thuhu ngue dí Xuua. 61 Nɛ gātho mi 'bɛpu bi 'yɛna:

—Pɛ njo'o n'da ni menihu i Xuua, bi 'yɛmbi.

62 Nɛ nu'u, bi uān yá 'yɛ, bi 'yān'na rá ta: “'Bɛ'a rá thuhu a ni t'uhni,” bi 'yɛmbi.

63 Nu rá ta bɛya bi 'yāh ra sɔcuā nɛ bi 'yo't'a n'da ram hma ngue bi 'yɛna: “Dí Xuua a ma t'uhni.” 64 Bɛx bi zā bin yā mahɔn'a ra Zacarías bɛya, nɛ bi 'yɛspa Ojā a. 65 Nɛ bi hyonya thoho gātho mi 'bɛpu. Nɛ gātho yu jā'i mi 'bɛpu ja yu nyuni a ra xɛqui Judea bi 'yɔ a bin ja. 66 Nɛ gātho bin 'yomfɛnise 'bɛ'a da 'yɔt'a ra t'uhni, nguetho Ojā bi japi.

Bi 'yɛspa Ojā ra Zacarías 'bɛ mim 'bɛh rá t'uhni

67 Nɛ bin 'youi rá Hogandāhi Ojā ra Zacarías, nɛ bim pɔngahyā a, bi 'yɛna:

68 ɛmme dí ɛspa Ojā ra Hmu nguetho bi bɛnju

dyu jā'i israelgāhu, dyu judiɔhu, ngue da yānju.

69 Nɛ nanguehna ma t'uhni bim 'bɛi, janangu'e a dí pādi him ma ya'a ba pɛnga mam pɔrpatɛhu i ja rá ts'edi,

rām bom'ɛto ra ts'ut'abi David a.

70 Gue'a bi bɛnba Ojā u yá pɔngahyā maya'bɛ thoho,

71 ngue bi ma da yānju nangue man sɛihu,

nɛ nangue gātho u i numan'ɛju.

72 Pɛ nu Ojā bi huɛ'u mam bombɔtahɛ,

nɛ him bi pumbɛni ran ho mi ɛna da 'yɔrcahu.

73 Nɛ majuāni da 'yɔt' Ojā a bi xih mam bombɔtahɛ ra Abraham,

74 ngue bi xifi da yānju nangue u man sɛihu,

nɛ hin ga su ga thāndehu a Ojā bɛya.

75 Janangu'e da gohi xun ho ma mbɛihu bɛ dá nu a Ojā, nɛ ga ɔthɛ ra hogam'bɛi bu ja rá hmi.

76 Nε nuna ma t'uhni, da 'yεmb yu ja' i rá pøngahya Oja mahεts'i, nε da xih yu ja' i di päh yán 'yomfεni, da dø'ma ra Hmu.

77 Nε da xi u da mba ma punbi yú ts'oqui, nε da mba nhyani.

78 Gätho da 'yøt' Oja nguetho di huεgahu nε ba pengahu ra Hmu ngue gueε rán nequi ma mbuihu.

79 Nε gue'a di yorpa yú mbui u i 'buɾu ja ra 'bexui nε i 'yo bu ja rá 'yu ran däte,

nε da zixpu ja ran nequi, bi 'yεn'a ra Zacarías 'bu mim pøngahya.

80 Nε nu rá t'uhni, ngue ra Xuua, bin te mán zaqui nε bin te rá mbui nangue Oja. Nε nu 'bu min te, bim 'buɾu ja ra dapo asta gue'bu go bi zøn ra pa bi dæmp' rá 'bεfi bi xi Oja, gueru 'buh yú mi'israelhu.

2

Bim 'bu'a ra Jesús

1 Nu'bu mim 'buh ra Jesús, gue'u yu pa bin ja ra dapede bi 'yøt'a ra hmuts'ut'abi ngue ra Augusto César. 2 Nε gue'u yu pa bin ts'ut'abi ra Cirenio bu ja ra xεqui Siria, nε gue'u yu pa ja bi du'mi bi 'yøt' ra pede u. 3 Gätho yu ja' i bi mba bu ja rá hnini zεhe yám bombøta ngue da thuspa bu yú thuhu. 4 Janangue nu ra José bi nεxpu ja ra hnini Nazaret ngue ra xεqui Galilea, nε bi mba bu ja ra hnini Belén ngue ra xεqui Judea, nguetho gueru rá hnini a rá m bombøta a ra José, ngue ra David. 5 Nε bi mba da thuspa bu rá thuhu. Bi mbe a ra María rá xisu. Pε nu'a ra María ya min hat'uhni a. 6 Nε nu'bu mi zøm bu ja ra hnini Belén, bi zøn ra pa dim 'buh rá t'uhni buya. 7 Nε bim 'bu a rá mbadi ts'ant'u a ra María ngue ra Jesús. Nε bi mbant yu bazu, nε bi cäpu ja rán ts'adetha yu fani bu ja ra ngumfani, nguetho hin'yu bu din säya bu ja n'da ra ngu.

Yám 'behni Oja bi xih yu mbände'yo ngue bim 'buh ra Jesús

8 Nu'a ra xui a buya, mi 'buɾu håntho ra hnini Belén 'da yu mbände'yo, madí jamansu yú dε'yo u. 9 'Bex bi nu n'da rá m 'behni Oja u, nε bi yorpu rán nequi Oja bu 'bui, nε εmme bin su'u. 10 Pε nu'a rá m 'behni Oja bi 'yεmp'u:

—O guín suhu, nguetho bá εcä ga xi ah u n'da ram hma gue di ja ah gan johyah gyá ja' ihu ua ja ra ximhäi. 11 Nu bu ra hnini Belén, ngue rá hnini ra David, ja bim 'bu'a nim pøpatehu, gue'a ra Cristo ra Hmu bi ma ba pen'nahu Oja. 12 Nε nu'bu gá tihbu n'da ra 'uere xí järpu ja rá yänza yu fani m'bant'i yám 'bahni, gue'a gdí pähmbu a buya, bi 'yεn'a rá m 'behni Oja 'bu mi 'yεmp'u yu mbände'yo.

13 'Bex bi nequi n'dan nets'i yám 'behni Oja, bi 'yεspa Oja ngue bin tuhu, nε bi 'yεn'u:

14 Nuixte rá ts'edi Oja mahεts'i.

Oja da hyurpa yú mbui gätho u i 'buca ja ra häi, hønt'a go to'o da hyän'a rá mate, bi 'yεm 'bu min tuhu.

15 Nε bi mbeng mahεts'i yám 'behni Oja buya. Nε nu'u yu mbände'yo bin 'yεmp'u buya:

—Ga mbähä bu ja ra hnini Belén, ga nuhu a bin ja ngue bi jaj u ra Hmu ga pähmbu.

16 Bi mba n'dihi u buya, nε bi dím bu a ra María nε ra José nε ra 'uere. Nε nu'a ra uere mi o bu ja rá yänza ra fani. 17 Nε nu'bu mi nu'u yu mbände'yo buya, bi mam bu a xí xih rá m 'behni Oja nangue ra t'uhni bim 'bui. 18 Nε gätho u bi 'yø'a

bi man'ɥ yɥ mbände'yo, bi hyonya thofo ɥ. ¹⁹ Pɛ nu'a ra María, bi bɛm bɥ mbo rá mbɛi 'be'a gátho bin ja. ²⁰ Nɛ nu yɥ mbände'yo bi mbeng bɥya, nɛ bi 'yɛspa Ojɔ, ngue gátho bin ja'ɥ 'be'a gátho bi sifi, nɛ xí nu.

Bi mba ma dǎpi Ojɔ a ra 'uere Jesús bɥ ja ra dǎnijɔ

²¹ Nu'bɥ mi gua'an hyɔto pa xím 'bɛi, bi thecua rá xifani ra 'uere, nɛ bi thuspa rá thuhu dí Jesús, nɛ ngue'a xí xih rá m 'behni Ojɔ a ra María 'bɥ hin ní hyɔ rá t'ɥhni.

²² Nɛ nu'bɥ mí gua'a ra pa nts'ǎnni da dɔ'ma ra María, tengu bi man yán t'ɛdi ra Moisés, ya í sǎ da mba bɥ ja ra dǎnijɔ bɥ Jerusalén. Nɛ bi zixa rá t'ɥhni ɥ ngue di dǎp Ojɔ. ²³ In ja bɥ bi 'yɔt'e nguetho nɛ'a í mam bɥ ja rán t'ɛdi ra Moisés, ngue: "Gátho yɥ mbɛdi ts'ɥnt'ɥ da mba ma dǎpi Ojɔ," í ɛm bɥ ja yɥn t'ɛdi. ²⁴ Nɛ bi hyaxa n'da ra 'bɔts'e bɥ ja ra dǎnijɔ tengu bi mam bɥ ja rán t'ɛdi ra Moisés ngue í ɛna: "Yoho yɥ t'azɥ uague yoho yɥ ts'ǎha ngue da hyo bɥ ja nijɔ to'o im 'bɥh yú t'ɥhni."

Nu ra Simeón í thex ra 'uere Jesús

²⁵ Nɛ mi 'bɥm Jerusalén n'da ran 'yohɥ í Simeón, ra hocj'a í a, mi numansu Ojɔ nɛ mí tɔ'ma ra pa ngue da mba nhyɔni ɥ yɥ ja'i israél, nɛ min 'youi rá Hogandǎhi Ojɔ a. ²⁶ Nu rá Hogandǎhi Ojɔ bi bɛnba ra Simeón gue hin da du asta gue'bɥ go da nu'a rá Thahni Ojɔ ba pɛhni ngue ra Cristo a. ²⁷ Nɛ nu'a rá Hogandǎhi Ojɔ bi bɛnbi da zɔm bɥ a ra Simeón bɥ ja ra dǎnijɔ 'bɥ mí zɔm bɥ rá ta nɛ rá mbe di dá'a ra Jesús. ²⁸ Nu ra Simeón bi dɛxa ra 'uere nɛ bi 'yɛspa Ojɔ bɥya, bi 'yɛna:

²⁹ Ma Hmu í, pɛ hin te dí m bɛngǎ 'bɥ ga tugǎ ya, nguetho dá nugǎ na gá xiqui ngue ga nugǎ, ní 'yɛhɛgǎ.

³⁰ Nuya dá nusegǎ mam pɔrpatehe,

³¹ ngue gá sǎnni ngue da yǎnba yú te ɥ to'o da bǎn na.

³² Nuna dí japi da nu ran nɛqui ɥ hing yɥ judío,

nɛ gue'a dí t'ɛscahe dyɥ ja'í israélgǎhe, dyɥ judíohe, bi 'yɛn'a ra Simeón 'bɥ mí dɛxa ra 'uere Jesús.

Bim pɔngahyɔ ra Simeón 'bɥ mí nu ra Jesús

³³ Nu ra José nɛ rá mbe ra Jesús bi hyonya thofo 'be'a bi man ra Simeón nangue'a ra 'uere. ³⁴⁻³⁵ Nu ra Simeón bɥya, bi 'yǎp Ojɔ da 'yɛnsa rán japi ra José nɛ ra María, nɛ bi 'yɛna:

—Nuna ra t'ɥhni 'bɥ dí n dǎn'yohɥ nts'ǎnni xɥn ngu ɥ yú mí israélhɥ dim 'bɛdi 'bɥ hin da numanho. Pɛ nu'ɥ to'o da numanho da yǎn'a. Guehna dí fǎdi 'be'a im bɛm bɥ mbo yú mbɛi n'da ngu n'da yɥ ja'í. Nɛ nu'í María, gui nu ra dumbɛi xɥn ɥ tho ngue 'be'a da t'ɔrpa na ní ts'ɥnt'ɥ, bi 'yɛn'a ra Simeón.

Nɛ'a ra Ana bim pɔngahyɔ 'bɥ mí nu ra Jesús

³⁶ Nɛ'a n'da ra dǎc'yɛi xisu ngue í Ana mí 'bɥm ja ra dǎnijɔ, nɛ'a xin rá pɔngahyɔ Ojɔ a. Nu'a, rá t'ixu ra Fanuel a, rá m bom'beto ra Aser ngue n'da rá ts'ɥnt'ɥ ra Israel. Nu ra Ana, nu'a nyoto jeya bim 'bɥhmi rá ndɔ nɛ 'bɛx bi du. ³⁷ Nɛ bim 'bɥsɛ goho 'dǎte ma goho njɛya, ya xɥn dǎc'yɛi a. Nɛ nu ra Ana, mí zǎm bɥ ja ra dǎnijɔ a. Mɛn yǎqui Ojɔ ra pa nɛ ra xui, nɛ ja yɥ pa him mí sihmɛ 'bɥ í thǎnde Ojɔ. ³⁸ Nu'bɥ min yǎhɥ ra Simeón ra María nɛ ra José, bi zɔm bɥ ra Ana, nɛ 'bɛx bi xí Ojɔ jamadi 'bɥ mí nu'a ra 'uere, nguetho bi bǎdi gue yú yǎnte ɥ. Janangue'a bi 'yɛmp'ɥ to'o mí tɔmp' yú yǎnte ngue ya bi zɔh ya.

Bi mbenc'a ra José bɥ ra hnini Nazaret nɛ rá xisu

39 Nu'bu mi 'yot'u gätho mi man rán t'edi Ojã ngue da 'yot'e, nu ra José ne ra María bi mbeng bu ja ra hnini Nazaret bu ja ra xequi Galilea. 40 Ne nu'a ra t'uhni bin te mán zaqui a, ne mi ja rán 'yomfëni xan ho. Ne emme bi jap Ojã a.

De'mayon jeya p'e'ts'a ra Jesús 'bu mi mba bu ja ra danijã

41 Nu ra José ne ra María zai n'dandã n'da jeya i pa bu ja ra hnini Jerusalén da nu ra dämpeti ngue ran dăbaxjua. 42 Ne nu'bu mi mbe'ts'a 'de'mayon jeya ra Jesús, bi mbähã bu ja ra hnini Jerusalén ngue da nu ra dämpeti bu. 43 Nu'bu mi gua'a ram peti, bi mbeng bu yú ngu yu ja'i. Ne nu'bu mi mba bu 'yu ra José ne ra María, him mi pã'u ngue bá copu a ra Jesús. 44 Pe mim bëni mín 'yohu yú amigo. Ne n'dapa bin 'yo bu ja ra 'yu. Ne nu'bu mín de bin säya buya, ne njo'o bu ra Jesús. Ne nu rá mbe ne rá ta bi 'yän'du yú amigo: "Ha gbán 'yohu a ra Jesús," ne'u yú mení bi 'yänni. 45 Pe him bi ñni, janangue'a bi mbeng bu Jerusalén, bi hyom bu.

46 Ne ná hyupa buya ja bi ñim bu ja ra danijã. Mi 'buhmbu bu yu xänbate nijã. Ne nu'a ra Jesús mi ode 'be'a mi man'u ne bi 'yän yän t'änni 'be'a bi 'yode. 47 Nu yu xänbate nijã buya bi hyonya thoho nangue gätho 'be'a mi pã'a ra Jesús. 48 Ne nu'a rá mbe ne ra José, bi hyonya thoho 'bu mi nu i yãhu yu xänbate. Nu'a rá mbe bi 'yëmbi:

—Ts'unt 'u, hanja in jabu gá 'yorca'be, nguetho nu'a ni ta necã emme dá hon'a'be ne mi tu ma mbu'be.

49 Nu ra Jesús bi ñadi:

—Pe nde'bu hin xquí hyongüi, nguetho guí pãhmi ngue jatho ga ot'à rá 'befi ma Ta.

50 Pe nu'u, him bi badi 'be'a nam bôn'a bi man'a.

51 Pe nu'a ra Jesús 'bex bi mbähã bu ja rá ngu bu ra hnini Nazaret, ne nzai mi ot'a i pa nsifi. Pe nu'a rá mbe mim benthó bu ja rá mbu'be'a gätho bin ja.

52 Nu ra Jesús, in te rá ja'i ne in te rán 'yomfëni. Ne gätho yu ja'i mi numanho a ne'a Ojã mi numanho a.

3

Xuua Nxixyã bi du'mi bi man rãm hma Ojã bu ma'ueni

1-2 Nu'bu ná 'de'ma cat'a njeya in ts'ut'abi ra hmuts'ut'abi Tiberio, ne bin yaqui Ojã ra Xuua bu ja ra ñapo mi 'buí, bi xifi di dämp'a rá 'befi. Ne gue'a ra Xuua rá ts'unt'u ra Zacarías a. Ne guet'a ra jeya bin ts'ut'abi ra Poncio Pilato bu ja ra xequi Galilea, ne n'dat'a ra jeya bin ts'ut'abi a ra Felipe bu ja ra xequi Iturea ne ra xequi Traconite. Nu'a ra Felipe ngue rán 'yohu ra Poncio Pilato. Ne guet'a ra jeya a bin ts'ut'abi ra Lisaniás bu ja ra xequi Abilinia. Ne 'dat'a ra jeya mi ngurpa mbäjä ra Anás ne ra Caifás bu Jerusalén. 3 Ne nubuya, bi dämp' rá 'befi ra Xuua Nxixyã, bin 'yo bu n'danguadi ra ñathe Jordán ne bi xih yu ja'i di pãh yän 'yomfëni nangue yá ts'oqui, n'dahma da mba ma punbi. Ne bi xifi din xixyã buya. 4 Ne guehna ra Xuua bi man'a ra Isaías 'bu mi 'yëna:

N'da ra ja'i din yã bu ja ra ñapo ne da 'yëna:

"Dami pãh nin 'yomfënihu, ga simhbu ra Hmu mi ts'atho da zocua.

Dami hoc ni mbuihu, ga tømhbü xan ho.

5 Tengu yu mbothäi ne yu t'øhø din juani

tengu n'da ra 'yu i pa ma hoqui, hingui ndaxni, i uëntho, din ja bu ni mbuihu.

6 Ne gätho yu ja'i da nu'a ram pørpate ba pënd Ojã," da 'yëna, bi 'yën'a ra Isaías.

7 Ne bi zøm bu yu ja'i bu 'buh ra Xuua ngue in nde din xixyã u. Ne nu ra Xuua bi 'yëmp'u:

—Nu'ah_u tengu thoho 'b_u gy_u poz_uh_u, ne guí ãns_uh_u hin guin nuh_u rá muui ni ts'oquih_u 'b_u gan xixyãh_u, ne hin gui hoc ni mb_uih_u. ⁸ P_e nte di muui 'b_u guí ãmh_u gán yãmh_u ngue ya nim bombøtah_u ra Abraham. P_e n_ehya y_u do i 'bongua mi sã xtã 'y_una y_u t'uh_uni ra Abraham gue'b_u gue'a xtãn nde Ojã a. ⁹ Ne nu'a to'o gãtho him bi pãh yãn 'yomf_uni nanguie yã ts'oqui, tengu'b_u y_u za ngue hingui ho yãn dät'o. Ne nu rán ts'onza Ojã ya mahoqui x_un ho ngue da 'y_ex'ã y_u za hingui ho yãn dät'o, ne da thøsp_u ja ra sibi dín zø, bi 'y_en a ra Xuua.

¹⁰ Nu y_u jã'i b_uya, bi 'y_en'ã:

—'B_e'a sã ga øt'ãhe 'b_u, bi 'y_emp'a ra Xuua.

¹¹ Nu ra Xuua bi dätì:

—Nu'a to'o i ja yoho yã pahni, di un'na n'da to'o hin'y_u rá pahni. Ne nu'a to'o i ja 'b_e'a da zi, di unni ts'ã a to'o hin'y_u da zi, bi 'y_ena.

¹² Ne'ã 'da y_u hyãçahãi xí zøm b_u ngue in nde da mba ma xixyãbi, bi 'yãn'dã: —Xãnbate i, 'b_e'a sã ga øt'ãhe.

¹³ Nu ra Xuua bi dätì:

—'Yo guí huspah_u man'da ra renta, p_e hønt'a i man rán t'edi ra hãi gui hyãj_u.

¹⁴ Ne'ã 'da y_u dofai bi 'yãnni:

—N_ecãhe, 'b_e'a sã ga øt'ãhe, bi 'y_en'ã.

Nu ra Xuua bi dätì:

—O guí hãçuah_u ra mbeti y_u jã'i nanguie ni ts'edizeh_u. Ne o gadí yãf_u n'da ra jã'i 'b_u guí pãhmb_u him majua_uni a guí mamhb_u. Ne hin guim b_emh_u ngue man'da ãmme x_un ngu gui tãhmb_u, p_e hønt'a nin zãbi gui tãhmb_u, bi 'y_en'a ra Xuua.

¹⁵ Ne x_un ngu ã ngue mi tø'ma ra Cristo mim b_ens_e ã ngue ãmbi ra Cristo a ra Xuua. ¹⁶ P_e nu'a ra Xuua bi 'y_emp'ã:

—Nugã di xixyã ah_u ngue ra dehe thoho, p_e ba ã'a n'da ja rá ts'edi xinda guecã, hin dí sãcã tengu a. Nu'a di hoc'ah_u nanguie rá Hogandãhi Ojã tengu'b_u xtí hoc'ah_u ra sibi. ¹⁷ Ne da huahn'd_u y_u jã'i tengu 'b_u i pa nt'ei y_u trigo. Nu rá xi di 'uec ran dãhi, ne nu y_u trigo da mba m'b_e'ts'i, p_e nu yã xi da t'up_u ja ra sibi njãm'b_u i huçt'i, in jab_u da 'yøt' 'b_u bi huahn y_u jã'i a ra Cristo, bi 'y_en a ra Xuua.

¹⁸ Ne x_un ngu mi'da yãm hma bi xi ã y_u jã'i nanguie ran ho ma'da'yo. ¹⁹ P_e nu ra Xuua bi dãmhyã ra ts'ãt'abi Herodes nguetho nu ra Herodes bi zin'a rá 'bepozeh_e, ngue rá xisu ra Felipe, í Herodías a ra xisu. Ne hinga hønt'a p_e x_un ngu mi'da yãn ts'o bi 'yøt'a, jananguie bi dãmhyã. ²⁰ P_e nu ra Herodes man'da x_un ngu rá ts'oqui bi 'yøt'e nguetho bi got'a fãdi a ra Xuua.

Ra Jesús bin xixyã

²¹ Nu'b_u mi xixyãba y_u jã'i a ra Xuua, n_e'a ra Jesús bi mba b_u, bin xixyã.

²² Ne nu ra Jesús 'b_u mi yãui Ojã, 'bex bá xoh mahçts'i ne bá çã a rá Hogandãhi Ojã tengu n'da ra t'ãzã, ne bi zoxp_u ja rá jã'i ra Jesús. Ne bi t'ø'a n'da ra nde mahçts'i bi 'y_ena:

—Nu'i ma Ts'ãnt'ã i, ãmme dadí huçc'i i, ne dí numanho i, bi 'y_en Ojã.

Nu'ã yãm bombøta ra Jesús

²³ Nu ra Jesús mi p_e'ts'a n'dãte ma'det'a njeya 'b_u mi dãmp' rá 'b_efi ua ja ra hãi. Nu y_u jã'i mim b_eni rá ts'ãnt'ã ra José a ra Jesús. Ne nu ra José rá ts'ãnt'ã ra Elí a. ²⁴ Nu ra Elí, nu'a rá ta, gue'a ra Matat a. Nu ra Matat, nu'a rá ta gue'a ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta gue'a ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta gue'a ra Jana a. Nu ra Jana, nu'a rá ta gue'a ra José a. ²⁵ Nu ra José, nu'a rá ta

ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Amós a. Nu ra Amós, nu'a rá ta ra Nahum a. Nu ra Nahum, nu'a rá ta ra Esli a. Nu ra Esli, nu'a rá ta ra Nagai a. ²⁶ Nu ra Nagai, nu'a rá ta ra Maat a. Nu ra Maat, nu'a rá ta, ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Semei a. Nu ra Semei, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Judá a. ²⁷ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Joana a. Nu ra Joana, nu'a rá ta ra Resa a. Nu ra Resa, nu'a rá ta ra Zorobabel a. Nu ra Zorobabel, nu'a rá ta ra Salatiel a. Nu'a ra Salatiel, nu'a rá ta ra Neri a. ²⁸ Nu ra Neri, nu'a rá ta ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta ra Adi a. Nu ra Adi, nu'a rá ta ra Cosam a. Nu ra Cosam, nu'a rá ta ra Elmodam a. Nu ra Elmodam, nu'a rá ta, ra Er a. ²⁹ Nu ra Er nu'a rá ta ra Josué a. Nu ra Josué, nu'a rá ta ra Eliezer a. Nu ra Eliezer, nu'a rá ta ra Jorim a. Nu ra Jorim, nu'a rá ta ra Matat a. ³⁰ Nu ra Matat, nu'a rá ta ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta ra Simeón a. Nu ra Simeón, nu'a rá ta ra Judá a. Nu ra Judá, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Jonán a. Nu ra Jonán, nu'a rá ta ra Eliaquim a. ³¹ Nu ra Eliaquim, nu'a rá ta, ra Melea a. Nu ra Melea, nu'a rá ta, ra Mainán a. Nu ra Mainán, nu'a rá ta ra Matata a. Nu ra Matata, nu'a rá ta, ra Natán a. ³² Nu ra Natán, nu'a rá ta, ra David a. Nu ra David, nu'a rá ta, ra Isaí a. Nu ra Isaí, nu'a rá ta, ra Obed a. Nu ra Obed, nu'a rá ta, ra Booz a. Nu ra Booz, nu'a rá ta ra Salmón a. Nu ra Salmón, nu'a rá ta, ra Naasón a. ³³ Nu ra Naasón, nu'a rá ta ra Aminadab a. Nu ra Aminadab, nu'a rá ta ra Aram a. Nu ra Aram, nu'a rá ta ra Esrom a. Nu ra Esrom, nu'a rá ta ra Fares a. Nu ra Fares, nu'a rá ta ra Judá a. ³⁴ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Jacob a. Nu ra Jacob, nu'a rá ta ra Isaac a. Nu ra Isaac, nu'a rá ta ra Abraham a. Nu ra Abraham, nu'a rá ta, ra Taré a. Nu ra Taré, nu'a rá ta ra Nacor a. ³⁵ Nu ra Nacor, nu'a rá ta ra Serug a. Nu ra Serug, nu'a rá ta ra Ragau a. Nu ra Ragau, nu'a rá ta, ra Peleg a. Nu ra Peleg, nu'a rá ta, ra Heber a. Nu ra Heber, nu'a rá ta, ra Sala a. ³⁶ Nu ra Sala, nu'a rá ta, ra Cainán a. Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Arfaxad a. Nu ra Arfaxad, nu'a rá ta, ra Sem a. Nu ra Sem, nu'a rá ta, ra Noé a. Nu ra Noé, nu'a rá ta, ra Lamec a. ³⁷ Nu ra Lamec, nu'a rá ta, ra Matusalén a. Nu ra Matusalén, nu'a rá ta, ra Enoc a. Nu ra Enoc, nu'a rá ta, ra Jared a. Nu ra Jared, nu'a rá ta, ra Mahalaleel a. Nu ra Mahalaleel, nu'a rá ta ra Cainán a. ³⁸ Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Enós a. Nu ra Enós, nu'a rá ta ra Set a. Nu ra Set, nu'a rá ta ra Adán a. Ne nu ra Adán, bi zänd Ojã a.

4

Ra Jesús bi nu rán ts'äte ra zïthu

¹ Nu ra Jesús bi neɣpɣa ja ra ðathe Jordán ne min 'youi rá Hogandãhi Ojã. Ne nu'a rá Hogandãhi Ojã bi bɛnbi da mba bɛ ma'ueni bɛ ja ra ðapo. ² Ne nyote pa ne nyote xui bim 'bɛpɣa ja ra ðapo ra Jesús. Ne bi ts'ãp rá ra mbɛi, bi zã'a ra zïthu. Ne xingui ts'u bin sihme gãtho yɛ pa bim 'bɛpɣa, ne bin tumanthuhu bɛya. ³ Ne bi 'yɛn'a ra zïthu:

—Nu'bɛ majuaɣni gue'e rá ts'unt'u Ojã, dami japi dim hme ra do 'bɛngua, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Jesús bi ðati:

—Nt'o't'i bɛ ja rá m hman Ojã: “Hinga hɔnt'a ra hme dí m 'bɛh yɛ ja'i pɛ ne'a gãtho i man Ojã,” bi t'ɛmp'a ra zïthu. Ne him bi 'yɔt'a bi sifi.

⁵ Pɛ nubɛya, nu ra zïthu bi zix a ra Jesús bɛ ja n'da ra t'òhò xɛn hɛts'i, ne bi 'yuti hapɛ gãtho 'bɛ'u ja yá ts'edi yɛ ts'ut'abi ua ja ra häi, ⁶ ne bi 'yɛmbi:

—Gätho guí nu ya ga 'da'a'i, nguetho ma mbetigä. Ya bin'daqui ne sä ga unni to'o gätho dín nde ga unni. ⁷Ne nu'bu gan danyahmu bu ja ma gua ne gui thandegui, ga 'da a i gätho guín nu ya, i é'n'a ra zïthu.

⁸Nu ra Jesús bi dätì:

—“Hønt'a Ojä, ra Hmu, ga thandehü ne ga ørpahü rá 'bëfi a,” i ém bu ja rá m hman Ojä, bi 'yén'a ra Jesús.

⁹Nubüya, nu ra zïthu bi zix mahøn'a a ra Jesús bu ra hnini Jerusalén, ne bin tøpu magäts'i thoho ra danijä. Ne bi 'yëmbi:

—Nu'bu majuañi gue'e rá ts'unt'u i Ojä, damin säqui, gui sonü häi, ne hin hapü gui 'uaqui, ¹⁰nguetho nt'o't'i bu ja rá m hman Ojä:

Nu'a Ojä ba pën'da yäm 'behni da mbäx'i i.

¹¹Ne da bent'i i ne hin hapü gui 'uaqui, i ém bu ja rá t'ohni Ojä, bi 'yén'a ra zïthu.

¹²Nu ra Jesús bi dätì:

—Pe ne'a i mam bu ngue: “Nu Ojä ma Hmuhü njongui sä da zä'a ngue da ba 'bu majuañi da 'yøt'a im man'a,” i ém bu ja rá t'ohni Ojä, bi 'yén'a ra Jesús.

¹³Nu'bu mi gua'a bi man yän ts'äte ra zïthu, bi 'uepüya, bi zo'a ra Jesús 'da yü pa.

Ra Jesús bi dämp' rá 'bëfi bu ja ra xequi Galilea

¹⁴Nu ra Jesús bi mbeng bu ja ra häi Galilea, min 'youi rá Hogandähi Ojä. Ne gätho yä jä'i mi 'bøpu bi 'yø'a i øt' ra Jesús. ¹⁵Ne bi xänba yü jä'i bu ja yü nijä, ne gätho bi numanho a.

Nu ra Jesús bi mba bu ja ra hnini Nazaret guerpü bin te

¹⁶Nu ra Jesús büya bi mba bu ja ra hnini Nazaret, guerpü bin te. Nu ra pa ran säya bi mba bu ja ra nijä tengu zäi mi ørpu hapü mí 'yo. Ne bim 'bäi ngue da neh rá m hman Ojä. ¹⁷Ne bin t'un'na rá søcuä bi 'yo't'a ra pøngahyä Isaías, ne bi tänts'a ra søcuä guerpü i éna:

¹⁸Nu'a Ojä bi 'yënsä rá Hogandähi

nguetho bi huangä ne bá pëngä ga xih yü hyoya ran ho ma'da'yo.

Nä pëngä ngue ga hurpa yü mbüi to'o i ja yü dumbüi.

Ne ga xocua ü to'o xí bent'a ra zïthu tengu 'bü i ofädi ü.

Ga xocpa yän 'yomfëni yü jä'i ne da bā'a majuañi rá 'yu Ojä ü.

Ne ga japi him man zä ran ü di ünba yü hmu.

¹⁹Ne ga xih yü jä'i ngue bi zøn ra ora da 'yøpra rá mate Ojä ü, i ém bu ja rá søcuä ra Isaías guerpü bi neh ra Jesús.

²⁰Nu ra Jesús 'bü mi gua'a bi neh ra søcuä, bi mbants'i, bi uni da 'bes' mahøn'a ra søcuä. Ne bi hyuh püya ngue da xi ü 'be'a mí mam bu. Ne gätho yü jä'i mi 'bøpu ja ra nijä bi hyët'a ra Jesús. ²¹Nu'a bi 'yëna:

—Nu'a dá necä ya, mi mam bu ja rá søcuä ra Isaías ngue mi ma din ja, ne bin ja a ya, nguetho dí 'bücä ua, bi 'yëna.

²²Ne gätho yü jä'i bin yämanho nangue ra Jesús ne bi hyonya thoho nguetho mahotho a bi man ra Jesús bu ja ra nijä. Ne é'n'ü:

—Hanja ngubü i øt'e, é'n'ü nguetho im bëni gue ra Jesús rá ts'unt'u ra José.

²³Nu ra Jesús büya bi 'yëmp'ü:

—Masque guí nde gui xijü a ram hma i éna: “Grä 'yøthebate, damin hoczëhe,” masque guí nde gui xijü a, nguetho guím bënschü, hin dí øt'ua ja ma hnini zëhe ü yän t'øt'e nujxte tengu dá øt'ä bu ja ra hnini Capernaum, bi 'yëna. ²⁴Majuäni dí xi ahü, n'da rá pøngahyä Ojä hingui hnumansu bu ja rá

häizehē. ²⁵ Njabu bi 'yot' ra pøngahya Elías 'bu maya'bu. Xun ngu yu xisu xí du yá ndò mi 'bai ngue yá mijudíohu, gue'bu him bin 'ye hyu jeya made, ne bin ja ra thuhu bu. ²⁶ Pe him bi mbäx'a n'da ra xisu xí du rá ndò bu ja rá häizehē, pegue bi 'ben bu ra hnini Sarepta gueru ra häi Sidón, da mbäx a n'da ra xisu mi 'buru, bi 'yena. ²⁷ Ne ngutho bi 'yot' ra pøngahya Eliseo, guexta'a xun ngu yá mijudíohu mi hemb ra t'axca'ya, pe xinga n'da bi hoc'a ra pøngahya ngue yá menguzehēu, hont'a ra hmudofui Naamán, ra mengu bu ra häi Siria, bi hoqui, bi 'yena' ra Jesús.

²⁸ Ne nu'bu mi man'a ra Jesús a bi ma, nu yu ja'i mi 'buru ja ra nija emme bin cue buya. ²⁹ Ne bi ndants'u bi bent'a ra Jesús ne bi zixru maya ra nyuni, im beni da hyom bu ja ra mba'ye. ³⁰ Pe nu'a ra Jesús bi tho in de bu 'buh yu ja'i, ne bi zopu u, ne hin te bin jap'a.

Bi hoc'a n'da ran 'yohu min 'youi ra zithu a ra Jesús bu ja ra nija

³¹ Ne nu'a ra Jesús bi mbeng bu ja ra hnini Capernaum bu ja ra häi Galilea, ne i xänba yu ja'i 'bu ra pa ran säya. ³² Ne gätho yu ja'i bi hyonya thoho nangu ran xädi a, nguetho ra Jesús bi 'yuti xun ho ngue mi ja rán t'edi gue'bu mi xänbi.

³³ Nu n'da ra pa mi 'buru ra Jesús bu ja ra danija ne mi 'buru n'da ran 'yohu min 'youi ra zithu, ne emme nts'edi bi mbafi, ne bi 'yena:

³⁴—Gra Jesús, ra mengu Nazaret, 'be'a gui nde gui 'yorcahe, ha gui juaje ya. Nugá dí paçá to'o i, rá Hogam 'behni Oja i.

³⁵ Ne nu ra Jesús bi 'yembi:

—Damin he ne gui pøm bu ja rá mbai na ran 'yohu.

Ne nu'a ra zithu nts'edi bi hyomma häi ran 'yohu bu 'bäh yu ja'i ne bi bøm bu rá mbai ran 'yohu buya, pe hin haru bi unba ran 'yohu. ³⁶ Ne bi hyonya thoho yu ja'i 'be'a bin ja na ran 'yohu. Ne bin 'yemzhe n'da ngu n'da: "Be'a ní ts'edi i ja na ran 'yohu ne i sä i høn'a thi yu zithu," bin 'yemzhe u.

³⁷ Ne bi t'ode gätho ra xequi bu 'be'a bi 'yot'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Simón Pedro

³⁸ Nu ra Jesús buya bi bøm bu ja ra nija, bi mba bu ja rá ngu ra Simón Pedro. Ne nu'a rá suto ra Simón Pedro, xun u, nts'edi ra pa mi ja. Ne bi si a ra Jesús ngue xun u a ra xisu. ³⁹ Nu ra Jesús bim 'bäru mi 'ben'a ra hyenni, ne bi ma ngue da bøn'a ra pa. 'Bex bi bøn'a ra pa, hin haru xun u buya. 'Bex bi ndants'a ra xisu ne bi hoc ran sihme, bi 'ujn'u.

Nu ra Jesús bi hoqui xun ngu yu ja'i

⁴⁰ Ne nu'bu mi yah ra hyadi, gätho yu hyenni bi ts'ixru 'buh ra Jesús. Ne 'bex bi yan'u yu hyenni 'bu mi mba nthädi n'da ngu n'da u, bi dä'a ra Jesús. ⁴¹ Ne yu zithu min 'yohu 'da yu ja'i bi japi da bøn'u. Ne nts'edi i mba'u, i en'u:

—Nu'i, rá Ts'ant'u i Oja, bi t'emp'a ra Jesús.

Pe nu ra Jesús him bi japi din ya nguetho mi pa'u gue ra Cristo a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi man rá m hma bu ra xequi Galilea

⁴² Ne nu'bu mi hyax buya, t'axuditho bi mbase bu ma'ueni ra Jesús. Nu yu ja'i bi hyoni gue'bu go mi dñi, ne him min nde'u da mba ra Jesús. ⁴³ Pe nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nugá jatho ga mbagä mi'da yu hnini, ga mam bu ran ho ma'da'yo, ga xih yu ja'i 'beru ní manda rá ts'edi Oja ua, jananjabu bá pengä Oja, bi 'yena.

⁴⁴ Ne bi thoru ja mi'da yu hnini ja ra xequi Galilea buya, ne bi mam bu rá m hma bu ja yu nija.

5

Da yu mbahuq bi jap'a ra Jesús xun ngu bi de yu huq

¹ Nε man'da ra pa, ra Jesús mi 'bäpü ja ndendädehe Genesaret. Nε emme mi dü bü yu jä'i in nde da 'yøh rá m hman Ojä, nε hingui sä bü dim 'bä'a ra Jesús.

² Nε bi nu, i høpü yoho yu mbosa hin te i ja bü mbo. Nε bi zo'u yú mbeti bü ndenthe gue'bü mi mben yú xit'ä. ³ Nu'a n'da, rá mbeti ra Simón Pedro, nε bi hyu'a ra Jesús. Nε bi xi'a ra Simón da gon'i ts'u ra mbosa. Nε nu yu jä'i bim 'bäpü ndenthe u. Nu ra Jesús bi xänba u yu jä'i büya. ⁴ Nε nu'bü mi gua'a bi man ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón:

—Dami thäm bü xun hε ra dehe, nε gui 'yem bü ni xit'ä. Guepü da zä gui the yu huq.

⁵ Pε bi 'yεn'a ra Simón:

—Xänbate, gätho ra xui dám pehmbe nε hin te dá thehe yu huq, pε nu'bü guím ma, ga emhbe mahøn'a, bi 'yεna.

⁶ Nε bi 'yem büya, nε xun ngu bi de yu huq gue'bü go mi mbüdi bin tün yú xit'ä. ⁷ Nε bi xi'u yú mimbahuqñu di ze'i ts'u. Nε bi yuts'i gätho yoho yú mbosa, nε in nde da dom bü mbo ra dehe yu mbosa nangue nán hyu yu huq. ⁸ Nε nu'bü mi nu ra Simón Pedro 'be'a bin ja, bin danyahmu bü ja rá gua ra Jesús, nε bi 'yεmbi:

—Dami 'ue'i ts'u nanguecä nguetho nugä drá dädits'oquigä, bi 'yεn'a ra Pedro.

⁹ Ngubü bi ma nguetho bi hyonya thoho ngue xun ngu yu huq bi de. ¹⁰ Nε'a ra Jacobo nε ra Xuua ngue yú ts'unt'u ra Zebedeo, bi hyonya thoho u. Nε nu'u mi comhbü rá 'befi a ra Pedro. Pε nu ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón:

—O guín su nε nuya gui dü mi gui hyon yu jä'i to'o da 'yεc'yeigui, bi 'yεmbi.

¹¹ Nε nu'bü mi zøm bü ndenthe u yú mbosa büya, bi den'na ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mi hεmb ra t'axca'ya

¹² Nu n'da ra pa mi 'büpü ja n'da ra hnini ra Jesús. Nε'a n'da ran 'yohü mi 'büpü, mi hεmb ra t'axca'ya gätho rá jä'i. Nε nu'a ran 'yohü 'bü mi nu a ra Jesús, 'bex bim 'bemfo bü ja rá gua ra Jesús, nε bi 'yäp ra mate ran 'yohü ngue in nde da yäni, bi 'yεmbi:

—Ma Hmu i nu'bü guín nde, da zä gui jaqui da yängä.

¹³ Nu ra Jesús bi dätü nε bi 'yεmbi:

—Nugä, dín nde ngue 'bex da zä i. Nuya bi yän'a ya, bi 'yεmbi.

'Bex bi zä'a ran 'yohü büya.

¹⁴ Nε nu ra Jesús bi hεcua a ran 'yohü gue hin da mam bü 'büh yu jä'i, pε da mam bü 'büh yu mbäjä. Nε bi 'yεmbi:

—Ní mba bü 'büh yu mbäjä, gui 'yøt'a rán t'edi ra Moisés ngue da 'yøt'a n'da 'bü bi yän'a ra t'axca'ya, n'dahma da bäh yu jä'i ngue majuqñi bi yän'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁵ Pε nu'u yu jä'i guemhma mi ma hønübü go harü ja yu hnini 'be'a gätho øt'a ra Jesús, nε man'da xun ngu bi mba bü mi 'büi ngue da 'yøse u 'be'a i man'a, ngue in nde dín hocpa yün u i hεmp'i 'da'u. Nε xun ngu bi hoc'a ra Jesús, madague'a hønt'a go män u mi hεmp'u. ¹⁶ Nu'a ra Jesús büya mi pa bü ma'ueni guepü hingui 'büh yu jä'i, dín yäni Ojä.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mi ts'a rá jq'i

¹⁷ Nu n'da ra pa bi xänba yu jä'i ra Jesús. Nε mi 'büpü 'da yu fariseo nε 'da yu xänbate nijä, xp'i 'yε'u hønübü go harü i ja yu hnini bü ra xεqui Galilea nε ra

xεqui Judea, nεpυ ra dahnini Jerusalén. Nε nu'a ra Jesús bi 'yut'u ngue min 'youi xυn ngu rá ts'edi Ojā 'bυ mi hoc yυn zāman'u. ¹⁸ Nε bi zōm bυ 'da yυn 'yohυ, bá tu n'da ran 'yohυ xυn υ, mi ts'a rá jā'i a, ox ra 'beza. Nε min nde xtán yυpυ mbo 'bυh ra Jesús. ¹⁹ Pε εmme dυ yυ jā'i bυ ja ra goxthi, nε hin hapυ sá dí yūt'i. Janangue'a bi zix ra dārgεhe bυ maxōts'e ra ngu, nε bi xospa rá 'bet'e nε bi çā'ma ran 'yohυ bυ made i 'bā'a ra Jesús. Nε ox ra 'beza 'bυ mi çamp'u. ²⁰ Bi bāh ra Jesús bōya gue i εç'yei xυn ho υ yυn 'yohυ gue i ja rá ts'edi a, 'bυ mi nu'a bi 'yōt'u. Janangue'a bi 'yεmp'a ra dārgεhe:

—Amigo, ya ma punbi ni ts'oqui, bi 'yεmbi.

²¹ Pε nu'υ yυ fariseo nε yυ xānbate nijā bin 'yεmzεhe υ: “Hanja na ran 'yohυ ngue εna da 'yōt'a i ōt' Ojā, nε ya εna sá di punba rá ts'oqui n'da ra jā'i. Hingui numansu Ojā na,” bi 'yεmp'υ yυ xānbate nε yυ fariseo.

²² Pε nu'a ra Jesús i pādi 'be'a im bεn'υ, nε bi 'yεmp'υ:

—Hanja in jabυ guím bεmhυ. ²³ Ha guím bεmhυ ngue nte ní mbatho dá xicā ran 'yohυ, ngue rá ts'oqui ya xυm punbi. Ha guím bεmhυ man'da xqui pāhmbυ ngue i ja ma ts'edi 'bυ ga xifi da ndants'i, din 'yo. ²⁴ Pε ga ut'ahυ ngue i ja man t'εdi ua ja ra hāi ga punba yú ts'oqui n'da ra jā'i, ngue ga japi din 'yo na ran 'yohυ, guεcā gue dán jā'igā ua ja ra ximhāi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε nubūya bi 'yεmp'a mí ts'a rá jā'i:

—Dami ndants'i, gui çax ni fīdi nε gui mba ni ngu, bi t'εmbi.

²⁵ 'Bex bi ndants'a ran 'yohυ bi gax rá fīdi nε bi mba rá ngu, nε bi 'yεspa Ojā bυ ní mba. Nε gātho yυ jā'i mi 'bυpυ bi nu 'be'a bin ja. ²⁶ Nε gātho bi hyonya thofo υ, nε bin su, bi 'yεspa Ojā nε bi 'yεn'υ:

—N'da ran t'ōt'e nuixte dá nuhυ ra pa jabυ ya, bi 'yεn'υ yυ jā'i.

Ra Jesús bi xih ra Leví da denni

²⁷ M'bejua būya, bi bōm bυ ja ra ngu ra Jesús, nε bi thopυ mi hu'a ra Leví, guεpυ mí hac rán ju't'i ra hāi, nguetho ra hyaçahāi a. Nε nu'a ra Jesús bi 'yεna:

—Dami tengui, bi t'εmp'a ra Leví.

²⁸ Nu ra Leví būya, 'bex bi ndants'a, bi zopυ gātho mi ja nε bi den'na ra Jesús.

²⁹ Nε nu'a ra Leví būya, bi 'yōt'a n'da ran sihme xυn ndoho bυ ja rá ngu, ngue bin sihme bυ ra Jesús. Nε bi zōm bυ ja ran sihme xυn ngu yυ hyaçahāi nε xυn ngu mí da yυ jā'i, 'darpυ bin sihmehυ ra Jesús. ³⁰ Pε nu'υ yυ fariseo nε yυ xānbate nijā bi 'yεna:

—Hanja gní sihmehυ yυ dādits'oqui nε yυ ziyate hyaçahāi, bi t'εmp'υ yú xādi ra Jesús.

³¹ Nu ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti 'bυ mi dāt'υ:

—To'o i 'bυh mán zaqui hingui hon'a to'o da 'yōthe, pε hōnt'a to'o xυn υ i hon'a da 'yōthe. ³² Nugā ma 'befigā ngue ga xih yυ dādits'oqui di pāh yán 'yomfēni. Pε nu'υ to'o εnse mahoqui yú mbūi, nε hingui sá ga ze'υ, bi 'yεn'a ra Jesús.

Bi t'ān'na ra Jesús hanja him bi 'yε't' yán sihme yú xādi

³³ Nε bi t'εmp'a ra Jesús:

—Nu yú xādi ra Xuua Nxixyā nzāi ε't' yán sihme 'bυ i yāui Ojā, nε'υ yú xādi yυ fariseo, pε nu ni xādi hin jam'bυ ε't' yán sihme. Hanja ngue in jabυ, bi 'yεmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dāti:

—Pε nu'υ i 'bυpυ ja ran thāti, hin da du yú mbūi nguetho 'bυpυ a ran 'yohυ din thāti. Hin da 'yεna ngue hin din sihme υ. ³⁵ Pε da zōn ra ora da ts'ispa a ran 'yohυ, nε ja da 'yε't' yán sihme būya, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁶ Ne xø bi xih man'da ran t'uti, ngue da 'yuti hingui sä yá xädizehe ra Jesús da den'na ran yonxädi, ne bi 'yëmp'ü:

—Njo'o n'da ra ja'i da xen ma'da'yo rá pahni ngue da mbørba rá 'yapahni, nguetho nu'bü da mbørba a, hin da bømanho ne di ts'ontho a ma'da'yo. ³⁷ Ne njo'o to da xirpü ra 'yaxfani mbot'asëi ra vino ma'da'yo, nguetho nu'bü bin hogui, da føh ra 'yaxfani büya. Ne dim fän ra vino ne di ts'on'a ra 'yaxfani, gätho dim 'bedi. ³⁸ Nu'a ra vino ma'da'yo da sirpü ma'da'yo ra xifani, ngue hin dim 'beh ra vino, ne xín din ts'on'a ra xifani.

³⁹ Ne to'o in zai i si ra nyomvino, pë hingui nde a ra vino ma'da'yo, nguetho man'da xü cühi ra nyomvino, ën'ü. Guín jahü bü ngue hin guí numanhohu man xädigä, bi 'yën'a ra Jesús.

6

Nu ra Jesús bi ma 'be'a da t'øt' ra pa ran säya

¹ Nu n'da ra pa ran säya, nu ra Jesús ne yá xädi bi thopü ja n'da ran uatrigo. Nu ü yá xädi bi duc'i 'da yü trigo. Bi dënt yá 'yë'ü yü trigo, bi za büya. ² Ne nu'ü 'da yü fariseo bi 'yëmp'ü:

—Hanja in jabü guí øthü, nguetho i mam bü ja man t'ëdihü hingui sä gui 'yøthü ra 'befi a ra pa ran säya, bi 'yën'ü.

³ Nu ra Jesús bi ðati:

—Ha hin guí pähmbü 'be'a mam bü ja rá søcuä Ojä ngue ne'a ra David bi mbesta man'da rán t'ëdi Ojä, ne'ü min 'yohü, nu'bü mi tumanthuhu. ⁴ Nu'a ra David bi yarpü ja rá ngu Ojä ne bi zi yü thuhme rán t'unni Ojä oxpü ja ra mæxa, ne bi un'dü min 'yohü. Ne hønse yü mbäjä i sä da zi ü. Pë hin guim bëmhbü ra ts'oqui bi 'yøt'a ra David ne yün 'yohü nguetho xän ho bi 'yøt'ü, bi 'yën'a.

⁵ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yëna:

—Ne nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dra Hmugä, ne ja man t'ëdi ga mangä 'be'a da 'yøt' yü ja'i ra pa ran säya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohü mi mbedi rá 'yë

⁶ Ne xø man'da ra pa ran säya, nu ra Jesús bi xänba yü ja'i bü ja ra nijä. Ne mi 'büpü n'da ran 'yohü ra mbedi rán 'yëi. ⁷ Ne'ü 'da yü xänbate nijä ne 'da yü fariseo mi 'büpü, mi tømthoho, in nde da nu 'be'a da 'yøt'a ra Jesús ra pa ran säya, nguetho in nde di yap'a. ⁸ Pë nu ra Jesús i pädi 'be'a im bën'ü. Ne bi xi'a ran 'yohü mi ja rá mbedi'yë:

—Ba çcua, damim 'bäcua da nu'a yü ja'i, bi 'yëmbi.

Ne 'bex bi mba bü ran 'yohü. ⁹ Nu ra Jesús bi 'yëmp'ü büya:

—'Be'a i mam bü ja man t'ëdihü, nda'a xän ho ga øthü. Ha i mam bü ga øthü ran ho uague ran ts'o ga øthü ra pa ran säya. Uague i man bü gan yänbahü rá te n'da uague i mam bü ga jafü da du n'da a ra pa ran säya, bi 'yën'a ra Jesús.

¹⁰ Nubüya, nu ra Jesús bi hyët'ü yü ja'i, ne bi 'yëmp'a ran 'yohü:

—Dami juän ni 'yë.

Nu'a ran 'yohü ni juän rá 'yë, ne bin hogui xän ho. ¹¹ Pë nu yü fariseo ne yü xänbate nijä ëmme bin cue'ü ne bi hyoni 'be'a sä da 'yørpa ra Jesús.

Ra Jesús bi huahn'dü 'de'mayoho yü xädi

¹² M'ëjua büya bi mba bü ja n'da ra nyuni ra Jesús, haxa ín yaui Ojä.

¹³ Nu'bü mi hyats'i bi zohn'dü yü xädi ngue i ja a da xifi mahøn'a. Ne bi huahni 'de'mayoho din 'yohü ngue yü 'bäihü. ¹⁴ Ne nu'ü bi huahni, gue'a ra Simón t'ëmbi ra Pedro, gue'a rá thuhu bi xih ra Jesús a. Ne'a ra Andrés, rán 'yohü a ra

Simón, nε ra Jacobo, nε ra Xuua, nε ra Felipe, nε ra Bartolomé. ¹⁵ Nε ra Mateo, nε ra Tomás, nε man'da ra Jacobo rá ts'unt'ε ra Alfeo, nε ra Simón Zelotes, ¹⁶ nε ra Judas rán 'yohu ra Jacobo, nε ra Judas Iscariote, gue'a xí dá'a ra Jesús 'bη m'bejua. Nε gue'ε bi huan'na ra Jesús ε ngue yú 'bāihη.

Xηη ngu yη jǎ'i bi xānba a ra Jesús

¹⁷ Nubηya, nu ra Jesús nε yú xādi bi gǎpη ja ra nyuni nε bin theηη xηη ngu yη jǎ'i bη xηη juāni, bí nεxpη yη hnini ra xεqui Judea, nεpη ra dāhnini Jerusalén, nεpη ndendādehe, guerpη i ja ra hnini Tiro nε ra hnini Sidón. Nε nu'ε, bi zōm bη ngue in nde da 'yōde 'be'a man ra Jesús, nε nu'ε mi'da bηya, in nde da mba ma hoqui ε. Nε nu ra Jesús bi hoc'ε. ¹⁸ Nε xηη ngu ε min 'yohu ra zjthu bi zōm bη, nε nu'a ra Jesús bi hyōn'a thi ε. ¹⁹ Nε gātho ε min nde da dārpa rá jǎ'i ra Jesús, nguetho gātho yη hyēnni bi hoc'a nange rá ts'edi.

Ra Jesús bi ma to'o din johya nε to'o da nu ra dumbwi

²⁰ Nε nubηya, nu ra Jesús bi hyēt'ε yú xādi nε bi 'yεmp'ε:

—Guí hyoyahη, pε ya gá cūthη bη di manda rá ts'edi Ojǎ janangue'a majǎpi ahη.

²¹ Nε guí tumanthuhη, pε Ojǎ di ja ahη gui tīmhbη a guí homhbη, janangue'a majǎpi ahη.

Nε guí sāhη ra dumbwi ya, pε Ojǎ da hyut'a ni mbwiη, janangue'a majǎpi ahη.

²² Nε ngutho 'bη i san ahη yη jǎ'i, nε' bη i 'uegue nange ahη, nε' bη di c'āman'ε ahη, nε' bη da ndōm mants'ō ni thuhη ngue guí tēngahη, guecā ngue dán jǎ'igǎ ua ja ra ximhāi, guemhma majǎpi ahη. ²³ Gan johyahη, da hyu ni mbwiη 'bη din jabη da 'yōt'ahη yη jǎ'i, nguetho ngutho bi t'ōrpa ε yη pōngahyǎ mam'bet'ō, nε i ja 'be'a din 'da ahη ngue am 'be'ts'i mahēt's'i, bi 'yēn'a ra Jesús.

²⁴ Nε xō bi 'yεmp'ε:

—Pε í huēhi maha ahη gyη mēmbetiη ngue hōnt'a ni mbeti guīm bēmhbη, nguetho ya hin guin nuhη man'da ran johya njām'bη da guadi.

²⁵ Nε í huēhi maha ahη, ngue guí εmhbη hin te gadí 'bēhmbη, pεgue gan tumanthuhη.

Í huēhi maha ahη, ngue ja nin johya zēhēη, nguetho m'bejua da du ni mbwiη.

²⁶ Í huēhi maha ahη ngue gātho i mamanho nange ahη yη jǎ'i. Bin jabη yη hyāte pōngahyǎ bi numanho gātho yη jǎ'i, bi 'yēn'a ra Jesús.

Dami huεc nin suiη, bi 'yēn'a ra Jesús

²⁷ Pε dami 'yōhmbη na ga xi ahη ya, bi 'yēn'a ra Jesús:

—Guí huεc nin suiη nε guí 'yōrpa ran ho ε to'o i numan'ε ahη. ²⁸ Nε dami 'yǎp Ojǎ da mbǎx'ε di c'āman'ε ahη, nε guí 'yǎp Ojǎ da 'yēnsa rán jǎpi ε di un'nahη. ²⁹ Nε nu' bη n'da da mbep'a ni 'yoguhη, guí 'bāt ni hmihη da mbep'a man'da nguadi ni 'yoguhη. Nε nu' bη n'da da gǎn'na ni cotohη, nε'a ni pahni gui unhdη. ³⁰ Dami unhdη 'be'a gātho da 'yā ahη, nε nu'a da thǎn'nahη hingui 'yāhmbη. ³¹ Nu' bη guí ndehη da 'yōt'ahη ran ho ni mijǎ'ihη nde' bη guí 'yōrpanη ran ho.

³² Pε nu' bη hōnt'ε di huεc'ahη gui huεjη, hin te di muui a 'bη, 'da'angu gá 'yōthη η him mahoqui yú mbwi. ³³ Nε nu' bη hōnt'ε bi 'yōt'ahη ran ho guí ōrpanη ran ho, hin te di muui 'bη, nguetho in jabη ōt'ε him mahoqui yú mbwi. ³⁴ Nε nu' bη hōnt'ε guí pahmbη i jut'í guí hmit ni mbetiη, hin te di muui 'bη, nguetho gue'a i ōt' yη ts'om'bāi, di hmit yú mits'om'bāihη ngue im bēni da mba ma cospi

rá mbeti. ³⁵ Pɛ dí xi ah_u, dami huɛc nin sui_h_u, nɛ gui 'yɔrpa_h_u ran ho _u, nɛ gui hmith_u madague'a guí pɔdi hin di cos'ah_u. Nu'b_u ngubu_u gui 'yɔth_u, gue'a nám fɔdi gue yá t'uhni ah_u Oj_a. Nɛ i ja 'be'a di 'da ah_u Oj_a b_uya. Nguetho gue'a i ɔt' Oj_a, gátho i ɔrpa ran ho madague'a hin da 'yɛn'ɛ: “Jamadi Oj_a.” Nɛ gátho i ɔrpa ran ho madague y_u ts'om'bäi _u. ³⁶ Dami huɛc ni mija'ih_u tengutho b_u i huɛc'ah_u Oj_a ma Tah_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hin gui 'yɛmh_u bi 'yɔt' y_u ts'oqui _u mi'da y_u ja'i

³⁷ Nɛ man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—“Nuna bi 'yɔt' y_u ts'oqui,” hin gui 'yɛmh_u, nɛ hin da t'ɛn'ah_u gá 'yɔth_u y_u ts'oqui 'b_u. Nɛ 'yo gadí yaf_u ni mija'ih_u nɛ hin da zɛp'ah_u Oj_a, pɛ gam punbah_u nɛ Oj_a di pun'nah_u b_uya. ³⁸ Dami un'd_u 'be'a i hon ni mija'ih_u, nɛ Oj_a man'da x_un ngu di co'ts'ah_u nɛ dim fons thoho a di 'da ah_u xinda gue'a gadí un ni mija'ih_u. Nguetho da 'yɔt'ah_u Oj_a tengu guí ɔrpa_h_u ni mija'ih_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Nɛ x_o bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yɛna:

—Hingui sä n'da ra xädä da 'yut ra 'yu rá mixädäui, ts'ar_u thoho da dáp_u ja ra hyɛ _u. Nɛ ngutho n'da ra ja'i hingui sä da 'yut ran ho rá mija'iu_i 'b_u hingui pɔɛ ran ho. ⁴⁰ Nɛ ngutho n'da ra xädi, man'da hingui ngu pɔdi xinda gue'a rá xänbate, nɛ nu'b_u bi juah rán xädi, 'da'ingu i pɔhmi a. Nu'b_u ts'atho i pɔ'a ra xänbate nɛ ts'atho i pɔ'a rá xädi.

⁴¹ Nɛ hingui sä gui mamh_u nangue to'o i ja z_u ts'ɛ ran ts'o 'b_u x_un ts'o ni mbui_u. ⁴² Hanja gní 'yɛmh_u gui zehm_u _u mi'da y_u ja'i di hoc yá mbui, nɛ ɛmmɛ go x_un ts'o ni mbuizɛhɛh_u. Jatho 'be gui hoczɛhɛ ni mbui_u, ja da zä gui zehm_u _u mi'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nangue rán dät'o dí fq'a ra za

⁴³ Nɛ man'da bi man'a ra Jesús ngue bi 'yɛna:

—Nu n'da ra hogaza hingui sä din z_uh yán dät'o ngue hingui ho. Nɛ ngutho a n'da ra za hingui ho, hingui sä din z_uh yán dät'o x_un ho. ⁴⁴ Nu yán dät'o i z_uh_u, gue'a ctí pɔhmb_u 'be'a ni za a ra za, nguetho hingui sä din z_uh yán dät'o ngue y_u higo b_u ja ra 'u_inza. Nɛ xín din z_uh y_un dät'o ngue y_u uva b_u ja y_u t'ax'u_ini. ⁴⁵ Ngutho n'da ra ja'i x_un ho rá mbui, i ɔt' ran ho tengu i ja b_u mbo rá mbui. Nɛ ngutho n'da ra ts'om'bäi i ɔt' ran ts'o tengu i ja b_u mbo rá mbui, nguetho gátho a i ja b_u mbo rá mbui n'da, gue'a ní b_on rá nde n'da a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti _u i ɔt'a man ra Jesús nɛ'ɛ hingui ɔt'e

⁴⁶ Nɛ x_o bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Hanja gní 'yɛn_u ni hmu_u nɛ hin guí ɔth_u 'be'a dí xi ah_u. ⁴⁷ Ga xi ah_u rán t'uti _u i ɔt'a dí mangä. ⁴⁸ Nu'ɛ, i ɔt'e tengu bi 'yɔt'a n'da ran 'yoh_u bi hyɔ'a n'da rá ngu, nɛ x_un hɛ bi 'yamp' ra häi ngue da mbämp'ɛ y_u jaɔdo. Nɛ nu'b_u mam bá ɛh ra mboxthe, nte bi jap'a ra ngu, nguetho mbo bim foxa ra jaɔdo. ⁴⁹ Pɛ nu'ɛ i ɔh ma nde nɛ hingui ɔt'a dí mangä, rán t'uti _u tengu n'da ran 'yoh_u bi hyɔh rá ngu nɛ bi 'yɛx maxɔts'e y_u jaɔdo, nɛ nu'b_u mambá ɛ'a n'da ra mboxthe, 'bex bi yɔt rán ngu b_uya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹ Ne nu'bu mi gua'a man'a ra Jesús, bi mba mahon'a bu ja ra hnini Capernaum. ² Ne mi 'bupu n'da ra hmudofui, ra mengu bu Roma a. Ne xun'u n'da rá 'yehé, nde da du. Ne nu'a ra hmudofui emme madi huɛɛ'a rá 'yehé. ³ Ne nu'bu mi 'yode 'bupu ra Jesús bá pɛhni 'da ya ngarbi bu ja ra hnini ngue da zix'a ra Jesús di hocpa rá 'yehé. ⁴ Ne nu'bu mi zom bu 'buh ra Jesús, bi 'yap ra mate da mba, ne bi 'yɛmbi:

—Dín nde gui 'yorcahe ra mate gui mba, nguetho nu'a ra hmudofui ra hocja'i a, ⁵ ne emme di huɛgahu ngue dyu judiohu. Ne nu'a bi guzehe a í thoh ma nijahu, madague hing ra judio a, bi 'yɛmbi.

⁶ Nu ra Jesús bi mbähä, ne nu'bu mi ts'utho da zom bu ja rá ngu a ra hmudofui, pɛ nu'a ra hmudofui bá pɛhni 'da yá amigo mahon'a, din c'athu a ra Jesús, da 'yɛmbi:

—Hingui jatho gui som bu ja ma ngu, nguetho nugä hin dí sucä tengu i, ⁷ xingui sä ga ɛna ga mba gan yaui, ne hin drá judiogä. Pɛ dí paɔi ngue i ja ni ts'edizhe, ngue nu'bu guim ma da yaui, ne 'bex gue da yaui. ⁸ Tengu thohogä bin 'dac'i ts'u man t'ɛdi, ne nu'bu i ja 'be'a dí xi u ma dofui, ne'u ma 'yehé, 'bexgue 'dahmantho in ja. Ne ngutho i, sä guim mantho bu gui 'bäi ne 'bexgue da yan buya, bi 'yɛn'a ra nde bá pɛhna ra hmudofui ngue bi man'u yá amigo. ⁹ Nu ra Jesús bi hyonya thoho 'bu mi 'yø'a bi man'u yan 'yohu ngue bá pɛhna ra hmudofui, ne bin yɛgui bi xi'u mí tenni, ne bi 'yɛna:

—Xinga n'da ma mijudiohu dá tɛngä ngue i ɛc'yɛi i ja ma ts'edi tengu a ran 'yohu, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nuya bin ja a bi 'yäqui, bi 'yɛna.

¹⁰ Ne bi mbeng bu ja ra ngu u yá amigo a ra hmudofui buya, ne bi nu'a rá 'yehé ra hmudofui ngue ya xí zä.

Nu ra Jesús bi xox rá ts'unt'u n'da ra xisu xí du rá ndø

¹¹ Man'da ra pa buya, ra Jesús bi mbähä yá xädi bu ja ra hnini Naín. Ne xun ngu ya ja'i mi tenni. ¹² Ne nu'bu mi zom bu ndehnini, ba ɛpu ya 'yägüi, ba tu rá ts'unt'u n'da ra xisu xí du rá ndø. Ne njo'o man'da rá ts'unt'u. Ne xun ngu ya ja'i min 'yohu ya 'yägüi. ¹³ Ne nu ra Jesús 'bu mi nu a ra xisu buya, bi huɛɛ'a ne bi 'yɛmbi:

—O guí zoni, ɛn'a.

¹⁴ Ne nubuya, bi dä'a ra huada mi o ra du a ra Jesús ne bim 'bä'u yan dute. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra du buya:

—Grá ts'unt'u, dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

¹⁵ Ne nu'a xí du 'bex bi ndants pu ja rá huada ne bin ya. Nu ra Jesús buya, bi xi'a rá mbe da zits'i. ¹⁶ Ne gätho ya ja'i mi 'bäpu bin su, ne bi 'yɛspa Oja u.

—Nuya, n'da ra pøngahya nuixte dí 'buhmbu ua, ne Oja da yanju ya, yá ja'igähu Oja ya, bi 'yɛn'u.

¹⁷ Ne gätho ya ja'i mi 'bupu, ne pu ra xɛqui Judea, bi ma 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Xuua Nxixya bi mbɛhni 'da da 'yänni to'o a ra Cristo

¹⁸ Ne bi si'a ra Xuua Nxixya 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi man u yá xädi.

¹⁹ Janangue'a nu ra Xuua bi zon'du yoho yá xädi ngue da mbɛn bu 'buh ra Jesús ne da 'yänni: “Ha gue'e ra Cristo mi hma ba ɛhe, uague ga thoqui ga tømhbɛ,” gui 'yɛnu, bi 'yɛn'a ra Xuua. ²⁰ Ne nu'bu mi dɛn'a ra Jesús u yám 'bɛhni ra Xuua, bi 'yɛmbi:

—Nu'a ra Xuua Nxixya bá pɛngä 'be nguetho in nde da badi gue'bu gue'e ra Cristo i hma ba ɛhe, uague ga thoqui ga tømhbɛ, bi 'yɛn'u.

²¹ Ne 'bex bi hoc' u 'da yu hyenni a ra Jesús baya, ne bi hyon'a thi yu zithu ngue mín 'yohu 'da yu ja'i, ne bi xocpa yá dá yu xädä. ²² Ne nubaya, bi 'yemp' u yá xädi ra Xuua:

—Ní mbe ya, gui xihmi ra Xuua 'be'a gá nuui ua, ne 'be'a gá 'yohmi ya. Gui 'yenui: “Nu yu xädä i nu ran nequi ya, ne yu dogua i sä i 'yo ya, ne nu' u mi hemb ra t'axca'ya bi yan' u ya, ne yu gogu i ohnahya ya, ne xí du bi ndants'i, ne yu hyoya i ø'a ran ho ma'da'yo ya. ²³ Din johya u to'o i εc'yεi xan ho, ne hin di u't' yá mbai u,” gui 'yenui, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁴ Ne nu'bu mi mbenc' u yám 'behni ra Xuua baya, nu ra Jesús bi ma 'be'a øt' ra Xuua, ne bi 'yemp' u yu ja'i:

—Nu'bu gá mbähä bu ma'ueni ngue gá nuhu ra Xuua, 'be'a gá bεmhbu ngue gua nuhu bu. Ha guá nuhu n'da ran 'yohu xan güent'i tengu n'da ra xithi i εn ran dahi. ²⁵ Uague gá nuhu n'da ran 'yohu mi he ra pahni xam hmadi. Pe nu' u, 'buru ja ra ngunts'ut'abi u. ²⁶ Uague guá nuhu n'da rá pøngahya Oja. Majuani a gá nuhu, ne hinga hont'a n'da rá pøngahya Oja, pe nu'a, xan hets'i rá ts'edi xinda gue' u mi'da yu pøngahya. ²⁷ Gue'a ra Xuua i hmam bu ja rá søcuq Oja, gue i εna:

Nugä, ga pehn'na n'da mam 'behni dim 'bet'o bu gní mba, da xih yu ja'i da döp'e xan ho, i εm bu ja rám hman Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Xinga n'da ra ja'i mi 'bui ngue nuixte rá 'befi tengu ra Xuua. Pe nu'a to'o dim 'buru di manda rá ts'edi Oja, nu rá 'befi da 'yörpu madague'a ts'atho, pe man'da nuixte a xinda gue'a ra 'befi i øt' ra Xuua ya, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁹ Ne nu yu hyacahäi ne mi'da yu ja'i xí xixyaba ra Xuua Nxixya, 'bu mi 'yø a bi man ra Jesús, bi ba' u xan ho i øt' Oja. ³⁰ Pe nu yu fariseo ne yu xänbate nija, ngue him bi nde'a ran xixya bi 'yøt' ra Xuua, him bi numanho'a bi nde Oja da 'yörpa' u. ³¹ Ne xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—'Be'a nín t'uti ga xi ahü ngue gui pahmbu 'be'a guí øthu. ³² Guí øthu tengu øt' yu t'uhni 'bu in εni ne i εmp' u yá mit'uhnih: “Nugähe, dá pehmbe ra 'bida pe nu'ahu hin gán nehmbu,” εn' u 'da. Ne xø εn' u mi'da baya: “Pe nugähe, dá pehmbe yu thuhu tengu'bu xan du n'da, ne nu ahü hin gán zomhbu,” εn' u mi'da. ³³ Ne ngutho guí øthu tengu øt' yu t'uhni, ngue nu ra Xuua Nxixya bi zøcua, ne him bin sihmeu yu ja'i ne xím bi zi ra vino. Pe nu ahü gá 'yεmdahu in 'youi ra zithu. ³⁴ Pe nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ne bá εcä ne dí sihmehe yu ja'i, ne nu ahü sä guí εnjü drá hyagugä ne drá mihnigä, ne guí εnjü dín amigogähe yu ziyate hyacahäi ne yu ts'om'bäi. ³⁵ Pe nu'bu majuani i ja rán 'yomfēni n'da, da bađi to'o u ngue majuani bi un rán 'yomfēni Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bin sihme bu ja rá ngu n'da ra fariseo í Simón

³⁶ Ne n'da ran 'yohu mí ten rán xädi yu fariseo, bi xi'a ra Jesús din sihme bu ja rá ngu. Ne bi mbähä ra Jesús baya, din sihme bu. ³⁷ Ne nu'a n'da ra xisu ra 'yomt'ēni a, ne nu'bu mi 'yøde 'buru ra Jesús, bi yarpu mi hu a ra Jesús, i tu n'da ra xito án t'øt'e ra do alabastro, mi po ra 'yεthi yamanho, xam hmadi di muui. ³⁸ Ne nu'a ra xisu mi hupu ja rá gua ra Jesús, ne mi zoni. Janangue bi mboxpu ja rá gua ra Jesús a rá guidä, ne bi ducua rá gua yu xtä, ne εmme zøspa rá gua ra Jesús, ne bi xispa rá gua ra 'yεthi yamanho. ³⁹ Ne nu'a ra mēngu bu, 'bu mi nu 'be'a i øt'a ra xisu, bi bēnse: “Him majuani rá pøngahya Oja a ra Jesús,” nguetho εmbi hingui pađi ra 'yomt'ēni a ra xisu. ⁴⁰ Nu ra Jesús baya, bi 'yemp'a:

—Nu'i grä Simón i ja'a ga xi'i.

Nu ra Simón bi 'yɛna:

—Gra xānbate, dami xic 'bɛ.

⁴¹ Nu ra Jesús bɛya, bi xih ra Simón n'da ran t'uti, nɛ bi 'yɛmbi:

—Mi 'bɛ a n'da ran 'yohɛ zɛi di hmih ra mbɛti. Nɛ mi 'bɛ a n'da ran 'yohɛ bi hmiti cɛt'a cɛnto, nɛ man'da bɛya bi hmiti yote ma'dɛt'a thofo. ⁴² Nɛ nu'ɛ gātho yoho hin'yɛ 'bɛ'a dí co'ts'a ra mbɛti xí mba ma hmiti. Janangue nu'a xí hmih ra mbɛti bɛya, bi punba thofo ɛ. Dami xic ya, Simón, nda'a man'da da bɛn'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴³ Nu ra Simón bi dɛh pɛya, nɛ bi 'yɛna:

—Masque gue'a ran 'yohɛ min dupate xɛn ngu, man'da da bɛn'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yɛna.

—Majuɛni a guím bɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁴ Nu ra Jesús bɛya, bi hyɛt'a ra xisu nɛ bi 'yɛmp'a ra Simón:

—Guí nu na ra xisu 'bɛcua, nu'bɛ má cɛt'ua ja ní ngu xíngui ts'ɛ gá 'dac ra dehe gue xcá pe't'ä ma gua, pɛ nu ra xisu i hucua, rá guidá í mbercä ma gua nɛ yá xtá í dugá ma gua. ⁴⁵ Pɛ nu'i, hin gá sɛsca ma 'yogu ngue xquí zɛnguagui, pɛ nuna ra xisu him bin hɛ a ní zɛsca ma gua. ⁴⁶ Nɛ nu'i, hin gá cosca ma yɛ ra aceite, pɛ nuna ra xisu i hucua, bi xisca ma gua ra 'yɛthi yɛman'u. ⁴⁷ Guehna dí xi a í na, xɛn ngu rá ts'oqui na ra xisu nɛ xɛn ngu rá punbi ya, janangue ɛmme im bɛngä na. Pɛ nu'ɛ im bɛnɛ ts'ɛtho ra punbi í honi, man'da ts'ɛtho im bɛngä ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁸ Nɛ nubɛya, bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Ya ma punbi ní ts'oqui ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁹ Nɛ nu'ɛ í sihme bɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—To'o nín 'yohɛ na, gue í ɛna sä dí punba yá ts'oqui n'da, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

⁵⁰ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Gá 'yɛc'yɛigui, janangue ya ma punbi ní ts'oqui ya. Ní mba ya nɛ gan johya, bi 'yɛmbi.

8

Yɛ xisu bi mbäxa ra Jesús

¹ Nu'bɛ mi tho'i 'da yɛ pa, nu ra Jesús bi mbähä 'de'mayoho yá xädi bɛ ja yɛ hnini, nɛ bi mam bɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'ɛdi Oja. ² Nɛ bi mbähä a ra Jesús 'da yɛ xisu xí hoc 'bɛ mí ɛ, nɛ'ɛ 'da xí hyɛnba thi yɛ zĩthu min 'yohɛ, nɛ'a ra María ra mɛngu bɛ ra hnini Magdala, gue mín 'yohɛ yoto yɛ zĩthu 'bɛ mi hoc'a ra Jesús. ³ Nɛ'a ra Juana, rá xisu ra Chuzá, n'da ran 'yohɛ im hmu bɛ ja rá ngu ra ts'ɛt'abi Herodes. Nɛ'a ra Susana, nɛ xɛn ngu mí'da yɛ xisu bi mbähä, mí fäx'a ra Jesús nɛ yá xädi nangue yá mbɛti zɛhɛ.

Rán t'uti ra mbomhmudä

⁴ Nɛ xɛn ngu yɛ jɛ'i bi nɛxpɛ i ja mí'da yɛ hnini, nɛ bim pɛti bɛ 'bɛh ra Jesús. Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yɛmp'ɛ:

⁵ —Nu n'da ran 'yohɛ bi mba bɛ ja rá huɛhi bá pom bɛ yɛ hmudä. Nu'ɛ 'da yɛ hmudä bi zo bɛ ja ra 'yu, nɛ nu yɛ jɛ'i bi nɛm bɛya nɛ yɛ doja bi za. ⁶ Nɛ 'da'ɛ yɛ hmudä bi zo bɛ ja yɛ ndaxnado, nɛ nu'bɛ mi bɛts'e 'bɛx bi hmanc'a n'dihí, nguetho hin'yɛ ra dehe bɛ ja yɛ do. ⁷ Nu'ɛ mí'da yɛ hmudä bi zo bɛ ja yɛ 'uĩni, nɛ nu'bɛ mi bɛts'e, bi gom' yɛ 'uĩni ɛ, nɛ him bin te. ⁸ Nɛ'ɛ 'da yɛ hmudä bi zo bɛ ja ra hogahäi nɛ bin te xɛn hɔ bɛ, nɛ bin xɛndi, xɛn ngu bin ja, bi 'yɛm 'bɛ mí man ran t'uti.

Nu' u i ja yá zagu, bi 'yò'a dá ma, bi 'yεmp' u yu ja' i ra Jesús.

Hanja bi xih yan t'uti yu ja' i ra Jesús

⁹ Nu' u yá xádi, bi 'yän' na ra Jesús:

— 'Be' a nam bøn' a ran t'uti gá ma.

¹⁰ Nu' a ra Jesús bi 'yεmp' u:

— Nu' ah, Oja bi ja ah guí pãhmbu 'bepu ní manda rá ts'edi. Pe nu' u mi' da, dí xih yan t'uti u, nguetho in nu yá dá pe hingui paði 'be' a in nu, ne i ja yá zagu, pe hingui paði 'be' a i øde, bi 'yεn' a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be' a nam bøn' a rán t'uti ra mbomhmudä

¹¹ — Nuya, ga xi ah 'be' a nim bøn' a ran t'uti dá mangä. Nu' u yu hmudä, ra hmeppa rám hman Oja u. ¹² Nu' u bi zo bu ja ra 'yu, ra hmeppa u to' o bi 'yøh rám hman Oja, pe nu ra zĩthu bi japi 'bex bi pumbɛni, ne him bi zä bi 'yεc' yei ngue da mba nhyani. ¹³ Ne nu yu hmudä bi zo bu ja yu do, ra hmeppa u to' o bi 'yøh rám hman Oja ne bin johya 'da yu pa. Pe him bi gopu mbo yá mbui rá hman Oja ne nu' bu bi zä ra zĩthu u, 'bex bi 'ueh puya. ¹⁴ Ne nu' u yu hmudä bi zo bu ja yu 'uini, ra hmeppa u to' o bi 'yøh rám hman Oja, pe hont' a bi bɛni 'be' a dí hyuse yá mbui, ne 'be' a i ja ua, ne 'be' a bi numanhose, hinga xot' a din te bu yoho yu hmudä, ne nte bin ja a ra hoga hmudä. ¹⁵ Ne nu' u yu hmudä bi zo bu ja ra hogahäi, ra hmeppa u to' o bi 'yøh rám hman Oja, ne bi mbes' pu mbo rá mbui, ne bi xi' u mi' da yu ja' i, ne xun ngu mi' da bi 'yεc' yei nangu'e' u, bi 'yεn' a ra Jesús.

Ran nequi hinga nt' a gui

¹⁶ Ne man' da ran t'uti bi ma ra Jesús, bi 'yεna:

— Xinga n' da ra ja' i di sɔc yu bombilla ngue da go' mi, o gue da mbɔxpɛ 'bit'ots' i, pe da 'yεxpɛ m' batho ngue di nec bu mbo ra ngu. ¹⁷ Ngutho mam hmangä. 'Be' a gätho dí xi a zεhehu, pe jatho gui xihmbu mi' da yu ja' i, janangue' a din ja ran nequi yá mbui.

¹⁸ Dami jamansuhu xun ho 'bu guí øhmbu mam hmangä, nguetho nu' bu guí øhmbu xun ho, sä guí pãhmbu xun ho a mam hmangä. Pe nu' u to' o hingui øde xun ho, di pumbɛni a zu ts' u bi 'yøde, bi 'yεmp' u yá xádi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to' o rá mbe ne yá cu

¹⁹ N' da ra pa bi mba bu rá mbe ne' u yá cu ngue da nu' a ra Jesús. Pe him bi zä da nu nguetho εmme du yu ja' i bu mi' bui. ²⁰ Ne bi si' a ra Jesús i 'bäpu thi rá mbe ne yá cu, in nde da nu a. ²¹ Nu ra Jesús bi dāti, bi 'yεna:

— Nu ma mbe ne ma cu, gue' u to' o i øh rám hman Oja, ne øt' a i mam bu, bi 'yεn' a ra Jesús.

Nu ra Jesús di japi din hε ran dāhi ne ra dehe

²² Nu' a ra Jesús n' da ra pa bi hyu n' da ra mbosa, bi mbähä yá xádi, ne bi 'yεmp' u:

— Ga mbähä bu 'danguadi ra dādehe, bi 'yεna. Ne 'bex bi mba buya.

²³ Pe nu' bu i 'yo' a ra mbosa bu ja ra dehe, bin a' a ra Jesús. Ne εmme nts' edi ran dāhi bi 'yεn' a ra dehe, gue' bu go mi mbo ra dehe bu mbo ra mbosa, nts' dāhi a bin ja. ²⁴ Pe nu' u yá xádi, bi 'yents' a ra Jesús:

— Xänbate i, xänbate i, nde da goguahu ra dehe, bi 'yεmbi.

Bi ndants' a ra Jesús, bi hεcu ran dāhi ne ra dehe, bin hε' u buya, ne xun ho ra dehe buya. ²⁵ Nu ra Jesús bi 'yεmp' u yá xádi:

— Hanja, ha zu ts' utho guí εc' yeigahu.

Pε nu'η yá xádi bin su, ne bi hyonya thoho. Ne bin 'yεmzεhe η:

—'Be'a din 'yεt'ui na ran 'yohη, ne ya 'bexque in ηε'a ran dāhi ne ra dehe di ηεcpi, bi 'yεn'η.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohη min 'youi ra zīthu

²⁶ Ne nu'βη min ηε ran dāhi, bi thopηya, bi zom βη ja ra hāi Gadara, din hyant'ui βη 'danguadi ra hāi Galilea. ²⁷ Ne nu'βη mi gā'a ra Jesús βη ja ra mbosa, bin c'at'ui n'da ran 'yohη ra mengu βη, min 'yohη yη zīthu a. Ne nu'a ran 'yohη, him mí he rá he, ne him mi 'βηpη ja rá ngu, pε mi 'βηpη ja yηn 'yāgui. ²⁸ Ne nu'βη mi nu'a ra Jesús βηya, 'bex bin dānyahmu βη ja rá gua ne nts'edi bi mba'a ra zīthu:

—Nu'i Jesús, rá ts'ant'η i Ojā nuixte, 'be'a gui 'yōrcāhe ya. 'Yōrcāhe ts'η ra mate, o gadí ungahe, ²⁹ bi 'yεn'a ra zīthu 'βη mi xifi da βom βη rá mbai ran 'yohη.

Nguetho na ya'a thoho bi ηnba ran 'yohη ne i xεcta yη cadena i pa thu't'i, nangue rá ts'edi ra zīthu, ne i sixpη ma'ueni mahon'a. ³⁰ Nu ra Jesús bi 'yānba rá thuhu a ran 'yohη.

—Dí n'dan nets'igāhe, bi 'yεm 'βη mi dādi.

Nguetho min 'yohη xηn ngu yη zīthu. ³¹ Ne nu'η yη zīthu bi 'yāp ra mate ra Jesús hin da 'yεntrη hapη bí nets'i, nguεpη ja ra mba'ye xηn ηεtho ne nts'utho. ³² Ne mi 'βηpη xηn ngu yη ts'adi mi sihme βη. ³³ Ne nu yη zīthu bi βom βη ja rá mbai ran 'yohη ne bi yarpη 'bηh yη ts'adi. Ne gātho yη ts'adi 'bex bin tihí, bin gōxpη ja ra nguani, gātho bi zo βη dehe, bim 'bēdi.

³⁴ Nu'η yηn 'yohη mi fāh yη ts'adi, 'bex bi 'dah pηya 'βη mi nu 'be'a bi 'yōt'η yη ts'adi. Bi mba βη ja ra hnini nepη ja yη huāhi, bi ma 'be'a bin ja. ³⁵ Ne xηn ngu bi mba βη, ba nuse 'be'a bin ja. Ne bi nu'a ran 'yohη min 'yohη yη zīthu, mi hupη ja rá gua ra Jesús, mi he rá he. Ya xí yām βηya. Ne gātho yη jā'i bin su 'βη mi nu 'be'a bi t'ōrpη ran 'yohη. ³⁶ Ne nu'η yη jā'i in 'yohη a ra Jesús, 'βη mi hoc'a ran 'yohη, bi xí'η m'bejua bi zom βη 'be'a gātho bi 'yōt'a ra Jesús. ³⁷ Ne gātho mi 'βηpη ja ra hāi Gadara bi 'yāp ra mate ngue hin din 'yo βη ja ra xεqui a, nguetho εmme min su gātho η. Janangue'a nu ra Jesús, bi hyu ra mbosa mahon'a ne bi mbāhā yá xádi βηya. ³⁸ Nu'a ran 'yohη min 'yohη ra zīthu, εmme in ndehma da den'na ra Jesús. Pε nu'a ra Jesús him bi japi da mba. Pε bi 'yεmbi:

³⁹ —Ní mba ni ngu ne gui mam βη 'be'a bi 'yōt'a'a Ojā.

Ne nu'a ran 'yohη bi mba rá ngu βηya, ne bi mam βη rá hnini a ran ho bi 'yōrpη ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xoxa rá t'ixu ra Jairo, ne bi hocpη 'yu n'da ra xisu mi ηεmb ra mbji

⁴⁰ Nu'βη mi mbeng βη ra Jesús 'danguadi ra dādehe, εmme bin johya yη jā'i nguetho xηn ngu mi tōmp'η. ⁴¹ Ne 'bex bi zom βη 'bηh ra Jesús a ra Jairo, n'da ra ngarpη βη ja ra nijā, ne bin dānyahmu βη ja rá gua, ne bi 'yāp ra mate da mba ra Jesús βη ja rá ngu. ⁴² Nguetho hōnt'a n'datho rá t'ixu mi 'bηi, ngue 'de'ma yonjeya mi pε'ts'i, ne in nde da du. Ne nu'βη mi mbāhā ra Jesús, εmme dη βη yη jā'i βη ní mba.

⁴³ Ne nu'βη mi mba βη 'yu, hin ní zom βη ja rá ngu ra Jairo, bi zη'a n'da ra xisu mí ηεmb ra mbāji, ngue 'de'ma yonjeya mi ηεmp'a ran η. ⁴⁴ Pε nu'a ra xisu βηya bi dārpa rá nyāmpahni βη ja rá xāthā ra Jesús, ne 'bex bin ηε'a ran η mi ηεmbi.

⁴⁵ 'Bex bi 'yān'na ra Jesús:

—To'o bi dārca ma pahni, bi 'yēna.

Pe gātho u mi 'bāpū bi 'yēmbi: “Njom bi dā'i.” Ne'a ra Pedro ne mi'da yá xādi bi 'yēmp'a:

—Hanja gní 'yēna 'bo'o bi dā'a i, ne εmme i dū yu jā'i bū gní mba, bi 'yēmbi.

⁴⁶ Pe nu ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Pe dí pađi ngue n'da ra jā'i bi dāqui nguetho ma ts'edigā ín ho'a, bi 'yēna.

⁴⁷ Ne nu'bu mi bā'a ra xisu hingui sā din cōni, εmme bin su, ne di fet'i, ne bin dānyahmu bū ja rá gua ra Jesús, ne bi xifi 'be'a í dādi. Ne bi 'yēna ngue 'bex bi yām 'bū mi dādi. ⁴⁸ Nu ra Jesús bi 'yēmthoho:

—Grá xisu, bi zā bi yān'i nguetho gá 'yēc'yēi i ja ma ts'edi. Ní mba ya ne da hyu ni mbūi, bi 'yēmbi.

⁴⁹ Ne yāui ra xisu a ra Jesús 'bū mi zōm bū 'da yá 'yēhe ra Jairo xí nεxpū ja rá ngu, ne bi 'yēmbi:

—Nu ni t'ixu ya bi du'a, sāti thoho guí pah na ra Hmu, bi t'ēmp'a ra Jairo.

⁵⁰ Pe nu'a ra Jesús mi øde 'be'a bi man'a, ne bi 'yēmp'a ra Jairo būya:

—O guín su, pe dami 'yēc'yēi ne din nu'a ni t'ixu, bi 'yēmbi.

⁵¹ Ne nu'bu mi zōm bū ja rá ngu a ra Jairo būya, nu ra Jesús him bi japi da tho'a mbo yū jā'i bū 'ben'a ra hmute xí du. Hōnt'a ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua, ne rá mbe ne rá ta ra hmute bi thopū. ⁵² Ne mi 'bāpū xān ngu yū jā'i mi zoni ngue xí du'a ra hmute. Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'a:

—O guí zomhbū nguetho hingui tu na, í ātho na, bi 'yēn'a.

⁵³ Pe nu yū jā'i bi den'na ra Jesús nguetho mi pađi ya xí du'a ra hmute. ⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi bentpa rá 'yē ra hmute ne bi 'yēmbi:

—Nu'i grá hmute, dami ndants'i.

⁵⁵ Ne 'bex bi ndants' pūya, bin ja rá te, bim 'būi mahōn'a.

Nu ra Jesús bi 'yēna:

—Dami 'uimmi na ni t'ixuui ya, bi t'ēmp'a rá ta ne rá mbe.

⁵⁶ Nu rá ta ne rá mbe bi hyonya thoho ngue bi dāmbēni rá t'ixu. Pe nu'a ra Jesús bi xifi njon da xifi 'be'a bin ja.

9

Nu ra Jesús bi mbēhni 'de'mayoho yá xādi da mamp'a rām hma

¹ Nu ra Jesús bi zohn'dū 'de'mayoho yá xādi ne bi un yān t'ēđi ngue da hyōn'a thi yū zīthu in 'yohū 'da yū jā'i, ne di hocua yān u i hēmb yū jā'i. ² Ne bi mbēhn'dū yá xādi din 'yo bū ja yū hnini bū, ne da mam bū 'bēpū ní manda rá ts'edi Ojā, ne di hoc yān zāman'a. ³ Ne bi xi'ū hin te da hyāts'i, ne hin da hyāx rá tōhō xing ra mbeti xinga gue mi'da yá pahni. De mbatho. ⁴ Ne bi 'yēmp'a:

—Hōnt'a to'o rá ngu bū guí cāthū, gam 'būhmbū bū gue 'bū go gá thohmbū bū ja man'da ra hnini. ⁵ Ne nu'bu gá cāthū bū ja 'da yū hnini ne hin da 'yōmanho yū jā'i bū 'be'a guí mamhbū bū, ne 'bex guí pōmhū bū ja yū hnini ne guí huajū rá hāi i pāt ni mbonguahū, ra hmēpya ngue guí zohmbū bū u, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁶ Nu yū xādi būya bi mba hōnbū go hapū ja yū hnini ne bi mam bū ran ho ma'da'yo. Ne bi hoc yū hyēnni.

Nu ra Herodes bi ma bi hyēcpa rá 'yuga ra Xuua Nxixyq

⁷ Ne mí ø'a ra ts'ut'abi Herodes 'be'a gātho i øt'a ra Jesús, ne bi hyonya thoho. Nguetho nu'ū 'da yū jā'i bi bēni gue'a ra Xuua Nxixyq a, gue bi ndants' mahōn'a. ⁸ Nu'ū mi'da bi bēni gue gue'a ra Elías a ra Jesús, uague man'da rá pōngahyā Ojā ngue bi dāmbēni. ⁹ Pe nu'a ra Herodes bi 'yēna:

—Nugä dá manda bi thecpa rá 'yuga ra Xuua Nxixya, janangue'a dí pađi hinga gue'a ra Xuua a guí mamhbü. Pɛ to'o maha a, bi 'yɛn'a ra Herodes. Janangue ɛmmɛ min nde da nuse a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi 'ujn'ü cat'a mahuqhi yu ja'i

¹⁰ Nu yú xädi büya bá peng bu xí 'behni, ne bi xih ra Jesús 'be'a bi 'yörpu bin 'yo. Ne nu'a ra Jesús büya bi mbäsehü yú xädi bu ja ra hnini Betsaida.

¹¹ Pɛ nu'bu mi bā'ü yu ja'i harü ní mba a ra Jesús, bi dɛnni. Ne nu'a ra Jesús bi zomanho ü 'bu mi zädi, ne bi xi'ü büya 'beru ní manda rá ts'edi Oja, ne bi hoc'ü gätho yun zāman'ü.

¹² Pɛ nu'bu mi ts'utho da yu ra hyadi, gätho ü 'de'mayoho yú xädi ra Jesús bi xifi da 'yet' yu ja'i, da mba bu n'danni ja yu hnini, din sihme bu ne bá opu 'bu bin xui. “Nguetho hin'yü 'be'a da zi ua ma'ueni,” ɛn'ü.

¹³ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ü yú xädi:

—Pɛ nu'a zehɛhü gui 'uimhbü.

Nu'ü yu xädi büya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Pɛ hont'ü cat'a yu hme ne yoho yu t'uhua i ja ua. Pɛ hinda hön 'bu ga tämhbe mi'da yu hme, sä ga 'uimhbe gätho yu ja'i i 'bucua büya.

¹⁴ Nguetho mbɛ cat'a mahuqhi mi 'burü yun 'yohü. Nu'a ra Jesús büya bi xi'ü yu xädi di japi 'da n'danni da hyu'i yote ma 'det'a yu ja'i. ¹⁵ Ne bi hyu pu ya gätho tengu xi xifi. ¹⁶ Ne nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hme ne yu hua, bi ndos' mahɛts'i, ne bi jap'ü. Ne bi xeni bi un yú xädi di darpa ü yu ja'i. ¹⁷ Ne gätho na ngu yu ja'i bin niya ne bi bong thoho, 'de'mayo 'bøts'e bi mbɛs'ü yú xädi.

Nu ra Pedro bi ma gue'a ra Jesús ra Cristo

¹⁸ N'da ra pa bin yaɛsui Oja ra Jesús, min 'yohü ü yú xädi. Nu'bu mi gua'a bin yaui Oja, bi 'yän'dü yú xädi:

—'Be'a man yu ja'i nanguecä, 'be'a im bɛn'ü to'ogä.

¹⁹ Nu yú xädi bi 'yɛmp'a:

—Nu'ü 'da i ma gue'e grä Xuua Nxixya. Ne nu'ü mi'da i ma gue'e gra Elías, ne nu'ü mi'da i ma gue'e man'da ra pongahya mi 'buh maya'bu ngue bi dambɛni, bi 'yɛn'ü.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús bi 'yänzehɛ yú xädi:

—Pɛ xi ahü, 'be'a guim bɛmhbu to'ogä.

Ne nu'a ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Cristo rá Thahni i Oja, bi 'yɛmbi.

²¹ Ne nu'a ra Jesús büya bi hecpa yú xädi njon da xifi to'o a.

Nu ra Jesús bi man rán dqte

²² Ne bi 'yɛmp'ü:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, i jatho ga nu ran ünbi xun ngu. Nu ma ngurpihü yu daɛ'yɛi ne yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate niya hin da 'yɛc'yeigui. Ne nu'ü da hyogä ü, pɛ ná hyu pa ga thambɛnigä ne dam 'bui mahön'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Ne man'da bi xi'ü yú xädi, bi 'yɛmp'ü:

—To'o gätho in nde da dengui da hyɛh rán t'ɛdi zehɛ ne da hyät yun ünbi n'da pa ngu n'da pa, madague da tho. Ne da bɛni tengu dí m bɛngä. ²⁴ Pɛ nu'bu 'bu a n'da im bɛn rá te, ne i su da nu yun ünbi, pɛ da nu ran ünbi mazai a. Pɛ nu'a hingui bɛn rá te madague da tho 'bu da dengä, di pøh rá te a. ²⁵ Hin te di muui n'da ran 'yohü 'bu da 'yøt'e rá mbɛti 'be'a gä i ja ua ja ra ximhäi, 'bu hin da dɛn'a ra temazai.

²⁶ Ne nu'a gätho to'o i pes' rá sä nanguecä ne nanguie mam hmangä, necä hín ga embi ma t'uhni u 'bu bá ecä ua ne gan 'yohe yá hoga m'behni Ojä mahets'i, ne din jagä rá ts'edi Ojä ma Ta, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁷ Pe majuañi dí xi ahü, 'bucua 'da hin da nu ran däte asta gue'bu go di d'u'mi di manda rá ts'edi Ojä ua ja ra ximhäi.

Ra Jesús 'dan'yo bu í nequi bu ja ra t'ohø

²⁸ Mbe ná hyäto pa büya, ra Jesús bi mbähä bu ja n'da ra nyuni ra Pedro, ra Jacobo ne ra Xuua, ngue din yäui Ojä. ²⁹ Ne nu'bu min yäui Ojä a ra Jesús, 'dan'yo bu í nequi a rá hmi ne nu rá pahni emme xün t'axi, di fexni a. ³⁰ Ne 'bex bi nequi bu ra Moisés ne ra Elías bin yähu ra Jesús, mi 'buh maya'bu u. ³¹ Ne bi hyärpu n'da ran nequi haru mi 'bä u. Ne nu'u bi mamhbu 'be'a da t'örpa 'bu bi tho bu Jerusalén a ra Jesús. ³² Pe nu'a ra Pedro ne u min 'yohu bi zuh ra t'aha u, pe nu'bu min nuhu bi nu di hyärpu n'da ran nequi bu 'bäh ra Jesús ne ra Moisés ne ra Elías. ³³ Ne nu'bu ma gueru da mba ra Moisés ne ra Elías, nu ra Pedro bi 'yena:

—Ma Hmu i, emme xün ho ngue dí 'buhmbu ua ya, ga hócähe hyu yu t'angu, 'da'a n'da ni mbetihu. Nu'i, ne ra Moisés ne ra Elías, bi 'yena.

Pe him mim be'n'a mi man'a. ³⁴ Ne nu'bu mi 'yena ra Pedro, 'bex bá ca n'da ra güi bi go'ma ra Moisés ne ra Elías, ne emme bin su'u yá xadi ra Jesús. ³⁵ Ne bi t'örpu n'da ra nde bu ja ra güi ngue bi 'yena:

—Nuna ma ts'unt'u dadí huécä na, dami 'yohmbu 'be'a i man na, bi 'yena ra nde.

³⁶ Ne nu'bu mi gua'a bi man'a ra nde bu ja ra güi, nu yu xädi bi nu 'bäse bu ra Jesús. Ne nu'u yu xädi, njom bi xi'u 'be'a bi nu'u.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'uhni min 'youi ra zithu

³⁷ Nu'bu mi hyax büya, bi gapu ja ra nyuni ra Jesús ne'u hyu yá xädi min 'yohu. Ne xün ngu yu ja'i bin c'athu ra Jesús. ³⁸ Nu n'da ran 'yohu nts'edi bi mbafi:

—Xänbate i, nurqui ts'u ma ts'unt'u nguetho hønna zu n'datho dí si. ³⁹ Ne ja'bu im bent ra zithu ne emme di unba a, i texa hai, ne emme mbafi, ne di fet rá ja'i, ne i soh yu fagui. Ne zai di ja bu ra zithu. ⁴⁰ Ne dá xi'u ni xädi di hoqui, pe nu'u him bi zá bi hoqui, bi 'yena ran 'yohu.

⁴¹ Nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'ahu guexta'a hin gui ec'yeyi'u 'be'a dí xi ahü. Ham'mi pa ngue ga töp'a thohohu ngue gui 'yec'yeyigahu.

Ne xø bi 'yemp'a ran 'yohu büya:

—Bá si ua ni ts'unt'u.

⁴² Ne nu'bu bá si ra ts'unt'u, bi bent mahøn'a a ra zithu, bi dexa häi ne nts'edi bi unbi. Pe nu'a ra Jesús bi xi'a ra zithu da bøn'i, ne bi hoc'a ra ts'unt'u büya. Bi xi'a rá ta da zix büya. ⁴³ Ne gätho yu ja'i bi hyonya thoho a rá ts'edi Ojä.

Ra Jesús bi ma mahøn'a rán dqte

Ne guexta'a i ya u yu ja'i ne i ma 'be'a gätho i øt'a ra Jesús. Nu ra Jesús büya, bi 'yemp'u yá xädi:

⁴⁴ —Dami 'yohmbu xün ho a dí xi ahü ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, bi 'yembi.

⁴⁵ Pe nu'u yá xädi him mi pañi 'be'a nam bøn'a i man'a ra Jesús, nguetho Ojä hin ní japi da ba'u, ne bi zu da 'yän'na ra Jesús 'be'a nam bøn'a bi man'a.

Ra Jesús bi 'yut yá xädi nda'a dim 'bet'o

46 Nu'u yá xádi bin junzehe u nangue'a to'o dim 'bet'o. 47 Ne nu'a ra Jesús mi paði 'be'a mim beñ u, ne bá si n'da ra t'uhni bi mbämp'u i 'bäi, 48 bi 'yemp'u yá xádi:

—Hont'a go to'o da zimanho n'da ra t'uhni tengu na ngue i ec'yεigui, necä bi zimanhog 'bu ya bi 'yot'a. Ne to'o bi zimanhogä nam bõni bi zimanho ma Ta. Ne nu'a to'o i ot'e ngue nte di muui, gue'a dim 'bet'o a, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu'u hingui sɔjɔ, ma amigohɔ u, bi 'yεn'a ra Jesús

49 Nu ra Xuua buya bi xi'a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Nugähe dá nuhe n'da ran 'yohu bi ndon'na ni thuhu 'bu mi hyon'a thi yu zithu, ne dá hecuahē nguetho him man 'yogähe a ran 'yohu.

50 Pe nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nde'bu hin xquí hecuahu, nguetho nu'u hingui sɔjɔ ma amigohɔ u, bi 'yεmbi.

Nu ra Jesús bi dɔmhyɔ ra Jacobo ne ra Xuua

51 Ne ya mi ts'utho da zõn ra pa da mba mahets'i ra Jesús. Ne bi nde bi mba bu Jerusalén, madague i paði da mba ma unbi bu. 52 Nu'bu mi mba bu 'yu, bi xifi da tho'u da yá xádi, da hyonbi haru din säya. Ne nu'u yá xádi buya, bi yarpu ja n'da ra hnini bu ra xequi Samaria. 53 Pe nu yu ja'i bu hinguin ndepe din säya bu'a ra Jesús, nguetho him bi numanho ngue ní mba ba nu ra dämpeti bu Jerusalén. 54 Ne nu ra Jacobo ne ra Xuua εmme bin cue 'be'a bi man yu ja'i bu buya. Ne bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ha guín nde ngue ga mandagä'be ra sibi ba çah mahets'i, ne din zõ'u gätho 'bucua, bi 'yεn'u.

55 Pe nu ra Jesús bi dɔmhyɔ u yá xádi buya, gue hingui ho a im beñ'u. 56 Ne bi thopu man'da ra hnini buya.

Hyu yun 'yohu εna da den'na ra Jesús

57 Ne nu'bu mi 'yo bu 'yu ra Jesús bi 'yεn'a n'da ran 'yohu:

—Ma Hmu i, nugä ga ten'ni i hõnbu go haru guí mba, bi 'yεmbi.

58 Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu yu haho i ja yá oi bu ja yu hyädo, ne yu doja i ja haru din säya u, pe nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin haru i jase ma oigä ua, bi 'yεmbi.

59 Nu ra Jesús buya, bi 'yemp'a man'da ran 'yohu:

—Dami tengui, bi 'yεmbi.

Pe nu'a ran 'yohu bi 'yεm buya:

—Grá Hmu, 'be ga äcä ma ta 'bu bi du.

60 Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Pe gue'u hingui ja ra te ma'da'yo, da 'yá'u xõn du. Pe nu'i gui tengui, gui xih yu ja'i 'beru ní manda rá ts'edi Ojã.

61 Xõ man'da ran 'yohu bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, dín nde ga ten'ni i, pe 'be ga mbagä bu ma ngu dan 'yε'be ma ta ne ma mbe.

62 Pe nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Gätho to'o εna da dengui ne im beñ'a bi zogui, hing yún sähu bu di manda rá ts'edi Ojã u. Nu'a i ot'u tengu ot'a n'da ran 'yohu 'bu i henhäi ne in yçh rá xäthä, hingui uenthō yá the i hequi.

10

Ra Jesús bi mben'du hyate ma'det'a bu ja yu hnini

¹ Nubuya nu'a ra Jesús bi huan'du hyate ma 'det'a yú xádi ne bi mbèhni 'da'i yoho bu ja yu hnini guerpɛ da those ra Jesús. ² Ne bi 'yɛmbi:

—Tenguthoho 'bu ya xø 'yo't'a n'da ra huahi, pe zu yonja'i tho u yu xofo, xan ngu u yu ja'i da 'yɛc'yɛi, pe go zu yoho thoho u da xifi. Dami 'yáfu Oja ra Hmu ba penh mi'da yu mbefi da xih yu ja'i da 'yɛc'yɛi.

³ Bex gui mbähä ya, ne nugä dí pen'nahu tengu'u yu de'yo 'bu da mba bu 'buh yu zate. ⁴ Ne o gui hax ni mbetihi, xin ni buxahu, xin gui cuxhu ná yopare ni tixfanihu, gui mbäthohu ne hinga nya'a gui zenguah yu ja'i bu 'yu.

⁵ Ne nu'bu gui cuthu bu ja n'da ra ngu ngue di säya ah u a ra mangu bu, gui zenguah, ne gui 'yáfu Oja da 'yɛnsa rán japi a ra mangu bu. ⁶ Ne nu'bu in nde rán japi Oja a ra mangu bu, da gohmi a rán japi Oja 'bu, pe nu'bu hinguin nde, nte da gohmi 'bu. ⁷ Ne nu'bu gá sɔmhbu bu ja n'da ra hnini, gam 'buhmbu bu hapu rá mbadi da mba ma säya ah. Hin gui päpu gam 'buhmbu. Ne gui sihu 'be'a gätho din 'da ah, ne hin gui pes' ni sä gui sihu nguetho gue'a gui tãhmbu a ngue gui xihmbu ráman hman Oja u. Ne njo'o n'da ra mbefi ngue hin da mba njut'i. ⁸ Ne hont'a go má hnini guerpɛ da ts'in ah, gui sihu 'be'a gätho di 'da ah yu ja'i.

⁹ Ne gui hoc'u yan zäman'u i 'bupu, ne gui xihmbu yu ja'i ngue mi ts'utho di manda rá ts'edi Oja ua. ¹⁰ Pe hont'a go nda'a má hnini gui cuthu, ne nu'bu hin da zin ah yu ja'i bu, gan 'yohu bu ja ra hnini, ne gui 'yɛmfu yu ja'i: ¹¹ "Nugähe di huac ma guähe ra fonthi ua ja ni hninihu, ra hmepya ngue ga sogähe ua. Pe gui pähmbu éna xti manda maha ua rá ts'edi Oja," gui 'yɛmfu u. ¹² Ne dí xi ah, nu'bu bi zøn ra pa ran juanbi, man'da xan u tho ran unbi da nu'u, xinda gue'u mi 'bupu ja ra hnini Sodoma, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi 'yɛmp'u yú xádi.

Da ts'änba rá muui yú ts'oqui u him bi 'yɛc'yɛi ra Jesús

¹³ Í huhi gätho ah gui 'buhmbu bu ja ra hnini Corazín, ne gätho ah gui 'buhmbu bu ja ra hnini Betsaida, nguetho ya gá nuhu yan t'øt'e nuixte dá øt'ä ne hin gá päh nin 'yomfɛnihu. Nu yu ja'i mi 'bupu ja ra hnini Sidón ne'u mi 'bupu ja ra hnini Tiro, nu'bu xtá nu'u yan t'øt'e nuixte gá nuhu ya, xti päh yán 'yomfɛni u, ne xtá hye yu pahni tengu yu 'døzə ne xtá 'yax yu 'bospi yú ja'i, ra hmepya ngue ɛmme tu yú mbai nange yú ts'oqui u. ¹⁴ Ne nu'a ra pa rán juanbi Oja, nu ah man'da da zän'nahan ran unbi xinda gue'u mi 'bupu ja ra hnini Tiro nepu ja ra hnini Sidón. ¹⁵ Ne ah gui 'buhmbu bu ja ra hnini Capernaum, gnín 'yɛxhu a ngue gui ɛmhbu gui sɔmhbu bu mahɛts'i, pe hin'na, pe guerpɛ ja ran unbi mazai gui mbähä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Ne bi 'yɛmp'u yú xádi buya:

—Nu'u i øh ni ndehu, tengu'bu ma ndesegä bi 'yø'u. Nu'u to'o hin da zin ah tengu tho'bu him bi zingä'u, ne nu'u him bi zingä, xim bi zin'a ma Ta bá pengä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bá penc'u hyate ma 'det'a xi mben'na ra Jesús

¹⁷ Nu'bu mambá penc'u hyate ma'det'a yú xádi a ra Jesús bu bi mbèhni, ɛmme bin johya u. Ne bi 'yɛmp'u:

—Grá Hmu, hinga hont'u yan zäman'u dá hoje pe ne'u yu zĩthu dá hømhbhe thi 'bu má ndømhbhe ni thuhu, bi 'yɛmbi.

¹⁸ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'u buya:

—Dá nugä rá hmu y_H zìthu 'b_H gmí táf_H, bi mba häi tengu ra hu_Ei 'b_H x_Hn gäi, bi 'y_Ena, n_E ya dá 'da ah_R ra ts'edi gui táf_H rá ts'edi man sui_H. ¹⁹ P_E madague gui nes'h_H y_H poz_H b_H gui thohmb_H, n_E y_H mboz_H, p_E nte da ja ah_H. ²⁰ P_E hin gan johyah_H ngue bi zä gui h_omhb_H thi y_H zìthu, p_E nu'a gdín johyah_H ngue bi zin ah_H Oj_a n_E bi hyux ni thuhuh_H b_H mah_Et's'i, bi 'y_En'a ra Jesús 'b_H mi 'y_Emp'a yá xädi.

Bin johya ra Jesús

²¹ Nub_uya nu rá Hogand_hi Oj_a bi japi ϵ mm_E di johya ra Jesús, n_E bi 'y_Ena:

—Dí ϵ 'ts'a i nguetho gá japi bi b_a'a ni ts'edi ϵ i hon'i, tengu y_H t'uhni ngue hin te i pa_di, n_E hinga gue' ϵ im b_ense ja y_un 'yomf_enise gá japi bi b_a' ϵ . N_E gue'a gá 'y_ot'e ma Oj_a i, ngue gue'a gá numanhos_E gui σ 'e, bi 'y_Emp'a Oj_a.

²² N_E man'da bi man ra Jesús, bi 'y_Ena:

—Gätho i ja a ma Ta bi 'daqui. N_E h_onse ma Ta i pa_cä x_Hn ho ngue rá Ts'ant'ugä, n_E h_onsegä rá Ts'ant'ugä dí pa_cä x_Hn ho a ma Ta, n_E' ϵ to'o ga japi da b_a'a, bi 'y_En'a ra Jesús.

²³ N_E bi 'y_Emp'a yá xädi:

—Gan johyah_H ngue guín nu_H a dí σ 'ä ya. ²⁴ Maju_uni dí xi ah_H, x_Hn ngu yá p_ongahy_a Oj_a n_E x_Hn ngu y_H ts'ut'abi mi 'b_ui, mi nde da nu'a guín nu_H ya, n_E da 'y_o'a gui σ hb_u ya, p_E him bi zä, bi 'y_Emp'a yá xädi ra Jesús.

Rán t'uti a ran 'yoh_H bi hu_Ec rá mij_a'iui

²⁵ N_E bi z_om b_H 'b_Hh ra Jesús n'da ra xänbate nij_a, im b_eni da zä'a ra Jesús, n_E bi 'yänni:

—Xänbate i, 'b_E'a sä ga σ 'ä n'dahma din jagä ra te maz_ai, bi 'y_Ena.

²⁶ —B_E'a mam b_H ja y_un t' ϵ di ra Moisés, bi 'y_En'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra xänbate nij_a bi 'y_Ena:

—I mam b_H: “Gam b_emh_hi Oj_a ra Hmu ngue gätho ma mb_uih_H n_E gätho ma teh_H, n_E gätho ma ts'edi_H, n_E gätho man 'yomf_eni_H, n_E ga hu_Ec ma mij_a'i_H tengu b_H nan hu_Ec zeh_eh_H,” i ϵ n rán t' ϵ di Oj_a, bi 'y_En'a ra xänbate nij_a.

²⁸ Bi da'a ra Jesús b_uya:

—Maju_uni gui ma. Nuya gui 'y σ ' ϵ n_E din ja'a ra te maz_ai, bi 'y_Em_bi.

²⁹ Nu ra xänbate nij_a mi pa_p ϵ mbo rá mb_ui ngue hinga gue'a mí σ 'e, n_E bi 'y ϵ mthoho:

—P_E to'o ma mij_a'i'be ga hu_Ecä, bi 'y_En'a.

³⁰ N_E nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti n_E bi 'y_Em_bi:

—Nu n'da ran 'yoh_H mi 'yo b_H ja ra 'y_u, bi n ϵ xp_H Njerusalén ní mba b_H Jericó. N_E nu' ϵ da y_H b_E bi gorpa'y_u n_E bi unba'a ran 'yoh_H, n_E gätho ϵ yá pahní mi he bi g_asp_i n ϵ 'a rá mbeti. N_E bi zop_H nden'y_u a ran 'yoh_H b_uya, ϵ na da du. ³¹ N_E bi thop_H n'da ra mbäjä, n_E bi nu'a ran 'yoh_H 'b_em b_H p_E bi mbäthoho. ³² N ϵ 'a man'da ran 'yoh_H, ra mbefi b_H ra nij_a a, bi thop_H, bi nu'a ran 'yoh_H 'b_em b_H, n ϵ 'a bi mbäthoho tengu bi 'y σ 't' ra mbäjä. ³³ P_E nu'a n'da ran 'yoh_H, ra m ϵ ngu Samaria, 'b_H mi thop_H b_uya, bi nu mi 'b_em b_H a ran 'yoh_H, n_E bi hu_Ec'a. ³⁴ N_E bi xispa ra aceite n_E ra vino b_H xi ts'erb_i, n_E bi mbantpa ra 'b σ 't'e. N_E bi 'y_Exa rá fani b_uya, bi zixp_H ja n'da ra ngun'oi n_E bi jamansu'a. ³⁵ N_E nu'b_H mi hyats'i, bi thop_H ní mba, n_E bi zocpi ts' ϵ ra mbeti a ra m ϵ ngu b_H, n_E bi xifi di jamansu'a ran 'yoh_H, n_E da gurpa rá gasto 'b_H hin dí gua'a 'b_H bá peng b_H ní mba, bi 'y_En'a ra Jesús 'b_H mi man ran t'uti.

³⁶ Nub_uya bi 'yän'na ra xänbate nij_a:

—Xiya, nda'a nín 'yoh_H bi 'y σ rpa ran hu_Ecate rá mij_a'iui.

Bi dǎ'a ra xǎnbate nijǎ:

³⁷ —Nu'a bi mbǎts'i.

Nu ra Jesús bi 'yǝmp'a bǝya:

—Ní mba din jabǝ gui 'yǝrpa ni mijǎ'ihǝ, bi 'yǝmbi.

Ra Jesús bi mba bá nu'a ra Marta nǝ ra María

³⁸ Ra Jesús nǝ'ǝ yǎ xǎdi mi 'yo bǝ ja ra 'yu ní mba bǝ ja ra hnini Jerusalén, nǝ bi zǝm bǝ ja n'da ra hnini guepǝ 'bǝ'a n'da ra xisu í Marta a. Nǝ nu'a ra Marta bi xi'ǝ din sǎya bǝ ja rá ngu. ³⁹ Nǝ mi 'bǝrǝ n'da rá juhue í María. Nu'a mi hupǝ í yǎ ra Jesús, bi 'yǝ'a bi man'a. ⁴⁰ Pǝ nu'a ra Marta, xǝn ngu ra 'bǝfi í øt'e. Nǝ bi 'yǝmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu'i, ha hin guí ǝrpa ra güenda 'bǝ'a øt' ma cu, nde'bǝ gui xifi di zǝqui, bi 'yǝmbi.

⁴¹ Nu ra Jesús bi dǎt'a:

—Ma zǝ Marta, ǝmmǝ guím bǝn'a ni 'bǝfi. ⁴² Pǝ n'datho a mahyoni xǝn ho, nǝ gue'a bi huan'na ra María, nǝ njon di 'uecpa'a mam hmangǎ í øde, bi 'yǝn'a ra Jesús.

11

Ra Jesús bi xǎnba yǎ xǎdi dín yǎhǝ Ojǎ

¹ N'da ra pa bi 'ue'a ra Jesús nǝ bin yǎui Ojǎ. Nǝ nu'bǝ mi gua'a bin yǎui Ojǎ, n'da rá xǎdi bi 'yǝmbi:

—Ma Hmu'i, dami xǎngahe dan yǎhe Ojǎ tengu thofo ra Xuua bi xǎnba yǎ xǎdi.

² Nu ra Jesús bi 'yǝna:

—Ngubǝ gui mamhbǝ 'bǝ guí yǎhǝ Ojǎ:
Ma Ta ahe,

Da hnumansu ni thuhu

Nǝ dín ndehe dín ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

³ Nǝ dami 'daje ra hmǝ dí homhbǝ ra pa í ja bǝ ya.

⁴ Dami punga ma ts'oquihe tengu thofo bǝ na punbahe ǝ í ørcahe ran ts'o.

O guí hǝgǎhe da daje ran ts'o,

pǝ dami yǎnje nangu ran ts'o, gui 'yǝmhǝ, bi 'yǝn'a ra Jesús.

⁵ Nǝ øb bi xih man'da ran t'uti ǝ, bi 'yǝna:

—Xi'bǝ n'da ran 'yohǝ xtí mba bǝ rá ngu n'da rá amigo, made ra xui, nǝ xtǎ 'yǝmbi: “Hmiqúi ts'ǝ hyun thuhmǝ, ⁶ nguetho nu'a n'da ma amigo ja bi zǝm bǝ ja ma ngu, nǝ hin'yǝ 'bǝ'a ga unni da zi,” xtǎ 'yǝmbi. ⁷ Nǝ xi'bǝ xtǎ 'yǝmp thofo: “Yo gadí paqui, nguetho ya án thǝ't'i ma ngu nǝ ya dá ohmbe gǎtho ma t'ǝhni, nǝ hingui sǎ ga ndants'i ngue ga 'da'i,” xtǎ 'yǝntho. ⁸ 'Bǝ'a hmaha xtǎ 'yøt'a ran 'yohǝ 'bǝ. Nu'bǝ hingui pǝs' rá sǎ di thoqui da 'yǎpi, nǝ guehma da ndants'a rá amigo nǝ di un'na bi 'yǎdi, bi 'yǝn'a ra Jesús. ⁹ In ja bǝ 'bǝ guí yǎhǝ Ojǎ, gui thoqui gui 'yǎfǝ nǝ sǎ thocua thofo gui hyǎmhǝ. Thocua thofo gui hyomhbǝ nǝ thocua thofo da zǎ gui tǝmhǝ. Thocua thofo guin zohmbǝ nǝ Ojǎ da xoc'ahǝ. ¹⁰ Nguetho gǎtho to'o da 'yǎdi da hyǎni, nǝ gǎtho to'o da hyǎni, da dǝni, nǝ gǎtho to'o da zofa da xocpi, bi 'yǝna.

¹¹⁻¹³ Nǝ nu'ǝh madague gyǎ ts'om'bǎihǝ, xínga n'da ahǝ gadí unhǝ ra pozǝ ni t'ǝhnhǝ 'bǝ í ä ahǝ ra huǎ, nǝ xíng ra mbozǝ gadí unhǝ 'bǝ í ä'ahǝ ra do'øni, pǝ hønt'a xǝn ho gadí un ni t'ǝhnhǝ. Ha maguet'a Ojǎ ma Tahǝ 'bǝrǝ mahǝts'i ngue him ba pǝn'nahǝ rá Hogandǎhi 'bǝ guí äfǝ a, bi 'yǝn'a ra Jesús.

Bi t'emp'a ra Jesús in 'youi ra zïthu

¹⁴Nε mi 'bɸpɸ n'da ran 'yohɸ hingui sã din yã, nguetho madi goreba ra zïthu. Nε nu ra Jesús bi hyøn'a thi ra zïthu nε bin yã ran 'yohɸ bɸya. Nu yɸ jã'i εmme bi hyonya thoho. ¹⁵Pε nu'ɸ da bi 'yεna:

—Nuna ran 'yohɸ sã i høn'a thi yɸ zïthu, nguetho gue'a rá hmu yɸ zïthu bi un rán t'εdi na, sã εn'ɸ.

¹⁶Nε nu'ɸ mi'da bi zã ra Jesús 'bɸ ya majuɸni Ojã bi un rá ts'edi, nε bi 'yãp ra hmεpya mahεts'i. ¹⁷Pε nu ra Jesús mi pãrpa yãn 'yomfεni n'da ngu n'da'ɸ nε bi 'yεmp'ɸ:

—Nu'ɸ din heczεhε yɸ jã'i 'bɸpɸ ja n'da ra hnini, nε ba εh yãn sɸihɸ, hin da zã din tunhdɸ yãn sɸihɸ 'bɸ. Da mba ma juadi ɸ. Nε ngutho ɸ 'bɸpɸ ja n'da ra ngu, 'bɸ din sɸsε ɸ dim 'bedi. ¹⁸Nε ngutho rá ts'edi ra zïthu, ha da zã din sɸsε ɸ ngue di 'bεh yú ts'edi, nε sã guí εmhɸ, ngue'a rá ts'edi ra zïthu a ná høn'a thi yɸ zïthu ɸ. ¹⁹'Be'a ni ts'edi guí εmhɸ i ja ni xãdihɸ 'bɸ i høn'a thi yɸ zïthu. Guesε'ɸ i ut ahɸ ngue him majuɸni guím mamhɸ. ²⁰Nugã dí høn'a thi yɸ zïthu nangue rá ts'edi Ojã, gue'a ctí pãhmbɸ ngue ya di manda rá ts'edi Ojã ua guí 'bãhmbɸ, bi 'yεn'a ra Jesús.

²¹Nε man'da ran t'uti bi ma, nε bi 'yεna:

—Nu'ɸ 'bɸ'a n'da i ja rá ts'edi nε i ja 'be'a dãm fãdi xɸn ho bɸ ja rá ngu, hin te da ja. ²²Pε nu'ɸ da zøm bɸ n'da ngue man'da i ja rá ts'edi nε da dãpi, da hyãnba a nám fãdi nε da duspi 'be'a gãtho i ja bɸ ja rá ngu bɸya.

²³Nu'a to'o hinga 'da'ingu dí mam'be, man sãi'be a. Nε nu'a to'o hingui øt' ma 'bεfi, di japi dim 'be'ɸ mi'da.

Rán t'uti ra zïthu bá peng bɸ ja rá mbɸi n'da ra jã'i

²⁴Nε man'da ran t'uti bi ma, bi 'yεna:

—Nu'ɸ bi bøm bɸ ja rá mbɸi n'da ra jã'i ra zïthu, bin 'yo bɸ ja ra 'yonhãi, bi hyoni hapɸ sã dim 'bãi, nε nu'ɸ him bi dïni, bi bεnse ba peng mahøn'a hapɸ ni 'bãi. ²⁵Nε nu'ɸ mi zøm bɸ, bi nu njongui 'bɸpɸ, nε ma hoqui xɸn ho. ²⁶Nε nubɸya, bi mba bá hom mi yoto yɸ zïthu man'da xɸn ts'o xinda guesε'a bin honte, nε gãtho bim 'bãhmbɸ bɸ. Nε nu'a ra jã'i bɸya, bi gohi man'da xɸn ts'o xinda gue'bɸ mi 'bɸpɸ n'datho ra zïthu, bi 'yεn'a ra Jesús 'bɸ mi man ran t'uti. Din ja bɸ ɸ hinga gãtho rá mbɸi i εc'yεi.

Ran jãpi majuɸni

²⁷Gãtho na yã ra Jesús nε bi dã'a n'da ra xisu, bi 'yεna:

—Majãpi'a ra xisu bi te'e, bi 'yεmbi.

²⁸Pε nu ra Jesús bɸya bi 'yεmp'a:

—Pε nε'ɸ man'da majãpi gãtho to'o i øh rám hman Ojã nε i øt'a gãtho i mam bɸ, bi 'yεmbi.

Yɸ ts'om'bãi bi 'yãh yɸ hmεpya mahεts'i

²⁹Bi munts'ɸ yɸ jã'i bɸ 'bãh ra Jesús, nε nu ra Jesús bi xi'ɸ man'da ram hma, nε bi 'yεmp'ɸ:

—Nu'ahɸ guí 'bãhmbɸ yɸ pa ja bɸ ya, gyã ts'om'bãihɸ, guí äjh ra hmεpya mahεts'i, pε hin te ma hmεpya da t'ut'ahɸ, pε høn't'a n'da ra hmεpya da t'ut'ahɸ tengu bi 'yøt'a ra Jonás. ³⁰Nε gue'a ra hmεpya bi 'yøt' ra Jonás, bi bãh yɸ jã'i bɸ ja ra hnini Nínive majuɸni Ojã bí mbεhn'a. Ngutho ahɸ, sã guí pãhmbɸ majuɸni bá pengã Ojã 'bɸ gã nuhɸ 'be'a din jacã, nugã ngue dán jã'igã ua ja ra ximhãi, bi 'yεna. ³¹Nε dí xi ahɸ, nu'a ra xisu min ts'ut'abi bɸ Sur, 'dat'a guí ndans'hɸ a 'bɸ bin ja ran juãni 'bɸ ran zεgui. Nε da 'yut'ahɸ ngue i ja

ni ts'oquih_u. Nguetho nu'a yatho bá ɛhɛ ngue mín nde da 'yò'a bi man'a ra ts'ut'abi Salomón nangue rán 'yomfɛni bi und Ojã, pɛ nu ah_u, hin guín nde gui 'yòhmb_u a dí mangã ngue dí 'b_uhmb_u ua. Pɛ nugã man'da i ja rá ts'edi mam hmangã xinda gue ra Salomón, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³² Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nɛ'ɛ mi 'b_up_u ja ra hnini Nínive 'dat'a gui ndans'h_u ɛ 'b_u bin ja ran juãbi 'b_u ran zɛgui, nɛ da 'yut'ah_u ngue i ja ni ts'oquih_u, nguetho nu'ɛ 'bɛx bi pãh yé mb_ui 'b_u mí 'yò'a bi man'a ra Jonás, pɛ nu ah_u, xø hin guín nde gui pãh ni mb_uih_u nangue ni ts'oquih_u. Nɛ nugã, man'da x_un hɛts'i mam hmangã xinda gue ra Jonás, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu'a dá pãhmb_u rán nɛqui Ojã

³³ Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Pɛ njon di sɔc'a n'da ra sibi ngue da go'mi, uague di c_ut' p_u ja ra huada. Pɛ i tixp_u ja ra mbøxasibi, ndepe di yot'i gãtho to'o ba ɛhɛ. ³⁴ Gue'a ni dãh_u di ja ah_u gui hyanth_u ran nɛqui. Nu'b_u x_un ho ni dãh_u, gui hanth_u x_un ho ran nɛqui, nɛ nu'b_u hingui ho ni dãh_u, x_um 'bɛxuiho b_u gui hanth_u. ³⁵ Nɛ nguetho ni mb_uih_u di ja ah_u gui pãhmb_u rán nɛqui Ojã. Nu'b_u i hon ni mb_uih_u rán ho Ojã, i ja ah_u ran nɛqui 'b_u, nu'b_u hin'na, sã gui ɛmh_u i ja ah_u ran nɛqui, pɛ hont'a ra 'bɛxui i ja ah_u. ³⁶ Nguetho hont'b_u guín ndeh_u b_u ni mb_uih_u, di 'uec'ah_u ra 'bɛxui a Ojã nɛ di 'da ah_u rán nɛqui, nɛ nub_uya gui 'yòth_u tengu'b_u gyá sibih_u nɛ gui 'yuth_u mi'da rá 'yu Ojã, tengu ra nyot'i di yorp_u ní mba n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xi'ɛ y_u fariseo nɛ y_u xãnbate nijã maxòts'e thoho i yq'ɛ

³⁷ Nɛ nu'b_u mi gua'a man ra Jesús, n'da ra fariseo bi xih ná ts'ihmɛ a ra Jesús, nɛ bi mba bin sihmeh_u. ³⁸ Nɛ nu ra fariseo bi nu him bin x_u'yɛ ra Jesús, tengu i man yán t'ɛdizɛhɛ y_u fariseo, nɛ bi hyonya thoho. ³⁹ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu ah_u gyá fariseoh_u, gui peth_u x_un ho ni ja'ih_u, pɛ guexta'a x_un ts'o ni mb_uih_u. Hont'a ran ts'iyate guím bɛmh_u, gyá ts'om'bãi thohoh_u. ⁴⁰ Xøgue, x_um mɛ tho ni mb_uih_u. Nu Ojã i pãdi 'bɛ'a gadí jaf_u ni ja'ih_u, pɛ nɛ'a ni mb_uih_u i pãdi 'bɛ'a im bɛni, nguetho Ojã gãtho bi zãn'd_u, bi 'yɛna. ⁴¹ Pɛ nu'b_u gui huɛc ní mijã'ih_u nɛ gui fãxh_u, da fãh p_uya mahoqui ni mb_uih_u.

⁴² Í huɛhi maha ah_u, gy_u fariseoh_u, nguetho gui hãxh_u b_u ja ra nijã a ná 'det'a yé 'yɛthi y_u tãh_u bi bøxp_u ja ni huãh_u, pɛ go hin gá 'yòth_u a man'da in nde Ojã ngue 'da xquín numanhoh_u ni mijã'ih_u nɛ xqui huɛj_u ɛ. Guehya nde'b_u man'da gui 'yòth_u, madague'b_u gui thoqui gui 'yòth_u ɛ mi'da. ⁴³ Huɛhi maha ah_u, gyá fariseoh_u, ɛmmɛ gui homhb_u ngue da hnumansu ah_u b_u ja ra nijã, nɛ gadí hoh_u y_un zɛngua 'b_u gui 'yoh_u b_u ja ra tai. ⁴⁴ Í huɛhi maha ah_u, nu'ah_u tenguthoho n'da ran 'yãgui hingam fãdi, nɛ nu'a da thop_u hin da bãdi o b_u x_u 'ya. Ngutho ah_u, im bɛn y_u ja' i ngue x_un ho ah_u, pɛ him majuãni.

⁴⁵ Nɛ mi 'b_up_u n'da ra xãnbate nijã, nɛ bi 'yɛna:

—Nu'í grã Jesús, gra xãnbate i, ɛmmɛ gadí ɛnga ma mb_uihe a gá ma, bi 'yɛmbi.

⁴⁶ Bi dãt'a ra Jesús:

—Nɛ ah_u, gy_u xãnbateh_u, í huɛhi maha ah_u, nguetho ɛmmɛ x_un hɛi a gá hyuspah_u yán t'ɛdi ra Moisés ngue gui xihmb_u y_u ja' i da 'yòt'e, pɛ nuse ah_u xingui ts'ɛ gui ɔth_u a gui xihmb_u da 'yòt'ɛ. ⁴⁷ Í huɛhi maha ah_u, gui hocpah_u yé jãdon'yãgui ɛ yá pøngahyã Ojã bi hyo'ɛ nim bombøtah_u, ngue gui nde da

'yɛn'ahɛ yɛ jɑ'i xɛn ho ahɛ. ⁴⁸ Pɛ gue'a gni 'yuhmbɛ ngue guin numanhoɛ yɛn t'ɔt'e ɛ nim bombɔtahɛ, bi hyo'ɛ yɛ pɔngahyɔ Ojɔ nɛ go gadi hocpahɛ yɛ jɑdon'yɛgui bi 'yo ɛ.

⁴⁹ Pɛ nu Ojɔ i pɑdi 'be'a gɛtho din ja, janangue'a bi 'yɛna: “Ga pɛhndɛ ɛ ma pɔngahyɔ, nɛ'ɛ mi'da da mam mam hmangɛ. Nu'ɛ 'da da tho, nɛ nu'ɛ 'da da t'ɛthoho,” bi 'yɛn Ojɔ. ⁵⁰ Janangue'a gue'a cti nuhɛ rɛn ts'ɛmbi Ojɔ nangue gɛtho yɛ pɔngahyɔ Ojɔ nɛ yɛm 'bɛhni bi mba ntho gue'bɛ go rɛ mbɛdi ra ximhɛi. ⁵¹ Nu rɛ mbɛdi ra Abel bi tho asta gue'bɛ nɛ'a ra Zacarías bi tho bɛ mbo ra dɛnija, tengu tho ho 'bɛ ni ts'oquihɛ a gɛtho i tho'ɛ yɛ pɔngahyɔ Ojɔ, nɛ gue'a di ɛn'nahɛ a.

⁵² I huɛhi maha ahɛ gyɛ xɛnbateɛ, guɛ pɛhmbɛ 'be'a nam bɔn'a rɛ hman Ojɔ pɛ hinga gue'a guɛ xɛnbahɛ yɛ jɑ'i. Him majuɛni guɛ tɛnhɛ a nɛ hin gadi jafɛ da dɛn'dɛ in nde da dɛnni, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁵³⁻⁵⁴ Nɛ bi bɔm bɛ ra Jesús bɛya. Pɛ nu yɛ xɛnbate nija nɛ yɛ fariseo ɛmmɛ bin cue, nɛ xɔ bi dɛ'mi ɛmmɛ bi 'yɛn yɛn t'anni, ngue i honi 'bɛpɛ di yɛp'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja to'o i mam maxɔt's'e thoho

¹ Nɛ bim peti bɛ 'bɛh ra Jesús xɛn ngu yɛ jɑ'i, nɛ ɛmmɛ din tɔnthoho. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ yɛ xɛdi:

—Gam fɛhmbɛ nangue yɛ ixi yɛ fariseo ngue hin gui tɛnbahɛ yɛn t'ɔt'e, ɛna xɛn ho bɛ na hnu ɛ pɛ n'dan'yo tho ho im bɛn yɛ mbɛi. ² Hin gui 'yɔthɛ tengu'ɛ nguetho gɛtho 'be'a im bɛm bɛ mbo rɛ mbɛi n'da, da fɛdi. Madague'bɛ ɛn'ɛ njon da bɛdi, pɛ guehma din c'ɔ yɛ ts'oqui. ³ Nɛ gɛtho a i man'a n'da bɛ njongui ɔde, da hmam bɛ 'bɛh yɛ jɑ'i. Nɛ gɛtho i mam mant'ɛgui n'da bɛ ja rɛ ngu, da fɛpɛ 'bɛh yɛ jɑ'i, bi 'yɛmp'ɛ yɛ xɛdi ra Jesús.

Gui suhɛ Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús

⁴ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nu'ahɛ, ma amigo ahɛ, o guɛ suhɛ ɛ in nde da hyo ahɛ. Nu'ɛ, sɛ da hyo'a ni jɑ'ihɛ pɛ hin'yɛ 'be'a man'da i sɛ da 'yɔt'e. ⁵ Ga xi ahɛ to'o a guɛ suhɛ. Dami suhɛ Ojɔ nguetho nu'a, i sɛ da hyo ahɛ nɛ i ja rɛ ts'ɛdi da 'yɛn't'ahɛ bɛ ja rɛn ɛnbi mazɛi. Majuɛni dí xi ahɛ, jatho gui suhɛ Ojɔ.

⁶ Nɛ njom man'da guɛ suhɛ. Guim bɛmhɛbɛ yɛ doja, ts'ɛtho di muui, hɔnt'a zɛ yocentavo di muui ɛ cut'a ndoja, pɛ guexta'a i pa mfɛni ɛ, Ojɔ im bɛn'ɛ. ⁷ Nɛ nu ahɛ man'da di mu ahɛ xinda gue yɛ doja bɛ ni bɛn Ojɔ, nɛ asta i pɑdi hangu na ngu i ja ni xtɛhɛ. Janangue'a o guin suhɛ.

To'o hingui su da ma nangue ra Jesús

⁸ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Majuɛni dí xi ahɛ, gɛtho to'o hingui su da mangua ja ra hɛi gue i pɛqui, nugɛ, ngue dán jɑ'igɛ ua ja ra ximhɛi, ga mam bɛ ja yɛ hmi yɛm 'bɛhni Ojɔ, gue dí pɛcɛ ɛ. ⁹ Pɛ nu'a to'o da gɔngɛ ua ja ra hɛi, nɛcɛ ga cɔngɛ bɛ mahɛt's'i a.

¹⁰ Nu'a to'o di c'ɛman'ɛgɛ nguecɛ ngue dán jɑ'igɛ ua ja ra ximhɛi, sɛ da mba ma punbi 'bɛ da bɛn'a bi ma. Pɛ nu'ɛ to'o di c'ɛman'ɛ rɛ Hogandɛhi Ojɔ, hin'yɛ rɛ punbi ɛ.

¹¹ Nu'bɛ pa ma yɛpi'ahɛ nɛ da ts'ix ahɛ bɛ 'bɛh yɛ ngɛrpi ja ra nija o guɛpɛ 'bɛh yɛ zɛ'mi nɛ yɛ ts'ɛt'abi, pɛ o ɛmmɛ guim bɛmhɛbɛ 'be'a sɛ guɛ mamhɛbɛ 'bɛ

da mba ma juanni ahu, ¹² nguetho nu'bu gám 'bähmbu bu ja rá hmi u, nu'a rá Hogandáhi Ojã 'bex di bën'nahu gui mamhbu, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Rán t'uti ra membeti bi bense 'be'a da hyoni

¹³ Ne nu'bu min ya'a ra Jesús, mi 'bä inde bu 'buh yu ja'i n'da ran 'yohu, ne bi 'yëmbi:

—Xänbate i, dami xih man 'yohu da xëgäts'u ra häi bi zoh ma ta'be.

¹⁴ Nu ra Jesús bi 'yëna:

—Nu'i, grán 'yohu, hin dra zë'migä ngue ga øt'ä a guí ma, bi 'yëmbi.

¹⁵ Ne xø bi 'yëmp'u 'bëpu:

—Dami jamansu ni mbühin hin din ja ahu ran 'yuya. Nguetho hinga gue'a i ja n'da däm 'bu'a n'da, madague'a xän ngu i ja.

¹⁶ Ne nubuya, bi xi'a n'da ran n'tuti, ne bi 'yëmp'u:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohu ra membeti. Ne nu'a rá häi ëmme xän ho, ne xän ngu 'be'a gätho bin ja bu. ¹⁷ Ne nu'u yú ngumpë'tsi, ëmme bi yudi ne bi bongthoho 'be'a mi ja bu ja rá huáhi. Ne nu'a ran 'yohu buya, bi bëni 'be'a sä da 'yøt'e. ¹⁸ Ne bi bense: “Nuya, ga xo't' ma ngumpë'tsi i ne ga høh mi'da xän ndoho, n'dahma din ja hapu ga pë'ts'ä 'be'a gätho i jagä. ¹⁹ Ne nubuya, dam 'bætho, hønt'a dí hyu ma mbai ga øt'ä,” bi 'yënsë ran 'yohu. ²⁰ Pe nu'a Ojã bi 'yëmp'a: “Nu'i, hin guí paði 'be'a guím ma, nguetho nän xui ya guí tu. Ne to'o hmaha da gohmi 'be'a gätho guím bëni gui hyonse,” bi 'yëmbi, bi 'yë'n'a ra Jesús.

²¹ Ngubü din ja gätho yu 'yuya, ngue'a hønt'a i ja ua ja ra ximhäi im bëni, pe hinga gue'a rá mbeti dí yänba yú te u, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Nu Ojã di jamansu yú t'uhni

²² Ne nubuya, bi 'yëmp'u yú xädi:

—'Yo ëmme gui hyädumbühin 'be'a gui sihu ne 'be'a gui hyehu. ²³ Ne man'da xän ho guím bëmhbü ni tehu xinda gue nin sihmehu, nguetho man'da di muui ni tehu, ne'a ni ja'ihu man'da di muui xinda gue ni hehu. ²⁴ Damin 'yomfënihu ts'u 'be'a i øt' yu ca. Nu'u, hingui øt' yú huáhi ne hin te i pë'tsi 'be'a i honi, pe nu Ojã di jamansu'u. Pe man'da di jamansu ahu Ojã xinda gue yu doja, nguetho man'da di mu ahu. ²⁵ Nte sä gui tünsehü, xinga gue nin sihmehu, xinga gue ni hehu, xinga gue ni tehu, gue gam 'bühmbu ua nya'a thoho. ²⁶ Janangue'a hin gui hyädumbühin u nte di muui.

²⁷ Dami nuhu yu døni. Hin te má 'bëfi i øt'e, pe guehma i te. Ne nu'a ra ts'üt'abi Salomón mi he rá pahni mahotho ne xäm hmadi. Pe nu yu døni man'da mahotho xinda gue rá pahni mi he ra Salomón. ²⁸ Nu'a Ojã di jamansu yu døni ne di japi din te, madague n'da pa thoho i døni. Xi ahu, ha hin guím bëmhbü ngue man'da xän ho di 'da ahu Ojã. Xøgue ts'ütho guí ëc'yëihü. ²⁹ Janangue o guí hädumbühin 'be'a gui sihu n'da pa ngu n'da pa, ³⁰ nguetho nu'u hingui ëc'yëi Ojã, gue'a i øt'u. Pe nu'ahu ni Tahu 'bapü mahëts'i i paði 'be'a gätho guí homhbü. ³¹ M'bet'o thoho guin unsehü di manda ahu rá ts'edi Ojã, ne nubuya di 'da ahu Ojã 'be'a gätho guí homhbü, bi 'yë'n'a ra Jesús.

To'o di membeti bu mahëts'i

³² Xø bi 'yë'n'a ra Jesús:

—O guín suhu, madague'a hingui ngu ahu, nguetho i hu rá mbai Ojã ngue ya guí 'bühmbü bu di manda rá ts'edi. ³³ Dami pähu 'be'a i ja ahu, gui unhdü yu hyoya, ne din ja ahu xän ngu bu mahëts'i. Nubü, nte dim 'bëpu ne njäm'bu din thegue, hingui sä n'da ra bë da yäpü, xinga gue'u yu zu'uë. ³⁴ Nu'bu guecua ja

ra ximhäi i ja 'be'a pe'ts'a n'da, hont'ua im bɛn'a n'da, ne nu'bu guerɔ mahɛts'i, guerɔ im bɛn'a n'da bu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da thø'mi xɛn ho

³⁵ Ne xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami tøgbahɛ ne gan sãhu tengu'bu i sø ni sibihɛ. ³⁶ Tengu i øt' yɛ 'yɛhe 'bu i tøm'bu yá hmu da mbeng bu xín sihmɛ bu ja ran thəti, n'dahma 'bex da xocpa n'dihi 'bu bi zofu. ³⁷ Ɛmmɛ din johya ɛ bi dø'mi, nguetho da xi'ɛ da hyurɔ ja rá mɛxa, go guesɛ'a ra hmu din 'yɛhe buya, ngue da 'uɛn'ɛ yá 'yɛhe. ³⁸ Din johya ɛ bi dø'mi madague'a made nxui uague t'uxuditho 'bu bi zøh ra hmu. ³⁹ Nu n'da ran 'yohu 'bu xtám bədi 'be'a ní pa da yɛrɔ ra bɛ bu ja rá ngu, xtám dø'mi, hin di japi da ƒɛpi 'be'a pe'ts'i. Pe hingui pədi 'be'a ní pa da yɛrɔ ra bɛ, janangue i tøm'i gátho yɛ pa. ⁴⁰ Ngutho ahɛ guí tøgbahɛ nguetho hin guí pəhmbu 'be'a ní ora ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti yɛ 'yɛhe xɛn ho ne'a hingui ho

⁴¹ Nu'a ra Pedro buya, bi 'yänni 'be'a bi man ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, ha høngdähe guí xije ran t'uti, uague gátho ɛ mi'da guí xifi.

⁴² Nu ra Jesús bi dəti:

—Nu'a ra 'yɛhe xɛn ho, nzäi i øt' rá 'bɛfi xɛn ho, ne di manda bu ja rá ngu rá hmu, ne di darpa yá mi'yɛheɛ. Ne nu'bu bi zøh ra ora din sihmɛ ts'ɛ yá mi'yɛheɛ, i 'uɛni xɛn ho. ⁴³ Ne nu'a ra 'yɛhe, da dɛn'a rá hmu bu dim pɛh 'bu bi zøhø, da nu ran johya a buya. ⁴⁴ Nguetho majuani dí xi ahɛ, nu rá hmu di un man'da ra 'bɛfi ngue di manda buya 'be'a gátho i pe'ts'i. ⁴⁵ Pe nu'bu n'da ra 'yɛhe im bɛnsɛ him ba ɛ'a n'dihi rá hmu, ne di da'mi di unba yá mi'yɛheɛ, madague yɛ xisu o gue yɛn 'yohu, ne i sihmɛzɛhe ne i mihni, ⁴⁶ ts'ɛrɔ thoho ba ɛh rá hmu ne bi dɛn'a rá 'yɛhe bu hin di jamansu rá 'bɛfi, ne da zɛ'a rá 'yɛhe buya. Ne da hyøn'a thi, ne da 'yɛmbi nte rán jaiu a. Ne da mɛnɔ bu nu ran unbi bu 'buh mi'da guexta'a him bi 'yøt'a xí sifi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁷ Ne man'da ran t'uti bi xi'ɛ, ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu n'da ra 'yɛhe 'bu mi bədi 'be'a in nde rá hmu, ne him bi 'yøt'e, pɛ xɛn ɛ tho ram fei din jap'a. ⁴⁸ Pe nu'a n'da ra 'yɛhe 'bu hingui pədi 'be'a in nde rá hmu, ne him bi 'yøt'a i numanho rá hmu, pɛ ts'utho ram fei din jap'a. Nu'a to'o bin japi da bədi xɛn ngu, jatho da 'yøt'e xɛn ngu. I jatho da 'yøt'e n'da ngu n'da hangu na ngu bin japi da bədi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Din ja yɛn heque

⁴⁹ Ne xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nugä bá ɛcä, pɛ hinga gátho yɛ ja'ɛ da numanhogui, janangue din sɛ'ɛ da. Pɛ guexta'a hinga nan ja xɛn ho. ⁵⁰ M'bet'o ga nu xɛn ngu yɛn unbi, ne nu'bu bi zøh ra pa din ja'a dí m ma, n'da ran unbi xɛn utho ga nugä buya. Ne xɛn ho 'bu ga nu n'dihi. ⁵¹ Pe o guí ɛmhbu din hɛ yɛ sɛi ngue bá ɛcä ua, pɛ man'da din ja yɛ sɛi. ⁵² Nuya din hec yán 'yomfɛni ɛ 'bɛrɔ ja n'da ra ngu. Tengu'bu hyu'ɛ 'bɛrɔ da dengui, yoho ɛ hin da dengui. ⁵³ Ne din hec yán 'yomfɛni yɛn 'yohu ne din sɛhmbu yá ts'unt'ɛ nanguécä. Ne yɛ xisu din sɛhmbu yá t'ixu ne din sɛhmbu yá ts'ihue, hinga 'da'angu da bɛmhbu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu yɛn ja'ɛ him bi bə'a rá hmɛpya ra Jesús

⁵⁴ Ne xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'bu guí nuh n'da ra güi ní bøxɔ ní yɛh ra hyadi, guí ɛmhbu din 'ye, ne din 'ye buya. ⁵⁵ Ne nu'bu guí nuh ba ɛh ran dəhi bu sur, guí ɛmhbu xtám pa ra

pa buya, ne xtám pa buya. ⁵⁶ Maxòts'e tho guím mamhbù, guí pàhmbù 'be'a din ja ra pa, pe ne hin guí pàhmbù 'be'a ní hmεpya guí nuhù ya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Damin hocpazεhe nin suihù

⁵⁷ —Hanja ngue hingui sä gan 'yomfεni 'be'a xùn ho gui 'yòthù, bi 'yεn'a ra Jesús. ⁵⁸ Nu'bu 'bu'a n'da da zix ahù bu 'bùh ra zε'mi in nde di yàp'ahù, nu'bu gá mbε bu 'yu, gan hocuazεhehù bu 'yu. Nu'bu hin'na, guehma gui sòmmi bu 'bùh ra zε'mi, ne di manda da jo ahù. ⁵⁹ Ne hin da zà gui pòmhbù bu asta gue'bu go gá juthù gätho bi zänni gui juthù, bi 'yεn'a ra Jesús.

13

Hεhi thoho di pàh rán 'yomfεni n'da

¹ Ne bi si'a ra Jesús 'be'a xí t'òrpa 'da yù mεngu bu Galilea ne bi t'εmbi: —Nu'a ra Pilato bi manda dí ho'ù 'da nu'bu mim bòx yá 'bòts'e bu ja ra dānija Njerusalén, bi 'yεmbi.

² Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ù:

—Ha guím bεmhù man'da i ja yé ts'oqui ù to'o bi mba ntho xinda gue'ù mi'da yú mεnguhù. ³ Pe hin'na maha. Pe dí xi ahù, ngubù dín ùn'nahù. Gui nuhù ran ts'εmbi mazai 'bu hin guí pàh nin 'yomfεnihù. ⁴ Ne'ù 'de'ma hyàto bi du bu Siloé 'bu mi yòt' ra jado, ha guí εmhù man'da mi ja yé ts'oqui ù xinda gue'ù mi'da 'bapù Jerusalén. ⁵ Hin'na maha, ne ngutho ahù guin nuhù ran ùnbi 'bu hin guí pàh nin 'yomfεnihù, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra hmεpya ra za him bin zùh yán dāt'o

⁶ Ne nubuya, bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yεna:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohù mi ja n'da rá huàhi. Ne bi 'yεt'a n'danza ra higo. Ne mi pa ran 'yohù da nu 'bu di zàpù yán dāt'o, pe xinga n'dandj bin zùh yán dāt'o ra higo. ⁷ Janangue bi zon'na rá mbefi bu ja rá huàhi ne bi xifi da 'yεxa ra za: “Nuya, ná hyu jeya ya ngue dí tòm'i din ja yán dāt'o na ra za, pe hin te i zùdi. Dami 'yεx ya, ndetho í sùnba yé dehe ra hāi a ra za,” bi 'yεmbi. ⁸ Pe nu'a rá mbefi bi 'yεna: “Dím 'bapù man'da jeya, ga zεnspa ra hāi bu rán dāi, ne ga ponbā xùn ho yù hāi. ⁹ Xòhma din zùh yán dāt'o buya. Pe nu'bu hin din zùdi, ga εxā 'bu,” bi 'yεn'a ra mbefi buya, bi 'yεn'a ra Jesús 'bu mi man'a ran t'uti.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra mbedi xisu

¹⁰ N'da ra pa ran säya buya, min xānbate bu ja ra nija ra Jesús. ¹¹ Ne mi 'bapù n'da ra xisu ngue ná 'de'ma hyàto jeya madí ùnba ra zìthu, him madí japi di juàn rá jà'i. ¹² Ne nu'bu mi nu'a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Grá xisu, ya bi zà ni jà'i ya, bi 'yεmbi.

¹³ Ne bi mba nthādi ra xisu buya, bi dā'a ra Jesús, 'bex bi juàn rá jà'i a buya. Ne nu'a ra xisu bi 'yεspa Oja. ¹⁴ Pe nu'a ra ngarpi bu ja ra nija εmme bin cùe nguetho bi nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra jà'i ra pa ran säya. Ne bi 'yεmp'ù mi 'bapù:

—Nts'anni 'dato pa gam pεmhù n'da semana, ne gue'ù yù pa gua εhmbù ngue din hoc'ahù ua, pe hinga gue ra pa ran säya gua εhmbù da mba ma hoc'ihù ua, bi 'yεn'a ra ngarpi bu ja ra nija.

¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Xì ahù, ha hin guí xoju nin dānihù ne guí sixhù bu ja ra dehe madague ra pa ran säya. ¹⁶ Ne mi 'bācua n'da ra xisu rām bom'beto ra Abraham, ná 'de'mahyàto njeya madí ùnba ra zìthu tengu'bu án thu't'i, ne guí εmhù hingui

ho ngue dá xocpä a nangue rá ts'edi ra zïthu, nguetho ra pa ran säya ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ Bin hɛtho ɯ yán suiɦu ra Jesús buya, nɛ bi mbɛs' yá sä. Pɛ nu'ɯ yu jã'i bin johya 'bɯ mi nu yɛn t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hmudä ra mostaza

¹⁸ Nɛ xø bi 'yɛn'a:

—'Bɛ'a ní hmɛpya sä ga xi aɦu ngue ga ut'ahɯ 'bɛpɯ ní manda rá ts'edi Ojã ua. ¹⁹ Nu'a, tengu rá hmudä ra mostaza. Zɯ ts'ɯ 'bɯ xɯ 'boni, pɛ nu'bɯ xɯm bɔts'e, i te tengu n'da ra za, nɛ yɯ doja i ɔt' yá 'bafi bɯ ja yá 'yɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti rá íxi ra thuhme

²⁰ Nɛ xø bi 'yɛna:

—'Bɛ'a man'da ra hmɛpya sä ga xi aɦu ngue ga ut'ahɯ 'bɛpɯ ní manda rá ts'edi Ojã ua. ²¹ Nu'a, tengu ra íxi 'bɯ din jap'a ra jani, nɛ gátho bi nden'a ra jani buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra goxthi xɯn ts'it'i

²² Nu ra Jesús i 'yo ra 'yu ní mba bɯ Jerusalén, nɛ bi xánba yu jã'i bɯ ja yu hnini bi thogui. ²³ Nɛ nu'ɯ 'da yu jã'i bi 'yánni:

—Ha hin ɛ ngu'ɯ yu jã'i dim pøhø, gue da mba nhyani, ɛn'ɯ.

²⁴ Nu'a ra Jesús bi dɛti:

—Nu'a ní yut'a n'da bɯ mahɛts'i, tengu n'da ra goxthi xɯn ts'it'i. Dami hyomhbɯ gui cɛthɯ bɯ, nguetho dí xi aɦu, da zøn ra ora xɯn ngu da nde da yurpɯ, pɛ ya him man zã. ²⁵ Nguetho da zøn ra ora da gut ra goxthi ra Hmu, nɛ dim 'bãpɯ thi ɯ 'da da zo'a, da 'yɛmbi: “Ma Hmu i, dami xogahe.” Pɛ nu'a ra Hmu da 'yɛmda'ɯ: “Hin dí pã aɦu,” da 'yɛmbi. ²⁶ Nɛ nu'ɯ da 'yɛn'ɯ: “Pɛ dán sihmɛɦu, nɛ gá xãngahe bɯ ma hninihe,” da 'yɛmbi. ²⁷ Pɛ nu'a ra Hmu da 'yɛna: “Pɛ dí xi aɦu, hin dí pã aɦu, ní mbähã bɯ, hin da zã gui cɛthɯ ua, gyá ts'om'bãihɯ,” da 'yɛmthoho ɯ.

²⁸ Nɛ ɛmmɛ da bɛndumbɯi ɯ 'bɯ dim 'bãpɯ thi bɯ di manda rá ts'edi Ojã. Nɛ din zom bɯ di cuxt' pɯ yá ts'i ɯ nangue ran ɯnbi da nu bɯ. Nɛ da hyant'a ra Abraham 'bɯpɯ mbo, nɛ ra Isaac, nɛ ra Jacob, nɛ gátho mi'da yá pøngahyã Ojã, ²⁹ nɛ da hnu ɯ xɯn ngu mi'da yu jã'i ngue bi nɛxpɯ gã na nguni ra ximhäi i hupɯ di manda rá ts'edi Ojã. ³⁰ Nɛ dí xi aɦu, to'o ɛna i 'bet'o ua, dim 'bejua bɯ ɯ, nɛ nu'ɯ t'ɛmbi i 'bejua ua, dim 'bet'o bɯ ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús min nde xti huɛc'ɯ 'bɯpɯ Jerusalén

³¹ Nu'bɯ mi man'a ra Jesús, bi zø'i 'da yu fariseo nɛ bi 'yɛn'ɯ:

—Nde'bɯ gui pøn'a n'dihi ua di manda rá ts'edi ra Herodes, nɛ in nde da hyo'a i.

³² Bi dɛ'a ra Jesús:

—Nu ra Herodes ra hyãte a. Ní mbähã gui xihmbɯ ngue nuya nɛ nixudi ga thoqui ga ɔt' ma 'bɛfi, ga høn'a thi yu zïthu, nɛ ga hoc yu hyɛnni bɯ ga thogui. Nimani buya ga juacã ma 'bɛfi, gui 'yɛmfɯ, bi 'yɛmbi. ³³ Nuya, nɛ nixudi, nɛ nimani dan 'yogã, i jatho ga sòm bɯ Jerusalén, nguetho guerpɯ i tho bɯ yá pøngahyã Ojã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁴ Nɛ ɛmmɛ bi du rá mbɯi ra Jesús nangue'ɯ i 'bɯpɯ Jerusalén, nɛ bi 'yɛna:

—Nu aɦu gyɯ mɛnguhɯ Jerusalén, gui hohɯ yá pøngahyã Ojã, nɛ gadí bat'adohɯ ɯ bí pɛn'nahɯ Ojã. Hangu yu pa dá nde ga jamansu aɦu tengutho

n'da ra c'uh'oni i comp' yá bási 'buh xan de, pe nu ahú hin gá ndehú. ³⁵ Nuya njon da mbäh ni hninihú ne hin din ja ahú rán japi Ojá. Ne dí xi ahú, hin gui nuju mahon'a jague'bu bá écä mahon'a. Ne nu'bu gá nuju, gui 'yénju: "Majapi a bá ghe nangué rá thuhu ra Hmu," gui 'yénju, bi 'yén'a ra Jesús 'bu mi 'yemp'u yu mengu bu Jerusalén.

14

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da xan nden rá jq'i

¹ Nu n'da ra pa ran säya, bi mba bán sihme bu rá ngu n'da ra ngurpa fariseo a ra Jesús. Ne gátho i 'buh ja ran sihme emme bi d'omi da nu 'be'a da 'yot'a ra Jesús. ² Nguetho mi 'buh n'da ran 'yohu xan nden rá jq'i. ³ Ne nu'a ra Jesús bi 'yän'da yu fariseo ne yu xänbate nijá buya:

—Ha din theui yan t'edi 'bu di hoc'a n'da ra hyenni 'bu ra pa ran säya, én'a.

⁴ Pe xinga n'da' bi dat'a. Nu ra Jesús buya, bi hoc'a ran 'yohu ne bin 'yehmi.

⁵ Ne nubuya, bi 'yemp'u yu fariseo ne yu xänbate nijá:

—Xi'bu n'da ahú, 'bu xtan däh nin danihú ogue ni buruhú bu ja ra hyähäi a ra pa ran säya, ha hin gui jxhú madague ra pa ran säya, bi 'yén'a ra Jesús.

⁶ Pe xinga n'da bi zä bi dadi.

Ra Jesús bi ma hin da hyoni din nuixte zehé n'da

⁷ Nu ra Jesús buya, bi nu'uh da i hon yan thuts'i, in nde 'darpú da hyuhmbú i pa ra nt'epsi bu ja ran sihme, ne bi 'yena:

⁸⁻⁹ —O gui hombu ngue 'darpú gui hyuhmbú ja yá ts'edi, nguetho nu'bu 'darpú gui huhmbú u, xi'bu da zom bu n'da ngue man'da da t'epsi, ne da xi ahú ra mengu bu, "Gui ndanju nguetho rán säui da hyuru na," da 'yén'ahú. "Bá huhnu," da 'yén'ahú, ne emme gui pes' ni sähu buya. ¹⁰ Man'da xan ho gui hyuxhú bu ma'ueni ts'uh 'bu gá cuthú bu ja ran sihme, ne nu'bu bi nu ahú ra mengu bu, da xi ahú: "Amigo ahú, ba ehmbú ua, gui hyuxhú ua man'da xan ho," da 'yén'ahú. Ne gátho'uh 'buh da numanho ahú buya, bi 'yén'a ra Jesús.

¹¹ Nguetho gátho'uh din 'yézehé, da zon ra pa da go'ahäi. Pe gátho to'o hin din 'yézehé, da zon ra pa da t'epsi, bi 'yén'a ra Jesús.

¹² Ne xó bi 'yén'a ra Jesús, bi 'yemp'a ra mengu bu:

—Nu'bu gui 'yot'a n'da ran sihme, o gui zon'du ni amigo, xinga gue'uh ni cu, xinga gue'uh ni meni, xinga gue'uh yu membeti guin tot'am'bu'hu, nu'uh, m'bejua da zix'i i gan sihme, tengu gá 'yörpe. ¹³ Pe nu'bu gui 'yot'a n'da ran sihme, dami zon'du yu hyoya, ne yu mbedi, ne yu dogua, ne yu xädä, ¹⁴ ne di jap'ahu Ojá buya. Nguetho nu'uh, hin da zä di co'ts'a'i 'be'a gá 'yörpa u. Pe Ojá di co'ts'a' bu bi zon ra pa da xox'uh yá 'yec'yei xan du, bi 'yén'a ra Jesús.

Ran t'uti ra dānsihme

¹⁵ N'da ran 'yohu mi sihme'uh bu, 'bu mi 'yot'a bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Majapi gátho to'o din sihme bu di manda rá ts'edi Ojá, bi 'yén'a ran 'yohu.

¹⁶ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nangué'uh to'o njuantho din sihme bu di manda rá ts'edi Ojá, ne bi 'yemp'u:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohu bi 'yot'a n'da ra dānsihme, ne emme xan ngu u bi xifi din sihme bu. ¹⁷ Ne nu'bu mi gua'a bi hoc ran sihme, bi mben'na rá 'yehé da xi'uh 'bex ba éhe. ¹⁸ Pe gátho u bi ma hingui sä da mba. Nu n'da ran 'yohu bi 'yena: "Nugä ja dá tängä n'da ma huähi, jatho ga mba ba nugä. Dami pungagui, hingui sä ga mba," bi 'yén'a n'da. ¹⁹ Ne nu'a man'da ran 'yohu xó bi 'yena: "Nugä ja dá tängä cat'a pare yu mbändani, jatho ga säpi ga pepi, dami

pungagui, hingui sä ga mba,” bi 'yɛn'a man'da. ²⁰ Ne xø man'da bɥaya bi 'yɛna: “Ja dá singä n'da ma xisu ne hingui sä ga mba bu,” bi 'yɛn'a.

²¹ Nu'a ra 'yɛhe bɥaya, bi mbengbu ja rá ngu'a rá hmu, ne bi xifi 'be'a gátho bi man'u yan 'yohu. 'Bex bin cu'e'a rá hmu bɥaya, ne xø bi mbɛnh mahø'n'a ngue da mba n'dihi bu ja yú 'yu ra hnini, ne ba si'u yu hyoya, yu mbɛdi, ne yu xädä, ne yu dogua da ðim bu, ba ɛhe din sihme. ²² Nubɥaya, nu ra 'yɛhe bi 'yɛmp'a rá hmu: “Bucua ya bá sigä ya, pe him bi yuh ni ngu.” ²³ Nu rá hmu bɥaya, bi 'yɛmbi: “Ní mba bu ma'ueni ts'u ra hnini, ne dami 'yørpa ts'edi ba ɛ'u hønt'a go to'o gui ðim bu 'yu, da yuh ma ngu. ²⁴ Pe xinga n'da ran 'yohu rá mbadi dá zohndä da zi na man sihme,” bi 'yɛn'a rá hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi man na ran t'uti. Bi ma nangue'u t'ɛmbi hin yan sähu, pe man'da go da yørpu di manda rá ts'edi Oja u.

Da nu yan unbi to'o da den'na ra Cristo

²⁵ Ne xun ngu yu ja'i mi ten bu 'yu ra Jesús. Nu ra Jesús bɥaya, bi nyɛgui ne bi 'yɛmp'u:

²⁶ —To'o gátho in nde da dengui, jatho man'da xun ngu da bɛngä xinda gueru nam bɛn'a rá ta o gue rá mbe, ogue rá xisu, ogue yú t'uhni, o gue yú cu. Jatho man'da da bɛngä xinda gueru nin huɛczɛhe. Nu 'bu hin'na, hin da zä da dengui. ²⁷ Ne to'o gátho hin da hyät yan unbi, ngue i su da tho 'bu da dengui, hin da zä da dengä u.

²⁸ Ne 'be gan 'yomfɛnihu ts'u 'bu gui hyäthgu tengahu, tenguthoho n'da ran 'yohu 'bu da 'yɛna da hyøh rá ngu. ²⁹ M'bet'o din 'yomfɛni 'be'a da 'yøt'e, nu 'bu hin'na, ts'arpu thoho hinga xøt'a dí jua'a rá ngu. Nu yu ja'i bɥaya da denthoho, ³⁰ ne da 'yɛn'u: “Nuna ran 'yohu bi du'ma rá ngu, pe hinga xøt'a bi juadi,” da 'yɛn'u, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Ne ngutho n'da ra ts'ut'abi 'bu i 'bu i 'det'a mahuahi yu dofai, pe m'bet'o din 'yomfɛni 'bu da zä din tunhui a man'da ra ts'ut'abi 'bu i 'däte mahuahi yu dofai. ³² Ne nu 'bu im bɛni hingui sä da ðapi, pe da mbɛhna n'da rám 'bɛhni da 'yan 'bu da zä din hocpadahu.

³³ Ne ngutho ahɥ, pe jatho 'be gan 'yomfɛnihu 'bu da zä gui 'ye'ts' ni pähä zɛhɛhu, ne him man guim bɛmhbu 'be'a i ja ahɥ, janangue da zä gui tengahu bɥaya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hingui ho ra u 'bu di 'beh rán ho

³⁴ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu ra u mahyoni a, pe nu 'bu di 'beh rán ho, hin'yu 'be'a din hogui. ³⁵ Ne nte da mbɛfi, xinga gue ra häi sä di hoqui, ne da mba ma bunt'i thoho. Guin jahu bu 'bu hin'yu nin hohu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

15

Ran t'uti ra de'yo bim 'bedi

¹ N'da ra pa, xun ngu yu hyacahäi ne mi'da yu ts'om'bäi bim peti bu, da 'yøde 'be'a i man'a ra Jesús. ² Janangue'a nu'u yu fariseo ne yu xänbate nijä bi c'aman'u ra Jesús, ne bi 'yɛn'u:

—Hingui ho øt'na ran 'yohu, nguetho i yahu ne i sihmehu yu ts'om'bäi, sä bi 'yɛn'u.

³ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, ne bi 'yɛmp'u:

⁴ —Xi'bu n'da ran 'yohu i 'bu'a n'da ciento yú de'yo, ne xtim 'be'a n'da, ne hønt'u goho 'däte ma'de'ma guto di 'bupɥ, 'be'a da 'yøt'a. Ha hin da zopɥ goho 'däte ma'de'ma guto, ngue da mba ba hon'a bim 'bedi gue'bu go bi ðini. ⁵ Ne

nu'bu bi dñi, da gax rá xixi, din johya buya. ⁶ Da duxpu ja rá ngu, da zon'du yá amigo, ne'u din tót'am'buihu, ne da 'yemp'u: “Dan johyahu ya, nguetho dá tñgá na ma de'yo bim 'bedi,” da 'yemp'u. ⁷ Ngutho bu mahets'i, emme di johya u bí 'bapu bu bi päh rán 'yomfeni n'da ra dädits'oqui ua ja ra ximhäi. Man'da di johya nangu'e'a, xinda gue'u mbeni hingui dim 'bedi, ngue ena hin'yü yá ts'oqui, bi 'yén'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra xisu bi 'beh rá mbeti

⁸ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Ne ximangutho n'da ra xisu mi ja 'det'a yá mbeti ne bi 'be a n'da, pe 'be'a hmaha da 'yót' ra xisu buya. Ha hin di söc rá sibi ne da goc rá ngu, da hyoni gue'bu go bi dñi. ⁹ Ne nu'bu bi dñm buya, da zon'du yá amigo ne'u din tót'am'buihu, ne da 'yembi: “Dan johyahu nguetho dá tñgá ma mbeti dá 'becá,” da 'yembi. ¹⁰ Ngutho u yám 'behni Ojä bí 'bapu mahets'i, emme di johya 'bu bi päh rá mbai n'da ra jä'i ua, bi 'yén'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ran 'yohu bi huçc rá ts'ant'u

¹¹ Ra Jesús bi ma man'da ran t'uti 'bepu ní huçgahu Ojä ne bi 'yena:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohu yoho yá ts'ant'u mi 'bui. ¹² Nu'a ná yoho rá ts'ant'u bi 'yemp'a rá ta: “Dami 'dac ya 'be'a guím beni gui sogá 'bu ga tu,” bi 'yembi. Janangue nu'a ran 'yohu buya, bi unni 'be'a gátho in ndepe da gohmi'u yá ts'ant'u. ¹³ Mi tho'i ts'u yu pa buya, bi hyaxa bin t'un'na to'o xí 'yäh ra erencia, ne bi mba. Bi mba n'danni ra häi, yatho, ne 'bexque 'dahmantho bi jua'a bi hyats'i, nguetho bi 'yót'e 'be'a bi numanhose. ¹⁴ Gátho bi juadi, xingui ts'u nte bi 'yegui. Ne gueru ra häi xí zöni bin ja n'da ra dathu, ne xingui ts'u 'be'a da zi.

¹⁵ Pe nubuya bi hyon ra 'befi ra ts'ant'u. Ne nu n'da ran 'yohu, ra mengu bu, bi xifi di jamansup yá ts'adi. ¹⁶ Pe njon bi 'ujn'a ra ts'ant'u ne in nde da zi'a mi si yu ts'adi, nguetho emme tumanthuhu. ¹⁷ Ne nu'bu mi thoh yu pa, bin 'yomfeni buya, bi beni: “Nubu ja rá ngu ma ta, mbongui thoho 'be'a da zi yá 'yehé, ne nugá dí sägá ran unbi ngue hin'yü ga sigá ua. ¹⁸ Pe man'da xun ho 'bu ga pengá ne ga xi'a ma ta: “Nu'i ma ta'i, nugá dá öt'ä ram fe'tsi nangu'e ne nangue Ojä, ¹⁹ ne him man sä'be gui 'yengui ni ts'ant'ugá ya. Gui 'yengui ni 'yethohogá ya, ga embi,” bi 'yense a ra ts'ant'u.

²⁰ 'Bex bi mba buya bi hyax ra 'yu í mba bu 'buh rá ta. Pe nu'bu mi ts'atho da zön rá ngu, 'bex bi hyant'a rá ta ngue ba epu, ne emme bin johya, bi huçc'a rá ts'ant'u. Bin ti'a rá ta, bin c'at'ui bu 'yu, bi hyafi ne bi züspa rá 'yogu. ²¹ Pe nu'a ra ts'ant'u bi xi'a rá ta: “Nugá, dá öt'ä ram fe'tsi nangu'e ne nangue Ojä. Ne him man sä'be gui 'yengui ni ts'ant'ugá ya,” bi 'yembi.

²² Pe nu'a rá ta, bi xih yá 'yehé: “Dami hethu ra pahni man'da xun ho, ne dami cärpahu n'da ram fo'ye rá xä, ne gui 'yarpahu yá zapato. ²³ Ne ba sihu ra t'andäni xun zaqui ne gui hyohu, gui hoju ran sihme ne dan johyahu. ²⁴ Nguetho nuna ma ts'ant'u tengu'bu bi du, pe nuya, tengu'bu bim 'bui mahön'a. Bim 'bedi pe nuya dá tñ ya,” bi 'yén'a rá ta.

Ne 'bex bin ja ran sihme.

²⁵ Pe nu'a ra 'bet'o ts'ant'u mi 'yo bu huähi, ne nu'bu mi mba bu ja rá ngu, i öh ra 'bida ne ran johya mi ja bu ja rá ngu rá ta. ²⁶ Ne nu'a, bi zohn'na n'da rá 'yehé bi 'yänni: “'Be'a í ja bu ja rá ngu ma ta,” bi 'yembi.

²⁷ Ne nu ra 'yehé bi 'yembi: “Nu'a nin 'yohu bi zöhö, ne ni ta bi hyo ran dñi xun zaqui, bi 'yót'a n'da ran sihme xun ndoho. Nguetho bin johya ngue ya bá penc'a nin 'yohu,” bi 'yembi.

28 Pɛ nu'a rá mbɛdi ts'ant'ɛ bin cuɛ nɛ him bi nde bi yɔrɔ mbo ra ngu. Ne nu'a rá ta bi bɔni, bi 'yɔrɔ ts'edi da yɔrɔ mbo. 29 Pɛ nu rá ts'ant'ɛ bi 'yɛmp'a: “Ɛmme xɛn ngu yɛ jɛya dá ɔt'á ni 'bɛfi nɛ xínga n'dandí dá fɛsthoho a gá xiqui. Nɛ hin jɛm'bu xá 'dac'a n'da ra t'uchibo ngue dan sihmɛhe ma amigo. 30 Pɛ nu'bɛ go mi zɔ'a ni ts'ant'ɛ bi juat'a ni mbɛti nɛ xɛn ts'o bi 'yɔt'e, 'bɛx gá hyo ra t'andɛni xɛn zaqui,” bi 'yɛmbi.

31 Pɛ nu'a rá ta bi 'yɛmbi: “Pɛ ma zɛ ts'ant'ɛ i, thocua thoho dí 'bɛhmi ua, nɛ gátho 'bɛ'a i jagá, gátho ni mbɛti. 32 Pɛ xɛn ho 'bɛ'a dá ɔt'á nguetho nu nin 'yohɛ tengu'bɛ ya xí du nɛ i 'bui mahɔn'a, nu'a bim 'bɛdi pɛ ya dá tɛmhɛ,” bi 'yɛn'a rá ta, bi 'yɛn'a rá Jesús 'bɛ mi man ran t'uti.

16

Ra nt'uti ra ngɔrpa 'yɛhe hinga gue'a bi 'yɔt'e

1 Nɛ xɔ bi ma man'da ran t'uti a ra Jesús, nɛ bi 'yɛna:

—Mi 'bɛ'a n'da ra mɛmbɛti, nɛ mi si n'da rá ngɔrpa 'yɛhe bi xifi di manda 'bɛ'a gátho i pɛ'ts'i. Pɛ bi si'a ra mɛmbɛti hingui ho ɔt' rá ngɔrpa 'yɛhe nguetho i hɛczɛhe 'bɛ'a i ndɛɛ. 2 Janangue'a bi zon'na rá 'yɛhe nɛ bi 'yɛmbi: “Dá ɔcá hingui ho'a guí ɔt'e. Nuya, dami dáqui hangu din thɛui ma 'bɛfi nguetho ya him man gam pɛcua,” bi 'yɛmbi.

3 Nu'a ra 'yɛhe bi bɛm bɛya 'bɛ'a da 'yɔt'e. Bi 'yɛnsɛ: “Nuya him man zá dam pɛcua ya, nɛ hingui sá dam pɛh na huqhi, nɛ dí pɛ'ts' ma sá ga átho ra mbɛti, 'bɛ'a hmaha ga ɔt'ya,” bi 'yɛnsɛ. 4 Bi bɛm bɛya 'bɛ'a da 'yɔt'e n'dahma dim 'bɛh yá amigo di zɛ 'bɛ hin'yɛ rá 'bɛfi.

5 Nɛ nu ra ngɔrpa 'yɛhe bi zon'dɛ to'o i tup'a rá hmu. Nɛ bi 'yán'na n'da hangu in dupate. 6 Nɛ bi dɛti, bi 'yɛna: “N'da ciento dɛmbot'ɛgui ra aceite dí tupi.” Nɛ nu'a ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Dami ts'on ni sɔcuɔ nɛ gui 'yo't' ma'da'yo gui hyuxɔrɛ ngue hɔnt'a yote ma'dɛt'a yɛ dɛmbot'ɛgui gui tupa ma hmu,” bi 'yɛmbi. 7 Nɛ xɔ bi 'yán'na man'da ran 'yohɛ hangu xɔ in dupate a. Nu'a bi dɛti: “N'da ciento t'ɛni ra trigo dí tupi.” Nɛ nu'a ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Dami páh ni sɔcuɔ, nɛ dami hyuxɔrɛ goho 'dɛte t'ɛni thoho guí tupi.”

8 Nɛ nu'bɛ mi pɔ'a rá hmu 'bɛ'a bi 'yɔt' rá 'yɛhe, bi 'yɛmbi: “Ɛmme guí pɛdi 'bɛ'a sá guí 'yɔt'e ngue din jase 'bɛ'a gátho gui hyoni,” bi 'yɛn'a rá hmu. Nu yɛ jɛ'i 'bɛh ya, ɛmme i pɛdi da hyát' yá mijá'ihɛ n'dahma da dɛɛ. Pɛ nu'ɛ i 'yo bɛ ja ran nɛqui, hingui pɛdi da 'yɔt'e tengu na, bi 'yɛn'a ra Jesús.

9 Nɛ dí xi ahɛ ngue nu ra mbɛti di ts'onba rán 'yomfɛni ɛ 'da, pɛ da zɔn ra pa ngue hin te di muui a, pɛ nu ni mbɛtihɛ xɛn ho 'bɛ gui fáxhɛ yɛ jɛ'i, nɛ dim 'bɛh ni amigohɛ ngue 'darpɛ gním 'bɛhmbɛ bɛ mahɛts'i.

10 'Bɛ'i 'da zɛ ts'utho i ja da 'yɔt'e, pɛ i pɛdi di jamansu a, janangue'a mfɛdi da bɛdi di jamansu 'bɛ di ja xɛn ngu 'bɛ'a da 'yɔt'e. Pɛ 'bui 'da zɛ ts'utho i ja da 'yɔt'e, nɛ hingui pɛdi di jamansu a, janangue mfɛdi ngue hin da bɛdi di jamansu 'bɛ di ja xɛn ngu 'bɛ'a da 'yɔt'e. 11 Nu'bɛ hingui pɛdi di jamansu 'bɛ'a i ja ua ja ra ximhái, nɛ xín da bɛdi di jamansu rá 'bɛfi Ojɔ. 12 Nɛ nu'bɛ hingui pɛdi di jamansu a hin rá mbɛti zɛhe, njon da zá di un'na njuantɛ rá mbɛti 'bɛ.

13 Njɔ'o n'da ra jɛ'i sá dim 'bɛ'i yoho yá hmu, nguetho nu'a n'da ra hmu hin da numanho a, nɛ nu man'da di huɛc'a. Uague da 'yɔrɔ rá 'bɛfi a n'da nɛ da zocpada bɛ rá 'bɛfi a man'da rá hmu. Ngutho n'da ra jɛ'i hingui sá da 'yɛmbi rá hmu a Ojɔ 'bɛ ɛmme di ho ra mbɛti, bi 'yɛn'a rá Jesús.

14 Nu y^h fariseo εμμε di ho ra mbeti ^h, ne nu'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús, bi dentho.

15 Pe nu'a ra Jesús bi 'yεmp' ^h:

—Nu ah^h gyá fariseoh^h, guí øth^h 'be'a ní numansu ah^h y^h ja'i, pe nu Oja i paði 'be'a i ja bu mbo ni mbai^h. Ne nu' ^h gátho im beñse y^h ja'i ngue di muui, pe hin te di muui bu na nu Oja ^h, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma din theui ^h y^hn t'εdi a rá ts'edi Oja

16 —Nu mam 'bet'o gán xähmbu yán t'εdi ra Moisés, ne gán xähmbu 'be'a bi 'yo't' y^h pøngahya maya'bu, bi 'yεmp' ^h. Pe nu ra Xuua Nxixya bi du'mi bi man ran ho ma'da'yo ne bi ma 'beru ní manda rá ts'edi Oja. Ne x^hn ngu y^h ja'i ya i øt'ra ts'edi da yarpu di manda rá ts'edi Oja.

17 Pe madague'a, pe xinga n'dant'ohni dim 'be' ^h y^hn t'εdi. Nu ra ximhäi ne mahεts'i da guadi, pe hin dim 'be' ^h y^hn t'εdi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran hyεgui

18 —Ne nu'a to'o da hych rá xisu ne da zim man'da, ra 'yomt'εni a. Ne nu'a to'o da zin'a ra xisu bi thegui, ne gue'a dín 'yomt'εni a buya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra mambeti ne ra hyoya í Lázaro

19 Ne bi ma man'da ran t'uti ra Jesús, bi 'yεna:

—Mi 'bu'a n'da ra mambeti ne mahotho rá pahni xam hmadi a mi he, ne εμme mi 'b^hmanho bu ja rá ngu, tengu thoho 'bu i ja ra ngo. 20 Ne i 'bu'a n'da ra hyoya, εμme mi sä ran unbi, í Lázaro a. Ne gátho rá ja'i mi ja y^h 'ya. Ne mi hup^h ja rá goxthi ra mambeti, 21 ngue mim beñi da zi 'be'a da hyεpu ja rá mexa a ra mambeti. Ne nu' ^h y^h xa'yo bi decpa yá 'ya bu i hudi.

22 Bi zøn ra pa bi du'a ra hyoya. Ne nu yám 'behni Oja bi zixpu mahεts'i ngueru 'bu'a ra Abraham. Mbεjua buya bi du'a ra mambeti. 23 Ne nu'bu mi du'a ra mambeti buya, εμme bi nu ran unbi bu bi mba.

Ne bi ndøts'e, bi nu yabu bí 'bu'a ra Abraham ne ra Lázaro 'darpu bí 'b^hhmi.

24 Nu ra mambeti bi mbafi, bi 'yεmp'a ra Abraham: “Nu'i mam bombøta i Abraham, dami huεgui ts' ^h, ba penhua ra Lázaro da dat'ra dehe rá xä, da däraca ma jani, nguetho εμme di un^h na ra sibi i ja ua.” 25 Pe nu ra Abraham bi 'yεmp'a: “Nu'i, mam bom'beto i, dami beñ'i ts' ^h 'be'a gá 'yøt'e 'bu gmi 'buru ja ra ximhäi. Gátho x^hn ho 'be'a mi ja i, pe nu'a ra Lázaro hønt'a ran unbi bi nu bu. Pe nuya din johya ua ra Lázaro ya, pe go hønt'a ran unbi guí nu ya. 26 Ne man'da dí xi'i, hingui sä n'da da nexua da zørupu guí 'bu, nguetho i ja inde n'da ra mba'ye x^hn ndoho. Ne nu'i hingui sä gua nexpu guí 'bu guí søcua, nguetho i cot'a ra mba'ye bu,” bi 'yεn'a ra Abraham.

27 Nu ra mambeti xø mahøn'a bi xi'a ra Abraham: “Pe nu'bu hin da zä ba penhua, pe guí pen'na ra Lázaro bu ja rá ngu ma ta da xi' ^h 'buru 'be'a dí sägä.

28 Nguetho i 'buru cat'a man 'yoh^h, ne dí ndepe ne' ^h da zøm bu guí 'b^hhmi 'bu bi du, ne him ba εcua ja ran unbi,” bi 'yεn'a. 29 Pe nu ra Abraham bi 'yεmp'a: “Nubu 'b^hh nin 'yoh^h, i ja bu rám hman ra Moisés ne yá pøngahya Oja, i sä da 'yøx^h 'be'a i man' ^h.” 30 Pe nu ra mambeti bi 'yεn'a: “Pe nu'i ma ta Abraham, hinga xøt'a rám hman ra Moisés ngue da 'yø' ^h man 'yoh^h, pe nu'bu da ndants'a n'da x^hn du ngue da xifi, da 'yø 'bu.” 31 Pe nu ra Abraham bi 'yεmbi: “Nu'bu hin da 'yurpa ra güenda 'be'a i man ra Moisés ne yá pøngahya Oja, xín da 'yurpa ra güenda 'bu da ndants'a n'da x^hn du,” bi 'yεn'a ra Abraham, bi 'yεn'a ra Jesús 'bu mi man ran t'uti.

17

X_hn d_hxqui ra ts'oqui

¹ Nu'a ra Jesús bi xih yá xädi, bi 'y_emp'u:

—Hin'y_h n'da ra pa hin da ts'ä a ni mb_hi_h gue i nde di 'b_ep ah_h gui 'y_oth_h ra ts'oqui. P_e ndumb_hi_{tho} da nu'a to'o di japi da 'y_ot' y_h ts'oqui rá mijá'uii.

² Dí xi ah_h, to'o di japi da 'y_ot' ran ts'o n'da hinga na te rá mb_hi, man'da x_hn ho 'b_h xtín th_har_ha n'da ra dojani rá 'y_uga ne xtá t'ent_h ja ra dejá, xinda gue'b_h xtí japi xta 'y_ot' ran ts'o a n'da hinga na te rá mb_hi. ³ Dami jamansu 'b_e'a gui _oth_h. Nu'b_h 'b_h'a n'da ni mijá'ih_h bi 'y_ot'ah_h ran ts'o, dami xihmb_h hingui ho'a bi 'y_ot'ah_h. Ne nu'b_h da 'y_omanho a gui xihmb_h, damim punbah_h 'b_h. ⁴ Ne nu'b_h yoto nidi n'dapa da 'y_ot'ah_h ran ts'o, ne n'dandí ngu n'dandí da 'yá ah_h ra punbi, dami punbah_h gátho, bi 'y_en'a ra Jesús.

Gátho x_hn h_ei sá da 'y_ot'a n'da 'b_h i _ec'y_ei x_hn ho

⁵ Nu' u y_h xädi bi 'y_em b_hya:

—Grá Hmu, dami jaje ga _ec'y_eihe x_hn ho, bi 'y_emp'a ra Jesús.

⁶ Nu'a ra Jesús bi 'y_emp'u:

—Madague'a _emm_e z_h ts'utho gui 'y_ec'y_eigah_h, tengu b_h ni nequi rá hmu dá ra c'u, sá gui xihmb_h ra za 'bácu_a da 'uegue dí_m 'bá_p ja ra dejá ne da 'ueh p_hya. Hin'y_h 'b_e'a x_hn h_ei 'b_h gui 'y_ec'y_eigah_h, bi 'y_en'a ra Jesús.

Hin ga _emf_h x_hn ho dí _oth_h 'b_h dí _oth_h'a i sija

⁷ —Nu'b_h n'da ran 'yoh_h 'b_hh rá 'y_eh_e di jamansup yá d_e'yo uague dí_m p_er_h rá huáhi, ne nu'b_h bin de bá _er_h ja rá ngu b_hya, ha da sifi dí_n sih_me. ⁸ P_e hin'na, p_e da sifi dí hocpa rán sih_me rá hmu, ne nu'b_h bi niyá, ja dí_n sih_me ra 'y_eh_e b_hya. ⁹ Nu'a ra 'y_eh_e 'b_h bi 'y_ot' rá 'b_efi bi xih rá hmu, hingui t'_em_bi “jamadi gá 'y_orca ma 'b_efi.” hingui t'_em_bi, ngue ya ra 'y_eh_e thoho. ¹⁰ Ne ngu_{tho} ah_h 'b_h gá 'y_oth_h rá 'b_efi Ojá, gui 'y_en_{tho}h_h b_hya: “Hin nte dá _oth_h ngue dí hnumanhoje, ngu_{etho} h_ont'a bi xije Ojá dá _oth_h,” gui 'y_em_hb_h, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoqui 'd_et'a y_hn 'yoh_h mí h_emb ra t'axca'ya

¹¹ Nu'a ra Jesús 'b_h mi 'yo b_h ja ra 'yu ní mba Jerusalén, bi tho inde b_h ja yán y_hn x_equi Samaria ne Galilea. ¹² Ne nu'b_h mi ts'utho da y_ht'a n'da ra hnini, bá _er_h 'd_et'a y_hn 'yoh_h i nde dí_n c'ath_h ra Jesús. Gátho mi h_emb ra t'axca'ya _h. Ne nu' u y_hn 'yoh_h yab_h ts' u bim 'bái ne nts'edi bi mbafi, bi 'y_en'a:

¹³ —Nu'i Jesús, grá xánbate i, dami hu_egahe ts' u, bi 'y_em_bi.

¹⁴ Nu ra Jesús 'b_h mi nu' u b_hya, bi xi' u da 'yut yá ja' i _h y_h mbája. Ne nu'b_h mi mba _h, nu'a ra Jesús bi japi bin hoc yá ja' i b_h ní mba. ¹⁵ Ne nu n'da, 'b_h mi bádi bi zä rá ja' i, 'b_ex bá peng b_h 'bäh ra Jesús ne nts'edi bi 'y_es_pa Ojá. ¹⁶ Bin danyahmu b_h ja rá gua ra Jesús, bi 'yáp ra jamadi ngu_{etho} bi y_hn'a. Ne nu'a, ra m_engu Samaria a, hing rá mijudíoh_h ra Jesús. ¹⁷ P_e nu ra Jesús bi 'y_ena:

¹⁸ —Ha hinga gue' u 'd_et'a dá hoqui. Har_h i 'b_h' u mi g_uto. Ha hingui sá ba _e' u 'da xtí un ra jamadi Ojá. P_e h_onn_a n'da ran'yoh_h hing ra judío bi b_en'a ra mate bi 'y_orpa Ojá, ne im b_ense _h mí da ngue _ena i p_h Ojá _h, bi 'y_ena.

¹⁹ Ne x_o bi 'y_emp'a ran 'yoh_h:

—Damim 'bái, ní mba ya. Bin y_hn'a ya ngu_{etho} gá 'y_ec'y_ei gue i ja ma ts'edi, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'b_e'a di ja b_h di manda rá ts'edi Ojá

²⁰ Nu' u 'da y_h fariseo bi 'yän'na ra Jesús:

—'B_e'a ní pa di manda ua rá ts'edi Ojá, bi 'y_en'a.

Nu ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Hin da fɔ 'bɥ bi manda rá ts'edi Ojɔ ua. ²¹ Hingui sä n'da da 'yεna: “Guecua di manda ua rá ts'edi Ojɔ,” xingui sä n'da da 'yεna: “Guembɥ di manda rá ts'edi Ojɔ bɥ,” njon da zã da 'yεna, nguetho guepɥ ja ní mbɥi n'da di manda rá ts'edi Ojɔ, bi 'yεn'a ra Jesús.

²² Nε nubɥya, bi 'yεmp'ɥ yú xãdi:

—Da zɔn ra pa εmmε guin ndehɥ ba pengã, nugã ngue dán jɔ'igã ua ja ra ximhãi. Pε di 'bεtho yɥ pa ba pengã. ²³ Pε nu'ɥ 'da da 'yεn'ahɥ: “Guecua i 'bɥcua ya,” da 'yεn'ahɥ. Nε nu'ɥ mi'da da 'yεn'ahɥ: “Guembɥ i 'bɥpɥ a.” Pε 'yo guí øhmbɥ 'bε'a da man'ɥ. ²⁴ Nguetho nu'bɥ bá pengã, nugã ngue dán jɔ'igã ua ja ra ximhãi, di nequi tengu ra huεi ngue di hyãt'i gãtho na ngɥni ra ximhãi. ²⁵ Pε m'bet'o thoho ga nugã xɥn ngu ran ɥnbi, nguetho yɥ jɔ'i 'bɥcua ya, hin da 'yεc'yεigui.

²⁶ Nu'a ra pa ba pengã, nugã ngue dán jɔ'igã ua ja ra ximhãi, nu yɥ jɔ'i dim 'bɥi da 'yɔt'ɥ tengu bi 'yɔt' yɥ jɔ'i mi 'bɥhmbɥ a ra Noé. ²⁷ Nu'ɥ yɥ pa mi 'bɥ'a ra Noé, gãtho yɥ jɔ'i mi øt'e 'bε'a mi numanhose, mi sihmε, mi mihni, nε mi sin yú xisu, nε gue'a mi øt'ɥ gãtho yɥ pa gue'bɥ go mi zɔn ra pa bi yɥt ra dambosa ra Noé. Nε bin dɔ'ye bɥya, bi go'mi gãtho ra hãi a ra dehe, bi du gãtho ɥ yɥ jɔ'i mi 'bɥi. Din jabɥ da 'yɔt' yɥ jɔ'i 'bɥ bá pengã.

²⁸ Nε tengu bi 'yɔt' yɥ jɔ'i yɥ pa mi 'bɥ'a ra Lot, nε ngutho da 'yɔt' yɥ jɔ'i dim 'bɥ 'bɥ bá pengã. Gãtho yɥ jɔ'i bi 'yɔt'e 'bε'a mi numanhose da 'yɔt'e, bin sihmε, bim mihni, bim pã, nε bin tãi, bi 'yɔt' yú huɔhi, bi hyøh yú ngu. ²⁹ Gue'bɥ go mi zɔn ra pa bi bɔn ra Lot bɥ ja ra hnini Sodoma, nε bá çah mahεts'i ra sibi ma uɥnspi ra azufre, bi juah ra hnini, nε gãtho mi 'bɥpɥ bi du bɥya. ³⁰ Nε din jabɥ da 'yɔt' yɥ jɔ'i 'bɥ bi zɔn ra pa gua pengã.

³¹ Nε to'o i 'bãpɥ maxøts'e ra zets'angu, hin da yɥpɥ mbo rá ngu ngue da hyɔts'i 'bε'a ja bɥ, da mba tho. Nε gãtho to'o dim pεpɥ ja rá huɔhi, hin ba peng bɥ ja rá ngu. ³² Dami bεmhɥbɥ ts'ɥ 'bε'a bi 'yɔt'a rá xisu ra Lot 'bɥ mi sifi da 'da'ɥ, nε man'da bi bεnsε rá ngu, nε gue'a í du'a bɥya. ³³ Nε gãtho to'o in nde da yɥnsε rá te, da nu ran ɥnbi mazɔi a. Pε gãtho to'o hin da bεni da yɥnsε rá te, din ja ra te mazɔi a.

³⁴ Nu'bɥ bi zɔn ra ora gua pengã, di apɥ yoho bɥ ja rá oi, nu'a n'da da ts'ix'a, nε nu'a n'da da gopɥ. ³⁵ Nε nu'bɥ yoho yɥ xisu 'darpɥ i jɥni, nu'a n'da da ts'ix'a, nε nu'a man'da da gopɥ. ³⁶ Nε nu'bɥ yoho yɥn 'yohɥ i 'yo bɥ ja yú huɔhi, nu'a n'da da ts'ixa, nε nu'a man'da da gopɥ, nε hønt'a to'o da 'yεc'yεi, da ts'its'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁷ —Grá Hmu, hapɥ din ja'a guím ma, bi 'yεmp'ɥ yú xãdi.

—Nubɥ hapɥ di peti yɥ pada, gui pɔhmbɥ gue di 'bom bɥ xɥn du, bi 'yεn'a ra Jesús.

18

Ran t'uti ra xisu nε ra ze'mi

¹ N'da ra pa, bi xi'a n'da ran t'uti yú xãdi ra Jesús, ra hmεpya jatho thocua thoho din yɔui Ojɔ nε hin din xømbɥi da 'yãdi gue'bɥ go din ja 'bε'a ädi. ² Nε bi 'yεna:

—Mi 'bɥ a n'da ra ze'mi bɥ ja n'da ra hnini, him bi numansu Ojɔ xinga gue yú mijɔ'ihɥ. ³ Nε mi 'bɥpɥ n'da ra xisu xí du rá ndø. Nε thocua thoho mi søm bɥ nε mi äpi da mbãts'i nangue rán sæiui i 'bɥi. ⁴ Nε him 'be bi 'yɥpɥ ra güenda 'bε'a bi man ra xisu a ra ze'mi. Jague'bɥ min xømbɥi nε bi 'yεnsε: “Nugã, hin dí

numansu Oja, xínga gue'u yu ja'i. ⁵ Pɛ ɛmmɛ di pac na ra xisu, masque ga ɔt'ä 'be'a in nde n'dahma hin di thoqui da zɔcua ngue di xuhnanyagui," bi 'yɛnse ra ze'mi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶ Nubuya, bi 'yɛmp'u yá xádi:

—Dami bɛmhbu 'be'a bi 'yɔt'a ra ze'mi. Madague ra ts'om'bäi. ⁷ Dí xi ahɛ, man'da da 'yɔ'a Oja 'bu gui hyumbi gui 'yäfɛ rá m fäts'i ngue yá t'uhni ahɛ a. Nu'a Oja hingui tɔ'mi 'be din xɔmbwizɛhɛ a. ⁸ Pɛ dí xi ahɛ, 'bexque da mbáx ahɛ 'bu gui áfɛ rá m fäts'i. Janangue'a gui 'yäfɛ Oja di zɛt'a ni mbwihɛ, nɛ hin da du ni mbwihɛ ngue him 'be ba pengä ua. Nɛ nu'bu bá pengä nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tɪn ahɛ bu gui ɛc'yɛigahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra fariseo nɛ ra hyaçahäi

⁹ Nɛ xɔ bi xih man'da ran t'uti u im bɛni xɛn hose, nɛ i numan'u u yá mija'ihɛ. Nɛ bi 'yɛna:

¹⁰ —Yoho yu'n 'yohu bi mba bu ja ra danija, din yaui Oja. Nu'a n'da ra fariseo, nɛ nu'a man'da ra hyaçahäi. ¹¹ Nu'a ra fariseo, bim 'bäi nɛ bin ya, bi 'yɛna: "Jamadi Oja, nguetho nugä xingui ts'u xɛn ts'o ma mbwɛi, nugä hin drá siyategä, nɛ hin drá hyätégä, nɛ hin drá 'yomt'ɛnigä tengu'u gätho mi'da. Jamadi ngue nugä hin di ɔt'ä tengu ɔt'na ra hyaçahäi i 'bäcua. ¹² Nugä zai dí ɛ't' man sihme yondj n'da semana, nɛ dí un'a ná 'det'a a dí tɪh pu ja ra nija," sä bi 'yɛn'a ra fariseo 'bu min yaui Oja.

¹³ Pɛ nu'a ra hyaçahäi, n'danni ts'u mi 'bäi, nɛ i su da ndɔts' mahɛts'i, bi hyɛ'mahäi, nɛ ɛmmɛ tu rá mbwɛi. Nɛ bi 'yɛmp'a Oja: "Ma Oja i, dín yeh ni mbwɛi, nguetho drá dɔdɪts'oquigä," bi 'yɛn'a ra hyaçahäi. ¹⁴ Pɛ dí xi ahɛ, nu'a ra hyaçahäi ya xí punba Oja 'bu mi mbeng bu ja rá ngu. Pɛ hin'na a ra fariseo, guexta'a xɛn ts'o rá mbwɛi 'bu mi bɔm bu. Nguetho to'o din 'yɛts'i, gue'a dín unba u. Pɛ gätho to'o hin din 'yɛts'i, gue'a dí t'ɛspa u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi jqp yu t'uhni

¹⁵ N'da ra pa, nu 'da ya ja'í bá si yá t'uhni bu 'buh ra Jesús ngue da mba nthädi u yá t'uhni. Pɛ nu'bu mi nu'u xádi 'be'a ɔt' yu ja'í, him bi japi da ts'ix u yu t'uhni bu 'bä'a ra hmu, bi dɔmyhɔ thoho u. ¹⁶ Pɛ nu'a ra Jesús bi zon'du yu t'uhni nɛ bi 'yɛmp'u yá xádi:

—Dami jafu ba thocua ya yu t'uhni, o gadí hecuahɛ, nguetho gätho to'o da yurpu di manda rá ts'edi Oja, jatho 'be da gohi tengu n'da ra t'uhni. ¹⁷ Dami 'yɔhmbu 'be'a dí xi ahɛ: Jatho gui 'yɔthu tengu'bu gyá t'uhnihɛ 'bu gui ɛc'yɛihɛ. Nu'bu hin'na, hin gui cəthu bu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ra mɛmbeti i yqui ra Jesús

¹⁸ Nɛ nu'a n'da rá ngurpi yu judío, bi 'yän'na ra Jesús:

—Grá hogaxänbate, 'be'a sä ga ɔt'ä ngue din jagä ra te mazai.

¹⁹ Bi dɔh ra Jesús:

—Ha guím bɛni 'be'a guím ma ngue gui ɛngui xɛn hogui, nguetho hɔnt'a Oja xɛn ho. ²⁰ Guí paði 'be'a i mam bu ja yu'n t'ɛdi ngue i ɛm bu: "O gui 'yomt'ɛni, o gui hodu, o guím pɛ, o gui man ra fɛhni, nɛ gui numansu ni ta nɛ ni mbe," i mam bu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²¹ Nu ran 'yohu bi dɔti:

—Gätho dí ɔt'ä u gue'bu go mán t'uhnigä, bi 'yɛn'a ran 'yohu.

²² Nɛ nu'a ra Jesús'bu mi 'yode 'be'a bi ma, bi 'yɛmp'a:

—Gadí 'be'i ts'u. Ní mba, gui pä gátho 'be'a i ja i, ne gui darpa yu hyooya. Gua eh puya, gui tengui. Ne nubuya, xan ngu din ja i bu mahets'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Pe nu'a ran 'yohu 'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús, emme bi du rá mbai, nguetho emme ra membeti a. ²⁴ Nu'a ra Jesús 'bu mi nu bi du rá mbai a ran 'yohu, bi 'yɛna:

—Xan he'i yu membeti da yurpu di manda rá ts'edi Oja. ²⁵ Man'da hingui he'i n'da ra camello da yurpu ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'u yu membeti da yurpu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁶ Ne nu'u yu ja'i 'bäpu bi 'yɛn'u:

—Pe nu'bu in jabu, to'o maha da zä dim pøhø 'bu, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra Jesús bi dat'u:

—Nu'a Oja sä da 'yøt'a hingui sä da 'yøzehe yu ja'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nu'a ra Pedro buya, bi 'yɛmbi:

—Nugähe, gátho a mi jaje dá sohme ne dá ten'nahe.

²⁹⁻³⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Guehma dí xi ahü, gátho to'o bi zoh rá ngu, ogue rá xisu, ogue yá cu, ogue rá ta, ogue rá mbe, ogue yá t'uhni, ngue bin unse di manda rá ts'edi Oja u, Oja di unni man'da xan ngu xinda gue'a mí ja. Pe ne'e ra te mazai buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a rán däte ra Jesús

³¹ Nu ra Jesús, bi zixpu ma'ueni gátho 'de'mayoho yá xädi, ne bi 'yɛmp'u:

—Dami 'yøhmbu ya. Ga mbähä bu Jerusalén, ne din ja bu 'be'a gátho bi man yu pøngahya maya'bu nangueca, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ³² Nu yu ja'i di dägä bu ja rá ts'edi u hing yu judío, ne nu'u da dengui, ne di c'aman'ugui, ne da zoxqui. ³³ Ne da mbegbä, ne da hyogä. Pe ná hyu pa buya ga ndants'i mahøn'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁴ Pe nu'u yá xädi, him bi baði 'be'a nam bøn'a bi man ra Jesús. Nguetho njo'mitho yán 'yomfɛni u.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä mi haxta'a mi

³⁵ Ne mi 'yo bu hántho bu ja ra hnini Jericó a ra Jesús, ne mi hupu nden'yu n'da za xädä mi haxta'a mí si. ³⁶ Ne nu'bu mi 'yø'a ra xädä ngue xan ngu yu ja'i mba bu, bi 'yänni 'be'a øt'u. ³⁷ Ne bi sifi mba bu ra Jesús ra mengu Nazaret.

³⁸ Ne nu'a ra xädä buya, nts'edi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Nu'i gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huɛgui ts'u.

³⁹ Ne nu'u yu ja'i mi 'bäpu, bi xifi din he. Pe madague him mi ndepe din ya, pe man'da nts'edi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huɛgui ts'u.

⁴⁰ Nu'a ra Jesús bim 'bäh puya ne bi manda ba ts'inba a ra xädä. Ne nu'bu mim 'bähmi ra Jesús a ra xädä, bi 'yän'na ra Jesús buya:

⁴¹ —'Be'a guí nde ga øt'a'i, bi 'yɛmbi.

Ne nu ra xädä bi dät:

—Dín nde ga nu ran nequi.

⁴² —Sä guin nu ya, bi zä ni dä nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'edi, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴³ Bex bi zä bi nu ran nequi rá dä buya. Ne bi den'na ra Jesús. Bi 'yɛspa Oja bu ní mba. Ne'u gátho yu ja'i mí 'bäpu, bi 'yɛspa Oja buya.

19

Ra Jesús ne ra Zaqueo

1 Nu'a ra Jesús bi yærp̃ ja ra hnini Jericó, mi 'yo b̃, ɛna da thogui. 2 Ne mi 'b̃p̃ n'da ra ng̃rpa hyacahäi, ɛmm̃ ra m̃mbeti a, i Zaqueo a. 3 Ne nu'a ra Zaqueo, ɛmm̃ min ndehma da nu'a ra Jesús, p̃e him mi sä nguetho hingui h̃ɛts'i, ne ɛmm̃ d̃u ỹ ja' i b̃ mi 'yo'a ra Jesús. 4 Janangue'a, bin tihi bi ndexa n'da ra za ra sicómoro, ngue da zä da nu ra Jesús 'b̃ bi thop̃. 5 Ne nu'b̃ mi z̃on'a ra Jesús b̃ 'b̃'a ra za mi huxa ra Zaqueo, bi nd̃ots'e ne bi 'ỹmbi:

—Zaqueo, bá c̃a n'dihi nguetho ga s̃om b̃ ja ni ngu ra pa ya, bi 'ỹmbi.

6 Ne nu'a ra Zaqueo bin johya, 'dahmantho bi g̃ai, bi mba rá ngu ne bi zimanho a ra Jesús 'b̃ mi z̃om b̃ rá ngu. 7 P̃e nu'̃u ỹ ja' i him bi numanho nguetho bin säya b̃ ra Jesús b̃ ja rá ngu n'da ra ziyate. 8 Ne nu'a ra Zaqueo bim 'b̃ai bi 'ỹmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nuya ga undä ỹ hyoya made 'be'a g̃ätho i jagä. Ne nu'b̃ mi siyagä n'da ra ja' i ngue hin rá 'yu 'be'a mi ̃t'ä, goho nidi ga cospa a dá siyabi, bi 'ỹn'a ra Zaqueo.

9 Ne nu'a ra Jesús bi 'ỹmbi:

—Gá p̃äh nin 'yomf̃eni ne i ja ra punbi ni ts'oqui ya, ne g̃ätho i 'b̃cua ja ni ngu, gra Zaqueo, r̃am bom'bet̃o i ra Abraham. 10 Ne gue'a ná ɛcä, ngue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ngue gan ỹnba ỹ te'̃u i p̃adi ja ỹ ts'oqui, ne hin da nu ran ̃nbi maz̃ai, p̃e gue din ja ra te maz̃ai ̃u, bi 'ỹn'a ra Jesús.

Ran t'uti ỹ ỹɛhe him bi x̃and ra mbeti

11 Nu ra Jesús bi xih man'da ran t'uti ̃u ỹ ja' i, nguetho bi b̃ɛn'̃u ỹ ja' i ngue nu'b̃ da z̃om b̃ Jerusalén ra Jesús, 'bex di japi di manda b̃ rá ts'edi Oj̃. 12 Ne bi 'ỹmp'̃u:

—Mi 'b̃'a n'da ran 'yoh̃, ra ts'ut'abi rá ta. Ne bi mba b̃ n'danni n'da ra hnini ngue bin nde b̃in t'un b̃ rá 'b̃efi ngue din ts'ut'abi b̃ rá häizehe. 13 P̃e nu'b̃ mi nets'i, bi zon'd̃u 'det'a ỹ ỹɛhe, 'da'a n'da bi un ra mbeti ngue ra oro x̃an ngu di muui. Ne bi 'ỹmp'̃u: “Gui hyomhb̃ 'be'a da zä gui 'ỹoth̃ ngue di x̃and ma mbeti,” bi 'ỹmbi.

14 Ne nu'̃u ỹ ja' i mi 'b̃p̃ ja rá häi, him mi numanho a ran 'yoh̃. Janangue bi mb̃ehni 'da ỹm̃ 'b̃ehni ngue m'bet'o da z̃oni da ma ngue hin din t'un rá ts'edi a ran 'yoh̃. 15 P̃e nu'a ran 'yoh̃, bin t'un ran t'ɛdi din ts'ut'abi ne bi mbeng b̃ rá häi b̃uya. Nu'b̃ mi z̃om b̃uya, bi zon'd̃u ỹ ỹɛhe xí un ra mbeti, nde da b̃adi hangu bi hyuxa rá mbeti xí un'na n'da ngu n'da ̃u.

16 Nu ra mb̃edi 'ỹɛhe bi 'ỹmp'a: “Nuya bin ja 'det'a a ni mbeti,” bi 'ỹn'a.

17 Bi 'ỹmp'a rá hmu b̃uya: “X̃an ho gá 'ỹot'e, gra 'ỹɛɛ x̃an ho, gá x̃anda z̃u ts'̃u dá 'da'i, p̃e ne ga 'da'a nin t'ɛdi ngue gui manda 'det'a ỹ hnini,” bi 'ỹmbi.

18 Nu ná yoho ra 'ỹɛhe bi 'ỹmp'a: “Nuya bin ja c̃ut'a a ni mbeti gá 'daqui ga x̃andä,” bi 'ỹn'a. 19 “Nu'̃i, ga 'da'a nin t'ɛdi ngue gui manda c̃ut'a ỹ hnini 'b̃,” bi 'ỹmp'a rá hmu b̃uya.

20 Ne x̃o man'da ra 'ỹɛhe bi 'ỹmp'a rá hmu b̃uya: “I ja ua ni mbeti gá 'daqui. Dá p̃e'ts'ä x̃an ho. 21 Nguetho dí p̃acä 'be'a nim 'b̃ai, ngue ya hin'̃u nin huɛcate. Gui honi 'b̃ep̃ gdi hỹnba rá mbeti ỹ ja' i. Ne gui h̃anba ỹ hũh̃i, janangue dá p̃e'ts'ä ni mbeti ngue dí su ga 'bedi,” bi 'ỹn'a. 22 Nu'a rá hmu bi 'ỹmbi: “Nu'a gá ma i udi ngue grá ts'om'b̃ai. 23 Hanja hin gá hmi'a ma mbeti n'dahma x̃ti hyux'i ts'̃u,” bi 'ỹmbi.

24 Nε bi 'yεmp'u mi 'bäpυ: “Dami hyānbahυ rá mbeti na ran 'yohυ nε gui unhdυ a ra mbüdi 'yεhε, nu'a to'o bi dāha xən ngu,” bi 'yεmbi. 25 Pε nu'υ mi 'bäpυ, him bi nde da 'yöt'e 'bε'a bi man yú hmu, nguetho xən ngu i ja a ra mbüdi 'yεhε. 26 Pε nu'a ra hmu bi 'yεmp'υ: “Nu'a to'o i humbi i øt' ma 'bεfi, hinga hønt'a rán zäbi da dāha, pε man'da xən ngu ga unni. Pε nu'a hingui nde da 'yöt' ma 'bεfi, hin te da dāha, nε ga hānb'a dá unni,” bi 'yεna. 27 “Nε nu'υ him mi ndeje dan ts'üt'abi ua, ba sihυ, gui sεcpahυ yá 'yuga ua,” bi 'yεn'a ra hmu bυya, bi 'yεn'a ra Jesús 'bυ mi man ran t'uti.

Ra Jesús bi ywpυ ja ra hnini Jerusalén

28 Nε nu'bυ mi gυa'a bi man ra Jesús, bi thopυya, ní mba bυ Jerusalén. 29 Nε nu'bυ mi ts'ütho da zøm bυ ja ra nyuni guerpυ i ja ra hnini Betfagé nε ra hnini Betania, 30 bi mbεhni yoho yá xädi, bi 'yεmbi:

—Ní mbε bυ nán jombυ ja ra hnini. Nε gui tǰmmi bυ n'da ra t'uburu án thät'i bυ ja ra nden'yu, nε xinga n'da ra jǰ'i ní hyuts'i. Bá xocui nε ba siui ua. 31 Nε nu'bυ 'bo'o da 'yān'nau: “Hanja gní xocui ra buru,” gui 'yεnui: “Nu'a ra hmu i hon'a ra buru,” gui 'yεnui, bi 'yεmp'υ yoho yá xädi.

32 Nε bi mba bυya, nε bi dǰn'a 'bε'a xí xǰ'a ra Jesús. 33 Nε nu'bυ mi xoc ra buru, bi 'yān'na rá mbeti:

—Hanja gní xocui na ra buru, bi 'yεmbi.

34 Bi dǰh yυ xädi bυya:

—Nu'a ra Hmu i honi, bi 'yεn'υ. Nε bi ndepe da zix bυya.

35 Nε nu'υ yυ xädi bá si ra buru bυya, nε bi gǰspa yé coto bυ ja rá xüthä ra buru nε bi hyuxa ra Jesús. 36 Nε nu'bυ mi mba bυ 'yu ra Jesús, nu'υ yυ jǰ'i 'bex bi mbøcua yú pahni bυ ja ra 'yu ngue da thopυ a ra Jesús. 37 Nε nu'bυ mi gǰpυ ja ra nyuni ní mba bυ Jerusalén, gǰtho υ min 'yohυ nts'edi i mbafi, bin johya nε bi 'yεspa Oǰǰ nanguε yān t'øt'e nuǰxte bi nu. 38 Bi 'yεn'υ:

—Majǰpi ra ts'üt'abi bá εhε nanguε rá thuhu ra Hmu. Nε din ja rán johya Oǰǰ yá mbüi yυ jǰ'i. Nuǰxtetho rá ts'edi Oǰǰ, bi 'yεn'υ.

39 Nε nu 'da'υ yυ fariseo bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Dami hεcua ni xädi din hε.

40 Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'υ:

—Nu'bυ ga hεcpä yυ ngue i εspa Oǰǰ, pε go da 'yεspa Oǰǰ ya yυ do bongua, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bin zoni nanguε yυ jǰ'i 'bwpυ ja ra hnini Jerusalén

41 Nε nu'bυ mi hyän bυ ra hnini Jerusalén a ra Jesús, bin zoni. 42 Nε bi 'yεn'a:

—Min ndegä ngue xquí pǰhmbυ a dí yān'ahυ bυ ja ran ənbi mazaǰ, pε hin gán nde gá pǰhmbυ, pε nuya him man zä, nguetho tengu'bυ nǰo'mi ní dāhυ. 43 Nε da zøn ra pa ba εh nin sǰihυ di mbät'a ni hninihυ nε nǰon da zä da bøni ngue din yāni, nε gan tunhdυ υ bυya. 44 Nε gǰtho ahυ ngue guí 'bυhmbυ nυ, da hypo ahυ nε da guah ni hninihυ. Nε da mba nso't'i, nε xinga n'da ra jǰdo da gopυ. Nguetho nu ahυ xingui ts'υ gá pǰhmbυ a ra pa xti pø ahυ Oǰǰ, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hyøn'a thi yυ mbä bυ ja ra dǰnijǰ

45 Nε nu'a ra Jesús bυya, bi mba bυ ja ra dǰnijǰ nε bi hyøn'a thi gǰtho yυ mbä mi 'bwpυ. 46 Nε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'υ:

—I mam bυ ja rám hman Oǰǰ: “Í thø'a ma ngu ngue da mba nthandegä bυ,” i εn Oǰǰ. Pε nu ahυ gá 'yørpadahυ tengu'bυ ra hyädo guerpυ nín 'yān'υ yυ bε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Bi t'ømanho a bi man ra Jesús

⁴⁷ Nu'a ra Jesús thocua thoho min xänbate bu ja ra danija. Pe nu'u yu ngurpa mbäjä, ne yu xänbate nija, ne yu daç'yei, min nde da hyo'a ra Jesús. ⁴⁸ Pe hin'yü 'be'a da 'yøt'e ngue da hyo. Nguetho gätho yu jä'i bi 'yürpa ra güenda 'be'a bi man ra Jesús. Njon bin nde bi ut' yü mbai u 'da.

20

Rán t'ëdi ra Jesús

¹ Ne nu ra Jesús n'da ra pa bi xänba yu jä'i bu ja ra danija nangue ran ho ma'da'yo. Ne'u yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nija, ne yu daç'yei, gätho bi zøm bu. ² Ne bi t'än'na ra Jesús:

—Hanja sä guí øt'e 'be'a guí øt'e. To'o bi 'da'a nin t'ëdi, bi 'yëmbi.

³ Pe nu ra Jesús bi dätì:

—Necä, ga än'nahü, ⁴ to'o bi un rán t'ëdi ra Xuua ngue bi 'yøt' ran xixya, Hague Ojä uague yu jä'i, bi 'yëna.

⁵ Pe nu'u bin 'yänzehe u 'be'a dí dätì. Ne bi 'yënsë:

—Nu'bu ga ëmfu ngue Ojä bi un'na rán t'ëdi a ra Xuua, ne da 'yënjü büya: “Hanja hin gá 'yëç'yeihü 'bu.” ⁶ Pe nu'bu ga ëmfu, yu jä'i thoho bi un rán t'ëdi, dí bat'adoju yu jä'i nguetho xan ngu yu jä'i ëç'yei rá pøngahyü Ojä ra Xuua, bin 'yëmzehe u.

⁷ Janangue'a bi t'ëmp'a ra Jesús:

—Hin dí pahmbe to'o bi un rán t'ëdi ra Xuua, bi 'yëntho.

⁸ Necä hin ga xi ahü to'o bi 'dacä ran t'ëdi ga øt'ä 'be'a dí øt'ä, bi 'yëna.

Ran t'uti yu ts'ombëfi

⁹ Ne bi xih man'da ran t'uti a ra Jesús, bi 'yëna:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohü bi 'yøt'a n'da ra nuãndät'o, ne bi hmit'i 'da yu mbëfi. Nu'a rá mbeti bi mba n'danni büya, ne nya'atho bäm 'bupü. ¹⁰ Ne nu'bu mi zøn yu pa da thac yun dät'o, nu'a rá mbeti bá pëhna n'da rá 'yëhe da duspa 'da yän dät'o, ngue'a än yähu a. Pe nu'u bi zocpa a ra nuãndät'o, bi mbëmba thoho ra 'yëhe ne bi 'yet'i, xin te bi unni. ¹¹ Ne ná yoho rá 'yëhe bá pëhna rá mbeti ra nuãndät'o, pe ngutho bi 'yörpa ra 'yëhe, ne'a bi mbëmba thoho mahøn'a, bi 'yer büya ne nte bi unni. ¹² Ne ná hyu rá 'yëhe xø bi mbëhni mahøn'a a ran 'yohü, ngutho bi t'ørpe, bi unba yu mbëfi ne bi 'yet'i, xingui ts'u bi unni.

¹³ Ne nubüya, nu ra mëndät'o bi bëni 'be'a da 'yøt'e. Ne bi 'yëna: “Masque ga pëhn'na ma ts'ünt'u, dadí huëqui, xøhma da numansu na,” bi 'yënsë. ¹⁴ Pe nu'bu mi nurpa rá ts'ünt'u u yu mbëfi, bi mam büya ngue da hyo, bi 'yë'nü: “Mbähä ga hohü rá ts'ünt'u, janangue da zä ga cosehu ra nuãndät'o,” bi 'yë'nü. ¹⁵ Janangue'a bi zix pu ma'uëni, bi hyøn'a thi ra ts'ünt'u, ne bi hyo bu, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Ne xø bi 'yän'du yu jä'i mi 'bäpu:

—'Be'a guím bëmhbu da 'yøt'a rá mbeti ra nuãndät'o ya, bi 'yëna.

¹⁶ Pe dí xi ahü, ba ëse ne da hyo'u, ne n'dan'yo di un'na rá nuãndät'o büya, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Ne nu'bu mi 'yø'u yu jä'i 'be'a bi man ra Jesús, nu'u bi 'yë'nü:

—Ojä da 'yøt'e hin dín ja a guím ma, bi 'yë'nü.

¹⁷ Pe nu'a ra Jesús bi hyët'u, ne bi 'yëmbi:

—Pe 'be'a nam bøn'a rá m hman Ojä nt'o't'i maya'bu 'bu, ngue i ëna: Nu'a ra do bi bñnt'u yu gädo 'bu mi hyøh ra ngu,

gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yu guangu, i em bu ja rám hman Oja.

18 Ne tengu'bu da guesegä a ra do i hman bu. Hont'a go to'o hingui ec'yeyigui, din unbazehε, tengu'bu da dang bu ja ra do din tani, ne go ga sempä a tengu'bu ra do da ze'mi ne da 'yet'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

Bin t'änn'a ra Jesús 'bu din jut' ra renta ogue hin'na

19 Nu yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nijä 'bu mi 'yø'a ran t'uti bi man ra Jesús nangu'e yu hyote mbeñi, min nde da got'a fädi ra Jesús, nguetho bi bañi tengu'bu guesε yu hyote mbeñi yu mbäjä ne yu xänbate nijä. Pe him bi got'i nguetho bi zutho yu jä'i. 20 Janangue bi bεm mahön'a buya ne bi mbeñni 'da yuñ 'yohu ngue da 'yän yuñ t'änni a ra Jesús, n'dahma din ja 'be'a sä di fent'a ra Jesús ngue di dä bu 'buh ra ts'ut'abi. 21 Ne nu'u yuñ 'yohu bi xi a ra Jesús:

—Xänbate i, dí pähmbe hont'a majuañi guí ma. Ne dí pähmbe guí xänbi xun ho hont'a go to'o má jä'i ne hin guí huahni to'o guí xänbi, pe guí xifi xun ho nanguε Oja. 22 Dami xije ya, ha din theui man t'εdihε bi 'dajü Oja 'bu ga juthu ra renta a ra ts'ut'abi Roma, uague hin'na, bi 'yεn'a.

23 Pe nu'a ra Jesús mi pañi i ts'ämhyä thoho. 24 Ne bi 'yεmp'u:

—Hanja gní 'yängui, xi ni mbeti gní juthu ra renta ra ts'ut'abi, gan nugä, bi 'yεna.

Ne bi un buya.

—To'o rá pøte ne rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ne nu'u bi 'yεn'a:

—Rá pøte ne rá thuhu ra ts'ut'abi Roma i cuat na.

25 Bi dang ra Jesús buya ne bi 'yεmp'u:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Oja, gui un'na Oja a, bi 'yεmp'u.

26 Janangue nu yuñ 'yohu him bi zä xtá hyät'a ra Jesús, pe bi hyonya thoho u 'be'a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni 'bu da ndants'u xun du

27 Ne nu'u 'da yu saduceo, bi zøm bu 'buh ra Jesús, gue'u hingui ec'yeyi da ndants'u xøn du. Nu'u bi 'yεmp'a ra Jesús:

28 —Nu'a ra Moisés bi 'dajü n'da man t'εdihε ne bi 'yεna: “Nu'bu bi du n'da ran 'yohu ngue mi 'buh rá xisu ne njo'o yá t'uhni, nu'a rán 'yohu da zinba a rá xisu. Ne nu'a rá mbudi t'uhni dim 'bui, da thuspa rá thuhu a ran 'yohu bi du ne da'yεmbi rá ta a,” bi man ra Moisés.

29 Pe gue'a ga än'nahe. Bim 'bu'i yoto yuñ 'yohu din 'yohu zehε. Nu'a ra mbudi n'yohu bi zin'a n'da ra xisu, ne m'bejua buya bi du a ran 'yohu ne him bim 'buh rá t'uhni. 30 Ne nu'bu mi du ran 'yohu buya, ná yoho rán 'yohu bi zin'a ra xisu mahön'a, ne xø bi du a. 31 Ne xø bi zin'a man'da rán 'yohu buya, 'da'ingu bi 'yøt'u gätho yoto yuñ 'yohu, gätho bi du ne xinga n'da bim 'buh yá t'uhni.

32 Mbejua buya, bi duse ra xisu, bi 'yεn'u. 33 Nuya, dami xije 'be'a din ja a ra pa da ndants'u xun du. To'o da 'yεmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'buhmbu ra xisu ua ja ra häi, bi 'yεn'u yu saduceo.

34 Ne nu'a ra Jesús bi ðati:

—Hont'ua ja ra häi din that'u yu jä'i. 35 Ne gätho to'o yuñ sähu da mba bu mahεts'i 'bu bi ndants'u xun du, ne him man ja ran thati bu. 36 Nguetho da gohi tengu tho yám 'beñni Oja u, ne him man da du bu. Ne ma'da'yo da gohi 'bu bi xoxa Oja u ngue yá t'uhniε Oja u.

³⁷ Pɛ nɛ'a ra Moisés bi ma da ndants'ɛ xɛn du 'bɛ mi 'yo't'i 'bɛ'a bin ja, nu'bɛ mi nu mí zø ra za 'bɛ maya'bɛ. Nɛ i mam bɛ ngue nu Ojɔ rá Ojɔ ra Abraham nɛ ra Isaac nɛ ra Jacob, nɛ nu'ɛ, ná ya'a thoho xí du ɛ 'bɛ mi 'yɛmp'a Ojɔ ra Moisés. ³⁸ Ngubɛ bi ma nguetho guexta'a i 'bɛh yá mbɛi. Nubɛ na nu Ojɔ 'da'ingutho 'bɛ i 'bɛ'a n'da ogue xɛn du n'da. Guexta'a i jatho yá te ɛ xɛn du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ xánbate nijɔ, bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—ɛmmɛ xɛn ho a gá ma, bi 'yɛn'ɛ.

⁴⁰ Nɛ nu'ɛ yɛ saduceo ya him mi sá da 'yán mi'da yɛn t'änni.

To'o rám bom'beto a ra Cristo

⁴¹ Nɛ nubɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Hague nán zá guí ɛmfɛ ra Cristo rám bom'beto ra David a. ⁴² Nguetho bi mansɛ ra David bɛ ja ra sɔcuɔ bi 'yo't'a:

Nu'a Ojɔ bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Hyucua ga conhui ma ts'ɛdi,

⁴³ gue'bɛ go dá tɔpá gátho ɛ nin sɛihɛ,” i ɛn Ojɔ, bi 'yɛn'a ra David 'bɛ mi ma nangue ra Cristo.

⁴⁴ Hanja i ɛmbi rá Hmu, nɛ rám bom'beto a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hinga gue'a bɛ nán xánbate ɛ yɛ xánbate nijɔ

⁴⁵ Nu'a ra Jesús bɛya, ní jat'a nyáɛh yá xádi, gátho mi 'báɔ mi øde 'bɛ'a bi man ra Jesús. Bi 'yɛmp' ɛ bɛya:

⁴⁶ —O guí ɛɔpɛh masu 'bɛ'a da man'ɛ yɛ xánbate nijɔ, nguetho i he yá mbapahni xɛn hmadi ngue da t'ɛspi, nɛ ɛmmɛ di ho da mba ma zɛngua ngue da 'yɛspa yɛ jɔ'i. Nɛ ɛmmɛ i honi da hyurɛ ja yɛn thuts'i xɛn ho bɛ ja yɛ nijɔ, nɛɔ ja yɛn sihme. ⁴⁷ Nɛ i siyabi 'bɛ'a i pɛ'ts' yɛ xisu xɛn du yán ndø, nɛ i tunba yá ngu, nɛ ní jat'i nya'a thoho i yáɛh Ojɔ bɛ ja yɛ nijɔ. Pɛ nu'ɛ, man'da xɛn utho ran ɛnbi da nu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

21

Nu'a ran t'unni man'da di muui

¹ Nu'a ra Jesús mi 'báɔ ja ra ɔɔnijɔ nɛ bi nu yɛ mɛmbeti i cät yá mbeti bɛ ja ra huada, ngue rán t'unni Ojɔ. ² Nɛ bi nu n'da zɛ hyoya xisu bi gáɔpɛ yoho yɛ t'ɛ'axt'i. ³ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ mi 'báɔ bɛya:

—Majuɔni dí xi aɛh, nuna ra hyoya xisu man'da di muui bi uni xinda gue'ɛ gátho mi'da. ⁴ Nguetho gátho yɛ mɛmbeti 'bɛ ya bi gät'a n'da ra mbeti ja ra huada, pɛ ya mbongui thoho yá mbeti, pɛ nu'a zɛ hyoya xisu, bi uni gátho mi ja, xíngui ts'ɛ bi bongui 'bɛ'a da hyonse, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bɛ'a din ja ra ɔɔnijɔ

⁵ Nu'a ra Jesús mi ø'a man yɛ jɔ'i: “Mahotho ra ɔɔnijɔ, nɛ mahotho yɛn t'unni i zɔɔɔ.” Pɛ ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

⁶ —Nuna gátho guín nuɛh ya, da zøɔn ra pa hin te din ja ua, xíngui ts'ɛ da bonga n'da zɛ xɛqui ngue hin da yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran ɛnbi din ja ua ja ra hái

⁷ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ jɔ'i mi ø'a bi man ra Jesús, nɛ bi 'yänni:

—Gra xánbate i, nda'a ní pa din ja a guím ma, 'bɛ'a ní hmɛpya din ja sá ga pɔhmbɛ.

⁸ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami jamansu 'be'a guí ɛc'yɛihɯ. Nguetho da zɔn ra pa ba ɛh yɯ hyäte da hyä ahɯ: “Nugä drá Cristogä,” da 'yɛn'ahɯ. Ne da 'yɛn'ɯ: “Ya bi zɔn ra pa ran zɛgui,” da 'yɛn'ɯ. Pe o guí ɛc'yɛihɯ 'be'a da man'ɯ. ⁹ Ga xi ahɯ 'be'a gätho din ja ua ja ra häi gue'bu go ba ɛcä mahɔn'a. O guí suhɯ 'be'a guí 'yɔhmbɯ, nguetho din ja yɯ dɔsɯi, ne yɯ ja' i hinga 'da'angu da bɛni. Pe hinga gue'bu ran zɛgui din ja ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Ne xɔ bi 'yɛna:

—Ne 'da'a n'danni yɯ häi din ja yɯ sɯi. Ne din sɯsɛ n'da ngu n'da yɯ ts'ɛt'abi.

¹¹ Ne din ja yɯ 'yámhäi nts'utho, ne din ja ra dɔthu, ne ra dɔgɛhe, ne din ja yɯ hmɛpya nts'utho bu mahɛts'i.

¹² Pe hin nín ja a dím mangä 'bu bim fɛnt'ahɯ ne da mba ma ɯn'ni ahɯ. Ne da ts'ix ahɯ bu ja yɯ nija, di ɯn'nahɯ bu. Ne da mba ma dä ahɯ bu 'buh yɯ ts'ɛt'abi neɓɯ 'bu'ɯ ja yú ts'edi. Gätho ngubɯ da t'ɔt'ahɯ ngue guí tengahɯ. ¹³ Pe nu'bu da ts'ix ahɯ bu, da zä gui mamhbɯ bu ran ho ma'da'yo. ¹⁴ Ne 'yo gadín 'yomfɛnihɯ 'be'a gui mamhbɯ 'bu bi mba ma juɔn'ni ahɯ.

¹⁵ Nguetho nugä, ga bɛn'nahɯ 'be'a da zä gui mamhbɯ ra ora gam 'bähmbɯ bu. Ne nu'a ga bɛn'nahɯ, xínga n'da nin sɯihɯ da zä da dɔti 'be'a gui mamhbɯ bu. ¹⁶ Ne madague'bu, ni tahɯ ogue ni mbehɯ, ogue ni cuhɯ, ogue ni menihɯ, ogue ni amigohɯ, pe guemhɯma di dä ahɯ bu 'buh yɯ ts'ɛt'abi. Ne 'da'ahɯ da tho ahɯ ngue guí ɛc'yɛigahɯ. ¹⁷ Ne gätho da ts'an ahɯ nanguécä. ¹⁸ Pe o guín suhɯ nguetho xínga n'da ni xtɔhɯ dim 'bɛɓɯ ja ni yɔhɯ. ¹⁹ Pe nu'bu gui hyäthɯ yɔn ɯnbi, Ojɔ di 'da ahɯ ra te mazai, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja ra dɔhniini Jerusalén

²⁰ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'bu guin nuhɯ xí mbät ra hnini Jerusalén yɯ dofai, gui pɔhmbɯ mi ts'utho da guah ra hnini. ²¹ Ne nu'bu bin ja bu Njerusalén, gätho ɯ 'buɓɯ ja ra xɛqui Judea xɔn ho 'bu da 'dagui da mba bu dɔpo bu ja yɯ nyuni. Ne'ɯ i 'buɓɯ ja ra hnini, xɔn ho 'bu da bɔni, ne gätho i 'buɓɯ dɔpo hin da 'yɛna da mba bu ja ra hnini. ²² Nguetho gue'a ra pa di un rán ɯnbi Ojɔ ɯ, ne gätho din ja tengu tho i mam bu ja rá hman Ojɔ din ja. ²³ Ne nu'bu bin ja a, huɛcate ɯ in hɔt'ahni, ne'ɯ gätho ɯ 'buh yú 'uere. Nguetho ndumbɔitho rán ts'embi Ojɔ din ja ua ja ra häi ne xɔn ngu yɔn ɯnbi da nu yɯ ja'i. ²⁴ Ne nu'ɯ 'da'ɯ di mba ntho ra juai, ne nu'ɯ mi'da da ts'ixɯ n'danni yɯ häi ne da gohi tengu'bu i ofädi. Gue'ɯ hing yɯ judío di ts'on na ra dɔhniini ne di manda ua, gue'bu go da zɔn ra pa da hyɔnba yú ts'edi Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

'Bu bi zɔn ra pa ba ɛh ra Cristo

²⁵ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu Ojɔ da 'yɔt' yɯ hmɛpya bu ja ra hyadi, neɓɯ ja ra zɔna neɓɯ ja yɯ sɔ. Ne yɯ ja' i 'bucua ja ra häi ɛmmɛ din su'ɯ bu da 'yɔde nts'edi da 'yɛn ran dɔhi yɯ dejɔ. ²⁶ Ne ɛmmɛ da güent yú mbɯi nanguɛ ra mbidi din ja. 'Ne da zu 'bu da bɛni 'be'a din ja gätho ua ja ra ximhäi. Ne gätho 'be'a bí ja bu mahɛts'i di 'yɔni. ²⁷ Ne nu'bu bin ja a di xi ahɯ, 'bex gua ɛcä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ba ɛcä bu ja yɯ güi, ban 'yo'be ma ts'edi xɔn ngu ngue dán nuixtegä. ²⁸ Ne nu'bu gán nuhɯ da mbɔdi din ja, dami hyuthɯ nzɔmbɯi ne gui ndɔs'hu mahɛts'i, nguetho ba ɛh ni pɔrɔpatehɯ da yɔn ahɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Ne man'da bi man ra Jesús ngue bi man'a n'da ran t'uti, bi 'yɛna:

—Gan 'yomfɛnihɛ ts'ɛ 'bɛ'a di ja ra za ra higo nɛ'ɛ mi'da yɛ za. ³⁰ Nu'bu guín nuhɛ i pɔx yá paxi yɛ za, guí pɔhmbɛ 'bɛx ba ɛh yɛ pa xɛm pa. ³¹ Ngutho 'bɛ bi mbɛ'a dí xi ahɛ, guí pɔhmbɛ mi ts'ɛtho di manda rá ts'ɛdi Ojɔ ua bɛya.

³² Majuɔni dí xi ahɛ, nu yɛ jɔ'i 'bɛcua ya, hinga gátho xti du 'bɛ bi mbɛdi din ja a dí xi ahɛ. ³³ Nu bu mahɛts'i nɛ ra ximhái da guadi, pɛ nu'a mam hmangá hin da gua'a, bi 'yɛna.

³⁴ Janangue dami jamansu 'bɛ'a guí ɔthɛ, o guín nde guí 'yɔthɛ ni páhá zɛhɛhɛ, nɛ hinga hɔnt'a guim bɛmhɛ ni sihmɛhɛ. Dami jamansu a guí 'yɔthɛ, hin ga tɛn'nahɛ ngue gdí ɔthɛ a 'bɛ bá pengá. ³⁵ Nguetho njon da bɔ'a ra ora ba ɛcá, pɛ gátho yɛ jɔ'i 'bɛcua ja ra ximhái da nu. ³⁶ Dami tɔm thohohɛ nɛ thocua thoho gan yáhɛ Ojɔ, n'dahma din ja ni ts'ɛdihɛ guí hyáthɛ yɛn ɛnbi din ja. Nu'bu ngubɛ guí 'yɔthɛ, hin guí pes' ni sáhɛ 'bɛ gá 'báhmɛ bu ja ma hmigá, nugá ngue dán ja'igá ua ja ra ximhái, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi xih yá xádi 'bɛ'a gátho din ja.

³⁷ Nɛ nu'a ra Jesús 'bɛ mi 'bɛpɛ Jerusalén, gátho yɛ pa mi xánba ɛ yɛ jɔ'i bu ja ra ɔnija. Pɛ nu'bu ra xui bɛya, mi pa bu ja ra nyuni Olivos. ³⁸ Nɛ gátho yɛ xudi mi pa bu yɛ jɔ'i bu ja ra ɔnija, da 'yɔ'a i man ra Jesús.

22

Bi hma da tho ra Jesús

¹ Nuya mi ts'ɛtho da zɔn ra pa da ts'i ra hmɛ hin'yɛ rá íxi. Gue'ɛ yɛ pa ra ɔmpɛti ran ɔɔbaxjua. ² Nu'ɛ yɛ ngɛrpa mbájɔ nɛ yɛ xánbate nija, mi honi 'bɛ'a dí hyo ra Jesús. Pɛ mi su'ɛ 'bɛ'a da 'yɔt' yɛ jɔ'i 'bɛ da hyo'a.

³ Nɛ nu'a ra zɛthu bi yɛt' ra mbɛi ra Judas Iscariote, gue'a n'da rá xádi ra Jesús. ⁴ Nu'a ra Judas bi mba, bin yáhɛ yɛ ngɛrpa mbájɔ nɛ yɛ hmu dofai, nɛ bi xifi 'bɛ'a da 'yɔt' 'bɛ di dá'a ra Jesús. ⁵ Nu'ɛ bi hyu yá mbɛi 'bɛ mi man'a ra Judas 'bɛ'a da 'yɔt'e. Nɛ bi xifi da gut rán zábi ra Judas. ⁶ Nɛ nu ra Judas bɛya, bi ɔ'ma ra ora 'bɛ njongui 'bɛpɛ yɛ jɔ'i ngue di dá'a ra Jesús.

Rán sihmɛ ra Hmu

⁷ Nɛ mi sɔn ra pa bin ja ra ɔnts'ihmɛ i ts'i ra hmɛ hin'yɛ rá íxi, nɛ i ho ra t'ɛde'yo. ⁸ Nɛ nu'a ra Jesús bi mbɛn'na ra Pedro nɛ ra Xuua nɛ bi xifi di hoc ran sihmɛ ran ɔɔbaxjua, da zi 'bɛ bin de. ⁹ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɛya:

—Harɛ guín nde ga hoc'be, ɛn'ɛ.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'bu gán 'youi bu ja ra ndenhnini nɛ guí nuui n'da ran 'yohɛ i tu n'da ra xaro ra dehe, dami tɛndui a ran 'yohɛ, nɛ guí cɛt'ui bu ja ra ngu da yɛt'a. ¹¹ Nɛ guí xihmi a ra mɛngu bɛ: “Nu'a ra xánbate bá pɛnga'be ngue guí xic'be harɛ i ja ra cuarto ngue ga ságáhe ra ɔnsihmɛ,” guí 'yɛnui. ¹² Nɛ nu'a ran 'yohɛ da zix aui bu magats'i harɛ i ja ra cuarto xɛn ndoho. Guepɛ guí hocui rán sihmɛ ran ɔɔbaxjua, bi 'yɛmp'ɛ yá xádi.

¹³ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɛya bi mba bi ɔni tengutho bi man'a ra Jesús. Nɛ bi hocpɛ ran sihmɛ bɛya.

¹⁴ Nu'bu mi zɔn ra ora bɛya, nu'a ra Jesús nɛ mi'da yá xádi bi zɔm bu nɛ bin sihmɛhɛ. ¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ yá xádi:

—ɛmmɛ dán ndegá ga sihmɛ na ran sihmɛ ran ɔɔbaxjua 'bɛ di 'bɛdi ga tugá.

¹⁶ Nɛ dí xi ahɛ, him man'dandɔ ga sigá na ran sihmɛ jague'bu bi zɔn ra pa ngue gán yáhmɛ xɛn ho 'bɛ gám 'bɛhmɛ bu di manda rá ts'ɛdi Ojɔ.

17 Nu ra Jesús b̄uya bi deca n'da baso ra vino ne bi un ra jamadi Ojã, ne bi 'yẽmp'ũ yú xãdi b̄uya:

—Dami comhb̄u na po na ra baso, gui sih̄u. 18 Nguetho dí xi ah̄u, hin ga sigã mahõn'a asta gue'b̄u go da zõn ra pa di manda ua rá ts'edi Ojã x̄n ho.

19 Ne nub̄uya, bi hyaç ra hm̄e ne nu'b̄u mi gua'a bi un ra jamadi Ojã b̄uya, bi x̄eni ne bi darpa u yú xãdi, bi 'yẽna:

—Nuna ra hm̄e na, ma ngõc'yẽigã na, ga ungã nanguie ah̄u. Ne n'dandj̄ ngu n'dandj̄ 'b̄u gui sih̄u, guim b̄enj̄u, bi 'yẽn'a ra Jesús.

20 Ne nu'b̄u mi guadi bin sihm̄e u, nu ra Jesús bi d̄ec'a ra baso ra vino ne bi un'du yú xãdi ne bi 'yẽmp'ũ:

—Nuna, ran hoquĩ ma'da'yo, guehna nam bõni ma jigã ngue bi hoc'a ra 'da'yo'yu bi 'yõt'ah̄u Ojã na, bi 'yẽna.

21 P̄e dí huhmb̄u ua n'da di dägã. 22 Ne nugã, ngue dán ja'igã ua ja ra ximhãi, da thogã, ngue gue'a bi zãnd Ojã, p̄e í huẽhi maha a di dägã, bi 'yẽn'a ra Jesús.

23 Nu yú xãdi, 'bex bin 'yãnzeh̄e to'o di dã'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o dim 'bet'o

24 Ne man'da ran junt'i bi 'yõt'ũ yú xãdi ngue to'o dim 'bet'o nanguese u. 25 P̄e nu ra Jesús bi 'yẽmp'ũ:

—Nuua ja ra hãi, nu ȳn ts'ut'abi ne'ũ i ja yú ts'edi, x̄n h̄ej i õrpa ȳn ja'ĩ 'b̄u di manda u, i õt'e yú 'yẽhe u, ne i t'ẽmbi x̄n ho a i õt'e. 26 P̄e nu ah̄u, hin gan jah̄u b̄u. Nu'a to'o dim 'bet'o, da 'yõt'e dim 'bejua thoho. Ne nu'a to'o din ngurpi, da 'yõt'e din 'yẽhe thoho a. 27 Nu ȳn hmu 'b̄ucua ja ra hãi, hin dim p̄e'ũ, p̄e gue i tõ'mi da mb̄ep'ũ yú 'yẽhe, p̄e nugã madague díim hmugã, p̄e dí õt'ã ngue ni 'yẽh̄egah̄u, bi 'yẽn'a ra Jesús.

28 Ne man'da bi xifi, bi 'yẽna:

—P̄e nu'ah̄u, dán hȳmh̄b̄u 'b̄u má nugã ȳn unbi ua ja ra ximhãi.

29 Janangue ga 'da'a nin t'ẽdih̄u, tengutho bi 'dacã ma Ta. 30 Ne nu'b̄u bi zõn ra pa ga õt' ran ts'ut'abi, 'darpu dan johyah̄u, ne gui comhb̄u ma ts'edi gui juãnbah̄u ma mi'israelh̄u, dyú judiõh̄u, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Ra Jesús i pqdi 'be'a da 'yõt'a ra Pedro

31 Ne bi t'ẽmp'a ra Pedro:

—Ma z̄u Pedro, nu'a ra zĩthu bi 'yãh ran t'ẽdi ngue da zã'a ni mb̄uĩh̄u, in nde ah̄u gan 'uẽxth̄u tengu'b̄u i 'uẽxt ran d̄ahi yú hãi ra trigo. 32 P̄e nugã, ya dá äp ma Ta him má zã gui pumb̄eni ni t'ẽc'yẽih̄u. Ne nu'b̄u gán 'yomf̄eni ts'ũ, gui 'yẽc'yẽi x̄n ho mahõn'a, ne gui zerpa yú mb̄uĩ ni mi'yẽc'yẽih̄u, bi 'yẽmbi.

33 Ne nu'a ra Pedro bi d̄ah p̄uya:

—Nugã, ga t̄en'na i madague dan ofãdiui ogue ga tuui, bi 'yẽna.

34 Bi d̄a'a ra Jesús b̄uya:

—Gra Pedro, dí xi'ĩ, nu'b̄u hin ní mbah ra õni, ná hyundj̄ xquĩ cõngui, bi t'ẽmp'a ra Pedro.

Ra Jesús bi ma mi ts'ũtho da nu ran unbi

35 Xõ bi 'yẽmp'ũ yú xãdi b̄uya:

—Nu'b̄u ra mb̄udi dá p̄en'nah̄u b̄u gã mamhb̄u ran ho ma'da'yo, ne hin te gã hyãxh̄u. 'Be'a gã 'yõth̄u, ha bin ja 'be'a gãtho gã hyomhb̄u, uague hin'na.

Ne gãtho yú xãdi bi 'yẽna:

—Hin te dá 'behmbe.

36 P̄e nuya n'dan'yo gui 'yõth̄u, gui tux ni buxah̄u, ne gui hyãx ni mb̄etih̄u. Ne nu'b̄u hin'yũ ni espadah̄u, gui pã ni pahniũ gui tãmh̄b̄u n'da. 37 Nguetho

i jatho din jagä tengu i mam bu ja rá hman Oja, i em bu: “Yu ja'i da 'yembi ra ts'om'bäi a,” i em bu ja rá m hman Oja nanguécä, bi 'yén'a ra Jesús.

³⁸ Ne nu'u yá xädi bi 'yembi:

—Gra Hmu, i jaje yoho yu espada, bi 'yén'u.

—Dí gua'u, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra Jesús in yqui Oja bu ja ra nyuni Olivos

³⁹ Nu'a ra Jesús buya, bi bøm bu ja ra cuarto mi sihme u, bi mba bu ra nyuni Olivos, bi mbähä yá xädi. ⁴⁰ Ne nu'bu mi zøm bu, nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Dami 'yáfu rá ts'edi Oja gue da zä gui hyäthü yán ts'äte ra zithu, bi 'yembi.

⁴¹ Ne nu'a ra Jesús bi 'ue'i ts'u bu mí 'bäh yá xädi, ne bin danyahmu, bin yqui Oja. ⁴² Ne bi 'yena:

—Ma Ta'i, nu'bu ni pähä, dami japi ngue hin ga sigä a ra mbohi gá sänni ga sigä, pe hin dín nde ma pähäzche pe go ni pähä dín nde ga øt'ä, bi 'yén'a ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi nequi bu n'da rá m 'behni Oja mahçts'i ngue bá hanba a í zerpa rá mbüi. ⁴⁴ Pe nu'a ra Jesús emme bi du rá mbüi, ne man'da nts'edi bin yqui Oja. Xøgue ra ji a rá xänthe mí täpu häi.

⁴⁵ Ne bi ndants'a ra Jesús buya, bi mba bu 'buh yá xädi. Pe nu'u, gätho min äha nguetho bi güent yá ja'i u nangue ra dumbüi mim bëni. ⁴⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Hanja gnán ahmbu. Dami nuhmbu, gan yähu Oja janangue'a da zä gui tähmbu rán ts'äte ra zithu, bi 'yembi.

Bi fent'a ra Jesús

⁴⁷ Ne nu'bu min yähu yá xädi, 'bex bá epu n'da nets'i yu ja'i, ne bá 'bet'o ra Judas, gue'a n'da rá xädi ra Jesús. Ne nu'a bi zøm bu 'buh ra Jesús ne bi zaspa rá 'yogu 'bu mi zengua. ⁴⁸ Pe nu'a ra Jesús bi 'yembi:

—Grá Judas, ha ran ts'u'ts'i guí dägüi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yén'a ra Jesús.

⁴⁹ Ne nu'u mi'da yá xädi 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha ga japähe ma espadahe, én'u.

⁵⁰ Pe him bi dø'mi 'be'a da si'a n'da u, 'bex bi zecua rán 'yeizagu rá 'yche ra ngurpa mbäjä. ⁵¹ Pe nu'a ra Jesús 'bex bi hecua yá xädi:

—O guí øthu a, bi 'yembi.

Ne 'bex bi hocua mahøn'a a rá zagu a ran 'yohu. ⁵² Ne nu'a ra Jesús 'bex bin yähu yu ja'i ngue bá che da zits'i. Min 'yohu yu ngurpa mbäjä ne yu ngurpa mbädi bu ja ra dänija, ne mi'da yá ngurpi yu judío. Ne bi 'yembi:

—Ha drä bëgä ngue guá hähu ni espadahu ne ni zahu ngue gui sixcahu, bi 'yena. ⁵³ Hanja hin gá bentcahu bu ja ra dänija, ne zant'a min xänbategä bu. Pe nuya bi zøn ra ora dín ja a bi zänd Oja ne n'da ora thoho gui tähu, ne'a ra damants'o n'da ora thoho da dæqui, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

⁵⁴ 'Bex bi fent'a ra Jesús ne bi ts'ixpu ja rá ngu ra hmumbäjä. Ne nu'a ra Pedro bi denni a na 'bejua thoho. ⁵⁵ Ne mi zø bu n'da ra sibi bu mbo rá mbä't'i rá ngu ra hmumbäjä. Ne nu ra Pedro madin täspihü bu yu ja'i. ⁵⁶ Ne mi 'bäpu n'da ra hmute ngue ra 'yche bu. Ne nu'bu mi nu'a ra Pedro, bi 'yena:

—Nuna ran 'yohu hucua, min 'yohu ra Jesús.

⁵⁷ Pe nu'a ra Pedro bin cøni, ne bi 'yena:

—Nu'i grá xisu, xøgue hin dí pãcã to'o a guí ma, bi 'yëna.

⁵⁸ Nu'bu mi tho n'da za t'u ora, n'da ran 'yohu bi nu'a ra Pedro ne bi 'yëmbi mahøn'a:

—Nu'i grán 'yohu, gue'e gmin 'yohu ra Jesús.

Pë nu'a ra Pedro bin çoni:

—Hinga guecã, bi 'yëna.

⁵⁹ Ne nu'bu mi thoh man'da ora, xø man'da ran 'yohu bi 'yëmbi:

—Nugã, dí pãcã na ran 'yohu. Guehna n'da rá xãdi ra Jesús. Nehna ra mangu Galilea na, bi 'yëna.

⁶⁰ Pë nu'a ra Pedro bi ðati:

—Nu'i grán 'yohu, hin dí pãcã 'be'a guím ma, bi 'yëna.

Ne 'bex bi mbah ra øni baya. ⁶¹ Nu'a ra Jesús 'bex bin yëgui ne bi hyant'a ra Pedro. 'Bex bi bën'a ra Pedro xí xi'a rá Hmu, ngue bi 'yëmbi: “Dí pãcã nu'bu hin ná mbah ra øni, hyundj xquí cøngui,” ngue xí 'yëmbi. ⁶² Ne nu'a ra Pedro buya, bi mba bu thi ne bin zoni, bi bënman'u 'be'a bi 'yøt'e.

Ra Jesús bi t'uspi

⁶³ Ne nu'u yan 'yohu mi fã'a ra Jesús, bin uspate tho'u. ⁶⁴ Ne bi gorpa rá dá ra Jesús, ne bi mbemp' puya, ne bi 'yëmp'a ra Jesús:

—Grá pøngahya, xije to'o bi mbep'a'i, bi 'yëmbi.

⁶⁵ Ne emme xan ngu ran ts'o bi xi'a ra Jesús.

Ra Jesús bi juq̄nba yá ngurpi yu judío

⁶⁶ Ne nu'bu mi hyax puya, bim peti bu yu ðac'yei, ne yu ngurpa mbäjä, ne yu xänbate nijä. Ne nu'u bi zixra madim peti gätho yá ngurpi yu judío, ngue di juq̄nba ra Jesús. Ne bi 'yëmp'a:

⁶⁷ —Dami xije ya, ha majuq̄ni gue'e grá Cristo, rá Thahni i Ojä.

Ne nu'a ra Jesús bi ðati:

—Madague'a ga xi ahü, hin gui 'yëc'yëigahü. ⁶⁸ Ne ngutho'bu ga än'nahü n'da ran t'änni, hin gui thq̄hmbü, bi 'yë'n'a ra Jesús. ⁶⁹ Pë nuya, bi zøn ra ora ga com'be rá ts'edi Ojä nuixte thofo, nugã ngue dán ja'igã ua ja ra ximhäi, bi 'yë'n'a ra Jesús.

⁷⁰ Ne nu'u mi hupu bi 'yänni:

—Ha gue'e rá Ts'ant'u e Ojä 'bu.

Ne nu'a ra Jesús bi ðati:

—Gue'a guí mamhbü, bi 'yëna.

⁷¹ Pë nu'u baya, 'bex bi 'yë'n'a:

—Hingui jatho ga homhbü mi'da yu testigo, nguetho ya bin juq̄nzehe, ne dá øhmbü a bi ma, bi 'yë'n'a.

23

Ra Pilato bi juq̄nba ra Jesús

¹ Janangue'a bi ndants'u, bi zix'a ra Jesús bu 'buh ra ts'ut'abi Pilato. ² Ne gätho u bi yap'a ra Jesús. Ne bi 'yëmp'a ra Pilato:

—Nuna ran 'yohu i 'bäcua, emme i hät yu ja'i, ne bi xih yu ja'i ngue hin din jut yu renta in man ra ts'ut'abi Roma, ne bi manse ngue guesë ra Cristo, ra hmuts'ut'abi na, bi 'yë'n'a madí yap'a ra Jesús.

³ Ne nu'a ra Pilato baya, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha majuq̄ni gue'e rá hmuts'ut'abi yu judío.

Ra Jesús bi ðati:

—Gue'a gá ma, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Pilato baya bi 'yɛmb yu ngurpa mbäjä ne yu jä'i mi 'bäpɛ:

—Xínga n'da ra ts'oqui dá tɛnbä na ran 'yohu, bi 'yɛna.

⁵ Pɛ ɛmmɛ man'da nts'edi bi man'u yu yäpate:

—Nuna ran 'yohu bi dɛ'ma n'da ran heque nanguɛ 'bɛ'a bi xänba yu jä'i. Gue'a bi 'yörpɛ ja ra häi Galilea, nɛpɛ ra xɛqui Judea, ne nuya bi zocua ja ra hnini Jerusalén, ngue da 'yøt'ua, bi 'yɛn'u.

Ra Herodes bi juqɛnba ra Jesús

⁶ Nu'bɛ mi 'yøde 'bɛ'a bi man yu jä'i, nu ra Pilato bi 'yänni:

—Ha ra mɛngu bɛ Galilea na ran 'yohu 'bɛ.

⁷ Ne nu'bɛ mi baɗi gue ra mɛngu bɛ Galilea a ra Jesús, bi manda da ts'ixpɛ 'bɛh ra Herodes. Nguetho ra Herodes ra ts'ut'abi bɛ ja ra häi Galilea, ne gue'a ra pa i 'bɛpɛ ja ra dahnini Jerusalén a. ⁸ Ne nu'a ra Herodes, 'bɛ mi nu'a ra Jesús, bin johya, nguetho mi øde 'bɛ'a gätho mi øt' ra Jesús, ne in nde da nu n'da ran t'øt'e nuixte. ⁹ Ne nu'a ra Herodes, xən ngu bi 'yän yän t'änni, pɛ nu'a ra Jesús him bi 'yörpatho ra güenda, xíngui ts'u bi dadi. ¹⁰ Ne hinga yatho mi 'bäh yu ngurpa mbäjä, ne yu xänbate nija, ne ɛmmɛ ts'edi bi mbafi, di yäp'a ra Jesús. ¹¹ Pɛ nu'a ra Herodes ne yú dofai, ɛmmɛ bi dentho a ra Jesús, ne xíngui ts'u bi numansu'a. Ne nu'u yu dofai bi het'a ra pahni tengu yú pahni yu hmuts'ut'abi, ne bi mbenh mahøn'a bɛ 'bɛh ra Pilato. ¹² Ne madín sɛhmi a ra Herodes a ra Pilato, pɛ nu ra pa a, bin amigoui baya.

Nu ra Pilato bi manda dí ho ra Jesús

¹³ Ne nu'a ra Pilato bi zon'du yu ngurpa mbäjä ne'u mi'da yú ngurpi yu judío.

¹⁴ Ne bi 'yɛmbi:

—Guá sihu na ran 'yohu 'bäcua, ne gá xijɛ ra hyäte na. Pɛ xən ngu yän t'änni xtá ändä ne xínga n'da ra ts'oqui dá tɛnbä na, bi 'yɛna. ¹⁵ Ne xínga gue'a ra Herodes bi ma xtán dɛnba n'da rá ts'oqui, ne bá pɛntho ua mahøn'a. Ne hin'yɛ 'bɛ'a bi 'yøt'na ran 'yohu gue dí nu ran däte. ¹⁶ Nuya, ga manda da 'bei ne nubuya ga thøtho, bi 'yɛna.

¹⁷ Nguetho nu ra Pilato nzai di thø'a n'da ra ofädi 'bɛ i ja ram peti ran dabaxjua. ¹⁸ Pɛ nu yu jä'i ɛmmɛ bi mbafi ne n'dat'a bi man u:

—Dami hyo na ran 'yohu, ne go gui thø'a ra Barrabás, bi 'yɛn'u.

¹⁹ Ne nu'a ra Barrabás, ra hyodu a, ne mi ofädi nguetho bi parpa yu jä'i din sɛhmbɛ ra ts'ut'abi. ²⁰ Pɛ nu'a ra Pilato, ɛmmɛ min nde di thø'a ra Jesús, ne bi zäpi din yähu yu jä'i mahøn'a. ²¹ Pɛ nu'u yu jä'i ɛmmɛ i mbafi. Ne bi 'yɛn'u:

—Cuarpɛ ja ra pont'i, bi 'yɛn'u.

²² Ne ná hyundɛ baya, bi 'yän'na ra Pilato:

—'Bɛ'a ní ts'oqui bi 'yøt'na ra Jesús, xínga n'da ra ts'oqui xtá tɛnbä ngue dí nu ran däte, pɛ 'bɛ da gua'a m'bei ga xocä baya, bi 'yɛn'a.

²³ Pɛ man'da nts'edi bi mbah yu jä'i, ne n'dat'a bi ma ngue di cuarpɛ ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi dāha 'bɛ'a min nde baya. ²⁴ Nguetho nu'a ra Pilato bi manda da t'øt'a 'bɛ'a go i nde yu jä'i. ²⁵ Go bi thø'a ra Barrabás, ngue bi man yu jä'i, madague'a in ofädi a nam parpate ne ne'a in hodu. Pɛ nu'a ra Jesús, go bi dāp'u yu jä'i da 'yörpe tengu mim bɛni da 'yörpe.

Nu ra Jesús bin cuarpɛ ja ra pont'i

²⁶ Ne nubuya, bi ts'ixa ra Jesús bɛ ndehnini. Ne bin c'athu n'da ran 'yohu, í Simón, ra mɛngu bɛ ra hnini Cirene, ngue ní mba bɛ ja ra hnini Jerusalén. Ne bi fent'i ne bin japi da duspa rá pont'i ra Jesús. ²⁷ Ne n'dan nets'i yu jä'i bi

den'na ra Jesús. Ne nu' a da yu xisu zom bu ní mba, i tu yá mbai 'be'a da t'orpa ra Jesús. ²⁸Pe nu'a ra Jesús bi hyet'u ne bi 'yemp'u:

—Gyá zu xisuhá, ngue gyá menguhá Jerusalén, o guí zomhbá ngue ga tugá, pe man'da go guí zomhbá nangué 'be'a guí nusehá, gyá menguhá Jerusalén, ne ni t'uhnihá. ²⁹Nguetho da zón ra pa xán u tho ran unbi guin nuhá. Ne him man guí samhba u yu xisu him bi dín yá t'uhni, pegue guim bémhbá majari u, nguetho ya njo'o yá t'uhni da nu'a ran unbi xán u tho tengu da nu ni t'uhnihá.

³⁰Ne da 'yén'i 'da: “Man'da xán ho 'bu xtan yot' yu t'ohó ne yu nyuni xtan gogbahá, xinda gue'ba ga thoqui ga nuhá ran unbi xán u tho,” da 'yén i 'da.

³¹Ne guí pámhbá, nu'bu xán u tho ran unbi bi t'orpa n'da ngue hin'yá rá ts'oqui, man'da xán u tho da t'orpa u ja yá ts'oqui, bi 'yén'a ra Jesús 'bu mi xih yu xisu i zoni.

³²Ne'u yoho yan 'yohá bi ts'its'i ngue 'darpá da thohá a ra Jesús. Pe gátho u yoho mi ja yá ts'oqui u. ³³Ne gátho bi zóm bu ja n'da ra nyuni t'émbi ra yaxmu. Guerá bi mba ma cuati bu ra Jesús ne'u yoho yan 'yohá. N'da a n'da bi guará ja yu pont'i. ³⁴Ne nu'a ra Jesús bi 'yén'a:

—Ma Ta'i, dami punba a i órcá ya yu já'i, nguetho hingui pádi 'be'a i ót'e, bi 'yén'a ra Jesús.

Ne nu'u yu dofai bi 'yot'a n'da ran táha to'o da gáxa rá pahni ra Jesús. ³⁵Ne mi hand thoho yu já'i. Ne nu yá ngurpi, émmé bi den thoho ne bi 'yén'a:

—Nuná ran 'yohá bi pò'i 'da, i sá dim pòse ya gue'ba gue'a ra Cristo rá Thahni Ojá ná, bi 'yén'u.

³⁶Ne'u yu dofai émmé bi denthoho ne di sáti di un'na ra vino xán ju, émbi da zi a ra Jesús. ³⁷Ne bi 'yémbi:

—Nu'bu gue'e rá Hmuts'at'abi yu judío, damim pòse 'bu, bi 'yén'u yu dofai.

³⁸Ne mán t'ó't'i n'da ra xithe bu ja ra pont'i bu ja rá yá ra Jesús. Ne nt'ó't'i bu: “Nuna rá Hmuts'at'abi yu judío na.”

³⁹Ne nu'a n'da ran 'yohá mi cuat rá pont'i mi 'bäpá nán ja rá hyo ra Jesús, bin sante thoho. Ne bi 'yén'a:

—Nu'bu majuañi gue'e grá Cristo, hanja hin gám pòse, necá'be xquí póc'be, bi t'emp'a ra Jesús.

⁴⁰Pe nu'a man'da ran 'yohá mi cuarpá buya, bi hecpa a bin sante ne bi 'yémbi:

—Ha xíngui ts'u guí su Ojá, ne 'dat'a man unbihá, bi 'yén'a. ⁴¹Pe nugüi, ran dáte rán säui a dá ót'ui. Pe nuna ra Jesús, xíngui ts'u ran ts'o bi 'yot'na, bi 'yémbi.

⁴²Pe nubuya, bi 'yemp'a ra Jesús:

—Dami benc 'bu bin ja ni ts'edi ngue guí manda ua, bi 'yén'a.

⁴³Nu ra Jesús bi 'yémbi:

—Majuañi dí xi'a'i, ga sòmmi nám pa ya bu mahçts'i, bi 'yémbi.

Bi du ra Jesús

⁴⁴Pe nu'bu huxyadi, bim 'bexui gátho ra ximhäi, asta gue'bu hyunde. ⁴⁵Ne nu'bu mim 'bexui, bin xengui nde ra 'bò't'e i ndam bu mbo ra danijá. ⁴⁶Ne nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi, ne bi 'yén'a:

—Ma Ta i, dadí dá'a ma te ya, bi 'yén'a.

Ne 'bex bi du buya.

⁴⁷Ne nu ra hmudofai mi 'bäpá, 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yésa Ojá, ne bi 'yénse:

—Majuañi nuná ran 'yohá hin te mi ja ra ts'oqui, bi 'yén'a.

48 Ne gätho na ngu yu ja' i 'bäpü ngue yu nute, 'bu mi nu 'be'a bin ja, 'bex bi mba yu ngu, bi bændumbai ne bi hyonya thoho. 49 Pe nu'u yu amigo ra Jesús n'danni ts'u mi 'bäi. Ne'u 'da yu xisu mi ten'na ra Jesús 'bu mambá ne xpu ja ra häi Galilea, gätho bi nu 'be'a bi t'ørpa ra Jesús.

Bi t'ä'a ra Jesús

50-51 Ne mi 'bu'a n'da ran 'yohu, í José, ra mengu bu ra hnini Arimatea, n'da rá hnini yu judío bu ra xequi Judea. Nu'a, ra hoc'ja' i a, ne mi hnumansu. Ne mi tøm' ra pa di manda ua rá ts'edi Oja. N'da rá ngurpi yu judío a, pe hinga 'da'ingu bi bēmhbū bi juanba ra Jesús. 52 Ne nu'a ra José bi mba bu bi 'buh ra Pilato ne bi 'yāp rá ngøc'yēi ra Jesús ngue da 'yāgui. 53 Ne bi tong bu ja ra pont' i a ra Jesús. Ne bi mbantpa rá ja' i ra Jesús n'da ra hoc'bø't'e xun ho, ne bi gārpu ja n'da ra hyādo xinga n'dandī bi 'yo n'da ra du. 54 Ne nu'bu mi 'yāgui, gue'a ra pa din sä yu ja' i ngue da nu ra pa ran säya.

55 Ne nu'u yu xisu, mi ten'na ra Jesús 'bu xī ne xpu ja ra häi Galilea, bi den'na ra José ne bi nu haru bi jat'a ra Jesús, ne mi nu haru an ja rá ya. 56 Ne nu yu xisu bi mba buya, di hoc ra 'yēthi i yuman'u, ne ra acēite da gospa rá ja' i ra Jesús. Pe nu'bu mi mbu'a ra pa ran säya, bin säya tengu thoho bi mam bu ja yān t'ēdi.

24

Bi dāmbēni ra Jesús bu ja rán 'yāgui

1 Ne t'axuditho ra pa ndomingo, nu'u yu xisu bi dux ra 'yēthi bi hoqui, ne bi mba bu ja ran 'yāgui ngue ra hyādo gueru mi o ra Jesús. 2 Ne nu'bu mi zøm bu, bi nu, ya xī mba njūni a ra do mi juaxpu ja ra hyādo. 3 Ne 'bex bi yurpu mbo, pe him bi dīm bu rá ja' i ra Jesús. 4 Ne nu'bu mi 'bäpü ne din 'yomfēni 'be'a bin ja, 'bex bim 'bāhmbū yoho yām 'behni Oja, mi he yu pahni di fexni. 5 Ne nu'u yu xisu, emme bin su ne bi hyē't'u yun 'yohu. Ne bi 'yēmp'u:

—Hanja gnī hyomhbū ua n'da ran 'yohu i 'bui, guecua ja ran 'yāgui. 6 Nu'a guí homhbū, bi ndants'a, njo'o ua a. Nde'bu guim bēmhbū a bi xī ahu 'bu gām 'būhmbū bu ja ra häi Galilea. 7 Ngue bi ma jatho da nu ran unbi, ne da mba ma dá bu 'buh yu ts'om'bāi, ne da du bu ja ra pont' i, ne nu'bu ná hyu pa da dāmbēni, bi 'yēn'ahu, bi 'yēn'u yām 'behni Oja.

8 Ne nu'u yu xisu bi bēm buya 'be'a xī man'a ra Jesús. 9 Ne bi ne xpu ja ran 'yāgui, bi mba bu 'bu'u 'de'ma'da yu xādi ra Jesús ne'u gätho mi'da, ne bi xī'u 'be'a bin ja bu ja ran 'yāgui. 10 Ne nu'u yu xisu, ra María Magdalena a n'da, ne ra Juana a man'da, ne ra María rá mbe ra Jacobo a man'da, ne'u mi'da min 'yohu gue' u bi xī'u yu xādi a ra Jesús 'be'a bi nu bu ja ran 'yāgui. 11 Pe nu'u yu xādi, him bi 'yēc'yēi 'be'a bi man yu xisu, ne bi 'yēmbi bi bēnse 'be'a bi man'u.

12 Pe nu'a ra Pedro, bi mba n'dihi bu ja ran 'yāgui ne bi nu bu mbo. Ne bi nu mi 'bøntho bu ra 'bø't'e má mbant' i ra Jesús. Ne bi mbeng bu ja rá ngu buya, bi hyonya thoho 'be'a bin ja.

Ra Jesús bin 'yohu bu 'yu 'da yu 'yēc'yēi

13 Ne gue'a ra pa bi mba yoho yu 'yēc'yēi bu ja ra hnini Emaús ngue hinga yatho, hyu ora tho ná 'yo. 14 Ne i mam bu ní mba 'be'a bin ja bu Jerusalén. 15 Ne gätho ná ya'u, bi zpu 'yu a ra Jesús ne bin 'yohu. 16 Ne nu'u bi nu a, pe him bi bādi to'o a. 17 Ne nu'a ra Jesús bi 'yān'du:

—'Be'a guí mammi.

Ne nu'u yoho bim 'bäpü buya, ne emme tu yu mbai.

18 Nε nu'a n'da í Cleofas bi dąti, bi 'yεna:

—Masque hɔn'a zεhε hin guí pądi 'bε'a bin ja bɥ Jerusalén yɥ pa i ja bɥya, bi 'yεmbi.

19 Nu'a ra Jesús bi 'yǎnni:

—'Bε'a bin ja bɥ.

Nε bi xih pɥya 'bε'a bin ja, bi 'yεmbi:

—Nu ra Jesús, ra mεngu Nazaret, n'da rá pɔngahya Ojǎ εmmε mi ja rá ts'edi, bi 'yɔt' yǎn t'ɔt'e nuixte nε bi hoc yǎn zǎman'ɥ. Nε bi 'yɔt' ran ho bɥ na nu Ojǎ, nε nu yɥ ja'í bi numansu a. 20 Nε nu'ɥ yɥ ngɥrpa mbǎjǎ nε mi'da ma ngɥrpihɥ, bi dá'a ra Jesús bɥ 'bɥh ra ts'ut'abi ngue da tho. Nε bi mba ma cuati bɥ ja ra pont'í bɥya. 21 Nε nugǎhe, dá bεmhbe gue'a da yaŋjɥ dyǎ ja'í israelgǎhɥ, nε xtín jase ma ts'edi zεhεhɥ mahɔn'a. Pε ya ná hyu pa ya bi tho. 22-23 Pε nu'ɥ da yɥ xisu ma mi 'yεc'yεihe, mǎn t'ɥxuditho bi mba bɥ ja rán 'yǎgui, guepɥ bí o ra Jesús, pε him bi dǐm bɥ a, nε bá peng bɥ ja ra ngu bi xije 'bε'a bi nu, nε bi man'ɥ bi nu 'da yǎm 'bεhni Ojǎ mahεts'í, bi xifi i 'bɥ'a ra Jesús. Nε εmmε dadí hyonya thohe. 24 Pε nu'ɥ da man 'yohe, bi mba bɥ ja ran 'yǎgui nε ngutho bi man'ɥ ngue hin'yɥ bɥ rá ja'í, bi 'yεn'ɥ yɥ 'yεc'yεi.

25 Pε nubɥya, nu'a ra Jesús bi xi'ɥ min 'yohε:

—Nu'auí, guí 'yǎmbɥiui nε xíngui ts'ɥ guí εhya gui 'yεc'yεiui 'bε'a gǎtho bi man yǎ pɔngahya Ojǎ. 26 Nguetho gǎtho ɥ bi ma jatho da nu ran ɥnbi ra Cristo, gue'bɥ go bi gohni rá ts'edi Ojǎ, bi 'yεn'a ra Jesús.

27 Nε nubɥya, bi xi'ɥ 'bε'a gǎtho bi man yɥ pɔngahya ngue din ja, nε 'bε'a nam bɔn'a nt'ɔt'í bɥ. Bi dɥ'mi bɥ rá mbɥdi rá sɔcuǎ ra Moisés nε bi xifi gǎtho ɥ mi'da yǎ sɔcuǎ Ojǎ.

28 Nε nu'bɥ mi ts'atho da zɔm bɥ ní mba, nu ra Jesús bi 'yɔt'e tengu 'bɥ da thogui. 29 Pε nu'ɥ yoho min 'yohɥ bi zǎmmi din oxhɥ bɥ, nguetho bin de. Nε nu'a ra Jesús bɥya, bi gohmbɥ bɥ ɥ.

30 Nε nu'bɥ min sihmεhɥ, nu ra Jesús bi hyǎc ra hmε, nε bi un ra jamadi Ojǎ, bi xeni, bi un'dɥ mi 'bɥpɥ bɥya. 31 'Bεxgue 'dahmantho bi bǎdi to'o a ra Jesús tengu'bɥ ja bin zɔ yǎ dá. Pε nu'a ra Jesús 'bεxque bim 'bεtho bɥ, him bi nu harɥ í mba. 32 Nε nu'ɥ yoho bin yaεε ɥ, bi 'yεn'ɥ:

—Pε hanja hin dá pǎhmi 'bɥ mǎn c'athɥ bɥ ja ra 'yu. Ha him bin johya ma mbɥiui 'bɥ mí xicui 'bε'a nam bɔn'a rá m hma Ojǎ, bin 'yεmzεhε ɥ.

33 'Bεx bi ndants'í, bi mbeng bɥ Jerusalén, nε bi dǐm bɥ ɥ 'dε'ma'da ngue madím pethɥ mi'da yɥ ja'í. 34 Nε εmmε madí johya ɥ, nε i ma ngue bi ndants'í mahɔn'a ra Hmu nε bin yaui ra Pedro. 35 Pε nu'ɥ bi zɔhɔ ngue min 'yohɥ ra Jesús bɥ 'yu, bi xi'ɥ mi'da 'bε'a bi 'yɔrɥ 'yu. Nε bi xi'ɥ ngue gue'a í bǎ'a ngue bi xen ra hmε ra Jesús.

Ra Jesús bin 'yuse bɥ 'bɥh yǎ xǎdi

36 Nε nu'bɥ gǎtho na ya'ɥ yɥ xǎdi, ya xí 'bǎpɥ ra Jesús 'bɥ mi nu. Nε bi zεngua ɥ, bi 'yεmbi:

—Gan johyahɥ.

37 Nε εmmε bin su, bi bεni gue i nu n'da ran dǎhi, ngue him majuǎni. 38 Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Hanja ngue in jabɥ nin 'yomfεnihɥ, nε hingui sǎ gui 'yεc'yεigahɥ. 39 Dami hyεtcahɥ, nε guin nuhɥ ma 'yε nε ma gua, nε gui nuhɥ ngue gueczεhεgǎ. Dami thǎqui, janangue da zǎ gui pǎhmbɥ ngue i ja a ma ngɔc'yεi. Pε nu'a n'da ran dǎhi tengu guím bεmhɥ, hinguin 'youi rá ngɔc'yεi a, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nε nubaya, bi 'yut'u yá 'yε ne yá gua. ⁴¹ Pε guexta'a him 'bexque bi 'yεc'yεi nguetho bi hyonya thoho, nε xin di johya u. Nu ra Jesús baya, bi 'yápi 'bε'a da zi. ⁴² 'Bex bi un'na n'da xεqui ra huá. ⁴³ Bi hyam baya nε bí za, nε gátho yu já'i mí 'bapε bi nu. ⁴⁴ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Nuya bin ja 'bε'a gátho dá xi ahε 'bε mám 'bεhmbε. Ya dá xi ahε gue din ja a nt'o't'i bε ja yán t'εdi ra Moisés, nεpε ja yú sɔcuá yε pɔngahya, nε'a nt'o't'i bε ja yε thuhu, yε salmo, nε ya bin ja, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu ra Jesús baya, bi xocpa yán 'yomfεni ngue da zá da ba'u 'bε'a nam bɔn'a rám Hman Ojá. ⁴⁶ Nε bi 'yεmp'u:

—Nt'o't'i bε ja rám Hman Ojá gue da nu ran unbi ra Cristo, nε da tho, nε ná hyu pa da dambεni. ⁴⁷ Nε nt'o't'i bε ngue dí mbapε Jerusalén da hman ran ho ma'da'yo, nε gátho ná ngani ra ximhái, nε da sih yu já'i di päh yán 'yomfεni nε da mba ma punbi yú ts'oqui, ngue nanguε rá thuhu ra Cristo. ⁴⁸ Nu ahε, sá guim mamhbε majuani ran ho ma'da'yo, nguetho gá nuhε 'bε'a gátho bin ja. ⁴⁹ Nε gua pεn 'nahε rá Hogandahi Ojá bi mam ma Ta di 'da ahε. Pε jatho gui tɔmhbε ua Jerusalén, gue'bε go bá εh mahεts'i rá ts'edi gan 'yohε, bi 'yεn'a ra Jesús, bi 'yεm'bε min yáhε yú xádi.

Bi ndex mahεts'i ra Jesús

⁵⁰ Nu'bε mí gua'a bi man ra Jesús, bi zix u yú xádi bε ja ra 'yu ní mba bε Betania, nε guεpε bi 'ua'ts' yú 'yε nε bi jap'u baya. ⁵¹ Pε nubaya bi zopε u yú xádi nε bi ndex mahεts'i. ⁵² Nε gátho u mí 'bápε bi 'yεspi nε εmme bin johya yú mbái u. Nε bi mbeng bε Jerusalén baya. ⁵³ Nε gátho yu pa bin de bε ja ra danijá, mí numansu Ojá nε bi un ra jamadi Ojá bε. Nε hɔnt'a dí xí'a ya.

Xuuu Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuuu rá xädi ra Jesús, ne xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'ẽmbi ram Hma

¹ Nu'a ra Cristo tengu'bu ram hma nguetho di jajũ ga pãhmbũ Ojã a. Ne ya xmi'bu'bu hin te mí ja ra ximhäi, ne i'buhmi Ojã a, ne nu'a Ojã a. ² Ne gue'a mí'buhmi Ojã'bu rá mbüdi thoho. ³ Gätho bi 'yõt'e'be'a i ja. Nu'bu hin xtã 'yõt'a, hin te di ja'bu. ⁴ I jase rá te, ne gue'a ní ja yú te u yã jã'i, ngue di 'yomfẽnip yú mbui u. ⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nequi di yorpu ja ra 'bexui. Pe nu'a ra 'bexui hin da zã di huẽt'a ran nequi.

⁶ Nu Ojã bi huahna n'da ran 'yohũ gue'a ra Xuuu Nxixyã a. ⁷ Nu'a ra Xuuu Nxixyã bi thahni da ma nangue'a ran nequi majuãni, ndepe gãtho da 'yẽc'yẽi ran nequi yã jã'i, nangue'a bi man'a ra Xuuu. ⁸ Pe nu'a ra Xuuu Nxixyã hinga gue'a ran nequi a, pe bi ma nangue'a ran nequi. ⁹ Nu'a ran nequi majuãni, bá ẽcua ja ra ximhäi, ndepe gãtho din ja ran nequi yú mbui yã jã'i.

¹⁰ Nu'a ran nequi majuãni bi 'yõt' ra ximhäi, ne bim'buẽcua, pe nu yã jã'i ua ja ra ximhäi him bi bãdi gue gue'a. ¹¹ Í zõcua dí'buhmbẽ ngue ma mengugãhe a. Pe xũn ngu u him bi 'yõmanho a. ¹² Pe gãtho to'o bi zim bu mbo yú mbui a ra Cristo, ne bi 'yẽc'yẽi gue yú yãnte a, gue'a í zã bi xãnd mahõn'a Ojã u ngue bi 'yõt'e yú t'ũhni zẽhe u. ¹³ Pe nu'bu bi xãnd mahõn'a Ojã n'da, hinguin ja tengu'bu xũm'bu a n'da ra 'uere, ngue bi ndese yã jã'i ne nangue yú jã'i zẽhe, pe bim'buĩ mahõn'a nangue Ojã.

¹⁴ Ne nu'a tengu'bu ram hma bin jã'i a, ne mí'buhmbẽ a. Ne dá nuhe rá nuĩxte nguetho rá 'dats'ũnt'u Ojã a, hin hapu i se a rá mate, ne gãtho majuãni bi ma. ¹⁵ Nu'a ra Xuuu Nxixyã bim põngahyã nangue'a. Ne ts'edi bi ma bi 'yẽna:

—Nuna guehna dá mangã'bu má xi ahũ, m'bejua ba ẽhe, pe man'da nuĩxte xinda guecã, nguetho ya xmi'bu'bu rá mbüdi thoho, ne hin'na gã, mí ẽngã, bi 'yẽn'a ra Xuuu Nxixyã.

¹⁶ Ne gãtho gahũ dyũ 'yẽc'yẽihũ, dá hãmhbu rá mate xũn ndoho, ne thocua thoho di 'dajũ man'da rá mate. ¹⁷ Nu ra Moisés bi xãngahũ yãn t'ẽdi Ojã. Pe nu ra Jesucristo bi 'dajũ rá mate ngue majuãni dí zingdahũ Ojã a. ¹⁸ Njo'o n'da ra jã'i da zã da nu Ojã ngue xtãm bãse, hinda hõnt'a rá 'dats'ũnt'u dim pãseui a rá Ta, ne gue'a bi jajũ dá pãhmbũ a.

Ra Xuuu Nxixyã bi ma to'o a

¹⁹ Nu'u ma ngũrihe dyũ judiõhe dyũ israelhe ngue mí'buũ ja ra dãhnini Jerusalen, bi mba u 'da yũ mbãjã ne'u 'da yãm fãts'ihũ, bi zõm bu'buũ ra Xuuu Nxixyã da 'yãnni to'o a. ²⁰ Ne nu'a bin juãnni, him bin cõni, ne bi 'yẽna:

—Hinga guecã dra Cristo gue xũ huand Ojã, bi 'yẽn'a.

²¹ Ne bi t'ãnni mahõn'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecã, bi 'yẽn'a.

—Ha gue'e gra põngahyã bi man ra Moisés gue ba ẽhe.

Ne bi dãti:

—Hin'na, bi 'yẽntho.

²² Ne bi t'ãnni mahõn'a:

—To'o e. Xije. Nu'bu gui xije ne da zä ga xihmbe u bá pengähe büya.

²³ Ne bi da'a ra Xuua Nxixya büya:

—Nugä guecä bi man ra pöngahya Isaias 'bu mi ma: “Dim 'bu a n'da dim 'bäp ma'ueni ra hnini, ne ts'edi da ma di hoc yä mbui yä ja'i gue da 'yömanho ra Hmu 'bu bi zøhø,” bi 'yēn'a ra Isaias, bi 'yēn'a ra Xuua Nxixya.

²⁴ Ne nu'u bi zøm bu, yäm 'behni yä fariseo u. ²⁵ Ne bi t'emp'a ra Xuua:

—Hanja gní 'yøt' ran xixya 'bu hinga gue'e grá Cristo, xinga gue'e grá Elías, xinga gue'e man'da ra pöngahya bi man ra Moisés.

²⁶ Nu'a ra Xuua büya bi dat'u, bi 'yēna:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyaba yä ja'i, pegue i 'bä inde n'da ran 'yohu ua dí 'bähmbu, ngue hin guí pähmbu 'be'a di 'yēt'ui a. ²⁷ Nuna guehna dá mangä ngue m'bejua di dämp' rá 'befi, pe man'da nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí sácä tengu a, bi 'yēn'a ra Xuua Nxixya.

²⁸ Ne guehya gätho yan t'änni bi hmam bu ja ra xequi Betábara, n'danguadi ra dathe Jordán, guerp bi 'yøt' ran xixya ra Xuua.

Tengu ra t'ude'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bu mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixya bi nu ba epu ra Jesús, ne bi 'yemp'u mí 'bähmbu bu:

—Dami hyanthu ya, tengu'bu ra t'ude'yo, nguetho bi zänba Ojä dim 'bøts'e zehē, gue dí hocpa yä ts'oqui yä ja'i 'bucua ja ra ximhäi. ³⁰ Nunu guehna mím mangä nu 'bu má engä: “Ba ε a n'da ran 'yohu m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'bu 'bu rá mbüdi thoho, ne hin'nagä.” ³¹ Ne nugä him mí paçä to'o a t'ēmbi ra Cristo. Pe bi siqui ga xixya ahü nanguie ra dehe, ngue guí pähmbu to'o a ni yantehü, ma mi israel ahü, bi 'yēna.

³² Ne bi ma majuani ra Xuua Nxixya, bi 'yēna:

—Dá nugä rá Hogandähi Ojä bá çah mahets'i, tengu n'da ra t'azü, ne bi gohmi ra Jesús 'bu má øpa ran xixya. ³³ Ja dá paçä büya ngue gue'a. Nguetho nu Ojä ngue bi xiqui ga øt' ran xixya nanguie ra dehe, ne bi xiqui: “Nu'bu guin nu má Hogandähi da çai ne da gohmi n'da ran 'yohu, guí paçi ngue gue'a di un ma Hogandähi yä ja'i,” bi 'yēngui. ³⁴ Ne gue'a dá nugä a büya, janangue díng mangä: “Guehna rá Ts'ünt'u Ojä na,” dí engä, bi 'yēn'a ra Xuua Nxixya.

Yä mbüdi yä xädi ra Jesús

³⁵ Xø man'dapa büya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixya yä xädigä'be a.

³⁶ Nu ra Xuua Nxixya büya bi hyandi ngue 'yo bu ra Jesús, ne bi 'yēnc'be:

—Dami nuui ya ra t'ude'yo ngue'a rá m 'behni Ojä, bi 'yēna.

³⁷ Nu'bu má ø'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús. ³⁸ Ne nu'a ra Jesús bin ye 'bu má ten'be ne bi 'yänga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yēnc'be.

Ne dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hapu guí 'büi.

³⁹ Ne bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bu dí 'bücä.

Dá mbähmbe büya ne dá nu'be hapu mi 'büi. Ne man'da ora dám 'bu'be bu 'bu má sømhbe bu, nguetho mbē goho nde 'bu má sømhbe bu.

⁴⁰ Ne nu'a man'da gue min 'yohe 'bu mi xic'be ra Xuua Nxixya ga ten'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohu ra Simón Pedro. ⁴¹ Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yohu.

—Ya dá ṭim'be ra Mesías, bi 'yɛna. Nu'a nde da ma rá Thahni Oj̄a a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴² Nɛ nu ra Andrés b̄uya, bi zix'a ra Simón guerp̄u bí 'bā a ra Jesús. Nɛ nu ra Jesús 'b̄u min nu, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'ɛ i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe nɛ ra Natanael

⁴³ X̄o man'dapa mah̄on'a b̄uya bi bɛn a ra Jesús da mba b̄u ra hāi Galilea. Nɛ nu 'b̄u má mbāh̄mbe bin ṭimmi ra Felipe.

—Dami tɛngui, bi 'yɛmp'a.

⁴⁴ Nuna ra Felipe ra mɛngu b̄u Betsaida, nɛ ra Andrés, nɛ ra Pedro. ⁴⁵ Nɛ nu 'b̄u mi mba ra Felipe nɛ bi d̄in'a ra Natanael, bi 'yɛmbi:

—Ya dá ṭingāhe a gue mi hmam b̄u ja rá s̄ocua ra Moisés, nɛp̄u ja yá s̄ocua yá p̄ongahya Oj̄a mi hma, nɛ gue'a ra Jesús ra mɛngu Nazaret, rá ts'unt'ɛ ra José, bi 'yɛn'a.

⁴⁶ Nu ra Natanael b̄uya bi 'yɛna:

—Hague dán zā di nɛqui n'da ra hocj̄a'i b̄u Nazaret.

Nu ra Felipe b̄uya bi 'yɛmp'a:

—Ga mbɛ gua nuse.

⁴⁷ Nɛ nu 'b̄u min nu ra Jesús gue ba ɛp̄u ra Natanael, bi 'yɛnje b̄u mi 'bāh̄mbe:

—Dami nuh̄u n̄u ran 'yoh̄u ba ɛhn̄u ya, gue rán sāui njuantho da t'ɛmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfɛni, bi 'yɛna.

⁴⁸ Bi 'yɛn'a ra Natanael b̄uya:

—Hanja guí p̄adi gue hingui yoho man 'yomfɛnigá nɛ nj̄am'b̄u gá nugui, bi 'yɛna.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu 'b̄u hin ní zo a ra Felipe, dí p̄adi 'bɛ'a gnám bɛm 'b̄u gmi hup̄u ja ra za, bi 'yɛmp'a.

⁴⁹ Nu ra Natanael b̄uya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'ɛ i Oj̄a, gue'e bi zān'na Oj̄a gam hmuts'ut'abi nanguecāhe dȳu israelh̄u, dȳu judíōh̄u.

⁵⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha gue'a guí 'yɛc'yɛigá a dá xi i, gue'b̄u má xi i: “Dí p̄adi 'bɛ'a gnám bɛm 'b̄u gmi hup̄u ja ra za.” Pɛ man'da nuix̄te guin nu 'b̄u m'bejua xinda guehna dá xi i. ⁵¹ Nguetho majuani dí xi i, guin nuh̄u da xoh mahɛts'i, ngue guin nuh̄u yám 'bɛhni Oj̄a ba çah mahɛts'i, nɛ da z̄orp̄u hap̄u gá dan 'yogá, nɛ da ndets'e, gue guecā dán j̄a'igá ua ja ra ximhāi, bi 'yɛn a ra Jesús.

2

N'da ran th̄ati bin ja b̄u Caná

¹ Nɛ nu 'b̄u mí tho'a nyopa b̄uya bin ja n'da ra d̄ants'ihmɛ 'b̄u mín th̄ata n'da ra ts'unt'ɛ b̄u Caná ra hāi Galilea. Nɛ bi z̄om b̄u rá mbe ra Jesús, bi mbāx'ɛ bi hoc ran ts'ihmɛ. ² Nɛ ra Jesús nɛcāhe yá x̄adigāhe bi ts'oncahe b̄u ja ran ts'ihmɛ.

³ Nɛ nu 'b̄u min theh ra guí'uva dá sihe, bi 'yɛn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra guí'uva, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴ Bi d̄a'a ra Jesús b̄uya:

—Ma mbe i, 'bɛ gám bɛnse 'bɛ'a ga ɔt'ä, nguetho hinga na s̄on ra ora ga ɔt'a n'da ran t'ɔt'e nuix̄te, bi 'yɛmp'a rá mbe.

5 Ne nu'a rá mbe ra Jesús baya bi xi u yu 'yεhe 'bupu:

—Hont'a go 'be'a da xi ahu ra Jesús, dami 'yothu, bi 'yεna.

6 Ne mí hõpõ 'dato yu xaro ngue yu do, mbe goho 'däte litro i hät'u. Nguetho i ja ran t'edi ma mi judiohe gue i jatho din xat'ye. 7 Ne nu'bu mí zõn ra ora bi man ra Jesús, bi xi u yu 'yεhe 'bupu:

—Dami yus'hu yu xaro nange ra dehe.

—Ne bi yus' puya. 8 Ne bi 'yεmbi mahõn'a:

—Dami 'yá i ts'u ra dehe ne gui un'na ra ngurpa 'yεhe, bi 'yεna.

Ne bi un baya. 9 Ne nu'bu mí zä a ra ngurpa 'yεhe gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancãhi. Pe him bi badi haru bi nequi, pe nu yu 'yεhe gue bi 'yá a ra dehe mi pa u. Janangue'a nu ra ngurpa 'yεhe bi ma bá ts'i a ra ts'ant'u da 'yãmi nange ra gui'uva, gue nu'a ra ts'ant'u go din thati. 10 Ne bi t'emp'a:

—Pe hanja 'be bin niya u yu ja'i, gá un'na ra gui'uva xun cãhi, ne hinga gue'a zai ot' yu ja'i a. Pe zai rá mbudi thoho di un a xun cãhi bu ja n'da ran ts'ihme, ne nu'bu bin niya yu ja'i din t'un'na hin ε ho, bi 'yεn'a ra ngurpa 'yεhe. Ne xinga gue'a mí pa a.

11 Ne guehna rá mbadi ran t'ot'e nuixte bi 'yot' ra Jesús bu Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'edi. Ne man'da dá εc'yeihe baya yu xädigähe a.

12 M'bejua baya dá mbähmbe ra Jesús bu ra hnini Capernaum, ne rá mbe ne yan 'yohu. Pe hinga nya'a dám 'bähmbe bu.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra danija

13 Dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén 'bu ma gueru da dat' ra pa mahõn'a ran dabaxjua gue 'bu mi hyo ra t'ude'yo bu Egipto mam bombõtahe. 14 Ne nu'bu mí yurpu mbo má mbä't'i ra danija, bi nu ngue 'bupu yu mbändani ne yu mbäde'yo ne yu mbäts'aha mim pä bu. Ne mí 'bupu u yam pämbeti ot' yu 'befi bu. 15 Ne bi 'yot'a n'da ram fei gue ra xahi gue i dex'u yu mbä. Ne gätho bi hyõn a thi yu mbä ne yan dani ne yu de'yo. Ne bi 'uεnba yu mbeti yam pämbeti, bi ndõnba yu mexa. 16 Ne bi t'emp'u yu mbäts'aha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahu. Hingui sä gui 'yothu ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yεn'a ra Jesús.

17 Ne 'bex dá bεmhbe a män t'ot'i ja rá t'ohni Oja: “εna da guah ma mbui nange ra dumbui 'bu má nu a ni ngu, nguetho εmme dín ndepe xtán hotho bu,” bi 'yεmp a rá Ta ra Cristo, bi 'yεn rá t'ohni.

18 Nu'u ma ngurpihe dyu judiohe bi 'yän baya, ne bi 'yεmbi:

—'Be'a ní hmepya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbé 'bu i ja nin t'edi gui 'yot'a gá 'yot' ya, gue gá hyõn a thi yu mbä, bi 'yεn'u.

19 Nu ra Jesús bi dat'u:

—Ga xi ahu ra hmepya gá 'yäj. Nu'bu gui xothu ra niya ua, ne hyupa thoho dá hõh mahõn'a, bi 'yεmp'u.

20 Bi 'yεn'u ma ngurpihe baya:

—Pe yote ma 'dato njeja án guahna ra niya, ne gui εna, nhypa thoho gdí hõh mahõn'a, bi 'yεn'u.

21 Pe nu'a ra niya bi man a ra Jesús, bi ma nange rá ngõc'yεi zεhe. 22 Nu'bu mí zõn ra ora bi du ne bi dambeni, 'bexgue dá bεmhbe 'be'a xí man'a, ne man'da dá pähmbé majuani a bi man rá t'ohni Oja ne yam hman ra Jesús.

Gätho i pqse ra Jesús

23 Ne nu'bu mám 'bähmbe bu Jerusalén, gue'u yu pa ran dabaxjua, xun ngu εna bi 'yεc'yεi ra Jesús 'bu mín nu yan t'ot'e nuixte bi 'yõpõ. 24 Pe nu'a ra Jesús

hinga gätho bi xi ʉ 'be'a mím bɛni, nguetho bi baɗi 'be'a di ja yú mbúi gätho ya ja'i, bi baɗi hin da 'yom̄anho ʉ. ²⁵ Ne hinga hnɛhi tho da sih ra Jesús 'be'a im bɛn yú ja'i nguetho ya i pa a ra Jesús 'be'a di ja yú mbúi.

3

Bin yqui ra Jesús a ra Nicodemo

¹ Mí 'bú a n'da ran 'yohú, n'da ra fariseo, gue'ʉ min ɛhya da 'yot' yán t'ɛdi Oja, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngarpi ma mijudíohe. ² N'da ra xui bi zom bú 'búh ra Jesús, ne bi 'yɛmbi:

—Xánbate i, dí pámbe Oja bi zán'ni i gui xángahe, nguetho hin xtán zä xquí 'yot' yan t'ot'e nuixte 'bú hin di ze a Oja, bi 'yɛna.

³ Nu ra Jesús bí ɗaɗi, bi 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, nu'a hin dim 'búi ma'da'yo, hin da zä da yɛrɛ di manda Oja, bi 'yɛmbi.

⁴ Nu ra Nicodemo bi 'yɛm bɛya:

—Hague dán zä dim 'búi ma'da'yo n'da gue'bú xán ɗac'yɛi n'da. Ha da zä da yut' mahon'a bú ja rá mbúi rá mbe ne dim 'búi mahon'a.

⁵ Nu'a ra Jesús bí 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'búi ma'da'yo nangue ra dehe ne rá Hogandáhi Oja, hin da zä da yɛrɛ di manda Oja. ⁶ Nguetho nu'bú din xand yú ja'i, xó yú ja'itho yú t'uhni, pɛ nu'ʉ di xand rá Hogandáhi Oja, gue'ʉ i ja rá te Oja bú ja yú mbúi ʉ. ⁷ Janangue'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'búi ma'da'yo. ⁸ Ne tengu ran ɗáhi i 'yo hɔnbú go harɛ in nde, ne guí ɔde di hí, pɛ hin guí paɗi harɛ ní 'yɛɛ o harɛ ní mba. Njabú i ɔt' rá Hogandáhi Oja 'bú bi xand mahon'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'bú mí un ra 'da'yote, pɛ mfaɗi ngue i ja a, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁹ —Hín dí paɗi 'be'a nam bɔn a guí man ya, bi 'yɛn'a ra Nicodemo.

¹⁰ Nu ra Jesús bí 'yɛmp'a:

—Nu'í grá xánbate, zai guí xánba rá m Hman Oja ʉ ma mi israelhú, hanja hin guí paɗi 'be'a dí xi a i. ¹¹ Majuani dí xi i, dí m angä a dí paɗä, ne dí m ma majuani 'be'a xtá nugä, pɛ hin guí hámhbú mam hmangä. ¹² Dá xi'a rá 'bɛfi Oja i ɔt' ua ja ra ximhái, pɛ hin gá 'yɛc'yɛi. Pɛ dami 'yɛc'yɛi a, janangue'a da zä ga xi i 'be'a rán 'yomfɛni Oja, ngue 'bɛrɛ ní nequi rá 'bɛfi i ɔt' ua.

¹³ Ne hɔngdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mɛngugä bú mahɛts'i ne bá ɛcä bú, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhái. Ne njo'o man'da ra ja'í ngue bi yut mahɛts'i ne bá pengui ngue da mangua 'be'a ɔt' Oja. ¹⁴ Ne tengu thoho bi 'yot' ra Moisés, gue bi cuarpɛ magats'i n'da ra pozɛ nt'ot'e ra t'ɛguí, nu'bú mín 'yo bú ja ra uhái, ngutho jatho din jacä din cuarcä magats'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhái. ¹⁵ Ne nu'bú bin jacä tengu a, ne hɔnt'a go to'o da 'yɛc'yɛi 'be'a dá tugä bú, hin da nu ran ɛnbi mazai, pɛgue din ja ra 'da'yote mazai a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Oja di huɛc'ʉ 'búcuja ja ra ximhái

¹⁶ Nguetho ɛmmɛ di huɛgahú Oja gue dí 'búhmbú ua ja ra ximhái. Janangue'a bi 'ɗajú rá 'dats'ant'ʉ ngue ma yantehú, n'damhha hin da nu ran ɛnbi mazai to'o gätho di ɗáp rá mbúi a, pɛgue din t'un ra 'da'yote mazai.

¹⁷ Nguetho in nde Oja da yáñjú guejú dí 'búhmbú ua ja ra ximhái, ne hinguin nde di 'ɗajú rá muu ma ts'oquihú, ne gue'a bí mbɛnhua rá Ts'ant'ʉ ua ja ra ximhái a.

18 Nε nu'a to'o di dāp rá mb̄i a rá Ts'unt' u Ojā, hin da nu a rá muu yá ts'oqui. Pε nu'a to'o hin di dāp rá mb̄i a, pε guehma da nu a xí ts'ānbi da nu nanguē yá ts'oqui, nguetho hingui εc'yēi a rá 'dats'unt' u Ojā. 19 Nε gue'a bi mb̄en Ojā ran nequi ua ja ra ximhāi, gue ní nequi 'be'a di ho yu jā'i. Nu' u to di ho ra 'bexui hingui s̄om b̄u ja ran nequi, nguetho øt' ran ts'o. Mfādi x̄an ho din unba u. 20 Nguetho gātho u i øt' ran ts'o hin di ho ran nequi, ne hingui s̄om b̄u ja ran nequi, ngue i su hin da hnumanho 'be'a øt' u. 21 Pε nu yu jā'i i honi da 'yøt' a ran ho, i pa b̄u ja ran nequi, n'dahma da hnu gue gue'a Ojā di zε u da 'yøt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixyā bi ma mahøn'a nanguē ra Jesús

22 M'bejua dá mbāhmbē ra Jesús dyá xādihe, dá mbāhmbē b̄u ja ra hāi Judea, ne dām 'bāhmbē b̄u 'da yu pa ne dá xixyābahe yu jā'i b̄u. 23 Nε'a ra Xuua Nxixyā mí øt' ran xixyā b̄u Enón 'darp̄u ra xεqui Salim, nguetho x̄an ngu yu mbøthe i p̄orp̄u, 24 ngue'b̄u hin ní jot'a fādi ra Xuua Nxixyā.

25 Bin junth̄u 'da u yá mijudíoh̄u u yá xādi ra Xuua, gue bi b̄eni man'da di muu rán xixyā i øt'a ra Jesús. 26 Bi z̄om b̄u 'bā'a ra Xuua Nxixyā u yá xādi b̄uya, ne bi 'yεmbi:

—Xānbate i, nu'a ran 'yoh̄u gmín 'youi b̄u 'danguadi ra dāthe Jordán, gue gá xije to'o a, pε nuya i øt' ran xixyā, ne gātho yu jā'i i tenni.

27 Nu ra Xuua Nxixyā b̄uya bi 'yεmp' u:

—Guesε Ojā bi zānni hangu nangu ra 'befi n'da ngu n'da ngue da zā da 'yøt' a n'da. 28 Nu'eh̄u guí p̄ahmb̄u 'be'a gātho dām mangā gue dá xi ah̄u, hinga guēcā drá Cristo, pε nugā bām 'bet'ogā, gue dá xih yu jā'i din sā da den ra Cristo. 29 Tengu'b̄u n'da ra hmute din th̄ati, da den'na rá ndø. Nε nu'a rá amigo a ran 'yoh̄u bin th̄ati, i 'bāp̄u i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadā b̄uya, dadín johyagā 'b̄u dín nu i ten yu jā'i a ra Jesús. 30 Nu'a ra Jesús jatho da dāha gue nugā, pε nugā jatho ga 'becā, bi 'yεn a ra Xuua Nxixyā.

Bí 'yεh mahεts'i ra Jesús

31 Nguetho nu'a ra Jesús bá εh mahεts'i, man'da nuixte a xinda gue u gāthogah̄u. Pε nuju dām 'bāhmb̄u nanguē yu jā'i ua ja ra ximhāi, dyu mεnguh̄u ua ja ra ximhāi, ne hinga gātho da zā ga p̄ahmb̄u, hønt' a 'be'a da zā da b̄u'a n'da ua ja ra ximhāi. Pε nu'a bá εh mahεts'i man'da x̄an ho ngue gātho mi'da, 32 ne im ma 'be'a bi nu b̄u ne 'be'a bi 'yørp̄u. Pε hingui ngu bi hyānba rām hman a. 33 Nu'a to'o bi hyānba rām hma, bi b̄adi majuāni bi man Ojā ngue gue'a rá Ts'unt' u a. 34 Nguetho bá penh Ojā a, ne guesε Ojā i yā 'b̄u i yā a, nguetho nte di 'beh rá Hogandāhi Ojā a. 35 Nu'a ra Ta εmme in numanho rá Ts'unt' u, jananguē'a bi un ran t'εdi gātho di manda rá 'befi. 36 Nu'a to'o i εc'yēi rá Ts'unt' u Ojā ya i ja ra 'da'yote mazāi, pε nu'a hingui εc'yēi rá Ts'unt' u Ojā, hin da nu ra te pε guexta'a da nu rá cuε Ojā mi ja da nu, ne gātho yu pa mazāi.

4

Nu ra Jesús bi 'yāp ra dehe ra xisu b̄u Samaria

1 Nε nub̄uya nu yu fariseo bi 'yø a man yu jā'i ngue man'da x̄an ngu i ten ra Jesús ne man'da x̄an ngu di xixyābi, xinda gue'a ra Xuua Nxixyā. 2 Pε nu ra Jesús him bi 'yøzεhe ran xixyā, pε høngdāhe yá xādigāhe dá øthe ran xixyā. 3 Nε nu'b̄u mi b̄u'a ra Jesús 'be'a mi 'yø u yu fariseo, bi b̄eni da 'uetho, ngue hin da b̄en yu fariseo din s̄ahmi ra Xuua. Bi bøm b̄u ja ra hāi Judea b̄uya, ne dá mbāhmbē mahøn'a b̄u ra hāi Galilea.

⁴ Pɛ guemhma bá thohmbe b_u ja ra häi Samaria. ⁵ Nɛ nu' b_u má thohmbe b_u, dá sɔmhbe b_u ja ra hnini Sicar, mbɛ hántho ra xɛqui bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'ɛ. ⁶ I jab_u n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yɔt'a ra Jacob maya'b_u. Nɛ guep_u bin säya ts'ɛ ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbɛ huxhyadi 'b_u má sɔmhbe b_u. ⁷ Nɛ bi zɔm b_u n'da ra xisu ra mɛngu Samaria, da gax ra dehe. Bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Daqui ts'ɛ ni dehe, ga sigä ts'ɛ, bi 'yɛmp'a.

⁸ Nɛ gätho gähe dy_u xädigähe xtá sohmbe b_u ra Jesús, nɛ dá cätthe b_u ja ra hnini ga tämhbe 'bɛ'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yɛna:

—Hanja gní zoqui nɛ guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, nɛ nugä drá mɛngu Samaria, bi 'yɛmbi.

Ngub_u bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho y_u mɛngu b_u Samaria. ¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu' b_u xquí p_a a rá mate Oj_a in nde di 'da'i, nɛ' b_u xquí p_aqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yác ra dehe di un ra te, nɛ nugä xcá 'da'a 'b_u, bi 'yɛna.

¹¹ Nɛ nu ra xisu bi 'yɛna:

—Nu'i grán 'yoh_u, hin'y_u nin j_uxthe, nɛ x_un hɛ ua po na ra dehe. Hap_u ja a ra dehe di un ra te guím ma. ¹² Pɛ nu mam bombɔtah_u ra Jacob bi zi ra dehe i po ua nɛ ɛ gätho yá t'ähni nɛ yán d_uni. Nɛ bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí ɛna man'da x_un ho ra dehe gui 'daje, bi 'yɛn'a ra xisu.

¹³ Nɛ nu ra Jesús bi dät'a b_uya:

—Hɔnt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'b_u ɛ y_u pa ja b_uya, pɛ i tuthe mahɔn'a.

¹⁴ Pɛ hɔnt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njäm'b_u din tuthe mahɔn'a, pɛ din ja tengu n'da ra mbɔthe b_u mbo rá mb_ui njäm'b_u din thegue, nɛ gue'a nám 'b_uh maz_ai n'da a, bi 'yɛna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yɛmbi:

—Grán 'yoh_u, 'daqui ts'ɛ ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahɔn'a, nɛ hin gua ɛcä mahɔn'a ua ja ra pozo ga j_ux ra dehe b_uya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dät'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

¹⁷ Nu'a ra xisu bi dät'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yɛntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Maju_uni guím ma, njo'o ni ndø. ¹⁸ Nguetho ya hin guí 'b_uhmi 'da ɛ cät'a y_un 'yoh_u xcän thät_u, pɛ nu'a guí 'b_uhmi ya hin ni ndøse a. Janangue'a maju_uni njo'o ni ndø, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Bi d_a'a ra xisu b_uya:

—Nu'i grán 'yoh_u, masque grá pɔngahy_a Oj_a. ²⁰ Xiqui ts'ɛ 'bɛ'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thände Oj_a ua ja ra t'øhø, pɛ nu ah_u gy_u judío ah_u guí ɛmh_u, jatho da mba n'da b_u Jerusalén da dände Oj_a b_u, bi 'yɛna.

²¹ Nu ra Jesús b_uya bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, dami 'yɛc'yɛi a ga xi i, ɛ maguep_u da zøn ra pa hinga hɔnt'ua ja ra t'øhø, xinga hɔnb_u Jerusalén din thände ra Ta. ²² Sä guí ɛna guí thändeh_u Oj_a, pɛ hin guí thändeh_u tengu bi zän zɛhɛ Oj_a ngue din thände. Nugähe dy_u judíohe dí thände a bi zän Oj_a nguetho bi zän Oj_a ma t'ɛc'yɛihe, nɛ'a ra Yänte bi zän'na Oj_a ra judío a. ²³ Pɛ bi zän Oj_a n'da ra xɛqui b_u din thände, guep_u ja ní mb_ui n'da. Nɛ mi ts'atho da zøn ra ora, pɛ ya bi zøni, ngue da dände Oj_a nangue yá mb_ui ɛ to maju_uni da dände, nɛ hin nangue y_un t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho

nu'a Ojã i honi to'o da dãnde nangue yé mbui. ²⁴ Nguetho hin di nequi Ojã. Janangue'a hont'a go to'o da dãnde Ojã, jatho da dãnde nangue rá mbui ne nangue i ten'na ram hma majuãni, bi 'yẽn'a ra Jesús.

²⁵ Nu'a ra xisu baya bi 'yẽmbi:

—Dí pãcã ba ẽ a rá Thahni Ojã ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá ẽhe da xãngahu xun ho gãtho.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yẽmbi:

—Guecã drá Cristogã dín zo'a i ya, bi 'yẽmbi.

²⁷ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ẽ xø dí sømhbe bu dyu xädigãhe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mí yãui a ra xisu. Pe xinga n'dagãhe gue dá ãnhde hanja bin yãui o 'be'a bin xifi. ²⁸ Nu ra xisu baya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu jã'i:

²⁹ —Mbãhã ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicã gãtho 'be'a xtã øt'ã. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yẽmp'u.

³⁰ Bi mba yu jã'i baya da zøm bu 'bã a ra Jesús. ³¹ Pe nu'bu hin ni zøm bu yu jã'i, nugãhe dá xihmbe ra Jesús:

—Xãnbate i, xi'bu gan sihmẽ ya, dá ẽmfe.

³² Pe bi dã'a ra Jesús, ne bi 'yẽnje:

—Ja man'da ní niyã ma mbuigã, pe hinga ná pãhmbu, bi 'yẽnje.

³³ Dán 'yãnzehehe:

—Ha 'bui to'o bi 'uini, dán 'yẽmfe baya dyu xädigãhe.

³⁴ Nu'a ra Jesús bi 'yẽnje:

—Tengu'bu man ts'ihmegã a ngue ga øt'ã rá pãhã a bá pengã ne ga juacã rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niyã ma mbuigã a. ³⁵ Janangue'a gue'a dí xi ahũ a ya, nguetho ya ba ẽhnu yu jã'i. Ne ha guí ẽmhbu di 'beh man goho zãna din ja ran sofo. Pe dami hyanthu yu ba ẽhnu, tengu'bu n'da ra huãhi ya xũ 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zã ga cãthu bu di manda Ojã yu. ³⁶ Ne nu'bu to i pa ma cõt'i bu din zam bu hont'bu go njãm'bu. Janangue'a nu'bu to da xoqui di johya, ne nu'bu to bi duhu ne'bu bi xoqui 'da dán johya thoho. ³⁷ Nguetho majuãni rán theui rá 'befi Ojã a bi 'yot'a n'da ra jã'i, “bi zopu rá huãhi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man yu jã'i. ³⁸ Ya xtã xi ahũ guí xojũ harũ hin gá tuhmbu, xín gá uafũ, pe n'dan'yo bi 'yot' ra 'befi bu, pe guehma guí comhbu 'be'a da dã u, bi 'yẽngãhe ra Jesús.

³⁹ Ne nu'bu mí man bu ja ra hnini ra xisu, xun ngu yé menguhu bi 'yẽc'yẽi gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xi xi a ra Jesús gãtho 'be'a xí 'yot'e. ⁴⁰ Nu'bu mí zøm bu yu mengu Samaria bu 'bãh ra Jesús, bi 'yẽn'u:

—Dami 'bucua ja ma hninihe, bi t'ẽmp'a ra Jesús.

Ne dán dehe bu nyopa baya. ⁴¹ Ne ẽmme man'da xun ngu bi 'yẽc'yẽi yu jã'i bu, nangue rá m hmanse ra Jesús. ⁴² Bi t'ẽmp'a ra xisu baya:

—Ya dí ẽc'yẽihe ya, pe hinga hont'a gá xije ná ẽc'yẽigãhe ya, pe ne'a dá øshe bi man na ra Jesús. Ne dí pãhmbu majuãni ra Cristo na, rá m pørpate yu jã'i 'bucua ja ra ximhãi, bi 'yẽn'u yu jã'i.

Ná mbãhmbu Galilea a ra Jesús

⁴³ Nu'bu mí gua'a nyopa dá pømhbe bu ra hnini Sicař, dá hãxhe ra 'yu mahõn'a ní mba bu Galilea. ⁴⁴ Ne bi manse ra Jesús, nubũ rá hãi zehẽ n'da ra pøngahyã hin da hnumansu bu. ⁴⁵ Pe nu'bu má sømhbe bu ra hãi Galilea, bi numanho ma menguhe bu. Nguetho xí nu yun t'øt'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús bu Jerusalén 'bu mín ja ra dãmpeti ran dãbaxjua, ngue ne'ũ xí mba bu u.

Bi yqñ rá ts'ant'ü rá m fáts'iui ra ts'ut'abi

⁴⁶ Ne dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bñ ra hnini Caná ra häi Galilea, guepu xí päñ ra dehe bin gui'uva. Ne mí 'bñpñ n'da rá m fáts'iui ra ts'ut'abi xññ ü rá ts'ant'ü, ne i 'bem bñ ja rán oi nubñ ja ra hnini Capernaum. ⁴⁷ Nu'bñ mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bñ ra häi Galilea ra Jesús ne i 'bñpñ ra hnini Caná, ne bá epñ 'bñh ra Jesús bñya, bi 'yørpa ra ts'edi da zixpñ Capernaum bñ ná 'ben a rá ts'ant'ü, da xospi nguetho nde da du a. ⁴⁸ Ne bi dñ a ra Jesús:

—Pε ha jatho m'bet'o guin nuññ yñ hmepya ne yññ t'øt'e nuixte, ja gui 'yεc'yεigahñ bñya.

⁴⁹ Pε man'da i humbi sits'i, ne bi 'yεmbi:

—Pε mbehma ts'ü cuø, xøhma da du ma t'uhnigä.

⁵⁰ Ne bi dñ't'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'uhní.

Ne nubñya bi 'yεc'yεi a rá m hman a ra Jesús, ne bi mba bñya. ⁵¹ Ne bá thñ ü 'da yñ 'yεhe 'bñ mí mba bñ 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'ant'ü ya, εñ'ü.

⁵² Ne bi 'yänni:

—'Be'a ma ora bi zä.

Ne bi t'εmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yεñ'ü.

⁵³ Ne 'bex bi bñ'a rá ta gue gue'a ra ora mín yñui ra Jesús 'bñ mí 'yεmbi da yññ a rá ts'ant'ü. Janangue'a nu'a ran 'yohñ bi dñp rá mbñi ra Jesús bñya, ne'ü gätho mí'da 'bñpñ rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bñ mambá penje bñ Judea dá sømhbe bñ Galilea. Ya ná yondñ ra hmepya bi 'yørpñ ja ra häi Galilea.

5

Bi yqñ ran 'yohñ bñ Betesda

¹ M'bejua bñya bin ja man'da ra dñpñti ma mijudíohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús bñ Jerusalén. ² Nubñ Jerusalén mí po bñ n'da ra mbothe mbe hñntho bñ ja rá goxthi yñ de'yo, gue ma ndehe dyñ judíohe dí εmfe Betesda. Ne jabñ cñt'a yñ 'døzangu midí mbä'ts'a ra dehe. ³ Ne xññ ngu i 'bom bñ yñ mbedi, 'da ü yñ xädä ne ü yñ dogua ne ü bi ts'a yñ jñ'i. Ne gätho ü i tø'mi di 'yññ ra dehe. ⁴ Nguetho ja'bñ bí εñ mahεts'i n'da rá m 'behni Ojñ ne i añ ra dehe. Ne nu'bñ xññ nu di 'yññ ra dehe, ne nu'a rá mbedi da yñpñ ja ra dehe din ho a rá mbedi i ja. ⁵ Ne mí 'bem bñ n'da ran 'yohñ, ya ná 'däte ma 'de'ma hyäto njeya madí ts'a rá jñ'i, him mí sä din 'yo. ⁶ Ne nu'bñ min nu a ra Jesús, ne bi bñdi nya'a thoho mí hεmbi, bi 'yεmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yεmp'a.

⁷ Bi dñ't'a ra mbedi:

—Dín ndehma thñ, n'yø, pε njongui 'bñcua da zixcä nñ ja ra dehe. N'dandñ ngu n'dandñ dí εna ga cñhnñ ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o ü 'da.

⁸ Bi 'yεmp'a ra Jesús bñya:

—Dami ndants'i jññ ni fñdi ne gan 'yo, bi 'yεmbi.

⁹ 'Bex bin hoh rá jñ'i 'bñ mí ndants'i, ne bi gñx rá fñdi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a. ¹⁰ Nu'ü 'da ma mijudíohe bi 'yεmp'a ran 'yohñ xín hoh rá jñ'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui cñx ni fñdi, bi t'εmp'a.

¹¹ Bi dñ't'a ran 'yohñ:

—Pe nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yɛngui: “Dami ndants'i gui cax ni fidi ne gan 'yo,” bi 'yɛngui, bi 'yɛn'a mí ts'a rá ja'i.

¹² Ne nu'ɥ da ma mijudíohe bi 'yǎnni:

—To'o nín 'yohɥ bi xi i gui cax ni fidi ne gan 'yo, bi 'yɛn'ɥ.

¹³ Pe nu'a him mi paði to'o xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi yɥt'inde bu 'yo yɥ ja'i xɥn ngu.

¹⁴ M'beja bi mba ra Jesús bu ja ra danija. Ne nu'bu mi dɔn'a ran 'yohɥ buya, bi 'yɛmbi:

—Bin ho a ya, nde'bu hin gmi 'yøt' mi'da yɥ ts'oqui. Man'da ts'edi ran unbi guin nu 'bu gui 'yøt' mi'da yɥ ts'oqui, bi 'yɛmbi.

¹⁵ Bex bi mba a ran 'yohɥ buya, da xi ɥ ma mijudíohe xí 'yǎnni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui. ¹⁶ Janangue'a bi dɥp'ɥ ma ngɥrihe dyɥ judíohe di ɥcpa ra Jesús, ne im beɔni da hyo. Nguetho ɛn'ɥ: “I øt' rá befi a ra pa ran ts'äya.” ¹⁷ Pe nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Nzai dim peh ma Ta, janangue'a necä jatho dam pecä, bi 'yemp'ɥ.

¹⁸ Pe nanguehna bi man ra Jesús, nu'ɥ ma ngɥrihe buya man'da bi beɔni da hyo, nguetho hinga hønt'a bim pefi ra pa ran ts'äya í ɥcpi, pe ne'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam bøni 'da i guui Oja.

I ja rá ts'edi rá Ts'unt'ɥ Oja

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Majuani dí xi aɥ, nte sä ga øzehägä pe hønt'a 'be'a dín nu øt' ma Ta. Ne gätho 'be'a i øt' ma Ta, gue'a dí øt'ä a. ²⁰ Nguetho nu ma Ta ɛmme in numanhogui ngue rá Ts'unt'ɥgä a, ne i urqui 'be'a gätho i øt'e. Ne da 'yurcä mi'da yɥn t'øt'e man'da nuixte xinda gue ɥ gán nuɥ, ne gui hyonya thohohɥ.

²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'ɥ xɥn du ne di un ra te mahøn'a, nguthogä, rá Ts'unt'ɥgä a, dadí un ra te mahøn'a ɥ to'o gätho dín nde ga unni. ²² Ne nu ma Ta hingui juɥnbatese, pe bi 'dacä ra ts'edi go dan juɥnbategä rá Ts'unt'ɥgä a. ²³ Nguetho in nde ma Ta gätho yɥ ja'i da numansugui gue rá Ts'unt'ɥgä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'bu 'bu a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴ Majuani dí xi aɥ, nu'a øh mam hmangä ne i ɛc'yei ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazai a. Ne hin da nu rá muui rá ts'oqui pe tengutho 'bu xí thɥmbɛni bu 'bu ɥ xɥn du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazai a. ²⁵ Majuani dí xi aɥ, ya bi zøn ra ora da 'yøh mam hmangä ɥ xɥn du nangue yá mbui, pegue din t'un ra 'da'yote 'bu da 'yømanho mam hmangä rá Ts'unt'ɥ Ojägä.

²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbui, ne bi 'dacä ra ts'edi dín jase ra te ma mbuiä, ne gue'a ra 'da'yote dí un yɥ ja'i. ²⁷ Ne bi 'dacä ra ts'edi dan juɥnbategä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí paði 'be'a i sä n'da. ²⁸ O gadi hyonya thohohɥ a dá xi aɥ, nguetho da zøn ra ora gätho yɥ ja'i xɥ t'ägüi da 'yøh ma nde 'bu dá zøhni. ²⁹ Ne da bøx'ɥ bi 'yøt' ran ho, dín ja ra 'da'yote mazai. Ne da bøx'ɥ bi 'yøt' ran ts'o, da nu ran unbi mazai.

Di dä majuani nangue ra Jesús

³⁰ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nugä hin te dím mangä nangue man 'yomfɛniɛ. Pe nu'a i xic ma Ta gue'a dím mangä a. Ne'a 'be'a dí sändä, xɥn ho a, nguetho him ma pähä zɛhe dí honi ga øt'ä, pe hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä. ³¹ Nu'bu høngdä xcä däse majuani gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'bu. ³² Pe ne a ma Ta

di dā majuaṇi ngue rá Ts'ant'ugá a, ne dí pačá ngue majuaṇi im ma 'bū im ma nanguecā.

³³ Nu ahū gá pēnhdū 'da da 'yān'na ra Xuua Nxixyā nanguecā. Ne nu'a ra Xuua bi ma majuaṇi a. ³⁴ Ne madague'bū hin xti dā majuaṇi, pē guemhma ja ma ts'edigā. Pē dadí bēn'nahū a bi man ra Xuua Nxixyā ngue man'da da zā guí 'yēc'yēigahū ne gan yāmhbū bəya. ³⁵ Ne tengu ra sibi di hyāt'i ne i fāt yū zu'uē, bin ja bū ra Xuua Nxixyā, gá numanhohū 'da yū pa. ³⁶ Ne nu'a ra Xuua Nxixyā bi ma nanguecā. Pē i ja 'bē'a gue man'da i udi nanguecā xinda gue'a rām hman ra Xuua, ne gue'a ra 'bēfi bi 'dacā ma Ta gue ga juacā. Ne gue'a ε xø i uh majuaṇi bá pēngā ma Ta. ³⁷ Ne'a ma Ta gue'a bá pēngā, di dā majuaṇi nanguecā, pē nu'ahū njam'bū gá 'yømanhohū 'bū mín yā, xín gá 'yørpahū ra gūenda 'bū mín 'yuse.

³⁸ Mfādi hin gá hyāmhbū rām hma bū ja ni mbūihū, nguetho nu'bū xquí hyāmhbū a, xquí 'yēc'yēigahū gue bá pēngā a. ³⁹ Nu ahū thocpa thoho guidín xāhmbū yá sōcuā Ojā, nguetho guí ɛmhbū gue'a gní tīmhbū ra te mazāi a. Pē nu'ū gātho yū sōcuā guidín xāhmbū gātho im ma nanguecā. ⁴⁰ Nu ahū hin guín nde guí xijū gan yān'na ni tehū, pē hinda hōnt'bū guí xijū gan yān ahū dín ja ahū ra te mazāi 'bū, bi 'yēn a ra Jesús.

⁴¹ Ne xø bi 'yēna:

—Pē madague'bū njon da numansugui, pē guexta'a rá Ts'ant'ugá Ojā. ⁴² Pē dí pađi hanja hin guí paṇū, nguetho hín guín numansuhū Ojā nanguē ni mbūihū. ⁴³ Bá ɛcā nanguē rá thuhu ma Ta, pē nu'ehū hin guín numanhohū. Pē nu'bū ba ɛ a n'da nanguē rá thuhu zēhē, man'da guín numanhohū a. ⁴⁴ Njam'bū da zā guí 'yēc'yēigahū, nguetho guí homhbū da numanho ahū yū jā'i, ne hin guí homhbū da numanho ahū Ojā ngue hōnt'a i 'būi. ⁴⁵ Ha guí ɛmhbū guecā ga yāp'ahū bū 'būh ma Ta. Pē dí xi ahū gue gue'ū yūm hman ra Moisés gue'ū dí nequí i ja ni ts'oquihū, pē sá guím bēmhbū gue'ū dí yān'ahū. ⁴⁶ Pē nu'bū xquí 'yēc'yēihū yūm hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yēc'yēigahū ya, nguetho bi ma nanguecā. ⁴⁷ Pē hin guí ɛc'yēihū 'bē'a bi 'yo't' ra Moisés, jananguē'a xín guí ɛc'yēihū 'bē'a dí mangā ya, bi 'yēn'a ra Jesús 'bū mín yāhū ma ngārpihe dyū judíohe.

6

Ra Jesús bi 'ujn ɛ cət'a mahuqi

¹ Ne nu'bū mí tho i 'da yū pa, m'beja bəya, dá mbāhmbe ra Jesús bū 'danguadi ra dādehe Galilea, n'dat'a ra dādehe Tiberias. ² Ne xən ngu yū jā'i bi dengāhe nguetho bi nu yān t'øt'e nujxte bi 'yo't'a ra Jesús nanguē ɛ mín zāman'ū. ³ Ne dá mbāhmbe ra Jesús bū ja n'da ra nyuni, ne dá hūhmbe bū. ⁴ Ne nu'ū yū pa ɛ mí ts'ətho da zøn ra pa ga øt'āhe ra dāmpeti ran dābaxjua, dyū judíohe. ⁵ Ne nu'a ra Jesús bin hanní ne bi hyandi xən ngu yū jā'i ba ɛpū. Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'a ra Felipe bəya:

—'Bēpū dí zā ga tāmhbū 'bē'a da zi yū ba ɛhnū.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da bādi 'bē'a dí dāt'a a ra Felipe. Pē nu ra Jesús mí paše 'bē'a da 'yøzēhē. ⁷ Ne bi dāt'a ra Felipe:

—Pē hín dí gua'ū yū mahuqi tho dá tāmhbū a da zi yū ba ɛhnū 'bū di ja, madague'bū zū ts'ətho dín t'ūnni n'da ngu n'da, bi 'yēna.

⁸⁻⁹ Ne nubəya nu'a man'da ma mixādihe ra Andrés, rán 'yohū ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bɛcua n'da ra ts'ant'u i hɔ zɛ ts'u rán zɛdi, gue cɛt'a yɛ hmɛ ra cebada, nɛ yoho yɛ t'uhua. Pɛ hin dí gua'u yɛ ja'i nguetho xɛn ngu u, bi 'yɛn'a ra Andrés.

¹⁰ Nɛ bi 'yɛngdahe ra Jesús:

—Jafɛ din sɛya yɛ ja'i, bi 'yɛna.

Nguetho mi ja bɛ ra 'bot'ei. Nɛ bi hyupɛ hɛi bɛya, nɛ mí jua i cɛt'a mahuɛhi u yɛn 'yohɛ. ¹¹ Nɛ nu'a ra Jesús bi hyɛn'a ra hmɛ, nɛ bi 'yɛp rán jɛpi Ojɛ nanguɛ ra hmɛ nɛ bi 'daje yá xádigáhe. Nɛ nugáhe dá darpáhe u yɛ ja'i bɛya, nɛ u yɛ huɛ, nɛ bin niyɔ gátho yɛ ja'i. ¹² Nɛ nu'bɛ mín niya yɛ ja'i, nu ra Jesús bi xicáhe:

—Pɛthɛ u gátho 'bɛ'a bi bongui, gue nte ðim 'bɛdi, bi 'yɛnje.

¹³ Nɛ nu'bɛ má pɛthe bɛya bi yu u gátho 'de'ma yoho ma 'bɔts'ehe yɛ xɛqui, 'bɛ mín niyɔ yɛ ja'i nanguɛ cɛt'a yɛ hmɛ. ¹⁴ Nu'bɛ mín nu ran t'ɔt'e nuɛjɛte u gue bi 'yɔt'a ra Jesús, bi 'yɛn'u bɛya:

—Masque majuɛni guehna ra pɔngahyɔ mí hma da zɔcua ja ra ximhɛi, bi 'yɛn u.

¹⁵ Pɛ nu'a ra Jesús bi bɛdi 'bɛ'a mbɛn u yɛ ja'i ngue nde da bɛnt'i, im bɛnbi din ts'ut'abi. Jananguɛ'a bi zoh yɛ ja'i bɛya, bi mbasɛ, nɛ man'da bi guam bɛ ja ra dɛpo.

Ra Jesús bin 'yo maxɔts'e ra dehe

¹⁶ Nu'bɛ mín de bɛya dá mbásɛhe bɛ ja ra dɛdehe. ¹⁷ Nɛ dá hux ma mbosahe, gue ga sɔmhbe bɛ ja ra hnini Capernaum. Nɛ hin ná nuthe ra Jesús 'bɛ mí zɛje ra 'bɛxui. ¹⁸ Nɛ nts'edi bi 'yɛn ran dɛhi a ra dehe bɛya. ¹⁹ Nu'bɛ mí dɛn i ts'u ra mbosa mí huxhe nɛ dá sɔmhbe made ra dɛdehe, dá nuhe ba ɛpɛ ra Jesús, ba 'yo maxɔts'e ra dehe, ní 'yɛpɛ ja a ra mbosa mí huxhe. Nɛ ɛmmɛ dá suhe nguetho him mín nuhe xɛn ho, him mí pɛhmbɛ ngue gue'a ra Jesús. ²⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Guecá, o guín suhɛ.

²¹ Nɛ bi hyu ma mbáihɛ, nɛ dá xihmbɛ a ra Jesús da hyuxpɛ ja ra mbosa. Nɛ ɛna ya xmi 'báhmbe bɛ ndenthe ná mbáhmbe bɛya nubɛ ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'bɛ mí nɛc pɛya, nu'u yɛ ja'i 'bɛpɛ hapɛ xí 'uɛn a ra Jesús, bi bɛm bɛya gue hɔnt'a n'da ra mbosa mí hɔpɛ a ran de dán sihmɛhe, nɛ hin dá mbáhmbe ra Jesús 'bɛ má huhe ra mbosa, pɛ dá mbásɛhe. ²³ Pɛgue m'bɛjua thofo bi zɔm bɛ mí'da yɛ mbosa bí nɛxpɛ Tiberias, nɛ bi zɔm bɛ jom bɛ dán sihmɛhe 'bɛ mí 'yɛp rán jɛpi Ojɛ ra Jesús. ²⁴ Nɛ nu'u yɛ ja'i 'bɛ mí hyon'a ra Jesús nɛ him bi ðim bɛ, xínga guecáhe, bi hyux'u mí'da yɛ mbosa bɛya nɛ bi zɔm bɛ ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hmɛ dɛm 'bɛh mazɔi n'da a

²⁵ Nɛ nu'u yɛ ja'i 'bɛ mí ðim bɛ ra Jesús bɛ 'danguadi ra dɛdehe, bi 'yánni:

—Mán jam'bɛ gá sɔcua, bi 'yɛmp'u.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Majuɛni dí xi ahɛ, hin gní hyonjɛ gue gui pɛhmbɛ a ran t'uti dá ut'ahɛ, pɛ nu'a guín niyɛhɛ 'bɛ gnín sihmɛhɛ gue'a gní hyonjɛ a. ²⁷ Pɛ dami 'yɛs'hɛ ngue hɔnt'a gní hyomhbɛ ra hmɛ nám 'bɛhmbɛ yɛ pa ja bɛya. Pɛ m'bet'o thofo dami hyomhbɛ a ra hmɛ nám 'bɛh mazɔi n'da a gue ga 'da ahɛ, guecá dán ja'igá ua ja ra ximhɛi. Nguetho gue'a ran t'ɛdi bi 'dac Ojɛ ma Ta, bi 'yɛna.

²⁸ Nu yɛ ja'i bɛya bi 'yán'na ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—'Bɛ'a sá ga ɔt'áhe gue ga tɛmhbe a guím ma, bi 'yɛn'u.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dɛdi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yøth_u gui sinj_u b_u ni mb_ui_h_u, guecä bá pengä Oja, bi 'yēna.

³⁰ Nē bi t'ēmp'a ra Jesús:

—'Be'a ní hmēpya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe b_u ma mb_uihe. Ha da zä gui 'yøt'e tengu bi 'yøt'a ra Moisés. ³¹ Nguetho nu'_u mam bombøtah_u bi zi ra maná 'b_u mí 'yo b_u ja ra uhäi, tengu mán t'o't'i b_u ja rá søcuä Oja, i ēna: "Nu'a ra Moisés, bi un yä ja'i ra hme bí 'yēh mahēts'i," i ēna, bi 'yēn'_u y_u ja'i.

³² Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'_u:

—Majuāni dí xi ah_u, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hme bí 'yēh mahēts'i, pē Oja bi un a. Nē hinga gue'a ra hme nám 'b_uh mazāi n'da a ra maná mi si _u. Pē nuya, nu ma Ta di un a njuāntho ra hme mahēts'i gue nám 'b_uh mazāi n'da a. ³³ Nē nu'a njuāntho ra hme di un Oja, bí 'yēh mahēts'i a, gue dām 'b_uh mazāi _u y_u ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'yēna.

³⁴ Nē bi 'yēn'_u:

—'Daje thocpa thoho a ra hme guím ma, n'yø.

³⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'_u:

—Guecä drá hme dām'b_uh mazāi n'da a. Nu'a to'o da zingä b_u ja yú mb_ui tengu'b_u i sihme, nē njām'b_uh din tumanthuhu yú mb_ui nē xín din tuthe b_uya.

³⁶ Pē tengu dá xi ah_u, hin gui ēc'yēigah_u, madague'b_u gá nuh_u 'be'a dá øt'ä.

³⁷ Pē nu'_u to'o bi 'dacä ma Ta, gue'_u di dācä yú mb_ui _u. Nē nu'_u di dāc yú mb_ui, njon ga ēmbi hin da zä ga sini. ³⁸ Nguetho bá ēcä mahēts'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, nē him bá ēcä ga øt' ma pähä zēhe. ³⁹ Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, pē ga xoxä _u 'b_u rán zēgui ra pa, nē dim 'b_ui mazāi. ⁴⁰ Nu rá pähä ma Ta, gue hønt'a go to'o da bādi rá Ts'unt'ugä Oja, nē da 'yēc'yēigui, din ja ra te mazāi _u. Janangue'a ga xoxä _u 'b_u rán zēgui ra pa, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁴¹ Nē bi mb_udi bi ucpa a ra Jesús _u ma mijudíohe 'b_u mí 'yø a bi ma, gue bi 'yēna: "Nugä drá hme majuāni gue bá çah mahēts'i." ⁴² Nē bin 'yēmzēhe _u:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'_u ra José na, rá ta nē rá mbe dí pähmb_u. Hanja ní 'yēna bí 'yēh mahēts'i, bi 'yēn _u.

⁴³ Nē nu ra Jesús bi 'yēmp'_u b_uya:

—O gadí c'āman'uj_u n'da ngu n'da ah_u. ⁴⁴ Xínga n'da sä da dengui 'b_u hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, nē ga xoxä 'b_u rán zēgui ra pa _u, ga undä ra te mazāi. ⁴⁵ Tengü mán t'o't'i b_u ja yú søcuä yú pøngahyā Oja, bi 'yēna: "Gätho y_u ja'i da xänba Oja," bi 'yēn'_u. Janangue'a nu'_u to'o gätho bi hyāni xän ho a bi xänba Oja, nē gue'_u di dāc yú mb_ui _u.

⁴⁶ Pē hin dí ēna 'bo'o xän nu Oja, hinda høngdä gue bá nexä b_u, dín nugä a.

⁴⁷ Majuāni dí xi ah_u, nu'a to'o ēc'yēigui i ja ra 'da'yote mazāi a. ⁴⁸ Nugä drá hme majuāni gue nám 'b_uh mazāi n'da. ⁴⁹ Nu'_u mam bombøtah_u bi zi ra maná bí 'yēh mahēts'i 'b_u min 'yo b_u ja ra uhäi, pē guehma bi du _u. ⁵⁰ Pē nugä drá hme majuāni, bá nexä b_u mahēts'i, gue sä da zin'a n'da tengu'b_u i sihme, nē njām'b_u da du. ⁵¹ Nugä drá hme majuāni, bá ēcä mahēts'i, tengü ra hme i si n'da i ja rán zaqui y_u pa i ja b_u ya. Pē nu'a ra hme dím mangä, din ja ran zaqui mazāi to da zi. Nē gue'a ma ja'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote _u 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'yēn'a ra Jesús.

⁵² Bin junzēhe _u ma mijudíohe b_uya, bin 'yēmzēhe _u:

—Hague nja ran 'yoh_u sä di 'daj_u rá ja'i ga sah_u, bin 'yēmp'_u.

⁵³ Nē nu ra Jesús bi dät'_u:

—Majuani dí xi ahü, nu'bu hin gui sihä ma ngöc'yëi ne ma ji, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin'yü mbo ni mbuihä ra 'da'yote mazai. ⁵⁴ Nu'a to'o da za ma ngöc'yëi ne da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, ne ga xox 'bu rán zegui ra pa. ⁵⁵ Nguetho nu ma ngöc'yëi ne ma ji njuantho ran ts'ihme ngue däm 'buh mazai n'da. ⁵⁶ Nu'a to'o da za ma ngöc'yëi ne da zi ma ji dí zam bu ja yá mbui, ne i ja ra te nanguecä. ⁵⁷ Tengu thoho dí öt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagá ra te nangue'a büya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te u to da zingä, tengu'bu i sagä. ⁵⁸ Nuna ra hme dí xi ahü gue bá çah mahets'i, hinga ngu a bi zi mam bombötahü, nguetho bi du u. Pe nu'a to'o da zi ra hme dí m mangä ya, gue'a dí m 'buh mazai a, bi 'yën'a ra Jesús.

⁵⁹ Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra nijä bu Capernaum.

Yam hma di un ra 'da'yote mazai

⁶⁰ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yën'u mí tenni:

—Hingui ho a bi xijü nü ya, to'o da hyät'i da 'yöde, xün ngu u bi 'yëna.

⁶¹ Nu ra Jesús bi pädi 'be'a bi bën'u yu jä'i, gue him bi numanho rám hma, ne bi 'yëmp'u:

—Ha guím bëmhbü hingui ho a dá xi ahü. ⁶² 'Be'a guim bëmhbü 'bu gá nuju ga texä bu mahets'i gueru bá nexä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁶³ Pe nu'a nam bön'u yam hma dá xi ahü, hingan juantho gui saju, pe gui 'yëc'yëihü ngue ga un ma te nangue ahü, ne din ja ahü ra te büya. ⁶⁴ Pe 'bu i 'da ahü hin gui ëc'yëigahü, bi 'yën'a ra Jesús.

Nguetho xmi pädi to'o hin da 'yëc'yëi, ne xmi pädi to'o di dä a. ⁶⁵ Ne bi 'yëmp'u mahön'a:

—Janangue'a dá xi ahü, hingui sä n'da ra ja'i ba ðhe da dengui 'bu him bi jap'a ma Ta bi dác rá mbui.

⁶⁶ Nu'bu mí 'yöh mahön'a u mí tenni, xün ngu bi 'ue u ne him bin 'yohü mahön'a. ⁶⁷ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'de'mayohogähe:

—Ha ne ahü gui sogahü, bi 'yënje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pe njo'o man'da da zä ga tenhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazai. ⁶⁹ Ne nugähe dí ëc'yëi ahe ne dí pämhbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'unt'u i Ojä i 'bui, bi 'yëna.

⁷⁰ Bi dät'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nahü gui 'de'mayohohü, pe nu'a n'da ahü i ten ra zithu, bi 'yënje.

⁷¹ Pe nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'unt'u ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dä a. Ne gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'de'mayohogähe.

7

Hingui ëc'yëi yün 'yohuzeha a ra Jesús

¹ M'bejua büya, bin 'yo bu mi'da yu hnini bu Galilea. Him bi nde bi mba bu ja ra xequi Judea, nguetho nu ma ngurpihe dyu judiohe, dyu israelhe, nde xtá hyo bu. ² Ne ma gueru da dät ra pa ngue zai dim peti ma mijudiohe, 'bu xu hyöth yu t'ungu, im bën 'be'a bi 'yöpra Ojä u mam bombötahe 'bu mín 'yo bu ja ra ahäi. ³ Nu yün 'yohü a ra Jesús bi 'yëmbi:

—Nde'bu gui pöngua ní mba bu ja ra xequi Judea, ba nu a bu i ten'ni i nangue'a gui öt'e. ⁴ Nguetho njo'o to da 'yqh rá 'befi 'bu in nde da t'ëspi. Nu'bu

majuqni guí øt' yæn t'øt'e nuixte bá ut yæ ja'i, ne gátho ra ximhäi da ba'a i, bi t'emp'a ra Jesús.

⁵ Ngubü bi xih yán 'yohü nguetho him mi εc'yei ü. ⁶ Nu a ra Jesús bi 'yemp'ü büya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bü, pe nu'ahü hønt'a go 'be'a má ora da zä gui mbähä bü. ⁷ Nu'ü 'bücua ja ra ximhäi hin di hc'ahü nguetho 'da i gu guí øthü ü, pe go di ugä ü nguetho díim mangä gue hingui ho øt'ü. ⁸ Ní mbäsehü 'bü guín ndehü, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bü, bi 'yëna.

⁹ Nu'bü mí gua'a bi man büya bim 'büt pü mí'da yü pa bü ra xequi Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bü ja ra dqmpeti

¹⁰ Nu'bü mí mba bü Jerusalén ü yán 'yohü, m'bejua bi mba bü ra Jesús. Mbë bin 'yäntho nguetho bi nde him 'bexque da hnu. ¹¹ Ne nu ma ngurpihe dyu judiohe i 'büpü, bi hyon'a ra Jesús bü ja ram peti. Ne bin 'yem zehë ü:

—Harü i 'büi 'bü, bin 'yemp'ü.

¹² Ne xän ngu yü ja'i bin yänjo'dre nangu'e a ra Jesús, nu'ü 'da im ma ngue xän ho a, ne nu'ü 'da i éna: “Häte a.”

¹³ Pe xinga n'da bin yä ts'edi nangu'e a ra Jesús nguetho i su ma ngurpihe 'büpü.

¹⁴ Nu'bü mí tho'i ts'ü yü pa, ya bi zo i nde yäm peti i t'ørpü, ja bi mba bü ja ra danija ra Jesús büya ne bin xänbate bü. ¹⁵ Ne nu ma ngurpihe bü ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'yén'ü:

—Hague nja i sä da ma xän ho ráim hman Ojä na ran 'yohü, ne him bi zü'a man xädiü, bin 'yem zehë ü.

¹⁶ Bi dq a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansegä a pegue ráim hman a to bá pengä.

¹⁷ Nu'bü 'bü a n'da gue nde da 'yøt' rá pähä Ojä, da ba 'bü rán xädi Ojä, o gue da ba 'bü mam hmansegä. ¹⁸ Nu'bü 'bü a n'da im ma 'be'a mbënsë, i honi da hnumansuse. Pe nu'bü 'bü a n'da i honi da t'ëspara rá hmu, im ma majuqni a ne hingui häte a.

¹⁹ Ne xø bi 'yëna:

—Bi 'dajü yän t'ëdi ra Moisés, pe xinga n'da ahü guí øthü nguetho bi ma njon din hote, ne guín nde gui hyojü, bi 'yén'a ra Jesús.

²⁰ Ne bi dq'ü yü ja'i thoho:

—Masque bi bën'na ra zifü a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yén'ü.

²¹ Nu ra Jesús bi dq't'ü:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'befi 'bü ra pa ran ts'äya, ne gátho ahü gá hyonya thohohü. ²²⁻²³ Pe ne'ahü, nu'bü din ün i yoho yän t'ëdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hyëcpahü yä ja'i yü 'uere, ne nu man'da büya ra pa ran ts'äya, guí huanhdü nda'a guí øthü, gue guí hecpahü yä ja'i yü 'uere. Nguetho hin gün nde gui festahü a rán t'ëdi ra Moisés. Ne hinga hønt'a ra Moisés bi ma da thecpa yä ja'i yü 'uere, pe ne'ü mam bombøtahü bi ma. Ne ngutho dá øt' 'bü má hoc'a n'da ra hyënni 'bü ra pa ran ts'äya. Hanja gní süjü ne gue'a n'yöui bü rán t'ëdi ra Moisés dá øt'ä. ²⁴ Pe damin 'yomfënihü xän ho 'bü guí éna gui juanbahü n'da ra ja'i. Jatho 'be gui pähmbü 'be'a nam bøn'a i øt'a n'da, bi 'yén'a ra Jesús.

Bin 'yän'dü 'bü gue'a ra Cristo

²⁵ Ne nu'ü 'da yü mëngu bü Jerusalén bin 'yemp'ü:

—Ha hinga guehna ran 'yoh_u im ma ma ngurpih_u da hyo. ²⁶ Pɛ Hague in ja, in xānbate ua bim peti gātho y_u jǎ'i nɛ nte i xih ya. Uague bi bɛn'u ma ngurpih_u gue majuǎni ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Ojǎ dim Hmu ua. ²⁷ Pɛ nuna ran 'yoh_u, dí pǎhmb_u har_u bá nɛxna, pɛ nu'b_u bá ɛ a majuǎni ra Cristo, njo'o to da bǎdi har_u dí nɛx'a, bin 'yɛm zɛhɛ u.

²⁸ Nu'b_u mín xānbate ra Jesús b_u ja ra dǎniǎ, nts'edi bi 'yɛna:

—Guím bɛmh_u guí pǎj_u nɛ guím bɛmh_u guí pǎhmb_u har_u bá nɛxǎ. Pɛ hin bá ɛcǎ nanguɛɛgǎ, pɛgue bá pɛngǎ a majuǎni i ja rá ts'edi. Nu'eh_u hin guí pǎhmb_u a. ²⁹ Nugǎ dí pǎcǎ a nguetho bá nɛxǎ b_u i 'b_u a, nɛ gue'a bá pɛngǎ a, bi 'yɛna.

³⁰ Nɛ 'bɛxque nde da bɛnt pǎya, pɛ njom bi zǎ bi bɛnt'i nguetho hin ní zǒn ra ora da bɛnt'i. ³¹ Nɛ xǎn ngu y_u jǎ'i bi 'yɛc'yɛi gue majuǎni ra Cristo a. Nɛ bi 'yɛn'u:

—Guehma majuǎni ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba ɛhɛ, nguetho njon da zǎ da 'yǒt' y_un t'ǒt'e man'da nuǎxte, bi 'yɛn'u.

Bi 'bɛnh y_u asmayo da bɛnt'a ra Jesús

³² Nu'b_u mí 'yǒh y_u fariseo nɛ y_u dǎmbǎǎ 'bɛ'a bi man y_u jǎ'i nanguɛ'a ra Jesús, bi xǐ u 'da y_u asmayo bǎya da bɛnt'a ra Jesús ngue da got'i. ³³ Nu'a ra Jesús 'b_u mí thoqui bin xānbate, bi 'yɛna:

—Mí ts'utho dí 'bǎhmb_u ua nguetho ga mba b_u bí 'b_u a bá pɛngǎ. ³⁴ Nɛ nu'ah_u bǎya guí hyonj_u pɛ hin da zǎ guí tǎnj_u, nɛ hin da zǎ guí sǒmh_u b_u har_u dam 'bǎcǎ, bi 'yɛna.

³⁵ Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ma ngurpihe:

—Har_u da mba gue hin da zǎ ga tǎmh_u. Ha da mba b_u n'danni 'b_u u ma mijudíoh_u, nɛ da xǎnba u, nɛ'u n'dan'yo y_u jǎ'i gue y_u griego. ³⁶ 'Bɛ'a ním bǒn'a man'a: "Guí hyonj_u nɛ hin guí tǎnj_u, nɛ hin da zǎ guí sǒmh_u har_u ga mba," ɛnj_u, bin 'yɛmzɛhɛ u.

Tengu n'da ra dǎthe da nɛxp_u ní mbǎi n'da

³⁷ Nu rán zɛgui ra pa nanguɛ y_um peti mí ǒt'u, gue'a ra pa ɛmb y_u jǎ'i man'da xǎn ndǎxqui a. Nɛ 'bǎp_u ra Jesús nɛ nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'bɛ a man'da mahyoni thoho rá mbǎi, tengu'b_u i tuthe, ba ɛhɛ ga un'na mahyoni thoho, tengu'b_u da zi ra dehe. ³⁸ Nɛ nu'a to'o da zi ra dehe dí m mangǎ, dí n ja tengu n'da ra dǎthe da nɛxp_u rá mbǎi gue di un mahǒn'a ra 'da'yote, tengu xǐ man rá t'ohni Ojǎ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Nɛ gue'a bi ma nanguɛ rá Hogandǎhi Ojǎ da hyǎni to'o gǎtho da 'yɛc'yɛi. Pɛ hin ní zǒh rá Hogandǎhi Ojǎ 'b_u mím ma nguetho hin ní ndɛx mahɛts'i ra Jesús gue tpa pɛngah_u a.

'Dahma 'dan'yo bi bɛn y_u jǎ'i

⁴⁰ Nu'b_u mí 'yǒh y_u jǎ'i 'bɛ'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn i 'da:

—Masque majuǎni rá pǒngahyǎ Ojǎ mí hma ba ɛhɛ.

⁴¹ Nɛ nu mi'da bi 'yɛna:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Ojǎ a.

Pɛ nu mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ ha dí 'yɛp_u Galilea ra Cristo. ⁴² Nguetho bi man rá t'ohni Ojǎ, gue ra Cristo ba ɛhɛ nanguɛ rá 'y_u ra David, nɛ di nɛqui b_u ra hnini Belén guɛp_u mí 'bǎh ra David, ɛn'u.

43 'Bex bin hec yu ja'i nangu'e'a bi man'u, ne 'dahma 'dan'yo 'be'a mim beɲi ngue to'o a ra Jesús. 44 Ne 'da u nde da bent'i ngue da got'i, pe xinga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yεc'yei yu ngurpi

45 Nu'bu mbenc'u yu asmayo bu 'bu yu dambäjä ne yu fariseo, nu'u bi 'yänni: —Hanja hin guá sihu a dá xi ahü, bi 'yεn'u.

46 Ne nu yu asmayo buya bi dadi:

—Pe him mí 'bu a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yεn'u.

47 Ne bi dā u yu fariseo buya:

—Ha ne ahü bi hyä ahü. 48 Pe xinga n'dagähe dyu fariseohe dí εc'yeihe a, xinga gue'u mi'da ma mingurpihe. 49 Pe nu u yu ja'i thoho gue hingui pāh yu t'ēdi, hont'u i εc'yei a ran 'yohü u, pe da nu ran unbi mazāi u, bi 'yεn'u.

50 Ne nubuya nu ra Nicodemo, gue'a xí zom bu 'bah ra Jesús 'bu n'da ra xui, bi 'yεmp'u yú mifariseohu:

51 —Nu'a man t'ēdihü, hingui sä ga juānbahü n'da ra ja'i 'bu hin dá ohmbu 'be'a da mansε, ne 'bu hin dí pāhmbu majuāni 'be'a i øt'e, bi 'yεna.

52 Ne bi dā u, bi 'yεmbi:

—Nu'i tengu'bu ne'i guí 'yεpu Galilea, nguetho ne'i guím ma tengu im man yu 'yāmbui. Pe dami hyomhbu ja rá søcuā Ojä gue'bu di nequi bu Galilea n'da rá pōngahyā Ojä.

53 Ne n'da ngu n'da bi mba yú ngu buya.

8

Ra xisu ra 'yomt'ēni

1 Pe nu ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni Olivos. 2 Ne nu'bu t'uxudi tho bi mbeng bu ja ra dānijā mahon'a ne bi hyupü. Ne gätho nan ngu yu ja'i bá εhe nangu'e'a ne bi xänba u. 3 Ya xi yā bu ra Jesús 'bu mí zom bu yu fariseo ne yu xänbate nijā, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bu mín yāui n'da ran 'yohü hing rá ndø. Ne bi mbä'minde bu 'bah yu ja'i. 4 Bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tīmhe bu i øt' ran 'yomt'ēni. 5 Ne nu ran t'ēdi bi xijü ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, ne i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'be go guí xije ya, bi 'yεn'u yu fariseo ne yu xänbate nijā.

6 Pe guehna bi man u nguetho i sätho ra Jesús, i honi 'beru dí yāpi. Ne 'bex bi mbom thoho a ra Jesús ne bi 'yo't' rá saha bu häi tengu'bu hin xtá 'yø'a bi man'u. 7 Pe man'da bi thoqui bi 'yänni, nu ra Jesús bim 'bah pūya ne bi 'yεmp'u:

—Nu'bu 'bu a n'da ahü hin'yü ni ts'oquihü, gue'a di dū'mi da 'yεmba ra do ra xisu a.

8 Ne bi mbo'mi mahon'a bu häi ne bi 'yo't' rá saha bu ja ra häi. 9 Ne nu'bu mí 'yø'u 'be'a bi man ra Jesús, bi dū'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín dāc'yei asta gue'bu go mín the u yu yāpate, nguetho bi bāse mbo yú mbui i ja yú ts'oqui. Ne hont'a ra Jesús bi gohmbu bu u mí xänbi, ne'a ra xisu.

10 Ne nu'bu mim 'bä'a ra Jesús ne bi nu njo'o bu yu yāpate, pe hont'a ra xisu bi goru, bi 'yεmbi:

—Grá xisu, hapu bi mba u bi yāp'i i. Ha njo'o ua u in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

11 Ne bi dā'a ra xisu:

—Grá Hmu, xinga n'da.

Ne nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Necä, xínga guecä ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pe hin gui 'yøt' mi'da y_H ts'oqui.

Rá nyot'i yá mbui y_H jq'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xänba y_H jq'i mahø'n'a, bi 'y_εna:

—Nugä, drá nyot'i yá mbui y_H jq'i 'bucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui him man 'yo b_H ja ra 'bexui, pe din ja ran nequi yá mbui gue ra 'da'yote mazäi, bi 'y_εmp'u.

¹³ Janangue'a nu'b_H mi d_H u 'da y_H fariseo mi 'b_Hu, bi 'y_εmbi:

—Pe nu'i guím manse 'be'a gui øzehe, janangue'a säti thofo a guím ma, sä bi 'y_εn'u.

¹⁴ Nu'a ra Jesús b_Hya bi dät'u ne bi 'y_εmp'u:

—Madague'b_H dí m manse nanguese gä, pe di muui a, nguetho dí p_εcä har_H bá nexä ne har_H ná mbagä. Pe nu ah_H hin guí p_εhmb_H har_H bá nexä o har_H ná mbagä. ¹⁵ Nu'eh_H sä gadí ju_εnba_H n'da 'b_H hin guí p_εhmb_H x_Hn ho 'be'a øt'a n'da. Pe nugä madague'b_H dí p_εdi 'be'a øt'a n'da, pe njon dadí ju_εnba ya.

¹⁶ Pe nu'b_H dí m mangä 'be'a øt'a n'da, maju_εni dí m ma, nguetho hin dí 'dase pe n'dat'a dí m mam'be ma Ta gue bá p_εngä ua. ¹⁷ Nt'o't'i b_H ja y_Hn t'ēdi zäi guidín xähmb_H, gue nu'b_H yoho y_Hn 'yoh_H 'da'angu da ma 'b_H x_Hn ju_εni, mfädi gue ya maju_εni a b_Hya. ¹⁸ Nugä dí xi ah_H to'ogä, n'dahma gui p_εj_H, ne'a ma Ta bá p_εngä di jaqui da fäqui, bi 'y_εna.

¹⁹ 'Bex bi 'y_εn'u:

—Har_H 'b_Hh ni ta, bi 'y_εmbi.

Ne nu ra Jesús bi dät'u:

—Hin guí p_εj_H, xínga gue'a ma Ta guí p_εhmb_H. Nu'b_H xquí p_εj_H, ne'a ma Ta xquí p_εhmb_H 'b_H, bi 'y_εna.

²⁰ Ne guehna bi man ra Jesús 'b_H mín xänbate b_H ja ra d_εni_ε guer_H i pa m'be'ts'i ra mbeti. Ne njom bi bent'i gue xtan got'i nguetho hin ní zø'n ra ora dim fent'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

²¹ Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahø'n'a u:

—Nugä ga mbagä, ne m'bejua gui hyon_H, ne gui tuh_H 'b_H hin nín hofo ni ts'oquih_H. Nub_H har_H ga mbagä hin da zä gui mbähä b_H, bi 'y_εna.

²² Ne bi 'y_εn u ma ng_εrpihe:

—Ha din hyose nanguese nguetho bi ma: “Nub_H ga mbagä, hin da zä gui mbähä b_H,” bi 'y_εn_H, bi 'y_εn'u.

²³ Ne nu'a ra Jesús bi 'y_εmp'u:

—Nu'ah_H i ja ah_H rán 'yomf_εni ra ximhäi nguetho g_Hy m_εnguh_H ua ja ra ximhäi. Pe nugä 'da'angu dí m b_εm'be Ojä, nguetho hin dra m_εngugä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Janangue'a dí xi ah_H, nu'b_H hin guí 'y_εc'y_εih_H 'be'a dí m manse gue to'ogä, gui tuh_H ne nj_εm'b_H din hoh ni ts'oquih_H, bi 'y_εna.

²⁵ Ne bi 'yän'ndu b_Hya:

—To'o i, bi 'y_εn'u.

Nu'a ra Jesús b_Hya bi 'y_εmp'u:

—Ya xtä xi ah_H to'ogä ne guexta thogä. ²⁶ I ja man'da x_Hn ngu ga xi ah_H 'ber_H nín ja ni ts'oquih_H. Pe maju_εni a dí m ma nguetho maju_εni a bá p_εngä. Ne nu'u y_Hm hma di b_εngä a, gue'u dí m mangä ua ja ra ximhäi u, bi 'y_εna.

²⁷ Pe nu'u ma ng_εrpihe 'b_H mí xi u, him bi b_H u gue'a bi ma ra Jesús gue Ojä bá p_εnhua. ²⁸ Janangue'a ø bi 'y_εn'a ra Jesús:

—Nu'bu gá cuarcahu bu magats'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua buya ja gui pãhmbu to'ogä. Ne ja gui pãhmbu buya nte dím manse, pe gãtho xtã ma bi xãnga ma Ta. ²⁹ Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dím bẽm'be, ne njãm'bu i sogã a nguetho zãi gãtho dí øt'ã a in numanho, bi 'yẽn'a ra Jesús.

³⁰ Nu'bu mí man na, xun ngu u mi'da bi 'yẽc'yẽi mahøn'a.

Yá 'yẽhe a ra ts'oqui

³¹ Ne nu ra Jesús bi 'yẽmp'u 'da ma mijudíohe ngue ẽna bi 'yẽc'yẽi a:

—Nu'bu gui thoqui gui tenhdũ mam hmangã, majuañi ma 'yẽc'yẽi ahũ 'bu.

³² Ne da zã gui pãhmbu 'be'a nam bøn'u yũm hma majuañi, ne gue'a dí yan ahũ gue da zin ahũ Ojã, bi 'yẽna.

³³ Ne bi dã u:

—Pe nugãhe, dyũm bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yá t'ũhnigãhe Ojã. Ne njãm'bu midí mandagãhe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nyãñigãhe gue da zinje Ojã, bi 'yẽn'u.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yẽmp'u:

—Majuañi dí xi ahũ, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a. ³⁵ Ne hna man'da guim bẽmhbu, hin gui sä gui comhbũ ran ho ra Abraham, pe tengu'bu yá 'yẽhe thoho ahũ a. Pe høn't'u njuãntho yá t'ũhni da gomhbũ ran ho mazãi.

³⁶ Nugã njuãntho rá Ts'ũnt'u Ojãgã. Ne nu'bu guecã ga juc'ahũ bu ja yũ ts'oqui, majuañi da zin ahũ ma Ta ne yá t'ũhni ahũ a 'bu. ³⁷ Ne madague'bu bi xant'ahũ ra Abraham, tengugã, pe guin nde gui hyoju, nguetho hin hapũ da zã da yũt' mam hma bu ja ni mbãihũ. ³⁸ Høn't'a bi 'yurcã ma Ta dím mangã. Nguetho ahũ, høn't'a bi 'yut'a ni tahũ guí øthũ, bi 'yẽmp'u.

³⁹ Ne bi dã u ma mijudíohe mí 'bãru:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yẽmp'u:

—Nu'bu majuañi yá t'ũhni ahũ ra Abraham xquí comhbũ ran 'yomfẽni ra Abraham 'bu. ⁴⁰ Pe nuya guin nde gui hyoju, guecã dí xi ahũ a majuañi gue'a bi xãnga ma Ta. Pe hinga ngubũ bi 'yøt' ra Abraham tengu guin nde gui 'yørcahũ.

⁴¹ Janangue'a dí xi ahũ, guí øthũ rá 'bẽfi man'da ni tahũ, bi 'yẽna.

Ne 'bex bi 'yẽn'u:

—Hin dyũ 'betat'ũhni gãhe, pegue n'datho ma tahe 'bãi, Ojã a, bi t'ẽmp'a ra Jesús.

⁴² Nu'a ra Jesús bi dãt'u:

—Nu'bu da gue'a Ojã ni tahũ, xquí numanhoju 'bu, nguetho bá ẽcã bu bí 'bu Ojã. Ne hin bá ẽcã nange ma ts'edi zehẽ pe gue'a Ojã bá pengä ua. ⁴³ Hanja hingui sä gui pãhmbu 'be'a dím mangã. Nguetho hin guin nde gui pãhmbu a. ⁴⁴ Nguetho ra zĩthu ni tahũ, ne gui honi gui 'yøthũ rá pãhä a. Ne nu'a, rá mbũdi thoho bi dũ'mi bin hote, ne guet'u yũ pa i ja bu ya i øthoho. Ne nu'a, him bin zãmmi a majuañi nguetho him bi numanho a. Ne høn't yũ fehni man'a nguetho rá m 'bãi a. Ne in ta nange gãtho yũ fehni. ⁴⁵ Pe nugã dím ma majuañi, janangue'a hin guí ẽc'yẽigahũ. ⁴⁶ To'o ahũ da ma majuañi dí øt' ran ts'o o gue dím man ra fehni. Pe nu'bu gãtho majuañi a dí xi ahũ, hanja hingui sä gui 'yẽc'yẽihũ. ⁴⁷ Nu'a to'o bim 'bãi nange Ojã, i ømanho rá m hman Ojã a, pe nu'ahũ hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gãm 'bũhmbũ nange Ojã, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Ya xmi 'bũh ra Cristo 'bu hin ním 'bũh ra Abraham

⁴⁸ Bex bi dã'u ma mijudíohe buya:

—Ha him majuaṅni dí m mamhbe, gue nu'i grá mēngu b_u Samaria, gue him majuaṅni grá mbom'bet_o ra Abraham. Ne guí 'b_uhmi n'da ra zīthu, sã bi 'yēn'ḡ.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dā't'ḡ:

—Nugã hin dí 'b_u'be n'da ra zīthu pē dí numansu ma Ta. Nu'ah_u hin guí numansuj_u. ⁵⁰ Ne hin dí honi gue da hnumansugui pē i 'b_u a n'da gue i honi da hnumansugui, nē di ʼnbi to'o hingui numansugui. ⁵¹ Majuaṅni dí xi ah_u, nu'a to'o da 'yēc'yēi a dí m mangã hin da nu ran dāte a, bi 'yēna.

⁵² 'Bex bi dā'ḡ ma mijudíohe:

—Nuya dí pāhmbe go gue'e guí 'b_uhmi a ra zīthu, nguetho bi du ra Abraham nē gātho yú pōngahyã Ojã, pē sã guí ɛna, hin da du to'o da 'yēc'yēi i. ⁵³ Ha guí ɛna man'da guín nuixte xinda gue'a ma tahe ra Abraham nē ḡ y_u pōngahyã, nē maya'b_u x_un du ḡ. To'o guí ɛna gue gue'e 'b_u, bi 'yēn'ḡ.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi dā't'ḡ:

—Nu'b_u xcã honi dan nuixte zehēgã, sãti thofo 'b_u. Pē nangue a rá ts'edi ma Ta, gue'a nán nuixtegã a, gue'a guí ɛmf_u ni Ojãh_u. ⁵⁵ Pē njam'b_u gã pāhmbe a. Pē nugã dí pãcã a, nē nu'b_u xcã mangã hin dí pãcã a, xcám fehniḡã 'b_u, tengu ah_u. Pē majuaṅni dí pãcã a nē dí ʼt'a im man a. ⁵⁶ Nu a ra Abraham, zã guí ɛmf_u ni tah_u, pē bin johya 'b_u mi bãdi da zōn ra pa ba ɛcã ua. Nē bi t'uti gue ga sōcã ua, nē bin johya 'b_u mi nugui, bi 'yēna.

⁵⁷ Nē sã 'bex bi 'yēmp'ḡ ma mijudíohe:

—Hin guí pē'ts'i yote ma 'det'a njeya nē guí ɛna gã nu ra Abraham, bi 'yēn'ḡ.

⁵⁸ Nē nu ra Jesús bi 'yēmp'ḡ:

—Majuaṅni dí xi ah_u, nu'b_u hin ním 'b_uh ra Abraham, xmí 'b_ucã, nguetho zã dí 'b_ui, bi 'yēmp'ḡ.

⁵⁹ 'Bex bi g_ux y_u do ḡ, ɛna di bat'i, pē nu ra Jesús 'bex bi yãt'i nde b_u 'b_uh y_u jã'i, bin 'yãni nē bi bōm b_u ja ra dānijã b_uya.

9

Ra xädä 'b_u mim 'b_ui bi yãni

¹ Nu'b_u má mbähmbe b_u 'y_u ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yoh_u, ra xädä gue'b_u go mim 'b_ui. ² Nē nugãhe dy_u xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yōt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zehē gue bin xädä, dí ɛmf_e.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yēngãhe:

—Xinga guehna ran 'yoh_u nē xinga gue'a rá ta nē xinga gue'a rá mbe, pē hōnt'a ran t'ōt'e nuixte da 'yōrpa Ojã gue da nu y_u jã'i. ⁴ Nuḡu i jatho ga humbi ga ʼrpaḡu rá 'befi Ojã ya tengu'b_u ma patho ya, nguetho da zōn ra pa ga tuh_u, nē hin man da zã ga ʼth_u ra 'befi ua ja ra ximhäi b_uya. ⁵ Nu'b_u dí 'b_ucua ja ra ximhäi dí xänba y_u jã'i, tengu'b_u dí xocpa y_u dã da nu ran nēqui, bi 'yēnje.

⁶ Nu'b_u mí jua'a bi ma, bi zoh rá j̄ni b_u häi, nē í 'yōt' ra bōhäi rá j̄ni nē gue'a í gospa rá dã ra xädä a b_uya. ⁷ Nē bi 'yēmp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä n_u ja ra mbothe Siloé.

Bi mba nē bán xädä. Nē nu'b_u mam bá pengui in nu ran nēqui b_uya. ⁸ Nē nu'ḡ din tōt'am'baiḡu nē'ḡ mi'da y_u jã'i gue zã mí n_u 'b_u mín xädä, nu'b_u mín nu ḡ, bin 'yēmp'ḡ:

—Ha hinga guehn_u ra xädä n_u mí hãxta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'ḡ bi ma:

—Guehn_u.

Ne nu'ɥ mi'da bi 'yɛna:

—ɛna ngunɥ a pɛ hinga guehnɥ.

Pɛ nu ra xädä bi dɔdi:

—Guecä, bi 'yɛn'a.

¹⁰ Ne bi 'yän'du bɥya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

¹¹ Ne nu ra xädä bi dɔdi:

—Nu'a ran 'yohɥ rá thuhu ra Jesús bi 'yöt' ra böhäi ne bi gosca ma dä. Ne bi 'yɛngä: “Ní mba bu ja ra mbothe Siloé ne guan xädä bu,” bi 'yɛngä a. Ne dá mba dán xädä, ne bi zä dá nu ran nequi ma dä bɥya, bi 'yɛna.

¹² Ne bi t'ɛmp'a:

—Harɥ i 'bu a.

Ne bi dɔh pɥya:

—Hin dí pɔdi, bi 'yɛntho.

Bi t'ørpa ran t'änni a mí xädä

¹³ Ne bi zix bu 'buh yɥ fariseo bɥya. ¹⁴ Nu'a ra pa bi 'yöt' ra böhäi ra Jesús ne bi xocpa rá dä ra xädä, ra pa ran ts'äya a. ¹⁵ Nu yɥ fariseo bi 'yänni mahøn'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dä.

Ne bi 'yɛmp'ɥ:

—Bi gosca ra böhäi ma dä, ne bán xädä, ne nuya dín nu ran nequi, bi 'yɛna.

¹⁶ Janangue'a bi 'yɛn'ɥ 'da yɥ fariseo:

—Nu'a ran 'yohɥ guím ma, hingui numansu Ojä nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yɛn'ɥ.

Pɛ nu'ɥ mi'da ɥ bi 'yɛna:

—Pɛ nu'bu ra ts'om'bäi hin xtán zä da 'yöt' yɥn t'öt'e nuixte gue i öt'a.

'Bex bin hec'ɥ bɥya. ¹⁷ Ne bi t'än'na ra xädä:

—'Be'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni dä.

Ne bi 'yɛna:

—Nu'a, n'da rá pøngahyá Ojä a, bi 'yɛna, ne bi bøm bɥya.

¹⁸ Pɛ nu'ɥ him bi 'yɛc'yɛi gue gue'a mí xädä, jague'bu mí zonpa a rá ta ne rá mbe. ¹⁹ Ne bi 'yän'du:

—Ha gue'a ni ts'unt'ɥui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nequi ya, bi 'yɛn'ɥ.

²⁰ Bi dɔ'a rá mbe ne rá ta:

—Dí pɔ'be gue gue'a ma ts'unt'ɥ'be gue mí xädä 'bu mim 'bui. ²¹ Pɛ hin dí pɔ'be hague in ja in nu ran nequi ya, hin dí pɔ'be to'o bi xocpa rá dä. Nu'a xɥn dɔn'yohɥ ya, dami 'yänhdɥ, da manse to'o.

²² Ngubɥ bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dyɥ judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi bu ja ra nijɥ ɥ to'o da ma bá pɛnh Ojä a ra Jesús, ne ma zä hin da hnumanho bu ja yá hnini. ²³ Janangue'a bi 'yɛntho rá ta ne rá mbe: “Xɥn dɔn'yohɥ ya, dami 'yänhdɥ,” bi 'yɛntho ɥ.

²⁴ Janangue'a bi zonz mahøn'a ran 'yohɥ mí xädä, ne bi 'yɛmp'a:

—Pɛ dami ma majuɔni gue gue'a Ojä bi xoc'a ni dä. Pɛ nu'a ran 'yohɥ gá ma, dí pɔhmbɛ ra ts'om'bäi a, bi 'yɛn'ɥ.

²⁵ Ne nu'a mí xädä bi dɔdi:

—Hin dí pɔcä 'bu ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pɛ hønt'a dí pɔdi mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

²⁶ Ne bi 'yɛmbi mahøn'a:

—'Be'a bi 'yöt'a'i 'bu mí xoc'a ni dä.

27 Ne bi da'a:

—Nugä ya xtá xi ahü ne hin gá 'yεc'yεihü. Ha gui 'yεc'yεihü 'bü ga xi ahü mahøn'a. Ha ne ahü guín nde gui tenhdü a 'bü, bi 'yεna.

28 'Bex bin sante thoho ü 'bü mí 'yεmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pe nugähe yá xädigähe a ra Moisés. 29 Dí pähmbe Ojä bin yaui ra Moisés, pe nu'a ran 'yohü gui εspi hin dí pähmbe hapü bi ne'x'a rán t'εdi a, bi 'yεn'ü.

30 Bi da'a mín xädä büya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangu'e'a gá mamhbü, gue hin guí pähmbü hapü bí 'yε a rán t'εdi, ne ya bi xoga ma da a. 31 Ne dí pähmbü hin da 'yømanho Ojä 'bü da 'yáp rá ts'edi n'da ra ts'om'bäi, pe nu'bü 'bü a n'da i thände Ojä ne ørpa rá pähä, i ø Ojä 'bü i äp rá ts'edi. 32 Ne gätho yu jeyä xü thogui njäm'bü bim 'bü a n'da bi xocpa rá dä n'da mi xädä 'bü mí'm 'büi. 33 Nu'a ran 'yohü dí'm ma, nu'bü hin di fáx Ojä a, hin te sä da 'yøt yu nuixte 'bü, bi 'yεn'a mí xädä.

34 Ne bi t'εmp' mahøn'a:

—Nu'i grá dädits'oqui, janangu'e'a guí xädä 'bü gmím 'büi. Ha go gui xängahe, bi 'yεn ü.

Ne bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe büya.

I xädä yá mbüi ü 'da

35 Nu'bü mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädä, bi dñini ne bi 'yänni:

—Ha guí εc'yεi rá ts'ant'ü Ojä, bi 'yεmbi.

36 Ne bi dat'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Damí xiqui ts'ü, ga εc'yεi a, bi 'yεna.

37 Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Guecä guín nug ya, ne dí yaui ya.

38 Ne bi 'yεmbi:

—Ma Hmu i, dí εc'yεi a ya.

Ne bin danyahmu bü ja rá hmi büya. 39 Ne nu ra Jesús bi 'yεna:

—Janangu'e'a dám 'bücä ua ja ra ximhäi, gue ga japi dí nequi 'be'a mbëni n'da ngu n'da. Ne nu'ü i xädä da nu ran nequi, ne nu'ü in nu ran nequi din xädä, bí 'yεna.

40 Ne nu'ü 'da yu fariseo bi 'yøh rám hman a, bi 'yεn'ü:

—Ha necähe dí xädähe, bi 'yεn'ü.

41 Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'ü:

—Nu'bü xquí pähmbü gue guí xädähe, xtán zä xtím pun'nahü 'bü ne njon xtá xi ahü gue ja ni ts'oquihü büya. Pe guí εnsehä guín nuhü ran nequi, janangu'e'a hin dim pun'na ni ts'oquihü, bi 'yεn'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangu'e rá mbä't'i yu de'yo

1 —Majuani dí xi ahü, bi 'yεn'a ra Jesús, nu'ü hin dí yarpu ja rá goxthi a rá mbä't'i yu de'yo, ne dí dons pu ja ra mbä't'i, yu bë ü. 2 Pe nu'ü dí yarpu ja ra goxthi, njuantho yu mbände'yo ü. 3 Ne da xocpa a ra mbängoxthi ne da yut'ambo ra mbände'yo büya. Ne nu'ü yú de'yo i ørpa rá nde a rá mbädi ne i øt'a i xifi. Ne i ndønba yú thuhu nguetho i pa ü yú mbeti a. Ne i sixpu ja yu 'bot'ei. 4 Ne nu'bü mí gac pu thi gätho ü yú de'yo, dí 'bet'o 'bü i sits'i, ne nu'ü yú de'yo i tenni nguetho i parpa rá nde 'bü im mba't'i. 5 Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pe i 'dagui, nguetho hingui parpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yεna.

6 Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pɛ hingui pə ɯ 'bɛ'a nam bɔn'a bi si ɯ.

Ra Jesús ra hogambände'yo

7 Janangue'a 'bex bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Majuɔni dí xi ahɯ, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guepɯ i 'bɯh yɯ de'yo.

8 Pɛ gätho ɯ im bɛni dim 'bet'o zɛɛ xinda guecä, nɛ gue'ɯ yɯ bɛ ɯ. Pɛ nu'ɯ yɯ de'yo hingui ɔrpa yú nde ɯ. 9 Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da yát'i nanguecä, ma zä da ts'imanho bɯ. Nɛ da bədi gue rá ngu bɯ, janangue i 'yo nɛ da dɔni 'bɛ'a dí zɛrpa yú mbɯi, tengutho ra de'yo i tɔn yɯ t'ei.

10 Nu'ɯ yɯ bɛ ní 'yɛɛ dim pɛ nɛ din hodu nɛ dí ts'onbi gätho rá 'bɛfi Ojə. Pɛ nugä ná ɛɛ gue dí tɔn ra te n'da nɛ din ja ra te i juadi xɯn ho. 11 Nugä drá hogambände'yo nɛ ga 'bɛh ma te gue gan yɔn ɯ ma de'yo. 12 Pɛ nu'ɯ 'da yɯ mbɛfi, hɔnt'ɯ yún zäbi nde da dɔha, nɛ him majuɔni yɯ mbände'yo, gue hin yú mbɛti ɯ yɯ de'yo. Janangue'a nu'ɯ in nu ba ɛpɯ n'da ra zate, i sopɯ yɯ de'yo nɛ i 'dagui. Nɛ nu ra zate bɯya im bɛnt'ɯ yɯ de'yo nɛ im maxt'i. 13 Nu'ɯ yɯ mbɛfi i 'dagui nguetho hin'yɯ yún huɛcate nangue yɯ de'yo, nɛ hɔnt'ɯ yún zäbi ní hyu yú mbɯi.

14 Nugä drá hogambände'yo, nɛ dí pəh ma de'yo nɛ nu'ɯ i pəqui. 15 Tengu thofo dí ɔt'be ma Ta, i pəqui nɛ dí pəcä a. Nɛ ga ungä ma te ngue gan yɔn ɯ ma de'yo. 16 I 'bɯh mi'da ma de'yo gue hinga guecua i 'bɯcua. Nɛ'ɯ jatho gua sigä. Nɛ da 'yɔ'ɯ dá mbä't'i. Janangue'a 'darpɯ din 'yo gätho ma de'yo. Nɛ gätho ga fəh pɯya nguetho hɔngdä drá mbände'yogä.

17 ɛmme numanho ma Ta 'bɛ'a ga ɔt'ä gue ga ungä ma te nangue ma de'yo. Pɛ ga thəmbɛnigä mahɔn'a. 18 Xinga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pɛ nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni nɛ ja ma ts'edi ga thəmbɛni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

19 Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohe mahɔn'a. 20 Xɯn ngu ɯ bi 'yɛna:

—Nuna 'bɯhmi ra zɔthu nɛ ran gət'i na. Hanja gní 'yɔhmbɯ 'bɛ'a man na, bi 'yɛn'ɯ 'da.

21 Pɛ nu'ɯ mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ hinguin jabɯ rá m hman a in 'youi ra zɔthu. Nɛ mfədi hin'yɯ rá ts'edi ra zɔthu da xocpa yú dā yɯ xädä, bi 'yɛn'ɯ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

22 Nu yɯ pa xɯn se bin ja ran ts'ihmɛ bɯ Jerusalén ngue ra dəmpeti bi 'yɔt' ma mijudíohe. 23 Nu ra Jesús mi 'yo bɯ ja rá ngun'yu ra dənɔjə ní hu ra Salomón.

24 Nu'ɯ 'da ma mijudíohe bɯya bi mbä'ts'a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'yänhde nangue'e, pɛ dami xije njuəntho 'bɯ gue'e grá Cristo, bi 'yɛn'ɯ.

25 Nɛ nu ra Jesús bi dət'ɯ:

—Ya xtá xi ahɯ pɛ hin gá 'yɛc'yɛigahɯ. Nɛ'a ra 'bɛfi dí ɔt'ä nangue rán t 'ɛdi ma Ta, i udi to'ogä. 26 Pɛ nu ahɯ hin guí ɛc'yɛihɯ nguetho him ma de'yo ahɯ, tengu xtá xi ahɯ. 27 Nu'ɯ ma de'yo i ɔmanho ma nde, nɛ dí pəpə yú mbɯi ɯ nɛ i tengu. 28 Nɛ dí un ra 'da'yote mazəi ɯ nɛ njəm'ɯ dim 'bɛdi. Nɛ njo'o to'o da zä da huə'ts'ɯ i o ma 'yɛ. 29 Nu a ma Ta bi 'dacä ɯ, man'da nujɛte a, nɛ njo'o man'da tengu a. Nɛ njo'o to da zä da huə'ts'ɯ i o rá 'yɛ ma Ta. 30 Nugä ɛ ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yɛn'a ra Jesús.

31 'Bex bi gɯx yɯ do mahɔn'a ɛna di bat'i ngue da hyo. 32 Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Xan ngu yu 'befi xan ho xtá ut'ahá ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'befi guín nde gdí bajá yu do, bi 'yëna.

³³ Nê bi 'yëmp'á yu judío:

—Hin nanguê yu 'befi xan ho dí éna ga ba ahe, pë nanguê hin guí éspa Ojá gue gá 'yëna, n'datho guí cohmi Ojá, nê grá já'i thoho, bi t'ëmp'a ra Jesús.

³⁴ Nu ra Jesús bi dät'á:

—Ha hinga nt'o't'i bá ja yan t'ëdi gadín xähmbu, gue bi 'yëñ Ojá: “Nu ahá tengu'bu gyá ojahá,” i éñ bá ja ra t'ohni. ³⁵ Gue bi 'yëmbi tengu'bu yu oja u bi un rán t'ëdi Ojá. Nê hinguí sä dim 'beh rá T'ohni Ojá. ³⁶ Pë hanja gní 'yëñjü hin dín numansugá Ojá 'bu dím mangá, rá Ts'ant'ü Ojägá, guécá gue bi huangá ma Ta nê bá pengá ua. ³⁷ Nu'bu hin dí øt'á tengu øt'a ma Ta, hin guí 'yëc'yëigahá 'bu. ³⁸ Pë nu'bu dí øt'á tengu øt'a ma Ta, dami pähmbu ngue hont'a Ojá sä i øt'ü yu nuixte dí øt'á. Jananguê'a da zä guí 'yëc'yëihá gue n'datho ran 'yomfëni dí com'be ma Ta, bi 'yëna.

³⁹ Jananguê'a bi 'yëna da bent'i mahøn'a u ma mijudíohe mí 'bäpü. Pë nu ra Jesús bi 'uegue.

⁴⁰ Nê bi mbeng mahøn'a bu 'danguadi ra dätthe Jordán, guerpü rá mbüdi mí øt' ran xixyá ra Xuua, nê bim 'bäpü 'da yu pa. ⁴¹ Nê xan ngu yu já'i bá épü 'bäh ra Jesús. Nê bi man u:

—Madague'bu nte man t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Xuua Nxixyá, pëgue gätho majuañi a bi mam 'bu mi xijü nanguéhna ra Jesús, bi 'yëñ'ü.

⁴² Nê xan ngu u bi mba bu, bi 'yëc'yëi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

¹ Mí 'bäpü Betania n'da ran 'yohü in zäman'ü, í Lázaro. Nê mí 'bähmbü yoho yán ju, ra María nê ra Marta. ² Nê nuna ra María, guéhna bi xispa ra 'yëthi rá gua ra Jesús émmë yüman'u nê bi 'yonbi nanguê yá xtá. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xan u. ³ Jananguê'a nu'ü yán ju bi mbéhna n'da ra nde bu 'bäh ra Jesús nê bi 'yëmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'be'a ga øthü ya, xan u a guidí huéqui, bi 'yëmbi.

⁴ Nê nu'bu mí 'yøh ra Jesús, bi 'yëna:

—Nu'a ran u hing ran däte a pë hont'a gue da hnu rá ts'ëdi Ojá nuixte thoho, nêcá rá Ts'ant'ü Ojägá, bi 'yëna.

⁵ Nu ra Jesús émmë madi huç'a ra Marta nê rá juhüe nê'a ra Lázaro. ⁶ Pë nu'bu mí 'yøde xan u ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'be bi døm' man yopa guerpü mí 'bähmbe. ⁷ M'bejua büya bi xije dyü xädigähe a:

—Ga mbähá bu Judea mahøn'a, bi 'yëñje.

⁸ Pë dá émfë büya:

—Xänbate i, ha guí mba bu mahøn'a, nguetho nu ma mijudíohe 'bäpü him maya'bu gue nde di bat'a do i, dá émfë.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti büya:

—Ha hinga gue'a 'dë'mayo ora n'da pa. Nu'bu ma pa i 'yo n'da ra já'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapü i pa. ¹⁰ Pë nu'bu 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hapü i pa. Nu'a bi ma gue hinganá søn ra ora da du.

¹¹ Nê m'bejua bi 'yëñje mahøn'a:

—Nu'a ma amigohü ra Lázaro í äha. Nê ga mbähá ga ents'ä a, bi 'yëna.

¹² 'Bex dá émbähe a büya:

—Ma Hmu ahe, nu 'b_u i aha da ya_m 'b_u, dá εmfe.

13 Pε nu ra Jesús bi ma gue bi du 'b_u mí ma i aha. Pε dá bεmhbe gue i a_{tho}.

14 'Bexque nju_{an}tho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro. 15 Pε nangue a_{h_u}, x_{h_n} ho gue hin dá nugá 'b_u mín hy_εn'na, gue man'da gui 'yεc'yεigah_u 'b_u guin nu_{h_u} 'be'a ga øt'á ya. Nuya ga mbähä ba nu_{h_u}.

16 Pε nu'a ra Tomás ne i t'εmbi ra Go, ma mixádihe, bi 'yεnje:

—Mbähmah_u 'b_u, madague'a 'darpu ga tu_{h_u}.

Nu ra Jesús di un ra te _u x_{h_n} du

17 Nu 'b_u má sømhbε b_u ra Jesús b_uya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro. 18 Nu b_u Betania hinga ya b_u Jerusalén, mbε made ora na 'yo. 19 Janangue'a x_{h_n} ngu ma mijudíohe bi mba b_u rá ngu ra Marta ne ra María gue da hyurpa yú mb_ui _u, nangue'a rá ida bi du. 20 Nu 'b_u mí 'yøh ra Marta gue ba εp_u ra Jesús, bi mba ne bin c'at'ui b_u 'yu. Pε nu ra María bi gotp_u ja rá ngu. 21 Ne nu'a ra Marta bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu 'b_u xquím 'b_uque ua, hin xtán du ma ida. 22 Pε madague'b_u ya bi du ya, pε dí paçá di 'da'a Ojā hønt'a go 'be'a gui 'yäpi, bi 'yεna.

23 Nu a ra Jesús bi ðat'a:

—Nu'a ní ida da ndants' mahøn'a, bi 'yεna.

24 Nu ra Marta bi 'yεna:

—Dí paçá da ndants'a rán zegui ra pa a, ne _u gátho x_{h_n} du, bi 'yεna.

25 Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nugá guecä dadí un ra te _u x_{h_n} du. Nu'a to'o da 'yεc'yεigui, madague'a da du, pε ga japi da ndants'i ne din ja ra 'da'yote mazäi. 26 Ne nu'a to'o 'b_ui nanguecä ne εc'yεigui, njäm'b_u da du a. Ha guí εc'yεi a dí xi i, bi 'yεmbi.

27 Ne bi 'yεmp'a:

—Hāha ma Hmu i, dí εc'yεi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'unt' _u i Ojā, gue'e mí hma gua εcua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

Bin zon'a ra Jesús

28 Ne nu 'b_u mí gua'a bin yaui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng b_u rá ngu ne bin yajodreui a rá juhuε ra María, ne bi xi a:

—Bí 'bāp_u ra xānbate ne in zon'na i, bi 'yεna.

29 Ne nu 'b_u mí 'yø a 'be'a bi sifi, bi ndants'a ne bi mba n'dihi guerp_u 'bāh ra Jesús. 30 Nu ra Jesús him 'bex bi zøm b_u ja ra hnini, pε bim 'bātho b_u ndehnini guerp_u xín yaui ra Marta. 31 Nu ma mijudíohe mí hup_u mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mb_ui, nu 'b_u mí nu bi ndants'a ra María ne bi mba n'dihi, bi ðen'd_u ma mijudíohe b_uya, ne bi 'yεn _u: “Masque ní mba ban zom b_u ja ran 'yāgui na.”

32 Nu 'b_u mí zøm b_u ra María b_u bí 'bāh ra Jesús, bin ðanyahmu b_u ja rá gua, ne bi 'yεmp'a:

—Nu 'b_u xquím 'b_uque ua, hin xtán du ma ida 'b_u, bi 'yεna.

33 Nu 'b_u mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, ne _u ma mijudíohe zoni gue' _u bi ðenni, bin gās' p_uya ne bi hyundumb_ui. 34 Ne nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hap_u bi t'ä a ra Lázaro.

Ne bi t'εm b_uya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'εmbi.

35 Ne a ra Jesús bin zom b_uya. 36 'Bex bin 'yεm zεhe ma mijudíohe b_uya:

—Nun_u ya mfädi εmmε madi huεc'a, bin 'yεmp' _u. 37 Ne nu ' _u da bi 'yεn' _u:

—Nuna guehna bi xocua yú dä ra xädä. Ha hin xtán zä xti japi hin xtán du ra Lázaro 'b_u.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro b_u ja rán 'yägui

³⁸ Nu 'b_u mí zøm b_u ja ran 'yägui ra Jesús, bin ga'ts' mahøn'a. Nu ran 'yägui n'da ra hyädo a ne bi juaspa n'da ra xïndo. ³⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'ä:

—Damí 'uej_u ts'ä na ra xïndo.

Pë nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yëmbi:

—Ma Hmu i, masque xän xä ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yëna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yëmp'ä:

—Pë dí xi i mahøn'a, nu 'b_u gui 'yëc'yëi gue i ja ma ts'edi, guin nu rá ts'edi Ojä nuixte, bi 'yëmbi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do b_uya. Ne nu ra Jesús bi ndøts'e ne bi 'yëna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'b_u má äp'i'i nanguehna ra Lázaro. ⁴² Ne dí pädi thocpa thoho guí øh ma nde. Pë nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yëc'yëi gue gue'e bá pengä ua.

⁴³ Ne nu 'b_u mí jua'a bin yäui Ojä bin yä nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ Ne nu'a xí du bá pøm b_u ja rán 'yägui b_uya, nsøt'e thoho ra 'bøt'e rá 'yë ne rá gua, ne nu rá yä n'dan'yo ra 'bøt'e män søt'e. Nu ra Jesús bi 'yëmp'ä:

—Xoth_u, da zä din 'yo b_uya, bi 'yë'n'a ra Jesús.

Ihma da fënt'a ra Jesús

⁴⁵ Ne xän ngu ma mijudíohe ngue xí den'na ra María, bi 'yëc'yëi ra Jesús 'b_u mí nu a bi 'yøt'e. ⁴⁶ Pë nu mi'da bi mba bá xih yä fariseo 'be'a bi 'yøt' ra Jesús.

⁴⁷ Janangue'a bi man yä dämbäjä ne yä fariseo ngue 'darp_u dim petih_u u yú mi ngurpih_u, ne bin 'yëm zeh_u u:

—'Be'a sä ga øth_u, nguetho nu'a ran 'yoh_u i øt'e xän ngu yän t'øt'e nuixte.

⁴⁸ Nu 'b_u hin ga hecpah_u, gätho yä jä'i da 'yëmbi yé ngurpi. Ne nub_uya nu yä romano da zøj_u ngue da bëni ya dá tenhd_u man'da ra Hmu, ne hinga hønt'_u dí tenhd_u u, ne di juarca ma duxca nijäh_u ne di juaj_u b_uya.

⁴⁹ Ne nu'a n'da í Caifás, ra dämbäjä a ra jeyä a, bi 'yëna:

—Ha hin guí pähmb_u 'be'a da zä ga øth_u ya. ⁵⁰ Ha hin guí pähmb_u man'da xän ho 'b_u n'datho da du n'dahma hinga gätho na ngu_u ga juahmb_u, bi 'yëna.

⁵¹ Pë him bi bëns_e a bi ma, pë nangue'a ra dämbäjä a ra jeyä a, janangue'a bi jap Ojä da ma 'be'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du da yänje dy_u judíohe. ⁵² Pë nu ra Jesús 'b_u mí du, hinga høngdähe in nde da yänje, pë ne u gätho mi'da i 'b_uai høn_ubo go bi zä gätho na ndoho ra ximhäi, 'darp_u dam 'b_uhmb_u a. ⁵³ Ne nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bën_u u gätho ma ngurpihe b_uya. Ne gue'a ra pa bi ma njuäntho da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'_u b_u 'b_uh ma ngurpihe, ne bi mba b_u ja rá nyäni n'da ra ehäi, ne däm 'b_uhmb_e b_u 'da yä pa b_u ja ra hnini Efraín.

⁵⁵ Ne mi ts'ütho da zøn ra pa ran däbaxjua, n'da ra dants'ihme bi zängahe Ojä maya'b_u dy_u judíohe. Janangue'a xän ngu yä jä'i 'da'a n'danni bi nets'i bi mba b_u Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma jä'ihe b_u, nangue ra dehe. ⁵⁶ Ne nu 'b_u mí zøm b_u ja ra dänijä u 'da ma mijudíohe, bi hyom b_u a ra Jesús ne bin 'yän'du n'da ngu n'da u:

—'Be'a guím mamhb_u, ha ba øh ra Jesús da nu ram peti ua uague hin'na, bin 'yëmp'ä.

⁵⁷ Nu y_u dambäjä ne y_u fariseo bi 'y_en'ä:

—Nu'bu 'bui to i pädi hapu i 'bui, jatho da ma, n'dahma da zä gam benthe, bi 'y_emp'ä y_u jä'i.

12

Pa nsisipi ra 'y_ethi rá gua ra Jesús

¹ Di 'beh man 'dato pa din ja ra dants'ihm_e bu Jerusalén nangué ran dābaxjua, ne bi mba mahōn'a bu Betania a ra Jesús, nguép_u rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi dāmbēni bu ja rán 'yāgui ngué xí du. ² Nu'bu mín de, nu ra Marta bi 'yōrpa n'da ran ts'ihm_e ra Jesús. Ne'a ra Lázaro 'darpu bin sihm_e bu ja ra mēxa. ³ Ne bi mba ra María bu mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'y_ethi emme yuman'u ne xam hmadi, ne í 'yonba ra 'y_ethi nangué rá xtā. Ne gātho ra ngu bi yun'a ra 'y_ethi. ⁴ Ne mí 'bup_u rá ts'ant'ä ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixādihe a, ne gue'a bi dā a ra Jesús. Ne nu'bu mín nu a bi 'yōt'a ra María, bi 'y_ena:

⁵ —Hanja him bi 'bā a ra 'y_ethi, y_u mahuāhi thoho xtín ja rá muui gue xtín t'un y_u hyoya, sä bi 'y_en a ra Judas.

⁶ Ngubu bi man a nguetho ra b_e a, ne him majuāni di hu_ec y_u hyoya. P_e rá 'befi a gue ní mbēsa ma mbetihe d_yu xādihe ne'a rá mbeti ra Jesús. Ne nzāi hāc zēhe ra mbeti 'bu in nde. ⁷ 'Bex bi 'y_en'a ra Jesús:

—O guidí hecpa na ra xisu, nguetho bi 'yōrca a rán säui da 'yōrque, nguetho mi ts'atho ga tu ngue da t'āgagui. Janangue'a mí pesta'a ra 'y_ethi na, xtí jacā ma jā'i 'bu dá tu. ⁸ P_e thocpa thoho gam 'buhmbu y_u hyoya, p_e nugā hinga thocpa thoho dam 'buhmbu ua, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ihma da tho ra Lázaro

⁹ Nu'bu mí 'yōde x_un ngu ma mijudiōhe, gue 'bup_u ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, p_e hinga hōnt'a ra Jesús in nde da nu, p_e ne'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús bu ja ran 'yāgui. ¹⁰ Janangue'a nu y_u dambäjä bi bēni ne'a ra Lázaro da hyo. ¹¹ Nguetho gue'a ra Lázaro i japi man'da x_un ngu bi 'y_ec'y_ei a ra Jesús u ma mijudiōhe.

Bi t'ēspa ra Jesús 'bu mí yāt'a Jerusalén

¹² Nu'bu mí hyax buya dá mbāhmb_e ra Jesús bu Jerusalén. Ne nu'ä y_u jä'i x_un ngu xí zōm bu Jerusalén gue in nu ra dāmpeti, bi 'yōde da mba bu ra Jesús.

¹³ Janangue'a bi gax y_u xí y_u jāxiza ne bi mba bá thap_u 'yu. Ne nts'edi bi 'y_en'ä: —Nuixte tho rá ts'edi Ojā di jap na ma Hmuts'ut'abih_u d_yu israelh_u, d_yu judiōh_u, bi zōcua ya nangué rá thuhu Ojā, bi 'y_en u.

¹⁴ Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'āburu xí dīni, tengu mán t'o'ti bu ja rām hman Ojā. ¹⁵ Gue mán t'o'ti:

Him man gan suh_u ya gy_u mēnguh_u ua Siōn, nguetho ba ēh ni hmuts'ut'abih_u, da hyux'a n'da ra t'āburu, mí ēn rá t'ohni maya'bu.

¹⁶ P_e nuje d_yu xādihe him 'bexque dá pāhmb_e 'be'a nám bōn na bin ja, p_e nu'bu mí mbeng mahēt'si ra Jesús dá bēmhbe buya gue guehna bi t'ōrpa ra Jesús gātho mán t'o'ti maya'bu.

¹⁷ Nu'ä y_u jā'i mí 'buhmbu ra Jesús 'bu mí xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro. ¹⁸ Janangue x_un ngu y_u jā'i bi mba bá thā a ra Jesús, nguetho bi 'yō a xīn ja. ¹⁹ Janangue'a nu y_u fariseo bin 'y_emzēhe u:

—Nte ts'u ní mbatho 'b_u dadí hεcra_u y_u ja'í. Ha hin guín nu_u ya gátho ra ximhäi i tenn_u ra Jesús, bin 'yεmp'u.

I hon ra Jesús u y_u mεngu b_u Grecia

²⁰ Nε nu'u 'da bi mba b_u Jerusalén da nu ram pεti b_u, y_u mεngu b_u ja ra häi Grecia u. ²¹ Nε bin t_umh_u ra Felipe u 'b_u má_u 'b_uhmbe b_u Jerusalén. Nε nu ra Felipe, ma mixádihe a, ra mεngu b_u Betsaida ra xεqui Galilea. Nε nu y_u mεngu b_u Grecia bi 'yεn'u:

—Hague n'y_o, dín nde dan yahe ts'u ra Jesús, bi 'yεn'u.

²² Nu'a ra Felipe b_uya bi xi a ra Andrés, nε nu'u b_uya bi xi a ra Jesús. ²³ Nε nu ra Jesús bi dät'u:

—Ya mi ts'utho da z_on ra pa dan uixtegä 'b_u dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Majuani dí xi ah_u, teng_u n'da ra hmudä, nu'b_u hin da thup_u ja ra häi ngue dim 'bεp_u, hin din xändi. Pε nu'b_u da thuhu, da zä din xändi x_un ho. ²⁵ Nu'a to'o i su din unba 'b_u da dengui, da mba ma unbi rá te a, pε nu'a hingui su din unba 'b_u da dengui guecua ja ra ximhäi, din ja ra te mazäi a. ²⁶ Nguetho nu'b_u 'b_u a n'da in nde din 'yεhe nanguecä, jatho da bεni teng_u dí_u mεngä, nε ga com'be ma ts'edi b_u mahεts'i b_uya. Nu'b_u 'b_u a n'da din 'yεhe nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

²⁷ —Pε nuya εmme tu ma mbai, bi 'yεn'a ra Jesús. 'Be'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi dí 'uegä 'be'a din jacä ya. Pε hingui sä, nguetho gue'a bá εcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Nε nub_uya bin yaqui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hont'a go nda'a dí t'εs'i i, bi 'yεmbi.

'Bexque bi t'ø'a n'da ra nde b_u mahεts'i, bi 'yεna:

—Pε ya dí ja'í guín nu, nε guín nu mahø'n'a, bi 'yεna.

²⁹ Nε nu'u y_u ja'í mí 'bähmb_u b_u, bi 'yøh rá nde Ojä nε bi 'yεn'u 'da:

—Bin gäni.

Nε nu'u mí'da:

—Masque n'da rá_u m'behni Ojä mahεts'i bi zofo, bi 'yεn u.

³⁰ Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Nu'a ra nde gä 'yøhmb_u, nts'edi bi zocä Ojä, hin nanguε ga paçä bi 'yøh ma nde, pε guep_u gui pa_uhmb_u ya i øh ma ndegä a. ³¹ Nuya mi ts'utho ga øt'ä a dí fädi nda'u da mba ma unbi, nε nda'u hin da mba ma unbi. Nε mi ts'utho ga tap ra z_uth_u, gue in ts'ut'abi ua ja ra ximhäi a, nε da ts'anba ya da t'εrb_u ja ran unbi. ³² Nu'b_u dá cuat'ä b_u ja ra pont'i, gue'a dá zohn'd_u gátho yá mbai y_u ja'í ga xifi dí dác yá mbai gan ya_un'u, bi 'yεn'a ra Jesús.

³³ Nε guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám ba_uh y_u ja'í 'be'a nín däte dí tho a. ³⁴ Nε nu y_u ja'í b_uya bi dät'a:

—Nugähe ya dá øhmbε im mam b_u ja rán t'εdi Ojä, i 'b_ui mazäi a ra Cristo. Nε guí εnse jatho gui tu b_u ja ra pont'i, gán ja'í ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí εnse gán ja'í ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'b_u.

³⁵ Nu ra Jesús 'bex bi 'yεmp'u:

—Him min ngu y_u pa ga xän'nah_u ya, ngue drán nequigä. Nde'b_u gan 'yoh_u b_u ja ran nequi ya, nε hin da z_u ah_u ra 'bexui. Nguetho nu'a to'o i 'yo b_u ja ra 'bexui hingui pa_udi har_u i 'yo. ³⁶ Dami hyámh_u ran nequi ya, janya i ja ya, nε din ja ran nequi ni mbai_u b_uya, bi 'yεmp'u.

Nε nu'b_u mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'ya_unse.

Hinguin nde da 'yεc'yεi ɛ ma mijudíohe

³⁷ Pε guexta'a him bi 'yεc'yεi xɛn ngu ma mijudíohe, madague'a xɛn ngu yɛn t'ɔt'e nuĩxte bi nu bi 'yɔt' ra Jesús. ³⁸ Pεgue bin ja tengu thohe bi man ra pɔngahyɔ Isaiás 'bɛ mí ma 'be'a din ja, bi 'yεna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yεc'yεi a dá mamhbe ne to'o bi bɔ 'bɛ gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yεna.

³⁹ Him bi zã bi 'yεc'yεi ɛ 'da nguetho nu'bɛ him mín nde ɛ, bi mba njapi tengu bi man ra Isaiás 'bɛ mí ma mahɔn'a:

⁴⁰ Nu'a Ojɔ bi gomba yú dá ɛ ne bi mεp yú mbɛi ɛ, gue din ja tengu'bɛ din xädä,

ne hin din ja yɛn 'yomfɛni yú mbɛi,

ne hin da zã di päh yú mbɛi gue xtí punba Ojɔ ɛ, bi 'yεn a ra Isaiás.

⁴¹ Guehna bi man ra Isaiás 'bɛ mí 'yut Ojɔ din ja rá ts'edi nuĩxte ra Cristo, ne bi mam bɛya 'be'a da 'yɔt'a ra Cristo.

⁴² Pε xɛn ngu ma ngɛrpihe mim bεnse ngue εc'yεi ra Jesús. Pε him bi ma gue εc'yεi ɛ, nguetho i su xtá hyɔn a thi yɛ fariseo bɛ ja yú niɔ. gue má zã da zan'ɛ.

⁴³ Nguetho man'da bi bɛni 'be'a da man yú mijá'ihɛ, gue da 'yεmbi xɛn ho ɛ, xinda gue'bɛ go xtá 'yεmp Ojɔ xɛn ho ɛ.

Dí mba ma juɔnbi n'da ɛ yám hman ra Jesús

⁴⁴ Pε nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i εc'yεigui, i εc'yεi a bá pɛngui. ⁴⁵ Nguetho nu'ɛ to'o i paqui, i pa a bá pɛngä. ⁴⁶ Nu'a bá εcä gue ga yorba yú mbɛi ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi.

Nu'a to'o da dengui hin din 'yo bɛ ja ra 'bɛxui a. ⁴⁷ Nu'a to'o da 'yɔh mam hmangä ne hingui εc'yεi, pε hinga guεcä ga juɔnbä a, nguetho hin ná εcä ga ɔt' ran juɔnbate, pε ná εcä ua gan yɔn ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. ⁴⁸ Nu'a to'o hin da 'yεc'yεigui ne hin da 'yɔ a dí m mangä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juɔnba ɛ 'bɛ rán zεgui ra pa. ⁴⁹ Nguetho him mam hmanse a dá ma, pε nu'a ra Ta gue bá pɛngä bi xiqui 'be'a dá mangä ne 'bεpɛ ná xänba yɛ jã'i. ⁵⁰ Ne dí pɛcä da dɔn ra te mazã ɛ to'o da hyɔn rá m hma ma Ta. Ne gue'a i xicä a ne dí mangä a bɛya, bi 'yεn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xɛguaba yú xädi

¹ Nu'bɛ mí ts'ɛtho da mbɛh ran dɔmpeti nanguε ran dɔbaxjua, ne mí paɔh ra Jesús ya mi ts'ɛtho da zɔn ra ora da bɔngua ja ra ximhäi, da mbeng bɛ bí 'bɛh rá Ta. Ne gátho yɛ pa mi 'bɛcua, midí huεc'ɛ to gátho bi 'yεc'yεi a, ne nuya man'da di huεc'ɛ di huεqui.

² Ne nu'bɛ mán sihmehe ra Jesús 'bɛ bin de, nu'a ra zɔthu bɛya bi bεnba ra Judas rá ts'ant'ɛ ra Simón Iscariote gue di dá a ra Jesús. ³ Nu ra Jesús i paɔi bí nεxpɛ 'bɛh rá Ta ne da mbeng bɛ mahɔn'a, ne i paɔi gue rá Ta bi unni gátho 'be'a i ja gue di manda zεhe. ⁴ Pε guehma bin 'yεhε nanguεcähe. Nguetho bi ndants' 'bɛ mín sihme ne bi mbɔ'a n'da rá pahni, in nde nte di hɛni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yε. ⁵ Ne nu'bɛ mí xit' ra dehe ra ximbo, bi dɛ'mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nanguε'a ran thu'yε mim bongui bɛ rá foho.

⁶ Ne nu'bɛ mí zɔm bɛ huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yεmp'a bɛya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yεna.

⁷ Nu ra Jesús bi dɔti ne bi 'yεmbi:

—Majuṇi hingui sä gui pḥ ya 'be'a nam bøn'a dí øt'ä, pε m'bejua da zä gui pḥdi, bi 'yεmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yεmp'a:

—Njam'bu dan uni gui perca ma gua.

Pε nu ra Jesús bi ḍat'a:

—Nu'bu hin ga pe't'ä ni gua, nte man jauri 'bu, bi 'yεna.

⁹ Nu ra Simón Pedro buya bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hønt'a ma gua 'bu, ne'a ma 'yε ne'a ma yḗ, bi 'yεmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Pε ya ma zä bi bo ahḥ nanguε ni ts'oquihḥ, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá ja'i. Pε hønt'ḥ ni guahḥ zai da 'be't'e ngue pärpḥ yḥ fonthäi hapḥ gui 'yohḥ. Pε nu n'da ahḥ him bin hi, bi 'yεna.

¹¹ Ngubḥ bi ma nguetho bi ḥadi i hupḥ a di dä a. Jananguε'a bi ma hinga gätho dán hihe.

¹² Nu'bu mí jua a bi xεguagahe, bi hye mahøn'a rá pahni ne bin säya. Bi 'yεnje buya:

—Ha guí pḥmbḥ 'be'a nam bøn'a dá øt'ahḥ ya. ¹³ Nu ahḥ guí εnjḥ drá xänbategä ne guí εnjḥ drá Hmugä. Xḥn ho guím mamhbḥ nguetho gue'a dí øt'ä a. ¹⁴ Dä pe't'ä ni guahḥ, guεä ni xänbatejḥ ne ni Hmujuḥ. Jananguε'a ne ahḥ gam perpa ni guahḥ n'da ngu n'da ahḥ, ngue gui 'yøthḥ gui cohmbḥ häi ne 'da gdám fäxtahḥ. ¹⁵ Nuya dá ut'ahḥ 'be'a gui 'yøthḥ nguetho dín nde ahḥ gui 'yøthḥ tengu dá øt'ahḥ. ¹⁶ Majuṇi dí xi ahḥ, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'ḥ yḥ mbεfi, man'da nuixte a i pεhnate xinda gue'a ram 'behni. ¹⁷ Nu'bu guí pḥmbḥ a dí m mangä ya ne thocpa thofo gui 'yøthḥ a, gan johyahḥ nanguε Oja 'bu.

¹⁸ Pε hín dí m mangä gätho ahḥ da zä gan johyahḥ nanguε Oja, nguetho dí pḥt'a ni mbaiḥ n'da ngu n'da ahḥ gue dá huan'nahḥ. Pε guehma dá huahni gätho ahḥ, n'dahma din ja 'be'a bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'yεna: “Nu'a n'da dí sihmε'be, gue'a di dägä a.” ¹⁹ M'bet'o dí xi ahḥ 'be'a da t'ørcä, jananguε'a da zä gui thoqui gui 'yεc'yεigahḥ gue drá Cristogä 'bu ya bin ja. ²⁰ Majuṇi dí xi ahḥ, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'behniäg, i simanhögä a ne i simanho a bá pεngä, bi 'yεnje.

Ra Jesús i pḥdi di dä a ra Judas

²¹ Nu'bu mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mbai, ne bi xije mahøn'a:

—Majuṇi dí xi ahḥ, i 'bu a n'da ahḥ di dägä, bi 'yεnje.

²² Nugähe buya dyḥ xädigähe, dán hyεthe n'da ngu n'daje ne dán 'yänhde: “To'ogahḥ di dá 'bu,” dán 'yεmfe. ²³ Ne nugä 'darḥ mi hu'be ra Jesús nguetho εmme midí huεgä. ²⁴ Nu ra Simón Pedro buya bi uḗnga rá 'yε, ndeque ga änni nda'a di dä a. ²⁵ Nugä buya gue 'darḥ mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá εmbi.

²⁶ Bi 'yεngä a ra Jesús buya:

—Nu'a ga cärpa a ra hmε ra tḥhḥ gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yεngä a buya.

Ne 'bex bi un'na ra hmε a ra Judas Iscariote rá ts'unt'ḥ ra Simón. ²⁷ Ne nu'bu mí zi ra hmε, 'bex bi yḥt' ra zḥthu rá mbai. Ne nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yøt'e dami 'yøt'a n'dihi ya, bi 'yεna.

²⁸ Ne xinga n'dagähe mi huhmbe bu ja ra mεxa gue dá pḥmbe 'be'a nám bøn a bi xifi. ²⁹ Pε 'dagähe dí m bεmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi

'be'a ga homhbe 'b_u bin ja ra dants'ihme. Ne nu mi'da gähe dí m b_umhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts' _u ra mbeti y_u hyoya, nguetho mí h_q ra buxa i o ma mbetihe. ³⁰ Ne nu'b_u ya xí zi ra hme, 'bex bi mba n'dihi. Ya bin xui b_uya.

Ra 'da'yont'ēdi

³¹ Nu'b_u ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yēngähe:

—Nuya di nequi dan uixtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne nu'a ga ot'ä ya, gue'a man'da dí nequi gue x_un hotho Oj_q. ³² Ga udi nuixte x_un hotho Oj_q, ne nu Oj_q da 'yudi gue nuixte x_un hogä guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'utho ya din ja a dí m mangä. ³³ Ma z_u t'uhni ah_u, man'da z_u ora dam 'b_uhmb_u ya. Ne m'bejua guim beñj_u. Ne ga xi ah_u ya tengu dá xi _u ma ngurpih_u, hingui sä 'darb_u ga mbähä hap_u ga mbagä. ³⁴ Nuya ga xi ah_u n'da ran t'ēdi ma'da'yo, gue 'da xtín huēctah_u n'da ngu n'da ah_u. Tengu thoho b_u dá huēc'ah_u, ngub_u gan 'yōrpah_u n'da ngu n'da ah_u. ³⁵ Nanguē 'da gdín huēctah_u n'da ngu n'da ah_u, gätho y_u ja'i da b_qdi guí tengah_u, bi 'yēnje.

Ra Jesús i p_qdi din cōn'a ra Pedro

³⁶ Nu ra Simón Pedro bi 'yēmp'a:

—Ma Hmu i, hap_u gui mba.

Nu ra Jesús bi d_qt'a:

—Hingui sä 'bex guí tengä ya hap_u ga mba. P_e m'bejua da zä gui mba b_u ga mbagä.

³⁷ Jananguē'a nu ra Pedro bi 'yēmp'a:

—Hanja hingui sä 'darp_u ga mb_e ya, madague'a necä da thogä nanguē'a ga ten'ni i, bi 'yēna.

³⁸ Nu ra Jesús bi d_qt'a:

—Ha maju_qni guí tengui madague'b_u da tho i, nguetho ná hyund_i xquí cōng 'b_u bi mbah ra tamfō, bi 'yēmbi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní zōm b_u bí 'b_uh rá Ta

¹—P_e o di tu ni mb_uih_u. Guí ēc'yēih_u Oj_q jananguē'a necä dami 'yēc'yēigah_u.

² Nub_u rá ngu ma Ta bí ja b_u x_un ngu y_u ngu mahotho. Nu'b_u hin te di ja b_u, xcá xi ah_u 'b_u. Pēgue i ja b_u, jananguē'a nu'b_u dá mbagä gua hoc'ah_u hap_u dam 'b_uhmb_u. ³ Ne nu'b_u dá mbagä ba hoc'ah_u b_u dam 'b_uhmb_u, ne ba pengä mahōn'a ga six ah_u b_u ngue 'darp_u dam 'b_uhmb_u b_uya. ⁴ Nub_u ga mbagä guí p_qhmb_u ne guí p_qhmb_u ra 'yu, bi 'yēnje.

⁵ P_e nu'a ra Tomás bi 'yēmp'a:

—Ma Hmu i, hin dí p_qhmb_e hap_u gui mba, xín dí p_qhmb_e a ra 'yu, bi 'yēna.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Nugä drá 'yugä ne guecä ní f_q a maju_qni ne dadí ungä ra 'da'yote maz_q. Njon da zä da zōm b_u 'b_uh ma Ta hinda hōnt'b_u da 'yēc'yēigui. ⁷ Nu'b_u maju_qni xquí p_qhmb_e ne'a ma Ta xquí p_qhmb_e 'b_u. P_e ja gá p_qhmb_e ya nguetho ya guín nuh_u a ya, bi 'yēnje.

⁸ P_e nu ra Felipe bi 'yēmp'a:

—Ma Hmu i, p_e hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe ne nte ga 'b_ehmbe, bi 'yēna.

⁹ Nu ra Jesús bi d_qt'a:

—Ha guexta'a hin guí p_qqu_i ne nya'a tho xtám 'b_uhmb_u. Nu'a to'o x_un nugui, ya x_un nu ma Ta. Hanja gní 'yēngui: “Yurcahe ni Ta.” ¹⁰ Ha hin guí ēc'yēi

gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu'u yam hma dí xi ahú him mam hmansegá u, pe yám hman a ma Ta i 'bucua ja ma mbúigá, ne gue'a di jacá ga øt'á a dí øt'á. ¹¹ Dami 'yεc'yεigahú gue n'datho dí com'be ma Ta. Pe nu'bu xún hεi gui pǎhmbú, dami pǎhmbú gue hont'a Ojǎ sǎ i øt'u yú nuixte dí øt'á. Janangue'a da zǎ gui 'yεc'yεihú gue n'dat'a dí com'be ma Ta. ¹² Majuǎni dí xi ahú, nu'bu gui 'yεc'yεigahú, nu ra 'befi dí øt'á, ne ahú da zǎ gui 'yøthú 'bú. Ne man'da nuixte yú 'befi da zǎ gui 'yøthú nguetho ga mba bú bi 'buh ma Ta. ¹³ Nguetho hont'a go 'be'a gui 'yǎhmbú 'bú 'da angu dímb bεmhbu, ga øt'á, janangue'a da t'εspa ma Ta nangue a ga øt'á, rá Ts'unt'ugá a. ¹⁴ Hont'a go 'be'a gui 'yǎqui 'bú n'dat'a dímb bεmhbu, ga øt'á.

Ra Jesús bi ma ba penpa rá Hogandǎhi Ojǎ

¹⁵ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'bu majuǎni hǒngdá guín numanhøjú, dami pes'hú 'be'a gǎtho dí xi ahú. ¹⁶ Ne ga äp ma Ta ba pen'nahú man'da nim fǎts'ihú da mbǎx ahú tengu dá øt'ahú, ne gam 'buhmbú mazǎi a búya. ¹⁷ Gue'a rá Hogandǎhi Ojǎ a, ne di ja ahú gui pǎhmbú a majuǎni. Pe nu'u dí ho ra ximhái hin da zǎ da zini, nguetho hin'yú 'be'a dí bá a, xingui pǎdi 'be'a rá 'befi a. Pe nu ahú gui pǎhmbú a nguetho dí 'buhmbú a, ne da zøñ ra pa díñ zǎm bú mbo ni mbúihú. ¹⁸ Hin gan jahú tengu yú hyoya t'ahni 'bú dá mbagá, nguetho ba pengá dam 'bucá bú mbo ni mbúihú. ¹⁹ Mi ts'atho ya him man da nuc'u di ho ra ximhái. Pe nu ahú da zǎ guín nujú nangue ni mbúihú, ne zǎi gam 'buhmbú nguetho zǎi dí 'bucá. ²⁰ Ne nu a ra pa da zøh rá Hogandǎhi Ojǎ, da zǎ gui pǎhmbú gue dam 'bupú mbo ni mbúihú, ne gam 'buhmbú bú ja ma mbúigá búya. Ne da zǎ gui pǎhmbú dí 'bú nangue ma Ta. ²¹ Hont'a go to'o i øt' man t'εdigá ne pe'ts'a mam hmangá, gue'a majuǎni hǒngdá i numanhögá a. Ne nu'a ma Ta necá ga huεc'be a, ne ga japi da bǎdi xún ho ma ts'edi, bi 'yεnje.

²² Nu'a ra Judas, pe hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yǎn'na búya:

—Haguen ja hǒngdáhe gui jaje ga pǎhmbé xún ho ni ts'edi, ne hin'na u di ho ra ximhái, bi 'yεna.

²³ Nu ra Jesús bi dǎt'a:

—Nu'bu i 'bú a n'da ahú majuǎni hǒngdá i numanhogui, da mbεsca mam hmangá a 'bú. Ne di huεc'a ma Ta búya, ne ba ε'be, ne dan zǎm'be bú mbo rá mbúi a. ²⁴ Pe nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pe'ts' mam hmangá a. Ne nu'a mam hmangá, him mam hmansegá pe rámb hma ma Ta gue'a bá pengá ua, bi 'yεna.

²⁵ Ne xø bi 'yεna:

—Nuya yam hma dá xi ahú gǎtho yú pa dǎm 'buhmbú ua ja ra ximhái. ²⁶ Pe nu'a nim fǎts'ihú rá Hogandǎhi Ojǎ gue ba penh'nahú ma Ta, tengu'bu da guecsegá a, nu'a di bεn'nahú yam hma xtá xi ahú, ne da xǎn'nahú 'be'a gǎtho mi'da.

²⁷ Dadín 'yεhmbú ya, dami hyǎhmbú ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahú ya, ne thocpa thoho díñ ja ahú. Hinguín ja tengu rán johya ra ximhái. O di tu ni mbúihú ne hin díñ su ni mbúihú. ²⁸ Ne nu'bu majuǎni guín numanhøjú, díñ johya ni mbúihú nanguehna dí xi ahú: “Ga mba bú bi 'buh ma Ta.” Ne man'da ja rá ts'edi xinda guecá. ²⁹ Nugá xtá xi ahú 'be'a gǎtho díñ ja guepú da zǎ man'da gui 'yεc'yεigahú 'bú ya bíñ ja.

³⁰ Nuya him ma nya'a dan yǎhú ya, nguetho ba εpú rá ngurpi ra ximhái. Pe njǎm'bu bi dǎcpá a, janangue hin'yú rá ts'edi da dǎcpá a ya. ³¹ Pe jatho ga øt'á a ma 'befi ga øt'á ya, n'dahma da bá u 'bucua ja ra ximhái hont'a ma Ta díñ

numanhogä, ne zai dí øt'a i xiqui. Janangue'a ga ndansh_u ya ga mbähä, bi 'y_enje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majuañi ne'ü yá 'y_e

1 Nu ra Jesús bi 'y_ena:

—Nugä drá za majuañi, ngue i z_hh y_en dät'o. Ne nu'a ma Ta di jamansu a. 2 Ne nu'ü yá 'y_e hingui ja y_en dät'o, nu'a ma Ta da hy_equi, ne da mbøgue. Pe nu'ü y_h 'y_e i ja y_en dät'o, di hoqui gue din ja mi'da y_en dät'o. 3 Nu'ah_u ya mahoqui ah_u nangue mam hmangä dá xi ah_u. 4 Dami thoj_u ngue thocpa thoho dam 'b_uhm_u. Nguetho hingui sä gui 'y_øth_u rá 'be'fi Oj_ä 'b_u hin gui thoqui gui hy_{am}hb_u ma tegä, tengu n'da rá 'y_e ra za hingui sä din jase y_en dät'o 'b_u hin da nex_u rá te a rá za.

5 Nugä tengu'b_u drá za, nu ah_u tengu'b_u yá 'y_e ah_u ra za i z_hh y_en dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hy_{ang}a ma ts'edi ne din z_hdi x_hn ngu y_en dät'o. Pe nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja. 6 Nu a to'o da hy_egä din ja tengu n'da ra 'y_eza 'b_u bi dase, da 'yot'i, da mba ma b_unt'i ne i pa ma peti da t'up_u ja ra sibi.

7 Nu'b_u gui thoqui gui cuath_u nanguecä ne'b_u din z_{am} b_u ja ni mb_uih_u mam hmangä, dami 'y_ähb_u 'be'a guin nde gui 'y_ähb_u ne din ja b_uya. 8 Ne nu'b_u din ja x_hn ngu nin dät'oh_u, gue'a dí 'yu a rá nu'xte ma Tah_u a, ne gue'a dí f_ädi majuañi ma 'y_ec'y_ei ah_u a. 9 Tengu thoho b_u ni hu_egä ma Ta, ngub_u na hu_ec'ah_u. Dami thoqui guin ndeh_u man hu_ecate. 10 Nu'b_u gui p_es_u ni mb_uih_u gätho dí xi ah_u ne gui 'y_øth_u a, da zä thocpa thoho gui p_ähb_u man hu_ecate 'b_u. Tengu b_u na p_e'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí p_äh rán hu_ecate.

11 Gätho ya dí xi ah_u n'dahma ga comhb_u a man johyagä, ne da yup_u ni mb_uih_u ne da bonts' thoho b_uya. 12 Nu'a man t'edi dí xi ah_u, gan hu_ej_u n'da ngu n'da ah_u, tengu b_u na hu_ec'ah_u. 13 Nu'a ran hu_ecate man'da x_hn ho, gue di un rá te n'da nangue _u yá amigo da y_äni. 14 Nu ah_u ma amigo ah_u 'b_u guí øth_u 'be'a gätho dí xi ah_u. 15 Him ma xi ah_u ma 'y_eh_e ah_u, nguetho nu a ra 'y_eh_e hingui p_ädi 'be'a i øt' rá hmu. Pe nuya dí xi ah_u ma amigo ah_u, nguetho ya dá xi ah_u gätho bi xicä ma Ta. 16 Nu'ah_u hin gá huangah_u, p_e go dá huan'nah_u ne dá sän'nah_u din z_hh nin dät'oh_u, nangue gui 'y_øth_u ma 'be'figä ne da hyät' maz_ä. Janangue'a hont'a go 'be'a gui 'y_ähb_u ma Ta nangue n'dat'a dí m b_emhb_u, din ja b_uya. 17 Nuna man t'edigä dí xi ah_u, gan hu_ej_u n'da ngu n'da ah_u.

Nu ra ximhäi di ucpa ra Jesús ne'ü i tenni

18 Ne xø bi 'y_en'a ra Jesús:

—Nu'b_u di uc'ah_u _u di ho ra ximhäi, dami p_ähb_u m'bet'o thoho bi ugä. 19 Nu'b_u da 'da angu guí øth_u _u di ho ra ximhäi, nu'ü da numanho ah_u _u 'b_u. Pe hin guí øth_u tengu øt'ü nguetho dá huan'nah_u. Janangue'a di uc'ah_u ya. 20 Pe guim b_emhb_u a ram hma dá xi ah_u: “Pe man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'ü yá mbe'fi.” Ne nugä hingui hnumanhogui, janangue'a ha ma gue'adah_u, da hnumanho ah_u. Ne him bi t'ømanho a dá ma, janangue'a ngutho hin da t'ømanho a guim mamhb_u. 21 Ne din ja b_u da t'øt'ah_u nangue gui tengah_u. Nguetho nu'ü di ho ra ximhäi hingui p_ä a bá pengä.

22 Nu'b_u hin xcä söcä ua gue xcä zofo, hin xtám b_ädi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pe nuya hingui sä da gøn yá ts'oqui _u ya. 23 Nu'a to i pøh rá cu_e nanguecä, ne

a ma Ta i numan'u. ²⁴ Nu'bu hin xcá øt' yæn t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám bædi gue ja yú ts'oqui 'bu. Pe nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pe bi cuethohogä u. Pe nu'u bi ugä gue'a ma Ta bi up'u. ²⁵ Pe gue'a män t'o't'i bu ja rán t'edi Oja maya'bu, bi 'yæna: "Din ja ra cue nanguecä, pe hin'yü 'be'a dín cue u," mí æn ra t'ohni zai din xä u.

²⁶ Pe gue ga xicä ma Ta ba pen'nahü rá Hogandähi, ne da mbäx ahü di ja ahü gui pähmbü a majuäni ne da xi ahü nanguecä. ²⁷ Ne ahü da zä guim mamhbü majuäni nanguecä, nguetho gätho yu pa xtám'buhbü gue'bu go má tam' ra 'befi ne guehya, bi 'yæn'a ra Jesús.

16

¹ Ne man'da bi man ra Jesús bi 'yæna:

—Guehya dí xi ahü n'dahma hin gui hyegahü 'bu gá nuhü yæn ænbi. ² Nguetho da hyøn ahü thi bu ja yú nijä ma mijudíohü, ne da zøn ra pa da hyo ahü ne da bæni gue'a ní 'yörpa rá 'befi Oja a. ³ Ne din ja bu da 'yøt'ahü, nguetho him bi bæcä, xínga gue'a ma Ta. ⁴ Pe nuna dí xi ahü, janangue'a nu'bu bin ja, guim bæmhü büya gue gue'a xtá xi ahü. Ne nuna dí xi ahü ya, hin dá xi ahü mám'bet'o, nguetho hin ní zøn ra ora ga mba.

Nu rá 'befi rá Hogandähi Oja

⁵ —Nuya ga mbagä bu bí 'bu a bá pengä. Ne xínga n'da ahü gui ängahü ya hapü ga mbagä. ⁶ Nguetho i tu ni mbühü ngue dá xi ahü ga mbagä. ⁷ Pe guehma majuäni dí xi ahü, man'da xæn ho nangué ahü ngue ga mbagä. Nguetho nu'bu hin ga mbagä, hin da zä ba æh nim fäts'ihü 'bu. Pe nu'bu dá mbagä, ba pen'nahü nim fäts'ihü gue rá Hogandähi Oja. ⁸ Ne nu'bu bi zøcua ja ra ximhäi rá Hogandähi Oja, di jap yu jã'i ua ja ra ximhäi da bædi i ja yú ts'oqui, ne di japi da bædi drá 'yugä nangué ran ho, ne di japi da bædi din ja rá muui ran ts'o. ⁹ Nu rá Hogandähi Oja di bænbä yu jã'i gue i jatho yú ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yænba yú te. ¹⁰ Ne di bænbä yu jã'i gue drá 'yugä nangué ran ho. Da fädi nguetho ga thæmbæni ne da zingä ma Ta bu bí 'bui, ne hin da hnugä ua ja ra ximhäi. ¹¹ Ne nu rá Hogandähi Oja di bænbä yu jã'i ngue din ja ran ænbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'änba rá muui a rá 'befi ra zithu gue nu'a rá ngæri pa ximhäi.

¹² Guexta'a i jagä xæn ngu dín nde ga xi ahü, pe hin gui hyäthü gui 'yøhmbü mi'da 'bu ga xi ahü. ¹³ Pe nu'bu bi zøcua rá Hogandähi Oja, da xæn'nahü gätho a majuäni. Ne nte da manse nanguese, pe hønt'a 'be'a da xi Oja, gue'a da xi ahü a. Ne da xæn'nahü 'bepü gdí 'yøthü rá 'befi Oja, ne da xi ahü 'be'a gätho man'da din ja. ¹⁴ Ne di japi da fädi i ja ma ts'edi xæn ho, nguetho ga un mam hma da xæn'nahü nanguecä. ¹⁵ Nu'a nam bøni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangue'a dá xi ahü, ga un mam hma da xæn'nahü nanguecä.

Ni dumbühü dim pommi ran johya

¹⁶ —Ne hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pe sä guin nuju mahøn'a mi'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta, bi 'yæna.

¹⁷ Bex bin 'yæn'du 'da ma mixädihe:

—'Be'a ní mba bi ma, ne æna: "Hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pe sä guin nuju mahøn'a 'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta," bi 'yænju. ¹⁸ 'Be'a ní mba gue bi xijü na, 'be'a da 'yøt'e 'da yu pa. Hingui sä ga pähmbü 'be'a man na, bin 'yæmzehe ma mixädihe.

¹⁹ Nu ra Jesús mi pađi 'be'a nde da 'yänni, gue 'be'a nam bøn'a xí man a, ne bi 'yeñje:

—Ha gadín 'yänzehehü 'be'a nám bøn'a dám mangä 'bū má xi ahü: “Hin guin nuñ man'dapa o manyopa, pe sä guin nuñ mahøn'a mi'da yu pa,” gue dá engä.

²⁰ Majuani dí xi ahü, da du ni mbühü ne gan zomhbü, pe nu'ü yu ja'i i ten ra ximhäi din johya ü. Pe m'bejua büya nu ni dumbühü dim pommi ran johya.

²¹ Tengu n'da ra xisu 'bū bi zøn ra ora dim 'būh rá t'ühni, i tu rá mbūi nguetho in nu ran ünbi, pe m'bejua din johya 'bū bim 'būh rá t'ühni büya, ne him mam bēñ a ran ünbi mín nu. ²² Ne nguetho ahü i tu ni mbühü ya. Pe gan nu ahü mahøn'a ne da hyu ni mbühü, ne njon da zä da hyaç'a nin johyahü büya.

²³ Ne nu'bū bi zøn ra ora a dím mangä ya, nte gui 'yängahü. Pe majuani dí xi ahü, høn't'a go 'be'a gui 'yäfü ma Ta 'bū 'dat'a dím bēmhbü, ne din ja büya.

²⁴ Nte ganá äfü ma Ta nangue ma thuhugä, pe nuya dami 'yäfü ya ne din ja ahü, janangue'a da yuh ni mbühü ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya yüm hma dá xi ahü, yün t'uti ü, bi 'yeñ'a ra Jesús. Pe da zøn ra ora hin ga xi ahü mi'da yün t'uti, pe njuäntho ga xi ahü xün ho nangue Ojä.

²⁶ Ne nu'bū bi zøn'a ra pa dím mangä, da zä gui 'yäpzehehü ma Ta nangue ya guí pajü, ne him man ga thocpä a guí äfü ma Ta. ²⁷ Nguetho guesë ma Ta di huç'ahü nangue guín numanhoju, ne gá 'yç'yëihü gue guerpü bí 'būh ma Ta bá nexä. ²⁸ Nugä bá nexä bü 'būh ma Ta, ne dá söcua ja ra häi. Ne ga pøngä mahøn'a ua ja ra häi, ga mba bü bí 'būh ma Ta, bi 'yeñje.

²⁹ —Nuya mfädi 'be'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá emfe büya. ³⁰ Nuya dí pähmbe nte guidí 'bedi gui pađi, nguetho m'bet'o thoho guí pađi 'be'a dím bēmhbü 'bū ya ja a dín nde ga än'nahe. Ne gue'a ná pähmbe gue guerpü bí 'bū Ojä gbí 'yçque, dá emfe.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yeñje mahøn'a:

—Ha majuani guí ç'yëigahü. ³² Pe nuya bi zøn ra ora gan 'uexthü, gui 'dahmbü, n'da an 'danni gui mbähä. Ne gätho ahü gui sogahü. Pe hin dan 'dase nguetho dí 'bū'be ma Ta. ³³ Nuya yüm hma dá xi ahü, n'dahma guex'ta gan johyahü nanguecä, madague'bū guin nuñü ran ünbi nangue ra ximhäi. Pe o di tu ni mbühü, pe guim bēmhbü dá tärpä ra ximhäi.

17

Bin yqui rá Ta ra Jesús

¹ Nu'bū mí jua a man ra Jesús, bi ndøts'e, ne bin yqui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zøm ma oragä din ja a gá sängu. Dami jap ya emme da bömanho 'be'a ga øt'a ya, ni ts'ünt'ugui, ne gue'a dí fädi nuixte xün ho i büya.

² Nguetho ya xcä 'dac ra ts'edi ga unni 'be'a xcä sämba ü gätho i 'bücua ja ra ximhäi, janangue'a ga un ra 'da'yote mazäi ü gätho gá 'daqui. ³ Ne nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazäi, majuani dím pähmbe ü, gue gue'e høn'a thoho i majuani grä Ojä, ne nugä drä Jesucristogä gue guá pengä dan yantegä ua.

⁴ Ya ní mba bü ga juacä ra 'befi gá 'daqui, guerpü da bäh yu ja'i ua ja ra ximhäi emme xün hotho i. ⁵ Ma Ta i, nu'bū ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte bü guí 'būi, tengu tho mín jauri 'bū má hin'yü ra ximhäi. ⁶ Nuya dá xih yu ja'i nangue e, gue nu'ü gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti ü, ne gá 'daqui, ne bi mbe'ts'a nim hma dá xänba ü. ⁷ Ne i pä ü ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'befi dá øt'e, ne ü yüm hma dá mangä. ⁸ Nguetho bi hyän'a ram hma gá xiqui

dá xifi. Janangue'a i pađi majuani bá nexá bu guí 'bui, ne bi 'yɛc'yɛi gue gue'e guá pengä dan yantegä ua.

⁹ Nugä dí äp'a ya gui fäx'i ts'u u, ne hin dí ä a nim fäts'i nangue u i ten ra ximhäi. Pe hont'u gue gá 'daqui nguetho ni mbeti u. ¹⁰ Ne nu'u gätho ma mbeti ni mbeti u, ne nu'u gätho ni mbeti ma mbeti u. Ne gue'u i udi nuixte xan hogä u.

¹¹ Nuya him man dam 'bucua ja ra ximhäi. Ga mbagä bu guí 'bui. Pe nu'u go di thoqui dim 'bucua u. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu u gätho gá 'daqui nangue ni ts'edi zehε, gue da gohi tengu'bu n'danja'itho tengu gaui.

¹² Gätho yu pa däm 'buhmbe u gá 'daqui, dá jamansu u nangue ni ts'edi gá 'daqui. Ne xinga n'da bim 'bedi, hont'a n'da nts'änni dim 'bedi, tengu män t'o't'i bu ja ni sɔcuä maya bu ngue ngubu din ja.

¹³ Ne nuya mi ts'utho ga mba bu guí 'bui, pe nuna dí m mangä ya ngue dí 'bucua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yú mbui u i øh ya nangue man johyagä.

¹⁴ Nugä dá un'na nim hma ne bi hyam buya. Janangue'a di ucpa ra ximhäi u, nguetho hing yú mengu ua ja ra ximhäi u, tengugä hind rá mengugä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Hin dí ä'a i gue gui 'uec'u nangucua ja ra ximhäi u, pe dí ä'a i gui jamansup yú mbui hin da dɔp ra zıthu u. ¹⁶ Nu'u hing yu mengu ua ja ra ximhäi u, tengu thohogä. ¹⁷ Dami xänbi xan ho a nim hma majuani, janangue'a da 'uegue xan ho nangue yan ts'o i ja ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Tengu tho bu guí 'dac ra 'befi dá jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da ba i, nguthogä dí un ra 'befi u, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da ba'a i. ¹⁹ Dan unse janangue'a ne'u tengu'bu da du nangue yú nyombui, ne da zä da den'na ram hma majuani.

²⁰ Ne nu'bu bi mam mam hmammi u i ɛc'yɛigä ya, ne nu'bu bi 'yɛc'yɛigä u da sifi, ne'u dí äp'a nim fäts'i nangue gätho u buya. ²¹ Janangue'a gätho da gohi tengu'bu n'danja'itho, tengu thohogau ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da beñ u, nguetho n'dat'a man 'yomɛniui dá unui gätho u. Janangue'a da 'yɛc'yɛi u i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi.

²² Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä u, gue da zä da gohi tengu'bu n'danja'itho, tengu gaui. ²³ Nugä dí 'buhmbe u, ne'e dí 'buhmi, janangue'a majuani da zä gätho 'dat'a gam beñbu. Ne da nu u i ten ra ximhäi, da bađi gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi, ne da ba u i ten ra ximhäi gue ɛmme guidi huɛc'u tengu bu gni huɛgagui.

²⁴ Ma Ta i, dín nde 'darpu dan zámhb u gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tate thoho gá 'daqui. Nguetho zai guidi huɛgä ne gue'bu go má hin'yu ra ximhäi. ²⁵ Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pa'a i. Pe nugä dí pa'a i, ne'u 'da gá 'daqui i pađi gue gue'e guá pengä. ²⁶ Nugä dá japi bi ba'a i, ne man'da man'da ga japi da bađi gätho nin ho, gue da zä din ja xan ho nin huɛcate bu mbo yú mbui u, tengu tho bu nan jagä nin huɛcate. Ne dan zam bu ja yú mbui u, bi 'yɛmp'a rá Ta.

18

Bi fent'a ra Jesús

¹ Nu'bu mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús buya dyu xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'uhyε gue ra Cedrón, ne dá cäthe bu ja n'da ra nuandät'o. ² Nu'a ra Judas, gue'a di dá a ra Jesús, mí papu ja ra nuandät'o nguetho zai mí pähmbe bu ra Jesús. ³ Nu yu fariseo ne yu dambäjä bá peñ'du 'da yu dofui ne mí'da yan 'yohu gue bán 'yohu ra Judas. Gätho i ha yu sibi ne yú juai. ⁴ Nu ra Jesús i pađi gätho 'be'a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athu, ne bi 'yän'du:

—To'o guí homhb_u, bi 'y_εmbi.

⁵ N_ε bi d_α u:

—Dí homhbe ra Jesús ra m_εngu b_u Nazaret, bi 'y_εn' u.

—Guecä, bi 'y_εn' a ra Jesús b_uya.

N_ε i 'bähmb_u b_u ra Judas gue di dä. ⁶ “Guecä,” b_u mí 'y_εn' a ra Jesús, 'bex bi goh yä x_utha u y_un hyonte n_ε bi 'ya u b_uya nangu ra mbidi. ⁷ Nu ra Jesús bi ma mah_on' a:

—To'o guí homhb_u.

N_ε bi d_α u:

—Dí homhbe ra Jesús ra m_εngu b_u Nazaret, bi 'y_εn' u.

⁸ Nu ra Jesús bi d_αt' u b_uya:

—Ya dá xi ah_u, guecä. P_ε nu' b_u h_ongdä guí honj_u, hinga n_εhya ma xädi gui sixh_u, bi 'y_εna.

⁹ N_ε guehna bi man na ra Jesús bin th_εui a bi xih rá Ta 'b_u mín yaui, ngue xí 'y_εmbi: “Gätho gá 'daqui xinga n' da ga 'bedi,” xí 'y_εmbi. ¹⁰ Nu ra Simón Pedro b_uya bi g_ux a rá juai mí h_α n_ε bi 'yespa rán 'yeizagu a rá 'y_εh_ε ra d_αmbäjä, rá thuhu Malco a. ¹¹ P_ε nu' a ra Jesús bi 'y_εmp' a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t' ojuai. Nuna ra mbohi x_un zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'y_εmbi.

Bi ts'ix b_u 'b_uh ra hmumbäjä a ra Jesús

¹² 'Bex bi b_εnt' u y_u dofuí n_ε' u yä hmu n_ε y_u policia bi m_εn ma mijudíohe, n_ε bi du't' i. ¹³ M' b_εt' o bi zixp_u 'b_uh ra Anás rá nd_ohyä a ra Caifás, n_ε nu' a ra Caifás, ra d_αmbäjä a ra j_εya a. ¹⁴ Guehna ra Caifás ngue xí xi u yä mi ng_urpil_u, gue man' da x_un ho 'b_u n' datho da du, xinda gue' b_u gätho ga juahmb_u.

Nu ra Pedro bi g_on' a ra Jesús

¹⁵ Nu ra Simón Pedro, n_εcä b_uya, dá ten' be ra Jesús. N_ε madím p_α' be a ra d_αmbäjä, janangu'e a bi zä dá c_ut' ä b_u bi mba ma c_ut' i a ra Jesús b_u mbo rá mbä't' i a rá ngu ra d_αmbäjä. ¹⁶ P_ε nu ra Pedro mí 'bäp_u thi b_u ja ra goxthi. P_ε dá p_ongä b_uya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangu'e a bi zä bi y_ut' ambo ra Pedro b_uya. ¹⁷ Nu' a ra mbängoxthi b_uya, gue n' da ra xisu, bi 'y_εmp' a ra Pedro:

—Nu' i ha hinga gue' e rá xädi' i n_u ran 'yoh_u, bi 'y_εmbi.

Nu ra Pedro bi d_αt' a:

—Hin' na, hinga guecä, bi 'y_εna.

¹⁸ Madín t_αspih_u u yä 'y_εh_ε ra d_αmbäjä n_ε y_u policia a ra Pedro, nub_u ja ra sibi xí 'yudi, nguetho x_un s_ε.

Nu ra hmumbäjä bi juq_uba ra Jesús

¹⁹ Nu ra d_αmbäjä bi 'yänna ra Jesús to' o gätho i tenni, n_ε bi 'yänni 'be' a ním hma im ma 'b_u in xänbate. ²⁰ Nu ra Jesús bi d_α' a:

—Nugä z_αi dá mam b_u ja ma nij_αh_u n_εp_u ja ra d_αnij_α, guep_u z_αi dim p_εti gätho ma mijudíohe. Nj_αm' b_u dá mangä b_u njongui 'b_uh y_u jä' i. ²¹ N_ε ndetho guí ängui 'be' a dá mam 'b_u mán xänbate. Nde' b_u guí 'yän' d_u bi 'y_oh mam hmangä. Nu' u i p_αdi 'be' a dá mangä u, bi 'y_εna.

²² N_ε nu' a ra Jesús 'b_u mí d_αt' a ra d_αmbäjä, n_ε nu' a n' da ra ng_urpa dofuí bi mb_εmp' a rá hmi, bi 'y_εmbi:

—Hanja ngub_u gá xih ra d_αmbäjä, bi 'y_εmbi.

²³ Nu ra Jesús bi 'y_εmp' a:

—Nu' b_u ja 'be' a dá mangä gue hingui ho, dami ma. P_ε nu' b_u nte dá mangä, hanja gní p_εgbi, bi 'y_εmbi.

24 Nu ra Anás b̄uya bi mb̄enhna ra Jesús b̄u 'b̄u ra Caifás, rá mi d̄amb̄aj̄ai.

Nu ra Pedro bi ḡom mah̄on'a ra Jesús

25 Ne mí 'b̄ap̄u ra Simón Pedro madín t̄aspi a. Ne an'du i 'b̄ahmb̄u:

—Ha ne'e rá x̄adi'i nu.

'Bex bin c̄oni:

—Hinga guec̄a, ɣna.

26 Nu'a n'da rá 'ȳɛɛ ra d̄amb̄aj̄a b̄uya, gue dim meniui a ra 'ȳɛɛ xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'b̄u mí 'ȳɛna da ȳan'a rá Hmu, bi 'ȳɛmbi:

—ɣna gue'e dá nu a b̄u ja ra nuand̄at'o, bi t'ɛmp'a ra Pedro.

27 Ne bin c̄om mah̄on'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamf̄o.

Nu ra Pilato bi jūanba ra Jesús

28 T'uxuditho bá ts'i b̄u ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, ne bi ts'ix b̄u ja ra nguts'ut'abi. P̄e nu ma ngurpihe dȳu judíohe dȳu israelhe, him bi ȳuzeh̄e b̄u mbo nguetho ɛn ȳán t'ɛdi din ts'on ȳá j̄á'i 'b̄u da ȳar̄p̄u ja ȳá ngu u hing ȳu judío, ne hin da z̄á da zi ran ts'ihme nangue ran d̄abaxjua 'b̄u xtán ȳar̄p̄u mbo.

29 Janangue'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba b̄u thi gue da zo u ȳu ȳapate, ne bi 'ȳán'du:

—'Be'a gní ȳafu a ran 'yohu, bi 'ȳɛna.

30 Ne bi d̄a u ma ngurpihe:

—Nu'b̄u hin gra ts'om'b̄ái, hin xcá dá ah̄u 'b̄u, bi 'ȳɛn'u.

31 Ne nu ra Pilato bi 'ȳemp'u:

—Dami sixhu 'b̄u, ne gui jūanbah̄u nangue nin t'ɛdi zeh̄eh̄u, bi 'ȳɛna.

Ne nu ma ngurpihe bi d̄at'a:

—P̄e hin'ȳu man t'ɛdizeh̄eh̄e gue'a ga hohe n'da, bi 'ȳɛn'u.

32 Nu'a bi man'u bin theui a bi man a ra Jesús 'b̄u mí ma 'be'a mán d̄ate dí du a, gue da mba ma cuati b̄u ja ra pont'i. 33 Nu ra Pilato bi mbeng mah̄on'a b̄u ja ran ts'embate ne bi 'ȳánna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi ȳu judío, bi 'ȳɛmbi.

34 Nu ra Jesús bi d̄at'a:

—Ha guím b̄ɛn̄ɛ 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguec̄a, bi 'ȳɛmbi.

35 Nu ra Pilato bi 'ȳɛm b̄uya:

—Hin drá judiögá. 'Be'a gá 'ȳot'e th̄a, ngue bi dá'a ua ni mijudiöh̄u ne ni d̄amb̄aj̄ahu.

36 Nu ra Jesús bi d̄at'a:

—Hin d̄ám hmuts'ut'abigá ua ja ra ximh̄ái. Nu'b̄u xcám hmuts'ut'abigá ua, xtín tunhd̄u u ma j̄á'igá u bi b̄endgui 'b̄u, ne hin xtí d̄ägá ua 'b̄u. P̄e nu ma ts'edigá him bi nequi ua ja ra ximh̄ái a, bi 'ȳɛna.

37 Nu ra Pilato bi 'ȳɛmbi mah̄on'a:

—Ha majūani grá hmuts'ut'abi 'b̄u, bi 'ȳɛmbi.

Nu ra Jesús bi d̄at'a:

—Majūani guím ma gue drá hmuts'ut'abigá ne gue'a d̄ám 'b̄ucá ua ja ra ximh̄ái, ne gue'a ná ɛcá ua gue ga u'a majūani. Nu'u to'o in nde da b̄á'a majūani, da 'ȳomanh̄o a dí m mangá u, bi 'ȳɛna.

38 Nu ra Pilato i ɣna:

—'Be'a maha a majūani, njon da z̄á da b̄adi nda'a a majūani, bi 'ȳɛmthoho.

Bi ts'ánba rán unbi ra Jesús

Ne nu'b̄u mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba b̄u thi din ȳahu u ȳá ȳapate mah̄on'a, ne bi 'ȳɛmp'u:

—Nte mán ts'o dá t̄nbi. ³⁹Pe nu'ah_u zai guí xij_u ga thòc'ah_u n'da ra ofádi 'b_u bi dät' ra pa ran d̄abaxjua. Ha guín ndeh_u ga thòc'ah_u ni hmuts'ut'abih_u, bi 'yēna.

⁴⁰Nē bi mb̄adi bi mbafi nts'edi _u, bi 'yēn'ḡ:

—Hin'na, hinga gue'a, pē nu'a ra Barrabás, gue'a gui thògahe a, bi 'yēn'ḡ ma nḡurpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

¹Nu ra Pilato bi manda dí fei a ra Jesús. ²Nu y_u dof̄ai b̄aya bi 'yòrpa n'da ra corona gue y_u 'y_u'uini, nē nts'edi bi huspa rá y_u ra Jesús. Nē bim p̄arba n'da ra 'bòt'e x̄an j̄epoi tengu dim p̄ät' y_u hmuts'ut'abi. ³Nē bi den b̄aya nē bi 'yēns̄pa yá biba, bi 'yēmbi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'yēmbi. Nē bi mbe'mi b̄aya ngue yá 'yē.

⁴Bi mba b_u thi mahòn'a a ra Pilato, bin yāh_u ma nḡurpihe:

—Nuya ga dá ah_u na ran 'yoh_u, dami p̄ahmb̄a nte dá t̄nba n'da ran ts'o gue x_u 'yòt' na, bi 'yēna.

⁵Bi ts'ix b_u thi ra Jesús b̄aya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'òt'e y_u 'y_u'uini, nē he ra 'bòt'e x̄an j̄epoi.

—I 'bācua na ran 'yoh_u ya, bi 'yēn'a ra Pilato.

⁶Nu'ḡ y_u d̄amb̄aj_u nē ma nḡurpihe 'b_u mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, nē x̄an ngu y_u nidi bi 'yēna:

—Dá du, dá 'dòm'p̄u ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yēmp'ḡ b̄aya:

—Dami sizehēh_u 'b_u guín nde gui cuath_u b_u ja ra pont'i, nguetho nugā hin te dá t̄nba n'da ran ts'o x_u 'yòt' na, bi 'yēmp'ḡ.

⁷Nu'ḡ ma nḡurpihe bi d̄ap̄aya:

—Nugāhe i jaje n'da man t'ēdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi manse guesē rá Ts'unt'ḡ Ojā, bi 'yēn'ḡ.

⁸Nu'b_u mí 'yò a ra Pilato mí ēn'a ra Jesús gue rá Ts'unt'ḡ Ojā a, man'da bi zu a. ⁹Nē bi zix p̄u mbo ja ran ts'ēmbate mahòn'a a ra Jesús, bi 'yānni:

—Har_u ε majuq̄ni guí nets'í.

Pē nu ra Jesús him bi d̄ati.

¹⁰Nu ra Pilato bi 'yēmp'a:

—Hanja hin gní th̄arcagui. Ha hin guí p̄adi ja ma ts'edi ga cuat'a b_u ja ra pont'i, nē ja ma ts'edi ga xoc'a b_u, bi 'yēmbi.

¹¹Nu ra Jesús bi d̄adi:

—Hin xtín ja ni ts'edi nē nte s̄a gui 'yòrque 'b_u hin xtán zān Ojā 'bē'a gui 'yòrque. Pē nu'ḡ bi d̄ägā ua, man'da ja yá ts'òqui _u xinda gue'e, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹²Nē nub̄aya nu ra Pilato ēmmē bi hyoni 'ber_u dí hyetho a ra Jesús. Pē nu ma nḡurpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yēn'ḡ:

—Nu'b_u gui hyet na, nin s̄aiui a ma hmuts'ut'abih_u ra César 'b_u. Nguetho nu'b_u 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zēhe din s̄ahmi a ra César 'b_u, bi 'yēn'ḡ.

¹³Nu'b_u mí 'yòhna ra Pilato, bá si b_u thi mahòn'a a ra Jesús b_u ja rá ngun'y_u ran juānbate magats'í, dí ēmfē ma ndehe Gabata. Nē bi hyux ra Pilato b_u ja rá mēxa ran juānbate. ¹⁴Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yān ts'ihmē da ts'í 'b_u bi hyats'í, nanguē ran d̄abaxjua. Nē di 'bēh mits'ḡ da zōn i huxhyadi. Nē nu ra Pilato bi 'yēmp'ḡ ma nḡurpihe:

—Nuya 'bācua na ni hmuts'ut'abih_u, bi 'yēmp'ḡ.

15 Pɛ nts'edi bi mba ɯ:

—Dá du, dá duhma, dá 'dɔm'pɯ ja ra pont'i, bi 'yɛn'ɯ.

Nɛ nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja gní 'yɛɲɯ gam ma da 'dɔm'pɯ ja ra pont'i ni hmuts'ɯt'abihɯ, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu yɯ dɔmbájá bi dɔdi:

—Njongui 'bɛcua man'da ma hmuts'ɯt'abihe, hɔnt'a ma hmuts'ɯt'abihɯ bɯ Roma ngue ra César, bi 'yɛn'ɯ.

16 Nu ra Pilato bɯya bí 'yɔt'a bi nde yɯ mbájá, bi manda dí cuati bɯ ja ra pont'i ra Jesús. Nɛ bi ts'ix bɯya.

Bi mba n'dɔ'mi bɯ ja ra pont'i ra Jesús

17 Nɛ bi zix yɯ dofɯi a ra Jesús bɯya, nɛ i tuzehɛ rá pont'i bɯ ní mba, da zɔm bɯ ja n'da ra nyuni t'ɛmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu. 18 Nɛ nu'bɯ mí zɔm bɯ, bi mba n'dɔ'mi ra Jesús bɯ ja ra pont'i. Bim 'bá inde rá pont'i, nɛ n'da an 'danguadi bim 'bá ɯ mi'da yɯ pont'i, bi guarpɯ ɯ mi yoho. 19 Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yɛna: “Nuna ra Jesús ra mɛngu bɯ Nazaret, rá hmuts'ɯt'abi yɯ judío na,” bi 'yo't'i. Nɛ nu'a ra t'ohni bi mba n'dɔ'mi bɯ ja ra pont'i. 20 Xɯn ngu ma mijudíohe dyɯ israelhe bi nu bɯya 'bɛ'a nt'ot'i bɯ, nguetho mbɛ ndehnini tho bɯ. Nɛ nt'ot'i nangue ma ndesɛhe ra hebreo, nɛ yɯ nde yɯ mɛngu bɯ Grecia gue ra griego, nɛ yá nde yɯ mɛngu bɯ Roma gue ra latin. 21 Nu'ɯ yɯ dɔmbájá bɯya bi 'yɛmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ɯt'abihe. Pɛ dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugá drá hmuts'ɯt'abi yɯ judío,” da 'yɛna, bi 'yɛn'ɯ.

22 Pɛ nu ra Pilato bi dɔt'ɯ:

—Ya nt'ot'i 'bɛ'a dá ot'á, dá guet'a, bi 'yɛmthoho.

23 Nu'bɯ mí cuar bɯ ja ra pont'i ra Jesús, nu yɯ dofɯi bɯya bi gɔspa yá he, goho munts'i bin ja yá he, n'da ngu n'da yɯ dofɯi n'da n'da munts'i bi gɔx'ɯ. Pɛ nu rá pahni ráth 'bɛxɔts'e hin hapɯ ma zɔte a. 24 Janangue'a bin 'yɛmzehe ɯ:

—Nde'bɯ ga ɔthɯ n'da ran tɔha to'o da bɔni din theui rá pahni na.

Nɛ nu'a bi man'ɯ bin theui a mán t'ot'i bɯ ja rá t'ohni Ojá gue njabɯ da 'yɔt'ɯ, mí ɛna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bí gɔx'ɯ 'da. Pɛ nu'a mam 'bɛxɔts'e bi t'ot'a n'da ran tɔha to'o da gɔts'i,” mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yɔt' yɯ dofɯi a.

25 Nuya mí 'báɲɯ ja ra pont'i rá mbe ra Jesús nɛ a rá juhue, nɛ'a ra María rá bɔmbe a ra Cleofas, nɛ'a ra María ra mɛngu bɯ Magdala a. 26 Nɛ nu'a ra Jesús 'bɯ mín nu a rá mbe, necá gue madí huɛgá, bi xi a rá mbe bɯya:

—Ma mbe i, dami 'yɛmbi ni ts'ant'ɯ nɯ ma xádi guí 'báhmí, bi 'yɛmbi.

27 Nɛ bi 'yɛngá ra Jesús bɯya:

—Dami bɛni tengu'bɯ ni mbe nɯ ma mbegá, bi 'yɛngui.

Nɛ 'bɛx dá sixá bɯ ja ma ngu bɯya, nɛ dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

28 Nɛ nu'bɯ mí man a ra Jesús bi bɔh pɯya gue bi juah rá 'bɛfi mí mam bɯ ja rá T'ohni Ojá gue din ja. Nɛ bi 'yɛm bɯya:

—Dí tuthe, bi 'yɛna.

Nɛ'a bin theui a mán t'ot'i a bi ma. 29 Nɛ mí hɔɲɯ n'da ra t'ɯxaro i po ra guindát'o xɯn ju. Nu'ɯ mí 'báɲɯ bɯya bi gáɲɯ ja ra guindát'o a n'da ɛna ra fanjo gue bi zinni, bi fospa rá yá ra xithi bɯya nɛ bi hyurpa rá nde ra Jesús da zɯts'i. 30 Nu'bɯ mí zɯts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'befi, bi 'yɛna.
 'Bex bin ye'mahäi rá yá, ne bi unse rá te bi du bɔya.

Bin sanba rá 'bòts'e ra Jesús

³¹ Nu ma ngɔrpihe hingui ndepe da guathoho bɔ ja yɔ pont'i ɔ yɔ ja'i 'bɔ ya xɔ hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tate nangue ra dɔmpɛti. Janangue'a bi t'áp ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yú juangua gue dá du n'dihi ɔ, ne da mba ma tongui bɔya. ³² 'Bex bi mba ɔ yɔ dofai, ne bi 'uacpa yú juangua ɔ yoho mí cuarpɔ ja yú pont'i guerpɔ mí 'bäh rá pont'i ra Jesús. ³³ Pɛ nu'bɔ mí zòm bɔ cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yú juangua a.

³⁴ Pɛ nu'a n'da ra dofai bi sanba rá 'bi'bòts'e ra Jesús a ra ts'at'ɛgui. 'Bex bi bøn ra ji ne ra dehe. ³⁵ Ne nugá gátho dá nuse 'be'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a majuaɔni na dí o't'á ya. Ne guehna dí o't'á na n'dahma da zá gui 'yɛc'yɛihɔ. ³⁶ Ne nu 'be'a gátho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bɔ ja rá sɔcuɔ Ojá gue din ja. Ne man t'o't'i: "Xínga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mí ɛn ra t'ohni. ³⁷ Ne man'da bi hmam bɔ ja rá T'ohni Ojá, bi 'yɛna: "Nu'ɔ dí ɛpi da nu gue gue'a bi mba ma sanbi ra ts'at'ɛgui rá 'bòts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸ Ne nubɔya nu ra José ra mengu bɔ Arimatea, nu'a n'da rá 'yɛc'yɛi ra Jesús, pɛ him mí ma gue mí ɛc'yɛi nguetho mí su ma ngɔrpihe, pɛ nuya bi 'yáp ran t'ɛdi ra Pilato di tongba rá ngɔc'yɛi ra Jesús bɔ ja ra pont'i da 'yägui. Ne nu'bɔ mín t'un ran t'ɛdi ra José, bi mba bɔya ne bi tongba rá ngɔc'yɛi ra Jesús. ³⁹ Ne bá ɛh ra Nicodemo bɔya, gue gue'a xí zòm bɔ mí 'bɔh ra Jesús n'da ra xui. Ne i tu ra 'yɛthi ɛmme i yaman'u, mbe 'däte ma 'det'a kilo nan hyɔ, ma thɔspi ra mirra a ra áloes. ⁴⁰ Nu'bɔ mí mbantpa rá ngɔc'yɛi ra Jesús ra hoc'bòt'e xɔn ho, ne bi 'yɔrpa ra 'yɛthi guerpɔ ním fɔx ra 'bòt'e, tengu zai dí øthe dyɔ judiohe 'bɔ dí ähmbe n'da ra du. ⁴¹ Ne i ja bɔ n'da ra mba'ye jombɔ ja ra pont'i xí 'dòm'ma ra Jesús, ne nubɔ häi oqui bɔ n'da ra hyádo ngue ran 'yägui, mahoqui pɛ njon ní 'yo bɔ n'da ra du. Ne jabɔ n'da ra nuandät'o bɔ rá goxthi a ra hyádo gue ran 'yägui. ⁴² Ne nu'a ra pa man'da tate thoho nangue ran dɔbaxjua ɛ ma guerpɔ da mbädi. Janangue'a bi cɔt'a n'dihi bɔ ja ra hyádo a rá ngɔc'yɛi ra Jesús, nguetho hinga yatho bɔ.

20

Bi dɔmbɛni a ra Jesús

¹ T'ɔxuditho domingo hin ní nec ra häi nu ra María ra mengu bɔ Magdala bi zòm bɔ ja ran 'yägui. Bi nu gue xí mba njɔnni a ra xɔndo mí juax bɔ ja rá goxthi ran 'yägui. ² Bá pengui ne bán tihi, bi zòm bɔ mí 'bɔ'be ra Simón Pedro ne bi 'yɛnc'be:

—Bin jɔc ma Hmuhɔ. Ne hin dí pɔdi hapɔ bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

³ Dá mbe'be bɔ ja ran 'yägui bɔya. ⁴ ɛmme dán ti'be, bin ts'ogui ts'ɔn ra Pedro, ne m'bet'o go dá sɔngá bɔ ja ra hyádo. ⁵ Dá c'á't'ä bɔ mbo dá nu hɔnt'u yɔ 'bòt'e cɔx bɔ ngue xí 'bant'i. Pɛ him 'bex dá cɔt'ä mbo. ⁶ Ne nu'bɔ mí zòm bɔ ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bɔ mbo, ne'a bi nu cɔx bɔ yɔ 'bòt'e. ⁷ Ne nu'a n'da ra 'bòt'e xí 'banba rá yá ra Jesús n'danni mí cɔts'i, ma do'mi a. ⁸ Necä dá cɔt'ä mbo bɔya, madague'bɔ m'bet'o dá sɔngá bɔ. ⁹ Ne nu'bɔ má nu 'be'a di ja bɔ, dá ɛc'yɛigá gue majuaɔni bi dɔmbɛni a ra Jesús. ¹⁰ Dá peng'be bɔ ma ngu'be bɔya.

Nu ra Jesús bi nequi bu mi 'bä a ra María

11 Pe nu'a ra María bi gotho bu ja rá goxthi ra hyädo ne i zoni ne di c'arpu mbo. 12 Ne bi nu yoho yám 'behni Oja mahets'i i he yu t'axcahe. I hupn n'da bu mí ja rá ya ra Jesús ne hupn man'da bu mí ja yú gua. 13 Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yemp'a.

Ne nu ra María bi dät'u:

—Nguetho bin juc'a ma Hmu ne hin dí pađi hapu bi thuts'i, bi 'yena.

14 Ne nu'bu mín hannu ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpu. Pe him mi pađi gue gue'a. 15 Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yembi.

Pe nu ra María mín beñi gue gue'a ran 'yohu di jamansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yembi:

—Nu'bu gue'e gá jüga ma Hmu, dami 'yurqui ts'u hapu gá pegui ne ga tuxä, bi 'yembi.

16 Ne nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yembi.

Nu ra María 'bex bi 'bät'i xun ho buya, bi nu ne bi 'yena:

—Raboni, nde da ma, "Xänbate i," bi 'yembi.

17 Ne nu ra Jesús bi 'yembi:

—Pe hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'u ga mba bu bi 'buh ma Ta. Janangue'a 'be ni mbahma bá xi u ma cuui ga pengbu bi 'buh ma Tagä, ne ahü ni Tahu a, nu'a ma Ojägä a, ne ahü ni Ojähu a, bi 'yembi.

18 Nu'a ra María ra mengu bu Magdala bi mba buya, ne bi xije dyu xädihe gue bi nu ra Hmu ne bi xije 'be'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nequi bu mí 'bu u yú xädi

19 Ne nu'bu mín de guet'a ra pa domingo, nthu'ti yú jut'i ra ngu bu däm 'buhmbe nguetho dá su ma ngarpihe, ne nu'bu má nuhe, 'bä inde bu dí 'buhmbe ra Jesús. Ne bi 'yena:

—Daman johyahü, bi 'yenje.

20 Ne nubuya bi 'yurcahe yú 'ye gueru xí 'dombi, ne rán zu'bøts'e gueru xín sunba ra ts'at'egui. Ne nu'bu má nuhe, dá pahmbe majuani ma Hmuhe a, ne emme dán johyahe buya. 21 Ne bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyahü. Ne tengu tho bu í 'dac ra 'befi ma Ta dá jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da bađi, nguthogä dí 'da ahü ra 'befi gui jafu yu ja'i ua ja ra ximhäi da bađi, bi 'yenje.

22 Ne nu'bu mí jua a bi man na, bi huigähe ran dahi n'da ngu n'dagähe buya.

—Dami hyamhbu rá Hogandahi Oja, bi 'yenje. 23 Nu'a to'o di päh yú mbui nangué yú ts'oqui, i ja nin t'edihü gui xihmbu ma punbi a. Pe nu'a hin di päh yú mbui nangué yú ts'oqui, i ja nin t'edihü gui xihmbu him ma punbi a, bi 'yenje.

Bi hyaxanjuani a ra Tomás

24 Pe nu ra Tomás gue'a i t'embi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bu 'bu mí nequi ra Jesús. 25 M'bejua buya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pe nu ra Tomás bi 'yena:

—Pe nugä dí ena him majuani a guí xiju hinda hont'bu gan nuse hapu bim fospa yu clavo yú 'ye, ne ga fospa ma saha hapu bim fox yu clavo ne ga fot ma 'ye bu ja rá 'bi'bøts'e, sä ga ec'yei 'bu, bi 'yenje.

²⁶ Nu'bu mí dät'an hyäto pa buya däm petihe mahøn'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu't'i yu jut'i tengu mam'bet'o, pe xø bi nequi bu ra Jesús mahøn'a, bim 'bä inde bu dí 'buhmbe.

—Daman johyahu, bi 'yɛnje mahøn'a.

²⁷ Nu'a ra Jesús buya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yu clavo ne guin nu ma 'ye, ne bá 'uät ni 'ye gui fo'ts'ua ja ma 'bøts'e. O guí ɛna him majuani pe dami 'yɛc'yɛi, bi 'yɛmbi.

²⁸ Nu ra Tomás bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojä i, bi 'yɛna.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Tomás, guí ɛc'yɛi ya nguetho ya gá nugui. Pe nu'u to da 'yɛc'yɛigui 'bu nte ní nu, man'da dí jap Ojä u, bi 'yɛmbi.

'Bepu án t'o't' na ra søcuq

³⁰ Pe nu'u yu hyonya nt'øt'e dá nuhe bi 'yøt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra søcuq. ³¹ Pe hønt'u 'da dá o't'ä dí ja ahu gui 'yɛc'yɛihu gue majuani ra Cristo a ra Jesús rá Ts'unt'u Ojä a. Ne nu'bu gue'a gui 'yɛc'yɛihu din 'da ahu ra 'da'yote mazai.

21

Bi nequi ra Jesús bu ndenthe

¹ M'bejua buya dá nuhe ra Jesús mahøn'a, bi jaje dá pahmbe man'da xun ho bu ja ra dædehe Tiberias, n'dat'a ra dædehe Galilea. Ne ga xi ahu gätho bin ja. ² Mín 'yöhe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'ɛmbi ra Go, ne ra Natanael ra mengu bu Caná ra xequi Galilea, ne man 'yohugä yä ts'unt'u gä'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixädihe. ³ Ne nubuya bi 'yɛnje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahua, bi 'yɛnje.

—Ga mbähä 'bu, dá ɛmfe.

Dá mbähmbe buya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pe gätho ra xui nte dá thehe yu huä. ⁴ Ne nu'bu mí hyax buya mí 'bäpu ndenthe a ra Jesús. Pe nugähe him 'bexque dá pahmbe gue gue'a. ⁵ Bi 'yɛnje ra Jesús:

—Gyu ts'unt'uhu, ha nte gá thehu yu huä.

—Hin'na, dá ɛmfe.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛnje buya:

—Pe dami 'yent ni xit'ahu bu ja rán 'yɛi ra mbosa, ne 'bex gui thehu buya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, ne ɛmme xun ngu dá thehe yu huä, him mí sä ga juxhe ra xit'ä. ⁷ Ne nugä gue madi huɛgä ra Jesús, dá ɛmp'a ra Pedro:

—Guehnu ma Hmuhu nu.

Nu'bu mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Ne bin säcpu ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bu i 'bäh ra Jesús. ⁸ Pe nuje dá cohmbu bu ja ra mbosa, zan jante dá sømhbe bu ndenthe nguetho dí jut'ähe ra xit'ä ne yupu yu huä. Ne hinga yatho ndenthe, mbe n'da ciento metro. ⁹ Ne nu'bu mí zøm bu ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bu, ne n'da ra huä i oxpu ja yu despi, ne mí oxpu ra hme. ¹⁰ Ne nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Bä cu 'da ni huqhu xcä thehu.

¹¹ Nu ra Simón Pedro buya, bi mba bá jut'a ra xit'ä bu ja ra häi i yuh yu huä, n'da ciento ne yote ma 'de'ma hyu yu huä xun ndoho. Pe hin hapu bi xet'a ra xit'ä. ¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ɛhmbu dan sihmehu, bi 'yɛnje.

Pe xínga n'daje xcá änhde to'o a, nguetho dá p̄ahmbe gue gue'a ma Hmuhe.

¹³ Ne bi mba b̄u x̄o ra sibi a ra Jesús bi hȳac ra hme, ne bi 'daje, ne ra hūa.

¹⁴ Ne ná hyundj dá nuhe ra Jesús b̄aya gue bin 'yuse, gue' b̄u go mí d̄amb̄eni b̄u ja rán 'ȳagui.

Iyqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu' b̄u mán niȳahe, nu ra Jesús bi 'ȳemp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'ant' u i ra Jonás, ha man' da guí numanhogui xinda guehya 'da. Nu ra Pedro bi 'ȳemp'a:

—H̄aha ma Hmu i, guí p̄adi gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'ȳemb̄ b̄aya:

—Dami 'ūin' u ma t' u d̄e'yo, nangue mam hmangä gui x̄anba ȳu j̄a' i ī ēc'yeigui.

¹⁶ Ná yondj x̄o bi 'ȳemp'a:

—Simón rá ts'ant' u i ra Jonás, ha majūani guí numanhogui.

—H̄aha ma Hmu i, guí p̄adi gue dí numanho i, bi 'ȳembi.

Ne nu ra Jesús bi 'ȳemp'a:

—Dami f̄ah ma d̄e'yo 'b̄u.

¹⁷ Ne ná hyundj b̄aya bi 'ȳembi:

—Simón rá ts'ant' u i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'ȳembi.

Ne bi du rá mb̄ai ra Pedro, nguetho ya ná hyundj bi 'ȳän' b̄u i numanho. Ne bi d̄ati:

—Ma Hmu i, ḡätho guí p̄adi, guí p̄adi dí numanho i.

Ne nu ra Jesús bi 'ȳembi mah̄on'a:

—Dami 'ūin' u ma z̄u d̄e'yo dadí hūcä. ¹⁸ Nu' b̄u gmín ts'ant' u z̄aj gán 'yose h̄onb̄u go hap̄u guín nde gui mba, ne guí tuz̄ehe rá ngat' i ni foho. Pe nu' b̄u gán d̄ac'yei guí ñng ni 'ye ne n'dan'yo da tut' i i, ne da zix' i i hap̄u hin guín nde gui mba, bi 'ȳembi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da bah̄ ra Pedro 'be'a nín d̄ate da nu a, ne gue'a dí 'yudi x̄an hotho Oj̄a. Ne nu ra Jesús bi 'ȳemp'a ra Pedro mah̄on'a:

—Dami tengui guí thoc'a ma 'befigä, bi 'ȳembi.

Bi t'än'na ra Jesús nangue a ra Xuua

²⁰ Ne nu' b̄u mí d̄u' mi bi d̄en b̄aya bi nȳegui, bi nugä gue nequi dí tet' i, guecä madí hūcä ra Jesús, ngue 'darp̄u xtá hu' be b̄u ja ra m̄exa 'b̄u mán sihmehe gue' b̄u má änni to'o di d̄ä a. ²¹ Ne nu' a ra Pedro 'b̄u mín nugui dí tet' i, bi 'ȳän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'be'a nín d̄ate xin da nu na ra Xuua, bi 'ȳembi.

²² Nu ra Jesús bi d̄ati:

—Nu' b̄u ma pähä di 'b̄utho ua gue' b̄u go dá s̄ocä mah̄on'a, hin ni 'befi guí 'ȳängui. Pe nu' a ni 'befi guí tengui guí thoc'a ma 'befi, bi t' embi.

²³ Pe janangue'a mi manse ȳu 'ȳe'c'yei gue ñjam' b̄u ga tugä. Pe hinga ngub̄u bi man ra Jesús, pe bi 'ȳena: “Nu' b̄u ma pähä di 'b̄utho ua gue' b̄u go dá s̄ocä mah̄on'a, hin ni 'befi guí 'ȳängui,” x̄i 'ȳemp'a.

²⁴ Guecä rá x̄adigä gue bi man ra Jesús, ne guecä xin dí o' t' na ra s̄ocua 'be'a dá nu gue majūani bin ja. Ne di p̄ahmbe majūani na dí o' t' ä ya. ²⁵ Ne x̄an ngu mí da ȳän t' ot' e bi 'yot' a ra Jesús. Pe nu' b̄u ḡätho xcá o' t' ä, hinga x̄ot' a ḡätho xt̄in ja ua ja ra ximhäi 'b̄u. Ne h̄ont' a dí xi ah̄u ya.

HECHOS

Yán t'òt'e yá 'báihũ ra Jesucristo

Bi man ra Jesús ba çh rá Hogandqhi Oja

¹ Nu'i Teófilo, rá mbædi ra søcuç dá o't'a'i mám'bet'o, dá xi'i gátho bi 'yòt' ra Jesús nu'bũ mi ðæmp' rá 'bæfi. Næ dá xi'a'i gátho ngue bi ma 'bũ mín xänbate. ² Næ dá xi'a'i gátho bi 'yòt'a ra Jesús asta gue'bũ mi mba mahçts'i. Næ nu'bũ mi 'bũcuu ja ra hæi, nu rá Hogandqhi Oja bi xih ra Jesús 'be'a da xih yá 'báihũ gue da 'yòt'e. Nu'ũ yá 'báihũ, gue'ũ yũn 'yohũ bi huanh ra Jesús ngue man yá xádi ½. ³ Nu ra Jesús bi nu ran unbi næ bi du. Næ gátho nyote pa 'bũ mí ndants'i mahøn'a, bin 'yuse bũ 'bũh yá 'báihũ, ja'bũ bi hnu, ja'bũ hin'na. Næ bi 'yuti xũn ngu yũn t'òt'e guepũ bi nde da façi gue i 'bũi. Næ bi xi'ũ nangue rá 'bæfi i òt' Oja ua ja ra ximhäi, næ 'berpũ dí manda Oja ½ gátho dim 'bũi.

⁴ Nu'bũ mím 'bũhmbũ yá 'báihũ mahøn'a a ra Jesús, næ bin sihmehũ, bi xi'ũ da dømp'ũ Jerusalén 'be'a bi ma majuqni rá Ta gue ba çhe. Næ çn'a ra Jesús:

—Ya xcá 'yòhmbũ dá mangä mam'bet'o ngue ba penh Oja rá Hogandqhi.

⁵ Nu'a ra Xuua bi 'yòt'ahũ ran xixyç nangue ra dehe thoho, pæ mi ts'ũtho ya ga 'da ahũ rá Hogandqhi Oja, bi 'yçn'a ra Jesús.

Bi ndex mahçts'i ra Jesús

⁶ Nu'bũ mim peti ½, bi 'yänni:

—Ma Hmu ahe, hague guehya yũ pa jabũya gui 'yòt'e din ja ma ts'edi zehẽhũ mahøn'a, dyũ israelhũ.

⁷ Bi dq'a ra Jesús:

—Hingui sä gui pãhmbũ nda'a ní pa xũn zãn ma Tahũ da 'yòt'a 'be'a gátho da 'yòzhe. Hin ni 'bæfihũ gui pãhmbũ. ⁸ Pæ nu'bũ bá çh rá Hogandqhi Oja, næ gam 'bũhmbũ, din ja ni ts'edihũ. Næ nu'bũ bin ja, gui xihmbũ yũ ja'ĩ ua ra dqhniini Jerusalén nanguecä, næ gátho ua ra hæi Judea, næpũ ra hæi Samaria, næ gátho na ngũni ra ximhäi.

⁹ Nu'bũ mi gua'a man ra Jesús bi mba mahçts'i. Nu yá 'báihũ bi nu nu'bũ mi ndex mahçts'i. Næ n'da ra güi bi go'mi næ him bi nu yá 'báihũ mahøn'a. ¹⁰ Næ mi 'bãpũ, mi ndòts' mahçts'i, 'bex mi 'bãhmbũ yoho yãm 'bæhni Oja mahçts'i, i he yũ t'axca pahni. ¹¹ Næ bi 'yçmbi:

—Nu'ahũ gyũ menguhũ Galilea, hanja gní 'bãhmbũ ua ya næ gni ndòs'hũ mahçts'i. Nu ra Jesús bi ndex ua guí 'bãhmbũ, næ tengutho bũ á ndets'e, ngutho 'bũ bá çah mahøn'a, næ guet'a ra Jesús a.

Bi thahn'na ra Matías rá m poniui ra Judas

¹² Nu yá 'báihũ ra Jesús bi næxpũ ja ra nyuni Olivos bũya, bi mba bũ ra hnini Jerusalén, næ hinga yatho, ndehniini. ¹³ Næ nu'bũ mi yærpũ ja ra hnini bi ndexpũ n'da ra cuarto magçts'i guepũ i 'bũ'ũ. Gue'ũ i 'bũpũ ½, ra Pedro, næ ra Xuua, næ ra Jacobo, næ ra Andrés, næ ra Felipe, næ ra Tomás, næ ra Bartolomé, næ ra Mateo, næ ra Jacobo rá ts'ant'ũ ra Alfeo, næ ra Simón gue t'ẽmbi ra Zelote, næ ra Judas rán 'yohũ ra Jacobo. ¹⁴ Gátho ya 'darpũ bim peti næ zaji min yãhũ Oja. Næ bi zòpũ 'da yũ xisu næ ra María rá mbe ra Jesús, næ'ũ yãn 'yohũ ra Jesús.

¹⁵ 'Darpũ madím peti ½ n'da ciento næ 'däte njã'ĩ. Næ nu'ũ yũ pa'ũ bi ndants'a ra Pedro næ bi 'yçnã:

16 —Ma cu ah_u nangue ra Cristo, nu rá Hogand_qhi Oj_q maya'bu bi jap'a ra David da 'yo't' ra s_ocu_q, ne bi ma 'be'a da 'y_ot' ra Judas, nguetho mí p_q Oj_q 'be'a da 'y_ot'a. Gue'a ra Judas ngue bi dá'a ra Jesús nu'bu mi fent'i. Ne gue'a bin ja nguetho g_ätho 'be'a mán t'o't'i bu rá_m hman Oj_q din ja. 17 'Dat'a ra 'befi dá _othe ra Judas nguetho ra Jesús bi huahn'na ra Judas tengu bu á huancáhe. 18 Ne bi thán'a n'da ra häi nangue'a i mbä'a ra Jesús. Nu'bu mi zohäi ra Judas, bi ney_e häi, ne bi f_oh rá foho, ne bi b_oni g_ätho yá x_efo. 19 G_ätho y_u j_ä'i mí 'b_up_u Jerusalén bi 'y_ode 'be'a bin ja. Jananjabu bi mba ma huti ra häi ngue yá nde'u, Acéldama, gue nde da ma bim fäm bu ra ji. 20 Nguetho nt'o't'i bu ja rá s_ocu_q ra Salmos:

Din häitho ra häi

ne njon dim 'b_up_u,

ne nt'o't'i ngue n'dan'yo da hy_qn rá 'befi mi ja xtá 'y_ot'a.

21 Janangue'a jatho ga huahnd_u a dam p_ehmbe. Jatho ga huahnd_u n'da rá_m poniui ra Judas, gue'a n'da madí hy_unje g_ätho y_u pa mí 'b_uhmbe ra Hmu, ra Jesús. 22 Ne ga huahnd_u n'da bi nu 'bu mi xixyába ra Jesús a ra Xuua, ne madí hy_unje g_ätho y_u pa dá_m 'b_uhmbe ra Jesús, gue'bu go mí mba mah_ets'i, bi nu, nguetho n'dat'a ga mamhbe ngue bi ndants' mah_on'a ra Jesús 'bu mi du, bi 'y_en'a ra Pedro.

23 Ne nub_uya bi nd_onba yá thuhu to'o da thahni, gue yoho y_un 'yoh_u bi hnd_oni. Nu'a n'da ra José Barsabás ne i Justo, ne nu'a man'da ra Matías. 24 Ne nu'u y_u j_ä'i bin y_qh_u ra Hmu b_uya, ne bi 'y_ena:

—Ma Hmu ahe, guí p_qrpa yá mb_ui g_ätho, dami 'yurcahe ya yoho nda'a xcá huahni. 25 Nu'a ga comhbe ra 'befi ngue ma 'bäigáhe ra Jesucristo, ngue'a xtá 'y_ot'a ra Judas. Nguetho xí 'uep_u ja rá 'befi nangue rá ts'oqui, bi mba da nu'a rán säui da nu, bi 'y_em 'bu min y_qh_u Oj_q.

26 Nu y_u 'y_ec'y_ei b_uya bi 'y_ot'e tengu'bu n'da ran t_qha, ngue nde da b_q'u nda'a bi nde Oj_q. Bi b_oni gue gue'a ra Matías. Ne nu y_u 'y_ec'y_ei b_uya bi huanh ra Matías, ne bi gomhbu yá 'befi u 'de'ma'da yá 'bäih_u ra Cristo.

2

Bi z_oh rá Hogand_qhi Oj_q

1 Pe guexta'a di thoqui dim p_eti g_ätho y_u 'y_ec'y_ei, din ja'a mí t_o'mi, gue bá p_en_h Oj_q a rá Hogand_qhi, ne bin theui n'da ra d_qmp_eti mí sänba Oj_q u y_u israel, t'_em_ubi Pentecostés. 2 'Dahmantho bi z_op_u di h_u, tengu'bu n'da ra nd_onth_u gue bi 'y_eh mah_ets'i a. Ne nu'a ní h_u bu, bi yus'p_u ja ra ngu guerp_u mi hu'u. 3 Bi nequi tengu y_u t'_usibi ne 'da'i ts'u bi zox yá y_q y_u j_ä'i n'da ngu n'da u mi 'b_up_u. 4 Ngue n'da ngu n'da mi 'b_up_u, g_ätho bin t'un rá Hogand_qhi Oj_q, ne bi h_qt ra ts'edi x_un ho u. Ne bi mb_udi 'dahma 'dan'yo bu án y_q'u n'da ngu n'da'u nangue rá ts'edi rá Hogand_qhi Oj_q in 'yoh_u.

5 Ne nu'u y_u pa'u bi z_om bu Jerusalén u y_u judío, da 'y_ot'a ra d_qmp_eti mí xi Oj_q maya'bu, ngue bá nexp_u g_ätho y_u häi ua ja ra ximhäi. 6 Ne nu'bu mi 'y_o'a di h_u u y_u j_ä'i, bim p_eti bu, ne n'da ngu n'da u bi z_o'u y_u 'y_ec'y_ei nangue yá ndese, ne him bi zä bi b_eni ha bin ja. 7 Ne bi hyonya thoho ne him bi b_qdi 'be'a nam b_oni, ne bin 'y_emb z_ehe u:

—Hague án zä bin ja bu, bin 'y_emp'u. Ha hinga gue'u y_u m_engu bu Galilea g_ätho i y_q ua ya. 8 Hanja sä i sij_u ma ndesch_u n'da ngu n'daj_u. 9 Ne nuj_u n'da'a n'danni bá nexh_u, ne 'daj_u, 'bu'i 'da bá nexp_u Partia, nep_u Media, nep_u Elam, nep_u Mesopotamia, nep_u Judea, nep_u Capadocia, nep_u Ponto, nep_u ra häi Asia.

10 Nεpυ Frigia, nεpυ Panfilia, nεpυ ra hāi Egipto, nεpυ ra hāi Africa jom bu Cirene. Nε nu'u mi'da yυ romanos υ, madague'bu gātho yυ judío υ, nε nu mi'da υ gue εc'yei tengugahu dyυ judío hu, nε 'buh mi'da bá nεxpυ Creta, nεpυ Arabia.

11 Nε dí ohmbu i mam ma ndehυ nanguε yán t'ot'e gue i ot' rá ts'edi Oja, bin 'yεmp'υ.

12 Nε gātho madi hyonya thoho, nε hingui pādi 'be'a da bεni. Nε n'da ngu n'da bi manse υ:

—'Be'a ní mba na in ja ya.

13 Pε nu'υ mi'da bi ma:

—Iti υ.

Bi zoh yυ ja'i ra Pedro

14 Nε nu ra Pedro buya 'darpu mí 'bāhmbu υ mi 'dε'ma'da yú 'bāihυ ra Cristo, nε nts'edi bin ya, bi 'yεna:

—N'yohυ ahυ dyυ judío hu nε gātho ahυ guí 'buhmbu ua Jerusalén, dami 'yohmbu xun ho 'be'a ga xi ahυ ya. 15 Nuje hin dí itihe tengu guím bεmhbu, nguetho ja guto ya. 16 Pε nuna guehna gue bin ja ya, gue'a bi man ra Joel rá pōngahyā Oja, bi 'yεna:

17 Din ja bu n'da ra pa ba εhe, εn Oja,

gue ga pεn'nahυ ma Hogandāhi gātho nangu yυ ja'i 'bucua ja ra ximhāi.

Nε nu'υ ni ts'ant'ahυ nε ni t'ixuhυ dim pōngahyā.

Nε ni ts'ant'ahυ da nu'υ yan t'uti tengu yυ t'i

nε ni dāc'yeihυ da 'ui yυ t'i.

18 Nu'bu bin ja, nu'υ ma 'yεhe, yan 'yohυ nε yυ xisu, ga pεnpā ma Hogandāhi υ, nε dim pōngahyā nanguεcā.

19 Nε ga uh yυ hmεpya bu magāts'i,

nεpυ ja ra hāi, yυ hmεpya ra ji, nε ra sibi nε ra 'bifi.

20 Nε nu'a ra hyadi ya hin din ja rán nεqui,

nε ra zāna xtan theni tengu ra ji.

M'bet'o nja bu din ja, m'bejua da zōn ra pa dua εh ra Hmu mahεts'i,

nε nu'a ra pa a, nuixte thoho nε nts'utho 'be'a din ja.

21 Nε nu'a ra pa dua εhe, din ja gue hōnt'a to'o xí mba't'a ra Hmu da yan Oja a.

Ngubυ bi 'yo't'a ra Joel 'bu maya'bu, bi 'yεn'a ra Pedro.

22 Nu ra Pedro xō bi 'yεmp'υ mahōn'a:

—N'yohυ ahυ dyυ israelhυ, dami 'yohmbu ma nde. Dí m angā nanguε ra Jesús ra mangu Nazaret. Oja bi japi ngue bi 'yot' yan t'ot'e nuixte nanguε rá ts'edi Oja, nε yυ hyonya nt'ot'e, nε yυ hmεpya, guεpυ da zā gui pāhmbu ngue Oja bi ze'a. 23 Nε maya'bu Oja mi pādi 'be'a gá 'yōpahu rá Ts'ant'υ. Nε Oja mi sānni gue gá cuathu bu ja n'da ra pont'i nanguε yú 'yε yυ tonto, nε gá hyohυ.

24 Pε nu'a Oja bi xox 'bu mí du, nε bi hyācua ran dāte, nguetho hin'yυ rá ts'edi ran dāte xtan zā xtan zāp'ma ra Jesús. 25 Nguetho bi man ra David gue 'be'a da nu ra Jesús, 'bu mí 'yεna:

Nugā thocua thoho dí nugā Oja bu ja ma hmi.

Nε di 'dac ra ts'edi, jananguε'a njon da zā di 'uegagui.

26 Jananguε'a i hu ma mbui, nε dadín johya 'bu dí m angā nanguε'a.

Nε nu'bu din sunya ma ja'i bu ja ran 'yāgui, dí tōp'ma ran ho da t'ōrcagui.

27 Nguetho hin gui hyεgā ma te da gorυ guεpυ o'υ xun du,

Nε hin gui japi da 'ya ma ngōc'yei, guεcā, ni Hoga t'uhngui.

28 Nε gá 'yurqui 'bεpυ dām 'buhmi mazāi mahōn'a,

nε nu'i gui jaqui ngue din ja ran johya ma mbui nu'bu dá nut'a ni hmi,

bi 'yɛn ra Pedro tengu bi man ra David.

²⁹ Nε xø bi 'yɛn'a ra Pedro:

—N'yohu ahu, da zä ga xi ahu majuani nanguε ma ngurpa mbombøtahu ra David mi 'bui maya'bu, him bi manse nanguεse 'be'a da t'ørpe, nguetho bi du, nε guexta'a i o bu rán 'yägui i ja ua dí 'buhmbu. ³⁰ Pε nu ra David bim pøngahyå 'bu mí man na, nε mí pædi majuani 'be'a bi xi'a Ojå, gue n'da rãm bom'бето ra David din ts'ut'abi nanguε yu israhel tengu ra David, nε guehna ra Cristo na. ³¹ Nε mí päh ra David 'be'a din ja, jananguε'a bi ma nanguε da ndants' mahøn'a ra Cristo, nε hin da ts'opu nidu rá te, nε xín da 'ya rá ngøc'yei a. ³² Nguethna ra Jesús, Ojå bi xox 'bu mí du, nε nu'a dí pähmbe majuani gätho gahe, nε dí mamhbe nguetho dá nuhe 'be'a bi t'ørpe. ³³ Ojå bi xots'i nε bi zixpu ja rá ts'edi, nε bi un'na rá Hogandahi tengu xi man Ojå, jananguε'a bi 'dacähe buya. Gue'a rá Hogandahi i øt'e 'be'a gätho guin nuhu ya, nε guí øhmbu ya. ³⁴ Nguetho ra David him bi ndex mahøts'i, pε gue'a im manse a:

Nu'a ra Hmu bi xi'a ma Hmu:

“Dami hyucua ja ma ts'edi,

³⁵ asta gue'bu ga tåhui man sæiui,”

bi 'yɛn'a ra David, bi 'yɛn'a ra Pedro.

³⁶ Nε xø bi 'yɛna:

—Gätho ahu ma mí israhel ahu, gui pähmbu ya majuani bi jap Ojå dim hmu a gá cuathu bu ja ra pont'i, nε guehna ra Jesús, nε gui pähmbu gue bi huan Ojå a, bi 'yɛn'a ra Pedro.

³⁷ Nu'bu mí 'yøh yu ja'i 'be'a bi man'a ra Pedro, εmme bi du yú mbui, 'bu mí 'yøde gue rá Ts'unt'u Ojå a xí hyo. Nε bi t'än'na ra Pedro nε yün 'yohu:

—Man 'yohu ahu, 'be'a da zä ga øthe ya, εn'u.

³⁸ Nu ra Pedro bi dæti:

—Gui päh nin 'yomfɛnihu nanguε ran ts'o, nε gan xixyåhu n'da ngu n'da ahu nanguε rá thuhu ra Jesucristo. Nε din ja ra punbi ni ts'oquihu, nε di 'da ahu rá Hogandahi Ojå. ³⁹ Nguetho bi man Ojå di 'da ahu ran t'unni gue'a rá Hogandahi Ojå, nε ni t'uhnihu din t'unni, nε gätho u hønbu go haru i 'bui din t'unni, gue høn't'a go to'o da zohn'na Ojå ra Hmu, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁴⁰ Nε nu ra Pedro man'da xun ngu bi xifi nε bi hecui, nε bi 'yɛmbi:

—Damin yåmhbu nanguε'a ran unbi da nu'u yu ts'om'bäi i 'bucua ya, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁴¹ Nε gätho to'o bi 'yømanho a bi man ra Pedro bi mba ma xixyåbi. Nu ra pa gue bi man ra Pedro, mbe hyu mahuåhi yu ja'i bi 'yɛc'yei. ⁴² Nε nu'u bi thocta'a bi xänba yú 'bäihu ra Cristo u, nε bi hyu yú mbui nguetho 'da'angu im bɛni. Nε thocua thoho bim peti gue din yåhu Ojå, nε da zi ra xecahme, ngeue bi bɛn rán dæte ra Hmu.

Yám 'bui u mbudi bi 'yɛc'yei

⁴³ Gätho yu ja'i bi numansu Ojå nε εmme bi hyonya thoho 'be'a bin ja nanguε yan t'øt'e nuixte nε yu hmɛpya bi 'yøt' yú 'bäihu ra Cristo. ⁴⁴ Nε gätho gue bi 'yɛc'yei n'dat'a in numanho n'da ngu n'da, nε nu'a 'be'a mí pɛ'ts'i n'da ngu n'da, 'da nan gomthoho. ⁴⁵ Nε nu'bu n'da mí honi 'be'a madí 'bædi, nu'a man'da buya bi mbä 'be'a mí pɛ'ts'i, bi un'na buya. ⁴⁶ Nε mpa 'bu mpa 'bu madím peti bu ja ra dænijå. Nε nu'bu xun sihme, bin sänbi bi mba bu ja yú ngu yú mi'yɛc'yehu, nε bin johya yú mbui, nε 'dat'a im bɛni. ⁴⁷ Nε bi 'yɛspa Ojå, nε bi hnumansu nanguε gätho yu ja'i. Nε nu Ojå bi japi n'dapa ngu n'dapa i cærpæ ja rá ts'edi mí da yu ja'i, gue bi zin'u.

3

Bi zā ra dogua

¹ N'da ra pa 'b_u hyunde, gue'a ra ora 'b_u nzāi mí yāh_u Ojā y_u jā'i, bi mba b_u ra dānijā ra Pedro n_e ra Xuua. ² Mi 'b_u n'da ran 'yoh_u ra dogua gue'b_u go mim 'b_ui. N_e nzāi bi thuxp_u ja rá goxthi ra dānijā. Nu ra goxthi t'ɛmbi mahotho. Nu ran 'yoh_u da 'yāp y_un t'unni y_u jā'i i thop_u mbo. ³ Nuna, nu 'b_u min nu ra Pedro n_e'a ra Xuua ní mba b_u ja ra dānijā, bi 'yāp ran t'unni. ⁴ Nu ra Pedro n'youi ra Xuua, nu 'b_u min nu i hup_u, bi 'yɛmbi:

—Hyandgā'be.

⁵ Nu ra dogua bi hyant'ɛ, mi tɔ'mi da hyāni 'be'a di un'd_u. ⁶ P_e nu ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Xing ra t'axi xing ra c'axt'i dí hāgā, p_e nu'a i jagui dadí 'da'a'i. Nangue rá ts'edi ra Jesucristo m_engu b_u Nazaret, damí ndants'i n_e gan 'yo, bi 'yɛmbi.

⁷ Nu ra Pedro bi bentpa rán 'yei, bi xots'i. 'Bex bin hāts'edi rá gua, n_e rá hyudi xingua. ⁸ N_e n'da sāgui thoho bi 'yɔt' 'b_u mi ndants'i n_e bin 'yo. N_e'a bi yath_u b_u ja ra dānijā, sāgui n_e 'yo, n_e ɛspa Ojā. ⁹ Gātho y_u jā'i bi nu ran 'yoh_u ngue bin 'yo n_e bi 'yɛspa Ojā. ¹⁰ N_e mi pādi gue nu'a mi hup_u ja ra goxthi mahotho b_u ja ra dānijā mi āh ra mbeti. N_e gātho bi hyonya thoho 'be'a bin ja ran 'yoh_u.

Nu ra Pedro im mam b_u ja ra ngun'yu t'ɛmbi Salomón

¹¹ Nu'a mi dogua hingui nde da hye'a ra Pedro n_e ra Xuua, n_e bá ɛp_u x_un ngu y_u jā'i guerp_u ja ra ngun'yu mi 'bā ɛ, t'ɛmbi Salomón, n_e madí hyonya tho'ɛ.

¹² Nu 'b_u mí hyant'ɛ y_u jā'i a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—N'yoh_u ah_u dy_u israelh_u, hanja gadí hyonya thoh_u nanguehna ra dogua, n_e hanja gní hyandga'be. Ha guí ɛmh_u gue ma ts'edis'e'be n_e man hos'e'be gue xtá jap'be bin 'yo na. ¹³ Hin'na maha, p_e ga xi ah_u hague bin ja. N'dat'a Ojā gue mí ɛspa man bom b_u Abraham n_e ra Isaac n_e ra Jacob, bi zixp_u mahɛts'i a rá Ts'unt'ɛ, n_e bi un rá ts'edi. N'dat'a ra Jesús gue gá dāh_u b_u ja rá hmi ra Pilato n_e gá c_umhb_u b_u. Nu ra Pilato mim ma xtá mba nth_egui. ¹⁴ P_e nu'eh_u gá c_umhb_u n'da x_un ho, n_e gue'a rá Thahni Ojā a. N_e gá 'yāhmb_u n'da ra hyodu da soc'ah_u. ¹⁵ N_e gá mamhb_u gue da mba ntho ra Hmu gue di un ra te. P_e Ojā bi xoxp_u 'b_uɛ x_un du, gue'a dá nuhe n_e dadin juānhde. ¹⁶ Bi zā na ran 'yoh_u nguetho bi 'yɛc'yei ra Jesús. N_e guehna ran 'yoh_u guin nuh_u ya, n_e guí pāhmb_u to'o na.

¹⁷ P_e nuya, n'yoh_u ah_u, dí pācā ngue hin gmí pāhmb_u 'be'a xcá 'yoth_u 'b_u gmí hyoh_u ra Jesús, n_e ximangutho ni ngarp_uh_u. ¹⁸ P_e Ojā bi japi bin ja 'be'a gātho bi ma maya'b_u, gue bi man y_u p_ungahyā nangue ran ɛnbi bi nu ra Cristo rá Thahni Ojā. ¹⁹ Janangue'a nuya, damí pāh nin 'yomfɛnih_u n_e guí dāp ni mb_uih_u Ojā. N_e nu Ojā b_uya da zā da duc'a ni ts'oquih_u n_e di 'da ah_u ran johya ni mb_uih_u. ²⁰ N_e nu Ojā ba penhua mah_un'a ra Jesús n_e gue'a ra Cristo xa ts'ānni di jācuah_u. ²¹ Nu ra Jesús jatho da gop_u mahɛts'i jague'b_u da z_un ra pa da mba ma hoqui gātho ua ja ra ximhāi, tengu bi man Ojā maya'b_u, nangue yú nde yú hoga p_ungahyā. ²² P_e bi 'yɛns_e a ra Moisés: "Nu'a ra Hmu ma Ojāh_u, da zānna n'da rām 'behni ngue gue'a nin 'yoh_uh_u tengugā. Damí 'yohmb_u 'be'a gātho da man'a. ²³ N_e din ja, h_unt'a go to'o má jā'i hin da 'y_umanho a, da mba ma 'ueque nangue yá t'ahni Ojā, n_e da mba ma 'bepi rá te," bi 'yɛn'a ra Moisés.

²⁴ N_e majuāni, gātho bi man yá p_ungahyā Ojā gue'b_u mí man ra Samuel n_e gātho mi'da y_u p_ungahyā m'bejua mí 'b_ui, gātho bi ma 'be'a gātho da 'yɔt' Ojā, n_e gue'ɛ dí nuh_u y_u pa jab_uya. ²⁵ Guej_u dy_um bom'betoj_u yá p_ungahyā Ojā, n_e

ndeꝝ Oꝝa ga comhbꝝ rán hogui bi 'yørpa ma ngørpa bøtahꝝ nu'bu mi t'ẽmp'a ra Abraham: "Nangue n'da nim bom'betto dim 'buh niya'bu, dí mba ma jãpi gãtho yu jã 'i guecua ja ra hãi," bi t'ẽmp'a. ²⁶ Janangue'a nu'bu mi xoxa Oꝝa ra Ts'ant'u gue bi du, m'bet'o thoho bá penhua dí 'buhmbꝝ, ngue nde di 'uegahꝝ n'da ngu n'dajꝝ nangue ma ts'oquihꝝ, bi 'yẽn'a ra Pedro.

4

Pa ma juꝛnbi ra Pedro ne ra Xuua

¹ Nu'bu mi xãnba yu jã'i ra Pedro ne ra Xuua, bá eh yu mbãja ne'u yu hmu bu ja rá dãnija yu judío, ne yu saduceos. ² Nu'u ẽmmẽ bin cue u, nguetho bi xãnba yu jã'i gue bi ndants'a ra Jesús bu 'bu'u xan du. ³ Nu'u bi bent'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bi got'a fãdi, jague'bu mi hyats'i bi juꝛnbi, nguetho xan de 'bu mi got'i. ⁴ Pẽ xan ngu u xí 'yøh ram hma bi ma, bi 'yẽc'yẽi. Mbe i jua'i cat'a mahuahi yan 'yøh ngue bi 'yẽc'yẽi.

⁵ Nu'bu mi hyats'i bim peti bu Jerusalén yu ngørpa mbãja ne yu dác'yẽi ne yu xãnbate nija. ⁶ Mi 'buꝛu ra Anás ra dambãja a, ne ra Caifás, ne ra Xuua, ne ra Alejandro, ne gãtho mi'da yú mẽní ra dambãja, bim peti ngue di juꝛnba ra Pedro ne ra Xuua. ⁷ Ne bi manda da ts'ispa ra Pedro ne ra Xuua, ne bim 'bãꝛu ja yú hmi ne bi 'yãnni:

—'Be'a má ts'edi o gue to'o rán t'ẽdi ngue xcá 'yøt'ui na.

⁸ Nu ra Pedro buya n'youi xan ngu rá ts'edi rá Hogandahi Oꝝa, bi 'yẽmbi: —Gyú ngørpihu yu jã'i ne gyu dác'yẽihꝝ dyu jã'i israelhu. ⁹ Ha guí ãngahe nam pa ya nangue ran ho bi t'ørpa na ran 'yøhu, ne Hague nja bi zã na ran 'yøhu ngue mi u. ¹⁰ Nu'bu majuani guí ãngahe, guí 'yøhmbꝝ ya, ne gãtho ma mi'israelhu, ngue nangue rá ts'edi ra Jesucristo, gue'a í zã ín 'yo na ran 'yøhu ya. Gue'a ra Jesús ra mengu bu Nazaret, gue gá cuathu bu ja ra pont'i, ne nu Oꝝa bi xoxꝛu 'bu'u xan du. ¹¹ Guehna ra Jesús hin gá nde gá pãhmbꝝ, ngue tengu'bu gyu gãdohꝝ gá samhbꝝ n'da ra do. Pẽ nuya Oꝝa bi japi ngue tengu'bu n'da ra do man'da mahyonidã bu pa nthøe ra nguãdo. ¹² Njo'o man'da da zã di pø'a n'da hinda hønt'a ra Jesús. Nguetho him bi zãn Oꝝa man'da ra ts'edi ua ja ra ximhãi gue da zã di pøju, hinda hønt'a ra Jesús, bi 'yẽn'a ra Pedro.

¹³ Ne madi hyonya thoho u yu juꝛnbate 'bu mí bãdi him bi zu din yãhu ra Pedro ne ra Xuua, gue mí pãdi him bin xãdi. Pẽ bi bẽm buya, bin 'yøhu ra Jesús ra Pedro ne ra Xuua. ¹⁴ Ne nu'bu min nu ran 'yøhu xí zã gue mi 'buhmbꝝ u, hin'yu 'be'a man'da sã da xifi. ¹⁵ Ne bi mbehn bu thi u yoho n'da zu ora, ngue nde din 'yãn'du 'be'a da zã da 'yørpe. ¹⁶ Ne bin 'yãn'du:

—'Be'a sã ga øthu nangue yan 'yøhu, nguetho majuani n'da ran t'øt'e nuixte bi 'yøt'u. Ne gãtho 'bucua Jerusalén i pãdi, hingui sã ga cømhbu. ¹⁷ Pẽ guehma nde'bu ga sũhbꝝ n'dahma njon da xifi nangue ra Jesús, gue him man'da di thoc ram hma bu 'buh yu jã'i, bi 'yẽn'u.

¹⁸ Bi zohn mahøn'a u, bi xih pøya, gue him man'dandj da ma, xín da xãnba yu jã'i nangue ra Jesús. ¹⁹ Bi dãh ra Pedro ne ra Xuua, bi 'yẽmbi:

—'Be'a go guím bẽnsehꝝ ngue i nde Oꝝa ga øt'be, ha gue'a guím mamhbꝝ o gue'a man Oꝝa ga øt'be. ²⁰ Nguetho jatho ga mamhbe 'be'a xtã nuhe ne 'be'a xtã øhmbe, bi 'yẽn'u.

²¹ Nu'bu man'da mi dãmhyã u, bi hyẽgui nguetho him mi tñi 'be'a dí unba u. Nu'u i supi din cue yu jã'i 'bu xtí unba ra Pedro ne ra Xuua, nguetho gãtho yu jã'i mí ẽspa Oꝝa nangue'a xín ja. ²² Nguetho nu ran 'yøhu mi ponga nyote njeya mi pẽ'ts'i, ngue bi t'ørpa ran t'øt'e nuixte, gue bi zã.

Nu yu 'yɛc'yɛi bi 'yǎp Ojǎ hin din su

²³ Nu'bu mi theh ra Pedro ne ra Xuua, bá epu gueru mi 'buh yu 'yɛc'yɛi. Ne bi xifi gátho xí xi' u yu mbǎjǎ ne yu daç'yɛi. ²⁴ Nu' u, nu'bu mí 'yode, bi zo Ojǎ, n'dat'a im beɲi, ne bi 'yeɲ' u:

—Ma Ojǎ ahe, gue gra Hmu, gá 'yot' mahɛts'i ne cua ja ra häi ne ra dejǎ ne gátho u i jabu. ²⁵ Ne nu ní Hogandǎhi bi beɲba mam bombotahe ra David, ni 'yɛhe, 'bu mí 'yɛna:

Hanja nín 'yo'ts' u yu jǎ'i gue hingui ten'na Ojǎ, ne im beɲ' u gue him majuaɲi.

²⁶ Yú hmuts'ut'abi yu häi ya bi du'mi bi zǎ bi dǎmp' ra sui.

Ne yu ts'ut'abi bim peti

din sahmbu ra Hmu Ojǎ ne ra Cristo rá Thahni Ojǎ,

bi 'yɛn'a ra David.

²⁷ Nguetho majuaɲi bim peti ua ja ra hnini ra Herodes, ne ra Poncio Pilato, ne yu jǎ'i ngue hing yu judío, ne ma mi'israelhe, ne bi zuh ni hoga Ts'unt' u Jesús, gue'a gá huahni. ²⁸ Nu' u bi 'yot' u gátho 'be'a xcá sǎn mam'bet'o gue bin ja.

²⁹ Nuya ma Hmu ahe, damí nu' u gue nde di unje, ne damí 'daje ni ts'edi, ni 'yɛhegáhe, ga huthe ran zambui ga mamhbe nim hma. ³⁰ Ne ga uthe yu jǎ'i ni ts'edi gue da zǎ' u yan zǎman' u. Ne gui 'yut yan t'ot'e nuixte ne yu hmɛpya nange ni Hoga Ts'unt' u ra Jesús, bi 'yɛm 'bu mín yǎhu Ojǎ u.

³¹ Ne nu'bu mí jua'a bin yǎhu Ojǎ, nu ra ngu gueru xim peti bin huɲi, ne gátho u man'da bi hyǎ yú ts'edi nange rá Hogandǎhi Ojǎ. Ne gátho yu 'yɛc'yɛi bi hyut'an zambui, bi mamp'a rá m hman Ojǎ.

Bi gohmi 'be'a gátho mi ja

³² Gátho yu 'yɛc'yɛi i 'bui tengu n'danjǎ'i tho, 'dat'a i ot'e, 'dat'a im beɲi. Xínga n'da bi ma gue jase yú mbeti, ne gátho 'be'a mi ja mi cohmi. ³³ Ne nu yú 'bǎihu ra Cristo, nu'bu mí thoqui bi ma gue bi ndants'a ra Hmu Jesús 'bu mi du, ne bi jap Ojǎ bin ja rá ts'edi yám hma, ne xǎn ngu rá mate Ojǎ bin t'un'ndu n'da ngu n'da u. ³⁴ Gátho yu 'yɛc'yɛi nte madi 'bedi 'be'a gátho mi honi, nguetho xǎn ngu ni mbǎ yú häi o gue yú ngu mí ja, ne bi un ra mbeti yú 'bǎihu ra Cristo. ³⁵ Ne nu' u bi darpa u to'o di 'be a da hyoni. ³⁶ Ne gue'a bi 'yot'a n'da ra 'yɛc'yɛi, ra José na, ra mɛngu Chipre, rá 'yu ra Leví, pe nu' u yú 'bǎihu ra Cristo bi zǎnba man'da rá thuhu gue dí Bernabé, nde da ma i hurpa rá mbui n'da. ³⁷ Ne gue'a bi 'yot'e, bi mbǎ n'da rá huahí mi ja, ne bá hǎ ra mbeti, ne bi dá bu 'buh yú 'bǎihu ra Cristo, ngue di un'du nte mi ja.

5

Rá ts'oqui ra Ananías ne ra Safira

¹ Pe nu'a man'da ra 'yɛc'yɛi i Ananías mi 'bupu, ne rá xisu, bi mbǎ yú häi. Nu'a rá xisu ra Safira a. ² Ne bi gɔn'i ts' u ra mbeti ne 'dat'a bi be mmi rá xisu. Ne bá hac made ra mbeti, bi gǎpu 'bu' u yú 'bǎihu ra Cristo. ³ Pe nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá Ananías, hanja guí cu't' ni mbui ra zǐthu, ra Satanás, gue di 'bep'i'i guí xih ra fehni rá Hogandǎhi Ojǎ, ngue gá hyac'i ts' u ra mbeti guí pá ni häi.

⁴ Nu'bu hin xquí pá ni häi, ha hin xquí cohmi gue ni mbeti zɛhe. Ne nu' i gá pá ni häi, ha hinga gue ni 'befizɛhe xquí 'yot'e nange ni mbeti. Hanja ngubu guím beɲi. Hinga gue' u yan 'yohu gá xih ra fehni, pegue Ojǎ gá xih ra fehni, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Ne nu'bu mí 'yò'a ra Ananías 'be'a bi man'a ra Pedro, 'bex bi du. Ne gátho to'o bi 'yòde nangu'e'a emme bin ja ra mbidi yá mbai u. ⁶ Nu'u yan 'yohu mi 'bapu bi ndants'i, bi mbant'a ra ánima Ananías, bi duts'i, bi 'yágui.

⁷ Ne nu'bu mi tho'i ts'u nhyu ora, bi zòh ra Safira, rá xisu ra Ananías, ne him mi pađi 'be'a bi thogui. ⁸ Nu ra Pedro bi 'yan'na ra xisu:

—Xiqui hangu guí páui ni hái, tengu man ni ndò, bi 'yèn'a ra Pedro.

—Háha ngubu rá muui, bi 'yéntho ra Safira.

⁹ Nu ra Pedro bi 'yemp'a buya:

—Hanja 'dat'a gá bemi, hanja sä gá còh rá Hogandahi Oja. Nuya 'bäcua ja ra goxthi u gue bá äc'a ni ndò, ne'e da dux'a ya, bi 'yembi.

¹⁰ Ne 'bex bi yørpu ja rá gua ra Pedro, ne bi du. Bi yat'u yan 'yohu, bi nu, ya xi du, ne bi duts'i, ne bi 'yágui, 'darpu thoho bi 'youi rá ndò. ¹¹ Ne emme bi mbidi gátho u yan 'yéc'yeyi, ne'u gátho mi'da bi 'yòde bi mbidi.

Xan ngu yan t'òt'e nuixte bi 'yòt' yá 'bäihü ra Cristo

¹² Xan ngu yan hmerpa, ne yan t'òt'e nuixte bi 'yòt' yá 'bäihü ra Cristo bu 'buh ya ja'i. Ne gátho madim peti bu ja ra danija gueru t'embi rá ngun'yu ra Salomón, ne 'dat'a im ben'u. ¹³ Ne nu'u mi'da u gue hingui ec'yeyi, bi zu din uans'hü yan 'yéc'yeyi, ne bi hnumansu yan 'yéc'yeyi. ¹⁴ Pe man'da man'da xan ngu bi 'yéc'yeyi ra Hmu, yan 'yohu ne yan xisu. ¹⁵ Ne nangu'e bi 'yòt' yan t'òt'e nuixte yá 'bäihü ra Cristo, jananjabu i ts'orpu ja 'yu yan hyenni gueru da tho'u, i oxpu ja yá t'ots'i ne yá fidi. Ne nu'bu da thoru rá xudi ra Pedro da yani. ¹⁶ Ne xan ngu bi bóm bu ja yan hni gueru hán bu Jerusalén, bi mba bu Jerusalén, bi zix'u yan zámán'u, ne'u min 'yohu yan zithu. Gátho bi zä.

Ra Pedro ne ra Xuua bi hnuman'u

¹⁷ Janangu'e'a yan dambäjä ne gátho min 'yohu, nu'u embi yan saduceos, emme bin ja yan ts'eya yá mbai u. ¹⁸ Janangu'e'a bi bent'u yá 'bäihü ra Cristo ne bi got'a fädi. ¹⁹ Pe nu'a n'da ram 'behni bi 'yèh mahets'i 'bu min xui, bi xocua ra jut'i yan ofädi ne bi zixpu thi. Ne bi xifi:

²⁰ —Ní mba, damam 'bähmbu bu ja ra danija, dami xihmbu yan ja'i gátho nangu'e ram 'bui ma'da'yo, bi 'yèna.

²¹ Nu'u, nu'bu mí 'yòh na, bi yarpu ja ra danija 'bu mi t'uxuditho, ne bi xänba yan ja'i.

Ne nu'bu mí peti yan hmumbäjä bu ja n'da ra ngu, ne'u min 'yohu, ne madin zohni yan ngurpi ne yá dac'yeyi yan israel, ne sä bi mbenpu fädi yan asmayo gue ba si yá 'bäihü ra Cristo. ²² Pe nu'bu mí zòm bu ja ra fädi yan asmayo, njom bi dím bu u. Bi mbeng mahøn'a bu bí 'buh yan hmumbäjä, ²³ ne bi 'yembi:

—Dá tìm'be ra goxthi xò man thè't'i thoho ne yan mbädi mi 'bäpu thi ja ra goxthi. Ne nu'bu ma xoc'be, njo'o to'o dá tìm'be bu mbo, bi 'yèn'u.

²⁴ Ne nu'bu mí 'yò'a rá hmu yan mbädi bu ja ra danija, ne yan hmumbäjä, bi hyonya thoho. Emme bi du yá mbai: “Haru maha nín se'a øt'u,” din 'yemp'u.

²⁵ 'Bex bi zøn'a n'da, bi xifi:

—Nu'u yan 'yohu gá cothu fädi bí 'bäpu ja ra danija ya, ne i xänba u yan ja'i, bi t'emp'u.

²⁶ Ne bi mba rá hmu yan mbädi buya, ne in 'yohu yan mbädi. Ne xò bá si yá 'bäihü ra Cristo, ne him bi unbi, nguetho mí su xtí mba ma bat'ado. ²⁷ Ne nu'bu bá ts'i bu ja ra junta, bi 'yan yan t'änni a ra hmumbäjä. Bi 'yemp'u:

28 —Ha hin dá hec'ahúe gue hin gui xänbahúe yá ja'í nangué ra Jesús. Pé hin gui øhmbúe 'be'a dá mangähe. Nuya gätho yá ja'í 'búcuá Jerusalén i päñ ram hma guí mamhbú. Ha guí enje go ma ts'oquihé bi du ra Jesús.

29 Nu'a ra Pedro ne'ú mí'da yán 'yohú bi dätí:

—Jatho ga øthe 'be'a i xije Ojä xinda gue i xije yá ja'í. 30 Nu Ojä gue bi dände ma ngúrpa bøtahú, bi xox'a ra Jesús, nu'a gue'a gá yohú 'bú gmí cuathú bú ja ra za. 31 Pé Ojä bi zixpú bi gonhui rá ts'edi, ngue dim hmu ne dim pørpate. Né da japi di päñ yá mbú yá ja'í israel ne di punba yá ts'oqui. 32 Né nugähe dí mamhbe majuani nanguéhna. Né'a rá Hogandáhi Ojä im ma majuani nanguéhna. Né nu Ojä bi un rá Hogandáhi to'o gätho bi 'yéc'yéi, gue da bäsé gue majuani a, bi 'yén'a ra Pedro.

33 Né nu'bú mí 'yø'ú hupú, é mme bi de ra cue, ne min nde xtá hyo ú. 34 Pé bi ndants'a n'da ran 'yohú mí hupú ja ra junta, nuna n'da ra fariseo rá thuhu ra Gamaliel. Gue'a n'da ra xänbate yán t'édi yá judío. Né gätho yá ja'í in numansu a. Nu'a bi manda da ts'ixpú thi n'da zú ora ú i pa ma juánbi. 35 Né bi 'yéna:

—N'yohú ahú, dýú israelhú, dami jamansu 'be'a guí ørpahú ya yán 'yohú.

36 Nguetho hin é huá maya'bú bi ndants'a n'da ran 'yohú ra Teudas, mí éna mí jase rá ts'edi. Né xún ngu yá ja'í bi denni, mbé goho ciento. Né nte dá ørpahú pé bi tho, né gätho mí tenni bin 'uext'í 'da'a n'danni bi mba. 37 M'bejua búya, bi ndants'a Judas ra mengu ra hái Galilea. Nu yá pa bin ja ra pede bin tet'í 'da yá ja'í. Pé né'a bi mba ntho, né gätho mí tenni bin 'uext'í. 38 Janangue'a dí xi ahú, dami hyéhmbú ya yán 'yohú, nguetho nu'bú rá ts'edi zéhé gue ra 'béfi i øt'e, da mba ma juadi 'bú. 39 Pé nu'bú rá 'béfi Ojä i øt'e, hingui sá gui hec'pahú. Nu'bú guí éna guí hec'pahú, gan sühmbú Ojä 'bú, bi 'yén'a ra Gamaliel.

40 Nu'ú, bi 'yømanho 'be'a bi man ra Gamaliel, né nu'bú mí xifi da yut'a mbo mahøn'a yá 'báihú ra Cristo, bi mba m'bei, né bi xi'ú hin din xänbate nangué ra Jesús, né bi hyétho búya. 41 Nu'bú mí bøm bú ja ra junta ú, bin johya yá mbú, nguetho ya bi nu ran únbi nangué ra Jesús. 42 Né xínga n'da ra pa mí é't'í gue him mí mamp'a ra hogam hma nangué ra Jesucristo, né bi xänba yá ja'í nubú ja rá dänijá yá judío, nepú ja yá ngu.

6

Bi thahni yoto má 'yohú ngue dim fáxte

1 Nu'ú yá pa ú man'da xún ngu bi 'yéc'yéi. Nu'ú 'da búya gue i yá ra griego, bi d'ú mí bi zú'ú i yá ra hebreo, i éna hingui pa ma peti xún ho ú 'da yá menguhú, gue yá xisu xún du yá ndø, gue 'bú pa ma dat'í yán ts'ihmé n'da pa ngu n'da pa.

2 Nu'ú 'de'mayoho yá 'báihú ra Cristo bi ma gue dim peti yá 'yéc'yéi búya, né bi xifi:

—Hingui sá yoho ga øt'ähe, hingui sá ga thoqui ga unhde yán ts'ihmé yá ja'í, nguetho jatho ga mamhbe rá m Hman Ojä. 3 Janangue'a ma zú cu ahú nangué ra Cristo, dami huahndú 'da gue gue'ahú yoto yá hogan'yohú gue i há ra ts'edi xún ho nangué rá Hogandáhi Ojä in 'yohú, né xún ho yán 'yomfëni, di darpa yán ts'ihmé yá ja'í ngue nte i ja. 4 Pé nugähe ga thoje dan yáhe Ojä né ga mamhbe rá m Hman Ojä.

5 Né gätho ú gue madi peti bú, bi 'yømanho 'be'a bi man'ú yá 'báihú ra Cristo. Né bi than'na ra Esteban, n'da ran 'yohú é mme éc'yéi xún ho ne in 'yoiú xún ho rá Hogandáhi Ojä. Né bi than'na ra Felipe, né ra Prócoro, né ra Nicanor, né ra Timón, né ra Parmenas, né ra Nicolás, nu'a mí tenba yá t'éc'yéi yá judío 'bú hin ní 'yéc'yéi ra Cristo, nu'a bá nexpú ja ra hnini Antioquía. 6 Né gätho bi ts'ixpú

'buh yá 'bäihü ra Cristo. Ne nu'u bi gäspa yá 'ye yá yá u büya, ne bin yáhu Oja ngue da mbäx'u nangue ra 'befi bin t'un'du.

⁷ Ne man'da man'da bi hman rá m hman Oja, janangue'a man'da xän ngu yu ja'i bu Jerusalén bi 'yéc'yéi. Ne'u yu mbäjä bu ja yá nijä yu judío, xän ngu bi 'yéc'yéi ne bi denni.

Bi fent'a ra Esteban

⁸ Nuna ra Esteban, xän ngu rá m fäts'i Oja bi unni ne rá ts'edi, ne bi 'yöt' yän t'öt'e nuixte ne yu hmepya nangue rá ts'edi Oja bu 'buh yu ja'i. ⁹ Pe nu'u 'da yän 'yohu bi du'mi bin junthü ra Esteban, gue'u i pa bu ja n'da rá nijä yu judío gueru i pa yu ja'i min 'yêhe, ne'u 'da yu mengu bu ra häi Cirene, nepu ja ra hnini Alejandria, nepu ja ra häi Cilicia, ne 'da yu mengu bu ra häi Asia, gätho bin junthü ra Esteban. ¹⁰ Pe him bi zä bi dap'a ra Esteban, nguetho xän ngu rán 'yomfëni mi ja, ngue mi yá con rá ts'edi rá Hogandähi Oja. ¹¹ Janangue'a nt'ägui thoho bi 'bep'i 'da da man ra fehni, da 'yëna: "Dá øhmbe a bi ma, bi c'aman'u ra Moisés gue bi 'dac man t'ëdihü, ne bi c'aman'u Oja," bi t'ëmp'u 'da. ¹² Bi parpa yu ja'i büya, ne yu dác'yéi, ne yu xänbate nijä, bi fent'a ra Esteban ne bi ts'ixpu bi ja ra junta ngueru i ja rán juänbate yu hmumbäjä. ¹³ Ne bi mba nthoni 'da da man yu fehni, ne bi 'yëna:

—Hingui ε'ts'a ní c'aman'u na ra dänijä ne'u yán t'ëdi ra Moisés. ¹⁴ Nguetho dá øhmbe bi man na ran 'yohu, bi 'yëna: "Nu ra Jesús ra mengu Nazaret da xo't' ra dänijä ne di päh yän t'öt'e gue bi xijü ra Moisés," bi 'yëna na ra Esteban, sä bi 'yë'n'u.

¹⁵ Gätho mi hupu ja ra junta bi hyand ra Esteban, ne bi nu ngue majuäni in 'youi xän ngu rá ts'edi Oja.

7

Din juqn ra Esteban

¹ Nu'a ra dambäjä bi 'yän'na ra Esteban:

—Ha majuäni 'be'a si'a ya.

² Nu ra Esteban bi dädi:

—N'yohu ahü, gyu ta ahü, dami 'yøhmbe ya 'bu majuäni guecä dí øt'ä a i sicä. Nu'a Oja nuixte thoho bin yäui ma ngarpa bøtahü ra Abraham, nu'bu mi 'bupu Mesopotamia, ne hin ní mba bu ra häi Harán. ³ Oja bi xifi: "Dami pøngua ni häi, ne gui socua ni meni, ne gua eru n'da ra häi ga ut'a'i," bi 'yëmbi. ⁴ Janangue'a bi bøm bu ra häi Mesopotamia, ne i t'ëmbi Caldea, ne bim 'bupu ra häi Harán. Nu'bu ya bi du rá ta, bi ne xpu Harán ne Oja bá si ua ja ra häi dí 'bøhmbe ya. ⁵ Pe nu ra Abraham hinga gue'a ra ora bi xi Oja di un'na ra häi, xinga n'da xequi da ma gue rá häi zehé. Pe majuäni bi xifi dí un ra häi gue da gomhbü yäm bom'бето. Nu'bu mi xifi, män jo'o yá t'uhni ra Abraham.

⁶ Nu'a Oja bi 'yëmbi: "Nu nim bom'бето ban 'yêhe bu n'danni ra häi, ne da mba ma unbi goho ciento njeya." ⁷ Ne xø bi 'yëmbi: "Nugä ga unbä u yu ja'i 'bupu ja ra häi gueru din 'yêhe, ne m'bejua büya nu'u ba pøm bu gueru min 'yêhe, ne ba çcua ja ra häi, ne guecua da dändegui," bi 'yëna Oja. ⁸ Oja bi 'yöt'ui ran hoqui ra Abraham, nu rá hmepya a gue da mba nthequi rá xifani, ne'u yá xifani yá ts'unt'u. Bin jabu 'bu mim 'buh ra Isaac rá ts'unt'u ra Abraham, ná hyäto pa bi mba nthequi rá xifani. Ne nu'bu min dän'yohu ra Isaac, bim 'buh ra Jacob rá ts'unt'u, ne nu'bu min te ra Jacob bim 'bu'i 'de'mayoho yá ts'unt'u, nu'u gue'u ma ngarpa bøtahü u, bi 'yë'n'a ra Esteban.

⁹ Nε xø bi 'yεna:

—Nu'a n'da rá ts'unt'ε ra Jacob, ra José a. Nε nu yán 'yohε ra José bi seyabi, nε bi mbä. Nε nu'a to'o bi däi bi zixpε ja ra häi Egipto. Pε Ojå min 'youi ra José.

¹⁰ Nu Ojå bi zeh ra José nangue gätho yεn εnbi bi nu, nε bi un rām fäts'i nε bi un rán 'yomfεni xεn ho. Nε nu'a ra Faraón, ra hmuts'εt'abi bε ja ra häi Egipto, bi numanho a ra José, nε bi japi di manda gätho ra häi bε nεpε ja rá ngu.

¹¹ Nε bin ja n'da ra dεthu bε gätho ra häi Egipto, nεpε ra häi Canaán, nε nu yε jå'i bi nu ran εnbi nguetho xø ma hin'yε 'bε'a da zi ma bøtahε bε mi 'bεpε. ¹² Nε nu bε mi 'yøh ra Jacob gue mi pa m'bε'ts'i bε 'bε'a da ts'i bε ja ra häi Egipto, bi mbεn'dε 'da yú ts'unt'ε, gue'ε ma bøtahε ε. ¹³ Nε nu bε mi mba mahøn'a yán 'yohε, guexta'a him mi pā'a ra José. Nu ra José bi 'yεmp'ε: “Dadín 'yohε.” Nε nu'a ra José bi xi'a ra Faraón gue gue'ε yán 'yohε ε. ¹⁴ Nu ra José bεya bi ma din zohni rá ta, ra Jacob, nε gätho ná ngu mi 'bεpε ja rá ngu, gue i jua'i hyæte ma'dε'ma cεt'anjå'i. ¹⁵ Janangue'a nu ra Jacob bi mba bε ja ra häi Egipto nε bi du bε. Nε'ε yú ts'unt'ε mam bombøtahε bá tu bε ε. ¹⁶ Pε nu'ε, him bá t'äpε, pε bi thuxpε Siquem nubε ra häi mí 'bεi, nε bi t'äpε ja n'da ra jådo. Nu ra jådo gue'a bi dån'a ra Abraham gue bi mbä yú ts'unt'ε ra Hamor, ra mεngu Siquem.

¹⁷ Nu bε mi ts'εtho da hyän yε pa tengu bi xi Ojå ra Abraham, gue di un rá häi yám bom'βeto, εmme bin xand yε jå'i bεya, gue ma mi'israelhε, nubε ja ra häi Egipto. ¹⁸ Nε nubεya bi ndants' man'da ra Faraón bε Egipto, nguetho gätho ní huti yε Faraón yε ts'εt'abi Egipto. Nε nuna man'da ra Faraón him mí pāh ra José. ¹⁹ Janangue'a bi εcpi nε bi εnba ε mam bombøtahε. Nε bi manda da mba ma bεnbi gätho yú ts'unt'ε a ra pa dim 'bεi, gue da du, nguetho in ndepe him man'da dín xand yε jå'i israel. ²⁰ Nu'ε yε pa'ε bim 'bε'a ra Moisés. Nu'a, n'da ra t'εhni madi nεqui dín hocjå'i, nε mi numanho Ojå. Nhyuzna bi jamansu rá ta nε rá mbe bε ja yú nguse. ²¹ Pε nu bε mi thøn'a thi ra 'uere Moisés, nu rá t'ixu ra Faraón bi dñi. Nε bi zini nε bi tede tengu bε ε rá t'εhni zεhε. ²² Nu'a ra Moisés bεya gätho mi sänbi 'bε'a mí pāh yε mεngu Egipto. Nε gätho i pømanho 'bε'a mi ma, nε xεn ngu mi sä da 'yøt'e.

²³ Nε nu bε mi mbe'ts'a nyote njεya, bi bεni da mba bí zεngua hapε madím pεh yú mεnguhε gue yε jå'i israel. ²⁴ Nu'a n'da ε, bi nu ran εnbi ngue bi εnba n'da ra jå'i egipto. Nu bε mi nu'a ra Moisés, bi yäni, bi cospa ra pengui bi hyo ngue bi du ra jå'i egipto. ²⁵ Nu ra Moisés mim bεni gue mi pā'ε yε jå'i israel 'bε'a da 'yøt' Ojå, gue ra Moisés da yän'ε, di japi him man da nu ran εnbi. Pε him mi pā'ε yε jå'i. ²⁶ Man'da pa bεya bi nu mahøn'a ra Moisés gue bin tuhni yoho yεn 'yohε israel, nε nu ra Moisés bi zä bi hocua yú mbεi, bi 'yεmbi: “N'yohε aui gadín cuui, 'bε'a guí εnui a guí øt'ui gadín sεhmi,” bi 'yεmbi. ²⁷ Pε nu'a gue mi ja rá ts'oqui bin cεe, nε bi ndøn'na ra Moisés, bi 'yεmp'a: “Ha i ja nin t'εdi gui hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'εt'abi ngue gui hogä'be. ²⁸ Ha guí εna gui hyogui tengu bε gmi hyo ra mεngu Egipto man de,” bi 'yεmbi. ²⁹ Nu ra Moisés nu bε mi 'yøde 'bε'a bi man'a ran 'yohε, bi 'dagui, bi mba bε 'danguadi ra häi Madián. Nε mí 'bεpε tengu bε nam 'bε'ε yε 'dan'yo jå'i, nε guerpε ja bim 'bεpε yoho yú ts'unt'ε.

³⁰ Nε nu bε mi tho'a nyote njεya ngue mi 'bεpε, bi nεqui n'da rām 'behni Ojå mahεts'i bε ja ra t'εza mi zø ra sibi, nubε ja ra εhäi, jombε ra t'øhø t'εmbi Sinai. ³¹ Nu bε mín nu ra Moisés, madi hyonya thoho, bi mba bi hyän'i ts'ε bε ja ra t'εza εna da nu 'bε'a i ja bε. Bi 'yøpε rá nde ra Hmu mahεts'i bεya, ³² bi 'yεmbi: “Nugä drå Ojå gue i thånde ni ngεrpa mbombøtahε. Nugä dra Ojå gue i thånde ra Abraham, nε ra Isaac, nε ra Jacob,” bi 'yεmbi. Pε nu ra Moisés bi

fet'i ne bin su, him bi hyanzambai gue xpi hyandi. ³³ Nu'a ra Hmu bi 'yɛmbi: "Dami c'oc ni thixfani nguetho nuua gui 'bāi, xən ho ua, ngue ya di 'bācā ua," bi 'yɛn Ojā. ³⁴ Ne xō bi 'yɛn Ojā: "Dá nu ma t'uhni 'bap̄ra ra hāi Egipto ngue i pa ma ʌnbi. Ne dá oçā yá hmbafi ʌ. Bá ɛcā ya gue ga japi da thegui. Ne nuya gui mba bʌ Egipto," bi 'yɛn Ojā, bi t'ɛmp'a ra Moisés, bi 'yɛn'a ra Esteban.

³⁵ Nu ra Esteban xō bi xi'ʌ yu juanbate mahøn'a, bi 'yɛna:

—Guehna ra Moisés bi ts'ʌ 'bʌ mí 'yɛna xti' hecua yoho yʌn 'yohʌ ma mi'israelhʌ, ne bi t'ɛmbi: "Ha i ja nin t'ɛdi gui heg'á'be, to'o bi xi'i gan ts'ʌt'abi." Guehna ra Moisés, Ojā bi mbenp̄ra ngue din ts'ʌt'abi nangue yʌ jǎ'i israel, ne bi japi bi mba nthegui. Ne nu'a 'be'a bi 'yot'a ra Moisés, bi 'yot'e nangue rām 'behni Ojā mahɛts'i bi nɛqui bʌ, nu' bʌ mí de ra t'ʌza. ³⁶ Nuna ra Moisés bi 'yot' yʌn t'ot'e nuixte ne yʌ hmɛpya nubʌ ja ra hāi Egipto. M'bejua bʌya bi gʌcp̄ra thi yʌ jǎ'i bʌ ja ra hāi Egipto, nɛp̄ra ja ra thenga dejǎ bi 'yot'a n'da ran t'ot'e nuixte, nɛp̄ra ma'ueni nguɛp̄ra bin 'yo yote njeja yʌ jǎ'i. ³⁷ Guehna ra Moisés bi xih yʌ jǎ'i israel: "Ojā da huan'nahʌ n'da ra p̄ngahya guɛp̄ra 'bʌh nin 'yohʌhʌ, tengutho bʌ bi huancā. Nu'a jatho gui 'yohmbʌ 'be'a da man'a," bi 'yɛna, bi 'yɛn'a ra Esteban.

³⁸ Nu ra Moisés gue'a bin 'yohʌ yʌ jǎ'i bʌ ma'ueni. Ne nubʌ ja rá yǎ ra t'ohø Sinaí bin yʌui rām 'behni Ojā mahɛts'i, 'bʌ mí gop̄ra ja rán dʌi ra t'ohø mam bombõtahʌ. Ne bi hyanba rām hman Ojā ra Moisés gue njǎm'bʌ da guadi, ne gue'a bi thogahʌ a ya.

³⁹ Pɛ nu'ʌ mam bombõtahʌ him bi nde bi 'yɛc'yei a ra Moisés, him bi nde bi dɛnni xən ho, pɛ bi numan'atho ne bi goh yá mbai, mí m bɛm bʌ Egipto. ⁴⁰ Nu'ʌ bi 'yɛmp'a ra Aarón, ra hmumbǎjǎ: "Dami 'yørcahe 'da yʌ ojǎ da zixcahʌ. Nguetho hin dí p̄ahmbe 'be'a bi ja a ra Moisés gue bá jugáhe bʌ ja ra hāi Egipto," bi 'yɛn'ʌ. ⁴¹ Nu'ʌ bi 'yot'a n'da ra t'ʌndani bʌya, ɛmbi yá ojǎ, ne bi hyo yʌn dani ne bi mbɔx yá 'bɔts'e. Ne madín johya a bi 'yot'e nangue yá 'yɛsɛ. ⁴² Pɛ nu Ojǎ bi 'uegue nangue'ʌ, ne bi hyɛgui da dǎnde ra hyadi, ra zǎna, ne yʌ sɔ, nguetho nt'ot'i bʌ ja rá sɔcua yʌ p̄ngahya:

Pɛ hanja hinga guécǎ gá p̄scahʌ 'bʌ gmí hyohʌ yʌn dani 'bʌ gmí 'bʌhmbʌ nyote njeja bʌ ma'ueni, i ɛn Ojǎ, bi 'yɛn'ʌ yʌ p̄ngahya.

⁴³ Pɛ hinga guécǎ gá thǎndegahʌ pɛ guá tuhʌ n'da ra ngu'bɔt'e guɛp̄ra gá thǎndehʌ a gá sǎnba zɛhɛ rá thuhu, gá ɛmfʌ ra Moloc.

Ne guá tuhʌ n'da rá hmite ra sɔ gá 'yɛmb zɛhɛhʌ ra ojǎ Renfán, ngue gá nde gá thǎnde zɛhɛhʌ.

Janangue'a ga ʌn'nahʌ ne ga pɛn'nahʌ man'da yatho xínda guɛp̄ra ra hāi Babilonia,

i ɛn Ojǎ, bi 'yɛn'ʌ yʌ p̄ngahya.

⁴⁴ Pɛ guehma mí tu n'da ra ngu'bɔt'e gue mí sǎnba Ojǎ ʌ ma ngɛrpa bombõtahʌ 'bʌ mín 'yo bʌ ma'ueni, guɛp̄ra da dǎnde Ojǎ ʌ, bi 'yot'e tengu xí xi Ojǎ ra Moisés, nu' bʌ min yʌui bʌ ja ra t'ohø. Bi xifi da 'yot'e tengu ra hmɛpya xí nu. ⁴⁵ M'bejua bʌya, nu' bʌ mí ngɛrpi ra Josué, pɛ guexta'a ra ngu'bɔt'e bá tu'ʌ ma ngɛrpa bombõtahʌ 'bʌ mí zɔm bʌ ja ra hāi xí xi Ojǎ. Ne mí 'bap̄ra má da yʌ jǎ'i gue hing yʌ israel. Nu Ojǎ bʌya bi hyøn'a thi yʌ 'dan'yo jǎ'i ne bím 'bap̄ra yʌ israel bʌya. Ne guexta'a mí jatho ra ngu'bɔt'e ne nu' bʌ mín ts'ʌt'abi ra David. ⁴⁶ Nu'a Ojǎ ɛmmɛ mí numanho ra David, gue 'dat'a Ojǎ mí thǎnde ra Jacob. Nu'a ra David bi 'yǎp rán t'ɛdi Ojǎ da hyømba rá ngu gue rām poniui ra ngu'bɔt'e. ⁴⁷ Pɛ nu ra Salomón rá ts'ʌnt'ʌ ra David a, gue'a bi hyømba rá ngu

Ojã. ⁴⁸ Pɛ nu'a Ojã nuixte thoho hingui 'bɔpɔ ja yɛ ngu nt'ɔt'e ngue yá 'yɛ yɛn 'yohɛ. Ngubɛ bi man ra pɔngahyã 'bɛ mi thocpa rá m hma ra Hmu mahɛts'i, nɛ bi 'yɛna:

⁴⁹ Nuua mahɛts'i i ja ma ts'edi, nɛcua ja ra ximhãi ja ma ts'edi, 'bɛ'a ní ngu guín nde gui hyɔguahɛ, o hapɛ guí ɛmhɛ ja ma sãya.

⁵⁰ Ha hinga guesɛgã dá ɔt'ã gãtho ja ua ya, ɛn Ojã, bi 'yɛn'a ra pɔngahyã, bi 'yɛn'a ra Esteban.

⁵¹ Nɛ bi thoc'a ra Esteban bi xi'ɛ yɛ mbãjã i ɔrpa ran juãbi:

—Nu'ahɛ xingui ts'ɛ guí ɔmhɛ 'bɛ ja'a si ahɛ, nɛ xɛm mɛ ni mbɛihɛ, xingui ts'ɛ di cɛ't' ni zaguhɛ. Thocua thoho guí sãman'uhɛ rá Hogandãhi Ojã tengutho mam bombɔtahɛ, guín jahɛ bɛ. ⁵² Xínga n'da rá pɔngahyã Ojã gue him bi hyo mam bombɔtahɛ, n'dat'ɛ yɛ pɔngahyã gue bi ma dua ɛh ra Hoga Cristo, gue'a gá dãhɛ nɛ gá yãfɛ nɛ xin gá hyohɛ. ⁵³ Nu'ɛ yám 'bɛhni Ojã mahɛts'i bi 'daju rán t'ɛdi Ojã, pɛ hin gui ɛrpaɛ ra güenda a 'bɛ'a bi ma, bi 'yɛn'a ra Esteban 'bɛ mi 'yɛmp'ɛ yɛ ngɛrpi.

Bi tho ra Esteban

⁵⁴ Nɛ nu'bɛ mi 'yɔh ya 'bɛ'a bi ma ra Esteban, bi dɛ ra cue yá mbɛi nɛ bi yɛxpɛ yá ts'i. ⁵⁵ Pɛ nu ra Esteban mí hã ra ts'edi xɛn ho rá mbɛi nangue rá Hogandãhi Ojã in 'youi, nɛ bi ndɔs' mahɛts'i nɛ di nɛc thoho hapɛ 'bɛi Ojã. Nɛ bi nu ra Jesús 'darɛ 'bɛhmi Ojã nɛ i ja rá ts'edi. ⁵⁶ Nɛ bi 'yɛna:

—Pɛ dami ndɔs'hɛ nɛ dín nugã, n'yɔ, nsoqui mahɛts'i nɛ dín nugã a bin jã'i ua ja ra ximhãi, i 'bɛhni ja rán 'yɛi Ojã, bi 'yɛna.

⁵⁷ Pɛ nu'ɛ bɛya man'da bi got yá zagu, nɛ bi mbafi nangue yá cue, gãtho bi muxpɛ 'bãh ra Esteban. ⁵⁸ Nɛ bi gɛcpɛ ja ra hnini nɛ bi bat'ado bɛ ma'ueni. Nɛ nu'ɛ gue bim bate, bi mbɔh yá coto nguetho in nde nte di hɛn'ɛ. Bi mbɔpɛ ja rá gua n'da ran 'yohɛ ní huti ra Saulo, nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Gui jamansu ts'ɛ ma cotogãhe, bi t'ɛmp'a. ⁵⁹ Nɛ nu'bɛ gãtho ní mba ma bat'ado ra Esteban, bi zo'a Ojã, bi 'yɛmbi:

—Nu'i ma Hmu Jesús, dami hyãnga ma te ya.

⁶⁰ Nɛ bin danyahmu, nts'edi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Ma Hmu i, o guí ɛrpa ra güenda nanguehna ra ts'oqui bin ja ya.

Nɛ nu'bɛ mi man na, bi du bɛya.

8

Nu ra Saulo bi un ran ɛnbi yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁻³ Nɛ nu'a ra Saulo 'da'angu bi mamhbɛ ɛ bi hyo'a ra Esteban. Janangue'a nu ra pa ngue bi nu ran ɛnbi ra Esteban, nu yɛ 'yɛc'yɛi mi 'bɛpɛ Jerusalén bi mba ma ɛrpi. Nɛ xɛn ngu ɛ bi mba bɛ mi'da yɛ hnini bɛ ra hãi Judea, nɛpɛ ra hãi Samaria, pɛ bi gopɛ 'dɛ'mayoho yá 'bãihɛ ra Cristo. Nɛ 'da'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bi 'yãh ra Esteban, nɛ ɛmmɛ bin zoni nangue'a. Nu ra Saulo ɛmmɛ madi ɛrpa yɛ 'yɛc'yɛi, nɛ mi cãpɛ ja yá ngu mi six yɛn 'yohɛ nɛ yɛ xisu, nɛ bi got'a fãdi.

I hman ran ho ma'da'yo nubɛ ra hãi Samaria

⁴ Pɛ nu'ɛ bi 'dagui, bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo bɛ n'danni ním pa.

⁵ Nu'a ra Felipe bi mba bɛ ja n'da ra hnini ra hãi Samaria, nɛ bi xih yɛ jã'i nangue ra Cristo. ⁶ Gãtho yɛ jã'i bi 'yɔmanho 'bɛ'a bi man na ra Felipe 'bɛ mi nu yɛn t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt'a. ⁷ Nguetho xɛn ngu yɛ jã'i bi hyɔnba thí yɛ zĩthu,

ne nts'edi bi mba 'bɛ mí bɔn'ɛ. Ne nu'ɛ mí 'ue'ts' yá ja'i ne'ɛ yɛ dogua gátho bi zä. ⁸ Janangue'a ɛmmɛ bin ja ran johya bɛ ja ra hnini.

⁹ Ne mí 'bɛɾɛ n'da ran 'yohɛ í Simón, mi ɔt' ran thäte, ne nu'ɛ yɛ mɛngu Samaria madi hyonya thoho. Nu ra Simón min ndep yɛ ja'i da bɛni jase rá ts'edi. ¹⁰ Ne gátho na ngu'ɛ, yɛ t'ɛhni ne yɛ dɔc'yɛi, nu'bɛ mí 'yɔ'ɛ 'bɛ'a bi man a, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɛ na, ja ra ts'edi tengu Ojɔ, ɛn yɛ ja'i.

¹¹ Nu'ɛ mi numansu ra Simón nguetho nya'a thoho mi häte. Ne bi hyonya thoho ɛ 'bɛ'a bi 'yɔt'a. ¹² Pɛ nu yɛ ja'i bi 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi man'a ra Felipe nu'bɛ mí ma ra Hogamhɛma 'bɛɾɛ ní manda rá ts'edi Ojɔ, ngue bi ma nanguɛ ra Jesús. Ne bi mba ma xixyɔbi yɛn 'yohɛ ne yɛ xisu. ¹³ Ne'a ra Simón ɛna bi 'yɛc'yɛi, ne nu'bɛ mín xixyɔ, bi den'na ra Felipe. Ne nu'bɛ mín nu yɛ hmɛɾɾya ne yɛn t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' ra Felipe, bi hyonya thoho ra Simón.

¹⁴ Ne nu'bɛ mí 'yɔ'ɛ yá 'bäihɛ ra Cristo 'bɛɾɛ Jerusalén gue bi 'yɛc'yɛi yɛ mɛngu Samaria, bi mbɛnɾa ra Pedro ne ra Xuua ɛ mí da yá 'bäihɛ ra Cristo. ¹⁵ Nu'bɛ mí zɔm bɛ bɛya, bin yɛhɛ Ojɔ, bi 'yɔp rá ts'edi ngue da hyɔn rá Hogandɔhi Ojɔ yɛ 'yɛc'yɛi 'bɛɾɛ. ¹⁶ Nguetho hin ni zɔh rá Hogandɔhi Ojɔ bɛ ja yá mbɛi ɛ, pɛ hɔnt'a nanguɛ rá thuhu ra Hmu Jesús bin xixyɔ ɛ. ¹⁷ Nu ra Pedro ne ra Xuua bɛya, bi gáspa yá 'yɛ yá yá yɛ 'yɛc'yɛi, ne bi hyɔn rá Hogandɔhi Ojɔ bɛya.

¹⁸ Pɛ nu ra Simón, nu'bɛ mí nu bi hyɔn rá Hogandɔhi Ojɔ ɛ bi gáx yá 'yɛ yá 'bäihɛ ra Cristo, bi 'yut ra mbɛti bɛya. ¹⁹ Bi 'yɛmbi:

—Dami 'dac ma ts'edi gue hɔnt'a to'o ga cäx ma 'yɛ da hyɔn rá Hogandɔhi Ojɔ tengu guí ɔt'ui, ma gá jut'auí, bi 'yɛna.

²⁰ Pɛ nu ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Di jua Ojɔ ni mbɛti, ne'e, nguetho guím bɛni nanguɛ ra mbɛti sä guí tãn'a 'bɛ'a di un Ojɔ. ²¹ Nguetho hinga gue'e ga comhbɛ na ra 'bɛfi, mfɔdi ya him mahoqui ni mbɛi bɛ ja rá hmi Ojɔ. ²² Dami päh ni mbɛi nanguɛ ran ts'o. Dami 'yɔp rá punbi ra Hmu, ne da zä di pun'na'i nanguɛ ran ts'o gá bɛni. ²³ Nguetho dí pɔdi ɛmmɛ ja ran ts'ɛya ni mbɛi, ne ɛmmɛ xɛn ngu ran ts'o ja ni mbɛi guím bɛni.

²⁴ Nu ra Simón bi dɔti:

—Nu'auí guí 'yähmi ts'ɛ rá ts'edi ra Hmu nanguɛcä, ngue hin gan nugä a guí mammi, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁵ Nu'bɛ mí 'bɛ'i ts'ɛ bɛ ra Xuua ne ra Pedro, ne xí mamp'a rá m hma ra Hmu mahɛts'i, bi mbeng bɛ Jerusalén. Pɛ him 'bɛx bi zɔm bɛ, ne m'bet'o gátho ná ngu ra häi Samaria bi man'a ran ho ma'da'yo bɛ bi thogui.

Nu ra Felipe ne ra mɛngu Etiopía

²⁶ Nu'a n'da rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i bi zɔm bɛ bí 'bɛ'a ra Felipe, ne bi 'yɛmbi: —Ní mba 'danguadi guɛɾɛ bí thoh ra 'yu ní mba Gaza, gue ní bɔm bɛ Jerusalén. Nuna ra 'yu ní mba bɛ ra huenhäi na, bi 'yɛmp'a rá m 'bɛhni Ojɔ.

²⁷ Bi ndants'a ra Felipe 'bɛx bi mba bɛ. Bi nu, i 'yo bɛ 'yu n'da ran 'yohɛ xɛn hɛts'i rá 'bɛfi, di jamansup rá mbɛti ra xuts'ɛt'abi Candace bɛ ra häi Etiopía. Janangue'a i t'ɛmbi ra eunuco, ngue nde da ma, m'boqui. ²⁸ Nu'a xpí mbeng bɛ Jerusalén guɛɾɛ bá thɔnde Ojɔ. ²⁹ Nu rá Hogandɔhi Ojɔ bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Guí mba guí sɛ'a ran 'yohɛ i hux ra carro.

³⁰ Nu ra Felipe bin tih puya ne bi zədi. Nu'bu mí zəm bu, bi 'yøde gue mi neħ ra sɔcuə ran 'yohu, gue rá sɔcuə ra Isaías rá pøngahyā Ojā. Ra Felipe bi 'yān buya:

—Ha guí pađi 'be'a nam bøn'a ra sɔcuə gadín xāh ya.

³¹ Bi da' a ran 'yohu:

—Hague dán zā ga pačā nu'bu njon da xāngui.

Ne bi xih ra Felipe da ndets'e din hyummi bu.

³² Ne nu'a ra sɔcuə madin xāh ran 'yohu mim ma gue:

I ts'ix'a n'da ran 'yohu tengu n'da ra de'yo i ts'its'i ngue da hyo.

Ne tengu n'da ra t'ude'yo nu'bu i aħpa rá xīngu, hin di c'uħe,

ne ngutho a ran 'yohu hin din ya.

³³ Ne nu'bu mín nu ran unbi, njom bi yañi, njom bi mbäts'i.

Ne njon da zā da ma hangu da denni,

nguetho bi thācuā rá te ua ja ra ximhäi.

Gue'a bi man ra sɔcuə bi nu ran 'yohu.

³⁴ Nu ran 'yohu buya bi 'yān'na ra Felipe:

—Dami xiqui ts'u to'o nín 'yohu na da nu ran unbi, uague guese na ra pøngahyā bi nu, uague n'dan'yo, bi 'yēmbi.

³⁵ Nu'a ra Felipe buya, bi da'mi bi ma 'be'a nam bøn'a ra sɔcuə nubu madin xāh na ran 'yohu, ne bi xifi nangue ra Jesús bi t'ørpa na im man ra sɔcuə, ne bi thoqui bi xifi xān ho. ³⁶ Ne nu'bu mí zəm bu po ra dehe, nu'a ran 'yohu bi 'yēmp'a ra Felipe:

—Ha hin da zā dan xixyāgā 'bu, ne po ua ra dehe ya, bi 'yēn'a.

³⁷ Bi da' a ra Felipe:

—Da zā, nu'bu guí ěc'yei a dí xi'i nangue ra Jesús, gue gātho ni mbui.

Bi da' a ran 'yohu:

—Dí ěc'yei gue gue'a ra Jesucristo rá Ts'unt'u Ojā a.

³⁸ Ne bi säyabi rá carro buya. Ne bi gəpu ja ra carro ne bi mba bu mi po ra dehe. Nu ra Felipe buya bi 'yørpa ran xixyā a ran 'yohu. ³⁹ Ne nu'bu mi bəxpu mí po ra dehe, 'dahmantho bi bərpə ra Felipe gue bi zix rá Hogandəhi Ojā. Ne nu ra mēngu Etiopía him man'dandī bi nu'a. Ne nu'bu mí thogui, bin johya rá mbui. ⁴⁰ Pe nu ra Felipe ní nequi mahøn'a bu ra hnini Azoto. Ne nu'bu mambá thopu ja yu hnini, bi mam bu ran ho ma'da'yo asta gue'bu mi zəm bu ja ra hnini Cesarea.

9

Nu'a ra Saulo bi pāh rán 'yomfēni

¹ Pe nu'a ra Saulo mim man yun ucuate, ne ran daťe nangue yu 'yēc'yei, gātho ná 'yot'a bi 'yot' ra Felipe. Ne bi mba bu bí 'buh ra hmumbäjä. ² Ne bi 'yāp ra sɔcuə ngue ran t'ēdi da mba bu ja yá niĵa yu judío nubu ra hnini Damasco. Ne nu'bu 'bo'o da ðim bu gue i ten ra Cristo, ogue ran 'yohu ogue ra xisu, da bent'i ne da zixpu Jerusalén nthu't'i din ofādi bu. ³ Ne nu'bu mí mba bu 'yu, mí ts'utho da zəm bu Damasco, 'bex bí 'yēħ mahęts'i n'da ra nyot'i ěmme bi hyārpu i 'bā'a ra Saulo. ⁴ Bi daŋg bu häi ra Saulo buya, ne bi 'yø'a n'da ra nde bi 'yēna:

—Saulo, Saulo, hanja gni ungui.

⁵ Bi da' a ra Saulo:

—To'o i, gra Hmu.

Nu ra Hmu bi dať'a:

—Nugä dra Jesús, guecä gadí ɰngui, ne xɰn ɰɰi guí øt'e tengu n'da ra mbɰndɰni i pa ma sɰni ra t'o ndepe dim pɰfi xɰn ho, ne i nete thoho.

⁶ Nu'a ra Saulo ɰmme bin su ne bi fet'i, bi 'yɰna:

—Ma Hmu, 'be'a guín nde ga øt'ä.

Nu ra Hmu bi 'yɰmbi:

—Dami ndants'i gui mba bɰ ja ra hnini, nubɰ, da si'i 'be'a gui 'yøt'e, bi t'ɰmbi.

⁷ Ne nu'ɰ gätho mín 'yohɰ him mi sä din yɰ nguetho bin su. Nu'ɰ mí øh ra nde pɰ him mín nu to'o mín yɰ. ⁸ Nu'bɰ mi ndants'a ra Saulo bi zøt' rá dá pɰ him mi nu, mi xädä thoho. Nu'ɰ mín 'yohɰ bi bentpa rá 'yɰ bi zixpɰ Damasco.

⁹ Ne hyupa bám 'bɰpɰ, ne mi xädä, ne him mi sihme, xing ra dehe mi si.

¹⁰ Ne mi 'bɰpɰ Damasco n'da ra 'yɰc'yɰi rá thuhu ra Ananías. Nu ra Hmu mahɰts'i bin 'yuse ba ne bi zofu tengu'bɰ bin 'uɰ.

—Ananías, bi 'yɰmbi.

Nu ra Ananías bi dɰdi:

—Dí 'bɰcä ua gra Hmu.

¹¹ Nu ra Hmu bi 'yɰmp'a:

—Dami ndants'i gui mba bɰ ja ra 'yu t'ɰmbi xɰn juɰni, ne gui hyom bɰ n'da ran 'yohɰ ra Saulo, ra mɰngu Tarso, i 'bɰpɰ ja rá ngu ra Judas. Nuya in zocä ya. ¹² Ne'a ra Saulo in nu tengu'bɰ ra t'i ngue guí mba bɰ ne guí cäx ni 'yɰ, ne da nu ran nequi mahø'n'a, bi 'yɰn Ojɰ.

¹³ Bi dɰt'a ra Ananías:

—Ma Hmu i, xɰn ngu yɰ jɰ'i bi xiqui 'be'a øt'na ra Saulo, xɰn ngu yɰn ts'o xɰ 'yøpɰ yɰ 'yɰc'yɰi 'bɰpɰ Jerusalén. ¹⁴ Ne nuna bá äp rán t'ɰdi yɰ hmumbäjä da bent'i ne da got'a fädi gätho to'o da ndø'n'na ni thuhu, bi 'yɰna.

¹⁵ Pɰ nu'a ra Hmu bi xi'a ra Ananías:

—Ní mbahma nguetho dá huahndä da ma nanguecä bɰ 'bɰ'ɰ hing yɰ judío, ne yɰ hmuts'ɰt'abi, ne yɰ jɰ'i israel ngue yɰ judío. ¹⁶ Ne ga xifi xɰn ngu yɰn ɰnbi da nu nanguecä, go bi 'yɰn Ojɰ.

¹⁷ Bi mba ra Ananías bɰya, ne nu'bɰ mi yɰpɰ ja ra ngu, bi gäx rá 'yɰ rá yɰ ra Saulo ne bi 'yɰmbi:

—Ma cu'i Saulo, nu ra Hmu Jesús, nu'a gue gá nu bɰ 'yu 'bɰ guá ɰhe, bá pɰncä ua ya gue di ja i da xoh ni dá. Ne di ja i gui hyɰ ra ts'edi xɰn ho nangué rá Hogandɰhi Ojɰ gan 'youi, bi 'yɰna.

¹⁸ Ne 'bex bi hyø'ɰ mi comba yú dá tengu ra xihua. Ne 'bex bi hyand ran nequi yú dá ra Saulo, 'bex bi ndants' pɰya ne bin xixya. ¹⁹ Ne nubɰya, bin sihme ne bi zac mahø'n'a rá jɰ'i. Ne bám 'bɰ'i ts'ɰ bɰ bí 'bɰ'i 'da yɰ 'yɰc'yɰi bɰ ra hnini Damasco.

Nu'a ra Saulo bi mam bɰ rá m Hman Ojɰ bɰ Damasco

²⁰ Ne nu ra Saulo bɰya 'bex bi dɰ'mi bá mam bɰ rá m Hman Ojɰ bɰ ja yú nijɰ yɰ judío. Ne bi xifi gue nu ra Jesús rá Ts'ɰnt'ɰ Ojɰ a. ²¹ Gätho mi øde bi hyonya thoho ne bi 'yɰna:

—Ha hinga guehna ran 'yohɰ na mi cot'a fädi gätho mi ndø'nba rá thuhu ra Jesús bɰ Jerusalén. Ne ha him bá ɰcua ngubɰ da 'yøt'e, ne da zits'i nthu't'i bɰ 'bɰh yɰ hmumbäjä, bin 'yɰmp'ɰ.

²² Pɰ nu ra Saulo man'da bi hyɰ ra ts'edi bi ma xɰn ho. Ne nu yɰ judío 'bɰpɰ Damasco nte mi sä da ma, nguetho bi xifi, nu 'be'a gätho mán ts'änni da'yøt'a rá Thahni Ojɰ gue ra Cristo, pɰ gue'a bi 'yøt'a ra Jesús, guerpɰ bi 'yuti n'dat'a.

Nu'a ra Saulo bi 'dagui, ɰna xtám bent yɰ judío

²³ Nε nu ra Saulo 'b_um mím 'b_up_u nya'a ts' u y_u pa, n'dat'a mí man' u y_u judío hing y_u 'yεc'y_ei, ngue da hyo. ²⁴ Pε nu ra Saulo mi øde 'be'a mbεn' u y_u judío. Nu' u mí fāh y_u goxthi b_u ja ra ndehnini, guerp_u ma mbā't'i ra jado. Ma pa nε ra xui mí fāh y_u goxthi ngue nde da hyo. ²⁵ Pε nu y_u 'yεc'y_ei bi zix ra Saulo gue ra xui, í cā'ma n'da ra 'b_ots'e b_u thi b_u ja ra jado ngue ma f_ot'e ra hnini. Gue'a í 'da'a.

Ra Saulo 'b_up_u ja ra hnini Jerusalén

²⁶ Nu'b_u mí z_om b_u Jerusalén ra Saulo, mim bεni gue xtín 'yoh_u y_u 'yεc'y_ei. Pε nu' u mín su' u nε him mí εc'y_ei gue ra 'yεc'y_ei ra Saulo. ²⁷ Pε nu ra Bernabé bi zix'a ra Saulo guerp_u 'b_uh y_u 'bāih_u ra Cristo. Nε bi xifi ngue bi nu ra Hmu b_u 'yu, nε bin y_uq_ui ra Hmu. Nε bi xifi bi hyut' ran zamb_ui b_u Damasco nu'b_u mím ma nangué ra Jesús. ²⁸ Nu y_u 'yεc'y_ei bi zim b_uya, nε bin 'yoh_u b_u Jerusalén. ²⁹ Nε nu ra Saulo bi hyut' ran zamb_ui bi mamp'a rām Hman Ojā nangué ra Jesús. Pε nu' u 'da y_u mijudío_u gue i y_u ra nde ra griego, madin junth_u ra Saulo, nε' u nde da hyo' u. ³⁰ Nu'b_u mí 'y_oh y_u 'yεc'y_ei gue nde da tho ra Saulo, bi zixp_u Cesarea nε bi mbεnp_u Tarso.

³¹ Nuya bin hε y_un _umbi y_u 'yεc'y_ei gātho ra hāi Judea, nε ra hāi Galilea nε ra hāi Samaria. Nε bin te y_u mb_ui nangué Ojā. Bi numansu ra Hmu nε bi nu rām fāts'i rá Hogandāhi Ojā. Nε man'da x_un ngu bi 'yεc'y_ei.

Bi zā'a ra Eneas

³² Nu'a ra Pedro mí 'yo mi nu _u y_u 'yεc'y_ei 'b_up_u ja y_u hnini, nε bi z_om b_u ja ra hnini Lida gue da nu y_u 'yεc'y_ei 'b_up_u. ³³ Nε bi dīm b_u n'da ran 'yoh_u ní hu Eneas, nhyāto njeya xí 'yoi gue x_un _u, xín t'ε'ts' rá ja'í. ³⁴ Nu ra Pedro bi 'yεmp'a:

—Eneas, da zā'i nangué ra Jesús, dami ndants'i pants' ni fīdi, bi 'yεmbi.

'Bex bi ndants'a ra Eneas b_uya. ³⁵ Nε gātho ngue 'b_up_u Lida nεp_u Sarón bi 'yεc'y_ei ra Hmu 'b_u mín nu'a bin ja, nε bi hyεε y_u t'εc'y_ei.

Nu'a ra Dorcas bi dāmbεni 'b_u mi du

³⁶ Nε nu' u y_u pa _u, mí 'b_up_u ja ra hnini Jope n'da ra xisu gue ra 'yεc'y_ei, í Tabita, nε í Dorcas ngue rá nde y_u griego. Nuna ra xisu εmme x_un ngu ran huεcate mí øp_u y_u mijā'ih_u. ³⁷ Pε nuya bin zāman' u, nε bi du. Nu'b_u mí 'berpa rá ja'í, bi jāxp_u bí ja n'da ra t'ots'i magāts'i. ³⁸ Nu ra hnini Lida mí hān b_u Jope. Nu'b_u mí 'y_oh y_u 'yεc'y_ei, gue 'b_up_u Lida ra Pedro, bi mbεhn'd_u yoho y_un 'yoh_u gue ba øp_u ra ts'edi ba εhε. ³⁹ Nu ra Pedro b_uya 'bex bán 'yoh_u _u. Nu'b_u mí z_oh_o, 'bex bi ts'ixp_u magāts'i ja a ra cuarto guerp_u mí 'bā' u y_u hyoya xisu mí zoni. Nε bi 'yut y_u he xí t'ørpabi, gue bi 'y_orp_u ra Dorcas 'b_u mi 'b_ui. ⁴⁰ Pε nu ra Pedro bi xifi:

—Dami p_omhb_u ts' u n'da z_u ora gātho ah_u.

Nε bin dānyahmu nε bin y_uq_ui Ojā. Nε bi hyant'a gue bi du, bi 'yεmbi:

—Tabita dami ndants'i, bi 'yεmbi.

'Bex bi z_ot' rá dā, nε nu'b_u mín nu ra Pedro, bi hyudi. ⁴¹ Nu ra Pedro b_uya bi bεntp_u rá 'yε nε bi xots'i, bim 'bāi. 'Bex bi zohn'd_u y_u 'yεc'y_ei nε y_u hyoya xisu b_uya:

—Dami nuh_u na xí du, nε bi dāmbεni ya, bi 'yεmp' u.

⁴² Nu'b_u mí 'y_o' u gātho ra hnini Jope, x_un ngu bi 'yεc'y_ei ra Hmu. ⁴³ Nε nu ra Pedro x_un ngu ts' u y_u pa bá cop_u Jope, bām 'b_up_u rá ngu ra Simón. Nu ra Simón ra hoca xindāni a.

10

Ra Pedro ne ra hmudofui Cornelio

¹ Mí 'bɛrɛ n'da ran 'yohɛ í Cornelio, nubɛ ra hnini Cesarea. Gue nuna ran 'yohɛ im hmu nangue'ɛ n'da munts'i yɛ dofui gue'a ní t'ɛmbi Italiano. ² Nuna ra Cornelio madague'bɛ hing ra judío a, pɛ nu'a ne gátho 'bɛrɛ rá ngu mi thɛnde Ojɔ ne mí numansu a. Nzɛi mi un yɛn t'unni yɛ hyoya ne nzɛi min yɛhɛ Ojɔ. ³ N'da ra pa mbɛ hyunde, tengu'bɛ bi 'uɪ 'bɛ mí nu n'da rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi yɛrɛ ja ra cuarto mí 'bái, bi zofo:

—Cornelio, bi 'yɛmbi.

⁴ Ne nu'bɛ mí hyandi, bin su ne bi dɔdi:

—'Bɛ'a ma Hmu.

Nu ram 'bɛhni bi 'yɛmbi:

—Nu'a Ojɔ im bɛn'i, ne í ø'bɛ guí yɛui, ne in nu Ojɔ 'bɛ gdí un yɛn t'unni yɛ hyoya. ⁵ Nuya, gui pɛhn'dɛ 'da yɛn 'yohɛ bɛ Jope da dɪm bɛ n'da gue ra Simón, ne guet'a ra Pedro a, ne gua pɛnhua. ⁶ Nu'a ra Pedro í 'bɛhmbɛ n'da ran 'yohɛ í Simón gue ra hoca xindɔni a, ne í 'bɛrɛ ndendejɔ. Nu'a da xí'a í 'bɛ'a gui 'yɔt'e, bi 'yɛn'a rá m 'bɛhni Ojɔ.

⁷ Nu'bɛ mí gua'a im ma, 'bɛx bi mbeng mahɛts'i ram 'bɛhni. Nu ra Cornelio bɛya bi zohni yoho yá 'yɛhɛ ne n'da ra dofui ngue í numansu Ojɔ, ngue rá 'yɛhɛ a. ⁸ Ne nu'bɛ mí xifi gátho 'bɛ'a bi xih rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, bi mbɛnɛrɛ Jope ɛ bɛya.

⁹ Man'da pa bɛya mbɛ huxyadi nu'bɛ bá ɛrɛ 'yu yám 'bɛhni ra Cornelio, hántho Jope, nu ra Pedro bi ndɛxɛrɛ thi bɛ ja ra zɛ'ts'angu bɛ mí 'bɛi, guɛrɛ dɪn yɛui Ojɔ. ¹⁰ Nu'a ra Pedro ɛmmɛ bin tumanthuhu, ne gátho ní mba mahoqui ran ts'ihmɛ, nu ra Pedro bɛya bi nu n'da ran t'uti, tengu'bɛ bi 'uɪ. ¹¹ Ne bi nu nsoqui mahɛts'i, ne bá ɛi tengu n'da ra the'bø't'e xɛn ndoho gue mfɛnt'i yá ts'ɛt'i. ¹² Ne ba 'yo bɛ ja ra 'bø't'e hɔnt'a go 'bɛ'a má zu'uɛ í ja goho yá gua, ne yɛ zate, ne yɛ pozɛ, ne yɛ doja. ¹³ Nu ra Pedro bi 'yɔ'a n'da ra nde, bi t'ɛmbi:

—Dami ndants'i gui hyo gue gui sa.

¹⁴ Bi dɔ'a ra Pedro:

—Hin'na ma Hmu, nguetho njɛm'bɛ xtá sagá xɛn ts'o, gue'a í man nin t'ɛdi hingui ho 'bɛ ga sa.

¹⁵ Ne bi 'yɛmbi mahø'n'a:

—'Yo guí ɛna hingui ho 'bɛ'a dá sándá da ts'a, ngue gátho dí hocá ɛ, bi 'yɛmp'a ra nde.

¹⁶ Ná hyundɪ bi sifi, bi ndɛx mahø'n'a mahɛts'i ra 'bø't'e. ¹⁷ Nu ra Pedro, nu'bɛ gátho madí hyonya thohe ne im bɛni 'bɛ'a ní mba'a xí nu tengu ra t'ɪ, 'bɛx bi zøh yám 'bɛhni ra Cornelio. Ne mí 'bɛrɛ thi ja ra goxthi rá ngu ra Simón, ne xí 'yánni harɛ ja'a ra ngu. ¹⁸ Nu'bɛ mí zøm bɛ, bi 'yánni:

—Ha 'bɛcua ra Simón Pedro.

¹⁹ Ne gátho nín 'yomfɛni ra Pedro 'bɛ'a ní mba a xí nu, nu'a rá Hogandɔhi Ojɔ bi 'yɛmbi:

—'Bɛrɛ hyu yɛn 'yohɛ í hon'i. ²⁰ Dami ndants'i, gui ɛi ne gui mbähä ɛ yɛn 'yohɛ, gui tɛnni ne hin gan su, nguetho nugá bá pɛnhdä ɛ, bi 'yɛmbi.

²¹ Nu ra Pedro bɛya bi gɛrɛ mí 'bäh yɛn 'yohɛ gue bá pɛnh ra Cornelio, ne bi xifi:

—Nugá guécá guí hongui. 'Bɛ'a gní hyonjɛ.

²² Bi dɔ'a:

—Nu ra Cornelio ra ngurpa dofai bá pɛncãhe. Nu ra Cornelio n'da ra hocja'i gue i numansu Oja. Ne gãtho yu judío i ndømanho nangu'e'a. Ne n'da ram 'behni mahęts'i bi xi'a da zonh'na'i, gue gui mba bu rá ngu, ne da t'ømanho 'be'a gãtho gui xifi, bi 'yęn'.

²³ Nu ra Pedro bi xifi da yurpu mbo ra ngu, bin oxpu buya. Nu bu mi hyats'i bi mbãhã ra Pedro. Ne'u 'da ya 'yęc'yei mí 'buru Jope bi mbãhã.

²⁴ Man'da pa buya bi zøm bu ra hnini Cesarea. Nu ra Cornelio xi zohni gãtho 'buru ja rá ngu ne yá amigo, ngue dim peti bu ja rá ngu. Gãtho i tøm'bu. ²⁵ Nu bu mí zøm bu ja ra goxthi ra Pedro, bá pøn ra Cornelio, bi dadi ne bin danyahmu bi dande. ²⁶ Pe nu ra Pedro bi gu'ts'i ne bi 'yęmbi:

—Dami ndants'i nguetho nugã dran 'yohu thohogã tengutho i, bi 'yęna.

²⁷ Ne i yaui gãtho an yut'a mbo rá ngu. Ne bi nu xan ngu xim peti bu. ²⁸ Nu ra Pedro bi 'yęmp'u buya:

—Gui pãhmbu hin 'yu man t'ędihe dyu judíohe gue dan uans'h'u o gue ga cøthe bu ja ni ngumbu, nguetho hin gyu judío ahu. Pe Oja xu 'yurcagui gue xinga n'da ya ja' ga ęmhbe hin da zã dan yamanhohe, ogue ga ęmfe hingui ho. ²⁹ Janangue'a nu bu gmí zoncagui, bá ęcã ne nte mán t'anni dá anni. Nuya dín nde ga pađi hanja gã zoncagui, bi 'yęn'a.

³⁰ Nu ra Cornelio bi 'yęm buya:

—Ná goho pa tengu ra ora jabuya, dá ę't' man ts'ihme 'bu mán yağã'be Oja, 'bex bi zø'a n'da ran 'yohu ua di 'bui, mí he ra pahni di fexni. ³¹ Ne bi 'yęngui: "Cornelio, Oja bi 'yøde 'be'a gãm ma ne bi nu yan t'unni gá un ya hyoya, ne im bęn'a'i. ³² Nuya guin zohna ra Simón Pedro 'buru Jope bu ja rá ngu ra Simón ra hoca xindani a, ne i ja rá ngu bu ndendeja. Ne nu bu da zøcua gan yaui," ęn'a ram 'behni mahęts'i 'bu min zoqui. ³³ Jananjabu dá zonh'na 'i ne xan ho guá ęhe. Nuya gãthogãhe dí 'buhmbe ua ngue da nuje Oja, ga øhmbe 'be'a gãtho da xije Oja, gue gui xije, ęn'a ra Cornelio.

Bi sih ran ho ma'da'yo a ra Cornelio

³⁴ Nu ra Pedro bi 'yęmp'u:

—Nugã dí paçã ya hingui huahna Oja to'o da numanho gue bu ra judío o hing ra judío. ³⁵ Nu Oja da zini hønt'a go nda'a ní nde i ya, ngue to'o gãtho da numansu'a, ne to'o i øt' ran ho. ³⁶ Gui pãhmbu ram hma bá pɛncãhe Oja dyu israelgãhe, dyu judiógãhe, bi ma nangu'e ra Jesucristo, gue nu'a di hocpa ní mbui n'da, guehna rá Hmu u gãtho hønt'a go 'be'a ní nde i ya. ³⁷ Ne gui pãhmbu ram hma nangu'e ra Jesucristo bi hmam bu gãtho ra hãi Judea, bí mburu Galilea, gue bu ya xi juah rá 'befi ra Xuua Nxixya gue bi ma di xixyaba yu ja'i. ³⁸ Ne gui pãhmbu Oja bi un rá ts'edi rá Hogandahi Oja ra Jesús, ra męngu bu Nazaret. Nu ra Jesús hønbu go hapu bin 'yo mí øt' ran ho, ne gãtho u mín 'yohu ra zıthu bi hyønba thi ra zıthu. Gãtho bi 'yøt'u nguetho min 'youi Oja. ³⁹ Ne nugãhe ma 'bãigãhe a ra Jesús, dí mamhbe majuani, nguetho dá nuhe 'be'a gãtho bi 'yøt' ra Jesús nubu ma hãihe dyu judíohe, neru ma ngurpa hninihe Jerusalén. Ne m'bejua bi tho, bi guarpu ja ra pont'i. ⁴⁰ Pe Oja bi xox'a ná hyupa, ne bi japi dá nugãhe xan ho. ⁴¹ Pe njom mi'da bi nu, høngdãhe gue xi huancãhe Oja. Janangue dí mamhbe majuani, gue ya majuani dán sihmegãhe ra Jesús 'bu mi ndants' 'bu mi du. ⁴² Ne nu'a bi mbencãhe gue ga xihmbe yu ja'i ne ga mamhbe, gue gue'a bi huahn'a Oja da 'yøpa ran juanbi yu ja'i 'bui ne'u xan du. ⁴³ Ne guehna míman'u gãtho yá pøngahya Oja, gue gãtho to'o da 'yęc'yei nangu'e ra Jesús, da hyan ra punbi nangu'e yá ts'oqui, bi 'yęn'a ra Pedro.

Nu' u hing yu judío bin t'un rá Hogandqhi Oja

⁴⁴ Ne i ya ra Pedro, 'bex bá ɛh rá Hogandqhi Oja, gátho bi gohmbu yu ja' i i ɔh rá m hma ra Pedro. ⁴⁵ Ne nu' u yu judío min 'yohu ra Pedro madí hyonya thoho 'bu mí baði bin t'un rá Hogandqhi Oja u hing yu judío. ⁴⁶ Nguetho bi 'yode bin ya 'da yu nde hing yá ndese u, gue bi 'yɛspa Oja 'bu mí ya. ⁴⁷ Ne bi 'yɛn'a ra Pedro, bi 'yánni:

—Ha sá da mba ma hecpi ya 'bucua gue hin din xixya, ne ya xu hyan rá Hogandqhi Oja tengugahu, bi 'yɛna.

⁴⁸ Ne bi ma di xixyabi nangué rá thuhu ra Jesucristo. M'bejua buya bi 'yáp ra mate ra Pedro da gohmbu bu mi'da yu pa.

11

Nu ra Pedro i xih yu 'yɛc'yɛi bu Jerusalén hague án zä bi 'yɛc'yɛi u hing yu judío

¹ Ne nu' u mi'da yá 'báihu ra Cristo ne yu 'yɛc'yɛi bu ra hái Judea mí ɔde gue yu ja' i hing yu judío bi hyan rá m hman Oja. ² Pe nu' bu mí mbeng bu Judea ra Pedro, ne bi zom bu Jerusalén, nu' u 'da yu judío yu 'yɛc'yɛi bu, bi za'a ra Pedro.

³ Nu' u bi xi'a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—Hanja gá mba bu yá ngu yu ja' i ngue hing yu judío, ne gán sihmehu u.

⁴ Nu ra Pedro buya bi xifi 'be'a gátho xín ja, gue'bu mí du'mi bi xi Oja gue da zom bu rá ngu ra Cornelio. Bi 'yɛna:

⁵ —Mí 'bucä bu ra hnini Jope, ne mí yağä'be Oja. Dá nugä tengu'bu dá 'uɪ, bá çah mahɛts'i tengu n'da ra the'bɔ't'e. Ne bá çai mfent'i goho yá ts'at'i, ne bi zɔpɔ dí 'bui. ⁶ Nu' bu má handi dá nu hont'a go 'be'a má zu'ue 'bucua ja ra hái. Dá nu' u ja goho yá gua, yu zu'ue ne yu zate ne mi'da. Ne dá nu yu pozu ne yu doja. ⁷ Ne dá ɔ'a n'da ra nde bi xiqui: “Pedro, dami ndants'i gui hyo gue gui sa,” bi 'yɛngui. ⁸ “Hin'na ma Hmu,” dá ɛmbi, “nguetho njam'bu dá sagä a man nin t'ɛdi ngue hin ga sahe.” ⁹ Pe nu ra nde mahɛts'i bi xiqui mahɔn'a: “Pe 'yo guí ɛna hingui ho 'be'a dí sändä da ts'a, ngue gátho dá hocä yu,” bi 'yɛngä a ra nde. ¹⁰ Nhyundi bi 'yɔt'e njabu, bi mba ra 'bɔ't'e bu mahɛts'i buya. ¹¹ Ne 'bexgue gue'a ra pa bi zɔpɔ hyu yan 'yohu bu ja ra goxthi guerä dám 'bucä, gue yam 'behni bá nexpɔ Cesarea, ne bi hyongui. ¹² Ne nu'a rá Hogandqhi Oja bi xiqui ga tenni, ne nte mán t'änni ga änni. Ne 'bäcua ya 'dato yu 'yɛc'yɛi ngue dá mbähmbe. Ne dá cäthe bu ja rá ngu n'da ran 'yohu í Cornelio. ¹³ Ne nu'a bi xije gue bi nu n'da rá m 'behni Oja mahɛts'i mí 'bäpɔ ja rá ngu, gue bi xifi da mbenpɔ ja ra hnini Jope 'da yan 'yohu, da 'yánni nanguécä. ¹⁴ Ne bi xifi gue ga xifi hague dán zá dim pɔhɔ, ne' u 'bupɔ rá ngu. ¹⁵ Ne nu' bu mí jua'a bi xic ra Cornelio, dá du'mi dá zocä buya. Ne nu' bu má du'mi dá mangä, nu rá Hogandqhi Oja bá ɛhe ne bi gohmbu u mí 'bupɔ buya, tengutho bi 'yɔrcahu rá mbädi thoho. ¹⁶ Ne nubuya dá bɛngä rá m hma ra Hmu Jesús nu' bu mim ma: “Nu ra Xuua bi xixya ahü ra dehe, pe nugä ga 'da ahü rá Hogandqhi Oja,” bi 'yɛngähe ra Jesús, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹⁷ Ne xɔ bi 'yɛna:

—Nu' bu n'dat'a ran t'unni bi un Oja u, tengutho bi 'daju 'bu ya xtä ɛc'yɛihu ra Hmu Jesucristo, ha da zá ga serpä a in nde da 'yɔt' Oja, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹⁸ Nu' bu mí 'yɔ' u yu 'yɛc'yɛi 'bupɔ Jerusalén 'be'a bi man ra Pedro, him mam bi zai pe bi 'yɛspa Oja, ne bi 'yɛn'u:

—A, njabu ɔt Oja 'bu, gue ne' u yu ja' i hing yu judío di japi di päh yan 'yomfɛni nangué yá ts'oqui, ngue ne' u din ja ra temazä u, bi 'yɛn'u.

Nu yu 'yεc'yεi dim peti bu Antioquia

¹⁹ Nu'u 'da yu 'yεc'yεi ngue bi nu ran unbi bu Jerusalén 'bu mí mba ntho ra Esteban, bin 'uεxt'u. Nu'u 'da bi mba bu n'danni yu häi Fenicia nepu Chipre nepu ja ra hnini Antioquia. Bi man rán ho ma'da'yo ra Cristo bu bim 'bui, pe hont'u yá mijudíohu bi xifi. ²⁰ Pe nu'bu mí zom bu Antioquia 'da yu menngu bu Chipre nepu Cirene, bi zo'u hing yu judío, gue ne'u bi xifi nangu ra Hmu Jesús. ²¹ Nu'u mí ja ra ts'edi xun ho nangu Oja u, janangue'a xun ngu yu ja'i hing yu judío bi 'yεc'yεi, bi hyese yá t'εc'yεi, ne bi den'na ra Hmu.

²² Ne bi 'yø'u yu 'yεc'yεi 'bupu Jerusalén gue bi 'yεc'yεi u 'da hing yu judío bu Antioquia. Janangue'a bi mbenpu a ra Bernabé. ²³ Ne nu'bu mí zom bu, bi nu ngue i nu rá mate Oja yu ja'i i 'bupu. Bin johya rá mbui ra Bernabé buya, ne bi zofu, bi xifi hin da hyegui, pe din 'yomanho bu ja rá 'yu Oja, ne da 'yøpa rá 'befi Oja ngue gátho yá mbui. ²⁴ Nuna ra Bernabé n'da ra hocqá'i na, ne mí hq rá ts'edi xun ho rá mbui nangu ra Hogandáhi Oja in 'youi, ne mí εc'yεi xun ho. Janangue'a xun ngu mí da yu ja'i bi 'yεc'yεi ra Hmu.

²⁵ Nubuya, bá pøm bu ra Bernabé, bi mba bu Tarso bi hyom bu ra Saulo. Ne nu'bu mí dñi, bi zixpu Antioquia. ²⁶ Ne n'dajeya bám 'buhmi bu, ne mi pa bu ja ram peti ne bi xanbi xun ngu yu ja'i. Guepu ra mbadi bi t'εmbi yu cristiano u yu 'yεc'yεi, gue mí nde da ma, i ten ra Cristo u.

²⁷ Nu'u yu pa u, bá nepxu Jerusalén 'da yu pøngahya, bi mba bu Antioquia. ²⁸ Nu'a n'da í Agabo, bi ndants'i bim 'bäp madim peti yu 'yεc'yεi, ne bi ma con rá ts'edi rá Hogandáhi Oja. Bi ma gue din ja ra thuhu gátho ra ximhäi. Ne nuna bin ja 'bu mim hmuts'ut'abi bu Roma a ra Claudio. ²⁹ Ne nu'bu mín ja ra thuhu, nu'u yu 'yεc'yεi bu Antioquia bi zänni hangu na ngu ts'u ra mbeti da badi n'da ngu n'da, gue da 'benpa u yá mí 'yεc'yεihü 'bupu ra häi Judea, ngue da mbäx'i ts'u. ³⁰ Ne ngubu bi 'yøt'e, bi mbenpa ra mbeti u yá ngäpi yu 'yεc'yεi bu Judea, bi hyax'a ra Bernabé ne ra Saulo.

12

Bi tho ra Jacobo ne bi mba mfent'i ra Pedro

¹ Nu'u yu pa u, nu ra ts'ut'abi Herodes bi manda da mba mfent'i yu 'yεc'yεi, bi du'mi di unba u. ² Ne bi manda ngue bi tho ra Jacobo rán 'yohu ra Xuua, ra juai í tho a. ³ Nu'bu mí bahu ra Herodes gue i numanho yu judío hing yu 'yεc'yεi gue bi hyo ra Jacobo, bi bent'a ra Pedro, ne bin theui n'da ra dämpeti mí sänba Oja u yu israel, t'εmbi dabaxjua. ⁴ Janangue'a him 'bex bi tho ra Pedro, pe bi jot'a fädi. Ne bi manda 'de'ma 'dato yá dofui ra Herodes di jamansu ra goxthi, 'da'i goho n'da cat'i. Mim bæn'a ra Herodes xtän zixpu 'buh yu ja'i, mí εna xtá hyo bu 'bu mí gua'a ram peti ran dabaxjua. ⁵ Nu ra Pedro guexta'a mí pa m'bädi xun ho bu ja ra fädi, pe nu yá mí 'yεc'yεihü bim peti, ne εmme bin yahü Oja nangu ra Pedro.

Oja bi guc'a ra Pedro nu'bu mí ofädi

⁶ Nu ra xui a gue mi εn'a ra Herodes xtän guc 'bu mí hyats'i, nu ra Pedro mí cat'inde yoho yu dofui, ne nu'a, nthu'ti yoho yu cadena, ne bin äha. Ne xø mí 'bäpu mí da yu dofui bu ja rá goxthi ra fädi. ⁷ N'dahmantho bi zøpu 'buh ra Pedro n'da rám 'behni ra Hmu mahεts'i. Ne bi necpu mbo ra fädi. Nu ram 'behni bi 'yanba rá hyo ra Pedro, bi 'yä'a, ne bi 'yεmbi:

—Ndants'a n'dihi, bi 'yεmbi.

Nu y_u cadena bi xose gue'a mán thu't'i rá 'ye. ⁸ Ne nu ram 'behni bi 'yemp'a mahøn'a:

—Dami tu't' ni ngu't'i ne gui 'yu't' ni thixfani.

Nu ra Pedro bi 'yøt'e tengu bi si'a. Ne xø bi 'yẽmbi:

—Hye ni daphni ne gui tengui.

⁹ Nu ra Pedro bi den'na ram 'behni, bi bøm b_uya. P_e him mí p_a 'b_u majuani gue'a rám 'behni Oj_a bi zits'i, uague tengu'b_u bi 'uitho. ¹⁰ Ne nu'b_u mi thop_u bi 'b_uh rá mb_udi y_u mb_udi, ne bi thop_u ná yoho 'b_uh y_u mb_udi, bi zøm b_u bi ja ra jut'it'egui b_u ja ra 'yu ní mba b_u hnini. Bi xose ra jut'i ne bi bøm b_uya. Ne nu'b_u min 'yo b_u 'yu, bi 'ue'a rám 'behni Oj_a, bi ts'o'a ra Pedro b_uya. ¹¹ Nu'a ra Pedro, nu'b_u mi b_udi 'be'a gátho bin ja, ngue majuani ne hing ra t'i, bi 'yẽnse:

—Dí p_aseg_a ya gue ra Hmu mahets'i bá p_ehna n'da rám 'behni, ne bá j_ugá b_u ja rá ts'edi ra ts'ut'abi Herodes, ne bi y_angá nanguie 'be'a nde xtá 'yørcá ma mijúdiøhe, bi 'yẽnse ra Pedro.

¹² Ne nu'b_u mín 'yomf_eni ts'ü, bi mba b_u ja rá ngu ra María, rá mbe ra Xuua Marcos, ne x_un ngu madim peti b_u, i y_ah_u Oj_a nanguie ra Pedro. ¹³ Ne nu'b_u madí jät ra jut'i b_u thi ja ra mbä't'i, bi mba b_u n'da ra hmute, ra 'yẽhe, í Rode, gue da b_udi to'o i 'bäp_u. ¹⁴ Ne nu'b_u mí 'yørp_a rá nde ra Pedro, bi b_udi to'o, ne emme madí johya. P_e him 'bex bi xocuabi nguetho in nde m'bet'o bi xi'a n'dihi y_u j_a'i 'b_up_u, gue 'bäp_u ra Pedro b_u ja ra goxthi. ¹⁵ Nu y_u j_a'i bi 'yẽmbi:

—Guí häte.

P_e nu'a ra hmute guexta'a mi ma gue gue'a ra Pedro. Ne nu'ü bi ma:

—Gue'a rán d_ahi a.

¹⁶ P_e nu ra Pedro bi thoc thoho di jät ra jut'i, ne nu'b_u mi xocpi ne bi nu gue gue'a ra Pedro, bi hyonya thoho ü. ¹⁷ P_e nu'a ra Pedro bi u_anba rá 'yẽ, ndepe din h_e. Ne bi xifi ha án zä bi gucp_u ja ra fädi ra Hmu. Ne bi 'yẽmp'ü y_u j_a'i:

—Dami xihmb_u a man'da ra Jacobo, gue ra Santiago a, ne'ü mí da y_u 'yẽc'y_ei 'be'a bin ja, bi 'y_ena.

Ne bi bøn'a ra Pedro bi mba n'danni.

¹⁸ Nu'b_u mi hyats'i, emme bin ja ran cui, gue'da xnin 'yänthoho y_u dofai, nguetho him bi b_udi 'be'a bin ja ra Pedro. ¹⁹ Ne nu ra Herodes bi manda dí honi p_e him bá th_uni. Ne nub_uya bi 'yän'd_u y_u mbängoxthi hague bin ja, ne bi manda ngue da tho'ü b_uya. M'bejua bi bøn'a ra Herodes ra häi Judea, bi mba b_u ja ra hnini Cesarea, ne bäm 'b_up_u.

Bi du a ra Herodes

²⁰ Ne nu ra Herodes emme mí numan'ü y_u j_a'i 'b_up_u ra hnini Tiro ne p_u Sidón. P_e nu y_u j_a'i bim peti, p_e m'bet'o bin amigoh_u ra Blasto, rám fäts'iuu ra ts'ut'abi Herodes. Ne bi sih ra Blasto din hocpah_u a ra Herodes, nguetho jatho dí n_exp_u 'be'a da zi y_u j_a'i b_u bi ja rá häi ra Herodes. ²¹ Jananguie'a bi zän man'da ra pa b_uya, nu y_u j_a'i bim peti. Nu ra Herodes bi hye rá pahni emme x_un ho, ne bi hyup_u ja rá m_exa, ne bin høt'ahy_a. ²² Ne emme bi mbahni y_u j_a'i ne bi 'y_en'ü:

—Hing rá nde n'da ran 'yoh_u b_u na y_a n_u, p_egue rá nde n'da ra oj_a, sä ñn'ü.

²³ 'Dahmantho n'da rám 'behni Oj_a mahets'i bi japi 'bex bin zäman'ü ra Herodes, nguetho him bi ma ngue hinga gue'a Oj_a a, him bi 'y_es_pa Oj_a. 'Bex bi nequi y_u zu'u_e mbo rá foho, bi du b_uya.

²⁴ P_e nu rám Hman Oj_a bi thoqui bi hma, gátho b_u n'danni bi 'yøh rám Hman Oj_a y_u j_a'i.

²⁵ Nu ra Bernabé ne ra Saulo, nu'bu mi guah yá 'befi, gue bi sifi da hyax ra mbeti bu Jerusalén, bá peng buya, bán 'yohu ra Xuua Marcos, bi zopu Antioquia mahon'a.

13

Nu ra Bernabé ne ra Saulo bi damp' yu 'befi ngue bi mamp ram hman Oja bu n'danni yu hai

¹ Nubu ra hnini Antioquia mi 'bupu yu 'yec'yei ngue nzai dim peti. 'Da'u yu pongahya, ne 'da'u yu xanbate. Mi 'bupu ra Bernabé, ne Simón t'embu Negro, ne ra Lucio ra mengu bu Cirene. Ne mi 'bupu ra Manaén, nu'a 'daru bi mba ma tedeu ra Herodes rá ts'ut'abi ra hai Galilea, ne mi 'bupu ra Saulo. ² N'da ra pa nu'bu mi 'yot' ram peti u, ne mi e't' yán ts'ihme, ne nu'a rá Hogandahi Oja bi 'yemp'u:

—Dami 'ueju ya yoho yun 'yohu, ra Bernabé ne ra Saulo, nguetho xtá huanhdá u da 'yot' ra 'befi dá xifi, bi 'yembi.

³ Nu'bu mi 'ye't' yán ts'ihme mahon'a, bi 'yap ram fäts'i Oja 'bu mi dospa rá ya ra Bernabé ne ra Saulo.

Bin 'yehmbu buya:

—Oja da zix ahu, bi 'yembi.

Nu u bi 'behni bi mam bu ram Hman Oja bu Chipre

⁴ Nubuya nu rá Hogandahi Oja bi zix'a ra Bernabé ne ra Saulo, bi mba bu ra hnini Seleucia. Nu'bu mi nexp'u, bi hyu ra barco, bi mba bu ra hai Chipre, ra t'uhai i ja bu made ra deja. ⁵ Ne nu'bu mi zom bu ra hnini Salamina, bi mam bu ram Hman Oja bu ja yá nija yu judío. Ne ra Xuua Marcos mín 'yohu ne bim fax'u. ⁶ Nu'bu mi thopu gátho ra hai Chipre, bi zom bu ja yá hyodi ra hnini Pafos. Ne bin t'imbhu n'da ra judío gue ra badi, éna rá pongahya Oja pegue ra hyäte a, ne rá thuhu i Barjesús. ⁷ Nu'a mín 'youi bu ja rá 'befi ra Sergio Paulo, rá ts'ut'abi ra hai bu. Nu'a ra Sergio Paulo n'da ran 'yohu emme mi ja rán 'yomfeni xun ho. Nu'a bi zohna ra Bernabé ne ra Saulo nguetho nde da 'yoh ram Hman Oja. ⁸ Pe nu ra badi Barjesús, n'dat'a ra Elimas, bi 'yu't'a ra ts'ut'abi, nguetho hingui ndepe da 'yec'yei a i sifi, ne bin junthu a ra Bernabé ne ra Saulo. ⁹ Nu ra Saulo, n'dat'a ra Pablo a, n'youi xun ngu ra ts'edi nangué rá Hogandahi Oja a, emme bi hyet'a ran 'yohu ngue ra badi. ¹⁰ Ne bi 'yemp'a:

—Nu'i gra ndohyäte emme guin 'youi gátho 'be'a xun t'o. Nu'i gra ts'unt'u i ra damants'o. Nu'i gadi ucu a 'u gátho xun ho. Ha njam'bu gui 'ye't's'a gni xih yu ja'i hingui ho 'bu da den Oja. ¹¹ Nuya da 'yot'a'i ran unbi ra Hmu mahets'i. Gan xädä gue hin da zä gui nu ran nequi 'da yu pa, bi 'yemp'a ra Pablo.

'Bex bin xädä, bi ga 'bexui rá dä, ne bi hyoni to'o da gupa rá 'ye'a buya. ¹² Nu'bu mi nu'a ra ts'ut'abi 'be'a bin ja, bi hyonya thoho, 'bex bi 'yec'yei buya, nguetho ya bi badi majuani a rán xädi ra Hmu mahets'i ngue mim man'a ra Pablo.

Ra Pablo ne ra Bernabé nubu ra hnini Antioquia, gue ra hai Pisidia

¹³ Nu ra Pablo ne'u mín 'yohu bi hyu ra barco, bi nexp'u Pafos ne bi zom bu Perge bu ja ra hai Panfilia. Pe nu ra Xuua Marcos bá e'a, bá sotho u mín 'yohu, ne bá peng mahon'a bu Jerusalén. ¹⁴ Nu ra Pablo ne'a ra Bernabé mín 'youi, bi nexp'u Perge bi mba bu man'da ra hnini Antioquia bu ra hai Pisidia. Ne nu'bu mi zon ra pa ran säya, bi yaru ja rá nija yu judío ne bi hyupu u. ¹⁵ Nu'bu mi

gua'a man'ɥ b'ɥpɥ, ngue rá sɔcuɔ yán t'ɛdi yɥ judío nɛ rá sɔcuɔ yɥ pɔngahya, nu'ɥ di jamansu bɥ ja ra nija bi xi'a ra Pablo nɛ ra Bernabé:

—N'yohɥ aui, nu'bɥ ja aui ts'ɥ n'da ran zofo, dami xije ts'ɥ.

¹⁶ Bi ndants'a ra Pablo bɥya, bim 'bái, bi uɔn rá 'yɛ ngue ndepe da 'yɔh yɥ ja'i, nɛ bi 'yɛmbi:

—N'yohɥ aɥɥ ma mi'israelɥ, nɛ gátho aɥɥ guín numansuhɥ Oja, dami 'yɔhmbɥ ya. ¹⁷ Nu'a Oja gue dí tenhdɥ dɥɥ israelɥ, bi huan'dɥ mam bombɔtahɥ nɛ bi japi bin xɔndi xɥn ngu nu'bɥ mí 'b'ɥpɥ ra hái Egipto, nɛ mí 'b'ɥpɥ tengu yɥ n'dan'yo ja'i. Nɛ nu Oja bɥya bá jɥc'ɥ nangue rá ts'edi bɥ mi 'bɥi. ¹⁸ Nɛ madague'a him madí dɔp Oja yú mbɥi ɥ 'bɥ min 'yo mbɛ nyote njeya bɥ ma'ueni ɥ, pɛ guehma bin ja rá yembɥi Oja. ¹⁹ Nɛ bi un'na ra hái Canaán ɥ ma mi'israelɥ gue di manda zɛɛ, 'bɥ mí jua'a bi hyo'ɥ yoto yɥ nde xmi 'b'ɥpɥ. Nɛ bin zɔm bɥ ma mi'israelɥ bɥya. ²⁰ Nu Oja bɥya bi japi bim 'bɥh yú zɛ'mi, nɛ goho ciento nɛ yote ma'det'a njeya madí manda ma mi'israelɥ, asta gue'bɥ go mí'm 'bɥh ra pɔngahya Samuel. ²¹ M'bejua bi ndese yɥ ja'i n'da ra hmuts'ɥt'abi di manda ɥ. Nɛ bi jap Oja a ra Saúl dim hmuts'ɥt'abi bɥya. Nu ra Saúl, rá ta a ra Cis, gue rá'm bombɔta ra Benjamín mí 'bɥh maya'bɥ. Nɛ nu'a ra Saúl bim hmuts'ɥt'abi yote njeya. ²² Nu'bɥ mi 'uec Oja ra Saúl bɥya, bi japi bim hmuts'ɥt'abi ra David. Nɛ mi man Oja, bi 'yɛna: “Nuna ra David, rá ts'ɥnt'ɥ a ra Isaí, ɛmmɛ dín numanho, nguetho da 'yɔrca a ma pähɛ nɛ 'be'a gátho dín nde,” bi 'yɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Pablo 'bɥ mín zo'ɥ yú mijudíoɥ bɥ ra hnini Antioquia, ra hái Pisidia.

²³ Nɛ bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yɛna:

—Nɛ gue'a ra David rá'm bom'betɔ na ra Jesús gue bá pɛncaɥ Oja, ma pɔrpatɛɥ dɥɥ israelɥ, dɥɥ judíoɥ, tengu mí man Oja maya'bɥ. ²⁴ Ya ma guepɥ di dɥmp'rá 'bɛfi ra Jesús, nu ra Xuua mí xih ma mi'israelɥ gue dín xixyɔ t'o'o gátho bi päh yú mbɥi nangue yú ts'oqui. ²⁵ Nu'bɥ mi ts'ɥtho da du a ra Xuua, nu'a mí mam buya: “Nu'a gá bɛmhɥ gue guecä pɛ hinga guecä. Pɛ m'bejua ba ɛɛ, nɛ hin dí sɔcä tengu a, nguetho ɛmmɛ xɥn hɛts'i rá ts'edi a,” mí ɛn'a ra Xuua, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²⁶ Nɛ bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yɛna:

—Man 'yohɥ aɥɥ, yám bom'betɔɥ ra Abraham, nɛ mi'da aɥɥ gue nɛ'ahɥ guí numansuhɥ Oja, guejɥ bá pɛncaɥ na rá'm hma Oja, nɛ i ma hague dán zä di pɔjɥ. ²⁷ Pɛ nu ma mɛnguhɥ mí 'b'ɥpɥ Jerusalén, nɛ yú ngɔrpi ɥ, him mi pɔdi gue gue'a ra Jesús mí o't' yɥ pɔngahya, madague'bɥ i hmam bɥ ja ma nijahɥ gátho yú pa ran säya. Janangue'a bi 'yɔrpa ra Jesús tengu mán t'o't'i 'bɥ mí yɔpi gue da hyo. ²⁸ Nu ra Jesús nte min dupate, pɛ bi si'a ra Pilato gue di manda da tho. ²⁹ Nɛ nu'bɥ mí 'yɔrpe 'be'a gátho mán t'o't'i bɥ ja rá'm hman Oja, nɛ m'bejua bɥya bi mba ma ca'mi bɥ ja ra pont'i, nɛ bi t'ägüi. ³⁰ Pɛ nu Oja m'bejua ts'ɥ bi xoxɥ 'bɥɥ xɥn du. ³¹ Nɛ nu yɥn 'yohɥ mín 'yohɥ mam'bet'o a ra Jesús 'bɥ mí nɛxɥɥ ra hái Galilea, nɛ bi mba bɥ ra dɔhnini Jerusalén, nɛ guet'ɥ i xih yɥ ja'i ɥ ya.

³² Nɛcä'be dí xi aɥɥ ya nangue ra Jesús, ran ho ma'da'yo gue'a mí xi Oja ɥ ma bɔtahɥ 'bɥ mí ma gue 'be'a majuɔni dín ja. ³³ Nɛ gue'a bin ja a ya. Gue bi jaɥuahɥ 'bɥ mí xox'a ra Jesús, gue guejɥ dɥɥm bom'betɔɥ ɥ bi xi Oja majuɔni. Tengu mán t'o't'i bɥ ja rá'm Hman Oja, ná yoho ra Salmo, i ɛna: “Nuya nam pa ya, dí ɛ'ts'i'i, da nu'ɥ yɥ ja'i ya gue majuɔni ma Ts'ɥnt'ɥ i,” mí ɛn Oja 'bɥ mi 'yɛna, bi 'yɛn'a ra Pablo.

³⁴ Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Pablo:

—Nε bi xox Ojā a ra Jesús 'bū mí du, nε hin da du mahøn'a. Nε gue'a bi man Ojā, 'bū mí 'yεna: “Dat'a ra hoganjāpi ga 'da'i tengu dá xih majuāni ra David,” bi 'yεn Ojā, bi 'yεn'a ra Pablo.

³⁵ Nε xō bi 'yεna:

—Nε gue'a bi mam bū man'da ra Salmo gue bi 'yo't'a ra David, bi xi Ojā: “Hin gui jap'a ni Hoga Ts'ant'ū da 'ya a rá ngōc'yei,” bi 'yεmbi. ³⁶ Pε nu ra David nu'bū mí ju'a rá 'bεfi ngue bi 'yōrpa rá pāhā Ojā gātho mí 'bucua ja ra hāi, bi du. Nε 'darpu yān 'yāgui yá bōta bi t'āgui, nε bi 'ya bū rá ngōc'yei a būya. ³⁷ Pε nu'a rá ngōc'yei ra Jesús, bi xox Ojā a, him bi 'ya a. ³⁸ Ma cu ahū, dín nde ahū gui pāhmbū, nangue ra Jesús i jajū ra punbi nangue ma ts'oquihū, nε gue'a dí xi ahū a ya. ³⁹ Hōnt'a go to'o gahū ga dāp ma mbūihū a ra Jesús, dín jajū ra punbi gātho ma ts'oquihū. Nε madague'a dí øthū yān t'ēdi ra Moisés bi xi Ojā, pε hinga gue'ū dí punga ma ts'oquihū. ⁴⁰ Dami 'yεc'yeihū ra Cristo ya, janangue'a hin gui nuhū 'bε'a bi man yū pōngahyā bū ja rām Hman Ojā, nu'bū mí ma:

⁴¹ Damin 'yomfēnihū ts'ū a gnán thennate thohū,

ngueho dí øt'ā n'da ra 'bεfi nuixte yū pa jabūya gui 'būhmbū.

Pε nu'bū hin gui 'yεc'yeihū 'bū 'bō'o i xi ahū, gui hyonya thohohū 'bū bi mba ma hñ'ni ahū, nε gui tuhū būya.

Gue'a mí man yū pōngahyā 'bū mí 'yεn Ojā, bi 'yεn'a ra Pablo.

⁴² Nε nu'bū mí bōm bū ja ra nijā ra Pablo nε'a mín 'youi, nε nu'ū 'da gue madim peti bū bi 'yāp ra mate gue da xih mahøn'a 'bū ni yoto ū, tengu xí xih ya. ⁴³ Nε nu'bū mí gua'a ram peti bū ja ra nijā, xān ngu yá mijudío hū nε'ū i εc'yei tengu yū judío, bi dēn'na ra Pablo nε ra Bernabé. Nu ra Pablo nε ra Bernabé bi xifi ngue di thoqui da 'yεc'yei ra Jesús, gue dí 'dajū rá mate Ojā a.

⁴⁴ Janangue'a nu'bū mí zōn'a hyāto pa būya, ngue ra pa ran sāya, mbe gātho na ngu yū jā'i 'būpū ja ra hnini bim peti bū, ngue da 'yōh rām Hman Ojā mahøn'a. ⁴⁵ Pε nu'bū mí nu'ū yū judío ngue ní mba bū ja yá nijā gātho yū jā'i, nε bin seya ū būya. Nε bin junthū ra Pablo nε mí εn'ū him majuāni a bi ma, nε bi c'āman'ū a. ⁴⁶ Nu ra Pablo nε ra Bernabé bi hyut'ran zambū nε nts'ēdi bi ma:

—Bi zān Ojā m'bet'o thoho bi siju rām Hman Ojā dyū judío hū, nε hin gā hyāmhū. Janangue'a hin nin sāhū gui hyāmhū ra temazāi. Pε ga mbāhmbε ga xihmbε yū jā'i hing yū judío ya. ⁴⁷ Nguetho ra Hmu mahēts'i bi mbēncāhe nε mi ma:

Yá dá penh'nahū gui xihmbū yū jā'i hing yū judío, dín ja ran nεqui yá mbūi.

Nε gātho ra ximhāi gui mamhbū Hague dán zā ga yānba yá te yū jā'i,

nε gue'a bi xije ra Hmu a, bi 'yεn'a ra Pablo.

⁴⁸ Nε nu'bū mí 'yōh yū jā'i ngue hing yū judío 'bε'a bi man ra Pablo, bin johya yá mbūi, nε bi 'yεna:

—Xān ho rām Hman Ojā, bi 'yεn'ū.

Nε bi 'yεc'yei to'o gātho mán thahni gue dín t'un'na ra temazāi. ⁴⁹ Nε nu rām Hman Ojā, ya gātho bū ja ra hāi Pisidia bi hma. ⁵⁰ Pε nu'ū 'da yū judío bi parpa ū 'da yū xisu, gue'ū 'da mí sōm bū ja yā nijā nε mí pa nt'εspi bū ja ra hnini, nε'ū mí'da yūn 'yohū gue yū ngurpi bū ja ra hnini. Nε nu'ū bi ucra ra Pablo nε ra Bernabé būya, nε bi xifi dá bōm bū ja yā hāi. ⁵¹ Janangue'a nu ra Pablo nε ra Bernabé bi huāc yá gua yū fonthāi, ngue n'da ra hmēpya nde da ma, da nu rán thēui a bi 'yōt'ū. Nε bi mba bū ja ra hnini Iconio būya. ⁵² Pε nu yū 'yεc'yei bū Pisidia εmme bin johya, nε bi hyā ra ts'ēdi xān ho nangue rá Hogandāhi Ojā.

14

Ra Pablo ne ra Bernabé nubɛ ra hnini Iconio

¹ Nubɛ Iconio, bi yarpɛ ra Pablo ne ra Bernabé bɛ ja yá niɟa yɛ judío, ne bi mam bɛ a ráɛm Hman Oɟa. Ne bi ma xɛn ho, janangue'a xɛn ngu yá mijudíoɛ bɛ 'yɛc'yɛi, ne'u yɛ ja'i gue hing yɛ judío. ² Pɛ nu'u 'da yɛ judío ngue him bi 'yɛc'yɛi ɛmmɛ madin 'yɛthɛ u hing yɛ judío, bim parbi da zɛ'u yɛ 'yɛc'yɛi. ³ Pɛ nu ra Pablo ne ra Bernabé nya'a bim 'bɛpɛ, nguetho xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi bɛ, ne bi hyut' ran zambɛi bi ma nanguɛ ra Hmu mahɛts'i. Nu ra Hmu bi un yá ts'edi u ngue da 'yɔt' yɛ hmɛpya ne yɛn t'ɔt'e nuixte, guɛpɛ da bɛh yɛ ja'i, Oɟa in 'yohɛ ra Pablo ne ra Bernabé. ⁴ Pɛ nu yɛ ja'i bɛ ja ra hnini bin heque. 'Da'u bi dɛn yɛ judío hing yɛ 'yɛc'yɛi, ne 'da'u bi dɛn ra Pablo ne ra Bernabé. ⁵ Janangue'a, nu yɛ ngarpi bɛ ja ra hnini bi un ran t'ɛdi u hing yɛ 'yɛc'yɛi, yɛ judío 'da, hing yɛ judío u 'da, gue da zɛ'u, ne di bat'ado u. ⁶ Pɛ nu ra Pablo ne ra Bernabé, 'bɛ mí bɛdi 'be'a nde da 'yɔrpe, bi 'dagui, bi mba bɛ ja ra hnini Listra, ne pɛ ra hnini Derbe nubɛ ra hái Licaonia. Ne bin 'yo gátho ra xɛqui bɛ. ⁷ Nɛpɛ bá mam bɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo bɛ u.

Bi mba ma bat'ado ra Pablo bɛ Listra

⁸ Nubɛ ja ra hnini Listra mí 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ, ra dogua, ngue ya xín jabɛ 'bɛ mim 'bɛi. Ne mí hurpɛ nguetho hin ɟam'bɛ bin 'yo. ⁹ Nu ran 'yohɛ i ɔde 'be'a bi man ra Pablo. Nu'bɛ mí hyɛt a ra Pablo, mí paɟi 'be'a míɛm bɛn'a zɛ dogua, ngue ya i ɛc'yɛi gue dí hocpa rá gua ya. ¹⁰ Janangue'a nu ra Pablo nts'edi bi ma:

—Ndants'i gam 'bái.

Nu ran 'yohɛ bɛya 'bex bi zāgui bin 'yo. ¹¹ Ne nu'u yɛ ja'i, nu'bɛ mín nu 'be'a bi 'yɔt'a ra Pablo, nts'edi bi mbafɛ, ne bin yɛ yá nde 'u licaonia, bi 'yɛna:

—Nuya yɛ oɟa ya, pɛ bi nɛqui tengu'bɛ yɛn 'yohɛ, bi zɔcua ja ra hái dí 'bɛmbɛ, bi 'yɛn'a.

¹² Nu ra Bernabé bi 'yɛmbi tengu rá thuhu yá oɟa zɛhɛ ra Júpiter, ximangutho a ra Pablo bi 'yɛmbi tengu rá thuhu yá oɟa zɛhɛ ra Mercurio. Nguetho man'da mi ya'a ra Pablo, ne i ɛmbi rá pɔngahya ra Júpiter a ra Mercurio. ¹³ Nu'a ra mbájá bɛya, ngue mí pɛp'a yá oɟa Júpiter, mí ja bɛ n'da ra ngu bɛ ndehni, guɛpɛ mí thɛnde ra Júpiter yɛ ja'i. Nu'a ra mbájá ne'u 'da yɛ ja'i bá si yɛn ɟani guɛpɛ 'bɛh ra Pablo ne ra Bernabé, ɛmbi ra Mercurio ne ra Júpiter, gue da hyo yɛn ɟani da mbɔspe. Ne bá cɛ yɛ dɔni, gátho da mbɔspe. ¹⁴ Pɛ nu'bɛ mí bɛh ra Bernabé ne ra Pablo 'be'a i nde da 'yɔt'u yɛ ja'i, bi yarpɛ 'bɛh yɛ ja'i, bi dɛn yá pahni, ndepe da bɛh yɛ ja'i hingui numanho 'be'a nde da 'yɔt'u, ne bi 'yɛmbi:

¹⁵ —N'yohɛ ahɛ hanja ngubɛ gní 'yɔthɛ. Nguetho dyɛn 'yohɛ thoho'be, pɛ bá ɛ'be ua gue dín nde ga xi a'be gui 'yɛs'hɛ 'be'a gui ɔthɛ, nguetho sáti thoho 'be'a guím bɛmhɛ. Nde'bɛ gui 'yɛs'hɛ gní thɛndehɛ u gui ɛmfɛ yɛ oɟa ua ja ra hái, ne gui thɛndehɛ majuaɟi Oɟa. Nguetho gue'a bi 'yɔt' mahɛts'i nɛcua ja ra hái ne ra deɟa ne gátho i ja ua. ¹⁶ Nu'u yɛ pa bi thogui, Oɟa bi hyɛtho yɛ ja'i da 'yɔzɛhɛ yá páhã zɛhɛ. ¹⁷ Pɛ nu Oɟa bɛya ɟa i urcahɛ rá hogan 'yomfɛni i ɔrcahɛ, gue bí pɛnh ra 'ye ne di ɟapi dín ja ma huahihɛ, ne di 'dajɛ 'be'a dí sihɛ ne di 'dajɛ ran johya ma mbuihɛ, bi 'yɛn'a ra Pablo.

¹⁸ Madague'bɛ ngubɛ mí man ra Pablo, pɛ xɛn heɟi bɛ i hɛcpa yɛ ja'i gue hin da mbɔspe.

¹⁹ Pɛ bi zɔm bɛ 'da yɛ judío bá nɛxpɛ ra hnini Antioquia bɛ ja ra hái Pisidia, nɛpɛ Iconio, ne nu'u bi parba yɛ ja'i da zɛhɛ ra Pablo ne ra Bernabé. Nu yɛ ja'i

bɔya bi bat'ado ra Pablo ne bi garpu häi, bi hyon'a thi bu ja ra hnini, ne embi gue ya bi du. ²⁰ Pe nu'bu mi zoh yu 'yɛc'yɛi bu 'ben'a ra Pablo, bi ndants' pɔya, ne bi mba mahon'a bu ja ra hnini. Nu'bu mi hyax bɔya bi mbe ra Bernabé bu ja ra hnini Derbe.

²¹ Nubu ja ra hnini Derbe bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ne xun ngu bi 'yɛc'yɛi. Ne nubɔya, nu ra Pablo ne ra Bernabé bá nɛxpɔ, bi thoh mahon'a bu ja yu hnini Listra ne Iconio nɛpɔ Antioquia bu ra häi Pisidia. ²² Guepu bi thoqui bi hat ra ts'edi yá mbɛi yu 'yɛc'yɛi, ne bi xifi di thocta a dí 'yɛc'yɛi, nguetho gátho to'o da yurpu di manda rá ts'edi Oja, jatho da nu xun ngu yun unbi. ²³ Ne nubɔya nu ra Pablo ne ra Bernabé bi 'ye't' yán ts'ihme 'bu mi huan'du din ngurpi n'da ngu n'da bu ja yam peti. Ne bi 'yáp Oja ngue da mbáx'u yu ngurpi. Ne bi dáp'a Oja u gátho na ngu u yu 'yɛc'yɛi gue di jamansu, nguetho bi 'yɛc'yɛi Oja u.

Bá peng bu ra Pablo ne ra Bernabé bu Antioquia ra häi Siria

²⁴ Ne nubɔya ra Pablo ne ra Bernabé bi thopu ra häi Pisidia ne bi zom bu ra hnini Perge nubɔ ra häi Panfilia. ²⁵ Ne guepu bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. M'bejua bɔya bi mba bu ra hnini Atalia. ²⁶ Guepu bi hyu ra barco bi mba bu Antioquia bu ra häi Siria, guepu ra mbadi xí un Oja yá 'befi u, ne xí t'áp rá m fát's'i Oja u. Ne nuya bi juah ya. ²⁷ Nu'bu mi zom bu, bi ma dim peti yu 'yɛc'yɛi, ne bi xifi gátho bi 'yot'e ngue bi ze'a Oja, ne bi xifi ne'u hing yu judío bi jap Oja bi 'yɛc'yɛi. ²⁸ Ne nu ra Pablo ne ra Bernabé, nya'a bim 'buhmbu yu 'yɛc'yɛi bu bɔya.

15

Bim peti yu ngurpi bu Jerusalén

¹ Nu'u yu pa u bi zom bu Antioquia 'da yun 'yohu bi nɛxpɔ ra häi Judea. Ne sä bi xi'u yu 'yɛc'yɛi hing yu judío ngue hingui sä dim pø'a n'da 'bu hinga nthequi yá xifani, tengu bi xánba ra Moisés u yu judío. ² Nu ra Pablo ne ra Bernabé nts'edi bin junthu u, janangue'a bi t'ɛmbi da mba bu Jerusalén, ne'u mi'da yu 'yɛc'yɛi, din yáhu bu yá 'báihu ra Cristo ne'u mi'da yu ngurpi bu, nangue 'be'a bi man'u yun 'yohu.

³ Janangue'a nu'u yu 'yɛc'yɛi bu Antioquia bin 'yɛhmbu bɔya, bi mbenpu ja ra 'yu u. Ne nu'bu mi hyax ra 'yu ní mba Jerusalén, bi thopu ja ra häi Fenicia nɛpɔ ra häi Samaria. Ne nubɔ bi thogu, bi xih yu 'yɛc'yɛi ngue bi hye'u yá t'ɛc'yɛi zɛhe u hing yu judío, ne bi den ra Cristo. Ne nu'bu mi 'yø'u yu cu nangue ra Cristo 'be'a bi man ra Pablo, bin johya bɔya.

⁴ Nu ra Pablo ne ra Bernabé ne'u mín 'yohu bɔya, bi zom bu Jerusalén. Ne nu yá 'báihu ra Cristo ne'u mi'da yu ngurpi mi 'buru, ne gátho mi'da yu 'yɛc'yɛi, bin johya 'bu mín nu'u, ne bim petihu. Ne nu ra Pablo ne ra Bernabé bi ma gátho 'be'a bi 'yot'e, ngue bi ze'a Oja 'bu mi xi'u hing yu judío. ⁵ Pe 'da'u yu judío, yu fariseo u ngue mí ɛc'yɛi, bim 'bái ne bi 'yɛna:

—Jatho da mba nthequi yá xifani yu 'yɛc'yɛi gue hing yu judío, ne da sifi da 'yot' yán t'ɛdi ra Moisés, bi 'yɛn'u.

⁶ Nu'u yá 'báihu ra Cristo bɔya, ne'u mi'da yu ngurpi, bim peti ngue bin 'yán'du 'be'a man'da xun ho da 'yot'e. ⁷ Ne nu'bu nya'a thoho madín 'yomfɛni u, bim 'bá'a ra Pedro, ne bi 'yɛna:

—N'yohu ahɔ, guí pahmbu gue maya'bu ts'u bi xicá Oja n'dandɔ gue ga xi'u 'da yu já'i hing yu judío ran ho ma'da'yo. Ne nangue dá mangä, bi zä bi 'yøde

ne bi 'yɛc'yɛi. ⁸ Nu Ojā gue i p̄arpa yá mb̄ai yá ja'í, bi jajū ga p̄ahmb̄u i sin'á hing yá judío, nguetho bi un rá Hogandāhi Ojā ɱ, tengu bi 'dajū dyá judíoɱ. ⁹ Nu Ojā him bi 'yot'a n'da ran heque nanguėjū dyá judíoɱ ne'ɱ hing yá judío, p̄e ne'ɱ bi japi bi bo yá mb̄ai ngue bi 'yɛc'yɛi. ¹⁰ Nuya hanja guí ɛmh̄b̄u hin da zin Ojā ɱ gue him bi 'yot' yán t'ɛdi ra Moisés, p̄e ya bi zin Ojā ɱ. Nguetho guí ɛmh̄b̄u i jatho da 'yot'ɱ yán t'ɛdi, tengu'bu guí hȳɔspah̄n n'da ra 'beni, gue hin dá háth̄n, xinga gue'ɱ mam bomb̄otah̄n xtá hyát'i, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹¹ Ne x̄o bi 'yɛna:

—P̄e nujū dí ɛc'yɛih̄n ngue da mba ma p̄oh̄gāh̄n nanguie rá mate ra Hmu Jesús, ngutho'ɱ hing yá judío, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹² Ne nub̄aya bi yá ra Bernabé ne ra Pablo, ne bi xi'ɱ 'be'a gātho bi 'yot'e nanguie rá ts'edi Ojā, yá hm̄ɛpya ne yán t'ot'e nuix̄te ngue bi 'ȳɔrp̄u 'b̄uh yá ja'í hing yá judío. Ne gātho ná yá'ɱ njom bin yá. ¹³ Nu'bu mí gua'a bi ma ra Pablo ne ra Bernabé, nu ra Jacobo Santiago bi 'yɛmp'ɱ madim p̄eti bu:

—N'yoh̄n ah̄n gui 'ȳoh̄mb̄u ya 'be'a dí mangā. ¹⁴ Nu ra Simón Pedro ya bi xijū ha ín ja Ojā ra mb̄adi bi huahn'ni 'da yá ja'í hing yá judío ngue da 'yɛc'yɛi. ¹⁵ Ne ngutho bi man yá p̄ongah̄yá 'b̄u maya'bu, 'b̄u mí 'yo't'i 'be'a bi man Ojā.

¹⁶ Bi 'yɛna:

M'bejua gua pengā mah̄n'a,

ne ga japi din th̄andegui mah̄n'a tengu mi th̄andegui nu'bu mí 'b̄uh ra David. Tengutho 'b̄u di hoc mah̄n'a n'da ra nijā gue x̄n yot'e.

¹⁷ Ne gātho mi'da yá ja'í da hyongui, guecā dra Hmu mah̄ɛts'i.

Gātho to'o yá ja'í hing yá judío ngue ma mb̄eti ɱ, da hyongui.

¹⁸ Njab̄u bi man Ojā maya'bu ne bi japi bi f̄ah̄ya gue'bu go maya'bu.

¹⁹ Janangue'a dí xi ah̄n ya, ɛn'a ra Jacobo, nde'bu hin te ga xih̄mb̄u da 'yot'a x̄n h̄ɛi ɱ hing yá judío, gue nu'ɱ x̄i hȳɛɛ yá t'ɛc'yɛi ne i ten'na Ojā. ²⁰ P̄e ga oth̄n n'da ra s̄ocuā, ne ga xih̄mb̄u ɱ da hȳɛgui gātho yán t'ot'e yá hm̄ite, ne hin da 'yot' yán 'yomt'ɛni, ne hin da za ra nḡo gue him bi b̄on rá ji 'b̄u mí tho, ne hin da zi ra ji. ²¹ Janangue'a hin di ɱnba yá mb̄ai to i ten yán t'ɛdi ra Moisés, nguetho x̄n ngu yá j̄ɛya x̄i thogui i hm̄am bu ja yá nijā yá judío yán t'ɛdi ra Moisés, gātho yá hnini i hma 'b̄u ra pa ran ts'āya, bi 'yɛn'a ra Jacobo.

²² Gātho yá 'yɛc'yɛi ne yá 'bāih̄n ra Cristo ne mi'da yá nḡrpi bi numanho 'be'a bi man'a ra Jacobo. Ne mí ɛn'ɱ gue da thanh'ni 'da da 'behni da mbāh̄a ra Pablo ne ra Bernabé bu Antioquía. Ne bi thanh'na ra Judas t'ɛmbi Barsabás ne ra Silas, ne gue'ɱ 'da yá nḡrpi yá 'yɛc'yɛi ɱ. ²³ Ne nu ra s̄ocuā ngue bi ḡats'i bi ma:

“Nugāhe, ma 'bāigāhe a ra Jesucristo, ne mi'da gāhe gue dyá nḡarpigāhe, ne gātho ni cuje nanguie ra Cristo, dí pen'nah̄u ra s̄ocuā, ma cu ah̄n, ne dadí z̄ɛngua ahe. Dadín cuh̄n nanguie ra Cristo gyá ja'ih̄n ngue hin gyá judíoɱ guí 'b̄uhmb̄u bu Antioquía, ne p̄u gātho ra hāi Siria ne p̄u ra hāi Cilicia. ²⁴ Nugāhe dá ɔhm̄be ngue 'da yán 'yoh̄n bi ne xua bi mba bu, ne bi pat'ah̄n ne bi xi ah̄n ngue jatho da mba nth̄equi ni xifanih̄n ne gui 'ȳoth̄n rán t'ɛdi ra Moisés. P̄e nu'ɱ hin dá penhdāhe ɱ. ²⁵ Nugāhe dām p̄etihe ne dá s̄anhde 'da yán 'yoh̄n da mbāh̄a ra Pablo ne ra Bernabé. ²⁶ Nu ra Pablo ne ra Bernabé ɛmm̄e dí numanho, nguetho hingui su din 'yo bu hap̄ɛna da tho, ngue da ma nanguie ma Hmu h̄u ra Jesucristo. ²⁷ Ne dá penhde ra Judas ne ra Silas da xi'as̄eh̄n 'be'a dá othe. ²⁸ Nguetho rá Hogandāhi Ojā bi xije, ne dá numanho, ngue hin ga 'da ah̄n mi'da yán t'ɛdi x̄n h̄ɛi gui 'ȳoth̄n nanguie yán t'ɛdi ra Moisés. H̄ont' ya z̄a ts'ɱ

yən t'ɛdi dá ot'ahe. ²⁹ Nuya dí xi ahe ya, ngue hin gui sihə 'be'a bi 'bɔspa yə hmite, xínga gue ra ji gui sihə, xínga gue gui sahə ra ngø gue him bi bøn ra ji 'bə mi tho. Ne hin gui 'yøthə yən 'yomt'ɛni. Nu 'bə gui hyehmbə gátho 'be'a dí xi ahe, xən ho 'bə. Ojə da mbāx ahə. Ne hɔnt'a dí xi ahe ya," bi 'yɛn'a ra sɔcuə bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago 'bə mi ja ram peti bə Jerusalén, bi gəx ra Pablo.

³⁰ Ne nubəya, bi mbāhə ra Pablo, ra Bernabé, ne ra Judas, ne ra Silas bə ja ra hnini Antioquía. Nu 'bə mí zəm bə, bi ma dí peti yə 'yɛc'yɛi ne bi dá ra sɔcuə bəya. ³¹ Ne nu 'bə mí nu 'u 'be'a mí mam bə ja ra sɔcuə, bin johya yá mbəi nangue ran zofo bi sifi, ngue bi hyurpa yá mbəi. ³² Nu ra Judas ne ra Silas, ne 'u, yə pɔngahyá u. Ne nangue rán zofo u bi hyurpa yá mbəi yə 'yɛc'yɛi. Ne bi mbāts'i da 'yɛc'yɛi xən ho. ³³ Nu ra Judas ne ra Silas bim 'bəpə Antioquía 'da yə pa. M'bejua bin 'yɛte yə 'yɛc'yɛi, bi mbəhni da mbeng bə 'bə u ngue bá pɛnh'də. ³⁴ Ne m'bejua him bi nde bi mbeng bə ra Silas, ne bá corə Antioquía. ³⁵ Ne ra Pablo ne ra Bernabé bi gopə Antioquía. Nu 'u ne 'u gátho mi'da yə xānbate bin xānbate bə, ne bi mamp'a rām Hman ra Cristo.

Ná yondj bi mba n'danni ra Pablo, bi man rām Hman Ojə

³⁶ Nu 'bə mí tho'i 'da yə pa, ra Pablo bi 'yɛmp'a ra Bernabé:

—Ga mbə bə ja n'da ngu n'da yə hnini xtán 'youi xtám mammi rām Hman Ojə. Ga nuui ma cuhə nangue ra Cristo 'be'a di ja'u.

³⁷ Nu ra Bernabé bi nde da zix'a ra Xuua Marcos. ³⁸ Pɛ nu ra Pablo him mi nde da zix'a, nguetho nu'a bi 'dapə Panfilia, ne him bi thoc rá 'bɛfi bə. ³⁹ Ne hinga 'da'angu bi bɛmmi ne bin heque. Nu ra Bernabé bi zix'a ra Marcos bi hyu ra barco í mba bə ra t'uhāi Chipre. ⁴⁰ Nu ra Pablo bi huanh'na ra Silas ngue da mbə. Ne nu yə 'yɛc'yɛi bə Antioquía bin yəhə Ojə, bi 'yāp rá mate Ojə nangue'u. Bi mba bəya. ⁴¹ Ne nu 'u bi thorpə ra hāi Siria ne pə Cilicia, ne nya'a ts'u bim 'bəpə harə bi thogui, gue bi hət ra ts'edi xən ho yə 'yɛc'yɛi bə.

16

Nu ra Timoteo bin 'yohə ra Pablo ne ra Silas

¹ Nu ra Pablo ne ra Silas bi mba bə ra hnini Derbe ne pə Lистра. Ne bin tɪmhəbə bə n'da ra 'yɛc'yɛi, ra Timoteo na. Nu rá mbe ra judío, ne ra 'yɛc'yɛi a, pɛ nu rá ta, ra mɛngu bə Grecia a. ² Nu yə 'yɛc'yɛi bə Lистра ne pə Iconio bi mamanhə nangue ra Timoteo. ³ Ne nu ra Pablo bi nde din 'youi a, janangue'a bi hycpa rá xifani, gue hin di u't yá mbəi yə judío. Nguetho gátho yə judío 'bəpə i pədi ngue rá ta ra mɛngu bə Grecia a. ⁴ Ne gátho yə hnini bə bi thogui bi xih yə 'yɛc'yɛi da 'yøt'e 'be'a bi man ra Jacobo ne yá 'bāihə ra Cristo ne yá ngəpɪ yə 'yɛc'yɛi bə Jerusalén, ngue 'be'a xən ho da 'yøt'u hing yə judío. ⁵ Ne gátho yə 'yɛc'yɛi bi thochtatho bin te yá mbəi nangue 'be'a bi 'yɛc'yɛi. Ne mpa 'bə mpa 'bə man'da i hux'a ná ngu yə 'yɛc'yɛi.

Nu ra Pablo bi 'uj tengu'bə n'da ra mɛngu Macedonia

⁶ Nu 'u bi thorpə ra hāi Frigia ne pə ra hāi Galacia bəya, nguetho him bi jap'a rá Hogandəhi Ojə xtá man ram hma bə ra hāi Asia. ⁷ Nu 'bə mí zəm bə ra hāi Misia ɛna xtá mba bə ra hāi Bitinia, pɛ nu rá Hogandəhi Ojə xínga guerpə bi japi da mba bə. ⁸ Bi thorpə ja ra hāi Misia bəya, bi mba bə ra hnini Troas bə ndendeja. ⁹ Ne nubəya nu ra Pablo bi nu n'da ran t'uti 'bə mín xui, tengu'bə ra t'i, ɛna gue'bə n'da ran 'yohə ra mɛngu Macedonia mí 'bəpə ja rá hmi, ne bi 'yɛmbi: “Ba ɛcua ja ra hāi Macedonia ne gui zeje ts'u,” bi 'yɛna. ¹⁰ Ne nugə dra Lucas, dí o't'á ra sɔcuə i ja ua, dín nde ga mbāhmbe bə ra Pablo. Ne nangue'a bi

t'ut'a ra Pablo, janangue'a 'bex dán sähe ga mbähmbe bu ja ra häi Macedonia, nguetho dá haxhe njuani ngue'a Oja bi zoncähe bu, in ndeje ga mamhbe bu ran ho ma'da'yo dí yanjü a.

Bi zøm bu Filipos ra Pablo ne ra Silas

¹¹ Nu'bu má pømhbë bu Troas dá huhe n'da ra barco ne njuantho dá uenthe bu ja ra t'uhäi Samotracia gue i jabu made ra dejä. Nu'bu mi hyats'i dá thohmbe bu Neápolis. ¹² Dá nexhe bu Neápolis buya ne dá sømhbe bu ra dahhini Filipos, rán guat'i ra häi Roma. Nu ra hnini Filipos man'da ja rá ts'edi xinda gue mi'da yu hnini bu ra häi Macedonia. Ne dám 'buhmbe bu 'da yu pa. ¹³ Ne nu'bu ra pa ran säya dá pømhbë bu ja ra hnini, dá mbähmbe bu ja ra ndendathe gueru zant'a min yahu Oja yu ja'i. Ne dá huhmbe bu, dá xihmbe rá m Hman Oja u yu xisu ngue madim peti bu. ¹⁴ Ne nu n'da ra xisu í Lidia ra mengu bu Tiatira, bi 'yøde 'be'a dá mamhbe. Nu'a ra Lidia ra mbä'bøt'e na, i pä ra 'bøt'e xan jupoi ngue xan ho. Nu'a i æc'yei ne mi numansu Oja, janangue'a bi xocua rá mbäi da 'yøde xan ho 'be'a bi man'a ra Pablo. ¹⁵ Nu ra Lidia bin xixyá buya ne gätho 'bupu rá ngu. M'bejua bi xicähe:

—Nu'bu guí æna majuani dí æc'yei ra Hmu mahæts'i, ba æhmbu ua ja ma ngu gam 'buhmbu ua 'da yu pa, bi 'yænje.

Ne bi 'yørcahe ts'edi janangue'a dá mbähmbe.

¹⁶ N'da ra pa nu'bu má mbähmbe bu zai bi yahu Oja yu ja'i, dán c'athe n'da ra hmute ra 'yæhe. Nu'a man ra 'yøde nange ra zithu min 'youi, ne mí taha xan ngu ra mbæti di un'du yú hmu. ¹⁷ Nu'a ra hmute mi ten'na ra Pablo necähe. Bi mbafi bi 'yæna:

—Nuya yan 'yohu, yú mbæfi Oja nuixte thoho, i xängahu hague dán zä dam pøhmbu, bi 'yæna.

¹⁸ Ne xan ngu yu pa ngubu mi øt' ra hmute. Madí xømbei ra Pablo ne bi xi'a ra zithu min 'youi ra hmute:

—Nange rá thuhu ra Jesucristo dami pøm bu rá mbæi na ra hmute, bi 'yæmbi.

'Bexque bi bøn ra zithu buya.

¹⁹ Nu'bu mí pah yú hmu ra hmute gue him man zä da dap rán zäbi, bi bent'a ra Pablo ne ra Silas, ne bi zixpu ja ra tai gueru 'buh yu zæ'mi. ²⁰ Ne nu'bu mi dá bu 'buh yu zæ'mi, bi 'yæn'u:

—Nuya yan 'yohu 'bæcua, yu judío ya. Ne in nde di ts'on yu ja'i 'bæcua ja ma hninihu. ²¹ Ne i man yan t'øt'e gue hingui sä ga øthu, nguetho nuju dyu romanohu. Ne hin'yu man t'ædi ga øthu a i xiju, sä bi 'yæn'u yu yapate.

²² Ne bi munts' yu ja'i ngue nde da z'u. Nu yu zæ'mi buya, bi manda da 'bæcua yú pahni, da mba m'bei ra Pablo ne ra Silas. ²³ Ne nu'bu mi juadi ngue æmme xi 'bei, bi mba njot'i bu ja ra fädi. Ne bi sih ra mbängoxthi da mbädi xan ho. ²⁴ Nu'bu min t'un ran t'ædi ra mbädi bi zixpu man'da mbo. Ne bi zæmba yú gua bu ja ra fädiza.

²⁵ Nu'bu mi zøm made ra xui buya, nu ra Pablo ne ra Silas min yahu Oja ne bin tuh yú thuhu Oja. Ne gätho mi'da yu ofädi mi øde. ²⁶ Ne 'dahmantho 'bu mi mbädi bin ja n'da ra 'yänhäi, gue'bu go mi guhni yú guangu ra fädi. Gätho yu jut'i bin xozæhe ne gätho yu t'ægui man that'i yu ofädi bin xozæhe. ²⁷ Ne nu'bu mi nuh rá mbängoxthi ra fädi, bi nu gätho nsoqui yu goxthi, bi gux rá juai buya gue nde xtín hyose, nguetho mim bæni ngue æmbi gätho xi 'da'u yu ofädi. ²⁸ Pe nu ra Pablo nts'edi bi mba't'i, bi 'yæmbi:

—O gadín anba zæhe nguetho gätho dí 'bæcähe ua.

²⁹ Ne nu'a ra mbängoxthi büya bi 'yä'a n'da ra sibi, bi yörpü mbo, ne emme di fet'i nguetho min su. Ne bi yörpü ja rá gua ra Pablo ne ra Silas. ³⁰ Ne bi gücpü thi ü, ne bi 'yänni:

—N'yohü aui 'be'a sä ga øt'ä nguerpü da zä dam pöcä, bi 'yëna.

³¹ Nu ra Pablo ne ra Silas bi 'yëmbi:

—Dami dáp ni mbüi ra Hmu, ra Jesucristo, di pun'na ni ts'oqui, ne da zimanho i, ne'ü gätho 'büpü ni ngu, 'bü di dáp yá mbüi a, bi 'yëmbi.

³² Nubüya bi xih rán ho ma'da'yo ra Cristo ne gätho 'büpü rá ngu. ³³ Ne nu'a ra mbängoxthi ne gätho 'büpü ja rá ngu bin xixyá a ra xui a. ³⁴ Nu'a ra mbängoxthi büya bi zix'a ra Pablo ne ra Silas bü ja rá ngu, ne bi 'üini. Ne'a, ne gätho 'büpü ja rá ngu emme bin johya nguetho bi 'yëc'yëi Ojä.

³⁵ Nu'bü mí hyats'i, nu'ü yü zé'mi bi mbenh'dü yü asmayo da xih ra mbängoxthi da bøm bü ja ra fädi ra Pablo ne ra Silas. ³⁶ Ne nu'a ra mbängoxthi bi xi'a ra Pablo büya:

—Nu yü zé'mi bá pënh ra nde ga xoc'aui. Nuya sä gui pømmi ne nte gui jaii, bi 'yëmbi.

³⁷ Pë nu ra Pablo bi 'yëmbi:

—Nugä'be dí çä'be ran t'ëdi bi bøm bü Roma, pë guehma bi 'benzagä'be bü 'büh yü jä'i, ne him 'be bi juängä'be pë bi goctä'be. Nuya ha ën'ü gui jugä'be ngue njon da nu. Hin'na, hingui sä. Bá xifi ba ëse da xogä'be, bi 'yëna.

³⁸ Nu yü asmayo büya bi mba bi xih yü zé'mi 'be'a bi ma ra Pablo. Nu yü zé'mi nu'bü mí 'yöde ngue i çä yün t'ëdi bü Roma a ra Pablo ne ra Silas büya, emme bin su. ³⁹ Ne nu'bü bá ëh yü zé'mi büya, bi xocuabi ne bi 'yáp ra punbi, ne bi xi'ü:

—'Yörcahe ra mate gui pømmi ua ja ra hnini, bi 'yëmbi.

⁴⁰ Pë nu ra Pablo ne ra Silas 'bü mí bøm bü ja ra fädi, bi mba bü ja rá ngu ra Lidia. Ne nu'bü mí nu yü cu nanguë ra Cristo, bi häq ra ts'ëdi yá mbüi ü, ne bi mba büya.

17

Ran 'yo'ts'i bü Tesalónica

¹ Nu'a ra Pablo ne ra Silas bi thopü ja ra hnini Anfípolis nepü Apolonia ne bi zøm bü ja ra hnini Tesalónica. Guerpü Tesalónica bí ja bü n'da rá nijá yü judío.

² Ne nhyu semana bim 'büpü, ne nu'bü xün dät yü pa ran säya, bi mam bü rá m Hman Ojä a ra Pablo. ³ Ne jante thoho bi xifi xün ho nanguë ram hma män t'o'ti maya'bü, gue gue'a ra Cristo jatho da nu ran ünbi ne da du, ne m'bejua da ndants' mahøn'a bü 'bü'ü xün du.

—Ne gue'a bi nu ra Jesús a män t'o'ti tengu dí xi ahü, jananguë'a ga pähmü bü gue gue'a ra Cristo rá Thahni Ojä a, bi 'yëm 'bü mí xänbi.

⁴ Ne nu'ü 'da yü judío bi dáp yá mbüi ra Cristo, ne bi den'na ra Pablo ne ra Silas. Ne emme xün ngu yü mëngu bü Grecia ngue mí numansu Ojä bi 'yëc'yëi. Ne xün ngu yü xisu yü mëngu bü grecia gue mí hnumansu, bi 'yëc'yëi. ⁵ Pë 'da yü judío ngue him mí ëc'yëi bin seya, ne bi zonh'nü yü ts'om'bäi bi xifi di parba yü jä'i, asta gue'bü gätho ra hnini bi parbi. Ne nu'ü bi mba bü rá ngu ra Jasón, bi 'üçpü bü rá ngu, i hon'a ra Pablo ne ra Silas, ëna da gäqui gue di dä bü 'büh yü jä'i. ⁶ Ne nu'bü him mi dñn ra Pablo ne ra Silas, bi zix'a ra Jasón, nts'ëdi bi gäts'i, ne mí'da yü 'yëc'yëi, bi zixpü 'büh yü zé'mi bü ja ra hnini. Bi mbafi ne bi 'yëna:

—Guehna n'dat'a mbëmhbü ü yün 'yohü gue ya bi ts'oni gätho ra ximhäi, ne bi zöcua ya. ⁷ Ne nuna ra Jasón bi säyaba bü rá ngu. Ne nu'ü hingui

numansu rán t'ɛdi ma ts'ut'abihɛ bɛ Roma, nguetho ɛn'ɛ i 'bɛh man'da ra ts'ut'abi guehna ra Jesús, bi 'yɛn'ɛ yɛ ts'om'bäi.

⁸ Nu yɛ jã'i nɛ yɛ zɛ'mi bin cuɛ 'bɛ mí 'yɔde 'bɛ'a bi man'ɛ. ⁹ Nɛ nubɛya nu ra Jasón nɛ'ɛ mi'da bi thãcua ra mbɛti gue da bɔm bɛ ja ra hnini ra Pablo nɛ ra Silas, nɛ bi mba ma thɔgue bɛya.

Bi zɔm bɛ Berea ra Pablo nɛ ra Silas

¹⁰ Bexque guet'a ra xui a bin 'yɛhmbɛ yɛ 'yɛc'yɛi a ra Pablo nɛ ra Silas. Bi mba bɛ ja ra hnini Berea. Nɛ nu 'bɛ mí zɔm bɛ, bi mba bɛ ja rá niɲã yɛ judío.

¹¹ Nu yɛ judío gue 'bɛrɛ, man'da xɛn ho yá mbɛi xinda gue'ɛ 'bɛrɛ Tesalónica. Nguetho 'bexque bi xoc yá mbɛi, mí ja ra pähä ngue da hyã a bi man ra Pablo. Nɛ gátho yɛ pa bi nɛh yá sɔcuã Ojã maya'bɛ, ngue nde bɛ da bãdi 'bɛ din thɛui ɛ i man'a ra Pablo. ¹² Nɛ xɛn ngu ɛ bi 'yɛc'yɛi. Nɛ yɛ xisu, yɛ mɛngu bɛ grecia, ngue mi hnumansu, xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi, ximangut yɛn 'yohɛ bi 'yɛc'yɛi.

¹³ Nɛ nu yɛ judío bɛ Tesalónica nu'bɛ mí bãdi gue i man ran ho ma'da'yo bɛ Berea a ra Pablo, bi mba bɛ bɛya ngue di parba yɛ jã'i. ¹⁴ Pɛ nu yɛ 'yɛc'yɛi 'bex bi zix'a ra Pablo bɛ ndendejã. Pɛ nu ra Silas nɛ ra Timoteo bi gopɛ Berea.

¹⁵ Nu'ɛ mín 'yohɛ ra Pablo bi zixrɛ ja ra hnini Atenas bɛya. Nɛ bi mbɛng bɛ, nɛ bi xi'a ra Silas nɛ ra Timoteo gue ra Pablo ndepe da mba bɛ n'dihi bɛ 'bɛi.

Bi zoh yɛ mɛngu Atenas a ra Pablo

¹⁶ Nɛ nu'bɛ mín dɔ'mate ra Pablo bɛ Atenas, ɛmmɛ bi du rá mbɛi 'bɛ mín nu gátho ra hnini xi muns' yɛ nyogui. ¹⁷ Janangue'a nu ra Pablo bin yãhɛ yɛ judío bɛ ja ra niɲã, nɛ'ɛ mi'da ngue mi thãde Ojã. Nɛ gátho yɛ pa mi yãhɛ yɛ jã'i ngue gátho mi tɛm bɛ ja ra tãi. ¹⁸ Nɛ'ɛ 'da yɛn 'yohɛ gue i tenba yá t'ɛc'yɛi zɛhɛ yɛ Epicúreos, nɛ mi'da i tenba yá t'ɛc'yɛi zɛhɛ yɛ Estoicos, bin yãhɛ ra Pablo. Nu'ɛ 'da bi ma:

—'Bɛ'a ní mba i man na ra ndemhyã n'yohɛ.

Nɛ'ɛ mi'da bi ma, bi 'yɛna:

—Masque im ma ngue 'bɛh mi'da yɛ ojã, bi 'yɛn'ɛ.

Ngubɛ bi ma nguetho bi man ra Pablo nanguɛ ra Jesús, nɛ bi ma ngue bi ndants' 'bɛ mi du. ¹⁹ Nu'ɛ bi zix'a ra Pablo bɛ ja ra nyuni t'ɛmbi Areópago bɛ ja ra hnini guɛrɛ zãi i hman yɛn zofo. Nɛ bi xi'a ra Pablo:

—'Bɛ'a ním hma guín nde gui xije, dín nde ga pãhmbe. ²⁰ Nguetho guí xije 'dan'yo yɛm hma ngue hin dí pãhmbe, nɛ dín nde ga pãhmbe 'bɛ'a nám bɔn'a, bi 'yɛn'ɛ.

²¹ Nguetho yɛ mɛngu bɛ Atenas nɛ'ɛ mi'da yɛ 'damhnini mí 'bɛrɛ, hɔnt'a numanho da 'yɔt'a, gue da 'yɔde 'bɛ'a gue ma' da'yo, nɛ da ma.

²² Nɛ nu ra Pablo bi 'bã'inde bɛ ja ra junta guɛrɛ Areópago. Nɛ bi xi'ɛ:

—N'yohɛ ahɛ gyɛ mɛnguhɛ ua Atenas, dá nugã ɛmmɛ guí thãndehɛ yɛ ojã.

²³ Nu'bɛ mán 'yogã bɛ ja ni hninihɛ dá nugã 'bɛ'a guí thãndehɛ. Nɛ dá nugã n'da ra mɛxado guɛrɛ guí thãndehɛ man'da ra Ojã, nɛ man t'o'ti bɛ: “Ra Ojã ngue njongui pãdi to'o a.” Nuya ga xi ahɛ ya nanguɛ ra Ojã guí thãndehɛ pɛ hin guí pãhmbɛ to'o.

²⁴ Nu'a Ojã ngue bi 'yɔt' ra ximhäi nɛ gátho 'bɛ'a i ja ua, nu'a gue'a ra Hmu mahɛts'i nɛcua ja ra häi. Nu'a hingui 'bɛrɛ ja yɛ ngu i hɔh yɛ jã'i. ²⁵ Nɛ nte di 'bɛdi, hingui jatho da hyãni 'bɛ'a da 'yɔrpa yɛ jã'i nguetho gue'a di un ra te nɛ di un ran zaqui gátho to'o i Ojã. Nɛ gátho mi'da mahyoni di uni.

²⁶ Nɛ 'dat'a ra ji bi 'yɔt' Ojã gátho yɛ jã'i ngue gátho yɛ nde, ndepe dim 'bɛi gátho na ngɛni ra ximhäi, nɛ bi zãnba yɛ pa dim 'bɛcua ja ra häi, nɛ bi zãnbi harɛ dim 'bɛi. ²⁷ Njabɛ bi 'yɔt' Ojã, ndepe gátho yɛ jã'i da hyon'a Ojã

nguep_u da dīni. Pe maju_uni hinga yatho i 'b_u Oj_u 'b_u ga homhb_u ga p_uhmb_u a.
²⁸ Nguetho nu Oj_u bi jaj_u d_um 'b_uhmb_u, ne bi jaj_u d_u 'yoh_u, ne dad_u 'y_uhmb_u.
 Tengu bi man'i 'da ni 'yos_ucu_uh_u nu 'b_u i ϵ na: "Nu_u y_u j_u 'ig_uh_u Oj_u nguetho bi
 z_unni d_um 'b_uhmb_u ua," bi 'y ϵ n' ϵ .²⁹ Nu 'b_u gue'a Oj_u di 'daj_u ma teh_u, hanja
 gn_u 'y ϵ mf_u Oj_u a ra hmite ra c'axt'i o gue ra t'axi o gue ra do nt'ot'e ngue y_u 'y ϵ
 y_un 'yoh_u, nangu_u y_un 'yomf ϵ nise.³⁰ Pe nu Oj_u him bi 'y_urp_u ra g ϵ üenda 'be'a
 mim b ϵ ns ϵ ϵ y_u j_u 'i 'b_u him mi b_u Oj_u mam'bet'o. Pe nuya Oj_u bi ma ngue g ϵ tho
 y_u j_u 'i di p_uh y ϵ n 'yomf ϵ ni.³¹ Nguetho x_un z_un Oj_u n'da ra pa din ja ran t' ϵ nni
 nangu_u ra ximh_ui. Da 'y ϵ t'ran t' ϵ nni x_un ho n'da ran 'yoh_u ngue bi huanh Oj_u.
 Nuna ran 'yoh_u, Oj_u bi xox 'b_u mi du, janangu_u'a da b_uh y_u j_u 'i hingui h ϵ i da
 'y ϵ t' ran ju_unbi, bi 'y ϵ n'a ra Pablo.

³² Ne nu 'b_u mi 'y ϵ ' y_u j_u 'i 'be'a m_u man'a ra Pablo, gue bi ndans' 'b_u mi du,
 'da' ϵ bin thennate ne 'da' ϵ m_u ϵ na:

—Ga ϵ hmb_u mah ϵ n'a nanguehna bi ndants'i.

³³ Nu ra Pablo bi 'uep_u b_uya. ³⁴ Pe nu 'u 'da bi den'na ra Pablo ne bi 'y ϵ c'y ϵ i.
 Nuna n'da, ra Dionisio na, gue n'da ra ze'mi b_u guep_u mad ϵ m p ϵ ti y_u j_u 'i b_u
 Are ϵ opago. Ne n'da ra xisu, ra D ϵ maris, ne' ϵ m_u 'i da bi den'na ra Pablo.

18

Bi z ϵ m b_u Corinto ra Pablo

¹ M'bejua b_uya nu ra Pablo bi b ϵ m b_u Atenas, bi mba b_u ra hnini Corinto.
² Ne bin t ϵ mmi b_u n'da ra jud ϵ o í Aquila, ra m ϵ ngu ponto. Ja n ϵ s ϵ h ϵ bi 'y ϵ p_u
 Roma b_u ra h ϵ i Italia ra Aquila ne r ϵ xisu Priscila, nguetho nu ra hmuts'ut'abi
 Claudio b ϵ h ϵ n'a thi g ϵ tho y_u jud ϵ o b_u ra d ϵ hmini Roma. Nu ra Pablo bi mba
 b ϵ nu'a ra Aquila ne ra Priscila b_uya. ³ Ne bin z ϵ m b_u y_u ngu, nguetho 'dat'a
 ra 'befi i ϵ t'e, i ϵ t' y_u ngu'b ϵ t'e. ⁴ Ne g ϵ tho y_u pa y_un s ϵ ya m_u pa b_u r ϵ ni ϵ y_u
 jud ϵ o a ra Pablo, ne bi mam b_u r ϵ m Hman Oj_u ne bi hyoni 'ber ϵ d_u 'y ϵ c'y ϵ i y_u
 jud ϵ o ne' ϵ hing y_u jud ϵ o.

⁵ Nu 'b_u b ϵ ϵ p_u ra h ϵ i Macedonia ra Silas ne ra Timoteo, bi nu ra Pablo gue
 g ϵ tho y_u pa ϵ m ϵ m_u mam r ϵ m Hman Oj_u. M ϵ x ϵ nba y_u jud ϵ o ngue gue'a ra
 Jes ϵ s maju_uni ra Cristo m ϵ t ϵ ' b_u y_u jud ϵ o ngue din y ϵ nte a. ⁶ Pe nu y_u jud ϵ o bi
 d ϵ ' m_u bi ϵ p_u a, ne bi man y_u ts'ore nangu_u ra Pablo. Ne nu ra Pablo b_uya bi
 hu ϵ r ϵ p ϵ hni, n'da ra hm ϵ pya gue hingui numanho 'be'a i ϵ t' ϵ . Bi 'y ϵ m ϵ bi:

—Ya ni ts'oqui z ϵ h ϵ h ϵ ngue hin g ϵ hy ϵ n ra te maz ϵ i, tengu' b_u g ϵ n hy ϵ seh ϵ .
 Nuya hingui pa ma g ϵ üendag ϵ , nguetho ya d ϵ xi ah ϵ . Pe nuya ga mbag ϵ ga xih
 y_u j_u 'i hing y_u jud ϵ o, bi 'y ϵ n'a ra Pablo.

⁷ Ne m ϵ z ϵ bi b ϵ m b_u ja r ϵ ni ϵ y_u jud ϵ o a ra Pablo, bi mba b_u ja r ϵ ngu ra
 Justo. Nu'a, n'da ran 'yoh_u ngue i th ϵ nde Oj_u, ne nu r ϵ ngu, 'dar ϵ p_u j ϵ ui r ϵ
 ni ϵ y_u jud ϵ o, ne guep_u din x ϵ nbate b_u mah ϵ n'a. ⁸ Nu ra Crispo, n'da ra ng ϵ rp ϵ
 b_u ja r ϵ ni ϵ y_u jud ϵ o, bi 'y ϵ c'y ϵ i ne g ϵ tho 'b ϵ p_u r ϵ ngu. Ne x ϵ n ngu y_u m ϵ ngu
 corinto mi ϵ h ran ho ma'da'yo, ne bi 'y ϵ c'y ϵ i, ne bi mba ma xixy ϵ bi. ⁹ Nu ra
 Hmu mah ϵ ts'i bi zo'a ra Pablo b_uya, nu 'b_u min xui, tengu' b_u bi 'u ϵ n'da ra t' ϵ .
 Ne bi xifi:

—O gu ϵ n su, p ϵ dami thoqui gan y ϵ , hin gan h ϵ tho, ¹⁰ nguetho dad ϵ hy ϵ n'a'i,
 ne njon da z ϵ di ϵ n'na'i, ne x ϵ n ngu i 'b ϵ cua ja ra hnini da 'y ϵ c'y ϵ igui, bi 'y ϵ n
 Oj_u.

¹¹ Nub_uya nu ra Pablo bi gop_u ja ra hnini Corinto n'da j ϵ ya made, ne bi x ϵ nba
 r ϵ m Hman Oj_u ϵ y_u j_u 'i.

12 Pɛ nu'buɪ mɪn ts'ut'abi ra Galiɔn nubɪ ra hāi Acaya, nu 'da'u yu judío bim pɛti ngue nde da zu'a ra Pablo. Nɛ bi zix'a ra Pablo bu 'buɪ ra ts'ut'abi. 13 Bi 'yɛmbi:

—Nuna ran 'yohu na bi xānba yu ja'i ngue da dānde Ojā, pɛ n'dan'yo im ma, hinga gue'a tengu man t'ɛdih, ɛn'u.

14 Nɛ nu ra Pablo in nde din yā, pɛ nu ra ts'ut'abi ra Galiɔn 'bex bi 'yɛmp'u yu judío:

—Nu'buɪ xcuá sihu na ran 'yohu nanguie n'da ran ts'o xtá 'yɔt na, xcá ɔcā a guim mamhbɪ. 15 Pɛ guin cuɛhu nanguie rá t'ɛc'yɛi na, ngue nde da xi ahɪ to'o gui thāndehɪ, nɛ nanguie nin t'ɛdi zehɛhu. Hin dí nde dan juɔnbate nanguie nin t'ɛdi zehɛhu, jananguie'a dami hocpa zehɛhu, bi 'yɛn'a ra Galiɔn.

16 Bi 'yɛt'i, bi hyɔn'a thi buya. 17 Nubuya gātho yu mɛngu bu ja ra hnini gue hing yu judío bi bent'a ra Sóstenes, ra ngurpi bu ja rá nijā yu judío, nɛ bi 'benza bu ja rá hmi ra ts'ut'abi. Pɛ nu ra ts'ut'abi ra Galiɔn him bi 'yɔrpmasu.

Bi mbeng bu ra hāi Siria a ra Pablo

18 Nu ra Pablo buya bi thoqui bim 'buɪ nyu'a ts'u yu pa mahɔn'a bu Corinto. M'bejua bí 'yɛ'u yu 'yɛc'yɛi, bin 'yohu ra Aquila nɛ ra Priscila, nɛ bi hyu ra barco bi mba ra hāi Siria. Nɛ nu'buɪ mí jua'a ra hmɛpya gue bi te rá xtā, bi 'yax rá yā buya, gue'a bi 'yɔrpm Cencrea. N'da ra hmɛpya nanguie ram hma xí man ra Pablo gue bi xi Ojā di ja'ts'i. 19 Nu'buɪ mí zɔm bu ra hnini Éfeso ra Pablo, bi zopu ra Priscila nɛ ra Aquila nɛ bi mba bu rá nijā yu judío. Nɛ bi xih yu judío bu rán ho ma'da'yo ra Cristo. 20 Nu yu judío mí ndepe xtán gopu 'da yu pa, pɛ nu ra Pablo him bi nde. 21 Bin 'yɛte nɛ bi 'yɛmbi:

—Jatho ga mba bu Jerusalén ga nu bu ra dāmpeti da 'yɔt' ma mijudío. Pɛ nu'buɪ rá pāhā Ojā gua pengā mahɔn'a, bi 'yɛna.

Bi nɛxpɪ, bi hyu n'da ra barco buya.

Ná hyundj bi mba n'danni ra Pablo

22 Nubu Cesarea bi garu ra Pablo bu ja ra barco, nɛ bi mba bu Jerusalén, bi zɛngua yu 'yɛc'yɛi bu ja ra nijā, nɛ 'bex bi mba bu Antioquia. 23 Nu'buɪ mim 'buɪ 'da yu pa, bi mba bu ja n'da ngu n'da yu hnini bu ja ra hāi Galacia nɛpu Frigia, bi hāt ra ts'edi yá mbuɪ yu 'yɛc'yɛi 'buɪ.

Ra Apolos bi mamp rá m Hman Ojā bu Éfeso

24 Nu'u yu pa u bi zɔm bu Éfeso n'da ra judío, rá thuhu Apolos, ra mɛngu bu ra hnini Alejandria. Nu'a bi bādi xun ho rá m Hman Ojā maya'bu. 25 Nɛ bi sánbi zu ts'u nanguie ra Hmu, ra Jesucristo. Nɛ ɛmme bin johya nɛ nts'edi bi ma xun ho 'buɪ min xānbate, bi ma majuaɪ nanguie ra Jesús. Pɛ hɔnt'a rá m hma ra Xuua Nxixyā mí pādi, nɛ rán xixyā. 26 Nɛ nu ra Apolos bi hyut'an zambuɪ him bi zu bi mam bu ja rá nijā yu judío. Pɛ nu'buɪ mí 'yɔh ra Priscila nɛ ra Aquila 'be'a man'a, n'danni bi zits'i nɛ bi xānbi man'da xun ho ngue rá 'yu Ojā. 27 Nɛ nu'buɪ mí nde da mba ra Apolos ra hāi Acaya, gueru Corinto, nu yu cu nanguie ra Cristo bi xifi ngue xun ho da mba. Bi 'yɔrpa n'da ra sɔcuā da gats'i, bi xih yu 'yɛc'yɛi bu ngue da zini. Nɛ nu'buɪ mí zɔm bu, bi hāt ra ts'edi yá mbuɪ yu 'yɛc'yɛi bu, nɛ bi mbāts'i gātho bi 'yɛc'yɛi rá mate ra Cristo. 28 Nguetho nu'buɪ min yāhu yu judío gue hing yu 'yɛc'yɛi, bi dāha, ngue ya mí yā con rá ts'edi Ojā. Bi 'yuti nanguie rá m Hman Ojā maya'bu, gue gue'a ra Jesús ra Cristo mí hmam bu, gue mí tɔ'bu.

19

Bi zòm bɛ Éfeso ra Pablo

1 Nu'bu mí 'bɛrɛ Corinto ra Apolos, ne nu ra Pablo buya i 'yo gátho yɛ hnini maxòts'e, ne bi zòm bɛ ra hnini Éfeso. Ne bin tɛmhɛ bɛ 'da yɛ 'yɛc'yɛi. 2 Nu ra Pablo bi 'yán buya:

—Ha bin 'da ahɛ rá Hogandáhi Ojá nu'bu gmí 'yɛc'yɛihɛ, bi 'yɛna. Nu'ɛ bi dɛti:

—Hin'na, njɛm'bu dá øhmbe gue i 'bɛh rá Hogandáhi Ojá, bi 'yɛn'ɛ.

3 Nubuya bi 'yán'na ra Pablo:

—'Be'a ním hma gá hyɛmhɛ 'bɛ gmín xixyɛhɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

Ne bi 'yɛn'ɛ buya:

—Tengu thofo bi man ra Xuua Nxixyɛ, bi yɛn'ɛ.

4 Ne nu ra Pablo bi 'yɛmbi:

—Guim bɛmhɛ 'be'a bi man ra Xuua, nguetho nu'a ra Xuua bi xixyɛ yɛ já'i to'o bi päh yán 'yomfɛni nangue yá ts'oqui, ne bi xih yɛ já'i da 'yɛc'yɛi n'da ba ghe m'bejua, gue ra Jesús ra Cristo na, bi 'yɛna.

5 Ne nu'bu mí 'yøh rá m hman ra Pablo, nu'ɛ bi mba ma xixyɛbi nangue rá thuhu ra Hmu Jesús. 6 Ne nu'bu mí dospa yá yá yɛ já'i ra Pablo, bi hyɛn rá Hogandáhi Ojá ɛ. Ne n'dan'yo yɛ nde bin yá'ɛ buya, ne bim pøngahyɛ bi man rá m hman Ojá. 7 Ne nu'ɛ yɛ já'i gue bi 'yɛc'yɛi, i jua'i 'de'mayoho ɛ.

8 Nu ra Pablo bim 'bɛrɛ nhyuzna bɛ Éfeso buya. Bi hyut'an zambɛi bin yá bu ja rá nijá yɛ judío, bi xih yɛ já'i hague dán zä di manda Ojá bu ja yá mbɛi, ne bi hyoni 'bɛrɛ dí 'yɛc'yɛi yɛ já'i. 9 Pe nu'ɛ 'da bi ɛ't' yá mbɛi, hingui nde da 'yɛc'yɛi, ne bi man ra ts'ore nangue rá 'yu Ojá, guerɛ madím peti yɛ já'i. Janangue'a bi 'ue'a ra Pablo buya ne bi mbähá yɛ 'yɛc'yɛi bu ja n'da ra nguxädi, nu'a ra Tiranno ra xänbate bɛ. Nu'bu xɛm pø n yá xädi, i cut'a ra Pablo buya ne gátho yɛ pa mín xänbate bɛ. 10 Nyo jɛya njabɛ bi 'yøt'a ra Pablo. Ne gátho yɛ já'i 'bɛrɛ ja ra häi Asia, yɛ judío ne'ɛ hing yɛ judío mí øh ran ho ma'da'yo nangue ra Hmu, ra Jesús. 11 Ne xɛn ngu yán t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Pablo, ngue bi 'yøt' Ojá. 12 Nguetho bi dá'ɛ yɛ bayu o gue yɛ 'bøt'e a ra Pablo, gue'ɛ bi mbɛnpa ɛ yán zäman'ɛ buya, ne gátho bí zä, ne bi bøn'ɛ yɛ zɛthu min 'yøhɛ.

13 Nubuya 'da yɛ judío ngue zäi yɛ mbonni, gna paði da hyøn'a thi yɛ zɛthu, ne sä i ndønpa rá thuhu ra Jesús. Bi dɛ'mi bi xih yɛ zɛthu:

—Dami pøni nangue rá thuhu ra Jesús, gue'a ra Jesús i man ra Pablo, sä gɛn'ɛ.

14 Ne nuya guehya yoto, yá ts'ant'ɛ n'da ra judío, ra Esceva, ra hmumbäjä a. Ne nu'ɛ yá ts'ant'ɛ gna da hyøn'a thi n'da ra zɛthu. 15 Pe nu ra zɛthu bi dädi:

—Nu ra Jesús di paçä ngue ja rá ts'edi, ne ra Pablo dí paçä ngue ja rá ts'edi, pe nu'ehɛ, to'o ehɛ, bi 'yɛn'a ra zɛthu.

16 Ne nuna ran 'yøhɛ mín 'youi ra zɛthu, bi zäspa maxòts'e guerɛ mi 'bä'ɛ yoto má 'yøhɛ, bi dɛha bin tunhdɛ ne bi ɛnbi, gátho di dɛnba yá pahni. Ne bi bøm bɛ thi yán 'yøhɛ, ya xí ɛnbi gátho, nte he yá he. 17 Ne nu'a bin ja, gátho bi t'øpɛ ja ra hnini Éfeso. Gátho yɛ judío ne'ɛ hing yɛ judío bi 'yøde ne gátho mí ja ra mbidi. Ne gátho bi 'yɛspa ra Jesús, ra Hmu buya.

18 Ne xɛn ngu ɛ gue mí ɛc'yɛi, bi zòm bɛ, bi nde da gomanho yá mbɛi, ne bi dá ra güenda a xí 'yøt'e. 19 Ne'ɛ 'da mím bädi bá çɛ yá søcuɛ, ngue yɛ libro yán xädi yɛ bädi, ne bi hyøspɛ ja ra sibi, gátho da nu'ɛ mí 'bɛrɛ. Ne nu'bu mi mbede hangu gátho di muui, mbe mí jua'a yote ma 'det'a mahuɛhi yɛ mbɛti

gue ra t'axi. ²⁰ Nε man'da xun ngu bi 'yεc'yεi rām hman Ojā yu jā'i bu Éfeso, man'da bi fādi ja rá ts'edi Ojā.

²¹ M'bejua baya bi bεn'a ra Pablo da mba bu Jerusalén, pε m'bet'o da zom bu ra hāi Macedonia, nεpυ ra hāi Acaya. Nε bi 'yεna:

—Dam 'bucā ts'υ bu Jerusalén, m'bejua ga mbagā bu ja ra dāhnini Roma, bi 'yεna.

²² Nε bi mβεnpυ Macedonia υ yoho yām fāts'ihυ, ra Timoteo nε ra Erasto, pε guesε ra Pablo bim 'bυpυ m'ida yu pa bu Éfeso gue ra hāi Asia.

Ran 'yo'ts'mahyq bu Éfeso

²³ Nu yu pa υ, xun ngu bi ndesui nanguε rá 'yu Ojā bu Éfeso, ²⁴ Nguetho nu'a n'da ran 'yohυ i Demetrio, rá 'bεfi da 'yot' yu zu t'angu ngue ra t'axi, ngue yá pōte ra dānijā guepυ i pa nthānde ra ojā Diana. Nu'a, nε'υ madim pεhmbυ, xun ngu bi dāha nanguε ra 'bεfi i ot'υ. ²⁵ Nu ra Demetrio baya bi zonh'du 'da'angu ra 'bεfi m' othυ, nε bi xifi:

—N'yohυ ahυ guí pāhmbυ nanguε ma 'bεfihυ xun ngu ra mbeti dí tāhmbυ.

²⁶ Dí nuhυ nε dí oħmbυ hinga hont'ua ra hnini Éfeso pε gātho ra hāi Asia, 'bε'a ot' na ra Pablo, i xih yu jā'i gue nu'υ yu ojā nt'ot'e yá 'yε yan 'yohυ εmbi ngue hing yu ojā υ. Nε xun ngu yu jā'i bi pāh yan 'yomfēni nε bi 'yεc'yεi a bi man ra Pablo. ²⁷ Nuya dán thehυ n'da ra 'yānthi, ngue nu ma pōte dí othυ njon da dāi. Nε dim 'bεh rá ts'edi rá ngu ra ojā Diana, ngue i nuixte. Nε da t'εmbi nte dí muui. Pε nu'a ra Diana gue'a ojā a, nε gātho yu jā'i 'bucua ja ra hāi Asia nε gātho ra ximhāi i thānde a, sā bi 'yεn'a ra Demetrio.

²⁸ Nε nu'bu m' yot'υ, εmme bi de ra cue. Nε nts'edi i mbafi:

—Xun ngu rá ts'edi ra Diana gue ma ojahυ dυ mēnguhυ ua Éfeso.

²⁹ Nε gātho bi yantonto gue 'bυpυ ja ra hnini. Nε gātho bin tih' darpυ n' muxpυ ja n'da ra ngu xun ndoho, nε bá bent' ra Gayo nε ra Aristarco, bi zixpυ, nε nu ra Gayo nε ra Aristarco, yu mēngu bu Macedonia min 'yohυ ra Pablo bu 'yu. ³⁰ Nε'a ra Pablo nde xtā mba bu 'buh yu jā'i, pε nu yu 'yεc'yεi bi japi hin da mba. ³¹ Nε 'da'υ gue mi ja yá ts'edi bu ja ra hāi Asia madin amigohυ ra Pablo, bi mβεnpa ra nde gue hin da mba bu bí mux yu jā'i. ³² Nε 'dahma 'dan'yo bi man'υ n'da ngu n'da nguetho gātho bi yantonto. Nε xun ngu υ hingui pādi hanja bim pēti bu. ³³ Nu ra Alejandro mi 'bā'inde bu 'buh yu jā'i, bi mba njūqui bu ja yá hmi yu jā'i baya, nguetho ndep'υ yá mijudíoħυ din yā. Nu'a ra Alejandro baya bi uānba rá 'yε ndepe din hε yu jā'i, nguetho nde da xifi nte mán ts'o m' ot' yu judío. ³⁴ Pε nu'bu mi nu yu jā'i ngue ra judío ra Alejandro, mβε ma nyo ora bi mbafi, nε 'da'ingu bi ma:

—Xun ngu rá ts'edi ra Diana ma ojahυ dυ mēnguhυ ua Éfeso.

³⁵ Nu ra secretario bu ja ra hnini baya, bi japi ngue bin hε yu jā'i, bi xifi:

—Dyūn 'yohuhυ, dυ mε'efesohυ, hingui 'bucua n'da ran yohυ gue hingui pādi dí jamansuhυ ra ojā Diana, guejυ dυ mε'efesohυ, nε gātho dí εspahυ ra do bi dāh mahεts'i, gue rá pōte ra Diana. ³⁶ Nε nuna njo'o da zā da gōni. Jananguε'a daman 'yomfēnihυ ts'υ nε hin guí 'yōthυ a hin da bōmanho. ³⁷ Nu yan 'yohυ ngue guá sihυ ua, him bim pε bu ja rá nijā ra ojā Diana. Nε him bi man ra ts'ore nanguε'a ma ojahυ ra Diana, bi 'yεna.

³⁸ Nε xō bi 'yεn'a ra secretario:

—Nuna ra Demetrio nε'υ m'ida gue dim pεhmbυ, nu'bu i ja 'bε'a i nde dí yāpa n'da, nde'bu gue din yāui bu ja ra dāngu n'dahma n'da ngu n'da da zā din yāεε. ³⁹ Nε nu'bu ja man'da guí nde guí 'yōthυ, dami xihmbυ ra zε'mi da 'yot'a

n'da ra junta, guer_u da mba ma hoqui. ⁴⁰ Nguetho dí su da hnercah_u häi 'b_u da t'angah_u nangue ra mbahni dá øth_u ra pa jab_uya, nguetho hin'y_u 'be'a sä ga mamhb_u nangue'a dá øth_u ya, bi 'y_una.

⁴¹ N_e nu'b_u mi gua'a im ma, bi 'y_et' y_u ja'i.

20

Nu ra Pablo bi mba b_u ra häi Macedonia ne_u ra häi Grecia

¹ N_e nu'b_u min h_e nín 'yo'ts'mahy_u b_u ra hnini Éfeso, nu ra Pablo bi zonh'd_u y_u 'y_ec'y_ei. N_e nu'b_u mí un ran zofo, bin 'y_ete b_uya, bi mba b_u Macedonia.

² N_e gátho bi zengua y_u 'y_ec'y_ei gátho ra häi Macedonia, bi hat ra ts'edi y_u mb_ui nangue rá_m hman Oj_u bi xi'ü. N_e m'bejua bi zom b_u ja ra häi Grecia mahøn'a.

³ Hyuzna bim 'b_uru, ña xtá hyu ra barco, gue xtá mba b_u ra häi Siria, pe nu'ü 'da y_u judío ña xtán däqui. N_e nu'b_u mí ba_udi 'be'a nde xtá t'ørpe, bin 'yomf_eni n_e bá peng b_u ja ra häi Macedonia.

⁴ N_e min 'yoh_u ra Pablo ra Sópater ra mengu berea a, ne'a ra Aristarco n_e ra Segundo, y_u mengu tesalónica ü, n_e nu ra Gayo ra mengu derbe a, n_e nu'a ra Timoteo n_e ra Tíquico n_e ra Tróximo, y_u mengu asia ü.

⁵ Nu'ü bim 'bet'o bi mba ní tøguahe b_u ra hnini Troas, n_e nugá dra Lucasä, dí o't' ra søcu_u jaua, dín hy_unbahe ü. ⁶ Nu'b_u mí guah y_um peti nangue ran dabaxjua, dá huhe ra barco dá nexhe b_u ra hnini Filipos, ncät'a pa dán 'yohe dá sømhbe b_u Troas guer_u i tøguahe ü mi'da. N_e nyoto pa däm 'b_uhmbe b_u.

Nu ra Pablo i 'b_uru Troas

⁷ Nu'a ra pa domingo däm petihe y_u 'y_ec'y_ei b_u ja ra hnini Troas, dá sihe ra xecah_e, gue dá b_emhbe rán däte ra Hmu. N_e nu'a ra Pablo bi man rá_m Hman Oj_u. N_e nya'athoho bin y_u gue'b_u go mi zom made ra xui, nguetho da mba 'b_u bi hyats'i.

⁸ N_e em_e x_un ngu ra sibi mí zø b_u ja ra cuarto magats'i guer_u bim peti y_u ja'i. ⁹ N_e huxp_u ja n'da ra ventana n'da ra ts'unt'ü í Eutico, n_e em_e bi ndet'áha, nguetho ra Pablo nya'a bin y_u. Nu ra ts'unt'ü bi dop ra t'áha, bi däg_ui, ná hyu tøque ra ngu b_u bi däg_ui. Ya xí du 'b_u mi thats'i. ¹⁰ N_e bi g_uah ra Pablo, ní nyexp_u 'ben'a ra ts'unt'ü n_e bi hy_ufi, n_e bi xi'ü b_uya:

—O di tu ni mb_uih_u, ya bi dämbe_uni na.

¹¹ Nu ra Pablo bi ndex mahøn'a b_u ja ra cuarto b_uya, n_e dán sihm_ehe. N_e nya'a thoho bin y_u ra Pablo mahøn'a, gue'b_u go mi bøx ra hyadi, ja bi mba b_uya. ¹² N_e nu'b_u mí ts'ix'a ra ts'unt'ü gue bi däg_ui, n_e i te 'b_u mí zom b_u rá ngu, gátho bin johya ü.

Bi mba b_u Mileto ra Pablo

¹³ Nugáhe dá hugáhe ra barco n_e dá mbáhmbe b_u ra hnini Asón nguetho nub_u dan c'athe ra Pablo, ngub_u bi xije mam'bet'o, gue xí 'y_en ra Pablo dín 'yogua thoho. ¹⁴ N_e nu'b_u mán t_umhbe b_u Asón a ra Pablo, dá sixhe dá huhe ra barco n_e dá sømhbe b_u ja ra hnini Mitilene. ¹⁵ N_e dá nexhe b_u, n_e man'da pa dá sømhbe b_u ní h_et'a ra t'ühäi Quío gue i jab_u made ra dej_u. N_e man'da pa b_uya dá sømhbe b_u ra t'ühäi Samos gue i jab_u made ra dej_u. N_e dán säyahe ts'ü b_u ra hnini Trogilio, n_e man'da pa b_uya dá sømhbe b_u ra hnini Mileto. ¹⁶ Nguetho nu ra Pablo bi nde bi thochtho b_u ra hnini Éfeso, hingui nde dín säya b_u ra häi Asia. Nguetho di xøni da zøn'a n'dihi b_u Jerusalén, ya dí 'b_uru 'b_u ra pa ra dämpeti t'ëmbi Pentecostés.

Nu ra Pablo bi zonh'd_u y_u ngurpi y_u 'y_ec'y_ei b_u Éfeso

17 Ne nu'bu má sòmbe bu Mileto, ra Pablo bi ma dín zonh'du yu dác'yei, ngue yú ngarpi yu 'yéc'yei dim peti bu ra hnini Éfeso. 18 Ne nu'bu mi zòru u, bi 'yemp'ra ra Pablo:

—Nu'ehu guí pàhmbu 'be'a gátho mam 'bui dá øt'ä ua ra häi Asia, asta gue'bu go rá mbudi dá søcä ua. 19 Gätho yu pa däm 'bucä ua dá ørpa rá 'befi ra Hmu mahets'i, ne hin dadín 'yets'i. Ne xan ngu ma guidä dá fäni gue'bu má hah ma mbui dá äp Oja nangeue ah. Ne xan ngu ran unbi dá nu ngue bi 'yörcä yu judío. 20 Pe nugä hin te dá cøn'nahu pe dá xi ahü gátho 'be'a da mbäx ahü. Ne dá xän'nahu bu dim peti yu jä'i, ne dá xän'nahu bu ja ni ngumhbu. 21 Ne dá xifi xan ho yu judío ne'u hing yu judío, ngue di päh yün 'yomfëni nangeue Oja, gue da 'yéc'yei ma Hmuhu ra Jesucristo. 22 Pe nuya, rá Hogandähi Oja i ørca ra ts'edi ga mbagä bu Jerusalén, ne hin dí paði 'be'a gua thocä bu. 23 Pe hønt'a dí paçä gue dan ofädi bu Jerusalén, ne ga nugä xan ngu yu unbi, nguetho gue se rá Hogandähi Oja bi xiqui hønbu go hapu dá thocä bu ja yu hnini. 24 Pe hingua guet'a dím bën'a, hin te di muui ma tese gä nangeuec zehëgui. Hønt'a ran johya dí nde ga nu 'bu dá juah ra 'befi bi 'dacä ma Hmuhu ra Jesús, gue'a ga mangä ran ho ma'da'yo nangeue rá mate Oja.

25 Ne gátho ahü dá xi ahü rá m Hman Oja gue 'beru ní mandagahu Oja, ne dí paçä xinga n'da ahü gui nurcahu ma hmi mahøn'a. 26 Nuya nam pa ya dí xi ahü, hingui pa ma güendagä 'bu gui 'behmbu rán ho Oja ya. 27 Nguetho hin te dá cøn'nahu, gátho dá xi ahü 'be'a nde Oja gui pàhmbu. 28 Nuya gui jamansu 'be'a gui 'yøthu, ne da zä bu gui jamansufu yá mbui ni mi 'yéc'yëihü büya. Ne gue'a ra 'befi bi 'da ahü rá Hogandähi Oja, gue gui jamansufu yá 'yéc'yëi ra Hmu, gátho ná ngu'u i 'bahmbu ra Cristo, nguetho rá jise ra Cristo í gurpa yá ts'oqui 'bu mí du. 29 Pe nu'bu dá mbagä, dí paçä m'bejua ba é'i 'da tengu yu zate, nde da za'u yu de'yo, din jabu da 'yøt'ahu gue di un'na ni mbuihu gyu 'yéc'yëihü. 30 Ne 'da'u gue gue se ahü da ndants'i, ne hinga njuantho da man rá m Hman Oja, gue da ndep'a dí ten'du mi'da. 31 Janangue'a gui jamansu ni mbuihu ngue hin da hyä ahü u. Ne guim bëmhbü gue nhyu jeya, ma pa ne ra xui, dá xän'nahu n'da ngu n'da ahü, ne emme dán zoni nangeue ahü.

32 Nuya dadí dä ahü Oja. Ne ga soc'ahu rá m Hman Oja, nu'a i ma nangeue rá mate Oja, gue'a ram hma di zet'a ni mbuihu, ne gue'a dín ja ahü gátho i ja Oja, tengu tho u gátho mi'da i pa nthahni. 33 Nugä hin dá nde a ni mbetihu, xinga gue ni pahnihu. 34 Pe gui pàhmbu däm pepzehe ne dá undä 'be'a gátho mi hon'u dán 'yogähe. 35 Dä øt'ä gue dá honse man ts'ihme, dá ut'ahu gue dam pëhmbu ne ga fäxhu u hin 'yu 'be'a da hyoni. Ne gam bëmhbü 'be'a bi ma ma Hmuhu ra Jesús 'bu mí 'yëna: “Man'da di johya ní mbui n'da 'bu di uni, xinda gue'bu din t'unna n'da,” ngubu bi man ra Hmu, bi 'yë'n'a ra Pablo.

36 Ne nu'bu mi gua'a rá m hma ra Pablo, bin danyahmu gátho mí 'bäru, ne bin yahü Oja. 37 Ne nu'u gátho bin zoni, ne bi hyu'a ra Pablo ne bi zäspa rá 'yogu. 38 Nu'u emme bi du yá mbui, nguetho ra Pablo bi xi'u him man'dandí da nu mahøn'a. Ne nu'u bi zix'a ra Pablo bu ja ra barco büya.

21

Bi mba bu Jerusalén ra Pablo

1 Ne nu'bu mán hyehmbe yu 'yéc' yëi, dá huhe ra barco, ne njuantho 'bex dá sòmbe bu ja ra t'uhäi Cos ngue i ja bu made ra de ja. Ne man'da pa büya dá thohmbe bu ja ra hnini Pátara. 2 Nubu, dá tìmhbe n'da ra barco ní mba bu

ra häi Fenicia, dá huhe b̄uya dá mbähmbe. ³ Ne nu' b̄u má thohmbe nthandi thoho ra t'uhäi Chipre i ja b̄u made ra deĵa, ngäha dá mbähmbe dá s̄omhbe b̄u ra häi Siria nub̄u ra hnini Tiro, guep̄u da zoh rá 'b̄eni ra barco. Ne dá çahmbe b̄uya, dá mbähmbe b̄u ja ra hnini. ⁴ Nu' b̄u má t̄imhbe b̄u ȳu 'ȳeç'ȳei b̄uya, dám 'b̄uhmbe nyoto pa. Ne nu rá Hogandahi Oĵa bi b̄enba ȳu 'ȳeç'ȳei 'be'a da thoh ra Pablo 'b̄u da mba b̄u Jerusalén. Janangue'a bi xifi hin da mba. ⁵ Ne nu' b̄u mí gua'a nyoto pa, dá p̄omhbe b̄u. Ne gätho ȳu 'ȳeç'ȳei, ȳun 'yoh̄u ne ȳu xisu ne ȳu t'uhni, dá mbähmbe asta gue dá p̄omhbe b̄u ja ra hnini. Dán d̄anyahmuhe b̄u ja ra ndendeĵa b̄uya, ne dán yahe Oĵa. ⁶ Nub̄uya dán 'ȳçhmbe ne nugähe dá huhe ra barco, p̄e nu' b̄u bi mbeng b̄u ja ȳu ngu.

⁷ Bá ne x̄he b̄u Tiro, dá mbähmbe ne dá çahmbe 'b̄u má s̄omhbe b̄u Tolemaida. Nu' b̄u má zenguahe ȳu cu, dán tehe b̄u n'da pa. ⁸ Nu' b̄u mi hyats'i, gätho gahe ngue dín 'yohe ra Pablo dá thohmbe b̄u ra d̄ahnihi Cesarea. Ne dán säyahe b̄u ja rá ngu ra Felipe. Nu'a ra Felipe z̄ai mi mam b̄u rán ho ma'da'yo Oĵa. Nu'a, n'da gue' u yoto má 'yoh̄u nthahni mín 'yoh̄u ra Esteban. ⁹ Ne nu ra Felipe mi 'b̄ui goho yú t'ixu him bin th̄ati, ne nu' u, ȳu p̄ongahȳa u, bi man rá m Hman Oĵa. ¹⁰ Ne nu' b̄u mám 'b̄uhmbe b̄u 'da ȳu pa bi z̄o'a n'da rá p̄ongahȳa Oĵa í Agabo, bá ne xp̄u ra häi Judea. ¹¹ Nu' b̄u mi z̄om b̄u dí 'b̄uhmbe a, bi ḡaspa a rá ngat'i ra Pablo ne bi duzehe yú gua ne yú 'ye ra Agabo, ne bi ma:

—Nu rá Hogandahi Oĵa bi b̄engä ngue ngub̄u da 'ȳorpa ȳu judío a rá mb̄eti na ra ngat'i b̄u Jerusalén, ne dín dá b̄u 'b̄uh ȳu j̄a' i ngue hing ȳu judío.

¹² Nu' b̄u má ðhmbe 'be'a bi man ra Agabo, gätho gahe ne ȳu m̄engu b̄u, dá ðrpahe ra ts'edi hin xtá mba ra Pablo b̄u Jerusalén. ¹³ Nu ra Pablo bi 'ȳçm b̄uya: —'Be'a guí ðth̄u guí zomhb̄u. O gadí ngah̄u ma mb̄ui. Nugä dadín sägä h̄ont'a go 'be'a da t'òrcagui, o gue da thurqui o gue da thog b̄u Jerusalén nangue ra Jesús, ma Hmu.

¹⁴ Ne him bi z̄ä dá s̄amhbe, dá h̄ethe b̄uya ne dá çhmbe:

—Nu'a rá pähä Oĵa da t'òt'e.

¹⁵ Ne m'bejua b̄uya dán sähe ne dá mbähmbe ra Pablo b̄u Jerusalén. ¹⁶ Ne 'da' u ȳu 'ȳeç'ȳei b̄u Cesarea dá mbähmbe. Ne nu' b̄u má s̄omhbe b̄u Jerusalén, nu' u bi zixcähe b̄u rá ngu ra Mnasón, ra m̄engu chipre. Ne maya' b̄u thoho mí ç'ç'ȳei ra Mnasón. Guep̄u rá ngu dán säyahe.

Bi zengua ra Jacobo ra Pablo b̄u Jerusalén

¹⁷ Nu' b̄u má s̄omhbe b̄u Jerusalén, nu ȳu cu nangue ra Cristo b̄u, bi hyu yú mb̄ui 'b̄u mi nuje, ne bi zimanhoje. ¹⁸ Man'da pa b̄uya dá mbähmbe ra Pablo dá nuhe ra Jacobo Santiago, ne' u gätho mí 'b̄ur̄u, yú minḡarpih̄u, ȳu d̄aç'ȳei. ¹⁹ Nu ra Pablo bi zengua u ne 'bex bi d̄u' mi 'dahmi'datho bi ma 'be'a gätho bi 'yot' Oĵa nangue rá 'b̄efi ra Pablo, nub̄u 'b̄uh ȳu j̄a' i ngue hing ȳu judío. ²⁰ Ne nu' b̄u mí 'yot' u 'be'a bi man ra Pablo gue bi 'ȳom̄anho 'b̄u mí sih rá m Hman Oĵa, em̄me bin johya ne bi 'ȳçspa Oĵa. P̄e nu' u, bi 'ȳçmbi:

—P̄e guí pađi, ma z̄u cu' i Pablo gue ȳu mahuāhi thoho ȳu judío i ç'ç'ȳei ya, ne gätho i çna jatho da 'yot' yán t'çdi ra Moisés. ²¹ Ne nu' u bi sifi 'be'a gätho gá 'yot'e. Ne sä çn̄u gá x̄anbi gue gätho da hyeh yán t'çdi ra Moisés u ȳu judío gue 'b̄ur̄u 'b̄uh ȳu j̄a' i hing ȳu judío, ne gá xifi ngue hin da mba nth̄equi yú xifani, ne hin da 'yot' yán t'òt'e ȳu judío, çn̄u. ²² Nuya 'be'a sä ga ðth̄u ya, guehma dim peti u ma mí 'ȳeç'ȳei h̄u ȳu judío, gue da gohmahȳa'a'i, nguetho da 'yode ya gá s̄oh̄o, bi 'ȳçmbi. ²³ Nuya nde' b̄u guí 'yot'e 'be'a ga xi ahe. Nuya 'b̄ucua goho ȳun 'yoh̄u ngue bi ma da 'yot'a n'da ran hogui nangue Oĵa, ne jatho da 'yot'e. Nuya

gui 'yõt'e 'be'a da 'yõt'u. ²⁴ Nu'i gue'e gui six bɔya yɛn 'yohɛ, nɛ gui 'yõt'e tengu jatho da 'yõt'u, ngue mí ma n'da ran hogui nangue Ojɔ. Nɛ gátho gui jurpa yá gasto ɛ, gui támb yá dɛ'yo ngue da mbòts'e. Nɛ nubɔya sá gui 'yax ní yáhu tengu i òt' yá jà'i nu'bu xɛn guah yá pa yɛn hogui. Nɛ gátho yá jà'i sá da badi ngue him majuañi'be'a bi man'u 'da nangue'e. Nɛ da bəh pɔya nɛ'e gui ten'na rán t'ɛdi ra Moisés. ²⁵ Pɛ nangue yá jà'i hing yá judío ngue bi 'yɛc'yɛi, ya dá pɛnpahe n'da ra sɔcuɔ, nɛ dá xihmbe hin da zi 'be'a bi 'bɔspa yá hmite, xín da za'a ra ngø ngue him bi bøn rá ji, xín da zi ra ji. Nɛ hin da 'yõt' yɛn 'yomt'ɛni, bi 'yɛn'a ra Jacobo Santiago.

Bi mba mfent'i ra Pablo bu danija Jerusalén

²⁶ Nu ra Pablo bi zix'u yɛn 'yohɛ bɔya, nɛ bi 'yõt'e tengu bi 'yõt'u. Nɛ bi mbähä bu mbo yá danija yá judío, ngue da ma nda'a ní pa da guah yá pa ran hogui. Nɛ bi ma nda'a ní pa di un yá 'bòts'e.

²⁷ Hin ɛ ní zøn'a yoto pa mi juah ran hogui, nu yá judío gue hing yá 'yɛc'yɛi, yá mɛngu ra häi Asia, bi nu bu mbo ra danija ra Pablo. Nu'u bi parba yá jà'i nɛ bi bent' ra Pablo. ²⁸ Bi mbafi:

—N'yohɛ ahɛ dyɛ israelhɛ, dami zɛje gam benthɛ na ran 'yohɛ 'bäcua, i xänba yá jà'i hønbu go hapɛ i pa ngue hingui hojɛ, nɛ ɛna nte di muui yán t'ɛdi ra Moisés nɛ nte di muui ma danijahɛ. Nɛ hinga hont'a bi 'yõt'e, pɛ man'da, bá si ua mbo ra danija yá jà'i ngue hing yá judío. Janangue'a bi ts'on'a ra hoganija ngue majari, sá ɛn'u.

²⁹ Nguetho mi nu min 'youi ra Pablo bu ja ra hnini n'da ra mɛngu éfeso í Trófito. Nɛ mi manse ngue ɛmbi bi zixpɛ mbo ra danija.

³⁰ Nɛ nubɔya gátho ra hnini bin ja n'da ran 'yo'ts'i, nɛ gátho ní muxpɛ 'bäh ra Pablo, bi bent'i, bi ɛcpɛ thi ra danija. Nɛ 'bex bi gut' yá nija. ³¹ Nɛ nu'bu mí zäpi ɛna xtá hyo ra Pablo, nu ra hmudofui mí øde ngue gátho ra hnini Jerusalén bin 'yo'ts'i. ³² Nu'a 'bex bi zix'u yá dofui nɛ gátho yá hmudofui, nɛ bi mba n'dihi bu 'bäh yá jà'i. Nɛ nu'bu mí nu yá jà'i gue mba bu yá dofui nɛ yá hmudofui, 'bex bin hɛ nim 'benza ra Pablo. ³³ Nɛ nu'a ra hmudofui bɔya bi bent' ra Pablo ɛna da got'i, nɛ bi manda ngue da mba nthət'i yoho yá cadena. M'bejua bi t'än'du, nɛ bi t'ɛmp'u:

—To'o na, 'be'a bi 'yõt'na.

³⁴ Pɛ nu yá jà'i ɛmmɛ madí mbahni nɛ gátho 'dahma 'dan'yo bi ma. Janangue'a nu ra hmudofui him mí sá da badi hanja bin 'yo'ts'i. Bi manda ngue da zixpɛ ja ra ngundofui a bɔya. ³⁵ Nɛ nu'bu mí zøm bu ja rá 'dede ra ngu, bi dux'u yá dofui a ra Pablo, nguetho nu yá jà'i man'da nde da bent'i mahøn'a.

³⁶ Nguetho xɛn ngu yá jà'i bi dɛnni bi mbafi:

—Dami hyohɛ, ɛn'u.

Nu ra Pablo bin juqn zɛhɛ bu ja yá hmi yá jà'i

³⁷ Nɛ nu'bu manguepɛ da zixpɛ mbo ja rá ngu ra Pablo bi 'yän'na ra hmudofui:

—Dami 'yørqui ts'u ra mate dan yäui ts'u, bi 'yɛna.

Nu ra dofui bi dadi:

—Ha gui pə'a rá nde yá griego.

—Həha, bi yɛn'a ra Pablo.

³⁸ —Oh, ha hinga gue'e gra mɛngu Egipto, ngue gá dɔp'a n'da ran 'yo'ts'i nɛ gá sɛxpɛ ma'ueni goho mahuəhi yɛn 'yohɛ ngue yá hyodu, bi 'yɛmbi.

³⁹ Nu ra Pablo bi dadi:

—Hin'na, hinga guecä. Nugä dra judiögä ne dra mengu Tarso, n'da ra dahnini ngue ja rá ts'edi b_u ja ra häi Cilicia. Nuya dí ä'a n'da ra mate ngue ga xicä ts'ü y_u ja'i.

⁴⁰ Nu ra hmodofai bi un ran t'edi. Nub_uya, nu ra Pablo bí 'bäp_u ja ra 'dede, ne bi ua'ts' rá 'y_e ndepe din h_e y_u ja'i. Ne nu'b_u min h_e, bi zofo nanguue yá ndese u, gue yá nde ra hebreo, bi 'y_ena:

22

¹ —N'yoh_u ah_u, gy_u ta ah_u, gui 'yøhmb_u 'be'a ga xi ah_u ya, bi 'y_en'a ra Pablo 'b_u mi d_u'mi bin y_a.

² Ne nu'b_u mi 'yø'ü ngue bi ts'ofu nanguue yá ndese ra hebreo, man'da bin h_e. Nu ra Pablo bi 'y_em b_uya:

³ —Nugä dra judiögä, däm 'bucä b_u Tarso, nub_u ra häi Cilicia, ne bi mba ma tedegä ua Jerusalén. Ne dán xäcä rán xädi ra Gamaliel, ne dán xäcä x_un ho yán t'edi u ma ngurpa bøtah_u. Ne emme mi çhyagä nanguue rá 'befi Oja ngue gätho ma mbai, tengutho ah_u ya. ⁴ Ne madí undä ran unbi to'o gätho mi çc'y_ei ra Jesús, ne 'da'u dá ho ne'u mi'da, y_un 'yoh_u ne'u y_u xisu dá sixp_u fädi. ⁵ Nu ra hmumbäjä ne y_u d_uc'y_ei da zä dín juañni 'be'a xtá øt'ä, nguetho dá çanba yá søcuä bi 'dacä, gue mí çna xcä un y_u ngurpi b_u ja yá nijä ma mijudfoh_u b_u Damasco. Ne dá hax ra 'yu dá mba b_u Damasco. Nu ra søcuä dá j_ucä ngue'a ran t'edi ga cot'a fädi y_u 'y_ec'y_ei, ne dí çna xcuä si ua Jerusalén, ngue xtá nu ua ran unbi.

Nu ra Pablo bi ma ha bin jabu í 'y_ec'y_ei

⁶ Ne nu'b_u mán 'yogä b_u 'yu hänb_u Damasco, tengu'b_u mbe huxyadi, bá çä n'da ra nyot'i mahçts'i, ngue nts'edi bi hyärp_u dí 'bäi. ⁷ Nugä dá täng b_u häi, ne dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Saulo, Saulo, hanja gní ungagui,” bi 'y_engui.

⁸ Ne dá t_hati: “To'o i ma Hmu.” Ne nu'a bi xiqui: “Nugä dra Jesús, dra mengu nazaret, guecä gadí ungagui.” ⁹ Ne nu'u 'da min 'yogähe bi nu'a ra nyot'i, p_e him bi 'yø'a ra nde ngue bi zocä. ¹⁰ Ne dá änni: “Ma Hmu 'be'a sä ga øt'ä.” Ne nu ra Hmu bi 'y_engui: “Dami ndants'i ní mba b_u Damasco, nub_u, da si'a b_u 'be'a gätho dá sän'ni'i gui 'yøt'e.” ¹¹ Ne nugä 'bex dán xädä nanguue'a ra nyot'i, ne nu'u mín 'yogähe bi garca ma 'y_e, ne dá sømhbe b_u ja ra hnini Damasco.

¹² Ne mi 'bup_u n'da ra hocjä'i í Ananías, ngue mi tenni x_un ho yán t'edi ra Moisés. Ne gätho y_u judío mi 'bup_u mi numanho a. ¹³ Nu ra Ananías bi zøp_u däm 'bucä, ne bi xiqui: “Ma cu'i Saulo, dami hyand ran nequi ní dá ya.” Ne 'bex bi zø ma dä, ne bi zä dá nu a ran 'yoh_u b_uya. ¹⁴ Ne bi xiqui: “Nu'a Oja mi t_hande ma ngurpa bøtah_u bi huahn'na'i ngue gui p_udi 'be'a rá pähä a. Ne bi ja'a'i gá nu rá Hoga Ts'unt'ü, ne bi ja'a'i ngue gá 'yørp_u rá nde a. ¹⁵ Nuya gui mam b_u 'buh y_u ja'i 'be'a gá nu ne 'be'a gá 'yøde. ¹⁶ Ne hin'y_u 'be'a man'da gui tø'mi, dami ndants'i gan xixy_a, gui 'y_ec'y_ei majuani a ra Hmu ngue di 'uec'a u ni ts'oqui nanguue rá thuhu a ra Hmu,” bi 'y_engä ra Ananías, bi 'y_en'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo hanja bi mba b_u 'b_u'ü hing y_u judío

¹⁷ Ne xø bi 'y_ena:

—Ne nu'b_u jämbá pengä ua Jerusalén, dán ya'be Oja b_u mbo ra danijä, ne nu Oja bi jacä dá nu tengu n'da ra t'i. ¹⁸ Ne dá nugä ra Hmu, bi 'y_engui: “Dahmantho dami pøngua Jerusalén, nguetho hin da t'ørpamasu 'be'a gui ma nanguecä.” ¹⁹ Ne dá xi'a: “Ma Hmu, nu'u ma menguhe ua gätho i p_udi 'be'a gätho dá øt'ä, dá mba b_u gätho ma nijähe, ne dá unba u gätho bi 'y_ec'y_ei i, ne

dá cot'a fädi u. ²⁰ Ne nu'bu mi mba ntho ra Esteban mi 'bäcä bu, ne 'da'angu dá bëmhbē u bin hote, ne dá jamansup yú pahni u." ²¹ Pe nu ra Hmu bi xiqui: "Ní mba, nguetho ga pēnh'na bu yabu guerū 'buh yu ja' i ngue hing yu judío," ngubū bi xiqui, bi 'yēn'a ra Pablo.

Nu ra Pablo bi mba ma dä bu 'buh yu hmudofui

²² Nu'ū bi 'yōmanho 'be'a bi man'a ra Pablo, asta gue'bu mí ma da mba bu 'buh yu ja' i hing yu judío. Nubəya bin cuē'ū yu judío i 'bäru gue hing yu 'yēc'yēi, bi mbafi ne bi 'yēna:

—Dá tho na ran 'yohū, man'da xūn ho 'bu hin di thoqui dim 'bui, bi 'yēn'ū.

²³ Man'da bi mbafi bi huə't' yú pahni ne bi 'yents' yu fonthāi. ²⁴ Nu ra hmudofui bi manda da ts'ixru mbo ra Pablo, ne bi manda da mba m'bei, ngue ndep'a dín juən'na ra Pablo hanja ná mba'ū yu ja' i. ²⁵ Ne nu'bu i pa nthət' i ra Pablo ngue ra xifani, bi 'yän'na ra dofui ngue mi 'bäru:

—Ha i ja nin t'ē dihu guí fē'a n'da ra romano nu'bu hin ní t'ørpa ran juənbi, bi 'yēn'a ra Pablo.

²⁶ Ne nu'bu mi 'yø'a ra dofui a bi man ra Pablo, bi mba bá xi'a rá hmu ne bi 'yēmbi:

—Dami jamansu 'be'a guí ørpa na ran 'yohū, n'da ra romano na.

²⁷ Ne bá ē'a ra hmudofui buya, bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha majuəni gue'e gra romano.

Nu ra Pablo bi dādi:

—Həha, bi 'yēna.

²⁸ Nu ra hmudofui bi 'yēmp'a:

—Xūn ngu ra mbeti dá jut'ä ngue dán romanogä.

Nu ra Pablo bi xi'a:

—Pe nugä mbədi thoho ma ta bin t'un ran t'ēdi gue din romano, janangue'a man'da dra romanogä.

²⁹ Ne nu'a ra hmudofui bin su nguetho ya xí du't'i ne nu'a ra Pablo ra romano na. Janangue'a nu'ū nte bi 'yørpa ra Pablo, ēna xtā mbēi.

Nu ra Pablo mi 'bäru ja rá junta u yú hmumbäjä yu judío

³⁰ Ne nu'bu mi hyats'i, nu ra hmudofui nde da bādi hanja í yəp'ū yu judío, bi xoct'a ra Pablo mán thu't'i, ne bi manda dim peti yu hmumbäjä ne yú ngərpi yu judío. Ne bi zix'a ra Pablo bu dim peti.

23

¹ Nu ra Pablo ēmme madín hyēthu bu, ne bi xifi:

—N'yohū ahū, nugä zəi dí øt'ä'a i xicpa ma mbui Oja, asta gue ra pa jabəya, bi 'yēm 'bu mí dū'mi din yə.

² Pe nu ra Ananías, ra dəmbäjä, bi xi'ū gue 'darpū mi 'bähmbū ra Pablo, da mberpa rá nde. ³ Nu ra Pablo bi xi'a ra Ananías buya:

—Ojä da mbep'a'i nguetho yoho ni mbui. Sä guí ēmhbu hin dá øt' yən t'ēdi, pe go gue'ahū hin guí øthu yən t'ēdi, ngue gadí manda da 'berca ma nde.

⁴ Ne nu'ū 'darpū mi 'bähmi bi 'yēmbi:

—Hanja gni thət'a ra dəmbäjä ngue bi huahn'na Oja.

⁵ Ra Pablo bi dādi:

—Cu ahū, hin dí pəcä ngue ra dəmbäjä a, nu'bu xcá pəcä hin xcá thətä 'bu, nguetho nt'o't'i gue hin ga c'əman'ū ma ngərpihū, bi 'yēmbi.

⁶ Ne nu'a ra Pablo 'b_u mí nu' ^u 'da gue hup_u ja ra junta, bi bađi hinga 'da'ingu yá t'εc'y_ei ^u, nguetho 'da' ^u bi den'd_u i man y_u saduceo ne nu mi'da bi den'd_u i man y_u fariseo. Janangue'a nu ra Pablo bi 'yεmp' ^u 'b_u ^u ja ra junta:

—N'yoh_u ah_u, nugä dra fariseogä, ne xin rá ts'ant'ugä n'da ra fariseo. Nugä dí 'bäcua ne guí *örcah* ran ju_unbi nguetho dí εc'y_ei gue i ndants' mahøn' ^u ^u i tu, bi 'yεn'a ra Pablo.

⁷ Ne nangue'a xí man na ra Pablo bin junth_u y_u fariseo ^u y_u saduceo, ne gätho bin hecp_u ja ra junta. ⁸ Nguetho i man' ^u y_u saduceo gue hingui ndants' mahøn' ^u ^u i tu, ne i ma ngue njo'o y_um 'behni Oja mahεts'i, ne i ma ngue njo'o y_un dahi. Pe nu y_u fariseo gätho i εc'y_ei. ⁹ Bin ja n'da ra mbahni, ne nub_uya bin ndants'i 'da' ^u yá xänbate ^u y_u fariseo, bi 'yεn' ^u:

—Nuna ran 'yoh_u 'bäcua, nte män ts'o bi 'yot'e. Xi' ^u ^u majua_uni n'da ran dahi o gue n'da rám 'behni Oja mahεts'i bin yaui, nde' ^u ^u hin ga sahmb_u Oja, bi 'yεna.

¹⁰ Pe nu' ^u 'b_u ^u ja ra junta, εmme bin s_u' ^u, asta gue' ^u ^u mí zu ra hmudof_ui da sen'inde ra Pablo. Bi xih yá dof_ui b_uya gue ba j_ucp_u 'b_uh y_u ja'i, ne da zix mahøn'a ^u ^u ja ra ngundof_ui.

¹¹ Ne nu' ^u ^u min xui, ra Hmu mahεts'i bim 'bähmi ra Pablo ne bi 'yεmbi:

—O di tu ni mb_ui Pablo, nguetho ngutho gui ma ^u ^u ja ra dahnini Roma nanguecä, tengutho gä mangua Jerusalén.

Mi εna xtá tho ra Pablo

¹² Nu' ^u ^u mi hyats'i, 'da' ^u y_u judío 'da'ingu bi be_un' ^u da hyo ra Pablo, ne bi ma jatho di ja'ts'a bi man' ^u. Ne bi 'yεn' ^u ^u ngue hin din sihme, xing ra dehe da zi, asta gue' ^u ^u go bi hyo. ¹³ Ne mi pongui yote má 'yoh_u ^u ^u 'da'angu bi ma ngue da hyo ra Pablo. ¹⁴ Nu' ^u ^u bi mba ^u ^u 'b_uh y_u hmumbäjä ne y_u d_uεc'y_ei, ne bi xifi:

—Nugähe dá mamhbe majua_uni 'be' a ga øthe, ne hin dan sihmehe asta gue' ^u ^u go dá hohe ra Pablo. ¹⁵ Janangue'a nu ah_u ne' ^u ^u mi'da guín 'yoh_u ^u ^u ja ra junta, nu' ^u ^u nixudi gui xihmb_u ra hmudof_ui ba si'a ra Pablo, gui 'yεmbi gue gui 'yänhd_u mi'da y_un t'änni. Janangue'a nugähe b_uya, dan sähe gua täcuah_u ^u ^u ja ra 'yu, ga hohe, bi 'yεn' ^u.

¹⁶ Pe nu rá 'be'ue ra Pablo bi 'yöde 'be' a nde da 'yörpa y_un 'yoh_u. Bi mba ^u ^u ja ra ngundof_ui ne bi xi'a ra Pablo. ¹⁷ Nu ra Pablo bi zonh'na n'da ra dof_ui b_uya, bi 'yεmbi:

—Dami six na ra ts'ant' ^u ^u bi' ^u ^u 'b_uh ra hmudof_ui, nguetho i ja 'be' a da xifi.

¹⁸ Nu ra dof_ui bi zixp_u 'b_u a rá hmu, ne bi xifi:

—Nu' a ra Pablo ngue i ofädi, bi zoncagui ne bi 'yäc ra mate gua siua na ra ts'ant' ^u ^u, nguetho ja 'be' a da xi'i.

¹⁹ Nu ra hmudof_ui bi bentpa rá 'yε ra ts'ant' ^u ^u, n'danni bá änni:

—'Be' a guín nde gui xiqui.

²⁰ Nu' a ra ts'ant' ^u ^u bi xi'a ra hmudof_ui b_uya:

—Nu' ^u ^u 'da y_u judío bin yäse' ^u, bi ma da 'yá' a ra mate 'b_u nixudi, ngue gui sixp_u mahøn' ^u ^u ja ra junta ra Pablo, nguetho da 'yεn' ^u ^u, da 'yän mi'da y_un t'änni. ²¹ Pe 'yo guí øt'e 'be' a da xi'i, nguetho i pongui yote má 'yoh_u y_u judío ngue x_un jot' ra 'yu, i täcua ^u ^u ra Pablo. Nu' ^u, 'da'angu x_um ma ngue xín din sithe xín din sihme asta gue' ^u ^u go bi hyo ra Pablo. Ne i töp' a thofo 'be' a go gui ma, bi t'εmp' a ra hmudof_ui.

²² Nu ra hmudof_ui bi hecua ra ts'ant' ^u ^u ngue njon da xifi, ngue ya xí xi'a ra hmudof_ui. Ne nub_uya bi xifi da mba.

Nu ra Pablo bi mba m'behni b_u 'b_uh ra Félix

²³ Nubuya nu ra hmudofai bi zohn'du yoho yu ngurpa dofai, bi xifi din sä yociento ndofai da mba bu ra hnini Cesarea 'bu guto nxui. Ne da mbähä mi hyate ma 'det'a yu dofai ngue din togue, ne da mbähä mi yociento yu dofai ngue i cu yan ts'at'egui. ²⁴ Ne bi manda da thospa yu fani ngue da hyux a ra Pablo. Ne bi xifi di jamansu xan ho bu 'yu, asta gue'bu go bi dä bu 'buh ra ts'ut'abi Félix. ²⁵ Ne bi 'yo't'a ra nda ra söcuq ra hmudofai, bi mbenpa ra ts'ut'abi Félix.

²⁶ Ne bi 'yén'a ra söcuq:

“Nugä dra Claudio Lisias, dadí zengua'i, gra Félix, gra hoga ts'ut'abi. ²⁷ Nuna ran 'yohu na, nu'bu mi bent' yu judío, nde xtá hyo. Pe dá yamhbe nangue xan ngu yu dofai, nguetho dá öcä ngue ra romano na. ²⁸ Nugä him mí pađi hanja bi mba ma yapi, dá sixpu ja rá junta yu judío. ²⁹ Pe nubuya dá öde ngue hont'u yán t'edi zehé yu judío ngue i mba ma yapi, ne hin'yu 'be'a dí tho, o gue dín ofadi. ³⁰ Ne nu'bu mi sicä 'be'a nde da 'yot' yu judío, ngue nde da hyo, 'bex dá penh'na bu gui 'bui. Ne dá xi'u yu nyapate gue da xi'i 'be'a ní mbespa ra hnuman'u. Ne hont'a dá xi'a ya,” bi 'yén'a rá söcuq ra hmudofai.

³¹ Nu yu dofai buya bi 'yot'e tengu bi xi'u yá hmu. Nu'u bi zix'a ra Pablo 'bu min xui, asta gue'bu mí zom bu Antípatris. ³² Nu'bu mí hyax buya, bá peng bu yu dofai gue him madín togue. Pe nu'u gätho madín togue bi thoqui bi zix'a ra Pablo a. ³³ Nu'bu mí zom bu ra hnini Cesarea, bin dáp ra söcuq ra ts'ut'abi, ne bi mba ma dá bu ra Pablo. ³⁴ Ne nu'bu mí nu'a ra ts'ut'abi a ra söcuq, bi 'yän'na ra Pablo:

—Haru ni häi.

Ne nu ra Pablo bi xifi gue ra mengu bu ra häi Cilicia. ³⁵ Nu ra ts'ut'abi buya bi xi'a ra Pablo:

—Nugä ga öcä 'be'a gui mam 'bu bi zö'u di yap'i'i.

Ne bi manda da mba m'bädi bu ja rá nguts'ut'abi ndudan Herodes.

24

Nu ra Pablo bin juqn zehé bu 'buh ra Félix

¹ Ne nu'bu mí jua'a cat'a pa, bi mba bu ra Ananías, ra hmumbäjä, ne 'da yu dacyei, ne ra Tértulo ran hocpate. Ne bi xi'a ra ts'ut'abi 'be'a í mba ma yapi ra Pablo. ² Nu'bu mí ts'onh ra Pablo, bi du'mi bin yapate a ra Tértulo. Nu'a bi xi'a ra Félix:

—Nugähe dí pahmbe ngue nangue'e i ja ran johya ua ra häi dí 'buhmbe. ³ Ne gäthogähe man'da dí 'buhmbe xan ho nangue 'be'a gui ot'e. Ne gätho yu pa dí xi'ahe ra jamadi nangue'e. ⁴ Nuya hingui ngu 'be'a ga xi'a'i, pe gui 'yorca ra mate gui 'yöde 'be'a dí xi'ahe. ⁵ Nuna ran 'yohu, emme ra ts'om'bäi na, ne emme di parba yu judío hönbu go haru 'bui ngue gätho ra ximhäi. Ne nuna, rá ngurpi 'da'u yu ja'i t'embi yu nazareno. ⁶ Nu'a mí nde xtí ts'on ra danija bu Jerusalén, pe nugähe dá benthe, ne dí emhbe xcä juanbahe tengu im mam bu ja man t'edihe. ⁷ Pe nu ra hmudofai, ra Lisias a, con rá ts'edi bá jucpu mi 'buhmbe. ⁸ Ne bi xije dan yafe ua. Nuya, nu'bu gui 'yän zehé a, gui pađi gue majuaní 'be'a gätho ní mba ma yapi, bi 'yemp'a ra ts'ut'abi a ra Tértulo.

⁹ Ne nu'u yu judío min 'yohu, 'da'angu bi man'u. ¹⁰ Ne nu ra ts'ut'abi bi un ran t'edi ra Pablo gue din ya buya. Nu ra Pablo bi ma, bi 'yena:

—Nugä i hu ma mbai ngue sä dan juandä ua, nguetho gui pađi 'be'a nám 'buhmbe dyu judíohe, gue xan ngu yu jeya guín ts'ut'abi ua. ¹¹ Nu'bu gui nde gui pađi, sä gui pađi, ja mán 'de'mayo ma pa ya gue dá mba bu Jerusalén, dá thande Oja bu. ¹² Ne nu'u ma mijudíohe him bi nu 'bu 'bo'o xcän junthe, xim bi

nu 'bũ 'bo'o xcá parbi, xínga guepũ ja ma danijáhe, xínga guepũ ja ma t'unijáhe, xínga guepũ gátho ra hnini. ¹³ Nuya hingui sá din juanni xũn ho nguetho him majuañi 'be'a ní yaçpá ya. ¹⁴ Pe nuya dadín juandá gue dí tendá ra 'yu ma'da'yo, ne gue'a ẽmbi him majuañi ỹ. Pe guet'a ra 'yu mí ten'dũ ma ngurpa bõtahe, gue mí numansu Ojã nguetho dí ẽc'yei 'be'a gátho mán t'o't'i bũ ja rá sõcuã yán t'ẽdi ra Moisés ne yá sõcuã yũ põngahã. ¹⁵ Ne nugá dí tõ'mi 'be'a nín ho da 'yõt' Ojã, tengu i tõmp' ya i 'bãcua. Nugáhe dí ẽc'yeihe ngue gátho xũn du da ndants'i, ne'ũ bi 'yõt' ran ho, ne'ũ bi 'yõt' ran ts'o. ¹⁶ Janangue'a gátho dí õt'ã 'be'a di bẽngã Ojã n'dahma hin hapũ da thĩnga ma ts'oqui, xínga guepũ 'bũ Ojã xínga guepũ 'bũh yũ ja'i, bi 'yẽna.

¹⁷ Ne xõ bi 'yẽna:

—Ne nu'bũ mi thogui xũn ngu yũ jeya, bá pengã bũ Jerusalén ngue ga un yũn t'unni ma mẽnguhe, ne ga un yũn t'unni bũ ja ma danijáhe. ¹⁸ Ne ngubũ dá õt'ã bũ danijá, nde'ũ Ojã. 'Da'ũ yũ judío, yũ mẽngu bũ ra hãi Asia dán tĩmhbe bũ bũya. Ne njom mí 'bũpũ xũn ngu yũ ja'i, xíng ra sui mi ja bũ. ¹⁹ Nu'ũ gue dán tĩngáhe bũ, nde'bũ gue'ũ xtambã 'yẽcua ỹ, xtã mangua 'bũ ja 'be'a dá õt'ã bũ. ²⁰ O gue guehya yũn 'yohũ 'bãcua da ma 'bũ ja 'be'a bi nurcã 'bũ má mbagã bũ ja ra junta. ²¹ Hõnt'a nts'edi dá mangã bũ, ne dá ẽmbã ỹ: “Nu ahũ guí õrcã ran ts'embi nam pa ya nguetho dí ẽc'yei ngue i ndants'ũ i tu,” dá ẽngã, bi 'yẽn'a ra Pablo.

²² Ne nu'bũ mi 'yõ'a ra Félix 'be'a bi man ra Pablo, 'bex bi ma da guah ra junta, nguetho xũn ngu ts'ũ mi pa'a ra Félix nangue rá 'yu Ojã. Ne bi xi'ũ:

—Nu'bũ dambã ẽcua ra hmudofũi, ra Lisias, sã ga paçã 'be'a gátho bin ja.

²³ Ne nu'a ra Félix bi manda da thoqui da mba m'bãdi ra Pablo. Ne bi manda ngue da t'õrpa ran ho nangue'a, ne nu'ũ yá amigo sã da mba bũ ne di unni 'be'a gátho da hyoni.

²⁴ Nu'bũ mí tho'i ts'ũ 'da yũ pa, nu ra Félix bá peng bũ ja ra hnini Cesarea, bán 'youi rá xisu í Drusila, nu'a ra judío a. Ne bi zon'na ra Pablo, ndepe da ma Hague dán zã n'da da 'yẽc'yei ra Jesucristo. ²⁵ Ne nu'bũ mi man ra Pablo nangue ram 'bũi njuãntho, ne bi ma ngue di jamansu 'be'a da 'yõt'a n'da, ne bi ma din ja ran t'ãnni 'bũ ran zẽgui nangue yũ ts'oqui, nu ra Félix bin su bũya, ne bi xifi:

—Hõnt'a gá xic ya, 'be ním 'bãhma bũ ja ra fãdi mahõn'a, ne nu'bũ da bongui ga zon'na'i mahõn'a, bi t'ẽmp'a ra Pablo.

²⁶ Nu ra Félix mí ẽna xtãn gu't'i ts'ũ, n'dahma xtĩ thõ'a ra Pablo. Janangue'a njãnt'a thoho min zohni ne min yaui. ²⁷ Ne nu'bũ mi gua'a nyojeya bi mba ma poni a ra Félix, ne bi hyu'a ra Porcio Festo. Nu ra Félix 'bũ mí bõm bũya, bi zopũ ra Pablo bũ ja ra fãdi, nguetho mí su da numan'ũ yũ judío 'bũ xtĩ hocpi.

25

Nu ra Pablo din juqũ bũ 'bũh ra Festo

¹ Nu ra Festo bi mba bũ ra hãi guepũ din ts'ut'abi, ne hyupa bim 'bũpũ ra hnini Cesarea, bi mba bũ ra hnini Jerusalén bũya. ² Nubũ Jerusalén, yũ hmumbãjã ne yá ngũrpi yũ judío bi xi'a ra Festo, bi nyãpi nangue ra Pablo.

³ Ne bi 'yõrpa ts'edi bi 'yãp ra mate ngue da zohna ra Pablo ngue da zõm bũ Jerusalén, nguetho im bẽn'ũ da gorpa bũ 'yu, gue nde da hyo. ⁴ Pe nu ra Festo bi xifi ngue ofãdi bũ Cesarea ra Pablo, ne “mi ts'ũtho ga mbagã ya,” bi 'yẽmbi.

⁵ Ne bi xifi:

—Nde'bu ga mbähä 'da ahü gue ja ni ts'ediü, ne nu'bu ja män ts'o bi 'yöt'a, sä gui yäfa.

⁶ Nu ra Festo, masque mbε man 'dēt'a pa bim 'bupü Jerusalén, bi mba bu Cesarea buya. Nu'bu mí hyax buya, bi mba bu ja rán juänbate, ne bi manda ba ts'i ra Pablo. ⁷ Ne nu'bu mi zøm bu ra Pablo, nu yu judío ngue bá nexpu Jerusalén bi mbä'ts'i. Ne emme xän ngu 'be'a xän ts'o í yäpi. Pe hingui sä da bøm majuäni 'be'a bi man'ü. ⁸ Nu ra Pablo bi ma nanguese buya:

—Nte dá øt'ä ngue hingui ho nanguie man t'edihe dyü judíohe, xinga gue'a ra danijä, xinga gue'a rán t'edi ra hmuts'üt'abi bu Roma, bi 'yεn'a ra Pablo.

⁹ Nu ra Festo nde da 'yöt'a dí numanho ü yu judío, jananguie'a bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha guí nde gui mba bu Jerusalén, guepu ba øt'a ran juänbi bu, nanguie 'be'a í yäp'a yu judío.

¹⁰ Nu ra Pablo bi dädi:

—Hin'na, guecua rán säui da t'örkä ran juänbi ua, nguetho bi 'da'a ran t'edi ra hmuts'üt'abi 'bupü Roma gue gui 'yörkä ran juänbi ua. Ne nte män ts'o xtä øpra yu judío, gue gui sixcä bu. Nu'í guí pädi xän ho ngue te dá øt'ä. ¹¹ Pe nu'bu xtä øt'ä n'ä ran ts'o gue i man nin t'edi gui hyogui, jatho ga tu 'bu, hin ga 'dagui nanguie man däte. Pe nu'bu him majuäni 'be'a ní yäcpä ü, njo'o n'da i ja rán t'edi di dägä bu ja yä 'ye ü. Nugä dí ä'a ran t'edi gui thocä bu 'buh ra hmuts'üt'abi bu Roma, bi 'yεn'a ra Pablo.

¹² Nu'bu min yähu yüm fäts'ihü a ra Festo, bi xi'a ra Pablo:

—Nu'bu guí εna ga dä ahe bu Roma, da zä 'bu, bi 'yεmbi.

Nu ra Festo i yäqui ra ts'üt'abi Agripa

¹³ Nu'bu mi tho'í 'da yu pa, n'da rá ts'üt'abi yu judío, ra Agripa na, ne'a rán ju, Berenice, bi zøm bu Cesarea di zengua a ra ts'üt'abi Festo. ¹⁴ Ne nu'bu mi 'bupü 'da yu pa, nu ra Festo bi xi'a ra Agripa nanguie ra Pablo, bi 'yεmbi:

—O bu n'da ran 'yohü, i ofädi, ngue bi zocua ra Félix, í Pablo a. ¹⁵ Ne nu'bu má mbagä bu Jerusalén, nu yu hmumbäjä ne yu däc'yēi ngue yu judío bi xicä nanguie ra Pablo. Nu'ü mí äp ran ünbi nanguie'a. ¹⁶ Ne nugä dá xi'ü: “Pe nugähe dyü romanogähe hingui sä ga hohe n'da 'bu hinda nadí juänbähe ü, ne dim 'bäpu ja yä hmi to'o di yäpi, din yäse.” Ngubu dá xifi. ¹⁷ Ne nu'bu mi zøcua yan yäpate, nu'bu mi hyats'i, 'bex dá mba bu ja man juänbate ne dá manda da ts'ixpu a ra Pablo. ¹⁸ Nu'bu mí 'bähmbe bu ü yün yäpate, pe xinga n'dare bi ma gue yu ts'oquí tengu mí m bεngä ngue xtä ma. ¹⁹ Pe hønt'a n'da ram hma madín junthü nanguie 'be'a mí εc'yēi zεhe ü yu judío. Ne nanguie n'da ran 'yohü í Jesús nín junt'ü, ngue bi du, pe nu ra Pablo nts'edi bi ma ngue í 'büi, bi 'yεna.

²⁰ Nu ra Festo bi thoqui bi ma:

—Ne nugä hin dí päçä ga øt'ä ran juänbi nanguie 'be'a εc'yēi yu judío. Jananguie'a dá än'na ra Pablo 'bu nde da mba bu Jerusalén, da mba ma juänbi bu. ²¹ Pe nu ra Pablo bi 'yäc ran t'edi, nde ga dá bu 'buh ra hmuts'üt'abi Augusto bu Roma. Dá manda buya da 'bädi asta gue'bu bi zä ga pεhndä bu 'buh ra hmuts'üt'abi, εn'a ra Festo.

²² Nu ra ts'üt'abi Agripa buya, bi xi'a ra Festo:

—Nugä dín nde ga øde 'be'a da man'a ran 'yohü.

Bi dä'a ra Festo buya:

—Nixudi da zä gui 'yøde.

²³ Man'da pa buya bi mba bu ja rá ngu ran juänbate ra Agripa ne ra Berenice. Ne bi mba bu mbo gätho ja yä ts'edi, min 'yohü yu hmudofai ne yu ngärpi bu ja

ra hnini Cesarea. Ne bi ts'ini xən ho nguetho i ja yáts'edi. Ne nu'a ra Festo bi manda da ts'ixpə ra Pablo. ²⁴ Ne nubəya bi 'yən'a ra Festo:

—Nu'i gra ts'ut'abi Agripa, ne ahə gyən 'yohəhə gətho guí 'buhmbə ua ya, guí nuhə na ran 'yohə. Ne gətho yə judío 'bərə Jerusalén ne'ə 'bucua Cesarea madín yəpi nanguetha. Nu'u njəm'bə mi ɛ't'a mi xiqui ngue mi ädi da mba ntho. ²⁵ Pə nu'bə má pəçá ngue nte bi 'yot'a rán säui dí tho, dá ɛngä ga pənprə 'buh ra hmuts'ut'abi bə Roma, nguetho mí manse da mba ma dá bə. ²⁶ Pə hin'yə 'be'a sä ga o't'ä a xə 'yot'e ngue ga pənpa ma hmu. Janangue'a dá zonhdä na ran 'yohə, gui 'yohmbə ts'ə 'be'a da man ya, ma ts'ut'abi Agripa i. Ne nu'bə gá 'yohmbə, masque da zä gui xijə bəya 'be'a da zä ga o't'ä nanguetho ran yəpi. ²⁷ Nguetho dí ɛna hingui ho ga pənprə n'da ra ofädi, ne nte má söcuə da jəts'i ngue da mam bə hanja i ofädi, bi 'yən'a ra Festo bəya.

26

Nu ra Pablo bin juəñ zehə bə 'buh ra ts'ut'abi Agripa

¹ Nu'a ra Agripa bi xi'a ra Pablo:

—Da zä gui manse nanguetho zehə, bi 'yɛmbi.

Nu ra Pablo bi uəñ rá 'yɛ ne bi ma nanguese. Bi 'yɛna:

² —I jagä ran johya, nguetho sä dam 'bäcä ua ja ni hmi, gra ts'ut'abi Agripa, ne sä gam mangä nanguetho 'be'a í yəçpə ma mijudíohe. ³ Nguetho guí pədi xən ho 'be'a gətho yən t'ot'e yə judío, ne guí pədi 'dahma 'dan'yo ma t'ɛç'yəihe dya judíohe. Janangue'a dí ä'a ra mate, gui 'yot'i ts'ə xən ho 'be'a gam mangä.

Rám 'bui ra Pablo 'buh hin ní 'yɛç'yəi

⁴ Nu'u gətho ma mijudíohe i pədi 'be'a ním 'bui dá ot'ä bə 'buh ma mənguhe, 'bə män t'əhniğä ne'bə mám 'bucä bə Jerusalén, asta guehya. ⁵ Nu'u hin'yə ra pähä da ma, pə maya'bə mi pədi ngue nya'a thofo dá tenni xən ho tengu man yə fariseo. Nu yə fariseo man'da ɛhya da 'yot' man t'ɛdihe dya judíohe xinda gue'ə mi'da. ⁶ Nuya dí 'bäcua ja ran juənbate, nanguetho 'be'a dí ɛç'yəi. Nugä dí ɛç'yəi 'be'a bi xi'a Ojə ma ngərpa bombətahe, ngue da xox'ə xən du. ⁷ Nugähe yám bom'beto ə 'de'mayoho yá ts'ant'ə ma ngərpa bombətahe ra Jacob, dí ɛhyahe ma pa ne ra xui nanguetho rá 'bɛfi Ojə. Ne nugähe dí təmhbə 'be'a bi man Ojə, gue da xox'ə xən du. Nugä dí ɛç'yəi gue majuañi bi d'ə mi bi 'yot'a, ne gue'a ní yəçpə ya ma mijudíohe, ma ts'ut'abi Agripa i. ⁸ Hanja gní bəmhbə ngue hingui sä Ojə da xox'ə xən du, bi 'yən'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo madí ənba yə 'yɛç'yəi

⁹ Ne xə bi 'yɛm mahəñ'a:

—Gueç zehəgä, nya'a thofo dá bəngä ngue mi ɛngä xən ho 'bə ga səcä ra Jesús, ra mənğu Nazaret. ¹⁰ Nubə Jerusalén xən ngu yə 'yɛç'yəi dá cot'a fädi, nguetho bi 'dacä ran t'ɛdi yə hmumbäjä. Ne nu'bə mi t'ɛna da mba ntho, 'da'angu dá bəmhbə. ¹¹ Ne xən ngu yə nidí dá ənba ə yə 'yɛç'yəi bə ja ma nijəhe dya judíohe. Ne dá säpi dá serpa yá t'ɛç'yəi. Ne nugä ɛmme min cuəgä nanguetho, nərə ja yə hnini yatho dá mbagä, dá un ran ənbi ə, bi 'yɛna.

Bi mam mahəñ'a ha bin jabə bi 'yɛç'yəi

¹² Ne xə bi 'yɛm mahəñ'a:

—Ne dá çəxä ra söcuə, ngue rán t'ɛdi yə hmumbäjä, ngue ga ənba yə 'yɛç'yəi. Dá hə ra 'yu ná mba bə ra hnini Damasco. ¹³ Nu'i ma ts'ut'abi Agripa i, nu'bə mbe huxyadi dá nu bə 'yu n'da ra nyot'i bí 'yɛh mahɛts'i, ne man'da madí hyät'i

xında gue ra hyadi. Ne nu'a bi hyärpü dí 'bähmbe. ¹⁴ Ne nu'bu gätho má tånje bu häi, dá øcä n'da ra nde ngue ma ndese í ts'oqui, ra hebreo, i ña: "Saulo, Saulo, hanja gní ungui. Xän hëi guí øt'e, tengu n'da ra mbändäni i pa ma sáni ra t'o hndepe dim pefi xän ho, ne i nete toho," bi 'yëngui. ¹⁵ Ne nugä dá änni: "To'o i, ma Hmu." Nu ra Hmu bi dädi: "Nugä dra Jesús, guecä guí ungui. ¹⁶ Nuya dami ndants'i, guí 'bäi. Nuya dán 'yusegä ua n'dahma guí ma ne gan juanni nangu gätho 'be'a gá nu ya, ne gätho 'be'a ga ut'a m'bejua." ¹⁷ Ne bi 'yëngui: "Nuya ga pehn'na'i bu 'bäh yu jä'i hing yu judío, ne ga jamansu i nangu 'be'a da nde da 'yøt'a'i yu judío, ne yu jä'i ngue hing yu judío. ¹⁸ Ne nangu nim hma, ga japi da xoc yu mbäi yu jä'i ne him man din 'yo bu ja ra 'bexui, pë din ja ran nequi yu mbäi. Ne ga japi da 'uepü ja rá ts'edi ra zïthu, ne din 'yo bu ja rá ts'edi Ojä ma Ta. Ne din ja ra punbi yu ts'oqui. Ne da nu ra te mazäi u, ne gätho ran japi ga unni, tengu mi'da dá 'uecä," bi 'yëngä ra Jesús, bi 'yë'n'a ra Pablo.

Ra Pablo him bi mbesta a bi man ra Hmu 'bu mín 'yuse

¹⁹ Ne nu ra Pablo bi thoqui bi xi'a ra ts'ut'abi Agripa:

—Nugä hin dá fësthoho 'be'a bi xicä ra nde gue bá ëh mahëts'i. ²⁰ Rá mbädi dá xi'u 'bupü Damasco, gue di päh yän 'yomfëni ne din 'yo bu rá 'yu Ojä. Ne dá xifi da 'yøt' ra 'befi xän ho nguepü da fädi xü päh yän 'yomfëni. Ngutho dá mangä bu Jerusalén, nepü gätho ra häi Judea, ne dá xicä yu jä'i ngue hing yu judío. ²¹ Pë nangu'e'a 'be'a dá mangä, nu'u 'da yu judío bi bëntcä bu ja ra dänijä, mi nde xta hyogui. ²² Pë asta gue yu pa jabüya i fäxcä Ojä. Ne dí xi'u ja yu ts'edi, ne dí xi'u hin'yü yu ts'edi. Ne hont'a dí xänbi 'be'a bi man ra Moisés ne 'be'a bi man yu pöngahyü, ngue bin ja. ²³ Nu'u, bi ma ngue jatho da nu ran ämbi ra Cristo, ne gue'a ra mbädi da mba nsots'i bu 'bäh xän du. Da mba nsots'i guepü da zä di un ran nequi yu mbäi u yu judío, ne'u hing yu judío, bi 'yë'n'a ra Pablo.

Ra Pablo ndepe da 'yëc'yëi ra ts'ut'abi Agripa

²⁴ Ne nu'bu ngubü mi man ra Pablo, nu ra Festo nts'edi bi mbafi:

—Nu'i gra Pablo, guín gät'i, ëmmë xän ngu guí päh ra söcuä janangu'e'a guín gät'i.

²⁵ Bi dä'a ra Pablo büya:

—Hin dí jät'ä, gra hoga ts'ut'abi gra Festo. Pë gätho dí mangä majuäni a.

²⁶ Nu ra Agripa in ts'ut'abi bu 'bäh yu judío, i 'bücua, i pädi nangu 'be'a gätho dí m mangä. Janangu'e'a hin dí su ga mangua ja rá hmi. Ne dí häxa njuäni ngue i pädi, nguetho him bi t'ägüi 'be'a bin ja, bi 'yë'n'a ra Pablo.

²⁷ Ne xø bi xih ra ts'ut'abi Agripa:

—Ma ts'ut'abi Agripa i, ha guí ëc'yëi 'be'a bi man yu pöngahyü Ojä. Nugä dí päcä gue guí ëc'yëi, bi 'yëmbi.

²⁸ Nu ra Agripa büya bi dä't'a ra Pablo:

—Nu'i, guí nde 'bex ga päcä man 'yomfëni, ngue ga ëc'yëi ra Cristo.

²⁹ Nu ra Pablo bi 'yëmp'a:

—'Bexgue guehya, ogue niya'bu ts'u, Ojä i pädi 'be'a dín ndegä. Dín nde gue guí 'yëc'yëi, ne ahü gätho guí 'bähmbü ua guí øhmbü 'be'a dí m mangä ya. Ne dín nde guí cohmbü tengugä, pë hont'u yu cadena hin'na u, bi 'yëmbi.

³⁰ Ne nu'bu ngubü mi man ra Pablo, ra Festo ne ra Agripa bim 'bäi, ne'a ra Berenice ne'u mi'da mi hupü. ³¹ Ne nu'bu mi mba bu thi, n'da ngu n'da bin yäse u:

—Nu'a ran 'yohü ra Pablo, nte bi 'yøt'a ngue da du, xinga gue'a din ofädi, bin 'yëmzëhe u.

³² Nu ra Agripa bi 'yεmp'a ra Festo:

—Nu'bu hin xtá ma din dá bu 'buh ra hmuts'ut'abi bu Roma, sä da mba nso'ts'i 'bu, bi 'yεmbi.

27

Bi 'benpu Roma a ra Pablo

¹ Nu'bu ya xi hma ngue ga huhe ra barco, ne ga mbäcähe bu Roma, ra häi Italia, nu ra Pablo ne mi'da yu ofädi bi mba ma däpi a ra ngurpadofui, rá thuhu ra Julio, rá ngurpadofui ra hmuts'ut'abi Augusto bu Roma. ² Dá huhe ra barco ngue bi nexpu rá hnini Adramitio, ne εn'u da thopu ja yu hnini bu ja ndendeja bu ra häi Asia. Dá nexhe bu buya, ne dá mbähmbe ra Aristarco, ra mangu ra hnini Tesalónica bu ra häi Macedonia. ³ Nu man'da pa dá sømhbe bu ra hnini Sidón, dán säyaha bu. Nu ra Julio min yamanhoui ra Pablo, ne bi un ran t'edi da mba bu 'buh yá amigo. Ne nu yá amigo bi un ran säya. ⁴ Ne nu'bu má nexhe bu, dá thohmbe bu nthε't'i ra t'uhäi Chipre i ja bu made ra dejä. Dá thothe bu n'danguadi nguetho εmme ts'edi ran dahi bu njombu. ⁵ M'bejua dá thohmbe bu ja ra häi Cilicia ne ra häi Panfilia ja bu ndendeja. Dá sømhbe bu ra hnini Mira bu ra häi Licia.

⁶ Gueru bi dju bu n'da ra barco a ra hmudofui ngue bá nexpu Alejandría, ní mba bu ra häi Italia. Ne nu'a ra hmudofui bi jaje dá huhe ra barco. ⁷ Ne xun ngu yu pa zu njante thoho dán 'yohe bu ja ra dejä, ne xun hei dá thohmbe bu gätho rá nyani ra t'uhäi Gnido. Nu ran dahi him bi jaje njuantho dá uenthe, janangue'a yabu dá cäthe njombu ja ra t'uhäi Creta, gueru nthε't'i ra t'uhäi Salmón. ⁸ Ne xun hei dá thohmbe bu gätho rá nyani ra t'uhäi Creta, ne dá sømhbe bu ja yán säya yu barco, t'εmbi Buenos Puertos. Ne hinga yabu ja ra hnini Lasea.

⁹ Ne xun ngu yu pa ya dá 'behmbe nangue ran dahi, ne nts'utho bu dín 'yo ra barco bu ja ra dehe, nguetho yu pa ya i ja yun dahi. ¹⁰ Nu'a ra Pablo bi xi'u min 'yohu:

—N'yohu ahü dí xi ahü, nu'bu ga thohmbu, ga nuhu n'da ra 'yanthi nguetho xun hei thoho bu dí mba ma 'yoni ra barco. Ne hinga hont'a ra barco ne ra 'beni ga 'behmbu, pe ts'arpu thoho necähu ga tuhu, bi 'yεmp'u.

¹¹ Pe nu ra hmudofui man'da mi εc'yei 'be'a bi ma rá mbeti ra barco ne ra hmu ngue madí 'yoni, xinda gue'a 'be'a mi man ra Pablo. ¹² Nubu Buenos Puertos hinguí ho ngue da goru ra barco yu pa xu se. Janangue'a nu'u mbe gätho u mi εna xcá sømhbe bu ra hnini Fenice, gueru xcám 'bähmbe yu pa xu se. Nubu Fenice, ra hnini bu ra t'uhäi Creta, man'da ja yán säya xun ho bu yu barco, nguetho hin ε ts'edi thopu ran dahi.

Ran dahi bi 'yen ra dejä

¹³ Ne n'da ra pa bi pom bu bí 'yεh ran dahi, ne hinga nts'edi i 'yo. Ne εn'u xun ho 'bu da thogui. Janangue'a bi gux'a ra t'εgui mi o bu mbo ra dehe, ngue rán ts'ammi ra barco. Dá thohmbe buya, zu njante thoho á tho'a ndendeja ra barco bu ra t'uhäi Creta. ¹⁴ Ne 'bex bá ε'a n'da ran dahi εmme nts'edi, bá nexpu Creta. ¹⁵ Ne nu'bu mí mbüdi bi ndøn ra barco ran dahi, him mí sä da mba ma 'yoni buya, dán unthe buya, ne dá tēndahe ran dahi bu í mba. ¹⁶ Ne dá cäthe bu hepu ja ra t'uhäi Claudia i ja bu made ra dejä, nguetho bi täc'i ts'u ran dahi ra häi. Ne xun hei bu dá juxhe bu mbo a n'da zu t'ubarco ngue mí jut'a ra barco. ¹⁷ Ne nu'bu mí carpu mbo ra t'ubarco, bi mba m'bänba yu xahi a ra barco ngue hin da xø'ts' yu xithe. Ne nu'u buya mí supi da 'yen ran dahi ra barco bu ja ra

'bomu, ne da dontpu guepu t'embu Sirte. Janangue'a bi gacua yán thácan dahi ra barco. Ne bi duxtho ran dahi ra barco bu ja ra dehe. ¹⁸ Man'da pa buya bi da'mi bi hyorpu ja ra dehe yu 'beni mi hõpu mbo ra barco, ndepe hin di hyu ra barco, nguetho emme nts'edi mi enje ran dahi. ¹⁹ Ne ná hyu pa buya dá sosegáhe, dá hõmhbe thi 'be'a gátho mí honi 'bu di 'yon ra barco. ²⁰ Ne xæn ngu yu pa emme mi ja yu güi, ne nya'a him bin c'a ra hyadi, xinga gue yu sõ 'bu xæn xui. Ne dá nuhe n'da ran datendahi emme nts'utho. Ne dí su ga tuhe.

²¹ Ne nya'a thoho njom bin sihme. Nu ra Pablo bim 'bái bi 'yena:

—N'yohu ahu nde'bu xqui 'yõde 'be'a dá mangä. Nde'bu xcambán säyahu bu Creta, ne hin xcá nuhu ran unbi ya, ne hin xqui 'beh ni 'benih. ²² Pe nuya, o di tu ni mbaihu, nguetho xinga n'da ahü gam 'behmbu, pe hõnt'a ra barco dim 'bedi. ²³ Nguetho dám 'bá'be n'da ráam 'behni Ojã mahets'i má xui, gue nugã rá mbetigã Ojã ne dí thãnde a. ²⁴ Ne nu'a ram 'behni bi xiqui: “O guín su Pablo, nguetho jatho da mba ma dá'i bu 'buh ra hmuts'at'abi bu Roma. Ne nu'a Ojã hin di japi da du u guí 'buhmbu ua ja ra barco, tengu gá 'yãpi,” en'a ráam 'behni Ojã mahets'i. ²⁵ Nuya, n'yohu ahü, dan johyahü, nguetho dí ec'yei gue majuani da 'yõt' Ojã tengu bi xic ráam 'behni. ²⁶ Pe nu ran dahi da 'yenju bu ja n'da ra t'uhãi i ja bu made ra dehe, bi 'yen'a ra Pablo.

²⁷ Ne nu'bu ya xí gua'i 'de'ma goho ma pa dí 'yohe, nubuya bi 'yengáhe ran dahi bu ja xequi ra dejã t'embu Adria, 'bu min xui. Ne nu'ü yu mbefi gue di 'yon ra barco, mim beni hinga yabu ja n'da ra häi. ²⁸ Ne bi 'yeni hangu nan he ra dehe, 'dãte ma 'de'ma'dato metro nan he. Ne bi dan'i ts'u ra barco, bi 'yeni mahõn'a, ne nuya hõnt'i 'dãte ma yoto metro nan he ra dehe. Janangue'a bi badi him ma yatho bu ndenthe. ²⁹ Nu'ü mi supi da zõm bu ndenthe ra barco, gue din thehu yu do. Janangue'a bi 'yent'i goho yu t'egui ngue yán ts'ammi ra barco, bi 'yentpu ja rá xuthã ra barco, ndepe hin din 'yo. Ne emme mi xõnni din nequi. ³⁰ Nu yu mbefi di 'yon ra barco mim beni xtã 'dagui, bi cã'ma man'da ra t'ubarco bu ja ra dehe. Pe bin häte, nguetho ena gue'u yu t'egui xtã 'yent' mi'da bu ja rá yã ra barco, gue yán ts'ammi. ³¹ Pe nu ra Pablo bi 'yemp'a ra hmudofai, ne'ü yu dofai:

—Í nde da 'dah yu di 'yon ra barco, pe nu'bu da 'dah yu, hin da zã gui ponju 'bu.

³² Nu yu dofai buya bi hyecua yán that'i ra t'ubarco, ne bi dux ra dehe, janangue'a njom bi 'dagui.

³³ Ne nu'bu t'ünequi tho nu'a ra Pablo bi xifi nde'bu din sihme. Bi 'yena:

—Nuya, ná 'de'magoho ma pa ya ngue mi tutho ni mbaihu, ne hin gán sihme. ³⁴ Nuya dí õt'ahu ra ts'edi gui sihu ts'u ra hme. Nu'a dí zac ni jã'ihü a, ne guepu da zã xinga n'da gam 'behmbu ne njon din unbi, xingui ts'u.

³⁵ Ne nu'bu mi jua'a bi man'a ra Pablo bi hyãca n'da ra thuhme, bi un ra jamadi Ojã bu ja yú hmi gátho mí 'bupü, ne bi xeni bi da'mi bi zi. ³⁶ Nu'a bi man ra Pablo bi hyurpa yú mbai u, bin sihme ts'u buya. ³⁷ Ne nugáhe í juaje yociento ne hyãte ma 'de'ma 'dato njã'i mi 'buhmbe bu ja ra barco. ³⁸ Ne nu'bu mi juadi bin sihme u, nu'a ra trigo mi hõpu ja ra barco bi hyõm bu ja ra dehe, ndepa dí cãh nan hyu ra barco.

Bi xen ra barco ra dehe

³⁹ Ne nu'bu mí hyats'i, him mi paði 'be'a rá thuhu ra häi bi hyandi. Nu'bu mi nu mi ja bu n'da ra 'yethe gue him mí ja yu do, guepu mim beni mi sä xti cã't' ra barco. ⁴⁰ Bi hyecua yán that'i yuñ ts'ammi buya, bi zõpu dehe. Ne bi xocua yán thu't'i yán thãcadehe ngue yãm 'bã't'i ra barco. Ne bi 'yẽspa mahõn'a n'da

ran thäcandähi. Nu ran dähi büya bi 'yon ra barco, ne bi du'mi bi hyäm bu ja ra ndendejä. ⁴¹ Pe nu'bu má sömhbe hapu hinguu he ra dehe, dán tihmbe bu yoho yu 'yethe, n'da n'danni ní yehē. Nu'a rá yä ra barco bi yaru ja ra 'bomu ne bin du bu, ne him mi sä da thogui. Pe nu rá xuthä büya bi mbädi bi xen ra dehe, nguetho nts'edi din the bu yu dehe. ⁴² Nu yu dofui büya, ena da hyo yu ofädi, ngue mi supi din xaha, da 'dagui. ⁴³ Pe nu ra hmudofui him mi ndepe gue ne ra Pablo da tho, him bi japi da 'yot'e 'be'a mim be'n'u yu dofui büya. Bi manda ngue to'o pah nan xaha, ra mbädi da zo bu ja ra dehe ne din xaha, da zom bu ja ra häi. ⁴⁴ Ne'u mi'da ngue him mi pah nan xaha, bi 'yoxru ja yu xithe o gue yu xeca barco. Ne gätho bi zomanho bu ja ra häi.

28

Bi zom bu ra häi Malta a ra Pablo

¹ Ne nu'bu má sömhbe bu ja ra häi, bi sije ngue rá thuhu ra t'uhäi Malta, i ja bu made ra dehe. ² Nu yu mengu bu emme bi 'yorcahe ran ho, nguetho bi 'yurcahe n'da ra sibi nguera dán täspihe. Bin 'ye bu ne xu seje. ³ Nu ra Pablo bi pet yu 'yont'o, bi 'yuru ja ra sibi, 'bex bi bö'n'a n'da ran däte pozu bu ja ra t'o, nu'bu mi zä ra sibi. Ne nuna ra pozu bi zap rá 'ye ra Pablo, ne bin zuru. ⁴ Nu'bu mi nu yu mengu bu ngue i zuru ja rá 'ye ra Pablo ra pozu, bi 'yē'n'u:

—Masque ra hyodu na ran 'yohu, masque him bi du bu ja ra dehe, pe nuya m'bejua da gut'a 'be'a xi 'yot'e.

⁵ Pe nu ra Pablo bi huac rá 'ye, ne bi däh ra pozu, nin so bu ja ra sibi, ne nte män unbi bi nu ra Pablo. ⁶ Ne nu'u 'bäru, mi t'omi nde da nu 'bu da nden bu bi zapi, o gue da 'yagui ne 'bex da du. Ne nu'bu ná nya'a mi t'omi, hin te bi ja, bi pä'a mim be'n'u. Ne en'u: "Masque n'da ra oja na."

⁷ Nu'a rá ts'ut'abi ra t'uhäi Malta, i Publio a, mi jase n'da xequi rá häi jombu dán täspihe. Ne bi xije ga mbähmbe bu rá ngu. Ne hyu pa däm 'buhmbe bu, ne emme xan ho bi 'yorcahe. ⁸ Nu rá ta a ra ts'ut'abi Publio ya xmi'u 'bu má sömhbe bu, mi ja ra pa ne ra mböni. Nu ra Pablo bi mba bu da nu, bin yäui Oja ne bi gax rá 'ye, ne 'bex bi zä büya. ⁹ Ne nu'bu min ja 'be'a bi 'yot'a ra Pablo, gätho mi 'buru ja ra häi ngue min zäman'u bi zom bu, ne gätho bi hoqui, bi zä büya. ¹⁰ Ne xan ngu yan t'unni bi 'daje, ne nu'bu má mbäcähe, xö bi 'daje gätho 'be'a ga homhbe bu ja ra barco.

Bi zom bu Roma ra Pablo

¹¹ Nhyuzna däm 'buhmbe bu ja ra t'uhäi Malta, dá huhe n'da ra barco büya. Nu ra barco mi hō bu gätho yu pa xu se, ngue bá nexru Alejandria. Nu rá thuhu ra barco t'ēmbi yu gon'yohu Cástor ne Pólux. ¹² Ne dá huhe ra barco, dá nexhe bu ra t'uhäi Malta büya, ne dá sömhbe bu n'da ra hnini Siracusa, ngue 'dan'yo ra häi, ne hyupa dán dehe bu. ¹³ Dá nexhe bu, ne dá cäthe bu ja ndendejä asta gue'bu go má sömhbe bu ra hnini Regio. Ne man'da pa büya bin 'yo xan ho ran dähi, ne ná yopa dá sömhbe bu ra hnini Puteoli, gue ra häi Italia, ne dá çacähe büya. ¹⁴ Nubu, dá tihmbe 'da'u yu cu nanguie ra Cristo. Nu'u bi xije dan säyahe bu nyoto pa. M'bejua büya dá haxhe ra 'yu i pa bu ra dahnini Roma. ¹⁵ Ne nu'u yu cu nanguie ra Cristo mi 'buru Roma, mi öde ba ehmbe bu 'nu. Bá eh prüya, bi daje bu ja ra hnini Foro de Apio, ne bi daje mi'da bu ra hnini Tres Tabernas. Ne nu ra Pablo 'bu mi nu, bi xi Oja jamadi, ne nu Oja bi hyurpa rá mbäi büya. ¹⁶ Ne nu'bu má sömhbe bu ja ra dahnini Roma, nu ra hmudofui bi dá bu yu ofädi bu 'buh rá hmu yu mbädi. Pe nu'a ra Pablo bin t'un ran t'ēdi dim 'buse bu ja n'da ra ngu, ne hont'a n'da ra dofui da mbädi.

Bi man rá m Hman Ojā ra Pablo b̄ Roma

¹⁷ Nē nu' b̄m̄ mi tho'an hyupa, nu ra Pablo bi zon'da yá ngarpi ym̄ judío ngue mí' b̄m̄. Nē nu' b̄m̄ mim peti b̄m̄ 'b̄a' ra Pablo, bi 'yēmbi:

—Man 'yoh̄m̄ ah̄m̄, nte man ts'o dá ørpā ɱ ma mijudíōh̄m̄, xín dá festa yán thānde bi thocta ɱ ma ngarpa bombøtah̄m̄, pē guehma bi mba ma dāgā b̄m̄ 'b̄h̄ ym̄ romano b̄m̄ Jerusalén. ¹⁸ Nē nu' b̄m̄ mi 'yørcā ran juānbi, nu' ɱ mi nde xtá hyēga thoho, nguetho nte dá øt'ā ngue da thogui. ¹⁹ Pē nu ma mijudíōh̄m̄ him mi nde xtá hyēga thoho, janangue'a dá āh ran t'ēdi di dāgā ua Roma. Pē hin'ȳm̄ 'bē'a dím b̄ni dá yāpā ɱ ma mijudíōh̄m̄. ²⁰ Janangue'a dá zohn'nah̄m̄ dan nuh̄m̄ nē dan yāh̄m̄. Nu' ɱ dȳm̄ israelh̄m̄, dí tømhb̄m̄ din ja 'bē'a bi man Ojā gue din ja. Pē dí ēc'yēi ngue ya bi d̄m̄ mi bin ja 'bē'a bi man Ojā, jananjab̄m̄ nthu't'igā ra t'ēgui ja ua, bi 'yēn'a ra Pablo.

²¹ Nu' ɱ bi xī'a ra Pablo:

—Nugāhe nte má søcuā bi 'bēngāhe ní 'yēp̄m̄ Judea nangue'e. Xínga n'da man 'yoh̄m̄m̄ bí nēxp̄m̄, bi man ran ts'o nangue'e, njo'o to'o bi yāp'a'i. ²² Pē dín nde gui xije ts'ɱ 'bē'a guím̄ b̄ni, nguetho høn̄b̄m̄ bi zā i hma hingui ho 'bē'a guí ēc'yēih̄m̄, bi 'yēn'a.

²³ Nē nu' ɱ bim peti man'da ra pa nangue'a xí ma, nē x̄m̄ ngu ɱ bi zøm̄ b̄m̄ mí 'b̄a' ra Pablo. Nu ra Pablo b̄ya gātho ra pa bi xifi nangue rá 'bēfi i øt' Ojā ua ja ra ximhāi, nē 'bēp̄m̄ ní manda Ojā ɱ ym̄ jā'i. Bi hyoni 'bēp̄m̄ dí 'yēc'yēi ra Jesús, nē bi 'yuti hap̄m̄ nt'o't'i nangue ra Jesús b̄m̄ ja rá søcuā ra Moisés, nē yá søcuā ym̄ pøngahyā. ²⁴ Nu' ɱ 'da bi 'yēc'yēi 'b̄m̄ mí man ra Pablo, pē 'da' ɱ him bi 'yēc'yēi. ²⁵ Nē nu' b̄m̄ him mí sã' ɱ ngue 'da'angu da b̄ni, bi mb̄di bi mba. Pē nu ra Pablo man'da ram hma bi xī' ɱ:

—Nuna rá Hogandāhi Ojā majuāni bi ma nu' b̄m̄ mim pøngahyā ra Isaías, nē bi xī' ɱ ma ngarpa bombøtah̄m̄. ²⁶ Nē bi t'ēmp' ɱ:

Ní mba b̄m̄ 'b̄h̄ ni mijudíōh̄m̄, nē gui 'yēmbi:

“Nu ah̄m̄ zāi guí øhmb̄m̄ nangue ni zaguh̄m̄, pē hin guí pāhmb̄m̄ 'bē'a guí øhmb̄m̄. Nē guín nuh̄m̄ nangue ni dāh̄m̄, pē hin guí pāhmb̄m̄ 'bē'a guín nuh̄m̄,” ngub̄m̄ bi 'yēmb̄ ym̄ jā'i.

²⁷ Nguetho nu ym̄ jā'i x̄m̄ mē yá mb̄i, nē x̄ngui ts'ɱ cū't' yá zagu 'bē'a øde.

Nē tengu'b̄m̄ di ts'ant' yá dā,

nguetho su da nu,

su da 'yøde,

nguetho hingui nde di pāh yá mb̄i

guerp̄m̄ da zā xcá hocpa yá mb̄i,

ēn'a rá Hogandāhi Ojā 'b̄m̄ mí pøngahyā ra Isaías, bi 'yēn'a ra Pablo.

²⁸ Nē bi thoquí bi 'yēmbi:

—Dami pāhmb̄m̄ ngue nuya da si' ɱ hing ym̄ judío 'bēp̄m̄ da zā dí zin Ojā ɱ, nē gātho ym̄ pa dí mba b̄m̄. Nē nu' ɱ, man'da da 'yø' ɱ, bi t'ēmp' ɱ ym̄ judío.

²⁹ Nē nu' b̄m̄ mí gua'a bi ma ra Pablo, nu ym̄ judío bi mba, nē bin junzeh̄m̄ ɱ 'b̄m̄ mí mba' ɱ, nangue 'bē'a bi man'a ra Pablo.

³⁰ Nē nu'a ra Pablo bim 'b̄p̄m̄ nyo jēya b̄m̄ ja ra ngu xí mihi. Nē gātho to'o bi mba b̄m̄, bi numanho. ³¹ Nē nu ra Pablo bi ma 'bēp̄m̄ dí manda Ojā ɱ, nē bi xānbi nangue ma Hmuh̄m̄ ra Jesucristo. Nē nu'a ra Pablo him mi supi to'o da 'yøde, nē njo'o to bi hēcpi.

ROMANOS

Ra sɔcuã bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra ngɯrpa ðahnini Roma

Ran zengua

1 Nugã drã Pablogã, drã 'yɛhɛgã ra Jesucristo. Nɛ bi xic Ojã ma 'bãigã'be ra Cristo, nɛ bi huangui gam mangã rán ho ma'da'yo Ojã. ² Nɛ guet'a ram hma mi man Ojã bɯ ja rá hoga t'ohni bi 'yo't'ɯ yá pɔngahyã maya'bɯ. ³ Nɛ n'dat'a ram hma im ma nangue ra Jesucristo rá Ts'ɯnt'ɯ Ojã a, nɛ nangue'a bim 'bɯcua ja ra ximhäi, rãm bom'betɔ ra David a. ⁴ Pɛ nu'bɯ mi ðambɛni bɯ 'bɯ ɯ xɯn du, ja bi 'yu Ojã xɯn ho gue rá Ts'ɯnt'ɯ Ojã a bɯya nte hɛmbi nangue rá Hogandãhi in 'youi. Gue'a ma Hmuhɯ a. ⁵ Nɛ rá mate zɛhɛ bi xiqui ma 'bãigã'be ra Cristo, ga japi da'yɛc' yɛi yɯ ja'í gãtho yɯ hnini, nɛ gue'a dí hnumanho ra Cristo a bɯya. ⁶ Janangue'a in ndec Ojã ga fãx'a ni t'ɛc'yɛihɯ, nguetho bi zon'nahɯ Ojã bi ja'ahɯ yá mbɛti ahɯ ra Jesucristo. ⁷ Guehna dí ot'ahɯ na ya gãtho ahɯ guí 'bãhmbɯ bɯ ja ra ðahnini Roma, ngue bi huɛc'ahɯ Ojã nɛ bi zon'nahɯ, nɛ bi 'uec'a ni mbũihɯ in nde ahɯ hɔnt'a guim bɛmhbɯ a. Dí ãp Ojã ma Tahɯ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɯ da hyut'a ni mbũihɯ nangue rá mate zɛhɛ.

ɛmme in nde da zɔm bɯ Roma a ra Pablo

⁸ M'bet'o thoho dí xi ahɯ ɛmme dadí johyagã, nguetho dí ø'a man yɯ ja'í hɔnbɯ go hapɯ dí 'yo ngue guí ɛc'yɛihɯ xɯn ho. Janangue'a dí xi Ojã jamadi nangue gãtho ahɯ. Nɛ di thocpa ra jamadi ma Ojãhɯ ra Jesucristo. ⁹ Nɛ i pã Ojã hin dí ɛ'ts'a ná ya'be nangue ahɯ. Nɛ dí hãh ma mbãi dí ørpa rá 'bɛfi 'bɯ díim man a ran ho ma'da'yo nangue rá Ts'ɯnt'ɯ. ¹⁰ Nɛ dí ãp rá mate Ojã ngue hin da ya'a ga mbagã bɯ guí 'bãhmbɯ. Nɛ hin dí pãdi 'be'a da zã dá sɔm bɯ, pɛ go pã Ojã, nɛ xɔmhma thoho da nde Ojã ga mba bɯ. ¹¹ Nguetho ɛmme díin nde gan nu ahɯ, ga fãx ahɯ ðin ja ahɯ man'da xɯn ngu rá ts'ɛdi Ojã, nɛ man'da gam 'bãhmbɯ xɯn ho bɯya. ¹² Nɛcã da zã guí fãxahɯ, janangue'a da zã 'da xtãm fãxtahɯ nangue ma t'ɛc'yɛihɯ dí comhbɯ. ¹³ Ma zi cu ahɯ díin nde guí pãhmbɯ ngue xɯn ngu yɯ nidí mí ɛna xcã mba bɯ, pɛ hinga na sã. Pɛ guehma díin nde ga mbagã bɯ nɛ da hnurca ma 'bɛfi bɯ guí 'bãhmbɯ, tengu bɯ mi'da yɯ hnini xtã mba. ¹⁴ Nguetho i 'yo ma güenda ga xãnbã yɯ ja'í, nɛ ɯ 'bɯpɯ ja yɯ hnini nɛ ɯ yɯm 'bũndãpo ja'í, nɛ ɯ pãh ra sɔcuã nɛ ɯ hingui pãdi, gãtho ga xãmbi. ¹⁵ Janangue'a nɛ ahɯ ɛmme jag ra pãhã ga xãn'nahɯ rán ho ma'da'yo ra Cristo, gãtho ahɯ guí 'bãhmbɯ bɯ ja ra ðahnini Roma.

Nu ran ho ma'da'yo ní yãn ɯ to'o gãtho da hyãn a

¹⁶ Nɛ hin dí pɛs' ma sã gam mangã ran ho ma'da'yo, nguetho gue'a ram hma rá ts'ɛdi Ojã a dí yãn ɯ to'o gãtho da hyãn a. Nɛ mbãdi bi sije dɯɯ israelgãhe, nɛ xø bi si ɯ mi'da bɯya. ¹⁷ Nguetho nu ran ho ma'da'yo i xijɯ 'be'a ní hogahɯ, gue ga hãnthohɯ rá mate, nɛ hin'yɯ 'be'a man'da dí zinɯ Ojã a. Tengu mán t'ot'i: "To'o bi 'yɛc'yɛi rá mate Ojã, bi hocpa yá ts'oqui, bin t'un ra 'da'yote bɯya."

Gãtho yɯ ja'í in dupate yɯ ts'oqui

¹⁸ Nguetho nu'bɯ hin da yãn Ojã yɯ ja'í i jatho di ɯnbi, nangue'a 'dan'yo thoho i thãnde, nɛ i ø't'e 'be'a gã má ts'oqui. Nɛ nu'a majuãni nde di bɛnbã Ojã ɯ, pɛ di hɛcpada ɯ, nguetho man'da in numanhosɛ yá ts'oqui. ¹⁹ Pɛ i pãhma

'be'a sä da fadi nanguê Ojã, nguetho guesê Ojã di bɛnbi. ²⁰ Nê madague'bu hin di nequi Ojã, pɛ da zã da bah yu ja'i gue magueŝê Ojã nê i ja rá ts'edi mazã a, nguetho in nu 'be'a gãtho bi 'yot'ua ja ra häi. Nê gue'bu go rá mbudi ra ximhäi mi sä xtã fadi xun ho. Nê mi sä xtãm bah yu ja'i xtã numansu Ojã. Jananguê'a njon da zã da xi Ojã nte in dupate. ²¹ Nê mi sähma xtãm ba Ojã, pɛ him mi nde xtã numansu a nê him bi xifi jamadi 'be'a gãtho bin t'un'du. Pɛ bi da'mi bi bɛn a n'da ran 'yomfɛni nte ní mba tho. Jananguê'a bi 'beh ra hogan 'yomfɛni. Nê njãm'bu bi zã da bɛni 'be'a xun ho da 'yør pɛya. ²² Sä ɛna pãŝe u, nê gueru í 'beru ra hogan 'yomfɛni buya. ²³ Nu Ojã tãte xun ho a, gue i 'bui mazã. Pɛ nu'u bi 'yøzɛɛ yu ja'i bi bõni tengu yú pøte yu ja'i dim 'bedi, nê yu doja nê yu zate nê yu pozu, man'da bi 'yɛmbi oja u. ²⁴ Jananguê'a bi hye Ojã u. Nê man'da bi 'yøzɛɛ 'be'a gãtho bi numanhosê buya gue ran 'yomt'ɛni. Nê bi ts'onŝe yú ja'i n'da ngu n'da u. ²⁵ Bi hye a majuani Ojã nê go bi 'yɛ'yei u him majuani Ojã. Bi dãnde gãtho bi 'yot' Ojã ua ja ra ximhäi xinda gue'a Ojã gue bi 'yot'u. Pɛ hønt'a Ojã mixte xun ho a gãtho yu pa mazã. Jananguê'a hønt'a ga ɛspahu a. ²⁶ Nê gue'a í hye Ojã u. Nê nubuya bi zã bi 'yot' ran ts'o, gue'bu go mí 'yot' man'da xun ts'o, nê yu xisu bi pä a bi zãba Ojã xtã 'yot'e, gue bi 'yãsäba yú mixisuhu tengu'bu ran 'yohu zɛɛ. ²⁷ Nê yun 'yohu bi hyeɛ yun t'ɛdi mi sãn Ojã xtãn thãt'u yu xisu ngue xtã manda, nguetho ɛmme in nde di 'yãsäba yú min'yohuhu, nu'a him mi sä xtã 'yot'e. Pɛ bi hyonŝe ran unbi gue yú ja'i zɛɛ u 'bu mí 'uegue. ²⁸ Nê nu'bu him mi numanho a ran 'yomfɛni majuani nanguê Ojã, nguetho bi hye Ojã u, nê man'da bi bɛn u yú ts'on 'yomfɛni nê bi 'yot' yun ts'o him mi sä xtã 'yot'e. ²⁹ Nê ɛmme di yus' yú mbui gãtho yu ts'oqui, ran 'yomt'ɛni, ra ts'om'bãi, ran ts'iyate, ra nexmate, ran ts'ɛya, ran thote, ran sui, ran thãte, ran ucate, ran c'ãte. ³⁰ Nê yu zãnfɛhni u, nê i san Ojã, nê hingui su n'da ra ja'i, nê din 'yɛx'u, nê ma magueŝe u, thocpa thoho i honŝe mi'da yu ts'oqui hingui pãdi da 'yot'e, nê i festa'a 'be'a man yú ta nê yú mbe. ³¹ Nê hingui nde din 'yomfɛni u, nê hin di ja'ts'a man u, nê hin'yu yun huɛcate, nê hin'yu yú yembui. ³² I pãhma di unba Ojã u gãtho yu pa mazã, gue'a yun sähu a nguetho i ot' ya i hmangua. Pɛ man'da guexta'a i ot'e nê man'da di johya 'bu xun ngu u da'angu othu u.

2

Di unba Ojã to'o di ho yu ts'oqui

¹ Jananguê'a hingui sä ga ɛmhbu him man sähu a ran unbi hønt'a go to'o gahu. Nguetho nu'bu dí numan'uhu u da nanguê yú ts'oqui, nê dí ɛmhbu go yun sähu da nu ran unbi u, pɛ gue'a nãn juãba zɛɛɛhu a 'bu gue n'dat'a dí othu. ² Pɛ dí pãhmbu gue yun sähu 'bu di unba Ojã u ot' yu ts'oqui. ³ Pɛ sä dí ɛmhbu ngue go ga ponju rán juãbi Ojã, ngue go dí ɛmfu hingui ho ot'u da, nê ya da'angu dí othu u. ⁴ Ha hin dí pãhmbu hanja him 'bexque di unghu Ojã nanguê ma ts'oquihu. Pɛ gue'a ní jajũ ga pãh ma mbuihu xun ho a. Pɛ nuju dí festahu rá yembui i orcahu. ⁵ Pɛ nu'bu xum mɛ ní mbui n'da, nê xingui ts'u coh rá mbui nanguê yú ts'oqui, pɛ ɛmme di pet yun unbi da t'ørpa 'bu bi zøn ra pa, ngue rá muui a bi 'yot'e, nê da zemp Ojã a. ⁶ Nê n'da ngu n'da din t'un'na rán theui 'be'a bi 'yot'e. ⁷ Nu Ojã di unt'a ra temazã 'bu 'bo'o zã ot'a ran ho, nguetho honi dim 'buhmi Ojã, nê i honi da 'yot'a i numanho Ojã, nê i honi da t'ørpa ran ho njãm'bu din thegue. ⁸ Pɛ nu'bu dadin sãhmbu Ojã, nê hin dí numanhohu a ra 'yu majuani pɛ hønt' yu ts'oqui go dí numanhohu, pɛ gue'a dí dajũ ra cue Ojã a 'bu, ngue ɛmme nts'utho. ⁹ Nts'edi yun unbi nê 'be'a

gätho má dumbai da nu'u n'da ngu n'da to'o gätho nzai ot' yu ts'oqui, neje dyu israelhe, ne ahu hin gyu israelhu. ¹⁰⁻¹¹ Pe hont'a go to'o da hyoni da 'yot' ran ho, di japi 'darpu dim 'buhmi Oja ne da numanho Oja a, ne da hyurpa rá mbai thocpa thoho, necähe dyu israelgähe, ne ahu hing yu israelhu. Nguetho gätho 'da'anguju bu na nuju Oja. ¹² Ne nu'u hing yu israel him bi sih yán t'edi Oja. Ne madague'bu him bi sifi, pe guehma da nu yun anbi to'o di thocta yu ts'oqui. Ne nguetho u yu israel ngue bi sih yán t'edi Oja, ne gue'u yán t'edi Oja dí juanba u to'o di thocta yu ts'oqui. ¹³ Nguetho nu'bu da batho yán t'edi Oja n'da, hin da numanho Oja a 'bu, hinda hont'bu da 'yot'a hmam bu. ¹⁴ Nu'u hing yu israel, him bin t'un yán t'edi Oja ngue ran hocja'i xtá 'yot'e. Pe guehma i pãse mbo yé mbai nda'a xun ho, nguetho ja'bu i ot'a rán theui u yán t'edi Oja ngue ran hocja'i. ¹⁵ Ne madague'bu him bi sih yán t'edi Oja u 'da, pe tengu 'bu mán t'o'ti bu ja yú mbai u yán t'edi Oja, ne guese yú mbai i xifi ngue hingui ho a bi 'yot'e, o ja'bu xun ho. ¹⁶ Ne gue'a dí juanba Oja u gätho yu ja'i, nangue ra Jesucristo 'bu bi zøn ra pa. Ne di juanba u nangue u i aße mbo yu mbai u. Ne gue'a i mam bu ja ran ho ma'da'yo ngue dim mangä.

Sä in 'yex'u 'da yu israel u yán t'edi Oja

¹⁷ Pe nu ahu ma mi'israel ahu, guidín 'yexhu nguetho gyu mengu israelhu, ne, "hønsegahu i numanhoju Oja, nguetho bi 'daju u yán t'edi," sä guí emhbü. ¹⁸ Ne gá pahmbü rá pähä Oja, nguetho gán xähmbü yán t'edi, ne gá pahmbü nda'a xun ho da zä da 'yot'a n'da. ¹⁹ Ne guim bẽnsẽhu guí uthu ra 'yu u yu xädä, guim bẽmhbü yú nyot'i ahu u i 'yo bu ja ra 'bexui. ²⁰ Ne sä guí emhbü ja nin t'edi guí xänbahü yu 'yambü, nguetho guí pahmbü u yán t'edi Oja ngue majuani, ngue di un ran 'yomfẽni n'da. ²¹ Pe nu'bu gue'a guí othu ma mi'israel ahu guí xänbahü mi'da, hanja hin gán xäsehü thä. Guí xihmbü mi'da ngue hin dim pe, pe hanja go guim pẽsehü thä. ²² Guí xihmbü mi'da ngue hin din 'yomt'eni, pe hanja go guí 'yomt'eni zehẽhu. Guí xihmbü mi'da hin da 'yẽspa u yu hyäte oja, pe ha hin guim bẽmhbü ngue go guí cãzehẽhu bu i thãnde yá ojaße u, ne guí pẽfu 'be'a guí numanhoju bu. ²³ Gnä yãthu a ngue'a guí emhbü guí pahmbü yán t'edi Oja. Pe man'da gadí jafu hin da numansu Oja u mi'da, nguetho guí festahü u yán t'edi bi ma. ²⁴ Janangue'a bin ja tengu mán t'o'ti, ngue di c'aman'u Oja u hing yu israel 'bu i nu a ran ts'o guí othu, gyu israelhu. ²⁵ Pe nu'bu xcã othu yán t'edi Oja bi man ra Moisés, xun ho ngue am hmẽpya ma ja'ihu, ngue dyu israelhu. Pe nu'bu hin dí tenhdu u, säti thoho am hmẽpyagahu 'bu, ne nte ja bu a uh ma hmẽpyahu. ²⁶ Ne nu'u hing yu israel ngue him bi mba ma hmẽpyabi yú ja'i, nu'bu ot' yán thehu u yán t'edi Oja, nu'u i numanho Oja u, tengu'bu xtá hmẽpya bu na nu Oja u. ²⁷ Ne nu'u hing yu israel ngue nte ma hmẽpya i ja, pe nu'bu i ot' yán t'edi Oja, gue'u dí jaju din c'a ma ts'oquihu u, dyu israelhu. Nguetho sä dá mẽpya ma ja'ihu, tengu man'a ran t'edi, ne hin dá othu a rán säui ma hmẽpyahu. ²⁸ Ne madague'bu n'dat'a mam bombõtahu ra Abraham, pe hinga gue'a ní 'yot'e rá t'uhni Oja n'da a. Ne xin nangue'a am hmẽpya maxots'e rá ja'i n'da. ²⁹ Pe hinda hont'bu hmẽpya ma mbaihu nangue rá Hogandahi Oja, nu'a njuantho ra hmẽpya i nu Oja a. Ne nu'bu njabu ma mbaihu, hin gam bẽmhbü ngue da numanhoju ma mijã'ihu, pe hont'a Oja gam bẽmhbü da numanhoju.

3

¹ Nu'bu 'bo'o da 'yẽngui: "Pe hanja bi huand Oja u yu israel thä, ne 'be'a nam bøn'a ra hmẽpya bi si u," gue'bu 'bo'o da 'yẽngui. ² Pe xun ngu 'be'a i huand Oja

u. M'bet'o thoho gam bɛmhbɛ bin t'un rám hman Ojɔ maya'bu u ndu mam bombɔtahɛ. Nɛ gue'a ga xi u to'o da 'yängui. ³ Pɛ xɛn ngu u him bi nde. Pɛ ha gam bɛmhbɛ bi zɛpu a mí ɛna xtá 'yɔrpa Ojɔ yɛ ja'í 'bu. ⁴ Hin'na maha, pɛ guehma guesɛ Ojɔ di ja'ts'a rám hma, madague'bu gátho xtín hɛtho yɛ ja'í nangué rá 'bɛfi. Nɛ tengu bi man rá t'ohni Ojɔ, gátho di ja'ts'a bi ma, nɛ hin harɛ ga tɛmhbu ngue him bi 'yɔt' Ojɔ a mí ma, 'bu ga ánhdu. ⁵ Pɛ sá ɛn u 'da hingui øh rám hman Ojɔ: "Hingui ho 'bu di unghau Ojɔ nangué ma ts'oquihɛ, nguetho man'da di nɛcmanho rán ho Ojɔ 'bu gátho xɛn ts'otho ga øthɛ," ɛn'ɛ yɛ ja'í. ⁶ Pɛ hingui sáhma ngubu ga mamhbɛ, nɛ xɛn ho 'bu di unghau Ojɔ nangué ma ts'oquihɛ, nguetho jatho da 'yɔt' ran ts'ut'abi nangué gátho ra ximhái. ⁷ Nɛ sá ɛn u 'da: "Man'da dí ɛspahɛ Ojɔ nangué ma fɛhniɛ dí mamhbɛ. Pɛ hanja di unghau 'bu, tengu'bu dyɛ 'yɔt'a ts'oquihɛ, nɛ man'da dí uhmbɛ ngue njám'bu dim fɛhni Ojɔ," sá ɛn u 'da. ⁸ "Nɛ mbähä ga øthɛ ran ts'o, n'dahma di nɛqui a ran ho," i ɛnjɛ dí ɛmhbu u 'da 'bu dí ɛna hin ní yanju Ojɔ u yán t'ɛdi, gue'ɛ to i sanju. Pɛgue da ts'ɛmba u nangué yám hman u.

Gátho dín dupatehɛ yɛ ts'oqui

⁹ Pɛ ha gam bɛmhbɛ man'da xɛn hoju dyɛ israelhɛ. Pɛ hin'na, tengu thoho dá xi ahɛ 'bu rá mbɛdi, nguetho 'da'angu dyɛ 'yɔt'a ts'oquihɛ, nɛ'ɛ yɛ israel nɛ'ɛ hin yɛ israel. ¹⁰ Nɛ mán t'o't'i:

Njo'o n'da xɛn ho, xinga n'da.

¹¹ Njo'o n'da i ja rán 'yomfɛni,

nɛ njo'o i hon Ojɔ ngue nde da ɛenni.

¹² Gátho gahɛ dá 'uethohɛ, nɛ 'da án ts'ontho 'bɛ'a dá øthɛ.

Xínga n'daju dí øthɛ ran hocjɔ'í.

¹³ ɛmmɛ xɛn ts'o ma ndehɛ, tengu'bu n'da ra hyähäi bu ja ran 'yägüi ngue hingán jo'mi, xɛn xɔ, in jabɛ ma ndehɛ.

Nguetho ɛmmɛ dí mamhbɛ yɛ fɛhni,

nɛ ran ɔte i pøm ma ndehɛ, tengu'bu dyɛ pozuhɛ.

¹⁴ Nu ma ndehɛ ɛmmɛ yurɛ ran ts'ante ngue xɛn ju.

¹⁵ Nu ma guahɛ, ɛmmɛ i ɛhya na 'dih ngue dan hotehɛ.

¹⁶ Pɛ i huɛhi thoho u 'burɛ harɛ dí 'yohɛ, ngue xɛn ts'o 'bɛ'a dí ørpaɛ u.

¹⁷ Nɛ hin dadí hocpahɛ yá mbɛi ma mijɔ'ihɛ, xínga gue'a ma mbɛi zɛhɛhɛ.

¹⁸ Nɛ xíngui ts'ɛ dí m bɛmhbɛ ngue ga numansuhɛ Ojɔ.

Nɛ gue'a bi man rá t'ohni Ojɔ 'bu maya'bu a. ¹⁹ Nɛ nu'a mí hman bu ja ran hma may'bu ngue bi xije Ojɔ dyɛ israelgähe, ga pahmbɛ gátho i ja ma ts'oquihɛ bu na nuju Ojɔ. Janangué'a gátho ra ximhái dín hɛtho 'bu bi 'yɔrpa ran juanbi Ojɔ. ²⁰ Nɛ nu'ɛ yán t'ɛdi Ojɔ, xínga n'da ra ja'í dí 'yɛmbi xɛn ho u ngue bi xijɛ ran hocjɔ'í xcá øthɛ. Pɛ nu'ɛ yán t'ɛdi, ja ga tɛmhbu bu 'bɛ'a dá øthɛ.

Da yanju Ojɔ 'bu ga hqmhbɛ rán hoqui

²¹ Janangué'a nuya bi t'urcahɛ man'da ran hoqui ngue dí 'yɛnjɛ xɛn hoju Ojɔ, nɛ hin nangué u yán t'ɛdi ngue bi xijɛ xcá øthɛ ran ho, madague'bu midí nɛqui ts'ɛ bu ja ram hma maya'bu a ran hoqui dí xi ahɛ ya. ²² Gue ga hanthohɛ a rán hoqui Ojɔ nangué ra Jesucristo di hoga ma ts'oquihɛ hont'a go to'o gahɛ.

²³ Nguetho njo'o gahɛ dá jas'hɛ gátho ran ho nguepu xtá numanhoju Ojɔ, pɛ gátho dá øthɛ yɛ ts'oqui bu án nuju. ²⁴ Janangué'a bi zánni dí hogazɛhɛhɛ Ojɔ ngue rán t'unni thoho, nguetho bi gurca ma ts'oquihɛ ra Cristo Jesús.

²⁵ Nguetho bi zán Ojɔ a ra Cristo ngue bim 'bøts'e zɛhɛ, bi gurca ma ts'oquihɛ nangué rá ji. Nɛ gue'a ní yan u to'o da hyán'a bi 'yørpe.

Nε ngutho nanguε ɱ mí 'bɔh maya'bɔ, nu'bɔ mi du ra Cristo, ja bi nequi a í punba yá ts'oqui ɱ to'o mí nde rá punbi Ojɔ. Nε ja bi 'yu Ojɔ bɔya 'be'a í thøtho ɱ. ²⁶ Nε ja bi 'yu Ojɔ a rán jut'i ma ts'oquihɱ, jananguε'a da zã di hogahɱ ya, nε da zimanhojɱ ngue guejɱ dá εc'yεihɱ rá mate ra Jesús. ²⁷ Pε xiya, hapɱ bi go'a man 'yεts'ihɱ. Bi mba ma 'berquigahɱ. Pε hague nja. Nguetho hin dá jɔs'hɱ yán t'εdi Ojɔ, pε bin 'dactahɱ rá mate 'bɔ má εc'yεihɱ a. ²⁸ Nε dí pɔhmbɱ ngue bi hogahɱ Ojɔ 'bɔ má hãnthohɱ rãm hma nanguε rán hoqui. Nε hin da 'yãngahɱ 'bɔ xcã jɔs'hɱ, o hin'na. ²⁹ Pε sã dí εmhɱ dyɱ israelhɱ hõngdahɱ i numanhojɱ Ojɔ. Pε i jatho ga pɔhmbɱ ngue nε'ɱ hin yɱ israel in nde da numanho Ojɔ. ³⁰ Nguetho n'datho a Ojɔ, nε gãtho to'o da hyãn rá mate gãtho 'da ni hocpada Ojɔ ɱ nε da zimanho, nε ɱ yɱ israel, nε ɱ hing yɱ israel. ³¹ Pε ha dí εn ahɱ nte di muui yán t'εdi Ojɔ ngue dí εn ahɱ ga hãnthohɱ rá mate. Pε hin'na, pε man'da dí jɔs'hɱ yán t'εdi Ojɔ ya, nanguε ra Cristo rá mate Ojɔ i fãxcahɱ.

4

Ran t'uti nanguε ra Abraham

¹ Xi a mam bombøtahɱ ra Abraham ngue dyɱ israelhɱ, 'be'a í hocpa yá ts'oqui Ojɔ a thɔ, nε 'be'a í 'yεmbi xɱn ho a. ² Pε hinga gue'ɱ 'be'a gãtho bi 'yøt'e í t'εmbi xɱn ho a, nguetho nu'bɔ da gue ɱ, ya mí ja 'be'a xtín 'yεzεhe 'bɔ. Pε hin te ín 'yεx'a ra Abraham bɱ án nu Ojɔ a. ³ Pε tengu man rá t'ohni Ojɔ, nu ra Abraham bi 'yεc'yεi tho a ram hma 'bɱ mí xifi 'be'a da 'yørpa Ojɔ. Nε gue'a í 'yεmbi xɱn ho a bɔya. ⁴ Nu'bɱ xtã xijɱ Ojɔ ngue gue'a rá 'befi ga øthɱ dí 'yεnjɱ xɱn hojɱ a, pε hing ra mate thoho a dí 'yεnjɱ xɱn hojɱ 'bɱ, pε tengu'bɱ man zãbithohɱ a 'bɱ. ⁵ Pε nu Ojɔ hingui xijɱ n'da ra 'befi dí 'yεnjɱ xɱn hojɱ, nguetho hinguin zaqui ma mbɔihɱ nanguε ma ts'oquihɱ. Jananguε'a i xijɱ ga hãnthohɱ a rá mate di hoga ma ts'oquihɱ, nε gue'a dí 'yεnjɱ xɱn hojɱ a bɔya. ⁶ Ne'a ra David ngubɱ bi 'yørpɱ ja rá t'ohni Ojɔ maya'bɱ ngue: εmme dí johya n'da ra ja'i ngue da 'yεmp Ojɔ xɱn ho, nε hin da 'yørpa ra güenda 'bɱ xɱn ho xtã 'yøt'e o hin'na.

⁷ Nguetho bi mba ma punbi yá ts'oqui, nε him man din c'ɔ, bi 'yεna.

⁸ Nε εna:

Di johya ɱ to'o bi mba ma hoqui yá ts'oqui nε nte da thĩnba 'bɱ bi mba ma juãnbi,

bi 'yεn'a ra David. ⁹ Pε ha guím bεmhɱ ngue hõnt'ɱ am hmεpya yá ja'i da nu na ran johya i hmangua. Ha hin guím bεmhɱ ngue nε ɱ hin gam hmεpya, da zin Ojɔ, ngue'bɱ 'da'angu im bεmhɱ a ra Abraham 'bɱ mi hyãntho a ra mate bi man Ojɔ, nε gue'a í t'εmbi xɱn ho a bɔya. ¹⁰ Pε ga än'nahɱ, ha m'bejua bi t'εmbi xɱn ho a ra Abraham, 'bɱ mi hmεpya rá ja'i. Uague m'bet'o thoho bi t'εmbi xɱn ho. Pε hinga m'bejua maha, pε 'bexque bi t'εmbi xɱn ho 'bɱ hin ní hyεc rá ja'i. ¹¹ Nε m'bejua bi sifi da hyεc rá ja'i, ngue ra hmεpya ya xí 'yεmp Ojɔ xɱn ho a. Pε bi 'yεmbi xɱn ho 'bɱ mi hyãntho a ram hma 'bɱ hin ní hyεc rá ja'i. Jananguε'a i εmbi rá ta ra Abraham ɱ to'o gãtho i εc'yεi tho a bi man Ojɔ. Ne'ɱ hing yɱ israel, ngue him bi mba nthεqui yá ja'i, nε'ɱ da t'εmbi xɱn ho ɱ. ¹² Nejɱ dyɱ israelhɱ gue dá hεc ma ja'ihɱ, da'igu bɱ na 'yεnjɱ xɱn hojɱ Ojɔ a ra Abraham, 'bɱ 'da'angu dí m bεmhɱ ra Abraham 'bɱ hin ní hyεc rá ja'i.

Ga hãmhɱ rãm hma Ojɔ nanguε ran jãpi i xijɱ

¹³ Nε nu Ojɔ bi mam majuãni a da 'yørpa ra Abraham, ngue bi 'yεmbi: "Ga 'da'a ran jãpi nε'ɱ nim bom'beto gãtho ná ndoho ra ximhãi, nε ga 'da ahɱ ra

'da'yo häi," bi 'yεmp Ojå a ra Abraham. Pε hin nanguε n'da ra 'bεfi nín t'un na ran jåpi na, pε nanguε bi t'εmbi xån ho 'bµ mí hyåntho na ram hma bi sifi. 14 Pε nu'bu dímb bεmhbu gue gue'µ yån t'εdi dí jåp Ojå n'da, pε dímb bεmhbu nte ní mba tho a man'da ran hogui 'bu, ngue ga hånthohµ a rámb hma, nε hin da zå dí jåprahµ Ojå 'bu. 15 Nguetho nu'bu dí εna gue gue'µ yån t'εdi Ojå ga homhbu, o gue'µ dí pāsehµ xcå øthµ, pε dí festahµ µ, nε hont'a ran unbi ga nuhµ 'bu. Pε nu'bu hin xtín ja yån t'εdi, o gue'bu hin xcå pāsehµ mbo ma mbåihµ, hin xtí nequi yµ ts'oqui 'bu. 16 Pε hingui ma nanguε yån t'εdi dí jåprahµ o gue'µ dí pāsehµ, nguetho hin xcå nuhµ ran ho 'bu. Pε i ma ga hånthohµ rámb hma nanguε rá mate, nε nubµya da zå majuµni gåntho gahµ ga nuhµ ran ho bi sih ra Abraham da nu yám bom'βεto. Nε madague'bu njuåntho dyµm bom'βεtojm ra Abraham o hin'na, pε 'da'angu dímb bεmhbu ra Abraham. Jananguε'a ma tahµ ra Abraham bu nam bεn Ojå. 17 Nε gue'a nam bøn'a mí xi Ojå ra Abraham 'bu mí 'yεmbi: "Nu'i grå Abraham, ga øt'e'e ngue grå ta xån ngu nim bom'βεto gåntho nan ndoho ra ximhäi." Nε nu'a ra Abraham bi hyån'a ram hma bi sifi, nguetho bi bådí jase rá ts'edi Ojå, gue da zå di un ra ts'edi µ xån ðaç'yei nε µ xån du. Nε tengu'bu ya bin ja 'bu mí ma Ojå, nguetho majuµni da 'yøt'e. Nε gue'a bi bεn'a ra Abraham. 18 Nε nu ra Abraham him mí så xtín ta nanguε µ yám bom'βεto dímb 'büi. Pε bi hyån a ram hma 'bu mí sifi: "Xån ngu nim bom'βεto dímb 'büi gåntho nan ndoho ra ximhäi." Nε bi dø'mi dímb ja, jananguε'a bi bin ja buya. 19 Nε madague'bu xí thoh yµ pa i 'büi ngue xtím 'buh yú t'åhni, nguetho ya xí ndø, xí mbε'ts'a n'da ciento njeya, nε 'da'angu xín ðaç'yeiui a rá xisu ra Sara, him mí så xtím 'buh yú t'åhni, pε him bi 'beh rá ts'edi rá t'εç'yei, bi bådí majuµni dímb 'buh rá t'åhni. 20 Nε xingui ts'µ bi bεni ngue hin da 'yøt' Ojå a bi ma, nguetho bi bådí hingui hεmp'a da 'yøt' Ojå. Jananguε'a bi hyån rá ts'edi Ojå a buya, nε gue'a í 'yεspa Ojå a. 21 Nε n'dat'a mim bεni ngue jase rá ts'edi Ojå dí jå'ts'a bi ma. 22 Nε nu'a bi hyåntho a ram hma 'bu mí sifi 'bε'a da 'yørpå Ojå, nε gue'a í hocpå Ojå a, nε bi 'yεmbi xån ho, i εm bu ja rámb hman Ojå. 23 Pε hinga hont'a ra Abraham bi t'εmbi xån ho 'bu mí hyåntho a ram hma bi man Ojå. 24 Pε nejµ, bi hogahµ Ojå nε bi 'yεnjµ xån hojm 'bu má hånthohµ a ram hma bi xijµ Ojå, ngue bi xox'a ma Hmuµh ra Jesús 'bu mí du. 25 Nu'a bi un rá te bi gurca ma ts'oquiµ, nε bi t'ågui. Nε bi xox Ojå a, jananguε'a dí pånmbµ majuµni bi ðåha bi xogahµ.

5

Dí yµmanhohµ Ojå nguetho bi pungahµ rá Ts'unt'µ

1 Bi hogahµ Ojå 'bu má hånmbµ rán hoqui bi ma. Midín sahmbµ Ojå, pε nuya dí yµmanhohµ, ngue bi hogahµ ma Hmuµh ra Jesucristo. 2 Nε bi zixcahµ ra Jesucristo bu i ja rá mate Ojå, nguetho dá hånmbµ rán hoqui, nε dí 'bühmbµ bu. Nε dadín johyahµ gue dí tõmhbu a ran ho tåte thoho da 'yørcahµ. 3 Nε hinga hont'a ran ho dí tõmhbu nån johyahµ ya, pε nε µ yån unbi dímb nuhµ ya, guexta'a dadín johyahµ. Nguetho nu'µ yån unbi ní jajµ ga hånthµ xån ho µ. 4 Nε nu'bu dí hånthµ xån ho, gue'a dímb te ma mbåihµ a. Nε nu'bu bin te ma mbåihµ, gue'a ná tõmhbu a ran ho dí ðajµ Ojå buya. 5 Nε dí pånmbµ hin da hyåjm Ojå nanguε ran ho dí tõmhbu, nguetho dí huεgahµ. Nε nu'a rá Hogandåhi bi 'ðajµ, dí jajµ dí sånµ rán huεcate Ojå εmmε xån ngu. 6 Nε him mí så xcån yånse ma teschµ, nguetho bi güendga ma mbåihµ nanguε ma ts'oquiµ. Pε bi du ra Cristo 'bu mí zøn ra pa bi man Ojå, ngue bi yånjm dyµ ts'om'båihµ. 7 Pε hinga ngubµ rán

huçcate n'da ra ja'i, hont'bu ra hocja'i rá amigo, da nde di 'beh rá te ngue xtán yañ a, pe nu'bu ra ts'om'bäi, hin da nde di 'beh rá te 'bu. ⁸ Pe nu Oja i urcahu tate thoho xan ho rán huçcate, nguetho hin dyu hocja'ih, pe bi du ra Cristo bi yañju 'bu man dyú ts'om'bäih. ⁹ Nuya bi hoga ma ts'oquih nangué rá ji ra Jesucristo, ne bi zimanhoju Oja. Janangue'a dí pahmbu majuani da yañju ra Jesucristo nangué rá cue Oja 'bu rán zegui. ¹⁰ Ne nu'bu midin suhmbu Oja, pe bi hogahu rá Ts'ant'uh zehé 'bu mi du. Ne i 'buh ya, janangue'a bi zä di thoqui di 'daju ra hogambu ya, ne da xoxcahu 'bu rán zegui. ¹¹ Pe ne a i orcahu ya dadin johyahu nangué dadin amigohu Oja ya. Nguetho bi 'uegahu 'be'a midin suhmbu Oja a ma Hmuhu ra Jesucristo.

Ra Adán bim pommi ra Jesucristo

¹² Pe n'datho maha ran 'yohu bi damp' ra ts'oqui ua ja ra ximhäi, gue nu ra Adán. Ne bi damp' ran däte nangué rá ts'oqui a buya. Ne gue'a gätho ran däte bi thoc'uh yu ja'i a buya. Nguetho tengu'bu 'dat'a dá othu ra ts'oqui ra Adán. ¹³⁻¹⁴ Ne ngutho bin ja u bi xand ra Adán, guehma bi du nangué yú ts'oqui, madague'bu him bi si'a n'da ran t'edi tengu bi sih ra Adán. Gue gätho yu ja'i mi 'bu 'bu him mi hman yán t'edi Oja, gue hin nám 'buh ra Moisés, pe bi du, nguetho yú hmu a ra Adán. Pe bi zoh man'da ra hmu ngue rá m poniui ra Adán, nu'a ra Jesucristo a, gue mí hma ba éhe. ¹⁵ Pe n'dan'yo thoho bi 'yot' ra Adán ne ra Jesucristo. Nu'a ra Adán, bi un ran däte gätho yu ja'i, nangué rá ts'oqui a. Pe nu ra Jesucristo emme man'da xan ngu rá ts'edi, nguetho rá mate zehé bi punga ma ts'oquih hont'a go to'o da hyan a. Ne gue'a rán t'unni Oja bi 'daju. ¹⁶ N'dat'a rá ts'oqui ra Adán, in unba yu ja'i. Pe nu ra Cristo bi gut'i xan ngu yu ts'oqui nangué rá mate zehé, janangue'a da zä da xocpa yu ja'i. ¹⁷ Ne nangué ra ts'oqui bi 'yot'a n'da ra ja'i ngue ra Adán, gue'a án ja rá ts'edi ran däte a nangué gätho yu ja'i a buya. Pe nu to'o gätho da hyan rá mate Oja, da mba ma hoqui yú mbai, 'darpu dim hmuhu a ra Jesucristo, ne din ja bu dim 'buhmbu gätho yu pa mazai. ¹⁸ Nu'uh bi xant'a ra Adán gätho bi ts'anba ran unbi nangué rá ts'oqui ra Adán. Pe nu ran ho bi 'yot'a ra Jesucristo, da zä da xocpa yu ja'i, ne di un ra temazai. ¹⁹ Nu'a ra Adán bi mbesta'a rá m hman Oja, gue'a in ts'om'bäi gätho u bi xandi. Pe nu ra Jesucristo 'bu mi 'yot'a bi man Oja, gue'a in hocja'i u to'o gätho bi xant'a. ²⁰ Nu Oja bi un yán t'edi, da fadi emme xan ngu yu ts'oqui i ja. Nguetho nu'bu dí pahmbu ngue emme xan ngu yu ts'oqui i jaju, ga pahmbu buya, emme man'da xan ndoho rán huçcate Oja ngue di pungahu. ²¹ Tengu thoho a ra ts'oqui bim hmu, ne mí nde xti 'daju ran däte. Ne ngutho a rá mate Oja, bim hmu ne gue'a bi pungahu, ne bi 'yelnju xan hoju, ne di 'daju ra te mazai nangué ma Hmuhu ra Jesucristo.

6

Bi 'berca man 'yomfenishu a rán däte ra Cristo

¹ 'Be'a maha gam bémhbu buya, ha ga thoqui ga othu yu ts'oqui 'bu, n'dahma man'da xtán ndoho rán huçcate Oja di pungahu. ² Pe hingui sähma ngubu gam bémhbu, ngue xo ga thoqui ga othu yu ts'oqui. Pegue din jahu tengu n'da ra du hingui o 'bu sifi da 'yot' yu ts'oqui. Hage dán zä ga thoqui ga othu yu ts'oqui 'bu. ³ Ha hin dim bémhbu 'be'a nám bøn'a ran xixya dí othu. Nám bōni bi 'berca ma ts'on 'yomfenihuh 'bu mí du ra Cristo. ⁴ Ne nu'a ran xixya nam bōni bi t'ä a ma ts'on 'yomfenihuh 'bu mí t'ä a ra Cristo. Ne bi 'daju ran 'yomfeni ma'da'yo 'bu mi xoxa rá Ta nangué rá ts'edi mixte. Janangue'a bi zä 'darbu

dí 'buhmbu bu ja ra 'da'yote ne dí øthu yán thehu a. ⁵ Nu'bu mí du ra Cristo, ne'a ma ts'on 'yomfënihu bi du buya. Janangue'a nu'bu mi xox Oja a ra Cristo, dãm 'buhmbu ma'da'yo ne ma'da'yo dí m bëmhbü ya. ⁶ Ne dí pãhmbu tengu'bu mi mba ma cuati ma ts'on 'yomfënihu bu ja ra pont'i 'bu mi du bu ra Cristo. Janangue'a bi thãcpa rá ts'edi man 'yomfëniëhu, ngue hin di mandagahu yu ts'oqui. ⁷ Nguetho tengu'bu n'da ra du, ya him ma 'yøt' ra ts'oqui, pe ya bi mba ma thøgue bu ja rá ts'edi ra ts'oqui. ⁸ Bi du ma ts'on 'yomfënihu nanguie bi du ra Cristo, janangue'a dí pãhmbu 'darbu dí 'buhmbu ra Cristo ya. ⁹ Ne dí pãhmbu ngue bi ndants' mahøn'a ra Cristo 'bu mi du, ne him man'dandj da du mahøn'a, him man ja rá ts'edi ran dãte mahøn'a nanguie ra Cristo. ¹⁰ Nguetho má zãt'a n'dandj bi du ra Cristo nanguie ma ts'oqui, ne nuya nám 'bui di japi da fãh rá ts'edi Oja ya. ¹¹ Janangue'a i jatho ga pãhmbu tengu'bu dá tuhu nguetho bi thãgahu rá ts'edi ra ts'oqui nanguie, ne hin dín nde ga øhmbu yu ts'oqui ya. Ne nuya nám 'buhmbu dí jafu da fãh rá ts'edi Oja, nanguie ra Cristo Jesús dí 'buhmbu. ¹² Janangue'a hingui sä dan hyëhmbu ngue di mandagahu ra ts'oqui mahøn'a, ngue di 'becpahü ga øthu 'be'a im mam man 'yomfëniëhu. ¹³ Ne hingui sä ga un ma ja'ihu da 'yøt' yám pëfi ra zïthu, ngue ga øthu yu ts'oqui. Pegue dan unsehu bu 'bu Oja ngue bi 'daju ra 'da'yote 'bu mí du man 'yomfëniëhu. Ne ga un ma ja'ihu da 'yøt' yám pëfi Oja, ngue ga øthu ran ho. ¹⁴ Ne hin man sähu di mandagahu ra ts'oqui ya, nguetho dín 'yohu a rá mate Oja ngue di zerca ma mbuihu. Ne hin di mandagahu yán t'ëdi Oja, nu'bu hingui sä di zerca ma mbuihu.

Hin ga ëc'yëihu yu ts'oqui, pe ga ëc'yëihu Oja

¹⁵ Pe nu'bu rá mate thoho Oja dín 'yohu ya, ne hin di mandagahu yán t'ëdi Oja, ha da zã ga øthu yu ts'oqui 'bu. Pe hingui sä ngubu gam bëmhbü. ¹⁶ Ha hin dí pãhmbu nu'bu dadí dãp ma mbuihu a n'da ra hmu ngue ga ørpahu rá 'befi, ma hmuhu a 'bu, ne dí ténhdü a buya. Nu'bu gue'a ra ts'oqui ma hmuhu, hønt'a ran unbi mazaj di 'daju a. Pe nu'bu da gue'a Oja ma hmuhu, dí øthu a i xijü, ne di 'daju ra hogambü, ne dam 'buhmanhohu a Oja gãtho yu pa buya. ¹⁷ Pe jamadi Oja nanguie ahü. Ne madague'bu gá pëp ni hmuhu ra ts'oqui mám'bet'o, pe nuya i ja ni pähä gui thoctahu 'be'a bi 'yut'ahu 'bu gmín dãhu bu ja rán xãdi Oja. ¹⁸ Ne bi mba njuc'i ahü nanguie rá ts'edi ra ts'oqui, janangue'a guín 'yëhehu rá ts'edi ran ho ya. ¹⁹ Dí xi ahü yun t'uti, n'dahma hingui hëi bu dí pãhmbu. Ngue tengu bu dán dãhu bu ja yu ts'oqui, gue dá øthu gãtho yun ts'o dí m bëmhbü. Pe ngutho ya, mbãhä dan dãhu bu ja ran ho, gue dam 'buhmbu ga øthu gãtho rá hoga'befi Oja. ²⁰ Pe nu mám'bet'o xingui ts'ü mí ndehü ran ho 'bu mín 'yëhehu yu ts'oqui. ²¹ Pe nte män ho bi bøn'a ma 'befi dá øthu. Ne nuya dí pes' ma sähu 'bu dí m bëmhbü 'be'a dá øthu mam'bet'o, ne gue'ü mí sixcahu bu ja ran unbi mazaj ü. ²² Ne nuya bi mba njuguigahu nanguie rá ts'edi ra ts'oqui, ne dín 'yëhehu bu 'bu Oja ya. Janangue'a man'da da hnurca ma hoga 'befihu bu. Ne i ts'ixcahu bu dan zãmhbü bu, gãtho yu pa mazaj. ²³ Nu'a rán zãbi da dã ü to'o øt' yu ts'oqui, ran unbi mazaj a. Pe nu'bu to'o i 'buhmbu ra Cristo Jesús ma Hmuhu, di unda Oja ra te mazaj ü, ne hingui jut'ü.

7

Tengu'bu dán thqthu ra Cristo

¹ Ma zi cu ahü, ga xi ahü n'da ran t'uti ya. Guim bëmhbü hague in ja ü yun t'ëdi, di manda n'da 'bu i 'bui, pe nu'bu bi du, ya ma hin'na. ² Tengu'bu n'da

ran 'yohu i 'buh rá xisu. Ne nu rá xisu i jatho din zəm̄mi a rá ndø gátho yu pa i 'bui. Pe nu'bu bi du rá ndø, him man zä di manda a rá xisu. ³ Pe nu'bu hinga na tu rá ndø, ne nu'bu dim 'buhmi man'da ran 'yohu ra xisu, da t'ẽmbi ra 'yomt'ẽni 'bu. Pe nu'bu bi du rá ndø, bi mba ma thøgue bu mi 'buhmi rá ndø. Nuya da zä dim 'buhmi a man'da ran 'yohu, ne hin da t'ẽmbi ra 'yomt'ẽni buya. ⁴ N'da ran t'uti nangeju, ngue bi mba ma thøguegahu nange ma hmuhu mí 'buhmbu, ngue yán t'ẽdi Oja, nguetho tengu'bu dá tuhu 'bu mi du ra Cristo. Ne gue'a ma hmuhu dán thathu 'bu mí xox Oja a ya. Ne 'darbu dí 'buhmbu a ya, pe gue'a ní zä ga øthu xun ho rá 'befi Oja ya. ⁵ Pe nu'bu mi 'buthohu a man 'yomfẽnisehu emme xøt yu ts'oqui midí hohu. Janangue'a nu'bu mi xij u yán t'ẽdi Oja ngue hin ga øthu u dí numanhosehu, man'da dá øthu u buya. Ne nu'bu bin ja ma 'befihu, ran ðate ne ran unbi a buya. ⁶ Pe nuya ma thøguegahu nange u yán t'ẽdi Oja nguetho bi du man 'yomfẽnisehu mi pa ma hecpi. Janangue'a dí øpahu rá 'befi Oja ya, nange ma'da'yo ra ts'edi, ne gue'a rá Hogandahi Oja a. Ne hin dí tenthohohu u maya'bu nt'o't'i nange yán t'ẽdi Oja.

Nán c'q ma ts'oquihu u yán t'ẽdi Oja

⁷ Be'a gam bẽmhbu buya, ha ga emfu hingui ho u yán t'ẽdi Oja. Hin'na maha, xun ho yán t'ẽdi Oja, nguetho gue'a dá paçä ngue i ja ma ts'oquigä. Nugä hin jam'bu xcä paçä gue dí øt' ra ts'oqui ngue ran ts'eya. Pe nu'bu má bẽngä a ran t'ẽdi ngue i ẽna: "O gadí seyaba ni mijä 'iui," ja dá paçä i ja ma ts'oqui. ⁸ Pe nu'bu má bẽngä 'be'a man na rán t'ẽdi Oja, man'da dá øt'ä ran ts'eya mí o ma mbuigä buya. Pe nu'bu hin xcä cu't' ma mbui a ran t'ẽdi, hin xti nequi xun ho yu ts'oqui o ma mbuigä 'bu. ⁹ Janangue'a nu'bu him ma ná bẽngä nange rán t'ẽdi Oja, him mi paçä ngue drá ts'om'bäigä. Xø mi 'butho, dá bẽnse ngue xun hogä. Pe nu'bu má bẽngä nange'a ran ho xcä øt'ä, dá festä a. Ne ja dá paçä buya ngue ran ðate mazä a man zäbi. ¹⁰ Janangue'a nu yá hogant'ẽdi Oja, ngue xti 'dac ra te 'bu xcä ja'ts'ä u, pe nange hin dá ja'ts'ä u, mí ja xti 'dac ran ðate. ¹¹ Ne mí ẽngä xcám 'bushmanho nange yán t'ẽdi Oja. Pe bi mu't' u yán t'ẽdi a ma ts'oqui, janangue'a mí ja xti ẽngä u yán t'ẽdi Oja buya. ¹² Pe xun hohma u yán t'ẽdi Oja, ne n'da ngu n'da ran t'ẽdi gátho xun hotho u, ne i ma nange rá pähä Oja u, ne hin hapu dí 'bedi. ¹³ Pe ha gue'a rá hogant'ẽdi Oja í xixcä bu ja ran ðate 'bu. Hin'na. Pe nu' u yán t'ẽdi nán c'q ma ts'oqui i o ma mbuigä, ngue n'dan'yo thoho dí øt'ä. Ne mí ja xti 'dac ran unbi nange a. Da zä ga pahmbu buya ngue majuañi xun ts'o u ma ts'oquihu, nguetho di jap'a rá hogant'ẽdi Oja da 'yørcahu ran unbi.

I ørcahu ran sui a man 'yomfẽnisehu

¹⁴ Dí pahmbu bi man yán t'ẽdi Oja a rá Hogandahi. Pe n'dan'yo thoho dímbu bẽmhbu. Nugä dán dase bu ja ra ts'oqui, ne dá øt' ma hmu a. ¹⁵ Pe xingui ts' u dí paçä 'be'a dí øt'ä, nguetho hin dí øt'ä a majuañi dín nde. Pe nu'a xingui ts' u dí numanho, go dí øt'ä a. ¹⁶ Ne dín juan zehægä 'bu hin dí øt'ä yán t'ẽdi Oja, pe nu'a nán juan zehægä gue'a ná paçä xun ho yán t'ẽdi Oja a buya. ¹⁷ Pe hinga guecä dí øt'ä 'bu dí øt'a xun ts'o, pegue ma nyon 'yomfẽnigä i 'bupu mbo ma mbuigä gue'a dí hecpi ga øt'ä a. ¹⁸ Ne dí paçä ngue nu ma nyon 'yomfẽnigä, hin te manho i ja. Dín ndehma thocpa thoho ga øt'ran ho, pe ja'bu hingui sä. ¹⁹ Dín nde ga øt'ä ran ho, pe hin dí øt'ä a, ne hin dín nde ga øt' ran ts'o, pe go dí øt'ä a. ²⁰ Nubuya, dí paçi ngue hinga guecä dá øt'ä a him ma pähä 'bu dí øt'e, pegue gue' u yu ts'oqui o ma mbuigä. ²¹ Ne njabu dí øt'ä, nge nu'bu

dín nde ga øt'a ran ho, pe man'da hingui hegi ga øt'a yu ts'oqui. ²² Ne nu'a e ma mbwigä, gue emme dadi hohma a rán t'edi Oja. ²³ Pe dín nugä man'da ran t'edi gue rán t'edi ra ts'oqui i o ma ja'igä, ngue din sähmi a rá hogant'edi Oja ngue dí numanhogä. Nguetho ne'a xø in nde da xiqui ga ørpa rá pähä. ²⁴ Pe í huëhi mahagä nanguie ma nyon 'yomfënisegä, i ørca ran sui, in nde da zixcä bu ja ran ðate, ngue gätho yu dumbui gätho yu pa mazai. To'o maha da zä da yangui. ²⁵ Pe jamadi Oja, da yangui nanguie ma Hmuha ra Jesucristo. Ne nuya dí ørpa rán t'edi Oja nanguie ma 'da'yon 'yomfëniägä, madague'bu numanho ra ts'oqui a ma nyon 'yomfëniägä.

8

Hønt'a rá Hogandähi Oja nám 'buhmbu ya

¹ Jananguie'a, nuya, hin te da gugbahu a rá muui a ma ts'oquihu, nguetho dí 'buhmbu ra Cristo Jesús, ne hin dím bëmhbü man 'yomfënisehu ya, pe dím bëmhbü rá Hogandähi Oja. ² Dí comhbü ra 'da'yote ra Cristo Jesús nanguie rá ts'edi rá Hogandähi Oja. Ne gue'a í thøgahu bu ja rá ts'edi ra ts'oqui, ngue mí ðna xtí 'dajü ran unbi mazai. ³ Nu yán t'edi Oja hin dá häti'í dá øthu, jananguie'a him bi zä bi 'dajü ra hogambu i gueru xtá numanho Oja. Pegue bi 'dactahu ra hogambu Oja 'bu mam bá penhua rá Ts'unt'u zehë, ngue bin ja'i a, tengu'bu n'da ma mi ts'om'bäihü, bin däse, bi nu ran unbi nanguie ma ts'oquihu. Ne gue'a í yanju nanguie ra ts'oqui midí mandagahu. ⁴ Ne gue'a í zä bi 'dajü ra hogambu tenguthoho 'bu dá jas'hü yán t'edi bu án nuju Oja. Jananguie'a hin dím bëmhbü man 'yomfënisehu ya, pe nuya hønt'a rá Hogandähi Oja dím bëmhbü ya. ⁵ Pe nu'a to'o 'bui nanguie rán 'yomfënië, im beüni da 'yøt'e 'be'a i numanhøse, pe nu'a to'o i 'bui nanguie rá Hogandähi Oja, im beüni a rán 'yomfëni Oja di un'na rá Hogandähi. ⁶ Ne nu'a to'o i ten'na rán 'yomfënië, ra dumbui a ngue gätho yu pa ne ran unbi mazai. Pe nu'a to i ten rá Hogandähi Oja, ra te a ne ran johya gätho yu pa mazai. ⁷ Nguetho nu man 'yomfënisehu rán suiui Oja a, ne hin jam'bu da hyät'i da 'yøt'u yán t'edi Oja, ne hingui nde da 'yøt'u. ⁸ Jananguie'a nu'a to'o i ten tho ho yán 'yomfënië, hingui häti'í da 'yøt'a i numanho Oja u. ⁹ Pe nuju hin dím bëmhbü a man 'yomfënisehu ya, nguetho 'bupu mbo ma mbuihu a rá Hogandähi Oja. Pe nu'bu 'bu a n'da hingui 'buhmi rá Hogandähi ra Cristo, hin te rán jaii ra Cristo a 'bu. ¹⁰ Ne madague'bu o tho ran u ne ran ðate ma ja'ihu nanguie ma ts'oquihu, pe nanguie ra Cristo i 'bupu mbo ma mbuihu, dí 'bushmanhøhu ngue ya bi hogahu Oja. ¹¹ Ne nu'bu 'bupu mbo ma mbuihu rá Hogandähi Oja, gue n'dat'a rá Hogandähi bi xox'a ra Cristo Jesús 'bu mi du, jananguie'a ne'a ma ja'ihu di un ra 'da'yote 'bu bi xoxcahu. ¹² Jananguie'a ma zi cu ahü, hin'yü ran t'edi ga tenhdü a man 'yomfënisehu ngue rá pähä ma ngøc'yëihu. ¹³ Nguetho nu'bu dí øthu rá pähä man 'yomfënisehu, ga tuhu 'bu. Pe nu'bu thøcpa tho ho dan samzehehu nanguie rá Hogandähi Oja, tengu'bu ga høsehü man 'yomfënisehu, ne dam 'buhmbü 'bu. ¹⁴ Nguetho nu'u din uni dí manda rá Hogandähi Oja, hønt'u yü t'uhni Oja u. ¹⁵ Ne nu rá Hogandähi Oja dá hãmhbü hin dí jajü dan suhu mahøt'a. Ne hinga ngu 'bu min 'yëhehu bu ja yu ts'oqui min suhu bu. Pe bi zinjü yü t'uhniagahu a, nanguie rá Hogandähi. Jananguie'a, "ma zi Ta ahe," dí emfö Oja ya. ¹⁶ Ne nu rá Hogandähi Oja di beünga ma mbuihu, gue majuani yü t'uhniagahu Oja. ¹⁷ Ne nanguie yü t'uhniagahu Oja, ga comhbü rá herencia Oja bin t'un ra Cristo.

Nguetho nu'bu ga comhbu rán unbi ra Cristo, ne ga comhbu rá herencia bu bí ja rá ts'edi buya.

Ne'a ma ngoc'yeihu di párcahu Oja

18 Pe gam bεmhbu εmme zi ts'utho ran unbi dín nuhu ya, pe nu'u yan ho gan nuhu m'bejua εmme mixte thoho. 19 Ne gátho 'be'a bi 'yot' Oja εmme i t'omi 'be'a da t'orpa u 'bu bi zōn ra pa din t'un yan ho mixte thoho u yá t'uhni Oja. 20 Nguetho nu 'be'a gátho bi 'yot' Oja, gátho him bi gohi xun ho, pe hin yá ts'oquizehe u, pe nangué rá ts'oqui ra Adán. Pe bi zánd Oja gue hin da gohi xun ho ra ximhái, nguetho ndep'u yu ja'i da hyon'a ran ho da 'yorpa 'bu m'bejua. 21 Nguetho nu yu ximhái bi 'yot' Oja, gátho da mba ma hoqui nangué'a ran ts'oni bin ja, ngue him man ja yu 'yanthi ne yan unbi, ne 'be'a gá i ja. Ne gátho u 'dat'a da mba ma hoquigahu yú t'uhnigahu Oja, 'bu bi párca ma ja'ihu. 22 Nguetho di páhmbu gátho 'be'a bi 'yot' Oja, tengu'bu gátho 'da na mbahni thoho gue'bu go maya'bu ne asta guehya, tengu'bu xun u, ne tu yú mbui, tengu'bu in nde dim 'buh rá 'uere n'da ra xisu. 23 Nεεgahu tengu thoho 'bu 'da na mbahni thohohu gátho 'be'a i ja, madague'bu bi du'mi bi ts'inju ya, gue dí 'buhmbu rá Hogandahi Oja, gue'a rá mbadi a ran ho da 'yorcahu Oja. Pe dí sáhu ran u nangué ma mbuihu gátho yu pa dín d'omathu ua, gue'bu go ne'a ma ngoc'yeihu da yangahu. 24 Ne gue'a dá páhmbu 'bu mí zinju, ngue him 'bex da mba mahoqui gátho ma ngoc'yeihu. Janangué'a dí tōmhbu ya. Pe nu'bu 'bexque xcá nuhu a dí tōmhbu, ya hin di tōmhbu a ya 'bu, ne hingui jatho ga tōmhbu a ya bin ja. 25 Pe nuya dí tōmhbu a hinga nan ja, ne dí háthu yan unbi, gue'bu go bi páju xun ho Oja. 26 Ne gátho yu pa dín d'omthohohu, di zeju rá Hogandahi Oja, nguetho xun güent'igahu, gue hin dí páhmbu dan yahu Oja xun ho, ja'bu dí çastahu bu nam beñ Oja. Pe gueε rá Hogandahi i yau i Oja bu ja ma mbuihu 'bu dí yahu a. 27 Ne nu Oja di açca ma mbuihu 'bu dí yahu a. Ne i pađi 'be'a dí áfu, nguetho din theui rá páhä zehé a bi beñgahu rá Hogandahi Oja.

Pe dí tafu xun ho yan unbi nangué ra Cristo

28 Ne dí páhmbu di jap Oja di 'yorcahu ran ho a 'be'a gá dí thohmbu ua, ngue nuju εmme dí numanohohu a Oja. Nguetho ya bi zanni 'beru dá cohmbu m'bejua. 29 Ngue nu'u to'ho bi huanh Oja mam'bet'o, guet'u bi zanni da gohi tengu rá Ts'ant'u zehé. Janangué'a dim 'bet'o rá Ts'ant'u zehé ngue xun ngu yú cu dim 'bejua. 30 Ne nu'u bi zánd Oja mám'bet'o, ne guet'u in zonh Oja u ya ngue da yurpu bí 'bui. Ne nu'u in zonh Oja, gue'u i εmbi xun ho u ya, ngue bi hocpa yú ts'oqui. Ne guet'u da gohi tengu rá Ts'ant'u zehé. 31 'Be'a gam bεmhbu buya, nguetho gueε Oja i numanohu. To'o maha da zá da 'yorcahu ran ts'o. 32 Nu Oja xinga gue rá Ts'ant'u zehé bi huεqui, pe bi dáp ran ðate nanguéju. Janangué'a gátho di 'daju 'be'a i ja, nte da gongahu. 33 Pe nuju to'o maha a da xi Oja ngue hingui ho dí øthu, ngue yú thahnigahu Oja. Nguetho gueε Oja thocpa thoho di hoga ma ts'oqui. 34 To'o gue da zá da xi Oja ngue dan unbahu nangué ma ts'oqui, nguetho gueε ra Cristo bi du, bi nu ran unbi nanguéju, ne xø bi xox Oja buya, ne bí 'buru guepu i conhui rá ts'edi Oja. Ne thocpa thoho i áp rá mate Oja nanguéju. 35 'Be'a maha da zá di 'uegahu, gue hin gan nuhu a rán huεcate ra Cristo. Ha gue'u yan unbi, uague yu dumbui, uague yan açpi, uague ra thuhu, uague ra 'yahu, uague 'bu nts'utho haru dí 'yohu, uague da thoju nangué ra juai. Ha gam bεmhbu ngue hin di huεgahu ra Cristo 'bu dín nuhu u. 36 Pe hin'na, nguetho ya nt'o'ti:

Thocpa thoho t'ɛna da thojɯ nanguɛ Ojɔ dí ɛc'yɛihɯ,
nɛ im bɛni tengu'bu dɯɯ dɛ'yohɯ gue nts'änni da tho.

³⁷ Pɛ nu gátho yɯn unbi, dí tafɯ xɯn ho, nanguɛ ra Cristo di huɛgahɯ. ³⁸ Nɛ dí pɔhmbɯ majuɔni hin'yɯ n'da ra ts'ɛdi da zɔ di 'uegahɯ gue hin ga nuhɯ a rán huɛcate ra Cristo. Xínga guehya gue dí 'bɔhmbɯ, nɛ xínga gue'bu dá tuhɯ. Nɛ xínga gue'a n'da rám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i, nɛ xínga gue'a n'da rám 'bɛhni ra zj̄tho, xínga gue man'da ra ts'ɛdi. Nɛ xínga gue'a 'bɛ'a gátho i ja ya, o din ja nixudi o nimani, da zɔ di 'uegahɯ. ³⁹ Nɛ xínga gue'u 'bɔpɯ mahɛts'i, nɛ xínga gue'u 'bɛcua ja ra hãi, nɛ hin'yɯ 'bɛ'a gátho i ja ngue da zɔ di 'uegahɯ gue hin ga nuhɯ rán huɛcate Ojɔ i ɔrcahɯ ra Cristo Jesús ma Hmuhɯ, nguetho gátho bi 'yɔzɛɛ Ojɔ ɯ.

9

Bi huand Ojɔ yɯ israel maya'bu

¹ Nu ra Cristo dí 'bu'be, i pɔdi majuɔni dí xi ahɯ ya, ngue ɛmmɛ dadí huɛcmahagá ma mijudíohe yɯ israel. Pɛ nɛ'a rá Hogandɔhi Ojɔ i xicpa ma mbɔi ngue majuɔni dí m mangá. ² Nɛ thocpa thoho dín nu ran unbi ngue ma mbɔi nɛ ɛmmɛ tu ma mbɔi nanguɛ ma mijudíohe. ³ 'Bɛ'a sá ga ɔt'á ngue xtím pɔ'ɯ ma mí'israelhe. Ha ga xi Ojɔ dí 'bɛrca ma te ngue njɔm'bu ga nu ra Cristo. Ngue gue'a ga ɔt'á 'bu gue'a dí pɔ ɯ. ⁴ Nguetho nuje dɯɯ israelhe bi thahn ma ngurpa bɔtahe ngue bi nde dɯɯ t'uhni Ojɔje, nɛ bi nu rá Thai Ojɔ ma bɔtahe nɛ bi bah pɔya ngue Ojɔ mí 'bɔhmbɯ. Nɛ gue'u bi 'yɔthɯ ran hoqui a Ojɔ ɯ, nɛ gue'u bin t'un yán t'ɛdi Ojɔ nanguɛ 'bɛpɯ dám 'bɔmanhohe. Nɛ bi sih yɯn t'ɔt'e dí dɔnde Ojɔ. Nɛ bi sih majuɔni nanguɛ 'bɛ'a gá da 'yɔrpe. ⁵ Nɛ nu'ɯ ma mí'israelhe i 'bɔh ya, yú t'uhni ndu ma ngurpa bombɔtahe ngue bin yɔui Ojɔ maya'bu. Nɛ guet'ɯ yɯ israel bu ám 'bu'a ra Cristo 'bu min ja' i ua ja ra ximhãi. Pɛgue Ojɔ a, rá Hmu ngue gátho 'bɛ'a i ja, jananguɛ'a gátho yɯ pa mazɔi ga numansuhɯ a. Nɛ hɔnt'a gam bɛmhɯ a ya. ⁶ Pɛ xɯn ngu hingui ɛc'yɛi ɯ ma mijudíohe yɯ israel. Pɛ hin gam bɛmhɯ ngue bi zɛpɯ a bi man Ojɔ, ngue hin di ja'ts'a ran hoqui bi ma. Pɛgue gam bɛmhɯ ngue'a hinga gátho majuɔni yɯ israel ɯ yú t'uhni ra Israel bu nam bɛn Ojɔ, gue'bu mí ma di jap yɯ israel. ⁷ Nɛ hinga gátho yú t'uhni ra Abraham bu nam bɛn Ojɔ ɯ bim 'bɔi, pɛ hɔnt'a bi xi a Ojɔ ngue dim 'bɔi. Tengu bi man Ojɔ: “Pɛ hɔnt'ɯ di xant'a ra Isaac, ngue ni ts'unt'ɯ, ga ɛmbi ni t'uhni,” bi 'yɛmp Ojɔ a. ⁸ Nu'a in nde da 'yurcahɯ ngue njɔ'o n'da rá t'uhni Ojɔ bim 'bɔi nanguɛ rá ta o gue rá mbe. Pɛ hɔnt'ɯ bim 'bɔi nanguɛ'a bi man Ojɔ, da 'yɛmbi yú t'uhni. ⁹ Nɛ guehna bi xi a Ojɔ a ra Abraham: “Ni jɛya, tengu ya, ga ut'auí ma ts'ɛdi nɛ din ja a dí xi i, gue dim 'bu a n'da rá ts'unt'ɯ ra Sara,” bi 'yɛmp Ojɔ a. ¹⁰ Nɛ nguetho nanguɛ yú ts'unt'ɯ ra Isaac, Ojɔ bi ma nda'a da numanho. Bin ja ngue bim 'bu i yoho yú ts'unt'ɯ ra Rebeca, nanguɛ a ra Isaac a rá ta ɯ. ¹¹ Pɛ nu'bu hin ním 'bu ɯ yoho, hin ní 'yɔt' ran ho, nɛ xín ni 'yɔt' ran ts'o, pɛ Ojɔ mí sãnni 'bɛ'a din jap'ɯ. Jananguɛ'a bi zɔ bi japí nda'a bi nde di japí, nanguɛ bi ndese, nɛ hin nanguɛ yán t'ɔt'e bi 'yɔt'ɯ. ¹² Nɛ nu'bu hin ním 'bɔh yú t'uhni, bi xi Ojɔ a ra Rebeca: “Nu'a m'bet'o dim 'bɔi, din 'yɛhe nanguɛ'a m'bejac dim 'bɔi.” ¹³ Nɛ tengu nt'o't'i, man dá ram hma i ɛna: “Dá numanho a ra Jacob ngue ra Israel, pɛ nu ra Esaú hin dá numanho,” bi 'yɛn Ojɔ. ¹⁴ Xiya, ha gam bɛmhɯ hingui ho 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojɔ, ngue bi huahna n'da, nɛ hin'na a man'da. Pɛ hingui sá ga ɛmhɯ hingui ho ɔt' Ojɔ. ¹⁵ Pɛ tengu bi xi Ojɔ a ra Moisés: “Ga un ra mate to'o dín nde ga unni, nɛ ga huɛqui to'o

dín nde ga huɛqui,” bi 'yɛn Ojã. ¹⁶ Dí pãhmbũ ya, nanguẽ in ndesẽ Ojã di un rá mate nẽ hin nanguẽ bi ndesẽ n'da, o gue bi 'yot' yãn t'ot'e ngue bi bɛni dí dah rán jãpi Ojã. ¹⁷ Nẽ tengu bi man ra t'ohni, bi sih ra ts'at'abi bũ Egipto, ngue ra Faraón: “Dã sãn'ni i ngue gan ts'at'abi, nẽ ga mɛp'a ni mbũi ngue hin gui 'yot'a ga xi i. N'dahma da zã ga ut'a ma ts'edi 'bũ ga pɛnh yũ 'yãnthĩ bũ ja ni hãi. Nẽ da fãrca ma ts'edigã gãtho na ngũni ra ximhãi bũya,” bi 'yɛn Ojã. ¹⁸ Jananguẽ'a ga pãhmbũ ya, Ojã di un rá mate to'o in ndesẽ di unni, nẽ guesẽ Ojã di mɛp rá mbũi n'da to'o in nde di mɛp rá mbũi, tengu thofo bi 'yɔrpa a ra Faraón. ¹⁹ Pɛ ha 'bo'o da 'yãngã bũya: “Nu'bũ in jabũ i ot' Ojã, hague dán zã da 'yɛna i ja rá ts'oqui n'da 'bũ, nẽ njon da zã da zɛrpa a in nde Ojã gue xtãm bɛni 'be'a xãn ho xtã 'yot'e.” ²⁰ Pɛ hingui sã ngubũ gui mamhbũ, gyũ ja 'ihũ, to'o ahũ ngue gui xihmbũ hingui ho ot' Ojã. Xi'bũ n'da ra ts'ɔe ngue ra jãhãi, ha da zã da 'yãnni to'o bi 'yot'e: “Hanja ngubũ gã 'yɔrque,” ha da zã da 'yɛna. ²¹ Ha hin'yũ rá ts'edi a to i ot' ra ts'ɔe, ha hingui sã da zãn zɛhẽ 'be'a da 'yɔrpa n'da ra bõhãi 'bũ, ngue da zãn'na n'da mahotho, nẽ'a man'da him mahotho, nẽ n'dat'a ra bõhãi ni 'yot'e. ²² Nguetho in ndesẽ Ojã da 'yuh rá cue nanguẽ u to yãn sãhũ di unbi. Nẽ madague'bũ i hãt'i set rá mbũi nanguẽ u to di unbi. Pɛ nu'bũ hinguium bɛni 'bɛpũ nan dõ'ma Ojã, gue'a man'da di nɛqui xãn ho rá cue Ojã nẽ rá ts'edi 'bũ bi unba u bũya. ²³ Jananguẽ'a da fãdi tãte xãn ho rá mbũi Ojã 'bũ bi un rá mate u mi'da yũ jã'i, madague'bũ nẽ'u yãn sãhũ xtĩ unbi, tengu thohogahũ. Nẽ nuya m'bet'o thofo di hogahũ Ojã, ngue da zã ga comhbũ rán ho. ²⁴ Ngue guejũ bi zongahũ Ojã, nanguẽ ma 'yũhũ 'dahma 'dan'yo, nẽ u yũ judío, nẽ u hin yũ judío, pɛ hõnt'ũ bi numanhosẽ bá si. ²⁵ Nẽ gue'a bi mam bũ ja rá sɔcuã ra Oseas, bi 'yɛna:

Nu'ũ him mi ɛmbã ma t'ũhni, gue'ũ ga ɛmbi ma t'ũhni u ya.
Nẽ nu'ũ him madĩ huɛcã, pɛ nuya ga huɛcã u ya, bi 'yɛn Ojã.

²⁶ Nẽ mi ɛn ra t'ohni:

Nubũ hapũ bi t'ɛn ahũ: “Him ma t'ũhni ahũ,”
guerpũ da t'ɛn ahũ bũya ngue yã t'ũhni ahũ Ojã i 'bũi.

²⁷ Pɛ nanguẽ yũ israel bi man ra Isaías: “Madague'bũ ɛmmẽ xtã ngu u yãm bomb'eto ra Israel, tengu yũ 'bomu bũ ja ra dejã, pɛ hõnt'ũ zi yoho dim põhõ,” bi 'yɛna. ²⁸ Nguetho Ojã di juãnba ra ximhãi, nẽ di jua'a n'dihi rán ts'ɛmbi bi ma. ²⁹ Nẽ tengutho mi ma mam'bet'o ra Isaías, bi 'yɛna:

Nu'bũ hin xtã 'yɛ Ojã 'da yũ hmudã nanguẽjũ, dũy israelhũ,
gãtho xtĩ juajũ 'bũ, tengu ra hnini Sodoma, nẽ ra hnini Gomorra, ngue bi jua Ojã, bi 'yɛna.

Xãn ngu yũ israel him bi nde bi hyãqũ rá mate Ojã

³⁰ Pɛ xiya, hague bin ja nanguẽ yũ jã'i hin yũ judío. Bi t'ɛmbi xãn ho nguetho bi hyãntho rá mate Ojã ngue bi hocpa yã ts'oqui, madague'bũ him mĩm bɛni xtã 'yot' ran hocjã'i i mam bũ ja yãn t'ɛdi Ojã. ³¹ Pɛ nu yũ israel gue mĩ honi xtã 'yot' ran hocjã'i i mam bũ ja yãn t'ɛdi Ojã, pɛ him bi zõni ngue xtã t'ɛmbi xãn ho u. ³² Pɛ hanja him bi t'ɛmbi xãn ho u yũ israel. Nguetho him bi nde bi hyãntho rá mate Ojã nguerpũ xtã t'ɛmbi xãn ho u. Pɛ bi bɛni xtã hnumanho 'bũ mĩ 'yõzchẽ yãn t'ɛdi Ojã u. Nẽ nu ra Cristo bũya tengu'bũ n'da ra do 'bɛm bũ ja ra 'yu, guerpũ di fet rá gua n'da, nẽ bi dãqũ bũ yũ israel 'bũ mĩ 'yɛna xtãn dah ra 'dihĩ. ³³ Nẽ gue'a mán t'o't'i bũ ráam hman Ojã, i ɛna:

Dami bɛmhbũ, dí hõpũ n'da ra do bũ Siõn, nguerpũ da dãqũ bũ n'da, nẽ dim 'bɛdi.

Pɛ nu'a to'o da 'yɛc'yɛi a, hin da mbɛs' yã sã, pɛ guehma da hnumanho.

10

¹ Ma zi cu ahu, emme dí hah ma mbui dí äp rá mate Ojä di pø u ma mi'israelhe. ² Ne di pađi ngue majuađi emme ehya u nangue Ojä, pegue hingui pađi ndana majuađi rá 'yu Ojä u. ³ Nguetho hingui nde da bađi 'beru dí 'yemp'a Ojä ngue xtán ho. Im beđi din hoc zehē nangue yán hose, nguetho im beđi dí numanho Ojä 'be'a øt'u. Janangue'a hingui nde din uni xtí hoc Ojä u, nangue ran hoqui bi zánd Ojä. ⁴ Pe gátho to'o bi 'yəc'yei ngue gue'a ra Cristo bi hoqui, bi 'ye'ts'a ní hyoni ngue xtín hoqui nangue yán t'ędi.

To'o gátho da 'yáp rámfäts'i ra Hmu, da yqñ u

⁵ Nu ra Moisés bi 'yo'ti 'be'a da 'yøt'a n'da nangue yán t'ędi nguere xtán zøni xtá numanho Ojä n'da. Ngue bi 'yęna: "Nu'u yu ja'i 'bu di ja'ts'u yán t'ędi, gue'u dí japi dim 'bu'u," bi 'yęna. ⁶ Pe nu'a ran hoqui ga hámhbu rá mate Ojä, o guí emhbu xán hej bu dá tımhbū a, gue ba sønschū bu mahęts'i ba sischū ua ra Cristo. ⁷ Ne o guí emhbu ga mbähā bu 'bu u xán du ngue ba sischū bu a ra Cristo. ⁸ Pe 'be'a i man'a ran hoqui 'bu. Pe hingui hej bu dá tımhbū a. Ne ęna: "Gui hyąnthohū rá mate Ojä, ne da zā da 'yo ni mbūihū buya, ne da zā da 'yo ni ndehū buya." Ne gue'a ram hma dí m mamhbe a. ⁹ Ngue nu'bu ga emhbu ma Hmu bu ra Jesús, ne ga ęc'yēihū mbo ma mbūihū ngue bi xox Ojä a 'bu mi du, da yąnjū Ojä 'bu. ¹⁰ Nguetho gue'a ní 'yęnjū xán hojū Ojä a ga ęc'yēihū mbo ma mbūihū, ne gue'a ní pøjū Ojä a gam mamhbu nangue ma ndehū. ¹¹ Ne mí ęn rá t'ohni Ojä: "To'o gátho da 'yəc'yēi a bá penh Ojä, hin da thāda u," bi 'yęna. ¹² Ne hin gam bęmhbu ngue n'dan'yo yú hmu i 'bu u yu judío ne u hing yu judío. Pe n'dat'a yú hmu ngue gátho yu ja'i i 'bui, ne 'da di unthoho xán ngu to'o gátho da 'yáp rámfäts'i. ¹³ Nguetho nu'u to'o gátho da 'yáp rámfäts'i ra Hmu, di pø u, mi ęn ra t'ohni maya'bu. ¹⁴ Pe hague dán zā da 'yáp rámfäts'i ra Hmu 'bu him bi bā a rá mate bu ja rá mbui. Ne hague dán zā da hyąn rá mate 'bu him bi 'yøde. Ne hague dán zā da 'yøde 'bu njon da xifi nangue ra Cristo. ¹⁵ Ne hague dán zā da mba n'da da xifi 'bu hingam 'behni. Janangue'a i ęn rá m hman Ojä: "Mahotho i øt'a n'da 'bu i man ran ho ma'da'yo di 'dajū ran johya, hapu i 'yo," bi 'yęna. ¹⁶ Pe hinga gátho i ømanho u i sih ran ho ma'da'yo. Tengu bi man ra Isaías, bi 'yęna: "Ma Hmu i, nda'a u bi 'yømanho a dá mamhbe ya." ¹⁷ Pe nu'bu 'bui to'o da sih ram hma nangue ra Cristo, da zā da hyąn rá mate Ojä 'bu. ¹⁸ Pe dí än 'bu hin xamā 'yø u yu judío. Pe hagen ja ngue him bi 'yəc'yēi ra Cristo. Bi 'yøhma, nguetho hønbu go hapu bi mba rá m hman Ojä, bin 'yo gátho ná ngani ra ximhäi. ¹⁹ Ne xø dí än'nahu, ha him mí pą u yu israel ngue man'da da t'ęmbi yú t'uhni Ojä u hing yu israel. Bi bąhma, nguetho nubū ja rá søcuą ra Moisés mí ęn Ojä:

Ga ja ahu gan seyahu 'bu ga simanho 'da yu ja'i him mí ęmbā ma t'uhni.

Ne ga ja ahu gan cuehu 'bu ga simanho 'da yu 'yąmbui ja'i, bi 'yemp Ojä u yu israel.

²⁰ Ne bi xifi xán ho bu ja rá søcuą ra Isaías, bi 'yęn Ojä: "Bi dįngā u 'da him mí hongui, ne dá japi da bąc'u him mi ängui," bi 'yęna. ²¹ Pe nangue yu israel bi 'yęn Ojä, "Gátho ra pa dá 'uąrpa ma 'ye, dá zon'ndū, pe bi mbęsca thoho ma 'ye, ne bi ugā thoho u," bi 'yęn Ojä.

11

'Da u yu israel bim pøhya

1 Pɛ ga ʔn'nahʉ mahɔn'a, ha gǎtho bi hyɛ ʉ yá t'ʉhni Ojǎ, gue nu ʉ yám bom'betɔ ra Israel. Pɛ hin'na. Nguetho gueczehɛgǎ drá mɛ'israel, ngue mam bombɔtagǎ ra Abraham, nɛ ra Benjamín. 2 Pɛ Ojǎ hingui hɛ ʉ njuǎntho yá t'ʉhni ngueʉ bi huan 'bʉ mam'bet'o. Ha hin guím bɛmhbu 'be'a bi man rá t'ohni Ojǎ, gue bi sih ra Elías 'bʉ mí yǎp'ʉ yá mí israelhʉ. Nɛ bi 'yɛna: 3 “Ma Hmu i, bi hyo ni pɔngahyá ʉ yʉ israel, nɛ bi xot'a bu ja ni mɛxa mí pa m'bɔts'e ni 'bɔts'e, nɛ hɔngǎ dá pɔngǎ, nɛqui nde da hyogui,” sǎ bi 'yɛn a ra Elías. 4 Pɛ ha hin guím bɛmhbu 'be'a í dǎ Ojǎ bʉya ngue bi t'ɛmb ra Elías. “Pɛ hin'na, hin guí 'dase,” bi 'yɛmbi. “Pɛ dá jamansup yá mbʉi ʉ yoto mahuǎhi yʉn 'yohʉ israel, gueʉ him bin dǎnyahmu bu 'bǎh ra pɔte ra Baal,” ngue mí t'ɛmbi ojǎ. 5 Nɛ ngutho ya, 'bʉ i 'da yʉ israel him bi 'uegue nanguɛ Ojǎ, ngue gueʉ to bi huand Ojǎ nanguɛ rá mate toho. 6 Nɛ gam bɛmhbu nu'bʉ rá matethoho Ojǎ bi huan'ndʉ, ga pǎhmbʉ bʉya hin nanguɛ yʉn t'ɔt'e í ɔt'a n'da ní huan'na n'da. Nguetho nu'bʉ xtá hnumanho nanguɛ yʉn t'ɔt'e bi sifi, hin xtín ja rá mate tho Ojǎ 'bʉ, nɛ nte nam bɔn'a rá mate Ojǎ 'bʉ. 7 Xiya, 'be'a gam bɛmhbu nanguɛ yʉ israel, nɛ hinguin ngu ʉ bi dǎni 'be'a mí honi, gue da t'ɛmbi xʉn ho. Pɛ hɔnt'ʉ nthahni bi dǎni, nɛ bim pɔhɔ. Pɛ nu'ʉ mí'da bi mɛp yá mbʉi ʉ. 8 Nɛ gue'a mán t'o't'i: “Ojǎ bi pumbɛnip yá mbʉi, tengu'bʉ bin ǎha. Nɛ bi jǎpi him bi zǎ bi nu nɛ him bi zǎ bi 'yohnahyá. Nɛ guexta ʉ yʉ pa í jabʉ ya,” bi 'yɛn rá t'ohni Ojǎ. 9 Nɛ ngutho bi man ra David: Da mbɔspa Ojǎ, pɛ hin da bɛni 'be'a nam bɔn ʉ yʉ 'bɔts'e da 'yɔt'ʉ, nɛ gue'a dán ʉnba ʉ. 10 Nɛ din xǎdǎ, hin da nu ran nɛqui. Nɛ nu yá xǎtha dim mboqui ma zǎ, nanguɛ yá ts'oqui xʉn ngu i tuts'i, bi 'yɛn a ra David.

Nɛ'ʉ da hingui israel bim pɔh ya

11 Pɛ dí ʔn'nahʉ mahɔn'a, nu'bʉ mí 'ue'ʉ yʉ israel, ha bi bɛn Ojǎ him man'dandǎ da 'yɛnsa rán jǎpi ʉ 'bʉ. Pɛ hin'na. Pɛ nanguɛ'a bi zan rá mate Ojǎ ʉ yʉ israel, nɛ gue'a í zǎ bim pɔ ʉ hing yʉ israel bʉya. Pɛ gue'a bi 'yɔt' Ojǎ, n'dahma din sɛya yʉ israel 'bʉ bi nu ʉ bi hyǎn rá mate Ojǎ, nɛ da hyon Ojǎ mahɔn'a. 12 Nu Ojǎ bi zǎ bi jǎp'ʉ 'da yʉ jǎ'i hing yʉ israel gǎtho ná ndoho ra ximhǎi, nanguɛ bi 'ue'ʉ yʉ israel. Nɛ bi dǎn rá mate Ojǎ ʉ hin yʉ israel 'bʉ mí thǎcpa rán jǎpi Ojǎ ʉ yʉ israel. Jananguɛ'a man'da xʉn ngu ran jǎpi da nu ʉ hing yʉ israel 'bʉ bá peng bu 'bʉ Ojǎ ʉ yʉ israel mahɔn'a. 13 Guehna dí xi ahʉ na ya, ngue hin gyʉ israel ahʉ, nguetho drám 'bɛhnigǎ nanguɛ ahʉ. Nɛ dín nde ga ja ahʉ gui pɔmanhohʉ nanguɛ ra Cristo, 14 n'dahma din 'yomfɛni ʉ ma mijudíohe yʉ israel 'bʉ bi nu a ran ho gǎ tǐmhbu, jananguɛ'a man'da xtá ngu dim pɔ ʉ bʉya. 15 Nɛ nu'bʉ mí hyɛ Ojǎ ʉ yʉ judío, bi zǎ bi hocpa ʉ hing yʉ judío 'bʉcua gǎtho ua ja ra ximhǎi. Pɛ ɛmmɛ man'da xʉn ho din ja ua gǎtho ra ximhǎi 'bʉ bi ts'im mahɔn'a xʉn ngu ʉ yʉ judío. Nɛ din ja tengu'bʉ ya bi ndants'ʉ yʉ du. 16 Nu mam bombɔtahe mí yǎhʉ Ojǎ maya'bʉ, yá mbɛti Ojǎ ʉ, tengu'bʉ yá 'bɔts'e Ojǎ ʉ. Nɛ tengu'bʉ mí 'bɔspa Ojǎ ra mbɛdi thuhmɛ 'bʉ ɔt ra thuhmɛ, jananguɛ gǎtho a ra jǎni rá mbɛti Ojǎ bʉya. Nɛ nu'bʉ mí huand Ojǎ a ra Abraham, nɛ gue'a í than'ndʉ yá 'yʉ a bʉya, tengu'bʉ n'da ra za xʉn zaqui rán dʉi, nɛ'ʉ yá 'yɛ xʉn zaqui ʉ. 17 Pɛ bi ts'ɛcpa 'da ʉ yá 'yɛsɛ a ra hogaza. Nɛ nu ahʉ hing yʉ israel ahʉ nɛ tengu'bʉ bá ts'ɛc'ahʉ bu gmí tɔhmbʉ tengu n'da ra za hingui ho. Nɛ bi t'ɛs'ahʉ bu bi ts'ɛcpa ʉ 'da yá 'yɛ a ra hogaza. Nɛ gǎ comhbʉ rán zaqui a ra za, gue bá nɛxpʉ rán dʉi, ngue nu ra Abraham bi huand Ojǎ maya'bʉ. 18 Pɛ hingui sǎ gdǎ yǎthʉ a ngue bi t'ɛs'ahʉ bu bi ts'ɛc ʉ

'da yú 'ye ra za. Dami bɛmhbuŋue hinga gue ahɛ guidí unhɛ rán zaqui a rán ðei ra za, pɛ gue'a rán ðei ra za i øt'ahɛ rán ho Ojå bɛ guí tøhmbɛ. ¹⁹ "Pɛ man'da xɛn hoje, nguetho bi ts'ɛc'ɛ 'da yɛ 'ye, nɛ go bi t'ɛscåhe ua," masque guí ɛmhbuŋ. ²⁰ Majuɛni bi ts'ɛc'ɛ 'da yɛ israel nguetho him bi nde rá mate Ojå. Bi bɛni xɛn hose. Nɛ guí tøhmbɛ bɛ 'da ahɛŋue hing yɛ israel ahɛ, nguetho guí pɛhmbɛ hønt'a rá mate Ojå nån ho ahɛ. Pɛ o guím bɛmhbuŋ gån tøsehɛ bɛ, pɛ gan jamansuhɛ. ²¹ Damí bɛmhbuŋ him bi yɛn Ojå ɛ 'da yú 'yɛsɛ ra za. Ha má gue'adahɛ da yɛn ahɛ 'bɛ guím bɛmhbuŋ xɛn hose ahɛ. ²² Pɛ nu'bɛ 'bo'o hinguin nde rá mate Ojå, pɛ da nuse a rán sãui a to'o da 'uepɛ ja rá mate. Pɛ nu ahɛ guí nuhɛ rá mate Ojå 'bɛ guí thoqui guím bɛmhbuŋ a. Pɛ nu'bɛ hin'na, nɛ ahɛ da ts'ɛc'ahɛ mahøn'a bɛ ja ra za 'bɛ. ²³ Nɛ nu'ɛ yú 'yɛsɛ a ra hogaza, ŋue yɛ israel, nu'bɛ da 'yɛc'yei rá mate Ojå, da t'ɛs' mahøn'a bɛ ja yú zase. Nguetho ja rá ts'edi Ojå da 'yɛs' mahøn'a bɛ bi zɛqui. ²⁴ Nu'bɛ mam bá ts'ɛc'ahɛ bɛ gmi tøhmbɛ ja n'da ra za hingui ho, nɛ bi t'ɛs'ahɛ bɛ ja man'da ra za ŋue hin ni zasehɛ, pɛ man'da hingui heí da ndøpɛ mahøn'a ɛ yú 'yɛsɛ nguetho rá zase.

Da zøni n'dat'a dim pøhø xɛn ŋu yɛ israel

²⁵ Ma zi cu ahɛ, dín nde ahɛ guí pɛhmbɛ a ja bi t'uhya, n'dahma hin gan 'yɛzɛhɛ hing yɛ judío ahɛ. Dín nde guí pɛhmbɛ, 'da yɛ patho bi mɛh yú mbɛi ɛ 'da ɛ yɛ israel, ja gue'bɛ bi zøn ra pa xtí cåthɛ xɛn ŋu ahɛ hønt'a go to'o hing yɛ judío ahɛ. ²⁶ Nɛ m'bejua bɛya, xɛn ŋu dim pø ɛ yɛ israel. Nɛ gue'a bi man rá t'ohni Ojå, bi 'yɛna:

Di nequi n'da yú yante ŋue yú mi'israelhɛ bɛ Sión,

da yɛn'a ra Jacob nanguɛ yú ts'oqui. ŋue ra Israel a ra Jacob.

²⁷ Nɛ ja gue'bɛ ga ja'ts'a dá xifi,

ga punba yú ts'oqui, bi 'yɛm bɛ ja rá t'ohni Ojå maya'bɛ.

²⁸ Nu'ɛ yɛ israel i øt'e ŋue yán sɛihɛ Ojå ya, ŋue'a hingui ɛc'yei ra hogamhma. Pɛ gue'a í zå bi zin ahɛ Ojå a. Pɛ guehma di huɛc Ojå ɛ yɛ israel, nguetho bi than 'bɛ maya'bɛ ɛ yú ŋurpa bombøta. ²⁹ Nguetho njam'bɛ da goh rá mbɛi Ojå nanguɛ ɛ to xi zohni, pɛ majuɛni di un'na bi ma, tengu'bɛ ya xí um 'bɛ mí ma 'be'a di unni. ³⁰ Nɛ nu ahɛ hin gyɛ israel ahɛ gmi øthɛ ram fe'ts'i nanguɛ Ojå mam'bet'o. Nɛ m'bejua nɛ ɛ yɛ israel bi mbesthoho Ojå. Jananguɛ'a bi zå gá tɛmhbuŋ rá mate Ojå. ³¹ Nɛ gue'a in ja ya, ŋue i festa a rá mate Ojå ɛ yɛ israel, nɛ guí tɛmhbuŋ rá mate Ojå ya. Pɛ gue'a dí ðin rá mate Ojå mahøn'a ɛ yɛ israel. ³² Ojå bi ma, njo'o n'da ra ja'i bi 'yɛc'yei a nguetho ja yú ts'oqui. Nɛ bi 'yøt' Ojå bɛya gue njon da hyåt'i din hoc zɛhɛ, nguetho in nde gåtho di un rá mate di hoqui to'o gåtho in nde dim pøhø. ³³ ɛmme xɛn ŋu rá mate Ojå, nɛ ɛmme xɛn ndoho rán 'yomfɛni. Nɛ hin'yɛ ŋue hingui pɛ Ojå. Njo'o n'da ra ja'i da bɛdi 'be'a nam bøn'a i øt' Ojå, nɛ njongui sã da bɛdi 'be'a gåtho i sãnd Ojå da 'yøt'e. ³⁴ Njo'o n'da ra ja'i da bɛdi da 'yøt'e tengu rán t'øt'e Ojå, nɛ njon da 'yut Ojå 'be'a da 'yøt'e. ³⁵ Nɛ njo'o n'da ra ja'i da hyoni 'be'a di un Ojå nɛ ŋue'a dí 'yɛmbi dín dupate Ojå a. ³⁶ Nguetho gåtho bí 'yɛpɛ 'bɛ Ojå, nɛ gåtho di 'yonse Ojå ɛ, nɛ gåtho bi 'yøt'ɛ gue di pɛpɛhɛ ɛ. Jananguɛ'a nde'bɛ ga ɛspahɛ Ojå gåtho yɛ pa mazåi. Nɛ hønt'a gam bɛmhbuŋ a ya.

12

Dam 'bɛmhbuŋue hønt'a Ojå gam bɛmhbuŋ

¹ Ma zi cu ahɛ, ts'edi dí xi'ahɛ, nu'bɛ dí pɛhmbɛ rá mate Ojå, pɛ nde'bɛ gåtho ma ja'ihɛ dan umhbuŋ bɛ 'bɛ Ojå gue ga ørpahɛ rá 'bɛfi. Nɛ gue'a majuɛni ná

thandehũ Ojã a, ne gue'a ra 'bõts'e in numanho Ojã a. ² Ne hin gam bẽmhbu ga homhbũ 'be'a gãtho xũn ho nangue yũ pa i jabũ ya, tengu i øt'ũ 'bũcua ja ra ximhãi. Pẽgue thocpa thoho ga pãh man 'yomfẽnihũ gam bẽmhbu ma'da'yo. Janangue'a thocpa thoho ga homhbũ ga pãhmbũ nda'a rá pãhã Ojã, ngue nda'a xũn ho ga øthũ, ne nda'a numanho Ojã bũya. ³ Bi 'dacã rá ts'edi Ojã ga ørpa rá 'befi nangue rá mate. Janangue'a dí xi ahũ, ngue 'ne ahũ gãtho n'da ngu n'da ahũ bin tat'ahũ rá mate Ojã nangue rá 'befi. Janangue'a hin gan 'yẽxhũ, pẽgue gui pãsehũ nda'a ní 'befi bi zãn'nahũ n'da ngu n'da ahũ, nangue rá m fãts'i Ojã. ⁴ Tengu ní jã'i n'da, ngue an ts'ãnni xũn ngu yũ xequi. Ne hinga gãtho 'dat'a ra 'befi øt'e, pẽ 'dahma 'dan'yo yũ 'befi ỹ yũ xequi. Ngutho dí øthũ. ⁵ Ne madague'bu xũn nguũ, pẽ tengu'bu n'danjã'itho ma jã'i dí comhbũ ra Cristo. Ne tengu ní jã'i n'da, 'da nam fãxta n'da ngu n'da yũ xequi, ngutho dí øthũ ngue dí comhbũ rá 'befi ra Cristo. ⁶ Bi 'dajũ ra ts'edi Ojã gue ho øthũ rá 'befi 'dahma 'dan'yo, nangue rá mate zehẽ. Pẽ nde'bu ga øthũ xũn ho. O nu'bu n'da dim pøngahyã da hyoni 'bepũ dí ma xũn ho a di bẽnba Ojã, nangue rá m fãts'i. ⁷ O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi dim fãxte 'be'a di 'be a n'da, pẽ di jã'ts'i xũn ho, ngue da mbãx yũ cu. O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi din xãnbate, din xãnbate 'be'a nam bøn'a rá m hman Ojã. ⁸ O nu'bu n'da ra zote, pẽgue da xifi nda'a xũn ho da 'yøt'ũ yũ cu. O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi di un rá mbeti, pẽ hin da bẽni da hnumanhose. O nu'bu yũ ngurpi ngue di manda rá 'befi Ojã, di jã'ts'i xũn ho nangue ra ts'edi bin t'unni. O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi da mbãx ỹ yũ hyoya ne yũn zãman'ũ, mpãhã thoho da mbãts'i.

Gam bẽmhbu nda'a xũn ho dá tenhdũ Ojã

⁹ Ne hingui yoho gam bẽmhbu 'bu ga huejũ n'da, pẽ majuãni ga øthũ ran huçcate. Ne xingui ts'ũ gam bẽmhbu ga øthũ a hingui ho, pẽ dan çhyahũ ga øthũ a 'be'a gãtho xũn ho, ne nzãi ga øthũ a. ¹⁰ Dan huejũ n'da ngu n'dajũ nguetho dadĩn cuhũ. Ne n'da ngu n'da man'da da bẽni da 'yẽspa rá mijã'iuui, xinda gue'bu da t'ẽspa zehẽ. ¹¹ Ne hin ga cũthũ ran dãnhyẽi ma mbũihũ, pẽ dan çhya ga ørpaũ rá 'befi ma Hmuhũ. ¹² Dan johyahũ nangue'a ran ho dí tømhbũ, ne hin dan xømhbũihũ nangue yũn unbi. Ne thocpa thoho yũ ora thoho dan yãhũ Ojã. ¹³ Ga fãxhũ yũ 'yẽc'yẽi 'bu ja 'be'a di 'bedi. Ne mpãhã thoho ga säyabahũ yũ jã'i bu ja ma ngumhbũ. ¹⁴ Pẽ ga äfu ran jãpi nangue ỹ to di ugahũ, ne hin ga äfu ra 'yãnthi. ¹⁵ Ne 'dat'a dan johyahũ to'o di johya, o nu'bu 'bo'o tu rá mbũi, 'da dán du ma mbũihũ bũya. ¹⁶ Ne gãtho 'dat'a gam bẽmhbu. Ne hin da bẽn'a n'da man'da xũn ho xinda gue rá mijã'iuui, pẽ din amigohũ ỹ yũ jã'i hin'yũ yũ ts'edi. Ne hin gam bẽmhbu ngue jase man 'yomfẽnihũ. ¹⁷ Nu'bu 'bo'o ørcahũ ran ts'o, hin ga cospahũ ran ts'o. Pẽ gam bẽmhbu nda'a xũn ho ga ørpaũ, ngue 'be'a gãtho i hnumanho. Ne nubũya da nu gãtho yũ jã'i ngue xũn ho ma mbũihũ. ¹⁸ Ne dam 'bũmanhohũ ỹ gãtho yũ jã'i 'bu da zã. ¹⁹ Ma zi cu ahũ, hin ga cos'hũ ra pengui 'bu ja'a da t'ørcahũ. Pẽ 'be ga tømhbũ ts'ũ di unba Ojã 'bu gue'a in nde di unba ỹ. Nguetho nt'o't'i: "Ma 'befi zehẽgã ngue ga unba n'da ne ga un rán theui a bi 'yøt'e," bi 'yẽn Ojã. ²⁰ Janangue'a nu'bu tumanthuhu man sũihũ, ga 'ũimhbũ. Ne nu'bu tũthe, ga sithebahũ. Nguetho nu'bu njabũ dí ørpa man sũihũ, xũn ỹ da bẽni ngue'a midĩ ugahũ, ne xøhma thoho da gøh yũ mbũi bũya. ²¹ Hin ga cos'hũ ran ts'o pẽ ga ørpaũ ran ho, gue'a dá tãfũ a ran ts'o a bũya.

13

Ga øthũ yán t'çdi yũ ts'ut'abi

¹ Gátho gahũ ga çç'yeihũ ra ts'ut'abi ua ma háihũ. Nguetho njo'o n'da ra ts'ut'abi ua ja ra hái ngue bi zãn zehẽ yán t'çdi. Pẽ Ojã bi zãnni ngue din ja yũ ts'edi. ² Janangue'a nu to din sũhmi ra ts'ut'abi, din sũhmi a to bi zãnba rá ts'edi a, nẽ i honse rán usẽ. ³ Nguetho nu'ũ yũ ts'ut'abi ua ma háihũ, hin ga suhũ 'bũ dí øthũ ran ho, hinda hønt'bh ga øthũ ran ts'o ga suhũ 'bũ. Pẽ nu'bh dín nde hin ga suhũ ra ts'ut'abi, pẽ ga øthũ ran ho, nẽ da numanhojũ bũya. ⁴ Nguetho nu'ũ yũ ts'ut'abi, Ojã bi zãnni da mbãxchũ. Pẽ nu'bh dí øthũ ra ts'oqui, ga suhũ 'bũ, nguetho i ja rán t'çdi di unba n'da. Nẽ Ojã bi un yán t'çdi di unba ẽ to'o øt' ra ts'oqui. ⁵ Janangue'a i jatho ga çç'yeihũ yán t'çdi ẽ yũ ts'ut'abi, n'dahma hin di unghũ. Nẽ gue'a di bẽngahũ Ojã 'bũ in zoc ma mbũihũ. ⁶ Nẽ janangue'a ga juthũ 'be'a gátho i äjũ yũ ts'ut'abi, n'dahma di thoqui da 'yøt' yá 'befi ngue bi zãnba Ojã, nẽ i tãh yán zãbi ẽ. ⁷ Mpãhã thohe ga juthũ xũn ho to'o gã i ja yán t'çdi da 'yãdi 'be'a gã da 'yãjũ. Ga jut'a ma háihũ, nẽ ga juthũ yũ puesto, nẽ mi'da yũ cota i äh ra ts'ut'abi. Nẽ ga numansuhũ yán t'çdi ẽ to'o gátho i ja yán t'çdi.

Ga øprahũ ran ho ma mijã'ihũ

⁸ Nẽ ga juthũ 'be'a gátho dín dupatehũ, nẽ hin te gam bẽmhũ ngue dín dupatehũ bũya. Pẽ gam bẽmhũ ngue dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ. Nguetho nu to gátho ja yán huçcate bi jã'ts'i gátho yán t'çdi Ojã ẽ. ⁹ Nguetho gue'a bi man'ũ yán t'çdi Ojã bi 'yãna: "O gui 'yomt'gnihũ, nẽ o gui hãçpahũ rá te ni mijã'ihũ, nẽ o guim pẽhũ, nẽ o guidi seyabahũ 'be'a pẽ'ts' ni mijã'ihũ." Nẽ nu 'be'a gátho mi'da yán t'çdi i man yán t'çdi, nu'ũ gátho n'dat'a i ma: "Gui huçç ni mijã'ihũ tengu bũ gni huççehẽ ni jã'ihũ." ¹⁰ Nu'a øt' ran huçcate, hingui ørpa ran ts'o rá mijã'iu i a. Janangue'a di jã'ts'ũ yán t'çdi Ojã a ran huçcate i øt'a n'da. ¹¹ Nẽ man'da ga humbi ga øthũ na, nguetho dí pahmbũ ya bin de, ya bi thoh yũ pa. Damin 'yomfẽnihũ xũn ho ya ngue danã hãmhũ yũ pa gan nuhũ ra Hmu, xinda gue'a dá øthũ 'bũ ja má dũ'mi dá çç'yeihũ. ¹² Ya bi thoh ra xui, ya maguerũ da hyats'i. Mbãhã ga bũnthũ yán t'øt'e ra 'bexui, ga he man thãquihũ, ngue dan sãmzẽhẽhũ janangue'a da ðãh ran nequi. ¹³ Mbãhã ga øthũ a rán säui ran nequi, hin dan ðtihũ, nẽ hin dam muns'hũ bũ ja yán johya zehẽ yũ jã'i. Nẽ xín dan 'yomt'gnihũ, xínga gue'a ma pãhã zehẽhũ ga øthũ, xín ga øthũ yũ säi, xín ga øthũ yán ts'eya. ¹⁴ Pẽ jatho gam bẽmhũ ga hãmhbũ rá ts'edi a ma Hmuhũ ra Jesucristo, ngue ga øthũ tengu bi 'yøt'e, nẽ him ma gam bẽmhũ ga øthũ rá pãhã ma ngøç'yẽihũ.

14

'Dahma 'dan'yo bũ na çç'yeihũ

¹ Nu'bh 'bũ a n'da ra 'yçç'yei gue hin ẽ pãdi xũn ho, pẽ ga simanhohũ bũ ja mam pẽtihũ ẽ. Nẽ hin dan junthũ nangue 'be'a im bẽni ngue xũn ho da 'yøt'e. ² Nguetho 'dahma 'dan'yo im bẽnse 'bepũ ní 'yçç'yei Ojã. Nu'ũ 'da im bẽni xũn ho da zi gátho 'be'a i ts'i. Pẽ nu mi'da im bẽni hingui ho 'bũ da za ẽ 'da yũ ngø. ³ Nẽ nu ra 'yçç'yei gue i si nẽ i sa gátho 'be'a i ja, pẽ hin da zan'a n'da to'o mbẽni hingui ts'i. Nẽ ximangutho a n'da to'o hingui si, pẽ hin da 'yẽmbi hingui ho øt'a i si gátho 'be'a i ts'i. Nguetho Ojã 'da nan zintho. ⁴ Nu'i, to'o e, gue gui ẽmbi hingui ho øt' ni mi'yẽhẽhũ. Nu rá hmuse n'da da mam 'bũ xũn ho 'be'a øt'a n'da rá 'yẽhẽ, o hin'na. Pẽ guehma da bõmanho n'da ngu n'da ra 'yçç'yei, nguetho i ja rá ts'edi ra Hmu di japi da bõmanho. ⁵ Nẽ i 'bũ i 'da yũ 'yçç'yei im bẽni din säya 'da yũ pa. Nẽ nu mi'da bũya im bẽni xũn ho 'bũ hin din säya 'da

yá pa. Pégue n'da ngu n'da da bɛnɛ 'bɛ'a xɛn ho da 'yɔzɛhɛ. ⁶ Nguetho nu to din säya 'da yá pa, din säya nangué da bɛn Ojá. Nɛ nguetho 'bɛ hinga gá i si yá ts'ihmɛ ɛ 'da, njabɛ ɔt'e nguetho im bɛn Ojá, nɛ i xifi jamadi Ojá nangué ɛ 'da i si. Ximangutho a to gátho i si, njabɛ i ɔt'e nguetho im bɛni Ojá bi un'na, nɛ di un ra jamadi Ojá. ⁷ Njo'o gahɛ gue gam bɛmhɛ dyá hmusɛhɛ. Pɛ yá mbɛtigahɛ a ma Hmuɛhɛ. Nɛ nguetho 'bɛ dí 'bɛhmbɛ nɛ nguetho 'bɛ dá tuhɛ. ⁸ Nguetho dán dásɛhɛ bɛ 'bɛ Ojá gátho yá pa dí 'bɛhmbɛ. Nɛ nguetho 'bɛ dá tuhɛ, dan dáhɛ bɛ 'bɛh ma Hmuɛhɛ nɛ guexta'a yá mbɛtigahɛ a. ⁹ Nɛ gue'a í du nɛ í ndants'a ra Cristo mahɔn'a, ngue dim hmu nangué ɛ xɛn du nɛ'ɛ i 'bɛi. ¹⁰ Pɛ 'da ahɛ hanja gní numan'ɛ a ni cuhɛ ngue guí xihmbɛ hingui ho 'bɛ'a i si. Nɛ nu mi'da ahɛ guí pɛhmbɛ xɛn ho 'bɛ'a gátho i ts'i, pɛ hanja gní numan'ɛ 'da ni cuhɛ guí ɛmfɛ nte di muui 'bɛ hingui nde da zi 'da yá ts'ihmɛ. Nguetho gátho gahɛ dam 'báhmbɛ bɛ ja rá hmi ra zɛ'mi ngue'a ra Cristo. ¹¹ Nguetho nt'o't'i 'bɛ'a bi man Ojá gue'bɛ mí 'yɛna: Guehma majuaɛni din ja a dí m ma, ngue gátho yá ja'í din danyahmu bɛ dí 'bɛi, nɛ gátho din juɛn bɛ ja ma hmi ngue guecá drá Ojá, bi 'yɛn Ojá. ¹² Janangué'a dí pɛhmbɛ, gátho gahɛ ga dáfɛ ra güenda Ojá nangué man t'ɔt'e zɛhɛhɛ.

Hin ga jafɛ da dɔng bɛ ja ra ts'oqui n'da ma cuhɛ

¹³ Him ma numan'ɛhɛ n'da ngu n'dajɛ. Pɛ hɔnt'a gam bɛmhɛ hin ga jafɛ n'da ma cuhɛ dí fet rá gua bɛ ja yá ts'oqui. ¹⁴ Dí pɛcá nangué ran 'yomfɛni bi 'dac ma Hmuɛhɛ ra Jesús, gue hin'yá 'bɛ'a da ts'i ngue hingui ho. Pɛ nu'bɛ mbɛnɛ n'da hingui ho da ts'i, ra ts'oqui a 'bɛ da dá 'bɛ. ¹⁵ Pɛ nu'bɛ 'da ni cuhɛ hingui numanho nin ts'ihmɛ zɛhɛhɛ, nde'bɛ hin gui thoqui gui sihɛ, nguetho hin guí ɔpɛhɛ ran huɛcate 'bɛ guidí thoqui gui sihɛ. Pɛ o gui ɔthɛ nangué ran ts'ihmɛ dí 'ue ɛ 'da ni cuhɛ bi pɔh ra Cristo 'bɛ mi du. ¹⁶ Pɛ gui 'yɛs'hɛ a ní jafɛ da ts'an'a guí pɛhmbɛ xɛn ho. ¹⁷ Nɛ hin gam bɛmhɛ nangué ran ts'ihmɛ ná ɔthɛ rá 'bɛfi Ojá. Pɛ nu rá 'bɛfi Ojá, ga ɔthɛ ran hocja'í, nɛ 'dat'a gam bɛmhɛ, nɛ dan johyahɛ nangué rá Hogandáhi Ojá dí 'bɛhmbɛ. Gue'a nam bɔni gue rá 'bɛfi Ojá a. ¹⁸ Nɛ nu'bɛ njabɛ i ɔt'a n'da, majuaɛni i ɔpa rá 'bɛfi ra Cristo a 'bɛ. Nɛ Ojá da numanho a, nɛ'ɛ yá mija'ihɛ da numanho a. ¹⁹ Mbähá dan ɛhyahɛ dan hocpa ma mbɛihɛ n'da ngu n'dajɛ, nɛ 'da dám fáxtahɛ din te ma mbɛihɛ n'da ngu n'dajɛ. ²⁰ Nɛ hin ga ts'onbahɛ rá 'bɛfi Ojá nangué man ts'ihmɛhɛ. Mfadi gue gátho xɛn ho da ts'i. Pɛ hingui ho 'bɛ dadí ɛnbahɛ rá mbɛi n'da ma cuhɛ nangué 'bɛ'a dí sihɛ. ²¹ Man'da xɛn ho 'bɛ ga ɛs'hɛ a na ɛnbahɛ yá mbɛi 'da ma cuhɛ nangué ra ngɔ dí sahn, o ra vino o 'bɛ'a gá ní dehe dí sihɛ. ²² Nu'bɛ bi bɛn'nahɛ Ojá nɛ guí pɛhmbɛ gue xɛn ho 'bɛ'a guí sihɛ, xɛn ho a 'bɛ. Nɛ'a Ojá in numanho. Pɛ hin dá yaɛthɛ a. Nɛ di johya n'da 'bɛ xise rá mbɛi xɛn ho 'bɛ'a gátho i ɔt'e, nɛ hin te mbɛm buya. ²³ Pɛ nu'bɛ n'da im bɛni hingui ho da ts'i 'bɛ'a gátho i ja, pɛ nu'bɛ bi zi buya, ya ra ts'oqui a bi 'yɔt' 'bɛ. Nguetho 'bɛxque bi bɛni bi mbɛsta'a rá páhä Ojá 'bɛ mi zi. Nɛ'ɛ 'bɛ'a gátho dí ɔthɛ, nu'bɛ hin dí pɛhmbɛ majuaɛni rá páhä Ojá a, ra ts'oqui 'bɛ dí ɔthɛ a 'bɛ.

15

Ga homhbɛ 'bɛpɛ dí zac yá mbɛi ma cuhɛ

¹ Pɛ nuju 'bɛ dí pɛhmbɛ xɛn ho 'bɛ'a da zä da 'yɔt'a n'da, pɛ nde'bɛ man'da gam bɛmhɛ ga fáxhɛ ɛ hin ɛ padi xɛn ho, xinda gue'bɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a gátho dí m bɛnɛhɛ xɛn ho. ² Pɛ n'da ngu n'dajɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a i numanho ma mi 'yɛc'yɛihɛ

gue 'be'a dín te yá mbúih. ³Tengu ra Cristo, him bi 'yøt'e 'be'a di hose pɛ bi 'yøt'e 'be'a bi numanho Ojã. Janangue'a bi 'yɛmp'a rá Ta: "Go dá tuxã yã ts'ante bi si i," bi 'yɛn a ra Cristo. ⁴Nɛ 'be'a gãtho bi t'ot' maya'bũ bũ ja rá m hman Ojã, bi t'ot'i ngue da xãngahũ, nɛ di zerca ma mbúihũ, di jaju ga tømhbũ rá m fãts'i Ojã, hin dan xømmbúihũ. ⁵Ojã di jaju dan zãmhbũ bũ, nɛ di zerca ma mbúihũ. Nɛ dí äp rá mate di ja ahũ 'da'angu guim bɛmhũ n'da ngu n'da ahũ, nguetho 'darbũ guí 'buhmbũ ra Cristo Jesús. ⁶Nɛ janangue'a da zã n'dat'a guim bɛmhũ bũ guí thãndehũ Ojã, ngue nu rá Ojã nɛ rá Ta ma Hmuhũ ra Jesucristo.

Gã da sih ra hogamhman u hing yũ judío

⁷Janangue'a n'da ngu n'da ahũ gan numanhohũ, nɛ u yũ judío nɛ u hing yũ judío, tengu thoho ra Cristo 'da nan zimanhogdahũ n'da ngu n'dajũ. Nɛ gue'a ná ɛspahũ Ojã a. ⁸Nguetho bí 'yɛh ra Cristo ngue din 'yɛhɛ nangu yũ judío. Nɛ bi jã'ts'a mi man Ojã maya'bũ ngue bi sih yãm bombøta yũ judío ba ɛh ma yãntehũ. Janangue'a bi fãdi majuãni bi man Ojã. ⁹Pɛ nɛ u hing yũ judío nɛ u yũ judío bi jap ra Cristo 'darbũ bi 'yɛspa Ojã u nangue rá mate. Tengu mán t'ot'i 'be'a bi xih rá Ta ra Cristo:
Ga xi u hing yũ judío nangue ni mate,
nɛ ga xifi ɛmmɛ xãn ho i, bi 'yɛmb rá Ta a ra Cristo.

¹⁰Nɛ man'da bi man ra t'ohni:

Gan johyahũ ya gyũ jã'i gue hin gyũ judío ahũ, gan 'yohũ u bi huand Ojã ngue yũ judío.

¹¹Nɛ man'da bi mam bũ:

Dami 'yɛspahũ ra Hmu Ojã gyũ jã'ihũ ngue 'dahma 'dan'yo bũ gnã yãhũ gãtho ná ngũni ra ximhãi,
gãtho guí numansuhũ Ojã.

¹²Nɛ bi 'yɛn a ra pøngahyã Isaías:

Dim 'bũ a n'da rá m bom'betø ra Isaí gue nɛ'ũ hing yũ judío da 'yɛmbi rá Hmu, ngue da dø'bũ rá m fãts'i a, bi 'yɛna.

¹³Nu'a Ojã di jaju dí tømhbũ ran ho bi xijũ. Janangue'a dí äp Ojã da hyut'a ni mbúihũ nangue guí ɛc'yɛihũ a. Nɛ xíngui ts'ũ nte guim bɛmhũ, pɛ thøcpa thoho guí tømhbũ da mbãx ahũ rá Hogandãhi Ojã nangue rá ts'edi.

I man ra Pablo hanja bi 'yo't' na ran zofo

¹⁴Ma zi cu ahũ, dí pãcã gue xãn ngu ni hogambúihũ, nɛ i ja nin 'yomfɛnihũ xãn ho, nɛ guí pãhmbũ 'da gđin xãnba thohohũ n'da ngu n'da ahũ. ¹⁵Pɛ guehma dá hut'anzambũ dá øt'ahũ na, ngue dadí bɛn'nahũ 'be'a gã pãhmbũ. Nguetho gue'a ran t'ɛdi bi 'dacã Ojã nangue rá mate. ¹⁶Nguetho rá mbɛfigã ra Cristo Jesús bũ 'bũ u hing yũ judío, dí m mangã ran ho ma'da'yo. Nɛ tengu'bũ drã mbãtã dadí hocpa rá 'bøts'e Ojã, nu'a nám bøni dadí hoc'a ni mbúihũ ngue hing yũ judío ahũ n'dahma da numanho ahũ Ojã. Nɛ mahoqui ahũ nangue rá Hogandãhi Ojã guín 'yohũ. ¹⁷Janangue'a ɛmmɛ i hu ma mbũigã nangue 'be'a gãtho bi 'yørpã u hing yũ judío a ra Jesucristo, bi jaqui bi bømanho rá 'bɛfi Ojã dá øt'ã bũ i 'bũ u. ¹⁸Pɛ hingui sã gam mangã 'be'a bi 'yøt'a ra Cristo nangue u mi'da yã mbɛfi. Pɛ hønt'a da zã gam mangã 'be'a bi 'yørpã dãm pɛcã. Nɛ bi jap u hing yũ judío da den'na ra Cristo nangue ram hma dá xifi nɛ nangue yãn t'øt'e bi 'yuti. ¹⁹Nguetho bi 'yøt' yũ hmɛpya, nɛ yãn t'øt'e mixte nangue rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã. Nɛ dá jã'ts'ã ma 'bɛfi dá mangã ran ho ma'da'yo nangue ma yãntehũ ra Cristo. Dá dũ'mi dá mangã bũ Jerusalén, nɛ dá mangã gãtho yũ xɛqui nãn zant'i ra hãi gue'bũ go má søm bũ Ilírico, gãtho dá mangã

b_u ram hma. ²⁰ Nε guehna dá nde ga øt'e, gue dá mba dá mamp'a ram hma guerp_u him mi farpa rá thuhu ra Cristo. Ngue hin dá nde dá mba b_u ja yá 'befi u mi'da bi mben'na ra Cristo. ²¹ Pε dá øt'á tengu bi mam b_u ja rá t'ohni, ngue i ɛna:

Nu'u 'da gue njam'b_u mi sifi pε nuya da bah ya.

Nε nu'u 'da njam'b_u mi øde da zøni da baɔi nanguε rá 'yu Oja.

Im bɛni da mba b_u Roma a ra Pablo

²² Nε janangue'a him 'bexque bi zä dá mba b_u guí 'b_uhmb_u. Nguetho guexta'a mi ja ma 'befi ua bí ja ra xεqui ua nán jongua. ²³ Pε nuya ya nte mi ja ua ma 'befi ya. Nε x_un ngu y_u nidi mín nde xcá mba b_u guí 'b_uhmb_u b_u Roma. ²⁴ Nε mí ts'utho ya ga mbab_u ga zengua ah_u nε dam 'b_uhmb_u b_u 'da y_u pa. Nε nu'b_u dá thorp_u España, da zä dan hy_umhb_u ts'u b_u ja ra 'yu ní mba b_u. ²⁵ Pε 'bε ga mba b_u Jerusalén, nε ga dá b_u a ra mbeti dí mbäx u y_u 'yεc'yεi bí 'b_up_u. ²⁶ Nguetho bi bɛn u y_u cu bí 'b_up_u Macedonia nεp_u Acaya ngue da mbäx'i ts'u y_u hyoya 'yεc'yεi bí 'b_up_u Jerusalén, ngue ga hax 'b_u dá mba b_u. ²⁷ Nε gue'a bi zänni da 'yøt' u hing y_u judío, nguetho in nde di co'ts'a ra mate bi t'ørpe. Nguetho bi gomhb_u rán japi Oja u hing y_u judío u y_u judío gue yá mi 'yεc'yεih_u 'b_up_u Jerusalén. Janangue'a nde da mbenbi ts'u ra mbeti u. ²⁸ Nε nu'b_u ya dá dá a 'be'a bi 'behni, ja ga mba b_u Roma ga nu ah_u b_u, nε ga thoçä b_u España b_uya. ²⁹ Nε nu'b_u dá søngä b_u guí 'b_uhmb_u, dí paçä da 'yεnscah_u rán japi x_un ngu a ra Cristo nanguε dí pa_uhmb_u räm hma. ³⁰ Ma zi cu ah_u 'yørcah_u ts'u ra mate ɛmme guí 'yäf_u räm fäts'i Oja nangueçä, nanguε 'dat'a ma Hmuh_u ra Jesucristo nε nanguε rá Hogandahi Oja bi jaj_u dan huεj_u. ³¹ Dami xihmb_u Oja da yangui nanguε u hing y_u 'yεc'yεi b_u ra häi Judea, guet'a ra xεqui b_u Jerusalén. Nε dami 'yäf_u rá mate Oja nanguε u y_u cu bí 'b_up_u Jerusalén, ngue da hyämanho a ra mbeti ga hax b_u ga unni, ngue bi mben'nd_u hing y_u judío b_u Macedonia nεp_u Acaya, ngue u yá cu. ³² Nε nu'b_u da nde Oja dan johyagä 'b_u dá mbagä b_u, dan säya ts'u b_u guí 'b_uhmb_u. ³³ Nε nu Oja nzai i hurpa rá mbai n'da, pε nε ah_u da hyut'a ni mbaih_u. Nε hønt'a gam bεmh_u a ya.

16

Nu ra Pablo i penba ran zengua yá amigo

¹ Nuna man juh_u ra Febe, mi ts'utho da mba b_u guí 'b_uhmb_u ya nε di zengua ah_u na. Nuna, rá 'befi im fäxte ram peti b_u Cencrea. ² Nε dami simanhoh_u na, nanguε rá thuhu ma Hmuh_u, ngue nuj_u dy_u 'yεc'yεih_u gue'a man säh_u ga øth_u. Nε dami fäxh_u 'be'a gätho ní 'befi da 'yøt'a ra Febe, nguetho guesε bi mbäx u x_un ngu mi'da, necä bi mbäxqui. ³ Dami zenguagui ts'u b_u ra Priscila, nε ra Aquila rá ndø, ma mimbefihe nanguε rá 'befi ra Cristo Jesús. ⁴ Nε nugä 'b_u mi t'ɛna xtá thogä, nε u mi t'ɛna xtá tho u 'b_u mí yangä 'b_u n'dandj. Gue'a ná undä ra jamadi Oja nanguε u. Pε hinga høngdä pε nε u gätho yám peti y_u 'yεc'yεi ngue hing y_u judío, 'da xna undähe ra jamadi Oja nanguε u. ⁵ Nε dami zenguagui ts'u u gätho dim peti b_u rá nguse ra Aquila. Nε'a ma amigogä ra Epeneto dami zenguagui ts'u b_u a. Nu'a ra mbadi 'yεc'yεi b_u ja ra häi Acaya a. ⁶ Nε'a ra María, dami zenguagui ts'u b_u. Nu'a ɛmme x_un ngu ra 'befi bi 'yøt'e nanguε ah_u. ⁷ Nε a ra Andrónico nε ra Junias ma mijudíohe, nε 'darbä dá sähe ran unbi. Nu'u gätho yá 'bäih_u ra Cristo i numanho u, nε m'bet'o bi 'yεc'yεi ra Cristo u xinda gueçä. ⁸ Nε a ra Amplias dami zenguagui ts'u b_u. Dadi huεçä a nanguε rá thuhu ra Hmu. ⁹ Nε dami zenguagui ts'u b_u ra Urbano, ma mimbefi'be nanguε

ra Cristo, ne ra Estaquis ngue dadí huɛqui. ¹⁰ Ne a ra Apeles dami zenguagui ts'ɩ bɩ. Nu'a ɛmmɛ bi ts'ã rá t'ɛc'yɛi, ne bi bɔmanho. Ne ɩ 'bɩpɩ ja rá ngu ra Aristóbulo dami zenguagui ts'ɩ bɩ. ¹¹ Ne a ra Herodión ma mijudío'be, ne ɩ 'bɩpɩ ja rá ngu ra Narciso, gue nu yɩ 'yɛc'yɛi 'bɩpɩ, dami zenguagui ts'ɩ bɩ. ¹² Ne a ra Trifena ne ra Trifosa dim pɛfi nanguɛ ra Hmu, gátho dami zenguagui ts'ɩ bɩ. Ne a ra Pérsida mahuɛqui a, ne a xɩn ngu ra 'bɛfi bi 'yɔt'e nanguɛ ra Hmu. ¹³ Ne dami zenguagui ts'ɩ a ra Rufo, an thahni da 'yɔrpa rá 'bɛfi ra Hmu, ne a rá mbe tengu'bɩ ma mbegã a. ¹⁴ Ne a ra Asíncrito, ne ra Flegonte, ne ra Hermas, ne ra Patrobas, ne ra Hermes, ne ɩ yɩn 'yohɩ bí 'bɩhmbɩ ɩ, dami zenguagui ts'ɩ bɩ. ¹⁵ Ne a ra Filólogo, ne ra Julia, ne ra Nereo ne a rán ju a, ne'a ra Olimpás, ne'ɩ gátho mi'da yɩ 'yɛc'yɛi bí 'bɩpɩ. ¹⁶ Ne damín zenguahɩ n'da ngu n'da ahɩ nanguɛ ran huɛcate. Ne gátho yám pɛti yɩ 'yɛc'yɛi ja ua i pɛn'nahɩ ran zengua.

N'da ran zofo rán zɛgui bi man ra Pablo

¹⁷ Pɛ dí xi ahɩ ma zi cu ahɩ, damim fãsehɩ nanguɛ ɩ to'o in nde di hec'ahɩ gue di 'uec'ahɩ nanguɛ a ra hogamhɩma gán xãnbahɩ. Pɛ hin gui 'yɔrbahɩ ra güenda ɩ. ¹⁸ Ne nu'ɩ yɩ 'yɩ't'ate, hingui ɔrpa rá 'bɛfi ma Hmuhɩ ra Jesucristo ɩ. Ne i häte thoho nanguɛ ɛmmɛ xɩn ho 'bɛ'a mma ne i sixmanho ahɩ. Pɛ i härpa yá mbɩi ɩ 'da hingui pɛdi dim fãse. Ne gue'ɩ yá 'bɛfi zɛhe i ɔt'ɩ. ¹⁹ Pɛ nu'ɩ mi'da gátho i pɛdi hin gui festahɩ rá m hman Ojã. Jananguɛ'a i hu ma mbɩigã. Pɛ dadí hec'a thohohɩ ngue'a dín nde ahɩ gui pãhmbɩ gátho 'bɛ'a xɩn ho, pɛ nu'a hingui ho hin dín nde ahɩ gui pãhmbɩ a. ²⁰ Ne nu Ojã ngue'a nzai di hoc ra sɩi, nu'a di ja ahɩ 'dahmantho gui 'yɛthɩ bɩ häi ra zĩthɩ nanguɛ ɩ to in nde di hec'ahɩ. Jananguɛ'a gui comhbɩ rá mate ma Hmuhɩ ra Jesucristo. Ne hɔnt'a gam bɛmhɩ a ya. ²¹ Nuna ra Timoteo i pɛn'nahɩ ran zengua, ma mimbɛfi'be na. Nehna ra Licio nehna ra Jasón, nehna ra Sosípater, ma mijudíohe ya, gátho i pɛn'nahɩ ran zengua. ²² Nugã dí Terciogã rá 'yosɔcuagã ra Pablo, dí o't'ã ra sɔcuã ja ua, dadí zengua ahɩ nanguɛ ma Hmuhɩ. ²³ Nehna ra Gayo, i pɛn'nahɩ ran zengua, nuna di säyagui ua rá ngu drá Pablogã, ne ɩ gátho yɩ 'yɛc'yɛi di säyabi ua rá ngu. Nehna ra Erasto i ja rá 'bɛfi i hãx ra mbeti ua ja ra hnini, nehna man 'yohɩhɩ ra Cuarto, gátho i pɛn'nahɩ ran zengua. ²⁴ Dami comhbɩ rá mate ma Hmuhɩ ra Jesucristo gue gátho ahɩ.

Hɔnt'a Ojã ga ɛspahɩ gátho yɩ pa mazɩ

²⁵ Zai ga ɛspahɩ Ojã, nu'a i ja rá ts'edi di zɛt'a ni t'ɛc'yɛihɩ 'bɩ guim bɛmhɩ ran ho ma'da'yo ngue 'bɛ'a bi 'yɔt' ra Jesucristo, tengu dím mangã. Nguetho nuya i si ahɩ ram hma ngue maya'bɩ thoho him mí fadi. ²⁶ Pɛ nuya i pa mhman ya, ne i sifi gátho yɩ ja'i hɔnbɩ go hapɩ i 'bɩi gátho ra ximhäi. Ne nu'a ram hma i hman ya, guet'ɩ yám hman ɩ yá pɔngahyã Ojã maya'bɩ. Ne i hman ya nanguɛ rán t'ɛdi Ojã gue i 'bɩi mazai, in ndepe gátho yɩ ja'i da 'yɛc'yɛi ra hogamhɩma. ²⁷ ɛmmɛ xɩn ho rá 'yu Ojã bi 'dajɩ, jananguɛ'a ga ɛspahɩ Ojã gátho yɩ pa mazai nanguɛ ga ɛspahɩ ra Jesucristo. Ne hɔnt'a di xi ahɩ ya.

1 CORINTIOS

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra dɔhnini Corinto

Ran zengua

¹ Ma zi cu aɛɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ra dɔhnini Corinto, dí ot'ahɛ ra sɔcuɔ i jaua. Dí zengua aɛɛ gátho gyɛ 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ. Nɛ nugá drá Pablogá, bi huangá Ojɔ, nɛ rá páhã zɛhɛ bi xiqui gam mangá rãm hman ra Jesucristo hɔnbɛ go hapɛ. Nɛ'a man 'yohuhɛ ra Sóstenes dí 'bɛ'be ua, di zengua aɛɛ. ² Nu'a ra Cristo Jesús bi 'uec'a ni mbũihɛ bɛ ja ra ts'oqui. Nɛ bi zon'nahɛ guí 'yɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojɔ. Nɛ tengu'bɛ 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ɛ mi'da to'o gátho i thãnde ma Hmuhɛ ra Jesucristo, ngue n'dat'a ra Hmu dí comhbɛ ɛ. ³ Nɛ dí ɔpã Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue di 'da aɛɛ yãn jɔpi, nɛ'a rãn johya guí hyãmhɛ a.

Bi dɔn yãn jɔpi Ojɔ nguetho i 'bɛhmbɛ ra Cristo

⁴ Bi 'da aɛɛ yãn jɔpi Ojɔ nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús. Gue'a ná undá ra jamadi Ojɔ a ya. ⁵ Nɛ nte di 'bɛpɛ ja nim pɛtihɛ, nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo. Pɛ gá i ja aɛɛ ran 'yomfɛni da zã guí pãhmbɛ xɛn ho a ya, nɛ da zã guim mamhbɛ xɛn ho rá 'bɛfi Ojɔ ya. ⁶ Nɛ gue'a rãm hman ra Cristo gá hyãmhɛ, gue'a gní bɔmanhohɛ a ya. ⁷ Janangue'a i juadi xɛn ho rá ts'edi bi 'da aɛɛ Ojɔ nangue rá 'bɛfi guí ɔthɛ gátho gní tɔmhɛ di 'yɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ⁸ Nɛ di ja aɛɛ Ojɔ gan zãmhɛ bɛ gue'bɛ go rãn zɛgui yɛ pa, janangue'a nte ma ts'oqui da dɔn'nahɛ 'bɛ bá peng ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ⁹ Nguetho di pãhmbɛ nzã di ja'ts'a im man Ojɔ, nɛ guesɛ Ojɔ bi zoncahɛ dam 'bɛhmbɛ rá Ts'ant'ɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Bin sɛh yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁰ Dí ɔcã ra mate n'dat'a guim bɛmhɛ, nguetho guí tenhdɛ a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ 'yo guidín hejɛ, pɛ jatho n'datho guim bɛmhɛ nɛ n'dat'a guí 'yɔthɛ. ¹¹ Gue'a dí xi aɛɛ a, ma zi cu aɛɛ, nguetho bi xicã 'da yɛ cu ngue yá mɛnguhɛ ra Cloé, bi xiqui 'bɛ'a guí ɔthɛ. ¹² Nguetho guí ɛmhɛ 'da aɛɛ guí tengahɛ, nɛ ɛn'i 'da ten ra Apolo, nɛ ɛm mi'da ten ra Pedro, nɛ ɛm mi'da ngue ten'na ra Cristo. ¹³ Pɛ ha guim bɛmhɛ gá xɛmhɛ ra Cristo. O xigã ha dá tugã bɛ ja ra pont'i nangue aɛɛ. Uague guim bɛmhɛ ngue gán xixyãhɛ nangue ma thuhugã. ¹⁴ Pɛ jamadi Ojɔ ngue njo'o to dá xixyã aɛɛ, hɔnt'a ra Crispo nɛ ra Gayo. ¹⁵ N'damhɛma njon da zã da ma bin xixyã nangue ma thuhugã. ¹⁶ Nɛ hɔnt'ɛ gátho 'bɛpɛ rá ngu ra Estéfano dá xixyãbi. Pɛ hin dí m bɛngã 'bɛ 'bo'o xcamá xixyãbi mi'da, uague hɔnt'ɛ. ¹⁷ Nguetho hinga gue'a ra 'bɛfi bi xicã ra Cristo ga ɔt' ran xixyã, pɛ bi xiqui gam mangá ran ho ma'da'yo. Pɛ nu'bɛ dí m mangã a, pɛ hin dí yã tengu bɛ na yã yɛm bãmhyã, nguetho hɔnt'a dí honi da bãh yɛ ja'i ma ts'oquihɛ í du ra Cristo bɛ ja ra pont'i. Janangue'a din ja ra ts'edi ram hma di hocpa yã ts'oqui ɛ.

Gue'a ra Cristo ní 'dajɛ ran 'yomfɛni Ojɔ

¹⁸ Pɛ nu'a ram hma ngue ra Cristo bi du bɛ ja ra pont'i, ɛmbi nte ní mbatho ɛ ní mba bɛ ja ran ɛnbi mazã. Pɛ nujɛ ná mbãhã bɛ ja ra temazã, dí pãhmbɛ gue'a ram hma ní zinjɛ Ojɔ ngue bi du ra Cristo bɛ ja ra pont'i, bi hoga ma ts'oquihɛ. ¹⁹ Nɛ i ɛm bɛ rá t'ohni Ojɔ:

Ga uti ngue nte ní mbatho ɛ im ma jase yán 'yomfɛni,

ne ga haɕpa yá ts'edi zehɛ yɛ ja'i, ga em bɛ ma'ueni, bi 'yɛn Oja.

²⁰ Nguetho bi zán Oja hin te ní mbat ɛ to'o ɛna jase yán 'yomfɛni, ne'ɛ ɛmme bin xáse yám hmanse yɛ ja'i, ne'ɛ ɛna paɗi da daɗi yam hma. Nguetho hingui sá da yaɗa n'da ɛ nangue yám hman ɛ. ²¹ Ne bi beɛnse Oja, bi zán bɛya ngue hin dí ba Oja n'da ɛ yán 'yomfɛnise. Pe bi zámni da yaɗa n to da hyaɗa ráam hma nangue ra Cristo bi du, madague' bɛ t'ɛmbi nte ní mbatho. ²² Nguetho nu ma mijudíohe im beɛni gue'ɛ yɛn t'ɔt'e mixte da nu ' bɛ gue'a n'da ram hma ngue majuaɗi. Ne nu'ɛ 'da ni meɛguha ngue hing yɛ judío aha nzaɗi i honse n'da ram hma ngue i ɛmb zehɛ majuaɗi. ²³ Pe nu'a ram hma díam mamhbɛ ngue bi du bɛ ja ra pont'i ra Cristo, njonguin numanhose a. Ne'ɛ yɛ judío i san tho 'bɛ i sifi, ne'ɛ hing yɛ judío i ɛmbi nte ní mbatho 'bɛ i sifi. ²⁴ Pe nuɛ ngue bi zoncaha Oja, madague' bɛ dya judíohe ogue hin dya judíohe, pe n'dat'a dí paɗmbɛ i ja rá ts'edi Oja di hoga ma ts'oquihɛ nangue'a ra Cristo bi du. Janangue'a bi nequi ɛmme xɛn ndoho rán 'yomfɛni Oja. ²⁵ Ne nuna ra 'yu bi zán Oja, pe man'da di muui na, madague' bɛ t'ɛmbi hin te ní mbatho, xinda gue'ɛ yá 'yuse bi zán zehɛ yɛ ja'i. Ngue gue'a í t'ɛmbi hin'yɛ rá ts'edi Oja a, ngue bi du ra Cristo, pe man'da xɛn ngu bɛ ní nequi a, xinda gue'ɛ gátho yán t'ɔt'e zehɛ yɛ ja'i. ²⁶ Ma zi cu aha ngue bi zoncaha Oja, gam beɛmhɛ hague díam jahɛ bɛ na nuɛ ra ximhái, ngue xɛn nguɗi dyá 'yambɛihɛ, ne xɛn nguɗi hin'yɛ ma ts'edihe, ne xɛn nguɗi ngue bin hyoya ma tahu. ²⁷ Pe bi huan Oja ɛ i t'ɛmbi yɛ 'yambɛi, n'damhɛ da mbɛ'ts' yá sá ɛ i jase yán 'yomfɛni. Pe gue'a í huan Oja ɛ hin'yɛ yá ts'edi bɛ na nu ra ximhái, janangue'a da mbɛ'ts' yá sá ɛ i jase yá ts'edi. ²⁸ Ne bi huan Oja ɛ nte di muui bɛ na nu ra ximhái, ne'ɛ to'o i pa nts'ani, pe man'da in numanho Oja ɛ, ne gue'a dí 'berpa yá ts'edi ɛ to'o ɛna i ja se yán t'ɛdi. ²⁹ Janangue'a njon di jap Oja din 'yɛzehɛ. ³⁰ Ne bi jajɛ Oja 'darpɛ dáam 'bɛmhɛ ra Cristo Jesús, ne gue'a ní 'dajɛ ran 'yomfɛni Oja a, ne nangue'a ra Cristo ní zimanhoɗi Oja, ne gue'a í 'yɔrcaha Oja ngue yá t'ɛhni gahɛ a, ne gue'a ní yaɗɗi bɛ ja ran ts'o. ³¹ Nguetho i mam bɛ ja rá t'ohni Oja, hin'yɛ 'be'a man'da ran ho da zá da man'a n'da, hinda hɔnt'a ran ho bi 'yɔrpa Oja.

2

Hɔnt'a ram hma 'be'a í du ra Cristo i ja rá ts'edi

¹ Ma zi cu aha, nu' bɛ má mbagá bɛ guí 'bɛmhɛ, ngue dá xi aha ráam hman Oja majuaɗi, pe hin dá huan thohogá yam hma guepɛ da numanhogá ra ximhái, ne hin te dá ma nangue man 'yomfɛnise. ² Ne nu' bɛ má beɛni ga mba bɛ guí 'bɛmhɛ, pe dá beɛni hɔnt'a ga xi aha 'be'a in unba ra Jesucristo 'bɛ mí du bɛ ja ra pont'i. ³ Ne nu' bɛ máam 'bɛmhɛ bɛ, dá ɔt'á hin'yɛ ma ts'edi, nguetho dá su Oja hin da numanho 'bɛ xcá uɛspa mam hmanse, ne dá fet'i. ⁴ Ne nu' bɛ máan yaɗɗi bɛ ngue dá xi aha ram hma, hinga gue'a mam hmanse ngue mahotho bi pa'ta ni mbɛihɛ, pe hɔnt'a rá ts'edi rá Hogandɗi Oja bi zá bi hoc a ni mbɛihɛ. ⁵ Janangue'a hinga gue'ɛ yán 'yomfɛni 'da yɛn 'yohɛ bi ja aha gá 'yɛc'yɛihɛ Oja, pe hɔnt'a rá ts'edi zehɛ Oja bi ja aha gá 'yɛc'yɛihɛ.

Rá Hogandɗi di japi dí fa Oja

⁶ Pe nu'a ram hma díam mamhbɛ nangue ra Cristo, go i pa ɛ xɛn ho yá t'ɛc'yɛi, ngue ran 'yomfɛni majuaɗi a. Ne hinga gue'a rán 'yomfɛni ra ximhái bi ba ɛ xɛn ho yá t'ɛc'yɛi, xinga gue'ɛ yám hmanse ɛ yá nguɗi ra ximhái, ne nu'ɛ mí ts'atho di 'beh yá ts'edi. ⁷ Pe nu ran 'yomfɛni díam mamhbɛ him máam faɗi,

pegue urcahu Oja ya, nanguie ra Cristo mi sänni da yanjü 'bū him mani 'yot' ra ximhäi, ne da zixcahu bū mahęts'i ní comhbū rán ho büya. ⁸ Pē xinga n'da u i ęna jase yú ts'edi ua ja ra ximhäi ngue i ęarpa rán 'yomfęni Oja. Nu'bū xtám ba'ü 'da, hin xtí cuarpū ja ra pont'i a ra Hmu mixte. ⁹ Pē tengu mán t'o't'i bū ja rá t'ohni Oja:

Hin da zä dá bąse n'da a ran ho bi zän Oja da 'yörpa u to'o hont'a Oja im bęni, ne njām'bū da zä da 'yöse n'da, ne njām'bū da zä da nuse n'da, bi 'yęn rá t'ohni Oja.

¹⁰ Pē nuju dí ęahmbū a, nguetho bi xijū rá Hogandąhi Oja. Ne nu rá Hogandąhi Oja di ąts'i xun ho bū ja rán 'yomfęni Oja, ne gue'a i xijū a büya. ¹¹ Tengu yū ją'i hin jon da zä da bąrpa rá mbui rá miją'iu, pę hinda hont'a rá mbui zęhe n'da i ęadı. Ne in jabū Oja, njon da bąrpi 'be'a mbęni, pę hinda hont'a rá Hogandąhi zęhe i ęadı. Ne di bęgahū a. ¹² Nguetho bi 'dajū rá Hogandąhi Oja, ne hinga gue'a rán 'yomfęni ra ximhäi, ngue in nde di bęgahū rán 'yomfęni Oja, ne gątho yá hogant'unni bi 'dajū nanguie rá mate xun ndoho. ¹³ Pē nu'bū dím mamhbū rán 'yomfęni Oja, pę hin dí uąsrahū yūm hma nanguie man 'yomfęni sehu, pę hont'ü yūm hma bi xągahū rá Hogandąhi Oja, ne da zä dí xihmbū xun ho u to'o bin t'un rá Hogandąhi Oja. ¹⁴ Pē nu'a hingui 'būhmi rá Hogandąhi Oja, hingui sá da hyanı 'be'a gątho i xągahū rá Hogandąhi Oja, ne ęmbi rām hma a n'da ra 'yąmbui. Ne njām'bū sá da bądi, hinda hont'bū dim 'būhmi rá Hogandąhi Oja. ¹⁵ Pē nu'a ra ją'i ngue 'būhmi rá Hogandąhi Oja da zä da bądi 'be'a nam bōn'a 'be'a gá i ja, ngue nda'a da numanho ne nda'a hin da numanho. Pē nu'a hing ra 'yęc'yęi hin da zä da bąrpa yún 'yomfęni u yū 'yęc'yęi. ¹⁶ Njon da 'yęnse da bąrpa rán 'yomfęni Oja ra Hmu, njo'o da xifi xun ho 'be'a da 'yot' Oja. Pē nuju dí comhbū a rán 'yomfęni a ra Cristo.

3

I comhbū Oja rá 'befi u yú mbefi

¹ Ma zi cu ahū, nu'bū mám 'būhmbū bū him bi zä dá xi ahū u xun hęi tengu i si u in 'youi xun ho rá Hogandąhi Oja. Pę dá xi ahū tengu'bū gmí 'yothohū ua ja ra ximhäi, uague tengu'bū ja gním 'būhmbū nanguie ra Cristo. ² Pę dá xi ahū a hingui hęi tengu'bū ra xi'ba thoho dá 'da ahū, nguetho tengu'bū hin ní zä gui sihu xun ho ra hme. Ne ngutho ya, guexta'a hont'a ra xi'ba da zä gdín sihmehu. ³ Nguetho hin guín zac ni mbūihū. Ne guín nde gam mixte zęhehu, jananjabū gadín sūhmbū. Pę ha hin guí ęthū tengu'bū gyū ją'i thohohū ua ja ra ximhäi. ⁴ Nguetho guím mamhbū to'o guí tenhdū, ne 'da'ahū guí ęmhbū guí tengahū, ne mi'da ęna ten ra Apolo. Pę gue'a gní 'yothū tengu'bū gyú ją'i thohohū. ⁵ 'Be'a dadí mu'be a ra Apolo. Ha hin guí ęahmbū ngue yú mbefi thoho gą'be Oja, ngue dá fąxa'be gá 'yęc'yęihu ra Hmu, nanguie ra 'befi bin 'dac'be n'da ngu n'da gą'be. ⁶ Nugä dá tuh ra hmudä bū, ne nu'a ra Apolo bi uąpi, pę nu'a Oja bi japi bin te ne bi bōx u yū hmudä. ⁷ Jananguie'a hin'yū rá ts'edi a bi duh ra hmudä, xinga gue'a bi uąpi, pę hont'a Oja i ja rá ts'edi ngue bi japi bin te yū hmudä a. ⁸ Ne nugä dí comhma'befi'be a ra Apolo, ne nugä dá tuhu, ne nu'a ra Apolo bi uąpi. Ne di 'dac'be Oja 'be'a in nde di 'dac'be nanguie ra 'befi dá ęt'be n'da ngu n'da gą'be. ⁹ Ne se Oja dí comhbe rá 'befi. Ne nu'ahū tengu'bū yú huąhi ahū Oja ngue bi thuhu.

Ne nu'ahū tengu'bū n'da ra ngu ngue i hō a Oja. ¹⁰ Ne nugä tengu'bū n'da drá ngurpągado nanguie rá mate zęhe Oja, ngue dá fá'mi xun ho yú guangujado a ra ngu. Ne nu man'da pę di thoqui dim ęępū ja a ra ngu. Pę n'da ngu n'da ra

mbefi 'b_u dim p_ep_u ja a ra ngu, p_e i jatho dim p_efi x_un ho. ¹¹ Ne njon da zä di pärpa a rá guangujãdo ra ngu, ne hont'a ra Jesucristo ngue rá guangu n'da rá ngu Ojã. ¹² P_e nu'u to'o di thoc'a ra ngu, sä da huahni x_un ho 'be'a da japi. X_un ho 'b_u x_otho y_u do dí f_ot'a ra ngu, ne nu rá 'bet'e, x_otho y_u t'egui u. P_e 'bo'o im b_eni dí f_ot' y_u za, o gue y_u 'yox'yo, ne 'bo'o im b_eni dí mbet' y_u paxi. ¹³ Ne nu yú 'befi n'da ngu n'da y_u 'y_ec'y_ei da hnu hangu nangu di muui 'b_u bi z_on ra pa din ja ran juãbi. Nguetho da z_on ra pa da ts'ã nangu ra sibi, ne da fãh p_uya gue'b_u x_un ho bi 'y_ot rá 'befi n'da ngu n'da y_u 'y_ec'y_ei. ¹⁴ Ne nu'b_u n'da ra mbefi bi hyät' ra sibi a rá ngu bi hyøe, da dãh rán zãbi b_uya. ¹⁵ P_e nu'b_u bin z_o a ra ngu bi hyøe, ne nte da dãh rán zãbi b_uya nangué rá 'befi bi 'y_ot'e. Ne maguer_u hin xtãm bongui, tengu u 'da bi 'da 'b_u min z_o yú ngu. ¹⁶ P_e ha hin gui pãhmb_u ngue gue ah_u yú ngu ah_u Ojã, ne nu rá Hogandãhi Ojã i 'b_up_u mbo ni mbãih_u. ¹⁷ Ne nu'a to'o da 'y_ena di ts'onba rá ngu Ojã, emme x_un ngu y_un unbi da 'y_orpa Ojã. Nguetho nu rá ngu Ojã x_un ndãxqui a, ne gues_e ah_u rá ngu ah_u Ojã. ¹⁸ Ne hin da zä gui thoqui gan hyãzeh_u ngue guim b_emhb_u jase nin 'yomf_eni_u. P_e jatho gam pumb_eni_u a guim b_ens_eh_u, janangu'e da zä gui t_imb_u a njuãntho ran 'yomf_eni x_un ho. ¹⁹ P_e nu rán 'yomf_eni ra ximhãi nte di muui b_u na nu Ojã. Ne gue'a mán t'o't'i b_u rãm hman a, ngue nu'a nín 'yomf_enise n'da 'b_u i ñna dim mixte, p_e di jap Ojã dim 'bes_e b_u n'da b_uya. ²⁰ Ne man'da bi man ran hma, ngue nu'a to'o ñna jase yán 'yomf_eni, p_e go i pã a ra Hmu ngue nte di muui u yán 'yomf_eni. ²¹ Janangu'e a hin guim b_emhb_u man'da di muui n'da ra ja'i. P_e Ojã bi 'da ah_u gãtho ni ngurpih_u ngue da mbãx ah_u. Ne gãtho u i jaua ja ra ximhãi ne'u 'be'a gã i 'b_ui, ne bi zãn Ojã di ze ah_u u. ²² Necã ngue drã Pablogã dí fãx ah_u, ne ra Apolo, ne ra Pedro. P_e ne'a 'be'a gãtho dín nuh_u ua ja ra ximhãi i fãxcãh_u ga pãhmb_u Ojã, ne ra te i fãxcãh_u, ne ran dãte, ne ra pa i jab_u ya, ne ra pa ba ãhe. Ne janangu'e a gãtho ni mbetih_u u. ²³ Nguetho yú mbeti ah_u ra Cristo ne nu ra Cristo rá mbeti Ojã a.

4

Yú 'befi i øt' yú 'bãih_u ra Cristo

¹ P_e nugã ne ra Apolo, ne jatho guim b_emhb_u ngue yú 'y_ehe gã'be ra Cristo, bin 'dac'be ra 'befi ngue ga xi a'be rãm hman Ojã him mãm fãdi. ² P_e damim b_emhb_u, n'da ra 'y_ehe thofo 'b_u bin t'un ra 'befi, i jats'edi tho di ja'ts'a sifi. ³ P_e hin dí urpã a ra güenda a guim b_emhb_u, ximangutho u mi'da y_u ja'i ñngui hin dí ja'ts'i. Ne xinga guecã i sä ga pãse 'b_u di ja'ts'i uague hin'na. ⁴ P_e nu ma mbwigã dí m b_eni hin dá soh ma 'befi. P_e madague'b_u ngub_u dí m b_ense, p_e jatho ga t_om'ie gue'b_u go da nuse Ojã 'be'a dá øt'ã. ⁵ P_e hin go m'bet'o gui 'y_emf_u hingui ho bi 'y_ot'a n'da. P_e 'be gui t_omhb_u ba ãh ra Hmu, ne gãtho di nequi b_uya 'be'a mim b_emhb_u mbo ma mbãih_u n'da ngu n'daj_u. Ne di un Ojã b_uya 'be'a rán säui a bi 'y_ot'a n'da ngu n'da ra 'y_ec'y_ei. ⁶ Nu ram hma dí xi ah_u, ma zi cu ah_u, nanguecã'be ra Apolo, p_e n'da ran zofo ngue hin da donts'i 'be'a gui 'y_oth_u. Ne him man guim b_emhb_u i ja rá ts'edi n'da ra xãnbate, ne xín guim b_emhb_u n'datho x_un ho xinda gue'u mi'da. Janangu'e a hin gui thoqui gan 'y_exh_u. ⁷ P_e to'o bi ja ah_u ngue x_un ho ah_u xinda gue'u mi'da. Gãtho 'be'a i ja ah_u bi 'da ah_u Ojã. Ne nu'b_u guí pãhmb_u bin 'da'adah_u 'be'a gã i ja ah_u, p_e hanja gnãn 'y_ezeh_u, tengu'b_u gã t_inseh_u a ran ho i ja ah_u. ⁸ P_e guí øth_u tengu'b_u gãm hmuseh_u, ngue hin te guidí 'behmb_u, ne tengu'b_u ya bin 'da a ni ts'edih_u ngue guidí mandah_u gãtho mi'da. P_e nuya tengu'b_u ya gã sogãhe.

Pe hyōcta hmaha 'bū xquí sōni ngue xtín ja ni ts'edihe, nguetho necāhe n'dat'a xtín 'dac ma ts'edihe 'bū. ⁹Pe nugāhe ngue ma 'bāihe ra Cristo, díim bēmhbē Ojā bi 'yōrcāhe ngue i hnuhāigāhe xinda gue gātho mi'da. Ne tengu'bū dyá ofādihe i pē'ts'i da thojē. Ne i pa ma unguigāhe 'bū i thengahe ra ximhāi. Ne'u yám 'behni Ojā mahēts'i di hyonya thoho nanguē 'bē'a dí sāhe. ¹⁰Ne nuje t'ēnje dyá 'yāmbāihe, nguetho dí tēnhde ra Cristo. Pe nu'ahū ēmmē guí homhbū da t'ēn ahū i ja nin 'yomfēnihe nguetho guí ēna guí tēnhdū ra Cristo. Pe nugāhe hin'yū ma ts'edihe bū na hnuje, pē nu bū na hnu ahū tengu'bū ēmmē i ja ni ts'edihe. Ne ēmmē i pa nt'ē'ts'i ahū, pē nugāhe i pa nts'ani gāhe. ¹¹Ne gātho yū pa xū thogui, ne gātho yū pa i jabū ya, ēmmē dí sāhe ra thuhu, ne ra tuthe, ne dyá 'yāhehe, ne pa m'bē'migāhe, ne hin hapū pōni i ja ma ngumhbē. ¹²Ne ēmmē dí yāmhbe ngue dadím pēsehe nanguē ma 'yēhe. Ne ēmmē i ts'anje, pē man'da dí āfē rán jāpi Ojā nanguē u i sante. Ne ēmmē pa ma ungui gāhe, pē mpāhā thoho dí hāthe 'bē'a i t'ōrcahe. ¹³Ne di c'āman'ūje, pē man'da díin zomanhohe. Ne nguetho yū pa jabū ya, i t'ōrcahe tengu'bū dyá ngohāihe ra ximhāi ngue hin'yū 'bē'a dadí muje. ¹⁴Pe hin díin nde ahū guí pē'ts' ni sāhū nanguēhna dí xi ahū. Pe dadí 'da ahū n'da ran zofo, nguetho tengu'bū ma t'ūhni ahū ēmmē dadí huē'ahū. ¹⁵Pe madague'bū xquín nuhū 'dēt'a mahuāhi ni ngārpīhū i xān'nahū nanguē ra Cristo, pē hōnt'a n'datho ni tahū i 'būi, ngue guēcā, nguetho rá mbūdi thoho dá xi ahū nanguē ra Cristo, jananjabū gá 'yēc'yēihū būya. ¹⁶Janangue'a dí ā'ahū ra mate ngue guí 'yōthū tengu dí ōt'ā. ¹⁷Ne gue'a dá pēhndā bū ra Timoteo, ngue di zē ahū. Ne nu'a tengu'bū majuāni ma ts'unt'ū ngue ēmmē dadí huē'qui, ne di jā'ts'i xūn ho, nguetho ēc'yēi xūn ho a ra Hmu. Ne di bēn'nahū ngue 'bē'a dí ōt'ā ngue dí tēnni xūn ho ra Cristo Jesús. Ne nguetho díim mangā bū hapū gātho i ja yám pēti yū 'yēc'yēi. ¹⁸Nu bū guí 'būhmbū, i 'būpū 'da im bēni jāse yá ts'ēdi, im bēni ngue hin ga mba bū. ¹⁹Pe mi ts'ūtho ga mba bū gan nu'ahū 'bū da nde Ojā. Ne ga pādi to'o gātho i ēna i jāse yá ts'ēdi. Ne hinga hōnt'ū yám hma ga ōts'e, pē gan nu 'bū majuāni i ja yá ts'ēdi nanguē Ojā. ²⁰Nguetho nu'bū majuāni di manda Ojā bū ja rá mbūi n'da, hinga hōntho da bādi díin yā xūn ho, pē díin ja ra ts'ēdi njuāntho. ²¹Ha guín ndehū ga fēmhyā ahū 'bū dá mbagā bū, uague guín nde ga huē'ahū 'bū dá sōngā bū.

5

Da thōn'a thi n'da ra 'yēc'yēi bi 'yōt'e tengu'bū ran 'yomt'ēni

¹Ne dí ōcā bin thātui rá hōmbe n'da ra cu. Pe n'da ran thāti gá 'yōthū ēmmē xūn ts'otho, tengu'bū ran 'yomt'ēni. Ne njo'o to'o numanho tengu a, xinga gue'u yū jā'i hingui ēc'yēi Ojā. ²Ne sā ēmmē guídín 'yēxhū guí ēmhbū nte guídí 'behmbū. Pe xingui ts'ū tu ni mbūihū nanguē 'bē'a bi 'yōt'a. Hanja ngue hin guí hōmhbū thi a. ³Pe madague'bū njo'ogā bū guí 'būhmbū, pē tengu'bū 'darpū dí 'būhmbū, ngue dá sāndā a ran unbi da nu a bi 'yōt' ra ts'oqui, tengu tho 'bū ya dí 'būcā bū. ⁴Pe i jatho gātho gam pētihū nanguē rá thuhu ma Hmuhū ra Jesucristo. Ne tengu thoho 'bū necā dí 'būcā bū, janangue'a dá 'da ahū ran t'ēdi i ja ua. Pe gan 'yohū rán t'ēdi ma Hmuhū ra Jesús. ⁵Ne nu'a ran 'yohū, dami hyōmhbū thi da bēnt'a ra zīthu, di unba rá ngōc'yēi, n'damhma da 'yāp rá punbi Ojā nanguē rá ts'oqui. Ne da zā da yān Ojā nanguē rá mbūi 'bū bi zōn ra pa bá peng ra Hmu būya. ⁶Pe hingui sā gan 'yēxhū. Ha hin guí pāhmbū n'da ram hma, ngue ts'ūtho ra íxi pē i sinni gātho ra jūni. ⁷Dami hyōmhbū thi a ra nyō'ixi ngue ran ts'o guí 'būhmbū di ts'on'na nim pētihū. Janangue'a

xtán ho ahú, tengu ra thuhme an t'ót'e nangué ra júni ma'da'yo ngue nte ma íxi da mbé, i ts'i 'bú ndáqaxjua. Né i jatho dan hojú, gue'a bi nde a ra Cristo 'bú mim 'bóts'e zehé bi hoga ma ts'oquihú. Né gue'a ra hmépya mi u ú yú já'i 'bú ndáqaxjua mi pòxa n'da ra t'udé'yo. ⁸ Janangue'a thocpa thoho hònt'a xún ho ga óthú, né hònt'a ra 'yú majuáni ga ténhdú. Né gue'a ra thuhmé a ngue hin'yú ra íxi. Pé hin ga óthú tengu ra nyo'íxi, ngue 'bé'a gátho dín numanhose nangué man 'yomfénisehú, né 'bé'a gátho mi'da xún ts'o. ⁹ Pé nu ra sòcuá dá pè'n'nahú mam'bet'o, né hin gá pàhmbú 'bé'a dín nde xcá xi ahú, ngue dá xi ahú hin gan 'yohú n'da ra 'yomt'èni. ¹⁰ Pé hin dí èn ahú him man zohmbú ú hinga ná pàdi, madague'bú yú 'yomt'èni, né yú ziyate, né yú bè, né'ú thànde yú hyàte ojà. Nguetho nu'bú gui sothohú ú, né gui 'uehmbú ua ja ra ximhái 'bú. Pé hinga gue'a dá xi ahú a. ¹¹ Pé nu'a mi nde xcá xi ahú, ngue hin gui 'yémfú ni cuhú ú da, né xín gui comhbú rá 'béfi Ojà n'da 'bú émbi ra cu 'bú guexta'a ran 'yomt'èni ót'e o gue'bú bin thátui a him mi sá xtín thátui, o ran ts'iyate, o i thànde yú hyàte ojà, o né'ú yú úcuate, o gue ra íti, o gue ra bè. Pé o guín 'yohú ú tengu ú, xínga 'darpú gan sihmehú ú. ¹²⁻¹³ Nguetho ni 'béfihú guí juánbahú ni mi'yéc'yéihú 'búpú ja nim pètihú. Janangue'a gui hyómhbú thi a bi 'yót' ra ts'oqui bú guí 'búhmbú. Pé nu'ú hinga ná éc'yéi, hingui sá ga juánbahú ú, hònt'a Ojà di juánba ú.

6

Sá dín hocpa zehé yú 'yéç'yéi

¹ Hanja gnín yáp zehéhú bú 'búh ra zé'mi, nu'a hing ra 'yéç'yéi. Hanja hinga gue'ú ni mi'yéc'yéihú guí xihmbú di hoc'ahú. ² Ha hin guí pàhmbú ngue ga juánbahú ra ximhái 'bú rán zégui yú pa, nguetho yú t'úhni gahú Ojà. Hague má guet'ú yan súi dí óthú hin ga hojú, nguetho man'da hingui héi dan hocpahú. ³ Né asta gue'ú yém 'béhni Ojà mahéts'i ga juánbahú. Ha má guet'ú yan junt'i dí ózehéhú yú pa i jabú ya ngue hin da zà ga hojú. ⁴ Janangue'a nu'bú n'da ran junt'i, pé hin ga xihmbú n'da ra zé'mi, nguetho hin dí comh ma 'béfihú a. ⁵ Gue'a dí xi ahú a, janangue'a jatho gui pé'ts' ni sáhu 'bé'a guí óthú. Ha njo'o n'da ahú i ja ts'ú ran 'yomfèni ngue'a di hoc'ahú nangué ran súi guí óthú. ⁶ Ha i jatho da zix rá cu bú 'búh ra zé'mi n'da ra 'yéç'yéi, né hing ra 'yéç'yéi a ra zé'mi. ⁷ Né nu'a gní 'yóthú yan junt'i, né gue'a gním 'béhmbú a. Hanja hin gní hyáthú a ran ts'o i t'ót ahú, né hin guídí jafú da fè ahú 'bé'a guí peshú. ⁸ Hin guí háthú, nguetho guesé ahú guí órpahú ran ts'o ni cuhú, né gui péfu 'bé'a i pé'ts'. ⁹ Pé ha hin guí pàhmbú ngue hin da zà da yúrpu di manda Ojà n'da ra ts'om'bái. Né o sá guim bémhú da zin Ojà ú yú 'yomt'èni, o gue'ú i thànde yú hyàte ojà, o gue'ú in nutonto yú xisu yú mim 'yohúhú, o gue'ú di 'yasába yú mim 'yohúhú tengu'bú ra xisu. ¹⁰ Né hin da yúrpu di manda Ojà ú yú bè, o yú ziyate, o yú íti, o yú úcuate, o yú nexmate. ¹¹ In jabú gá 'yóthú 'da ahú, pé bi mba m'be't'e ni ts'oquihú, né guesé Ojà bi 'yót'e yú t'úhni ahú. Né bi hoc'ahú nangué a guí éc'yéihú ra Hmu Jesús, né nangué a guí 'búhmbú rá Hogandáhi ma Ojàhú.

Rá mbeti Ojà ma já'ihú

¹² Majuáni a ram hma ngue i ja man t'édihú ga óthú 'bé'a gátho dín ndehú. Pé m'batho a da bómango ga óthú. Majuáni ngue i ja man t'édihú ga óthú 'bé'a gátho dín ndehú. Pé hin gan nde ga óthú a da dácpa ma mbúihú. ¹³ Né majuáni a ram hma nangué ran ts'ihmé, ngue nu'bú in ndehmé ma fohohú, dan sihmehú. Pé hin'yú 'bé'a man'da nts'ánni nangué ma fohohú, né da zón ra

pa ngue da man Ojã him man dan sihmeḥu. Pɛ nu'bu in nde ran 'yomt'ɛni ma ja'ihḥ, hingui sã ga ɔthḥ a, nguetho nu ma ja'ihḥ bi zãn Ojã dim 'bupḥ ra Hmu. ¹⁴Nɛ da xox Ojã ma ja'ihḥ nangue rá ts'ɛdi, tengu thoho a ra Cristo bi xox 'bu mi du. ¹⁵Ha hin guí pãhmbḥ ngue nu ma ja'ihḥ, gue'a rá ja'i ra Cristo a. Ha da zã ga hajḥ n'da xequi rá ja'i ra Cristo, ngue ga ɔt' ran 'yomt'ɛni, tengu'bu n'danja'i tho ga ɔt'be n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni. Pɛ hingui sã ga ɔthḥ tengu a. ¹⁶Pɛ gue'a i ɔt' ra 'yomt'ɛni bu na nu Ojã, tengu bi mam bu ja rá t'ohni, ngue nu'ḥ mi yonja'i, pɛgue bi 'yɔt'e tengu'bu n'danja'i tho bi gohi. ¹⁷Pɛ nu'a ra ja'i 'bu in 'youi ra Cristo, tengu'bu n'danja'i tho da 'yɔt'ui. ¹⁸Janangue'a da zã guí 'dahmbḥ buya nangue'a ran 'yomt'ɛni. Nguetho nu mi'da yḥ ts'oqui di ts'onba bu maxɔts'e rá ngu Ojã, pɛ nu ran 'yomt'ɛni di ts'onba bu mbo rá ngu Ojã. ¹⁹Ha hin guí pãhmbḥ ngue nu ni ja'ihḥ rá ngue rá Hogandahi Ojã a, nguetho 'bupḥ mbo ma ja'ihḥ a, gue'a bi 'daju Ojã a. Nɛ nu ni ja'ihḥ hin ni mbeti zɛhḥ a. ²⁰Nguetho Ojã bi 'yɔt'e rá mbeti aḥ, nɛ tengu'bu xḥm hmadi bi gut'i. Janangue'a ga ɔrpahḥ rá 'befi Ojã nangue ma ja'ihḥ nɛ nangue ma mbaiḥ.

7

Ran zofo nangue ran thãti

¹Pɛ nuya ga xi aḥ a guí ängahḥ. Nɛ ya dí xi aḥ ngue xḥn ho 'bu da zet'a n'da ran 'yohḥ, hin da hyon rá xisu. ²Pɛ ɛmme xḥn ngu ran 'yomt'ɛni i ja. Janangue'a man'da xḥn ho 'bu dim 'buh rá xisu n'da ran 'yohḥ, nɛ dim 'buh rá ndø n'da ra xisu. ³Nu ran 'yohḥ i jatho dim 'buhmi xḥn ho rá xisu. Nɛ ngutho ra xisu, i jatho dim 'buhmi xḥn ho rá ndø. ⁴Nguetho nu n'da ra xisu hin di manda zɛhɛ a rá ja'i zɛhɛ, pɛgue di manda a rá ndø. Nɛ ngutho n'da ran 'yohḥ hin di manda zɛhɛ a rá ja'izehɛ, pɛgue di manda a rá xisu, nguetho n'dat'a ram 'bui ɔt'e. ⁵Pɛ hin da 'ue'a n'da nangue rá xisu, nɛ xín da 'ueh ra xisu nangue rá ndø. Pɛ hinda hɔnt'bu gá bɛmhbu gan yãhu Ojã 'da yḥ pa da zã guí sethḥ. Pɛ i jatho 'da'angu guim bɛmhbu ni xisuhḥ. Nɛ m'bejua buya da zã gan yãhu ni xisuhḥ mahøn'a. Nguetho nu'bu nya'a ts'ḥ yḥ pa hin guí yãhu ni xisuhḥ, xømhma thoho da hyã aḥ ra zĩthḥ 'bu hingui sã guí sethḥ. ⁶Nu'a dí xi aḥ, tengu'bu n'da ran t'ɛdi. Pɛ hin dadí hɛc'aḥ 'bu guin nde gan thãthḥ o xin guin nde gam 'bushḥ. ⁷Pɛ dí ɛnsegã ngue xḥn ho 'bu gãtho dim 'buse tengugã. Pɛ hingui sã, nguetho n'da ngu n'da bin 'daju ra ts'ɛdi nangue Ojã, ngue 'dahma 'dan'yo ga ɔthḥ n'da ngu n'daju. ⁸Pɛ dí xi aḥ, nu'ḥ to'o hinga na din thãti, nɛ'ḥ xḥn du yá xisu, nɛ'ḥ xḥn du yá ndø, man'da xḥn ho 'bu ya hin gan simhbḥ, tengu thohogã. ⁹Pɛ nu'bu hingui sã da zethoho n'da, man'da xḥn ho da hyon rámp pɛpiui, ngutho n'da ra xisu, nɛ ngutho n'da ran 'yohḥ. Nguetho ɛmme di xømbei ngue njongui 'buhmi. ¹⁰Nɛ dí xi ḥ to'o i 'buhmi yú ndø, hingui sã da zogui. ¹¹Nɛ nu'bu bi zoh rá ndø n'da ra xisu, i jatho dim 'buse, o gue dim 'buhmi mahøn'a a rá ndø. Nɛ ximangutho n'da ran 'yohḥ, hingui sã din xummi a rá xisu. Nɛ nuna ran t'ɛdi i jaua dí xi aḥ, him mam hmansegã, pɛgue rámp hma ma Hmuḥ ra Jesucristo 'bu mi'buca ja ra ximhäi. ¹²Nɛ nu man'da ram hma dí xi aḥ him bi man'a ma Hmuḥ 'bu mi'buca. Nɛ nu'a ram hma dí xi aḥ, nu'bu n'da ra cu, ngue hing ra 'yɛc'yɛi a rá xisu, pɛ nu ra xisu 'bu in nde ma zã dim 'bupḥ, pɛ man'da xḥn ho 'bu di thoqui dim 'buhmi. ¹³Nɛ ngutho n'da ra xisu 'bu ra 'yɛc'yɛi, nɛ hing ra 'yɛc'yɛi a rá ndø, pɛ nu rá ndø 'bu ma zã in nde dim 'buhmi a rá xisu, pɛ man'da xḥn ho 'bu di thoqui dim 'buhmi. ¹⁴Nɛ nu Ojã di jamansu n'da ran 'yohḥ ngue hing ra 'yɛc'yɛi, ngue'bu ra 'yɛc'yɛi a rá xisu. Nɛ ngutho n'da ra xisu ngue hing ra 'yɛc'yɛi, pɛ Ojã di

jamansu ngue'bu ra 'yεc'yεi a rá ndø. Nu'bu hin xtan jabu, ya hin xti jap Oja ni t'uhnihu 'bu. Pεgue ya majapi nangue Oja u. ¹⁵ Pε nu'a ran 'yohu hing ra 'yεc'yεi, o gue n'da ra xisu, ne nu'bu in nde da zo a ra 'yεc'yεi mi 'buhmi, man'da xan ho 'bu di thoθho da mba. Ne hingui sá da 'yørpa ra ts'edi dim 'buhmi 'bu ya hingui nde. Nguetho Oja bi zangahu dam 'buhmanhohu ngue nte man sui din ja. ¹⁶ Ne nu'bu guí 'buhmbu u hing ya 'yεc'yεi, xømma thoθo da yan yá mbai 'bu gui fáxhu da dñi ra 'yu, ne'ahu gyá xisuhu, ne'ahu gyau 'yohuhu. ¹⁷ Pε jatho gui 'yøthu a dí bømanho a rá ts'edi bi 'da ahu Oja, n'da ngu n'da ahu, ngue nda'a bi zán Oja gdám 'buhmbu, tengu gmi øthu 'bu hin ní zon'nahu Oja. Ne ngutho dí xicá mi'da ngue hønbu go hapu i ja yám peti ya 'yεc'yεi. ¹⁸ Ne nu'u to'o nthequi yá xifani 'bu mi 'yεc'yεi Oja, pε i jatho guexta'a rá hmεpya yú ja'i nguetho ya judío. Ne nu'bu n'da ngue him mán thequi rá xifani, pε hin da bñi ngue m'bejua tho da hyequi. ¹⁹ Nguetho nte ni mba tho 'bu am hmεpya uague hin'na. Pε man'da i jats'editho ga øthu a i xihu Oja. ²⁰ Pε n'da ngu n'da da 'yøt'e nda'a da zá dám 'bui, tengu mi øt 'bu hin ní 'yεc'yεi. ²¹ Nu'bu gmin 'yεhehu bu 'buh ya ja'i 'bu gmi dáp ni mbaihu Oja, pε hingui jatho gui páh ni 'befihu. Pε nu'bu da xi a ni hmuhu ngue gui pømhbū, pε man'da xan ho 'bu gui pømhbū buya. ²² Ne nu'bu n'da ra 'yεhe, 'bu mi dáp rá mbai ra Cristo, bi mba ma thøgue bu na nu Oja. Ne ximangutho n'da ra ja'i ngue him bin 'yεhe, pε bin 'yεhe nangue ra Cristo. ²³ Ngue nu Oja bi 'yøt'e yá t'uhni gahu, ne tengu'bu xam hmadi bi gut'i. Janangue'a 'yo gui tenthohohu 'be'a di 'bep ahu gui 'yøthu ya ja'i 'bu i xi ahu gui 'yøthu ya ts'oqui. ²⁴ Ne n'da ngu n'da ahu, ma zi cu ahu, gui thoqui gui 'yøthohohu ni 'befihu, tengu gmi øthu 'bu hin gni 'yεc'yεihu Oja. Pε man'da gui thoqui gui 'yøthu xan ho guεpa da numanho Oja. ²⁵ Ne nu man'da ram hma gui ángahu nangue'u njo'o yá xisu o yá ndø, pε hin'yu n'da ram hma bi manse a ma Hmuhu ra Jesucristo 'bu mim 'bucua ja ra hái. Pε ga xi ahu a dí m bεngä. Ne xan ho 'bu gui 'yøthu a dí m mangä, nangue a rá mate ma Hmuhu bi 'dac ran 'yomfēni. ²⁶ Ne nu mam hmangä dí xi ahu ya, nangue njo'o yá xisu o njo'o yá ndø, xan ho 'bu din jatho tengu in ja ya. Nguetho nu'u ya pa jabu ya, xan heitho 'bu gan nuhu yan unbi 'bu dán simhbu. ²⁷ Ne nu'bu n'da i 'buh rá xisu, hin da bñi ngue da hyequi, ne nu'bu n'da njo'o rá xisu, hin da bñi da hyoni. ²⁸ Pε nu'bu guín ndehu gan simhbu, hin guim bεmhbu ngue ra ts'oqui a. Ne ngutho 'bu n'da ra hmute da bñi din θati, pε hin da 'yεmbi ra ts'oqui a. Pεgue nu'bu gan simhbu, man'da xan he'i ram 'bui gui 'yøthu, xinda gue'bu njon xtím 'bu ahu. Ne dín nde gan yan ahu nangue u xan he'i. ²⁹ Ma zi cu ahu, nu'a nam bøn a dí xi ahu, him min ngu ya pa dam 'buhmbu ua ja ra ximhäi. Janangue'a i jatho ga humbahu ga juahmbu n'dihi rá 'befi Oja ya pa ní mba bu. Ne nu'u to'o i 'buh yá xisu buya, ne xingui ts'u da bñi da 'ye'ts'a rá 'befi Oja nangue a rá xisu. ³⁰ Ne hingui sá nya'a ga εshu rá 'befi Oja 'bu ya dín nuhu ra dumbai, nguetho dí xønhdu ga juahmbu n'dihi rá 'befi Oja. Ne xingui sá nya'a dan johyahu nangue ma amigohu, xinga gue'u dí tämhbu nya'a gan numanhohu. ³¹ Ne ngutho u to'o gätho i øt' yá 'befi zεhe ua ja ra ximhäi, pε man'da zi ts'atho da bñi. Nguetho mi ts'atho da guadi 'be'a gätho dín nuhu ya. ³² Janangue'a dín nde ahu ngue man'da ts'atho guim bεmhbu 'be'a di heñ ahu ua ja ra ximhäi. Ne nu'bu n'da ran 'yohu ngue njo'o rá xisu, pε man'da εmme da bñi a rá 'befi Oja, nguetho 'buse, ne i honi 'be'a da numanho Oja. ³³ Pε nu'bu ya i 'buh rá xisu, ne hinga hønt'a rá 'befi Oja da hyom buya, ne'a rá xisu da numanho ne da hyonbi 'be'a gätho da hyoni. ³⁴ Ne nu'a n'da ra xisu

ngue njo'o rá ndø, pe man'da da zä hønt'a rá 'befi Ojå da bēni da 'yøt'e. Pe ne'a rá ja'i ne'a rá mbui hønt'a rá 'befi Ojå øt'e. Pe nu'a ra xisu 'bū ya i 'būh rá ndø, ne da 'yøt'e dí numanho a rá ndø. ³⁵ Ne nuna dí xi ahū dín nde ga fāx ahū, ne hin dín nde ga un'nahū. Ne dín nde ahū gui 'yøthū a xūn ho, gue hin di hēi ni mbuihū 'bū gui 'yøthū rá 'befi Ojå. ³⁶ Pe nu'bū n'da ran 'yohū ngue i 'bū a n'da rá t'ixu, ne ya bi zøn ra ora din thāti. Ne im bēni hingui ho 'bū da zāmmi, ne gmmē in nde rá t'ixu din thāti, xūn ho 'bū di thārpa a rá t'ixu, ne hin da 'yēmbi ra ts'oqui a. ³⁷ Pe nu'bū n'da ran 'yohū hin te im bēn rá mbui ngue din thāt'a rá t'ixu, ne nu'bū ja rán t'ēdi rá ta da zä da xifi, pegue man'da xūn ho 'bū dim 'būtrū. Ne n'dat'a im bēni ngue gue'a xūn ho da 'yøt'a. Ne da bādi xūn ho a bi 'yøt' būya. ³⁸ Janangue'a nu'ū to'o di thārpa yū t'ixu, xūn ho i øt'e, pe ne'ū to hingui nde di thārpa yū t'ixu, pe man'da xūn ho i øt'ū. ³⁹ Pe nu'bū n'da ra xisu bi hyon rá ndø, pe i jatho dim 'būhmi gātho yū pa i 'bū a rá ndø. Ne nu'bū ya bi du a rá ndø, 'bū in nde din thāt mahøn'a, xūn ho ngue din thāti, pegue n'da rá mi'yēc'yēiui din thātui mahøn'a. ⁴⁰ Pe dí ēnsegā ngue man'da din johya 'bū hin din thāti mahøn'a. Ne dīm bēni ngutho di bēngā rá Hogandāhi Ojå.

8

Da yūn t'āmi nangue yū 'bøts'e

¹ Ne nuya dín nde ga xi ahū a gā 'yāngahū, 'bū da zä gui sahū a ra ngø xí 'bøspa ū yū hyāte oja, uague hin'na. Ne majuāni guīm mamhbū ngue gātho gahū dí pāhmbū xūn ho a. Pe nu'a gni pāhmbū, gue'a gnīn 'yēxtahū a. Pe man'da gue'a ran huçcate nan te rá 'befi Ojå a. ² Pe nu'bū guí ēnsehū guí pāhmbū ran 'yomfēni, pe guepū na fāpū būya ngue hinga ná pāhmbū xūn ho, nguetho guidín 'yēxhū. ³ Pe nu'bū majuāni dín numanhohū Ojå, ne dí comhbū rán 'yomfēni Ojå 'bū. ⁴ Nuya, nu'ū 'be'a gātho bi 'bøspa ū yū hmite, pe dí pāhmbū hing yū oja ū ēmbi n'youi. Ne dí pāhmbū n'datho Ojå 'būi, ne hønt'a i ja rá ts'ēdi a. ⁵⁻⁶ Ne madague 'bū t'ēmbi 'būh yū oja ua ja ra häi nepū mahēts'i, ne t'ēmbi xūn ngu yū oja ne yū hmu, pe nuju, hønt'a n'datho a Ojå dí 'būhmbū, ngue ra Ta, ne bi zānni 'be'a gātho i ja, neju bi zāngahū ga ørpahū rá 'befi. Ne hønt'a n'datho a ra Hmu dí 'būhmbū, ngue gue'a ra Jesucristo a, ne gue'a í 'yøt' Ojå 'be'a gātho i ja, ne gue'a bi 'dajū ra te xūn ho ma mbuihū a. ⁷ Pe hinga gātho yū cu guí 'būhmbū i pādi xūn ho nangue ū yū hyāte oja, ne zāi ni thānde ū, janangue'a ēna guexta'a im bēm 'bū ya bi za a ra ngø xí 'bøts'e. Ne i ēnse ngue'a ra ts'oqui a 'bū ya bi za, nguetho hingui zaqui yū t'ēc'yēi. ⁸ Pe hinga gue yūn ts'ihmē dí sihū nan numanhojū Ojå. Xín gam bēmhbū ngue'a nan numanhojū a 'bū dí sihū o hin dí sihū. ⁹ Pe i jatho gui jamansufū yū mbui ni cuhū. Ne mamí jafū da dāng bū ja ra ts'oqui, nguetho hinga na pādi 'be'a guí øthū 'bū guí øthū a guí pāhmbū xūn ho. ¹⁰ Pe xi'bū da nu ahū 'da ni cuhū gue'a guí sihmēhū bū ja yū nijā yū hmite. Ne guí pāhmbū xūn ho 'be'a guí sihū. Pe nu'ū ni cuhū im bēnse gue'a ra ts'oqui a 'bū da ts'i. Ne xi'bū sā da 'yēna da hyut'an zambū da zi ū xí 'bøx būya. ¹¹ Jananjabū nu nin 'yomfēnihū gue'a nam 'beh ni cuhū a, nguetho hinga na pādi xūn ho. Pe nu'ū ni cuhū, gue'a í du ra Cristo a ngue da yānba yū te. ¹² Janangue'a nu'bū ngubū guí øthū, pe guí ørpahū ra ts'oqui ra Cristo 'bū, nguetho guí ørpahū ra ts'oqui ni cuhū ngue hingui zaqui yū t'ēc'yēi, ne guidí ts'onbahū yū mbui. ¹³ Ne nugā drā Pablogā, nu'bū gue'a ra ngø dí sagā nin unba rá mbui n'da ma cu, pe man'da xūn ho 'bū him man ga sagā ra ngø 'bū, janangue'a hin ga japi da mbeng bū ja yū ts'oqui n'da ma cu.

9

Da bēni nda'a xun ho da 'yot'yú 'bāihra ra Cristo

1 Ne nugā man'da ja man t'ēdi xá ot'ā 'be'a gātho dín numanho ga ot'ā, nguetho majuani ma 'bāigā'be a ra Cristo, ngue dá nusegā a ra Hmu. Ne mḡadi majuani bin 'dac man t'ēdi nguetho dá ja ahū gá 'yēc'yēih Ojā nangue rām fāts'i ra Hmu. 2 Ne masque i 'būh mi'da ɛngui him ma 'bāigā'be ra Cristo, pe nu'ahū guí pāhmbū, ne mḡadigui nangue ahū. 3 Ne gue'a ga xicā u to'o da 'yāngui nangue man t'ēdi. 4 Ne i ja man t'ēdi xá tǎh man zābi o xtín 'dac man ts'ihmē. 5 Ne i ja man t'ēdi xcán thǎt'be n'da ra xisu, ngue ma mi'yēc'yēi'be, ne xcá sits'i hōnbū go hapú dí 'yo, tengu i ot'ū yán 'yohū ra Cristo, ne ra Pedro, ne mi'da yú 'bāihra ra Cristo. 6 Pe ha guím bēmhbū hin'yū man t'ēdi'be a ra Bernabé ngue xcá 'ts' ma 'befi zehē'be ngue'a ná tǎh man ts'ihmē'be. 7 Nguetho njo'o n'da ra dofui i juzehe yú gasto zehē. Ne n'da ra jǎ'i 'bū i ot' ran uāndāt'ā i jant'ēdi da zi. Ne yū jǎ'i 'bū di 'yēh yú de'yo, i jant'ēdi da zip yú xi'ba u yú de'yo 'bū in nde. 8 Pe hinga hōnt'ū yū jǎ'i im ma tengu na dí xi ahū, pe ne'a Ojā im ma tengu na, ne gue'a mán t'o'ti bū ja rán t'ēdi Ojā a. 9 Nguetho nu'a rán t'ēdi Ojā bi 'yo't'a ra Moisés: "Pe nu'bū n'da ra mbūndāni i pū, hingui sǎ da thurpa rá nde, n'damhma da zǎ da za u yū xi'yōmpōhō i jabū," bi 'yēna. Pe ha gam bēmhbū hōnt'ū yūn dāni in nu Ojā. 10 Ha hin dí pāhmbū ngue ne'ju da t'ōrcāhū a i hmangua, nguetho n'da ran t'uti a, man t'o'ti nanguēju. Ne tengu'bū dadim pēhmbū bū ja ra hāi, ngutho u yū duju ne'ū yū mbeju, ne xun ho 'bū da bēni da dǎh yán zābi nanguē yú 'befi ot'e. 11 Ne nugā'be tengu'bū ya dá tu'be ra hmuđá bū guí 'būhmbū nanguē ra te. Pe xiya ha guím bēmhbū hingui ho 'bū xcá xoc'be ngue ga si'be. Nu'a nam bōn'a dí xi ahū, tengu'bū ya xquí jurca'be. 12 Pe nu'ū mi'da yū xānbate i hāni 'be'a guídí unhdū, ne man'da i ja man t'ēdi'be xcá hām'be 'bū xcá nde'be. Pe hinga gue'a dí hongā'be ngue'a ga tǎ'be. Xun ngu u gātho dadín 'yēpta'be, nguetho dí su'ahū hin xquí hyāmhbū a rán ho ma'da'yo ra Cristo. 13 Pe guí pāhmbū 'be'a i ot'ū to'o dim pēpū ja yú nijǎ ma mijudíohe, hōnt'a i tīm bū ja ra nijǎ i si, ne gue'a nam pēp u yūn t'unni dín t'un'na Ojā bū. 14 Ne nguthogāhe ya, ngue'a dím mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, bi zān ra Hmu ngue gue'a dām pēpāhe a rām hma. 15 Pe hin dí ot'ū yūn t'ēdi gā bin 'daquí. Ne hinga gue'a nam bōn'a dá ot'ahū a, ngue gui 'dajū man zābigā. Pe man'da xun ho 'bū ga tugā, xında gue'bū 'bo'o da 'uīngui, ne ndetho dí 'uega man johya. 16 Pe nu'bū hōnt'a ga ot'ā ngue ga mangā rām hman ra Cristo, pe hin dí guah man johyagā a 'bū, nguetho gue'a ín 'dac ma 'befi a. Nguetho jats'edi tho gam mangā a ram hma. 17 Pe nu'bū mpāhā tho ho dí ot'ā rá 'befi ma Hmu, ne i ja 'be'a dí tǎhǎ. Pe nu'bū dǎts'edi tho ga ot'e ts'ūtho, pe guemhma 'yo ma güenda ga juadí. 18 Pe 'be'a i nin jurca 'bū mpāhā tho ho dím man rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pe man'da dí tǎh ran johya 'bū nte dí tǎcǎ ra hmē. Jananguē'a man'da xun ho 'bū nte ga tǎhǎ, madague'bū i ja man t'ēdi ngue xcá tǎhǎ nanguē'a ma 'befi. 19 Ne madague'bū hingan ts'ānni ngue dan 'yēhégā, ne njo'o n'da ra jǎ'i ngue'a ma hmu, pe dí cohi tengu'bū drá 'yēhégā u gātho yū jǎ'i, nguēpū da zǎ ga zēdi da dīn ra 'yū xun ho u mi'da xun ngu. 20 Jananguē'a nu'bū dí 'būhmbē ma mijudíohe, ngue i ot' yūn t'ēdi bi xi Ojā yū judío, necā dí ot'ā u, madague'bū hin di mandagā u. Jananguē'a da zǎ ga zēpā yú mbūi da 'yēc'yēi ra Cristo. 21 Pe nu'bū dí 'būhmbē u hingui pǎh yūn t'ēdi bi xi Ojā yū judío, necā hin dí ot'ā u. Jananguē'a da zǎ bū ga zēdi da 'yēc'yēi ra Cristo. Pe hingui nde da ma ngue dí sotho u yán t'ēdi Ojā, nguetho dí tēndā a im man

ra Cristo. ²² Ne nu'bu dí 'buhmbe u xan güent'i thoho yá t'çc'yçi, pe necá dí øt'ä tengu'bu xan güent'i thohogui, janangue'a i sä bu dí zedi da 'yçc'yçi ra Cristo. Ne gue'a dí øt'ä, ngue 'da'iguje n'da ngu n'da yu ja'i, ne dí honi xan ho 'beru dí 'yçc'yçi yu ja'i. ²³ Guehna gátho dí øt'ä na, janangue'a da zä ga comhbü rán japi ra Cristo hont'a go to'o ní ja'i da hyan'a ran ho ma'da'yo. ²⁴ Pe guín nuhu yan t'uti nangue'u i tihí, madague'bu i tihí, pe n'datho a i tãh ran t'unni. Pe dami tihmbü ya ngueru da zä gui tãhmbü. ²⁵ Ne tengu thoho yan 'yçni ua ja ra ximhäi, emme din jamansuse, ne hingui nde da 'yøt'a di hçni. Pe hont'a dim 'bedi i tã u. Pe nu'bu in jabu ga øthu, ga tãhmbü a da hyät'i mazai. ²⁶ Ne nugä tengu'bu dí øt' ra 'dihí, dí hax ra 'yu i uen tho bu hapu i ja ran tãhã. Ne tengu'bu 'bo'o dadín tun'be, pe hinga ha sätho dí pæcipi, pe dí paði hapu dí täpi xan ho. ²⁷ Pe dí sam zehç ma ngøc'yçi, dín ndepe da 'yøt'a dí xifi, n'damhma hin go ga 'becä a 'be'a dí xi'x mi'da ngue da dãhã.

10

Ma heçpi yu 'yçc'yçi nangue yu hmite

¹ Ne gue'a dín nde ahu gui pãhmbü a, ma zi cu ahu, ngue 'be'a bi 'yøt' mam bombøtahe maya'bu, gátho mí cot ra güi bu ní mba u, ne bi zits'i. Ne gátho bi 'daxpu 'danguadi ra thengdeja. ² Ne gátho bin yam bu ja ran unbi 'bu mí den ra Moisés, tengu'bu ya yu yante a. Ne janangue'a i t'çmbi tengu'bu bin xixyã nangue'a ra deja bu bi thogui ne ra güi. ³ Ne gátho 'da'an zitho ra maná ngue ra hme bi un Ojã hapu ní mba. ⁴ Ne gátho bi zi ra dehe bi bøm bu ja ra do, tengu'bu bi zip rán zaqui a ra Cristo, ne tengu'bu ya bin 'yohu ra Cristo bu ní mba u. ⁵ Ne madague'bu bi t'ørpe gátho u, pe emme xan ngu u him bi numanho Ojã a bi 'yøt'e. Ne hønbu go hapu bin c'uaxt' yú do'yo bu ja yu dapo bi thogui. ⁶ Ne gue'a urcahu a, janangue'a hin gan ndehü ga øthu ya ts'oqui, tengu mi øt'u 'bu mí 'yo bu ja ra dapo. ⁷ Janangue'a o guí thãndehü yu hyäte ojã, tengu mi øt'i 'da u, tengu mán t'o't'i, ngue bin sihme u ne bim mihni, bi ndants'i bin ne 'bu mí dãnde ra pøte xí 'yøzehç. ⁸ Janangue'a hin ga øthu ran 'yomt'çni tengu mi øt'i 'da, ne n'dapa thoho án du 'däte ma hyu mahuãhi njã'i. ⁹ Pe hingui sä ga sähu ra Hmu nangue ma ts'oquihü, tengu mi øt'i 'dá, ne xan ngu bi du, bi za yu c'çyã. ¹⁰ Janangue'a hin ga säman'uhü nangue Ojã, tengu bi 'yøt'u 'da, ne gue'a bi mbenhu Ojã n'da ram 'behni mahçts'i ngue'a bi hyo u. ¹¹ Ne gue'a bin ja a tengu'bu ya n'da ran t'uti ngue i suju dan jahu bu. Ne gue'a xmán t'o't'i 'be'a dãm 'buhmbü yu pa i jabu ya ngue rán zegui. ¹² Janangue'a nu'bu dím bçmhbu tengu bi 'yøt'u, pe hingui sä ga çmhbu, nangue ra ts'edi bi 'dajü Ojã hin'yü 'be'a ga suhu. Pe i jatho emme dam fãsehü, ngue hin ga tanju bu ja yu ts'oqui. ¹³ Pe nu'bu i ts'ác ma mbühü ga øthu yu ts'oqui, tengu'bu i ts'áp yu mbui gátho mi'da yu ja'i. Pe dí pãhmbü di zerca ma mbühü Ojã ga tãfu ran ts'äte. Pe nu'bu çna da sijü mi'da xan hej ngue hin da zä ga tãfu, hin di jajü Ojã gan nuhu u. Ne i urcahu 'beru dá tãfu u dín nuhu. ¹⁴ Ne nuya, ma zi cu ahu, ne xingui ts'u guim bçmhbu gui thãndehü yu hyäte ojã. ¹⁵ Ne guehna dá xi'ahu na ya, nguetho i ja nin 'yomfçnihü, ne sä gui pãschü 'be'a nam bøn'a dá xi ahu. ¹⁶ Ne zai dí afu Ojã rán japi 'bu dí sihu ran ts'ihme bi zãn'na ra Cristo bu ja ram peti. Ne nu'bu dí sihu rán gui ra uva, ha hin dím bçmhbu ngue dí comhbü rá ji ra Cristo ngue bi hogahu. Ne'bu dí çmhbu ra hme ne dí sihu a, ha hin dím bçmhbu ngue dí comhbü rá ja'i ra Cristo ngue bi unba 'bu mí hogahu. ¹⁷ Madague'bu emme xan nguju ngue dá sihu u, pe n'dat'a ra hme, ne gue'a ní 'yørcahu n'datho ma

ja'i dí comhb_u a ra Cristo. ¹⁸ Ne tengu bi 'yot' ma mi'israelhe, gá bi zi y_un t'unni mí pa nt'unni Oj_a, ne gue'a í gomhma rá te Oj_a a. ¹⁹ Janangue'a hin nin sáhu gui comhb_u a i si u pa m'b_ospe y_u hmite, madague'b_u hingui ndaxqui u y_u ngó i pa m'b_ospe u, ne hin'y_u yá ts'edi u y_u hmite. ²⁰ P_egue dí xi ah_u, nu'u 'da ngue hingui p_a Oj_a, i p_ospa y_u hmite, p_egue y_u zithu i h_ani. Janangue'a hin dín nde'ah_u gui com'ma gui sihu u yá 'b_ots'e, n'damhma hin gui comhb_u rá 'befi y_u zithu. ²¹ Hingui sá ga thecpah_u rá tasa ra Cristo 'b_u dí thecpah_u rá tasa y_u zithu. Ne hingui sá ga comhb_u rá ng_oc'y_ei ra Cristo 'b_u dí comhb_u yá 'b_ots'e y_u zithu. ²² Uague guim b_emhb_u go gui muth_u a Oj_a. Ha man'da i ja ni ts'edih_u xinda gue Oj_a.

I sá 'be'a da 'yot' y_u 'y_ec'y_ei, p_e da b_en ran hu_ecate

²³ Maju_uni a ram hma ngue da z_a ga o_{th}u 'be'a go dín numanhoh_u. P_e nu'b_u ga o_{th}u 'be'a gá i ja, hinga gá x_un ho b_u dán gohi. Maju_uni da z_a da 'yot'e hont'a go numanho n'da ra ja'i, p_e hinga gátho nan te rá 'befi Oj_a u. ²⁴ P_e i jatho ga huanhd_u nda'a man'da x_un ho, ngue da z_a ga fáxhu u mi'da, ne hin nanguue man hoseh_u. ²⁵ P_e dami sihu 'be'a gátho i 'bá bu ja ra tái, ne hingui jatho gui 'yáhd_u 'be'a di ja a ra ngó 'b_u m'b_ots'e o hin'na. ²⁶ Nguetho gátho rá mbeti Oj_a u gátho i ja ua ja ra hái, ne ra ngó, ne'a ra ximhái b_uya. ²⁷ Ne nu'b_u 'bo'o da zix'ah_u na ts'ihme bu ja yá ngu u hing y_u 'y_ec'y_ei, ne nu'b_u guín nde gui mbähá, dami sahu 'be'a gátho di 'da'ah_u, ne hin te gui 'yáhd_u, ne o guim b_emhb_u ngue di hec'ah_u Oj_a ngue gui sihu. ²⁸ P_e nu'b_u n'da ngue da xi'ah_u: “Nuna ra ngó bi mba m'b_ospe y_u hmite,” da t'én'ah_u, p_e o guí sihu b_uya, janangue'a hin gui anbah_u rá mbui a to bi xi'ah_u, nguetho im b_eni hingui nde Oj_a gui sihu a. ²⁹ Nguetho i jatho gui jamansup rá mbui ni mijá'uii, madague'b_u guí p_adi ngue x_un ho a ra ngó. P_e masque 'b_ui 'da ah_u guín nde gui 'yángah_u: “Hanja ngue ga et' man ts'ihmehu 'b_u 'bo'o hingui numanho a, p_e tengu'b_u hin'y_u ma ts'edih_u 'b_u. ³⁰ Ne nu'b_u dadí unhde ra jamadi Oj_a nanguue man ts'ihme dí sihe, hanja ngue sá di c'aman'uje u 'da,” gue'b_u 'bo'o da 'yángui. ³¹ P_e dí xi'ah_u, dami jamansuh_u a guí o_{th}u, uague ran ts'ihme gui sihu, o 'be'a gátho guí o_{th}u, p_e hont'a dí t'és_a Oj_a gui 'y_oth_u. ³² Ne emme ga jamansuh_u 'be'a dí o_{th}u ngue njon ga jafu da d_angui, xinga n'da ra judío, xinga gue'u hing y_u judío, ne xinga gue'u ma mi'y_ec'y_ei hu. ³³ Nguthogá ya, emme dí honi ngue ga o_t'á 'be'a gátho da numanho mi'da y_u ja'i x_un ngu, ne hin dí honi 'be'a dín numanhosegá. P_egue dí honi nanguue mi'da, ngu_ep_u da z_a da d_in ra tema'da'yo u gá mi'da x_un gu.

11

¹ P_e dí xi'ah_u gui tenhd_u a dí o_t'á, nguetho dí o_t'á a i o_t'a ra Cristo dí tendá.

'Be'a da 'yot' y_u xisu bu ja ram peti

² P_e x_un ho guí o_{th}u ngue'a guim b_enthoh_u 'be'a gátho dá xi'ah_u, ngue bi b_engá Oj_a ga xi ah_u. ³ P_e dín nde ah_u gui p_ahmb_u, ngue nu ra Cristo, go rá hmu n'da ngu n'da ran 'yoh_u, ne nu y_u xisu, tengu'b_u yá hmu u yá nd_o. Ne dín jah_u b_u nanguue Oj_a. Ne in jab_u a ra Cristo, rá Hmu a Oj_a a. ⁴ P_e nu'b_u n'da ran 'yoh_u i y_aui Oj_a b_u i ja ram peti, o gue im man ram hma, p_e hingui sá da hyu'ts' rá f_ui, tengu'b_u hin'y_u rá ts'edi. ⁵ P_e nu'b_u n'da ra xisu i y_aui Oj_a b_u ja ram peti, o gue im man ram hma, i jatho da gomp' rá y_a, ngue hin da mispa a rá nd_o, ne hin da 'yot'e tengu'b_u nt'axi rá y_a. ⁶ P_e nu'b_u n'da ra xisu hingui nde da gomp' rá y_a, man'da x_un ho 'b_u da 'y_ax rá y_a 'b_u. P_e nu'b_u guim b_emhb_u ra

'yašá 'b_u nt'áxi n'da ra xisu, o gue'b_u tengu'b_u hin'y_u yá xtá, p_e man'da x_un ho 'b_u xtán gomp' rá yá. ⁷P_e nu n'da ran 'yoh_u hingui sá da hyu'ts' rá fai b_u ja ram peti, nguetho i udi i ja rá ts'edi x_un ho, tengu 'b_u gues_e Oj_a i 'b_up_u. P_e nu n'da ra xisu i udi man'da ja rá ts'edi n'da ran 'yoh_u. ⁸Nguetho mb_udi bi 'y_ot' Oj_a a ran 'yoh_u, n_e m'bejua b_uya bi thácpa n'da rá do'yo'b_ots'e a ran 'yoh_u, n_e gue'a í t'ót' ra xisu a b_uya. ⁹Nu ran 'yoh_u hin í t'ót'e ngue da mbáx'a ra xisu, p_e í t'ót'a ra xisu ngue da mbáx'a ran 'yoh_u. ¹⁰N_e e gue'a dím mangá a, ngue nu y_u xisu i jatho da gomp' yá yá, janangue'a da 'yudi ja yá ts'edi yá ndø. N_e gue'a dín numanho yám 'behni Oj_a mahęts'i a b_uya. ¹¹P_e nu b_u ja rá 'befi ra Cristo, hin da b_omanho 'b_u h_ont'_u y_un 'yoh_u dim p_ep_u, xín da b_omanho 'b_u h_ont'_u y_u xisu, p_egue gátho 'da dám fáxtah_u. ¹²Nguetho majua_{ni} nu'a ra xisu nt'ót'e nangue rá do'yo'b_ots'e a ran 'yoh_u, p_e guexta'a majua_{ni} ím 'b_u a n'da ran 'yoh_u nangue rá mbe. N_e gátho bi zán Oj_a din jab_u. ¹³P_e dami b_ens_eh_u 'be'a man'da x_un ho gui 'y_oth_u, nangue n'da ra xisu 'b_u in y_uqi Oj_a, 'b_u hingan jo'mi rá yá. Ha gui ęmh_bu x_un ho i øt'e uague hin'na. ¹⁴N_e dí p_ahmb_u 'yašá 'b_u xtá mba rá yá n'da ran 'yoh_u. ¹⁵N_e ngutho n'da ra xisu, gue'a ní n_ecmanho a rá xtá 'b_u x_u mba. N_e gue'a í ts'ánba n'da ra xisu a, ngue'a xtá mba yá xtá, tengu'b_u ya rán jo'mayá. ¹⁶P_e nu 'b_u 'bo'o in nde dán junt'a 'be'a dí xi ah_u, p_e hingui sá dán junth_u a. N_e i jatho ga xifi ngue ngutho i t'ørp_u ja mi'da yám peti y_u 'y_ec'y_ei.

Da hnumansu ran ts'ihme bi zán ra Hmu

¹⁷P_e nu'a man'da ga xi ah_u ya, hingui sá ga ęn'ah_u x_un ho gui øth_u. Nguetho hingui sá di zet'a ni mb_ui_hu a gui øth_u b_u ja nim peti_hu, p_e man'da di ts'on'nah_u. ¹⁸Nguetho i siqui 'be'a gui øth_u 'b_u guídím peti_hu, guídín junth_u n'da ngu n'da ah_u. N_e dí ęc'y_ei ngue majua_{ni} a i siqui. ¹⁹Masque guím b_emh_bu jatho gan hej_u. P_e guerp_u bi fádi nda'a majua_{ni} y_u 'y_ec'y_ei. ²⁰Nguetho nu b_u ja nim peti_hu gui sihm_eh_u, p_e him majua_{ni} gue'a ran t'ót'e bi xic ma Hmu_h gui øth_u. ²¹P_e nu 'b_u ra ora gui sihm_eh_u, ęmme guídín uęmh_bu nin ts'ihm_eh_u n'da ngu n'da ah_u. Nu'ú 'da xínga n'damh_me gá unh_du, n_e nu'ah_u b_uya gue'b_u go ęmme gán niyah_u. ²²Ha hin'y_u ni ngumh_bu ngue gan sihm_eh_u b_u. Nguetho guídí ts'onbah_u rá 'befi Oj_a, n_e guídí 'yašábah_u u ni cuh_u nte gá unh_du. 'Be'a gui ęna ga xi ah_u. Ha gui ęna ga ęn'ah_u x_un ho a gui øth_u. P_e hin'na.

Nangue 'be'a nam bøn a ran ts'ihme bi zán ra Hmu

²³Janangue'a dín nde ga xi ah_u mah_on'a ya 'be'a nam bøn a ran ts'ihme bi zán ra Hmu. N_e tengu thoho bi xángá ra Hmu, n_e ngutho dí xi ah_u. Ngue n'dat'a ra xui bi mba ma dá ra Hmu Jesús, n_e bi hyáç ra hme, ²⁴bi 'yáp ra jamadi Oj_a n_e bi xem b_uya. N_e bi 'yęna: "Dami sih_u na, nuna ma ng_oc'y_eigá na, ngue dín ęnbi nangue ah_u. N_e gui thoqui gui 'y_oth_u na, n'damh_u guim b_enju." ²⁵Nu 'b_u mi jua a bi zi a ra hme, bi d_ec a ra tasa b_uya, ngue mi po ra gui'uva, n_e bi 'yęna: "Nuna nam b_oni ngue ya di hoc'ah_u x_un ho ra 'da'yo'yu da 'y_ot'ah_u Oj_a nangue ma jigá. N_e n'dandı ngu n'dandı gui sih_u, guim b_enju dá tugá nangue ah_u," bi 'y_en'a ra Jesús. ²⁶Janangue'a n'dandı ngu n'dandı ga sih_u ra hme n_e ra gui'uva, dí uhmb_u rán d_ate ra Hmu gue'b_u go bá pengua mah_on'a.

'Bep_u dá ęn ran ts'ihme bi zán ra Hmu

²⁷P_e nu'a to'o hin din 'yomf_eni, n_e sá i si a ra hme n_e ra gui'uva, ya i ja rá ts'oqui, nguetho hingui numansup rán d_ate a ra Hmu bi du. ²⁸Janangue'a i jatho m'bet'o da b_ase n'da 'be'a i ja mbo rá mb_ui, n_e nub_uya da zä da zi ra hme n_e'a ra gui'uva. ²⁹Nguetho nu 'b_u i si a ra hme n_e i si rán gui ra uva, n_e hingui

bɛni 'be'a in unba ra Hmu 'bu mi du, ne hont'a ran unbi da nu a. ³⁰ Ne gue a gui ɔthu a, janangue'a xun ngu xun u ahɛ ne xun güent'i ahɛ, ne ya xcá tuhɛ 'da ahɛ. ³¹ Pɛ nu 'bu m'be'to dadí juɔnbazehɛ ma mbuihɛ, hin da zegbahɛ ra Hmu 'bu. ³² Pɛ nu 'bu hin dadí juɔnbazehɛ ma mbuihɛ, guemhma da 'yɔrcahɛ ram fei 'bu. Pɛ man'da xun ho 'bu da mbegbahɛ ra Hmu ya, n'damhma hinga 'darpɛ gan nuhɛ ran unbi ra ximhái. ³³ Janangue'a ma zi cu ahɛ, nu 'bu guidim petihɛ, ngue gui sihɛ ra hme ne ra gui'uva, nde 'bu hin gan uɛnsehɛ, pɛ gui tɔmhbu din 'da ahɛ n'da ngu n'da ahɛ. ³⁴ Ne nu 'bu 'bo'o i tumanthuhu, hin da bɛni din sihme bu ja ram peti, pɛ jatho 'be din sihme bu ja rá ngu, n'damhma hin da mbeɔp ahɛ Ojɔ nangue'a nim peti gui ɔthu. Ne nu'a 'be'a gátho man'da gui ɔthu, ga hoc'ahɛ 'bu dá mba bu.

12

'Dahma 'dan'yo yá ts'edi bi un rá Hogandɔhi Ojɔ

¹ Ne nuya ma zi cu ahɛ, dín nde ahɛ gui pɔhmbɛ 'be'a nam bɔn a ra ts'edi di 'dajɛ rá Hogandɔhi Ojɔ nangue ga ɔrpahɛ rá 'befi 'dahma 'dan'yo. ² Gui pɔhmbɛ 'be'a gá 'yɔthu 'bu him maní 'yɛ'yɛihɛ, ne gá hyá 'dahɛ yɛ hyáte ojɔ, ne hingui yá u. ³ Janangue'a dín nde ahɛ gui pɔhmbɛ a majuani ya. Nu 'bu gui ɔhmbɛ 'bo'o i yá nangue rá Hogandɔhi Ojɔ, da 'yɛmbi rá Hmu a ra Jesús 'bu i yá. Pɛ nu 'bu i san'a ra Jesús 'bu i yá, him majuani in 'youi rá Hogandɔhi Ojɔ a. ⁴ Ne 'dahma 'dan'yo yɛ 'befi da zá da hyan'a n'da ngu n'da yɛ 'yɛ'yɛi, pɛ n'dat'a rá ts'edi rá Hogandɔhi Ojɔ ngue di unni. ⁵ Ne 'dahma 'dan'yo 'bɛɛ ní 'yɔɔra rá 'befi Ojɔ n'da ngu n'da, pɛ n'dat'a ra Hmu dí ɔrpahɛ rá 'befi. ⁶ Ne gátho bi ts'anbi 'be'a da mbeɛfi n'da ngu n'da yɛ 'yɛ'yɛi, pɛ n'dat'a Ojɔ di bɛnbi 'be'a da 'yɔt'e. ⁷ Ne nu Ojɔ bi 'dajɛ ra ts'edi, janangue'a gátho dí uhmbɛ ngue dín 'yohɛ rá Hogandɔhi Ojɔ. Ne gue'a bi 'yɔrcahɛ Ojɔ a, n'damhma da zá 'da dám fáxtahɛ. ⁸ Nu 'u 'da bin t'un ra ts'edi da man'a rá hogan'yomfɛni Ojɔ ngue him mám fádi, pɛ nangue rá Hogandɔhi Ojɔ di bɛnbi da ma. Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da ma xun ho 'be'a nam bɔn'a rá m hman Ojɔ. Ne n'dat'a rá Hogandɔhi Ojɔ bi unni gátho yá 'befi 'dahma 'dan'yo. ⁹ Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da baɔi din t'un'na i áp'a Ojɔ. Ne nu 'u 'da bin t'un ra ts'edi da xox yɛ hyɛnni, ne n'dat'a rá Hogandɔhi Ojɔ di unni. ¹⁰ Ne nu 'u 'da bin t'un ra ts'edi ngue da 'yɔt' yɛn t'ɔt'e mixte ngue hingui sá da 'yɔt'a n'da ra ja'i. Ne nu 'u 'da bin t'un ra ts'edi da ma 'be'a din ja. Ne nu 'u 'da bin t'un ra ts'edi da baɔi nda'a ním hma bi bɛnba rá Hogandɔhi Ojɔ, ne nda'a bi bɛnba ra zɔthu. Ne nu 'u 'da buya bin t'un ra ts'edi din yá man'da ra nde ngue hingam fádi 'be'a nam bɔni. Ne nu 'u 'da buya da ma 'be'a nam bɔn'a bi man a. ¹¹ Pɛ gátho ya i ɔzehɛ rá Hogandɔhi Ojɔ, ne di darpi n'da ngu n'da 'be'a da ndese Ojɔ da 'yɔt'e.

Gátho n'danjɔ'i tho dí comhbɛ

¹² Ne tengu n'da ra ja'i ɛmmɛ xun ngu ní hut rá ja'i, pɛ n'danjɔ'i tho i cohi. Ne in jabɛ ra Cristo nangueju. ¹³ Ne dá gue'bu dyɛ judíohɛ o dyɛ griegohɛ, o dá gue'bu dyá 'yɛhehɛ o hin'na, pɛ n'dat'a rá Hogandɔhi Ojɔ dá hamhbɛ bu ja ma mbuihɛ, tengu'bu 'darbu i nɛx ra dehe dá sihɛ. Ne gue'a i 'yɔrcahɛ ngue n'danjɔ'i tho dín jahɛ. ¹⁴ Pɛ nu rá ja'i n'da, hinga n'datho ní huti, pɛ ɛmmɛ xun ngu i ja yá thuhu, ngue i juadi xun ho n'da ra ja'i. ¹⁵ Pɛ nu 'bu n'da ra gua da 'yɛnse ngue hinga gue'a ra 'ye: "Janangue'a hin te dí pecá 'bu," ɛna. Pɛ hingui sá ngubɛ da bɛni, nguetho rá gua ra ja'i a. ¹⁶ Ne nu 'bu n'da ra zagu da bɛni: "Hin te dí pecá," nguetho im bɛni hinga gue'a ra dá a. Pɛ hingui sá ngubɛ da

bɛni, nguetho rá zagu ra ja'i a. Ne hingui sá da bɛni ngue hing rá ngò ra ja'i a. ¹⁷ Nguetho nu'bu gátho xtín ja'i a rá dá n'da, 'be'a dí 'yòhnahyá 'bu. Xi'bu gá xtín zagu rá ja'i n'da, ne hin'yú rá xiyu, 'be'a xtán zà xtám baḥḥa tengu rá xiyu. ¹⁸ Pɛ nu Ojā bi zānni 'be'a gátho i ja rá ja'i n'da, ne n'da ngu n'da bi un rá ts'edi ngue da zā da 'yòt'e 'be'a gátho in ndepe da 'yòt'e. ¹⁹ Pɛ nu'bu n'daxɛqui tho, ha dán zā din ja tengu ra ja'i. ²⁰ Pɛ in jabu n'da ra ja'i, ɛmmɛ xun ngu yu xɛqui i ja, guepu nan ho a n'da ra ja'i. ²¹ Pɛ nu rá dá n'da hingui sá da 'yɛmp a rá 'yɛ, ngue nte ní mbäts'i, xinga gue'a rá yá hingui sá da 'yɛmp u yú gua nte ní mbäts'i. ²² Pɛ hingui sá ngubu da ma, nguetho n'da ngu n'da yu xɛqui gátho i ja yú 'bɛfi. Pɛ nu yú xɛqui ma ja'ihu ngue dí ɛmfu nte i pɛfi, pɛ man'da ɛmmɛ di muui u. ²³ Ne nu 'da yu xɛqui dí ɛmfu di 'bɛdi, pɛ man'da ga hoju n'damhma xtán ho. Ne nu yu xɛqui dí ɛmfu hingui sá da hnu, pɛ man'da dí jamansuhu n'damhma hin da ts'ani. ²⁴ Pɛ nu 'be'a dí necmanho nanguie ma ja'ihu, ya hin'yú 'be'a man'da ga jafu. Pɛ Ojā bi hoqui gátho ma ja'ihu, ne bi japi ngue man'da bi muui a dí ɛmfu hingui ho. Janangue'a hin da t'ɛmp a n'da xɛqui nte di muui. ²⁵ Janangue'a hin da zā din hec yu 'yɛc'yɛi, tengu'bu yú xɛqui ma ja'ihu, pɛ 'da xtín jamansu n'da ngu n'da. ²⁶ Janangue'a nu'bu n'daxɛqui ma ja'ihu xun u, ya 'da nan u tho gátho ma ja'ihu buya. O nu'bu n'da ra xɛqui ngue hin hapu i sá, ya di johya gátho ma ja'ihu buya. ²⁷ Pɛ guim bɛmhbu nanguie nim pɛtihu, ne gue'a rá ja'i ra Cristo a, ne n'da ngu n'da ahɛ tengu'bu n'da a n'daxɛqui ahɛ rá ja'i ra Cristo. ²⁸ Ne ngubu bi zān Ojā nanguie ram pɛti dí ɔthu, ngue 'be'a ní 'bɛfi dí ɔthu n'da ngu n'daju. Ne nu'u yú 'bäihu ra Cristo man'da bi ts'ānbi da hnumansu u. Ne nu yú pɔngahya Ojā, ne'u bi ts'ānbi da hnumansu u, pɛ hinga 'da'igu. Ne ná hyu buya yu xānbate nanguie rām hman Ojā, ne bi ts'ānbi ne'u da hnumansu u, pɛ hinga 'da'iguhu u mi'da. Ne'u mi'da i ɔt' yun t'ɔt'e mixte, ne'u mi'da i ɔthe yu hyɛnni, pɛ ne'u mi'da to'o i fāx yá mi'yɛc'yɛihu nanguie ran huɛcate ɔrpe, ne'u mi'da yu ngurbi di manda ram pɛti, ne'u to'o 'dahma 'dan'yo bu na yá ngue yu nde hingam fādi, gátho bi ts'ānba yú 'bɛfi n'da ngu n'da. ²⁹ Pɛ ha gátho ahɛ ní 'bäihu ra Cristo 'bu, uague yú pɔngahya ahɛ Ojā 'bu, uague guí ɛmhbu gátho gan xānbatehu, uague gátho guí 'yòthu yun t'ɔt'e mixte 'bu. ³⁰ Ha gátho i ja ní ts'ɛdihu ngue guí xoxhu yu hyɛnni, uague gá 'dahma 'dan'yo yu nde guí yáhu, ha gátho guí pādi guim mamhbu 'be'a nam bɔn'u yu nde xun hɛi. Ne majuqni dí xi ahɛ ngue hin'na. ³¹ Pɛ dami hyomhbu Ojā ngue di 'da ahɛ ra ts'ɛdi nda'a man'da dí fāx ni mijā'ihu. Pɛ nuya ga ut'ahɛ man'da ra 'bɛfi 'be'a ctí fāx ni mijā'ihu pɛ xinda gue mi'da.

13

Nangu'e'a ran huɛcate

¹ Pɛ nu'bu gá xcán yaḥu yú nde yu ja'i, o tengu bu na yá u yám 'bɛhni Ojā mahɛts'i, pɛ nu'bu hin'yú man huɛcatehu, hin te ní mba tho 'be'a dí ɔthu 'bu, tengu tho ho n'da ra dambu o gue'u yu xit'ɛgui zantho ne ndetho ɛmmɛ xun hɛi. ² Ne madague'bu i ja ma ts'ɛdihu gam mamhbu ram hma ngue dí m pɔngahyaḥu nanguie Ojā, pɛ nu'bu hin dadí huɛju to dí xihmbu ram hma, nte ní mba tho. O nu'bu xcá pāhmbu 'be'a gátho an t'āgui nanguie Ojā, o gue'bu xcá pāhmbu 'be'a gátho man'da xun hɛi, o nu'bu ga pāhmbu da t'ɔrcahu a dí āfu Ojā, ne'u yu t'òhɔ da zā da 'uegue, pɛ nu'bu hin'yú man huɛcatehu, hin te dadí muhu 'bu. ³ O nu'bu xcá unhdɛ yu hyoya 'be'a gátho dí pɛshu, pɛ nu'bu hin dá bɛmhbu a ran huɛcate, ya nte dá tāhmbu bu na nu Ojā 'bu. Ne ma xinda gue'bu gátho ma

ja'ihũ xá umhbũ ngue xtín zø, pɛ nu'bu him bin ja man huɛcatehũ, ya nte dá tãhmbũ bũya nanguie rán japi Ojã. ⁴ Pɛ nu'a ran huɛcate nam bõni, ra yembũ, nɛ hin din xõmbũ, nɛ hin din sɛya, nɛ xĩn ná yãt'a ngue ja rá ts'edi, xĩngui honi da t'ɛspa zɛhɛ. ⁵ Nɛ nu ran huɛcate nam bõni, pɛspa rá sã rá mijã'iuui, nɛ hingui honi nanguie rán hose pɛ i honba ran ho rá mijã'iuui. Nɛ hingui sãman'ũ, nɛ hingui ørpa ra güenda ran ts'o bi t'ørpe 'bũ majuañi ja rán huɛcate. ⁶ Nɛ nu'ũ di huɛɛ yã mijã'ihũ, hin di johya 'bũ 'bo'o in nu i øt' ra ts'oqui, pɛ ɛmme di johya 'bũ 'bo'o in nu i ten'na ra 'yu majuañi. ⁷ Nɛ nu'a i ja rán huɛcate, hingui sumanhɛi di huɛc'a n'da, madague'bũ i ørpa ran ts'o. Nɛ hinjam'bũ ɛc'yɛi 'bũ t'ɛmbi øt' ran ts'o a to di huɛqui. Pɛ nu'bu i paði bi 'yøt' ran ts'o, i tøm̃i din 'yomfɛni. Nɛ hinjam'bũ ɛ'ts'a ní 'yøt' ran huɛcate. ⁸ Pɛ nu'ũ 'da gã dí øthũ ya, da zõni da zɛ'ũ. Nguetho da zõn ra pa ngue njom mam pøngahyã nanguie Ojã, nɛ njom mam ma nanguie mi'da yũ nde 'dahma 'dan'yo ngue hingam fãdi. Nɛ nu'ũ to'o i ja yũ ts'edi da ma 'be'a gãtho xũn hɛi da fãdi nanguie Ojã, pɛ him ma man'ũ, 'bũ ya gãtho ga pãhmbũ xũn ho. ⁹ Pɛ nuya nu to'o bin t'unni da man'a xũn hɛi, pɛ hinga gãtho i paði xũn ho nanguie Ojã. Nɛ'ũ to bin t'unni dim pøngahyã, pɛ hinga gã im ma. ¹⁰ Nɛ nu'a dí øthũ ya ngue dí 'bũhmbũ yũ pøngahyã, pɛ ya him ma homhbũ 'bũ dá pãhmbũ xũn ho, nguetho hinga gãtho im man'ũ. ¹¹ Nɛ tengu'bũ mán t'ũhnihũ, dá yãhũ tengu bũ na yã yũ t'ũhni, nɛ ngubũ dãm bɛmhmbũ, tengu bũ nam bɛn yũ t'ũhni. Nɛ nu'bu mán ðãn'yohũhũ bũya, ya dá bɛmhmbũ ngue ga sohmbũ 'be'a gãtho mí øthũ 'bũ mán t'ũhnihũ. ¹² Nɛ gue'a dí øthũ yũ pa i jabũ a ya, nɛ hingui sã gan nuhũ 'be'a di ja Ojã. Tengu thofo 'bũ dí hɛthũ n'da ran hyɛdã hingui di nɛqui xũn ho rá hmi n'da ra ja'i. Pɛgue da zõni ngue da zã ga pãhmbũ xũn ho 'bũ dá nusehũ Ojã. Nuya hingui sã ga pãhmbũ xũn ho ha in ja, pɛgue da zõni ga pãhmbũ xũn ho, tengu thofo Ojã i pajũ ya. ¹³ Pɛ hyu i jaju ngue hinjam'bũ ga juahmbũ. Nu'a n'da, ngue'a ga pãhmbũ majuañi da 'yøt'a ran ho bi man Ojã, nɛ nu'a ná yoho ngue'a ga tømhbũ a i mam bũya, ná hyu bũya, ngue a ran huɛcate. Nɛ man'da xũn ngu di muui ran huɛcate xinda gue'ũ mi'da i hmangua.

14

Nanguie'ũ 'dahma 'dan'yo bũ na ya

¹ Pɛ man'da ga humbi ga øthũ ran huɛcate. Nɛ a man'da di bɛngahũ rá Hogandãhi Ojã, dam pøngahyãhũ ga mamhbũ ráam hman Ojã. Nɛ m'bejua ts'ũ da zã ga øthũ mi'da yũ 'bɛfi di bɛngahũ rá Hogandãhi Ojã bũya. ² Pɛ nu'ũ to'o i yã n'da ra nde hingam fãdi, hõnt'a Ojã da zã din yãui, nɛ hinga gue'ũ yũ ja'i i yãhũ. Nguetho njongui øde 'be'a im ma. Nɛ masque rá Hogandãhi Ojã di bɛnbi, pɛ nt'ãgui thofo. ³ Pɛ nu'ũ to'o dim pøngahyã nanguie ra nde ngue'a mfãdi, i xih yũ mijã'ihũ, nɛ da zã di japi din te yũ mbũ, nɛ di zɛrpa yũ mbũ, nɛ ɛmme di un ran johya yũ mbũ. ⁴ Pɛ nu'ũ to'o i yã n'da ra nde ngue hingam fãdi, masque di zɛɛ rá mbũ, pɛ nu'ũ to dim pøngahyã, gã di zɛ'ũ yũ mi'yɛc'yɛihũ. ⁵ Nɛ dín ndehmagã gãtho ahũ gan yãhũ 'dahma 'dan'yo yũ nde. Pɛ ɛmme man'da dín nde ahũ gãtho gui mamhbũ ráam hma Ojã nanguie ra nde ngue mfãdi. Nguetho man'da xũn ho a, xinda gue'bũ gan yãhũ mi'da yũ nde gue n'dan'yo hinda hõn'bũ da zã gui mamhbũ 'be'a nam bõn'a gã mamhbũ, nɛ gãtho din te yũ mbũ yũ 'yɛc'yɛi bũya. ⁶ Jannanguie'a ma zi cu'ahũ, xi'bũ hõnt'ũ yũ nde hingam fãdi gam mangã 'bũ dá mbagã bũ, 'be'a ním fãts'i ga øt'ahũ 'bũ. Pɛ man'da xũn ho 'bũ ga xãn'nahũ ráam hman Ojã nanguie ma ndesɛhũ, nɛ ga 'da ahũ n'da ran 'yomfɛni hin gui pãhmbũ, nɛ ga xãn'nahũ 'be'a bi 'yurcã Ojã. ⁷ Nɛ gam bɛmhmbũ

'be'a i øt' yam 'bixt'i ne yu 'bida. Nu'u hingui ja yú te pe i ya. Pe nu'bu hingui pømanho a im ma, ya hingam fadi 'be'a ni 'bei a buya, nguetho 'da nan getho. ⁸ Ne ngutho n'da ra thuxi bu ja ra sui, da ma xun ho a ra 'bei ngue din tunh yu dofai. Pe nu'bu hin da mba m'bixt'i xun ho, njon da badi 'be'a nam bøni, ne njon din sa da mba ra tuhni. ⁹ Ne ngutho ah'u 'bu hin guí yahu n'da ra nde nt'ode xun ho, hague dán zà da fadi 'be'a guim mamhbu. ¹⁰ Ne masque emme xun ngu yu nde i ja ua ja ra ximhai, ne gátho xun ho 'bu 'bo'o i padi 'be'a nam bøni. ¹¹ Pe nugã, nu'bu hin dí pa a ra nde ní ts'oqui, ya xcá øt'be tengu'bu n'da an 'danni ma hnini'be, ne hingui sä dam pa'be. ¹² Nu'a guí ndehu emme din ja ni ts'edihi nangué rá Hogandahi Oja, pe dami 'yãfu 'be'a ni ts'edi da zã din te yú mbui gátho yu 'yẽc'yẽi guí 'buhmbu. ¹³ Nu'bu n'da ra ja'i din ya man'da ra nde hingam fadi, pe da 'yãp rá ts'edi Oja da zã da ma 'be'a nam bøni. ¹⁴ Nu'bu dí ya'be Oja nangué man'da ra nde n'dan'yo, go i ya rá Hogandahi Oja i o ma mbui, pe hin di thocpa ran 'yomfeni u mi'da 'buru, ngue 'be'a nam bøn'a dí ma. ¹⁵ 'Be'a xun ho ga øt'e. Pe nde'bu dan ya'be Oja nangué rá Hogandahi, pe i jatho ga japi da ba u mi'da 'buru ngue 'be'a nam bøni. Ne ngutho 'bu dan tuh yu thuhu, ga xpa Oja nangué rá Hogandahi, pe guexta'a i jatho ga bẽni 'be'a nam bøni, ne ga japi da bẽn'u mi'da buya. ¹⁶ Nguetho nu'bu guí xspahu Oja nangué n'da ra nde hingam fadi, ne madague'bu di bẽn'nah'u rá Hogandahi Oja, pe nu'u 'da hin da zã guí comhbu a ram hma 'be'a gni 'yẽspahu Oja, nguetho hingui padi 'be'a nam bøn'a guí mamhbu. ¹⁷ Ne madague'bu majuani guídí unhdu ra jamadi Oja gue'bu n'dan'yo ra nde guí yahu, pe hin guídí zerpahu yú mbui ni miã'ih'u, ngue ne'u dí un ra jamadi Oja. ¹⁸ Jamadi Oja nguetho man'da i sä dan yagã yu nde hingam fadi xinda gue ah'u. ¹⁹ Pe nu bu ja yam peti, madague'bu hont'i cut'a thoho yam hma ga ma gue'u nt'ode xun ho, pe man'da xun ho, xinda gue'bu ga xna ga mam bu 'det'a mahuãhi yam hma gue'u hingam fadi 'be'a nam bøni. Nguetho dín nde ga xãba yu cu. ²⁰ Ma zi cu ah'u, o guí øthu tengu'bu gyú t'uhni ah'u, pe damin 'yomfenihi xun ho 'be'a man'da xun ho guí 'yøthu bu ja nim petih'u. Nguetho gyu daja'ih'u, madague'bu i t'ẽn'ah'u gyu 'uerehu ngue'a hin guí nde guí 'yøthu yu ts'oqui. ²¹ Bi 'yẽm bu ja rá t'ohni Oja: "Madague'bu dá japi bá xh yu 'damhnini ngue 'dan'yo bu na ya, ngue da zo u 'bucua, pe ngutho him bi 'yãpa ra güenda a dam mangã u," bi' yẽn Oja. ²² Janangué'a ga pahmbu n'da ra hmepya 'bu 'bo'o din ya man'da ra nde n'dan'yo, i uh rá ts'edi Oja, hndepe da 'yẽc'yẽi u hingui nde da 'yẽc'yẽi. Ne hinga gue'u yu 'yẽc'yẽi i pa nt'ørpe yu hmepya. Pe nu ra ts'edi ngue da man ram hman Oja nangué yú ndese u, xun ho ngue'a da xãbi gátho yu 'yẽc'yẽi, ne hin nangué'u emme xam me yú mbui, hingui nde da 'yẽc'yẽi. ²³ Pe xi'bu bim peti gátho yu 'yẽc'yẽi ne gátho 'dahma 'dan'yo yu nde i ya, ne da zøm bu 'da ngue hing yu 'yẽc'yẽi, o gue'u hinga na padi xun ho. Ha hin guim bẽmhbu ngue da 'yẽn'ah'u guí jathu. ²⁴ Pe nu'bu gátho guí mamhbu ram hma Oja ngue ra nde mfadi, ne da yãrp'u da hing yu 'yẽc'yẽi o gue'u hinga na padi xun ho. Ne da baxẽ buya ngue ja yú ts'oqui, ne da badi 'be'a i ja yú mbui zehẽ 'bu bi 'yø'a guí mamhbu. ²⁵ Ne nu'a nt'ãgui bu mbo yú mbui da japi di nequi xun ho. Ne dín danyahmu ne da 'yãp rá punbi Oja buya. Ne da 'yẽna: "Majuani maha guí 'buhmbu Oja," da 'yẽm buya.

Da t'øt'e xun ho a ram peti

²⁶ Nuya, ma zi cu ah'u, dín nde ga xi ah'u 'be'a man'da xun ho guí 'yøthu 'bu guídím petih'u. Pe nde'bu 'be' guim bẽmhbu 'be'a dín te yú mbui gátho yu 'yẽc'yẽi,

ne da zä gan tuhmbu n'da ra thuhu guín nde gan tuhmbu buya, o gue n'da ram hma guín nde gan xänbathu, o gue n'da ram hma bi be'n'nahu Ojä ngue gui mamhu, o n'da ram hma guí nde gui mamhu n'da ra nde hingam fädi 'be'a nam bõni, pe gue'bu di 'bui to'o da man a 'be'a nam bõni ngue hingam fädi. ²⁷ Pe nu'bu gui yahu man'da ra nde n'dan'yo, hõnt'u yonja'í din ya, ne nu'bu xun ngu, hyunja'í. Ne hinga n'dat'a ra ora din ya gätho. Nubuya i jatho dim 'bu'a n'da da ma 'be'a nam bõn a bi hma. ²⁸ Pe nu'bu njongui 'buru n'da i paði da ma 'be'a nam bõn'a bi hma, man'da xun ho 'bu nte da mam bu ja nim petihu. Da zä din ya, pe n'danni din ya_{seui} Ojä. ²⁹ Ximangutho u i man ram hman Ojä nangué ra nde mfädi, din ya yoho o hyu. Ne nu'u to'o bin t'un ra ts'edi da baði 'be'a nam bõn'a ram hma, da mam 'bu hingui ho, ua gue'bu xun ho. ³⁰ Ne nu'bu i hupu n'da bi be'nba Ojä da ma 'be'a im be'ni da ma, pe 'be di jua a i ya bu, ne gui jafu din ya a man'da buya. ³¹ Janangué'a da xõt'a gan yahu 'dahmi 'datho, ne gätho ahü to'o gätho di be'nba Ojä din ya. Nubuya tengü 'bu gán niyabahu yu cu nangué yá mbui ne gätho da hya yu ts'edi yá mbui buya. ³² Nu'u to i man ram hman Ojä i jatho da zamzehe rá mbui zehé, madague'bu Ojä bi be'nbi din ya, pe jatho da dö'mi ts'u, 'be din ya a man'da. ³³ Nguetho nde Ojä da ts'anni 'be'a gätho din ja bu, ne hinga 'da ni thas thoho 'be'a gätho i ot' Ojä. Ne in jabu i t'ot'e hõnbu go hapu i ja yám peti ma mi'yec'yeihu. ³⁴ Ne nu yu xisu hingui sä din ya bu ja yu dämpeti, nguetho hin'yu yán t'edi din ya u, ne i jatho da 'yø'a 'be'a da sifi, ne hin dim 'bet'o, tengü i mam bu ja rá t'ohni Ojä. ³⁵ Ne nu'bu in nde da 'yänni 'be'a nam bõn a hmam bu, i jatho da 'yän'na rá ndø bu ja rá nguse, nguetho hin di necmanho 'bu i ya n'da ra xisu bu ja ram peti. ³⁶ Ha guím be'mhu gá dämzehe rá 'befi Ojä, ngue gui emhu da zä gui sänzehe 'be'a gui 'yøthu. Uague guím be'mhu hõn'adah gá hyambhu a ram hma. ³⁷ Pe nu'bu majuañi bi 'da ahü rá ts'edi Ojä gui mamhu ram hma, o gue'bu majuañi bin 'da ahü nin 'yomfenihu nangué rá Hogandahi Ojä, nu'bu, jatho gui 'yøthu a dá ot'ahü 'bu, nguetho rá manda ra Hmu a. ³⁸ Ne nu'bu 'bo'o hingui nde da 'yø'a dá ot'ahü, pe hingui sä gui 'yarpahu ra güenda a. ³⁹ Janangué'a ma zi cu ahü, man'da emme gui hyumbi gui mamhu ram hman Ojä nangué ra nde mfädi. Pe hin gui hepahü to'o in nde din ya man'da ra nde. ⁴⁰ Pe gan 'yomfenihu xun ho, ne 'darpü dí mba gui 'yøthu, ne hinga 'da dí thas thoho 'be'a gätho gui 'yøthu.

15

Bi ndants' mahøn'a ra Cristo

¹ Nuya ma zi cu'ahü, dín nde ga xi ahü mahøn'a ran ho ma'da'yo, tengü dá xi ahü mam 'bet'o. Ne gue'a ram hma gá hyambhu, ne gue'a gním 'bähmbu xun ho a. ² Ne guet'a ram hman a gní yan ni tehu a 'bu guidí thoqui gui ten thohohu a dá xi ahü. Pe nu'bu hin'na, säti tho gui emhu gui øthu 'bu. ³ Ne dá ja ahü gá pahmbu a ram hma bin 'dacä ngue man'da jats'edi tho ga pahmbu. Ngue dá xän'nahü bi du ra Cristo, bi hoga ma ts'oquihu, tengü thoho män t'ot'i bu ja rá t'ohni Ojä. ⁴ Bi t'ägui, ne bi xox Ojä 'bu ná hyupa, tengü thoho mí mam bu ja rá t'ohni Ojä. ⁵ Ne nu'bu mi dämpeni ra Cristo, m'bet'o bin 'yuse bu 'buh ra Pedro, ne m'bejua buya bi nu mi'da yá xädi. ⁶ Ne m'bejua buya xø 'bexque bi nequi bu 'darpü midím peti cat'a ciento yu cu. Ne emme xun ngu i 'batho hu ya, madague'bu xun du u 'da. ⁷ Ne m'bejua bi nu ra Jacobo, ne m'bejua mahøn'a bi nu gätho u yá 'bäihu. ⁸ Pe rán zegui thoho necä bi zä dá nugä ra Cristo bu 'yu. Ne emme xun he'i bu dá ec'yeigä a ram 'bui ma'da'yo, tengü'bu n'da ra 'uere hingui

sä dim 'bui, ne emme din unbi. ⁹ Ne him man zä'be ngue xtá t'engä ma 'bäi'be ra Cristo, ne man'da ts'utho dadí mu'be xinda gue'u mi'da yú 'bäihü, nguetho emme dá unbä u yú 'yëc'yëi Ojä. ¹⁰ Pe nu Ojä rá mate zehë bi jaqui tengu dín jagä ya. Ne hinga säti thoho rá mate Ojä bi 'yörque, nguetho emme dá humbi xinda gue gätho mi'da yú 'bäihü ra Cristo. Pe hinga guecä dá øt' ra 'befi, ne gue'a rá mate zehë Ojä bi zëqui dá øt'e. ¹¹ Madague'bu guecä o gue'u mi'da bi xän'nahü, pe n'dat'a ram hma dí mamhbe ngue bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihü, ne bi xox Ojä 'bui mi du. Ne gue'a ram hma gá 'yëc'yëihü a.

Da xox Ojä u xün du

¹² Pe xi a ram hma dí mamhbü, ngue bi dambëni ra Cristo 'bui mí du, pe hanja gní 'yëmhbü 'da ahü büya, ngue hingui sä da dambëni u xün du. ¹³ Nu'bu hin da dambëni u xün du, pe xinga gue'a ra Cristo xtán dambëni 'bui, ne guexta'a ya xün du a ya 'bui. ¹⁴ Ne nu'bu hin xtán dambëni a ra Cristo, hin'yü rá ts'edi a ram hma dí mamhbü 'bui, ne ndetho guí 'yohü bu 'bui. ¹⁵ Ne nu'bu ngubü guím bëmhbü ngue hingui sä da dambëni u xün du, guí nubethäni gahe 'bui ngue dí mamhbe bi xox Ojä a ra Cristo 'bui mi du. ¹⁶ Nu'bu hingui sä da dambëni n'da ra du, pe xinga gue'a ra Cristo xtán zä xtán dambëni 'bui. ¹⁷ Ne nu'bu guexta'a ra du a ra Cristo, säti thoho guí ëc'yëihü a 'bui, ne guexta'a him mahoqui ni ts'oquihü 'bui. ¹⁸ Ne nu'bu ngubü guím bëmhbü, pe ne'u yü 'yëc'yëi xün du bu ja rá 'yë ra Cristo, ne má zä dim 'berü 'bui Ojä 'bui, gue'bu ya má zä bim 'be a ra Cristo 'bui mí du. ¹⁹ Pe nu'bu höntya dí nuhü ran ho nangue ra Cristo, ha hin guím bëmhbü ga nuhü man'da ran ho 'bui dá tuhü 'bui. Pe huëhigahü 'bui nte ga nuhü, xinda gue'u gä mi'da yü jä'i ngue nte mbëni da nu. ²⁰ Pe majuani maha bi dambëni ra Cristo 'bui mí du. Ne tengu'bu rá mbüdi n'da ra thä bi söpi ja n'da ra huähi, ne gue'a nam böni ngue da xox Ojä u to'o gätho i 'bühmi ra Cristo. ²¹ Tengu thoho 'bui mí dämp' ran däte ua ja ra ximhäi n'da ran 'yohü, ngue ra Adán, ne ngutho a man'da ran 'yohü ngue ra Cristo, bi dü'mi ngue da ndants' mahøn'a yü du. ²² Ne tengu tho u gätho bi xänd ra Adán, gätho i tu, pe nu gätho di xänd ra Cristo, gätho da mba nsots'i. ²³ Pe hinga gätho n'dat'a ra ora da mba nsots'i, nguetho rá mbüdi a ra Cristo, ne nu'bu bá ëh ra Cristo, gätho u xü huahni da mba nsots'i m'bejua. ²⁴ Ne nubüya, ba ëh rá pa ran zegui. Nguetho nuahni da Cristo xí dapi 'be'a gätho má ts'edi, ngue yán süihü Ojä, ne gätho to'o i häse yán t'ëdi, ne to'o di manda zehë, ngue'u yü jä'i ne'u yü zithu. Ne nu'bu ya bi dähä, di un'na Ojä rá Ta rá ts'edi mahøn'a. ²⁵ Nguetho nu ra Cristo, im Hmuts'üt'abi ya, ne gue'bu go bi dähä di 'berpa yá ts'edi u gätho yán süihü. ²⁶ Ne nu'a ran däte ran zegui thoho da dapi, ne má zä dim 'be a büya. ²⁷ Tengu bi mam bu ja rá t'ohni Ojä, di japi da däh ra Cristo 'be'a gätho má ts'edi i ja. Pe njon da bëni ne'a Ojä rá Ta da dapi, nguetho gueë bi un rá ts'edi ra Cristo a. ²⁸ Ne nu'bu gätho bi däh a ra Cristo u 'be'a gä ni ts'edi i ja, ne nu'a ra Cristo büya, ngue rá Ts'ünt'u Ojä, ne dín däse bu 'bui Ojä rá Ta. Nguetho m'bet'o xí un rá ts'edi. Nubüya da hønse Ojä dín ja rá ts'edi büya. ²⁹ Ne man'da guí øthü guidin xixyähü nangue'u xün du. Pe hanja gní 'yëmhbü him mam 'bui u xün du büya. ³⁰ Ne hanja hin dí su man dätehe, gätho u yü pa dí 'bühmbe ua thä, gue'bu xcä pähmbe hin ga ndanshe mahøn'a. ³¹ Ne majuani thocpa thoho dadim pom'be man däte. Ne gue'a dí xi ahü a ngue'a dín nde ahü guí pähmbe 'be'a dí øt'ä. Nguetho emme dí numanho ahü, ma zi cu ahü, ngue n'dat'a ma Hmuhü ra Jesucristo dí ëc'yëihü. ³² Ne dá hä't'i xün ngu yün unbi, ne xi u yü zate dán tunhdä'be ua Éfeso, ngubü i ëmb yü jä'i. Pe 'be'a ní mba a dá øt'ä 'bui hin da dambëni u xün du. Pe nu'bu hin ga

ndansh_u mahø'n'a, mbähä dan sihme_u ya ne dam minhd_u, nguetho má zä ga tuh_u nixudi mani. ³³ O guidín hyehmb_u da thä ah_u gui tenhd_u yám hman _u 'da y_u hyäte, janangue'a hin gui 'behmb_u y_u hogan t'ø't'e. ³⁴ Pe damin 'yomfënih_u x_un ho gui pähmb_u nda'a ram hma gue majua_u, ne gui 'yesh_u y_u ts'oqui büya. Nguetho gui 'bühmb_u 'da hinga ná pähmb_u x_un ho Ojä. Ne guehna dí xi ah_u na, janangue'a gui pes' ni säh_u.

Hague din ja 'b_u bi dambëni _u x_un du

³⁵ Uague guim bëmh_u 'da ah_u gui 'yängah_u: “'Be'a di ja 'b_u bi dambëni _u x_un du, ne 'be'a ní ngøc'yei din ja mahø'n'a.” ³⁶ Pe n'da rán t'änni y_u 'yamb_u a. Ha hin gui nuh_u 'be'a di ja n'da ra hmudá 'b_u pa nthuhu ngue i 'ya rá xi ne ja da böx'a rá mbü büya. ³⁷ Ne hønt'a go má hmudá gui tuhmb_u, hinga guexta'a rá ndä 'b_u bi bøts'e. Nguetho gue'a rá ndä gá tuhmb_u, ne ra paxi b_u dán go 'b_u bi bøts'e. ³⁸ Ne hønt'a go nda'a má hmudá da thuhu, gätho yá xise 'b_u bin ja, tengu bi zänba Ojä a. ³⁹ Ne hinga 'da'angu ma ngøc'yeih_u y_u fani o gue y_u doja o y_u huä. ⁴⁰ Ne in jab_u 'be'a gätho i ja b_u mahëts'i ne 'be'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, nu' b_u bí ja b_u mahëts'i, n'dan'yo thoho nán ho xinda gue' _u ja ua ja ra häi. ⁴¹ Nu'a rán nequi ra hyadi ne ra zäna ne y_u sø gue' 'dahma 'dan'yo. Ne hinga 'da'angu _u y_u sø, 'dahma 'dan'yo b_u ni nequi. ⁴² Ne ngutho nange'b_u bi dambëni y_u du, ne nu'b_u bi t'ä a ra ngøc'yei, da 'ya nguetho nts'änni da 'ya a. Pe nu'b_u bi dambëni büya ne hin njäm'b_u da du mahø'n'a. ⁴³ Nu'a bi t'ägüi hingui ho, pe nu'a da bøts'e emme x_un ho a. Nu'b_u mi t'ägüi hin'y_u rá ts'edi, pe nu'b_u mí bøts'e, man'da emme bin ja rá ts'edi. ⁴⁴ Nu'a ra ngø 'b_u mi t'ägüi, nts'änni hønt'ua ja ra ximhäi dim 'b_ui. Pe nu'b_u bi bøts'e, nts'änni dim 'b_up_u mahëts'i büya. Ne gui pähmb_u i ja ma ja'ih_u nange ra ximhäi, pe man'da i jatho gui pähmb_u ngue ne'a din ja ma ja'ih_u nange rá Hogandähi Ojä. ⁴⁵ Ne gue'a in ja a tengu män t'o't'i b_u ja rá t'ohni Ojä, gue ná n'da ra Adán bi ts'änni bin ja' _u i ua ja ra ximhäi. Pe nu'a ná yoho gue'a di un ra temazäi ngue njäm'b_u da guadi, gue'a ra Cristo a. ⁴⁶ Ne m'bet'o däm 'bühmb_u nange ma ngøc'yeih_u ngue hønt'ua ja ra ximhäi dim 'b_ui. Ne m'bejua büya dam 'bühmb_u nange ra ngøc'yei ngue nts'änni dim 'b_up_u mahëts'i. ⁴⁷ Ne nu rá mbüdi ran 'yoh_u nt'ø't'e nange ra häi. Nu a ná yoho gue'a bí 'yëh mahëts'i, ma Hmuh_u ra Cristo a. ⁴⁸ Ne ngutho ma ngøc'yeih_u ua ja ra häi, tengu tho a ran 'yoh_u ngue bi t'ø't'e nange ra häi. Pe nu ma ngøc'yeih_u m'bejua din ja tengu thoho rá ngøc'yei a ma Hmuh_u ra Cristo, nu'a ran 'yoh_u bí 'yëh mahëts'i a. ⁴⁹ Ne tengu thoho b_u dá nequih_u nange ra Adán nt'ø't'e ra häi, ne ngutho b_u dá nequih_u mahø'n'a nange'a ra mengu b_u mahëts'i. ⁵⁰ Ne dín nde ga xi ah_u mahø'n'a, ma zi cu ah_u, ngue nu'a man ngøh_u ne ma jih_u i jaju ya, hingui sä da gonhui rá ts'edi Ojä mahëts'i a. Nguetho dín a hingui hä't'i, hingui sä 'darp_u da 'bes'ui a da hyät'i i høn'b_u go njäm'b_u. ⁵¹ Pe dín nde ah_u gui pähmb_u a him mam fädi, ngue hinga gätho ga tuh_u ngue dyä 'yëc'yeih_u, pe gätho da mba ma pärquigah_u ma ngøc'yeih_u. ⁵² Ne xøgue n'dan c'uerpadätho da 'yørcah_u 'b_u bin yä ra thuxi 'b_u rán zegui ra pa. Ne nu'b_u bin yä ra thuxi, 'bex da ndants'i gätho _u y_u 'yëc'yei x_un du, ne dín ja yä ngø him man zä dín ts'oni. Ne' x_u xí du, ne' _u hin ní du, gätho da mba ma pädi. ⁵³ Ne nu ma ngøc'yeih_u dí heh_u ya hin da hyät'i, janangue'a da mba mahoqui ngue da hyät'i mazä büya. Ne i ja rán däte a ma ngøc'yeih_u ya, pegue dín jaju a njäm'b_u da du. ⁵⁴ Ne nu'b_u bin ja ma ngøc'yeih_u ngue njäm'b_u da du, ya bi ja'ts'a bi man rá t'ohni Ojä büya, bi 'yëna: “Pe nu'b_u däm 'bühmb_u mahø'n'a, gue'a dí guah ran däte a, nguetho ya bi thäpi.” ⁵⁵ “Hague grán däte, hap_u i ja ni ts'edi ya ngue gui hyoje. 'Be'a

gá ja ya thá, ne ya guí éna xquí taje.” ⁵⁶ Ne nu yán t'édí Ojá ne gue'á nám fadi ja ma ts'oquihá. Ne nu'a ma ts'oquihá búya, gue'a ní zä di unghá ran däte a. ⁵⁷ Pé jamadi gahá Ojá, nguetho bi jajá dá tafá ran däte nangue'a ma Hmuhá ra Jesucristo. ⁵⁸ Janangue'a, ma zi cu ahá, damín zamhbá bú xán ho ne hin hapá gui 'uehmbá bú. Ne gui hyumbi man'da man'da gam pëhmbá nangue rá 'béfi ra Hmu, nguetho gui páhmbá hinga sáti thoho a, xinda gue'bú hin ga ndanshá mahón'a.

16

Nthqúi yá mbeti da 'báx yá cu

¹ Ne nuya dín nde ga xi ahá 'bé'a gui 'yóthá nangue ra mbeti guídí pëthá, ngue nu'a rá m fäts'i ma mí'yéc'yéihá. Dami 'yóthá tengu thoho dá xicá ú 'búru ja yám peti bú Galacia. ² Ngue gátho 'bú domingo, n'da ngu n'da ahá gui hyajá ts'á a hangu xquí táhmbá nhyáto 'bú nhyáto, gui pëshá. Ne nu'bú dá sòngá bú, ya di jabá, ne hinga ja gui pëthá búya. ³ Ne nu'bú dá sòngá bú, ga pëhndá bú Jerusalén ú yán 'yohá ngue gá huanhdá. Ne ga un ra sócua dá gáts'i nangue ran zengua, ne da hyáx'a xquí pëthá búya. ⁴ Ne 'bé dán 'yomfëni 'bú da zä 'nequi ga mba, ya 'darpá dá mbähmbe búya.

Bi ma da bôn na 'yo ra Pablo

⁵ Ne nu'bú dá mba na 'yo, i jatho 'bé ba sòngá bú Macedonia, ne ja ga thocá bú Corinto búya. ⁶ Ne xómhma thoho dam 'bühmbá bú 'da yá pa, uague dam 'bühmbá bú gátho dám bôn yá pa xá se. Ne nubúya xómhma thoho da zä gui zéjú ts'á 'bú di nequi to'o da 'yurca ra 'yu hapá gátho dan 'yo m'bejú. ⁷ Pé hin dín ndegá ngue xó ga thotho bú gui 'bühmbá, pé dín nde dam 'búru 'da yá pa, 'bú gue'a da nde ma Hmuhá a. ⁸ 'Bé dam 'búca ú ja ra hnini Éfeso man yozna, ja ga mba bú. ⁹ Nguetho émmé hndeqe ga man rá m hman Ojá ua, madague'bú xán ngu man sá'be 'búca. Pé émmé i te rá 'béfi Ojá ua, jannangue'a him 'bexque sá ga mba n'dihi. ¹⁰ Ne nu'bú da zóm bú a ra Timoteo, dami simanhohá, janangue'a nte da béni. Nguetho dim péfi nangue rá 'béfi ma Hmuhá a, tengu thohogá. ¹¹ Pé jatho gátho ahá gui numansuhá a ra Timoteo. Ne nu'bú bá écuá, dami fáxhá ngue da zómanho ua. Nguetho dí tón'ua a, ne émmé dín nde ga nu mahón'a, ne'á gátho mí'da. ¹² Ne émmé dá xicá ma cuhá ra Apolo xtá mbähá 'da yá cu 'búca, ngue da nu ahá. Pé him bi nde bi mba ya. Pé xómhma thoho m'bejú da mba bú 'bú bi zä da mba.

Yán zégui ran zengua

¹³ Ne jant'a thoho gui 'yóthá tengu 'bú gan átháhá, ngue gan zamhbá bú ja ni t'éc'yéihá. Dami hyuthá ran zambá, dín ja ni ts'édihá xán ho. ¹⁴ Ne 'bé'a gátho guí óthá, pé dami 'yóthá nangue ran huéate. ¹⁵ Ne nuya ma zi cu ahá, guí páhmbá ngue gátho ja a yán jahá ra Estéfano, mbúdi yá 'yéc'yéi bú ra hái Acaya, ne émmé hont'a im béni ngue da mbáx yá mí'yéc'yéihá. ¹⁶ Janangue'a dín nde ahá émmé gui numansuhá a ra Estéfano, ngue'a gui 'yóthá a da man a. Pé ne'á mí'da i 'búru, ngue 'da'angu i óthá a ra Estéfano, ngue'a hin dín sá, ne humbi da 'yót' ra 'béfi xán ho, ne'á gui numansuhá. ¹⁷ Ne émmé dadí johyagá, ngue nu'a mí hëmbá 'bé'a guí óthá, pé ya dí pácá ya, nguetho bi zócua a ra Estéfano, ne ra Fortunato, ne'á ra Acaico. ¹⁸ Janangue émmé bi xah ma mbá. Ne ahá bi xah ni mbáihá ya, nangue'a ram hma gá 'yángahá gue'a hin gmí páhmbá. Ne dami numanhohá ú yá já'i tengu. ¹⁹ Nu yá cu i 'búca ra hái Asia, gátho i pé'n'nahá ran zengua. Nu ra Aquila ne ra Priscila rá xisu, ne gátho ú dim peti

b_u ja rá ngu, n_e gátho i pen'nah_u ran zengua nangué rá thuhu ma Hmuh_u.
²⁰ Dami hyānbah_u yān zengua gátho y_u cu i 'b_ucu_a. Damin zengua zehéh_u n'da
 ngu n'da ah_u ngue 'da gdín huęctah_u. ²¹ P_e nugā dra Pablogā ga ozehégā n'da
 ran zengua dí pen'nah_u nangué ma 'y_esegā. ²² Nu'b_u i 'b_u a n'da ngue him
 majua_{ni} i numanho a ma Hmuh_u ra Jesucristo, n_e hin te rán jai Ojā a 'b_u,
 n_e da zānba ran ʔnbi a. N_e mi ts'ʔtho ba ęh ma Hmuh_u da 'y_ot' ran juānbi a.
²³ N_e nuya da mbāx ah_u rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo. ²⁴ N_e ęmm_e dadí
 huęc'ah_u gátho ah_u nangué 'darp_u dí 'b_uhmb_u ra Cristo Jesús. N_e h_ont'a dí xi
 ah_u ya.

2 CORINTIOS

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra ɔɔhɯni Corinto

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, nɛ nangue rá pähä Ojɔ ma 'bäigä'be a ra Jesucristo. Dín 'yogä'be ma cuhɯ ra Timoteo. Nɛ dí pɛn'nahɯ bɯ ra sɔcuɔ gyɯ 'yɛc'yɛihɯ ngue dí m peti bɯ ja rán ngu Ojɔ bɯ ja ra hnini Corinto, nɛ gátho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯpɯ ja ra xɛqui Acaya. ² Nɛ nu'a Ojɔ ma Tahɯ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɯ dí 'da ahɯ rá mate a, nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

Yán ɯnbi ra Pablo

³ Jamadi Ojɔ rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo, nguetho i ja rá yembɯ nanguejɯ. Nɛ guesɛ Ojɔ thocua thoho i hurca ma mbɯihɯ. ⁴ Nu'a Ojɔ i hurca ma mbɯihɯ nangue gátho yɯn ɯnbi dín nuhɯ. Janangue'a da zä ga hurpahɯ yá mbɯi 'da to'o in nu ran ɯnbi, tengu tho bɯ i hyurcahɯ ma mbɯihɯ Ojɔ. ⁵ Nu'bɯ dí comhbɯ yán ɯnbi ra Cristo, nu'a di zerca ma mbɯihɯ, go din theui ran ɯnbi dín nuhɯ. ⁶ Nɛ nangue ran ɯnbi dín nugä'be, gue'a dín te ni t'ɛc'yɛihɯ, nɛ dí zɛt'a ni mbɯihɯ a. Nɛ nu'bɯ di zerca ma mbɯi'be Ojɔ, nɛ ahɯ di zɛt'a ni mbɯihɯ. Nguetho nu'bɯ guím bɛmhɯ a ran ɯnbi dín nu'be, sä gui hyáthɯ nɛ hin gan xɔmbɯihɯ ran ɯnbi guín nuhɯ, tengu thohogä'be. ⁷ Hin ts'ɯ dadí 'yon ma mbɯi'be nangue ni t'ɛc'yɛihɯ. Nɛ dí pɔ'be ngue dí comhbɯ man ɯnbi'be. Ngutho Ojɔ da hyurca ma mbɯihɯ. ⁸ Nugä'be dín nde ahɯ, ma cu ahɯ, gui pɔhmbɯ ngue dán nu'be ran ɯnbi bɯ ja ra häi Asia. Nɛ hin'yɯ ma ts'edi'be ngue xcá häzehɛ'be, nguetho ɛmmɛ ts'edi ran ɯnbi dá nu'be, nɛ mi ts'utho xcá tu'be bɯ. ⁹ Majuɔni ɛ maguerɯ xcá tu'be, pɛ gátho ɯ bin ja n'damhɯmä sä ga pɔ'be ngue hin'yɯ ma ts'edi zehɛ'be, pɛ ga tɔm'be 'be'a da 'yɔt' Ojɔ, ngue man'da xɯn ndoho rá ts'edi ngue da xox'ɯ xɯn du. ¹⁰ Nu'a Ojɔ bi yängä'be bɯ ja ran ɔɔte ngue ɛmmɛ nts'utho, nɛ dí pɔ'be ngue Ojɔ da yängä'be mahɔn'a. Nɛ dí ɛc'yɛi'be nɛ dí tɔm'be ngue thocua thoho da yängä'be Ojɔ. ¹¹ Nɛ nu ahɯ sä gui zɛc'be ts'ɯ 'bɯ guín yáhhɯ Ojɔ nanguecä'be, nɛ m'bejua bɯya da zä gátho ahɯ n'dat'a ga xihmbɯ jamadi Ojɔ nangue 'be'a bi 'yɔrcä'be.

Ra Pablo bi ma hanja him bi mba n'dihi bɯ ja ra hnini Corinto

¹² I hu ma mbɯi'be nguetho di bɛnga ma mbɯi'be ngue xɯn ho 'be'a dí ɔt'be ua ja ra ximhäi, nɛ xɯn ho 'be'a dí ɔt'be nangue ahɯ. Nɛ hin nangue man 'yomfɛnisɛ'be, pɛ Ojɔ i fäxca'be ngue dí ɔt'be ran ho. ¹³ Dín nde ahɯ gui pɔhmbɯ xɯn ho 'be'a dí ɔt'be, tengu dí ot'ahɯ ya. ¹⁴ Nɛ madague'bɯ hin gui pɔhmbɯ gátho ya dí xi'ahɯ, pɛ nu'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu Jesús, gan jɔhyahɯ nangue a ram hma dí ot'ahɯ. Nɛ nguetho ga'be da hyu ma mbɯi'be nangue ahɯ. ¹⁵ Majuɔni min ndegä xcá mba bɯ, nɛ nu'bɯ xcá mba bɯ, mi sä nyondí xcá hut'a ni mbɯihɯ. ¹⁶ Mim bɛngä ngue xcá thocä bɯ gui 'bɯhmbɯ, gan nu ahɯ ts'ɯ nu'bɯ má mbagä bɯ ja ra häi Macedonia, nɛ dí m bɛngä ga thopɯ mahɔn'a 'bɯ dá pɔngä ua ja ra häi Macedonia. Nɛ nu'bɯ dá mba bɯ, dí m bɛngä ngue gui fäxca bɯ ja ra 'yu Judea. ¹⁷ Pɛ hingui yoho man 'yomfɛnigä, tengu gui ɛnjɯ dí ɔt'ä 'bɯ him má thocä bɯ. Hin dí ɔt'ä tengu ɔt'i 'da ɯ yɯn 'yohɯ ngue yoho im bɛni. ¹⁸ Nɛ majuɔni dá bɛngä xcá mba bɯ 'bɯ má xi ahɯ. Nɛ i pɔ Ojɔ majuɔni dí xi ahɯ. ¹⁹ Nugä nɛ ra Timoteo nɛ ra Silvano ya dá xi ahe nangue ra Cristo

Jesús, rá Ts'unt'á Ojá. Ne nu'a ra Cristo hin di pá a im bēni, pē hōnt'a majuāni im man a. ²⁰ Ne gue'a ra Cristo ní ja'ts'i 'be'a gātho i sán Ojá da 'yōt'e, ne nanguē bi hogahū ra Cristo dí pāhmbū di 'dajū rá mate Ojá 'bū dí āfū, ne gue'a ná ēspahū Ojá a. ²¹ Guet'a Ojá bi 'dajū ra ts'edi ngue thocua thoho ga tēnhdū ra Cristo, ne n'da ngu n'dajū bi 'dajū ra 'befi. ²² Ne guet'a Ojá bi 'yōt'e yá mbeti gahū a, ne bi 'dajū rá Hogandāhi mbo ma mbūihū, guerpū na fādi majuāni di 'dajū 'be'a gātho man'da. ²³ Majuāni a dí xi ahū ngue hanja hin dá thocá bū guí 'būhmbū. Nu'bū xcá sōngā bū a ra pa dá xi ahū, xcá dāmhya ahū ts'ū 'bū, nguetho hinga nadí hojū 'be'a guí ōthū. Ne ndetho ēmmē xcá un'na ni mbūihū 'be'a xcá xi ahū. Ne dí pādi majuāni a dí xi ahū ya, ne dí xi Ojá di 'dac ran unbi 'bū him majuāni a dí m ma. ²⁴ Pē dín nde ahū da hyu ni mbūihū, ne hin da du ni mbūihū 'be'a ga xi ahū. Ne gue'a dín nde ga ōt'ahū 'bū dá mbagā bū. Pē hin'yū man'da sá ga xi ahū guí 'yēc'yēihū, nguetho i jua'a guí ēc'yēihū ngue guí pāhmbū majuāni ra Cristo.

2

¹ Jananguē'a dá ēnsegā, nu'bū dá mba bū mahōn'a, hin ga 'da ahū ra dumbūi mahōn'a. ² Nguetho nu'bū guim bēndumbūihū, hingui sá guí 'dajū ran johya 'bū. Ne hōnse ahū sá guí 'dajū ran johya, pē hingui sá 'bū i tu ni mbūihū. ³ Jananguē'a dá ot'ahū ra sōcuā nguetho dín nde ngue gan 'yomfēnihū ts'ū, ne sá guí hojū 'be'a gnám 'būhmbū. Ne nu'bū dá mbagā bū, ya xquí hojū a 'be'a man'da gnám 'būhmbū, ne sá guí 'dajū ran johya būya ne hin din ja'ahū ra dumbūi. Nguetho dí ēnsegā ngue n'dat'a dí m bēmhbū, nu'bū dín johyagā ne ahū ja nin johyahū. ⁴ Ne ēmmē ni tu ma mbūi nu'bū má ot'ahū ra sōcuā, ne ēmmē dán zoni, nguetho hin dín nde guí 't' ni mbūihū nanguē 'be'a dá ot'ahū, pē dín nde guí pāhmbū ngue ēmmē dadí huēc ahū.

Da mba ma punbi to'o bi 'yōt' ran ts'o

⁵ Hinga hōnsegā pē gātho ahū i ja ahū ra dumbūi nanguē 'be'a bi 'yōt' ran 'yohū ngue bi zin rá hōmbe. ⁶ Pē dí ēna xōt'a ya ran unbi gá unhdū a ran 'yohū. ⁷ Ne nuya nde 'bū guí punbahū rá ts'oqui, ne guí hyurpahū rá mbūi. Nguetho nu'bū hin guí hyurpahū rá mbūi, man'da din ja ra dumbūi ngue njām'bū sá din hogui. ⁸ Nuya dí ā ahū ra mate ngue guí 'yuthū xūn ho nin huēcatehū a ran 'yohū. ⁹ Nugā dá ot'ahū nguetho dín nde ga pā 'bū guí ōthū tengu dí xi ahū, uague hin'na. ¹⁰ Nu'bū guí punbahū n'da ni mijā'ihū, necā ga punba a. Ne nu'bū guí punbahū 'be'a bi 'yōt'a n'da, ne dí punbā a nanguē rán t'ēdi ra Cristo. ¹¹ Nguetho hin dín ndegā da dajū ra zīthu nanguē 'be'a dí ōthū. Dí pāhmbū 'be'a nde da 'yōt'a ra zīthu nguetho in nde da hyājū.

Him bin sāya a ní bēm bū Corinto ra Pablo

¹² Nu'bū má sōngā bū ja ra hnini Troas, Ojá ya xí xocua yá mbūi yū jā'i bū. Ne hingui hēi dá mangā bū rán ho ma'da'yo ra Cristo nguetho yū jā'i min nde da 'yōde. ¹³ Pē hin dán johyagā, nguetho hin dá tīngā bū ma cuhū ra Tito. Ngue xtá xiquí 'be'a guí ōthū bū. Jananjabū dá socā yū jā'i bū Troas ne dá mbagā bū ja ra hāi Macedonia, ja dá tīngā bū a ra Tito.

Nanguē ra Cristo sá ga tafū ra zīthu

¹⁴ Pē jamadi Ojá, nanguē dín 'yohū ra Cristo di jajū ga tafū ra zīthu 'be'a gātho dí ōthū. Ne hōnbū go hapū dí m mam'be ran ho ma'da'yo, Ojá di japi da tho a, tengu tho 'bū n'da ra 'yēthi i tux ran dāhi i yūmanho. ¹⁵ Ne nanguē dín 'yohū ra Cristo, Ojá in numanhojū, tengu ra 'yēthi i yūmanho bū nam bēn Ojá. Nugā'be

dím mam'be ra Cristo Jesús b_u 'b_ui gátho y_u ja'í, gue'ú i ja yá temazai, ne ú di 'beh ra temazai. ¹⁶ Nu a ram hma dí_m mam'be, da zánba ran unbi a 'b_u hingui nde da hya_n a n'da, pe nu ú to'o i e'c'yei 'be'a dí_m mam'be, di un ra te a. Pe to'o maha da hyat'i da'yot' na. ¹⁷ Hont'ú tengu gá'be ngue n'dat'a Oj_á dí_m b_emhbe, ne dy_um 'behnigá'be Oj_á, ne dy_u y_eh_e gá'be ra Cristo, ne nu a Oj_á in nuc'be. Ne nugá'be hin dí ot'be tengu ot'ú da x_un ngu ngue in nde da d_ase nangué rá 'befi Oj_á i ot'e.

3

Rán hoqui Oj_á ma'da'yo

¹ Ha guí ξ mb_u dí ozehe ma certificado'be 'b_u dí xi ah_u 'be'a dí ot'be. Ha jatho din ja ma certificado'be ngue da xi ah_u x_un ho dí ot'be tengu i ca y_u hyáte xánbate guí 'b_uhmb_u b_u. O ha guí ξ mb_u jatho guí 'yorca'be n'da tengu guí σ rp_a ú da. ² Pe go gues_e ah_u ma certificado ah_u nguetho nu'b_u 'bo'o ngue bi ba'a gním 'b_uhmb_u, da ba_di 'be'a ma hoga'befi dá ot'á b_u 'b_u má_m 'b_uhmb_u b_u. ³ Ne nu ú y_u ja'í ngue hingui e'c'yei da nu ah_u, tengu 'b_u bi nu n'da ra s_ocu_á nangué r_ám hman Oj_á. Pe hinga gue ra s_ocu_á nt'o't'i ra tinta o gue nt'o't'i b_u ja ra do ngue da nu ú, pe gue'a bi 'yo't'a ra Cristo b_u ni mb_uih_u nangué rá Hogand_áhi Oj_á 'b_u má xán'nah_u. ⁴ Da z_á ngub_u ga xi ah_u ngue x_un ho ra 'befi dí ot'a'be, nguetho i fáxca'be Oj_á nangué dín 'yoh_u ra Cristo. ⁵ Ne hin nangué man hose'be da z_á ga ot'be ran ho, pe h_ons_e Oj_á di 'dac'be ra ts'edi ga ot'be 'be'a dí ot'be. ⁶ Nu Oj_á bi 'dac'be 'be'a ga hom'be ngue i juadi x_un ho, ngue da z_á ga xi'be y_u ja'í r_án hoqui Oj_á ma'da'yo. Nu ran hoqui hinga 'da'anguú i mammi y_un t'edi nt'o't'i maya'b_u. Nguetho nu'a ran ho ma'da'yo i xij_u dí daj_u ra temazai a rá Hogand_áhi Oj_á. Pe nu y_un t'edi i xij_u tengu 'b_u ma y_apateh_u, ngue'a hin dí há_t'i ga σ zeheh_u a ran ho im man b_u. ⁷ Pe nu'b_u rá mb_udi bin t'un y_un t'edi, pe min 'youi a rá nuixte Oj_á, nguetho ξ mm_e madi yoxni rá hmi ra Moisés 'b_u madín t'un y_u do nt'o't'i y_un t'edi, janangué'a hingui s_á ú y_u ja'í da hy_erp_a rá hmi. M'bejua b_uya bim 'be a rá nuixte mi ja b_u rá hmi. Pe madague'a in 'youi ra nuixte y_un t'edi 'b_u ja min t'uni, pe din y_apate ne ran unbi. ⁸ Nu y_un t'edi min 'youi rá nuixte Oj_á ne bi man a ran d_ate. Pe ξ mm_e x_un ngu man'da rá nuixte Oj_á in 'youi rá 'befi rá Hogand_áhi Oj_á. ⁹ N'youi rá nuixte Oj_á y_un t'edi ngue din y_apate, pe ξ mm_e man'da x_un ngu rá nuixte Oj_á din 'youi ran ho ma'da'yo ngue im man Oj_á di hogah_u. ¹⁰ Nuya bim 'beh rá ts'edi ú y_un t'edi, nguetho ξ mm_e man'da i ja rá ts'edi ran ho ma'da'yo. ¹¹ Nu y_un t'edi min 'youi ra nuixte, pe nts'anni 'da y_u patho da hyat'i, ne bi thogui. Pe nuya ξ mm_e x_un ngu ra nuixte in 'youi a ran ho ma'da'yo, ne nj_am'b_u da guadi. ¹² Dí p_áhmb_u ngue nj_am'b_u dí_m 'beh rá ts'edi a ran hoqui ma'da'yo ngue bi 'yot' Oj_á. Janangué'a s_á ga huth_u nz_amb_ui gam mamh_u ran ho ma'da'yo. ¹³ Ne nu'b_u dí_m mamh_u ran ho ma'da'yo, hin dí σ th_u tengu mi ot' ra Moisés maya'b_u, ngue bi gop rá hmi ra 'b σ 't'e, ndepe hin da nu y_u ja'í israel gue'b_u xtím 'be a rá nuixte. ¹⁴ Pe nu y_u ja'í him mi p_a ú ngue dí_m 'be ú y_u nuixte y_un t'edi ne guexta'a y_u pa ya, nu'b_u in nu ra s_ocu_á guep_u nt'o't'i y_un t'edi r_án hoqui Oj_á maya'b_u, hingui s_á da ba_di. Nguetho tengu 'b_u i ja n'da ra 'b σ 't'e b_u ja rá hmi da gop rá dá. Ne hont'a ra Cristo s_á dí 'uecpa a. ¹⁵ Guexta'a y_u mb_ui ú da i 'b_uhya, nu'b_u in nde da d_en y_un t'edi ra Moisés ne nu'b_u im ma, hingui s_á da ba_di 'be'a nam b σ n ú, nguetho njot'i tho y_u mb_ui. ¹⁶ Pe nu'b_u di p_áh r_án 'yomf_eni n'da nangué a ra Cristo ne di d_ap rá mb_ui a, din ja ran nequi rá mb_ui 'b_u. ¹⁷ Nu'a ra Cristo,

'da anguui rá Hogandáhi. Ne nu'bu i 'bɛpɛ mbo ma mbɛihɛ, ne gue'a í thɔgahɛ bu ja ra 'bɛxui ne ran ɛnbi. ¹⁸ Ne hingan jo'mi ma mbɛihɛ tengu 'bu dí hanthɛ xɛn ho a rá nuixte ra Cristo. Ne tengu n'da ra hyɛdá di nequi bu to'o da hyandi, ne ngutho gahɛ man'da man'da di nequi gahɛ rá nuixte ra Cristo dí hanthɛ, ne gue'a ní 'yɔrcahɛ a ngue ga cohmbɛ tengu a.

4

¹ Nu rá mate zehɛ Ojɔ ngue bi 'dac'be ra 'bɛfi, janangue'a hingui cuent ma mbɛi'be nangue ra 'bɛfi dí ɔt'be. ² Zai hin di thoc man 'yomfɛnise'be nangue rá 'bɛfi Ojɔ, ne hin di háte'be 'bu dí m mam'be rá m hman Ojɔ tengu i ɔt'u 'da. Pe dí m mam'be ngue majuani a rá m hman Ojɔ, ne gátho yɛ ja'í sá da bádi ngue dí 'yo'be xɛn ho bu ja rá hmi Ojɔ. ³ Hɔnt'u ngue ní mba bu ja ran ɛnbi hingui pɔdi 'be'a nam bɔn a dí m mam'be ngue ran ho ma'da'yo. ⁴ Nguetho nu ra zithu t'ɛmbi ojɔ ua ja ra ximhá i ja ya di xádába yá mbɛi u i tenni, hin di japi ngue da nu nuixte a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ngue xtí yorpɛ 'bɛi. Pe nu'a ra Cristo gue'a ní fá Ojɔ a, ne 'da anguui rá ts'edi. ⁵ Pe nugá'be hin dí m mam'be a dí hnumanhoc'be, pe dí m mam'be ngue gue'a ra Cristo Jesús ra Hmu a. Ne dí ɔt'be ní 'yɛhe ga'be, nguetho ɛmmɛ dín numanho'be ra Jesús. ⁶ Nu Ojɔ rá mbɛdi bi manda dín ja ran nequi bu mi ja ra 'bɛxui, guet'a Ojɔ bi yorbɛ ja ma mbɛihɛ. Ne nangue ran nequi i jajɛ bu ma mbɛihɛ, sá ga pɔhmbɛ rá nuixte Ojɔ. Nguetho ra Jesucristo bi jajɛ dá pɔhmbɛ rá nuixte Ojɔ.

Nám 'bɛhmbɛ a ngue dí pɔhmbɛ a majuani

⁷ Ojɔ bi 'dajɛ rá ts'edi mbo ma mbɛihɛ, tengu n'da ra jahá i bi járpɛ a xɛn ngu di muui. Tengu 'bu dyɛ ts'ɔehɛ dín xɛn'a n'dihi. Pe guepɛ na fádi him ma ts'edi zehɛhɛ a ná ɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojɔ, pe guesɛ rá ts'edi a bi 'dajɛ. ⁸ Nguetho thocua thoho dín nu'be yɛn ɛnbi, pe hingui tu ma mbɛi'be nangue rá ts'edi Ojɔ dín 'yohe. Ne ja'bu hin dí pɔ'be 'be'a dán go a dí ɔt'be, pe hin dí m mam'be ngue ga hɛh ma 'bɛfi'be. ⁹ I 'bɛh man sui'be pe hin dí 'yose'be nguetho 'bɛh mam fáts'ihe ra Cristo, ja'bu in nu ran u ma ja'í'be, pe hin dí tu'be. ¹⁰ Hɔnbɛ go hapɛ ga mbɛ'be, dín nu'be ran ɛnbi, ne sá xcá tu'be nangue rá 'bɛfi ra Jesús dí ɔt'be, tengu tho 'bu mi du ra Jesús. Pe nangue dí há't'be yɛn ɛnbi di nequi dí 'bɛhmbɛ ra Jesús, ne di jamansuc'be. ¹¹ Ne thocua thoho ɛna da thog'be nangue dí ɔt'be rá 'bɛfi ra Jesús, pe gue'a ní nequi rá ts'edi ra Jesús dín 'yo'be a, ngue i fáxca'be, ne hin'yɛ ma ts'edi zehɛ'be. ¹² Janangue'a thocua thoho i thusca man dɔtɛhɛ, pe gue'a man'da gním 'bɛhmbɛ Ojɔ xɛn ho a. ¹³ Nu'a n'da ran 'yohɛ bi ma maya'bu bu ja rá t'ohni Ojɔ: "Nugá dí ɛc'yeigá, janangue'a dí m mangá na," bi 'yɛna. Ngutho dí ɔt'á'be ya, dí ɛc'yei'be, janangue'a dí m mam'be a dí ɛc'yei'be. ¹⁴ Ne hin dí su'be, nguetho dí pɔ'be madá thog'be, pe guet'a Ojɔ ngue bi xox'a ma Hmuɛhɛ ra Jesús 'bu mi du, da xoxcá'be tengu bu i xox'a ra Jesús. Ne ahɛ dan 'yohɛ 'bu dá sɔmhɛ bu 'bu a Ojɔ. ¹⁵ Pe nu'u 'be'a gátho dín nu'be nangue ahɛ, n'damhɛ man'da xtán ngu ahɛ guin nuhɛ rá mate Ojɔ, ne man'da xtán ngu ahɛ gui 'yɛmfɛ Ojɔ, jamadi ní mate. Ne gue'a man'da dí t'ɛspa Ojɔ a buya. ¹⁶ Janangue'a hingui cuent ma mbɛi'be nangue a ma 'bɛfi'be, madague'bu man'da man'da in theh rá ts'edi ma ja'í'be. Pe Ojɔ dí un ra ts'edi ma mbɛi'be gátho yɛ pa. ¹⁷ Nu'u yɛn ɛnbi dín nuhɛ ua ja ra há i hingan ya'a u, pe gue'a man'da dá tɛmhɛ ran ho bu mahɛts'i. ɛmmɛ man'da xɛn ngu ra nuixte gan nuhɛ bu, xinda gue ran ɛnbi dá nuhɛ ua ja ra há i. ¹⁸ Hin dí m bɛmhɛ gátho

yən ənbi dín nuhə u ja ra ximhäi, nguetho da tho u. Pɛ man'da dím bɛmhbu 'be'a gátho hin dín nuhə ya, nguetho nu'a din jagähə bə mahɛts'i hin da tho a.

5

¹ Nɛ dí pəhmbu ngue ma ja'ihə tengu n'da ra ngu u ja ra ximhäi, hinga ya'a da hyät'i. Nɛ nu'bu da yot' ma ngu u din ja bu a man'da ma ngumhbə bə mahɛts'i ngue bi hyø Oja. Nɛ njəm'bu da gua a, nguetho him bi hyøh yə ja'i. ² Nɛ nuju dadin xombəihə nangue ma ngøc'yəihə i jajə ya, nɛ dín dømDAHU di pärca ma ja'ihə, da gohi ma'da'yo, ngue rán säui bə mahɛts'i a. ³ Nu Oja di japi ngue din ja ma ngøc'yəihə bə. ⁴ Pɛ nuya ngue di 'buhmbu ua, nɛ in nu ran ənbi ma ngøc'yəihə nɛ dín xombəihə. Pɛ hin nangue a dín nde ga tuhə n'dihi, pɛ man'da dín ndehə a ma ja'ihə ma'da'yo, ngue dím pärcahə ma ngøc'yəihə i ja ya. ⁵ Nu Oja bi zänni ngue di pärca ma ja'ihə, nɛ bi 'dajə rá Hogandəhi ngue ra hmɛpya majuaɲi din ja. ⁶ Nɛ dín døm'mate thohə yə pa dí 'buhmbu ua. Nguetho dí pəhmbu nu yə pa dí 'buhmbu ma ja'ihə i jajə ya, hin dí 'buhmbu ma Hmuhə ra Jesús bə ja rá ngu bə mahɛts'i. ⁷ Dí pəhmbu majuaɲi din ja ma ngumhbə bə, nguetho dí ɛc'yəigähə Oja, madague'bu hin dín nuhə. ⁸ Nɛ dín døm'mate thohə u, pɛ dí ɛmhbu ngue man'da xən ho ga sohmbu ua ma ngøc'yəihə, nɛ ga mbähə bə bí 'bu a ma Hmuhə mahɛts'i. ⁹ Pɛ man'da hnehi thoho dín nde ga øthə 'be'a in nde ma Hmuhə, madague'a dí 'buhmbu ua ja ra häi, uague dí 'buhmbu bə guerpə bí 'bui. ¹⁰ Nguetho da zøn ra pa ngue gátho dyə 'yɛc'yəihə jatho dam 'bähmbu bə ja rá hmi ra Cristo, n'da ngu n'dajə. 'Dahmi 'datho ga həmhbu 'be'a yən thəhə dá øthə u ja ra häi. Ga təhmbu 'bu xən ho, ga 'bɛhmbu 'bu hin ɛ ho.

Bi hogahə 'be'a nán sɛhmbu Oja 'bu mí du ra Cristo

¹¹ Nɛ dí su ga øt'ä a hin da numanho Oja, janangue'a dí humbi dí xifi 'be'a dí 'yɛc'yəi Oja u yə ja'i. Nugə'be Oja i paç'be xən ho 'be'a majuaɲi dí øt'be, nɛ nu ahə dín nde ngue gui paç'be xən ho. ¹² Hin dín nde a'be guim bɛmhbu ngue dím ma nangue man hose'be. Pɛ dín nde ngue guin numanhoc'be, guerpə da zä gui hɛcuahə yə ja'i ngue i ten'ndu yən 'yohə dín 'yɛzɛhɛ, pɛ nu'ə yə mbui u him majuaɲi u. ¹³ Pɛ dí øt'be 'be'a gátho da numanho Oja, nguetho dín numanho'be Oja, madague'a im man yə ja'i dí tontogä'be. Pɛ nu'a 'be'a dí øt'ä'be da bømmanho nangue ahə. ¹⁴ Nangue rán huɛcate ra Cristo ná øt'be 'be'a gátho dí øt'be, nguetho dí pəhmbu ngue bi du bi nu ran ənbi nangue gátho yə ja'i. Nɛ gue'a ní zä dim pomhbə ran ənbi u, tengu 'bu xtán duse ngue xtán guzɛhɛ yä ts'oqui. ¹⁵ Nɛ bi du nɛ bi ndants' mahøn'a ngue nde di un ra 'da'yote u gátho yə ja'i. Janangue'a da 'yɛ'ts'a ní 'yot' yä pähä zɛhɛ u to da hyən ra 'da'yote, nɛ da 'yot'e 'be'a in numanho a. ¹⁶ Janangue'a nuya dá päh man 'yomfənihə, nɛ nuya hin ná numanhohə ma mija'ihə 'be'a di ja, tengu mi øthə nu'bu him mi ɛc'yəihə. Pɛ gam bɛmhbu tengu bə nam bɛn Oja u. Nɛ nu'bu him mi ɛc'yəigä, dim bɛni ngue nu ra Cristo n'da ran 'yohə thoho tengugä, pɛ nuya hinguin ja bə dím bɛngä ya. ¹⁷ Nguetho gátho to'o in 'yohə ra Cristo tengu 'bu ma'da'yo u, nu yən yon 'yomfəni zɛhɛ bi 'be'ə, pɛ nuya gátho bi gohi ma'da'yo. ¹⁸ Pɛ gátho bi 'yøzɛhɛ Oja däm 'buhmbu ma'da'yo. Nguetho bi hogahə 'be'a madin sɛhmbu Oja 'bu mí du ra Cristo. Nɛ nuya bi 'dajə ra 'bɛfi ngue ga xihmbu yə ja'i 'be'a dí zin a Oja u, nɛ da mba ma punbi yä ts'oqui u gátho i ɛc'yəi. ¹⁹ Nguetho nu'a Oja min 'youi ra Cristo nu'bu mi 'yot'e 'be'a dí hocpa yä mbui yə ja'i ja ra ximhäi. Nuya hin da gɛcpa a rá muui u yä ts'oqui gátho to'o da 'yɛc'yəi a. Nɛ bi 'dajə ra 'bɛfi ngue ga xihmbu yə ja'i 'bɛpə dín yəmanhohə Oja u. ²⁰ Nuju ma 'bäigähə

ra Cristo, εμμε dí hãh ma mbũi dí xihmbũ yã jã'i tengu tho 'bũ xtã xise Ojã ù, ngue da 'yãpi dí hocpa yã mbũi, ne din 'yohũ xũn ho Ojã. ²¹ Nu'a ra Cristo hin'yũ rá ts'oquĩ, pẽ bi nu ran ãnbi nangue ma ts'oquihũ tengu 'bũ yã ts'oquĩ zehẽ. Janangue'a da 'yẽmbi rán ho a rán hose ra Cristo to'o gãtho da 'yẽc'yẽi 'bẽ'a í du a.

6

¹ Ne sã a Ojã dí comhbe rá 'bẽfi, ne janangue'a gãtho ma mbũi'be dí xi ahũ ngue gui jamansuhũ rá mate Ojã. ² Nguetho Ojã bi mam bũ ja rá t'ohni: "Dá øcã ni ndehũ a ra pa gã zoju, ne dá øt'ahũ ra mate. Ne dá zẽ ahũ ra pa dá yãn ahũ," ẽn'a Ojã. Nuya yũ pa ja bũya Ojã sã da 'yøt'ahũ ran ho, nuya nám pa ya Ojã í sã di pø'ahũ. ³ Ne dí honi xũn ho 'bẽ'a gãtho ga øt'be, ngue hin di ùt' yã mbũi 'da 'bẽ'a dí øt'be, n'damhma njon di c'ãman'ũ rá 'bẽfi Ojã dí øt'be. ⁴ Ne nangue 'bẽ'a dí øt'be dín nde ga ut yũ jã'i ngue majuãni yãm 'bẽhniga'be ra Cristo ua ja ra häi. Ne gãtho dí øt'be xũn ho ne hin dín xømbũi'be, madague'bũ xũn ngu ran ãnbi dín nu'be. Ne xũn hẽi 'bẽ'a nám 'bũ'be, ne ja'bũ hin dí pã'be 'bẽ'a ga øt'be. ⁵ Ne xũn ngu yũ nidi í 'bẽnzaga'be, ne dí ofãdi'be, ne dín nu'be 'da yãn 'yo'ts'i 'bũ in cue yũ jã'i. Ne 'da yũ pa εμμε dí yã'be nangue ra 'bẽfi xũn hẽi dí øt'be. Ne dí áthã'be 'da ù yũ xui, hin dí ã'be, pẽ dí tømãda'be 'bẽ'a dín ja. Ne 'da yũ pa hin'yũ ga si'be. ⁶ Pẽ n'datho ma mbũi'be tengu rán sãui a majuãni, ne dá øt'be ran ho nguetho dín 'yo'be rá Hogandãhi Ojã. Ne hin dadí xømbũi'be nangue ma 'bẽfi'be, pẽ dí utã'be yũ jã'i ma yembũi'be ne man huẽcate'be. ⁷ Ne dím mam'be a ram hma majuãni, nguetho dí zẽc'be Ojã ga øt'be rá 'bẽfi. Ne nangue ma hocjã'i dí øt'ã'be, hingui sã di yãcpa'be yũ jã'i. ⁸ Ja'bũ í hnumansuc'be, ja'bũ hin'na, nu'ũ 'da di c'ãman'ũc'be, nu'ũ mí'da im ma xũn ho dí øt'be, nu'ũ 'da im ma dí fehniã'be. Pẽ madague'a xũn ngu 'bẽ'a man ù yũ jã'i, dím mam'be 'bẽ'a ngue majuãni. ⁹ Bũ í 'da ngue im ma ngue hingui pãdi 'bẽ'a dí øt'be, pẽ 'bũ í 'da í pãc'be xũn ho. Ne n'dapa ngu n'dapa í husca man ðate'be, pẽ guexta'a dí 'bũ'be. Ne xũn ngu yãn ãnbi dín nu'be, pẽ hin dí tu'be. ¹⁰ Ne nu'bũ dín nu'be ra dumbũi, 'bex dí 'dac'be ran johya ra Hmu mahẽts'i. Nugã'be dí hyoya'be, pẽ xũn ngu ù dí jap'be da ðin a ran ho, nguetho dí xicã'be 'bẽ'a di un'na Ojã. Ne hin'yũ 'bẽ'a da zã gam mam'be ngue ma mbeti zehẽ'be, pẽ hin'yũ 'bẽ'a dadí 'bẽ'be, nguetho Ojã dí 'dac'be gãtho dí hom'be. ¹¹ Nu ahũ ma amigo ahũ guí 'bũhmbũ bũ ja ra hnini Corinto, ya dá xi ahũ gãtho 'bẽ'a dím bẽni, nguetho dadí huẽc'ahũ ngue gãtho ma mbũi. ¹² Nugã'be majuãni dadí huẽc ahũ, pẽ nu ahũ hin ε ja nin huẽcate nanguecã'be. ¹³ Pẽ dí xi ahũ tengu tho 'bũ ma t'ũhni ahũ, dami xoc ni mbũihũ ne dín ja ahũ ran huẽcate nanguecã'be, tengu tho dí øt'be nangue ahũ.

Ojã í bũpũ mbo ma mbũihũ

¹⁴ O guín 'yohũ ù 'da ngue hingui ẽc'yẽi Ojã, nguetho nte yãn jahũ n'da ù øt' ran ts'o 'bũ øt' ran ho n'da. Ne nte rán jãui ra 'bẽxui a ran nequĩ. ¹⁵ Ne hin te rán jãui ra Cristo a ra Satanás ngue ra zĩthũ, ne hinga 'dat'a im bẽmmi n'da ra 'yẽc'yẽi a hingui ẽc'yẽi. ¹⁶ Ne hin te rán jãui rá ngu Ojã ù yũ hmite, nguetho ni mbũihũ rá ngu Ojã ngue í 'bũi mazãi. Ne gue'a bi man Ojã maya'bũ: "Nugã dam 'bũpũ mbo yã mbũi, ne dan 'yohũ, ne nugã ga øt'e yã Ojãgã ù, ne nu'ũ ga øt'e ngue ma t'ũhniãgã ù," bi 'yẽn Ojã. ¹⁷ Janangue'a bi 'yẽn Ojã: "Damí 'uehmbũ bũ, o guí tenhdũ ngue'ũ hingui ẽc'yẽi, ne 'yo guí sãhũ 'bẽ'a xũn ts'o. Ne ga øt'e ngue ni Ojãhũ, ne ga sin ahũ bũya. ¹⁸ Ne ga øt'e ni Tajũ ne nu ahũ ga øt'e ma ts'ũnt'ũ ahũ ne ma t'ĩxu ahũ." Gue'a bi man Ojã ngue nuĩxte rá ts'edi.

7

Bit pähyá mbúi yu 'yεç'yεi

1 Ma amigo ahü dadí huεç ahü, ya xän ngu yän ho bi man Ojä da 'yörcahü, pe jatho ga 'uehmbü bü i ja 'be'a gätho xän ts'o. Ne ga 'uehmbü 'be'a in nde di ts'on ma jä'i hü, ne ma mbüihü. Jatho ga homhbü man'da man'da 'be'a dí gua'a dán hojü, ngue gan numansuhü Ojä. 2 Ne nu ahü guí 'bühmbü bü ja ra hnini Corinto, dami bεnc'be nanguecä'be, nguetho xinga n'da ahü bi nu ran ünbi 'be'a dá øt'ahü, ne hin te dá øt'ä'be ngue di ts'on'na ni mbüihü, ne xinga n'da ahü dá hä ahü ngue m'bejua ga εn'ahü guí jurcahü. 3 Nuya hin dín nde ngue ga dämhyä ahü, nguetho ya dí xi ahü ngue εmmε dadí huεç ahü, ne thocua thoho dím bεn ahü, asta gue'bü ga tugä. 4 Nugä dí εç'yεi ngue guí øthü ran ho, ne gue'a ní hyu ma mbüi a. Ne nu ahü gadí 'dajü ran johya, madague xän ngu yän ünbi dín nugä'be, pe εmmε hu ma mbüi ran johya. 5 Nu'bü má søngä'be bü ja ra häi Macedonia, εmmε xän hεi 'be'a dá øt'be, nguetho hønübü go hapü dá tho'be bi züc'be yu jä'i, ne xän hεi 'be'a nám 'bü'be ne mi ja ra mbidi ma mbüi'be. 6 Pe nu Ojä nzäi i hurpa yä mbüi u to'o i tu yä mbüi, ne bi hyurca ma mbüi'be 'bü mi zøm bü ra Tito. 7 Bi hyurca ma mbüi'be nangue gä hyurpa rá mbüi ra Tito 'bü gmí 'bühmbü bü. Nu ra Tito bi xicä'be ngue εmmε bi du ni mbüihü nangue 'be'a gä 'yøthü ngue hingui ho. Ne bi xicä'be εmmε gmín ndehü guin nüjü. Ne nu'bü mi c'aman'ügä 'da, nu ahü bü gä yänju. Ne nangue guím bεnjü, man'da i hu ma mbüi. 8 Bi du ma mbüigä 'da yu pa nangue rá mbüdi søcuä dá pen'nahü bü, pe hin'na ya. Bi du ma mbüi nangue ra dumbüi dá 'da ahü. 9 Nuya dadí johyagä, hin nangue bi du ni mbüihü, pe nangue gä päh nin 'yomfënihü 'bü mi du ni mbüihü. Ne nu Ojä bi japi ngue bi bømanko 'be'a dá xi ahü. Ne nte man ünbi bi gohi 'be'a dá øt'a'be. 10 Nguetho nu'ü i hon Ojä 'bü i tu yä mbüi, di japi di päh yä mbüi nangue yä ts'oqui, ngue da yäni, ne dá 'ue'a ra dumbüi büya. Pe nu'bü i tu yä mbüi ngue hingui pädi 'be'a dá 'yøt'e ne im bεn ra ximhäi, hin di päh rá mbüi 'bü, pe man'da di un ran däte büya. 11 Nu ni dumbüihü bi 'da ahü ran 'yomfëni xän ho nangue gä hyomhbü Ojä, ne εmmε gä hyumbi gä hojü 'be'a bin ja. Ne εmmε gä numan'ühü a ngue bi 'yøt' ra ts'oqui, ne εmmε gä suhü 'be'a bin ja. Ne gä un ran ünbi to'o bi 'yøt' ran ts'o, ne εmmε gän εhyahü guí 'yøthü ran ho. εmmε gmín ndehü xcä mbagä bü xcä ze ahü. Ne ya gä 'yuhmbü bin ho a ra ts'oqui gmín 'yohü. 12 Jananjabü gue'a dá øt'ahü ra søcuä a, ngue hinga hønt'a ngue di hoc rá mbüi a ran 'yohü ngue bi 'yøt' ran ts'o, xinga gue'a bi t'ørpa ran ts'o, pe nangue ma søcuä dá øt'ahü, Ojä bi zä bi 'yut'ahü ngue majuäni guí tεngahü. 13 Janangue'a εmmε hu ma mbüi'be. Ne man'da dadí johya'be nu'bü mi xic'be ra Tito ngue gä hyurpa rá mbüi a nangue 'be'a gä 'yøthü. 14 Ne dá xih ra Tito, gue da t'ømanho a rám hma bü guí 'bühmbü. Ne gue'a gä 'yørpahü, gä 'yømanho a ram hma bi xi ahü. Janangue'a hin dí pe'ts' ma sägä nangue 'be'a dá xifi, pe εmmε i hu ma mbüi. 15 Nguetho nu'bü mí mba bü ra Tito, εmmε gä numansuhü, ne εmmε gän εhyahü gä 'yøthü 'be'a gätho bi xi ahü. Janangue'a man'da bin ja rán huεcate ra Tito nangue ahü bü. 16 Ne εmmε hu ma mbüi nguetho sä ga εç'yεi ngue majuäni guí øthü ran ho.

8

Yän t'unni yu 'yεç'yεi

1 Ma zɛ cu'ahɛ, dɪn nde ahɛ gui pɔhmbɛ 'be'a gɔtho bi 'yɔt' rɔ mate Ojɔ bɛ mbo yɔ mbɛi yɛ 'yɛc'yɛi dim pɛti bɛ ja ra hɔi Macedonia. 2 Nu yɛ 'yɛc'yɛi bɛ bi nu ran ɛnbi nguetho yɛ hyoya thofo ɛ. Pɛ guemhma ɛmmɛ i ja ran johya yɔ mbɛi, nɛ man'da man'da di unda yɛn t'unni yɔ mi'yɛc'yɛihɛ. 3 Nugɔ dɔ hɔxɔnjuɔni ngue bi unni xɛn ngu, madague'a hin'yɛ 'be'a da gopɛ ja rɔ nguse, nɛ rɔ pɔhɔzɛɛ bi uni. 4 Nɛ bi 'yɔc' ra mate ngue nɛɛ da gom'ma ram fɔts'i dɪn t'un'ndɛ yɛ hyoya 'yɛc'yɛi bɛ ja ra hɔi Judea. 5 Nɛ man'da xɛn ho bi 'yɔt'e xɪnda gue'a dɔ bɛngɔ, nguetho m'bet'o thofo bi hyon rɔ pɔhɔ Ojɔ ngue di bɛnbi 'be'a da 'yɔt'e, nɛ nubɛya bi xiqui ngue da mbɔxqui ga fɔx ɛ yɛ cu. 6 Nu ra Tito rɔ mbɛdi bi xi ahɛ nangue yɛn t'unni gui umhbɛ. Nɛ dɔ xi'be ra Tito di jua'a di pɛti gɔtho nin t'unniɛ gɔ mamhbɛ gui umhbɛ, nangue nin huɛcatehɛ, ngue ra mate thofo. 7 Nu ahɛ ɛmmɛ xɛn ngu yɛn ho gui ɔthɛ, nɛ i ja ni t'ɛc'yɛihɛ xɛn ho, nɛ sɔ guim mamfɔ rɔm hman Ojɔ xɛn ho, nɛ ɛmmɛ gui pɔhmbɛ xɛn ho, nɛ ɛmmɛ gui ɛhya gui 'yɔthɛ rɔ 'befi Ojɔ, nɛ ja ahɛ nin huɛcatehɛ nanguecɔ'be. Pɛ nuya xɛn ho 'bɛ gui umhbɛ xɛn ho nin t'unniɛ, n'damhɛ hin te gui 'bɛhmbɛ nangue rɔ 'befi Ojɔ gui ɔthɛ. 8 Nugɔ drɔ Pablogɔ hin dɪn nde ga manda ahɛ 'be'a gui ɔthɛ. Nuna 'be'a bi 'yɔt' yɛ cu bɛ ja ra hɔi Macedonia, n'da ra hmɛpya a. Nu'bɛ ngubɛ gui 'yɔthɛ, da zɔ ga pɔcɔ ngue majuaɔni i ja ahɛ nin huɛcatehɛ nangue yɛ 'yɛc'yɛi. 9 Nguetho gui pɔhmbɛ rɔ mate ma Hmuɛ ra Jesucristo. Nu'a tengu 'bɛ ra mɛmbɛti a, pɛ bin hyoya nangueɛ ngue bi nde dɪn jaja xɛn ngu. 10 Nuya i ja a ga xi ahɛ 'be'a dɪm bɛngɔ. Xɛn ho 'bɛ gui juahmbɛ 'be'a gɔ dɛmhɛ mɔ jɛya, nguetho ɛmmɛ gɔn ɛhyahɛ mɔ jɛya gɔ un nin t'unniɛ. 11 Nuya dami pɛthɛ nin t'unniɛ, nɛ daman ɛhyahɛ ya, tengu 'bɛ rɔ mbɛdi gɔ bɛmhɛ, nɛ gui umhbɛ 'be'a gɔtho sɔ gui umhbɛ. 12 Nu'bɛ ja a nde di un a n'da, Ojɔ da numanho, 'bɛ gue'a rɔn thɛui 'be'a pɛ'ts'a n'da a di uni. 13 Pɛ hin dɔ ɛna go dɪn dɔnhɛi ɛ 'da o dɪm mɛmbɛti ɛ 'da nangue a gɔ unhdɛ, nɛ nu ahɛ bɛya hin'yɛ 'be'a gui hyomhbɛ. 14 Pɛ nu'a dɔ xi ahɛ, pɛ nuya xɛn ngu i ja ahɛ, xɛn ho 'bɛ gui unhdɛ ts'ɛɛ 'da hin'yɛ 'be'a da hyoni. Nɛ nu'bɛ da zɔn ra pa ngue hin'yɛ 'be'a gui hyomhbɛ, nu'ɛ di zɛ ahɛ ɛ. Janangue'a gɔtho thocua thofo dɪn ja 'be'a da hyoni. 15 Nɛ gue'a mɔn t'o't'i bɛ ja rɔm hman Ojɔ: "To'o di pɛti xɛn ngu, pɛ hin da bong thofo a da hyonɛ, pɛ nɛɛ di pɛti zɛ ts'utho, hin te di 'bɛdi."

Ra Tito nɛɛ in 'yohɛ

16 Dɔ ɛmfe jamadi Ojɔ ngue bi 'dac mam fɔts'i'be ra Tito, ngue nɛ'a ɛmmɛ im bɛn ahɛ nɛ ɛmmɛ ɛhya nangue ahɛ. 17 Ngue nu ra Tito min nde da 'yɔt'e 'be'a dɔ xifi, nɛ'a mi ja rɔ pɔhɔ zɛhɛ da mba bɛ. 18 Nɛ da mbɛ ra Tito na man'da ra cu ngue dɔ pɛnhɔ bɛ, nu'a im man rɔm hman Ojɔ xɛn ho, nɛ gɔtho yɛ 'yɛc'yɛi ngubɛ im ma nangue'a. 19 Ma mi'yɛc'yɛihɛ bi huanhna ran 'yohɛ na, ngue dan 'yohe 'bɛ dɔ hɔxɛ ra mbɛti bɛ Judea. Nɛ gue'a nɔ uh man huɛcatehe ngue dɪn nde ga fɔx ma cuhɛ, nɛ dɔ nuixte ra Hmu mahɛts'i a. 20 Nugɔ'be dadi jamansu 'be'a dɔ ɔt'be nangue yɛn t'unni xɛn ngu, nguetho hin dɪn nde dɪn ja 'be'a dɔ c'aman'ɛc'be. Nɛ gue'a i than'ndɛ mi'da yɛ cu ngue ga mbɔhmbɛ 'bɛ dɔ hɔxɛ a ra mbɛti. 21 Nguetho dɪn nde ga ɔt'be gɔtho xɛn ho bɛ na nu Ojɔ nɛpɛ na nu ma miɔ'i'be. 22 Nɛ ga pɛn'nahɛ bɛ man'da ra cu mahɔn'a ngue da mbɔhɔ ra Tito. Nɛ nuna dɔ pɔhmbɛ ngue ra 'yɛc'yɛi xɛn ho na. Nɛhna ɛmmɛ ɛhya da 'yɔt'e xɛn ho rɔ 'befi Ojɔ. ɛmmɛ nde da mba bɛ da nu ahɛ, nguetho ya dɔ xiɛna nangue ni hogant'ɔt'ehɛ. 23 Nɛ nuna ra Tito, man 'yo'be nangue ma 'befi dadi zɛ ahɛ. Nɛ nu'ɛ mi'da in 'yohɛ ra Tito, yɔm 'bɛhni ɛ yɛ 'yɛc'yɛi dim pɛti ua. Nɛ da mbɔx ahɛ nangue rɔ 'befi Ojɔ, gue'a dɪn nequi xɛn ho rɔ nuixte ra Cristo

b_u guí 'b_uhmb_u. ²⁴ Nuya dami 'y_orca'be ra mate gui simanhoh_u y_un 'yoh_u, n'damhma gátho mi'da y_u 'y_ec'y_ei da b_adi ngue majuq_uni i ja nin hu_ecateh_u, tengu tho dim mangá ngue nz_ai i ja ah_u ran hu_ecate.

9

Di pet y_un t'unni nangué y_u mi'y_ec'y_ei_u

¹ Nugá hingui jatho ga xi ah_u nangué gui zehmb_u ni mi'y_ec'y_ei_u, nangué y_un t'unni gui unhd_u. ² Nguetho dí p_adi ngue ϵ mm ϵ i ja ah_u ra p_ah_a gui zehmb_u _u. Né ya dá xih y_u j_a'i ngue i 'b_ucua ja ra h_ai Macedonia 'be'a gui θ th_u b_u ja ra h_ai Acaya. Dá xihya ngue g_an ϵ hyah_u g_a pet nin t'unni_u má j_eya. Né y_u cu ua nde da den'nah_u 'be'a gui θ th_u. ³ Nuya dí pen'nah_u ya y_u cu da mb_ax ah_u gui peth_u nin t'unni_u jannangué'a di ja b_u 'b_u dá s θ ngáhe b_u, né din nequi ngue guí n ϵ hyah_u gui fáxh_u y_u hyoya, tengu dá xih y_u cu ua ngue gui θ th_u. ⁴ Né nu'b_u ga mb_ahmbe b_u _u 'da y_u m ϵ ngu ua ja ra h_ai Macedonia, né hin xquín ϵ hyah_u gui pet nin t'unni_u, ga pe'ts' ma s_ah_u 'b_u. Nguetho ϵ mm ϵ dí ϵ c'y_ei guí θ th_u 'be'a guím mamhb_u. ⁵ Janangue'a dá xihya y_u cu dim 'be't'o da mba b_u, di z ϵ ah_u, n'damhma da z_a gui peth_u gátho nin t'unni_u, di jua a g_a mamhb_u. Né nu'b_u dá mb_ahmbe b_u, ya xti guadi xqui pet'_u gátho nin t'unni_u. Né nu man 'yohe da b_adi ngue g_a umhb_u nangué ni p_ah_a zeh ϵ h_u, né hin nangué dá xi ah_u. ⁶ Dami b ϵ mhb_u ya, to'o i tu z_u yoho y_u hmud_a, z_u yoho da xoc'_u, p ϵ to'o da duhu x_un ngu, da xoqui x_un ngu _u. Janangue'a mp_ah_a thoho gui unhd_u y_u hyoya y_un t'unni, né nu Oj_a x_un ngu ran j_api di 'da ah_u b_uya. ⁷ N'da ngu n'da di uni tengu im b ϵ n rá mb_ui zeh ϵ di uni. O gadí umhb_u 'b_u hin guín ndese ni mb_ui_u, p ϵ xinga gue'_u mi'da da xi ah_u gui umhb_u. Nguetho Oj_a di hu ϵ c'_u to'o i ja ran johya di uni. ⁸ Nu Oj_a s_a di 'da ah_u x_un ngu, janangue'a dí gua a gui hyonseh_u, p ϵ né'a thocua thoho gui unhd_u to'o hin'y_u 'be'a da hyoni. ⁹ Nt'o'ti b_u ja r_am hman Oj_a to'o ngue di unni x_un ho _u y_u hyoya, nu'a rá hogant' θ t'e da gohi maz_ai. ¹⁰ Nguetho nu'a Oj_a ngue nz_ai di un y_u hmud_a to'o i tup_u ja ra hu_ahi, né di j_api din x_andi ngue din ja 'be'a da zi, guet'a Oj_a di 'da'ah_u ra hmud_a dán x_and ni hogant' θ t'e_u, tengu b_u nan x_and y_u hmud_a b_u ja ra hu_ahi. ¹¹ Nu Oj_a di 'daj_u x_un ngu, n'damhma da z_a x θ ga tho_j_u x_un ngu b_uya. Né nu'b_u dá und_ahe nin t'unni_u, né to'o da hy_ani da 'y ϵ s_pa Oj_a né di un ra jamadi Oj_a. ¹² Yoho y_un ho da b θ ni nangué nin t'unni_u, nu y_u 'y_ec'y_ei din ja 'be'a da hyoni, né gátho _u di un ra jamadi Oj_a b_uya. ¹³ Né gátho to'o da hy_an nin t'unni_u da 'y ϵ s_pa Oj_a, nguetho nu nin t'unni_u ra hm ϵ p_ya a ngue majuq_uni guí ϵ c'y_ei_u rán ho ma'da'yo ra Cristo, né ϵ mm ϵ di johya ngue gui p_ahm_ub_u ni cuh_u _u, né'_u gátho mi'da y_u cu. ¹⁴ Né to'o da hy_an nin t'unni_u, da 'y_ap Oj_a da mb_ax ah_u, né di hu ϵ c ah_u b_uya, nguetho i ja ah_u x_un ngu rá mate Oj_a b_u mbo ni mb_ui_u. ¹⁵ P ϵ jamadi Oj_a nangué ran t'unni ϵ mm ϵ x_un ho bi 'daj_u, ngue rá Ts'ant'_u, né hingui s_a gam b ϵ mhb_u hangu na ngu di muui a. Janangue'a nu'b_u dí m b ϵ mhb_u 'be'a bin 'daj_u, hin ga hy θ j_u 'be'a dí pesh_u 'b_u.

10

I ja rán t'edi ra Pablo 'be'a da xih y_u 'y_ec'y_ei

¹ Nugá drá Pablog_a, ϵ mm ϵ dí n de ah_u gui 'y θ hmb_u a ga xi ah_u, p ϵ janate tho ga xi ah_u, tengu thoho 'b_u da xi'azeh ϵ h_u ra Cristo. Nguetho gui 'b_uhmb_u b_u 'da _u s_a ϵ na mbe dí n su 'b_u di 'b_uhmb_u b_u, ngue'a janate tho dí m mangá, p ϵ nu'b_u dí pen'nah_u ma s θ cua, ϵ mm ϵ nts'edi dí m mam b_uya, s_a ϵ n _u 'da. ² Nu'b_u

dá mbagä b_u, hin dín nde ga ut'ah_u hangu rá ts'edi man zamb_ui, p_e sä ga damhyagä ts'ü to'o im ma ngue dím b_ensegä'be 'be'a dí øt'be. ³ Majuani dy_u ja'i thohoga'be ua ja ra ximhäi, p_e hin dí t_im'be ua a ra ts'edi ná tafu ra ximhäi. ⁴ Nuj_u hinga gue'a ma ts'edizehe nán s_uhmb_u, p_e rá ts'edis_e Oj_a a ná tafu rá ts'edi ran ts'o. ⁵ Nangue rá ts'edi Oj_a dí hecua_u yán 'y_ets'i y_u ja'i nangue 'be'a p_ase, n_e'u hinguin nde da b_a Oj_a. N_e nu rá ts'edi Oj_a da zä dí p_ara yán 'yomf_eni y_u ja'i ngue 'da'anguu da b_emh_u ra Cristo. ⁶ N_e nu'b_u ya dá p_a'be ngue majuani guí øth_u 'be'a in nde Oj_a, nugä ga hut'anzamb_ui ngue ga 'uec'ü 'da guí 'b_uhmb_u b_u, ngue hingui nde da 'yøt'a in nde Oj_a. ⁷ Dami b_emh_u ya 'be'a i t'øt'ah_u. 'B_u i 'da ah_u ngue im b_eni ngue majuani in 'yoh_u ra Cristo, x_un ho 'b_u, p_e jatho da b_adi ngue necä'be dín 'yo'be ra Cristo. ⁸ Hin dí p_e'ts' ma sä x_un ngu y_u nidi ga xi ah_u, ngue bi 'dac man t'edi'be Oj_a. Nu Oj_a bi 'dac'be ra ts'edi ga ze ah_u man'da guí p_ahmb_u Oj_a, p_e hin nangue ga ts'ongä'be ra 'befi b_u. ⁹ Nugä hin dín nde guí suh_u nangue 'be'a dí øt'ah_u. ¹⁰ Nguetho 'b_ura 'da di c'aman'ugä, n_e en'ü: "Ëmme ja rá ts'edi rá søcu_a ra Pablo, p_e nu'b_u i 'b_ucua hin'y_u rá ts'edi, n_e hingui sä din y_a x_un ho," en'ü 'da. ¹¹ P_e jatho guim b_emh_u 'da ah_u ngue tengu b_u nan ja rá ts'edi ü ma søcuagä, n_e nguetho 'b_u dá xi a zeh_eh_u. ¹² Nugä'be hinga 'da'igu dím b_emhbe y_u ja'i i 'b_ura, ngue i ja ran 'y_ets'i nangue 'be'a ena p_ase ü. P_e nu'ü to'o im b_eni man'da i p_ase xinda gue'ü mi'da, p_e hingui p_a a majuani. Nguetho sä i nu'ispa y_u mi'j_u'ih_u nangue 'be'a im b_ense. ¹³ P_e nugä'be hin dím mam'be man'da ja man t'edi'be xinda gue'a bi zänga'be Oj_a, p_e hont'a dí øt'be 'be'a i xic'be Oj_a. N_e bi xic'be Oj_a dam p_e'be b_u guí 'b_uhmb_u. ¹⁴ N_e njon da zä da 'y_ena man'da bi tho'a dá øt'be, xinda gue'a bi xic'be Oj_a 'b_u mb_udi thoho dá søm'be b_u guí 'b_uhmb_u dá xi ah_u rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁵ N_e hin dín nde ga em'be ngue ma 'befi'be 'be'a bi 'yøt'ü mi'da b_u guí 'b_uhmb_u, hont'a ma 'befi'be ga ja ah_u guim benth_u ni t'ec'y_eih_u x_un ho, n_e gue'a dí zä ga øt'be man'da ra 'befi b_u, 'b_u da xic'be Oj_a. ¹⁶ N_e sä ga mb_e'be b_u mi'da y_u hnini b_uya ngue man'da yatho guerp_u njom bi xih y_u ja'i rán ho ma'da'yo ra Cristo. N_e njon da zä da ma ngue n'dan'yo dá thocpa rá 'befi b_u. ¹⁷ Hingui ho 'b_u din 'y_ezehe n'da, p_e man'da da hy_adumb_ui da 'y_es_pa ra Hmu mah_ets'i. ¹⁸ Nguetho hin te di muui 'b_u din 'y_ezehe n'da, p_e nu'b_u i øt'e 'be'a da numanho Oj_a, gue'a di muui.

11

Ra Pablo bi ma nangue y_u hyäte

¹ O gadin xømb_uih_u 'be'a dí xi ah_u ya, madague'a dí y_atontogä ts'ü. ² P_e nugä emme dí h_ah ma mb_ui nangue ah_u, nguetho i ja b_u mbo ma mb_ui rán hu_ecate Oj_a. N_e emme dín nde ah_u hønse ra Cristo guin numanhoh_u, tengu n'ü da ra hmute ngue hin di ts'on rá mb_ui, hont'a in numanho a to'o dim 'b_uhmi. ³ P_e dín su ngue di ts'on nin 'yomf_eni_u nangue ra fehni im man ra z_ith_u, tengu thoho bi 'yørp_a ra z_ith_u ra Eva rá mb_udi thoho, n_e ts'arp_u thoho di ja ah_u ngue hinga g_atho ni mb_uih_u guin numanhoh_u ra Cristo. ⁴ P_e emme guí øhmb_u 'be'a g_atho i xi ah_u 'da y_u ja'i ngue i søm b_u guí 'b_uhmb_u, madague'a i xi ah_u n'dan'yo ra Jesús ngue'a hin din theui a dá xi ah_u, n_e n'dan'yo n'da ran 'yomf_eni in nde di 'da ah_u, n_e i xi ah_u n'dan'yo thoho nangue ran ho ma'da'yo, xinda gue'a dá xi ah_u. ⁵ P_e nugä hingui coh ma ts'edigä xinda gue'ü 'da guí t_enhd_u, ngue im manse ngue man'da y_u 'b_aih_u ra Jesucristo. ⁶ P_e dí p_acä a majuani ran 'yomf_eni nangue Oj_a, n_e gue'a dá ut'ah_u x_un ngu y_u nidi, madague'a hingui sä

dan hōt'ahya tengu'u yān 'yohu. ⁷ Uague guí ɛmhbu hingui ho dá ɔt'ä nguetho nte dá haç'ahu 'bu má mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo bu. Pe dá ɔt' ra 'befi dá honse man ts'ihme, nguetho min nde ga ze ah. ⁸ Ne nu'bu má xān'nahu bu, nu'u yu 'yɛc'yei i 'buru mi'da yam peti, gue'u bi 'dacä 'be'a dá hongä bu, janangue'a bi zä dá xi ah ran ho ma'da'yo ne nte dá ä ah. ⁹ Ne nu'bu mám 'buhmbu bu, him mi ja 'be'a dá hongä, ne hin te dá ä ah. Pe nu'bu mí zom bu ma cuhu yu mengu macedonia, bi 'dacä 'be'a madi 'becä. Ne ngubu ga ɔt'ahu mahon'a bu, hin te ga ä ah. ¹⁰ Ne dim ma majuani bu ja rá hmi ra Cristo, ngue hin te ga haçua yu cu 'buru ja ni häih Acaya, nangue rá 'befi Oja dí ɔt'ä bu, ne njon da zä da xiqui ga äh ra mbeti. ¹¹ Ha gue'a dí ɔt'ä gní 'yemhbu hin dadí huɛc'ahu, pe Oja i paði ngue dadí huɛc'ahu. ¹² Ne ga thoqui tengu dá ɔt'ä, n'damhna d nequi ngue hinga 'da'igu dí ɔthe yu hyäte madague'bu ná yat'a ɛna i ɔt'e xan ho rá 'befi Oja. ¹³ Nu u im manse u ɛna yú 'bäih ra Cristo, pe him majuani im man u, yu hyäte thoho, ne hin yú 'bäih ra Cristo u. ¹⁴ Pe nde'bu hin guí hyonya thohohu 'be'a i ɔt'u, nguetho nese a ra zithu da zä da hyä ah, da zä da 'yot'e tengu 'bu n'da ra hogam'behni mahɛts'i bá pen'na Oja. ¹⁵ Janangue'a 'da'igu ɔthu u yú 'yɛhe ra zithu, ne im bɛn yu ja' i yu hogam'behni u. Pe da zon ra pa da nu ran unbi din thehu 'be'a bi 'yot'e.

Ran unbi bi nu ra Pablo nguetho rá 'bäiui ra Cristo a

¹⁶ Pe ɛmme dí nde ah guí 'yohmbu 'be'a dí xi ah, madague'bu guím bɛmhbu ngue dí tontogä ts'u 'bu dí manse 'be'a dí ɔt'ä. ¹⁷ Nu'bu dí m manse 'be'a dí ɔt'ä, ɛna gue'bu hinga gue'a bi xicä Oja ngue gam ma, pe ɛna gue'bu dí tontogä ts'u 'bu dí m mangä tengu na. ¹⁸ Pe nu yān 'yohu bu i xi ah nangue yān hose, nuya necä ga xi ah ts'u nangue man hose. ¹⁹ Nu ah ɛmme xan ho nin 'yomfɛnih, pe ɛmme guí ɛyah guí ɔhmbu 'be'a i xi ah yu tonto. ²⁰ Ne ɛmme gadí hohu gan 'yɛhehu to'o in nde di manda ah, madague'bu i hä ah o gue i ä ah 'be'a gätho i ja ah. Ne guín numansuhu u ɛmme din 'yɛzɛhe, madague da mbep'a ni hmih, pe guexta'a guí tenhd u. ²¹ Nugä'be hingui sä ga ɔt'be tengu u, pe gue'a gnim mamhbu hin'yu ma ts'edigä'be. Nu'u yān 'yohu guí 'buhmbu bu im man yān hose. Necä ga hut'anzambu gam mangä ts'u nangue man hose, tengu n'da ra tonto. ²² Ná yat'u ngue yu hebreo u, pe necä drä hebreogä. Ne ná yat'u gue yu israel u, pe necä drä isralgä. Ne ná yat'u gue yam bom'бето ra Abraham u, pe necä dräm bom'betogä ra Abraham. ²³ Ne ná yat'u ngue yú 'yɛhe ra Cristo u, pe nugä man'da drä 'yɛhegä a ra Cristo xinda gue'u. Nuya dí m mangä tengu n'da ra tonto. Nugä man'da xan ngu ra 'befi dí ɔt'ä xinda gue'u 'da yān 'yohu, ne man'da xan ngu yu nidí dán ofädigä, ne xan ngu yu nidí dá nu ran unbi nangue yam fei, ne xan ngu yu nidí mi ɛna xtá thogä. ²⁴ Ne cut'a nidí bi 'yorcä 'däte ma 'de'magato yam fei u ma menguhe yu judío. ²⁵ Ne nhyundi bi 'benzagä, ne n'dandi yu ja' i bi bat'adogä. Ne nhyundi án xen'a ra barco mi hugä buya, bi zo bu ja ra dehe, ne 'däte ma goho ora dá o bu ja ra dehe buya. ²⁶ Pe xan ngu yu nidí dán 'yogä ne xan ngu yu nidí má gueru xcä tugä bu ja yu dathe, neru 'buh yu bɛ. Ne bi gorcä ra 'yu ma menguhe yu judío, ne'u hing yu judío. Ne mi ɛna xtá thogä bu ja yu hnini neru ja yu dapo. Ne dá hu yu barco bu ɛmme en ra dehe ran dahi ɛmme nts'utho. Ne mi ɛna xtá hyogä u yu hyäte 'yɛc'yei. ²⁷ Ne ja'bu ɛmme dá yäcä nangue ma 'befi, ne bin unba ma ja' i, ne ja'bu nya'a thoho hin dán açä. Ne ja'bu nya'a thoho hin dán sihmegä, xinga gue ra dehe dá sigä. Ne ja'bu xan se nguetho hinga xot'a ma pahniägä. ²⁸ ɛmme xan he'i 'be'a dí ɔt'ä, ne'u yu 'yɛc'yei gätho hōnbu go haru dim peti ɛmme dí haçumbi

ga jamansugä u. ²⁹ Ne'a dí øt'ä 'da'angu dí sägähe u 'be'a gätho i sä u, nu'bu'bu a n'da ra 'yëc'yëi xun güent'i, dí com'be rán güent'i a. Ne nu'bu n'da ra 'yëc'yëi i øt' ran ts'o, nugä emme dí cuëgä nangue a to bi 'bëpi da 'yøt'e. ³⁰ Pe nu'bu i ja a dín nde dá yadä, pe hont'a dán güent'igä dá yadä. ³¹ Nu Ojä rá Ta ma Hmuhu ra Jesucristo majäpi mazä i, i pädi ngue hing ra fehni díim mangä. ³² Tengu dá øt'ä n'dandj nu'bu mám 'bucä bu ja ra hnini Damasco, nu'bu min ts'at'abi ra Aretas, ne nu'a ra ts'at'abi bi xi u yu dofui da gorca ra 'yu bu ja ra goxthi rá mbä't'i ra hnini, mim bëni ngue da bendgä bu. ³³ Pe nugä dá pøngä bu ja n'da ra ventana ne dá hugä bu ja n'da ra dā'bøts'e, ne nu'u ma amigo bi çā'ma ra 'bøts'e ngue ra xāhi bu thi rá mbä't'i ra hnini. Ne him bi bendgä u yu cot'yu. Mahotho dá øt'ä 'bu má pøngä bu ja ra hnini Damasco.

12

Ojä bi 'yurp u mahëts'i ra Pablo

¹ Nu'bu díim mansëgä 'be'a dí øt'ä, hin te di muui. Pe guemhma ga xi ah u 'be'a bi 'yurcä ra Hmu mahëts'i 'bu n'dandj. ² Bi bongä 'de'magoho njeya Ojä bi zixcä bu mahëts'i. Hin dí päçä 'bu ne'a ma ngøc'yëi o hin'na, pe Ojä pädi 'beru in ja. ³ Hønt'a dí päçä ngue dá mba mahëts'i, hin dí päçä 'bu n'youi ma ngøc'yëi o hin'na, hont'a Ojä pädi 'be'a dá øt'ä. ⁴ Ne nu'bu mí ts'ixcä bu guepu mahotho, dá øcä 'be'a bi hmam bu, ne njongui man yu jā'i tengu a. Ne him bin 'dac ran t'ëdi gam ma 'be'a dá øpu. ⁵ Ne nuna bi t'ørcä i sä xcä yadä a 'bu gue'a xcä bëni gam ma, pe hont'a man hosegä gam mangä ngue dí päçä hin'y u ma ts'edi zehëgä. ⁶ Nugä i jagä 'be'a xcan 'yëxä 'bu xcä ndegä ne hin dadín hyät'ä tengu 'bu ra tonto, nguetho da zä xcä ma majuqni 'be'a bi t'urcä. Pe hin dín nde ngue gue'a dí t'ëscä a, pe dín nde ngue gue'a in nuse yu jā'i a dí øt'ä dí numansugä u, ne'a 'be'a øse ngue díim mangä. ⁷ Nugä dá nugä emme mahotho bu. Pe nu ra zithu bi 'dacä n'da ran unbi dí sägä. Ne Ojä bi un ran t'ëdi da 'yørcä, ndeque hin dan 'yëzehëgä nangue 'be'a bi 'yurcä Ojä. ⁸ Ne hyundi dá äpä Ojä ngue di 'uec'i ts'u ran u i jagä. ⁹ Pe nu'a Ojä bi xiqui hin di 'uec'a ran u, pe di 'dacä rá mate ne rá ts'edi sä ga hāt'ä ran unbi. "Nu'bu hin'y u ni ts'edizehë, man'da di nequi ma ts'edigä," i engä Ojä. Janangue'a nu'bu hin'y u ma ts'edi zehëgä, man'da emme dadín johyagä, nguetho dí päçä ngue'a man'da dí nequi rá ts'edi ra Cristo. ¹⁰ Nuya hingui tu ma mbui 'be'a dí øt'ä, madague'a xun ngu yun unbi dín nugä, ngue di c'aman'ug yu jā'i, uague i pa ma uguigä. Ne hingui tu ma mbui nangue 'be'a i ørcä yu jā'i 'bu dí øt' rá 'bëfi ra Cristo. Nguetho nu'bu hin'y u ma ts'edi, pe man'da di 'dac rá ts'edi ra Cristo.

I hqä rá mbui ra Pablo nangue yu 'yëc'yëi bu Corinto

¹¹ Nu'a 'be'a guim bëngahu, jatho ga xi'asehu 'be'a dí øt'ä, tengu 'bu drä tontogä. Man'da xun ho 'bu xquim mansëhu man hogä xinda gue'bu gam mansëgä. Nu yun 'yohu guí tenhdu, hin'y u 'be'a i ja u ngue hin'yügä, madague'a nte i jagä a di muui. ¹² Nu'bu mám 'bucä bu, dá ut'ahu ngue majuqni ma 'bäigä'be ra Jesucristo, hin dán xømbui 'bu má ut'ahu yun t'øt'e nuixte ne yu hyonya nt'øt'e gue gä nusehu 'bu mám 'buhmbu bu. ¹³ Hanja guim mamhbu ngue hin dá øt'ahu bu tengu dá øt'ä bu 'buh mi'da yu 'yëc'yëi. Pe 'da'angu dá øt'ahu, pe hont'a n'da, ngue hin dá ä ah u 'be'a dá hongä. Ha gue'a gni 'yënj u hingui ho a dá øt'ä. Pe dami pungahu 'bu. ¹⁴ Nuya ná hyundi ga mbagä bu. Ne hin te ga ä'ahu 'be'a dí hongä mahøn'a, nguetho hin dín ndegä a ni mbëtih u, pe dín ndegä gan jah u tengu 'bu ma t'uhni ah u. Ne hinga gue'u

yá t'áhni i pɛ'ts'i 'bɛ'a i hon rá ta o rá mbe. Pɛ nu yá ta nɛ yá mbe i pɛ'ts'i 'bɛ'a da hyon yá t'áhni. ¹⁵ Pɛ da hyu ma mbúi 'bɛ da zä ga 'bedi 'bɛ'a gátho dí pɛ'ts'i guɛpɛ da zä ga hon'na ran ho ni mbúihɛ, nɛ guɛpɛ go him mi sä dam pɛfi ga zɛ'ahɛ. Pɛ masque hin gadí huɛgahɛ tengu bɛ na huɛc'ahɛ. ¹⁶ Nɛ guím mamhbɛ majuáni ngue hin te dá hácä ni mbɛtiɛ, pɛ guím bɛmhɛ 'da ahɛ ngue dá táçä ni mbɛtiɛ ngue guí ɛmhɛ dá hä ahɛ. ¹⁷ Ha guím bɛmhɛ dá hä ahɛ ngue dá pɛn'nahɛ yám 'bɛhni bɛ. ¹⁸ Nugä dá ndep ra Tito da mba bɛ, in 'youi man'da ma cuhɛ. Guí pɛhmbɛ hin te bi dáha ngue damä 'yá ahɛ. Nguetho 'da'ingu dí m bɛngä'be ra Tito ngue dadí huɛc'a'be, nɛ 'da'ingu bɛ na øt' ma 'bɛfi'be. ¹⁹ Ma cu'ahɛ, dadí huɛc'ahɛ, dí n 'yohɛ ra Cristo. Nɛ Ojã pãdi majuáni a dí m mam'be ya, ngue dí hom'be 'bɛ'a dí n te ni mbúihɛ. Janangue'a dí honi ga tãpã ɛ yám hma him majuáni, ngue im man'ɛ yá hyãte dí guí. Nɛ hinga gue'a guím bɛmhɛ 'da ahɛ, ngue guí ɛmhɛ dí hom'be guín numanhøjɛ. ²⁰ Pɛ dí su ngue hin gan numanhøjä 'bɛ'a guí øthɛ bɛ 'bɛ dá mbagä bɛ. Pɛ nɛ da du ni mbúihɛ 'bɛ'a ga xi ahɛ bɛya. Dí su ngue ga tɛn ahɛ gadín sɛhmbɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ gadín sɛyabahɛ, nɛ gadín cuɛfɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ gadín tãfɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ gadín c'ãman'ahɛ, nɛ gadín 'yøspatho 'bɛ'a gadín xihmbɛ, nɛ gadín 'yɛzɛhɛ, nɛ dí su ga tɛn ahɛ hinga gue'a guí øthɛ bɛ ja nim pɛtiɛ. ²¹ Nɛ nu'bɛ dá mbagä bɛ, dí su ngue ma Ojãhɛ dí jaqui ga pɛ'ts' ma sä nange 'bɛ'a guí øthɛ bɛ. Nɛ din jagä dí ra dumbúi nange to'o bi 'yøt' ran ts'o mam'bet'o, nɛ guexta'a hin ni pãh yá mbúi, him bi 'yãp rá punbi Ojã nange ran ts'o bi 'yøt'e, gue'ɛ bi 'yøt' ran 'yomt'ɛni, nɛ'ɛ bi zinba yá xisu mí da yán 'yohɛ.

13

Rán zofo ra Pablo, nɛ yún zengua

¹ Na hyundj ya ga mbagä bɛ gan nu ahɛ. Nɛ nu'bɛ dá mbagä bɛ, ga juãnbã ɛ i 'bãhmbɛ ɛ yoho o gue hyu yá testigo. ² Nu'bɛ má m 'bucã bɛ mam'bet'o dá ðãmhya ɛ to'o zã i øt' yán ts'o. Nuya ga xi'ɛ mahøn'a nɛ gátho mí da ahɛ, nu'bɛ dá mbagä bɛ mahøn'a, to'o gátho i øt' ran ts'o hin ga huɛcthoho ɛ. ³ Nɛ nu'ahɛ da zä guí pɛhmbɛ xán ho ngue majuáni rá ts'edi ra Cristo 'bɛ ja a dí m mangä bɛya, nɛ him ma ts'edi zɛhɛgä. Nɛ nu'a ra Cristo hingui 'bɛh rá ts'edi nɛ guí pɛhmbɛ nguetho dí m pɛpɛ mbo ni mbúihɛ rá ts'edi. ⁴ Nu ra Cristo him mí ja rá ts'edi 'bɛ mí du bɛ ja ra pont'i, pɛ nuya i 'búi nange rá ts'edi Ojã. Nɛcã'be hin'yá ma ts'edi zɛhɛ'be tengu tho a ra Cristo 'bɛ mí du, pɛ nuya dí n 'yohe ra Cristo nange rá ts'edi Ojã, n'dãmhma da zä ga hoc'ahɛ bɛ. ⁵ Nuya n'da ngu n'da ahɛ dami bɛmhɛ xán ho mbo ni mbúizɛhɛ, janangue'a guí pɛhmbɛ majuáni guí ɛc'yɛihɛ o hin'na. Nu'bɛ hin gán hyãzɛhɛ, sä guí pɛhmbɛ majuáni i 'bupɛ mbo ni mbúihɛ ra Cristo. ⁶ Nɛcã'be dí n nde ahɛ guí pɛhmbɛ ngue majuáni dí ɛc'yɛi'be ra Cristo. ⁷ Dí ãp'be rá ts'edi Ojã ngue guí 'yøthɛ ran ho, nɛ hin nange da bømãno ma 'bɛfi bɛ, nguetho man'da dí n nde ahɛ gam 'bømãnhohɛ ra Cristo, xinda gue'bɛ guín numansuc'be. ⁸ Nugä'be hin dí n ndehma ngue ga hɛm'be to'o i øt'a majuáni pɛ hont'a dí n nde ga øt'be 'bɛ'a dí zɛ ɛ. ⁹ Da hyu ma mbúi'be 'bɛ dí zãc ni mbúihɛ nange Ojã, madague'a guím bɛmhɛ ngue hin'yá ma ts'edi'be. Pɛ hont'a dí ãp'be Ojã ngue dí n te ni mbúihɛ nange Ojã. ¹⁰ Dí o't'ahɛ ngue guí hoc ni mbúihɛ, nguetho hin dí n nde nts'edi ga ðãmhya ahɛ 'bɛ dá mbagä bɛ. Nu Ojã bi 'dacã rá ts'edi ngue ga tet'a ni mbúihɛ, pɛ him bi 'dac ran t'ɛdí ga ɛ't'a ni mbúihɛ. ¹¹ Nuya hont'a dí xi'ahɛ ya, ma zɛ cu'ahɛ, Ojã guí cohmbɛ bɛ guí 'bãhmbɛ. Pɛ man'da dí n te xán ho ni mbúihɛ. Nɛ dami bɛmhɛ 'bɛ'a gátho dá xi'ahɛ, nde'bɛ n'dat'a guím bɛmhɛ

n'da ngu n'da ah_u, ne gam 'b_umanhoh_u, ne hin gan sa_uhmb_u b_u. Ne Oja da za man'da di hu_uç ah_u ne da hyu ni mb_uih_u. ¹² N'da ngu n'da dami zomanhoth_u nangu ran hu_uçate, nguetho n'dat'a ra Hmu dí tenhd_u. ¹³ Ne gätho y_u 'y_uç'y_uei 'b_ucua i pe_un'nah_u ran zengua. ¹⁴ Nu rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo, ne rán hu_uçate Oja, ne rá_um fäts'i rá Hogand_uhi Oja dí comhb_u gätho ah_u. Ne h_uønt'a dí xi ah_u ya.

GÁLATAS

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra häi Galacia

Ran zɛngua

¹ Nugä dra Pablogä, guecä him bi huangä yɯn 'yohɯ, pɛ gueɛɛ a ra Jesucristo, nɛ'a rá Ta, ngue bi xox'a rá Ts'unt'ɯ 'bɯ mi du. ² Nugä nɛ gätho ya ma cuhɯ nangue Ojɔ ngue i 'bɯcua dí pɛn'nahɯ ran zɛngua. Guehna ra sɔcuɔ dí ot'ahɯ, nangue gätho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯpɯ ra häi Galacia. ³ Dí äp Ojɔ ra Ta nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo dí 'da ahɯ rán jɔpi nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ. ⁴ Nu'a ra Jesús bin däɛ bi gurca ma ts'oquihɯ. Nɛ nangue'bɯ mí du a, bi zä da yɔnjɯ nangue ran ts'o i jaua ja ra ximhäi. Nɛ guehna rá pähä ma Tahɯ Ojɔ bi 'yɔrcahɯ. ⁵ Janangue'a dí ɛspahɯ Ojɔ nɛ i ja rá nuɪxte gätho yɯ pa mazɔi.

Hin'yɯ man'da ram hma ngue dím pø a n'da

⁶ Nugä xøgue dadí hyonya thoho hanja 'bexque gá hyɛhmbɯ Ojɔ ngue bi zon'nahɯ xquí pɔhmbɯ rá mate ra Cristo, nɛ gá hyɔxhɯ n'dan'yo ra 'yu t'ɛmbi ní zin ahɯ Ojɔ. ⁷ Pɛ hin'yɯ man'da ra 'yu ní zinɯ Ojɔ, hinda hɔnt'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pɛ i 'bɯ'i 'da'ɯ in nde da hyä ahɯ, ngue nde dí pät'ahɯ ra 'yu nangue ra Cristo. ⁸ Pɛ ya xtá xi ahɯ ra 'yu ngue majuɔni dí yɔnjɯ Ojɔ a. Nu'bɯ 'bo'o da xi ahɯ nɛ 'dahma 'dan'yotho da xi ahɯ, da nu rán ts'ɛmbi Ojɔ a, madague'bɯ guecä o n'da rá m 'bɛhni mahɛts'i. ⁹ Ga xi ahɯ mahø'n'a tengu ya xtá xi ahɯ, nu'bɯ 'bo'o xi ahɯ n'dan'yo n'da ra 'yu xinda gue'a gá hyɔhmbɯ, Ojɔ da zánba ran ɯnbi a. ¹⁰ Nuna ram hma dí xi ahɯ nts'ɛdi ts'ɯ. Mfɔdi hin dí honi guin numanhojɯ, pɛgue dí hongä Ojɔ da numanhogui. Pɛ nu'bɯ xcá honi 'bɛ'a dí numanhog yɯ jɔ'i, hingui sä xcán 'yɛhɛgä nangue ra Cristo 'bɯ.

Hønt'a Ojɔ bi bɛnba ram hma im man ra Pablo

¹¹ Ma zɯ cu ahɯ, dín nde ahɯ gui pɔhmbɯ hing rá m hman yɯ jɔ'i a rán ho ma'da'yo ra Cristo dá xi ahɯ. ¹² Nu ran ho ma'da'yo dím mangä, xínga n'da ran 'yohɯ bi xiqui, nɛ hín dá øcä bɯ ja man xädi a, pɛ gueɛɛ a ra Jesucristo bi jaquí dí pɔdi. ¹³ Nu ahɯ ya gá 'yøhmbɯ 'bɛ'a mí øt'ä nu'bɯ mi tɛndä yú t'ɛc'yɛi ɯ ma mijudíohe, ɛmmɛ madí undä ran ɯnbi ɯ yú 'yɛc'yɛi ra Cristo, nɛ mim bɛngä xcá juadi gätho ɯ. ¹⁴ Nɛ mí øt'ä xɯn ho yú t'ɛc'yɛi ma mɛnguhe yɯ judío, ɛmmɛ mí ɛhya ga jɔ'ts'ä ɯ, nɛ xínda gue'ɯ mí'da 'da ingu yɯ jɛya mí pɛs'he. Nguetho ɛmmɛ mín nde xcá thocä yún t'øt'e ɯ ndu mam bombøtahe maya'bɯ. ¹⁵ Pɛ nu'bɯ hin nám 'bɯcä, Ojɔ xí huangui, nɛ m'bejua bi zongui nangue rá mate. Nguetho bi ndesɛ Ojɔ a. ¹⁶ Janangue'a bi jaquí dá pɔ'a rá Ts'unt'ɯ ngue gue'a ra Cristo, guerpɯ bi zä gam man rá m hma bɯ 'bɯh yɯ jɔ'i hing yɯ judío. Nɛ nu'bɯ mí zoncä Ojɔ, xínga n'da ra jɔ'i bi xängui. ¹⁷ Nɛ him 'bex dá mbagä bɯ ja ra hnini Jerusalén ngue xcán yɔ'be ɯ mí'da yú 'bäihɯ ra Cristo ngue m'bet'o xinda guecä. Pɛ m'bet'o dá mbagä bɯ ja ra häi Arabia bɯ njongui 'bui, guerpɯ dán yɔɛ'be Ojɔ. M'bejua bɯya duá pengä bɯ ra hnini Damasco. ¹⁸ Pɛ xí tho'an hyu jɛya 'bɯ dá mbagä bɯ ja ra dɔhnini Jerusalén, ja dá pɔcä ra Pedro bɯya, nɛ 'de'macɯt'a thoho däm 'bui'be bɯ ra Pedro. ¹⁹ Pɛ hin dá nugä mí'da yú 'bäihɯ ra Cristo, pɛ hɔnt'a ra Jacobo rán 'yohɯ ma Hmuhɯ dá nugä bɯ. ²⁰ Pɛ majuɔni na dí ot'ahɯ, nguetho i pɔ Ojɔ hin dí mangä ra fehni. ²¹ M'bejua bɯya dá mbagä

b_u ja ra häi Siria ne ra häi Cilicia. ²² Ne nu' u y_u 'y'ɛc'y'ei dim pɛti b_u ja yám pɛti b_u ra häi Judea, him mi paq_ui nguetho njám' b_u min nugui. ²³ Pɛgue mi øde ngue guecä drá Pablo mi ɛna xcá juah y_u 'y'ɛc'y'ei, pɛ nuya dí m mangä rá m hman Ojå. ²⁴ Janangue'a bi un ra jamadi Ojå ngue 'be'a bin ja nanguecä.

2

Mi'da yú 'bäih_u ra Cristo bi zimanho a ra Pablo

¹ Nu' b_u mi tho'a 'de'magoho nɛya dá mbagä mahø'n'a b_u ja ra dāh_nini Jerusalén. Dá mbe'be ra Bernabé ne dá six'be ra Tito. ² Nugä dá mbähmbe b_u nguetho bi bɛngä Ojå. Ne dán yahe 'da' u yá ngurpi y_u 'y'ɛc'y'ei. Ne hønt' u dá xi'be 'be'a ním hma dí xi' u hing y_u judío, ngue gue'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nguetho dí su dí u't' yá mbui 'be'a dí øt'ä, ngue hinga ne' u yá t'ɛc'y'ei y_u judío dí mangä hap_u dí 'yo. Ne nu' b_u hin xtá numanho, xti ts'onga ma 'befi b_u 'b_u. ³ Pɛ nte bi xic'be, xím bi ma ngue jatho da thecuå rá xifani ra Tito tengu yá t'ɛc'y'ei y_u judío. Ne nuna ra Tito hin ra judío na, pɛ ra griego na. ⁴ Pɛ mi 'b_u p_u u 'da y_u hyäte ngue y_un 'yøxte, ngue høntho in øxtho, ngue nde da badi gue' b_u dí øt'ä yá t'ɛc'y'ei y_u judío o hin'na. Nu' u in nde di hegah_u 'be'a gätho bi 'daj_u ra Cristo, ngue bi jaj_u ga hehmb_u yán t'øt'e y_u judío. ⁵ Pɛ xingui ts' u dán hyehmbe ngue da hyäje u y_u hyäte, pɛ dá zacuähe a ram hma majuq_uni. Nguetho dí n dehe, hønt'a majuq_uni rán ho ma'da'yo ra Cristo guí 'y'ɛt'ambuih_u a. ⁶ Ne nu' njuq_untho y_u ngurpi b_u, madague' b_u t'ɛmbi man'da ja yán t'ɛdi xinda guecä, pɛ 'da'angudähe, nguetho 'da'angu y_un 'yohathoho b_u na nu Ojå. Ne him bi xiqui n'dan'yo n'da ram hma ga xänba y_u ja'i. ⁷ Pɛ nu' u y_u ngurpi bi hyäxa njuq_uni ngue gue'a Ojå bi 'dacä ra 'befi ga xi' u hing y_u judío a rán ho ma'da'yo ra Cristo, tengu thoho ra 'befi bi un Ojå ra Pedro nangue da xih ma mijudíohe. ⁸ Nguetho n'dat'a Ojå bi 'dac'be ra ts'edi ra Pedro, ne bi xifi da xi' u y_u judío, pɛ nugä, bi xiqui ga xi' u hing y_u judío. ⁹ Janangue'a nu' b_u mi hyäxa njuq_uni ngue 'da'angu nan hɛts'i a ra 'befi bin 'daje u y_u ngurpi a ra Jacobo, ne ra Pedro, ne ra Xuua, bi bændga ma 'y'e'be ra Bernabé. Nu' a nám bøn'a n'dat'a dí ɛc'y'eihe, ne n'dat'a dí m mamhbe ga mbe'be b_u 'b_u u hing y_u judío, dam pɛ'be b_u, pɛ nu' u, di thoqui da xih y_u judío. ¹⁰ Hønt'a bi xic'be jatho ga fäx'be y_u hyoya, pɛ ngub_u dí ɛhya ga øt'a.

Nu'a ra Pablo bi dāmhya ra Pedro b_u Antioquía

¹¹ Pɛ nu' b_u mi mba b_u ja ra hnini Antioquía a ra Pedro, nugä dá xip rá hmi, nguetho hingui ho bi 'yøt'e. ¹² Nguetho nu' b_u mi zøm b_u 'da u ma mijudíohe bi mben'na ra Jacobo, ne 'bex bi 'y'e'ts'a na sihmeh_u u hing y_u judío, sä bi zu da 'yɛmp' u yá mijudíohe hingui ho bi 'yøt'e. ¹³ Ne nu' u mi'da y_u judío ngue mi ɛc'y'ei b_u, bi den'na ra Pedro. Ne'a ra Bernabé bi den'nd_u ngue madí yorba yán t'øt'e. ¹⁴ Pɛ nu' b_u má nugä ngue him bin theui ran ho ma'da'yo a bi 'yøt' u, dá xi'a ra Pedro, ne gätho mi 'bäp_u: "Nu'i gra Pedro gra judío, pɛ hin gmi øt' yán t'øt'e y_u judío. Pɛ hanja gni 'yøt' mahø'n'a yán t'øt'e y_u judío, hin n'danni guín sihmɛ. Pɛ tengu' b_u guí uth_u u hing y_u judío ngue da 'yøt' yán t'øt'e y_u judío," dá ɛmbi.

Dy_u judíohe, ní yaq_uje a ra Cristo

¹⁵ Nugähe ngue dām 'b_uhmbe dy_u judíohe, nzai dá øthe yán t'ɛdi Ojå bi sije. Ne hin dām 'b_uhmbe tengu' u hing y_u judío, ngue hingui pa_u yán t'ɛdi Ojå u. ¹⁶ Pɛ guehma dí pa_uhmbe hin dí hogahe u y_un t'ɛdi gue Ojå bi un mam

bombøtahe maya'bu, pe hønt'bu ga hāmhbē rá mate ra Jesucristo, di hoga ma ts'oquihe, dyu judíogāhe. Janangue'a necāhe ngue dá pāmhbē yán t'ēdi Ojā, pe dá hāmhbē rá mate ra Jesucristo ngue di hogahe. Ne hin dí ēmhbe di hogahe 'bu dí øzehēhe u yun t'ēdi. Nguetho mán t'o'ti: "Xínga n'da da t'ēmbi xun ho nangue yán t'ēdi Ojā." ¹⁷ Ne nugāhe dyu judíohe, pe nangue ra Cristo dí homhbē di hogahe ya. Ne gue'a ná es'he a dímbēhbē di hogahe u yun t'ēdi Ojā. Pe hin dímbēhbē ngue dyu 'yøt'ats'oquihe 'bu dí es'he u, nguetho gātho xun hotho rá 'yu ra Cristo. ¹⁸ Pe nu'bu gam mangā ngue jatho ga øt'ā mahøn'a yán t'ēdi Ojā bi un ma mijudíohe, ngue gue'u dí hogā u, pe ga cohi dra 'yøt'ats'oqui 'bu, nguetho hin dí hāt'i ga øt'ā yun t'ēdi tengu in nde Ojā. ¹⁹ Janangue'a dá ε'ts'á ná bēngā ní zingā Ojā u yán t'ēdi, ne dá ten'na ra Jesucristo ngue'u da zā dí 'dac ra 'da'yote, ne da zā bu ga ørpa rá 'befi Ojā buya. ²⁰ Nuya dām 'bucā tengutho 'bu 'darpu xcá tu'be ra Cristo bu ja ra pont'i, ngue bi 'berca man 'yomfēnise. Ne gue'a ra Cristo i 'bucua mbo ma mbui ya, di bēngā a dímbēhbē ma ne 'be'a gātho man'da dí øt'ā. Pe gue'a nám 'bucā a ngue thocua tho dí hāngā rá ts'ēdi a rá Ts'unt'u Ojā, ngue bi huēgā a ne bi un rá te nanguecā. ²¹ Ne nugā hin te dímbēhbē mangā ngue sāti thoho bi du'a ra Cristo. Pe nu'bu xti hogahu u yun t'ēdi Ojā, sāti thoho bi du'a ra Cristo 'bu.

3

Hinga gue'u yun t'ēdi in 'daju rá Hogandāhi Ojā u

¹ Nu'ahu ma zu cu ahū, ngue guí 'buhmbu bu ra hāi Galacia, hanja gnán 'yāmbūhu, to'o bi hyā ahū ngue hin gui 'yøthu a majuañi. Nguetho rá mbūdi gā 'yøhmbu xun ho 'be'a nam bøn'a í du'a ra Jesucristo. ² Pe damim bēmhbu ya nda'a in 'daju rá Hogandāhi Ojā a, ha gue'u yun t'ēdi Ojā bi man ra Moisés, uague gue'bu má øc'yēihu bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihe. ³ Ne ya gā dūhmbu gán 'yohū rá Hogandāhi Ojā nangue gā 'yēc'yēihu ra Cristo. Ha guí εna gui hyēhmbu a, ne guí εna gan hoczehēhu ya. Hanja gán tontohu. ⁴ Ne nangue gātho yun unbi gā nuhu, ha hin te ts'u nin 'yomfēni bi 'da ahū yun unbi. Nde'bu gui pāmhbū ts'u 'be'a nam bøn'u yun unbi. ⁵ Pe gā 'yēc'yēihu 'be'a bi 'yøt'ahu ra Cristo, ne gue'a in 'da ahū rá Hogandāhi Ojā a, ne gue'a ní ja ahū gui 'yøthu yun t'øt'e nuixte, ne hinga gue'a gní 'yøthu yun t'ēdi yu judío. ⁶ Nu ra Abraham bi 'yēc'yēi a bi xi Ojā da 'yørpe, ne hin'yu man'da 'be'a í ts'imanho a. ⁷ Nde'bu gui pāmhbū ya ngue gātho yu 'yēc'yēi i comhbū rán japi Ojā bin t'un'na ra Abraham, tengu'bu njuantho gātho yú t'uhni ra Abraham. Nguetho i øc'yēi 'be'a bi man Ojā tengu ra Abraham. ⁸ Nu Ojā mám'bet'o mi pañi ngue da numanho u gātho to'o da 'yēc'yēi 'be'a bi ma, dague'bu dyám bom'betohū ra Abraham o hin'na. Janangue'a Ojā bi xi'a ra Abraham: "Gātho yu nde 'dahma 'dan'yo gui comhbū rán japi u da 'yēc'yēigui tengu i," bi t'ēmp'a ra Abraham. ⁹ Janangue'a gātho to'o da hyantho ram hma nangue ran ho da 'yørcahu Ojā, n'dat'a rán japi ga comhbū ra Abraham, nguetho n'dat'a rá t'ēc'yēi dí øthu. ¹⁰ Nu'u gātho ngue i εna, jatho da 'yøt' yun t'ēdi bi un Ojā yu judío, gātho da nu rán ts'ēmbi Ojā u. Nguetho i mam bu ja rámb Hman Ojā: "Nu'bu gui fēsthohohū a n'da rán t'ēdi, sāti thoho 'be'a mi'da gui 'yøthu 'bu, ne guexta a gui nuhu rán ts'ēmbi Ojā." ¹¹ Mfadi ya ngue xínga n'da ra jā'i sá da zin'a Ojā nangue'a ní 'yøt' yun t'ēdi yu judío. Pe tengu i mam bu ja rámb Hman Ojā: "Gātho to'o da hyantho ram hma nangue ran ho da t'ørpe, nu Ojā di hocpa yú ts'oqui, ne di un ra temazai." ¹² Pe nu yun t'ēdi Ojā, guí ēmhbu gui uqspahu rá mate Ojā u. Pe

bi 'yēntho u: “Nu'bu 'bui to'o da hyät'i da 'yøt'e gätho yán t'øt'e yun t'ēdi, dí zin Ojå u yán t'ēdi 'bu,” bi 'yēn'u. ¹³ Nu'a ra Cristo bi yanju nanguē ran ts'ēmbi mi ja xcá nuhå ngue hin dá jas'hå yun t'ēdi. Nguetho bi nu ran ts'ēmbi nanguēju 'bu mín zupå ja ra pont'i. Ne gue'a nam bøn'a mán t'øt'i bu ja rá m Hman Ojå: “Da nu rán ts'ēmbi Ojå a to'o din zupå ja ra za,” mi ēna. ¹⁴ Nanguē 'be'a bi 'yøt'a ra Cristo Jesús, sá ga hāmhbå rá Hogandåhi Ojå, nanguē'a dá ēc'yēihå. Ne n'dat'a ran jåpi bi un Ojå ra Abraham ngue da comhbå yu jå'i hing yu judío, ne gätho mi'da ngue da 'yēc'yēi.

Hingui så yun t'ēdi di ts'onba ran hoqui bi 'yøt' ra Jesucristo

¹⁵ Ma zå cu ahå, ga xi ahå n'da ra hmēpya ya. Tengu'bu yoho yun 'yohå i hon yu testigo da 'yøt'a n'da ran hoqui, ne i huspa yú firma ne rá sello ra ze'mi. Njo'o man'da ran 'yohå sá di pädi. ¹⁶ Nu ran hogui bi 'yøt'ui Ojå a ra Abraham ne rá m bom'betø. Pē nu rá m hman Ojå him bi ma ngue gätho yám bom'betø, pē bi ma hønt'a n'datho, ngue gue'a ra Cristo. ¹⁷ Nugå ga xi ahå ya 'be'a nam bøn'a dí m mangå. M'bet'ø tho ho xí 'yøt'ui ran hogui Ojå a ra Abraham, ne tengu'bu ya bi firmabi ngue njåm'bu dim pädi. Ne m'bejua bñya bi un yun t'ēdi ma mijudíohe, 'bu ya xí thoqui goho ciento ne 'dåte ma 'det'an ēya. Pē hin'yå yú ts'ēdi u yun t'ēdi ngue di ts'onba a ran hogui bi 'yøt'ui Ojå ra Abraham. ¹⁸ Ne nu'bu da gue'u yun t'ēdi xtí zinju Ojå, pē hin xtå man'a Ojå a ran hogui í hogazehēhå Ojå 'bu. Pē nu'a ran hogui bi mammi Ojå a ra Abraham, di untho nange rá mate zehē. ¹⁹ Pē hanja í zån'na Ojå u yun t'ēdi, gue'bu ya hinga gue'u ørcahå ran ho u. Pē m'bejua bi man Ojå yun t'ēdi, guerpå da fådi gätho i ja yú ts'oqui yu jå'i. Pē nu'u yám 'behni Ojå mahēts'i bi xi'a ra Moisés ngue di un yun t'ēdi yu jå'i ne hinga guesē Ojå. Ne bi zån Ojå din t'e'ets' 'bu bi zøh rá m bom'betø ra Abraham ngue bi ma ba ēhē, ngue gue'a ra Cristo. ²⁰ Pē nu Ojå bin yåseui ra Abraham 'bu mí 'yøt'ui ran hogui, njom mi 'bå'inde n'da ra pøngahyå, ne him mi 'båhmi n'da rá m 'behni mahēts'i. Ne hønt'a Ojå bi 'yøt'ui ran hogui ra Abraham.

'Be'a nam bøn u yun t'ēdi

²¹ Pē nu'a Ojå hingui yoho yum hma bi xijå. Nu'bu xcá häthå xcá jas'hå yán t'øt'e u yun t'ēdi, gue'u xtí 'dajå ra temazåi 'bu. ²² Pē nu rá m Hman Ojå i ma ngue gätho yu jå'i i ja yú ts'oqui. Ne gätho to'o da 'yēc'yēi 'be'a bi 'yøt'a ra Jesucristo, da hyåni 'be'a bi man Ojå ngue di unni. ²³ Nu'bu hin ní zøcua häi ra Cristo, mí øthe yán t'ēdi Ojå madí mandagahe xån ho, tengu'bu dyu ofådihe. Jague'bu mi zøh ra Cristo, dá hāmhbē rá mate bi xogahe. ²⁴ Ne nu yun t'ēdi midí mandagahe 'bu hin dá pāmbe ra Cristo. Ne tengu n'da ra t'uhni i pa ma hñbi 'bu hingui ho øt'e, pē gue'u dá hāmhbē rá mate ra Cristo di hogahe. ²⁵ Nuya dá däh ma mbåihå ra Cristo, ne him man dí homhbå 'be'a man'da di mandagahå. ²⁶ Nguetho gätho bi 'yørcahå yú t'uhnigahå Ojå 'bu má hāmhbå rá mate ra Cristo. ²⁷ Ne gätho dán xixyåhå nanguē dí tenhdå ra Cristo ne 'da'angu dí m bēmhbå a. ²⁸ Ne dí 'båhmbå ra Cristo, jananguē'a hinga 'dahma 'dan'yo bu na nuju Ojå, dyu judíohe, o gue dyu griegohå, o gue dyu 'yēhēhå o gue hin dyu 'yēhēhå, o gue yun 'yohå, o gue yu xisu. Pē gätho gahå tengu'bu dí 'båhmbå n'danjà'itho bu na nu Ojå. ²⁹ Ne nu'bu dí 'båhmbå ra Cristo, tengu'bu ne ahå gätho bi xåndgahå ra Abraham, ne sá ga comhbå ran hogui bi 'yøt'ui Ojå a, ne sá ga hāmhbå rán jåpi Ojå bi ma di unni.

4

1 Nuya dín nde ga xi ahú n'da ra hmεpya 'be'a mi ørcahe yán t'ɛdi Ojå 'bú him mí t̃mhbe ran 'yomfɛni. Tengu'bú n'da ra t'ut'uhni da du rá ta, ne i 'bú tengu'bú n'da ra 'yɛhɛ bú ja rá ngu, madague'bú xún ngu 'be'a bi zocpa a rá ta. 2 Jatho da mba ma manda asta gue'bú go bin te ra t'uhni. 3 Ne gue'a mi øthe a 'bú hin ná p̃hmbɛ, midí mandagahe u yán t'ɛdi Ojå, gue bi xije 'bɛp̃ dán 'yohe ua ja ra ximhái. 4 Pɛ nu'bú mi zøn ra pa ngue bá p̃enh Ojå rá Ts'unt'u, ne bim 'bú nangué n'da ra xisu ngue ma mijudíohe. Ne nu'a rá Ts'unt'u Ojå bi 'yot' yán t'ɛdi Ojå. 5 Janangué'a bi zå bi hyagahú gátho yú ts'oqui dín dupatehú nangué hin dá øthú yún t'ɛdi xún ho, ne bi zå bú bi zinjú Ojå ngue dyú t'uhni gahú búya. 6 Ne nujú yú t'uhni gahú Ojå, ne bá p̃engahú a rá Hogandåhi bú ja ma mbúihú. Ne nangué dí 'búhmbú rá Hogandåhi Ojå, sá gam mamhú ngue ma Tahú Ojå. 7 Nuya guí 'búhmbú ngue yú t'uhni ahú Ojå, ne hin guí 'búhmbú tengu gyú 'yɛhɛhú. Ne nangué'a 'be'a bi 'yot'a ra Cristo, Ojå di 'da ahú 'be'a gátho i ja, nguetho yú t'uhni ahú.

I hq̃dumbú ra Pablo nangué yú 'yɛc'yɛi

8 Pɛ nu'bú hin gní p̃hmbú Ojå majuq̃ni, ngue gue'ahú hing yú judío ahú, gmín 'yɛhɛhú yú ojå ngue him majuq̃ni. 9 Pɛ nu ahú ya gá p̃hmbú Ojå, ne'a Ojå i p̃å ahú. Ha guím bɛmhú guí hyomhú man'da ra 'yú mahøn'a, ngue gan 'yɛhɛhú yán t'ɛdi Ojå guím bɛnsehú dí zin'ahú Ojå u. Pɛ nu yún t'ɛdi hin'yú yú ts'edi u, tengutho a ra 'yú gá hyehmbú mam'bet'o, 'bú gmí thandehú yú ojå him majuq̃ni. Pɛ nte manho da 'yot'ahú mahøn'a u. 10 Pɛ nuya guí ɛmhú i ja yú ts'edi u 'da yú pa, o gue'u 'da yú zq̃na, o gue 'da yú jɛya. 11 Nugå dra Pablogå, ɛmmɛ dí su nangué ra 'bɛfi xtå øt'å bú guí 'búhmbú, ne 'be'a dá xi ahú, ɛna gue'bú nte ní mbatho. 12 Nu ahú ma zú cu ahú, dín nde ahú gam 'búhmbú tengugå, nguetho dá ɛ'ts' yún t'ɛdi mí øt'å, ne dí 'búçå tengu ahú ngue njam'bú gá 'yøthú yún t'ɛdi mam'bet'o. Ne nu'bú máam 'búhmbú bú, gán numanhojú, nte máan ts'o gá 'yørcahú. Masque nehya guí 'yømanhohú na. 13 Pɛ guí p̃hmbú ngue mí ɛgå, ne gue'a dá mbagå bú. Ne nu'bú máam 'búhmbú bú, dá xi ahú ran ho ma'da'yo búya. 14 ɛmmɛ xún hɛi ran u mi jagå, pɛ njo'o ahú gá sanjú ngue xún ugui. Pɛ gátho ahú gá sinjú xún ho, tengu'bú dram 'bɛhni mahɛts'igå, o tengu'bú da guécå dra Jesucristogå. 15 ɛmmɛ mi hu ní mbúihú 'bú má xi ahú ram hma. Ne nu'bú 'bo'o xtån zå, xtå hyq̃h rá dá ne xti 'daqui. 16 Pɛ nuya, ha guí sájú ya nangué dí xi ahú majuq̃ni. 17 Nu yú jå'i ngue i há ahú, høntho in nde dí 'uec'ahú nanguécå, nguetho in nde ahú go guí numansúhú u ne guí tɛnhdu u. 18 Xún ho ngue guí tɛnhdu u 'da, pɛ guí huanhdu to'o majuq̃ni im ma xún ho, madague'a hinga 'darbú dí 'búhmbú. 19 Ma zú t'uhni ahú nangué ra Cristo, nts'edi gá ɛngahú, tengu'bú n'da ra xisu ngue hinga nam 'búh rá t'uhni, ngue xø ga ja ahú gam 'búhmbú ma'da'yo mahøn'a. Ne guexta'a ga thoqui ga nu ran ɛnbi, jague'bú gá p̃hmbú xún ho a ra Cristo. 20 Xi'bú di 'búçå bú, n'dahma sá dan yq̃sehú, nguetho nuua dí 'búçå hingui sá ga p̃q̃di 'be'a guím bɛmhú.

Rå hmεpya ra Agar ne ra Sara

21 Nu ahú ngue guín nde guí 'yøthú yán t'ɛdi ma mijudíohe, ga xi ahú ya 'be'a nam bøn u yún t'ɛdi. 22 Nt'o t'i ngue mí 'bú i yoho yú ts'unt'u ra Abraham. N'da rá ts'unt'u ra 'yɛhɛ xisu, ne n'da rá ts'unt'u a rá xisu zɛhe ngue hingam gue'a rá 'yɛhɛ. 23 Nu rá ts'unt'u ra 'yɛhɛ xisu bim 'bú tenguetho 'bú im man yú jå'i dim 'búh yú t'uhni, pɛ nu rá ts'unt'u a rá xisu zɛhe bim 'bú nangué rá ts'edi Ojå nguetho ya xí man'a Ojå ngue dim 'bú. 24 N'da ra hmεpya ngue yoho yú 'yú i

hax yu ja'i. Nu ra 'yehē xisu ní huti ra Agar, rán t'uti u yán t'ēdi Ojā bin t'un'na Moisés bu ja ra t'ohō Sinaí. Ne nu'u to i ten'ndu, tengu'bu yu 'yehē u. ²⁵ Nu ra Agar i uh ra hmēpya nangue ra t'ohō Sinaí nubū ja ra hāi Arabia, ne ngutho ra dāhnini Jerusalén ngue'a i ja bu a ya. Ne nu yu ja'i i 'bupū, i uh ra hmēpya tengu'bu yú 'yehē u yán t'ot'e yun t'ēdi u. ²⁶ Pe nu ra xisu ngue hing ra 'yehē i uh ra hmēpya nguepū mahēts'i, ra hnini Jerusalén ma'da'yo. Ne njongui pa ma manda bu nangue yun t'ēdi. Ne nuju dyú mēnguhū bu. ²⁷ Nt'ot'ti bu ja rām hman Ojā:

Gan johya gra xisu ngue hing ra 'yehē, madague'bu hinga nam 'buh ni t'uhni. Nts'edi gan ya nangue nin johya, gue'e hin gana nu ran anbi.

Nguetho dim 'buh mi'da ni t'uhni ngue yú t'uhni Ojā, ēmme xtán ngu, xinda gue'a ra 'yehē xisu ngue i tīn yú t'uhni nangue bi mansē tengu yu ja'i.

²⁸ Ma zu cu ahū, nuya dí othū tengu ra Isaac rá ts'unt'u ra Abraham, ngue Ojā bi ma dim 'bui. Nguetho yú t'uhni'gahū Ojā tengu bi ma. ²⁹ Pe nu man'da ra ts'unt'u ngue bim 'bui nangue bi mansē tengu man yu ja'i, bi zu'a ra ts'unt'u ngue bim 'bui nangue rá ts'edi a rá Hogandāhi Ojā, tengutho in ja ya. ³⁰ Im mam bu ja rām hman Ojā; "Dami 'yethū ra 'yehē xisu ne'a rá t'uhni, nguetho hin da gonhui 'be'a i ja rá ts'unt'u ra xisu ngue hing ra 'yehē." ³¹ Gui pāhmbū ya, ma zu cu ahū, ngue hin dyu t'uhni gahū ra 'yehē xisu. Pe tengu'bu dyu t'uhni'gahū ra xisu ngue hing ra 'yehē.

5

Hin dan 'yehēhū yun t'ēdi mahōn'a

¹ Nu'a ra Cristo bi yañju bu min 'yehēhū mam'bet'o, ngue ya him man dan 'yehēhū bu. Pe damin zāmhū bu harū bi mbāp'ahū ra Cristo, ne 'yo gadín umhbū gan 'yehēhū mahōn'a. ² Dami 'yōhmbū ya 'be'a dí xi ahū, nugā dra Pablogā. Nu'bu gui 'yēna gui 'yōthū 'da yun t'ēdi ngue gui hyēc ni xifanihū, nu'a ra Cristo hin da zā da 'yōt'ahū n'da ran ho a 'bu. ³ Dīn nde ga xi ahū mahōn'a. Nu'bu gui dū'mi gui 'yōthū yán t'ēdi ma mijudíohe, jatho gātho gui 'yōthū, nguetho hinga xōt'a n'datho gui 'yōthū. ⁴ Nu'bu 'bu i 'da ahū ēna ngue ja yú ts'edi u yun t'ēdi di hoc'a ni mbūihū ngue da zimanho ahū Ojā, pē ya gá hyehmbū ra Cristo 'bu, ne gá 'uehmbū bu ja rán huēcate Ojā būya. ⁵ Pe nu rá Hogandāhi Ojā dá hāmhū 'bu má pāhmbū majuāni ra Cristo, gue'a dí 'yēnjū xūn hoju Ojā a, ne gue'a ná tōmhū da zinju xūn ho. ⁶ Ne nu'bu dí 'būhmbū ra Cristo, madague'bu da mba nthēqui ma xifanihū o hin'na, hin te di muui. Pe man'da hnehī thocho ga simhbū xūn ho ma mbūihū a ra Cristo, ne gue'a dí jajū ga othū ran huēcate a. ⁷ Pe nu'bu rá mbūdi thocho, ēmme gmī 'yohū xūn ho bu ja rá 'yu Ojā. To'o bi zāmp'ahū ngue hin gui othū ra 'befi majuāni. ⁸ Him bi zāmp'ahū Ojā, nguetho guesē Ojā bi zon'nahū gan 'yohū bu ja rá 'yu. ⁹ Nu'bu gui 'būhmbū n'da in nde di ts'on'na nin 'yomfēnihū, 'da xni ts'on'natho ni mbūihū 'bu, tengutho 'bu rá íxi ra thuhmē i sinni gātho ra jūni. ¹⁰ Nugā dí hāxa njuāni ngue ma Hmuhū Ojā di ja ahū 'da'angu gam bēmhū. Ne to'o i 'būpū ngue in nde di ts'on'na nin 'yomfēnihū, da nu rán ts'embi Ojā a, hōnt'a go to'o. ¹¹ Nu'bu guexta'a dí xicā yu ja'i, jatho gui 'yōthū yán t'ēdi ma mijudíohe, hin din nugā ran ucpi 'bu. Pe guexta'a i pa ma ēguigā nguetho dí m'angā, jatho gui 'yē'yeihū a ra Cristo, ngue bi du bu ja ra pont'i nangue ma ts'oquihū. ¹² Nu'a to'o in nde da hyēc'a ni xifanihū, man'da xūn ho 'bu da 'uetho u. ¹³ Nguetho nu ahū, ma zu cu ahū, Ojā bi ja ahū bi thōc'ahū yun t'ēdi, ne bi zon'nahū in nde

ahũ gan 'yẽhẽhũ n'da ngu n'da ahũ nangue ran huẽcate. Nẽ hĩnguĩn nde ahũ guĩ 'yõthũ ni pãhã zẽhẽhũ. ¹⁴ Pẽ tengu'bu dá jãs'hũ gãtho yãn t'ẽdi Ojã 'bu dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ tengu bu nan huẽcsehũ. ¹⁵ Pẽ gan jamansuhũ, xõhma ts'urpũ thoho gam 'besẽhũ 'bu gan sũhmbũ n'da ngu n'da ahũ, nẽ gan tãthũ.

Gam bẽmhũ rá Hogandãhi Ojã

¹⁶ Pẽ guehna dí xi ahũ na ya. Dami 'yõthũ a di bẽn'nahũ rá Hogandãhi Ojã, nẽ gue'a gnĩ 'yẽs'hũ gnĩ 'yõrpa rá pãhãzẽhẽ ni jã'ihũ buya. ¹⁷ Nguetho nĩn 'yomfẽnisẽ n'da, hinga gue'a im man rá Hogandãhi Ojã a, nẽ nu rá Hogandãhi Ojã hinga 'da'anguui ní pãhãzẽhẽ n'da, nẽ din sũhmi u. Nẽ nu rá Hogandãhi Ojã hin di jajũ ga õthũ 'be'a in nde ma ts'on 'yomfẽnihũ. ¹⁸ Nẽ nu'bu gue'a rá Hogandãhi Ojã dí tẽnhdũ, di zerca ma mbũihũ, janangue'a hin da zã da sijũ dá fẽstahũ yãn t'ẽdi Ojã. ¹⁹ Gãtho mfãdi 'be'a nĩn t'õt'e n'da 'bu õzẽhẽ 'be'a in nde ní jã'i n'da. Ngue i õt' ran 'yomt'ẽni, nẽ ran ts'om'bãi, nẽ ra ts'on'yomfẽni, ²⁰ nẽ i thãnde yũ za o gue yũ hmitẽ, nẽ i õt' yãn jãxtõni, nẽ i õt' yãn sũi, nẽ i õt' ran ts'eya, nẽ in cũe, nẽ i õt'a i numanhosẽ, nẽ i õt' yãn heque, nẽ i nde n'danni din 'yo, ²¹ nẽ i siyate, nẽ i hote, nẽ mihni, nẽ di muns' pũ ja yũ ngo ngue da 'yõt' yũ ts'oqui, nẽ n'dan'yo thoho i õt'e. Nẽ dí xi ahũ mahõn'a tengu dá xi ahũ, ngue nu'ũ to'o õt' ya, hin nan sãui da yurpũ di manda rá ts'edi Ojã. ²² Pẽ nu'a rá Hogandãhi Ojã di jajũ ga õthũ ran huẽcate, nẽ ran johya, nẽ ní hyu ma mbũihũ a, nẽ hin dan xõmbũihũ, nẽ ga õthũ ra yembũi, nẽ ran hocjã'i, nẽ ga jãs'hũ dí mamhbũ, ²³ nẽ hin ga sãmãn'ẽhũ, nẽ ga sãmzẽhẽ ma mbũihũ. Nẽ nu'bu ga õthũ ya, hin'yũ n'da ran t'ẽdi da zã dí zũjũ 'bu. ²⁴ Nẽ nu'a to'o in 'youi a ra Cristo, tengu'bu xĩ guarpũ ja ra pont'i a rá ts'on'yomfẽni zẽhẽ, ngue him man dí manda a rá pãhã zẽhẽ nẽ gãtho 'be'a mí nde rá jã'i. ²⁵ Pẽ nu'bu dí 'bũhmbũ rá Hogandãhi Ojã, jatho ga jafũ di mandagahũ 'be'a gãtho dí õthũ 'bu. ²⁶ Pẽ nde'bu hin dan 'yẽzẽhẽhũ, janangue'a hin ga bẽnbahũ u mi'da ngue da nde da 'yõt'e tengu'ũ 'da bin 'yets'i.

6

Dam fãxhũ n'da ngu n'dajũ

¹ Ma zũ cu ahũ, nu'bu 'bu'a n'da ahũ bi dãnũ bu ja ran ts'o, pẽ nu'ahũ gue guexta'a guĩm bẽmhũ rá Hogandãhi Ojã, janate tho guĩn zõhmbũ a, guĩ zẽhmbũ da mbeng bu ja rá 'yu Ojã, guĩm bẽmhũ nẽ'ahũ hin'yũ ni ts'ediũhũ, ts'urpũ thoho nẽ ahũ guĩ tãnju 'bu da ts'ã ahũ. ² Nẽ nu'bu guĩ comhbũ ni dumbũihũ, guĩ õthũ rán t'ẽdi ra Cristo 'bu. ³ Pẽ nu'bu 'bu'a n'da ahũ din 'yẽzẽhẽ, nẽ hin'yũ 'be'a pađi, din hyãzẽhẽ 'bu. ⁴ Nẽ hinga gue'a nan johyahũ ngue gam bẽmhũ xũn ho ma 'bẽfihũ xinda gue mi'da. Pẽ ga õrpamasu ma 'bẽfihũ ngue ga õthũ xũn ho, nẽ gue'a dán johyahũ a buya. ⁵ Pẽ n'da ngu n'da ahũ jatho guĩ 'yõzẽhẽhũ 'be'a go ní 'bẽfi di 'da ahũ Ojã, ngue ni 'bẽfizehẽhũ. ⁶ Nu ahũ ngue i sãn'nahũ ran ho ma'da'yo, nde'bu guĩ fãxhũ ni xãnbatehũ gãtho 'be'a i honi, janangue'a 'da xtãm fãxtahũ. ⁷ O guĩm bẽmhũ guĩ nuhũ ran ho 'bu guĩ õthũ ran ts'o, nguetho guidĩn hyãzẽhẽhũ 'bu guĩm bẽmhũ a, nẽ hingui sã ga hãthũ Ojã. Tengu'bu ga tuhmbũ yũ hmudã. Nu'bu dá tuhmbũ a xũn ho, xũn ho a din ja buya, pẽ nu'bu ga tuhmbũ a hingui ho, hingui ho din ja buya. ⁸ Nu'bu 'bũi to'o i õt'e ngue i numanhosẽ rá jã'izehẽ, xãm mba di 'bẽh ra temazajũ 'bu. Pẽ to'o 'bũi nangue rá pãhã rá Hogandãhi Ojã, nu'a din t'un ra temazajũ. ⁹ Nde'bu hin dan xõmbũihũ ngue ga õthũ ran ho, nguetho da zõn ra pa da hnurca ma 'bẽfihũ 'bu hin da güent' ma mbũihũ. ¹⁰ Janangue'a jant'a thoho ga õrpahũ ran

ho gátho ma mijá'ih_u a ra ora ngue da zä ga ørpah_u. Ne man'da gam b_umh_u ga ørpah_u ran ho _u ma cuh_u nangu ra Cristo.

Man'da ran zofo, ne ran zengua ran zεgui

¹¹ Guín nuh_u ya y_u t'ohni x_un ndoho dá o't'äzehε. ¹² Nu'_u to'o in nde di 'bεp'ah_u ngue gui hyc ni xifanih_u, pε hønt'a in nde dí numanho y_u jä'i. I su xtá nu ran _unbi 'b_u xtá ma, hønt'a ra Cristo í hogah_u 'b_u mí du b_u ja ra pont'i nangu ma ts'oquih_u. ¹³ Nu'_u to'o im ma ngue da thec'a ni xifanih_u, pε nde hønt'a dí yät'a gui tēnhd_u, gue'b_u da zä di 'bεp'ah_u gui hyc ni xifanih_u. Ne hingui øt'e gátho y_un t'εdi. ¹⁴ Pε nugä hin dín nde dá yät'a dí øzehε. Pε hønt'a nán johyagä a í du b_u ja ra pont'i ma Hmuh_u ra Jesucristo. Ne nugä tengu'b_u 'darb_u dá tu'be ra Cristo, tengu'b_u dá tugä ua ja ra ximhäi, ngue hin dí øt'ä yán t'øt'e a. Ne nu yán t'øt'e ra ximhäi, hin te rán jauri a 'bε'a dí øt'ä. ¹⁵ Pε nu'_u in 'yoh_u ra Cristo, hin te di muui 'b_u nthεqui o hin'na, pε man'da di muui ngue i ja ra tema'da'yo. ¹⁶ Ne dí äp Ojä da hyurpa yá mbai, ne di un rán johya _u gátho to'o i 'yo ra 'yu dí xi ah_u, nguetho gue'_u majuani yá t'uhni Ojä _u. ¹⁷ Nu y_u pa dí mba b_u ya, o εmme gadí unghah_u ma mbai, nguetho i ja y_u mbēdi ma jä'i hap_u bi ts'εgui, nangu dán 'yεhεgä ra Hmu Jesús. ¹⁸ Ma z_u cu ah_u, dami cohmb_u rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo. Ne hønt'a dí xi ah_u a ya.

EFESIOS

Nu ra sɔcuɑ bi 'yorba ra Pablo u yu 'yɛc'yɛi bu ra dɑhnini Ɛfeso

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, nangué rá pähä Ojɑ ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Nu'ahu gyü 'yɛc'yɛihü bu ja ra hnini Ɛfeso, dí ot'ahü na ra sɔcuɑ. Ne gátho gyü mbeti ahü Ojɑ nangué guí ɛc'yɛihü ra Cristo Jesús. ² Dí äp Ojɑ ma Tahü dí 'da ahü rán jɑpi, ne rán johya da hyut'a ni mbüihü, ne ma Hmuhü ra Jesucristo.

Ojɑ di jɑcuahü nangué dín 'yohü ra Cristo

³ Dí ɛspahü Ojɑ, nu'a rá Ta ma Hmuhü ra Jesucristo. Ne nangué a dín 'yohü ra Cristo, nu'a Ojɑ bi jɑcuahü nangué gátho yán jɑpi i ja bu mahɛts'i. ⁴ Nu Ojɑ bi huangahü nangué ra Cristo nu'bu ma hin'yü ra ximhäi, nguetho in ndeju hin din ja ma ts'oquihü, ne xtán hotho ma mbüihü bu na nu Ojɑ. ⁵ Ne nangué rá pähä Ojɑ ya xü huangahü, ne nangué ra Jesucristo bi jajü ngue dyü t'ühnigahü Ojɑ. Ne gue'a bi 'yøt'e nguetho bi huɛgahü. ⁶ Janangué'a zɑi dí ɛspahü Ojɑ, nguetho ɛmmɛ xän ngu rán huɛ cate bi 'yørcahü 'darbu dí 'bühmbü a rá Ts'ünt'ü dí huɛqui. Ne gue'a rán jɑpi bi 'daju 'bu má däh ma mbüihü a rá Ts'ünt'ü. ⁷ Ngue ɛmmɛ bi huɛgahü Ojɑ, ne gue'a í du a rá Ts'ünt'ü bi pøju, bi nde bi punga ma ts'oquihü. ⁸ Ne ɛmmɛ xän ngu rán huɛcate Ojɑ, ngue bi jajü dá pähmbü a rá 'yu, ne bi 'daju rán 'yomfɛni xän ho. ⁹ Pɛ bi jajü Ojɑ dá pähmbü 'be'a mán t'ɑgui, ngue 'be'a mím bɛnse da 'yøt'e ngue da 'yøt'a ra Cristo. ¹⁰ Nguetho da zøn ra pa di jua'a 'be'a mím bɛn Ojɑ da 'yøt'e, ngue di jap ra Cristo di manda gátho ja ua ja ra häi nɛpü mahɛts'i. ¹¹ Nu'a Ojɑ i øt'e 'be'a gátho mím bɛni da 'yøt'e, ne bi huangahü maya'bu ngue dan 'yohü ra Cristo. Ne nangué a dín 'yohü ra Cristo, sä ga hámhbü yán jɑpi di 'daju a. ¹² Gue'a bi zän Ojɑ nanguéju, janangué'a da t'ɛspa Ojɑ 'bu bi hnu a ran ho da 'yørcahü. Ne guecähe yá mbüdigähe dá ɛc'yɛihe ra Cristo, ne yá mbüdigähe bi 'yørcähe a. ¹³ Ne ahü, nu'bu gmí 'yøhmübü rán ho ma'da'yo ra Cristo di pøju, gue ram hma majuañi a, gá 'yɛc'yɛihü a. Ne nu'bu gmí 'yɛc'yɛihü, ne ahü gá hyámhbü rá Hogandɑhi Ojɑ, ra hmɛpya ngue yá mbeti ahü Ojɑ, tengü xí ma. ¹⁴ Nu rá Hogandɑhi i udí ngue majuañi ga hámhbü rán t'unni dí 'daju Ojɑ 'bu bi zøn ra pa da zixcähü bu mahɛts'i, gátho gahü ngue yá mbetigahü a. Gue'a ná ɛspahü nuixte thoho a.

Nu ra Pablo i äp Ojɑ di un ran 'yomfɛni xän ho yu 'yɛc'yɛi

¹⁵ Ne nu'bu má øcä ngue guí ɛc'yɛihü a ra Hmu Jesús, ne i ja ahü ran huɛcate nangué ni mi'yɛc'yɛihü, dán yɑ'be Ojɑ, ¹⁶ ne zɑi dí xi Ojɑ i hu ma mbüi ngue di huɛc'ahü, ne zɑi dí äpä räm fäts'i nangué ahü. ¹⁷ Ne nu'a ra Ta nuixte thoho, gue'a rá Ojɑ ma Hmuhü ra Jesucristo, dí äp'ahü ran 'yomfɛni man'da guí pähmbü xän ho a. ¹⁸ Ne dí äp'a Ojɑ ngue man'da da xoc'a nin 'yomfɛnihü, ngue guí pähmbü a ran ho nuixte guí tøhmübü, ngue gue'a í zon'nahü guí comhbü a. Ne guí pähmbü ngue ɛmmɛ nuixte thoho di muui 'be'a di 'da ahü Ojɑ gátho u to'o yá mbeti a. ¹⁹ Ne dí äp Ojɑ guí pähmbü ɛmmɛ xän ndoho rá ts'edi rá Hogandɑhi hin hapü nín zegui, ngue dim pɛpü mbo ma mbüihü, gátho gahü dí ɛc'yɛihü. ²⁰ Ne n'dat'a rá ts'edi ngue ɛmmɛ se a dim pɛpü mbo ma mbüihü, gue'a bá xox'a

ra Cristo b_u 'b_u u x_un du, n_e bi japi ngue da hyup_u ja rán 'yei Oj_á b_u mah_ets'i. ²¹ N_e nu'a ra Cristo bin t'un man'da ra ts'edi xinda gue'u to'o g_átho ja y_u ts'edi b_u mah_ets'i n_ecua ja ra h_ái, o gue y_u ts'ut'abi, o gue y_u ng_uarbi, o gue'u mi'da di manda. N_e hingui s_á n'da da nd_onba n'da ra thuhu da t'ẽmbi i ja man'da ra ts'edi gue i 'b_uhya o gue y_u pa dí 'y_eř_u. ²² N_e g_átho 'be'a i ja Oj_á bi jap'a ra Cristo ngue g_átho di manda. N_e bi jap'a ra Cristo ngue di manda g_átho y_u 'y_ec'y_ei, nguetho tengu 'b_u ma y_áh_u a di mandagah_u. ²³ N_e nu y_u 'y_ec'y_ei i 'b_ui tengu 'b_u rá ja'i ra Cristo. N_e dí comhb_u 'be'a g_átho i ja ra Cristo. N_e nu rá ts'edi í yu'a 'be'a g_á øz_ehe ua ja ra h_ái, n_eř_u mah_ets'i.

2

Dám p_ohmb_u nangue rán hu_ecate Oj_á

¹ N_e mam'bet'o tengutho 'b_u xtá tuh_u nangue ma ts'oquih_u, nguetho him mi øř_pah_u masu a ran ho mi sij_u. P_e nuya nu Oj_á bi 'daj_u ra temazaj_u nangue ra Cristo. ² N_e nu'ah_u nu'b_u hin gmí 'y_ec'y_eih_u, gmí tenhd_u y_{án} t'øt'e ra ximh_ái, n_e madí manda ah_u rá hmu y_u z_ith_u, tengutho y_u pa ja b_u ya, g_átho to'o hingui øř_pa masu Oj_á, n_e hingui øt'e 'be'a nde Oj_á. ³ N_e g_átho g_áhe 'da'angu tho mi øth_u 'b_u mam'bet'o, n_e mi tenhd_u 'be'a min nde ma ja'i z_eh_eh_u. N_e dá øt' ma p_áh_á z_eh_eh_u. N_e nu'b_u xcá thoquí xcá tenhd_u, ẽmm_e xcá nuh_u rá cue Oj_á 'b_u, tengu tho u mi'da. ⁴ P_e nu'a Oj_á ẽmm_e x_un ngu rá yemb_ui i ja, n_e ẽmm_e i ja rán hu_ecate nanguej_u. ⁵ Janangue'a bi 'daj_u ra 'da'yote, tengu 'b_u 'darb_u bi xoxgah_u ra Cristo, madague'b_u tengu 'b_u ya xí du ma teh_u nangue ma ts'oquih_u. P_e nangue rá mate thoho Oj_á xtám p_ohmb_u. ⁶ N_e nu'a Oj_á n'dat'a bi xoxgah_u ra Cristo Jesús, n_e bi jaj_u 'darb_u dá huhmb_u a ra Cristo b_u mah_ets'i b_u nam b_eř_u Oj_á. ⁷ Guehna bi 'yøt'e, ngue g_átho y_u pa mazaj_u da 'yuh rán hu_ecate, n_e da fađi hin hap_u se a rá mate bi 'yørcah_u 'b_u mí yanj_u ra Cristo Jesús. ⁸ Bi p_oj_u Oj_á 'b_u má h_ámhb_u rá mate thoho Oj_á, n_e hin nangue y_u hogant'øt'e dá øth_u. P_e nangue a rán t'unni z_ehe Oj_á xtám p_ohmb_u. ⁹ N_e hin nangue ra 'befi x_un ho xtá øth_u, janangue'a njon da z_á din 'y_ets'i. ¹⁰ Nguetho bi 'yørc_á z_eh_eh_u Oj_á ngue d_ám 'b_uhmb_u ma'da'yo nangue ra Cristo Jesús, guer_u da z_á ga øth_u x_un ho rá 'befi bi z_{án} Oj_á maya'b_u.

Nu ra Cristo bi jaj_u dán y_ámanhoh_u d_yu judíohe n_e'ah_u

¹¹ N_e nu ah_u ngue hin gy_á judío'ah_u, o gadín 'y_exh_u nangue rá mate Oj_á, p_e damim b_emhb_u ngue yatho gnán hyaj_u Oj_á mam'bet'o. N_e nte má hm_eř_ya gmí øth_u tengu mí øt'áhe ngue dá h_ec ma xifanihe d_yú judíohe. N_e gue'a ná hut'a thohohe gy_u 'y_ánth_equih_u. ¹² N_e nu' u pa u, hin te nin jah_u ra Cristo, xín te nin jah_u u y_u judío. N_e hin gní p_áhmb_u ran hogui ngue mi man Oj_á da 'yøt'e. P_e g_ám 'b_uhmb_u ua ja ra ximh_ái n_e nte gmí t_omhb_u 'be'a da 'yøt' Oj_á, nguetho hin gní p_áhmb_u Oj_á. ¹³ N_e gmí 'yo man h_eřh_u nangue a Oj_á, p_e nuya bá j_un'nah_u, n_e s_á guin 'yoh_u ra Cristo ngue bi du nanguej_u. ¹⁴ P_e nu'a ra Cristo bi jaj_u dán y_ámanhoh_u, d_yu judíohe n_e ah_u ngue hin gy_á judíohe. N_e bi jaj_u ngue 'da'angu b_u na nuj_u Oj_á y_u judío n_e'u hing y_u judío. Nu'a ra Cristo bi hogah_u 'be'a madín hyaj_u. ¹⁵ Nguetho bi du ra Cristo, n_e gue'a í jua u y_{án} t'ẽđi y_u judío bi xi Oj_á, ngue y_{án} t'uti mí øt'u. N_e bi japi ngue 'da'angu ga comhb_u a temazaj_u y_u judío n_e'u hing y_u judío, nangue ma'da'yo dí 'b_uhmb_u ra Cristo ya, n_e hinga 'dahma 'dan'yo b_u dán nuj_u Oj_á. Janangue'a hin dadín s_uhmb_u ya. ¹⁶ N_e nu'b_u mi du b_u ja ra pont'i ra Cristo, bi japi da numanho Oj_á u hønt'a go to'o ma ja'i da 'y_ec'y_ei a, madague'a y_u judío, uague hing y_u judío. N_e him man s_uhmb_u.

17 Nu'a ra Cristo bi zœcua ja ra häi ne bi xijä ran ho ma'da'yo, ngue'a dá εshu ran sui mi øthu a Ojä, guecähe dyu judíohe ngue mi hånthe rá 'yu Ojä, ne ahü ngue hing yu judío'ahü ngue gmin 'yomanhεtho nangue rá 'yu Ojä. 18 Ne gue'a ra Cristo bi zä dán yamanhohu Ojä rá Ta, nguetho n'dat'a rá Hogandähi bi 'daju, madague'bu dyu judíoü o gue hin dyu judíoü. 19 Pe nuya hin gui 'bahmbu tengu 'bu gyü 'damhninihu ya, pe 'da'angudahu ngue dyu 'yεc'yεihü. Nguetho nuya gätho gahu dyu menguhu bu bi 'bu Ojä, ne gätho gahu yá t'ahni gahu Ojä. 20 Ne nuju dyu 'yεc'yεihü, tengu 'bu n'da ra ngu bi thøe nguepu dim 'bu Ojä. Ne bi du'mi bi hyøh yu pøngahya maya'bu, ne'u yá 'bäihü ra Cristo nu'bu mi ma nangue ra Cristo. Ne bi du'mi tengu 'bu i pa m'bä'mi yá guangujäo n'da ra ngu, ne guese a ra Jesucristo a ra dö mahyoni bim pepu. Ne guenju tengu 'bu dyu føt'ehü büya. 21 Ne nu'a ra Cristo tengu 'bu ra cemento nin zøt'ü yu dö bu pa nthøts'e a ra ngu, ngue da gomanho, asta gue'bu go bi guadi xän ho, guepu ja rá ngu Ojä, tengu ndese Ojä. 22 Ne nangue dín 'yohu ra Cristo, neju tengu 'bu dyu dohu ngue dim pepu ja a rá ngu Ojä, guepu i 'buh rá Hogandähi.

3

Nu ra Pablo rá 'befi i xih ran ho ma'da'yo u hing yu judío

1 Janangue'a dí äpä rá ts'edi Ojä nangue ahü, drä Pablogä. Pe dí ofädigä nangue dí xi ahü ran ho ma'da'yo, gue ahü ngue hing yu judío'ahü. 2 Masque ya gá 'yøhmbu ngue Ojä bi 'dacä ra 'befi ngue dí xi ahü rá m hma, nangue rá mate thoho. 3 Nugä ya dá ot'ahü ts'u 'be'a bi 'yurcäzεhe Ojä, ngue njom mi pädi, ngue ne u hing yu judío da zin Ojä nangue ra Cristo. 4 Ne nu'bu gá nuhu ra søcua, sä gui pähmbu a bi xicä Ojä ngue njom mi pädi nangue ra Cristo. 5 Ne xän ngu yu jeya bi thogui ngue him mi xi Ojä yu jä'i 'be'a mim bēni da 'yøt'e. Pe nuya bi 'uega ma mbuihe gueje ma 'bäigähe ra Cristo ne u yá pøngahya, ne bi jaje rá Hogandähi ga pähmbu 'be'a him mam fädi, ngue i fah ya. 6 Pe nuna him mam fädi, guehna ngue ran ho ma'da'yo sä gui pähmbu ya 'be'a i ja ua ya, ngue ne'u yu jä'i hing yu judío sä dim 'bahmbu Ojä tengutho yu judío. Ne n'dat'a gui combu yu judío ran hogui bi 'yøt' Ojä nangue ra Cristo Jesús. Ne n'danja'itho gui combu nangue rá jä'i ra Cristo, nguetho ya gá 'yεc'yεihü rán ho ma'da'yo ra Cristo. 7 Pe nangue rá mate zεhe ne rá ts'edi Ojä sä gam mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague'a him man 'yεnigä'be. 8 Nugä hin te ts'u dadí mu'be, ne him man 'yeni'be ngue ga xih yu jä'i ngue hing yu judío rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pe guehma bi 'dacä Ojä ra mate ngue gam mangä a, ne ga xih yu jä'i njon da hyät'i da mbede hangu nan ngu yän ho in nde di 'daju ra Cristo. 9 Ne bi 'dac rá 'befi ga japi gätho yu jä'i da bädi 'be'a him mam fädi, ngue 'be'a mim bēn Ojä da 'yøt'e 'bu rá mbüdi thoho, ngue ne'u hing yu judío da zin Ojä 'bu da hyän rá mate ra Cristo. Ne gue'a mi sänni da 'yøt' Ojä, n'dat'a Ojä bi 'yøt'e 'be'a gätho ja ua ja ra ximhäi, nepu mahεts'i. 10 Gue'a mim bēn Ojä da 'yøpa yu 'yεc'yεi, guepu da fädi xän ho gätho rá hogan'yomfēni, da bä u i 'bupu mahεts'i ngue i ja yá ts'edi. 11 Ne gue'a i øt' Ojä ya, tengu mim bēm 'bu rá mbüdi thoho da 'yøt'e, nangue ma Hmuhä ra Jesucristo, ne da 'yøt'e gätho yu pa mazäi. 12 Ne nangue dí εc'yεihü ra Cristo, hin di su ga sømhbu bu nangue ma mbuihu ngue dan yähu Ojä. Ne dí pähmbu da 'yøde. 13 Janangue'a dí ä'ahü ra mate hin da du ni mbuihu 'bu dín nugä ran ünbi, nangue'a dá xi ahü ran ho ma'da'yo. Xingui ts'u guim bēmhu ngue'a dín nugä ran ünbi, pe 'da dán johya thohohü ngue bin 'dac ra ts'edi ga hät' yu ünbi.

Rän huçate ra Cristo

14 Nu'bu dí m bɛngá ngue ne ahɛ gyɛ mɛnguhɛ bu bí 'bu Ojɔ, dín dɔnyahmu dí ɔp'ahɛ ra jamadi Ojɔ rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo. 15 Ne rá Ta ɛ gátho yɛ 'yɛc'yɛi, ne'ɛ bi zòm bu mahɛts'i, ne'ɛ 'butua ja ra ximhái. 16 Ne dí ɔp Ojɔ ma Tahɛ nuixte thoho di muui rá ts'edi, ngue di zac ni mbɔihɛ nangue rá ts'edi rá Hogandɔhi Ojɔ. 17 Ne dí ɔp Ojɔ ngue din zɔm bu mbo ni mbɔihɛ a ra Cristo, nguetho guí ɛc'yɛihɛ a. Ne dí ɔp Ojɔ ngue man'da din te nin huɛcatehɛ, ne nangue nin huɛcatehɛ dí zac ni mbɔihɛ. 18 Janangue'a ne ahɛ ne gátho mi'da yɛ 'yɛc'yɛi da zá gui pɔhmbɛ hangu nan uant'i, ne hangu na mba, ne hangu nan hɛ, ne hangu nan hɛts'i a rán huɛcate ra Cristo. 19 Ne madague'bu hingui sá gátho ga pɔhmbɛ rán huɛcate ra Cristo nguetho ɛmmɛ xɛn ngu, pɛ dí ɔp Ojɔ ngue man'da man'da gui pɔhmbɛ a, janangue'a da zá gátho da yuh ni mbɔihɛ a rá ts'edi zɛhɛ Ojɔ. 20 Pɛ xɛn ho ga ɛspahɛ Ojɔ gátho yɛ pa mazai, nguetho i ja rá ts'edi da 'yɔt'e xɛn ngu man'da, xinda gue'a 'be'a dí áhmbɛ o 'be'a dí m bɛmhbu. Ngue n'dat'a ra ts'edi dim pɛpɛ mbo ma mbɔihɛ. 21 Ne gátho gahɛ dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, xɛn ho dan johyahɛ ga ɛspahɛ Ojɔ, nangue'a ra Cristo Jesús dí pɔhmbɛ, hɔn'bu go njɔm'bu mazai. Ne hɔnt'a gam bɛmhbu a ya.

4

Nu rá Hogandɔhi Ojɔ di jajɛ n'dat'a gam bɛmhbu

1 Nugá drá Pablogá dí ofádigá nangue dí ɔt'a rá 'befi ra Hmu. Ne dí á'ahɛ ra mate ngue gam 'bɛmanhohɛ tengu nin sáhu ngue ya bi zon'nahɛ Ojɔ. 2 Ne hin gan 'yɛxhu, pɛ guí 'yɔthɛ ngue hin'yɛ ni ts'edi zɛhɛhɛ, ne hin gan xɔmbɛi n'da ngu n'da ahɛ 'be'a i t'ɔt'ahɛ, ne hin gan xuhnanyahɛ n'da ngu n'da ahɛ, pɛ gan huɛju. 3 Ne ɛmmɛ gan jamansuhɛ ngue hinga 'dahma 'dan'yo guim bɛmhbu. Pɛ dami thoqui gui tenhdɛ rá Hogandɔhi Ojɔ di ja ahɛ n'dat'a guim bɛmhbu. 4 Nguetho tengu 'bu gátho n'danjɔ'idáhu bu na nuju Ojɔ dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, ne n'dat'a rá Hogandɔhi Ojɔ dí comhbɛ. Ne n'dat'a dí tɔmhbu 'be'a da 'yɔrcahɛ Ojɔ, ngue gátho bi zongahɛ. 5 Hɔnt'a n'da ma Hmuhɛ i 'bɛi ngue di mandagahɛ. Ne n'dat'a ma t'ɛc'yɛihɛ nangue ma Ojɔhɛ i 'bɛi, ne n'dat'a man xixyɔhɛ dí ɔthɛ, ngue dí uhmbɛ yá mbɛtigahɛ Ojɔ. 6 Ne n'dat'a Ojɔ gue'a ma Tahɛ dí comhbɛ, ngue gátho gahɛ, ne gátho di mandagahɛ, ne gátho di 'yonju, ne gátho gahɛ i 'bɛpɛ mbo ma mbɔihɛ a. 7 Nu'a ra Cristo, nangue ra mate thoho, 'dahma'dan'yo yɛ ts'edi bi 'daju n'da ngu n'daju ngue sá ga ɔthɛ ra 'befi ngue ndejɛ ga ɔthɛ. 8 Ne gue'a mán t'o't'i bu ja rá m hman Ojɔ maya'bu: "Pɛ gue'a ra Cristo bi un yá ts'edi ɛ yɛ ja'i 'bu mi mbeng bu mahɛts'i, 'bu mi dɔmbɛni. Ne bi 'berba rá ts'edi gátho nan ngu ran ts'o mim bent'ɛ yɛ ja'i." 9 Ne nu'bu mi mbeng bu mahɛts'i, mfádi ngue guɛpɛ bá nɛxpɛ, ne bi zɔcua ja ra hái, ne bi mba nt'águ. 10 Guet'a bá cai, ne guet'a bi ndɛx mahɛts'i, ngue da yu'ts' rá ts'edi bu mahɛts'i, ne hɔnbu go hapɛ, nɛcua ja ra hái bi yu'ts' rá ts'edi. 11 Ne 'dahma 'dan'yo yɛ ts'edi bin 'daju n'da ngu n'daju ngue dyɛ 'yɛc'yɛihɛ. Bin 'dac ma ts'edihe 'dagáhe ngue ma 'báigáhe ra Cristo, ne 'da ahɛ di ja'ahɛ gam pɔngahyáhu, ne mi'da ahɛ di ja ahɛ gadí 'yomhbɛ a ran ho ma'da'yo, ne 'da ahɛ di ja ahɛ gam mbádihɛ, ne mi'da ahɛ di ja ahɛ ngue gan xánbathɛ nangue rá m hman Ojɔ. 12 Ngubu bi 'yɔt'a ra Cristo, bi un yá ts'edi yɛ 'yɛc'yɛi, nguɛpɛ da zá da 'yɔt'e xɛn ho ra 'befi bi zánbi n'da ngu n'da, nangue rá 'befi Ojɔ. Janangue'a da zá 'da dám fáxtahɛ. Ne gue'a dín te rá 'befi Ojɔ a, tengu 'bu bi zac rá ja'i ra Cristo. 13 Ne da zɔni ngue gátho 'dat'a gam bɛmhbu nangue ma t'ɛc'yɛihɛ, ne gátho n'dat'a ga pɔhmbɛ xɛn ho rá Ts'unt'ɛ Ojɔ. Ne gue'a dín te xɛn ho ma

mbũihũ nɛ dam 'bũmanhohũ tengu ra Cristo. ¹⁴ Nɛ nu'bu̯ gue'a dí homhbũ, hin da thãju̯ tengu 'bu̯ dyũ t'ũhniũ, 'bu̯ 'bo'o 'dahma 'dan'yo da xijũ ngue da 'yɛna da hyãju̯. Nguetho nu'ũ yũ hyãte ɛna gue'bu̯ ɛmmɛ paɗi, pɛ hɔnt'a in ndɛju̯ ga tɛnhdu̯ yũ fɛhni. ¹⁵⁻¹⁶ Pɛ ga paɗi ga tɛnhdu̯ a majuãni nangue ran huɛcate. Nɛ gue'a nãn te xũn ho ma mbũihũ, nɛ di jaju̯ tengu 'bu̯ n'danja'i tho ga cohmbũ. Tengu 'bu̯ rá ja'igahũ ra Cristo, nɛ nu'a ra Cristo, tengu 'bu̯ rá yã a. Nɛ gue'a nĩn zɔt'ũ yũ 'yɛc'yɛi. Nguetho di manda gahũ nɛ di zerca ma mbũihũ, di jaju̯ n'dat'a gam bɛmhũ, nɛ gãtho ga comhma'ɔt'ehũ xũn ho ra 'bɛfi bi 'daju̯ n'da ngu n'daju̯, ngue 'da dãm fãxtahũ, nangue ran huɛcate. Nɛ gue'a nãn te xũn ho rá 'bɛfi Oja, tengu 'bu̯ bin te xũn ho rá ja'i ra Cristo.

Dãm 'bũhmbũ ma'da'yo nangue ra Cristo

¹⁷ Nugã dra Pablogã dí m pɔngahyãgã nangue ra Hmu 'bu̯ dí xi ahũ na jaua, ngue nu'ahũ him mam 'bũhmbũ ya tengu ɩ yũ ja'i hinga na pa Oja. Nɛ him mam 'bũhmbũ tengu yũ ja'i ngue di manda yũ ts'on'yomfɛni zɛhɛ. ¹⁸ Nɛ nu'ũ i 'yo tengu n'da ra xãdã nangue yũn 'yomfɛni, nɛ hingui paɗi 'bɛ'a nam bɔn'a i ɔt'e nguetho hingui 'yo bu̯ ja rán nɛqui Oja. Nɛ hinguin nde da bã Oja nguetho ɛmmɛ xũm mɛ yũ mbũi ɩ. ¹⁹ Nɛ hingui pɛ'ts' yũ sã 'bu̯ ɔt yũ ts'oqui, nguetho ya xũm bɛnt ran ts'o, nɛ ɛmmɛ di ho da 'yɔt'e hɔnt'a go 'bɛ'a man ts'o, nguetho hin'yũ mbo yũ mbũi 'bɛ'a di zedi ngue da zãmmi. ²⁰ Pɛ nu'ehũ hinga ngubũ bi xãn'nahũ ɩ bi xi'ahũ nangue ra Cristo. ²¹ Ya gã 'yɔhmbũ nangue ra Cristo, nɛ nu'bu̯ majuãni gã 'yɔhmbũ 'bɛ'a bi xi ahũ, gui pãhmbũ ya ngue gue'a majuãni a. ²² Janangue'a dami hyehmbũ gãtho 'bɛ'a gnãm 'bũhmbũ, ngue ni nyon'yomfɛnisehũ i hã ahũ, ngue 'bɛ'a gui ndese gui 'yɔthũ. ²³ Nɛ ma'da'yo ni mbũihũ nɛ nin 'yomfɛnihũ, ngue gãtho ma'da'yo guim bɛmhmbũ ya. ²⁴ Nɛ dami hyehũ ngue gãtho ma'da'yo tengu bi zãn'nahũ Oja nangue rá pãhã zɛhɛ. Nuya dami 'yuhmbũ ram 'bũi njuãntho gui 'yɔthũ, ngue nte man ts'o gui 'yɔthũ ya. ²⁵ Dami 'yeshũ a ra fɛhni ngue madĩn xihmbũ n'da ngu n'da ahũ, nɛ guim mamhbũ a majuãni. Nguetho tengu 'bu̯ n'danja'itho dí cohmbũ ra Cristo. ²⁶ Nɛ nu'bu̯ guĩn cuɛhũ nangue ran ts'o i t'ɔt'e, pɛ damĩm fãhmbũ, mamãn dã ahũ ran ts'o. Nɛ hinga n'dapa gan cuɛhũ. ²⁷ Pɛ xingui ts'ũ ga cũthũ ra zĩthu bu̯ ja ma mbũihũ. ²⁸ Nu'bu̯ guĩm pɛhũ 'da ahũ, pɛ gui 'yeshũ a gnãm pɛhũ. Nɛ gam pɛhmbũ xũn ho, nɛ gue'a gdĩ tĩmhmbũ a guĩ homhbũ, nɛ da zã guĩ fãx'ũ mi'da ngue hin'yũ 'bɛ'a da hyoni. ²⁹ Nɛ 'yo guĩm mamhbũ yũ ts'ore, pɛ guim mamhbũ ran ho dí zɛ'ũ nɛ dí hyu yũ mbũi ɩ to'o gui xihmbũ. ³⁰ Nɛ 'yo gadĩ unhdũ ra dumbũ a rá Hogandãhi Oja nangue n'da ra ts'oqui. Nguetho nu'a i 'bũpũ mbo ma mbũihũ, nɛ gue'a da 'yudi ngue yũ mbetigahũ Oja 'bu̯ rán zɛgui ra pa, tengu 'bu̯ jaju̯ ra sello. ³¹ Dami 'yeshũ a gnĩ bɛman'ahũ, nɛ hin gan cuɛhũ 'bu̯ ja 'bɛ'a da si ahũ o ja 'bɛ'a da t'ɔt'ahũ. Nɛ 'yo gadĩ c'ãman'ahũ n'da ngu n'da ahũ, nɛ o guĩm bɛmhmbũ ran ts'o nangue ni mijã'ihũ. ³² Pɛ gan 'yɔrpahũ ran ho n'da ngu n'da ahũ, nɛ 'da xtãn ja ni yembũihũ, nɛ gam punbahũ n'da ngu n'da ahũ, tengu tho i pun'nahũ Oja nangue ra Cristo.

5

Da 'yɔt'e xũn ho ɩ yũ t'ũhni Oja

¹ Ga ɔthũ 'bɛ'a ɔt'a Oja, nguetho yũ t'ũhni gahũ a ngue di huɛgahũ. ² Ngue ga ɔrpahũ ran huɛcate ma mijã'ihũ, tengutho ra Cristo bi huɛgahũ 'bu̯ mĩn dãɛ bu̯ ja ra pont'i nangueju̯. Nɛ nu ra Cristo bi un rá te, n'da ran t'unni ngue bi numanho Oja. ³ Nɛ yũ t'ũhni gahũ Oja, janangue'a xingui ts'ũ gam bɛmhmbũ ran

ts'o, hin ga øth_u ran 'yom't'ɛni, xíng ran ts'iyate, nɛ xínga n'da ran ts'o ga øth_u.
 4 Nɛ hin gam mamh_u ra ts'ore o gue ran 'yant'ɛ, nɛ hin dan yá mangat'ih_u,
 nguetho hin rán thɛui rá 'yɛc'yɛi Ojã u. Pɛ ga xihmb_u Ojã jamadi nangue rán
 ho bi 'daj_u. 5 Pɛ dí pãhmb_u hingui sã n'da da yãrp_u di manda ra Cristo nɛ Ojã,
 nu'b_u i øthoho ran 'yom't'ɛni, o gue im bɛn ra ts'on'yom'fɛni, o gue i øt' ran
 ts'iyate. Nguetho nu ra ziyate tengutho 'b_u i thãnde 'bɛ'a i ja. 6 Nɛ njon ga jafã
 da hyãj_u gue'b_u 'bo'o da xij_u ngue x_un ho 'b_u ga øth_u ran ts'o. Nguetho to'o da
 'yøt' ya y_un ts'o, ɛmmɛ x_un ngu da nu rá cuɛ Ojã, nangue a him bi 'yørp_u masu
 Ojã. 7 Pɛ hin dan 'yoh_u to'o i øt' ran ts'o, nguetho hin'y_u 'bɛ'a man jah_u u. 8 Pɛ
 nu'ah_u mam'bet'o gmí 'yoh_u b_u ja ra 'bɛxui. Pɛ nangue guí 'b_uhmb_u ra Cristo
 ya guí 'b_uhmb_u b_u ja rán nɛqui a. Nuya dãmam 'b_uhmb_u tengu rán sãui b_u ja
 ran nɛqui. 9 Nɛ nu'a rán nɛqui Ojã, gue'a dán jah_u ra hogamb_u a, nɛ gue'a dãm
 mamh_u majuãni a, nɛ gue'a dá øth_u ran ho a. 10 Nɛ dami hyumbi gan xãhmb_u
 gui 'yøth_u 'bɛ'a dí hyu rá mb_ui Ojã. 11 Pɛ xíngui ts'ɛ ga øth_u tengu øt'ɛ i 'yo b_u ja
 ra 'bɛxui. Pɛ ga uhmb_u ngue nte ní mbatho 'bɛ'a øt'ɛ. 12 Pɛ ga pɛ'ts' ma sãh_u hin
 gam mamh_u 'bɛ'a øt'ɛ i øt' mán t'ãguitho ran ts'o. 13 Pɛ nu'a rán nɛqui Ojã di
 yot'ɛ to'o i 'yo b_u ja ra 'bɛxui, ndepe da bãdi ngue i ja yá ts'oqui. Nɛ hingui sã da
 'yãn mant'ãgui thoho n'da 'bɛ'a øt'e, nguetho nu'a rán nɛqui Ojã di yot'ɛ gãtho
 ran ts'o. 14 Janangue'a nt'o't'i: "Daman nuhmb_u ngue guí ãhmb_u, tengu 'b_u
 gyá duh_u, nguetho nu'a ra Cristo di "da ah_u ran nɛqui," bi 'yɛna. 15 Janangue'a
 dami jamansu 'bɛ'a guí øth_u, nɛ hin gam 'b_uhmb_u tengu u y_u jã' i ngue hingui
 pãdi 'bɛ'a øt'e. 16 Pɛ madague'a x_un hɛi y_u pa i ja b_u ya, dami hyumbi gam
 pɛhmb_u x_un ho. 17 Yo guí cõ'yãmb_uih_u, pɛ dami hyumbi gui hyoni guí pãhmb_u
 rá pãhã ra Hmu. 18 Pɛ hin dán johyah_u a ra sɛi, nguetho di ts'ongah_u a. Pɛ
 man'da dán johyah_u rá Hogandãhi Ojã. 19 Nɛ 'da dán johyabah_u n'da ngu
 n'daj_u ngue dan xihmb_u 'bɛ'a i ørcah_u ra Hmu, ngue dan tuhmb_u yá thuh_u
 Ojã gãtho ma mb_uih_u dá ɛspah_u Ojã a. 20 Nɛ thocua thoho ga xihmb_u jamadi
 Ojã ra Ta, nangue 'bɛ'a gãtho jaj_u, nangue rá thuh_u ma Hmuh_u ra Jesucristo.

Dim 'bãmanho y_u 'yɛc'yɛi b_u ja yãn ngue

21 Nɛ hin dan junth_u, pɛ 'da xtãn 'yɛhɛ thohoh_u, nguetho gãtho gah_u dín
 numansuh_u ra Cristo. 22 Nɛ nu ah_u gyá xisuh_u, dami 'yøth_u 'bɛ'a im man ni
 ndøh_u, tengutho b_u gní 'yøth_u a im mam ma Hmuh_u mahɛts'i. 23 Nguetho
 nu'ɛ y_un 'yoh_u i 'bet'o b_u ja rá ngu, tengu a ra Cristo i 'bet'o b_u 'b_uh y_u 'yɛc'yɛi,
 ngue tengu 'b_u gueɛ a rá jã' i a, nɛ rãm pørpate gãtho u. 24 Nu'ɛ y_u xisu da 'yøt'e
 'bɛ'a gãtho im man yá ndø, tengu tho y_u 'yɛc'yɛi da 'yøt'e 'bɛ'a gãtho im man
 ra Cristo. 25 Nɛ nu ah_u ma min'yoh_u ah_u, dami huɛc ni xisuh_u, tengu tho a ra
 Cristo bi huɛc y_u 'yɛc'yɛi, nɛ bi un rá te nanguej_u. 26 Nɛ nu a ra Cristo ngub_u
 bi 'yøt'e, nu'b_u mi japi da bo x_un ho gãtho y_u 'yɛc'yɛi nangue rãm hman Ojã.
 Nguetho ram hma tengu 'b_u ra dehe i pɛ't'e gãtho ran ts'o. Nɛ nu'a ran xixyã,
 n'da ra hmɛpya ngue ra Cristo bi hoga ma mb_uih_u. 27 N'damh_u da zin u y_u
 'yɛc'yɛi, ngue ya gãtho mahoqui, nɛ nte man ts'o dín 'yoh_u. Nɛ hin'y_u 'bɛ'a da
 th_unbi, pɛgue gãtho i jua a ran ho. 28 Nɛ gãtho y_un 'yoh_u, nde'b_u di huɛc yá xisu,
 tengu b_u ní huɛc rá jã'izehɛ. Nguetho nu'ɛ to'o di huɛc rá xisu, dín huɛc zɛhɛ
 a. 29 Nɛ xinga n'da ra jã' i i san rá jã'izehɛ, pɛ dín jamansu, nɛ i 'u_uni x_un ho rá
 jã' i, tengutho i øt'a ra Cristo nangue y_u 'yɛc'yɛi. 30 Nguetho nuj_u d_uɛ 'yɛc'yɛi h_u,
 tengu 'b_u rá ngøc'yɛi nɛ rá do'yo gah_u a rá jã' i ra Cristo. 31 Teng_u mán t'o't'i:
 "Nu'b_u n'da ran 'yoh_u i sin rá xisu, i soh rá ta nɛ rá mbe, n'damh_u da zã
 di manda rá xisu, tengu 'b_u ɛ rá jã'izehɛ," bi 'yɛn'a ra t'ohni. 32 Nɛ x_un hɛi da

bãdi 'be'a nam bøn na, pe dí engä drá Pablogä, ngue i udi nangue ra Cristo ne nangue yu 'yęc'yei. ³³ Pe ne im ma, gätho ahü ngue gyuñ 'yohühü, dami huęc ni xisuhü tengü bñ gní huęc zehéhü. Ne nu'ahü gyuñ xisuhü damin numansu ni ndöhü.

6

¹ Nu'ahü gyuñ t'ähniühü gyuñ 'yęc'yeiühü dami 'yöthü 'be'a man ni tahü ni mbehü, nguetho gue'a yán thehü a ngue gui 'yöthü. ² Dami numansu ni tahü ne ni mbehü. Ne gue'a rá mbüdi a rán t'ędi Ojå ngue ní jåp Ojå n'da a, ngue bi ma maya'bñ. ³ Ne guehna ran jåpi bi ma da nu n'da 'bñ da 'yöt'e, ngue din ja ran johya ne xån ngu yu pa dim 'bñcua ja ra häi. ⁴ Ne nu ahü gyü tahü, nu'bñ guí süh ni t'ähniühü, nde'bñ hin gui jafu din cuetho. Pe dami temanhohü guepü dí 'yęc'yei ra Hmu ü. ⁵ Ne nu ahü gyuñ mbefihü ne gyuñ 'yęhęhü, dami 'yöthü xån ho 'be'a im man ni hmuhü ua ja ra häi, ne guin numansuhü ü, ne gui suhü. Ne mpähå thoho gui 'yöthü ni 'befihü, tengutho bñ gní 'yörpahü rá 'befi ni Hmuhü ra Cristo. ⁶ Dami 'yöthü xån ho ni 'befihü, hinga høn'bñ in nu ahü ni hmuhü, pe dami 'yöthü tengutho bñ gnín 'yęhęhü ra Cristo. Ne gätho ni mbühü, ne gue'a rá pähä Ojå a bñya. ⁷ Dami 'yöt' ni 'befihü nangue ran johya, tengü bñ gní 'yöthü rá 'befi ni Hmuhü mahęts'i, ne hinga hönt'a dín numanho ahü yu jå'i. ⁸ Ne damim bęmhbü ya, Ojå dí cos'ahü ran ho nangue ran ho xcå 'yęthü, madague'a gyuñ 'yęhęhü o gue gyuñ hmuhü. ⁹ Ne nu ahü gyuñ hmuhü, pe gui 'yörpahü a xån ho ü ni mbefihü, o gue ni 'yęhęhü, tengü tho bñ gní ndepe da 'yöt'ahü ran ho. Ne hin gui xihmbü yuñ ünbi, nguetho guí pähmbü ngue n'dat'a ni Hmuhü mahęts'i. Ne nu a ra Hmu mahęts'i hin di hyęspü na nuju.

Di zerca ma mbühü rá ts'edi Ojå tengü rá he ra dofui

¹⁰ Ne nuya ma zü cu ahü, ga zacua ma mbühü nangue rá ts'edi Ojå i jajü. ¹¹ Ngue tengü n'da ra dofui i he rá he ngue ra t'ęgui ní täcua yán sş ü yán sühü. Ne nguetho rá ts'edi Ojå 'bñ dí homhbü ngue hin da zå da hyäjü ra zįthu. ¹² Nguetho hinga gue'ü yu jå'i man sühü, pe gue'ü yå hmu yu ts'oqui, ngue ra zįthu rá hmu ra 'bexui i ja gätho ra ximhäi. Ne ü gätho yám fäts'ihü ra zįthu in 'youi ran dahi, ne gätho 'be'a má ts'edi bá nexpü 'bñ rá hmu ran ts'o, gätho man sühü ü. ¹³ Janangue'a tengü 'bñ ga hehü yu t'ęgui ya, nangue gätho rá ts'edi Ojå, ngue ga häthü ga täfñ yán sş ra zįthu i säc ma mbühü. Ne nu'bñ dá tähmbü ran sñi, ya dá juahmbü xån ho, ne dá nuhü xingui ts'ü dá 'behmbü. ¹⁴ Ne nu yu t'ęgui dí xi ahü, ne gue'ü nån sähü ü. Ngue nu'a ram hma dí tenhdü, ngue tengü 'bñ ran güt'i ngue ra t'ęgui gam päthü. Ne nu'a ná hāmhbü ran hogui bi 'yörcahü ra Cristo, tengü 'bñ ra coto ngue ra t'ęgui a, ngue hingui sä da dajü ra zįthu. ¹⁵ Ne nu'a ná yāmanhohü Ojå nangue'a ran ho ma'da'yo dá hāmhbü, ne gue'a ná huthü ran zambüñ tengü 'bñ dí net' ma zapatohü ngue yu t'ęgui, ne dan tihmbü ga sühmbü ra zįthu. ¹⁶ Ne man'da, nu'a ná pähmbü majuāni Ojå, ngue tengü 'bñ n'da ra xit'ęgui ní dāqui gätho yán sş ra zįthu, tengü 'bñ t'ęngbahü n'da ra sibi. ¹⁷ Ne nu'a ná pähmbü majuāni dām pōhmbü, tengü 'bñ dá pant' ma yāhü ra fui ngue ra t'ęgui, ngue hin gam bęmhbü a in nde di bęngahü ra zįthu. Ne nu'a rām hman Ojå, tengü 'bñ ra espada di 'dajü rá Hogandāhi Ojå, gue'a dām muthü ra zįthu a. ¹⁸ Pe thocua thoho dan yāhü Ojå, ga äfü rá ts'edi, xingui ts'ü ga ešhü nan yāhü Ojå, tengü di bęngahü rá Hogandāhi Ojå. Ne dan ęyahü hin dan xōmbühü, ngue ga äfü Ojå da mbäx'ü gätho ma mi'yęc'yeiühü. ¹⁹ Ne nugä drá Pablogä, dami 'yāfü Ojå

nanguecä, n'damhma di 'dacä ran 'yomfëni ne ga hut'anzambai gam mamp'a räm hma, ne ga xi ɯ hing yɯ judío 'be'a nde Ojã ngue da bäh ya. ²⁰ Gue'a nán ofädigä a, ngue dí xicä yɯ ja'i 'be'a bi xicä Ojã. Dami 'yäfɯ rá ts'edi Ojã ngue hin ga su ga thoqui gam mangä räm hma.

Ran zengua ran zëgui

²¹ Nuya dí penhdä bɯ na ma cuhɯ ra Tíquico, ngue ɛmmɛ mahuɛqui. Ne nuna ɛmmɛ øt'e xɯn ho rá 'befi Ojã. Nu'a da xi ahɯ 'be'a gätho dadí jagä, ne nangue gätho 'be'a dí øt'ä. ²² Nuna ra Tíquico da gax na ra søcuq dí øt'ä, ne da xi ahɯ nanguecähe, ne da hyut'a ni mbɯihɯ. ²³ Pɛ Ojã ma Tahɯ ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo da hyut'a ni mbɯihɯ, ne di ja ahɯ gui huɛ c ni mi'yɛc'yɛihɯ, nguetho gá hyamhbɯ rán ho mbo ni mbɯihɯ. ²⁴ Pɛ Ojã di 'da ahɯ rán japi gätho ahɯ to'o gätho hin gui 'ye'ts'a gnín numanhohɯ a ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Ne hønt'a dá xi ahɯ ya.

FILIPENSES

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra dɔhnini Filipos

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä dí yo'be ra Timoteo drá 'yɛɬe'be ra Jesucristo. Dí o't'ä'be na ra sɔcuɔ gátho ahɯ ma zɯ cu ahɯ, ne ɯ yɯ ngurbi ne ɯ yám fäts'ihɯ yɯ ngurbi, ne gátho ɯ i 'bɔpɯ ra dɔhnini Filipos ngue i ten'na ra Cristo. ² Pe dí ndep Ojɔ ma Tahɯ ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo da 'yents'ahɯ rán jɔpi ne da hyut'a ni mbɔihɯ.

Nu ra Pablo i äp ra jamadi Ojɔ nangue yɯ 'yɛc'yɛi

³ Jamadi, dí ɛmp'a ma Ojɔ, n'dandj ngu n'dandj dí m bɛn ahɯ, nguetho gue ahɯ mam fäts'i ahɯ bi 'dacä Ojɔ. ⁴ Ne zɔi ɛmmɛ i jagä ran johya 'bɯ dí äpä ra jamadi Ojɔ nangue ahɯ. ⁵ Ne dadín johyagä nguetho n'dat'a rá 'bɛfi ran ho ma'da'yo dí comhbɯ, gue'a gni zɛjɯ a, ne gue'a gá 'yøthɯ 'bɯ rá mbɔdi gá 'yɛc'yɛhhɯ, ne asta gue yɯ pa i jabɯya. ⁶ Nugä dí pɔdi ngue Ojɔ di thocta a ra hoga'bɛfi ngue bi dɔ'mi bi 'yørbɯ ni mbɔihɯ, janangue a di juadi xɯn ho 'bɯ bi zøn ra pa ba ɛh mahøn'a ra Jesucristo. ⁷ Ne gue'a ná äpä ra jamadi Ojɔ a, ngue ɛmmɛ dí m bɛn ahɯ. Ne tengu'bɯ 'da'angu dí sähɯ ran ɯbi di sägä ne gue'a ná comhbɯ rán jɔpi Ojɔ a, dá gue'bɯ dí ofädigä, o gue'bɯ dí 'bɔpɯ ja ran juɔnbate, ngue dadín yɔn a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí m ma ngue majuɔni a. ⁸ Ne hønt'a Ojɔ i pɔdi hangu nan gu bɯ ná huɛc'ahɯ, ne tengu bɯ ɛmmɛ ni huɛgahɯ ra Jesucristo. ⁹ Hanangue'a dí äp Ojɔ ngue man'da xɯn gu din ja ahɯ ran huɛcate n'da ngu n'da ahɯ, ne din ja ahɯ ran 'yomfɛni xɯn ho, ne guim bɛmhɯ xɯn ho nangue a 'be'a gátho guí øthɯ. ¹⁰ N'damhma gui huanhdɯ 'be'a man'da xɯn ho gui 'yøthɯ, ne n'dat'a guim bɛmhɯ, ne hin hapɯ di nequi ni ts'oquihɯ 'bɯ bi zøn ra pa ngue ba ɛh ra Cristo. ¹¹ Ne hønt'a ra Jesucristo sä di 'da ahɯ ra hogambɔi, ngue xɯn gu yɯ hoga'bɛfi din ja ahɯ, ne gue'a dí t'ɛspa Ojɔ a.

Hønt'a ra Cristo nám 'bɯ a ra Pablo

¹² Ma zɯ cu ahɯ, dín nde ahɯ ngue gui pɔhmbɔi, gue'a nán te ran ho ma'da'yo a nám 'bäcä ua. ¹³ Ngue gátho yɯ dofui ua ja ran guts'ut'abi, ne'ɯ gátho mi'da yɯ jɔ'i i pɔdi ngue rá 'bɛfi ra Cristo a ná 'bäcä ua. ¹⁴ Ne dá gue'bɯ dí ofädigä, pe gue'a ní hyut'an zambɔi ma cuhɯ ngue'ɯ xɯn gu i 'bɔcua, ne hinguin su 'bɯ im man rám hman Ojɔ. ¹⁵ I 'bɔcua 'da ɯ ngue im mamp'a rám hman Ojɔ, i sɛya nangue rám hman Ojɔ dí øt'ä. Pe i 'bɔh mi'da ngue im man rám hman Ojɔ ngue nde da 'yøt' ran ho. ¹⁶ Ne nu'ɯ ngue ɯ i ja ran ts'ɛya, im ma nangue ra Cristo, nguetho in nde 'be'a da dɔsɛ ɯ. Pe hinga gátho rá mbɔi im ma, pe høntho nde ɯ ngue di yop a ma dumbɔigä ua ja ra fädi. ¹⁷ Pe nu'ɯ mi'da di huɛgä, ne nde da mbäxgui, ne gue'a ní man rám hman ra Cristo ɯ, nguetho i pɔdi 'be'a ná 'bäcä ua, ngue dín yɔnbɔ a rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁸ Pe madague a hønt'a go to'o im mamp'a rám hman Ojɔ, dá gue'bɯ n'dat'a im bɛni o hin'na 'bɯ im ma nangue a ra Cristo, ne guexta a ɛmmɛ dadín johya. Ne thocuɔ thofo dan johyagä. ¹⁹ Nguetho dí pɔdi ngue ga pømanhogä ua ja ra fädi, nguetho zɔi guí äfɯ rá ts'edi Ojɔ nanguecä, ne zɔi i fäxcä rá Hogandɔhi ra Jesucristo. ²⁰ Nugä hin dín ndegä ngue m'bɛjua ga pe'ts' ma sä nangue 'be'a dí

øt'ä, pe emme dín nde ga hut'an zambui gam mangä xæn ho rá m hman Ojå 'bui bi ts'egbä. Janangue a gätho yu ja'i da bah rán uixte ra Cristo nanguie a dí øt'ä, madague'bu dí 'bucä o gue'bu da thogä. ²¹ Nguetho hont'a dí 'bui nanguie ra Cristo, dín ndegä ngue dín uixte ra Cristo nanguie 'be'a gätho dí øt'ä, ne man'da tho 'bu dá tugä. ²² Pe nu'bu guexa a dadí thoqui dí 'bucua ja ra ræ hði, sä ga tåh mi'da yu ja'i ngue da 'yëc'yëi a ra Hmu mahëts'i. Pe hin dí pæse nda a ga huanhni, hague dam 'bui, uague ga tu. ²³ Pe nugä emme xæn hëi ga paði nda a ngue man'da xæn ho. Pe nu'bu da hønsegä, man'da dín nde 'bu ga tu ngue ga mba ním 'bu'be ra Cristo, nguetho man'da xæn ho nanguiecä. ²⁴ Pe man'da xæn ho nanguie ahü ngue guexa a dí 'bucä ua ja ra ximhäi. ²⁵ Janangue a dí haxanjuqni guexa a dam 'bucä ua ngue ga fäx ahü ngue dín te ni t'ëc'yëihü. Ne man'da dín ja ahü ran johya 'bu man'da gä 'yëc'yëihü ra Cristo. ²⁶ Ne nu'bu dí 'bucä ua ja ra häi, ne guín nuju mahøn'a, emme da hyu ni mbühü nanguie ra Cristo, ne gui 'yëspahü ra Cristo büya. ²⁷ Pe damam 'bühmbü 'be'a rán sähu rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne madague a 'darbü dí 'bühmbü o yabü dí 'bucä, pe ga øcä ran ho gui 'yøthü büya, nanguie 'da' angu guim bëmhbü, ne gui fähmbü ma t'ëc'yëihü nanguie rán ho ma'da'yo ra Cristo. ²⁸ Ne hin gui suhü to'o da zü ahü nanguie ran ho ma'da'yo. Ne nanguie hin gä suhü, da baði ngue di 'beh yü te ü, ne da baði ngue i ja ahü ra temazäi ngue bi 'da ahü Ojå. ²⁹ Nguetho hinga hont'a ran ho bi 'da ahü Ojå ngue gui 'yëc'yëihü ra Cristo, pe ne'a man'da ran ho, ngue gui sähu yæn ünbi nanguie ra Cristo. ³⁰ Ne 'da'angu dí øthü ya, dadín ünba hü ngue dín yämhbü a ran ho ma'da'yo, tengu thoho gä nuhü dá øt'ä mám'bet'o, ne gui øhmbü ngue guexa'a dí øt'ä ya.

2

Nu rán uixte ra Cristo, hin'yu ran 'yëts'i

¹ Nu'bu gue'a ra Cristo di ze ahü, ne gui pähmbü rán huçcate a, ne nu'bu guín 'yohü rá Hogandåhi Ojå, ne gui pähmbü gui 'yøthü ra yembü ne ra mate, dan johyagä 'bu. ² Pe dämi yusca ma mbüi ran johya nanguie 'be'a gui øthü ya, ngue n'dat'a guim bëmhbü, ne 'da xctín huëctahü, ne 'da'angu nin 'yomfënihü guim bëmhbü, hinga 'dahma 'dan'yo guim bëmhbü. ³ Ne hin ga øthü ran 'yüya, ne hin dan 'yëxhü, ne hin gam bëmhbü ngue dan uixtehü, pe man'da da bënse n'da hingui hose xinda gue'ü gä mi'da. ⁴ Ne hinga hont'a ga hønsehü gam bëmhbü, pe ne'a i hon ü mi'da ga fäxhü. ⁵ Pe n'da ngu'n'da dam bëmhbü tengu tho bü i bënju ra Cristo. ⁶ Nu ra Cristo 'da'angudui Ojå a, pe him bin 'yëzehe ngue Ojå a, nguetho bi bënju. ⁷ Ngue bá sogui gätho rá ts'edi mahëts'i, ne bin 'yëhe 'bu mín ja'i ua ja ra ximhäi, ne bi mbäx yu ja'i. ⁸ Ne nu'bu mín ja'i xingui ts'ü bin 'yëts'i, pe bi 'yøt'e gätho 'be'a mín nde Ojå, ne bi du bü ja ra pont'i tengu n'da ra ts'om'bäi. ⁹ Ne nanguie a bi 'yøt' ra Cristo, Ojå bi 'yëspa a, ne bi un ra ts'edi man'da xæn gu, ne gue'a ra thuhu bi unni emme man'da di muui. ¹⁰ Janangue a nu'a ra Jesús gue'a rán säui dín thände a, gätho 'bupü mahëts'i neçua ja ra häi ne'ü gätho xæn du, yu ja'i ne yám 'behni Ojå ne yu zithu, gätho da 'yëspa ra Jesucristo ra Hmu. ¹¹ Ne gätho nán gu da baði ne da ma ngue gue'a ra Jesucristo a ra Hmu nanguie gätho 'be'a i ja, n'damhüma gätho da 'yëspa Ojå ra Ta.

Nu yu 'yëc'yëi gueë ü yæn yot'i ua ja ra 'bexui

¹² Janangue a ma zü cu ahü ngue dadí huëc'ahü, zäi gä 'yøthü 'be'a dá xi ahü nu'bu 'darbü mám 'bühmbü, pe madague'a yaua dí 'bucä ya, man'da hnehü

thoho gui 'yøth_u a nin säh_u ngue i 'b_uh ma pøpateh_u, n_e hin gan 'y_exh_u, p_e guin numansuh_u Oj_a. ¹³ Nguetho gue'a Oj_a dim p_ep_u mbo ma mb_uih_u n_e gue'a di 'daj_u rá pähä n_e rá ts'edi ngue ga ørbah_u rá pähä Oj_a. ¹⁴ N_e o gadí y_ani thoh_u, x_in gan junth_u, p_e dami 'yøth_u gätho in nde Oj_a. ¹⁵ N'damh_uma njon da dingah_u n'da ran ts'o ngue da ma i ja ma ts'oquih_u. P_e dam 'b_uhmb_u teng_u man säh_u ngue yá hogat'h_uni gah_u Oj_a, guep_u 'b_u u y_u ja'i ngue i øt' ram f_e'ts'i. Janangue a ga øth_u b_uya teng_u n'da ran yot'i b_u ja ra 'b_exui, ngue ga xihmb_u rá_m hman Oj_a di un ra te. ¹⁶ N_e nu'b_u gui xihmb_u rá_m hman ra temaz_ai, nugä dan jhyagä 'b_u bi zøn ra pa ngue ba øh ra Cristo, ngue hin'y_u 'be'a dá p_e'ts' ma sä nangue ra 'b_efi xtá øt'ä b_u guí 'b_uhmb_u. ¹⁷ Nguetho dadí hoc'a ni t'øc'y_eih_u, teng_u'b_u dadí hocä n'da ra 'bøts'e, x_un ho 'b_u dá undä Oj_a. N_e nugä 'b_u hin dí gua u y_un _ungi dá sä 'b_u gmí 'y_ec'y_eih_u, p_e man'da x_un ho 'b_u ga un ma te n_e ga fä_m ma j_i, ngue dí gua a ra 'bøts'e ga undä Oj_a nangue gätho ah_u. Guxeta a dadín johyagä, n_e da zä gui hy_amb_u man johyagä. ¹⁸ Janangue a ga comh_u man johyagä 'b_u bi zøn ra pa da t'øna da thogä.

Ra Timoteo n_e ra Epafrodito

¹⁹ N_e nu'b_u rá pähä Oj_a 'bex ga p_en'nah_u b_u ra Timoteo da nu ah_u. N_e nu'b_u dá p_adi 'b_e'a gadí jah_u b_u dan johyagä b_uya. ²⁰ Nguetho njohgui 'b_ucua man'da ngue im b_eni teng_u dí_m b_em'be ra Timoteo nangue ah_u. ²¹ Nguetho gätho mi'da i 'b_ucua im b_en_e nangue yá 'b_efi zeh_e, n_e him maju_ani rá 'b_efi ra Cristo Jesús im b_em b_uya. ²² P_e ya guí p_ahmb_u ngue ømme dí muui nangue 'b_e'a i øt' na ra Timoteo, ngue dí com'be rá 'b_efi Oj_a, teng_u n'da ra ts'unt'_u i conhui rá 'b_efi rá ta. ²³ P_e dí tø'mi hasta gue'b_u ga paçá 'b_e'a din jacá ua. N_e m'bejua ga p_enhdä b_u na ra Timoteo. ²⁴ P_e xømh_uma da nde ra Hmu mah_ets'i ngue da zä ga mba b_u n'dihi, gan nu ah_u. ²⁵ P_e dí_m b_eni ngue m'bet'o ga p_en'nah_u b_u mahø'n'a na ra Epafrodito, ma cuh_u, n_e dí com'be rá 'b_efi ra Cristo dí_n y_anba'be a rán ho ma'da'yo. Guehna guá p_encä'be ua nangue da mbäxca'be. ²⁶ P_e nuya ømme nde da mba b_u gam 'b_uhmb_u mahø'n'a, n_e ømme tu rá mb_ui ngue ya rá 'yøhmb_u ngue mí u a. ²⁷ N_e maju_ani ømme mí u n_e mí ts'atho xtán du. P_e nangue rá mate Oj_a ngue him bi du. N_e nu'b_u xtán du, man'da ømme x_un gu ra dumb_ui xcá nugä 'b_u. ²⁸ P_e janangue a dí humbi ga p_enhdä n'dihi na, n'damh_uma gan johyah_u 'b_u guin nuh_u mahø'n'a, n_ecä da hyu ma mb_uigä ua. ²⁹ N_e nu'b_u bi zøm b_u dami simh_u x_un ho, n_e gui 'yäf_u ra jamadi Oj_a ngue bi xox a. N_e gätho y_u ja'i guin numansuh_u ngue øt'e teng_u i øt' na ra Epafrodito. ³⁰ N_e nuna mí ts'atho xtán du nangue rá 'b_efi Oj_a, nguetho bi 'y_en rá te nangue bi z_equi, ngue bi 'yøt' ra 'b_efi teng_u tho'b_u gue ah_u xzui z_eju.

3

Nu ra Cristo 'b_u dí øc'y_eih_u, gue'a ní bo ma mb_uih_u a

¹ Nuya ma z_u cu ah_u, dí xi ah_u, daman johyah_u nangue ra Hmu mah_ets'i. Nugä hin dadín xømb_ui ngue ga xi ah_u mahø'n'a, gan johyah_u, nguetho nin hos'eh_u ngue dí xi ah_u. ² Daman jamansuh_u nangue u y_u ts'on'yomf_eni ja'i, nguetho nu'_u teng_u tho'b_u y_u satex_a'yo, n_e i xi ah_u jatho da hm_epya ni ja'i'ih_u ngue da mba nthequi ah_u. ³ P_e nu_u maju_ani am hm_epya gah_u b_u na nu_u Oj_a, nguetho dí thand_eh_u Oj_a nangue rá Hogand_ahi, n_e dadín johyah_u nangue a ra Cristo Jesús, n_e dí p_ahmb_u hinga gue'a man hosegah_u ní 'y_en_u yá t'_uanigah_u Oj_a. ⁴ P_e nu'b_u 'bo'o sä øna yá t'_uh_uni Oj_a nangue x_un hose, p_e man'da sä xcá øngä 'b_u, nguetho man'da mí pømanho man t'øt'egä. ⁵ Nguetho däm 'b_ui

nangue yá judío, ne ná hyátopa xtám 'bucä 'bú mi thegä ma xifani, ne gátho dá comhbe a bi xije Ojã dyú hebreohe dyú judíohe, nguetho nu'a ma ta ra hebreo a gue a bi xand mam bomböta ra Benjamín mi 'buh maya'bu. Ne dá tendä 'be'a im man yá fariseo, ngue emme dá humbi dá öt'ä u yán t'ëdi yá judío. ⁶ Ne nugä emme dá yangä a ma t'ëc'yëihe dyú judíohe, janangue a madí unba yá 'yëc'yëi ra Cristo. Ne mi öt'ä u gátho yan ho im man u yán t'ëdi yá judío, janangue a njo'o to'o mi sä da man'a n'da rán t'ëdi Ojã ngue dá fësthoho. ⁷ Ne mímbëngä ní zingä Ojã a man hose. Pe nuya dí pädi ndetho di 'berpa nín 'yomfëni n'da a. Ne dá ë'ts'ä a ná bëngä xán ho segä janangue bi zä dá tñgä ran ho nangue ra Cristo. ⁸ Ne madague'a hangu nan gu xtá øzehëgä, pe ndetho man'da di 'bedi, nguetho man'da di muui ngue dí päcä ra Cristo Jesús ma Hmu. Janangue a gátho man hose dá 'bedi, ya him mín numanho, n'damhha bi zä dán 'yo'be ra Cristo. ⁹ Ne nuya sä dam 'bu'be ra Cristo, ne ntemanho i jagä 'be'a di øzehëgä nangue yan t'ëdi, pe nangue a dí ëc'yëi 'be'a bi 'yörca ra Cristo, ne gue'a í bo ma mbái a ne in numanhogä Ojã. Nguetho Ojã in numanho u i hantho rá mate ra Cristo. ¹⁰ Ne nuya hont'a man'da emme dín nde ga pädi xán ho a ra Crsito. Ngue ga com'be xán ho a rá ts'ëdi bin t'um 'bú mi dambëni, nguepa da zä dam 'bái xán ho 'bú dí 'bütua ja ra ximhäi, ne da zä dan unbä tengu yan unbi bi nu a, ne da zä ga com'be rán däte, ngue nde da ma di 'berqui xán ho a man yombúi zëhe. ¹¹ Ne nubüya xómhha thoho da zä ga com'be xán ho a rá ts'ëdi ra Cristo bin t'um 'bú mí dambëni, ngue dam 'bái xán ho a ra 'da'yote.

Gan uënthohu ga tqhmbu ra 'dih büya

¹² Pe nugä hingui sä gam mangä ngue gátho dí com'be rá ts'ëdi ra Cristo, nguetho hin daná söni ngue gátho xtán hotho ga öt'e. Pe guexa a dadí thoqui dí honi ngue ga pädi gátho 'be'a bi bëngä ra Cristo Jesús 'bú mi bëndgä. ¹³ Pe ma zü cu ahü dí xi ahü ya, ngue hinga gátho dí öt'ä xán ho, pe hin dín nde gam bëngä mahøn'a 'be'a xtá öt'ä mam'bet'o. Pe guexa a emme dadí thoqui dí nde man'da ga öt'ä ran ho, ngue ga tqhä xán ho. ¹⁴ Ne dín nde gan uëntho xán ho, ngue ga tqhä ga han a í zoncachu Ojã bú mahëts'i ga hamhbü, nangue dí ëc'yëihu ra Cristo. ¹⁵ Ne gátho ahü ngue xán te nin 'yomfënihü nangue ní t'ëc'yëihü, nde'bu 'da'angu guim bëmhbü tengu dím bëngä. Ne nu'bu bú a n'da ahü n'dan'yo guím bëmhbü, nu a Ojã di ja ahü ngue gui pähmbü 'be'a nde Ojã. ¹⁶ Pe nde'bu ga thohmbü tengu zäi dí öthü, nangue rá 'befi Ojã. ¹⁷ Ma zü cu ahü, dami tenhdü a 'be'a dí öt'ä, ne'ü mí'da 'bú i öt'a tengu dí öt'ä, dami tenhdü u. ¹⁸ Nugä drá Pablogä, ga xi ahü mahøn'a, emme xán gu yá nidj ya xtá xi ahü, nguetho emme tu ma mbái nangue 'be'a i öt'ü 'da xán gu, i ëna i 'yo bú rá 'yu Ojã, pëgue din sühmbü ra Cristo ngue hingui ëc'yëi 'be'a í du bú ja ra pont'i. ¹⁹ Ne da zøn ra pa ngue da guadi ne di 'beh yé te, nguetho hont'a 'be'a í si ne 'be'a ndesë rá jã'i i hädumbü. Pe emme dín 'yëx u nangue 'be'a i öt'ü ne hin'yü yá 'yäsä. Ne hont'a im bëni nangue a 'be'a jaua ja ra ximhäi. ²⁰ Pe nujü dyú 'yëc'yëihü, dyú mënguhü bú mahëts'i, ne dadí thoqui dí tömdahü ngue ba ëh mahëts'i a mam pörpatehü, ngue gue'a ma Hmuhü ra Jesucristo. ²¹ Ne nu'a ra Cristo di pärcä ma ngóc'yëihü tengu rá jã'izehe ngue nüxte thoho, rá rs'ëdi í ja. Ne n'dat'a rá ts'ëdi ngue di manda 'be'a gátho í jaua.

4

Thoscuá thoho dan johyahü nangue ra Hmu

¹ Ma zɛ cu ahɛ ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ nɛ ɛmmɛ díɱ bɛn ahɛ, nguetho xɛá 'dajɛ ran johya, nɛ nangue gá 'yɛc'yɛihɛ, gue'a ní nɛqui xɛn ho ma 'bɛfigá a. Nɛ nuya ma zɛ cu ahɛ, o gadí uanspa nin 'yomfɛnihɛ nangue ní t'ɛ'yɛihɛ. ² Nɛ nu aui man ju aui nangue ra Cristo ra Evodia nɛ ra Síntique, dami 'yɔrcauí ra mate ngue 'yo gadín sɛhmi, nguetho gadín cuui nangue ra Hmu mahɛts'i. ³ Nɛ nu i ma hogamfáts'i i ngue gá fáxca ra 'bɛfi, dami fáx ɛ yɛ xisu ngue díɱ 'bɛmanho, nguetho ɛmmɛ dám pɛcáhe ɛ nu 'bɛ má mamhbe bɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nɛ a ra Clemente nɛ'ɛ mí'da bi mbäxqui, ngue gátho bi thusca ma thuhuhɛ bɛ ja ra xɔcuá bɛ mahɛts'i nangue bin 'dajɛ ra temazai. ⁴ Pɛ thocua thoho dan johyahɛ nangue ra Hmu, nɛ dí xi ahɛ mahɔn'a, dan johyahɛ. ⁵ Nɛ ga fáxhɛ ma mija'ihɛ, n'damhɛma gátho yɛ jɛ'i da nu ngue dadí jamansuhɛ 'bɛ'a nám 'bɛmhɛ. Nɛ gam bɛmhɛ ngue mí ts'utho ba ɛh ra Hmu mahɛts'i. ⁶ Nɛ hin ga hɛdumbɛihɛ nangue 'bɛ'a gátho dí homhɛ, pɛ gátho ga xihmbɛ Ojɛ 'bɛ'a dí homhɛ, nɛ ga xihmbɛ ra jamadi ngue zai ɔrcahɛ a xɛn ho. ⁷ Nɛ nu Ojɛ da hyurca ma mbɛihɛ buya nangue ran johya hingui sá xtám bɛsɛ n'da, pɛ gue'a ran johya ní jamansuc ma mbɛihɛ nɛ man 'yomfɛnihɛ, nangue díɱ 'yohɛ ra Cristo Jesús.

Gam bɛmhɛ 'bɛ'a gátho xɛn ho

⁸ Nuya ma zɛ cu ahɛ, mí'da jaua ngue díɱ nde ga xi ahɛ. Ngue gam bɛmhɛ gátho 'bɛ'a a majuani, nɛ gátho 'bɛ'a yán thɛhɛ ngue dí hnumansujɛ, nɛ gam bɛmhɛ hin dí yoho bɛ dá ɔthɛ 'bɛ'a dí ɔthɛ, nɛ hin te man ts'o gam bɛmhɛ. Nɛ gam bɛmhɛ ga ɔrpaɛ 'bɛ'a dí hyu yá mbɛi ɛ ma jija'ihɛ, nɛ gam bɛmhɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a mfádi ngue xɛn ho. Nɛ gam bɛmhɛ gátho 'bɛ'a ɛmmɛ xɛn ho, nɛ gam bɛmhɛ ngue 'bɛ'a gátho da t'ɛspi xɛn ho. ⁹ Nɛ gui 'yɔthɛ 'bɛ'a gátho dá xán'nahɛ, nɛ gui tenhdɛ gátho 'bɛ'a xtá ut ahɛ. Nɛ nu 'bɛ ngubɛ gui 'yɔthɛ, da zä gan 'yohɛ xɛn ho Ojɛ ngue zai i hurpa ní mbɛi n'da.

Bi 'bɛnpi ts'ɛ ram fáts'i a ra Pablo

¹⁰ Nɛ nu Ojɛ bi 'dacá ran johya nangue a gá bɛnjɛ mahɔn'a, ngue gadí zɛjɛ ts'ɛ. Nɛ dí pɛcá ngue hin gá pumbɛnihɛ, pɛ hɔnt'a nja, him mí sá bɛ gui zɛjɛ mam'bet'o. ¹¹ Pɛ hin dí ɛna ngue xcán ɛnbä 'bɛ hin xqui fáxcaɛ, nguetho ya xtán zai ngue i jagá ran johya madague'bɛ i ja a ga honi o hin'yɛ. ¹² Nugá dí pɛcá 'bɛ'a nám 'bɛmanho n'da ra hyoya, nɛ dí pɛcá 'bɛ'a nám 'bɛmanho n'da ngue i ja xɛn gu. Nɛ dadín johyagá madague a díɱ niyagá o gue dí tumanthuhugá. Nɛ hɔnt'a go 'bɛ'a díɱ nu, uague xɛn gu i jagá o hin'yɛ, pɛ i hu ma mbɛigá. ¹³ Nɛ hɔnt'a go má ts'ɛdi i ndec Ojɛ, ya gátho sá ga ɔt'e, nguetho i fáxca ra Cristo. ¹⁴ Pɛ guexta a xɛn ho gá 'yɔthɛ ngue gá zɛjɛ ts'ɛ, ngue i pan hnuman'ugá. ¹⁵ Nɛ nu ahɛ guí 'bɛmhɛ bɛ Filipos, guí pɛhmbɛ ngue hɔnse ahɛ gá zɛjɛ ts'ɛ nu 'bɛ má pɔngá bɛ ra häi Macedonia, ngue rá mbɛdi dá mangá ran ho ma'da'yo bɛ, nɛ gá pɛncahɛ ra mbeti. ¹⁶ Nɛ nu 'bɛ guexta a mí 'bɛcä bɛ ra hnini Tesalónica, yondí hyundí gá pɛncahɛ ra mbeti, gue'bɛ má hongá. ¹⁷ Nɛ hinga hɔntho díɱ nde ga hani, pɛ díɱ nde ngue di jɛp ahɛ Ojɛ nangue a xɛá 'dajɛ, nangue gá zɛjɛ. ¹⁸ Nugá ya dá hani 'bɛ'a guá pɛncáɛ 'bɛ mí zɔcua ra Epafrodito, nɛ i pɔngui ts'ɛ 'bɛ'a dí honi. Nɛ nangue 'bɛ'a guá pɛncáɛ, nu Ojɛ i numanho, tengu'bɛ n'da ran t'unní ɛmmɛ di muui. ¹⁹ Nɛ nu'a ma Ojɛ di 'da ahɛ xɛn ho 'bɛ'a gátho guí homhɛ nangue dí 'bɛmhɛ ra Cristo Jesús. Nguetho nte di 'bɛ'a, nɛ ɛmmɛ xɛn ho a di 'dajɛ. ²⁰ Pɛ dí ɛspahɛ ma Tahɛ Ojɛ nɛ gátho yɛ pa mazai. Nɛ hɔnt'a díɱ bɛngá a.

Rán zεgui ran zεngua

²¹ Ne dí pen'nah_u ran zεngua gätho y_u 'yεc'yεi ngue i 'b_up_u, nanguε rá thuhu ra Jesucristo. Ne gätho ya y_u cu dí 'b_uhmbe ua i pen'nah_u ran zεngua. ²² Ne' _u m'ida y_u 'yεc'yεi ngue i 'b_ucua ja ra hnini, gätho i pen'nah_u ran zεngua. Ne nu' _u y_u 'yεc'yεi ngue dim pεcua ja ran guts'ut'abi man'da in nde di zεngua ah_u. ²³ Ne nu ma Hmuh_u ra Jesucristo dí äpä di 'da'ah_u rán japi gätho ah_u. Ne hont'a dí xi ah_u a, ne hont'a gam bεmh_u a ya.

COLOSENSES

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ꞥ yꞥ 'yɛc'yɛi bꞥ ja ra dɔhnini Colosas

Ran zɛngua

¹ Nugá drá Pablogá, ma 'báigá'be ra Cristo Jesús, nangue rá páhä Ojá. ² Nɛ dí yo'be ma cuhá ra Timoteo, dadí zɛngua ahꞥ gátho yꞥ 'yɛc'yɛi ngue guí 'báhmꞥ bꞥ ja ra hnini Colosas, dadín cuhá nangue n'dat'a díꞥ bɛmhꞥ ra Cristo. Nɛ díꞥ ndehe ngue gátho ahꞥ guin nuhá rán japi Ojá ma Táhá, nɛ da hyut'a ní mbúihꞥ.

Jamadi dí ɛmfɛ Ojá

³ Nu'bꞥ dí yáhe Ojá ngue rá Ta ma Hmuhꞥ ra Jesucristo, thocua thofo dí ɛmfɛ jamadi nangue ahꞥ. ⁴ Nguetho ya xtá øhmbe nangue ní t'ɛc'yɛihꞥ nangue ra Cristo Jesús, nɛ dá øhmbe ngue ja ahꞥ ran huɛcate nangue ní mí 'yɛc'yɛihꞥ. ⁵ Nguetho guí tømhbꞥ 'be'a gátho yꞥ ho guin nuhá bꞥ mahɛts'i, nɛ guí tømhbꞥ gue'bꞥ go rá mbúdi gmí 'yɛc'yɛihꞥ a ram hma majuani. ⁶ Nu ran ho ma'da'yo ngue xcá 'yøhmꞥ, nuya díꞥ xandi, nɛ hønꞥ go hapꞥ í pa, dí pára yá mbúí yꞥ já'i, tengu tho bin ja bꞥ guí 'báhmꞥ 'bꞥ gmí 'yɛc'yɛihꞥ njuantho rá mate Ojá. ⁷ Gmí 'yøhmꞥ ran ho ma'da'yo gue'a bí xí ahꞥ man 'yo'be ra Epafras. Nugáhe ɛmmɛ dadí huɛje na, nguetho nuna ran 'yohꞥ n'da rá 'yɛhɛ ra Cristo, nɛ dí zɛ ahꞥ nangue rá 'bɛfi Ojá. ⁸ Nɛ nuna ra Epafras bí xije ngue gadí huɛgahe nangue rá Hogandáhi Ojá dí bɛn'nahꞥ. ⁹ Nɛ nu'bꞥ ra pa dá øhmbe ngue xan ho ní t'ɛc'yɛihꞥ nɛ níꞥ huɛcatehꞥ, thocua thofo dí áfe rá ts'edi Ojá nangue ahꞥ, ngue guí páhmꞥ rá páhä Ojá nɛ guí páhmꞥ rán 'yomfɛni a rá Hogandáhi Ojá. ¹⁰ Nɛ dí áfe rá ts'edi Ojá ngue gam 'báhmꞥ tengu rán sáui ꞥ yá t'uhni Ojá, nɛ thocua thofo zai guí 'yøthꞥ a in numanho ra Hmu. Nɛ dí áfe Ojá ngue guí 'yøthꞥ yꞥ hogant'øt'e, nɛ díꞥ ní mbúihꞥ ngue man'da guí páhmꞥ Ojá. ¹¹ Nɛ gátho nan gu rá ts'edi Ojá dí ápáhe nangue gátho yꞥ unbi guin nuhá, ngue hin gan xømúihꞥ. Nɛ nangue rá ts'edi Ojá dí ja ahꞥ ngue hin dí un'na ní mbúihꞥ, nɛ díꞥ ja ahꞥ ran johya. ¹² Janangue a da zá guí 'yɛmfꞥ jamadi ma Táhá Ojá, nguetho bí hogahꞥ da zá ga comhbꞥ 'be'a gátho dí un yꞥ 'yɛc'yɛi gueꞥ bí ja rán nɛqui. ¹³ Nɛ bí yanjꞥ Ojá bꞥ ja rá ts'edi ra 'bɛxui, nɛ bí zixgahꞥ bꞥ dí manda rá Ts'unt'ꞥ dí huɛqui. ¹⁴ Nɛ nu'a rá Ts'unt'ꞥ bí gurca ma ts'oquihꞥ, nɛ gue'a í zá bí pungahꞥ Ojá a.

Rá 'bɛfi bí 'yøzɛhe ra Cristo

¹⁵ Nɛ nu Ojá hingui sá da nu n'da, pɛ nu ra Cristo ngue 'da'angudui Ojá, nɛ bin já'i ua ja ra hái tengu tho 'bꞥ dá nuhá Ojá. Nu ra Cristo mí 'bꞥ 'bꞥ rá mbúdi thofo, 'bꞥ nte mí ja ua. ¹⁶ Nɛ nangue rá ts'edi Ojá ra Cristo bí 'yøt'e 'be'a gátho í ja nɛ to'o gátho í 'búí, guecu ja ra hái, nɛꞥꞥ mahɛts'i, nu'ꞥ dí nɛqui nɛ'ꞥ hin dí nɛqui, gátho ꞥ í ja yá ts'edi, nɛ'ꞥ ɛmbi í jase yá ts'edi, pɛ nu ra Cristo bí 'yøt'e gátho ꞥ ngue dí manda ꞥ. ¹⁷ Nɛ nu'a ra Cristo mí 'búí nu'bꞥ ma hin'yꞥ ua ra xímháí. Nɛ nangue rá ts'edi dí jamansu xan ho gátho 'be'a bí 'yøt'e, nɛ gue'a ní bømáho a. ¹⁸ Nu gátho yꞥ 'yɛc'yɛi í 'búí n'dam'búí tho í øt'e tengu'bꞥ n'danja'i tho, nu ra Cristo tengu'bꞥ rá yá a. Nɛ dí un ra temazai yꞥ 'yɛc'yɛi. Nɛ nu'a, rá mbúdi ngue bí dambɛni a. Janangue a hin'yꞥ man'da ra ts'edi nuixte tengu rá

ts'edi a. ¹⁹ Nguetho bi zän Ojä hõnt'a rá Ts'unt'ü bi unni gátho rá ts'edi. ²⁰ Ne nu'bü mí mbän rá ji ra Cristo bü ja ra pont'i, bi 'berpa yá ts'edi ü gátho madín sahmbü Ojä i 'bücua ja ra häi neþü mahëts'i. Ne gue'a dí hocpi gátho 'be'a i ja, ne gue'a dí hocpa ü to'o gátho in nde. ²¹ Ne nu'a ra Cristo bi hogahü, nguetho yatho dá 'uehmbü bü rá 'yu Ojä, ne mí øthü yan ts'o, ne gue'a dán sahmbü Ojä a. Pe nuya Ojä sä da numanhojü. ²² Nu Ojä bi hogahü gátho ma ts'oquihü, nguetho rá ja'i ra Jesús bi nu ran ümbi ne ran ðate nanguejü. Janangue'a xtán hotho gahü 'bü bi ðäjü bü 'bü Ojä, ne hin da ðinga ma ts'oquihü. ²³ Pe nu'bü guín nde ngue din ja ahü bü, pe jatho thocua thoho gui 'yëc'yëihü, ne hin gui 'yon nin 'yomfënihü. Ne gui thoqui gui tõmhbü ran ho ma'da'yo gá 'yøhmbü, nu'a bi sih yä ja'i gátho ra ximhäi. Ne n'dat'a ram hma dí øt'ä ngue dí m pøngahyağä, guecä drá Pablogä.

Rá 'bëfi ra Pablo

²⁴ Ne nugä di johya ma mbüi 'bü dín nu ran ümbi nangue ahü. Ne xän zän Ojä ga comhbü rán ümbi ra Cristo, nguetho yá mbeti gahü a. Nu'a bi nu ran ümbi nangue gátho yä 'yëc'yëi, necä dín nu ran ümbi tengu bi zän Ojä ngue gan nugä. ²⁵⁻²⁶ Ne bi huancä Ojä gátho yä 'yëc'yëi ga peþi, ngue ga xih ran ho ma'da'yo. Ne nu'a ran ho ma'da'yo ní gua a rá m hman Ojä a, ngue im ma gátho him mam faði mam'bet'o. Nguetho gue'bü rá mbüdi thoho njom mí paði. Ne nu'bü má m 'bühmbü büya, ne ja dá paþmbü büya. ²⁷ Ne nuna ram hma him mam faði, ngue dim 'büþü ra Cristo bü mbo ma mbüihü, ngue gátho dyé 'yëc'yëihü i 'büh ra ximhäi, ne'ü hing yä judío. Ne nangue dim 'büþü mbo ma mbüihü ra Cristo, sä ga tõmhbü a rán ho nuixte bí ja bü mahëts'i. Ne guehna ran t'øt'e nuixte in ndejü Ojä ga paþmbü ya. ²⁸ Janangue a nu ran ho ma'da'yo dí m mambe ne dí xänbahe xän ho, ne gátho yä ja'i dí xihmbe ran ho, nangue bi 'dacä ran 'yomfëni Ojä. Nguetho dí ndepe gátho da mba ma hocpi yá mbüi ü, nu'bü i paði 'be'a bi 'yörba ra Cristo. Ne da zä dim 'büi xän ho ra Cristo bü mbo yá mbüi büya. ²⁹ Janangue a gátho ma mbüi dí øt'ä ma 'bëfi, nangue ra ts'edi ngue bi 'dac ra Cristo dí øt'ä.

2

¹ Nugä drá Pablogä dín nde ahü gui paþmbü ngue dí haðumbüi dí äpä rá ts'edi Ojä nangue ahü gyü 'yëc'yëihü. Ne'ü ngue 'büþü ra hnini Laodicea ne gátho ü mí da ngue njäm'bü mi nugui. ² Dín nde ahü ngue da hyu ni mbüihü, ne n'dat'a guim b'ëmhbü nangue i ja ahü nin huëcatehü n'da ngu n'da ahü. Ne hin te di 'bëdi ngue gui paþmbü nangue ra Cristo, nguetho 'be'a gátho him mam faði sä gui tõmhbü nangue ra Cristo. ³ Pe nangue ra Cristo sä gui tõmhbü 'be'a him mam faði nangue rán 'yomfëni ra Cristo. Ne hõnt'a ra Cristo sä da 'yut ahü rán 'yomfëni Ojä. ⁴ Nuna guehna dí xi ahü na, nguetho 'büi 'da nde da hyä ahü, ëmmë mahotho im man ü, pe him majuani. ⁵ Nugä hinga 'darbü dí 'bühmbü ya, pe i so ma mbüi nangue ahü. Ne ëmmë i hu ma mbüi 'bü dí øde ngue hingui cuent' ni mbüihü, ne hingui tap a ni mbüihü ü yä hyäte, nangue ni t'ëc'yëihü nangue ra Cristo. ⁶ Nde'bü thocua thoho gan 'yohü ra Cristo Jesús ra Hmu, nguetho ya gá sin a ra Cristo ngue dim Hmu bü ja ni mbüihü, ne bi du nangue ahü. ⁷ Nu ra Cristo tengu 'bü ra ðä'yü a, ne n'dat'a guí comhbü rá te ni mbüihü, ne gue'a nán te ni mbüihü a. Ne dami zacua ni t'ëc'yëihü, tengu bi sän'nahü. Ne zäi gui 'yëmfü jamadi Ojä gátho bi 'da ahü.

Dí comhbü ra 'da'yote ra Cristo

⁸ Damin jamansuh_u ngue hin din ts'on ni t'ɛc'yɛih_u nangue 'be'a im man i 'da y_un 'yoh_u, ngue nde da hyä ah_u. Pɛ im bɛnsɛ a i xi ah_u, nɛ him maju_uni a i xi ah_u. Gue'_u yám hmanse y_un 'yoh_u im ma mi'da y_u hmu hin di nɛqui di manda ua ja ra ximhäi, nɛ hin rán t'ɛdi ra Cristo _u. ⁹ Pɛ nangue a ra Cristo dá zä ga p_uhmb_u x_un ho Oj_u. Nguetho Oj_u bin ja'i nangue rán g_uɔc'yɛi ra Cristo, nɛ nte di 'bedi gätho i ja a Oj_u nangue rá ja'i ra Cristo. ¹⁰ Janangue a nu'b_u dín 'yoh_u ra Cristo, i jaj_u 'be'a gätho dí homhb_u. Nɛ nu'a ra Hmuts'ut'abi a, nɛ h_unt'a di manda gätho 'be'a i ja. ¹¹ Nɛ nu'b_u má ɛc'yɛih_u ra Cristo, bi thegah_u gätho ma ts'oquih_u gätho gah_u, nɛ ah_u ngue hing y_u judío ah_u. Nɛ gue'a nju_untho ran thequi in nu Oj_u a bi 'y_ut' ah_u ra Cristo. ¹² Nguetho nu'b_u mán xixy_uh_u, tengu'b_u 'darb_u bi t'ägah_u a ra Cristo, ngue dá sohmb_u b_u ma nyon 'yomfɛnih_u. Nɛ tengu'b_u 'darb_u dá th_umɛnih_u ra Cristo b_u ja ra 'da'yote, nguetho dí ɛc'yɛih_u rá ts'edi Oj_u bi xox'a ra Cristo 'b_u mi du, nangue rá ts'edi x_un ndoho. ¹³ Nɛ nu'b_u hin ní hoc ni mb_uih_u, gätho ah_u ngue hing y_u judío ah_u, tengu'b_u gy_u duh_u nangue ni ts'oquih_u, nɛ hin gmi comhb_u ran hoqui bi man Oj_u maya'b_u. Pɛ nu Oj_u bi ja ah_u nɛ'ah_u dá comhb_u ra tema'da'yo ra Cristo, nɛ bi p_ungah_u gätho ma ts'oquih_u. ¹⁴ Nɛ nuj_u hin dá jash_u yán t'ɛdi Oj_u, o gue'a ran hocj_u'i dí p_useh_u hin dá jash_u a, nɛ gue'a gä dín dupateh_u a. Pɛ bi gurg_u ma dupateh_u a ra Jesús 'b_u mi du b_u ja ra pont'i. Nɛ gue'a ra pont'i, bi 'berpa y_u ts'edi _u i ɛna i ja y_u ts'edi ngue hin di nɛqui. Nɛ bi japi ngue bi mbɛ'ts' y_u sá 'b_u mi hnu ngue bi d_u a ra Cristo.

Ga homhb_u ga ɔth_u ngue dy_u mɛnguh_u b_u mahɛts'i.

¹⁶ Janangue a njon da zä da xij_u ga suf_u 'be'a dí sih_u, nɛ njon da zä da xij_u jatho ga suf_u n'da ran go, gue'_u y_u t'ungopa, o gue'_u y_u pa ran ts'äya. ¹⁷ Nɛ nuya y_un t'ɛdi ɛmbi x_un d_uxqui, bi man Oj_u maya'b_u ngue bi xi _u y_u judío, pɛ 'da y_u patho _u. Nɛ din t'es' 'b_u bá ɛh ra Cristo _u, nguetho y_u hmɛpya thoho nangue a ra Cristo. Pɛ nuya bi z_uh ra Cristo, nɛ gue'a maju_uni i ja rá ts'edi a. ¹⁸ Nɛ masque i si ah_u gui 'behmb_u rán japi Oj_u 'b_u hin gui th_undeh_u yám 'behni Oj_u mahɛts'i. Pɛ o guí suh_u. Gue'a im man _u 'da, nguetho ɛmbi ran 'yɛts'i 'b_u dí th_undeh_u ra Cristo, nguetho i ja rá ts'edi. Pɛ go i ɛn _u hing ran 'yɛts'i 'b_u ga th_undeh_u _u i coh y_u ts'edi, ngue yám 'behni Oj_u mahɛts'i. Pɛ im mansɛ, nɛ him bi 'yut Oj_u, nguetho ɛmme x_un ts'o yán 'yomfɛni _u. ¹⁹ Pɛ nu'_u hin'y_u 'be'a yán jah_u ra Cristo. Pɛ nuj_u dy_u 'yɛc'yɛih_u dí 'bhmb_u ra Cristo tengu'b_u n'danja'i tho dí comhb_u. Nu ra Cristo tengu'b_u ra y_u, nɛ di bɛngah_u y_un 'yomfɛni x_un ho, nɛ gue'a nán te ma mb_uih_u a, tengu bi zän Oj_u.

'Darb_u dá tuh_u ra Cristo nɛ 'darb_u dí 'bhmb_u a

²⁰ Ha hin gá tuh_u ra Cristo, nɛ guí ɛna gá hychmb_u yán t'ɔt'e ra ximhäi. Pɛ hanja guexta a gní 'y_uth_u tengu'b_u rá mbɛti ah_u ra ximhäi, ngue guí ɔdah_u yán t'ɛdi _u to'o ɛmbi di manda ua ja ra ximhäi. ²¹ Ngue sá i ɛn ah_u: “Yo guí th_uhmb_u ya, nɛ o guí sah_u ya, nɛ o guí h_uxh_u ya.” Pɛ nde'b_u hin gan hychmb_u ngue di 'bɛp ah_u yán t'ɛdi _u. ²² Pɛ gätho ya ɛnj_u ga suf_u, pɛ an ts'anni gätho ga homhb_u nɛ din thegue. ²³ Nɛ ɛna gue'b_u gue'a ran 'yomfɛni x_un ho a im man ya y_un 'yoh_u, nguetho im man a n'da ran th_unde ngue hin dín 'yɛx a n'da, nɛ im ma da zethoho 'be'a in nde n'da. Pɛ mf_udi hinga gue'a, nguetho hinga gue'a ní zɛrpa ní mb_u n'da 'b_u im bɛni da 'y_ut' ran ts'o.

3

1 Pɛ gam bɛmhɓu ngue 'darɓu dá thambɛnihɓu ra Cristo, tengu'ɓu ya dá sohmbɓu ra ximhái. Janangue a ga homhɓu ga ɔthu ngue dyɓ mɛnguhɓu ɓu mahɛts'i, ngue ya dí 'ɓuhmbɓu ra Cristo, nɛ nu'a i 'ɓurɓu ja rán 'yɛi Ojɔ, i conhui rá ts'edi a. 2 Gam bɛmhɓu tengu ɓu nam ɓɛn ɓu 'ɓurɓu mahɛts'i, nɛ hin gam bɛmhɓu tengu ɓu nam ɓɛn ɓu 'ɓucua ja ra ximhái. 3 Gam bɛmhɓu ngue 'darɓu dá tuhu ra Cristo, nɛ nuya 'darɓu bi 'besca ma tehu ra Cristo ɓu bí ja rá ts'edi Ojɔ, ɓu nam ɓɛn a. 4 Nu ra Cristo dá simhɓu mbo ma mbuihu, nɛ gue'a ma tehu i jajɓu a ya. Nɛ nu'ɓu bi hnu a rá ts'edi nuixte ra Cristo, nɛɓu da hnu ngue dí comhɓu rá nuixte a.

Hønt'a ma'da'yo gam bɛmhɓu ya

5 Janangue a nuya gátho yán ts'o ra ximhái i ja ɓu mbo ma mbuihu ga hehmbɓu, tengu'ɓu dán hyosehu. Hin dan 'yomt'ɛnihɓu, xin ga ɔthu yɓ 'yaśá, nɛ ga ɛshɓu ɓu yɓ ts'on'yomfɛni. Xín dan siyatehu, nguetho tengu'ɓu dí thandehɓu ɓu yɓ ojɔ ngue him majuani. 6 Pɛgue guehya da nu rán ts'ɛmbi Ojɔ nts'utho, ngue gátho ɓu hin di jamansu 'be'a im man Ojɔ. 7 Nu'ehɓu ngubɓu gmí ɔthu 'ɓu gmí 'yohɓu ɓu ja ra 'ɓexui. 8 Pɛ nuya dami hyɛhmbɓu 'be'a gmím ɓɛnbahɓu ni mijá'ihɓu ya, gátho ra cue, nɛ dami hyɛhmbɓu a gmí 'yɛt'ambuihu ran ts'o. Nɛ o gadí c'aman'ɓu ni mijá'ihɓu nangue ra ts'ore, nɛ guí 'yɛshɓu nangue ra ts'ore i pɔn ni ndehɓu. 9 Nɛ o gadín xihmbɓu yɓ fɛhni n'da ngu n'da ahɓu, nguetho ya gá pähmbɓu nin 'yomfɛnihɓu nɛ gátho 'be'a gmí ɔthu. 10 Nɛ nuya i ja ahɓu ma'da'yo nin 'yomfɛnihɓu. Pɛ nu Ojɔ man'da man'da di 'da ahɓu ran 'yomfɛni, da gohi tengu thoho rán 'yomfɛni ra Cristo, ngue bi 'dajɓu ra 'da'yote. 11 Nu ra Cristo 'da'angu ɓu na nu yɓ ja'i, madague hønt'a go 'be'a má ja'i, yɓ griego, o gue yɓ judío o gue hing yɓ judío, o gue yɓm 'ɓundapɔ ja'i, o gue yɓ 'yɛhɛ, o gue hing yɓ 'yɛhɛ. Nu ra Cristo in 'yohɓu hønt'a to'o nde da 'yɛc'yɛi, nɛ nangue ra Cristo ga tɛmhɓu gátho dí homhɓu. 12 Nɛ nangue rán huɛcate Ojɔ ya bi huancahu ngue ga ɛc'yɛihɓu. Janangue a nde'ɓu ga ɔthu ran hocja'i, nɛ hin dan 'yɛxhu, nɛ ga ɔrbahɓu ran ho ma mijá'ihɓu, nɛ din ja ma yembuihu, nɛ hin dan xɔmbuihu 'be'a da t'ɔrcahu. 13 Nɛ dam punbahɓu n'da ngu n'dajɓu nu'ɓu da 'yɔrcahu ran ts'o n'da, tengutho ɓu í pungahu ra Cristo. 14 Pɛ man'da ɛmme hñehi thoho ga ɔthu ran huɛcate, hin te dadí 'behmbɓu 'ɓu. 15 Nɛ ga jafɓu ra Cristo di manda gahu, n'damhma dim 'ɓumanho ma mbuihu. Nguetho ya bá zoncahu Ojɔ ngue dam 'ɓuhmbɓu tengu'ɓu n'danja'itho. Nɛ thocua thoho ga xihmbɓu ra jamadí 'be'a bi 'yɔrcahu Ojɔ. 16 Nɛ gam bɛmhɓu rámm hman ra Cristo, nɛ nangue rámm hma din jajɓu ran 'yomfɛni xɓn ho. Nɛ gue'a dán xɓnbahɓu a n'da ngu n'dajɓu. Nɛ ga ɛmfɓu jamadí Ojɔ nu'ɓu dí tuhmbɓu yɓ thuhu, o gue dímm mamhɓu rámm hman Ojɔ. 17 Nɛ 'be'a gátho dí ɔthu, nɛ 'be'a gátho dímm mamhɓu, pɛ ga ɔthu a dí t'ɛspa ra Hmu Jesús. Nɛ ga ɛmfɓu jamadí Ojɔ ma Tahɓu, nangue a ra Jesús.

Dam 'ɓumanhohɓu ɓu ja ma ngumhɓu

18 Nɛ nu ahɓu gyɓ xisuhɓu, dami 'yɔhmbɓu 'be'a im man ni ndòhu, nguetho gue'a rán sáui n'da ra 'yɛc'yɛi. 19 Nɛ nu ahɓu gyɓ 'yohɓu, dami huɛc ni xisuhɓu, nɛ hin guí sɔhmbɓu ɓu. 20 Nɛ nu ahɓu gyɓ t'ahnihɓu, dami 'yɔthu 'be'a gátho man ni tahɓu nɛ ni mbehɓu, nguetho gue'a in numanho Ojɔ a. 21 Nɛ nu ahɓu gyɓ tahɓu, nɛ gyɓ mbehɓu, hinga thocua tho guí sɔh ni t'ahnihɓu, janangue a mpáhá thoho da 'yɔt'a guín numanhohɓu. 22 Nɛ nu ahɓu gyɓ 'yɛhɛhu nɛ gyɓ mbɛfihɓu, dami 'yɔthu 'be'a gátho nde ni hmuhu, yɓ ja'i. Pɛ hinga hønt'a guim bɛmhɓu da numanho ahɓu ɓu, pɛ gue'a Ojɔ guín ndehɓu da numanho ahɓu. Janangue a guí

'yøth_h x_hn ho ni 'bɛfi_hn ngue dí numanho ah_h Ojã. ²³ Nɛ nu'ɸ 'bɛ'a gãtho ní 'bɛfi guí øth_h, guí 'yøth_h x_hn ho, nguetho hinga hønt'a ra ja'i ni hmuh_h, pɛ nɛsɛ a Ojã. ²⁴ Nguetho ya guí pãhmb_h a ra herencia di 'daj_h ra Cristo, ngue i juadi x_hn ho, nɛ gue'a majuãni ni Hmuh_h a. ²⁵ Pɛ nu'ɸ to'o i øt' ran ts'o, Ojã di cospa a bi 'yøt'e, madague a hønt'a go to'o ní ja'i.

4

¹ Nɛ nu ah_h gy_h hmuh_h, dami 'yøpãh_h ran ho ni 'yɛhɛh_h o gue ni mbɛfi_hn, nguetho guí pãhmb_h i 'bøp_h mahɛts'i ni Hmuh_h.

Man'da ran zofo

² Nɛ gãtho gah_h hin dan xømbũih_h nanguɛ dan yãh_h Ojã, nɛ thocua thoho ga xihmb_h jamadi Ojã 'bɛ'a gãtho di 'daj_h. ³ Nɛ nu ah_h damin yãh_h Ojã nangucãhe, ngue di jaje ga thoje gam mamhbe rãm hma, nɛ ga xih y_h ja'i 'bɛ'a bi 'yurcah_h, ram hma ngue him mam fãdi, ngue dim 'bøp_h mbo ma mbũih_h ra Cristo. Nɛ nugã dí ofãdigã nguetho dí_m mangã na ram hma. ⁴ Dami 'yãf_h rá ts'ɛdi Ojã ngue da bømanho 'bɛ'a dí_m mangã, ngue 'bɛ'a bi 'yurcah_h, nguetho jatho gam mangã x_hn ho a. ⁵ Nɛ dami jamansu ni mbũih_h, jananguɛ a nu y_h ja'i hing y_h 'yɛc'yɛi da nu ngue majuãni guín 'yoh_h ra Cristo. Nɛ ðaman ðyah_h guí xihmb_h nanguɛ ra Cristo. ⁶ Dami zomanhoh_h y_h ja'i, nɛ hin guí 'yũth_h ɸ, pɛ dami hyurpah_h y_h mbũi. Pɛ ga pãhmb_h 'bɛ'a dá thãhmb_h n'da ngu n'da, nanguɛ a ran ho di bɛngah_h Ojã ngue ga xihmb_h.

Ran zengua ran zɛgui

⁷ Nuna ma z_h cuh_h ra Tíquico, ɛmmɛ dadí huɛcã na, nɛ bi mbãxqui x_hn ho ngue dá øt'be rá 'bɛfi Ojã. Nu'b_h bi zø_m b_h, da xi ah_h gãtho 'bɛ'a dadí jagã. ⁸ Jananguɛ a dí pɛhndã b_h ya, ngue guí pãhmb_h 'bɛ'a dí jagãhe ua. Nɛ nu'a da hyut a ni mbũih_h nanguɛ ra Cristo. ⁹ Nɛ da mbɛ ra Tíquico ma cuh_h ra Onésimo, nuna i ɛc'yɛi x_hn ho na, nehna dadí huɛcã na. Nuna n'da ra mɛngu b_h guí 'bũhmb_h, nɛ da xi ah_h 'bɛ'a gãtho bin ja ua. ¹⁰ Nehna ma mi ofãdi'be ra Aristarco, i pɛn'nah_h ran zɛngua, nɛ ra Marcos rá mɛni ra Bernabé i pɛn'nah_h ran zɛngua. Nɛ ya dá xi ah_h nanguɛ ra Marcos, nɛ nu'b_h da zø_m b_h, dami simhb_h x_hn ho. ¹¹ Nehna ra Jesús í Justo i pɛn'nah_h ran zɛngua. Pɛ høndi hyutho ya ma mijudíohe ngue y_h 'yɛc'yɛi dadí_m pɛhmbe ua nanguɛ rá 'bɛfi Ojã, nɛ guehya hyu ɛmmɛ i hurca ma mbũi. ¹² Nɛ nuna i pɛn'nah_h ran zɛngua na ra Epãfras, n'da ra mɛngu b_h guí 'bũhmb_h, nɛ rá 'yɛhɛ ra Cristo na. Nɛ zã i ãp rá ts'ɛdi Ojã nanguɛ ah_h, ngue hin guí pãh nin 'yomfɛnih_h nanguɛ ra Cristo, pɛ njuãntho guí 'yøth_h rá pãhã Ojã. ¹³ Nɛ majuãni dí_m mangã nanguɛ ra Epãfras, ngue ɛmmɛ x_h hyãdumbũi in yãui Ojã nanguɛ ah_h, pɛ hinga hønt'a thoh_h, pɛ nɛ'ɸ y_h 'yɛc'yɛi i 'bøp_h ja ra hnini Laodicea, nɛ'ɸ 'bøp_h ja ra hnini Hierápolis. ¹⁴ Nu'a ra Lucas, ra médoco, ɛmmɛ dadí huɛj_h a, nɛ'a i pɛn'nah_h ran zɛngua. ¹⁵ Nɛcã dra Pãlogã dí pɛnpa ran zɛngua y_h 'yɛc'yɛi ngue i 'bøp_h ja ra hnini Laodicea, nɛ'a man juh_h nanguɛ ra Cristo ra Ninfã, nɛ gãtho ɸ y_h 'yɛc'yɛi ngue dim peti b_h rán gu. ¹⁶ Nɛ nu ah_h, nu'b_h gã jua a gã mamhb_h na ra søcuã dí pɛn'nah_h ya, dami thocpah_h ɸ y_h 'yɛc'yɛi bí 'bøp_h ja ra hnini Laodicea. Nɛ'a man'da ra søcuã dá pɛhndã b_h Laodicea, dami nuh_h b_h. ¹⁷ Nɛ nu'i gra Arquipo, pɛ i jaua a dí xi a'i. Dami 'yøt'e x_hn ho ra 'bɛfi ngue bi 'da a'i ra Hmu, nɛ hingui ts'ũtho guí 'yøt'e. ¹⁸ Nugã dra Pãlogã, dá o't'ã ua na man zɛngua nanguɛ ma 'yɛsɛ. Pɛ damim bɛmh_h ngue dí ofãdigã. Ojã di jamansu ah_h nɛ da mbãx ah_h. Nɛ hønt'a dí xi'ah_h ya.

1 TESALONICENSES

Ná n'da ra sɔcuá bi 'yorba ra Pablo u yu 'yɛc'yɛi bu ja ra ðahnini Tesalónica

Ran zengua

¹ Nugá dra Pablogá ne ra Silvano ne ra Timoteo dí ot'áhe na ra sɔcuá, ne dí penh'nahe ran zengua gátho u yu 'yɛc'yɛi gue dim peti bu ja ra hnini Tesalónica, gátho yu ja'i ngue in 'yohu Ojá ma Tahu ne ra Jesucristo ma Hmuhu. Ne nu ahú ne dí n'ndehe dí n' ja ahú rán japi Ojá, ne da hyut'a ni mbúihu Ojá ma Tahu ne ma Hmuhu ra Jesucristo.

Bi t'ut'u 'beru dí 'yɛc'yɛi u 'buru mi'da yu hái

² Ne zai dí xihmbe jamadi Ojá nangué ahú. Ne zai dí m'beru ahú 'bu dí yáhe Ojá. ³ Ne dí m'beru ahú 'bu dí yáhe Ojá ma Tahu, nangué ni t'ɛc'yɛihu gní'yøthú rá 'befi Ojá ne nangué nin huɛcatehu ɛmmɛ guí humbi gam pɛhmbu, ne nangué a guí tømDAHú ngue ba ɛh mahøn'a ra Jesucristo, ne gue'a gní hyät'i gní sɛthú 'be'a gátho guín nuhu. ⁴ Ma zu cu ahú dí pãhmbu ne gue ɛmmɛ dí huɛc'ahú Ojá, ne bi huan'nahú ngue gyú mbeti ahú a. ⁵ Ne nu 'bu rá mbúdi dá mangáhe bu a rán ho ma'da'yo ra Cristo, gá pãhmbu him mam hmansegá, pɛ nangué rá ts'edi a rá Hogandãhi Ojá guí hyãmhbú a ram hma bi bɛn'nahú gue majuãni a. Ne guí pãhmbu mam 'búihe nu 'bu má m'buãhe bu, nguetho dá ut'ahú 'be'a dá m'bu a n'da. ⁶ Ne nu ahú gá tɛnhdu a ram 'búí dá ut'áhe ngue tengu bi 'yøt' ra Hmu mahɛts'i. Ne madague'a xhú ngu rán unbi gá nuhu, pɛ guehma gá hyãmhbú a ram hma ne gán johyahú nangué rá Hogandãhi Ojá. ⁷ Pɛ nangué mpãhá thoho gá hyãmhbú ram hma ne gám 'búmanhohú, gátho gá 'yuthú 'beru dí 'yɛc'yɛi u 'buru ra hái Macedonia nɛru ra hái Acaya. ⁸ Ne nangué ahú gá jafu bi fã a rán ho ma'da'yo ra Cristo, janangué'a hinga hønbu ra hái Macedonia ne ra hái Acaya, pɛ hønbu go haru i fãdi gue ɛmmɛ i ja ni t'ɛc'yɛihu nangué Ojá. Ne him mahyoni ga xihmbe a ram hman ya. ⁹ Ne nu 'u gátho yu ja'i i ma ngue ɛmmɛ gá simanhoje 'bu má mbãhmbu bu ni hninihu. Ne i ma nangué gá sohmbu ni nyoguihu, ne nuya guí thãndehú Ojá i 'búí ngue majuãni a. ¹⁰ Ne i ma gue guí tømhbú ba ɛh mahøn'a mahɛts'i ra Jesús, rá Ts'ant'u Ojá. Gue'a bá xox'a Ojá bu 'bu u xhú du, ne gue'a ra Jesús da yãnjú nangué rán ts'ɛmbi Ojá xhú u tho ngue ba ɛhe.

2

Rá 'befi ra Pablo bu Tesalónica

¹ Ne nu ahú ma zu cu ahú guí pãhmbu ngue hinga sãti thoho dá mbãhmbu bu guí 'bãhmbu. ² Ne guí pãhmbu hangú nangu rán unbi bi mba ma unguigahe nu 'bu má m'buãhmbu bu ja ra hnini Filipos. Pɛ madague'a dá nuhe rán unbi, nu Ojá bi 'daje rán zambúí dá xi ahú rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague xhú ngu mín nde da zãje. ³ Nguetho hin dá xi ahú n'da ram hma him majuãni, ne hin dá xi ahú nangué 'be'a ga tãsehe, ne hin dí m'beru ngue høntho xcá há ahú. ⁴ Pɛ nugáhe nzãdí dí mamhbe tengu in nde Ojá, nguetho Ojá bi huangáhe ga mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, ne i pã Ojá ngue hin te dá cõmhbe, ne hin dá homhbe 'be'a da numanho yu ja'i. Pɛ Ojá dí asca ma mbúihe. ⁵ Ne hin dí huanhde yu m' hma mahotho guepu da numanhoje yu ja'i. Ne hin dí

homhbe ngue ga tãhmbē ra mbēti. Nu'a Ojã i pãdi 'bē'a dí mamhbe. ⁶ Nē hin dá homhbe 'bē'a dí numansuje yã jã'i, xinga gue ahũ o gue'ũ mi'da, madague'a mi sã xcã øt'ahē ts'edi nguetho ma 'bãigãhē ra Cristo. ⁷ Pē ãmmē dá tump'a ma mbũihē tengu'ũ n'da ra mbe di jamansu yã t'ũhni, nangue man huẽcatehe dá øt'ahũ. ⁸ Dín nde ga comhbũ a rámm hman Ojã madague'a jatho ga em ma tehe, nguetho ãmmē dadí huẽc'ahũ. ⁹ Ma zũ cu ahũ, há hin guím bẽmhbũ 'bē'a dá øthe 'bũ mámm pẽhmbē bũ ma pa nē ra xui ngue dá honsẽhē 'bē'a dá homhbe, nguetho him mi nde ga pa ahe. Pē ra mate thoho dá xi ahũ rámm Hman Ojã. ¹⁰ Pē há hin guí pãsehũ, nē a Ojã i pãdi 'bē'a mam 'bũihē nu'bũ mámm 'bũhmbē bũ guí 'bũhmbũ gyũ 'yẽc'yẽihũ, ngue hõnt'a Ojã dín ndehe da t'ẽspi, nē hin'yũ 'bē'a dí mba ma yãcpihē, nguetho gãtho xũn ho 'bē'a dá øthe. ¹¹ Nē guí pãhmbũ ngue n'da ngu n'da ahũ dá øthe tengu'ũ ma t'ũhni ahe tengutho n'da ra ta di huẽc yã t'ũhni nē di un ran zofo. Nē xtã hãt'ahũ ra ts'edi ni mbũihũ. ¹² Nē dá xi'ahũ ja ts'editho gui 'yõthũ ram 'bũi tengu i numanho Ojã. Nguetho Ojã bi zõnh'nahũ gui comhbũ a rá ts'edi nuĩxte bũ di manda. ¹³ Nē nzãí dadí unhdē ra jamadi Ojã nangue ahũ, nguetho nu'bũ má xi ahũ rámm Hman Ojã, gã hyãmhbũ a majuãni rámm Hman Ojã, nē hin gã 'yẽmhbũ gue hõntho rámm hman ra jã'i. Nē gue'a ram hma dim pẽpũ mbo ni mbũihũ ya, gãtho ahũ ngue guí ẽc'yẽihũ. ¹⁴ Nu ahũ ma zũ cu ahũ, gã nuhũ ran unbi gue bi 'yõt'a ni mẽnguhũ, tengutho bi nu yũ 'yẽc'yẽi bũ ra hãi Judea nu'bũ mi nu ran unbi ngue bi 'yõrpa yã mijjudiõhũ ỹ. ¹⁵ Nu yũ judiõ bi hyo a ra Hmu Jesús, tengutho bi 'yõrpa yã põngahyã Ojã mam'bet'o, nẽcãhē bi hyõnje thi, nē Ojã dín sũhmbũ ỹ, nē njo'o to i numanho ỹ. ¹⁶ Nē nu'bũ má xihmbē yã jã'i ngue hing yũ judiõ ra 'yu dí põ Ojã ỹ, pē bi hẽgãhē ỹ yũ judiõ. Janangue'a bin te yã ts'oqui ỹ, nē nuya bi ts'ãnni da nu rán ts'ẽmbi Ojã nts'utho ỹ.

Nu'a ra Pablo nde da mba mahõn'a bũ Tesalõnica

¹⁷ Ma zũ cu ahũ, nu'bũ má njo'ogãhē bũ 'da yũ pa, hin dadí pumbẽni ahũ, pē dímm bẽn ahũ nē ãmmē dín ndehe ga mbãhmbē bũ, gua nu ahe. ¹⁸ Nugãhē mĩm bẽni ga mbãhmbē bũ, nē nugã dra Pablogã mi sãpi ga mbagã bũ xũn ngu yũ nidĩ, pē 'bex bi zãngua ra zĩthũ. ¹⁹ Pē gue'a zẽhẽhũ man johya ahe. Nguetho nu'bũ bá ẽh mahõn'a ma Hmuhũ ra Jesucristo, di nẽqui xũn ho ma 'bẽfihe, ngue ya gã 'yẽc'yẽihũ. ²⁰ Majuãni guesẽ ahũ man johya ahũ, nguetho tengu'ũ man t'unni ahũ ga dá ahũ bũ.

3

¹⁻² Pē nugã him mí hãt'i ga tõ'mi mi'da yũ pa ngue da 'bãx ahũ. Janangue'a dá pẽn'nahũ na ma zũ cuhũ ra Timoteo ba fãx ahũ nē di zẽ ahũ nangue ni t'ẽc'yẽihũ, nē dá co'bē ua ja ra hnini Atenas. Nē nu ra Timoteo n'da rá 'yẽhē Ojã ngue dadĩm pẽhmbē ngue dí mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo. ³ Nuna ra Timoteo di zẽ ahũ ngue hin gui 'uehmbũ bũ ja rá 'yu Ojã nangue ran unbi guín nuhũ. Nguetho ya guí pãhmbũ gue rá pãhã Ojã ga nuhũ ran unbi nangue'a ga tẽnhdũ ra Cristo. ⁴ Guí pãhmbũ 'bē'a dá xi ahũ nu'bũ mámm 'bũhmbũ, ngue jatho guín nuhũ ran unbi tengu guín nuhũ ya. ⁵ Nē nu'bũ him mi sã man'da nya'a ga tõ'mi, dá pẽhndã n'dihi bũ ra Timoteo, nguetho dín nde ga pãdi 'bē'a guí øthũ nangue ni t'ẽc'yẽihũ. Nguetho nugã dí su da dá ahũ ra zĩthũ, nē sãti thoho ra 'bẽfi dá øt'ahē bũ 'bũ. ⁶ Pē nuna ra Timoteo ya bí 'bãrpũ guẽpũ guí 'bũhmbũ nē dá hãmhbe ra nde nangue ni t'ẽc'yẽihũ nē nangue nin huẽcatehũ. Nē bi xije ngue nzãí ãmmē guím bẽnje nē guín nde guín nuje, tengutho bũ na ndegãhē

gan nu ahe. ⁷ Janangue'a ma z_H cu ah_H, madague'a dín nuhe ran _Hmbi ua, p_e nu'b_H má _Hmbe ngue'a gadí zacuatho ni t'ç'yeih_H, 'bex bi hyu ma mb_Hihe. ⁸ N_e nugâhe sâ ga hâthe _H y_Hn _Hmbi dín nuhe ua, nguetho dí p_Hmbe gue ya gadí thot'a ni t'ç'yeih_H nangue'a ra Hmu. ⁹ Thocua thoho dí xihmbe jamadi Ojâ nangue'a ran johya gadí 'daje. ¹⁰ N_e nu ra pa n_e ra xui dí yâhe Ojâ nangue ah_H, n_e dí âp'âhe rá ts'edi Ojâ ngue gan nu ah_H mahø'n'a. Nguetho dín nde ga xân'nah_H 'be'a gadí 'b_Hmb_H nangue ni t'ç'yeih_H. ¹¹ N_e dí âcâhe Ojâ ma Tah_H n_e'a ma Hmu_H ra Jesucristo gue di jaje ga mbâhmbe b_H gua nu ah_H. ¹² N_e ma Hmu_H di ja ah_H ngue 'da gdán huçtah_H n'da ngu n'da ah_H, n_e gui huçj_H gâtho mi'da, tengugâhe ngue dadí huç'ah_H. ¹³ Gue nu'a ran huçcate i ja ah_H dí zac'a ni mb_Hi_H n_e di ja ah_H n'dat'a Ojâ guim b_Hmhb_H, n_e gâtho ma hoqui b_H dán nu Ojâ ma Tah_H nu'b_H bá çh mahø'n'a ma Hmu_H ra Jesús din 'yoh_H gâtho x_Hm pøhø.

4

Dam 'b_Hmb_H a dí numanhoj_H Oj_H

¹ Nuya ma z_H cu ah_H, dí xi ah_H nangue rá thuhu ma Hmu_H ra Jesús gue gui thoj_H gui 'yøth_H 'be'a dá xân'nah_H. N_e gam 'b_Hmb_H a dí numanho ah_H Ojâ, n_e man'da gui thoj_H x_Hn ho. ² N_e guim b_Hmhb_H ya 'be'a gâtho dá xân'nah_H nangue rá thuhu ma Hmu_H ra Jesús gue gui 'yøth_H. ³ N_e gue'a nde Ojâ gue gui dâf_H gâtho ni mb_Hi_H, n_e hin gui 'yøth_H ran 'yomt'çni. ⁴ N_e n'da ngu n'da ah_H nde'b_H gui p_Hmb_H guin numansu ni xisu zeh_H, janangue'a hin gui 'yøth_H ran 'yomt'çni mi'da y_H xisu. ⁵ N_e hin gui 'yøp_H ran ts'o tengu i øt'_H y_H jâ'i ngue hingui p_H Ojâ. ⁶ Nde'b_H xinga n'da ah_H gui 'yøth_H gui _Hnba ni min'yoh_H ngue gui nutontof_H rá xisu. Nguetho Ojâ di cos'ah_H ran _Hmbi 'b_H gue'a gui 'yøth_H, tengu dá xi ah_H. ⁷ Nguetho Ojâ bi zongah_H ga øth_H ran ho n_e him bi zongah_H ga øth_H ran ts'o. ⁸ Nu'a to'o festhoho _H y_Hn zofo im mangua, p_e hin râm hmanse n'da ran 'yoh_H i festhoho p_e rán t'çdi Ojâ, ngue bi 'daj_H rá Hogandâhi. ⁹ Nu Ojâ ya bi xân'nah_H ngue gan huçj_H n'da ngu n'da ah_H, janangue'a hin'y_H man'da ga xi ah_H. ¹⁰ N_e ya gá 'yuth_H nin huçcateh_H gâtho y_H cu i 'b_Hp_H ra häi Macedonia. P_e dí xi ah_H ma z_H cu ah_H n_e man'da gui 'yuth_H nin huçcateh_H. ¹¹ N_e nu ah_H o gadím pate thohoh_H p_e gui 'yøzehe ni 'befi zeh_H n_e gui hy_Hdumb_H gui hyomhb_H 'be'a gdám 'b_Hmb_H, tengu xtá xi ah_H. ¹² Nu'b_H ngub_H gui 'yøth_H, da numanho ah_H _H hingui ç'ç'yei, nguetho hin gui áth_H 'be'a gui homhb_H.

Ba çh mahø'n'a ma Hmu_H ra Jesucristo

¹³ Nuya ma z_H cu ah_H dín nde ah_H gui p_Hmb_H 'be'a din ja _H y_H 'yç'ç'yei x_Hn du, janangue'a hin da du ni mb_Hi_H tengu _H y_H jâ'i nte mán ho i tø'mi, ngue hingui p_H Ojâ. ¹⁴ N_e tengu b_H na ç'ç'yeih_H ngue bi du ra Jesús n_e bi dambçni a, n_e ngutho b_H dá ç'ç'yeih_H da dambçni _H y_H 'yç'ç'yei x_Hn du, n_e di jap Ojâ gâtho dín 'yoh_H ra Jesús nu'b_H bá çh mahø'n'a. ¹⁵ Guehna râm hman ra Hmu dí xi ah_H ya, nuj_H dy_H 'yç'ç'yeih_H gue dí 'b_Hthoh_H 'b_H bá çh mahø'n'a ra Hmu, hin dam 'bet'oh_H ga texh_H mahçts'i, p_e nu' _H y_H 'yç'ç'yei x_Hn du dim 'bet'ø _H. ¹⁶ Nguetho gues_e ra Hmu ba ç_H mahø'n'a mahçts'i, n_e çmm_e ts'edi da ma nangue rá ts'edi nu'b_H bi zøn ra pa da man Ojâ. N_e rá ngurpa m'b_Hhni mahçts'i çmm_e nts'edi da ma. N_e gâtho na ng_Hni ra ximhäi da t'ø a rá thuxi Ojâ. N_e gâtho _H to'o xí 'yç'ç'yei, ngue x_Hn du, da dambçni, n_e gue' _H rá mb_Hdi da ndex_H mahçts'i. ¹⁷ N_e dim 'bejua _H y_H 'yç'ç'yei ngue i 'b_Htho, 'dat'a da zixcah_H, n_e dan c'ath_H ra Hmu

bü i ja yu güi ne dam 'bühmbu ra Hmu gätho yu pa mazai. ¹⁸ Ne guehna dá xi ahü gnín hyurpa ni mbühü n'da ngu n'da ahü.

5

¹ Ma zu cu ahü, hingui jatho ga xi ahü jam'bu da zön u yu pa din ja u an ts'änni din ja. ² Nguetho nu ahü guí pahmbu xän ho ngue njongui padi, o gue ra pa o gue ra xui ba éh ra Hmu. Tengu'bu hingui pa a n'da jam'bu ba é'a n'da rá bē. ³ Ne nu'bu da man u hing yu 'yéc'yéi gue gätho i 'búmanho ne nte mán ts'o din ja, 'bex ba éh ran ts'embi da 'yöt' Oja ngue hin dim pommi u. Nguetho tengu n'da ra xisu gue bi zön ra ora dim 'büh rá t'uhni, ne hin hapu sä da mbatho. ⁴ Pe nu ahü ma zu cu ahü, hin di pi ahü ngue tengu'bu ba é a n'da ra bē, ne hingan ts'ärbu da zöhö, ne di pi u i hupü ja ra 'bexui. Pe guí tömhbu ra pa ba éh ra Hmu. ⁵ Nguetho gätho gahü dí 'bühmbu bu ja ra 'bexui tengu'bu ra xui. ⁶ Nde'bu hin dam 'bühmbu tengu'bu dí áhmbu, tengu u mi'da, pé dí nuhmbu ne dan 'yomfënihu xän ho. ⁷ Nu ra xui i áh yu ja'í ne ra xui di ho di mihni. ⁸ Pe nuju gue dí 'bühmbu ja rán nequi Oja, nde'bu nzai din jaju ran 'yomfëni xän ho. Ne nuju jatho ga hehu rá ts'edi Oja nangue ma t'éc'yéihü, ne ran huéate, ne ga tömdahu rán ho ma'da'yo ra Cristo gue gue'a dí pöju, janangue'a hin da daju ra zithu. ⁹ Nguetho Oja him bi zängahu ga nuhu rán ts'embi a. Pe bi zängahu ga hámhbu a ran ho ma'da'yo ngue di pöju ma Hmuhu ra Jesucristo. ¹⁰ Nguetho nu ra Jesucristo bi du nangueju, ngue in nde 'darbu dam 'bühmbu a, madague'bu xtá tuhü o gue dí tehü nu'bu bá éh mahön'a. ¹¹ Janangue'a damin hyurpa ni mbühü ne gam fáxhu n'da ngu n'da ahü tengutho guí öthu ya.

Nu ra Pablo di un ran zofo yu 'yéc'yéi

¹² Nuya ma zu cu ahü, damin numansuhü u gätho bi huan Oja ngue yu ngarpi bu, ngue xän'nahü ne di 'da ahü ran zofo nangue Oja. ¹³ Dami numanhohü u ne émmé guí huéju nangue ra 'bëfi i öt'e nangue ahü. Ne dami 'yës'hü a gnín junthu bu guí 'bühmbu. ¹⁴ Nuya ma zu cu ahü dí xi ahü, dami xihmbu u i dänhyéi ngue hingui ho 'bë'a i öt'e. Ne dami zëhmbu to'o i tu yá mbüi, ne dami zëhmbu u ngue hinguin zaqui yá t'éc'yéi. Ne o gadín xömbühü nangue gätho u, pé dami fáxhu u. ¹⁵ Ne gan jamansuhü hin gui cospahu ran ts'o 'bu i öt'ahu ran ts'o u 'da, pé gan 'yörpahu ran ho n'da ngu n'da ahü, ne gätho i 'bücua ja ra ximhäi. ¹⁶ Ne daman johyahü gätho yu pa. ¹⁷ Ne 'yo guí es'hü gan yáhu Oja. ¹⁸ Ne Oja guí xihmbu jamadi 'bë'a gätho bi 'yöt'ahu. Nguetho gue'a in nde Oja a guí 'yöthu, gue ahü guín 'yohü ra Cristo Jesús. ¹⁹ Ne 'yo guí serpahu rá ts'edi rá Hogandähi Oja dim pëpu mbo ni mbühü. ²⁰ Ne 'yo guí öman'uhu 'bu 'bo'o da ma, ngue dim pöngahü Oja. ²¹ Dami bëmhbu gue 'bë'a gätho xän ho o hin'na. Nu'bu xän ho, dami pës'hü. ²² Dami 'uehmbu gätho 'bë'a mán ts'o. ²³ Nu Oja gue bi hoc'ahu, ne di ja ahü gätho ni mbühü guim bëmhbu a. Ne di ja ahü ni mbühü ne ni tehü nte mán ts'o din 'yohü nu'bu bá éh mahön'a ma Hmuhu ra Jesucristo. ²⁴ Nu Oja gue'a bi zon'nahü, ngubu da 'yöt'ahu. Nguetho di ja'ts'a im ma ne da 'yöt'e gätho na.

Ran zengua ran zëgui ne rán japi Oja

²⁵ Ma zu cu ahü dami 'yáfu rá ts'edi Oja nanguecähe. ²⁶ Dami zënguagahu ts'u u yu cu nangue ran huéate. ²⁷ Nuya dí xi ahü nangue rán t'ëdi ma Hmuhu, dami mamhbu ma söcuagä bu 'büi gätho yu cu. ²⁸ Ne gue'a ma Hmuhu ra Jesucristo di jap'ahu. Hönt'a dí xi ahü ya.

2 TESALONICENSES

Ná yoho ra sɔcuá bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra dɔhnini Tesalónica

Ran zengua

¹ Nugá dra Pablo, nɛ ra Silvano nɛ ra Timoteo dí o't'ahɯ na ra sɔcuá gátho ahɯ gyɯ cuhɯ nangue ra Cristo guí 'bɯhmbɯ bɯ ra hnini Tesalónica, gue ahɯ guí 'bɯhmbɯ Ojɔ ma Tahɯ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo. ² Nu'a Ojɔ ma Tahɯ, nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo dí ndepe di 'da ahɯ rán jɔpi nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

Di ɯnba ɯ yɯ ts'om'bái 'bɯ bá peng ra Cristo

³ Ma zɯ cu ahɯ jatho ga xihmbe Ojɔ jamadi nangue ahɯ. Nɛ xɯn ho ngue ngubɯ dí m bɛmhbe, nguetho thocua thoho man'da te ni t'ɛc'yɛihɯ, nɛ man'da man'da gnín huɛctahɯ n'da ngu n'da ahɯ. ⁴ Janangue'a man'da jagáhe ran johya nu'bɯ dí xihmbe mi'da yɯ 'yɛc'yɛi 'bɛ'a guí ɔthɯ. Nguetho hin gadín xɔmbɯihɯ nangue ni t'ɛc'yɛihɯ, madague'a hangu nangu yɯn ɯnbi guín nuhɯ nɛ'ɯ 'bɛ'a gátho i t'ɔt'ahɯ ya nangue guí tɛnhɔ ra Cristo. ⁵ Nangue a guí háthɯ yɯn ɯnbi, guí uhmbɯ gue jatho di ɯnba Ojɔ ɯ to di ɯn'nahɯ, pɛ nu ahɯ gám pomhbɯ a. Nɛ nu'ɯ yɯn ɯnbi guín nuhɯ ya, gue'a ní hoc'a ni mbɯihɯ Ojɔ tengu rán sáui bɯ di manda Ojɔ. ⁶ Nɛ xɯn ho da 'yɔt' Ojɔ 'bɯ bi un ran ɯnbi ɯ to di ɯn'nahɯ. ⁷ Nɛ nu Ojɔ di japi din sáya nin ɯnbi guí nuhɯ ya, nɛ nguetho da 'yɔrcáhe 'bɯ bá ɛh mahɔn'a mahɛts'i ma Hmuhɯ ra Jesús, din 'yohɯ yám 'bɛhni gue i ja yá ts'edi, nɛ ban 'yohɯ ra sibi nts'utho. ⁸ Nɛ nu'bɯ bá ɛhe, di un ran ts'ɛmbi gátho to'o hingui pɔ Ojɔ, nɛ gátho to'o him bi 'yɔrpamasu rán ho ma'da'yo ma Hmuhɯ ra Jesucristo. ⁹ Nɛ nu'ɯ to'o da nu ran ts'ɛmbi x má mba da nu ran ɯnbi ngue njám'bɯ da guadi, nɛ ma 'ueque tho bɯ 'bɯh ra Hmu mahɛts'i, nɛpɯ hapɯ ja rá ts'edi nuixte. ¹⁰ Pɛ nu'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi, gue'ɯ dí hnu a rá nuixte a ra Hmu 'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛhe. Nɛ gátho yɯ 'yɛc'yɛi da 'yɛspa a, nɛ ahɯ gan 'yohɯ ɯ, nguetho gá 'yɛc'yɛihɯ ran ho ma'da'yo dá xi ahɯ. ¹¹ Janangue a nzai dí yáhe Ojɔ nangue ahɯ. Nɛ dí áfe di 'da'a ni mbɯihɯ ngue yán thɛhɯ ram 'bɯi bi zán'nahɯ. Nɛ nu'a Ojɔ di 'da ahɯ rá ts'edi guí 'yɔthɯ ran ho guím bɛni guí 'yɔthɯ. Nɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɯ, Ojɔ di ze ahɯ guí 'yɔthɯ rá 'bɛfi. ¹² Nɛ nangue'a 'bɛ'a guí 'yɔthɯ bɯya, nu'a ma Hmuhɯ ra Jesucristo da t'ɛspi. Nɛ nu'a xin da 'yɛs'ahɯ, nangue rá mate zɛhe a Ojɔ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

2

Ran 'yohɯ ngue ra ngurpa 'yɔt'ats'oqui

¹ Nuya ma zɯ cu ahɯ, dí xi ahɯ ya 'bɛ'a din ja nu'bɯ bá ɛh mahɔn'a ma Hmuhɯ ra Jesucristo, ngue di percahɯ 'darbɯ dam 'bɯhmbɯ. ² 'Yo gadí päh nin 'yomfɛnihɯ 'bɯ 'bo'o da xi ahɯ, ya bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu. 'Yo gadí 'yon ni mbɯihɯ 'bɯ 'bo'o da xi ahɯ bi bɛnba Ojɔ ngue ya ba ɛh ra hmu ya. Nɛ 'yo guí ɛc'yɛihɯ 'bɯ 'bo'o da hyä ahɯ ngue da 'yɛn ahɯ dá o't'áhe ra sɔcuá dá mamhbe ya bi zɔh ra Hmu mahɛts'i. ³ Nɛ 'yo guí ɛc'yɛihɯ 'bɛ'a gátho i man yɯ ja'i. Nguetho him ba ɛh ra Hmu asta gue'bɯ go gátho yɯ ja'i i 'bɯcua ja ra hái ngue hingui ɛc'yɛi din sɯhmbɯ Ojɔ. Nɛ him ba ɛh ra Cristo asta gue'bɯ din 'yo a n'da ran 'yohɯ ngue ra ngurpa 'yɔt'ats'oqui, ngue m'bejua da t'ɛrpɯ ja ran ɯnbi mazai. ⁴ Nɛ nu'a ra ngurpa 'yɔt'ats'oqui da zui gátho yɯ 'yɛc'yɛi gue i thánde

Ojã, ñe da zũ ã mi'da i thãnde hõnt'a go 'be'a i thãnde, nguetho in nde a dí mba nthãnde zehẽ. Ñe da yurpũ ja n'da ra nijã ñe da hyupũ, tengu'bu gue'a Ojã a. ⁵ Ha hin guim bẽmhbu guehna dá xi ahũ nu'bu máam 'bũmhbu bu. ⁶ Pẽ nuya guí pãhmbũ 'be'a i sãmmi ngue ba ẽhe, nguetho hinga na sòn ra pa da man Ojã gue ba ẽhe. ⁷ Pẽ nuya ẽmme xũn ngu dim pẽpũ yũ mbũi yũ jã'i a rá ts'edi ra zĩthu, ngue hin di ñeiqui. Pẽ i pa nts'ãmbi thoho rá ts'edi asta gue'bu go bi zõn ra pa ngue Ojã di 'uec'a to'o i sãmmi. ⁸ Ñe gãtho da nu ran 'yohũ ngue ra ngũrpa 'yõt'ats'oqui. Pẽ nu'bu bá ẽh mahõn'a ra Hmu Jesús nuixtetho rá ts'edi, da hyo a ran 'yohũ, ngue da huic thoho. ⁹ Ñe nu'bu bá ẽh ran 'yohũ ngue xũn ngu rá ts'edi ra zĩthu in 'youi, ñe da 'yõt'e xũn ngu yũ hmẽpya, ñe yũn t'õt'e nuixte ngue dí hyät' yũ jã'i. ¹⁰ Ñe gãtho 'be'a mán thãte da 'yõt'e, ngue da hyät' yũ jã'i i 'yo rá 'yu ram 'bedi, gue'ũ him mín nde da 'yẽc'yei a majuãni guepũ mí sã xtím pøhø. ¹¹ Ñe nu'ũ gãtho him bi nde da 'yẽc'yei a majuãni Ojã, di japi da 'yẽc'yei yũ fehni ñe da ñen'na ran 'yohũ ngue ra ngũrpa 'yõt'ats'oqui. ¹² Janangue'a gãtho ã him bi 'yẽc'yei a majuãni pẽ man'da di ho ran ts'o, 'darbu da nu rán ts'ẽmbi Ojã ã.

Nthahni dim pøhø

¹³ Pẽ nzã ga xihmbe jamadi Ojã nangue ahũ 'be'a gãtho bi 'yõt'ahũ ma zũ cu ahũ, ngue di huẽc'ahũ ra Hmu. Nguetho Ojã bi huahn'nahũ rá mbũdi thoho ngue di pø ahũ. Ñe nangue gá 'yẽc'yehũ a majuãni, nu'a rá 'befi rá Hogandãhi Ojã í bo ni mbũihũ. ¹⁴ Ñe bi huahn'nahũ Ojã ngue gá 'yẽc'yehũ 'bu má xi ahe rán ho ma'da yo ra Cristo. Ñe bi zãn'nahũ Ojã gui combũ rá nuixte ma Hmuhũ ra Jesucristo. ¹⁵ Nuya ma zũ cu ahũ dami thoctahũ ni t'ẽc'yehũ, ñe 'yo gadí uãns'hũ 'be'a guim bẽmhbu, ñe 'yo gadí pumbẽnihũ 'be'a dá xãn'nahũ nu'bu 'darbu máam 'bũmhbu, ñe'a 'be'a dá xi ahũ nu'bu má o't'ahẽ ã yũ søcuã. ¹⁶ Nuya gue ma Hmuhũ ra Jesucristo, gue'se a, ñe Ojã ma Tahũ, da hyut'a ni mbũihũ mazã nangue rán hose Ojã. Nu'a Ojã di huẽc'ahũ, ñe nangue rá mate bi jajũ ga tøhmbũ 'be'a di 'dajũ. ¹⁷ Ñe nu'a Ojã da hyu ni mbũihũ, ñe di zet'a ni mbũihũ ngue gui mamhbũ ñe gui 'yøthũ 'be'a gãtho xũn ho.

3

Gui 'yãfũ Ojã nanguecãhe, ẽn'a ra Pablo

¹ Hõnt'a dí xi ahũ ya ma zũ cu ahũ, dami 'yãfũ rá ts'edi Ojã nanguecãhe n'dahma din ja rá ts'edi ráam hman ra Hmu, ñe da bõmanho hõnbũ go hapũ ga 'yomhbe. Ñe gãtho to'o da 'yõde da hyãni nangue ran johya, tengutho bin ja bu guí 'bũmhbu. ² Ñe gui 'yãfũ rá ts'edi Ojã ngue da yãnje buh'ũ ts'om'bã jã'i, nguetho hinga gãtho in nde da hyãn ráam hman Ojã. ³ Nguetho nu'a ra Hmu njãm'bu da hyegahũ pẽ nzã da mbãjũ, ñe i ja rá ts'edi ngue hin di japi di ẽn'nahũ ra ñãmants'o. ⁴ Ñe nu'a ra Hmu di jaje dí pãhmbẽ ngue gadí thoctahũ guí øthũ 'be'a gãtho dí xi ahe. ⁵ Ñe nu'a ra Hmu di ja ahũ man'da man'da gui pãhmbũ rán huẽcate Ojã, ñe di ja ahũ gui hyãthũ 'be'a gãtho guí thohmbũ tengutho bi 'yõt'a ra Cristo.

Jatho gui 'yõt' ni 'befi zehẽhũ

⁶ Ma zũ cu ahũ dí xi ahũ nangue rá thuhu ma Hmuhũ ra Jesucristo, dami 'uehmbũ ts'ũ bu 'bũ ã ni cuhũ i ñãhyẽi, ngue hingui nde dim pefi, gue'ũ hingui tẽn'na 'be'a dá xãn'nahe. ⁷ Ñe nu'ahũ guí pãhmbũ 'be'a gdãm 'bũmhbu, tengu dá ut'ahẽ 'bũ máam 'bũcãhe bu, ngue hin dãm 'bũndãhyẽi thohogãhe. ⁸ Ñe xĩngui ts'ũ gá 'daje 'be'a dá homhbe. Pẽ dãm pẽhmbe ra pa ñe ra xui n'dahma bin ja 'be'a dá homhbe, ñe xĩngui ts'ũ dá pa ahe. ⁹ Madague mí sã xcã ähmbe

ngue xquí zεje. Pε dá ndehe ga ut'ahe ra hmεpya gui 'yøth_u. ¹⁰ Nε nu'b_u má_m 'b_uhmb_u b_u, dá xi ah_u, ngue'b_u 'b_u a n'da hingui nde dim pεfi, hin din sihmε 'b_u, pε da zä ra thuhu 'b_u. ¹¹ Nguetho dí øhmbe gue 'b_u i 'da ah_u hingui nde dim pεfi, pε di hødänhyçi thoho nε ndetho din thĩnt p_u hin yá 'bεfi. ¹² Nuya nangue rá ts'edi ma Hmuh_u ra Jesucristo, dí xi _u to'o hingui nde dim pεfi, ngue da hyanya zεhε rá 'bεfi da 'yøt'e, nε da hyonse 'bε'a dām 'b_ui. ¹³ Pε nu'ah_u ma z_u cu ah_u, o gadín xømbüh_u gui 'yøth_u ran ho. ¹⁴ Nu'b_u 'b_u a n'da ah_u hingui nde da 'yøt'a 'bε'a dí xi ah_u, dami hyεth_u 'b_u, janangue'a da mbε'ts' yá sä. ¹⁵ Pε o gadín s_uhmb_u, pε gui unhd_u ran zofo tengu'b_u ni cuh_u.

Ran zεgui ran zofo

¹⁶ Nε gueε ra Hmu, hønt'a sä da hyut'a ni mbüh_u, hønt'a go 'bε'a gui thohmb_u gätho y_u pa. Nε nu'a ra Hmu gam 'b_uhmb_u gätho ah_u. ¹⁷ Nugä dra Pablo dí o't'ä na ran zεngua i ja ua ya nangue ma 'yεsgä. Tengu'b_u ma firmagä na, ngue gätho ya ma søcuä. ¹⁸ Nuya nu'a ma Hmuh_u ra Jesucristo di jap'ah_u, gätho ah_u. Nε hønt'a dí xi ah_u a ya.

1 TIMOTEO

Ná n'da ra sɔcua bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo nangué rán t'ɛdi Ojā ma yāntehū, nē ra Jesucristo, guēs'a ran ho dí tɔmhbu a. ² Dí pēnh'na n'da ra sɔcua gra Timoteo, tengu'bu majuāni ma ts'ant'ū i, ngue ya dá xān'na ma t'ɛc'yēihū. Nē dí āp Ojā ma Tahū di 'da'a rá mate nē rán huɛcate, nē da hyut'a ni mbūi a ra Cristo Jesús ma Hmuhū.

Da mba ma hɛcpi ɯ n'dan'yo in xānbate

³ Nē tengu dá xi'a 'bū má mba bu Macedonia, nē ngutho dí xi'a ya, dami copū Éfeso, nē gui hɛcpa ɯ 'da bí 'bupū, ngue hinga n'dan'yo da ma 'bū in xānbate. ⁴ Nē dami xifi hin din xāh m'ida yū cuento gue 'be'a sã ɛmbi bi 'yɔt'ū ndu ma bombɔtahū maya'bu nē'bu ɛmme ma 'be'a yú thuhu ɯ, ngue man'da dí xānt'ū yām hma. Nguetho nu'ū yām hma tengu ɯ, sāti thoho ran 'yomfɛni di un'na n'da, pē hin di 'yomfɛniba n'da da 'yɛc'yēi Ojā. ⁵ Pē nu'a ma 'bēfihū dyū xānbatehū, ga xānba yū jā'i dan huɛjū. Nē gue'a ran huɛcate di nēqui bu ma mbūihū 'bu m'be't'e a, nē'bu zāi dí ɔthū a di bēngahū Ojā, nē'bu hɔnt'a Ojā dīm bɛmhbu a. ⁶ Pē nu'ū 'da hinga guehya yām hma dīn huɛca n'da i honi, pē bi 'uepja rá 'yu Ojā, janangué i tēn yām hma sāti thoho. ⁷ Nu'ū, ɛmme i honi nde dīn xānbate nangué yān t'ɛdi Ojā bi man ra Moisés, pē hingui pādi 'be'a im ma. Sã i mants'editho, pē nē hingui pādi 'be'a nam bɔn'ū yām hmanse i ma 'bū i man yān t'ɛdi. ⁸ Dí pāhmbū gue xān ho ɯ yān t'ɛdi bi xi Ojā ra Moisés. Pē bi ts'ān yān t'ɛdi Ojā gue dí mba ma hɛcpi ɯ yū dādits'oqui. ⁹ Nē gue'ū yān t'ɛdi dí mba ma hɛcpi ɯ to'o jase yān t'ɛdi zehē, nē'ū i festa yān t'ɛdi Ojā, nē'ū to hingui numansu Ojā, nē di ho da 'yɔt' yū ts'oqui. Nē'ū to hingui ɛspa Ojā, nē i tēn ra ximhāi, nē i ho yú ta nē yú mbe, nē yū hyodu. Gue'ū da sih yān t'ɛdi Ojā ɯ, nē hinga gue'ū hɔnt' Ojā mbɛni. ¹⁰ Nē bi ts'ān yān t'ɛdi Ojā dí mba ma hɛcpi ɯ ɔt' ran 'yomt'ɛni, nē'ū dīn 'yāsābi yú min'yohūhū tengu'bu n'da ra xisu, nē'ū i pɛ yú mijā'ihū, nē'ū i man yū fehni, nē i xih ra fehni yū ze'mi. Nē gātho ɯ n'dan'yo i ɔt'e xīnda gue ra hoganxādi, nē gue'ū da sih yān t'ɛdi Ojā ɯ, nguetho i xijū hin ga ɔthū yū ts'oqui. ¹¹ Pē nu'a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí pārcā ma mbūihū Ojā a, nu'a mixte xān hotho a. Nē gue'a ran ho ma'da'yo bi xicā Ojā gam mangā.

I xi Ojā jamadi ra Pablo, nangué rá mate xān ngu

¹² Jamadi dí xih ma Hmuhū ra Jesucristo, nguetho bi huangui dram 'behniḡā, nē i pādi ga jā'ts'i, nguetho di 'dac rām fāts'i ga ɔt'a i xiqui. ¹³ Pē nugā ɛmme dra nēxmateḡā mam'bet'o, nē mí sangā a ra Cristo gue'bu go má ũnba ɯ 'da yú 'yɛc'yēi. Nē xīngui ts'ū mí pācā 'be'a nam bɔn'a mí ɔt'ā, nguetho him mí ɛc'yēigā ra Cristo. Pē Ojā bi 'dac rá mate bi pungui. ¹⁴ Pē ɛmme xān ngu rá mate ma Hmuhū ra Cristo Jesús, bi jaqui dá dāpā ma mbūi a, nē bi jaqui ɛmme dá humanhogā a Ojā nē dá huɛc ma mijā'i'be. ¹⁵ I ja ya n'da ram hma dá zā ga pāhmbū majuāni, ngue bi zɔcua ja ra ximhāi a ra Jesucristo di pɔ'ū yū ts'om'bāi tengugā man'da xān ts'o dá ɔt'ā. ¹⁶ Pē ɛmme xān ngu rá mate bi 'yɔrcā Ojā, nguetho nde gātho da 'yut m'ida yū jā'i ɛmme ja rá yembūi a ra Jesucristo. Nē tengu thohogā, nguetho da 'yɔrpa ɯ to'o di dāp yú mbūi a, nē'ū

din ja ra te mazai. ¹⁷ Janangue'a ga εspa ma Ojahu gathu ya pa mazai. Nu'a, ra Hmuts'ut'abi mazai a, ne njongui sa da nu, ne njam'bu da guadi. Ne n'datho Oja, njo'o man'da, ne gatho i paði. Ne hont'a gam bemhbu a ya. ¹⁸ Ne nuya gra Timoteo, tengu'bu ma ts'unt'u i, i ja ua a di xi'a ya. Nu'i gra dofui nangue Oja, dami 'yot' ra hogatuhni, tengu thoho bi xi'a u yu pongahya Oja. Janangue'a dami hyadumbui gui 'yεc'yei ra hogamhuma Oja, ne gui 'yot'a 'be'a i xi'a 'bu in zop'a ni mbui. ¹⁹ Ne hin gui 'yot'e tengu mi ot'u 'da 'bu mi zop ya mbui Oja, pe bi mbesta'a 'be'a bi sifi, bi ts'onse ya mbui buya. ²⁰ Tengu mi ot'a ra Himeneo ne ra Alejandro. Pe da juamba u, ne da xifi bi mba ma da bu 'buh ra zithu, di unbi, da baði hin da zan Oja.

2

Da mba nt'äpi rá m fáts'i Ojā nangue gátho yu ja'i

¹ Ne i ja ua n'da ram hma ga xi'i, gra Timoteo, ngue mahyoni gui 'yorpü ja ram peti. Ngue nu'bu gui yahü Oja, gui xihmbu nangue gathu ya ja'i, gui 'yafu rá mate nangue'u, ne gui xihmbu jamadi Oja nangue'a 'be'a bi 'yörpa n'da ngu n'da u ya ja'i. ² Ne'u ya ts'ut'abi ne gatho to'o ja ya ts'edi, dami 'yafu rá m fáts'i Oja nangue'u, ngue hin din ja ya sui ne xing ra dumbui, ne hin te gam bemhbu, ne da za bu ga othu xun ho 'be'a bi man Oja buya. ³ Ne xun ho 'bu ga othu a, nguetho gue'a numanho Oja mam porpatehu a. ⁴ Nguetho in nde Oja da yani gatho ya ja'i nangue rá ts'edi ra zithu ne di 'yomfēnibi nangue'a majuani. ⁵ Ne n'datho Oja i 'bui. Ne n'datho a i 'bā'inde ne din hocpate bu bi 'bu Oja, nu'a ra Jesucristo ngue bin ja'i a. ⁶ Nguetho bin dāse ngue gatho bi gurca ma ts'oquihu. Ne guehna ram hma bi xihu Oja 'bu mi zōn ra pa bi ma. ⁷ Ne guehna ram hma í thangā gam mangā na, ne guehna bí 'bencā na, ne majuani hin di fehniḡā, ngue ma 'befiḡā ga xānba u hing ya judío, ga japi di dāp ya mbui Oja, da yani, ne da 'yεc'yei a majuani. ⁸ Ne man'da di xi'i, hōnba go hapu dim peti ya 'yεc'yei, xtán hotho ya 'ye u yan 'yohu di 'ua'ts' 'bu din yahü Oja, ngue nte má cue da beḡni, ne xing ran εpate. ⁹ Ne di xi'i 'be'a gui xih ya xisu, ngue hin din hoc zehē nangue ran 'yεts'i, uague di hoc ya ya, uague ra oro o ya thebe o 'be'a xam hmadi da japi. Pe din hoc zehē nangue ya he rán sāui n'da ra hogambui ne ra hogan'yomfēni. ¹⁰ Ne da baði da 'yot' ra hogambui, ne gue'a ran hoqui rán sāui n'da ra xisu i numansu Oja. ¹¹ Ne nubu ja nim petihu, da ndese ya xisu da sānbi, ne hin go din xānbate, ne gatho da 'yode. ¹² Ne di xi'i hin dim 'bet'o ya xisu ngue da xānba yan 'yohu, pe din heḡho. ¹³ Nguetho m'bet'o bi 'yot' Oja a ra Adán, ne m'bejua a ra Eva, janangue'a hingui sa dim 'bet'o n'da ra xisu. ¹⁴ Nguetho nu ra xisu bi numanho 'bu mi xih ra zithu da 'yot' ra ts'oqui, pe nu ra Adán him min nde xtá 'yot'e. ¹⁵ Janangue'a din unba 'bu xam 'buh ya t'uhni u ya xisu, pe da mbāx Oja u 'bu thocpa thoho i εc'yei, ne 'bu din ja yān huεcate, ne 'bu din 'yomfēni xun ho, n'dat'a Oja da beḡni.

3

Nda'u yan 'yohu din ngurpi

¹ Majuani a ram hma, nu'bu in nde din ngurpi n'da, in nde n'da ra 'befi xun ho. ² Pe jatho din hocja'i n'da ra ngurpi, ne nte da thūnba n'da rá ts'oqui. Ne hont'a n'da rá xisu da zi, ne da baði da zamzehē rá mbui ne din 'yomfēni xun ho, ne di jamansu 'be'a i ot'e, ne di ho di un ran ts'āya bu ja rá ngu, ne da baði din xānbate nangue rá m hman Oja. ³ Ne njam'bu dim mihni, xín din ndesai, ne

hin da 'yøman' u a i sifi, ne xín din hecpate pe din hocpate, ne hin da nde xan ngu ra mbeti. ⁴ Ne da badi dim 'bet'o bu ja rá nguse, ne nu yú t'uhni da 'yøt'e 'be'a i xifi, nguetho numansu yú ta. ⁵ Nguetho nu'bu hingui paði dim 'bet'o bu ja rá nguse n'da ran 'yohu, hin da badi di jamansu yu 'yεc'yεi' bu. ⁶ Ne hin din ngurpi n'da ra 'da'yo 'yεc'yεi, ts'arpu thofo din 'yεts'i tengutho ra zithu, ne da dex'a Oja. ⁷ Ne nu yu ngurpi da 'yøt'e ngue da hnumansu, ne pu bu u hing yu 'yεc'yεi da 'yøt'e 'be'a dí hnumansu, janangue'a njon di c'aman'u, ne hin da dap ra zithu buya.

Ndana ní ja'í dim fáxte

⁸ Ximangut'u yám fáts'ihu yu ngurpi, ngutho guexta'a jatho din hocja'i, ne 'da'angu da ma, ne hin dim mihni, xín din siyate nangué ra mbeti. ⁹ Ne da badi xan ho 'be'a gátho rán theui a ram hma ne din zam bu, ne zaí øt'a xi Oja 'bu in zop yú mbui. ¹⁰ Ne nde'bu 'be da hnu 'bu tenni xan ho, ne nubuya nu'bu hin te da thĩbi, da zà da 'yøt' ra 'befi dim fáxte buya. ¹¹ Ximangutho 'bu dim fáxte n'da ra xisu, i jatho da hnumansu, pe hin din c'ate, ne xín dim mihni, pe din 'yomfēni xan ho, ne di ja'ts'i 'be'a gā øt'e. ¹² Ne nu n'da ran 'yohu 'bu im fáxte, n'datho rá xisu da zi, ne da badi dim 'bet'o bu ja rá ngu, ne da 'yøt'u yú t'uhni 'be'a da xifi. ¹³ Nguetho nu'bu i øt'e xan ho rá 'befi n'da ram fáts'i, da hnumanho buya, ne man'da da hyut' ran zambui nangué rá 'befi ra Cristo.

Mixte xan ho a ram hma dí εc'yεihu

¹⁴ Guehna dí øt'a na ya, gra Timoteo, madague'bu dí m beñi ga mba bu n'dihi. ¹⁵ Pe xi'bu him 'bex da zà ga mba bu, pe ya dá xi' 'be'a xan ho gui 'yøt'e nangué a rá ngu Oja. Ngue nu yu 'yεc'yεi xa hyømba rá ngu Oja nangué yú mbui, ngue 'dat'a Oja i bui. Ne tengu'bu rá nguju Oja gueru na faði xan ho rám hma Oja, ne dín yamhbu a. ¹⁶ Ne gue'a ran ho ma'da'yo dí tenhdu mixte xan ho a, ngue bin 'yuse ra Cristo ua ja ra hai 'bu mín ja' i a, pe bin 'youi rá Hogandahi Oja gueru í faði hin'yú rá ts'oqui a, ne bi nu u yám 'behni Oja mahets'i. Ne bi hmangua dí 'buhmbu hønbu go haru 'buh yu ja' i gue 'dahma'dan'yo bu na ya. Ne bi t'εc'yεi ua ja ra ximhai, bi ts'ix mahets'i bu bí ja rá ts'edi Oja mixte buya.

4

Mi paq Oja da 'ue'u' da

¹ Nu rá Hogandahi Oja m'bet'o di bεngä ngue da 'uepu ja rá 'yu Oja u 'da. Ngue da 'yømanho u yú nde u yu hyäte xānbate bin xādi nangué yám hman yu zithu. ² Nu yu hyäte hingui sà bu da zop yú mbui Oja, nguetho bi ts'on yú mbui nangué yu fehni zaí im ma. ³ Ngue sà di hecpa yu ja' i, i xifi hin din thati, xín da zi 'da yun ts'ihme, sà εn'u. Pe bi zāngahu Oja ga hamhbu hont'a go 'be'a mán ts'ihme 'bu dí xihmbu jamadi Oja, gue nuju dyu 'yεc'yεihu, ne dí paħmbu nda'a majuañi. ⁴ Nguetho gátho xan ho 'be'a bi 'yøt' Oja, ne hin'yú 'be'a ga emhbu, pe ga hamhbu ne ga εmfu jamadi Oja buya. ⁵ Nguetho majapi ngue'a dí afu rán japi Oja, ne nu rám hman Oja i εmbi xan ho a.

Rá hogambefi ra Jesucristo a ra Timoteo

⁶ Nu'í gra Timoteo, xan ho 'bu guim beñba yu cu na ram hma i ja ua, janangue'a gam pefi xan ho nangué ra Jesucristo. Nguetho bi ha'a ra ts'edi

ni mbwi a ra hogamhma dí ɛc'yeihw, ngue ra hoganxädi guí tenni. ⁷ Ne o gui urpa ra güenda yám hmanse yw ja'i säti thoho ne xwn ts'o. Pe dami hyadumbwi nangue rá 'befi Oja. ⁸ Ne tengu 'bu zai dadin cunh ma ja'ihw, ne da hya ra ts'edi, ne ngutho ga othw nangue ma mbwiw, da hya ra ts'edi 'bu zai ga humbahw nangue rá 'befi Oja. Ne emme xwn ngu di muui 'bu ga humbahw, nguetho i ɔrchaw ran ho yw pa i jabw ya, ne gátho yw pa mazai. ⁹ Ne majuwani na ram hman na, janangue'a nde'bu gátho ga othw xwn ho. ¹⁰ Janangue'a dí háthw ywn unbi ne dí humbi dadim pehmw, guerpw go da zä ga xihmw xwn ho ráw hma Oja yw ja'i. Ne da zä ga dáp yá mbwi Oja baya, ne dim pøhø. Nguetho n'dat' Oja dí tømhw i 'bwi, nu'a in nde da yw'n'w gátho yw ja' i 'bwi, ne da yw'n'w to'o da 'yɛc'yei a. ¹¹ Nuya ywn xädi i ja ua, thocpa thoho gui hyadumbwi emme gui bɛnbi ne gui xämbi gátho yw cu bí 'bwpw. ¹² O to guidi japi da 'yu'ts'i i ngue gra ts'unt'w thoho. Pe gui 'yut'w yw cu nangue ywn t'ot'e bi xijw Oja gue gui 'yøzɛɛ xwn ho, gui jamansu 'be'a gui ma, o 'be'a gui 'yørpw. Janangue'a gui 'yuti din huɛqui n'da ngu n'da, ne di ja'ts'i, ne da zamzɛɛ yá mbwi. ¹³ Pe gátho 'bu hin ná sɔngä bw, pe gui jamansu ni 'befi 'bu gui man ráw hman Oja, ne'bw gadí un ran zofu yw ja'i, ne'bw gui xämbi 'be'a nam bøn'a n'daxɛqui gui xifi. ¹⁴ Damim pɛfi xwn ho nangue a rá ts'edi Oja bi 'da'i, tengu bi xi'a w 'da yá pøngahya Oja. Ngue bi bɛn'na ni mbwi Oja 'bu mí 'yáp rá mfäts'i nangue'e, ne bi gäx yá 'ye bw ja ni yá. ¹⁵ Thocpa thoho gui 'yøt'a dí xi'i, ne hønt'a gui hyadumbwi gui 'yøt'a, ne nubaya da nu i gátho yw ja' i ngue bin te xwn ho ni mbwi nangue rá 'befi Oja gui øt'e. ¹⁶ Ne thocpa thoho gui hyadumbwi gam fäse nangue ni mbwi, ne gui jamansu 'be'a gátho gui xi w 'bwpw nangue ráw hman Oja. Ne nu'bw ngubw gui 'yøt'e, ne di jáp'a Oja, ne'w gä mi'da yw ja' i gui xämbi.

5

Ga fäx ma cuhw

¹ O gui sw'a n'da ra dæc'yei, pe dami zofu xwn ho, tengutho 'bu ni ta. Ne nu'w yw ts'unt'w gui 'yøt'e tengutho 'bu nin 'yohw. ² Ne nu yw zi bømbe gui 'yøt'e tengutho 'bu ni mbe, ne nu yw hmute, gui 'yøt'e tengutho 'bu nin ju, ne hin guim bɛn'a n'da ra 'yäsä nangue'w. ³ Ne nubw ja yw'm pɛti gui jamansuhw n'da ra bømbe 'bu xwn du rá ndø, ngue'bw njo'o to'o di jamansu. ⁴ Pe nu'bw n'da ra bømbe xwn du rá ndø, ne 'bwh yá t'ühni, o gue yá 'betu, da badi rán t'ɛdi Oja a di jamansu yá mbe, tengutho bi 'yørpw 'bu mín t'ühni. Ne gue'a in nde Oja. ⁵ Ne nu'bw n'da ra zi bømbe i nyawi Oja gä ra pa ne ra xui, ne hønt'a Oja im bɛni, ne nu'bw njo'o to'o di jamansu, pe gui fäxhw a baya. ⁶ Pe nu mi'da yw xisu, xwn du yá ndø, ngue hinguiw bɛn Oja, ne i honi da 'yøzɛɛ yá pähä zɛɛ. Madague'bw i 'bwi, pe tengu'bw xwn du bw nam bɛn Oja. Hinga gue'w da mba ma jamansu bw ja ram pɛti w. ⁷ Ne nuya yw'm hma i ja ua, gui xäbwa w yw cu, janangue'a njon da 'yɛna hingui ho øt'w. ⁸ Ne nu'bw n'da hin di unni 'be'a di 'be a rá ta o gue rá mbe, o gátho mi'da yá meni, man'da xwn ts'o rá mbwi 'bu, xinda gue'bw hin xtá 'yɛc'yei, ne bi gøn'a ra Cristo. ⁹ Nuya ga xi'i nda'w ní hyoya bømbe gui hyuspa yá thuhu dim pɛpw ja ram pɛti. Hønt'w pɛ'ts'a hyaɛ njeya ne emme bim 'bwanhoui yá ndø. ¹⁰ Ne i hnumanho nangue yw hoga'befi i øt'e, ne bi jamansu xwn ho yá t'ühni, ne zai di säyaba yw ja' i ja yá ngu, ne him bin 'yøzɛɛ pɛ bin 'yɛɛ nangue yá mi'yɛc'yeihw, ne bi hyurpa yá mbwi to'o mi tu yw mbwi, ne bin ɛhya bi 'yøt' mi'da yw hogant'øt'e. Ne guehya yw hyoya bømbe gui hyuspa yá thuhu ya. ¹¹⁻¹² Pe nu mi'da yw xisu xwn du yá ndø, nu'bw hingui ngu yw jɛya pɛ'ts'i, hin gui hyuspa yá thuhu gue gui 'yɛmfw dim pɛpw. Nguetho

ts'arpu thocho da beñi din thaṭi, ne nu'bu din thaṭi mahon'a hin da 'yot'a ra 'befi mí ma xtá 'yot'e. Ne ra ts'oqui a nguetho him bi ja'ts'a bi ma. ¹³ Ne nu'u, ts'arpu thocho din danhyei yú mbai 'bu njo'o yú ndø, ne da hya'da thocho yu ngu, ne hon nan c'ate di ja, im man'a hingui ho, ne sä din thint'i i øt'e ne hin rá 'befi bu. ¹⁴ Janangue'a man'da xun ho 'bu din thaṭi mahon'a, dim 'buh yú t'uhni, ne dim pepu ja yú nguse. Ne nu'bu din jabu da 'yot'e, hin di c'aman'uju man saihu 'bu. ¹⁵ Nguetho i 'bu i 'da yu xisu xun du yú ndø, ne ya xu mbengui ne i ten ra zithu. ¹⁶ Ne di xi'i mahon'a, nu'bu 'bu a n'da ra cu ngue bi du rá ndø a rá mbe, jatho da mbepi, o gue rá nana bi du rá ndø, o gue rá meni, i jatho di jamansu, ne hinga gue'a ra mbeti pa ma peti bu ja ra nijá dí mba ma jamansu u. Janangue'a dí gúa'a ra mbeti bu ja ra nijá ngue hont'u njo'o to'o di jamansu da mba m'bepi bu. ¹⁷ Nu yu ngurpi bu ja ram peti, nu'u to di ja'ts'i xun ho yú 'befi, da t'espera u, ne da mba m'bäts'i 'be'a di 'bedi. Ne nu'u to i humbi din xänbate nangue rá m hman Oja, man'da jats'editho da t'espera. ¹⁸ Nguetho nt'o't'i: "Nu yu ufanindani 'bu i uahi hingan thu't'i yú nde, pe da zä da za yu paxi i ja bu." Ne man'da ram hma i ja: "Nu'a to dim pefi ja rán t'edi din ju't'i," i ena. ¹⁹ Ne hin gui 'yurpa ra güenda 'bu da mba ma yapi n'da ra ngurpi t'embu bi 'yot' ra ts'oqui, hinda hont'bu di yoho hyu u di yapi gui 'yoh paya. ²⁰ Ne nu'bu majuani bi 'yot' ra ts'oqui, da mba ma hecpi bu dim peti u mi'da, n'dahma gätho din su. ²¹ Ne madague'bu gadin amigoui o hin'na, pe 'da'angu gui 'yorpe. Ne gue'a i jats'edi dí xi'i gui 'yot'a, nguetho in nu a Oja, Oja da baḍi 'bu gui ja'ts'i, ne'a ra Hmu, ra Jesucristo, in nu i, ne yú hogam 'behni Oja mahets'i in nu i. ²² Him 'bex gui un ra 'befi n'da ran 'yohu, 'be gui pahmbu 'be'a rá mbai. Nguetho nu'bu n'da gá un ra 'befi, ne da 'yot' ra ts'oqui, gui conhui rá ts'oqui a buya. Janangue'a gan 'yomfeni xun ho, ne nte gan dupate buya. ²³ Nuya dí xi'i gra Timoteo, nangue ni mbai xun u, ne jant'a pants' thocho, dami si zits'atho ra vino, ne hinga hont'a ra dehe gui si. ²⁴ Guim bémhbu ndana u yun 'yohu da sih ra 'befi bu ja ram peti, 'bu i 'da ngue mfadi i ja yú ts'oqui, ne 'buh mi'da ngue hinga mfadi i ja yú ts'oqui jague'bu da zøn ra pa da thimba yú ts'oqui. ²⁵ Ne ngutho nangue ran hocja'i i øt'a n'da, mfadi nangue yu ja'i. Ne nu'bu him 'bexque mfadi, pe m'bejua da fadi, nguetho hingui sä da 'yagui.

6

¹ Nu'u yu 'yehé bí 'buru, da numansu u yú hmu to i ørpa yú 'befi. Ne nu'bu din jabu da 'yot'e, njon di c'aman'u nangue Oja ne njon di c'aman'u rán xädi Oja. ² Ne nu'bu yu 'yec'yei u yú hmu yu 'yehé, pe guexta'a da numansu u yú hmu ne hin da zani ngue'bu mbeni din cuhu u. Pe man'da da beñi da mbepi xun ho, nguetho rá mi'yec'yeiui da mbepi, ne di huec'a rá hmu. Dami xänba na ram hma, ne thocpa thocho gui bänba u.

Xun ngu dí tqhmbu nangue rá 'befi Oja nguetho i hurca ma mbuihu

³ Pe i 'bu'i 'da yu xänbate n'dan'yo ram hma in xänbate, ne hin din theui a rá m hma ma Hmuhu ra Jesucristo ngue majuani di zerca ma mbuihu, ne hin din theui a ram hma ga dáp ma mbuihu Oja. ⁴ Pe nu'u, bi u't' yú mbai nangue ran 'yets'i, ne nte i paḍi. Ne emme honi di dunba yam hma gueru i fupu ran ts'eya, ran heque, ran ts'ante, ran t'u't'ate, 'be'a gätho im beñi rá mbai. ⁵ Ne nu'u thocpa tho din sui n'da ngu n'da u, gue'u bin ts'on yün 'yomfeni, ne hingui sä da baḍi ndana a majuani. Ne im beñi xun ngu ra mbeti da dāha nangue rá 'befi Oja. Pe o gui øhmbu a i man u. ⁶ Pe majuani xun ngu dí tqhmbu nangue

rá 'bɛfi Ojã, i hurca ma mbɛihɛ, nɛ dí 'bɛmanhohɛ nangue Ojã. ⁷ Nguetho nte bá hãhɛ 'bɛ máam 'bɛmhɛ ua ja ra ximhãi, nɛ nte da zã ga hãxhɛ 'bɛ bi zɔn ra pa ga tuhɛ. ⁸ Pɛ hin da du ma mbɛihɛ 'bɛ zɪ ts'ɛtho dí pɛs'hɛ yɛn ts'ihmɛ nɛ yɛ he. ⁹ Pɛ nu'ɛ to'o in nde dim mɛmbɛti, hingan ts'ãrpɛ thoho da thãt'i da 'yɔt'a ra ts'oqui. Nɛ tengu'bɛ da mba nthu't'i rá mbɛi, nɛ man'da man'da nín xãndi 'bɛ'a gãtho da bɛn rá mbɛi. Pɛ ndetho din ɛnbazɛhɛ, nɛ din tonto rá mbɛi 'bɛ'a gãtho honi, nɛ gue'ɛ yɛn t'ɔt'e ní zo bɛ ja ram 'bɛdi. ¹⁰ Nguetho nu'bɛ 'bɛ a n'da ɛmmɛ in nde ra mbɛti, gue'a ní mbɛdi gãtho yɛ ts'oqui bɛ rá mbɛi a. Nɛ nu'a ní ho ra mbɛti ɛ 'da, bi 'uɛpɛ rá 'yu Ojã, nɛ di ɛnba zɛhɛ rá mbɛi nangue ra dumbɛi.

I ɔt'ra hogatuhni nangue Ojã a ra Timoteo

¹¹ Pɛ nu'i gra Timoteo, rá mbɛfi'i Ojã, dami 'uɛgue nangue yɛn ts'o i mangua. Pɛ gui hyumbi gui tɛn'na ran ho, nɛ hɔnt'a Ojã guim bɛni da mbãx'i'i, nɛ gui huɛc ni mijã'ihɛ, nɛ hin gan xɔmbɛi, nɛ din ja ni yɛmbɛi. ¹² Xɛn ngu yɛ jã'i bi 'yɔt' bɛ gmím ma xɛn ho ni t'ɛc'yɛi. Nɛ nguetho ya gui hyut'anzambɛi gui tãhã, tengu'bɛ n'da ra dofãi i hãt yɛn ɛnbi ngue da dãh ran sɛi. Janangue'a da zã guim bɛnt'i xɛn ho a ra te ma'da'yo, gue'a i zɔn'na a. ¹³ Nɛ guim bɛni Ojã in nu i, nu'a di un yá te 'bɛ'a gãtho i 'bɛi. Janangue'a gui hyut'anzambɛi nɛ hin gui su nin dãtɛ. Nɛ in nu'a ra Jesucristo ngue bi ma xɛn ho a majuãni 'bɛ mí mba ma dãpi ra Poncio Pilato. ¹⁴ Janangue'a dí xi'i, jats'ɛditho gui jã'ts'i gãtho ra 'bɛfi bin 'da'i, nte gui ts'oni, nɛ njon da man ran ts'o nangue'a bɛya. Nɛ gue'a gui 'yɔt'a ya, gue'bɛ go bi zɔn ra pa di nequi ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ¹⁵ Nguetho nu'bɛ bi zɔn ra pa nts'ãnni, Ojã ba pɛnhua ra Cristo mahɔn'a. Nɛ nu Ojã mixte xɛn hotho, nɛ ɛmmɛ di johya, nɛ i 'dãɛ ngue di manda. Nɛ nu'a Ojã ra ts'ɛt'abi xinda gue gãtho mi'da yɛ ts'ɛt'abi 'bɛi, nɛ nu'a ja rá ts'ɛdi xinda gue gãtho mi'da ja yá ts'ɛdi. ¹⁶ Nɛ hɔnt'a Ojã njãm'bɛ da du. Nɛ ɛmmɛ di nɛc thoho hapɛ bí 'bɛi, njon da zã da hyãm bɛ, nɛ njongui sã da nu Ojã. Nu'a ɛmmɛ i t'ɛspi nɛ da 'yuh rá ts'ɛdi mazãi. Nɛ hɔnt'a gam bɛmhɛ a ya. ¹⁷ Dami xi'ɛ yɛ mɛmbɛti 'yɛc'yɛi, ngue'ɛ to i ja yá mbɛti ua ja ra ximhãi, dami xifi hin din 'yɛts'i, nɛ xín da bɛni di muui yá mbɛti, nu'ɛ ts'ãrpɛ thoho dim 'bɛdi. Pɛ dami xifi hɔnt'a Ojã da bɛni, ngue di muui xɛn ho, nɛ da bãdi bí nɛxpɛ 'bɛ Ojã gãtho xɛn ho dí pɛs'hɛ, ndɛjɛ dan johyahɛ. ¹⁸ Pɛ dami xifi da 'yɔt' ran ho, nɛ man'da tengu'bɛ gue'a ná mɛmbɛti ɛ bɛya. Ngue hin din 'yãya pɛ da gomhbɛ yɛ jã'i 'bɛ'a pɛ'ts'i. ¹⁹ Nɛ nu'bɛ din jabɛ ga ɔthɛ, ga pɛs'hɛ 'bɛ'a majuãni di muui, nɛ ga nuhɛ xɛn ngu rán jãpi Ojã 'bɛ bi zɔn ra pa, nɛ majuãni dam 'bɛmanhohɛ gãtho yɛ pa mazãi.

N'da ran zofo ran zɛgui

²⁰ Nu'i gra Timoteo, dami jamansu xɛn ho ra 'bɛfi nangue rãm hma Ojã bi 'da'i. Nɛ dami 'uɛgue nangue'ɛ yɛm hma ɛmbi ní dɪn ran 'yomfɛni n'da, pɛ hingui ho ɛ. Sãti thoho, nɛ n'dan'yotho ra 'yu i ut'a n'da. Nɛ nu'ɛ to'o bi dɛnni, bi 'bɛh rá 'yu Ojã. ²¹ Nɛ nuya Ojã di 'da ahɛ rá mate. Nɛ hɔnt'a dí xi'a ya.

2 TIMOTEO

Ná yoho ra sɔcuə bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä, Ojä bi zänni ma 'bäi'be a ra Jesucristo, ga xih yu ja'i a bi mam majuəni Ojä, ngue di un ra temazai u to di dāp yu mbai ra Cristo Jesús. 2 Dí pən'na ra sɔcuə gra Timoteo, dadí huɛc'a'i tengu'bu ma ts'unt'u i. Ne dí əp Ojä ma Tahu di 'da'a rá mate ne rán huɛcate ne da hyut'a ni mbai, ne ra Cristo Jesús ma Hmuhə.

Ra Timoteo da ma ran ho ma'da'yo nangue ra Jesucristo

3 Dí ɛmbä jamadi Ojä 'bu dí m bən'i, ra xui ne ra pa thocpa thoho, nguetho dí pađi guí ɛc'yɛi xən ho tengugä, ngue dá ɔt'ä ra 'befi bi 'dacä Ojä, ne nguetho mi ɔt'u mam bombotahe 'bu maya'bu. 4 Dí m bən'i gán zom 'bu mán xummi, ne bi dāh ni guidä. Ne ɛmme dín nde ga nu i mahøn'a, ne dín jagä ran johya xən ho 'bu ga nu i. 5 Dí m bən'i ngue hingui yoho ni mbai. Pe guí ɛc'yɛi xən ho, tengubu na 'yɛc'yɛi ni ndømbe ra Loida ne'a ni mbe ra Eunice. 6 Janangue'a dín nde'e thocpa tho guim bəni bi 'da'a rá ts'edi Ojä 'bu má cāx ma 'ye bu ni yə, ne dí xi'i gan ɛhya guí 'yɔt' rá 'befi Ojä bi 'da'i. 7 Nguetho nu'a rá Hogandəhi Ojä bi 'dajm hin di jajm dan suhu, pe di jajm ga huthu ran zambai, ne dan huɛm n'da ngu n'dajm, ne ga sām zehə ma mbaihu. 8 Janangue'a o guí pɛs' ni sā guí mamp'a rām hman ma Hmuhə, ne o guí su ngue dí ofädigə nangue Ojä. Pe ne'i dami hyät'i guí set yan ənbi tengu thohogä, nangue rām hman Ojä guí ɔt'e. Ne Ojä da mbäx'i'i. 9 Ne bi yanjə Ojä ne bi mberca ma mbaihu, ne nubəya bi xijm ga ɔrpahú rá 'befi. Pe hin í yanjə a rá 'befi Ojä dí ɔthu, pe bi yanjə 'bu má hāmhbə rá mate. Ne gue'a bi zān zehə Ojä 'bu him maní 'yɔt' ra ximhäi, ngue da yanjə ra Jesucristo. 10 Nuya bi nequi a mán ts'änni, ngue bi nequi ma yantehə ra Jesucristo, nu'a bi dāp rá ts'edi ran dāte, ne bi jajm dān 'yohə rá 'yu ra te mazai. Ne gue'a i xijm rán ho ma'da'yo ra Cristo. 11 Ne gue'a ram hma dá mangä, ne bá 'bengä, ne gue'a ram hma dá xānba u yu ja'i hing yu judío. 12 Janangue'a dí sägä ran ənbi ya. Pe hin dí pɛs' ma sā, nguetho dí pačä a to'o dí ɛc'yɛigä, dí pađi i ja rá ts'edi da mbəscə ma tegä ngue dá dəpi, ga pəmanho 'bu rán zɛgui. 13 Ne nangue ran ho ma'da'yo dá xān'ni'i, dami thoqui guí 'yɛc'yɛi ra Cristo Jesús ne dami 'yɔt' ran huɛcate bi 'da'i. 14 Ne dami jamansu ran ho ma'da'yo i 'yo ni güenda, nangue rá Hogandəhi Ojä i 'bupm mbo ma mbaihu. 15 Guí pađi gātho bi 'ue'u yu cu ngue yu mēngu bu Asia, bi 'uegue nanguecä, ne ra Figelo ne ra Hermógenes. 16 Pe nu'u gātho 'bupm rá ngu ra Onesíforo, Ojä dí jap'u. Nguetho nu ra Onesíforo xən ngu yu nidí bi mbāxcagui, ne him bi mbes' rá sā nangue yu cadena i thurcä. 17 Ne nu'bu mi zɔcua Roma a, ɛmme bi hyongui ne bi dīngui. 18 Nu ra Jesucristo di japi xən ho 'bu rán zɛgui ra pa, nguetho nu'bu mām 'bupm Éfeso, ne ɛmme xən ngu 'be'a gātho bi 'yɔrpm ngue bi mbāx rá 'befi Ojä bu a. Ne man'da guí pađi xinda guecä.

2

Ra hoga dofui nangue ra Jesucristo

1 Pe nu'i tengu'bu ma ts'unt'u i, gra Timoteo, dami hyə ra ts'edi nangue rá mate bi 'da'a ra Jesucristo. 2 Nu ram hma gá 'yode dá mangä, ne xən ngu'u i

man'a majuꝑni. Ne n'dat'a ram hma gui thocpa ra 'befi mi'da yꝑ hocja'i, gui huan'ndꝑ to'o da zä da xänba ꝑ mi'da. ³Dami hyät yꝑn ꝑnbi tengugä, nguetho gra hogadofꝑi nanguie ra Jesucristo. ⁴Nu ra dofꝑi hingui sä xtän hꝑti rá mbꝑi, ngue xän ngu mi'da 'be'a gätho da 'yöt'e tengu mi'da yꝑ ja'i thoho, jananguie'a da zä da 'yöt'a i numanho rá hmu ngue bi cꝑt' ran dofꝑi. ⁵Nu'a to'o nde da dah ran t'ꝑni, ꝑe hin da dꝑ 'bꝑ hin da 'yörpa yán t'ꝑdi a ran t'ꝑni. ⁶Nu'a to dim ꝑeꝑꝑ ja ra häi da zi a rá mbꝑdi din ja, jananguie'a da hyumbi da 'yöt' rá 'befi, ngue da bꝑdi rá mbꝑdi i tꝑse rá 'befi nanguie rá mbꝑi zehc. ⁷Dami ꝑꝑdi 'be'a dí xi'i, Oja di 'yomfꝑni'i ngue 'be'a gätho gui 'yöt'e. ⁸Thocpa thoho guim bꝑni i 'bꝑ'a ra Jesucristo ya, bi dꝑmbꝑni 'bꝑ mi du, ne nu'a n'da rá m bom'beto ra David. Ne gue'a ram hma dí mangä a. ⁹Jananguie'a dí sä ran ꝑnbi ya, ne dí ofädi, tengu'bꝑ drá ts'om'bäigä. ꝑe nu rá m hman Oja hingui ofädi a. ¹⁰Ne dí hät'i dí thocä a ra 'befi, madague'bꝑ pa ma ꝑnguigä, dín ndepe ne'ꝑ dim ꝑø ꝑ to'o gätho nthahni. Ne ga comhbꝑ rá ts'edi mixte a ra Cristo, gätho yꝑ pa mazꝑi. ¹¹Majuꝑni a ram hma, ngue

Nu'bꝑ dí m bꝑmhꝑ tengutho 'bꝑ 'darbꝑ xcamá tuhꝑ ra Cristo, da zä 'darbꝑ dam 'bꝑmhꝑ 'bꝑ.

¹²Ne nu'bꝑ dí häthꝑ yꝑn ꝑnbi, ꝑe 'darbꝑ ga comhbꝑ bꝑ ja rá ts'edi 'bꝑ.

ꝑe nu'bꝑ dí cømhꝑ a ra Cristo, ne'a da gønjꝑ a.

¹³Nu'bꝑ hin dí ꝑc'yꝑihꝑ gue majuꝑni a, ꝑe guexta'a majuꝑni a, ne gätho da 'yöt'a bi ma da 'yöt'e.

Oja da numanho ra hogambefi

¹⁴Dami bꝑnba ꝑ bi 'bꝑꝑ nanguiehꝑ yꝑm hman ya, nguetho in nu Oja ꝑ. Gui xifi hin din junt'i nanguie yꝑm hma. Nguetho säti tho 'bꝑ din junt'i, ndetho dí ꝑt'ꝑ to'o i øde. ¹⁵Ne gan ꝑhꝑ gan xädi nguetho gra hogambefi nanguie a ram hma majuꝑni. Damin 'yomfꝑni gui hyoni 'be'a nam bøni n'da ngu n'da ram hma, ne gui ꝑꝑdi 'be'a ꝑe ꝑ n'da ngu n'da yꝑm hma, ne gui ꝑeꝑi xän ho. Jananguie'a da numanho Oja a gui øt'e, ne hin gui ꝑes' ni sä. ¹⁶Ne gui 'uegue nanguie yꝑm hma säti thoho, nguetho nu'ꝑ hingui ho ꝑ, ne di japi ꝑmme dín ts'om'bäi n'da. ¹⁷Ne nu'ꝑ yꝑm hma, tengu'bꝑ ra sꝑsi din ndoqui, ne da 'ya rá ja'i n'da. Ngue tengu yꝑm hma i man'a ra Himeneo ne ra Fileto. ¹⁸Nu'ꝑ bi 'uegue nanguie ram hma majuꝑni, ne sä ꝑn'ꝑ ya bin ja ngue ya xän dꝑmbꝑni ꝑ yꝑ 'yꝑc'yꝑi i 'bꝑi. Jananguie'a bi ꝑärpa yꝑ t'ꝑc'yꝑi ꝑ da. ¹⁹ꝑe nu rá 'befi Oja i ørpa yꝑ 'yꝑc'yꝑi, hin da zä dim 'bedi, nguetho di jamansu ꝑ yꝑ t'ꝑhni Oja. Ne nu'ꝑ yꝑ t'ꝑhni Oja, ngue i man rá thuhu ra Cristo, i jatho da 'ueꝑꝑ ja ra ts'oqui. ²⁰Ne nuꝑm dyꝑ 'yꝑc'yꝑihꝑ, dí øthꝑ tengu'bꝑ dyꝑm ꝑfihꝑ bꝑ ja rá ngu Oja. Ne tengu'bꝑ xän ngu yꝑm ꝑefi bi ja bꝑ. Nu'ꝑ da yꝑ oro, ne yꝑ t'axi, ꝑeꝑe ra za ꝑ da, ne ra jähäi ꝑ mi'da. Nu'ꝑ da ꝑmme pa nthoni, nu'ꝑ da hin ꝑ mahyoni. ²¹Nu'bꝑ n'da ra ja'i da 'uesc bꝑ ja ra ts'oqui, da gohi xän ho, tengu n'da ram ꝑefi i pa nthoni, da mba ma jamansu, ne da zä di ꝑeꝑi xän ho rá hmu bꝑ ja rá ngu. ²²Jananguie'a dami 'uegue nanguie yꝑ ts'oqui di ho yꝑ ts'ꝑnt'ꝑ, ꝑe gan ꝑhꝑ gui 'yöt' ran ho in nde Oja. Ne gui hyꝑ ra ts'edi nanguie guim bꝑn Oja, ne din ja nin huꝑcate, ne n'dat'a guim bꝑmhꝑ ꝑ gä mi'da i ꝑc'yꝑi Oja, nanguie'ꝑ m'be't'e yꝑ mbꝑi. ²³Ne gui 'uetho nanguie ran junt'i im man'ꝑ to'o hin dín 'yomfꝑni, nguetho ja gueꝑ da mbꝑꝑ n'da ra sꝑi. ²⁴ꝑe nu yꝑ 'yꝑe ra Hmu hingui sä dín sꝑi, ꝑe din ja yꝑ yembꝑi nanguie n'da ngu n'da ꝑ, ne din ꝑhꝑ dín xänbate, ne da hyät'i xän ho 'be'a da t'ørpe. ²⁵Ne nu'bꝑ 'bꝑ'a n'da n'dan'yo im bꝑni, jante thoho gui 'yuti, xøhma tho Oja di japi di ꝑäh rá mbꝑi, da zøni da bꝑ a majuꝑni.

26 Ne da diñ ran 'yomfɛni xɛn ho bɛya, nguetho da yañi nangue rá 'dih i ra zĩthu xĩ bent'i, mín nde a ra zĩthu xtá 'yɔrpa rá páhä.

3

Ijatho dam fähmbu nangue'u yu ts'om'bäi

1 Nu'i Timoteo, dami pađi 'be'a din ja. Ba epu yu pa xɛn hej, nguetho dim 'buh yu ts'om'bäi. 2 Nguetho din huɛc zehɛ, ne hont'a ra mbeti da nde. Ne ná yət'a, ne din 'yɛzɛhɛ, ne din sante, da mbesta'a 'be'a i xih rá ta ne rá mbe, ne hingui bɛn ra mate bi t'ɔrpe, ne hingui numansu Oja. 3 Ne hin din ja yán huɛcate, ne njam'bu din hoh yú mbui, ne hont'a go 'be'a da xih yá mi ja'ihɛ, ne ɔzɛhɛ yá páhä zehɛ, ne njo'o to i su, ne i san'u i ɔt' ran ho. 4 Ne yu zandatho, ne hingam 'be din 'yomfɛni 'be'a da 'yɔt'e. Ne mbɛni ma gueɛ, ne di ho rán johya ra ximhäi xinda gue rá páhä Oja. 5 I ja yán t'ɔt'e tengu yá t'ɛc'yɛi, pɛ hingui nde da hyañ rá ts'edi Oja u. Pɛ gui 'uegue nangue'u. 6 Ne i pa bu ja yu ngu, i häť' yu xisu, i xifi 'da'angu da 'yothu ngue'u yu xisu hingui zaqui yú mbui, ngue'a xɛn ngu yú ts'oqui i tu. Ne man'da ní ts'ixpu ja ra ts'oqui. 7 Ne da 'yomhanho 'be'a gá ním hma da sifi ne thocpa tho din xädi pɛ njam'bu da ba a majuani. 8 Tengui mi ɔt'u ra Janes ne ra Jambres, ngue'a mim bađi u, ne midín sühmbu ra Moisés, ngue rá pɔngahya Oja. Ne ngutho i ɔt' yuñ 'yohu ya, din sühmbu a ram hma majuani. Ne bi ts'on yán 'yomfɛni, ne bim 'bedi nangue'a ra 'yu majuani. 9 Pɛ hingui ngu yu pa da hyät'i, nguetho gätho da t'uti nte ní mbat'u yám hma, tengui bin jap'u yu bađi ngue ra Janes ne ra Jambres.

Rán zɛgui ran zofo

10 Pɛ nu'i Timoteo, gá tenni 'be'a dá xán'na'i. Ne guí pađi 'be'a dám 'bucä, ne guí pađi hanja dá ɔt'ä a. Guí pađi 'be'a dí ɛc'yɛigä, ne gán nu njam'bu dán xɔmbuigä. Ne guí pađi ja man huɛcate. 11 Ne guí pađi ɛmme bi mba ma ugui, ne gán nu 'be'a mán unbi dá häť'ä. Ne guí pađi 'be'a gätho dá thocä bu Antioquia, nepu Iconio, nepu Listra, ngue nu yuñ uɛpi dá nugä. Pɛ Oja bi yañgui nangue gätho u. 12 Ne majuani dí xi'i, to'o gätho da nde n'dat'a ra Cristo da dɛnni, da mba ma uɛpi u. 13 Nu yu ts'om'bäi ne yu hyäte, man'da man'da xɛn ts'o 'be'a da 'yɔt'e. Ne 'da xtín hyäthoho. 14 Pɛ nu'i, dami thoqui 'be'a gán xädi, guí pađi gue majuani a, gue guí pađi to'o bi xán'na'i. 15 Ne gue'bu go gmín t'uhni, gá pañ rá t'ohni Oja, i ja rá ts'edi bi bɛn'ni' gá dáp ni mbui ra Jesucristo, ne gán yañi. 16 Gätho rá t'ohni Oja bi bɛnba Oja nangue rá mbui to'o bi 'yo't'i. Ne mahyoni di jaju ga pañmbu 'be'a rán 'yomfɛni Oja, ne da xijü 'bu hinga gue'a dí ɔthɛ, ne gue'a dí pärcä ma mbuihu a, ne da xängahu ran ho ga ɔthɛ. 17 Janangue'a nte di 'be a rá mbeti Oja, da zä bu da 'yɔt'e 'be'a gätho xɛn ho.

4

1 Janangue'a dí xi'i gra Timoteo, Oja in nuju, ne ra Jesucristo, nu'a i jatho ba pengua da 'yɔt' ran ts'ut'abi, di juañba u 'bui ne'u xɛn du. In nuju, janangue'a ɛmme dí xi'i: 2 Dami mamp'a rá m hma, ɛmme gan ɛhya guim ma, hɔnbu go hapu ne hont'a go ní ora, pɛ guehma guí xifi n'da ngu n'da yu ja'i. Dami hecpa yu dädits'oqui, japi da 'ye'ts' yú ts'oqui, ne gui zɛrpa yú mbui bɛya. Ne jante thoho guí xánbi ne hin gan xɔmbui. 3 Gui hyumbi nguetho ba epu yu pa njon da nde da 'yɔ'a ram hma di hocpa yú mbui, pɛgue da zonh'nu mí'da yu xánbate, da man u 'da yam hma man'da di hose. 4 Da goh yú mbui nangue'a majuani, ne da den'nu yam hma him majuani. 5 Pɛ nu'i thocpa thoho gan 'yomfɛni xɛn

ho. Dami hyät' yun unbi, dami ja'ts'i xun ho a ni 'befi, nangué rán ho ma'da'yo ra Jesucristo. ⁶ Ne nugä, mi ts'utho da zøn ra pa da guah ran t'unni nangué ma te dadí un Oja, da zøn ra ora ga pøngä ua, ngue ga tu. ⁷ Bi gua a ran taha dá øt'ä ya nangué'a ran taha xun ho, ne bi gua a ra 'dihi dá øt'ä. Dá jamansu ma 'befi nangué ma t'éc'yei dá øt'e. ⁸ Ne nuya bí jabu a ran ho di 'dacä ra hoga Inspector, ngue rán theui a ran ho dá øt'ä. Ne di 'dacä 'bu bi zøn ra pa. Ne hinga hongdä, ne gätho u mi'da gue i xønni ba eh ra Hmu, ne'u gätho din t'un ran ho u.

Bi mba ma bænbi ra Timoteo

⁹ Ne nu'i, Timoteo, dami 'yøt' ra ts'edi gua ecua n'dihi. ¹⁰ Nguetho nu ra Crescente bi mba bu Galacia, ne ra Tito bi mba bu Damacia, nu'a go ra Demas bi mbase bu ra hnini Tesalónica, ngue bi ho ra ximhäi in nu ya. ¹¹ Hønt'a ra Lucas dí 'bu'be ua. Bá si a ra Marcos 'bu guä ehé, nguetho ga hongua a. ¹² Ne dá penh pu ja ra hnini Éfeso a ra Tíquico. ¹³ Pe nu'bu guä ehé, gua çangui ts'u ma coto dá sopu Troas bu bí 'buh ra Carpo, ne'u ma libro gua çangui ts'u, pe man'da jats'edi gua çanga yu søcuä hinga nt'o't'i. ¹⁴ Nu ra Alejandro ra 'yøt'acobre, xun ts'o 'be'a bi 'yørque. Oja di cospi nangué yun t'øt'e. ¹⁵ Damim fädi hin da 'yøt'e'e tengu bi 'yørcä, nguetho emme bi gorca ma nde 'bu män ya. ¹⁶ Nu'bu rá mbudi bi mba ma juangui njom bi mbäxcagui, pe gätho bi hyega thoho. Oja di punba u. ¹⁷ Pe Oja däm 'bä'be ne bi zerca ma mbui, janangué'a dá ja'ts'i dá man'a rá m hman bu bí 'bu'u hing yu judío. Ne Oja bi mbäxqui bi yangui nangué yé nde yu zate. ¹⁸ Ne Oja da yangui nangué gätho 'be'a xun ts'o, ne 'bex da zixca bu mahçts'i bu di manda. Ga espahu Oja gätho yu pa mazai. Ne hønt'a gam bëmhbua ya.

Yun zengua rán zegui

¹⁹ Dami zengua guí ts'u ra Prisca, ne'a rá ndø, nu'a ra Aquila, ne'u 'bu pu rá ngu ra Onesiforo. ²⁰ Nu ra Erasto bí copu Corinto. Nu'a ra Tróximo dá sopu Mileto ngue xun u. ²¹ Dami 'yøt' ra ts'edi gua e 'bu hin ní yut' yu pa xun se. I penh'na ran zengua gätho yu cu i 'bucua, nu ra Eubulo ne ra Pudente, ne ra Lino, ne ra Claudia, ne gätho mi'da yu cu 'bucua, gätho i penh'na ran zengua. ²² Nu ma Hmuh ra Jesucristo da mbäx'a ni mbui, ne di 'da ahü rá mate Oja. Ne hønt'a dá xi'a ya.

TITO

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Tito

Ran zengua

¹ Nugá drá Pablogá, dí pen'na ra sɔcuɔ i ja ua grá Tito. Nugá rá 'yɛhɛgá Ojá, nɛ ma 'báigá'be ra Jesucristo. Ga zedi da 'yɛc'yɛi ɯ bi huan Ojá, nɛ da bɔ a ram hma majuɔni, janangue'a da 'yɔt' ran hocɔɔ'i nangue Ojá. ² Guehna dí ɔt'á nguetho dín ndep ɯ ga comhbɯ ra temazɔi ngue bi ma majuɔni Ojá 'bɯ rá mbɛdi ra ximhái. Nɛ nu Ojá hingui sá da man ra fehni a. ³ Nɛ nuya bi zɔn ra pa ngue bi ts'anni da hman ran ho ma'da'yo, nɛ bi 'dac man t'ɛdi gam mangá, ngue guesɛ Ojá ma yantehɯ. ⁴ Nɛ nu'i Tito, tengu'bɯ majuɔni ma ts'ant'ɯ i, ngue dá ja i gá 'yɛc'yɛi. Nɛ dí ɔp Ojá ma Tahɯ dí 'da'a rán jɔpi nɛ rán huɛcate, nɛ da hyut'a ni mbɛi, nɛ ra Jesucristo ma Yantehɯ.

Ipa nsifi ra Tito 'bɛ'a da 'yɔrɯ Creta

⁵ Janangue'a dá soc'a bɯ ja ra hái Creta, ngue gui juadi hapɯ dí 'bɛ'a ra 'bɛfi. Ngue gui huan'ndɯ yɯ ngɯrbi n'da ngu n'da yɯ hnini bɯ gui 'bɛi, ngue nu yɯ ngɯrbi nangue yɯ 'yɛc'yɛi, tengu dá xi'a mam'bet'o. ⁶ Gui huan'ndɯ to'o nte ma ts'oqui i thɛnbi, nu'a n'datho rá xisu i si, nɛ nu yú t'ɯhni bi dɔp yú mbɛi Ojá, nɛ hingui ɔt'a n'da ran tonto, xinga gue ram fɛ'ts'i i ɔt'ɯ yú t'ɯhni, janangue'a njon di yɔpi. ⁷ Nguetho nu yɯ ngɯrbi i 'yo yú güenda a rá 'bɛfi Ojá. Janangue'a da thahni to'o hingui ɔt' ran ts'o, nu'a hin dín 'yɛzɛhɛ, nɛ hin dín cue, nɛ xín dim mihi, xín dín ndesɯi, xín dín siyate ngue ra mbɛti. ⁸ Nɛ da thahni to'o di sáyaba yú mijá'ihɯ bɯ ja rá ngu, nɛ di ho 'bɛ'a gátho xɯn ho. Nɛ dín 'yomfɛni ts'ɯ, nɛ 'da ni huɛctho gátho, nɛ da numansu Ojá nangue n'da ra hogambɛi, nɛ i samzɛhɛ rá mbɛi hin dín tonto. ⁹ Nɛ dín ɔm bɯ ja ram hma majuɔni, nangue ram hma dadín xáhmbɯ, janangue'a da zá da xánba ɯ bí 'bɯrɯ, da mbáts'i. Nɛ nu mi'da bí 'bɯrɯ, ngue'ɯ di ɯcpa rá m hman Ojá, di bɛnbi hapɯ dí 'bɛ'ɯ, janangue'a da 'yɛc'yɛi. ¹⁰ Nguetho nu'ɯ to'o im ma da 'yɔthohe yɯn t'ɔt'e mi xi Ojá yɯ judío maya'bɯ, i jatho da mba ma hɛcpi ɯ. Nguetho nte ní mbat'ɯ yám hma ɯ, nɛ i háte ɯ, nɛ i ɔt' yú páhã zɛhɛ. ¹¹ Nɛ hɔnbɯ go hapɯ i ɯrɯrɯ ja yɯ ngu, i ɯ't'ɯ gátho i 'bɯrɯ, nangue yám hmanse yɯ hyáte, ngue hingui sá da hma. Nɛ hɔnt'a ra mbɛti in nde. ¹² Nɛ i ɔt'e tengu mi man'a n'da yú mɛngu zɛhɛhɯ bɯ ra hái Creta, ngue n'da ra bɔsɔcuɔ, bi ma: “Zɔi yɯ ndɔbɛthɔni ɯ ma mɛnguhe ua, nɛ tengu yɯ zate ngue xɯn ts'o ɔt'ɯ, nɛ hɔnt'a da zi i honi, nɛ ɛmme i dɔnhɛi,” bi 'yɛna. ¹³ Nɛ majuɔni bi man'a n'da yú mɛnguhɯ. Janangue'a gui hɛcpa ɯ, n'damhma da bɔmanho yú t'ɛc'yɛi ɯ i 'bɯrɯ. ¹⁴ Nɛ gui xifi hin da 'yɛc'yɛi bi yám hman se ɯ yɯ judío, nɛ xín da numansup yú t'ɛc'yɛi se yɯ ja'i, gue'ɯ hinguin nde da 'yɔt'a majuɔni. ¹⁵ Nu'ɯ to'o xɯn ho yú mbɛi, hɔnt'a xɯn ho im bɛni, pɛ nu'ɯ to'o hin bi dɔp yú mbɛi Ojá nɛ xɯn ts'o yú mbɛi, nu'ɯ, hin'yɯ 'bɛ'a numanho ɯ. Nguetho bin ts'on yán 'yomfɛni, nɛ him bi zá bi 'yɔ'a bi xi Ojá 'bɯ mi zop yú mbɛi. ¹⁶ Nɛ nu'ɯ yɯ ja'i tengu ɯ, ɛna ngue i ɛc'yɛi Ojá, pɛ n'dan'yo thoho yán t'ɔt'e, guepɯ ní fadi hingui ɛc'yɛi ɯ. Nɛ xɯn ts'o yú mbɛi nangue'a festho 'bɛ'a sifi, hingui sá da 'yɔt' ran ho.

2

Ra Tito dín xánbate nangue ra hoganxádi

1 Pɛ nu'i gra Tito, dami xānbi 'be'a nín t'òt'e rán theui a ra hoganxādi. 2 Nu yu zí ndò, dami xifi hin din ìti, nɛ da 'yòt'e ngue da hnumansu, nɛ da bɛni xun ho 'be'a da 'yòt'e, nɛ da 'yɛc'yɛi xun ho, nɛ da 'yòt' ran huɛcate, nɛ hin din xòmbui. 3 Nɛ'u yu zí bòmbe, dami xifi da numansu Ojā hapu din 'yo, nɛ njon di c'aman'u, nɛ xín dim mihni, nɛ da 'yuh ra hoga'yu. 4 Nɛ nu yu zí bòmbe da xānba yu hmute di huɛc yé ndò nɛ yú t'uhni. 5 Nɛ da xānba n'da ran 'yomfɛni xun ho, hin din 'yomfɛni, nɛ di jamansu bu ja yá nguse, din ja ra yembui, nɛ da 'yòt'a da xih yá ndò, n'damhma njon da zā da man ran ts'o nangue rām hman Ojā. 6 Nɛ nu'u yu ts'unt'u, gui xifi din 'yomfɛnise ts'u. 7 Nɛ nu'i Tito, dami 'yut'u mi'da 'be'a gātho guí òt'e, ngue dim 'būmanho. Nɛ n'dat'a guim bɛni ngue guí xānbi 'be'a majuaŋi, nɛ guí 'yòt'e ngue da hnumanho'i 'bū guín xānbate. 8 Nɛ ɛmmɛ xtán ho 'be'a gātho guim ma, n'damhma nte da thiŋ'na nim hma. Nɛ da mbɛ'ts' yú sá to'o nde da zujū, nɛ hin hapu dí mbu'a 'be'a da ma. 9 Nɛ'u yu 'yɛɛ i 'bupɛ, dami xifi da 'yòt'e gātho i xih yá hmu, nɛ hin da dāti, nɛ mpāhā thofo da 'yòt'a i sifi. 10 Nɛ hin da bɛpi 'be'a pɛ'ts' yú hmu, pɛ da 'yòt'a gātho in numanho yú hmu. Nɛ nu'bu gātho din jabu da 'yòt'e, gue'a dí nɛcmanho ram hma nangue ma yantehū Ojā. 11 Nguetho bi nɛqui rá mate Ojā ngue in nde di pò'u gātho 'bucua ja ra ximhāi. 12 Nɛ nu rá mate Ojā di bɛngahū ga hehmbū ran ts'om'bāi, nɛ ga hehmbū ma pāhā zehɛhū. Nɛ di bɛngahū ga sɛmzɛɛ ma mbuihū nɛ ga òthū ran hocjā'i, nɛ gan numansuhū Ojā gātho yu pa dí 'būhmbū ya ja ra ximhāi. 13 Nɛ di bɛngahū ga tòmhbū ja gue'bu bi nɛqui a ran johya dí tòmhbū, ngue di nɛqui a ma Ojāhū ra Jesucristo tate tho rá ts'edi, nɛ ma yantehū a. 14 Nɛ bin dāsɛ a ngue dí 'bɛrcahū gātho man ts'om'bāihū, nɛ da mberca ma mbuihū, da 'yòt'e ngue yú t'uhni zehɛgahū Ojā, nɛ di ɛhyagahū nangue ran ho ya. 15 Nɛ guehna i ja ua gui xānba buya. Dami xānbi, gui 'yomfɛnip yu cu, nɛ gui hecpi, nguetho bin 'da'a ran t'ɛdi xun ho gui 'yòt'e. Nɛ o guidi japi da mbesta'a nim hma.

3

I sih ra Tito nda'a nín zofo da xānba yu 'yɛc'yɛi

1 Nɛ nu'i gra Tito, dami bɛnba u yu cu ngue da numansu ra ts'ut'abi, nɛ'u yám fāts'ihū ra ts'ut'abi gātho da numansu. Nɛ hin da 'yòrpa ram fɛ'ts'i, pɛgue mpāhā thofo da 'yòt'e 'be'a gātho xun ho. 2 Nɛ gui xifi njon ga c'aman'uhū, nɛ hin dan junthū, pɛ ma pāhā zehɛhū da thɛcpahū. Nɛ din jaju ra yembui nangue gātho yu jā'i. 3 Guim bɛmhmbū ngue nɛju dán tontohū mām'bet'o, nɛ mi jase man t'ɛdihū, nɛju dán hyāzɛhɛhū, nɛ gātho dán 'yɛhɛhū rá ts'oqui ra ximhāi. Nɛ dá 'bɛh ma pahū nangue man ts'om'bāihū dá òthū, nɛ dá sɛyabahū ma mijā'ihū. Mí ts'anju nɛ xim mí santehū. 4 Pɛ bi zɔn ra pa bi nɛqui rá mate Ojā ma yantehū, ngue bi 'yòrpa ran huɛcate u yu jā'i. 5 Nɛ bi yanjū Ojā. Pɛ hin nangue yan t'òt'e xun ho dá òthū, pɛ bi yanjū nangue rán huɛcatesɛ 'bū má òmanhohū a. Bi 'daju ra 'da'yote 'bū mi mberca ma mbuihū, nɛ dí 'būhmbū ma'da'yo nangue rá Hogandāhi. 6 Nɛ bi 'daju xun ho rá Hogandāhi n'youi xun gu rán japi nɛ rá ts'edi nguetho ra Jesucristo ma yantehū a. 7 Ngue bi hogahū nangue rá mate, janangue'a 'darbū dam 'būhmbū nangue ra temazāi, nɛ gue'a dí tòmhbū a ya. 8 Nɛ gātho majuaŋi na im mangua. Gui hyah ni mbui gui xānbi xun ho yu 'yɛc'yɛi 'bupɛ, janangue'a da bɛni ɛmmɛ da hyumbi da 'yòt'a ran ho. Nguetho xun ho a, nɛ da mbāx yú mijā'ihū buya. 9 Pɛ o guidín junthū nangue'u yam hma nte ní mbatho, nɛ hinguin junthū nangue 'be'u yú thuhu u yam bombòta maya'bu. O guidín sūhmbū nangue yan t'ɛdi midí un Ojā yu judío, nguetho

säti thoho 'bɛ dán sɔhmbɛ ɛ. ¹⁰ Nu 'bɛ 'bɛ a n'da n'dan'yo yɛm hma im ma ní dɔp'ahɛ yɛn junt'i, dami hɛɕpi. N'dandɔ o yondɔ gui hɛɕpi. Pɛ nu 'bɛ hin da 'yøde, gui hyɛthohɛ a. ¹¹ Nguetho nu'a xɪ'ahɛ yɛm hma ní dɔp'ahɛ yɛn junt'i, xɪ bøm bɛ ja rá 'yu Ojɔ a, nɛ øt' yɛ ts'oqui, nɛ da nuse bɛ 'bɛ'a xɪ 'yør bɛya.

Man'da i xih yɛ amigo ra Pablo

¹² Dí ξna ga pɛnhna ra Temio o gue ra Tíquico. Nu 'bɛ bi zøm bɛ, 'yørqui ts'ɛ ra mate gua ξ'a n'dihi, dan c'at'ui bɛ ra hnini Nicópolis. Nguetho dín nde dam 'bɛhmbɛ bɛ 'bɛ bin ja yɛ pa xɛn sɛ. ¹³ Dami fäts'i xɛn ho a ra Zenas, nu'a im pøngahyɔ nanguɛ yɛn t'ɛdi. Nɛ'a ra Apolos, dami zɛdi da dɔn'a mahyoni ngue da hyɔx 'bɛ bi mbɛ bɛ n'danni. ¹⁴ Nguetho nu yɛ cu da bɔdi ngue dim pɛfi xɛn ho nanguɛ yɛ 'bɛfi zɛhɛ, n'damhna da zã da mbãx ɛ mi'da di 'bɛ'a mahyoni. ¹⁵ Dami zɛngua gahe ts'ɛ ɛ bí 'bɛpɛ, ngue'ɛ ma mi 'yɛc'yɛihɛ, ngue 'da xtán huɛctahɛ. Nɛ dí äp Ojɔ da 'yɛnts'ahɛ rán jɔpi gätho ahɛ. Nɛ hønt'a dí xi ahɛ ya, nɛ hønt'a gam bɛmhɛ a ya.

FILEMÓN

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Filemón

Ra Pablo bi 'yorba ra sɔcuɔ ra Filemón

¹ Nguá drá Pablogá dí ofädigä nangué ra Cristo Jesús. Dí ot'ä'be ra sɔcuɔ ra Timoteo, nɛ ga pɛn'na'be ma amigo'a'be grá Filemón, man 'yohɩ i nangué rá 'bɛfi Ojã. ² Nɛ dadí zɛngua'be yɩ 'yɛç'yɛi ngue zai dim pɛti bɩ ni ngu, nɛ ma cuhɩ ra Apia. Nɛ dadí zɛngua ra Arquipo man 'yohɩhɩ dín yamhbe rá 'bɛfi Ojã. ³ Nu Ojã ma Tahɩ nɛ ma Hmuhɩ ra Jesucristo di 'da'ahɩ rá mate nɛ da hyut'a ni mbɩhɩ.

Rán huɛcate nɛ rá t'ɛç'yɛi ra Filemón

⁴ Nɛ nu'i ma zɩ cu mahuɛqui i, nu'i grá Filemón, dadí undä ra jamadi nangué'e nu'bɩ dí yã'be Ojã. ⁵ Nguetho dá øde 'bɛ'a guí ørpɩ guí 'bɩhmbɩ, ɛmmɛ i ja nin huɛcate nangué yá t'ɩhni Ojã bɩ. Nɛ dí øde ngue i ja ni t'ɛç'yɛi xɩn ho nangué ra Jesús ra Hmu. ⁶ Nɛ dí äcä rá ts'ɛdi Ojã ngue xɩn ngu yɩ ja' i da 'yɛç'yɛi ra Jesús nangué nim hma, nɛ da hyani 'bɛ'a gätho ran ho di 'dajɩ ra Cristo Jesús. ⁷ Gueczɛhɛgä ɛmmɛ dadí johya, nɛ i hu ma mbɩ nangué nin huɛcate, ma zɩ cu i grá Filemón. Nguetho xɩn ngu gá hyurpa yá mbɩ yá t'ɩhni Ojã.

Bi t'äp ra mate ra Filemón nangué rá 'yɛhɛ ra Onésimo

⁸ Nuya madagüe a i ja man t'ɛdigä nangué ra Cristo ngue xcá manda i, ⁹ pɛ man'da xɩn ho ga ä'a n'da ra mate tho guí 'yøt'e nangué ran huɛcate tho, ngue guí simanho mahøn'a na ni 'yɛhɛ ra Onésimo. Nugä drá Pablogä, ya xtán dɔç'yɛigä, nɛ dí ofädigä nangué rá 'bɛfi ra Cristo Jesús. ¹⁰ Dí ä'a ra mate nangué ra Onésimo, nu'a tengu'bɩ ma t'ɩhni gä nangué ra Cristo, nguetho bi 'yɛç'yɛi ra Cristo nangué dá xicä ua ja ra fädi. ¹¹ Nu'ɩ 'da yɩ pa xɩ thogui, hin te madí muui ni 'yɛhɛ ra Onésimo. Pɛ nuya xɩn ho da 'yørcau. ¹² Nuya ga pɛn'nahɩ ra Onésimo bɩ guí 'bɩ. Nɛ nu'bɩ bi mba a, da du ma mbɩ, nguetho ɛmmɛ dím bɛn a. ¹³ Nɛ dín ndɛpɛ xtán gocua ra Onésimo, sä xtí zɛqui ts'ɩ, nguetho dí ofädigä, ngue dím mangä ran ho ma'da'yo, ngue tengu'bɩ da gue'a zɛhɛ xqui zɛqui. ¹⁴ Pɛ hin dín ndɛ gam ma ngue da gocua 'bɩ nte guím ma, nguetho nu'a ran huɛcate jatho da bɛnsɛ n'da, hin da t'ørba ts'ɛdi n'da a. ¹⁵ Pɛ nu'a bi 'yøt'na bi 'dapɩ guí 'bɩ 'da yɩ pa, pɛ bi bømanho, nguetho bi hocpa rá mbɩ Ojã ya. Nɛ nuya gadín cuui mazai na ya. ¹⁶ Hin guí sini nangué ni 'yɛhɛ tho ho pɛ guí sini nangué ni zɩ cu nangué ra Cristo, nguetho nuna ma zɩ cuhɩ mahuɛqui. Nuya man'da di nuui ya, nguetho hinga hønt'a ni 'yɛhɛ, pɛ ni zɩ cu nangué ra Cristo ma Hmuhɩ ya. ¹⁷ Nu'bɩ majuañi dadín amigoui xɩn ho, dami sin na ra Onésimo, tengu tho 'bɩ xqui sin zɛhɛgä 'bɩ xcá mbasegä bɩ. ¹⁸ Nu'bɩ ja 'bɛ'a bi 'yøt'e'e, uague i ja 'bɛ'a i tu'a'i, pɛ 'yo ma güenda ga juzɛhɛgä. ¹⁹ Nugä ga firmagä, drá Pablogä, sin nangué da fädi majuañi ga ju't'ä a rá güenda na. Janangué'a hingui hɛi guí sin ya nɛ gadín cuui. Pɛ ndɛ'bɩ guin 'yomfɛni ts'ɩ, nguetho guengä dá ja'a'i gá tɩn a ra temazai 'bɩ gmi 'yɛç'yɛi ram hma dá xi'i. ²⁰ Nuya ma zɩ cu, 'yørcqui ts'ɩ ra mate 'bɛ'a dí ä'a'i, nangué guín 'youi ra Hmu. Nu'bɩ guí 'yut nin huɛcate nangué ra Onésimo, da hyu ma mbɩ 'bɩ. ²¹ Nugä dá o't'ä a ra sɔcuɔ i ja ua ya, nguetho dí ɛç'yɛi ngue guí 'yøt'e 'bɛ'a dí xi'a'i. Nɛ

dím bɛni hinga hɔnt'a dí xi'a'i pɛ man'da ran ho guim bɛnse 'bɛ'a gui 'yɔt'e. ²²Dami hoqui ts'u hapu sä dan säyagä bu, nɛ dami 'yäfɛ Oja nanguécä, nɛ Oja da 'yɔt'e da xogagui, da zä ga mbagä bu, gan nu'ahu baya.

Yän zɛngua ra Pablo, nɛ bi ma da nu ran japi a ra Filemón

²³Nuya dí ofädi'be ra Epafra, nɛ'a di zɛngua i. Nɛ nu'a i ofädi nanguɛ bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo Jesús. ²⁴Nu ra Marcos nɛ ra Aristarco nɛ ra Demas nɛ ra Lucas, nuya ma mimbɛfihe nanguɛ rá 'bɛfi Oja di zɛngua i. ²⁵Nɛ nu'a ma Hmuhu ra Jesucristo di 'da'ahu rán japi a, gätho ahɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi a ya.

HEBREOS

Ra sɔcua bi 'benba yu 'yɛc'yɛi, yu israel, ngue na ya ra hebreo u

Bin 'yuse Oja nangue'a rá Ts'unt'u

¹ Nu'bu maya'bu thoho 'dahmi ts'u bu í 'yu'a rán 'yomfɛni Oja, ne 'dahma 'dan'yo bu á xi'u yá pɔngahya. Ne gue'u bi xi a mam bombɔtah u, gue dyu israelu. ² Pɛ nuya rán zegui yu pa ya, bi jajm ga pɔhmbu xun ho Oja ya nangue rá Ts'unt'u bi zɔcua dí 'buhmbu. Ne guese a rá Ts'unt'u í 'yɔt' Oja gátho yu ximhäi, ne bi zänni dim Hmu 'be'a gátho i ja. ³ Ne ní 'yɛp bí 'bu Oja rá Ts'unt'u tengu'bu rá thai ra hyadi, gue'a di jajm ga pɔhmbu a rán ho Oja. Ne tengu 'bu sello, 'da angu da bɔni. Ne di 'yonse 'be'a gátho i ja a rá Ts'unt'u Oja, nangue rá mhma i ja rá ts'edi. Ne nu'bu mí juase bi hoga ma ts'oquihu ua, bi mbeng bu mahɛts'i 'darpu ní mandaui a tate thoho i ja rá ts'edi.

Man'da i ja rá ts'edi rá Ts'unt'u Oja xinda gue'u yám 'behni mahɛts'i

⁴ Nu rá Ts'unt'u Oja 'bu ya xí hogahu, bin t'un rá ts'edi xun ho xinda gue'u yám 'behni mahɛts'i. Nguetho ya rá Ts'unt'u zɛhe Oja a, i conhui rá ts'edi rá Ta xinda gue'u yám 'behni. ⁵ Nguetho:

Nu'i ma 'dats'unt'u i,

dí 'da a ni ts'edi ya,

pɛ njám'bu bi t'ɛmp'u yám 'behni Oja, pɛ hinda hɔnt'a rá Ts'unt'u zɛhe. Ne:

Nugá dra Ta nangue ma Ts'unt'u,

ne xinga n'da rá m 'behni Oja bi 'yɛmbi. ⁶ Pɛ nu Oja 'bu mambá si ua ja ra ximhäi a rá Ts'unt'u, ne bi 'yɛna:

Nu ahɛ gyám 'behnihu mahɛts'i, gátho gui thandehu na ma Ts'unt'u,

bi 'yɛn Oja. Nguetho nu'a rá Ts'unt'u go da t'ɛspa a bu na nu Oja. ⁷ Pɛ nu yám 'behni mahɛts'i, i ɔt' Oja yá 'yɛhe thoho u, tengu mán t'o't'i:

ɛmme i tih yám 'behni 'bu i ɔrpa rá 'be'fi tengu 'bu yun dahi,

ne di juadi 'be'a gátho hingui numanho Oja tengu 'bu yu sibi, nangue rá ts'edi zɛhe Oja.

⁸ Pɛgue bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'u Oja:

Nu'i gra Oja, thocpa thoho gam manda zɛhe mazai,

njám'bu dim 'beh ni ts'edi, ne guidí manda xun ho.

⁹ Ne bi 'yɛmbi:

Nu'i gra Oja, ɛmme guí numanho a ran ho, ne 'be xingui ts'u guí nde gui nu a ran ts'o.

Janangue'a ni Ojagui man'da dá 'da'a ran johya

xinda gue'u gátho mi'da ni cu gue ma 'yɛc'yɛi,

bi 'yɛmbi. ¹⁰ Ne bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'u a Oja:

Nu'i gra Hmu, rá mbudi gá 'yɔt' ra ximhäi,

ne gá 'yɔzɛhe 'be'a gá bí ja mahɛts'i,

bi 'yɛn Oja.

¹¹ Ne nu'a ra ximhäi dim pädi, ne mahɛts'i, pɛ nu'i gam 'bui mazai.

Gátho yu din ts'oni tengu'bu yu 'yahe.

¹² Ne tengu'bu di päh ní he n'da,

din jabu 'bu gá päh ra ximhäi.

Pε nu'i njam'bu gam pädi gätho yu pa,
ne njam'bu da gua'a ni te.

¹³ Nε, dami manda ua ja ma ts'edi ui,
ja gue'bu ga ja i gui tap'u gätho man suiha,
bi 'yemp'a rá Ts'ant'a a Oja. Pε njam'bu bi xi u yám 'behni Oja tengu a. ¹⁴ Gätho
yám 'behni bí penhua, tengu'bu yun dahi gue hin dí nuhu, i øt' yú 'yεhe Oja
nangueju to'o gätho nts'anni da hyan a ra te njam'bu da guadi.

2

Jatho ga urpahu ra güenda a ní yanju Oja

¹ Pε nu'a rá Ts'ant'u Oja bi 'yurcahu rá 'yu Oja, xinda gue u 'be'a mí hma
maya'bu. Janangue'a man'da εmme jats'editho ga jamansuhu a 'be'a dí øhmbu
ya, n'dahma hin ga 'behmbu a, ne xin dam 'behmbu buya. ² Nu'bu mí man'u
yám 'behni Oja u yún t'edi Oja maya'bu, pε guehma bi nu ran unbi a rán säui a
to bi mbesta a bi ma. Pε nu'a rám hma Oja bi man'a rá Ts'ant'u, man'da ja rá
ts'edi a. ³ Janangue 'be xingui ts'u ga ponju 'bu hin dí urpahu ra güenda a rám
hma mixte thoho. Ne gue'a ram hma ní yanju Oja a. Ne rá mbadi bi manse ra
Hmu 'bu mim 'bucua ja ra ximhäi. Ne m'bejua bi xiju u yú xädi gue bi 'yø a bi
man ra Hmu. ⁴ Ne'a Oja bi 'yudi majuani a ram hma 'bu mí 'yøt' yu hmepya ne
xun ngu yun t'øt'e mixte. Ne'bu mí 'daju ra ts'edi nangue rá Hogandahi, tengu
mí ndese Oja bi darcahu. Ne gue'a í 'yudi majuani a ram hma.

Nu ra Jesús njuqtho bin ja tengu thohogahu

⁵ Pε nuna rá ts'edi Oja gue dí mangä, hinga nan ja xun ho. Pε hinga gue'u
yám 'behni mahets'i di jap Oja di manda bu ja ra 'da'yo ximhäi 'bu bin ja rá
ts'edi Oja xun ho bu. ⁶ Pegue bi zän Oja to'o di manda bu, tengu bi si'a Oja 'bu
mí t'anni 'be'a di 'yεt'ui yu ja'i:

'Be'a gue ε dí pehmbe gue εmme guím beñje,
ne dyu ja'i thohohe. Ne man'da guidi jamansue.

⁷ Pε ja 'da yu pa gá jaje him mí ja ma ts'edihe, xinda gue'u nim 'behni bu
mahets'i.

Pegue gá sänni gui 'yεscahe, ne gui 'dac ma ts'edihe.

Ne gá sänni ga mandahe 'be'a gätho i 'bui ne 'be'a gätho i ja gue gá 'yøt'e.

⁸ Ne gätho gá sän'ndu mi'da 'be'a gá gá 'yøt'e gue da 'yεc'yεigahe,
bi 'yεm bu män t'o't'i. Janangue'a hin'yü 'be'a bi zänni gue hin ga mandahu,
nguetho bi 'yεna: "Gätho da t'εc'yεi u yu ja'i." Pε hindaná nuhu gue gätho da
'yεc'yεigahu. ⁹ Pε hinda hont'a ra Jesús, bin ja tengu män t'o't'i, bi t'εspa 'bu
mí du, bin t'un rá ts'edi. Pegue xin ja 'da yu pa bin japi him mí ja rá ts'edi
xinda gue'u yám 'behni Oja mahets'i. Janangue'a bi zä bi du nangue n'da ngu
n'daju, nangue rán huεcate Oja. Ne nu'a ran däte bi nu, gue'a í t'εspa a. ¹⁰ Nu
Oja bi zän'ndu gätho da hyonse. Ne bi nde bá si xun ngu yú t'uhni bu ja rá ts'edi.
Janangue'a xun ho a bi 'yøt' Oja gue bin unba u yú Hmu, guepu bi zä bi yanju
xun ho. ¹¹ Ne nu'a ra hocpate ne'u to'o mahoqui, ne n'dat'a yu Ta. Janangue'a
hingui pε'ts' rá sä a ra hocpate da 'yεmbi yú cu u bi hoqui. ¹² Tengü män t'o't'i,
bi 'yεna:

Ga xi u ma cu gätho nangue'e,

ne ga εs'i'i nubu ja rám peti ma cu,

bi 'yεn'a ra Cristo. ¹³ Ne man'da bi man ra Cristo:

Dí tø'mi da mbäxcä Oja.

Ne xø bi 'yεna:

Dí 'bähmbe ua ya yá t'uhni Ojã bi 'daqui, bi 'yɛn'a ra Cristo. ¹⁴ Nujũ yá t'uhnigahũ a, dyũ ja'i thohohũ, ngue i ja ma ngøhũ nɛ ja ma jihũ. Nɛ a ra Jesús bin ja'i nɛ bin ja rá ngøc'yɛi tengu thoho gahũ. Janangue'a bi zã bi du ngue í 'berpa rá ts'edi a rá hmu ran ðãte, ngue ra zĩthu. ¹⁵ Nɛ guerpũ da zã di 'uecpa yá mbidi ɛ to'o i su ran ðãte gãtho yũ pa i 'bũi. ¹⁶ Nɛ mɛãdi hinga gue'ũ yám 'behni Ojã mahɛts'i bi 'yørpa ra güenda da yãni, pɛgue guenjũ dyũ 'yɛc'yɛihũ yám bom'betojũ ra Abraham, nde Ojã da yãnjũ. ¹⁷ Janangue'a nu ra Jesús njuãntho bin ja tengu thoho gahũ, bi bɛni 'bɛ'a gãtho dí m bɛmhũ, bi zã 'bɛ'a gãtho dí sãhũ. Nu'bũ hin xtín jabũ, hin xtán zã xtí huɛgahũ, hin xtán zã xtí juah rá 'bɛfi Ojã gue bi hoga ma ts'oquihũ. Gue'a í t'ɛmbi bim hmumbãjã a. ¹⁸ Nɛ nuya da zã da mbãxcahũ to'o i ts'ã nangue yũn ɛnbi, nguetho nɛsɛ a bi ts'ã nangue yũn ɛnbi, nɛ bi hyãt'i.

3

Nu ra Jesús man'da sã da t'ɛspi xinda gue'a ra Moisés

¹ Nuya, ma hoga ca ahũ, gue bi huan'nahũ 'darpũ dam 'bũhmbũ bũ mahɛts'i a Ojã. Dami 'yøhmbũ ya nangue ra Jesús, nu'a ra pøngahyã nɛ ra hocpate nangue rá 'yu Ojã dí tɛnhũ. ² Nu ra Jesús bi juah rá 'bɛfi bi un'na Ojã, tengutho ra Moisés bi juah rá 'bɛfi gue bi jamansu ɛ n'dam'bũi yá t'uhni Ojã. ³ Pɛ nu ra Jesús man'da sã da t'ɛspi xinda gue'a ra Moisés, tengu thoho ra ta bũ ja n'da ra ngu man'da da t'ɛspi xinda gue'ũ yá t'uhni. ⁴ Pɛ madague'bũ i ørpa rá 'bɛfi Ojã ɛ yũ ja'i, tengu bi 'yøt' ra Moisés, pɛ nu'a Ojã i øzɛhɛ gãtho rá 'bɛfi. ⁵ Nguetho rá 'yɛhɛ Ojã a ra Moisés, nɛ bi ja'ts' rá bɛfi bi jamansu gãtho yá t'uhni Ojã maya'bũ. Nɛ nu rá 'bɛfi ra Moisés bi 'yu i ts'ũ a rá 'bɛfi ra Cristo da 'yøt' 'bũ bi zøhø. ⁶ Pɛ nu ra Cristo rá Ts'unt'ũ Ojã a, nɛ bi ja'ts'i bim hmu nangue'ũ n'dam'bũi yá t'uhni Ojã. Nɛ guectahũ ya n'dam'bũi yá t'uhni gahũ Ojã, 'bũ dadí thoctahũ dí pãhmbũ majuãni a, nɛ'bũ dadí thoju a nán johyahũ a ran ho dí tømhbũ.

Da zin yá t'uhni Ojã da hyurpa yá mbũi

⁷ Janangue'a i ɛn'a rá Hogandãhi Ojã bũ ja rá t'ohni: Nuya ra pa i jabũ ya in zo ahũ Ojã. Pɛ ɛmmɛ xũn ho 'bũ gui 'yøhmbũ a i xi ahũ. ⁸ 'Yo gadí ɛ't' ni mbũihũ tengu bi 'yøt'ũ mí tɛn ra Moisés, bi numan'ũtho Ojã 'bũ mín 'yo bũ ja ra ɛhãi. Nɛ bi zã Ojã ɛ yũ ja'i nangue 'bɛ'a bi numanhosɛ. ⁹ Nu nim bombøtahũ bi 'yørca ran ts'ãte nɛ bi numan'ũthogui 'bũ nyote njɛya mín 'yo bũ ja ra 'yu, madague'bũ bi nu xũn ngu yũn t'øt'e gue dá ut ma ts'edi, bi 'yɛn Ojã. ¹⁰ Janangue'a dán cuɛgã nangue'ũ yũ ja'i, nguetho thocpa thoho i 'uegue nangue yá mbũi, hin jam'bũ bi bã a ra 'yu dá xifi, bi 'yɛn Ojã. ¹¹ Janangue'a ɛmmɛ dán cuɛgã nangue'ũ. Majuãni dá ma, hin ga singã bũ ja ra hãi ɛ ngue da hyu yá mbũi, bi 'yɛn Ojã. ¹² Ma zi cu ahũ, pɛ dam fãhmbũ. Xi'bũ n'da ahũ gui 'uehmbũ 'bũ din ja ahũ ra ts'ombũi, gue gui 'yɛna hin gui nde gui 'yɛc'yɛihũ Ojã, i 'bũi. ¹³ Pɛ n'da ngu n'da ahũ damim fãxhũ bũ ja ra hoga'yu, n'da pa ngu n'da pa, janya i sã ga øhmbũ a im ma Ojã, yũ pa ya. Nɛ nu'bũ din jabũ gui 'yøthũ, xínga n'da ahũ da hyã ahũ yũ ts'oqui, gue di 'bãt'a ni mbũihũ. ¹⁴ Nguetho dí comhbũ a rán ho ra Cristo

'bũ dí thoꝝũ a ní hyu ma mbũihũ a, gue'bũ go rán zegui tengu 'bũ rá mbũdi dá tĩmhũ. ¹⁵ Janangue'a i xijũ a rá t'ohni Ojã ya:

Ɛmm̃e xũn ho 'bũ gui 'yøhmbũ a rá nde Ojã gue in zo ahũ ya.

'Yo gadĩ ù't' ní mbũihũ tengu bi 'yøt'ũ 'da bi numan'ũ tho Ojã, bi 'yẽna.

¹⁶ To'o ù bi 'yøh rãm hma Ojã ñe bi numan'ũ tho. Ha hinga gue ù yũ jã'i bi yã Ojã nangue'a ra hãi Egipto mín 'yohũ ra Moisés. ¹⁷ Ñe to'o bi un ra cue Ojã gãtho nyote njeya. Ha hinga guet'ũ bi yã Ojã bũ ja ra hãi Egipto, bi 'yøt' yũ ts'oqui, janangue bi du bũ ja ra ùhãi. ¹⁸ Ñe to'o ù majuañi bi t'ẽmbi hin da hyurpa yũ mbũi Ojã. Ha hinga guet'ũ him bi 'yẽc'yẽi Ojã. ¹⁹ Gam bẽmhũ ya hanja him bi zã bi zin Ojã ù, nguetho him bi 'yẽc'yẽi Ojã ù.

4

¹ Nuya i jatho ga suhũ, janya i ja yũ pa i xijũ Ojã da zinjũ bũ ja rá ngu ngue da hyurca ma mbũihũ. Xøhma ts'urbũ thoho hin da zøni ga cũthũ bũ. ² Nguetho ñeꝝũ bi sijũ a ram hma gue dí cũt'a n'da, tengu bi sih yũ jã'i mí 'bũh maya'bũ, gue'ũ bin 'yohũ ra Moisés. Pẽ nu'ũ, him bi zã í ts'im bũ a ram hma bi sifi, nguetho him bi nde bi bũ ù gue majuañi a. ³ Pẽ nujũ gue dí paꝝmhũ majuañi a ram hma, guenjũ gue ga cũthũ bũ da hyurca ma mbũihũ Ojã. Ñe guerpũ him bi zã bi yũt'ũ 'da, bi 'yẽn Ojã:

Janangue'a dán cuegã nangue ù, ñe majuañi dá ma,

ñjãm'bũ ga singã ù gue da hyu yũ mbũi, bi 'yẽn Ojã.

Pẽ bi dũ'mi bi xih yũ jã'i gue da zim bũ 'bũ mí jua a bi 'yøt' ra ximhãi Ojã, ñe bin säya bũ, bi hyu rá mbũi zẽhẽ. ⁴ Tengu bi ma rá t'ohni gue nubũ bi ma, gue: Ná yoto ma pa bin säya Ojã 'bũ mí jua a bi 'yøt' ra ximhãi.

⁵ Pẽgue bi xi'ũ bũya nangue'ũ 'da mín 'yohũ ra Moisés:

"Njãm'bũ ga singã ù gue da hyu yũ mbũi," bi 'yẽn Ojã.

⁶ Pẽ guehma 'bũi to'o din säya bũ da hyu yũ mbũi. Pẽ hinga gue'ũ 'da bi sifi maya'bũ, nguetho him bi 'yẽc'yẽi a ram hma. ⁷ Pẽgue bi 'yu Ojã n'da ra pa mahøn'a, gue ra pa i jabũ ya, tengu bi ma ra David nangue ù xũn ngu yũ jeya xĩ thogu 'bũ mí 'bũh ra Moisés. Ñe gue'a ram hma xĩ hmangua, gue ẽna:

Nuya ra pa i jabũ ya in zo ahũ Ojã. Pẽ Ɛmm̃e xũn ho 'bũ gui 'yøhmbũ a i xi ahũ. 'Yo gadĩ ù't' ní mbũihũ tengu bi 'yøt'ũ 'da bi numan'ũtho Ojã, bi 'yẽn'a ra David.

⁸ Nu'a ra Moisés bim pommĩ a ra Josué bi thoqui bi zix ù yũ jã'i. Bi säyabi bũ ja a ra hãi Canaan bi un Ojã, bin johya bũ. Pẽ nu'bũ da gue'a ran johya bi man a Ojã, hin xtã ma mahøn'a Ojã nangue man'da ra pa 'bũ. ⁹ Janangue'a guexta'ĩ i ja n'da ra xẽqui i juadi xũn ho, guerpũ da hyurca ma mbũihũ Ojã, gue yũ t'ũhñigahũ a. ¹⁰ Nu'ũ to'o da yũt'ũ gue da hyurpa yũ mbũi a Ojã, din säya nangue gãtho yũ 'bẽfi ù tengu tho Ojã bin säya nangue gãtho rá 'bẽfi bi hyu rá mbũi 'bũ mí jua a bi 'yøt' ra ximhãi. ¹¹ Janangue'a nde'bũ Ɛmm̃e ga ndehũ ga cũthũ bũ. Hin ga øthũ tengu ù him bi 'yẽc'yẽi ram hma 'bũ mí xi Ojã. ¹² Pẽ nu'a rãm hman Ojã dim pefi tengu'bũ ra theni yoho yũ het'ĩ, pẽ man'da i ja rá ts'edi a xinda gue ra theni, ngue i sä da zørpũ mbo ní mbũi n'da, i urcahũ 'be'a gãtho ðim bẽmhũ mbo ma mbũihũ, 'be'a majuañi ðin nde ga øthũ, ngue nda'a bi bẽngahũ Ojã, ñe nda'a dá bẽnschũ. ¹³ Xinga n'da ù bi 'yøt'a Ojã gue i sä da 'yãcpi 'be'a mbẽni, gãtho i paði, ñe di ñequi bũ ja rá dã a to i hãscãhũ ra güenda.

Nu ra Jesús ma hmumbãjqhũ xũn ndoho rá ts'edi

¹⁴ Nu ra Jesús rá Ts'ũnt'ũ Ojã, i t'ẽmbi ma hmumbãjqhũ nguetho ma hocpatehũ a. Ñe bi zøm bũ mbo mahẽts'ĩ. Ñe i fãxcãhũ a gue i ja rá ts'edi mixte. Janangue'a ga thoqui ga tenhdũ a rãm hma. ¹⁵ Nu ra Jesús ma hmumbãjqhũ

i paḍi hinga gátho dí háthũ ù dí sáhũ, nguetho bi zä 'be'a gátho dí sáhũ. Pɛ hin jam'bu bi 'yot'a n'da ra ts'oqui. ¹⁶ Janangue'a hin ga suhũ dan yaḥũ Oja bu bí ja rá ts'edi, nguetho di huɛgahũ nɛ di pungahũ, nɛ da mbáxchahũ a ra ora dí homhbũ a.

5

¹ Bi than'dũ 'da yũ ja'i israhel 'bũ maya'bũ ngue dim hmumbäjä. Nɛ da 'yáp'a Oja nangue gátho mí'da. Nɛ midí thocpa Oja ù yá 'bòts'e nangue ù yũ zu'uɛ bi tho, gue ní mba ma punbi yá ts'oqui yũ ja'i. ² Nɛ nangue yũ ja'i thoho ù yũ hmumbäjä, hinga gátho bi 'yot'e xũn ho, ngutho ù mí'da yá mijä'ihũ. Janangue'a bi zä janate tho bi hoc'ũ yũ 'yámbũ nɛ yũ 'yot'ats'oqui. ³ Nɛ jatho rá mbũdi midí un Oja n'da ra 'bòts'e ra mbäjä nangue yá ts'oqui zɛhɛ, tengu bi 'yot'e nangue yá ts'oqui yũ ja'i. ⁴ Njongui sã da 'yot'e gue dim hmumbäjäɛ, nɛ hont'a Oja sã da huahna n'da ra hmumbäjä, tengu 'bũ mí huahna ra Aarón. ⁵ Nɛ ngutho bin ja nangue ra Cristo, him bi manse gue dim hmumbäjäɛ, pɛ Oja bi un ran t'ɛdi gue dim hmumbäjä, tengu bi ma rá t'ohni Oja 'bũ mí 'yɛna: Nu'i ma 'dats'ant'ũ i, dadí 'da'a ni ts'edi ya.

⁶ Nɛ bi 'yɛmbi mahøn'a:

Nu'i gam mbäjä gátho yũ pa ya,

tengu ra hmɛpya bi 'yot' ra Melquisedec,

bi 'yɛn Oja bu ja rá t'ohni. ⁷ Nu ra Cristo 'bũ mim 'bucua ja ra häi, zäi nan yaui Oja, bi 'yáp rá mfäts'i da dap'ũ. Nts'edi bi mbafi nɛ bin zoni. Pɛ bi baḍi ja rá ts'edi Oja da yam bu ja ran ɔte. Nɛ bi 'yø Oja 'bũ mí nde din unse bu ja rá pähä Oja. ⁸ Nu'a ra Cristo, madague'bũ rá Ts'ant'ũ Oja a, pɛgue bin ja'i a, janangue'a bi xänba yũn unbi 'be'a dí 'yøra rá pähä Oja a. ⁹ Bin jabũ bi 'yot'e, janangue'a bi zoni bi ja' ts'i gátho rá pähä Oja. Nɛ bi zä bi un'na ra te mazäi gue to'o gátho da 'yɛc'yɛi a. ¹⁰ Nguetho bi huan Oja a gue dim hmumbäjä nangue dyũ 'yɛc'yɛihũ, tengu ra hmɛpya bi 'yot' ra Melquisedec.

Nts'utho 'bũ ga penjũ

¹¹ I ja xũn ngu 'be'a dí n de ga xi ahũ nangue a bim hmumbäjä a ra Cristo. Pɛ xũn hɛi ga xi ahũ nguetho hin guí honi guí paḥmbũ. ¹² Nɛ xũn ngu yũ pa xũ thogui gue mí ja ngue xquín xänbatehũ, pɛ guexta'a i jatho da si ahũ ù yũm hma hingui hɛi nangue Oja. Nguetho gá cohi gán 'yámbũihũ. I jatho guí sihũ ra xi'ba tengu'bũ gyũ 'uerehũ, nɛ hin guí háthũ guí sihũ njuan̄tho ran ts'ihmɛ. ¹³ Nɛ nu'a gnán ts'ihmɛhũ ra xi'ba, in ja tengu yũ 'uere, nɛ hinda ná paḥmbũ 'be'a ra te gue dãm 'bũhmbũ njuan̄tho. ¹⁴ Pɛ nu ran ts'ihmɛ xũn ho nt'ot'e nangue yũ dajä'i. Nɛ xũn te yá mbũi nangue zäi din 'yomfɛni, janangue'a paḍi nda'a xũn ho nɛ nda'a hingui ho.

6

¹ Janangue'a nde'bũ ga thoqui ga homhbũ gue dan dajä'ihũ. Nde'bũ hinga hont'a ga mamhbũ a rá mbũdi bi sãngahũ nangue ra Cristo. Nde'bũ hinga hont'a ga mamhbũ gue ga päh ma mbũihũ gue mí ɛna xtá hoyoju, nɛ hinga hont'a ga mamhbũ ga dáp ma mbũihũ Oja. ² Nde'bũ hinga hont'a ga mamhbũ ram hma dan xixyáhũ, nɛ nangue ran jäxa'yɛ, nɛ nangue da dambɛni ù xũn du, nɛ nangue din ja ran juan̄bi 'bũ rán zɛgui, nde'bũ hinga hont'a ga mamhbũ ya, nguetho dí paḥmbũ nda'a ù. ³ Mbähä ga thoju 'bũ da zä da xoc'a ni mbũihũ Oja, nguetho i ja mí'da. ⁴⁻⁶ Nguetho nu'bũ hin ga thohmbũ, xøhma thoho da bɛni da

mbenc i 'da. Ne nubuya him man'dandj da nde ba pengui mahøn'a. Nguetho nu'bu mí numanho n'dandj rán nequi Oja, ne bi zāmanho a bi un Oja, ne bin 'yohu rá Hogandāhi Oja, ne bi zāmanho a rá hogamhma Oja, ne bi ba i ts'u rá ts'edi a ra 'da'yo ximhāi din ja. Pe nu'bu da mbengui, ya him man'dandj da zā di hoc yú mbai mahøn'a. Nguetho im bēni tengu'bu da zā di cuat mahøn'a bu ja ra pont'i a rá Ts'unt'u Oja, ne di japi din thenda a ra Cristo. ⁷ Nguetho tengu'bu n'da ra hāi a ra ja'i, n'dandj ngu n'dandj din 'ye, i pøt'e, ne i pøts'e 'be'a pa nthuhu bu. Ne nu'a ra hāi nu'bu di japi din ja 'be'a tupu a ra mbefi, da hyān rán japi Oja a. ⁸ Pe nu'bu hin di japi da bøx'a 'be'a bi thupu, ne hønt'u yu 'uini i ja bu, nte di muui 'bu. Ne hin da hnumanho a ra hāi 'bu. Ne nzequi da mba nt'udi nangue ra sibi.

Bi zangba ma mbuihu a ra Jesús, dí tømhbü a ran ho ya

⁹ Pe madague'bu njabu dá mamhbe, ma zi cu ahu, pegue dí haxhe njuani gan jahu tengu ra hogahāi, bin japi bin ja xun ngu 'be'a bi thupu, nguetho bi hoc'a ni mbuihu Oja. Ne xun ndoho ran japi ba xhe, guin nuhu. ¹⁰ Nguetho xun ho øt' Oja ngue hin di pumbēni a ra 'befi gá 'yøthu, ne ran huçcate gá 'yuthu u 'da ni cuhu, nangue rá thuhu Oja, ne nangue a guí ødahū ya. ¹¹ Emmē dí ndehe gui thoju gan çhyahu, n'da ngu n'da ahu, gue'bu go rán zegui ra pa. Janangue'a da zøni gui hyāmhbu 'be'a gātho guí tømhbü. ¹² Hin dí ndehe da yandāhyçi thoho ahu, pe dami 'yøthu 'be'a mí øt'u 'da 'bu mí bađi majuani a rá mhma Oja, ne bi hyāt'i bi zet yú mbai, janangue'a bi hyān a ra herencia bi ma majuani Oja. ¹³ Nu Oja 'bu mí xih majuani a ra Abraham, bi ma majuani nangue rá thuhu zehē. Nguetho njo'o man'da xun ndoho rá ts'edi hinda hønse a. ¹⁴ Ne bi 'yēn Oja: “Majuani xun ngu ran ho ga 'da i, ne ga 'da i xun ngu nim bom'betu,” bi t'emp'a ra Abraham. ¹⁵ Nu ra Abraham buya bi hyāt'i bi dø'mi, janangue'a bi hyāni 'be'a bi xi a Oja. ¹⁶ Nu'bu 'da yu ja'i im ma majuani 'be'a da 'yøt'e, i ndønba rá thuhu Oja, ne ya him ma hyom mí da yam hma dí hoc'a, nguetho i fādi majuani a bi ma. ¹⁷ Ne'a Oja 'bu mí nde da 'yurcahu ngue majuani a rá mhma, bi man rá thuhu zehē 'bu mí xijū ra herencia. Ngue gueju nts'ānni ga hāmhbu a. Janangue'a ga pāhmbu njām'bu di pā a bi xijū. ¹⁸ Janangue'a yoho bu dá pāhmbu, rá mhanse ne rá thuhu zehē, ga pāhmbu hin dim fehni Oja, pe majuani da zinju bu. Ngue gueju bá 'dahmbu bu mí ja xcá tuhū, dá benthū bu hapū da zinju ya. ¹⁹ Janangue'a bi zinju bu a ra Jesús, bi zangba ma mbuihu bu mbo rá ngu Oja, njām'bu da hyegahu. ²⁰ Nguetho m'bet'o bi yurpu a ra Jesús. Ne bi xi a Oja ngue bi hogahu ngue da numanhoju bu. Gue'a nam bøni ma hmumbājāhu, ngue i 'bai mazai, tengu ra hmēpya bi 'yøt' ra Melquisedec.

7

Bim mbājq ra Jesús tengu ra hmēpya bi 'yøt'a ra Melquisedec

¹ Nu ra Melquisedec bim hmuts'ut'abi bu ja ra hnini Salem, ne bim mbājq nangue Oja mixtetho rá ts'edi. Ne nu ra Abraham 'bu mam bá tap'u 'da yu ts'ut'abi, bin c'at'ui ra Melquisedec, bi t'āp rán japi Oja nangue a ra Abraham. ² Ne nu'a ra Abraham buya bi un'na ra Melquisedec a ná 'det'a gue xpí hyānba yún sūihu, gue rán t'unni Oja a ná 'det'a. Ne nu rá thuhu ra Melquisedec nde da ma “ra hoga hmuts'ut'abi.” Ne nde da ma gue “ra hmuts'ut'abi di hocpa ra sui,” ne gue'a nam bø'n'a rá thuhu rá hnini Salem. ³ Ne hinga mfādi to'o rá ta ra Melquisedec, o to'o rá mbe. Ne hinga mfādi nda'a rá 'yu, ne hinga nt'o't'i gue'bu mí m'bu i o gue'bu mí du. Janangue'a tengu'bu rá ts'edi rá Ts'unt'u Oja bu ín 'yu a ra Melquisedec, gue dim mbājq gātho yu pa høn'bu go njām'bu.

4 Janangue'a sä ga p̄hmb̄u ya gue x̄n ngu rá ts'edi ra Melquisedec 'b̄u min ja, nguetho gues̄e ma nḡurpa b̄otah̄u ra Abraham bi un'na ná 'det'a bá t̄ap' u ȳn s̄ūh̄u. 5 Nu rán t'ēdi Oj̄a bi xi u ȳ t'uh̄ni ra Leví gue yá mb̄aj̄a ȳu israel, gue da hȳcp̄a a ná 'det'a u yá m̄eni, madague'b̄u yám bom'bet̄o ra Abraham u, p̄e n̄es̄e u. 6 P̄e nu ra Melquisedec, madague'b̄u hingui conhui rá 'ȳu ra Leví gue ra Abraham, p̄e bi un'na ná 'det'a gue'a bá t̄ah̄ ra Abraham. N̄e nu ra Abraham, madague'b̄u x̄n ngu rá ts'edi b̄u nam b̄en Oj̄a, nguetho bi xifi majūni da 'ȳorpa a Oj̄a. P̄e man'da ja rá ts'edi ra Melquisedec nguetho bi t'āp a ran j̄api a ra Abraham. 7 N̄e mf̄adi nu'a di j̄ap'a n'da man'da ja rá ts'edi xinda gue'a pa ma j̄api. 8 P̄e nu' u yá mb̄aj̄a ra israel z̄ai midin t'un'na ná 'det'a, p̄e ȳu j̄a' i u, n̄e i tu u. P̄e nu man'da ra mb̄aj̄a gue ra Melquisedec, i mam b̄u ja ra t'oh̄ni tenḡu 'b̄u i 'b̄utho. 9 N̄e da z̄a gam b̄emhb̄u ya, gue ḡatho rá 'ȳu ra Leví, gue yá mb̄aj̄a ra israel, gue i āp'a ná 'det'a u yá m̄eni, gam b̄emhb̄u gue n̄e' u tenḡu' b̄u bin jut' u 'b̄u mí un'na ná 'det'a x̄c̄qui a ra Melquisedec a ra Abraham. 10 Nguetho da z̄a gam b̄emhb̄u nangue ra Abraham, tenḡu' b̄u ya x̄m̄in 'yoh̄u yám bom'bet̄o 'b̄u m̄in c'at'ui ra Melquisedec, madague'b̄u hin nám 'b̄u. 11 Bim mb̄aj̄a ra Aarón gue rá 'ȳu ra Leví, n̄e rá nḡurpa b̄ota a ra Abraham a. N̄e gue' u bim mb̄aj̄a u nangue' u ȳu israel, tenḡu bi man yán t'ēdi Oj̄a. P̄e nu' b̄u da guehya yá 'b̄efi gue ní yán Oj̄a u ȳu j̄a' i, him mi jatho x̄t̄i n̄equi man'da ra mb̄aj̄a gue n'dan'yo 'b̄u, tenḡu ra hm̄ep̄ya bi 'ȳu a ra Melquisedec, n̄e hin nangue a ra Aarón. 12 P̄e nu' b̄u mí mba ma p̄adi ȳu mb̄aj̄a, n̄e 'b̄e'a mí øt' e, n̄e u ȳn t'ēdi mí tenni, mí jats'editho da mba ma p̄adi u. 13-14 Bi 'ȳen ra t'oh̄ni gue nu a man'da ra mb̄aj̄a gue ra Cristo a, bim 'b̄u nangue man'da rá ts'ant' u ra Israel, ngue hing rá 'ȳu ȳu mb̄aj̄a. Nguetho mf̄adi x̄n ho gue ma Hmuh̄u bim 'b̄u nangue rá 'ȳu ra Judá. N̄e nte bi ma yán t'ēdi ra Moisés, gue dim mb̄aj̄a a rá 'ȳu ra Judá. 15 P̄e man'da gui p̄hmb̄u 'b̄e'a dá mangá 'b̄u guim b̄emhb̄u nangue a ra Melquisedec, gue i udi tenḡu a man'da ra mb̄aj̄a, nu'a ra Cristo a. 16 N̄e hin nangue ra 'ȳu bi man u ȳn t'ēdi da z̄a dim mb̄aj̄a a ra Cristo. N̄e x̄in nangue u ȳn t'ēdi mí ma 'b̄e'a da t'øt'ua bi den'na, nguetho him mán ts'anni z̄ai din ja u. P̄e gue bi z̄a bim mb̄aj̄a nangue a rá ts'edi a rá tes̄e nj̄am' b̄u da z̄a da guadi. 17 Gue'a bi man Oj̄a:

Nu' i gra mb̄aj̄a maz̄ai,

tenḡu ra hm̄ep̄ya bi 'ȳøt'a ra Melquisedec,

bi 'ȳen Oj̄a. 18 Gue'a án t'e'ts'a ra 'ȳu gue bi ts'ān maya' b̄u, nguetho mb̄e nte midí muui a. 19 Nguetho njom bi z̄a bi hocpa yá ts'oqui u ȳn t'ēdi bin t'un ra Moisés. P̄e bi n̄equi man'da x̄n ho, gue i sixcah̄u b̄u bí 'b̄u Oj̄a. 20 N̄e man'da x̄n ho ra 'ȳu nangue ra 'da'yo mb̄aj̄a, nguetho bi manse rá thuhu Oj̄a 'b̄u mí un rán t'ēdi a rá Ts'ant' u. 21 P̄e nu mi'da ȳu mb̄aj̄a 'b̄u m̄in t'un yá 'b̄efi, him bi hnd̄onba rá thuhu Oj̄a. N̄e nanguehna ra hmumb̄aj̄a, bi manse rá thuhuse Oj̄a. Tenḡu bi mam b̄u ja rá t'oh̄ni Oj̄a, bi 'ȳemp'a rá Ts'ant' u zeh̄e:

Nugā dra Oj̄a, dí manse ma thuhugā, n̄e hin ga p̄a a dí ma.

Nu' i gam mb̄aj̄a ḡatho ȳu pa maz̄ai,

tenḡutho ra hm̄ep̄ya bi 'ȳøt'a ra Melquisedec,

bi 'ȳen Oj̄a. 22 Nu ra Jesús, da z̄a di j̄a'ts'a n'da ran hoqui man'da x̄n ho xinda gue'a mí ja mam'bet'o, nguetho dim hmumb̄aj̄a maz̄ai a. 23 Nu' u 'da ȳu mb̄aj̄a bi z̄oni x̄n ngu mí 'b̄u, nguetho i tu, n̄e him bi z̄a bi thoqui h̄on' b̄u go nj̄am' b̄u. 24 P̄e nu ra Jesús hingui tu, janangue'a njo'o man'da sä da hȳnba rá 'b̄efi.

25 Janangue'a da z̄a di hoqui x̄n ho u to'o da z̄om b̄u 'b̄u Oj̄a ya, nangue a ra Cristo. Nguetho i 'b̄u maz̄ai, da z̄a thocpa thoho da 'ȳap'a Oj̄a nangue u to

da zòm bũ. ²⁶ Njuantho ε gue'a ra Jesús a ma hmumbäjä dí homhbũ. Nguetho xũn hotho a, nte in dupatesε him bi 'yõt' yũ ts'oqui, ne him bi hyãba yãm 'bãi u yũ ts'om'bãi, ne man'da i pa nt'εspi gue i ja rá ts'edi bũ mahεts'i. ²⁷ Nu yũ jä'i 'bũ mim hmumbäjä di thoqui da mbøspa Ojä gãtho yũ pa, mbædi bi mbøspangue yũ ts'oqui zεhe, ne m'bejua yũ ts'oqui yũ jä'i. Pε nu ra Jesús him bi 'yõt'e tengu u, ne n'dandj thoho bi mbøspa Ojä 'bũ mi un rá tese, nguetho di muui mazäi a. ²⁸ Nu rán t'edi Ojä bi man ra Moisés bi t'εmbi dim hmumbäjä u yũ jä'i thoho, pε him bi hyät'i bi jä'ts'u yãn t'edi Ojä. Pε nu 'bũ mí mansε rá thuhu Ojä, bi ma gue dim hmumbäjä rá Ts'unt'u zεhe. Ne nu'a gãtho bi jä'ts'u yũn t'edi ne bi juadi, nte di 'beh ya. Ne gue'a rá m poniui a rán t'edi Ojä bin t'un ra Moisés a ra Jesús.

8

Nu ra Jesús bin hocpate nangue ra 'da'yon hogui

¹ Bí 'bũm mahεts'i a ma hmumbäjähũ gue ma hocpatehũ, 'darpũ ní mandau a tãte thoho rá ts'edi. Ne guehna man'da jats'edi na dí xi ahũ. ² Ne dim mbäjä bũ majuãni i pa nthãnde Ojä bũ mahεts'i, tengu 'bũ ra nijã bi 'yõt' Ojä, ne him bi hyøh yũ jä'i. ³ Gãtho yũ hmumbäjä u yũ israel, bi ts'ãnni di un yũ 'bøts'e nangue u yũ zu'uε bi tho, ne mi'da. Janangue'a ne a ra Jesucristo ja 'be'a bi uni, nguetho ne a ra hmumbäjä a. ⁴ Pε hinga guecua ja ra ximhäi bim mbäjä a. Ne nu 'bũ xtĩn zãngua ja ra häi, njãm 'bũ xtãn zã xtĩm mbäjä. Nguetho hing rá 'yũ ra Leví a, ne hing yũ zu'uε bi mbøx'a, tengu bi man rán t'edi Ojä bi man ra Moisés. ⁵ Ne nu'a ra nijã bũ midím pε u yũ mbäjä ua ja ra ximhäi, n'da ra hmεpya thoho gue 'be'a ørpũ mahεts'i. Nguetho bi sih ra Moisés 'bũ mí dũp'a ra nijã: "Dami jamansu 'be'a gui jap'u i ja bũ, ne 'be'a gãtho gui 'yørpũ, tengu thoho dá ut'a 'bũ gmí 'bũpũ ja ra t'øhø," bi 'yεmp Ojä. ⁶ Pε nu ra Cristo bin t'un'na n'da ra 'befi εmme man'da xũn ho xinda gue'u mi'da yũ mbäjä. Nguetho din hocpate nangue ran hogui man'da xũn ho 'be'a gãtho i ma da 'yørcahũ. ⁷ Nu 'bũ xtãn zã xtí hocpa n'da a rá mbædi ran hogui, him mí jatho xtãn ja a ná yoho ran hogui. ⁸ Pε nu Ojä him bi zã bi numanho yũ jä'i nangue a ran hogui mí ja, pε guexta'a ndupate bũ na nu Ojä u. Janangue'a bi 'yεna:

Da zøn'a n'da ra pa

ga øt'ã n'da ra 'da'yon hoqui mahø'n'a nangue yũ mε israel ne yũ mε judá.

⁹ Ne hin din ja tengu ran hoqui dá xi u yãm bombøta

'bũ mambá jũcpũ ra häi Egipto, ne dá jamansu.

Dá xifi xtí jä'ts'i, pε him bi hyät'i da 'yøzεhe man hoqui dá xifi, gue man t'edi dá xi a ra Moisés.

Janangue'a him bi zã dá numanho u, bi 'yεn'a ra Hmu.

¹⁰ Pε nu ran hoqui ga ørpa yũ israel 'bũ m'bejua mi'da yũ pa, din ja tengu gam mangä ya.

Ga un man 'yomfçni bũ ja yãn 'yomfçni u,

ne ga japi mpähã thoho da dεngui.

Janangue'a da numanhogui, ne ga øt'ã gue yũ Ojägã u, ne din ja gue ma t'ũhni zεhe u bũya.

¹¹ Ne hinga hñchi thoho 'bo'o da xãnba u,

ne njon da sãnbi gue da baqui,

nguetho gãtho da bæc zεhe u,

yũ ngurpi o gue yũ jä'i thoho.

¹² Ne ga punbi nangue ran ts'o,

ne him man gam bɛngä u yá ts'oqui,
bi 'yɛn Ojã. ¹³ In jabu a ra 'da'yon hoqui, ne gue'a í t'ɛmbi ra nyonhoqui a mí
ja, gue ya bi juah rá 'bɛfi a, ne ní mba bu dim 'bedi 'bu mí man na.

9

Ne cua ja ra häi mí ja rá ngu Ojã, ne pɛ mahɛts'i

¹ Nu'a rá mbädi ran hoqui, mí ja yán t'ɛdi nanguue yán t'ɔt'e mí t'ɔrpu ja ra
niã ua ja ra ximhäi. ² Ne nu'a ra niã bi t'ɔt'e, bin ja n'da ra cuarto rá mbädi,
t'ɛmbi xɛn dɛxqui, guerpɛ mí ja rán 'dɔgue yu lámpara, ne ra mɛxa gue i cɛx yu
'bɔxtuhmɛ. ³ Ne mí ja man'da ná yoho ra cuarto gue nubɛ mbo, mán joti n'da
ra 'bɔt'e, guerpɛ mí t'ɛmbi man'da xɛn dɛxqui. ⁴ Ne nubɛ, mí ja bu ra mɛxa ra
oro guerpɛ mí zɔ ra xɛca xiza yu manho. Ne a rá huada ran hoqui gue mán jots'i
ra oro gátho yá hyo. Ne nubɛ mbo ra huada mí hɔrpu n'da ra xaro gue ra oro,
mí o bu zi ts'u ra hmɛ i t'ɛmbi ra maná. Ne a rá tɔhɔ ra Aarón gue bi 'dogui, ne
u yu xɛndo bi t'ɔt'a ra nyonhoqui, gue nu'u yán t'ɛdi Ojã maya'bu. ⁵ Ne nu rán
jo'mi ra huada, n'da ra xithɛ i t'ɛmbi ran ts'áya ram punbate. Ne mí tɔrpu yoho
yá pɔte u yá mbädi Ojã mahɛts'i, mí com'pu mate ra xithɛ bu mí pa nsits'i ra ji
dím punba yá ts'oqui yu jã'i. Pɛ hinga xɔt'a ga xi ahɛ 'be'a nam bɔn'u gátho yu
hmɛpya mí ja bu mbo ra niã. ⁶ Bin jabu bi t'ɔt'e. Nu yu mbäjä thoho, thocpa
thoho mí curpu a rá mbädi ra cuarto, gue mí ɔt' yá 'bɛfi nanguue ran dãnde bu ja
ra niã. ⁷ Pɛ nubɛ ná yoho ra cuarto man'da xɛn dɛxqui, hɔnt'a ra hmumbäjä
mí thopu, hɔnt'a n'dapa thoho i tho a n'da jɛya. Ne nu'bu mí yarpɛ, i thɛxpɛ
rá ji yu zu'uɛ gue mí xixpu, nanguue rá ts'oqui zɛhɛ 'bu rá mbädi, ne nanguue yá
ts'oqui yu jã'i 'bu ná yondj. ⁸ Nu'a rá Hogandãhi Ojã di jaju ga pãhmbu, ngue
hin ní soc'a ra 'yu ní mba bu bí 'bu Ojã 'bu gátho mí t'ɔthoho ran dãnde bu ja
a ra niã ua ja ra ximhäi. Ne gue'a n'da ra hmɛpya bi 'yu a ra 'bɔt'e mí corpu
man'da xɛn dɛxqui, mí corpa bu u yu jã'i. ⁹ Gátho u yán t'ɔt'e mí t'ɔrpu ja a ra
niã, n'da ra hmɛpya thoho nanguue a njuãntho i jaju ya. Nguetho yán t'unni ne
yu 'bɔts'e bi un'na Ojã, him bi zã bi hocpa bu mbo rá mbäi u mí ɔt'e. Jananguue
mí pa njorpi bu u. ¹⁰ Nguetho hɔnt'a mí man yán t'ɛdi nanguue yán ts'ihmɛ midí
hoqui, ne midín xɛt'i. Pɛ nu'u gue'u 'da yán t'ɛdi gue i ja thi. Ne gue'a bi zãn
Ojã da 'yɔt'u, ja gue'bu mam bá ɛh ra Cristo, ja bi nequi a majuãni ra 'yu ja rá
ts'edi a buya. ¹¹ Gue ya bá ɛh ra Cristo, ne gue'a ma hmumbäjähu a, nanguue
ra 'da'yo nhoqui i ja ya. Ne nu'a ra niã guerpɛ dim pɛhna ra mbäjä ya, man'da
xɛn ho, ne guerpɛ majuãni bu. Ne him bi 'yɔt' yu jã'i, nguetho hing ra ngugua
ja ra ximhäi a. ¹² Pɛgue mahɛts'i bu bi yãt' na ra Cristo ya, tengu ra hmɛpya
bi 'yuh yu hmumbäjä 'bu mí yarpɛ man'da xɛn dɛxqui. Ne ya hin di un yá ji
yu t'ãde'yo o gue yu t'ãndãni, pɛ bi un rá jise. Ne n'dandj thoho bi yarpɛ, ne bi
yãnjɛ xɛn ho a. ¹³ Nu rán t'ɛdi Ojã bi t'ɛmbi xɛn ts'o ní ngɔc'yei n'da 'bu xí dã
a n'da ra du. Ne bi ma jatho da mba ma c'uaspa rá ji ra toro ne ra dɛ'yo, ne rá
'bospi a ra t'usundãni gue bi t'upɛ ja ra sibi. Ne gue'a dí hocpa ní ngɔc'yei n'da
a. Ja bi zã bi dãnde Ojã u buya. ¹⁴ Pɛ gam bɛmhbu man'da ɛmmɛ i ja rá ts'edi a rá
ji ra Cristo, bi mberca ma ts'on'yomfɛnihɛ midí 'uegahu nanguue Ojã, n'dahma
da zã ga ɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojã gue i 'bui. Nguetho hin yu rá ts'oqui ra Cristo, ne
bin unse bu 'bu Ojã, ra 'bɔts'e gue mazã di muui bu nam bɛn Ojã. ¹⁵ Nu ra
Jesucristo bin hocpate nanguue ra 'da'yon hoqui 'bu mí du. Jananguue'a gátho
bi mba mahoqui ma ts'oquihu, gue gueju mí tɛnhdu rá mbädi ra yonhoqui.
Hinga hɔngdahɛ, pɛ ne u mí 'bu 'bu hin nãn ja a ra 'da'yon hoqui. Ne nubuya

gätho bi zä dá comhb_u ran japi mazai gue bi xi Oj_a u bi zohni. ¹⁶ Nu 'b_u i man'a n'da to'o da zocpa u 'be'a pe'ts'i, pe 'be da fadi 'b_u majuani bi du, ja da t'ot'a xi ma b_uya. ¹⁷ Hingui sä da t'ot'a xi ma 'b_u i 'b_utho, hinda høn'b_u bi du. ¹⁸ In jab_u bin ja 'b_u rá mb_udi a ran hoqui bi man Oj_a, gue bin ho 'b_u mí mba m'bänbi rá ji n'da ra zu'u_e, ja bi fadi majuani bi nu ran däte b_uya. ¹⁹ Janangue'a nu'a ra Moisés 'b_u mí xih rán t'edi Oj_a gätho y_u me israel, ne bi c'uaspa ra ji b_uya. Bi mit' ra thenga xide'yo ne n'da ra t'u'yeza gue n'youi yá paxi, ne bi garb_u ja ra dehe n'youi rá ji ra t'undani ne rá ji y_u chibo, bi c'uaspa b_u ja rá s_ocua i man rán t'edi Oj_a, ne gätho y_u ja'i bi mba ma c'uaspi a ra ji b_uya. ²⁰ Nub_uya bi 'y_ena: "Nuna ra ji, guehna dí hoc'a ran hoqui na, gue bi man Oj_a nanguej_u. Nuya da zä di punga ma ts'oquih_u," bi 'y_en a ra Moisés. ²¹ Ne nub_uya bi c'ua'ts' ra ji b_u ja rá nijá Oj_a, ne 'be'a gätho mí ja b_u mbo mí pa nthoni b_u ja rán thande Oj_a, gätho bi mboxp_u y_u ji. ²² Ne i mam b_u ja rán t'edi Oj_a, gue gue'a ra ji i hoc'u 'be'a gätho mí t'ot'e. Pe nu 'b_u hin dim fän ra ji, hin'y_u ra punbi nangué ra ts'oqui, i em b_u mán t'o't'i.

Í'uec y_u ts'oqui a ím 'b_ots'e ra Cristo

²³ Nu'a ra nijá, n'da ra hmepya tho ho mí ja ua ja ra häi, bi mba ma hoqui nangué u yá ji y_u zu'u_e mí hma. Janangue'a bin ja ra 'b_ots'e man'da x_un ho gue dí hogah_u, tengu 'b_u dyá nijah_u majuani b_u mahets'i. ²⁴ Ne hinga guerp_u ja ra nijá bi 'y_ot' y_u ja'i i 'b_uah ra Cristo ya, nguetho y_u hmepya tho u nangué a majuani rá ngu Oj_a. Pe e guerp_u mahets'i bi y_ut'i, i äp Oj_a ya nanguej_u. ²⁵ Nu yá hmumbäjä y_u israel, jeya 'b_u njeya mí c_ur_up_u ja ra cuarto man'da x_un d_uxqui, midí un ra ji, pe hin rá jise. Pe nu ra Cristo hinga thocpa tho ho di un ra 'b_ots'e. ²⁶ Xi'b_u xtín ja tengu y_u hmumbäjä, jeya 'b_u njeya midí un ra ji. Mí jatho x_un ngu y_u nidi xtán du ra Cristo 'b_u, gue'b_u go rá mb_udi ra ximhäi. Pe him bin jab_u bi 'y_ot'a. Pe nuya n'dandí tho ho bi z_ocua ra Cristo gue bin unse bim 'b_ots'e zeh_e, gue í 'uecpa yá ts'oqui y_u ja'i. Ne guehya y_u pa gue di ja'ts'a mí hma mám 'bet'o. ²⁷ Tengu y_u ja'i, nts'änni n'dandí tho ho da du, ne m'bejua da nu ran juanbi. ²⁸ Ne ngutho ra Cristo, n'dandí tho ho bin uni bim 'b_ots'e, ngue bi 'uecpa yá ts'oqui u x_un ngu y_u ja'i. Ne m'bejua ba pengua da zin u i t_o'mi, pe hin dí 'y_ehe dí 'uec y_u ts'oqui mahøn'a.

10

¹ Nu'a ran t'edi bin t'un ra Moisés nangué y_u 'b_ots'e bi 'y_ot' y_u mbäjä, n'da ra hmepya tho ho nangué a ran ho bá çhya. Ne hinga gue'a majuani ran ho a. Ne njam'b_u bi zä bi mba ma hocpi yá ts'oqui u mí ot' y_u 'b_ots'e, madague'b_u njeya 'b_u njeya midí uni. ² Nu 'b_u da gue'u y_u 'b_ots'e xtán zä xtín hoc'u, pe n'dandí tho xtí uni, ne xtá 'ye'ts'a ní un y_u 'b_ots'e 'b_u. Ne ya xtám badi n'dandí tho ho bi bo yá ts'oqui b_uya. ³ Pe nangué y_u 'b_ots'e bi uni gätho y_u jeya, bi japi da beñi gue in dupate tho yá ts'oqui. ⁴ Nguetho hinjam'b_u da zä di punba yá ts'oqui n'da u yá ji y_u ndani ne y_u de'yo. ⁵ Janangue'a bi 'y_en ra Cristo 'b_u mí z_ocua ja ra häi, bi 'y_emp'a Oj_a rá Ta:

Hinga njuantho gue'u y_u zu'u_e guí nde.

Janangue gá jaqui dán ja'igä ngue dam 'b_ots'egä, bi 'y_en'a ra Cristo.

⁶ Ne hin gnán johya n'da ran t'unni ngue y_u zu'u_e bi t'up_u ja ra sibi, xínga gue'u y_u 'b_ots'e nangué y_u ts'oqui.

⁷ Janangue dá engä: "Bá çcä ya ga ot'ä ni pähä ma Oj_a i, dam 'b_ots'e zeh_egä, tengu mán t'o't'i b_u ja nim hma,"

bi 'yɛn'a ra Cristo. ⁸ Nu'a rá mbædi bi mangua, hin nán johya Ojã ɥ yɥ 'bøts'e gue yɥ zu'uɛ bi t'udi nangue yá ts'oqui n'da, madague'bɥ gue'a bi man'a n'da rán t'ɛdi a. ⁹ Pɛ xø bi 'yɛm mahøn'a bɥya: "Bá ɛcã ya gue ga øt'ã ni pãhã, ma Ojã i, gue dam 'bøts'e zɛhɛgã." Gue nde da ma, dí 'ueh ya yɥ 'bøts'e mí ja, nɛ din ja nɥ man'da ra 'bøts'e. ¹⁰ Nu ra Jesucristo bi 'yøt' rá pãhã Ojã, gue bi unse rá ja'i n'dandì thoho bi juadi. Janangue'a bi hogahɥ Ojã ya. ¹¹ Nu yá mbãja yɥ israel mí øt'ɥ yá 'befi gãtho ya pa, nɛ thocpa thoho midi un yɥ 'bøts'e, madague'bɥ hinjam'bɥ mí sã di hocpa yá ts'oqui n'da ɥ. ¹² Pɛ nu ra Jesucristo n'dandì thoho bin uni bim 'bøts'e nangue ma ts'oquihɥ, pɛ him man'dandì din uni. Nɛ bí 'bɥpɥ 'darbɥ ní mandauì Ojã ya. ¹³ Nɛ guerpɥ bí 'bɥpɥ ya, gue'bɥ go bi dap'ɥ yán sɥihɥ. ¹⁴ Nguetho nangue n'dandì thoho bin unse, janangue'a bi juadi bi hoc'ɥ to'o bi 'yøt'e yá mbɛti. ¹⁵ Guesɛ a rá Hogandãhi Ojã di jajɥ ga pãhmbɥ a mangua, 'bɥ mí ma:

¹⁶ Nu ran hoqui ga ørpa yɥ ja'i 'bɥ m'bejua, din ja tengu na, ga bɛnba bɥ ja yá mbɛi ma pãhã zɛhɛ, da ndesɛ gue da dengui.

Nguetho ga un man 'yomfɛni bɥ ja yán 'yomfɛni ɥ.

¹⁷ Nɛ xø bi 'yɛm mahøn'a:

Him man'dandì gam bɛngã yá ts'oqui, nɛ xinga gue'ɥ yɥm fɛ'ts'i mí øt'ɥ, bi 'yɛn rá Hogandãhi Ojã. ¹⁸ Nangue Ojã bi punga ma ts'oquihɥ, hingui sã ga unhɛm mí'da yɥn t'unni dí punga ma ts'oquihɥ.

Da zã ga sòmhbɥ bɥ 'bɥ Ojã

¹⁹ Ma zi cu ahɥ, gam bɛmhɥ nangue a ra nyonhoqui mi ja, njo'o n'da ra ja'i thoho mí sã da yɥrpɥ man'da xɥn dɥxqui, nɛ gue'a í t'u'a ra 'bøt'e mí ndam bɥ. Pɛ nuya bí zã dí cãthɥ bɥ ja a rá ngu Ojã mahɛts'i, man'da xɥn dɥxqui. Nɛ dí cãthɥ nangue a rá ra Jesucristo, bi hogahɥ. Nɛ hin dín suhɥ ya. ²⁰ Nɛ dí cãthɥ nangue a ra 'yu ma'da'yo gue i 'bɛi. Nguetho bi 'uegahɥ ra 'bøt'e mí ndam bɥ ja ra goxthi, 'bɥ mí unse rá ja'i ra Cristo ya. ²¹ Nu'a ra Jesús, gue'a ma hmumbãjahɥ, nanguejɥ gue yát'ɥhnigahɥ Ojã. ²² Janangue'a mbãhã ga sòmhbɥ bɥ 'bɥ Ojã ya, n'dat'a gam bɛmhɥ majuani i ndejɥ. Nguetho bi mberca ma mbãihɥ nangue rá ji ra Cristo, hin gam bɛmhɥ gue dín dupatehɥ yɥ ts'oqui ya. Nɛ tengu 'bɥ am 'be't'egahɥ a ra dehe xɥn gũɛ. ²³ Nɛ ga thoqui ga mambɥ a ran ho dí tømhbɥ, hin ga suhɥ. Nguetho majuani dí ja'ts'a rãm hma bi xijɥ Ojã gue di pøjɥ. ²⁴ Mbãhã dan xãnbahɥ ga øthɥ ran huɛcate, nɛ 'da dán ɛhyadahɥ ga øthɥ a. ²⁵ Nɛ hin ga øthɥ tengu øt'í 'da him mí sòm bɥ ja mam pɛtihɥ. Pɛgue mbãhã ga thoqui dam pɛtihɥ, nɛ dan xãnbahɥ n'da ngu n'dajɥ. Nɛ man'da ga humbi ga øthɥ ya, nguetho ya mí ts'utho ba ɛh ra Hmu. ²⁶ Pɛ nu'bɥ dí ndesɛ ga thoctahɥ yɥ ts'oqui 'bɥ ya má pãhmbɥ a majuani, tengu'bɥ hin dá jamansuhɥ a ra 'bøts'e xtím pungahɥ. Pɛ ya hin'yɥ 'be'a man'da sã ga umhbɥ bɥya, gue dí mba ma pungi ma ts'oquihɥ. ²⁷ Pɛ hønt'a ra mbidi gan nuhɥ 'bɥ, gue ran ɥnbi dí co'ts'a Ojã, nangue ra sibi nts'utho 'bɥ bi dɛ, gue di jua ɥ yán sɥihɥ Ojã. ²⁸ Gam bɛmhɥ tengu ran t'ɛdi bin t'un ra Moisés, gue'bɥ 'bɥ a n'da i øt' ram fɛ'ts'i, nɛ di nɛqui yoho o gue hyu yɥ testigo gue bi nu, bi tho a ra ja'i bɥya, nɛ hin da mba ma huɛqui. ²⁹ Pɛ ha hin dím bɛmhɥ gue man'da nts'utho ran ts'ɛmbi ga nuhɥ 'bɥ dím bɛni ga nɛmhɥ bɥ hãi a rá Ts'unt'ɥ Ojã, nɛ dí ɛmhɥ nte dí muui a rá ji xtí hoga ma mbãihɥ, nɛ'bɥ dí numan'ɥ tho a rá Hogandãhi Ojã gue mí ɛna xtí huɛgahɥ. ³⁰ Pɛ dí pãhmbɥ a ra Hmu gue bi ma: "Nugã ma 'befi ga ju't'i, ga un'na rá muui bi 'yøt'e." Nɛ bi 'yɛn ra 'ohni: "Da zɛmba yá t'ɥhni Ojã 'bɥ di thoqui da 'yøt' ra ts'oqui." ³¹ ɛmmɛ nts'utho 'bɥ

da dɪnba yá ts'oqui n'da a Ojã bũ ja ran juãmbi, gue'a i 'bũi. ³² Pɛ dami bɛmhbbũ 'be'a gá 'yøthũ ɯ yũ pa xũ thogui, gue'bũ ja gmí tĩmhbbũ ran nɛqui. Xũn ho gá 'yøthũ, jante tho gá hyãthũ yũn ɯnbi xũn ndoho. ³³ Nɛ 'da ahũ bi mba nthenni ahũ, nɛ bi mba ma ɯn'ni ahũ bũ ja yá hmi yũ ja'í. Nɛ mi'da ahũ gue hin gá suhũ da mba ma ɯn'ni ahũ 'bũ 'darbũ gmí 'yohũ ɯ bi mba ma ɯnbi. ³⁴ Nɛ hin gán suhũ gue gá zɛnguahũ ɯ ni cuhũ 'bãpũ ja ra fãdi, nɛ gán johya thohohũ 'bũ mí thãn'nahũ 'be'a gmí pɛs'hũ. Nɛ gá pãhmbũ ja ahũ bũ mahɛts'i a man'da xũn ho, gue da hyãt'i mazã. ³⁵ O guí ɛs'hũ a gní hyuthũ nzambũ, janangue'a din 'da ahũ n'da ran t'unni xũn ndoho. ³⁶ Pɛ i jatho ga sethũ ts'ũ, n'dahma da zã ga øthũ rá pãhã Ojã, janangue ga hãmhbbũ a bi ma majuãni di 'dajũ. ³⁷ Nguetho i mam bũ ja rá t'ohni Ojã:

Mi ts'ũtho ba ɛ'a i ja gue ba ɛhɛ,

ya hin da ya'a ba ɛhɛ, nɛ di 'da ahũ a guí tømhbũ.

³⁸ Nɛ nu'ũ to da 'yɛc'yɛi majuãniã, gue'ũ ga hocpa yá ts'oqui, ga ɛmbi xũn ho bũya, nɛ ga un'ndũ ra temazã ɯ.

Pɛ nu'ũ bi mbengui hin ga numanho ɯ,

bi 'yɛn Ojã. ³⁹ Pɛ nujũ hinga guejũ dá penjũ guerpũ xçá nuhũ ran ɯnbi mazã.

Pɛ di ɛc'yɛihũ gue majuãni a Ojã, janangue'a din jajũ ra temazã.

11

Nɛ gue'a ná ɛc'yɛihũ majuãni a Ojã

¹ 'Be'a nam bõn'a na ɛc'yɛihũ majuãni a Ojã. Nãm bõni, gue dí ɛc'yɛihũ majuãni ga hãmhbbũ a ran ho bi xijũ Ojã. Nɛ nam bõni ga ɛc'yɛihũ majuãni 'be'a gãtho i ma Ojã, madague'bũ hin dí nuhũ a. ² Nu ma bombøtahũ bi hnumanho nguetho bi 'yɛc'yɛi majuãni a Ojã. ³ Dí ɛc'yɛihũ majuãni bi 'yøt' Ojã yũ ximhãi, madague'bũ hin dá nuhũ 'bũ mí 'yøt'ũ. Nu'bũ mí 'yɛna din ja, ya bin ja bũya, gue bi 'yøt'e nanguɛ ɯ 'be'a him midí nɛqui. ⁴ Nu'a ra Abel bi un Ojã n'da ra 'bøts'e xũn ho xinda gue a bi un a ra Caín, nguetho bi 'yɛc'yɛi majuãni a bi xi Ojã. Nu'bũ mí thãnba a rán t'unni ra Abel, bi fãdi bi numanho Ojã a. Nɛ madague'bũ bi du ra Abel, pɛ tengu 'bũ 'bũtho, gue urcahũ 'be'a mí øt'a, gue bi 'yɛc'yɛi majuãni a Ojã. ⁵ Ngutho ra Enoc, bi 'yɛc'yɛi mbo rá mbũi a majuãni. Janangue'a bi ts'ixpũ ja rá ngu Ojã nɛ him bi du. Nɛ him bi thĩngua ja ra hãi a, nguetho bi zix'a Ojã. Nɛ i ɛn ra t'ohni: "Nu'bũ hin ní ts'its'i, bi hnumanho a." ⁶ Pɛ nu'bũ i 'bũ a n'da i nde da zøm bũ 'bũ Ojã, pɛgue da 'yɛc'yɛi majuãni i 'bũ a, nɛ da 'yɛc'yɛi majuãni din t'un ran ho a to i hon Ojã. Nguetho hingui sã da numanho Ojã n'da 'bũ hingui ɛc'yɛi a majuãni. ⁷ Bi 'yɛc'yɛi a ra Noé gue majuãni a mí xi Ojã din ja a ra dãm̃bũnt'i, madague'bũ hin ní nu. Nɛ bi 'yøt'a ra dãbarco bi xifi, guerpũ da yãn'ũ i 'bũpũ rá ngu. Nɛ bi 'yɛmbi xũn ho Ojã a nguetho mí ɛc'yɛi mbo rá mbũi a Ojã. Nɛ gue'a í nɛqui hing yũ 'yɛc'yɛi gãtho ra ximhãi, jãn í ts'emba ɯ. ⁸ Bi 'yɛc'yɛi majuãni Ojã a ra Abraham. Janangue'a bi bøm 'bũ mí zon'na Ojã, gue da mba bũ ja a ra hãi bi xi Ojã gue di unni. Bi nɛxpũ ja rá hãi zɛhɛ, nɛ him mí pãdi hapũ man ní mba. ⁹ Nɛ nu'bũ mí zøm bũ, pɛ bin 'yotho bũ. Nguetho bi 'yɛc'yɛi majuãni gue ja nín zãm bũ rá ngu Ojã mahɛts'i. Janangue'a bi hyøtho yũ ngum'bøt'e bũ. Nɛ ngutho bi 'yøt'a ra Isaac rá ts'ũnt'ũ, nɛ a ra Jacob rá 'beto, gue nɛ'ũ da gomhbũ ra herencia bi sih majuãni ra Abraham. ¹⁰ Nguetho nu ra Abraham mí tøm̃i da zøni nín zãm bũ ja n'da ra dãhnini gue mahɛts'i, din ja høn'bũ go njãm'bũ, gue bi bɛn Ojã nɛ bi 'yøzɛhɛ. ¹¹ Nɛ bi 'yɛc'yɛi majuãni a ra Sara, nɛ gue'a í hyãn rá ts'edi

Ojã a gue dim 'buh rá ts'unt'u. Ne him mí sä xtím 'buh rá t'uhni, gue ya xam bømbe. Pe bim 'bu'a rá ts'unt'u, nguetho bi badi majuani da 'yot'a bi man Ojã. ¹² Ne nguetho ra Abraham, madague'bu ya xí thoh yu pa gue mí sä xtím 'buh yú t'uhni, pegue bi zõni bim 'buh yám bom'betõ emme xun ngu, tengu yu sò mahets'i, o tengu yu 'bomu bu ja ra ndendeja, gue njongui hãt'i da mbede. ¹³ Ne gãthõ u bi du 'bu him mani hyãn a ran ho bi xi Ojã. Pe tengu'bu mí handi yatho bu bí ja a ran ho bi sifi, nguetho mí ec'yei mbo yú mbai gue majuani din t'unni. Janangue'a bin johya 'bu mí bẽni gue da nu a. Jananjabu bi manse tengu'bu bi thotho ua ja ra ximhãi u. ¹⁴ Ne nu u im ma tengu na, i udi gue i 'yotho ne i hon man'da ra hãi guepu din zãi. ¹⁵ Ne nu'bu xtãm bẽntho a ra hãi bu xpi bõn u, mí sä xtã mbeng mahõn'a u 'bu. ¹⁶ Pe mí nde n'da ra hãi man'da xun ho, gue nde da ma, ra hãi mahets'i. Janangue'a bin johya Ojã gue da 'yẽmbi yú Ojã u, ne bi hocpa yú hnini u. ¹⁷⁻¹⁸ Ne nu'bu mí ts'ãp rá mbai ra Abraham, gue bi sifi bá si a rá ts'unt'u ra Isaac, da mbõspa Ojã. Ne mí nde xtã 'yot'e, nguetho bi 'yec'yei majuani a Ojã, madague'bu bi xifi dim 'buh yám bom'betõ 'bu bi xand ra Isaac. ¹⁹ Gue'a bi bẽn'a ra Abraham gue i ja rá ts'edi Ojã da xox u xun du. Janangue'a tenguetho 'bu bi dambẽni bu 'bu u xun du a ra Isaac 'bu mam bá si mahõn'a a rá ta. Ne n'da ra hmeyya bi 'yot' na. ²⁰ Ne nangu e bi 'yec'yei majuani ra Isaac gue da gomhu rãn ho Ojã u yú t'uhni, janangue bi sih majuani ra Jacob ne ra Esau gue da mba majapi. Ne bi sifi 'be'a bi zãnba Ojã n'da ngu n'da u. ²¹ Ne nguetho a ra Jacob, bi 'yec'yei majuani a ran japi bi man Ojã. Ne ní mba bu da du, pe bi thocpa a ran japi u yú 'betõ, gue'u yú ts'unt'u ra José. Ne bi dande Ojã 'bu mí dospa rá yã rá tõhõ a ra Jacob. ²² Ne a ra José bi 'yec'yei majuani a bi man Ojã. Janangue'a nu'bu mí ts'utho da du, bi xi u yú menguhã gue yu israel, gue da zõni da mbeng bu yú hãi zehẽ. Ne bi xifi da thux'a ra ánima 'bu bi bõm bu u, gue'a ra José xí du. ²³ Ne rá ta ne rá mbe ra Moisés 'bu mim 'buh ra Moisés, bi 'yã'a rá ts'unt'u an hyuzna. Ne him bi numansu a rán t'ẽdi ra ts'ut'abi gue mí ma xtí tho u yú ts'unt'u yu israel. Nguetho midí nequi din hocjã'i, ne mí ec'yei majuani di jamansu Ojã. ²⁴ Ne a ra Moisés guexta'a mí ec'yei majuani a Ojã. Janangue'a nu'bu mín dan'yohu, him mam bi nde da t'ẽmbi rá ts'unt'u a rá t'ixu ra ts'ut'abi bu Egipto, gue xtãn zã xtín jase rá ts'edi. Ne gue'a rá t'ixu a ra ts'ut'abi bi ñim bu mán t'ãgui ne bi tede. ²⁵ Pe man'da bi nde 'darbu bin unbah u yú t'uhni Ojã a ra Moisés nu'bu yú menguhã, xinda gue'bu xtãn den rán johya ra ximhãi gue ní mba bu da guadi. ²⁶ Ne nu'bu mín 'yomfẽni ra Moisés, man'da di muui 'bu n'dat'a yun ts'ante da nuui ra Cristo, xinda gue'bu xtí manda 'be'a gãthõ mí ja bu ra hãi Egipto, nguetho man'da mí numanho 'be'a di un Ojã m'bejua. ²⁷ Ne nangu e bi 'yec'yei majuani ra Moisés, janangue'a bi bõm bu ra hãi Egipto, ne him bi zu a nãn cue a ra ts'ut'abi. Pe bi hyut'an zambai, nguetho bi badi in 'youi Ojã, madague'bu him mí nu. ²⁸ Pe bi 'yec'yei majuani a bi xi Ojã a ra Moisés, janangue'a bi 'yot'a bi xifi, gue bi manda dí cots'i ra ji bu ja yú 'yõjut'i yu israel. Janangue'a him bi thop yú mbadi ts'unt'u u yu israel 'bu mam bá ẽh rãm 'behni Ojã. Gue'a t'ẽmbi ndãbaxjua bi du mi bi 'yot'u. ²⁹ Bu mí 'yec'yei mbo yú mbai i ja rá ts'edi a Ojã u yu israel, janangue'a bi jap'a Ojã bi xocpa n'da ra 'yu bu ja ra deja, gue bi tho u. Pe nu'bu mí 'yẽna ne u xtã 'dax'u yu me egipto, gue'u mí cute, bi comp' ra dehe bi du u buya. ³⁰ Nu yu israel bi sifi di the'ts'a ra dahni Jericõ gãthõ nyoto pa, nguetho ma mbãt'i ra jãdo a ra hnini. Ne nu'a í 'yec'yei majuani a Ojã, ne gue'a í yot' ra jãdo a 'bu mí gua'a nyoto pa di the'ts'i. Ne bi zã bi dap ra hnini u yu israel buya. ³¹ Pe mí 'bupã n'da ra xisu gue ra Rahab. Ne madague'bu man ra

'yomt'eni mam'bet'o, pe hinga ne a bi tho a 'bu mí tho yá mēnguh_u gue him mí εc'yēi Ojā. Ne nu'a í zimmanho u yám 'behni yu israel, ne gue a í fādi mí εc'yēi mbo rá mbūi a Ojā. ³² Ne xun ngu mi'da xtán zā xcá xi ah_u, pe hinga xōt'a yu ora ga xi ah_u, nanguē ra Gedeón ne ra Barac, ne nanguē ra Sansón ne ra Jefté, ne nanguē ra David ne ra Samuel, ne gātho mi'da yu pōngahyā. ³³ Ne mí εc'yēi majuāni Ojā u, ne gue'a í hyān rá ts'edi Ojā u, gue bi dāp yu jā'í mí 'būp n'danni mi'da yu hāi 'bu mín sūhmbū. Ne bin ts'at'abi xun ho. Ne mí εc'yēi majuāni a bi sifi, jananguē'a gātho bi zā bi 'yōr būya. Ne nu' u mi'da mí εc'yēi majuāni a Ojā, jananguē'a him bi za yu dāzate. ³⁴ Ne him bin zō u mi'da bí thōtṛu ja ra orno 'bu εmme midí thoni nám pa, nguetho bi 'yεc'yēi a majuāni u. Ne him bi zā bi tho mi'da 'bu mí t'ēmbi xtá tho nanguē ra juai. Ne nu'bu mí güent yá jā'í u mi'da, bi jap'a Ojā bi zaqui. Ne madague'bu him mí ja yá ts'edi u mi'da, pegue tengu'bu ya mí ja yá ts'edi 'bu mí 'yεc'yēi majuāni Ojā, ne gue'a í 'da u yu dofai yún sūih_u. ³⁵ Ne mí 'bu i 'da yu xisu 'da'a n'danni, gue xí du yá t'uhni. Pe bi dāmbēni u yá t'uhni 'bu mí 'yεc'yēi majuāni u yá mbe. Ne nu' u mi'da bi ndese bi tho nanguē'a bi 'benza, ne him bi nde bi goh yá mbūi guerp_u xtá mba ma thōgue, nguetho bi 'yεc'yēi majuāni da bōmanho bu ja ran dāte u, da mba bu ja ra te man'da xun ho. ³⁶ Ne nu'a í 'yεc'yēi majuāni u mi'da, ne gue'a í hyāt' yūn ucpi gue bi t'uspi, ne bi hyāt' 'bu mí m'benza, ne'bu bi thu't'í 'da nanguē yu cadena ne bi jot'a fādi. ³⁷ Ne bi tho u 'da gue bi mba ma bat'ado. Ne nu' u mi'da bi thēngui nde nanguē ra thēgui. Ne mi'da í tho ra juai 'bu mí sifi da mba ma thōgue. Ne mí 'yotho u mi'da, ne í huēhi thoho u, mí he yu xidē'yo, nguetho pa ma ucpi. Ne mí sā ran u gue mí pa ma unbi. Ne gātho u bi hyāt'i, nguetho bi 'yεc'yēi majuāni a Ojā. ³⁸ Ne him mí fādi gue man'da xun ho u, pe man'da di mauu u xinda gue' u gātho ra ximhāi. Pe ha sā mí 'yotho bu ja yu uhāi 'bu mí 'dagui, nepu ja yu t'ōhō. Ne mí 'būp ja yu hyādo nepu ja yu hyāhāi. ³⁹ Pe gātho bi hnumanho u nanguē bi 'yεc'yēi majuāni Ojā. Jananguē'a í pa mfēni thoho u. Pe him 'bex bi hyān a bi xi a Ojā di unni. ⁴⁰ Nguetho xí zān Ojā 'be'a man'da xun ho da 'yōt'e nanguēju, gue 'darbu ní hāmhbū ran ho u mí 'būh maya'bu.

12

Thocpa thoho ga tēnhdu a ma ngurpihu ra Jesús

¹ Jananguē'a nuju i 'būi xun ngu yu jā'í gue xu 'yurcahu a majuāni Ojā tengu ja dá xi ah_u. Jananguē'a ga 'ueju ts' u gātho di pajū, ne yu ts'oqui gue tengu'bu an thu't'í ma guahu, n'dahma ga hāthū dan tihmbū nanguē'a ran taha bin 'daju guerp_u go him min sā. ² Ne thocpa thoho ga hanthū a ma ngurpihu ra Jesús, jananguē'a da zā n'dat'a ga othū būya. Ne di jajū ga othū tengu bi 'yōzēc, gue bi 'yεc'yēi majuāni a Ojā, ne gue'a í hyāt' ran unbi bu ja ra pont'í a. Ne nu'a ran dāte bi nu, yún dāte u yu ts'om'bāi, εmme ma ucpi a. Pe him bi zu da nu a tengu a, nguetho mí pādi din ja ran johya m'bejua nanguēju. Ne nuya bí 'būp mahēts'i 'darbu ní mandaui Ojā. Ne guerp_u i sixcahu bu. ³ Ne gam bēmhbū tengu bi 'yōt' ra Jesús, bi hyāt' 'bu mí ts'ūi, ne'bu bin unba bu 'būh yu ts'om'bāi. Jananguē'a hin dan xōmbūih_u, ne hin gam bēmhbū gue ga penju. ⁴ Pe nu ah_u hinga ná es'hū yu ts'oqui guerp_u gdí tuhu. Pe dami 'yēs'hū u, madague'bu gdí tuhu 'da ah_u. ⁵ Ha gá pumbēnih_u a ran zofu gue i xijū Ojā, gue yá t'uhni gahu a, tengu mam bu ja ra t'ohni bu i εna:
Ma ts'ant' u i, dami bēni 'be'a dí mbep'a a ni Hmu, gue'bu bi xi i hapū gá 'bedi. Ne xín gui sāman' u 'bu bi zu i.

⁶ Nu'a ra Hmu i xānba u di huēqui,

ne i fe u gätho u i ðmbi yá t'uhni.

⁷ Dami hyäth_u u yam fei, nguetho gue'u i xän'nah_u u. Nu Ojå i ðna yá t'uhni ah_u. Ne jo'o n'da ra t'uhni gue hin da xänba rá ta nangué yam fei. ⁸ P_e nu'b_u hin da mbep'ah_u Ojå, tengu u gätho yá t'uhni i fei, nu'b_u, masque hin yá t'uhni ah_u 'b_u. Guín jah_u tengu ra t'uhni gue hinga mfädi to'o rá ta. ⁹ N_e man'da, nu'b_u mín t'uhnih_u, gue'b_u mí mb_egba ma tah_u däm 'b_uhmb_u ua ja ra häi, dá numansuh_u u. Hanja man'da hin din umhb_u da mb_egbah_u Ojå, rá Ta ma mb_uih_u, janangué ga t_umh_u ra te ma mb_uih_u. ¹⁰ Nu ma tah_u ua ja ra ximhäi bi mb_egbah_u 'b_u n'dand_i, gue mím b_eni x_un ho. P_e nu Ojå 'b_u i f_egbah_u, zai x_un ho i ørcah_u, gue di jaj_u xtán hothogah_u tengu a. ¹¹ Majuqni hin di ðmh_u x_un ho a ram fei 'b_u ra ora dí säh_u a, nguetho x_un u. P_e nu'b_u bin hoh ma mb_uih_u nangué ram fei, n_e dí 'b_umanhoh_u b_uya, n_e i hu ma mb_uih_u.

Nts'utho 'b_u ga hehmb_u rá nde Ojå

¹²⁻¹³ Janangué'a dan ðyah_u mahøn'a gue ga thoju a rá 'b_efi Ojå, n_e hin ga 'uehmb_u. P_e ga haxh_u ra 'yu x_un juqni. Nub_uya nu ni guah_u guí h_emf_u, mí ðna xtá 'uagui, p_egue da ya_ui, da hyå ra ts'edi mahøn'a. ¹⁴ N_e gui hyomhb_u hin gui d_umh_u n'da ra sai. N_e gui hyomhb_u ra hogamb_ui. Nguetho nu'a hin'y_u ra hogamb_ui hin da zä da nu a ra Hmu. ¹⁵ N_e 'da gdám fáxta nin 'yomf_enih_u n'da ngu n'da ah_u, janangué'a hin dim 'b_u i 'da ah_u hin da nde rá mate Ojå. N_e xínga n'da ah_u din ja tengu n'da rá 'y_u ra ts'oqui, gue hin di nequi 'b_u rá mb_udi, p_e nu'b_u bi b_uts'e din x_undi, di ts'on u mi'da b_uya. ¹⁶ N_e dam fáhmb_u njon dan 'yomt'ënih_u. N_e xín ga samhb_u a rá mate Ojå, tengu bi 'y_ut' ra Esaú, gue í pä a ra t_uh_u a rán j_upi mí ðna xtí un'na Ojå, gue rá mb_udi ts'ant' u ra Isaac. ¹⁷ N_e gui pähmb_u 'b_e'a bi 'y_ut' ra Esaú, gue m'beja bi nde a ran j_upi mí ðna xtí un'na rá ta. P_e him mam bi zä bi un'na. N_e ts'edi bin zoni, p_e him bi d_uni 'b_e'a xtá 'y_ut' mahøn'a gue xtá hy_un'a. ¹⁸ Gam b_emh_u 'b_e'a bi 'y_ut' y_u israel, bi z_um b_u ja n'da ra t'øhø ua ja ra ximhäi, guerp_u bi d_e ra sibi nts'utho, n_e bi 'b_exui y_u güi tengu 'b_u ra xui, n_e bin ja ra ndønth_i 'b_u mí sih yán t'ëdi Ojå u. P_egue n'da ra hm_epya a tengutho b_u rá ngu Ojå gue ðmme x_un d_uxqui. ¹⁹ N_e bi 'y_uh ra thaxi, n_e rá nde Ojå bi 'y_u u. N_e nu'b_u mí 'y_u a rá nde u y_u israel, ðmme bi 'y_uh ra mate gue hin da 'y_uh mahøn'a, nguetho ðmme bin su. ²⁰ Him mí hát'i da 'y_u a ra nde bi xifi, bi 'y_ena: "Xinga n'da ra j_u'i n_e xing y_u zu'u_e da zä da d_ucua, nu'b_u da d_ucua, 'b_exque da tho, n_e da mba ma 'y_e'mado o gue da mba ma s_unza." ²¹ ðmme nts'utho 'b_e'a bin ja b_u. N_ese ra Moisés bi 'y_ena: "Dí fet'i gue dín su." ²² P_e nuju_u ya njuantho rá hnini Ojå b_u mah_ets'i dí c_uth_u, i pap_u ma mb_uih_u, gue Ojå zai 'b_ui. N_e i t'ëmbi ra t'øhø Sión a rá hnini Ojå, n_e i t'ëmbi Jerusalén b_u mah_ets'i. N_e dá s_umh_u b_u 'b_uh yám 'b_ehni Ojå mah_ets'i gue y_u mahu_ui thoho, guerp_u di munts'i i th_unde Ojå ðmme di joha. ²³ N_e dá c_uth_u b_u an thuts'i ma thuhuh_u b_u mah_ets'i, guerp_u däm petih_u gätho to'o bi hy_un ra herencia bi un Ojå. N_e dá c_uth_u b_u bí 'b_u Ojå ra Z_e'mi di ju_unbi gätho. Nep_u 'b_uh yá mb_ui u i tu, gue nu'u bi t'ëmbi x_un ho 'b_u mí hoc'a Ojå. ²⁴ N_e dá c_uth_u b_u 'b_uh ra Jesús ma hocpateh_u b_u bí 'b_u a i ørcah_u ran hoqui ma'da'yo. N_e dí c_uth_u nangué rá ji ra Jesús 'b_u mí tho, í pungah_u Ojå a. Janangué'a man'da x_un ho i xij_u rá ji 'b_u mí tho, xinda gue'a rá ji ra Abel 'b_u mí tho, nu'a i ma dí unba a to bi hyo a. ²⁵ Janangué'a i jatho dam fáhmb_u hin ga hehmb_u a rá nde a in zoju_u ya. Gam b_emh_u him bi zä bi zo a ran unbi u bi mbesta a rá nde Ojå, 'b_u mí ts'ocua ja ra ximhäi. Janangué'a 'b_e xíngui ts' u da zä ga sohmb_u ran unbi 'b_u ga f_estah_u a Ojå, nguetho mah_ets'i b_u in zoju_u ya. ²⁶ Nu'b_u mí man

yən t'ɛdi Ojə bə ja ra t'əhə, bi japi bi 'yən ra häi. Pɛ nuya i ɛn Ojə: "Man'dandj ga japi di 'yən, pɛ hinga hən ra häi, pɛ nɛ mahɛts'i," bi 'yɛn Ojə. ²⁷ Nɛ nu'a 'be'a gätho hingui dɛ, da mba ma bənt'i. Nɛ din zəm bə ɛ hingui sã da mba ma 'ueque, gue nu'ɛ 'be'a gätho bi zän Ojə gue din zəm bə. ²⁸ Nɛ bin 'dajə bə di manda Ojə gue hingui sã da mba ma 'ueque. Janangue'a ga xihmbə jamadi Ojə, nɛ ga thəndehə ngue ga numansuhə nɛ ga suhə. Nɛ gue'a numanho a bəya. ²⁹ Nguetho nu ma Ojəhə di juadi 'be'a hingui numanho tengu ra sibi.

13

Ga ɔthə a dí numanhojə Ojə

¹ O guí ɛ'ts'a gnán huɛjə n'da ngu n'da ahə tengu'bə guidín cuhə. ² Nɛ guim bɛmhəbə guí säyabahə ja ni ngumhbə to'o da zəm bə. Nɛ nu'ɛ 'da njabə mí ɔt'e, bi zin ɛ 'da yám 'behni Ojə bá nɛxpɛ mahɛts'i nɛ him mí pədi. ³ Nɛ dami bɛmhəbə ɛ yə ofádi, ngue tengu'bə n'da gnan ofádithohə. Nɛ guim bɛmhəbə ɛ bi mba ma ɛnbi, nguetho nɛ ahə i ja ni jə'ihə gue sã da mba ma ɛn'i ahə. ⁴ Nɛ gätho ahə guin numansuhə a ran thəti gá 'yɔthə ni xisuhə, nɛ a bi 'yɔt'ɛ mi'da. Nɛ gam 'bəmanho nangue nin thətihə, njon di ts'on a. Nguetho di ɛnba Ojə ɛ to'o da 'yɔt' ran 'yomt'ɛni, nɛ ɛ hinga na din thəti, nɛ ɛ xən thəti nu'bə i ɔt' ran 'yomt'ɛni. ⁵ Nɛ 'yo guí numanhohə xən ngu ra mbeti. Pɛ gan johyahə nangue hangu ts'ɛ i ja ahə. Nguetho: "Njəm'bə ga hɛc'ahə, thocpa thoho ga jamansu ahə," bi 'yɛn Ojə. ⁶ Janangue'a sã dan johyahə 'bə dí ɛmhəbə:

I fäxcahə ra Hmu,

nɛ hin ga suhə 'be'a da zä da 'yɔrcahə yə jə'i.

⁷ Dami bɛmhəbə 'be'a bi 'yɔt'ɛ yə ngərpɛ gue bi xi ahə räm hman Ojə. Nɛ guim bɛmhəbə 'be'a bi bəni nangue ra te man nám 'bə ɛ. Nɛ guí thojə a bi 'yut'ahə, nangue bi 'yɛc'yei majuəni a Ojə ɛ. ⁸ Nu ra Jesucristo hingui dim pädi, gue'bə go maya'bə, nɛhya nɛ gätho yə pa hən'bə go njəm'bə. ⁹ Janangue'a hin gan hɛhmbə da ts'ix ahə bə ma'ueni, guerpɛ i hman yəm hma 'dahma 'dan'yo nɛ hingam fədi. Pɛ nu'a ná bɛmhəbə rá mate Ojə gue'a ní zac ma mbəihə a, xinda gue'ɛ yən t'ɛdi gue 'be'a i ts'i. Nguetho njo'o to'o xí zac yá mbəi 'bə supi 'bə ja a i si. ¹⁰ Pɛgue i jajə n'da ran ts'ihmɛ, tengu ra hməpya gue ra 'bɔts'e mí ɔt' yə mbəjə bə ja ra nijə maya'bə, him mí ja ran t'ɛdi da zi. ¹¹ Pɛ nu rá hmumbəjə yə israel 'bə mí mbɔspa Ojə nangue yə ran ts'oqui, bi dɛxpɛ mbo a rá ji ɛ yə zú'ɛ, guerpɛ ja ra cuarto man'da xən duxqui. Pɛ nu yá ngə ɛ yə zú'ɛ mí zə bə ndehnini. ¹² Nɛ gue'a bi 'yɔt' ra Jesús, bin ɛnbi bi du bə ndehnini bə 'bəh yə israel. Nɛ gue'a rá jise í hoc yə jə'i. ¹³ Pɛ ga mbähə ga tɛnhdə bə ndehnini bə 'bəh ra Jesús, tengu'bə n'da na 'bɛngadahə bə ma'ueni. ¹⁴ Nguetho nuua ja ra ximhäi hin'yə ua n'da ma hninihə gue din zəi xən ho. Pɛ dí homhbə ra dāhnini gue njəm'bə da gua a, guerpɛ nín zəmhbə bə. ¹⁵ Nɛ nde'bə thocpa thoho ga thəndehə Ojə nangue ma ndehə, nɛ ga xihmbə ra jamadi. Nɛ di thoc'a mam hmamhbə a ra Jesucristo, tengu'bə di un Ojə ma 'bɔts'ehə. ¹⁶ Nɛ hin dam pumbɛnihə a ná ɔthə ran ho, nɛ hin dam pumbɛnihə ga comhbə 'be'a jajə, nguetho nɛ'ɛ tengu'bə yə 'bɔts'e i numanho Ojə ɛ. ¹⁷ Nɛ guí 'yɔthə a xi a ni ngərpɛhə, nɛ guí pəhmbə ja yən t'ɛdi da xi ahə 'be'a guí 'yɔthə. Nguetho i fät'a ni mbəihə ɛ, nɛ i jatho di dāp Ojə ra güenda nangue ahə. Guí 'yɔthə a dán johya ni ngərpɛhə, nɛ hin da du yə mbəi. Nguetho nu'bə hin guí 'yɔthə a, xín da bəmanho ahə 'bə. ¹⁸ 'Yäfə räm fäts'i Ojə nanguecähe, nguetho n'dat'a dí m bɛmhəbə ga tɛnhdə a, nɛ dí nde ga ɔthə xən ho gätho. ¹⁹ Dí ä ahə ra mate, gue ɛmmɛ guí 'yäfə Ojə di jaqui ga mbagä bə n'dihi.

I äp rán jãpi Ojã yá cu

²⁰ Nu Ojã ra hocpate a, bi xoxp_u 'b_u x_un du a ma Hmuh_u ra Jesucristo, nu'a di jamansuc ma mb_uih_u. Ne nu'a rá ji í hoc'a ran hoqui njãm'b_u da guadi.

²¹ Ne dí äp rá mate Ojã da 'yøt'ah_u hin hap_u gui 'behm_u, n'dahma da zã gui 'yøth_u rá pähä a. Ne dí äp rá mate da 'yørcah_u 'be'a gätho i nde a rá ts'edi ra Jesucristo. Ga numansuh_u Ojã gätho y_u pa mazã. Ne hønt'a gam b_umhb_u a.

²² Ma zi cu ah_u, dí ä ah_u ra mate hin gan xømb_uih_u gui 'yøhm_u na ran zofo, nguetho nuna ram hma dá ot'ah_u hingui ngu 'be'a ma. ²³ Ja n'da ram hma dí nde ga xi ah_u, nu'a man 'yoh_uh_u ra Timoteo ya bi so'ts'i. Nu'b_u da zøcua n'dihi, ga six 'b_u dá mba b_u. ²⁴ Zenguagah_u ts'_u b_u gätho ni ngurpih_u, ne gätho _u y_u cu gue ma mi'y_uc'y_ueh_u. Nehya bá nexp_u Italia i pen'nah_u ran zengua. ²⁵ Ne dí äp rán jãpi Ojã nanguue gätho ah_u. Ne hønt'a dí xi ah_u ya.

SANTIAGO

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago

Ran zengua

1 Nugá drá Jacobogá, rá 'yçhɛgá Ojã nɛ ma Hmuhã ra Jesucristo. Nɛ hɔnbu go hapu gá mbáhã n'da ngu n'da ahũ, dí zengua ahũ ma mɛni ahũ, ngue n'dat'ũ mam bombɔtahũ ɩ 'dɛ'mayoho yú ts'unt'ũ ra Israel.

Di 'dajũ ran 'yomfɛni Ojã

2 Ma zi cu ahũ, nde'bu dan johyahũ 'bu dí sãhu yun unbi, hɔnt'a go man unbi dín nuhũ. 3 Nguetho dí pãhmbũ nu'bu da ts'ãc ma t'ɛc'yɛihũ, gue'a ní jajũ ga hãthũ xun ho a. 4 Pɛ i jatho ga hãthũ xun ho nɛ hin gan suhũ, nɛ gue'a dín te ma mbũihũ a, nɛ di hajũ xun ho ra ts'ɛdi, nɛ nte ga 'bɛhmbũ buya. 5 Pɛ nu'bu hin dí pãhmbũ nda'a xun ho ga ɔthũ, ga ãfu Ojã ran 'yomfɛni nɛ di 'dajũ a. Nguetho di unni xun ho to'o da 'yãpi, nɛ hin di japi da mbɛ'ts' rá sã n'da. 6 Pɛ jatho n'dat'a gam bɛmhmbũ 'bu ja 'bɛ'a dí ãfu, nɛ hinga 'dahma'dan'yo gam bɛmhmbũ. Hin ga ɔthũ tengu ra t'ɔthe bu ja ra dãdãdehe, hɔnbu go hapu ní 'yen ran dahi. 7 Nu ra jã'i i ɔ't'e tengu a, sã im bɛni di un'na i ãp a Ojã, pɛ nte di unni. 8 Nguetho 'dahma'dan'yo im bɛnsɛ, nɛ hinguí sã n'dat'a da 'yɔt'e. 9 Pɛ ɛmmɛ di johya n'da zi hyooya 'yɛc'yɛi, nguetho i pãdi ɛmmɛ xun ngu di muui bu nan nu Ojã. 10 Nɛ'a ra mɛmbɛti 'yɛc'yɛi, ɛmmɛ di johya 'bu mi bãdi hinga gue'a rá mbɛti ní numanho Ojã a, ngue nu rá mbɛti tengu yú dɔni ɩ yũ paxi i hɔɛ. 11 Ngue nu'bu xpãm bɔx ra hyadi ɛmmɛ xun pa, di hmang yũ paxi nɛ i hɔh yú dɔni buya, nɛ him man di nɛcmanho. Din jabũ n'da ra mɛmbɛti 'bu hɔnt'a ra mbɛti in numanho, madague'bu di thoqui dim pɛfi, pɛ di 'bɛdi 'bɛ'a gãtho i pɛ'ts'i.

Ga hãthũ 'bu bi ts'ãju

12 Nu'bu ga hãthũ yun unbi, dan johyahũ buya. Nguetho nu'bu mi ts'ãju nɛ dá hãthũ, ya din 'dajũ ra temazã, tengu bi man Ojã di 'dajũ 'bu hɔnt'a gam bɛmhmbũ a.

Dím bɛnsɛhũ yũ ts'oqui

13 Nu'bu 'bu'a n'da da bɛni da 'yɔt'a n'da ra ts'oqui, pɛ hin da 'yɛna Ojã bi bɛnbi. Nguetho xun ho Ojã nɛ hinguí xifi da 'yɔt' ra ts'oqui n'da ra jã'i, nɛ xín da zã da si Ojã da 'yɔt' ra ts'oqui. 14 Pɛ n'da ngu n'da yũ jã'i 'bu im bɛni da 'yɔt' yũ ts'oqui, pɛ bin 'yɔrpazɛhɛ nangue rán 'yomfɛni sɛ. 15 Nɛ nu'a 'bɛ'a bi numanho sɛ, nɛ nu'bu mi bɛni da 'yɔt'e, nɛ gue'a dí mbuxca yũ ts'oqui rá mbũi a. Nɛ nu'bu mi 'yɔt' yũ ts'oqui mi bɛni, nɛ man'da bi thoqui bi 'yɔr buya, nɛ gue'a dí nu ran unbi mazã a buya. 16 Ma zi cu ahũ, hin dan hyãzɛhɛhũ 'bu dí ɔthũ yũ ts'oqui, gue'a hin gam bɛmhmbũ Ojã di 'bɛcpahũ. 17 Nguetho xun hotho 'bɛ'a gãtho di 'dajũ Ojã, nɛ hɔnt'ũ gãtho xun ho bí nɛxpũ bí 'bu Ojã, ngue bi zãn yũ nyot'i ua ja ra hãi. Nu'ũ ja'bu di 'bɛh yãn nɛqui 'bu xũ 'bãt'ũ, pɛ nu Ojã njãm'bu di 'bɛh ran ho. 18 Rá pãhã zɛhɛ Ojã bi xãndgahũ 'bu má hãmhmbũ rãm hma majũãni, nɛ yú t'ũhni gahũ a buya. Janangue'a man'da xun hojũ xinda gue'ũ mí da gãtho bi 'yɔt'e.

Dan xãhmbũ ram hma nɛ ga ɔthũ yũn thɛhũ

19 Gue'a dí pãhmbũ a, ma zi cu ahũ. Janangue'a dan ɛhya dan xãhmbũ a rãm hma, xinda gue'bu go dan yãshɛhũ, ogue ga ɛmhmbũ go dí pãshɛhũ ngue dan

junthũ. ²⁰ Nguetho nu'bu dadín junthũ, hingui sã ga øthũ 'be'a nde Ojã. ²¹ Pẽ ga ẽshũ a ná øthũ yũ ts'oqui, nẽ ran ts'o zãí dá bẽmhũ. Nẽ hin dan 'yẽzẽhẽhũ. Janangue'a da zã ga cũt' ma mbũihũ a ram hma, tengu'bu n'da ra hmuđã da thupũ, nẽ din te bu. Nẽ gue'a dí pøcpa ma mbũihũ a buya. ²² Pẽ hinga hõntho dan xãthohũ ram hma. Nguetho dán hyãzẽhẽhũ 'bu díim bẽmhũ hin'yũ man'da ga øthũ. Pẽ i jatho thocpa thoho ga øthũ yũn thehũ a ram hma dadín xãhmbũ. ²³ Nguetho nu'bu dí ẽmhũ dadín xãhmbũ ram hma, nẽ hin dí øthũ yũn thehũ, dadí pumbẽni thohũ a dán xãhmbũ 'bu. Tengu'bu dí hẽthũ ran hyẽdã ma hmihũ, nẽ hin dí zãmhbũ bu. ²⁴ Dã nuhma a ma hmihũ, pẽ 'bex dá pumbẽnihũ 'bu má 'uehmbũ. ²⁵ Pẽ nu'bu dan zãmhbũ a ra 'da'yomhma, gue'a dí zẽjũ ga øthũ yũn thehũ a. Nẽ nu'bu zãí dí øthũ a, nẽ hin dí pumbẽnihũ a, dí jãcpahũ Ojã buya nangue 'be'a gãtho dí øthũ. ²⁶ Nu'bu sã ẽna ørpa rá 'bẽfi Ojã n'da, nẽ hin dí jamansu 'be'a ma, din hyãzẽhẽ 'bu, nẽ nte ní mbat'a ní 'yørpa rá 'bẽfi Ojã 'bu. ²⁷ Pẽ nuna majuañi rá 'bẽfi Ojã ma Tahu da numanho 'bu ga fãxhũ yũ hyoaya t'ũhni, nẽ yũ xisu xũn du yũ ndø, ñgue in nu ran ũnbi. Nẽ nde'bu dam fãshũ hin di ts'onga man 'yomfẽnihũ rán t'øt'e ra ximhãi.

2

Hin ga huandahũ to'o gan numanhohũ

¹ Ma zi cu ahũ, nu'bu dí ẽc'yẽihũ ma Hmuhũ ra Jesucristo ñgue mixte xũn ho a, nde'bu ga øthũ tengu i øt'a, ñgue hin ga huandahũ to'o dín numansuhũ. ² Xi'bu da zøm bu ja mam petihũ n'da ran 'yohũ i fo rá 'yẽ ram fo'yẽ ẽmmẽ xãm hmadi, nẽ mahotho rá he. Nẽ da zøm bu n'da zi hyoaya hingui ho rá he. ³ Nẽ man'da gan numanhohũ a mahotho rá he, xinda gue'a n'da zi hyoaya. Nẽ ga ẽmfũ a mahotho rá he: "Nu' i n'yø, damin sãya ts'ũ ua ja ran thuts'í," ga ẽmfũ. Nẽ nu'a zi hyoaya buya: "Nu'e, damím 'bãh nũ ogue damí hyuh nũ hãi ja rá hyo ran thuts'í," ga ẽmfũ a buya. ⁴ Ha hin díim bẽmhũ ñgue yoho man t'øt'ehũ 'bu dí samhũ a nan hyoaya ẽ 'da, nẽ nu'a na membeti ẽ 'da, gue'a na ẽspahũ ẽ. Nẽ guexta'a ra ts'oqui dí øthũ 'bu dí huandahũ a dín numanhohũ. ⁵ Ma zi cu ahũ, damí 'yøhmbũ na ga xi ahũ. Ha him bi huan Ojã ẽ xũn ñgu i hyoaya bu na ra ximhãi, ñgue da dín a man'da di muui, ñgue da gomhbũ yũn jãpi ẽ di un yũ t'ũhni Ojã. Nẽ gue'a bi ma majuañi di un'ndũ to'o gãtho da bẽn a. ⁶ Pẽ nuya gá 'yãsåbahũ yũ hyoaya. Ha hin dí pãhmbũ ñgue gue'ũ yũ membeti di ũngahũ, nẽ i sixcahũ bu ja yũ ñgunt's'ũt'abi. ⁷ Ha hinga gue'ũ yũ membeti dí øhmbũ im man ra ts'ore nangue rá hoga thuhu ma Hmuhũ ra Cristo. ⁸ Pẽ: "Ga huẽc ma mijã'ihũ tengutho bu na huẽczẽhẽ ma jã'ihũ." Guehna xũn ho ga øthũ na, ñguetho rán t'ẽdi ra Cristo mixte thoho a, tengu man t'øt'i bu rãm hman Ojã. ⁹ Pẽ nu'bu hinga gãtho yũ jã'i dadí huẽjũ, ra ts'oqui a dí øthũ 'bu, nẽ dín dupatethũ a ran t'ẽdi ñgue im ma gãtho 'da i gu bu dán huẽjũ. ¹⁰ Pẽ dín ndehũ made tho ga øthũ gãtho rán t'ẽdi Ojã. Pẽ madahõnt'a n'datho rán t'ẽdi Ojã hin dá øthũ, ya dín dupatethũ gãtho rán t'ẽdi Ojã 'bu. ¹¹ Ngubũ dí ørpahũ yũn t'ẽdi Ojã ñgue bi 'yẽna: "O guí øthũ ran 'yomt'ẽni," nẽ: "O guí hãcpahũ rá te ni mijã'ihũ," bi 'yẽna. Madague'bu hin di øthũ ran 'yomt'ẽni, pẽ di hãcpahũ rá te ma mijã'ihũ, guemhma dín dupatethũ gãtho rán t'ẽdi Ojã 'bu. Nguetho n'dat'a Ojã bi ma gãtho yũn t'ẽdi. ¹² Pẽ nu'a rán t'ẽdi ra Cristo, gue'a dí zẽjũ ga øthũ yũn thehũ. Nẽ gue'a rán t'ẽdi dí 'yãngahũ Ojã a 'bu dá øthũ o hin'na. Janangue'a ga jamansuhũ a díim mamhbũ n'e'a dí øthũ. ¹³ Nẽ nu'bu him bi 'yøt' ran huẽcate n'da, nẽ hingui ñgu 'be'a dí huẽc Ojã a 'bu bi juãnbi. Pẽ nu'bu bi 'yøt' ran huẽcate n'da, da bõmanho 'bu bi juãnba Ojã a.

Hingui ho 'b_u nte n'youi y_{an} t'øt'e rá t'εc'yεi n'da

14 Ma zi cu ahu, 'be'a gue ní mba a i øt' i 'da sä ɛna ja yú t'εc'yεi, pε hingui øt' u yún thehu. Hin da y_{an} Oj_a n'da 'b_u sä ɛna ja rá t'εc'yεi. 15-16 Xi' b_u 'b_u a n'da ma cuhu ra 'y_ahe ne sä ra thuhu. Ne ga ɛmfu: "Ní mba, bá he ni he, ne bán sihme, da hyu ni mbai," ga ɛmfu. Pε nte dá unhd_u 'be'a honi. 'Be'a gue ní mba a dá ørpa_h 'b_u. 17 In jab_u n'da 'b_u hingui øt' y_{an} t'øt'e rán säui rá t'εc'yεi, nu rá t'εc'yεi nte di muui, tengu' b_u n'da ra du ngue hingui di 'y_ani. 18 Pε nu' b_u gui 'y_εn_u: "Nu' i ja ni hogant' øt' e, pε nugähe dí ɛc'y_εi mbo ma mbaihe." Ne ga xi' ahu b_uya, damí 'yurca ni t'εc'yεi ngue nte n'youi nin t'øt' eh_u, gan nugä. Nugä da zä ga ut ahu y_{an} t'øt' e dí øt' ä, janangue' a di nequi ma t'εc'yεigä ngue majua_{ni} a. 19 Gui pa_hmb_u i 'b_u Oj_a, pε hin dí gua a zi ts' u. Nguetho ne' u y_u zithu i pa_{di} i 'b_u Oj_a, pε ɛmme di fet' i, nguetho yún saih_u Oj_a u. 20 Gyá 'y_ambaihu, ha hin gui pa_hmb_u ngue xingui ts' u nte di muui ni t'εc'yεihu 'b_u hin te gui øth_u. 21 Nde' b_u gam be_hmb_u ts' u nange mam bombøta_h ra Abraham. Ja bi nequi a xmi pa_q Oj_a x_{an} ho 'b_u mi 'yøt' a bi xifi, ngue bi gäx_u ja ra do a Isaac rá ts' ant' u, ngue ɛna xtá hyo xti un' na Oj_a. 22 Nangue bi 'yεc'yεi mbo rá mbai, bin ja ra ts' edi b_uya ngue da 'yøt' u yún thehu. Janangue' a rám pε ra t'εc'yεi u y_{an} t'øt' e. 23 Ne gue' a mi mam b_u ja rám hman Oj_a, bi 'yεna: "Nu ra Abraham bi 'yεc'yεi a bi man Oj_a, janangue' a bi 'yεmp Oj_a x_{an} ho," ne bi 'yεmbi rá amigo x_{an} ho Oj_a b_uya. 24 Dí pa_hmb_u ya, i ɛmp Oj_a x_{an} ho n'da ra ja' i 'b_u øt' rán säui rá t'εc'yεi, ne hinga sä da 'yεna ɛc'yεi Oj_a. 25 Ximangutho a Rahab, ngue ra xisu zai min 'yomt' ɛni mam 'bet' o. Pε bi 'yεmp Oj_a x_{an} ho 'b_u midí nequi rá t'εc'yεi, 'b_u mi 'yøt' a ran ho bi 'yøt' e, ngue bi jamansu u y_u 'yεc'yεi 'b_u mi mba bá ɛspa rá hnini. Ne bá uti n'dan' yo ra 'yu bá ha_x 'b_u mam bá pengui, janangue' a him bi mba mfent' i u. 26 Ja ga pa_hmb_u b_uya ngue hingui ho rá t'εc'yεi n'da 'b_u hingui øt' u yún thehu, tengu n'da ra ja' i x_{an} du ngue hin' y_u b_u rá mbai.

3

Ga ɛmzεhe ma janihu

1 Ma zi cu ahu, nde' b_u hinga gätho dan xänbatehu b_u ja ram peti. Nguetho dí pa_hmb_u Oj_a da nu 'be' a dí øth_u, ne nuje, man' da da 'yängahe Oj_a, xinda gue' b_u hin xacán xänbatehe. 2 Ne gätho gah_u x_{an} ngu y_u nidi ja' b_u dí øth_u y_u ts' oqui. Pε nu' b_u 'b_u a n'da xinga n'da ra ts' oqui im ma, ya x_{an} te x_{an} ho rá mbai a, ne i pa_{di} di jamansu x_{an} ho gätho i øt' a 'b_u. 3 Tengu' b_u dí cärbahu yún ts' are y_u fani, da 'yøt' a dí xihmb_u b_uya, ne hinga hønt' a rá nde di 'bä' t' i, pε 'da dí 'bätho. Ngutho 'b_u i ɛmzεhe rá jani n'da, ne hinga hønt' a rám hma da ba_{di} da ɛm_u, pε da da ba_{di} di jamansu x_{an} ho gätho i øt' e. 4 Ne tengu ra dābarco, madague' a x_u ndoho, ne ts' edi ran dāhi i joni, pε ɛmme zicue a ní mba ma 'yoni, pε hønb_u go da ndepe dí mba a da 'yoni. 5 Ngutho ma janihu, zicue, pε ɛmme x_{an} ngu da bøni nange 'be' a da ma. O tengu' b_u n'da ra despi zicue, pε ɛmme x_{an} ngu 'be' a da 'yudi, ne da zä da 'yu a n'da ra xänthø x_u ndoho. 6 Nguetho ma janihu tengu' b_u n'da ra sibi. Ne man' da x_{an} ts' o øt' ma janihu xinda gue' a ma 'yεhu oge ma guahu. Ne gue' a ní ts' oni gätho dí øth_u a, ne di xand ran ts' o gätho ra ximhäi, ngue di be_nba a ra zithu. 7 Pε nu y_u ja' i man' da da zä di maxubi hønt' a go má zate ne y_u doja ne y_u poz_u ne y_u huä. 8 Pε nu rá jani n'da, njo' o to da zä di ha_t ra 'yu. Ne i hote, tengu n'da ra poz_u, ɛmme in cue, ran dāte a rá nde. 9 Nangue ma janihu sä dí ɛmh_u dí ɛspahu Oj_a ma Tah_u, pε ne dí äfu ra 'yänthi ma mija' ihu. Pε nu' u, bi zän' na Oj_a u, bi ndepe dim 'bai tengu tho

Ojã u. ¹⁰ N'dat'a ma ndehũ ná yãhũ 'bũ dí ãspahũ Ojã ne' bũ dí äfa ra 'yãnthĩ ma mijã'ihũ. Pẽ ma zi cu ahũ, hingui sä ga øthũ tengu a. ¹¹ Ha i sä 'darbũ da bøhmi ra dehe xãn ho a ra dehe xãn xã. ¹² O 'bẽ'a di ja yũ za'ixi, ma zi cu ahũ, ha ne'ũ yũ pẽni i zũpũ. O xi n'da ra zabot'i, ha zũpũ yũ ixĩ. Xĩngui sä 'darbũ da bøhmi ra dehe xãn ho a hingui ho.

Bĩ nẽxpũ bí 'bũ Ojã ran 'yomfẽni xãn ho

¹³ Nu'bũ dí pãhmbũ ran 'yomfẽni, pẽ ga uhmbũ 'bũ, nangue ran hocjã'i ga øthũ, nẽ hin dan 'yẽzẽhẽhũ, guerpũ da fãdi majuãni i ja man 'yomfẽnihũ. ¹⁴ Pẽ nu'bũ xãn ju díim bẽnba ma mijã'ihũ nangue ran ts'eya, nẽ dadĩ mispahũ, nẽ sä dí ẽmhbũ ja man 'yomfẽnihũ, pẽ ra fẽhni a díim mamhbũ 'bũ. ¹⁵ Pẽ nuna ra ts'on'yomfẽni na him bí nẽxpũ bí 'bũ Ojã, pẽ bi nẽquida ua ja ra ximhãi, nẽ dá bẽnse ma mbũihũ, nẽ ra zĩthu bi bẽngahũ tengu na. ¹⁶ Nguetho nu'bũ dí øthũ ran ts'eya, nẽ díin nde dam mixtehũ, nu'bũ, dí øthũ gãtho yũ ts'oqui 'bũ, nẽ yũ sũi. ¹⁷ Pẽ nu ran 'yomfẽni di 'dajũ Ojã, n'dat'a gam bẽmhbũ, nẽ ga hocpahũ rá mbũi ma mijã'ihũ, nẽ gan numanhohũ u, nẽ din ja man huẽcatehũ, nẽ ga fãxhũ u, nẽ hin da goh ma mbũihũ 'bũ ja a dí xihmbũ u, nẽ hin ga hãthũ u. ¹⁸ Pẽ nu'bũ jante thoho ga hocpahũ rá mbũi ma mijã'ihũ, dí øthũ tengu'bũ dí pomhbũ ra hmudã dí bøx ran ho 'bũ.

4

Hin ga øthũ rá pãhã ra ximhãi

¹ Ha hin guĩ pãhmbũ hapũ di nẽqui u yãn sũi guĩ øthũ, nẽ yãn heque. Ha hinga gue'ũ di ho ni mbũi zẽhẽhũ a gnĩn sũhmbũ. ² Nu'a hin ní zã guĩ ãmhbũ a guĩn ndehũ, gue'a gnĩn hote thohohũ a. Nẽ gue'a ran ts'eya a gnĩn sũhmbũ 'nẽ gnĩn tunhdũ, nguetho hingui sä guĩ tãhmbũ a guĩn ndehũ nangue ni pãhã zẽhẽhũ. Pẽ hin guĩ ãmhbũ ngue hin guĩ äfa Ojã. ³ Pẽ madague'bũ guĩ äfa Ojã a guĩn ndeshũ, pẽ hin di 'da'ahũ, nguetho hingui ho guĩm bẽmhbũ, guĩn nde guĩ xãnd ni pãhã zẽhẽhũ. ⁴ Sä guĩ ẽmhbũ hõnt'a Ojã guĩm bẽmhbũ, nẽ ya guĩ tẽn thohohũ ra ximhãi. Ha hin guĩ pãhmbũ gadĩn sũhmbũ Ojã 'bũ guĩn numanhohũ ra ximhãi. ⁵ Uague guĩ ẽmhbũ säti thoho bi man rá t'ohni Ojã ngue bi 'yẽna: "Pẽ ẽmmẽ díin ndepe da bẽngui, janangue'a dá un ma Hogandãhi di huẽc'ũ, nẽ di jamansup yũ mbũi," bi 'yẽn Ojã. ⁶ Pẽ di zet'a ni mbũihũ Ojã, n'damhãma da zã hõnt'a guĩm bẽmhbũ a. Janangue'a ẽn Ojã, di un rá mate n'da 'bũ hin din 'yẽzẽhẽ, pẽ da zũ a n'da 'bũ din 'yẽzẽhẽ, i ẽn rá t'ohni Ojã. ⁷ Damin unsehũ ya ngue di manda ahũ Ojã, nẽ dami sũhmbũ ra zĩthu, da 'dagui nangue'ahũ. ⁸ Zãĩ damim bẽmhbũ ngue 'darbũ guĩ 'bũhmbũ Ojã, nẽ zãĩ da hyut'a ni mbũihũ bũya. Dami 'yeshũ yũ ts'oqui guĩ øthũ, nẽ hingui yoho da bẽn ni mbũihũ. ⁹ Pẽ i jatho da du ma mbũihũ nguetho dyũ ts'om'bãi hũ. Nẽ dan zomhbũ, hingui sä dan thethohũ. Nu ma thedehũ dim pommi ra ts'oni, nẽ nu man johyahũ dim pommi ra dumbũ. ¹⁰ Nẽ ga øthũ ngue hin'yũ ma ts'edi zẽhẽhũ bũ ja rá hmi Ojã. Ga äfa ra punbi, janangue'a di pungahũ nẽ di jajũ dan johyahũ bũya.

Hin dan c'ãman'ũhũ

¹¹ Ma zi cu ahũ, o gadĩn c'ãman'ũhũ, nguetho nu'bũ gadĩn c'ãman'ũhũ, masque guĩm bẽmhbũ hingui ho rán t'ẽdi Ojã i ẽna dan huẽjũ. Nẽ nu'bũ hin dí øthũ rán t'ẽdi Ojã, ẽna gue'bũ jase man t'ẽdihũ 'bũ. ¹² Pẽ hõnt'a n'da sä di 'dajũ yãn t'ẽdi, nguetho Ojã a, nẽ hõnt'a sä da yã'n'a n'da nẽ i sä di jua'a n'da. Pẽ ha díim bẽmhbũ dyũ ojãhũ ngue sä ga ẽmhbũ ja yũ ts'oqui u 'da.

Hin dí hand b# ní 'y#h man zaquih#

¹³ Mbähä dan 'yomf#nih# ts'# ya, nguetho dí #nthoh# : “Nuya ogue nixudi ga mbähä n'danni, dam 'b#hmb# n'da j#ya b#, n# dam p#hmb#, ga t#hmb#,” dadín 'y#mf#. ¹⁴ P# hingui sä gam mamh#b# tengu a, nguetho ya hin dí p#hmb# 'be'a ga #th#, n# hin dí hand b# ní 'y#h man zaquih#. Tengutho n'da ra güi, guín nu, jab#, n# x# g#n nu, hin'y# b#. Njarb# n'da ra ja'i. ¹⁵ P# nde'b# ga #hmb# : “Nu'b# da nde Oja, dam 'b#hmb# ts'#, n# din ja 'be'a da zä ga #th# b#ya.” Guehna gam mamh#b# na ya. ¹⁶ P# dán 'y#z#h#h# 'b# hin dá äf# Oja 'be'a da zä ga #th#. P# ra ts'oqui a. ¹⁷ Nu'b# dí p#hmb# a ran ho, n# hin dí #th# a, ra ts'oqui a 'b#.

5

N'da ran zofo i sih y# membeti

¹ Damin 'yomf#nih# ts'# gy# memb#tih#, gan zomh#b# n# ga mbahmb# nguetho nts'utho ra 'y#nthi guin nuh#. ² Nu'a 'be'a gä guí pesh# tengu'b# x# 'ya b# nam b#n Oja, n# ni heh# tengu'b# x#n za y# zu'u#.#. ³ Nu ni mb#tih# x#n ts'om b# na nu Oja a, nguetho nin ts'iyateh# a gní t#hmb# #, n# hin gä p#hmb# nda'a x#n ho xqui jaf#. N# gue'a dí jua ah# a tengu'b# ra sibi. N# tengu'b# guidí munsh# a ran #nbi guin nuh# 'b# ran z#gui. ⁴ Gä hyät ni mb#fih# hin gä juarpah# y#n zäbi 'b# min xop# ni hu#h#h#. N# nu'a ran zäbi gä c#nba ni mb#fih#, n# gue'a dí y#p# ah# a. N# nu'a rá ts'oni ni mb#fih# bi 'y# Oja t#te thoho rá ts'edi, n# da hyä ra güenda nangu'e#. ⁵ Nu'ah# gäm 'b#hmb# nangu# nin johya z#h#h# nguecua ja ra ximhäi gy# ziyateh#. N# bi zac ni mb#ih# tengu n'da ra ts'adi. P# gue'a dín ja'ah# tengu'b# ran thots'adi 'b# rán z#gui ra pa. ⁶ N# nu'ah# guí coth# fädi # nte in dupate, n# x# guí hoh# b#ya, n# hin di mu.

Ga häth# 'be'a i t'ørcah#

⁷ Janangue'a ma zi cu'ah#, nu'b# i t'ørcah# a, p# hin dan x#mb#ih#, n# ga t#mh#b# gue'b# go bá #h ma Hmu# ra Cristo. Tengub# dí tuhmb# y# hmudä ua ja ra häi, dí t#mh#b# h#nt'b# go nj#m'b# ba #h ra 'ye, di hoqui 'be'a gä xtá tuhmb# b#ya. N# din ja a mi numanhoh# din ja b#ya. ⁸ Janangue'a ga seth# hin dan x#mb#ih#, nguetho ya him maya'a ba #h ra Hmu. ⁹ Ma zi cu'ah#, hin ga #hmb# rá ts'oqui na n'da ma cuh# 'b# dín nuh# y#n #nbi, n# x#mh#ma di #ngah# Oja. P# guim b#mh#b# mi ts'utho da z#'a ra z'e'mi ya. ¹⁰ Ma zi cu'ah#, gam b#mh#b# gue bi hyät y#n #nbi # yá p#ngahy# Oja, n# nguetho ga häth# #. ¹¹ Nguetho dí p#hmb# maj#pi # i hät y#n #nbi. Xtá #hmb# ngue bi hyät y#n #nbi a ra Job, n# x#n ngu ran ho bi t'ørpa m'bejua. Nguetho nu'a Oja x#n ngu rán hu#cate n# x#n ngu rá mate. ¹² Hn#hi thoho hin ga u#pah# rá thuhu Oja a mam hmansch#, x#n ga nd#nbah# rá thuhu 'be'a man'da jaua ja ra häi ngue ga #hmb# di zerca mam hmansch#. “Ha guí #c'y#i a dí xi'i uague hin'na,” ga #mthohoh#. Janangue'a hin di #ngah# Oja.

Dan y#h# Oja

¹³ Nu'b# dín nuh# ran #nbi, dan y#h# Oja 'b#. O nu'b# dadín johyah#, dan tuhmb# n'da ra thuhu ngue dí #spah# Oja. ¹⁴ Nu'b# x#n #j#, ga xihmb# y# ng#rbi b# ja ram peti ba #h# da 'y#p# rá mf#ts'i ra Hmu, n# da jaj# ra aceite nangu# rá thuhu ra Hmu. ¹⁵ N# Oja dí 'uec'a ran # dí h#mf#, nguetho dá #c'y#ih# ngue maju#ni da y#nj# 'b# má äf# a. N# nu'b# ma ts'oquih# a dán hy#nhd#, p# di pungah#. ¹⁶ N# dan xih ma ts'oquih# n'da ngu n'daj#, janangue'a da zä dan 'y#f# rá mate Oja n'da ngu n'daj#, n# nu'b# x#n # n'da da y#m b#ya. Nguetho x#n ngu rá ts'edi da 'y#t' Oja 'b# da 'y#p# a maju#ni n'dat'a

Ojã im bɛni, nɛ gue'bɛ di bɛnba Ojã a i ädi. ¹⁷ Tengu a ra Elías, nu'a n'da ra jã'i thoho tengu gahɛ, nɛ bi hyãh rá mbɛi bi 'yãp Ojã ngue hin din 'ye. Nɛ him bin 'ye ua ja ra ximhãi gãtho nhyunjɛya nɛ n'dato zãna. ¹⁸ Nɛ xø bin yãui Ojã mahøn'a ngue bi 'yãp ra 'ye. Nɛ bá pɛnh'na Ojã ra 'ye, nɛ bi bøx yɛ hmudã ua ja ra häi bɛya. ¹⁹⁻²⁰ Ma zi cu'ahɛ, nu'bɛ n'da ra 'yɛc'yɛi da 'uepɛ ja ra 'yu xɛn juãni, nɛ nu'bɛ da zã ba sihɛ mahøn'a, ga pãhmbɛ ngue dá yãnbahɛ rá te a xí 'uegue. Nɛ madague'bɛ xɛn ngu yã ts'oqui, pɛ bi mba ma punbi.

1 PEDRO

Ná n'da ra sɔcuə bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zengua

¹ Nugá drá Pedrogá, ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Dí pɛnh'nahɛ ra sɔcuə gyɛ 'yɛc'yɛihɛ ra Cristo, n'da'a n'danni gá mbähä ja ra häi Ponto nɛpɛ Galacia nɛpɛ Capadocia nɛpɛ Asia nɛpɛ Bitinia. ² Nu ma Tahɛ Ojə maya'bu thofo bi huancahɛ, nɛ bi zänni da 'yɔrcahɛ yú t'uhni gahɛ. Nɛ bi 'uega ma mbuihɛ a rá Hogandəhi Ojə, nɛ bi mbän rá ji nanguejɛ a ra Jesucristo, guepɛ nan zä ga ɔthɛ a i xijɛ. Dí äp'a Ojə ngue man'da gui hyámhbɛ rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbuihɛ bɛya.

Ga tqfɛ ran dɛte

³ Jamadi Ojə, ngue nu rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ rá Ojə a. Nguetho xɛn ngu rán huɛcate bi jajɛ dám 'bɛhmbɛ ma'da'yo. Nuya dí pəhmbɛ gan nuhɛ ran ho mazəi, nguetho bi dəmbɛni ra Jesucristo. ⁴ Nɛ nuya dí tɔmhɛ ɛ yɛ erencia di 'dajɛ Ojə ngue m'be'ts'i bɛ mahɛts'i, nɛ njəm'bu dim 'bedi, nɛ njəm'bu din ts'oni. ⁵ Nɛ nuya i fäjɛ Ojə nangue rá ts'edi, nguetho dí ɛc'yɛihɛ a. Nɛ ya i sänni da yənjɛ xɛn ho 'bu bi zɔn ra pa ran zɛgui. ⁶ Nɛ nu'bu dí m'be'bu ya, nɛ guehya ní 'dajɛ ran johya, madague'bu da du ma mbuihɛ bu na sähɛ hɔnt'a go man unbi 'da yɛ pa ya, 'bu da 'yɛn Ojə. ⁷ Tengu ra oro i ts'ä ngue ra sibi ngue din hogui. Nɛ ngutho ma t'ɛc'yɛihɛ i ts'ä, nɛ man'da di muui a xinda gue'a ra oro ngue dim 'bedi. Janangue'a di nɛcmanho ma t'ɛc'yɛihɛ 'bu bá peng ra Jesucristo, nɛ da numanhøjɛ, nɛ di 'dajɛ ran ho, nɛ 'darbu dam 'bɛhmbɛ bɛya. ⁸ Nɛ nuya madague'bu hinga nán nuhɛ ra Cristo, pɛ ɛmmɛ guín numanhohɛ a. Nɛ madague'bu hin guín nuhɛ a ya, pɛ guí pəhmbɛ majuaɛni a. Janangue'a ɛmmɛ dadí johyahɛ, tengu tho'bu ya dí 'bɛhmbɛ ra Cristo bu mahɛts'i. Nɛ hin di jua ɛ mam hmansɛhɛ gam mamhbɛ a ran johya. ⁹ Nguetho ya dí da'mi dí hámhbɛ a dí tɔmhɛ, ngue da yənjɛ Ojə. ¹⁰ Guehna bi 'yo't'ɛ yɛ pəngahyá maya'bu ngue da yənjɛ rá mate Ojə. Nɛ bi hyədumbɛi min nde xtám bədi xɛn ho 'be'a nam bɔn a ram hma bi 'yo't'ɛ. ¹¹ Min nde xtám bədi jam'bu din ja a, nɛ nda'a ní pa din ja a bi man rá Hogandəhi ra Cristo mi o yú mbui. Nguetho bi bɛnbi da 'yo't'i 'be'a da 'yɔt' ra Cristo 'bu bi zɔhɔ, ngue da nu ran unbi ngue da tho, nɛ da t'ɛspa 'bu m'bejua. ¹² Pɛ bi xi Ojə ɛ yɛ pəngahyá ngue hin da bəse, xinga gue'ɛ yɛ jə'i mi 'bɛhmbɛ, pɛgue gue'a go i sijɛ a ya nangue ran ho ma'da'yo. Nɛ nu'ɛ to bi xijɛ na, bi ma nangue rá Hogandəhi bá pɛnpa Ojə. Nɛ'ɛ yám 'bɛhni Ojə mahɛts'i ɛmmɛ in nde da bədi 'be'a nam bɔn a i sijɛ ya.

I xijɛ Ojə ngue xtán hojɛ

¹³ Pɛ nuya dan sähɛ ga ɔthɛ a rán thehɛ a dí tɛnhɛ, ngue ga sɛmzɛhɛ ma mbuihɛ 'be'a gátho dí m'be'bu. Nɛ hɔnt'a rá mate Ojə ga tɔmhɛ di 'dajɛ 'bu bá ɛh ra Cristo. ¹⁴ Nɛ ga ɔthɛ 'be'a i xijɛ Ojə, tengu yɛ t'uhni i ɔt'a i xih yú ta. Nɛ hin ga ɔthɛ tengu mi ɔthɛ mam'bet'o ngue ma pähä zɛhɛhɛ 'bu nte mi pəhmbɛ. ¹⁵ Pɛ gá xtán hotho ga ɔthɛ, nguetho xɛn hotho Ojə ngue bi zɔncahɛ bi 'yɔt'e yú t'uhni gahɛ a. ¹⁶ Tengu n't'o't'i: "Xtán hotho ahɛ nguetho xɛn hotho gá," bi 'yɛn Ojə. ¹⁷ Pɛ nu'bu dí yəhɛ Ojə, dí ɛmfɛ ma Tahɛ. Pɛ gam bɛhmbɛ njuəntho da gurcahɛ 'be'a dá ɔthɛ n'da ngu n'dajɛ. Janangue'a dam fähmbɛ ngue gan numansuhɛ Ojə gátho yɛ pa dí 'bɛhmbɛ ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Nguetho

dí pãhmbũ bi yãnjũ Ojã nanguẽ yãn t'õt'e bi xãnga ma tahũ sãti thoho. Pẽ hing ra mbeti í yãnjũ a, nu'a dim 'bẽ'a. ¹⁹ Pẽ bi yãnjũ ra Cristo 'bũ mi du ngue bi mbãn rá ji, nẽ hõnt'a da zã di pø a n'da a. Nguetho xãn hotho ra Cristo, tengu n'da ra dẽ'yo mi man Ojã maya'bũ ngue da 'bõts'e, pẽ gue'a hing ra mbẽdi nẽ xãn hotho. ²⁰ Nu ra Cristo bi ts'ãnni din yãnte 'bũ hin ní 'yõt' ra ximhãi a Ojã. Nẽ ran zẽgui ya ja bi nẽqui ua ja ra ximhãi nanguẽjũ. ²¹ Nẽ nanguẽ ra Cristo bi zõcua, gue'a dá ẽc'yẽihũ Ojã ya, ngue bi xox a ra Cristo 'bũ mi du, nẽ bi 'yẽspi. Jananguẽ'a dí pãhmbũ majuañi di 'dajũ rán ho Ojã dí tømhbũ ya. ²² Nuya nanguẽ rá Hogandãhi Ojã dá tẽnhdũ ram hma majuañi, nẽ gue'a dán hojũ a. Nẽ gue'a dán zã ya majuañi ga huẽc ma cuhũ. Jananguẽ'a mpãhã thoho dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ nanguẽ gãtho ma mbũihũ. ²³ Nguetho dãm 'bõhmbũ ma'da'yo nanguẽ rá m hman Ojã da hyãt'i mazaí a, nẽ njãm'bũ di 'bẽh rá ts'edi a. Pẽ nu ma tehũ bi 'dac ma tahũ nẽ ma mbẽhũ, hinga gue'a da hyãt'i mazaí a. ²⁴ Nẽ nt'o't'i:

Tengu yũ paxi thoho yũ jã'i,
nẽ gãtho xãn ho 'bẽ'a pẽ'ts'i tengu yũ dõni ỹ yũ paxi.
Pẽ nu yũ paxi di hmangui, nẽ yũ dõni i hõe.

²⁵ Pẽ nu'a rá m hman a ra Hmu njãm'bũ dim 'bẽh rá ts'edi.
Gue'a ran ho ma'da'yo i siju a.

2

Nu'a ra Cristo tengu n'da ra do

¹ Jatho ga ẽshũ gãtho ran ẽcpate nẽ ra fẽhni nẽ'bũ yoho ma mbũihũ, nẽ ga ẽshũ ran ts'eya nẽ ran c'ãte. ² Nẽ tengu yũ 'uere ngue ma'da'yo bim 'bũi, ngue ẽmmẽ i hon ra xi'ba da zi, nẽ ngutho ga øthũ, thocpa thoho ga homhbũ rá hogamhma Ojã, ngue din te xãn ho ma mbũihũ a. ³ Nguetho ya dá tĩmhũ a rá mate Ojã nanguẽ rá m hma, nẽ dá pãhmbũ ngue xãn ho a. ⁴ Nẽ man'da gam bẽmhũ ga cuathũ ra Cristo xãn ho, nu'a bi 'dajũ ra te. Madague'bũ i pa ma ẽcpi, tengu'bũ n'da ra gãdo di bũnt'a n'da ra do, pẽ Ojã bi huahni man'da di muui bũ da thøh rá ngu. ⁵ Tengu'bũ n'da ra do man'da di muui a ra Cristo bũ ja ra ngu, nẽ nujũ i pa ma cuati gahũ bũya, tengu'bũ dyũ dohũ, da 'yõjũ rá ngu Ojã ngue hin di nẽqui. Nẽ yũ mbãjã gahũ Ojã, nguetho dí unhdũ Ojã yãn t'unni gãtho ma mbũihũ. Nẽ di thocpa a rá Ta man t'unnihũ a ra Cristo, jananguẽ'a da numanho Ojã ỹ. ⁶ Nẽ nt'o't'i maya'bũ bũ ja rá m hman Ojã nanguẽ 'bẽ'a da t'õrpa ra Cristo. Bi 'yẽn Ojã:

Tengu'bũ drã ngũrpagãdo dá huahna n'da ra do man'da di muui, nẽ dá hõpũ ja ma dongu bũ Siõn, nubũ hapũ ja ma ts'edi, bi 'yẽn Ojã.

Nẽ nu'a to'o da guat'a, hin da mbe'ts' rá sã 'bũ bi nu ran juãñbi, bi 'yẽn Ojã. ⁷ Nẽjũ xãn ngu dadí muhũ nguetho dí cuathũ a ra Cristo. Pẽ madague'bũ hin da guat'ũ 'da, pẽ guexta'a din ja tengu bi man Ojã, ngue bi 'yẽna:

Madague'bũ him bi numanho ỹ 'da yũ gãdo a ra do,
pẽ da gopũ ja ma dongu, ngue man'da di muui 'bũ da thøh ma ngu,
bi 'yẽn Ojã. ⁸ Nẽ man'da mi hma:

Nu'a ra Cristo tengu'bũ n'da ra do ngue di ferpũ rá gua n'da, nẽ dim 'bẽpũ, bi 'yẽn ra t'õhni. Nẽ bi ts'ãñbi dim 'bẽpũ, nguetho hinguin nde da 'yẽc'yẽi ram hma nanguẽ ra Cristo.

Yũ t'ũhni gahũ Ojã

⁹ Pɛ nuju, Oja bi huancahu bi 'yɔrcahu tengu'bu n'da'bai gahu, ma'ueque ma mbuihu. Ne gátho gahu dyu mbája gahu bi 'dac ma ts'edihi Oja, ne yá mbeti gahu a. Nguetho in nde ga uhmbu ngue mixte xan ho Oja, ngue bá jugahu bu ja ra 'bexui mi 'buhmbu, ne bi zixcahu bu ja rán nequi mahotho ya. ¹⁰ Nu'bu mám'bet'o mi 'buhmbu tengu'bu dyu hyoya t'uhnihu, ne nuya dí 'buhmbu yá t'uhni gahu Oja. Pɛ nu mám'bet'o him mi pãhmbu rá mate Oja, pɛ nuya dá hãhmbu rá mate Oja ya.

Ga humbi ga øthu ngue yá mbefi gahu Oja

¹¹ Ma zi cu ahɛ, ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ. Janangue'a nts'edi dí xi'ahɛ ga øthu tengu'bu hin dyu menguhɛ ua ja ra ximhãi, hin ga øthu rá pãhá ma nyon 'yomfɛnihu ngue i ørcahu ran sui ma mbuihu. ¹² Ne thocpa thoho dam fãhmbu dan 'yomanhohɛ, nguetho in nuju u hingui pã Oja. Ne madague'bu i ɛnjɛ dyu ts'om'bãihɛ, pɛ xømhma thoho da zøñ ra pa da 'yɛspa Oja 'bu bi nu ran hocjã'i dí ørpahɛ. Nguetho da zã da xocpa yá mbui Oja u. ¹³ Ne ga øthu a im man a ra ts'ut'abi ngue i 'bet'o ua ja ma hãihɛ, janangue'a da hnumanho ma Hmuhɛ ra Cristo buya. ¹⁴ Ne'u mi'da to'o gátho bi un yán t'ɛdi ra ts'ut'abi, gátho ga ɛc'yɛihɛ u. Nguetho i ja yá ts'edi di unba u to'o øt' yu ts'oqui, ne da numanho u to'o øt' ran ho. ¹⁵ Nguetho ne'a Oja rá pãhá a 'bu dí øthu a, ne gue'a dí 'yɛ'ts'u yun c'ãte im man u yu 'yambai buya. ¹⁶ Nuya hingui ørcahu ra ts'edi ga tenhdɛ yán t'ɛdi Oja, nguetho in ndejɛ mpãhá thoho ga tenhdɛ. Pɛ hin gam bɛmhbu gue'a ní jajɛ ga øthu yu ts'oqui a, pɛ man'da ga øthu ngue yá mbefi gahu Oja. ¹⁷ Ne gan numanho gátho yu jã'i, ne ga huɛc ma mi'yɛc'yɛi hu, ne gan numansuhɛ Oja, ne ga ɛspahɛ ra ts'ut'abi i 'bet'o ua ma hãihɛ.

Ga øthu tengu bi 'yøt ra Cristo bin unbi nangueju

¹⁸ Guɛ 'yɛhɛhu ne guɛ mbefihɛ dami 'yɛc'yɛi ni hmuhɛ 'bu gadí zɛhmbu u. Ne'u yu hocjã'i ne'u yu ts'om'bãi 'bu di un'nahɛ, gátho guin numansuhɛ u. ¹⁹ Nguetho man'da da numanho ahɛ Oja 'bu gui hyãthu yun unbi 'bu nte man ts'o gá 'yøthu, pɛ bi un'nahɛ nangue gui tenhdɛ Oja. ²⁰ Pɛ nu'bu gan nuhu ran unbi nangue ma ts'oquihɛ, ne ga hãthu, pɛ hin gam bɛmhbu ga tãhmbu n'da ran ho nangue'a. Høntho dá jut ma ts'oquihɛ. Pɛ nu'bu ga hãthu ran unbi nangue ran ho dí øthu, da numanhoju Oja. ²¹ Oja bi zãnni ga hãthu yun unbi tengu ra Cristo, bi nde bin unbi nangueju, ne bi 'yurcahu 'be'a ga øthu. ²² Nguetho nu ra Cristo njã'm'bu bi 'yøt' yu ts'oqui, ne njã'm'bu bi man yu fehni. ²³ Ne nu'bu mi ts'ani, njã'm'bu bi dãdi. Nu'bu mi mba ma ɛcpi, him bi ma dí co'ts'i. Him bi zu da zan yu jã'i, nguetho bi bãdi Oja da numanho a. ²⁴ Nu rá jã'i zɛhe ra Cristo bi nu ran unbi nangue ma ts'oquihɛ 'bu mi 'dømp'u ja ra za. Ne gue'a í thøgahu ma ts'on 'yomfɛnihu a, nguɛp da zã ga øthu ran ho ya. Nu yun unbi bi zã 'bu mi tho, gue'a í yãnjɛ a. ²⁵ Nuju dá 'bɛhmbu ra 'yu, tengu yu dɛ'yo. Pɛ nuya bá penju bu 'buh ma mbãnde'yohɛ, nu'a i fãrca ma mbuihu.

3

Ran zofo bi sih yu xisu ne yá ndø

¹ Nu'ahɛ guɛ xisuhɛ, gui 'yɛspa ni ndøsehɛ n'da ngu n'da ahɛ. Ne nu'bu 'da ni ndøhu hinguin nde da 'yɛc'yɛi ráñ hman Oja, pɛ nu'bu bi nu gui 'bɛmanhohɛ, xømhma thoho da zøñi da 'yɛc'yɛi u, ne hinga hnehɛ thoho ja a gui xihmbu 'bu hinguin nde da 'yøde. ² Nguetho da nu ahɛ gadím fãhmbu ngue guín numansuhɛ Oja, ne hin gui 'yomt'ɛnihu. ³ Ne nu'bu guím bɛni gan hoczɛhɛhu, pɛ nangue ni mbuihu. Ne hin guim bɛmhbu nangue 'be'a gã i ja'ahɛ thi ngue

dí nɛcmanho ahɯ, ogue ni yaɯɯ, ogue ni hehɯ gui hojɯ, ogue yɯ thebe, ogue yɯ ts'ɯngu. ⁴ Pɛ gan hoczɛhɛhɯ ngue ni mbɯihɯ, ngue di nɛcmanhotho bɯ dá nu Ojɔ, ngue hin di nɛqui, nɛ nu'a njɔm'bu dim 'bɛ a. Ngue'a hin gan 'yɛzɛhɛhɯ, pɛ gan johyahɯ nangue Ojɔ. Nɛ ɛmmɛ xɯn ngu di muui bɯ nam bɛn Ojɔ a. ⁵ Nɛ njabɯ mi ɔt' yɯ xisu mi 'bɯh maya'bu, ngue gue'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi mi numansu Ojɔ, nu'ɯ mi hoczɛhɛ yú mbɯi ngue mi numansu yú ndɔ. ⁶ Tengu ra Sara bi 'yɛc'yɛi a rá ndɔ ngue ra Abraham, nɛ bi 'yɛmbi rá hmu. Nuya tengu'bu yú t'ixu ahɯ ra Sara 'bu gui ɔthɯ 'bɛ'a mi ɔt'e, ngue thocpa thoho gui 'yɔthɯ ran ho nɛ nte gui suhɯ. ⁷ Nɛ ngutho dí xi'ahɯ, man 'yohɯ ahɯ, dam 'bɯmanhohɯ ma xisuhɯ nangue ran 'yomfɛni bi 'dajɯ Ojɔ. Ga pɔhmbɯ hin'yɯ yú ts'ɛdi yú ja'i ɯ yɯ xisu, janangue'a ga fáxhɯ ɯ. Nɛ gan numansuhɯ ɯ, nguetho n'dat'a rá mate Ojɔ i conhui rá xisu n'da ran 'yohɯ, ngue n'dat'a ra te ma'da'yo. Nɛ nu'bu hin dam 'bɯmanho ma xisuhɯ, hin da 'yɔmanho ma ndehɯ Ojɔ 'bu.

Ga ɔthɯ a di bɛnga ma mbɯihɯ Ojɔ

⁸ Nɛ gátho gahɯ n'dat'a gam bɛmhɯ n'da ngu n'dajɯ, nɛ gam bɛmhɯ tengu'bu 'da dá sáɯ 'bɛ'a i sá a n'da. Nɛ dan huɛjɯ n'da ngu n'dajɯ, nɛ din ja ma yembɯihɯ, nɛ hin dan 'yɛzɛhɛhɯ n'da ngu n'dajɯ. ⁹ Nɛ hin ga cospahɯ ran ts'o 'bu 'bɯi to da 'yɔrcahɯ ran ts'o, xín ga cospahɯ ran ts'ante 'bu 'bo'o da zanjɯ. Pɛ ga áfu ran jɔpi tengu thoho i ɔrcahɯ Ojɔ, bi zoncahɯ di 'dajɯ rán jɔpi. ¹⁰ Nguetho nt'o't'i:

Hɔnt'a go to'o in nde dim 'bɯmanho, nɛ da nu yɯ pa xɯn ho,
pɛ i jatho da zam rá jɔni nangue ran ts'o,
nɛ xín da man yɯ fɛhni.

¹¹ Nɛ da hyɛ a ran ts'o, da 'yɔt' ran ho.

Nɛ hin da nde dim 'bɯh yán swihɯ, pɛ ɛmmɛ da hyoni 'bɛpɯ dí hocpa rá mbɯi rá mijɔ'iu.

¹² Nguetho nu ra Hmu in numanho ɯ to i ɔt' ran ho,

nɛ i ɔmanho 'bu ja a ápi,
pɛgue da zɯ ɯ ɔt' ran ts'o,

bi 'yɛn rá t'ohni. ¹³ Pɛ to'o maha di ɯngahɯ 'bu dan ɛhya ga ɔthɯ ran ho. ¹⁴ Pɛ madague'bu ga sáɯ ran ɯ 'bu dí ɔthɯ ran ho, pɛ gue'a man'da ná tɔmhɯ rán ho Ojɔ a. Janangue'a hin ga suhɯ 'bu in nde di pijɯ 'da, xín da du ma mbɯihɯ.

¹⁵ Pɛ hɔntho gan numansuhɯ ra Cristo mbo ma mbɯihɯ, ngue ma Hmuhɯ a. Nɛ thocpa thoho dan sáɯ ga xihmbɯ 'bɛ'a dí ɛc'yɛihɯ 'bu 'bo'o da 'yángahɯ. Pɛ jante thoho ga xihmbɯ nɛ gan numansuhɯ ɯ. ¹⁶ Nɛ thocpa thoho ga ɔthɯ a di bɛnga ma mbɯihɯ Ojɔ. Janangue'a da mbɛ'ts' yú sá to'o di c'aman'ɯ ran ho dí ɔthɯ 'bu dí tenhdɯ ra Cristo. ¹⁷ Nguetho man'da xɯn ho 'bu gue'a ran ho ná sáɯ ran ɯnbi, 'bu da nde Ojɔ, xinda gue'bu ga sáɯ ran ɯnbi nangue ma ts'oqui zɛhɛhɯ. ¹⁸ Nɛ'a ra Cristo bin ɯnbi, nɛ njɔm'bu bi 'yɔt' yɯ ts'oqui. Pɛ n'dandi thoho bi du nangue ma ts'oquihɯ, guejɯ dyɯ ts'om'báihɯ, nguetho bi nde da zixcahɯ bɯ bí 'bu Ojɔ. Nɛ majuɔni bi tho rá ngɔc'yɛi, pɛ nu rá mbɯi guexta'a mi 'bɯi. ¹⁹ Nɛ nu rá mbɯi ra Cristo 'bu mi du, bi mba bi zop yú mbɯi ɯ xɯn du ngue ofádi. ²⁰ Ngue yú mbɯi yɯ ja'i nangue ɯ ngue him bi 'yɛc'yɛi Ojɔ 'bu maya'bu thoho. Pɛ Ojɔ mi tɔ'mi xtá 'yɛc'yɛi gátho ní 'yɔt' ra barco ra Noé. Guepɯ bi zá bin yaɯ ɯ zi hyɔto njá'i thoho, bi bong 'bu min ja ran ts'embi, nangue ra dehe ra dambɯnt'i. ²¹ Nɛ nu ran xixyá nam bɔni, neju dám pomhbɯ ran ts'embi nangue bi dambɛni ra Jesucristo. Nɛ nu ran xixyá hinguin nde da ma ngue i pa m'be't'e ma ja'i'ihɯ ngue ra hái, pɛ nam bɔni di áfu Ojɔ di hoga ma mbɯihɯ. ²² Nɛ nuya, nu ra Jesucristo bi mba mahɛts'i, darbɯ di mandau i bu ja

rá ts'edi Oja. Ne nu'u gátho yu ts'edi i 'bui i su a ra Cristo, nguetho hont'a i ja rá ts'edi xinda gue'u yám 'behni Oja mahęts'i i ne yu zı̄thu.

4

Dan darbahı́ rá mate Oja

¹ M'bet'o thoho dan sáhu din unba ma ngoc'yehı́u tengu ra Cristo, ne gue'a ní tãc yu ts'oqui a. Nguetho nu'a to bin unba rá ngoc'yei, him man da nde yu ts'oqui a. ² Ne gátho mi'da yu pa dí 'buhmbı́u ua ja ra ximhäi, hin dãm 'buhmbı́u nangue ma páhã zehı́u, pe dam 'buhmbı́u ga othu rá páhã Oja. ³ Dá xot'a dá othu rán t'ot'e ra ximhäi, midı́ hohı́u ran 'yomt'eni, ne mi ot' ma páhã zehı́u, ne mi minhdı́u, ne madın sixhı́u bu ja yu calle ne mi mbahmbı́u bu, ne dãm munshı́u bu dãm minhdı́u, ne mi thãndehı́u yu pöte, pegue Oja him bi zãnni ga thãndehı́u u. ⁴ Ne nu'u 'bucua ja ra ximhäi hingui sä da badi hanja hin dí othu ran tonto tengu i ot'ı́u, janangue'a i sanjı́u u ya. ⁵ Pe Oja di unba u to i sanjı́u, nguetho di juãba Oja u 'bui ne'ı́u xun du. ⁶ Ne nu yu ja'i xun du ya, bi sih ran ho ma'da'yo 'bu mi 'bui, ngue'a í zã bi un Oja ra te yá mbui u, madague'bu ya xun du yá ngoc'yei. Ne gue'a rán säui nangue yá ts'oqui, nangue gátho yu ja'i i tu. ⁷ Nuya bi zøn ra pa ran zegui. Janangue'a dan 'yomfı́nihu xun ho, ne ga samzehe ma mbuihu, ngue da zã thocpa thoho dan yahu Oja buya. ⁸ Ne m'bet'o thoho ga othu ngue emme dan huęı́u n'da ngu n'dajı́u. Nguetho nu'a to'o ja rán huęcate, di punba rá ts'oqui rá mijã'ı́ui, madague'bu xun ngu yá ts'oqui. ⁹ Dan säyabahı́u n'da ngu n'dajı́u bu ja ma ngumhbı́u nangue ma páhã zehı́u. ¹⁰ Ne 'da dãm fãxtahı́u n'da ngu n'dajı́u nangue rá 'befi Oja 'dahma 'dan'yo bin 'dajı́u, gue dan darbahı́u a rá mate Oja 'dahma 'dan'yo ngue dá hãmhbı́u. ¹¹ Ne nu to bin t'un ra 'befi da mamp'a rá m hman Oja, da ma tengu'bu da guesc Oja da ma. Nu to bin t'un ra 'befi da mbãx'ı́u mi'da, da mbãts'i nangue ra ts'edi xun ho bi un'na Oja. Ngue'a da nde dí 'yęspa Oja a 'be'a gátho ot'e, nangue dí tenhdı́u ra Jesucristo, nu'a mixte thoho, ne i ja rá ts'edi gátho yu pa mazai.

Gan nuhu ran unbi nangue dí tenhdı́u ra Cristo

¹² Ma zi cu'ahu, hin ga hyonya thohohı́u 'bu i ts'ájı́u yun unbi nts'edi, ne hin ga emhbı́u, hague in ja a ya. ¹³ Pe dan johya thohohı́u, nguetho dí comhbı́u yán unbi ra Cristo. Ne nu'bu bi nequi xun ho rá ts'edi, man'da xun ngu ran johya gan nuhu buya. ¹⁴ Nu'bu pa ma ugui gahu nangue dí tenhdı́u ra Cristo, pe majari gahu, nguetho mixte thoho rá ts'edi rá Hogandahi Oja dın nuhu buya. Ne madague'bu di ucpa ra Cristo u 'da, pe nuju dí ęspahu a. ¹⁵ Pe nu'bu gan hotehu ne gam pęhu, ogue n'da ran ts'o ga othu, ogue sä dan thı́nthı́u 'be'a ot' ma mijã'ı́hu, ga pe'ts' ma sãhu 'bu, ne gan nuhu ran unbi nangue a ra ts'oqui dá othu. ¹⁶ Pe nu'bu dın nuhu ran unbi nangue dí tenhdı́u ra Cristo, hin ga pe'ts' ma sãhu 'bu. Pe ga emfu jamadı́ Oja, ngue dí pahmbı́u ngue dí tenhdı́u ra Cristo. ¹⁷ Nguetho bi zøn ra pa ya di du'mi ot' rán ts'embi Oja. Pe rá mbı́di thoho gahu i orcahu ran ts'embi, ngue yá t'uhni gahu a. Pe ts'utho dın nuhu. Pe nu'u hingui ęc'yei rá m hman Oja, xun ngu 'be'a gã da nu u 'bu bi zøn ra pa da 'yot'e xun ho rán ts'embi Oja. ¹⁸ Ne emme xun ngu yun unbi gan nuhu bu dí pöju Oja, ngue dyu 'yęc'yehı́u, nguetho ja'bu n'dandı́ hin dí ohmbı́u a i xı́u. Ne 'buh mi'da 'be xı́ngui ts'ı́u nde da 'yöde, ne i san Oja. Ne nu'u hin da zã dim pö u. ¹⁹ Janangue'a nu'bu dí sãhu yun unbi bi zãngahu Oja, pe ga dãm ma mbuihu Oja dí jamansuju. Ne njãm'bu da hyegahu, nguetho gue'a bi 'dajı́u ra te. Ne ga thoqui ga othu ran ho.

5

Di jamansu yá de'yo Ojã yu ngurbi

¹ Nuya n'da ram hma dí xi'ahũ, yá ngurbi ahũ yu 'yɛc'yɛi. Nɛcã drá ngurbigã, dá nuse ra Cristo 'bũ mi du, nɛcã ga comhbũ ran jãpi din 'dajũ m'bejua. ² Ma mi ngurbi ahũ dyũ mbãnde'yohũ, dí xi'ahũ ya, jatho ga jamansuhũ yá de'yo Ojã, nguetho 'yo ma güendahũ ga jamansuhũ. Nɛ hin gam bɛmhbũ i t'ørcahũ ts'edi, pegue gam bɛmhbũ ma pãhã zehẽhũ ga øthũ. Nɛ hin nanguẽ a din jurgahũ ngue dyũ ngurbi, pɛ nanguẽ a din numanho sehũ a. ³ Nɛ hin ga sũthohũ yá t'ũhni Ojã hapũ dí 'bũhmbũ n'da ngu n'dajũ, pɛ janate tho ga uthũ ra 'yu nanguẽ man t'øt'e zehẽhũ. ⁴ Nɛ nu'bũ bi nɛqui ma Hmuhũ dyũ mbãnde'yohũ, dí 'dajũ ran jãpi ngue ga tãhmbũ, ngue hin jam'bũ din thegue. ⁵ Ngutho ahũ man 'yohũ ahũ, dami 'yɛc'yɛihũ 'be'a im man yũ ðac'yɛi ngue ni ngurbi. Nɛ gãtho ahũ gan umhbũ da sí ahũ n'da ngu n'da ahũ. Nɛ njãm'bũ gan 'yɛzehẽhũ, nguetho:

Da zũ Ojã a din 'yɛts'i,

pɛ di un rá mate a to'o hin din 'yɛts'i.

⁶ Jananguẽ'a ga øthũ ngue hin'yũ ma ts'edi zehẽhũ bũ ja rá hmi Ojã, gam bɛmhbũ hønt'a ja rá ts'edi xinda guejũ. Jananguẽ'a da 'yɛsca zehẽhũ Ojã 'bũ bi zøn ra pa. ⁷ Nɛ ga xihmbũ Ojã gãtho ma dumbũihũ, nguetho di jamansujũ a. ⁸ Damĩn äthãhũ xũn ho, ngue damĩn fãhmbũ, nguetho nu man sũihũ ra zĩthu i 'yo ua, tengu n'da ra zate i 'yo, in cœ, i honi to'o da za. ⁹ Pɛ dami sũhmbũ a ra zĩthu nanguẽ rá ts'edi Ojã guí ɛc'yɛihũ. Nɛ gam bɛmhbũ ngue n'dat'ũ yũn unbi dín nuhũ ma mi'yɛc'yɛihũ ngue gãtho ra ximhãi. ¹⁰ Pɛ nu Ojã ɛmmɛ xũn ngu rá mate, bi zoncahũ ga comhbũ rá ts'edi mixte gãtho yũ pa mazãi, nanguẽ dí 'bũhmbũ ra Cristo. Pɛ m'bet'o thoho dan unbahũ ts'ũ, nguẽ di hoga ma mbũihũ Ojã, nɛ di hãt ra ts'edi ma mbũihũ, nɛ di jajũ dan zãmhbũ xũn ho bũ. ¹¹ Nu Ojã nte hẽmbi, gãtho da zã da 'yøt'e, gãtho yũ pa mazãi. Nɛ gue'a gam bɛmhbũ a ya.

Rãn zɛgui ran zɛngua

¹² Dí pɛnh'nahũ ra søcuã i ja ua, ngue da gax a ra Silas, nuna n'da ma cuhũ ngue da zã ga ɛc'yɛihũ a man a. Nuna ra søcuã ja ua, hingui ngu 'be'a ma, n'da ran zofu thoho, nɛ dí xi'ahũ majujũni rá mate Ojã a guí tɛnhdũ. Jananguẽ'a damĩn zãmhbũ bũ. ¹³ I pɛnh'nahũ ran zɛngua ni cuhũ i 'bũcua Babilonia, nthahni nanguẽ Ojã, tengu ahũ. Nɛhna ra Xuua Marcos di zɛngua ahũ, tengu'bũ ma ts'unt'ũ na. ¹⁴ Nɛ zãi gan zohmbũ n'da ngu n'da ahũ nanguẽ ran huɛcate. Nɛ dín nde da hyu ni mbũihũ nanguẽ guí tɛnhdũ ra Cristo. Nɛ gue'a gam bɛmhbũ a ya. Hønt'a dí xi'ahũ ya.

2 PEDRO

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zengua

1 Nugá dra Simón Pedrogá, rá 'yehégá ra Jesucristo, nɛ ma 'báigá'be a. Dí penh'nahú ra sɔcuɔ ja ua, ngue gátho n'dat'a dí ɛc'yéihú a bi zāngahú Ojɔ. Né 'da nan zimanhogdahú Ojɔ, nguetho 'da í hoga thohohú ra Jesucristo, nu'a ma Ojɔhú a nɛ mam pɔrpatéhú a. ² Dí äp Ojɔ man'da gui pɔhmbú a, nɛ ma Hmuhú ra Jesús. Né man'da gui hyámhbú rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbúihú búya.

Nu Ojɔ i ɔrcahú dan jahú tengu a

³ Nu rá ts'edi Ojɔ bi 'dajú 'be'a gátho ga homhbú ngue dam 'búhmbú ra 'da'yom'bú, janangue'a bi zá bú dá ténhdú Ojɔ. Nguetho dá pɔhmbú a bi zoncahú 'darbú dam 'búhmbú bú bi ja rá ts'edi mixte. ⁴ Né nangue rá ts'edi i ɔrcahú ran ho mixte thoho ngue mím ma, nguetho i ɔrcahú dan jahú tengu a, ngue in yáñjú bú ja rá ts'o'yu ra ximhá i ɔt' ran ts'iyate. ⁵ Né nu'bú dí pɔhmbú in yáñjú Ojɔ nangue ra ts'o'yu, ɛmmɛ ga hɔdumbúihú ga ɔthú 'be'a mangua 'bú. Ya dí ɛc'yéihú rá mate bi hogahú. Pɛ hinga hɔnt'a, nuya ga ɔthú yú hogant'ɔt'e. Né hinga hɔnt'a ga ɔthú yú hogan t'ɔt'e, pɛ man'da ga homhbú dan xáhbú ga pɔhmbú rá 'yu Ojɔ. ⁶ Né hinga hɔnt'a dan xáhbú rá 'yu Ojɔ, pɛ man'da ga sámzéhé ma mbúihú. Né hinga hɔnt'a ga sámzéhé ma mbúihú, nɛ man'da ga sɛthú. Né hinga hɔnt'a ga sɛthú, nɛ man'da hɔnt'a Ojɔ gam bɛmhú. ⁷ Né hinga hɔnt'a ga ɔthú ngue gam bɛmhú Ojɔ, nɛ man'da ga fáx ma mi 'yɛc'yéihú. Né hinga hɔnt'a ga fáx ma mi 'yɛc'yéihú, nɛ man'da ga huɛjú gátho yú já'i. ⁸ Né nu'bú ɛmmɛ ga humbi ga ɔthú ú im mangua, dyú hoga mbɛfi gahú a ma Hmuhú 'bú, nɛ da zá ga fáx ma mi já'ihú búya, nguetho dí pɔh ma Hmuhú ra Jesucristo. ⁹ Pɛ nu'bú hin ga ɔthú ú im mangua, hin dí cəthú xən ho ran nɛqui ma mbúihú 'bú. Nguetho dí pumbɛni thohú ngue m'be'te ma mbúihú nangue yú ts'oqui mi ɔthú. ¹⁰ Pɛ ma zi cu'ahú, ɛmmɛ ga hɔdumbúihú ga uhmbú ngue yú thahni gahú Ojɔ, ngue bi zoncahú a. Né nu'bú din jabú ga ɔthú, hin harú ga tɔñjú 'bú. ¹¹ Né din johya Ojɔ 'bú dá cəthú bú di manda rá ts'edi mazá a ma Yántejú ma Hmuhú ra Jesucristo búya. ¹² Janangue'a thocpa thoho dín nde ga bɛn'nahú na mangua, madague'bú guí pɔhmahú a, nɛ guí zánthú bú ja ram hma majuáni ngue bi si ahú. ¹³ Pɛ man'da xən ho 'bú ga thoqui ga 'yomfɛni ahú, ngue gátho yú pa dí 'bucá ua gátho ma ngɔc'yéi, ga ja ahú guim bɛmhú a dá xi'ahú. ¹⁴ Nguetho mits'útho da zɔn ra pa ngue ga soh ma ngɔc'yéi, ngubú bi xicá ma Hmuhú ra Jesucristo. ¹⁵ Janangue ɛmmɛ dí humbi dí xi'ahú, n'damhma thocpa thoho guim bɛmhú a 'bú dá mbagá.

Dá nuhé rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma dáshe

¹⁶ Nugá xtá xi'ahú nangue rá ts'edi ma Hmuhú ra Jesucristo, dín ja 'bú bá ɛcuá mahɔn'a a. Hinga ngu mi'da yú já'i im bɛnɛ 'da yú cuento ngue ní hyát'a n'da. Pɛ nu'a dá nuhé, gue'a dím mamhbe a. Né gue'a xtá xi'ahú a, nguetho dá nusehé rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma dáshe. ¹⁷ Gue'bú má ɔhmbe n'dandí rá nde Ojɔ bí 'yɛh mahɛts'i mixte thoho, nɛ gue'a í 'yɛspa a rá Ts'ant'ú 'bú mi 'yɛna: “Guehna ma Ts'ant'ugá na, ngue ɛmmɛ dadí huɛcá na, nɛ ní hyu ma mbú na,” bi 'yɛn Ojɔ. Né bi japi ɛmmɛ bi nɛctho. ¹⁸ Né majuáni dá ɔhmbe rá nde Ojɔ bí 'yɛh mahɛts'i, nguetho 'darbú mi 'búhmbé ra Jesucristo bú ja

ra t'ohø guepə bin yə. ¹⁹ Janangue'a man'da da zä ga pähmbə majuəni a mi hmam bə ja yú söcuə yə pəngahya maya'bə, ngue mi ma nangue ra Cristo ba ɛhe, ne din ja rá ts'edi mixte. Ne nu ram hma man t'o'ti, xən ho 'bə thocpa thoho ga honi ga pähmbə, tengu'bə ra nyot'i di yot'ua ja ra 'bexui, gue'bə go bi zən ra pa ngue da mbədi gan nuhə yə hməpya ngue udi ya ba ɛpə ra Hmu, ga pähmbə xən ho 'be'a man t'o'ti bəya. ²⁰ Ne m'bet'o thoho ga pähmbə ngue xinga n'da ra ja'i sä da bəse n'da rá t'ohni Ojə 'bə hin nangue a rá Hogandəhi di zedi. ²¹ Nguetho nu'ə yú pəngahya Ojə ma'ueque yá mbəi, him bi bənsə a ram hma bi 'yo'tə, pə guesə a rá Hogandəhi Ojə bi bənbi 'be'a bi 'yo't' 'bə mi 'yo't' rām hman Ojə ə.

2

Dim 'bəh yə hyäte xānbate

¹ Ne mi 'bəhmbə 'da yə hyäte pəngahya yə ja'i israel maya'bə, ngutho ahə, gam 'bəhmbə 'da yə hyäte xānbate. Ne yə zāndate tho, nguetho di cət' yám hmansə 'bə im man rām hman Ojə. Ne nangue ə yám hma dím 'be'a n'da ə. Ne hingui ɔrpa rá pähä a ra Hmu ngue bi gurba yá ts'oqui. Janangue a ja xən dāmbəni, ya xím 'bedi. ² Ne xən ngu da den'na dí 'yot' yá pähəzəhe ə yə hyäte xānbate. Janangue da mba nthenni thoho a ra 'yu majuəni. ³ Ne ɛmmə da nde da hyä ahə nangue yám hma mahotho, nguetho da nde gui juthə ə. Pə ya maya'bə thoho bi ts'anni da nu yən ənbi ə, tengu ɔt'ə, ne guehma da nu nguetho hingui pa ma pumbəni 'be'a da nu. ⁴ Nguetho xinga gue'ə yám 'behni Ojə mahəts'i bi yəm 'bə mi 'yot' ra ts'oqui. Ne'ə bi hyətpə ja ra 'bexui, bi dət'i con yə cadena, guepə bi got'ə, da dəmp'ə ran juəni. ⁵ Ne xím bi yən yə ja'i 'bə maya'bə a Ojə, hinda hənt'a ra Noé, ngue bi 'yɛc'yɛi Ojə, ne bi xih yə ja'i xtá 'yot' ran ho. Ne hənt'ə yotonja'i min 'yohə ra Noé bi yən Ojə 'bə mam bá pənh ra 'ye, bin ja ra dāmbənt'i gətho ra ximhäi nangue ə yə ts'om'bāi mi 'bəi. ⁶ Ximangutho a ra hnini Sodoma ne Gomorra, bi nu ran ts'əmbi ne bi gohi bim 'bospi ə. Janangue'a nu Ojə i urcahə 'be'a din jap ə yə ja'i hinguin nde da den Ojə. ⁷ Pə bi yən a ra Lot ra hocja'i a. Ne nu'a ɛmmə madin xəmbəi nangue ə yán t'ət'e ə mi sänzəhe 'be'a mi ɔt'e. ⁸ Ne ɛmmə madi ənba rá mbəi a ra hocja'i, nguetho n'dapa ngu n'dapa min nu yán t'ət'e xən ts'o ne mi ɔh yá ts'ore 'bə 'darbə mi 'bəhmbə bə ra hnini Sodoma. ⁹ Janangue'a dí pähmbə ja rá ts'edi Ojə i fərpə yá mbəi ə to'o mbən Ojə, hin da 'yot' tengu ɔt' yə ts'om'bāi 'bə 'darbə i 'bəhmbə. Ne i ja rá ts'edi Ojə da gorbə ja ran ənbi ə yə ts'om'bāi, ne ya in nu ya gətho yə pa təmp'ə ran juəni ə. ¹⁰ Ne nu'ə 'da i ɔrpa yá pähä yá ngəc'yɛi, man'da da nu ran ənbi ə. Pə di ts'on yá mbəi ngue i ɔzəhe yá pähä zəhe, ne i san ma Hmuhə ra Cristo. Nu'ə yə zambəi ə, ne yən 'yɛts'i ə, i thenda ə to'o ja yán t'ɛdi, ne hingui su. ¹¹ Pə nu yám 'behni Ojə mahəts'i man'da i ja yá ts'edi ne yán t'ɛdi xinda gue'ə yən 'yohə i sante, pə i su di cospa ran ts'ante ə go i sante, nguepə ja rá hmi Ojə. ¹² Tengu yə zu'ue i 'bucua ja ra ximhäi, i ts'ənba ə ngue da fənt'i ne ma zä dim 'bedi, ne ngutho ə yə hyäte xānbate. Ne i sani 'be'a hingui pədi. Ne nu'bə bi du, hənt'a ran ənbi maza'i da nu. ¹³ I ɔt' ran ts'o, pə hənt'a ran ənbi da dāhə. Ne im bəni ngue ran johya 'bə di thoc'a ní 'yot' yá pähä zəhe gə ra pa. Ne nu'ə tengu yən ts'oni ne yə mbədi bə guidim pətihə, nguetho di johya i ɔt' yá pähəzəhe 'bə guí sihməhə ə. ¹⁴ Ne hənt'a ran 'yomt'əni im bəm 'bə i hand yə xisu, ne njəm'bə sä da 'yɛ'ts' yá ts'oqui. I hāt'ə 'da hinga na ɛc'yɛi xən ho, nguetho nu'ə thocpa thoho yə ziyate. Pə Ojə di ənba ə. ¹⁵ Nguetho bi zoh ra 'yu xən juəni, bi mbase bə ma'ueni. Ne i ten ra 'yu

mi ten ra pøngahya Balaam, rá ts'unt'u a ra Beor, nu'a emme madí ho din ju't'i nangue yu ts'oqui mi ot'e. ¹⁶ Pe bi hecpa Oja 'bu n'dandj, ngue bi japi bin ya rá fani hingui sá din ya. Pe bin ya rá fani ngue bi hecpa a ra pøngahya, ngue hin da 'yot'a ra ts'oqui mi gna xtá 'yot'e. ¹⁷ Pe nuya yu hyáte ya, tengu n'da ra hyádo éna i po bu ra dehe, pe nte po bu. Ne tengu yu güi i tuxta ran dahi, sá éna din 'ye. Ne nts'anni ra 'bexui man'da xam pothi da nu u, tengu u, gátho yu pa mazaj. ¹⁸ Nguetho emme xu ngu 'be'a ma, pe hin'yu 'be'a nam bõni. Ne i háit yu ja'i mi éna xtá 'uepu ja ra ts'o'yu. Ne xø i xifi dá 'yothu yu ts'oqui, ne emme da 'yõrpa yú páhä yú ngõc'yei, ne im beñi nte din japi. ¹⁹ Ne i xifi, mathøgue thoho ah, njon da zamp ah 'bu gui tengahe, sá éna. Pe i fehni u, nguetho guesé u i sam ra zithu u. Nguetho nu'bu bi dap ra ts'oqui n'da ra ja'i, ya rá 'yehé ra zithu a buya, ne hingui sá da mba mathøgue nangue yú ts'oqui. ²⁰ Nguetho nu'bu n'da ra ja'i bin yani nangue rá ts'o'yu ra ximhäi, nangue bin xäh rám hma ma Hmuhu mam pøtehü ra Jesucristo, pe nu'bu da mbengui mahõn'a, hingui sá da bõm bu ja yu ts'oqui mahõn'a a. Ne nubuya man'da xan ts'o da 'yot'e xinda gue'a mi ot' 'bu him mi pañ ra Cristo. ²¹ Janangue'a nu'u to bi mbenc 'bu ya mi d'u mi da ba'a ra hoga'yu, man'da xan ho 'bu hin xtí d'u mi, nguetho bi hyetho rá hogant'edi Oja 'bu mi sänbi. ²² Ne bi 'yot'e tengu man t'o't'i: "Tengu'bu n'da ra fo'yo bi zi mahõn'a yú ts'odi xí zani. Ne tengu'bu n'da ra ts'udi bi 'yo mahõn'a ra bõhäi 'bu xín hi."

3

Ra Cristo bi ma majuqni ba éh mahõn'a

¹ Ná yoho na ra søcuq dí ot'ahü ya, ma zi cu'ahü. Ne nu gátho yoho yu søcuq n'dat'a dí m beñi man'da ga beñ'na ni hogan 'yomfënihu. ² N'damhma guim bëmhbu u yam hma mi ma mam'bet'o u yú pøngahya Oja. Ne guim bëmhbu mam hmamhe dá xi'ahe, ma 'bäi gáhe ma Hmuhu ra Jesucristo, ne ma pørpatehu a. ³ M'bet'o thoho ga pañmbu 'be'a din ja 'bu rán zegui yu pa. Di nequi 'da yu 'yaspate da denthoho rá 'yu majuqni, gue'u zai ot' yú páhä zehé. ⁴ Ne da 'yëna: "Haru gán yahü ngue bi xi'ahü ra Jesucristo ba éh mahõn'a, ne hin jam'bu i sá ba éhé. Ne gue'bu go mi 'bu u ndu ma ngërba bõtahu maya'bu thoho, guexta'a i ja, gue'bu go rá mbüdi ra ximhäi," da 'yëna. ⁵ Pe nu'u 'da i éna, i éna nguetho di pumbëni tho 'be'a bin ja maya'bu, ne hinguin nde da badi, ngue bi juah ra ximhäi Oja nangue ra dambant'i. Nguetho xí 'yot' Oja mahëts'i ne ra ximhäi nangue rám hma. Ne bi japi bi bõx pu ja ra dehe a ra häi, ne gue'a ra dehe in 'yot' ra häi. ⁶ Pe guet'a ra dehe bi juah ra ximhäi mi ja, ngue bi mbant'i. ⁷ Ne nuya mahëts'i ne ra ximhäi ngue i ja ya, Oja i sänni di juadi mahõn'a. Pe i t'õmi da zõn ra pa ngue bi ma ba penh ra sibi ua ja ra häi, gue'a ran unbi da 'yot'a Oja a nangue yu ts'om'bäi. ⁸ Ma zi cu'ahü, hin ga pumbëni thohü ngue nu'a dí emfö n'da mahuqi njeja, da zä da 'yën Oja n'dapa tho bu nam beñ a, ne nu'a dí emfö n'dapa thoho, da zä da 'yën Oja n'da mahuqi njeja bu nam beñ a. ⁹ Ne hingui danhyei Oja tengu im man i 'da, guemhma da 'yot'e 'be'a bi ma da 'yot'e. Pe i tøgbañu Oja da zõni ga coh ma mbüihü, nguetho in nde xinga n'da dam 'bëmhbu. ¹⁰ Pe nu'bu bá éh ra Hmu, tengu'bu ba é'a n'da ra bë 'bu bin xui, hinga mfädi 'be'a ma ora da zõhø. Ne di juadi gátho u di nequi mahëts'i, emme din thoni ndõspi, ne gátho 'be'a i ja da mbant'i ngue nám pa. Ne gátho ra häi, ne gátho 'be'a bi 'yot' yu ja'i ua ja ra häi, gátho din zø u. ¹¹ Janangue'a nte man ts'o da beñ ma mbüihü, ne thocpa thoho gan numansuhü Oja, nguetho dí pañmbu da mbant' ra ximhäi ra sibi.

¹² Nε nuya dín dømDAHU da zØN ra pa bi man Ojå, ngue da 'yuh mahεts'i, nε dim 'bedi gātho jabu. Nε din hyεgui 'be'a gātho i ja nanguε ra sibi. Nε dí xØnhdu din ja n'dihi a. ¹³ Nguetho dí tømDAHU ma'da'yo mahεts'i nε ra ximhäi, tengu bi ma majuañi Ojå, ngue din zqm bu ran ho. ¹⁴ Jananguε'a, ma zi cu'ahu, nu'bu dí tømhbU ngue din ja, ga humbi gan nde da numanhoju ra Cristo 'bu bá εhε da 'yØt' ran ts'ut'abi. Nε nte man ts'oni, nε nte man dupate da dñgahu 'bu bá εh puya. ¹⁵ Nε gam bεmhbu ngue i set rá mbui Ojå, i tØ'mi dim pØ'u 'bucua ja ra ximhäi. Tengu thofo bi 'yot'ahu ma zi cuhu ra Pablo nanguε rán 'yomfεni bi un Ojå. ¹⁶ Nε mbε gātho yú søcuq bi 'yo't'i im ma tengu dí ot'ahu ya. Pε xun hεi da fadi 'be'a nam bØn'i 'da yam hma bi 'yo't'a ra Pablo. Nε 'bu'i 'da him bin xādi nε him bin zqm bu ja ram hma. Jananguε'a nu'bu sä im man'a rá t'ohni ra Pablo, ogue mi'da yú t'ohni Ojå, pε hinga gue'a bu na hma. Nε gue'a im 'be'i 'da a. ¹⁷ Pε nu'ahu guí pāhmbu ngue ngubu da 'yØt'i 'da yu jā'i. Jananguε'a gam fāhmbu hin da zix'ahu bu rá 'yu Ojå gmí zqmhbU, guepu i yq u yu jā'i i honse yam hmanε. ¹⁸ Pε man'da damí pāhmbu rá mate ma Hmuhu ra Jesucristo, nε ma pØrpatεhu a. Nε nu'a ga εspaHu a ya, nε gātho yu pa mazai. Nε gue'a gam bεmhbu a ya. HØnt'a dí xi'ahu ya.

1 XUUA

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ram Hma ngue di 'dajɔ ra 'da'yote

¹ Nu'a mí 'bɥ 'bɥ rá mbɔdi thohe, gue'a dá hɛthe ma dáhe, nɛ dá øhmbe a bi ma, nɛ dá nuhe xɥn ho, nɛ dá thãhmbe ma 'yɛhe. Nɛ gue'a ra Jesucristo a, rãm Hma Ojɔ ngue bi ma di 'dajɔ ra 'da'yote. ² Nguetho nu'a di 'dajɔ ra 'da'yote bin 'yusɛ gue bin jɔ'i, nɛ dá nuhe, janangu'e a dí mamhbe majuaɥi a bin ja, nɛ dí xi ahɥ ya gue zɔi xmi 'bɥi nɛ zɔi dim 'bɥi. Mam bi 'bɥhmi rá Ta nguetho n'dat' Ojɔ a, nɛ bin 'yusɛ ua dí 'bɥhmbe. ³ Nɛ nu'a dá nuhe nɛ dá øhmbe a bi ma, gue'a dí xi ahe a ya, n'dahma nɛ'ahɥ gui pãhmhɥ a, nɛ gãtho dan yãmanhohɥ a ra Ta nɛ rá Ts'ant'ɥ ra Jesucristo. ⁴ Guehna dí ot'ahɥ na ya, n'damhma nɛ'ahɥ din ja ahɥ ran johya xɥn ho.

Nu Ojɔ ran Nɛqui a

⁵ Nu'a Ojɔ ran Nɛqui a, nde da ma xɥn hotho a, nɛ hin'yɥ ra 'bɛxui nangu'e a. Nɛ gue'a ram hma bi xije ra Jesucristo, nɛ gue'a dí xi'ahɥ a ya. ⁶ Sã dí ɛmhbe dí yãmanhohɥ ra Jesús, pɛ nu'bɥ guexta'a dí 'yohɥ bɥ ja ra 'bɛxui, dí fɛhniɥ 'bɥ, nguetho hín dí øthɥ a rán sãui a majuaɥi. ⁷ Pɛ nu'bɥ majuaɥi dí 'yohɥ bɥ ja ran nɛqui guerpɥ 'bɥ Ojɔ, hin'yɥ 'be'a ga ahmbe bɥ, nɛ dí yãmanhohɥ a 'bɥ, nɛ nu rá ji ra Jesús rá Ts'ant'ɥ Ojɔ, thocpa thohe i thugahɥ gãtho ma ts'oquihɥ a. ⁸ Pɛ nu'bɥ sã dí ɛmhbe hin'yɥ gahɥ ra ts'oqui, dadín hyãzehɛhɥ 'bɥ, nguetho hín dá cɔ't' ma mbɔihɥ a majuaɥi. ⁹ Pɛ nu'bɥ ga mamhbe ma ts'oquihɥ, gue hingui ho dá øthɥ, da zã di pungahɥ Ojɔ nangu'e ra Cristo bi gut'i, nɛ da mbercahɥ gãtho ran ts'o, tengu mím ma. ¹⁰ Pɛ nu'bɥ sã dí ɛmhbe hín te dá øthɥ yɥ ts'oqui, dí nubɛthɔniɥ Ojɔ 'bɥ, nguetho bi 'yɛn Ojɔ gãtho bi 'yøt' yɥ ts'oqui. Pɛ xingui ts'ɥ dí cɔ't' ma mbɔihɥ rãm hman a 'bɥ.

2

Ma hocpatehɥ a ra Jesucristo

¹ Ma zi t'ahni ahɥ gue dɥɥ 'yɛc'yɛihɥ, dí ot'ahɥ ra sɔcuɔ i ja ua, dadí hɛc'ahɥ hin gui 'yøthɥ yɥ ts'oqui. Pɛ nu'bɥ ga øthɥ n'da ra ts'oqui, gue him majuaɥi dí numanhohɥ, pɛ dí 'bãhmbe ma Hocpatehɥ din hocpau i bɥ 'bɥh ra Ta, ra Jesucristo, ra Hocjɔ'i a. ² Nguetho guesɛ a ran t'unni a di hoga ma ts'oquihɥ. Nɛ hinga høngdahɥ in nde di hogahɥ, pɛ gãtho yɥ ts'oqui ja ua ja ra ximhãi in nde di hoqui nangu'e bi du ra Cristo. ³ Nu'bɥ majuaɥi dí øthɥ ɥ yãn t'ɛdi Ojɔ, da zã ga pãhmbe gue dí yãmanhohɥ a bɥya. ⁴ Pɛ sã ɛn i 'da: "Dí pãcã Ojɔ," ɛn ɥ, pɛ fɛhni ɥ nɛ hingui ørpa yãn t'ɛdi, nɛ hín di cɔ't' rá mbɔi a majuaɥi. ⁵ Pɛ nu'bɥ i øt'a man Ojɔ n'da, hinga ndetho bi huɛc Ojɔ n'da 'bɥ, pɛ bi bømanho a bi 'yørpe. Ga xi ahɥ ya 'bɛpɥ dán zã ga pãhmbe 'bɥ majuaɥi dí 'bɥhmbe a ra Cristo. ⁶ Nguetho nu'bɥ ɛn'a n'da gue i 'bɥhmi ra Cristo, "jatho ga øt'ã tengu bi 'yøt' ra Cristo," da 'yɛnsɛ 'bɥ. ⁷ Ma zi cu ahɥ, nu ran t'ɛdi dí ot'ahɥ gue dan huɛjɥ, him ma'da'yo a, pɛgue guet'a ram hma mbɔdi bi sijn maya'bɥ, 'bɥ ra mbɔdi thohe dá pãhmbe ra Cristo. ⁸ Pɛgue tengu 'bɥ ma'da'yo a, nguetho janaguehya dí øthɥ ya tengu bi 'yøt' ra Cristo. Nguetho bi dɥ'mi di 'uegahɥ ra 'bɛxui ma mbɔihɥ ra nyot'i majuaɥi. ⁹ Nu'bɥ sã ɛn'a n'da i 'bɥpɥ ja ran nɛqui, nɛ i san rá

cu, pɛ guex̄ta b̄u ja ra 'bɛx̄ui i 'b̄u 'b̄u. ¹⁰ Nɛ nu'a to'o di huɛc rá cu, bin z̄am b̄u ja ran nɛqui a, nɛ nu'a hin hap̄u da d̄anc'a. ¹¹ Pɛ nu'a to'o san rá cu, i 'b̄up̄a ja ra 'bɛx̄ui a, nɛ i z̄am b̄u. Hingui s̄a da b̄adi nda'a x̄an ho, nguetho bi 'b̄ɛrpa ran 'yomf̄ɛni a ra 'bɛx̄ui. ¹² Dí ot'ah̄u ma zi t'uh̄ni ah̄u, nguetho dí p̄adi x̄u pun'na ni ts'oquiñu, bi hoc'ah̄u ra Cristo. ¹³ Nɛ nuya 'da ah̄u dyu d̄ac'yɛih̄u, dí ot'ah̄u nguetho dí p̄adi guí p̄ah̄mb̄u a mí 'b̄ui gue'b̄u rá mb̄adi thofo. Nɛ 'da ah̄u gyu ts'unt'uh̄u, dí ot'ah̄u nguetho dí p̄adi gá taf̄u ra z̄ithu. Nɛ x̄o dí ot'ah̄u ya ḡatho ah̄u ma zi t'uh̄ni ah̄u, nguetho ḡatho gah̄u dá p̄ah̄mb̄u ra Ta. ¹⁴ Nɛ x̄o dí ot'ah̄u, dyu d̄ac'yɛih̄u, nguetho dí p̄adi gá p̄ah̄mb̄u a mí 'b̄ui gue'b̄u rá mb̄adi thofo. Nɛ x̄o dí ot'ah̄u gyu ts'unt'uh̄u, nguetho dí p̄adi i ja ni ts'edih̄u gá taf̄u ra z̄ithu, nangue r̄am hman Oj̄a thocpa thofo guím b̄ɛmh̄b̄u. ¹⁵ O guidí hoh̄u rá p̄ah̄a ra ximh̄ai, gue hin gui 'yot' ni p̄ah̄a zeh̄ɛh̄u. Nguetho nu'b̄u dadí ho ma p̄ah̄a zeh̄ɛh̄u, hin dadi hoh̄u Oj̄a 'b̄u. ¹⁶ Nguetho nu'x̄u yú p̄ah̄a ra ximh̄ai, ḡatho him bi z̄an Oj̄a u, 'bɛ'a gá di ho ní nḡoc'yɛi n'da, nɛ ní dá n'da di ho 'bɛ'a ḡatho in nu nde da mbɛzɛh̄ɛ, nɛ'b̄u im b̄ɛni jase r̄an 'yomf̄ɛni n'da. Pɛ nu'x̄u bi nɛquid̄a ua ja ra ximh̄ai u tengu u. ¹⁷ Pɛ nu ra ximh̄ai ní mba b̄u da guadi, nɛ'x̄u yán 'yomf̄ɛni ra ximh̄ai da gua'u. Pɛ nu'x̄u oɾpa rá p̄ah̄a Oj̄a, dim 'b̄u manho ḡatho yu pa maz̄ai.

Ba çh r̄an suiui ra Cristo

¹⁸ Ma zi t'uh̄ni ah̄u, r̄an zɛgui ya. Nɛ xt̄a oħmb̄u ngue di nɛqui n'da r̄an suiui ra Cristo. Nɛ nuya bi mb̄adi bi nɛqui x̄an ngu yú mf̄ats'ih̄u a r̄an suiui ra Cristo. Janangue'a dí p̄ah̄mb̄u mbɛ r̄an zɛgui ya. ¹⁹ Nɛ gue'x̄u 'da x̄am b̄ongua dí 'b̄uh̄mb̄u. Pɛ him majuani ma mi'yɛc'yɛih̄u u, nguetho nu'b̄u majuani ma cuh̄u u, hin xt̄a 'ue u 'b̄u. Pɛ bi b̄on'x̄u janangue'a bi 'yuse gue him majuani ma cuh̄u u ḡatho u bi b̄oni. ²⁰ Pɛ nu ah̄u bi 'daj̄u rá Hogand̄ahi Oj̄a a ra Cristo. Janangue'a ḡatho gah̄u dí p̄ah̄mb̄u nda'a majuani. ²¹ Dí ot'ah̄u na, pɛ hin dí ɛn'i hin guí p̄ah̄mb̄u a majuani. Pɛ guí p̄ah̄mb̄u a, nɛ guí p̄ah̄mb̄u hinguin 'youi ra feh̄ni a majuani. ²² Nu'a gue ɛna hing ra Cristo a ra Jesús, ɛ gue'a ra nḡurpa feh̄ni a, nɛ r̄an suiui Oj̄a a, nguetho i ɛna hing rá Ts'unt'x̄u Oj̄a a ra Jesucristo, nɛ x̄ingui ɛc'yɛiba a rá Ta b̄uya. ²³ Nguetho nu'a to'o hingui ɛc'yɛi ra Cristo rá Ts'unt'x̄u Oj̄a x̄inga gue'a Oj̄a rá Ta i p̄adi. Pɛ nu'a to'o ɛc'yɛi rá Ts'unt'x̄u nɛ'a rá Ta i p̄arpa a b̄uya. ²⁴ Nɛ nu'a 'bɛ'a ḡatho dá oħmb̄u ra mb̄adi dá p̄ah̄mb̄u ra Cristo, ga thoqui gam b̄ɛmh̄b̄u a. Nguetho nu'b̄u dí thoqui dí m b̄ɛmh̄b̄u a, z̄ai dí 'b̄uh̄mb̄u a ra Ts'unt'x̄u nɛ'a rá Ta b̄uya. ²⁵ Nɛ bi xij̄u majuani di 'daj̄u ra 'da'yote gue i ja ya nɛ nj̄am'b̄u da guadi. ²⁶ Guehna dí ot'ah̄u na, nguetho 'b̄u i 'da in nde da hȳa ah̄u. ²⁷ Pɛ nu ah̄u, nu'a rá Hogand̄ahi bi 'daj̄u ra Jesucristo bin z̄am b̄u ma mb̄uih̄u a, nɛ guesɛ a i x̄angah̄u ḡatho 'bɛ'a man Oj̄a. Janangue'a him mahyoni to'o da x̄angah̄u yán theh̄u. Nɛ nu'a i x̄angah̄u rá Hogand̄ahi Oj̄a majuani a, hing ra feh̄ni a. Nɛ di b̄ɛngah̄u dan z̄amhb̄u b̄u 'b̄uh̄ ra Cristo. ²⁸ Nɛ nuya ma zi t'uh̄ni ah̄u, damin z̄amhb̄u b̄u 'b̄uh̄ ra Cristo, n'damh̄ma dan johyah̄u 'b̄u dá nuh̄u nɛ hin ga pɛs' ma s̄ah̄u. ²⁹ Nu'b̄u dí p̄ah̄mb̄u gue x̄an ho Oj̄a, ngutho ga p̄ah̄mb̄u gue bim 'b̄ui ma'da'yo nangue Oj̄a u to'o ḡatho i o't' ran ho.

3

Yú t'uh̄nigah̄u Oj̄a

¹ Dyá 'yɛc'yɛih̄u, gam b̄ɛmh̄b̄u gue ɛmmɛ x̄an ngu r̄an huɛcate ra Ta, ngue bi 'yot'e ngue yú t'uh̄nigah̄u a. Janangue'a hingui p̄aj̄u u i tɛn ra ximh̄ai, nguetho nj̄am'b̄u mi p̄a Oj̄a. ² Ma zi t'uh̄ni ah̄u, nuya yú t'uh̄nigah̄u Oj̄a. Nɛ hinga na urcah̄u hague dán jah̄u m'bejua. Pɛ nu'b̄u bi nɛqui 'bɛ'a da 'ȳorcah̄u, dí p̄ah̄mb̄u

dan jahꝰ tengu ra Cristo, nguetho da zꝰ ga pꝰhmbꝰ hague majuꝰni in ja a ra Cristo. ³ Ne n'da ngu n'dajꝰ 'bꝰ di tꝰmhꝰ dan jahꝰ tengu ra Cristo, janangue'a dadín hoc zehꝰ ma mbꝰihꝰ, dín ndehꝰ da gohi xꝰn ho tengu ra Cristo. ⁴ Nu'a to'o øt' ra ts'oqui i festhoho rán t'èdi Ojꝰ, nguetho nu'a ra ts'oqui nam bøni ram fè'ts'i nangue yꝰn t'èdi. ⁵ Pè di pꝰhmbꝰ bi zꝰcua ra Cristo gue di 'berca ma ts'oquiꝰ. Ne nu'a ra Cristo hin'yꝰ rá ts'oqui a. ⁶ Nu'bꝰ zꝰi 'bꝰhmi ra Cristo n'da, hingui nde da 'yøt' yꝰ ts'oqui a. Pè nu'bꝰ bin zꝰm bꝰ ja yꝰ ts'oqui n'da, njꝰm'bꝰ bi cꝰt' rá mbꝰi hague in ja a ra Cristo, ne njꝰm'bꝰ bi ndepe di hocpa rá mbꝰi. ⁷ Ma zi t'ꝰhni ahꝰ, njon gui jafꝰ da hyä ahꝰ, nguetho hønt'ꝰ gue zꝰi øt' ran ho bi mba mahoqui ꝰ ne xꝰn ho ꝰ tengu ra Cristo. ⁸ Pè nu'a zꝰi øt' ran ts'o, rá 'yèhꝰ ra zꝰithu a. Nguetho nu ra zꝰithu zꝰi øt' ra ts'oqui gue'bꝰ go rá mbꝰdi thoho. Ne gue'a í zꝰcua ja ra ximhäi rá Ts'unt'ꝰ Ojꝰ, gue di ts'onba rá 'bèfi ra zꝰithu. ⁹ Nu'ꝰ to'o bim 'bꝰi mahø'n'a nangue Ojꝰ, hingang zꝰi øt yꝰ ts'oqui ꝰ, nguetho í hyꝰxta Ojꝰ yꝰ ta gue ra hogambꝰi. Hingui sä din zꝰm bꝰ ja yꝰ ts'oqui nguetho bim 'bꝰi mahø'n'a nangue Ojꝰ. ¹⁰ Da zꝰ ga pꝰhmbꝰ nda'ꝰ yꝰ t'ꝰhni Ojꝰ ne nda'ꝰ yꝰ t'ꝰhni ra zꝰithu. Nguetho nu'ꝰ to'o bin zꝰm bꝰ ja ra ts'oqui, ne hin di huçc yꝰ cu, hing yꝰ t'ꝰhni Ojꝰ ꝰ.

Dan huejꝰ n'da ngu n'dajꝰ

¹¹ Nguetho guehna ran t'èdi bi sijꝰ 'bꝰ rá mbꝰdi dá pꝰhmbꝰ ra Cristo, ngue dan huejꝰ n'da ngu n'dajꝰ. ¹² Ne hin ga øthꝰ a bi 'yøt'a ra Caín gue í hyꝰxta a rá m 'bäi ra zꝰithu ne bi hyo rán 'yohꝰ. Hanja ngue bi hyo a. Nguetho hingui ho rá mbꝰi a, janangue'a bi hyo rán 'yohꝰ ngue xꝰn ho rá mbꝰi a. ¹³ Janangue'a, ma zi cu ahꝰ, hin ga hyonya thohohꝰ ngue'bꝰ di ugahꝰ yꝰ jꝰ'í i ten ra ximhäi. ¹⁴ Pè nujꝰ dí pꝰhmbꝰ dá sohmbꝰ rá ts'èdi ran dꝰte, ne dá sømhꝰ bꝰ ja rá ts'èdi ra te. Guehna dí pꝰhmbꝰ nguetho dadí huçc má mi'yçc'yèihꝰ. Nu'a to'o hin'yꝰ rán huçcate, bin zꝰm bꝰ ja rá ts'èdi ran dꝰte a. ¹⁵ Nu'a to'o di ꝰp rá cu, ra hyodu a. Ne dí pꝰhmbꝰ njo'o n'da ra hyodu i ja ra 'da'yote mazꝰi. ¹⁶ Pè nu ra Cristo bi 'yurcahꝰ 'bè'a njuꝰntho ran huçcate, ngue bi dæe rá te nanguiejꝰ. Ne jatho ngutho ga øthꝰ, hin ga su ga dā ma tehꝰ guepꝰ da zꝰ ga fꝰx ma cuhꝰ. ¹⁷ Pè nu'a to'o i ja 'bè'a i pè'ts'i, ne i pꝰdi hin'yꝰ 'bè'a da hyon a rá cu, ne nu'bꝰ hingui ørpa ran huçcate, hingui bꝰni da numanho Ojꝰ a 'bꝰ. ¹⁸ Ma zi t'ꝰhni ahꝰ, hinga høntho gam manthohꝰ ran huçcate, pè guemhꝰma ga øthꝰ a.

Dadín johyahꝰ 'bꝰ dí yꝰhꝰ Ojꝰ

¹⁹ Ne nu'bꝰ majuꝰni dí øthꝰ ran huçcate, janangue dí pꝰhmbꝰ yꝰ t'ꝰhni gahꝰ a Majuꝰni, ne gue'a nan johyahꝰ bꝰ ja rá hmi a. ²⁰ Pè nu'bꝰ ga juꝰnba zehꝰ ma mbꝰihꝰ, pè da hyurca ma mbꝰihꝰ Ojꝰ, madague'bꝰ i pꝰdi 'bè'a gátho dá øthꝰ, nguetho man'da ja rán huçcate xinda guejꝰ. ²¹ Janangue'a ma zi cu ahꝰ, nu'bꝰ hin te dí tꝰmhꝰ ja ma mbꝰihꝰ a xꝰn ts'o, dadín johyahꝰ ngue dí pꝰhmbꝰ dí yꝰmanhohꝰ Ojꝰ, ²² ne di 'dajꝰ 'bè'a gátho dí äfꝰ 'bꝰ dí yꝰhꝰ, nguetho dí ørpa hꝰ yꝰn t'èdi, ne dí ørpa hꝰ gátho i numanho. ²³ Ne i ja ua yꝰn t'èdi Ojꝰ, gue ga çc'yèihꝰ rá Ts'unt'ꝰ, ra Jesucristo, ne dan huejꝰ n'da ngu n'dajꝰ, tengu bi xijꝰ. ²⁴ Ne nu'a to'o i ørpa yꝰn t'èdi, i 'bꝰhmi Ojꝰ ne bim 'bꝰpꝰ Ojꝰ bꝰ rá mbꝰi a bꝰya. Ne dí pꝰhmbꝰ dí 'bꝰhmbꝰ Ojꝰ, nguetho gue'a di bꝰngahꝰ rá Hogandꝰhi bi 'dajꝰ.

4

Nda'a rá m Hman Ojꝰ, ne nda'a rá m hman a rán sꝰiui Ojꝰ

¹ Ma zi cu ah_u, hingui sä ga *εc'yeih_u* 'be'a gätho ním hma *εmbi* rám hman Ojå. P*ε* i jatho ga p*å*hmb*u* 'b*u* maju*å*ni ngue gue'a rám hman Ojå, uague hin'na. Nguetho x*ån* ngu y*u* hyäte p*ø*ngahyå i 'youa ja ra ximhäi. ² N*ε* nu'a jatho ga p*å*hmb*u* nda'a ním hma bi b*ε*nba rá Hogandåhi Ojå, nu'b*u* im ma ngue rá Thahni Ojå ngue bin ja'i n*ε* gue'a ra Jesucristo a, gue'a ram hma bi b*ε*nba rá Hogandåhi Ojå a b*u*ya. ³ P*ε* to'o gätho ngue *ε*na hin bin ja'i a rá Thahni Ojå gue ra Jesucristo, p*ε* nu'a ra hyäte a 'b*u*, nguetho bi thocpa rám hman a rån s*u*iui ra Cristo. Xtå øhmb*u* ngue din 'yo ua rám hma, n*ε* ya i 'yo ua rám hman a ya. ⁴ Ma zi t'uhni ah_u, yú t'uhni gah_u Ojå. Ya dá t*å*f*u* *u* y*u* hyäte p*ø*ngahyå, nguetho nu'a dí 'b*u*hmb*u*, man'da ja rá ts'edi a xinda gue'a rån s*u*iui Ojå, ngue i 'b*u*cua ja ra ximhäi. ⁵ Nu y*u* hyäte p*ø*ngahyå, yú mb*ε*fi ra ximhäi *u*, n*ε* guecua ja ra ximhäi bi n*ε*quida yím hman *u*, janangue'a i ømanho ra ximhäi 'be'a im man *u*. ⁶ P*ε* nu*u* yú t'uhni gah_u Ojå. Janangue'a hønt'a to'o i p*å* a Ojå i ømanho ma hmamhb*u* *u*. P*ε* nu'a ngue hin yú t'uhni Ojå, hingui ømanho ma hmamhb*u* *u*. Guerp*u* na p*å*hmb*u* b*u*ya nda'a i t*ε*n'na maju*å*ni, n*ε* nda'a i t*ε*n'na him maju*å*ni.

Ran huçcate a Ojå

⁷ Ma zi cu ah_u, nde'b*u* dan huçj*u* n'da ngu n'daj*u*. Nguetho nu ran huçcate bi 'y*ε*p*u* 'b*u* Ojå. N*ε* nu'a di huçc rá mija'iui, gue'a bim 'b*u*i ma'da'yo nangue Ojå, n*ε* dim p*å*hmi Ojå a. ⁸ P*ε* nu'a hin'y*u* rån huçcate, hingui p*å* a Ojå a, nguetho nu'a Ojå ran huçcate a. ⁹ Ojå bi 'yurcah_u ran huçcate 'b*u* mambá p*ε*nhua ja ra ximhäi rá 'dats'unt'*u* bi y*å*n*u*, n'dahma din jaj*u* ra 'da'yote. ¹⁰ Ojå bi 'yurcah_u ran huçcate ngue maju*å*ni, nguetho bá p*ε*nhua rá Ts'unt'*u* ngue bin d*å*se bi gurca ma ts'oquih_u. N*ε* mada hangu gam b*ε*mhb*u* Ojå, p*ε* njåm'b*u* da zå gam b*ε*mhb*u*, tengu b*u* nam b*ε*n*u*. ¹¹ Ma zi cu ah_u, nu'b*u* *ε*mm*ε* x*ån* ngu rån huçcate bi 'yørgah_u Ojå, nde'b*u* n*ε*j*u* dan huçj*u* n'da ngu n'daj*u*. ¹² Hingui sä gan nuh_u Ojå nangue ma d*å*h*u*. P*ε* mfådi bin zåm b*u* ja ma mb*u*ih_u 'b*u* dadín huçj*u*. N*ε* bi bømanho rån huçcate i ørcah_u b*u*ya. ¹³ Dí p*å*hmb*u* ngue dí 'b*u*hmb*u* Ojå, n*ε* nu Ojå bin zåm b*u* ja ma mb*u*ih_u. Guehna dí p*å*hmb*u*, nguetho bi 'daj*u* rá Hogandåhi, ¹⁴ n*ε*j*u* dí b*ε*n'nah_u nguetho dá nusehe rá Ts'unt'*u* Ojå, n*ε* dí mamhbe maju*å*ni bá p*ε*nh Ojå ua ja ra ximhäi gue da y*å*nba yú te y*u* ja'i. ¹⁵ Nu'a to'o im ma ngue rá Ts'unt'*u* Ojå a ra Jesús, nu'a Ojå bin zåm b*u* ja rá mb*u*i, n*ε* nu'a ra ja'i xim mi 'b*u*hmi Ojå a. ¹⁶ Dín nuh_u rån huçcate Ojå, nguetho dí *ε*c'yeibah_u a. Nu Ojå ran huçcate a. Nu'a to'o zåi *ε*c'yei rån huçcate Ojå, n*ε*'b*u* zåi di huçc rá mija'iui, nu'a i 'b*u*hmi Ojå a, n*ε* Ojå bin zåm b*u* ja rá mb*u*i a. ¹⁷ N*ε* nangue dí 'b*u*hmb*u* Ojå dí p*å*hmb*u* x*ån* ho rån huçcate. Janangue'a dan johyah_u 'b*u* bi zø*n* ra pa din ja ran ju*å*nbi. Nguetho dí 'b*u*hmb*u* tengutho ma Hmuh_u ra Cristo i 'b*u*hmi Ojå, madague'b*u* guexta dí 'b*u*hmb*u* ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Nu'a to'o i su ran ju*å*nbi, i su nguetho hinga na p*å*di x*ån* ho ran huçcate i ørpa Ojå. P*ε* nu rån huçcate Ojå dí 'uec'a ra mbidi a. P*ε* nu'b*u* dín suh_u, dí *ε*mhb*u* di *u*ngah_u Ojå 'b*u*. ¹⁹ Dí øth_u ran huçcate, nguetho m'bet'o bi huçgah_u Ojå. ²⁰ “Dí numanho Oja,” sä dí *ε*mhb*u*, p*ε* dadí *u*p ma cuh_u. Dí fehnih_u 'b*u*. Nguetho nu'b*u* hin dadí huçc ma cuh_u gue zånt'a dín nuh_u, hague dán zå ga numanhoh_u Ojå gue njåm'b*u* dín nuh_u. ²¹ N*ε* jaua rån t'edi Ojå, bi xij*u*: “Nu'a to'o da numanho Ojå, p*ε* i jatho ngue n*ε*'a rá cu da numanho, n*ε* di huçqui.”

5

*Dí t*å*f*u* ra ximhäi nangue ma t'εc'yeih_u*

¹ Nu'u to'o gátho i ɛc'yɛi gue bin ja'i Oja ne n'dat'a ra Jesucristo a, yá t'uhni Oja u. Ne gátho to'o i numanho Oja ne'u yá t'uhni Oja di huɛc'u nguetho n'dat'a Oja yá Ta. ² Ne nu'b'u majuqani dín numanhohu Oja, ne'b'u dí øthu yán t'ɛdi, dí pãhmbu buya ngue majuqani dadí huɛc ma cuhu. ³ Ne nu'b'u majuqani dín numanhohu Oja, ga øthu yán t'ɛdi, ne nu'u yán t'ɛdi hingui hɛi. ⁴ Nguetho nu'u to'o bim 'bui ma'da'yo nangue Oja bin t'un ra ts'edi rá mbui gue da dap ra ximhái. Ne dí tafu rá ts'edi ra ximhái nangue dí ɛc'yɛih u ra Cristo. ⁵ To'o ngue i tap rá ts'edi ra ximhái. Nu'a gue i ɛc'yɛi ngue rá Ts'unt'u Oja a ra Jesús.

Rá Hogandahi Oja di bɛngahu rá Ts'unt'u Oja a ra Jesús

⁶ Nu ra Jesucristo bi zocua ja ra häi. Bin xixya ra dehe a. Ne n'dat'a gue bi mbän rá ji 'b'u mi du a. Ne hinga hont'a ngue bin xixya ra dehe, pe ne bi mbän rá ji, ngue bi du. Nu'a ra Jesucristo, rá Thahni Oja a. Gue'a im ma majuqani rá Hogandahi Oja nguetho hingui sä dim fehni a. ⁷ Hyu u bí 'buh mahɛts'i im ma majuqani gue rá Ts'unt'u Oja a ra Jesucristo. Nu'a n'da, ra Ta, nu'a n'da ram Hma, nu'a n'da rá Hogandahi Oja, ne n'dat'a im man'u. ⁸ Ne hyu u i urcahu majuqani ua ja ra ximhái gue rá Ts'unt'u Oja a ra Jesucristo. Nu'a n'da, rá Hogandahi Oja, nu'a n'da rán xixya ra Jesucristo, nu'a n'da, rán däte ra Jesucristo. Ne gátho u hyu n'dat'a i urcahu. ⁹ Dí ɛc'yɛih u yám hman yu ja'i 'b'u majuqani, pe man'da ja ts'edi tho ga ɛc'yɛih u rá m hman Oja. Ne bi man Oja gue rá Ts'unt'u a ra Jesús. ¹⁰ Nu'a to'o ɛc'yɛi rá Ts'unt'u Oja, i pãse mbo rá mbui gue majuqani a. Pe nu'a to'o hingui ɛc'yɛi, i nubethani Oja a 'b'u, nguetho hingui ɛc'yɛi a bi man Oja nangue rá Ts'unt'u. ¹¹ Ne i jaua a ram hma ngue bi ma, gue Oja bi 'dajm ra 'da'yote mazqi 'b'u má ɛc'yɛih u rá Ts'unt'u. ¹² Nu'a 'buhmi rá Ts'unt'u Oja, i ja ra te ma'da'yo a, pe nu'a hingui 'buhmi rá Ts'unt'u Oja, hingui ja ra te ma'da'yo a.

Dí pãhmbu dí peshu ra 'da'yote mazqi

¹³ Janangue'a dí ot'ahu gyu 'yɛc'yɛih u rá Ts'unt'u Oja, n'dahma gui pãhmbu i jajm ra 'da'yote. ¹⁴ Ne dadín johyahu gue dan yaqu Oja, dí pãhmbu i numanhoju. Ne nu'b'u dín theui rá pãhá Oja a dí ähmbu, dí pãhmbu i ømanho 'b'u dí yaqu a. ¹⁵ Ne nu'b'u dí pãhmbu ngue ømanho, ga pãhmbu gue da 'yot'a dí ähmbu 'b'u. ¹⁶ Nu'b'u dín nuhu n'da ma cuhu i øt' ra ts'oqui, ngue him má zä bi hyax ra ts'o'yu, ga äfu rá mate Oja nangue a. Nu Oja buya di japi ba pengui to'o bi 'yot' ra ts'oqui. Pe nu'b'u 'bo'o má zä bi hyax ra ts'o'yu, pe hin dí ɛn ah u ga äfu rá mate Oja nangue a. ¹⁷ Gätho u hing yán theu i øt'a n'da, ra ts'oqui a. Pe ja'b'u øt' ra ts'oqui n'da him má zä bi hyax ra ts'o'yu, janangue'a ga äfu Oja buya. ¹⁸ Dí pãhmbu to'o gátho bim 'bui ma'da'yo nangue Oja, hin dín zam bu ja yu ts'oqui a. Nguetho i fãh rá Ts'unt'u Oja a, ne hingui sä di 'uec'a ra zĩthu bu 'b'u Oja a. ¹⁹ Ne dí pãhmbu ngue yá t'uhnigahu Oja. Ne dí pãhmbu i o rá ts'edi ra zĩthu u gátho mi'da i 'bucua ja ra ximhái. ²⁰ Nujm dí pãhmbu bi zocua ja ra ximhái rá Ts'unt'u Oja, ne nu'a bi jajm dá pãhmbu a majuqani. Ne dí 'buhmbu a majuqani nguetho dí 'buhmbu ra Jesucristo. Ne gue'a majuqani Oja a, ne gue'a di 'dajm ra 'da'yote ma mbuihu a gue njam'b'u da guadi. ²¹ Ma zi t'uhni ah u, hin ga ɛc'yɛih u yu hyäte oja. Ne hont'a dí xi ah u ya.

2 XUUA

Ná yoho ra søcuã bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra ðaç'yëi ngärpigä, dí penh'na ra søcuã jaua, grá xisu, nthahni nangue Ojã, ne guí 'bähmbu bu ni t'uhni. Dadí huëc'ahu ngue'a n'dat'a dí tenhdu ram Hma majuãni. Ne hinga hõngdä dadí huëc'ahu pe ne'u gätho mi'da ngue i pa a Majuãni. ² Dadí huëc'ahu, nangue'a ram Hma majuãni bin zam bu ja ma mbuihu ne njãm'bu dim 'beru a. ³ Ma zi cu ahü, 'da'angu díim bëmhbü a ram hma majuãni, ne dadín huëju. Janangue'a dí äp Ojã ma Tahü ne'a rá Ts'ant'u ra Jesucristo da gopu ni mbuihu a rá mate, ne rán huëcate, ne thocpa thoho da hyut'a ni mbuihu.

Ga cohmbu bu ja rán xädi ra Cristo

⁴ Nugä emme dán johyagä 'bu má øcä ngue i ten'na ram Hman u 'da u ni t'uhni, tengu i xiju ra Ta. ⁵ Ne nuya, grá xisu, nthahni nangue Ojã, n'da ran t'ëdi díin nde ga bën'ni i. Ne him ma'da'yo na ran t'ëdi gue ga xi i, pe tengu thoho bi siju rá mbüdi dá pa'hmbu ra Cristo, ngue dan huëju n'da ngu n'daju. ⁶ Nu'a ran huëcate nam bõni, gätho ga øthu yün t'ëdi Ojã. Ne gue'a rán t'ëdi bi siju rá mbüdi gue thocpa thoho dan huëju. ⁷ Guehna dí xi ahü na, nguetho xun ngu yu hyäte i 'youa ja ra ximhäi, ngue i ñna him bin ja'i a ra Jesucristo. Pe nu'u häte u, ne i ten rán süiui Ojã u. ⁸ Pe jatho gam fähmbu njon da hyä ahü, janangue'a hin dim 'be a xtá pëhmbu. Pe dami thoju xun ho ni 'befihu, janangue'a gätho gui tãhmbu 'be'a in nde Ojã di 'da ahü m'bejua. ⁹ Pe nu'a to'o in nde da mispa rán xädi ra Cristo, nu'a hinguin 'youi Ojã 'bu. Pe nu'a to'o copu ja rán xädi ra Cristo, nu'a din 'youi ra Ta ne rá Ts'ant'u a büya. ¹⁰ Nu'bu da zøm bu n'da ñna im man ráam Hman Ojã, pe nu'bu hin din theui ráam hman ra Cristo, hin ga säyabahü bu ma ngumhbü, xin ga äfü ráam fäts'i Ojã nangue a. ¹¹ Nguetho nu'a to i äp ráam fäts'i Ojã nangue a, tengu thoho 'bu i fäx'u yün t'øt'e gue hingui ho.

Dím bëni ga mba bu

¹² Emme xun ngu 'be'a díin nde ga xi ahü, pe masque hõnt'a dá huxä ra søcuã jaua. Nguetho xõmhma da zä ga mbagä bu, gan nu ahü bu, ne dan yãhu bu, janangue a hin te ga 'behmbu ran johya. ¹³ I penh'na ran zengua u yú t'uhni a ni juhue, ne'a nthahni nangue Ojã a. Ne hõnt'a dí xi ahü ya.

3 XUUA

Ná hyu ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra daç'yei ngarpigä, dí penh'na ra sɔcuɔ ma zi cu i Gayo, mahuçqui i. Dadí huç'ci i nangué ram Hma majuañi dí çc'yeyiui. ² Dí äp Oja di ja i gui pømmanho, ne di zac ni ja'i, tengu nán zaqui ni mbai. ³ Çmmε dán johyagä nangué'e, nguetho bi xicä 'da yu cu bá peng bu gui 'bai, ngue gui ten'na ram Hma majuañi, ne nu'u gätho gui øt'e din theui a ram Hma. ⁴ Hin'yü man'da dán johyagä 'bu dí øde i ten'na ram hma majuañi u dá xänbi.

Xün ngu rá mate ra Gayo

⁵ Ma zi cu i, xün ngu ni mate ngue'a gadí jamansu ni cuhu, madague'bu hin gui pa u. ⁶ Nu'u 'da yu cu gue bá peng bu gui 'bai bi ma nangué'e. Nu'bu mám petihe bi xije ngue i ja nin huçcate. 'Yörqui ts'u ra mate gui fäx'u 'bu bi zøm bu mahøn'a, nguetho yün sähu da 'bäx'u yäm 'behni Oja. ⁷ Nguetho nu'u 'da bi 'behni da mba n'danni da ma nangué ra Jesucristo, ne hin te da 'yöp'u hingui çc'yeyi. ⁸ Janangué'a jatho ga jamansuhu u. Ne nu'bu dí fäxhu u, dí comhbu ra 'befi nangué rá m Hman Oja buya.

Nu ra Diótfes in hecpate

⁹ Dá penh'na n'da ra sɔcuɔ bu ja nim petihu. Pe nu ra Diótfes hingui nde da 'yøde 'be'a dí mamhbe, nguetho in nde dim 'bet'o nanguese. ¹⁰ Janangué'a, nu'bu dá mbagä bu, ga xi ahü 'bu dám petihu, 'be'a i øt'a ra Diótfes, ngue di c'aman'uje. Ne hinga høn't'a, ne hingui sin'u yäm 'behni ya ní nets'i, ne di hecpa u to'o çna da zin u, ne i høn a thi buya.

Im mamanho nangué ra Demetrio

¹¹ Ma zi cu'i, dí xi i, hin ga tenhdü u yün t'øt'e yu ts'om'bäi, pe ga humbi ga tenhdü yün t'øt'e yu hocjä'i. Nu'u to'o zai øt' ran ho, bim 'bui ma'da'yo nangué Oja. Pe nu'u to'o zai øt' ran ts'o hingui pa Oja u. ¹² Pe nu ra Demetrio gätho im mamanho yu cu nangué'a. Ne nu yün t'øt'e gätho din theui a ram Hma majuañi. Necä n'dat'a dí m mangä ngue xün ho a ra Demetrio. Ne gui paði ngue majuañi dí m mangä.

Rán zengui ran zengua

¹³ Çmmε xün gu 'be'a dí n nde ga xi'i, pe høn't'a dá huxä ra sɔcuɔ jaua. ¹⁴ Nguetho xømhma mi ts'utho ga mbagä bu ba nu i, ne dan yaui bu. ¹⁵ Oja da hyut'a ni mbai. I penh'na ran zengua ni amigo 'bucua ne dami zengua gähe ts'u n'da ngu n'da u gui 'buhmbu bu. Ne høn't'a dí xi ahü ya.

JUDAS

Ra sɔcuɑ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Judas

Ran zɛnguɑ

¹ Nugä drá Judascä, drá 'yɛhɛgä ra Jesucristo, nɛ man 'yohugä a ra Jacobo Santiago. Dí o't'ahɛ ra sɔcuɑ hɔnbɛ go hapɛ i 'bɛh yɛ 'yɛc'yɛi, gätho ahɛ ngue Ojɑ bi huahn'nahɛ nɛ ɛmmɛ di huɛc'ahɛ, nɛ ra Jesucristo di jamansu ahɛ. ² Nɛ Ojɑ dí ndɛpɛ di 'da ahɛ rá mate xɛn ngu, nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ. Nɛ thɔcpa tho man'da gui yɑmhɛbɛ rɑn huɛcate Ojɑ.

Yɛ hyäte xɑnbate

³ Nu'ahɛ ma zɛ cu ahɛ dadí huɛc'ahɛ, mí ndegä ga o't'ahɛ nangue 'bɛ'a i pɔjɛ Ojɑ gätho gahɛ. Pɛ díɛm bɛngä ngue n'dan'yo jatho ga xi ahɛ. Jatho gui hyuthɛ nzambɛi guin yɑmhɛbɛ a rɑm hma ma t'ɛc'yɛihɛ ngue bi 'dajɛ Ojɑ, dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, n'damhɛma njon da zä di pät'ahɛ 'bɛ'a guí ɛc'yɛihɛ. ⁴ Dí xi ahɛ na, nguetho i 'bɛ i 'da ɛ yɛ hyäte xɑnbate, gue'ɛ 'darbɛ gadim pɛtihɛ, nɛ him bi xi ahɛ ngue xɛn ts'o im bɛni da 'yɔt'e. ɛmmɛ xɛn ts'otho nɛ hinguin 'yohɛ Ojɑ ɛ. Nguetho sɑ i ɛn ɛ: "Sä gui 'yɔthɛ 'bɛ'a go guim bɛnshɛ, nɛ hin di ɛn'nahɛ Ojɑ nguetho i ja rá mate," sɑ i ɛn ɛ yɛ hyäte. Him majuaɛni i man ɛ, nɛ nu'ɛ hingui ɛc'yɛi ma Hmuhɛ ra Jesucristo gue'a di mandagahɛ. Nɛ nt'o't'i bɛ ja rɑm Hman Ojɑ 'bɛ'a ran ɛnbi da nu ɛ i ma tengu na. Nɛ Ojɑ da 'yɔt'e tengu bi ma. ⁵ Nuya díɛm ndɛ ga bɛn'nahɛ 'bɛ'a gá pɑmhɛbɛ mɑm'bet'o, ngue 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojɑ maya'bɛ. Nu Ojɑ bi yɑn ɛ yɛ jɑ'i israel gue bi gɛcpɛ ja ra häi Egipto, pɛ to'o gätho him bi 'yɔt'e 'bɛ'a ndɛ Ojɑ, gätho Ojɑ bi japi bi du bɛ ma'uɛni ɛ. ⁶ Nɛ nu 'da ɛ yɛm 'bɛhni mahɛts'i mí ja yá ts'edi. Pɛ m'bɛjua bi 'bɛh yá ts'edi 'bɛ mí ts'on yɑn 'yomfɛni. Janangue'a bá pɔm bɛ mahɛts'i guepɛ mí 'bɛi. Nuya Ojɑ hin di japi da bɔm bɛ ja ra 'bɛxui guepɛ 'bɛhɛ. Nguetho nu'ɛ tengu nthu't'i yɛ cadena bɛ, nɛ da gopɛ asta gue'bɛ go da zɔn ra pa díɛn ja rɑn ts'ɛmbi Ojɑ nts'utho. ⁷ Nɛ'ɛ yɛ jɑ'i mí 'bɛpɛ ja ra hnini Sodoma nɛ ra hnini Gomorra nɛ yɛ hnini mbe 'darbɛ mí jahɛ, bi 'yɔt' ran ts'o. Bi 'yɔt' yɛn 'yomt'ɛni, nɛ yɛn 'yohɛ bi 'yɔrpa ran ts'o yá min 'yohɛhɛ, tengu 'bɛ ra xisu i 'bɛhmi, nɛ yɛ xisu mí ɔt'e tengu a. Pɛ nu Ojɑ bi juadi nangue ra sibi mahɛts'i. Nɛ nu'a 'bɛ'a bi t'ɔrɛpɛ, Ojɑ bi 'yuh ra hmɛpyɑ 'bɛ'a da 'yɔrpa yɛ dɑdits'oqui. ⁸ Pɛ madague'bɛ i ja yɛ hmɛpyɑ 'bɛ'a da 'yɔt' Ojɑ, pɛ nu yɛ hyäte xɑnbate guexta'a i ɔt'e tengu mí ɔt' yɛ jɑ'i bɛ ja ra hnini Sodoma. I ma guesɛ Ojɑ i uti 'bɛ'a da 'yɔt'e xɛn ho gue'bɛ i 'u, nɛ i ɔrpa ran ts'o rá jɑ'izɛhɛ. Nɛ i festhoho yɑn t'ɛdi ra Hmu mahɛts'i, nɛ di c'aman'ɛ tho yɛm 'bɛhni mahɛts'i. ⁹ Pɛ nu ra Miguel rá hmu yɛm 'bɛhni mahɛts'i, hingui ɔt'e tengu i ɔt'ɛ yɛ hyäte xɑnbate. Nguetho nu'ɛ míɛn junt'ui ra zĩthu nangue rá jɑ'i ra Moisés xɛn du, nu'a ra Miguel mí pɑdi ngue hingui ho 'bɛ dí yɑp'a ra zĩthu ram hma xɛn ts'o. Janangue'a bi t'ɛm thoho a ra zĩthu: "Ojɑ di hɛc'a'i." ¹⁰ Pɛ nu'ɛ yɛ hyäte i man ran ts'o nangue yɛm 'bɛhni mahɛts'i, nɛ nangue 'bɛ'a gue majuaɛni. Pɛ nu'ɛ hingui pɑdi 'bɛ'a gue majuaɛni. Hɔnt'a i pɑdi tengu yɛ xɑ'yo nɛ yɛ buru, nɛ i ɔt'e tengu ɛ. Pɛ Ojɑ di un yɛn ɛnbi nɛ di jua ɛ nangue ran ts'o i ɔt'ɛ. ¹¹ Huɛcate ɛ i ɔt' yá pähä zɛhɛ tengutho bi 'yɔt'a ra Cain. Nɛ nu'ɛ i ndɛ da xɑnbɑ yɛ jɑ'i 'bɛ'a gue him majuaɛni, tengu bi 'yɔt'a ra Balaam, n'damhɛma da dɑh ra mbɛti. Nu'ɛ i festhoho yɑn t'ɛdi a i ja rá ts'edi di mandagahɛ, tengu bi 'yɔt'a ra Coré. Nɛ'ɛ da mba ma juadi, tengutho ra Coré. ¹² Nɛ nu'ɛ gui ɔt'

nin ts'ihmeh_u, gue'a ra hmεpya gadín huεj_u n'da ngu n'da ah_u, ne i sòm b_u y_u hyáte xānbate, nu'_u tengu 'b_u i pāt'a x_un ts'o b_u ja ni pahni_u. Ne nu'_u xingui ts'_u i pε'ts' yá sá da zi nangue yān johya zehε, ne xinguim bε'ni 'be'a nam bōn'a ran ts'ihme. Pe nu'_u y_u hyáte hin te i ja a di muui, tengutho y_u güi hinguin 'youi ra 'ye, ne ran dāhi i tuts'i. Ne nu'_u tengu tho n'da ra za njam'b_u z_uh yān dāt'o. Tengutho n'da ra za x_u 'yot'i bi yōt'e. ¹³ Ne nu'_u y_u hyáte xānbate 'b_u i yā, i mbafi tengu 'b_u εmme mahyoni tho _u yām hma. Tengu ra dehe b_u ja ra dādeja ngue εmme di hī 'b_u i εn ran dāhi, pε hōnt'a 'be'a x_un ts'o min 'youi ra dehe bi zop_u ndendeja. Ne nu'_u hingui sá da 'yut ra 'yu n'da nguetho tengu y_u sō bi dāgui, hin din ja ran yot'i mahōn'a, da gohi ra 'bexui mazāi. ¹⁴ Nu'a ra Enoc bim pōngahya maya'b_u 'be'a nín juānbi da nu a n'da ngue i øt'e tengu i øt'_u. Nu'a ra Enoc, ná c_ut'a a rá_m bom'beto ra Adán, bi ma: "Dami 'yōhmb_u ya 'be'a da 'yōt' ra Hmu mahεts'i. Ba εhe din 'yoh_u y_u miyone thoho _u yām 'behni mahεts'i, ¹⁵ ngue di juānba _u gātho _u i øt' ran ts'o. Ne di anbi nangue 'be'a hingui ho bi 'yōt'_u, ne bi man ran ts'o nangue Ojā gātho _u ngue him bi 'yεc'yεi Ojā." ¹⁶ Ne nu'_u y_u hyáte xānbate i sani nangue dí øt' mam 'b_ui_u tengu i nde Ojā. Ne i ma εmbi ngue'a n'da ra jā' i rá ts'oqui a 'be'a nám 'b_u _u. Nu'_u i øt' ran ts'o tengu i ndese rá mb_ui _u, ne din 'yεzεhe. Ne i xih rán ho _u mī'da y_u jā' i ngue i honi 'be'a i ndese.

Nu ra Judas bi zqm y_u 'yεc'yεi ne bi xifi 'be'a da 'yōt'e

¹⁷ Pe nu'ah_u ma z_u cu ah_u, dadí huεc'ah_u, o guí pumbεni_u 'be'a bi man _u yá 'bāih_u ma Hmuh_u ra Jesucristo. ¹⁸ Ya bi xi ah_u ngue dim 'b_u i 'da, gue'b_u rán zεgui, ngue da den'nah_u ne da 'yōt' ran ts'o i ja b_u mbo yá mb_ui _u ne gue'a bi si ah_u. ¹⁹ Ne nu'_u y_u hyáte di dūmp _u y_u 'yεc'yεi din junt'i. Pe i sānzεhe 'be'a i øt'e, ne hinguin 'yoh_u rá Hogandāhi Ojā _u. ²⁰ Pe nu'ah_u ma z_u cu'ah_u, o guí øth_u tengu i øt' y_u hyáte, pε dami tenni x_un ho ni t'εc'yεih_u him ma thāpi, ne gue'a dán te ni mb_ui_u a b_uya. Ne dami japi di manda ah_u rá Hogandāhi Ojā 'b_u guí yāh_u Ojā. ²¹ Dami 'yōth_u ram 'b_ui x_un ho ngue din theui rán huεcate Ojā, ne dami tōmh_u a ra pa ba εh ra Jesucristo ma Hmuh_u, din ja rá yemb_ui nanguej_u ne di 'daj_u ra temazāi. ²² Dami japi da 'yεc'yεi to'o di 'yon yá mb_ui nangue Ojā. ²³ Dami yām b_u ja ran ts'o, tengu tho 'b_u gá yām b_u ja n'da ra sibi. Ne din ja ni yemb_ui nangue _u 'da, pε damin jamansuse ngue hin gui 'yōth_u yān ts'o tengu i øt'_u. Dami samh_u 'be'a i øt'_u gue bi ts'on yá mb_ui _u.

I εspa Ojā ra Judas

²⁴ Nu'a Ojā i ja rá ts'edi di jaj_u hin ga øth_u yān ts'o, ne di dāj_u b_u ja rá hmi mahoqui tho ma mb_ui_u. Ne εmme din jaj_u ran johya b_u. ²⁵ Hōnt'a n'datho Ojā i 'b_ui, ne hōnt'a i pādi x_un ho. Ne di pōj_u nangue 'be'a bi 'yōt'a ra Jesucristo ma Hmuh_u. Ne nu'a Ojā i ja rá nuixte thoho, nu'a ra Hmuts'at'abi, ne di manda 'be'a gātho i ja a rá ts'edi, ne gātho mí ja, ne i ja ya, ne din ja mazāi. Ne hōnt'a dí xi'ah_u ya.

APOCALIPSIS

Rán t'uti ra Jesucristo bi nu ra Xuua

Rám hman ra Jesucristo bi sih ra Xuua

¹ Nu'a Ojã bi 'yut yã 'yẽhẽ i 'bũcua ja ra hãi. Janangue'a nu ra Jesucristo bá pẽhna n'da rãm 'bẽhni mahẽts'i bi 'yurcã dra Xuuagã, rá 'yẽhẽgã, 'be'a din ja. ² Nẽ nugã dra Xuuagã dí o't'ã ya 'be'a gãtho dín nugã, ne'a rãm hman Ojã ne'a rãm hman ra Jesucristo i xiqui. Gãtho dí o't'ã ngue da fãdi 'be'a majuãni din ja. ³ Din johya gãtho to'o da man'a 'be'a nt'o't'i ua ja ra sũcuã. Nẽ din johya to'o gãtho da 'yõde 'be'a din ja. Nẽ din johya 'bũ da 'yõt'e 'be'a gãtho i mangua ja ra sũcuã, nguetho him maya'a din ja 'be'a gãtho nt'o't'i ua.

I t'orpa ra sũcuã yũ 'yẽc'yẽi bũ ja yoto yũ hnini

⁴ Nugã dra Xuuagã dí ot'ahũ ra sũcuã gãtho yũ 'yẽc'yẽi dim peti bũ ja yoto yũ hnini bũ ja ra hãi Asia. Ojã di jãp ahũ ne da hyut'a ni mbũihũ, guet'a Ojã i 'bũi ne mi 'bũi, ne guet'a dim 'bũi mazãi. Nẽ rá Hogandãhi Ojã i juadi xũn ho rá ts'edi, gue i 'bũpũ hapũ di manda rá ts'edi Ojã, i pen'nahũ rán jãpi. ⁵ Nẽ bí pen'nahũ rán jãpi a ra Jesucristo, ne da hyut'a ni mbũihũ. Nu'a ra Jesucristo zã i mam majuãni, ne rá mbũdi bi dãmbeñi 'bũ mi du, ne dim hmuts'ut'abi ne di manda gãtho yũ ts'ut'abi gue i 'bũcua ja ra hãi. Nu'a di huẽgahũ ne bi yãnjũ nangue ma ts'oquihũ, bi mberca ma mbũihũ nangue ran ts'o, nangue rá ji bi mbãm 'bũ mi du bũ ja ra pont'i. ⁶ Nu ra Jesucristo bi 'dajũ ra ts'edi dan ts'ut'abihũ ne dam mbãjahũ ga ørpahũ rá 'bẽfi bũ i ja rá ts'edi Ojã rá Ta. Nẽ nu'a ra Jesucristo din ja rá nuĩxte ne rá ts'edi hõn'bũ go njãm'bũ mazãi. Nẽ hõnt'a gam bẽmhũa a ya. ⁷ Nuna ra Jesucristo guet'a ba ẽhẽ ban 'yohũ yũ güi, ne gãtho yũ jã'i da nu. Nẽ gãtho to'o bi ucpi da nu, ne gãtho yũ jã'i i 'bũcua ja ra ximhãi ẽmmẽ din ja ra dumbũi 'bũ bi nu a. Majuãni njabũ din ja 'bũ bá ẽhẽ. Nẽ hõnt'a gam bẽmhũa a ya. ⁸ Nu ra Cristo bi 'yẽna: “Nugã ra mbũdi dãm 'bũcã, ne njãm'bũ him mi 'bũcã,” ẽn'a ra Hmu mahẽts'i nuĩxte rá ts'edi, nu'a i 'bũi ne mi 'bũi, ne i 'bũi mazãi.

Ra Xuua bi nu madq rá ts'edi ra Cristo

⁹ Nugã dra Xuuagã, ni cujũ nangue ra Cristo, dí ot'ahũ ra sũcuã ya. Nujũ di comhũ yũn unbi guín nuhũ nangue dí ẽc'yẽihũ ra Hmu mahẽts'i. Nu'a Ojã di manda bũ ja ma mbũihũ, ne ra Jesucristo bi 'dajũ ra ts'edi ngue hin dadí xõmbũihũ 'be'a di nuhũ. Nẽ nugã dra Xuuagã dí ofãdigã bũ ja ra hãi Patmos, n'da ra t'uhãi i ja bũ ja ra dehe nguetho dím mangã rãm hman Ojã ne dí mangã nangue ra Jesucristo. ¹⁰ Nu'a ra pa domingo dán yã'be Ojã, ne 'bex bi bẽngã a rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã. Nẽ dá øcã n'da ra nde bũ ja ma xũthã tengu'bũ n'da ra thũxi, ẽmmẽ nts'edi thoho. ¹¹ Nẽ nu ra nde bi 'yẽna: “Nugã dra mbũdigã ne hinjãm'bũ ngue him mi 'bũcã, ne zãi dí 'bũcã.” Nẽ nu'a ra nde bi xicã, bi 'yẽna: “Gui 'yot' ya 'be'a gãtho gui nu, ne gui penpũ 'bũh yũ 'yẽc'yẽi, gue'ũ dim peti bũ ja yoto yũ hnini bũ ja ra hãi Asia, guepũ ja ra hnini Efeso, nepũ ja ra hnini Esmirna, nepũ ja ra hnini Pérgamo, nepũ ja ra hnini Tiatira, nepũ ja ra hnini Sardis, nepũ ja ra hnini Filadelfia, nepũ ja ra hnini Laodicea.” ¹² Nẽ nugã dra Xuuagã 'bex dá nyẽgui ngue dín nde ga nugã to'o bin yã. Nẽ dá nugã yoto yũ lámpara ngue ra oro yã gua. ¹³ Nẽ dá nugã i 'bã inde bũ ja yũ lámpara ra Cristo, ngue'a bin jã'i ua ja ra ximhãi, mi he ra pahni xãm mba, i sørpũ ja yũ gua, ne

man thu'ti rá tija n'da ran gút'i ngue ra oro. ¹⁴ Nu'ú yá xtá tengu ra t'axca xide'yo, ogue tengu ra t'axcase. Ne nu yá dá εmme bi hyät'ti tengu'bu n'da ra sibi i sò. ¹⁵ Ne nu'ú yá gua, εmme di fexni tengu ra xit'εgui ra bronce di hoc ra sibi ne i pa nthammi xan ho. Ne nu'a rá nde tengu yá dæthe xan ngu ne nts'edi di hi. ¹⁶ Ne mi o rán 'yei yoto yu sò, ne bi bõxpja rá nde tengu n'da ra espada i yoho yá het'ti ngue din juanbate. Ne nu'a rá hmi εmme bi fexni tengu rá ts'edi ra hyadi 'bu bi hyoxyadi. ¹⁷ Ne nu'bu má nugä, dá tangä bu ja rá gua tengu'bu ya xtá tugä. Pe nuna bi dosca rán 'yei ne bi xiqui: “Yo guín su, nguetho nugä dra mbudigä ne dran zeguigä, ne hinjam'bu him mi 'bucä. ¹⁸ Nugä zai di 'bai, guecä dá tugä pe nuya gui nu di 'bucä ya, ne dam 'bucä mazai hõn'bu go njam'bu. Ne i ja ma ts'edi gue dadí manda haru i pa u xan du. I jagä ran sogui ngue ga xocpa u 'da, ne ga jurpa u mi'da.” ¹⁹ Ne bi xiqui, bi 'yena: “Dami 'yo't' ya 'be'a gätho guí nu ya, ngue gätho i ja ya, ne'ú gätho din ja m'bejua. ²⁰ Ga xi a ya 'be'a ní hmepya i ja bu man 'yei, ngue yoto yu sò ne'ú yoto yu lámpara ngue yu oro yá gua. Gue yoto yu sò, rá hmepya u yoto yu'm 'behni mahets'i, gue di ze'ú dim peti bu yoto yu hnini, ngue 'da'a n'danni yu hnini i 'bai. Ne nu'ú yoto yu lámpara rá hmepya u yoto yu'm peti yu 'yεc'yei haru zai dim peti.”

2

Ram hma da hmam bu ja ra hnini Éfeso

¹ Nu'a ra nde bi xicä ngue ga o't'a n'da ra söcuä, ga undä a ram 'behni ngue i fäx u yu 'yεc'yei bu ja ra hnini Éfeso. Ne nu'a ra söcuä da hmam bu 'buh yu 'yεc'yei. Nu yu'm hmanse a gue i 'yo inde bu ja yoto yu lámpara, ne i o rán 'yei yoto yu sò. ² Ne nu'a ra nde bi xi'ú yu 'yεc'yei bu, bi 'yena: “Dí paçä 'be'a gätho gá 'yõthü bu, ne dí paçä hangu nangu ra 'befi gá 'yõthü. Ne dí paçä gue hin gán xõmbüi nangu ne 'befihü. Ne dí paçä ngue xingui ts'ú gadí jafä da 'yõt' ran ts'om'bäi n'da. Ne gá 'yänhdü 'da yu'm hman u to'o éna yá 'bäihü ra Cristo, ne gá pahmbu yu hyäte thoho u. ³ Ne dí paçä gue hin gán xõmbühü ran unbi gá nuhü, ne ra 'befi gá 'yõthü nangu gá 'yεc'yeigahü, ne xingui ts'ú gá 'ye'ts' ni t'εc'yeihü. ⁴ Pe i ja ahü ts'ú gue hin di numanhogä, ngue gá 'yes'hü ts'ú a guí benju ya ne hin gadín huεju. Ne hin guín jahü bu 'bu ra mbüdi thoho gá 'yεc'yeigahü. ⁵ Dami bεmhbu ya hangu na ngu bi ga'a ni t'εc'yeihü 'bu gmí 'yes'hü a gní benju ne gá 'ye'ts' nin huεcatehü. Dami päh nin 'yomfñihü ya. Dami thoju a gmí õthü rá mbüdi thoho. Pe nu'bu guexta'a guí õthü, ga 'uecä n'da ra lámpara 'bu, ne him man ga ja ahü tengu'bu ra lámpara bu guí 'bühmbü, 'bu hin gui hoc nin 'yomfñihü. ⁶ Pe i ja ahü 'be'a xan ho ts'ú, nguetho n'dat'a dímbü bεmhbu gue hin díñ numanhohü a i õt'ú yu nicolaítas. ⁷ Nu'bu i ja ni zaguhü, gui 'yõhmbü 'be'a da xi ahü a rá Hogandähi Ojä gätho gyü 'yεc'yeihü. Ne nu'ú to'o hin da thäpi nangu ran ts'o, ga undä ran t'εdi da za yun dät'o bu ja ra za t'εmbi rá za ra temazai, gue i 'bäpü 'bu Ojä,” bi 'yεn'a ra nde bi zoqui.

Ram hma da hmam bu ra hnini Esmirna

⁸ Ne xõ bi 'yεngui: “Nuya gui 'yorpa ra söcuä ram 'behni gue i fäx yu 'yεc'yei bu ja ra hnini Esmirna. Ne gui xifi gue mam hmangä, guecä mi 'bucä 'bu ra mbüdi thoho ne dam 'bucä mazai, nugä dá tugä ne dá ndants' mahõn'a ne dí 'bühü, gui 'yena. Ne nu'a ra söcuä da hmam bu 'buh yu 'yεc'yei bu ra hnini Esmirna.” ⁹ Ne éñ'a ra nde: “Dí paçä 'be'a gätho nín unbi guí sähü nanguecä. Ne dí paçä gue gyü hyoyahü bu ja ra häi, pe xan ngu i ja ahü nangu Ojä. Nugä dí paçä gue di c'aman'ú ahü 'da yu judío gue éñse majuäni yu judío u, gue nde

da ma yá t'ahni Ojã u. Pê him majuañi yá t'ahni Ojã u, pëgue rãm peti ra zïthu a i øt'u. ¹⁰ Nê 'yo guí suhã ran unbi gue mi ts'utho din ja ahã. Gui 'yøhmbã ya 'bê'a din ja ahã, ngue guí nuhã rán ts'áte ra zïthu nu'bũ da jo ahũ 'da ahũ. Nê 'dêt'apa guin nuhã yũn unbi. Nê nu'bũ hin gui 'yê'ts' ni t'êç'yêihũ madague'a gui tuhũ, gá tãhmbã xãn ho a ra te 'bũ. ¹¹ Nu'bũ i ja ni zaguhũ, gui 'yøhmbã ya 'bê'a i xi ahũ rá Hogandãhi Ojã gyũ 'yêç'yêihũ. Nê nu'ũ to'o hin da thãpi nangue ran ts'o, hin da mba bũ ja ran unbi mazãi, nê hin di unba a ná yoho ran dãte," bi 'yên'a ra nde bi xiqui.

Ram hma da hmam bũ ra hnini Pérgamo

¹² Nê bi xic mahøn'a ra nde, bi 'yêna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'bêhni ngue i fãx u yũ 'yêç'yêi bũ ja ra hnini Pérgamo, gue da mam bũ 'bũh yũ 'yêç'yêi. Nê gui 'yo't'i 'bê'a dí mangã gue i jagã ra espada yoho yá hêt'i. ¹³ Nugã dí pãçã 'bê'a guí øthũ hapũ guí 'bũhmbũ, guerpũ di manda ra zïthu. Nê dí pãçã gue hin gá hÿchmbũ ni t'êç'yêihũ, xingui ts'ũ gá cønjuhũ nu'bũ mi mba ntho bũ a ma hoga'yêhẽ ra Antipas, guerpũ 'bũh ra zïthu. ¹⁴ Pê i ja ahũ ts'ũ a gue hin di numanhogã, nguetho i 'bũ i 'da ahũ i tẽn rán xãdi ra Balaam, nu'a ran 'yohũ gue bi xãnba ra Balac 'bê'a da 'yøt'e gue da hyãt'ũ yũ israel. Nu ra Balac bi xih yũ jã'i da dẽn yãn gopa yũ hmite, ngue da zĩ 'bê'a bi mbøspa u, nê da 'yøt' ran 'yomt'ênĩ. ¹⁵ Nê i 'bũ i 'da ahũ gue hingui nde da 'yê'ts' yãn xãdi yũh nicolaítas, nê hin dí numanho 'bê'a øt'u. ¹⁶ Janangue'a dami pãh nin 'yomfênihũ. Nê nu'bũ hin'na, gue mbagã bũ n'dihi nê ga sũ'ũ nangue mam hmangã, tengu ra espada gue i pøm bũ ma ndegã," bi 'yên'a ra nde gue bí 'yêh mahêts'i. ¹⁷ Nê bi thoqui bi xiqui, bi 'yêna: "Nê to'o i ja yá zagu, da 'yøde 'bê'a xi'a rá Hogandãhi Ojã yũ 'yêç'yêi. Nê to'o hin da thãpi nangue ran ts'o, ga undã ra manã mahêts'i gue nt'ãgui. Nê ga undã n'da a n'da ra do xãn t'axi guerpũ nt'o't'i ma'da'yo rá thuhu zêhẽ. Nê xinga gue'ũ mi'da yũ jã'i da bãdi 'bê'a nt'o't'i bũ, høn't'a to'o da hyãni," ên'a ra nde bí 'yêh mahêts'i.

Ram hma da hmam bũ ra hnini Tiatira

¹⁸ Nê bi xic mahøn'a, bi 'yêna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'bêhni gue i fãx u yũ 'yêç'yêi bũ ja ra hnini Tiatira, gue da hmam bũ 'bũh yũ 'yêç'yêi. Gui 'yorpi 'bê'a dí mangã rá Ts'ant'ugã Ojã, gue i sø ma dã tengu ra sibi i thẽ, nê nu'ũ ma gua di fexni tengu n'da ra bronce ra xit'egui gue i pa nthãmmi xãn ho. ¹⁹ Dí pãçã 'bê'a gãtho guí øthũ nê dí pãçã gue i ja nin huçcatehũ nê majuañi guím bẽnjuhũ, nê ja a ni t'êç'yêihũ xãn ho. Nê dí pãçã gue guí øthũ xãn ho rá 'bêfi Ojã, nê hin gãn xømbeihũ. Nê man'da xãn ho guí øthũ ya xinda gue'bũ ra mbãdi tho gá 'yêç'yêihũ. ²⁰ Pê i ja ahũ ts'ũ a hin dí numanhogã, nguetho gadí jafũ in xãnbate bũ n'da ra xisu, ra Jezabel, gue'a i ênse rá pøngahyã Ojã. Pê nu'a i xãnba yũ 'yêç'yêi bũ da dẽn yãn ts'ihme yũ hmite, nê i xãnba ran 'yomt'ênĩ. ²¹ Nugã dá to'mi a ra xisu ngue xtí pãh rán 'yomfêni, pë hingui nde, i nde di thocta a ra ts'on'yomfêni. ²² Janangue'a ga un ran unbi nts'edi, gue din hyên'na ra xisu, nê'ũ gãtho to'o i tenni da nu ran unbi nts'edi gue ga undã. Nê din jabũ ga øt'ã nu'bũ hin di pãh yãn 'yomfêni u nê hin da hÿh ran ts'o i øthũ a ra xisu. ²³ Nê nugã ga ho gãtho yá t'ahni a ra xisu, guerpũ da bã u gãtho yũ 'yêç'yêi gue dí pãçã yãn 'yomfêni yũ jã'i, nê dí pãçã 'bê'a gãtho in nde yá mbũ u. Nê ga cos'ahũ 'bê'a gá 'yøthũ n'da ngu n'da ahũ. ²⁴ Pê mi'da ahũ bũ ja ra hnini Tiatira gue hin gá tẽnhdũ rán xãdi ra xisu, nê hin guí pãhmbũ rán xãdi ra zïthu tengu i man u 'da gue êna pãdi xãn ho rán xãdi ra zïthu. Nê nugã hin ga 'da ahũ man'da xãn hẽi gui 'yøthũ. ²⁵ Pê høn't'a ga xi ahũ, guim benthũ xãn ho ni t'êç'yêihũ asta gue'bũ

go bá ɛcä mahøn'a. ²⁶ Ne nu'ü to'o hin da thäpi nangue ran ts'o, ne'bü di thoqui da 'yöt'e' be'a gätho dí ndegä asta gue'bü go rán zegui ra pa, ga undä ran t'ɛdi di manda 'da yu xequi ra häi, ngue ga comhbe ra ts'edi bi 'dacä ma Ta. ²⁷ Ne'ü di manda gätho ü yu jä'i ngue 'dahma 'dan'yo bü na ya. Ne da 'yut ram fet'egui ü man suihe, tengu'bü da xen ra jahäi a ra bareta ngue din tɛxt'i. Ne gue'a ra ts'edi bi 'dacä ma Ta. ²⁸ Nugä tengu'bü dra Dəsø. Ne to'o da 'yöt'e' be'a xän ho, dam 'bühmbe' bü guä pengä. ²⁹ Ne nu'bü i ja ni zaguhü, gui 'yøhmbe' be'a i xih rá Hogandähi Ojä yu 'yɛc'yɛi,' ɛn'a rá Ts'unt'ü Ojä.

3

Ram hma da hmam bü ra hnini Sardis

¹ Ne xø bi 'yɛng mahøn'a: "Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'behni i fäx ü yu 'yɛc'yɛi' 'büpü ja ra hnini Sardis. Ne gui xih mam hmangä, ngue di 'bü'be rá Hogandähi Ojä i juadi xän ho yá ts'edi. Ne i o ma 'ye ü yoto yu sø. Ne nuna mam hma da hmam bü 'büh yu 'yɛc'yɛi. Nugä dí paçä 'be'a gätho gui øthü bü. Nu ahü gui mamhbü maxøts'e thoho, ne sä gui ɛmhbü gui 'bühmbü nangue Ojä, pɛ dí paçä, nu ahü, tengu'bü ya xän du ni tehü. ² Pɛ daman nuhmü ya, ne dami zacuahä a zü ts'ü ni t'ɛc'yɛihü bi bongui, n'damhma him majuäni da du ni tehü ngue gan ənbañu mazä. Nguetho dí paçä gue hin gui øthü in nde Ojä gui 'yøthü. ³ Dami bɛmhbü ya 'be'a bi sän'nahü. Nuya dami päñ nin 'yomfɛnihü, ne dami tenhdü 'be'a gä pañmbü rá mbüdi. Pɛ nu'bü hin gui päñ nin 'yomfɛnihü, ga mbagä bü tengu n'da ra bɛ, ne hin gui pañmbü 'be'a má ora ga søngä bü, ne ga ən'nahü. ⁴ Pɛ i 'bü'i 'da ahü gue him bi ts'on yá mbü. Ne nu'ü dan 'yohe ü, ne da hye ü yu pahni xän t'axi nguetho yän sähü dan 'yohe," bi 'yɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i. ⁵ Ne bi thoqui bi xic ra nde, bi 'yɛna: "Ne nu'ü to'o hin da thäpi nangue ran ts'o, da hye yu pahni xän t'axi. Ne hin ga ts'onba yá thuhu i huxpü ja ra søcuä i ma to'o i ja ra temazä. Ne gam mangä gue ma mbɛtigä ü, guerpü ja rá hmi ma Ta, guerpü i 'bäh yüm 'behni mahɛts'i. ⁶ Ne nu'bü i ja ni zaguhü, dami 'yøhmbe' be'a i xih rá Hogandähi Ojä ü yu 'yɛc'yɛi,' ɛn'a ra nde.

Ram hma da hmam bü ra hnini Filadelfia

⁷ Ne bi xiqui mahøn'a: "Nuya gui 'yo't' man'da ra søcuä, gui un'na ram 'behni i fäx'ü yu 'yɛc'yɛi' 'büpü ja ra hnini Filadelfia, gue da hmam bü 'büh yu 'yɛc'yɛi. Ne gui xih mam hmangä gue xän hothogä, hin'yu ma ts'oqui, ne høn't'a majuäni dim mangä. Ne dí hä ran sogui ngue ra hmɛpya i jagä ra ts'edi tengu ra hmɛpya bi 'yu'a ra David. Ne nu'bü ga xocpa n'da bü ja ma ts'edi, njo'o n'da da zä da gurpi, ne nu'bü ga jurpa n'da, njon da zä da xocpi. ⁸ Nugä dí paçä 'be'a gätho gui øthü bü, ne dá xoc'ahü rá 'yu Ojä man'da da zä gui 'yørcahü ma 'bɛfi, ne hingui sä n'da ra jä'i da got ra 'yu. Ne dí paçä ngue hinguin zaqui ni t'ɛc'yɛihü, pɛ i ja ahü ts'ü. Thocua thoho gä ten man xädigä, xingui ts'ü gä hyegahü. ⁹ Pɛ nuya dami 'yøhmbe' ts'ü ya 'be'a din ja yu jä'i bü gue i ten ra zïthu, nu'ü im ma gue yu hogajudio ü, pɛ him majuäni yu hogajudio, ngue hingui ten Ojä ü. Nugä ga japi din danyahmu bü ja ni guahü to'o i ten'na ra zïthu, n'dahma da bü ü ɛmmɛ ngue dádi huç'ahü gyü 'yɛc'yɛihü. ¹⁰ Ne nangue a dá xi ahü, ne hin gän xømbühü 'bü mi mba ma ən'ni ahü, tengugä, janangue'a ga jamansu ahü nu'bü bi zøn pa din ja ran ənbi nts'utho ua ja ra ximhäi, ngue da ts'ä gätho yu jä'i i 'bücua ja ra ximhäi. ¹¹ Nuya him maya'a ga mbagä bü. Nde'bü gan jamansuhü gue hin gui jafü n'da di ts'on'na ni t'ɛc'yɛihü, ngue hin da zä gui hyämbü 'be'a gä tämbü. ¹² Ne nu'ü to'o hin da thäpi nangue ran ts'o, ga japi da hyän a ra 'bɛfi nüixte thoho, ngue tengu n'da ra guangu bü ja rá ngu

ma Ojãhũ mahęts'i, ne njãm'bu da bõm bu. Ne ga o't'ã rá thuhu ma Ojã bu ja rá ja'i, ne ga orpu rá thuhu rá hnini ma Ojã, Jerusalén ma'da'yo, guet'a ra hnini ba çãpu bí 'bu Ojã mahęts'i. Ne'a ma thuhu ma'da'yo ga o't'ã bu ja rá ja'i u. ¹³ Ne to'o i ja yá zagu, dami 'yõhmbũ 'be'a i xih rá Hogandãhi Ojã u yũ 'yęc'yei," bi 'yęna.

Ram hma da hmam bu ra hnini Laodicea

¹⁴ Ne bi xiqui mahõn'a, bi 'yęna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'behni i fãx'u yũ 'yęc'yei 'bũpu ja ra hnini Laodicea, da hmam bu a. Ne gui xih mam hmangã guecã zãí díím mam majuãni. Nugã dá øt'ã 'be'a gãtho i ja ua ya gue bi zãnd Ojã. ¹⁵ Nugã dí paçã 'be'a gãtho gã 'yõthũ bu, xõgue gui 'yo indethũ, yoho nin 'yomfęnihũ, ne 'da xni hothũ. Man'da xcã numanho ahũ 'bu n'dat'a ni t'ęc'yehũ xquí 'yõthũ, xtãn ho ogue hin di ho. ¹⁶ Pe nugã dí san'nahũ a gã 'yõthũ, ne ga sox ahũ. ¹⁷ Guetho nu ahũ sã guí ęmhbu gyũ membetihũ 'be'a gãtho guí homhbũ, ne guí ęmhbu hin'yũ 'be'a man'da guí homhbũ. Pe nugã dí paçã gue hin'yũ 'be'a i ja ahũ di muui. Pe huęcate ahũ, xõgue ndumbũi thofo ahũ, tengu'bu gyũ 'yãhehũ ne guí xãdãhũ," ęn'a ra nde bí 'yęh mahęts'i. ¹⁸ Ne xõ bi 'yęna: "Nugã gan zo ahũ ts'ũ, gua ęhmbũ ga 'da ahũ ra temazãí, tengu'bu gui tãmhbu ra oro mahoqui ngue ra sibi, janangue'a majuãni gam membetihũ. Ne ga 'da ahũ ran ho ni mbũihũ, tengu'bu gui tãn yũ pahni xũn t'axi gui hyehũ, janangue'a hin gui pe'ts' ni sãhũ ngue hin'yũ 'be'a gdí comp' ni ja'ihũ. Ne ga xoc'a ni dãhũ, tengu'bu gui tãmhbu ra 'yęthj gui cospa ni dãhũ, janangue'a da zã guí nuhũ xũn ho. ¹⁹ Nugã ga ðamhyã ahũ ts'ũ, ne ga 'da ahũ ts'ũ ran unbi gãtho to'o dadí huęcã, n'damhma di hoc'a ni mbũihũ. Janangue'a daman ęhyahũ gui pãh nin 'yomfęnihũ. ²⁰ Nuya gui 'yõhmbũ ts'ũ, nguetho dí 'bãcã bu ja ra goxthi, díín zo ahũ. Ne to'o da 'yõh ma ndegã ne da xogui, ga çãrpu, dam 'bu'be bu ne dam pa'be. ²¹ Ne to'o hin da tãpi nangue ran ts'o, ga japi ga huxhe bu mahęts'i, gueru i ja ma ts'edi, tengutho 'bu má tãpã ran ts'o ne dí hux'be ma Ta bu mahęts'i. ²² Ne to'o i ja yá zagu, da 'yõ'a i xi a rá Hogandãhi Ojã u yũ 'yęc'yei," bi 'yęn'a ra nde bi xiqui.

4

Ran thãnde bu mahęts'i

¹ Ne nu'bu mi jua a bi mam bũya, dá ndõts'e, ne dá nugã nsoqui n'da ra jut'i mahęts'i. Ne nu'a ra nde dá øcã tengu thofo n'da ra thũxi i yã nts'edi, bi 'yęngu: "Ba ęcua ne ga ut'a i 'be'a jatho din ja m'bejua." ² 'Bex bi 'dacã ra ts'edi rá Hogandãhi Ojã gue bi zã dá nugã bu. Ne dá nugã bu mahęts'i n'da ran thuts'i mahoqui xũn ho, tengu'bu hux yũ hmuts'ut'abi. Ne mi huxpu n'da. ³ Ne nu'a to'o mi hupu, di fęxni tengu yũ fęxna sødo ra jaspe ogue ra cornalina. Ne bi go'ma ra 'bejũni di fęxni tengu ra fęxna sødo ra esmeralda. ⁴ Ne bi mbãs'pu ja ran thuts'i mi 'dãte ma goho yũn thuts'i, gueru mi hupu 'dãte ma goho yũ ðaç'yei. Gãtho mi he yũ pahni xũn t'axi ne mi hu'ts' yá corona ra oro. ⁵ Ne gueru ja ran thuts'i mi hõ inde, bi bõm bu ra huei nts'edi, ne ran gãni ęmme di thoni, ne yũ nde. Ne nubũ mi hu a n'da, mi ja bu yoto yũ sibi gue mi xeh yũ t'usibi, rá hmerya rá Hogandãhi Ojã u, gue í juadi xũn ho yá ts'edi. ⁶ Ne nubũ mi hu a n'da, mi ja bu n'da ęna ra dejã, ne ęna ra xito. Ne dá nugã goho yũn t'uti gue madim 'bãt'a ran thuts'i, gue i 'bũi. Ne gãtho goho yũn t'uti mi ja yá dá bu yá hmi ne yá xũthã, ne gãtho yá ja'i. ⁷ Nu'a n'da ran t'uti bi nequi tengu n'da ra zate ra león, ná yoho bũya bi nequi tengu n'da ra toro, ne ná hyu bũya

bi nequi tengu rá hmi ran 'yohu, ne ná goho bi nequi tengu n'da ra dāpents' u madí tants' yá zahua, tengu' bu 'yo. ⁸ Ne gátho goho yan t'uti i 'bui, ja n'da ngu n'da 'dato yá hua. Ne gátho yá hua i ja xan ngu yá dá maxots'e neꝑu mbo. Ne ma pa ne ra xui bi dānde Oja, xingui ts' u bin he'a nán tuhu, ne bi 'yem' bu min tuhu:

Xan ho, xan ho, xan hotho Oja
nuxte rá ts'edi,
gue'a mi 'bui ne i 'bahya, ne guet'a i 'bui mazai.

⁹ Ne gátho goho yan t'uti bi dānde a gue mi hu inde bu, bi 'yēspa a Oja ne bi xifi jamadi Oja gue i 'bahya ne dim 'bui mazai høn' bu go njam' bu. ¹⁰ Ne nu' bu mi dānde Oja yan t'uti, gátho 'dāte ma goho yu dāc' yei bin danyahmu bu ja rá hmi a i hu inde bu, ne bi un' ndu yá corona ra oro gue mi hu ts' i. ¹¹ Ne bi 'yēna:

Nu' i ma Hmu ahe, ma Oja ahe,
høn'a thoho nin sāui din ja ni nuxte ne ni ts'edi, ne høn'a thoho nin sāui da numansu a u gátho i 'bui.

Nguetho gátho gá 'yot'e 'be'a i ja ya,

nangue ni pähä zehē, ne gue'a ni pähä án ja' u 'be'a i ja ya.

5

Ra T'ude'yo rán sāui di tants'a ra sōcuq

¹ Ne nugā dra Xuuagā dá nugā a mi huxꝑu ja ran thuts' i mi ca bu rán 'yei n'da ra sōcuq m'bants' i ne nt' o't' i maxots'e neꝑu mbo. Ne mi ja yoto yán cuahmi bu ja ra sōcuq. ² Ne dá nugā n'da ram 'behni mahęts' i xan zaqui, ne nts'edi bi ma: "Ha 'bu a n'da rán sāui da xoc' u yan cuahmi i ja ua ja ra sōcuq, ngue di tants' i," bi 'yēna. ³ Ne xinga n'da mi 'buꝑu mahęts' i, xinga n'da mi 'buꝑu ja ra häi, ne xinga n'da mi 'buꝑu i 'bu u xan du rán sāui da xoc' u yan cuahmi ra sōcuq ngue da badi 'be'a nt' o't' i bu. ⁴ Ne nugā dra Xuuagā emme dán zongā nguetho njongui 'bui rán sāui di tants'a ra sōcuq ngue da nu 'be'a nt' o't' i bu. ⁵ Ne nu n'da ra dāc' yei bi 'yēngui: "O guí zoni," bi 'yēngui, "nguetho 'bu'a n'da t'ēmbi ra León nangue rá 'yu ra Judá, ne rá 'yu ra ts' ut' abi ra David, nu'a him bi thapi nangue ran ts' o, ne da zā da xoc' u yan cuahmi ra sōcuq." ⁶ Ne 'bex dá nugā n'da i 'bā inde bu 'buh yan t'uti, ne' u 'dāte magoho yu dāc' yei. Ne nu'a bi nequi tengu n'da ra T'ude'yo bi mba ntho. Nu'a ra T'ude'yo mi ja yoto yá dani ne mi ja yoto yá dá, gue'a ra hmeꝑya rá Hogandahi Oja gue i juadi xan ho yá ts'edi, bá 'behni gátho ná nguni ra ximhäi. ⁷ Ne bi mba bu ne bi ganba ra sōcuq gue mi ja bu rán 'yei n'da gue mi hupꝑu ja ran thuts' i. ⁸ Ne nu' bu mi ganba ra sōcuq, nu' u 'dāte magoho yu dāc' yei bin danyahmu bu ja rá gua ra T'ude'yo. Ne n'da ngu n'da mi ha yá arpa'bida, ne gátho mi ja yá ximbo ra oro mayuh rán dega ra za i yumanho, ra hmeꝑya gue ní mba nt' eꝑi Oja, gue i eꝑa Oja u yá t'uhni. ⁹ Ne gátho bin tu a n'da ra thuhu ma'da'yo, eꝑ' u:

Høn'a zehē i nin sāui guí xocua yán cuahmi ra sōcuq,

nguetho ya bi tho i, ne nangue ni ji guí jut' u yu ja' i, ngue gá 'yōꝑꝑa yá mbeti Oja

gátho u 'da gue 'dahma 'dan'yo bu na ya, ne gátho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yá 'yu, ne gátho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yá häi mi 'bui.

¹⁰ Ne dá un ni ts'edi din ts' ut' abi, ne dim mbāji bu di manda rá ts'edi Oja, ne di manda bu ja ra häi, bi 'yem' bu min tuhu.

¹¹ Ne nugā dra Xuuagā, 'bex dá nugā ne dá ocā yá nde yem 'behni mahęts' i emme xan ngu yu munts' i, ngue yu millone thoho madim 'bāt' a mi hupꝑu ja

ran thuts'i, ne yun t'uti ne yu dac'yeyi. ¹² Ne gätho yam 'behni mahçts'i nts'edi bin tuhu, ne bi 'yem 'bu min tuhu:

Nangue bi du ra Jesús ra T'ude'yo,

rán säui din t'un rá ts'edi, ne 'be'a gätho di muui,

ne ran 'yomfeyni nuixte, ne ra ts'edi nuixte,

ne da hyanba yam hman u i numansu. Ne da t'çspi ne çmme da hnumanho.

¹³ Ne 'bex dá øcä bi mba nt'çspi a huxpu ja ran thuts'i, ne ra Jesús ra T'ude'yo.

Gätho i 'bui bi man'u tengu n'dare thoho:

Majapi thoho ne i hnumansu ngue nuixte thoho. Ne din ja rá ts'edi xun ho,

ne gätho i 'bui da 'yçspi høn'bu go njam'bu mazai. Njabu bi ma gätho i 'buru

mahçts'i, ne ru ja ra häi, ne'u xun du, ne'u 'buru ja yu deya, ngue n'dat'a bi man'u.

¹⁴ Ne gätho goho yun t'uti i 'buru mahçts'i bi 'yena: "Ne cähe n'dat'a dí m bæmhbe a," bi 'yen'u. Ne gätho 'date magoho yu dac'yeyi mi 'buru bin danyahmu i thande a hu'inde bu mahçts'i, ne ra T'ude'yo.

6

Yoto yun cuahmi

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xoc'a rá mbudi rán cuahmi ra søcuq ne bi du'mi di tant's'a ra søcuq. Ne n'da ran t'uti bi xicä, ne nt'øde rá nde tengu ran gäni: "Ba çcua gua nuua," bi 'yengui. ² Ne dá heçä bu, ne dá nu n'da ra t'axca ndofani. Ne nu'a mi huxpu mi ha n'da ran sa, ne bi mba ma unni n'da ra corona. Ne bi mba bu zai da dah yun sui din ja. ³ Ne nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xoc'a ná yoho rán cuahmi ra søcuq. Ne dá øcä a bi mam man'da ran t'uti, bi xicä: "Ba çhe, gua nu," bi 'yengui. ⁴ Ne dá nugä, bi bøm bu n'da ra thenga ndofani. Ne mi huxpu n'da, ne bi mba ma unni ra espada ximha. Ne bin t'un'na ran t'çdi gue di japi din su'u yu ja'i gätho 'buru ja ra ximhäi, ngue din hyo n'da ngu n'da u. ⁵ Ne nu'a ra Jesús ra T'ude'yo bi xocua ná hyu ran cuahmi, ne xø dá øcä rá nde man'da ran t'uti bi xicä: "Ba çhe, gua nu," bi 'yengui. 'Bex dá nugä bi bøm bu n'da ra 'bondofani, ne mi huxpu n'da mi ha ra t'ent'i. ⁶ Ne dá øcä n'da ra nde bi bøm bu mi 'bäh yun t'uti, bi 'yena: "Hønt'a n'da kilo ra trigo da dän'a n'dapa, ne hønt'i hyu kilo ra cebada da dän'a n'dapa. Pe dami jamansuha ra aceite ne ra vino, o gadí japi dim 'bedi." ⁷ Ne nu'bu mi xoc'a ná goho ran cuahmi a ra T'ude'yo, dá øcä rá nde man'da ran t'uti, bi 'yengui: "Ba çhe gua nu," bi 'yena. ⁸ Ne 'bex dá nugä bi bøm bu n'da ra ndofani xun c'axt'i ts'u. Ne mi huxpu a n'da t'çmbi ran date, ne mí ten'na ran date n'da gue xi bøm bu 'bu u xun du. Nu'u bin t'un ra ts'edi di manda u ná goho bu 'buh yu ja'i gätho ra ximhäi. Ne nu'u bin ja ra ts'edi gue da hyo yu ja'i nangue ra espada, ne nangue din tumanthuhu, ne nangue ra gçhe, ne yu zate da hyo yu ja'i. ⁹ Ne nu'bu mi xoc'a ná cat'a rán cuahmi ra søcuq a ra T'ude'yo, dá nugä bu n'da ra mexa gueru i pa m'bøspe Oja, gue bim 'bøts'e zeh e yu 'yçc'yeyi. Ne dá nugä bi hyupu 'bimexa yá te u gätho i tho a rá m hman Oja, ne bi ma nangue ra Cristo. ¹⁰ Ne gätho u mi hupu 'bimexa nts'edi bi 'yena: "Ma Hmu tçtethoho ni ts'edi, ne xun ho i, ne majuañi guim ma. Ham'mi pa gui tøm mi ngue gui 'yørpa ran juanbi u, ne gui cospa u yu ja'i 'buru ja ra ximhäi 'be'a bi 'yørcahe," bi 'yen'u. ¹¹ Pe nu'u bin t'un yá pahni xun t'axi, ne bi sifi da dø'mi ts'u 'da yu pa, ja gue'bu bi gue'u dí du a rá m hman Oja u yá mi'yçhehu, ngue tengu u. ¹² Ne nugä dra Xuuagä dá nugä ra T'ude'yo bi xoc'a ná 'dato rán cuahmi a ra søcuq. Ne 'bex bin ja n'da ra 'yamhäi nts'utho. Ne nu'a ra hyadi gätho 'bex

bi boqui tengu n'da ra 'bo'bø't'e, ne nu'a ra zana 'bex bi thengui tengu ra ji. ¹³ Ne gätho yu sò bi dāpu häi, tengu n'da ra za i høh yän dät'o 'bu i huḅn ran dāhi. ¹⁴ Ne nubu xun c'ammi ra ximhäi, bi mba m'bants'i tengu bu ra sōcuḅ, bim 'bedi. Ne gätho yu t'uhäi mi ja bu ja ra dehe, pe ne'u gätho yu t'øhø, bi mba ma pädi bu mi ja. ¹⁵ Ne gätho yu ts'ut'abi bu ja ra häi, ne gätho yu ngurpi yu ja'i, ne gätho yu hmudofai, ne gätho yu mēmbeti, ne gätho i jase yu ts'edi, ne gätho yu 'yēhe, ne gätho hing yu 'yēhe, bi mba bu dāpo, mi homi hapu din 'yāni gueru ja yu hyānhäi, o gueru ja yu hyādo. ¹⁶ Ne gätho mi nde u da zēmba yu ya yu do 'bu bi xo't' yu t'øhø ne da go'mi, ngue i su da nu a rá cue a i huxpu ja ran thuts'i mahęts'i, ne'a ra T'ude'yo. ¹⁷ Nguetho bi zøn ra pa ran unbi nts'utho, ne njon da zä da hyät ran unbi.

7

Rá 'bede u yu israhel bu mahęts'i

¹ Ne nubuya dá nugä goho yam 'behni mahęts'i, ne 'da a n'danni mi 'bāpu rá nyāni ra ximhäi i sam'ma ran dāhi i 'yo ua gue xingui ts'u din 'yo bu ja ra häi, o gueru ja ra dādejā, ne xinga gue di 'yan yu za. Ne'u yu dādejā hin di 'yāni, di nequi tengu n'da ra xito xun juāni tho. ² Ne dá nugä n'da ram 'behni mahęts'i bí 'yēpu ní bøx ra hyadi, ne nu'a bá hyā a rá sello Ojā ngue i 'bui, ne nts'edi bi mba't'u goho yam 'behni Ojā gue i 'bāpu yu nyāni ra ximhäi. Gue'u mi 'bāpu bin t'un ra ts'edi di unba ra häi ne ra dādejā. ³ Ne nu'a ram 'behni mi hā ra sello, bi xi u mi'da gue da dø'mi ts'u, him 'bex di unba ra häi o gue ra dādejā o gue yu za, ja gue bu di selloba bu ja yu dē yu 'yēc'yēi a rá sello Ojā. ⁴ Ne dá øcā hangu bi 'beh yu ja'i di jap ra sello yu dē, n'da ciento ne yote ma goho mahuāhi, bi thāsta u yam bom'beto yu ts'ant'u ra Israel. ⁵ Bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Judá. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Rubén. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Gad. ⁶ Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Aser. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Neftalí. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Manasés. ⁷ Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi u yam bom'beto ra Simeón. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi yam bom'beto ra Leví. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi u yam bom'beto ra Isacar. ⁸ Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi u yam bom'beto ra Zabulón. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi u yam bom'beto ra José. Ne bi thāsta u 'de'mayo mahuāhi u yam bom'beto ra Benjamín.

Yu jq'i mi he yu pahni xun t'axi

⁹ Ne nugä dra Xuugä, dá handi ne dá nugä xun ngu yu ja'i ne njon da zä da mbede hangu na ngu dá nugä. Dá nu u i 'bāpu gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo bu na ya, ne gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yu 'yu, ne gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yu häi mi 'bui. Ne gätho u mi 'bāpu mi hęt'a mí huxpu ja ran thuts'i bu mahęts'i, ne mi hęt'a ra Jesús ra T'ude'yo. Gätho mi 'bāpu mi he yu pahni xun t'axi, ne mi cā yu xijam'boza. ¹⁰ Ne gätho nts'edi bi 'yēna: ðmme dím numanho ahe, ma Ojā ahe,

tätetho ni ts'edi, ne'e gra Jesús gra T'ude'yo, dí ęs'ahe ngue gá pøje, bi 'yēn u. ¹¹ Ne gätho yam 'behni mahęts'i bi mbä'ts'a mi hupu made bu mahęts'i, ne gätho 'däte ma goho yu dāc'yēi ne'u gätho goho yan t'uti bi mbäs' tho go gätho mi 'bupu, bin danyahmu, bi nye'mahäi, bi dānde Ojā i hu inde bu. ¹² Gätho bi 'yēna: Ne cāhe 'dat'a dím bęmhbe, dí ęs'ahe, ma Ojā ahe, nuixte xun ho i.

Ne gátho guí p̄adi. Z̄ai dí xi ahe jamadi nangue ran ho guí ørcahe. Dín numansu ahe, ne nte guí h̄embi, p̄e i ja ni ts'edi x̄an ho, ne gam 'bui h̄on'bu go nj̄am'bu maz̄ai.

Ne h̄on'a tho dí m̄ b̄en ahe ya, bi 'ȳen'ũ.

¹³ Ne nu n'da ra d̄ac'ȳei bi 'ȳängä dra Xuuagä: “Ha guí p̄adi hap̄u bá nex̄ ȳu.”

¹⁴ Ne dá ãmp'a ra d̄ac'ȳei: “Nu'i guí p̄adi.” Ne nu'a ra d̄ac'ȳei bi 'ȳengui: “Nu'ũ gue'ũ bi 'ȳeç'ȳei Oj̄a 'b̄u mi ja ran ʌnbi ndumb̄ai tho bu ja ra ximh̄ai. Ne nu'a rá ji ra Jesús gue a i bo ȳá pahni ʌ, bi japi xtan t'axi. ¹⁵ Janangue'a i 'b̄ahn̄u ja rá hmi Oj̄a ȳu. Ne in 'ȳehe ma pa ne ra xui ua ja rá nij̄a Oj̄a. Ne gue'a i huxp̄u ja ran thuts'i di jamansu ȳu. ¹⁶ Ne him man'dand̄i din tumanthuhu ȳu, ne him man'dand̄i din tuthe. Ne him man'dand̄i da nu ran ʌnbi nam pa ra hyadi, xinga gue ʌ mi'da x̄um pa di ʌnbi. ¹⁷ Nguetho nu ra Jesús ra T'ad̄e'yo gue i 'b̄u inde b̄u mah̄ets'i da 'ȳo't'e tengu 'b̄u ra mb̄ände'yo, ne da zixp̄u hap̄u i ja ra dehe gue di un ra te ȳá mb̄ui. Ne nu'a Oj̄a him man'dand̄i di japi din zoni.”

8

Ná yoto ran cuahmi ne ra t'uts'i ra oro

¹ Ne nu'bu mi x̄ocua na yoto ȳán cuahmi ra s̄ocua, made ora njom bin ȳa b̄u mah̄ets'i ne nte bi 'ȳani. ² Nu'bu mí gua'a b̄aya dá nuḡa yoto ȳam 'behni mah̄ets'i z̄ai i 'b̄ap̄u ja rá hmi Oj̄a, ne bin t'un ȳu th̄uxi n'da ngu n'da. ³ Ne dá nuḡa n'dan'yo ram 'behni mah̄ets'i, bi mba bim 'b̄ap̄u ja rá mexa ȳan t'unni, ne mi the n'da ra t'uts'i ra oro ne bi mba nt'unni x̄an ngu rá ndega ra za din z̄o b̄u, i ȳaman'u, ne nu'a rá 'bifi da mba ma uq̄spi ȳam hma ȳu 'ȳeç'ȳei 'b̄u i ãspa Oj̄a. Ne gátho i z̄o b̄u ja rá mexa ra oro gue i h̄op̄u ja rá hmi a Oj̄a i hu inde b̄u. ⁴ Ne nu'a ra 'bifi i nexp̄u ja rá t'uts'i a ram 'behni, mauq̄ts'i ȳam hman ȳu 'ȳeç'ȳei 'b̄u i ãspa Oj̄a, ne bi z̄om b̄u bi 'b̄u Oj̄a. ⁵ Ne nu'a ram 'behni bi yus' ȳu d̄espi b̄u ja ra t'uts'i ra oro gue mi z̄o b̄u ja ra mexa, ne bi 'yem b̄u ja ra ximh̄ai. Ne 'bex dá øc̄ä nts'edi ȳan ḡäni din thoni. Ne dá nu nts'edi ȳu hūei bi c'uēti b̄u ja ra ximh̄ai, ne bin ja n'da ra 'ȳamh̄ai b̄u.

Ȳu th̄uxi

⁶ Nuya bim 'b̄ap̄u yoto ȳam 'behni mah̄ets'i i t̄o'mi da huixt' ȳá th̄uxi. ⁷ Ne rá mb̄edi ram 'behni bi huixt' rá th̄uxi, 'bex bi t'en b̄u h̄ai ȳan do, ne ra sibi, mauq̄spi ra ji. Ne ná hyu x̄equi ra h̄ai bin z̄o, bi gop̄u mi yox̄equi ra h̄ai. Ne p̄u na hyu x̄equi bin z̄o ȳu za ne ȳu t'ei x̄an c'amm̄i. P̄e bi gohi yo x̄equi ngue him bin z̄o. ⁸ Ne na yoho ȳam 'behni bi huixt' rá th̄uxi, ne dá nu tengu n'da ra t'øh̄ø x̄an ndoho, i s̄o ne ãm̄me nd̄espi, ne bi mba nt'ent'i b̄u ja ra d̄adeja. ⁹ Ne na hyu x̄equi ra d̄adeja bi japi din ji. Ne gátho bi du ʌ mi 'b̄ap̄u mbo ra dehe. Ne gátho ȳu d̄ambosa gue mi 'yo b̄u bin ts'oni. P̄e bi go ʌ yox̄equi ra d̄adeja ngue him bin ts'oni. ¹⁰ Ne ná hyu ȳam 'behni bi huixt' rá th̄uxi. Ne 'bex bi d̄ah mah̄ets'i n'da ra s̄o x̄an ndoho ngue i z̄o ne ãm̄me x̄eh ȳu t'us̄ibi. Ne bi d̄ap̄u ja ná hyu ȳu d̄athe ne ná hyu ȳu mb̄othe b̄u ja ra ximh̄ai. ¹¹ Nu rá thuhu ra s̄o ngue bi d̄agui ra Ajenjo na. Ne guerp̄u bi d̄ah ra s̄o gátho ra dehe ãm̄me bi ju'ts'i. Ne x̄an ngu ȳu j̄a'i bi du ngue bi zi a ra dehe x̄an ju. ¹² Ne nu ná goho ram 'behni bi huixt' rá th̄uxi. Ne 'bex bi boqui ná hyu x̄equi ra hyadi, ne'a ná hyu x̄equi ra z̄ana bi boqui. Ne a ná hyu nets'i ȳu s̄o bi boqui. Ne mbe ngoho ora ra pa ne ra xui him bin ja ran nequi. ¹³ Ne dr̄a Xuuagä dá nu n'da ram 'behni mah̄ets'i mi 'yo inde b̄u mah̄ets'i, ne ãm̄me nts'edi mbafi, bi 'ȳena: “Huçcate, huçcate, huçcate

yá ja'i 'børpá ja ra ximhäi, nangue 'be'a din ja 'bá bi huixt' yá thaxi yá mi hyu yám 'behni mahçts'i gue i 'bähna," bi 'yçna.

9

¹ Nε ná çat'a yám 'behni bi huixt' rá thaxi nε dá nu n'da ra sø tengu n'da ram 'behni mahçts'i ngue hingui ho, bi dápá mahçts'i bi zørpá ja ra ximhäi. Nε bin t'un'na n'da ran sogui da xoc ra hyähäi ngue çmmε xán hç nε nts'utho, guerpá i 'bá a ra zĩthu. ² Nε nu 'bá mí xoc'a, bi bøm bá ra 'bifi xám pothi tengu 'bá fán ra sibi xán ndoho. Nε 'bex bi go'ma ra hyadi a ra 'bifi nε bin uants'ui ran dahi gátho ra ximhäi. ³ Nε xán ngu yá hç'yáxi bi bøm bá ja ra 'bifi ngue bin 'yo gátho ra ximhäi. Nε bin t'un' yá ts'edi da 'yøt'e tengu ran ámbi di un yá mbozú. ⁴ Nε bi sifi ngue hin di ts'on yá t'ei o gue yá za o gue mi'da i ja ua ja ra ximhäi, hønt'ú yá ja'i di ámbi gátho to'o him mi ja rá sello Ojá bá ja yá dç. ⁵ Nε him bi japi da hyo yá ja'i, hønt'a çat'a zána di ámba yá ja'i, tengu i øt' yá mbozú 'bá i sa n'da. ⁶ Nε nu'ú yá pa gue i 'yo ua yá hç'yáxi in nde yá ja'i da du pç hingui sä da du, hønt'a ran ámbi thofo da nu. ⁷ Nε nu yá hç'yáxi di nçqui tengu yá fani çna da mba ra sai, pç nu yá hmi tengu yá hmi yá ja'i, nε i hu'ts' yá corona yá oro. ⁸ Nε nu ú mi ja yá xtá tengu n'da ra xisu, nε mi ja yá ts'i tengu yá ts'i ra dazate. ⁹ Nε nu ú mi ja bá yá tĩa tengu rá xi ra dahuá, pç xám mε tengu ra t'çgui. Nε di hĩ yá zahua tengu 'bá yá carro i jut yá fani i tihi, çmmε di thoni tengu 'bá i pa bá ja ran sai. ¹⁰ Nε nu yá 'yoza tengu yá mbozú, nε çat'a zána bin t'un ran t'çdi di ámba yá ja'i, nangue yá 'bite i ja yá 'yoza. ¹¹ Nε nu'a rá hmu ú yá hç'yáxi 'børpá ja ra hyähäi ngue çmmε xán hç, nε nu'a rá thuhu ra Abadón ngue rá nde ra hebreo, nε nu'ú yá griego çmbi ra Apolión. Pç nu rá thuhu nde da ma, gue nde di ts'oni 'be'a gátho i ja. ¹² Nuya rá mbædi ran ámbi bi thogui, pç bá çh mi yoho yán ámbi. ¹³ Nε ná 'dato yám 'behni bi huixt' rá thaxi. 'Bex dá øcä n'da ra nde bi bøm bá ja yá dani gue'ú mi ja bá goho yá ts'at'i ra mçxa ngue ra oro i hørpá ja rá hmi Ojá. ¹⁴ Nε nu a ra nde bi 'yçmp'a ná 'dato yám 'behni mahçts'i gue i ja bá rá thaxi: "Dami xoc'ú goho yám 'behni mahçts'i ngue nthu't'i bá ja ra dæthe Eufrates," bi t'çmbi. ¹⁵ Nε bi mba nsoqui, nguetho bi døm'i da zøn ra ora, nε ra pa, nε ra zána, nε ra jeya da soc'ú. Nε da mba ú da hyo a ná hyu njá'i bá 'büh yá ja'i gátho ra ximhäi. ¹⁶ Nε yociento millone yá dofai i hux yá ndøfani bi den'ndú. Nugä dra Xuuagä dá øcä hangu na ngu bi mba. ¹⁷ Nε in ja bá 'bá má nugä yá ndøfani, nε nu'ú yá dofai madin tøgue bi dác yá tĩa ra t'çgui ma çáhu xán theni, xán c'ammí nε xán c'axt'i. Nε nu'ú yá yá yá ndøfani tengu yá yá yá dazate. Nε bi bøm bá ja yá nde yá ndøfani ra sibi nε ra 'bifi nε ra dæspi. ¹⁸ Nε na hyu ram 'bede yá ja'i mi 'bæcua ja ra ximhäi bi du nangue rán ámbi ra sibi, ra 'bifi nε ra dæspi gue bi bøm bá yá nde yá ndøfani. ¹⁹ Nu yá ndøfani mi ja yá ts'edi nangue 'be'a bi bøm bá ja yá nde, nε mi ja ra ts'edi yá 'yoza, nguetho yá 'yoza i ja yá yá tengu yá pozú di ámba yá ja'i. ²⁰ Nε gátho mi'da yá ja'i gue him bi du, him bi páh yán 'yomçeni, pç guexta'a bi dånde yá zĩthu nç'ú yá hmité bi 'yøzçhe, yán t'øt'e ra oro nε ra t'axi nε ra fçxna t'çgui, nε ra do, nε yá za, yá hmité ú gue hingui nute nε hingui øhnahyá, nε hingui sä din 'yo. ²¹ Nε xingui ts'ú bi hyçh yán t'øt'e xán ts'o. Guexta'a bin hyodu nε bim bædi nε bin 'yomt'çni, nε bim pç.

10

Ra t'úsocúq i çq n'da rá m 'behni Ojá

¹ Nε nugä dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'behni Ojá bá çah mahçts'i, mi ja rá ts'edi. Nε bán 'youi n'da ra güi, nε mi comba ra 'bejáni rá yá. Nε nu'a

rá hmi bi yoxni tengu ra hyadi, ne nu' u yá gua madi nequi tengu' bu n'da ra sibi. ² Ne mi ca n'da ra t'usocua ma tants'i. Ne nu'a rán 'yeigua mí nemp' u ja ra dajéja, ne nu'a rá gahagua mí nemp' u ja ra hái. ³ Ne nu'a ram 'behni nts'edi bi mbafi, tengu' bu i mba a ra dazate. ⁴ Ne nu' bu mi mbafi, 'bex dá ocá yoto yan gáni. Ne mí engá xcá o't'a ra socua 'be'a dá nugá, pe 'bex dá ocá n'da ra nde mahets'i bi 'yengui: "Yo guí o't'ya 'be'a bi ma yan gáni, nguetho hingui sá guí ma 'be'a bi man' u." ⁵ Ne dá nugá rám 'behni Ojá mahets'i gue i 'bäp u ja ra dejá nep u ja ra hái, bi 'uá'ts' rán 'yei bu mahets'i. ⁶ Ne bi ndonba rá thuhu Ojá i 'bui ne dim 'bui mazai, gue bi 'yot' mahets'i ne ra ximhäi ne ra dejá ne gátho 'be'a i jabu. Bi ndonba rá thuhu, gue majuani hin da dö'mi mi'da yu pa 'be'a din ja. ⁷ Ne éna, nu' bu bi huixt' rá thuxi a ná yoto rám 'behni Ojá gue mi 'buhnu, 'bex din ja büya 'be'a bi xi Ojá yú pongahya maya' bu gue din ja, gue him mám fadi. ⁸ Ne nu'a ra nde mahets'i bi 'yengá mahón'a: "Nu'i, ní mba bu, bá çan'a ra socua gue i çá'a rám 'behni Ojá mahets'i i 'bähnu ja ra dejá ne ra hái." ⁹ Janangue'a dá mbagá bu mi 'bá'a ram 'behni mahets'i, ne dá xifi gue di 'dac'a ra socua. Ne nu'a ram 'behni bi 'yengui: "Çani, ne guí sa. Ne nu' bu gá sa, tengu' bu ra t'affit'asa bu dán zá ni nde, pe nu' bu bi mba bu ni foho emme xtán ju büya." ¹⁰ Ne dá çangá ra socua büya, ne dá sagá a. Ne bin ja tengu bi xicá ram 'behni, xu çahi 'bu má sagá, emme xan u, pe guerp ma foho, emme xan ju. ¹¹ Ne bi xiqui: "Jatho guí mamp'a rám hma Ojá mahón'a, hönbu go hapu 'buh yu ja' i 'dahma 'dan'yo bu na ya ne 'da n'danni yá häi, nepu 'buh yu ts'üt'abi." Ne gue'a bi sicá a dra Xuuagá.

11

Yoho yu pongahya

¹ Ne nugá dra Xuuagá, bin 'dacá n'da ra t'eni gue ra za, ne bi t'engui: "Ní mba bu ja ra danija ne guí 'yeni hangu na ndoho ra ngu. Nepu ja ra mexa i pøx yan t'unni yu ja' i." Ne bi siqui ga pede hangu na ngu yu ja' i i thande Ojá bu. ² Pe bi sicá: "O guí eni hangu na ndoho ra hái ma mbä't'i bu thi ja ra danija, nguetho bin t'un'du yu ja' i 'dahma 'dan'yo bu na ya, gue' u hingui pa Ojá. Ne yote ma yozna din 'yo bu ne di un'na rá hogahnini Ojá." ³ Ne bi 'yengui: "Ga penhdá bu yoho ma pongahya, ne da hye yu he tengu' bu i tu yá mbui. Ne n'da mahuahi yo ciento ne hyate pa da man'a mam hmangá bu u," én Ojá. ⁴ Ne nu' u yoho yú pongahya Ojá, gue' u mí u' u yoho yu za ngue yu olivo, ne' u yoho bu tøh yu lámpara gue i 'bäp u ja rá hmi ra Hmu mahets'i, gue'a di manda gátho ra ximhäi. ⁵ Ne to'o im beni di unba u yoho yan 'yohu gue yú pongahya Ojá, da bøn ra sibi bu yú nde ngue'a i zø' u. Ne gue'a dí du' u gátho yán suih u yoho yú pongahya Ojá. ⁶ Ne nu' u yoho yu pongahya, din ja yú ts'edi ngue di japi hin din 'ye gátho yu pa gue dim pongahya bu. Ne din ja rá ts'edi gue gátho yu dehe di japi ngue din ja. Ne din ja yú ts'edi hont'a go 'be'a man unbi di unba ra ximhäi, hont'a go ní pa i nde. ⁷ Ne nu' bu mi gua'a rá 'befi Ojá u, 'bex bi bøm bu ja ra hyahäi emme xan he tengu n'da ran dazate, rám 'behni ra zithu emme nts'utho. Ne bi mba bu, bi zu' u yoho yú pongahya Ojá, ne bi dāha bi hyo u. ⁸ Ne nu' u yú ngoc'yei u yoho bi du, mi 'bem bu ja ra calle made ra dāhnini, gue n'dat'a ra hnini guerp bi du ra Hmu mahets'i bu ja ra pont'i. Ne nu'a ran ts'o bin ja bu ja ra dāhnini 'da'angu nan ts'oui bin ja bu ja ra hnini Sodoma, nepu ja ra häi Egipto. ⁹ Ne nhyupa made bi mba yu ja' i gátho 'dahma 'dan'yo bu na ya gue bi nepu gátho yu häi, bi hyet' u 'bom bu xí du. Ne him bi japi bi mba nt'ägui. ¹⁰ Ne gátho yu ja' i i 'bucua ja ra ximhäi bin johya 'bu mi du u, ne nangu ran johya, bi un

yən t'unni n'da ngu n'da, ne bi hyu yá mbəi ngue hin di paha mahəŋ'a ɯ yé pəŋgahya Oja, nguetho bi nu ran ɯnbi nangue 'be'a bi 'yərpa ɯ. ¹¹ Pɛ nu'bɯ mi tho a nhyupa made mi 'bom bɯ, pɛ Oja bi un ra xɛhya mahəŋ'a, ne 'bex bi ndants'ɯ, ne gátho to'o bi nu, ɛmmɛ bin su ɯ. ¹² 'Bex bá ɛ'a n'da ra nde mahɛts'i nts'edi bin ya, bi 'yɛmp'u: "Ba ɛcua ya," bi 'yɛna. Ne bi ndex mahɛts'i ɯ, in 'yohu n'da ra güi. Ne gátho yán swihɯ mi 'bäpɯ bi nu 'be'a bin ja. ¹³ Ne nu'bɯ mi mba ɯ yá pəŋgahya Oja, 'bex bi 'yən ra häi bɯ ja ra dahnini, ɛmmɛ nts'utho. Ne ná 'det'a ra xɛqui ra hnini bin ts'oni, yoto mahuahi yɯ ja'i bi du nangue nts'edi ra 'yənhäi. Ne nu'ɯ yɯ ja'i gue him bi du, ɛmmɛ bin su, ne bi 'yɛspa Oja mahɛts'i bɯya. ¹⁴ Nuya ná yoho yən ɯnbi bi thogui, ne 'bex ba ɛ'a ná hyu ran ɯnbi.

Ná yoto ra thuxi

¹⁵ Ne nu'bɯ mi huixt' rá thuxi a ná yoto ram 'behni mahɛts'i gue mi 'bäpɯ, 'bexque nt'ode bɯ mahɛts'i xən ngu yɯ nde nts'edi bin ya, bi 'yɛna:

Nuya gátho ra ximhäi bi dɔ Oja ma Hmuhɯ,
ne'a ra Cristo bi huahni,

ne hont'ɯ di manda bɯ hən'bɯ go njəm'bɯ mazai, bi 'yɛn'ɯ yɯ nde i ya mahɛts'i.

¹⁶ Ne nu'ɯ 'däte magoho yɯ dɔc'yɛi ngue mi hupɯ ja yán thuts'i di mbä't'a Oja bɯ mi hudi, bin dɔnyahmu ne bi dɔnde Oja. ¹⁷ Ne bi 'yɛm' bɯ mi dɔnde:

Nu'i ma Oja ahe nte guí hɛmbi,
Nu'i zai guí 'bui, ne zai gmi 'bui,

nuya gá dɯ'mi gá 'berpa yá ts'edi gátho mi'da,
ne da zä guí manda xən ho 'be'a gátho i ja.

Dí xi ahe jamadi, ngue ya gá 'yuh ni ts'edi tɔte thoho.

¹⁸ Nu'ɯ yɯ ja'i i 'bɯpɯ hən'bɯ go harɯ i ja yɯ häi ɛmmɛ bin cue
ngue ya bi zən ra ora da nu ran ɯnbi.

Nuya bi zən ra ora da nu nin juənbi, ne gátho ɯ xən du.

Bi zən ra ora gue gui un'dɯ ya 'be'a bi dɔ'ɯ ni 'yɛɛ ne ni pəŋgahya.

Ne bi zən ra ora gue gui un'dɯ yən t'unni gátho bi 'yɛc'yɛi,

hont'a go to'o i ja yá ts'edi, ne'ɯ hin'yɯ yá ts'edi.

Ne bi zən ra ora, gue gui jua'ɯ gátho to'o di ɯnba yá mijá'ihɯ, bi 'yɛn'ɯ.

¹⁹ Ne nu'bɯ mi gua'a bi man'ɯ yɯ dɔc'yɛi, dra Xuuagä dá nugä nsoqui ra dɔnija mahɛts'i. Ne dá nugä ra huada i hɔpɯ mbo, guerpɯ m'be'ts'i ran hoqui bi 'yot'ui Oja ɯ yá 'yɛc'yɛi. Ne bin ja nts'edi ra huei, ne bin thoni, ne yən gáni, ne bin ja n'da ra 'yəmhäi, ne bi hyəh yən do.

12

Ra xisu ne ra jarga

¹ Ne dá hant'a n'da ran t'uti xən ndoho bɯ magɛts'i, ngue n'da ra xisu mi he ra hyadi ngue rá pahni, ne mi tɔpɯ ja ra zəna. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona gue min 'youi 'de'mayoho yɯ sɔ. ² Ne nu'a ra xisu mi hɔt'uhni a, ne ɛmmɛ mi mbafi ngue xən ɯ, ngue nde dim 'buh rá t'uhni. ³ Ne bi nɛqui bɯ man'da ran t'uti tengu n'da ra jarga xən ndoho ne xən theni, ɛmmɛ nts'utho. Ne nu'a ra jarga mi ja yoto yá ya, ne n'da ngu n'da yá ya mi hu'ts' yɯ corona. Ne mi ja 'det'a yá dani. ⁴ Ne nu'bɯ mi uən'na rá 'yozɯ, bi hyəm bɯ häi ná hyu nets'i yɯ sɔ mi ja bɯ mahɛts'i. Ne nu ra jarga 'darbɯ mi 'bähmi ra xisu, i nde da zap'a rá t'uhni 'bɯ bim' bɯi. ⁵ Ne bim' bɯ'a n'da ra ts'unt'ɯ, rá t'uhni ra xisu bɯya. Ne guehna ra ts'unt'ɯ din ts'ut'abi gátho yɯ häi, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Pɛ nu'bɯ mim' bɯi, bi jamansu Oja, ne 'bex bi zixpɯ mahɛts'i bí ja rá ts'edi. ⁶ Pɛ nu ra xisu bi 'dagui, bi mba bɯ ma'ueni guerpɯ bi hocua Oja dim' bɯi n'da

mahuahi ne yociento ne hyate pa. Ne din ja bu 'be'a gätho da hyoni. ⁷ Ne nu bu mahets'i bin ja n'da ra dasui, nu'a rá ngurba m'behni Oja mahets'i ngue ra Miguel ne gätho u mi'da yám 'behni Oja mahets'i, bin sahmbu a ra jarga ne'u gätho yú 'yeha a ra jarga. ⁸ Pe nu'a ra jarga him bi dāha, ne Oja him bi japi dim 'bupu mahets'i buya. ⁹ Ne bi thon'a thi bu mahets'i a ra jarga, guet'a ra c'eyā, ra zithu a, rá thuhu ra Satanás, gue i hāte gätho ua ja ra ximhāi gue'bu rá mbūdi thoho. ¹⁰ Ne nubuya nugā dra Xuuagā dá ōcā n'da ra nde mahets'i nts'edi bin yā bi 'yēna: “Ya bi zōn ra pa da yān'u yu 'yēc'yēi, ne da nu a rá ts'edi Oja, di manda rá ts'edi Oja u, ne a ra Cristo. Nguetho ya bi thon'a thi bu mahets'i ra zithu ngue nzai madi yap'u ma cuhū bu ja rá hmi Oja ma pa ne ra xui. ¹¹ Pe gue'a rá ji ra Jesús, tengu'bu ra De'yo, ní dāp'a ra zithu u yu 'yēc'yēi, ne'bu i ma ngue ēc'yēi ra Jesús, ne'bu hingui su da du. ¹² Janangue'a dan johyahu gätho dí 'buhmbu mahets'i. Pe ndumbūi thoho ahū gue guí 'buhmbu bu ja rá hāi, nepu ja ra dejā, nguetho bi zōm bu ja ra ximhāi ra zithu, ne ēmme in cue. I pādi him maya'a yu pa din ja rá ts'edi bu,” bi 'yēn'a ra nde dá ōcā bin yā bu mahets'i. ¹³ Ne nu'bu mi nu ra jarga zithu ngue bá t'ent'ua hāi, bi gu'a ra xisu gue bim 'būh rá ts'ant'u. ¹⁴ Pe nu'a ra xisu bi mba nt'unni yoho yu zahua tengu n'da ra pents'u xun ndoho, ne bi zāgui bi mba ma'uēni guepu him bi zā bi bent'a ra jarga. Ne bi mba ma jamansu bu hyu jeya made. ¹⁵ Nu ra jarga buya bi bōn ra dehe rá nde, tengu'bu n'da ra dāthe xun ndoho, ēna xtán dux'a ra xisu ra dehe. ¹⁶ Pe Oja bi xoc'a n'da ra hyāhāi guepu bi yu'a ra dehe bi bōm bu rá nde ra jarga. ¹⁷ Pe nu ra jarga buya ēmme bi de ra cue nangue'a ra xisu, ne bi mba bi zū'u gätho mi'da ngue rá 'yu'a ra xisu, gätho u gue bi 'yōt'a bi man Oja ne bi den'du 'be'a bi man'a ra Jesús.

13

Ran t'uti bi bōxpu ja ra dejā, ne ran t'uti bi bōxpu ja ra hāi

¹ Ne bi mba bim 'bāpu ja ndenthe a ra jarga zithu. Ne nugā dra Xuuagā dá nu man'da tengu n'da ra zate, bi bōxpu ja ra dādejā. Ne nuna ra zate mi ja yoto yú yā, ne 'det'a yú dāni, guepu mi ja 'det'a yu corona. Ne mán t'o'ti bu yú yā yú thuhu zeha a ra zate ēmbi gueſe Oja, ne bi ma mants'o nangue Oja. ² Ne nuna ra zate dá nu, gue bi bōxpu ja ra dejā, tengu n'da ram hmasni, pe nu yú gua tengu yú gua yu oso, ne nu u yú nde, tengu yú nde yu león. Ne nu'a ra jarga bi un zeha rá ts'edi ná yoho ra zate gue xī bōxpu ja ra dejā. Ne bi un ran t'ēdi di manda bu hapu i ja rá ts'edi ra jarga zithu, ēmme xun ngu ra ts'edi mi ja a. ³ Nu'a n'da rá yā mi ja bu n'da ra ſeni ngue mí ēmbi dí du a, pe bi zā. Ne gätho yu jā'i mi 'bucua ja ra ximhāi, bi dēnni, ne bi hyonya thoho nangue rá ts'edi mi ja. ⁴ Ne nu u yu jā'i bi dānde ra jarga, nguetho ya xi un rá ts'edi ra zate xi bōxpu ja ra dejā. Ne bi dānde ra zate, ne bi 'yēna: “Njo'o man'da tengu na, ne njo'o to'o da zā din sahmi na.” ⁵ Ne bin t'un rán t'ēdi ra zate xī bōxpu ja ra dejā, da man ra ts'ore xun ts'o nangue Oja. Ne bin t'un ran t'ēdi din ja rá ts'edi yote ma yozna. ⁶ Ne nu'bu mí nyā, ēmme xun ts'o bi ma nangue Oja. Bi ndōm mánts'o rá thuhu Oja, nepu bí 'būi, ne gätho u i 'bupu mahets'i. ⁷ Ne bin t'un ran t'ēdi ngue din sahmbu yú t'ahni Oja ngue di japi di 'be'u. Ne bin t'un ra ts'edi ngue di manda gätho ná ngu yu jā'i 'bucua ja ra ximhāi, gätho yu hāi, ne gätho 'dahma 'dan'yo bu na yā yu jā'i, gätho yu hnini. ⁸ Ne gätho yu jā'i bi dānde a. Pe him bi dānde u xmán t'o'ti yú thuhu bu ja rá sōcuā ra Jesús gue bi 'yōt'a ra T'ude'yo gue'a bi tho. Ne ya mán t'o'ti bu u yú thuhu u 'bu má hin'yu

ra ximhäi, im ma to'o i ja ra temazäi. ⁹ Nu'u to'o i ja yá zagu, dami 'yøhmbe xən ho ya. ¹⁰ Nu'a to'o di un ran ənbi yu ja'i gue da got' ra fädi, nese a da nu ran ənbi ngue da mba njot'i. Ne to'o din hote ngue di sente, nese a da nu ran däte ngue da ts'eni. Janangue'a to'o gätho u yé t'əhni Ojä, jatho hont'a da bəni gue yá yante Ojä, ne hin din xombui. ¹¹ Ne nubəya dá nu man'da ran t'uti gue bi bəxpə ja ra häi, ne mi ja yoho yá t'ədəni tengu n'da ra t'ədə'yo. Pe nu'bə mún yá ɛmmɛ nts'utho tengutho ra jarga zĩthu. ¹² Ne nu'a ran t'uti xí bəxpə ja ra häi bin ja rá ts'edi tengu ra zate ngue xí bəxpə ja ra dədəjə ngue mi ja n'da ra seni a n'da rá yá gue xí zä. Ne bi japi gätho i 'bucua ja ra häi da dände ra mbədi ra zate. ¹³ Ne nu'a ran t'uti gue bi bəxpə ja ra häi, bi 'yøt' yən t'uti nts'utho, bi japi bá çah mahəts'i ra sibi ngue da nu yu ja'i. ¹⁴ Ne bi hyät' yu ja'i gätho 'bucua ja ra ximhäi 'bə mi 'yøt' yu hyonya nt'øt'e. Ne høn'bu i 'bäpə ja rá hmi ra zate xí bəxpə ja ra dejə, bi zä bi 'yøt'u. Ne bi xih yu ja'i da 'yøt'a n'da ra nyoguido tengu ra zate xí bəxpə ja ra dejə, gue mí ja ra seni bu ja n'da rá yá, ngue xí zä. ¹⁵ Ne nu'a ran t'uti gue bi bəxpə ja ra häi, bin t'un ran t'ədi di japi dim 'bə a ra nyoguido nt'øt'e tengu ra zate bi bəxpə ja ra dejə. Ne di japi din yá. Ne bi japi da mba ntho gätho to'o him bi dände a. ¹⁶ Ne bi manda ngue gätho yu ja'i din ja rá hməpya ra nyoguido bu ja rá dɛ nɛpə ja rán 'yɛi, madague'a hont'a go má ja'i, gätho i ja yú ts'edi ne'u hin'yə yú ts'edi, gätho yu membeti ne gätho yu hyoya, gätho yu 'yɛhe ne gätho ngue hing yu 'yɛhe, gätho yu ja'i jatho din ja ra hməpya. ¹⁷ Ne hingui sä n'da ra ja'i dim pá o gue din tai 'bə hin di nequi rá hməpya ra zate xí bəxpə ja ra dejə, nu bu ja rá ja'i. Gätho jatho din ja ra hməpya ngue nam bəni rá thuhu, o rá número, rá hməpya rá thuhu ra zate. ¹⁸ Jatho gan 'yomfənihu xən ho ngue gui pəhməbə 'bɛ'a nam bøn'a rá número ra zate, nguetho nu rá número, 'dato ciento ne hyəte ma 'dato, rá número n'da ra ja'i.

14

Bin tuhu u bim pəhø

¹ Ne nubəya dá nugä ra Jesús ra T'ədə'yo i 'bäpə ja ra nyuni t'ɛmbi Sión. Ne mi 'bähmbə ra Jesús n'da ciento ne yote ma goho mahuəhi yu ja'i ngue gätho i ja bu ja yú dɛ rá thuhu ra Jesús ne rá thuhu rá Ta. ² Ne dá øcä n'da ra nde bu mahəts'i nt'øde tengu yu dehe xən ngu ɛmmɛ di hĩ ne tengu ran gəni nts'edi di thoni. Ne dá øcä tengu'bu yu arpa'bida xən ngu i pei. ³ Ne nu'u n'da ciento ne yote ma goho mahuəhi bi yən Ojä bu ja ra ximhäi, ne bin tupə n'da ra thuhu ma'da'yo bu ja rá hmi Ojä gue'a i huxpə ja rán thuts'i, ne guerpə 'bäh yən t'uti i 'bui, ne yu dəc'yɛi. Ne njo'o mi'da bi zä bi bə a ra thuhu. ⁴ Ne nu'u, gätho xən hotho u, gue hont'a Ojä mbəni. Ne i tən'na ra Dɛ'yo hønbu go hapə da mba. Ne nu'u gue bi yəm bu ja ra ximhäi bu 'buh mi'da yu ja'i, yən t'unni man'da xən ho bin t'un Ojä ne ra Dɛ'yo. ⁵ Ne xinga n'da ra fehni bi thĩnba u, xøgue xingui ts'u yú ts'oqui bu na nu Ojä.

Nu'a bi man'u hyu yám 'behni Ojä mahəts'i

⁶ Ne nubəya dá nugä man'da ram 'behni mahəts'i mi 'yo inde bu mahəts'i, ne i çə ra søcuə nt'o't'i bu ran ho ma'da'yo hin njəm'bu da guadi ne da mba gätho nangni ra ximhäi. Da mba bu gätho yu häi ne nu yu ja'i 'dahma 'dan'yo bu na yá da 'yøde hont'a go to'o ní ja'i. ⁷ Ne nu'a ram 'behni mahəts'i nts'edi bi 'yɛna: "Dami numansuhə Ojä ne gui 'yɛspəhə rá ts'edi nuixte a, nguetho ya bi zøn ra ora da 'yøt' rán juənbi Ojä. Dami thəndehə a ya, gue'a gue bi 'yøt' mahəts'i ne bi 'yøt' ra ximhäi. Ne bi 'yøt' yu dejə ne bi 'yøt' yu mbøthe," bi 'yɛna. ⁸ Ne nu'a

man'da ram 'behni mahęts'i mahøn'a bi den'na rá mbuđi m'behni, ne bi 'yęna: "Ya bin theh rá ts'edi ra dąhnini Babilonia ngue ęmme mi ja rá ts'edi. Nguetho nu' u yu ja'i mi 'bąpą bi xąđi gątho ra ximhái a ran 'yom't'ęni mí ęzehe. Ne gątho u bi 'yot' ran ts'o tengu n'da ra řti gue com'ma rá ęei gątho mi'da," bi 'yęna. ⁹⁻¹⁰ Ne nu'a ná hyu ram 'behni mahęts'i bi den'na ná yoho, ne nts'edi bi 'yęna: "To'o gue da dąnde ra zate gue bi bęxpą ja ra deja, ne ra nyoguido, ngue i ja rá hmępya bu ja rá de o guepą ja rá 'ye, da nu hangu nangu rá ts'edi rá cue Oją. Nu Oją xingui ts'u da 'ye'ts'a ran unbi di un'ndu nangue rá cue. Ne da nu a ra Jesús ra De'yo ne yú hogam 'behni mahęts'i 'bu bin t'un'na, ngue ra sibi n'youi ra de spi. ¹¹ Nu'a ra 'bifi i pøm bu njąm'bu din he a hont'bu go njąm'bu maząi. Ne nu' u i 'bąpą njąm'bu din he a ran unbi i nu u ma pa ne ra xui. Gue'u gątho bi dąnde ra zate xi bęxpą ja ra deja, ne ra nyoguido, gątho u i ja bu ja rá ja'i rá hmępya ne rá thuhu ra zate. ¹² Pe nu ahą gyu 'yęc'yehi pe nde'bu man'da gui hyądumbuihu gui thoc ni t'ęc'yehi ne gui hyąthu yun unbi. Nguetho yú t'uhni Oją u gątho di thoqui i ot' yún t'ędi ne di thoqui i ęc'yei ra Jesús," bi 'yęn'a ná hyu rá m'behni Oją mahęts'i. ¹³ Ne nubya bi 'yęngą man'da ra nde dá ęcá mahęts'i: "Dami 'yo't' ya 'be'a ga xi a i. Din johya thoho gątho u xun du 'bu ya mí ęc'yei a ra Hmu Cristo mahęts'i. Mająpi thoho, ęn'a rá Hogandąhi Oją, nguetho din sáya a rá 'befi mi ot'e. Ne nu'a ran ho mi ot'ua ja ra ximhái u, ne nubą mahęts'i da nu rá muui bu."

Rán sofo ra ximhái

¹⁴ Ne dá nu n'da ra güi xun t'axi thoho ne mi hu inde bu ja ra güi a n'da tengu n'da ra ja'i. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona ra oro. Ne mi ha ra mbore theni ęmme het'i. ¹⁵ Ne bá pøm bu rá dąnją Oją mahęts'i man'da rá m'behni Oją, ne nts'edi bi xi a mi hupą ja ra güi: "Dami 'yörpa yu ja'i bu hai tengu'bu da hyec yu uva xun yąxpą ja ra nuąđat'o. Nguetho ya bi zøn ra ora gue gui pe'ts'u bin ja bu ni huąhi," bi 'yęn'a rá m'behni Oją. ¹⁶ Ne 'bex bi 'yot'a mi hupą ja ra güi tengu xi sifi. ¹⁷ Ne man'da ram 'behni bá pøm bu ja rá ngu Oją mahęts'i ne'a mi ha n'da ra mbore theni ęmme i het'i. ¹⁸ Ne xø bá pøm bu man'da rá m'behni Oją buya guepą ja rá mexa yún t'unni Oją, ne nu'a di manda da de ra sibi bu. Ne nts'edi bi xi a ram 'behni gue mi ha ra mbore theni: "Dami 'yot' ya tengu i ot' yu ja'i 'bu i hec yu uva hingui ho nguetho bi zøn ra ora gue da nu ran unbi u nangue rán juąnbi Oją," bi 'yęna. ¹⁹⁻²⁰ Ne njabu bi 'yot' rá m'behni Oją, tengutho 'bu di pet yu uva ne da 'yen bu ja ran the'mi da bøn rán gui buya. Ne tengutho ra ja'i i ne't'u yu uva da bøn yun gui, ne ngutho da 'yörpa u to da zemi, da nu rá cue Oją ęmme nts'utho. Janangue'a ran t'uti ngue bi mbän rá ji. Ne bi 'yörpa ja ra ndehni, ne ęmme xun ngu ra ji bi mbáni, hyuciento kilómetro nan janni, ne nan he tengu 'bu da hyecpą ja yú nde yu fani a ra ji bi 'yugui.

15

Yoto yam 'behni di manda yoto yun unbi

¹ Ne nugą dra Xuugą dá nu man'da ran t'uti bu mahęts'i, ne ęmme dá hyonya thoho. Mi 'bąhmbu bu yoto yám 'behni Oją mahęts'i, gue u di manda yoto yun unbi din ja ua ja ra ximhái, ne nu'bu bi thoh yun unbi, ya bi thoh rá cue Oją buya. ² Ne dá nu n'da ra xito di nequi tengu ra deja, rá cuhu xun theni tengu ra sibi. Ne gątho mi 'bąpą ja ra xito, gue'u gue him bi dąnde ra zate xi bęxpą ja ra dehe, bi zedi, him bi dąnde ra nyoguido ngue ra pøte a, ne xim bin jap'a rá número o rá thuhu a. Ne n'da ngu n'da mi ha yu 'bida, ngue yu arpa

xí un'na Ojã ɯ. ³ Nε gãtho mi 'bãpɯ bin tuh rá thuhu ra Moisés rá 'yɛhe Ojã, nε bin tuh rá thuhu ra Jesús ra Dε'yo. Bi 'yɛn'ɯ:

Nu'i ma Ojã ahe, ma Hmu ahe, nuixte thoho ni ts'edi, ɛmme xɯn ho i, nε ma hyonya thoho nin t'øt'e.

Majuani nin t'øt'e xɯn hotho ɯ.

Nu'í grá hoga ts'ut'abi mazai.

⁴ Xinga n'da dim 'bui gue hin da dãnde i, gue hin da numansu ni thuhu, nu'í ma Hmu ahe.

Høn'a thoho i xɯn ho i, ma Ojã ahe.

Gãtho hønt'a go 'be'a má nde da dãnde i,

nguetho gãtho ya bi nu ngue xɯn ho 'be'a gãtho guí øt'e, bi 'yɛn'ɯ.

⁵ Nε nubɯya dá nu nsoqui n'da ra jut'i i ja bɯ mbo rá ðanijá Ojã bɯ mahɛts'i, guerpɯ m'be'ts'i yɯn t'ɛði bi 'yo't' ra Moisés. ⁶ Nε yoto yám 'behni Ojã ngue di manda yɯn unbi bɯ ja ra häi bi bøm bɯ. Gãtho i he yá pahni xɯn t'axi ngue ra lino, nε gãtho bi du't' yá tija ra oro. ⁷ Nε nu'a n'da ran t'uti mí 'bãpɯ bi un'i yoto yɯ ximbo bi un'ndɯ yám 'behni Ojã. Gãtho ma yudi rá cɯe Ojã, nε nu'bɯ 'dah mi'da da mbän ɯ mí po bɯ ja ra ximbo, gãtho yɯ ja'i i 'bɯcua ja ra ximhäi da nu rá cɯe Ojã, gue i 'bui mazai. ⁸ Nε gãtho rá nijá Ojã bɯ mahɛts'i i ma yudi rá ts'edi nε rá nuixte Ojã tengu ra 'bifi 'bɯ i yupɯ mbo ra ngu. Nε xinga n'da sã da yɛrpɯ asta gue'bɯ bi gua'a rá 'bɛfi ɯ yoto yɯm 'behni gue di manda yoto yɯn unbi ua ja ra ximhäi.

16

Yɯ ximbo i po yɯn unbi ngue rá cɯe Ojã

¹ Nε dá øcã n'da ra nde gue bi bøm bɯ ja rá ðanijá Ojã. Nε nu'a ra nde bi xi ɯ yɯm 'behni: “Dami fãmhɯ bɯ ja ra ximhäi rán unbi Ojã nts'utho i po ɯ yoto ni ximbohɯ,” bi 'yɛna. ² Nu rá mbɯdi ram 'behni bi mbäm bɯ ja ra ximhäi rá cɯe Ojã mí po bɯ ja rá ximbo. Nε gãtho yɯ ja'i gue bin ja rá hmɛpya a ra zate xí bøxpɯ ja ra dehe, nε'a ra nyoguido ngue i thãnde ɯ, bi nu ran ɯ ngue yɯ sasi xɯn ts'otho. ³ Nubɯya ná yoho ram 'behni mahɛts'i bi mbän a rá cɯe Ojã mi po bɯ ja rá ximbo, bɯ ja ra ðãdejã. Nu'a ra dehe bɯya bin ja tengu rá ji n'da ra ja'i xɯn du. Nε gãtho mi 'bupɯ mbo ra dejã bi du. ⁴ Nε ná hyu ram 'behni mahɛts'i bi mbän'a rá cɯe Ojã mi po bɯ ja rá ximbo hapɯ ja gãtho yɯ ðathe nε gãtho yɯ mbøthe. Gãtho ra dehe mi po bɯ bin ji. ⁵ 'Bex dá øcã rá nde rá m 'behni Ojã gue'a bi unba yɯ dehe bi 'yɛna: “Nu'í ma hoga Hmu, ma Ojã i, zai guí 'bui nε gmí 'bui, xɯn hotho gãtho nin juanbi, nguetho rán säui ɯ gá unbi. ⁶ Ya gá un ra ji da zi ɯ, nguetho bi hyo ɯ nim 'behni bɯ häi nε ni pøngahɯ. Nuya gá cospa ra pengui nangue 'be'a bi 'yøt'ɯ,” bi 'yɛna. ⁷ Nε dá øcã n'da ra nde bi bøm bɯ ja ra mɛxa guerpɯ mí ja yán t'unni Ojã, i ɛna: “Ma Hmu i Ojã nuixte ni ts'edi xɯn ho, njuãntho a nin juanbi, ngue rán säui ɯ,” bi 'yɛna. ⁸ Nε nu'a ná goho rá m 'behni bi mbäm bɯ ja ra hyadi a rá cɯe Ojã mi po bɯ ja rá ximbo. Nε ɛmme bin ja rá ts'edi ra hyadi ngue bin zø ɯ mi 'bupɯ ja ra ximhäi nangue nam pa ra hyadi. ⁹ Nε nu'ɯ gue bi nu ran unbi nangue rá ts'edi ra hyadi, bi ndømants'o rá thuhu Ojã, gue'a bi manda yɯn unbi, pɛ guexta'a him bi 'yɛspa Ojã, him bi päh yán 'yomfɛni ɯ. ¹⁰ Nuya ná cõt'a ram 'behni bi mbäm bɯ rá cɯe Ojã mi po bɯ ja rá ximbo, nε bi mbäm bɯ hapɯ i ja rá ts'edi ra zate xí bøxpɯ ja ra dehe. Nε nupɯ hapɯ ja rá ts'edi, gãtho xɯm 'bexui thoho bɯ. Nε nu'ɯ yɯ ja'i gue i 'bupɯ bi zase yá jãni nangue ran unbi bi nu. ¹¹ Nε bi c'amants'otho Ojã nangue yɯn ɯ, nε nangue yɯ sasi mi ja. Pɛ guexta'a him bi 'yɛ'ts'a ran ts'o mi øt'e, him bi

päh yán 'yomfëni. ¹² Nε nu'a ná 'dato ram 'behni bi mbäm bu rá cue Ojå mi po bu ja rá ximbo, bi mbäm bu ja ra dæthe xæn ndoho t'ëmbi Eufrates. Nε bi xä ra dehe nε 'bex bi 'yot' ra dæthe ngue da zä da thopu yu ts'ut'abi gue ni 'yεpu ni böx ra hyadi. ¹³ Nε nugä dra Xuuagä, dá nu hyu yu ts'onthi di nequi tengu yu 'ue, ngue bi bøm bu ja rá nde ra jarga zithu, nepu ja rá nde ra zate xi böxpu ja ra deja, ne bi bøm bu ja rá nde ran t'uti xi böxpu ja ra häi, gue ra hyäte pøngahya. ¹⁴ Nguetho nu'u, gue'u yú ts'onthi ra zithu u i ja yú ts'edi ngue da 'yot' yu hyonya nt'ot'e. Nε nu'u bi mba bu gätho ná ngani ra ximhäi, hønba go hapu 'buh yu ts'ut'abi, ngue bi japi di pet yu ja'i. Ngue din ja ra dæsu di sähmbu Ojå. Nε nu'a ra pa din ja ra sui gätho da nu rá ts'edi Ojå nuixte. ¹⁵ Nε dá øcä rá nde ra Jesucristo ngue bi 'yëna: "Gui 'yøhmbu ya, nugä ba øcä tengu n'da ra bæ. Hinga mfädi njäm'bu ga søhø. Din johya thoho u gue him bin aha pe bi jamansu yu he dá unni, janangue'a hin din 'yåhe nε hin din 'yasä büya, ngue im benthø a ran hoqui dá ørpa u, janangue'a hin di nequi yú ts'oqui, ne hin da mbe'ts' yú sä," bi 'yëna. ¹⁶ Nε gätho bim peti bu yu ts'ut'abi nε yu ja'i bu ja ra xequi t'ëmbi Armagedón, ngue yú nde yu hebreo a. ¹⁷ Nuya ná yoto ram 'behni bi mbäm bu rá cue Ojå mi po bu ja rá ximbo, bi huic ran dahi 'be'a mi po bu. 'Bex bi t'ø a n'da ra nde bi bøm bu ja rá ni ja Ojå mahets'i, gueru i hu inde Ojå. Nε nu'a ra nde bi 'yëna: "Ya da guadi gätho man'ts'embi," bi 'yëna. ¹⁸ Nε 'bex bi hyät'i nts'edi yu hucé, nε nts'edi bin thoni yu ngäni. Nε bin ja n'da ra 'yanhäi nts'edi hin jam'bu bi nu n'da ra ja'i tengu na, asta gue'bu go mim 'bu u yu mbädi thoho yu ja'i. ¹⁹ Nu ra 'yanhäi bi xen'a ra dahnini Babilonia, hyu xequi bi böni. Nε gätho mi'da yu hnini hønba go hapu mi ja bi guadi. Nε bi bæñ Ojå gue xæn ts'otho mi øt' yu ja'i 'bøpu ja ra dahnini Babilonia, nε nts'edi bi unba u, nangue rá cue nts'edi a, asta gue'bu go min theh rá cue Ojå. ²⁰ Nε gätho yu t'uhäi i ja bu ja yu de ja bim 'bedi. Nε gätho yu nyuni nε yu t'øhø bim 'bedi, hin'yu büya. ²¹ Nε 'bex bi dæpu mahets'i yan do ømme nts'utho nguetho yote kilo nán hyu n'da ran do, bi zæ i 'da yu ja'i. Pe nu u yu ja'i bi c'amants'o Ojå nangue ran unbi nts'edi bi nu nangue yan do.

17

Ra ngarpa 'yomt'ëni xisu

¹ Nε nu'a n'da u yäm 'behni Ojå mahets'i gue'a mí ja n'da ra ximbo, bi xicä: "Ba øhe ga ut'a i rán juñbi Ojå da nu ra 'yomt'ëni xisu i hupu ja yu dehe 'dahma 'dan'yo bu gätho ra ximhäi. ² Nu'u yu ts'ut'abi bu ja ra ximhäi bi 'yøthu ran ts'o a ra 'yomt'ëni xisu. Nε yu ja'i 'bæcua ja ra ximhäi bi xänba bu gue da 'yot' ran ts'o gueru 'bu a ra 'yomt'ëni xisu. Gätho mi øt' ran ts'o tengu'bu iti thoho," bi 'yem' bu mi xiqui. ³ Nε nubüya nu rá m 'behni Ojå bi zixcä bu ja n'da ra huenhäi ma'ueni njon mi 'bøpu. Nε nu rá Hogandahi Ojå bi jaqui gue dá handi, nε dá nugä a ra xisu i hux'a n'da ra zate xæn theni. Nu ra zate mi ja yoto yú yä nε 'det'a yú dani, nε nt'o'ti bu ja rá ja'i øna jase rá ts'edi, gue rá thuhu øna guese Ojå. ⁴ Nu ra xisu mi he n'da ra hoc'bøt'e xæn jøpoi nε xæn theni. Nε ømme madin 'yøt'e xæn ho nangue yu thebe nε yam fo'yε ra oro nε yu ts'angu ømme xam hmadi thoho, nε høn't'a go mi cuat rá pahni. Nε mi the n'da ra tasa ra oro. Pe gätho 'be'a mi po ra tasa ra hme pya nangue gätho yan ts'o mi øt' ra xisu. ⁵ Nε nubü ja rá dε nt'o'ti bu rá thuhu: "Ra dahnini Babilonia, ngue ja rá ts'edi tengu'bu rá mbe gätho yu 'yomt'ëni nε tengu'bu rá mbe gätho i øt' ran ts'o hønba go hapu i ja ra ximhäi," bi 'yën'a ra t'ohni. Pe hin da bæse n'da 'be'a ním böñ'a. ⁶ Nε dá hant'a ra xisu, tengu 'bu iti thoho nangue yú ji u gätho bi hyo 'bu

mi den Ojã ne'bu mi mamp'a rãm hman ra Jesús. Ne nugã drá Xuuagã, dadí hyonya thoho 'bu má nugã a n'da ran t'uti. ⁷ Ne nu rãm 'behni Ojã mahęts'i bi xiqui: "O gadi hyonya thoho, nguetho ga xi a ya 'be'a ni hmępya a ra xisu, ne 'be'a ni hmępya a ra zate i hux'a ra xisu, gue i ja yoto yú yã ne i ja 'det'a yú ðani. ⁸ Nu'a ran t'uti ngue ra zate gá nu, pe gue'a n'da mi 'bui, ne hingui 'buh ya, pe him ma ya'a ba ęhe mahøn'a, da bøm bu ja ra hyãhãi ęmme xun hę. Ne m'bejua da nu ran ðate xun ho hin dim 'buh mahøn'a. Ne gãtho yu jã'i ngue hinga nt'o't'i yú thuhu bu ja ra søcuã mahęts'i, gue bi t'orpũ 'bu ma hin'yu ra ximhãi, di hyonya thoho 'bu bi nu mahøn'a tengu bu i hnu ra zate. Nguetho mi 'bui, ne njo'o ya, pe dim 'bui mahøn'a. ⁹ Nu'u to'o i ja yãn 'yomfęni xun ho, sã da bãdi 'be'a nim bøn a ra hmępya. Nu yoto yú yã ra zate ra hmępya ngue u yoto yu nyuni guepũ i hu a ra xisu. ¹⁰ Ne ra hmępya gue'u yoto yu ts'ut'abi, ngue yu ts'om'bãi thoho. Bi du u cat'a ne nu ná 'dato i 'bupũ ya, ne ná yoto dim 'bui, pe hingan ya'a din ts'ut'abi. ¹¹ Ne nu'a n'da, ná hyãto ra ts'ut'abi buya, gue'a gue mi 'bui, pe njo'o ya. Nu'bu bá ęh mahøn'a, di manda tengu u yoto yu ts'om'bãi ts'ut'abi, pe m'bejua da mba da nu ran unbi mazãi. ¹² Ne nu'u yú ðani ra zate gá nu, yu hmępya ngue 'det'a yu ts'ut'abi din ja yú ts'edi 'da yu t'u ora tho ne da gomhbũ rá ts'edi ra zate. ¹³ Ne gãtho yu ts'ut'abi 'dat'a da bęni ngue di un ra ts'edi di manda ra zate. ¹⁴ Ne gãtho yu ts'ut'abi da zũ'a ra Jesús ra Dę'yo. Pe nu'a ra Jesús da ðaha, nguetho ra Hmu a nangue gãtho mi'da yu hmu, ne ra hmuts'ut'abi nangue gãtho mi'da yu ts'ut'abi. Ne nu'u gãtho ðin 'yohũ ra Jesús 'bu bi ðaha, gue'u bi zon Ojã u, ne bi huahni, ne him bi 'ye'ts'a ní ðenni," bi 'yęn'a ram 'behni. ¹⁵ Ne nu rãm 'behni Ojã mahęts'i xø bi xicã mahøn'a dra Xuuagã: "Nu yu dehe gá nu guepũ mi huh ra xisu, ra hmępya a nangue gãtho mi'da yu jã'i i 'buh nangũni ra ximhãi, gãtho yu hãi gãtho yu nde 'dahma 'dan'yo bu na yã. ¹⁶ Ne nu yu ðani gá nu, ngue yú hmępya yu ts'ut'abi, ne'a ra zate, m'bejua da zũ a ra 'yomt'ęni xisu u. Ne nu'u da hyãcpi 'be'a gãtho mi ja a ra xisu, ne da zap rá ngøc'yei a, ne da 'yu'ma ra xisu nangue ra sibi. ¹⁷ Nguetho Ojã bi bęnba yu ts'ut'abi da 'yøt'e tengu mim bęn Ojã, ngue n'da ngu n'da u di un rá ts'edi ra zate di manda, asta gue'bu go bin ja 'be'a bi man Ojã ngue din ja. ¹⁸ Ne nu'a ra xisu gá nu bu, rá hmępya ra ðahnini gue'a di manda yu ts'ut'abi a, nangue gãtho yu hãi i ja ua ja ra ximhãi," bi 'yęn'a ram 'behni.

18

Bi 'beh rá ts'edi ra ðahnini Babilonia

¹ M'bejua dá nugã man'da ram 'behni bá çah mahęts'i, ne ęmme i ja rá ts'edi. Ne i ja rán nequi, bi hyãt ra ximhãi 'bu mi gãi, tengu ra hyadi. ² Ne ęmme ts'edi bin yã, bi 'yęna: "Bi guahya, bi guahya rá ts'edi ra ðahnini Babilonia. Ne hønt'u yu zĩthu dim 'bupũ, ne gãtho yu ts'onthi. Ne i 'bupũ hønt'a go 'be'a mán ts'o, ne yu doja gue hingui ho øt'e, xun ts'otho. ³ Nguetho nu yu męngu bu bi xãnba ran ts'o gãtho yu jã'i mi søm bu gue i 'buh ná ngũni ra ximhãi. Ne gãtho yu ts'ut'abi bi gomhbũ ran ts'o ra hnini, ngue tengu'bu ra 'yomt'ęni xisu bu. Ne xun ngu yu jã'i 'da n'danni yú hãi, bim męmbeti 'bu mí mbãp'u 'be'a gãtho bi numanhøse yu męngu bu ja a ra hnini," bi 'yęn'a ram 'behni. ⁴ Ne dra Xuuagã dá øcã man'da ra nde bi 'yęh mahęts'i, bi 'yęna: "Ba ęhe gãtho yu jã'i ngue ma mbetigã, dami pøm bu ja ra ðahnini, gue hin gui cohma øt'ehũ ran ts'o i ja bu, ne hin guin nuhũ ran unbi gue da nu u to'o da gopũ. ⁵ Nguetho nu'bu sã da mba ma munts'i yãn ts'o i t'orpũ, tengu'bu da zũh nãn hęts'i ra ximhãi mahęts'i. Ne nu'a Ojã xingui

ts'« bi pumbəni ran ts'o 'be'a bi t'ørp«.” ⁶ Ne bi sih yám 'behni Ojā bəya: “Nuya dami cospah« ra pengui tenguthoho bi 'yørpa mi'da, dami cospah« ran « gue gui yof« mahøn'a. ⁷ Dami un ya ran «nbi ne nts'edi ra dumbəi 'be'a rán theui bi 'yøt'e. Nguetho bi bəni maguese, ne bi 'yøt' y« ts'oqui bi numanhose, ne xən ngu 'be'a gātho bi hyonse. Tengu'b« n'da ra xisu da manse mbo rá mbəi, da 'yəna: “Nugā xən ngu ma ts'edigā, hingan ts'ogui thohogā, ne njəm'b« din jagā ra dumbəi,” ngub« bi ma. ⁸ Pē janangue'a da nu ran «nbi di und Ojā, ne gātho 'be'a din ja, 'da huətho án ja gātho y« 'yānthi. Ne da nu ra gəhe ne ra dumbəi, ne di juadi nangue ra sibi. Nguetho tate thoho rá ts'edi Ojā ra Hmu, gue di un'na rán theui bi 'yøt'e. ⁹ Ne nu yú ts'ut'abi gātho y« hāi gue zai i combə« ran ts'o, gātho din zoni ne dim mbafi 'b« i hand rá 'bifi ra dāhnini ngue i zø. ¹⁰ Ne gātho dim 'bāmanhə nguetho ɛmme i su da nu ran «nbi tengu in nu « i 'bəp« ja ra dāhnini. Ne da ma: “Huɛcate, huɛcate, nguetho mahotho ra dāhnini, ne ɛmme mi ja rá ts'edi, pē n'da huətho gue bi ts'embi,” da 'yən'«. ¹¹ Ne gātho y« mbā b« ja gātho ra ximhāi din zoni ne dim mbafi, nguetho njo'o da dāmbi 'be'a da mbā. ¹² Ngue y« oro, y« t'axi, y«n 'yøt'e, y« perla, ne ra 'bøt'e ra lino xən ho, ra 'bøt'e ra seda, ra 'bøt'e xən tudí xən jəpoi ne xən theni, ne gātho y« za gue muman'u, ne'« nt'øt'e y« do'yo, ne gātho « y« za nt'øt'e ɛmme xəm hmadi, ne'« nt'øt'e ra bronce ngue ra thenga fəxna t'egui, ne'« nt'øt'e ra t'egui, ne'« nt'øt'e ra 'yaxi. ¹³ Ne zai mi 'bā b« y« canela, y« 'yəthi ngue in 'yoh« y« tħ«, ra t'əza muman'u, y« 'yəthi i yəmanho, y« perfume, y« vino, y« aceite, ra hocjani, ra trigo, y«n dani, y« de'yo, y« fani, y« carro, ne y« 'yəhe mi 'bā b«, nguetho mi 'bāp yú te y« jā'i tengu'b« i 'bā y« fani. ¹⁴ Ne da 'yən'« y« mbā: “Gātho gue xən ho gmi honi bin thegue. Ne gātho y« mbeti ne gātho 'be'a mahotho ya bi mba. Him man'dandj guin nu mahøn'a tengu mí ja b«,” da 'yən'«. ¹⁵ Ne nu'« gue bim mēmbeti ngue'« mim pā b« ja ra dāhnini, dim 'bāmanhə tho, nguetho i su da nu ran «nbi, tengu in nu'« mi 'bəp«. Ne ɛmme din zoni, i tu yú mbəi, nguetho njo'o da dāi 'be'a i ja da mbā. ¹⁶ Ne da 'yəna: “Dumbəi thoho nangue 'be'a bin ja ra dāhnini, ɛmme mi ja b« mahotho, ne mi ja b« y« 'bøt'e ra lino, ne y« 'bøt'e xən jəpoi, ne y« 'bøt'e xən theni, ne madi nequi b« 'be'a mahotho gue y« oro ne y«n 'yøt'e ne y« perla xəm hmadi. ¹⁷ Nuya nte jab« ya, n'da oratho ám 'bedi gātho ɛmme xəm hmadi mi ja b«,” da 'yən'« mim pā b«. Ne gātho yú hmu y« barco ne'« gātho i hu b«, ne gātho y« mbefi di 'yon y« barco, mi 'bāmanhətho. ¹⁸ Ne bi du yú mbəi 'b« mi nu ra 'bifi i zø ra dāhnini, ne bi 'yəna: “Hin'y« man'da ra hnini mahotho tengu n«.” ¹⁹ Ne nu'«, bi 'y«x yú yā y« fonthāi, ra hmepya gue tu yú mbəi, ne bin zoni ne bi mbafi, ɛna: “Huɛcate ra dāhnini ɛmme mi ja rá ts'edi, nguetho gātho gah« dyú hmuh« y« barco dām mēmbetiħ« n«, ne xøgue n'da oratho ám 'bedi gātho mi ja b«,” bi 'yən'«. ²⁰ Pē gan johyah« gātho ah« gue gui 'bəhmb« ua mahəts'i, gan johyah« nangue 'be'a bin ja ra dāhnini, bi ts'embi. Ne dan johyahe gātho gahe ma 'bāiħe ra Cristo ua ja ra hāi, ne gātho gy« pøngahyāħ« Ojā, ne gātho gah« ngue dí tənhd« Ojā, dan johyah«, nguetho ya bi cos'ah« 'be'a bi 'yøt'ah« y« jā'i mi 'bəp« ja a ra dāhnini. ²¹ Ne nubəya n'da rām 'behni Ojā mahəts'i ngue xən ngu rá ts'edi, bi gəts'a n'da ra do ɛmme xən ndoho, ne nts'edi bi 'yem b« ja ra dādejā. Ne bi 'yəna: “Tengu thoho din ja ra dāhnini Babilonia ngue mi ja rá ts'edi, pē njəm'b« da hnu mahøn'a, gātho n'da m'bedi thoho. ²² Ne hin da t'ørp« mahøn'a y« mbə'bida, gātho « i pē y« arpa, ne gātho « i huixt y« thuxi, xinga gue'« y« hyuxi. Xinga n'da ran 'yoh« dim pəp« mahøn'a, ne njon din cəm b« mahøn'a. ²³ Ne din çə'bexui thoho, him man'dandj mahøn'a di nequi b« y« sibi, ne njon da 'yøt' ran thəti b« ngue din

johya tengu mi øt'e. Nguetho man'da mi ja yú ts'edi u mi øt' yú 'befi bu xinda gue'u mi'da gátho ra ximhäi. Pe mi hät yu ja'i 'bu mi xänbi di ho yú pähä zehé u gátho mi søm bu, bí nexpu ná nguäni ra ximhäi. ²⁴ Ne gueru bim fan yú ji u yú pongahya Oja, ne u gátho mi'da yu t'uhni Oja, gue bi tho. Pe gueru bi tho u, ne gue'a i ts'emba a ra dahnini," bi 'yén'a rám 'behni Oja.

19

¹ Ne nubuya, dra Xuuagä dá øcä yú nde n'da munts'i yu ja'i i 'bäru mahets'i. Ne bi 'yén'u: "Dí espahu Oja, nguetho ma pøpätéhä a, ne hønse ma Ojahu i ja rá nuixte ne tate thoho rá ts'edi. ² Xän ho rán ts'embi Oja, nguetho rán säui bi t'ørpa ra dahnini, tengu'bu ra 'yomt'eni xisu, gue bi ts'onba yú mbui gátho yu ja'i ra ximhäi. Ne nuya Oja bi cosa u gátho to'o bi hyo yú 'yehé," bi 'yén'a. ³ Ne nts'edi bi mam mahøn'a yu nde dá øcä: "Dí espahu Oja nguetho ya bi juah ra sibi a ra dahnini, ne hin din hé a nín 'yo rá 'bifi," bi 'yén'u yu ja'i. ⁴ Nubuya gátho 'däte magoho yu dæc'yei ngue zai di mbä'ts'a Oja, ne'u goho yan t'uti i 'bui, bin danyahmu bu i hu a Oja, ne bi dande. Ne gátho bi ma bi 'yén'u: "Necähe, ngubü dím bémhbe dí espahu Oja," én'u.

Bi zín rá xisu ra De'yo

⁵ Ne dá øcä man'da ra nde bi bøm bu gueru i hu a Oja, ngue bi ma: "Dami 'yèspa ma Ojahu gátho u yú 'yehé. Dami 'yèspahu gátho to'o i numansu Oja, ne'u i ja yú ts'edi ne'u hin'na," bi 'yén'a ra nde. ⁶ Ne dá øcä yú nde yu ja'i xän ngu, ngue di hì tengu'bu xän ngu yu dehe, ne tengu'bu bi thoni yan gäni. Ne bi 'yém 'bu mi yä: "Dí espahu Oja, nguetho di manda ya ra Hmu, ma Ojahu tate thoho rá ts'edi. ⁷ Gátho dan johyahü, ne da hyu ma mbuihu, ne ga espahu Oja ngue i ja rá ts'edi. Nguetho bi zøn ra ora da zín yu 'yèc'yei ra Jesús, ra De'yo, tengu thoho n'da ran 'yohu din thät'ui rá xisu. Ne mahøntho da mba ra xisu, mahoqui thoho. ⁸ Ne bin t'un ran t'edi da hye ra pahni di fexni, gue ra lino xingui ts'u ts'o. Nu'a ra pahni xän t'axi nam böni ngue bi mba mahoqui yú ts'oqui u yú t'uhni Oja ne nubuya i øt' yún theu." ⁹ Ne nuna ram 'behni mahets'i bi xicä 'be'a ga o't' ya: "Din johya gátho to'o u bi ts'on bu ja ran sihme nangue rán thäti ra De'yo. Majuäni rám hman Oja na dí xi a ya," bi 'yèng rám 'behni Oja mahets'i. ¹⁰ Ne nubuya dán danyahmu bu ja rá gua ram 'behni mahets'i. Pe nu'a bi xicä: "O guín jabu, nguetho nugä rá 'yehé thohogä Oja tengu thoho i, ne tengu ni cuhu, gátho u i mamp'a rám hman Oja nangue ra Jesús, gátho dadí jafu da fah ra Jesús," bi 'yèng 'bu mi xiqui.

Nu'a n'da bi hyux ra t'axca ndøfani

¹¹ Ne nubuya, dra Xuuagä, dá nugä nsoqui mahets'i. Ne mi 'bäru n'da ra t'axca ndøfani pa nthuts'i. Ne nu'a i huts'i, Majuäni a rá thuhu, nguetho zäi in mam majuäni a. Ne di ja'ts'a rá thuhu, janangue'a n'da ngu n'da di un'na rán säui 'bu bi juänbi, ne xän ho 'bu i øt' ran sei a. ¹² Ne nu'u yú dä a mi huxpu, mi zø tengu ra sibi, ne mi jabu xän ngu yu corona bu ja rá yä. Ne nu rá thuhu nt'o't' i bu, hønse mi pädi 'be'a rá thuhu. ¹³ Ne nu rá pahni mi he, bi zinni gátho ra ji, ne nu rá thuhu, ngue rám Hman Oja a. ¹⁴ Ne nu'u yu dofui mahets'i, gátho mi he ra t'axca lino mahotho, xingui ts'u xän ts'o. Ne gátho mi hux yu t'axca ndøfani, ne bi den'na ra mbüdi mi huxpu ja ra ndøfani. ¹⁵ Ne nu'a ra ngurbi i pøxpu ja rá nde n'da ra espada emme hæt'i, ngue da dæp yän seihi 'bäru gátho yu häi bu ja ra ximhäi. Ne gátho di manda u büya, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Ne tengutho ra ja'i bu ja ran the'ma gui'uva, i nen yu uva, ne ngutho

da 'yörpa u to da zembí, di un rá cue Ojã nts'utho, ngue nu'a nte hẽmbi da 'yõt'e. ¹⁶ Ne nt'o't'i bũ ja rá pahni ne rá xĩnthe rá thuhu, ngue ra Hmuts'ut'abi a ngue di manda gãtho yũ ts'ut'abi, ne rá thuhu, ngue ra Ngarpa Hmu a ngue di manda gãtho yũ hmu. ¹⁷ Ne dá nugã n'da rá m'behni Ojã mahẽts'i mi 'bãpũ ja ra hyadi, ne nts'edi bi mba't'u gãtho yũ doja mi 'yo bũ magãts'i, bi 'yẽmbi: "Gãtho ahũ gyũ dojahũ, ba ẽhmbũ yũ, nguetho Ojã bi 'yõt'ahũ n'da ra dãnts'ihme. ¹⁸ Ba ẽhmbũ ya gui sihũ yũ ngõc'yẽi yũ ts'ut'abi ne yũ hmudofãi, ne'ũ gãtho mi ja yũ ts'edi. Ne yũ ndõfani ne gãtho mi huts'i, ne gãtho yũ ja'ĩ yũ 'yẽhe ne gãtho hing yũ 'yẽhe, ne yũ hmu uague yũ mbefi," bi 'yẽm 'bũ mi mba't' yũ doja. ¹⁹ Ne dá nugã ra zate gue xĩ bõxpũ ja ra dãdejã, ne 'darbũ bim pẽtihũ gãtho yũ ts'ut'abi ngue gãtho yũ hãi, ngue da 'yörpa n'da ra dãsuĩ a mi huxpũ ja ra t'axca ndõfani, ne'ũ gãtho mi tenni. ²⁰ Ne nu ra zate bãya bi mba mfent'i a, ne'a ra hyãte põnghayã bi fent'i, gue'a ran t'uti í bõx ra hãi ne xĩ 'yõt' yũ hyonya nt'õt'e bũ ja rá hmi ra zate. Ne gue'a mi hãt yũ ja'ĩ gãtho to'o mi ja rá thuhu bũ ja rá dẽ. Gãtho yoho bi t'entpũ ja ra sibi ra azufre, tengu n'da ra dejã na ndoho a ra sibi. ²¹ Ne gãtho yũ ja'ĩ mi ten'na ra zate, bi tho nangue ra espada mi põxpũ ja rá nde a mi huxpũ ja ra t'axca ndõfani. Ne nu'ũ yũ doja bãya bin niyã thoho nangue yũ ngõc'yẽi.

20

N'da mahuãhi njeya

¹ Ne nubũya, dra Xuuagã dá nugã man'da rá m'behni Ojã mahẽts'i bá çai ne bá hyã rán sogui ra hyãhãi ẽmme xũn hẽ ne nts'utho, guerpũ i 'bũh yũ zĩthũ. Ne nu'a rá m'behni Ojã mi çã n'da ra cadena xũn ndoho. ² Ne bi bent'a ra jãrga, ne t'ẽmbi ra c'ẽyã, pẽ guet'a ra zĩthũ, rá thuhu í Satanás. Ne bi mba nthãt'ĩ n'da mahuãhi njeya nangue ra cadena. ³ Ne nu'a rá m'behni Ojã bãya, bi 'yentpũ ja ra hyãhãi a ra zĩthũ. Ne bi go'mi, ne bi hyãt'a ran sogui, ne bi cuahmi xũn ho, ngue hin da zã da bõm bũ da hyãt' yũ ja'ĩ, asta gue' bũ bi gua'a n'da mahuãhi njeya. M'bejua da mba nso'ts'i 'da yũ pa. ⁴ Ne dá nugã man'da ra hmepya mahẽts'i, xũn ngu yũn thuts'i, ne nu to'o mi huxpũ bin t'un ran t'ẽdi da 'yõt' ran juãnbate, gãtho min 'yohũ u bi tho 'bũ mi ma i ẽc'yẽi ra Jesús, ne' bũ mi mamp'a rá m hman Ojã. Gue nu'ũ gãtho him mi thãnde ra zate xĩ bõxpũ ja ra dejã ne rá nyoguido. Ne nte mi ja bũ yũ dẽ rá thuhu ra zate, xĩnga guerpũ ja yũ 'yẽ. Nu'ũ bi ndants' mahõn'a 'bũ mi du, ne bin 'yohũ ra Jesús bin ts'ut'abi n'da mahuãhi njeya. ⁵ Ne guehya yũ mbũdi bi xox Ojã bi t'urcã. Pẽ nu'ũ mi'da gue bi du, hin da dãmbẽni asta gue' bũ bi gua'a n'da mahuãhi njeya. ⁶ Ne di johya ne majãpi u gãtho u ra mbũdi da xox Ojã, ne hin da nu a na yoho ran dãte ngue ra sibi mazã. Ne dim mbãjã nangue ra Cristo bũ bí ja rá ts'edi Ojã, ne din 'yohũ ra Cristo ngue din ts'ut'abi n'da mahuãhi njeya.

Da mba nthãpi ra zĩthũ

⁷ Ne nu'ũ bi gua'a n'da mahuãhi njeya, da mba nsocui a ra zĩthũ mi ofãdi. ⁸ Ne nu'a ra zĩthũ bãya da bõm bũ, xõ da hyãt mahõn'a yũ ja'ĩ gãtho na ngũni ra ximhãi. Da mba bũ ja ra hãi Gog ne ra hãi Magog ne di japi dim peti gãtho nangue din ja ra dãsuĩ. Ne xũn ngu da denni hingui sã da 'bede, tengu ra 'bomu 'bom bũ ndendejã, njon da hyãt'ĩ da mbede. ⁹ Ne din 'yerpã thoho bũ ní mba bi mbã'ts'ĩ harũ mi 'bũ u min 'yohũ Ojã, guerpũ ja ra dãhni di huẽc Ojã. Pẽ bá çãh mahẽts'i ra sibi bi juadi gãtho yũn suihũ. ¹⁰ Ne nu'a ra zĩthũ ngue bi hyãt'ũ, bi t'entpũ ja ra sibi i the ra azufre, tengu n'da ra dejã na ndoho, guerpũ xĩ t'entpũ ra zate xĩ bõxpũ ja ra dãdejã, ne'a ra hyãte põnghayã gue ran t'uti xĩ

bøxpɸ ja ra häi. Ne gätho hyu da nu ran ʌnbi nangue ra sibi, ma pa ne ra xui høn'bu go njəm'bu gätho yu pa mazäi.

Ran zegui ran juq̄nbi

¹¹ Ne drá Xuuagä dá nugä mahøn'a, gue n'da ran thuts'i xən ndoho xən t'axi, ne mi hupɸ Ojã. Ne nu ra ximhäi ne mahęts'i bim 'be' bu mi hyant'a mi hupɸ, ne him man ja buya. ¹² Ne dá nugä gätho ʌ xən du, hønt'a go 'be'a ní ja'i, mi 'bäpɸ ja rá hmi Ojã i hupɸ. Ne bi mba ma tants'i yu sɔcuɸ bu, ne'a ra sɔcuɸ im ma to'o i ja ra temazäi. Ne gätho bi mba ma juq̄nbi nangue'a nt'o't'i bu 'be'a gätho bi 'yøt'a, nu'bu mi 'bui. ¹³ Ne gätho ʌ gue bi du bu ja ra dejã, ne gätho ʌ mi'da bi du hønbu go hapɸ, ngue gätho i 'bäpɸ 'bu' ʌ xən du, bi bøm bu, ne bim 'bäpɸ ja rá hmi Ojã. Ne bi mba ma juq̄nbi nangue 'be'a gätho bi 'yøt' bu mi 'bui. ¹⁴ Ne nu'a ra xeq̄ui mi 'bu' ʌ xən du, bi t'entpɸ ja ra sibi, tengu ra dejã na ndoho. Gue'a na yoho ran ðate a. ¹⁵ Ne nubɸ ja ra sɔcuɸ gue im ma to'o i ja ra temazäi, ne nu' ʌ gätho him man t'o't'i yá thuhu bu, bi t'entpɸ ja ra sibi.

21

Ma'da'yo mahęts'i ne ra ximhäi

¹ Ne nubɸya, dra Xuuagä, dá nugä man'da bi t'urcä, ngue ma'da'yo mahęts'i ne ma'da'yo ra ximhäi. Nguetho ya bim 'bedi 'be'a gätho mi ja bu mahęts'i ne ra ximhäi. Ne hin'yu ra dejã bu ja ra 'da'yo ximhäi. ² Ne dá nugä bá çah mahęts'i guepɸ bí 'bu Ojã n'da ra hogahnini, gue'a ra Jerusalén ma'da'yo, mahotho, mahoqui, tengu n'da ra hmute i he ra pahni mahotho da mba dín thät'ui rá ndø. ³ Ne dá øcä n'da ra nde nts'edi bin ya, gue bá nexpɸ ja ran thuts'i bu bí hu Ojã, bi 'yɛna: "Dami hyand ya, bi gäcua mahęts'i rá ngu Ojã," bi 'yɛna, ne nuya zäi dim 'buhmbu yu ja'i a. ⁴ Ne gueŝe Ojã di un ran johya, ne him man ja yu guidä yu ja'i, ne hin dín ja ran ðate mahøn'a bu, ne hin dín ja yu dumbui bu. Nguetho gätho 'be'a mán ʌnbi mi ja, ya bi thogui. ⁵ Ne nu Ojã ngue i hupɸ ja ran thuts'i, bi 'yɛna: "Gätho ma'da'yo dá øt'ä ya." Ne bi xiqui, dra Xuuagä: "Dami 'yo't' ya 'be'a dí xi a i, ne sä da t'ęc'yɛi nguetho majuq̄ni a." ⁶ Ne bi xiqui mahøn'a: "Ya bi guadi 'be'a gätho dá øt'ä ya. Gätho dá da' mi, ne ga juacä ra 'bɛfi dá da' mi. Zäi däm 'bucä ne dam 'bui mazäi. Ne nu' ʌ to'o i sä ngue di 'be' a ra te mahyoni thoho, tengu'bu i tuthe, ga undä ra te i juadi, tengu'bu ra mbøthe im fonts'a ra dehe ga unni, ne hin da gurqui. ⁷ Ne to'o da ðaha, ga comhbe 'be'a gätho i jagä, ne ga øt'e ma t'uhniğä ʌ, ne dyu Ojãğä ʌ. ⁸ Pɛ ga entpɸ ja ra sibi ʌ to'o i su yən ʌnbi 'bu da dengui, ne' ʌ to'o yoho yán 'yomfɛni, ne gätho ʌ xən ts'o yá mbui, ne gätho yu hyodui, ne gätho yu 'yomt'ɛni, ne gätho ʌ in yəhu yu zjthu, ne gätho ʌ i thānde hønt'a go 'be'a gue him majuq̄ni, ne gätho ʌ i man yu fɛhni. Gätho ya da nu na yoho ran ðate, da t'entpɸ i zø ra sibi ra azufre, tengu ra dejã na ndoho," bi 'yɛn Ojã.

Ma'da'yo ra hnini Jerusalén

⁹ Ne xø dá nugä man'da ra hmɛpya bi t'urcä. Nu'a n'da ʌ yám 'behni Ojã mahęts'i gue min 'yohu 'dato yəm 'behni, gue' ʌ mi the yu ximbo gue bi un yən ʌnbi bu ja ra häi, ne nu'a bi xiqui: "Ba çhe, ga ut'a ra hnini, tengu'bu ra hmute bin thät'ui ra De'yo." ¹⁰ Ne nu'a rá Hogandähi Ojã bi bęngä man'da mahøn'a, tengu'bu bi zixç'a a rá m 'behni Ojã bu ja n'da ra t'øhø xən hęts'i, ne bi 'yurca ra hogahnini Jerusalén ma'da'yo, bi çah mahęts'i guepɸ bí 'bu Ojã. ¹¹ Ne nu'a ra hnini ɛmmɛ di yoxni nangue rán hose Ojã i 'bupɸ mbo. Ne di yoxni tengu ra do ra jasje i pømhyats'i. ¹² Ne nu'a ra hnini mi ja bu ra mbät't'i, ra jado xən

hęts'i, goho yá ts'at'i. Ne nu'a ra mbä't'i, mi ja b_u 'de'magoho y_u dajut'i, ne n'da ngu n'da y_u jut'i mi 'bäp_u n'da rá_m 'behni Ojā mahęts'i, da mbāh ra goxthi. Ne nu'_u 'de'mayoho y_u jut'i, n'da a n'da nt'o't'i yá thuhu _u 'de'ma yoho yá ts'unt'_u ra Israel. ¹³ Ne n'da nguadi min ja hyu y_u jut'i, hyu i xop_u ní bōx ra hyadi, ne hyu i xop_u ní y_uh ra hyadi, ne hyu i xop_u ra norte, ne hyu i xop_u ra sur. ¹⁴ Ne nu'a ra hnini mi fa'ts'i 'de'mayoho y_u do, n'da'a n'da nt'o't'i yá thuhu _u 'de'mayoho y_un 'yoh_u gue yá 'bāih_u ra Jesús, ngue ra De'yo. ¹⁵ Ne nu'a rá_m 'behni Ojā mahęts'i gue dān yā'be, mi hā n'da ra t'eni ra oro, tengub_u ra metro, gue da 'yēn ra hnini, hangu na ndoho y_u jut'i, ne y_u fō't'e. ¹⁶ Nu'a ra hnini x_un zant'ma ndoho, 'da'angu ná mba, ne 'da'angu nán j_unni. Ne nu'a ram 'behni mahęts'i bi 'yēn ra hnini, ne bi 'y_u' ra güenda ngue yo mahuāhi ne yo ciento kilómetro ná ndoho, 'da'angu ná mba, 'da'angu nán j_unni, ne 'da'angu nán hęts'i. ¹⁷ Ne nu'a ram 'behni bi 'yēni hangu nán hęts'i rá mbä't'i ra hnini, ne bi 'y_u' ra güenda ngue hyāte ma goho metro. Ne bi 'yēni tengutho i øt' y_u jā'i. ¹⁸ Ne nu'a ra mbä't'i nt'øt'e nangue y_u do ra jaspe, p_e nu ra hnini nt'øt'e nangue ra oro, tengub_u ra xito a ra oro. ¹⁹ Ne nu'_u 'de'mayoho y_u dādo mi fa'ts'a ra mbä't'i, x_un ngu nt'ut'i y_u t'ado 'dahma 'dan'yo, ngue di fexni, x_um hmadi di muui. Nu'a rá mbädi ra dādo nt'ut'i y_u t'ado ra jaspe, nu'a ná yoho ra dādo nt'ut'i y_u t'ado ra zafiro, nu'a ná hyu ra dādo nt'ut'i y_u āgata, nu ná goho ra dādo nt'ut'i y_u esmeralda. ²⁰ Ne nu'a ná cūt'a ra dādo nt'ut'i y_u ónice, ná 'dato ra dādo nt'ut'i y_u cornalina, ná yoto ra dādo nt'ut'i y_u crisólita, ná hyāto ra dādo nt'ut'i y_u berilo, ná gāto ra dādo nt'ut'i y_u topacio, ná 'det'a ra dādo nt'ut'i y_u crisoprasa, ná 'de'ma'da ra dādo nt'ut'i y_u jacinto, ná 'de'mayoho ra dādo nt'ut'i y_u amatista. ²¹ Ne gātho 'de'mayoho y_u jut'i rá mbä't'i ra hnini nt'øt'e nangue y_u perla gue x_un t'axi, ne n'da'a n'da y_u perla gue bi t'øt'e n'da ngu n'da ra jut'i. Ne nu'a ra calle x_un ndoho b_u mbo ra hnini nt'øt'e nangue ra oro x_un ho, tengub_u ra xito a ra oro. ²² Ne hin dá nugā n'da ra nijā b_u, nguetho gātho rá ngus_e Ojā a ra hnini, ngue ra Hmu tātetho rá ts'edi, ne ra De'yo, ne 'darp_u i 'b_uhm_u _u i 'b_up_u ja ra hnini. ²³ Ne nu'a ra hnini, him mahyoni ra hyadi di yorp_u, ogue ra zāna, nguetho gues_e Ojā ne ra De'yo di yorp_u. ²⁴ Ne nangue'a ra nyot'i i ja b_u, gātho di yot'_u ne dim 'b_umanho _u y_u jā'i dim 'b_up_u gātho y_u hāi ua ja ra ximhāi. Ne y_u ts'ut'abi gātho y_u hāi dim 'b_ui di dā b_u _u y_un ho x_u 'yøt'e, tengub_u di um b_u y_un t'unni x_un ngu di muui. ²⁵ Ne nsoquitho y_u jut'i gātho ra pa, ne njām'b_u da mba njut'i, nguetho njām'b_u din xui b_u. ²⁶ Ne hōnt'a go 'be'a gātho di muui, gue bi zān Ojā bi 'yøt' y_u jā'i 'dahma 'dan'yo y_u hāi ua ja ra ximhāi, ne gue'a da hyāxp_u _u, ní thīm b_u mbo ra hnini. ²⁷ Pe hin da yārp_u ja ra hnini 'be'a x_un ts'o, xīng y_u ts'om'bāi da yārp_u, xīng y_u hyāte. Pe hōnt'_u to'o bi 'yorpa rá thuhu ra De'yo b_u ja rá sōcuā, gue to'o gātho bi un ra temazāi, hōnt'_u da zā da yārp_u.

22

Mi ts'utho ba çh ra Jesucristo

¹ Ne nu'a rá_m 'behni Ojā xø bi 'yurcā man'da mahōn'a, dra Xuuagā. Ngue n'da ra dāthe mahoqui thocho ra dehe x_un güe tengu ra xito, t'ęmbi rá dehe ra temazāi. Ne bí nexp_u ja rán thuts'i Ojā ne ra Jesús ra De'yo. ² Ne bi tho'inde b_u ja ra calle x_un ndoho b_u ja ra hnini. Ne n'da n'danguadi mi 'bāp_u y_u za t'ęmbi y_u za gue di un ra te. Ne nu'_u y_u za din zūdi, n'dazna ngu n'dazna ma'da'yo y_un dāt'o din z_up_u, janangu'e'a 'de'mayo nidī din zūdi n'dajeya. Ne nu'_u y_u xi di un y_un zaqui gātho y_u jā'i. ³ Ne hin'y_u 'be'a dí hnu rán ts'ęmbi Ojā b_u. Pe din

ja bu rá ts'edi Oja ne rá ts'edi ra Jesús ra De'yo. Ne gátho yú 'yçhe da dande u ne da 'yørpa yú 'befi. ⁴ Ne nu'u dim 'buɾu da nu rá hmi Oja, ne gátho din ja rá thuhu Oja bu ja yú de. ⁵ Ne hin'yü bu ra xui, janangue'a njon da hyom man'da ran nequi, xing ra hyadi, nguetho guesε Oja ra Hmu di yozehε bu. Ne nu'u dim 'buɾu din ts'at'abi gátho yu pa mazai. ⁶ Ne nu'a ram 'behni bi xicä: "Gátho ram hma gá 'yøde, majuani a, ne da zä da t'çc'yei gátho. Nu'a Oja ra Hmu, gue'a di un rá Hogandahi yú pøngahya, ya bá pencä ua drám 'behnigä a, ngue ga xi ahü 'be'a din ja, gue yú 'yçhe ahü Oja. Ne him maya'a din ja," bi 'yçna. ⁷ "Dami 'yøhmbu ya," en'a ra Jesús, "him maya'a gue gua çcä. Gan johyahü gátho ahü gue guí çc'yçihü 'be'a din ja, nt'o't'i bu ja ra søcuä," bi 'yçna. ⁸ Ne nugä dra Xuuagä, majuani dá øde ne dá nugä 'be'a gátho bi t'urqui ngue dá o't'ä ua. Ne nu'bu mi gua'a 'be'a dá øcä ne 'be'a xí 'yurqui, dán danyahmu bu ja rá gua ram 'behni mahçts'i bi 'yurqui gátho, di çna gue ga thände. ⁹ Pe nu ram 'behni bi xiqui: "O guí thändegui, nguetho nugä dra 'yçhægä tengu i, ne ni cuhü mi'da yu pøngahya, ne gátho mi'da u gue i çc'yei 'be'a gá 'yørpu ja ra søcuä. Hønse Oja gui thände," bi 'yçna. ¹⁰ Ne xø bi xicä ram 'behni buya: "O guí pes' thoho na gá 'yo't'i, ngue 'be'a din ja, nguetho him maya'a din ja. ¹¹ Ne nu'u to'o i øt' ran ts'o, thocua thoho da 'yøt' ran ts'o, ne gátho to'o i øt' ran ts'om'bäi, thocua thoho da 'yøt'e. Pe nu'u to'o i øt' ran ho, thocua thoho da 'yøt' ran ho, ne to'o mahoqui thoho yú mbüi thocua thoho gue xtán ho yú mbüi," bi 'yçn'a rá m 'behni Oja mahçts'i 'bu mi xiqui. ¹² Ne bi 'yçngä ra Jesús buya: "Ne guehna dí xi ahü, him maya'a ba çcä. Ne n'da ngu n'da ga un rán theui 'be'a gátho bi 'yøt'e. ¹³ Nugä gátho dá d'u'mi ne ga juacä ra 'befi dá d'u'mi, dra mbädigä ne dran zεguigä, çai däm 'büi ne dam 'büi mazai. ¹⁴ Majapi thoho gátho mahoqui yú mbüi nangue Oja, tengu'bu m'beni yú pahni. Janangue'a i ja yán t'çdi da yurpu ja yú goxthi ra hnini. Ne nu'u to'o da zä da yurpu, da zä da zi yán dät'o yu za gue t'çmbi yu za di un ra temazai. ¹⁵ Pe hingui sä da yurpu gátho u ngue bi 'uegue nangue Oja. Ne da gopu thi u gátho i yahü yu çithu, ne gátho yu 'yomt'çni, ne gátho yu hyodu, ne gátho i thände 'be'a him majuani, ne gátho yu ja' i gue di ho da man yu fehni, hingui sä da yurpu u. ¹⁶ Nugä dra Jesúsgä, dá penhdä bu mam 'behnigä gue da xi ahü gyu 'yçc'yçihü, gue 'be'a gá 'yørpu ja ra søcuä. Nugä dram bom'betogä ra David, ne tengu'bu dra Dəsø dín 'yo'be ran nequi," bi 'yçn'a ra Jesús. ¹⁷ "Ba çhmbu gátho ahü," en'a rá Hogandahi Oja, ne'a rá xisu ra De'yo çna. Ne'u gátho gue i øde, da ma: "Ba çhmbu." Ne ba çcua gátho i tuthe, ne gui sihü ra dehe gue di un ra temazai, ne hin gui juthu a.

Ran zofo ran zεgui

¹⁸ Ne nuya dí xi ahü, gátho ahü guí nuhü ya yam hma i jaua, ngue i ma 'be'a din ja, o gue ahü guí øhmbu 'bu i hman ya yam hma nt'o't'i ua, pe nu'bu guí çna gui hyuspahü mi'da yam hma, pe da hyus'ahü Oja u yun unbi im mangua ja ra søcuä 'bu. ¹⁹ O nu'bu guí çmhbu him majuani 'da yam hma nt'o't'i ua, çna gue'bu gdí 'uejü u, pe Oja di 'uec'ahü yu çapi im mangua ngue hin di ja ahü gui çurpu ja ra hogahnini, ne hin di ja ahü gui sifu yán dät'o a ra za di un ra temazai. ²⁰ Ne nu'a ra Jesús gue bi man ya yam hma gátho i jaua, i çm buya, "Majuani ba çcä n'dihi," bi 'yçna. Ne gue'a dín nde'e, ne dí xi a i, ba çhe ma Hmu i Jesús. ²¹ Ne gátho ahü dín nde guin nuhü rán çapi a ma Hmuü ra Jesús. Ne hont'a dí xi ahü ya.